Anul LXXXIX — Sibiu, 1 Ianuarie 1941 — Nr. 1

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 d

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Cuvânt către preoți

M'ai oprit la vorbă'n drum, iubite frate preote, și mi-ai spus cu graiu domol, întrerupt de-un oftat prelung:

— Cine știe ce ne-o mai aduce anul viitor!...

— *Ce-o merita vrednicia noastră!*

Și, instinctiv, ți-am arătat turnurile înalte ca un țipăt venit de pe alte tărâmuri, ale măreței noastre Catedrale mitropolitane, cari au fost mărturie acestei prietenești cercări de vremi. Mi-ai prins gândul numai de cât. Ai priceput că era vorba de *dimensiunile* vredniciei noastre preoțești. Și mi-ai zis:

— Dacă vremile n'ar fi atât de năprasnice, multe lucruri bune s'ar putea face'n astă lume.

Indoiala ta nu mi-a plăcut. Ți-am spus'o verde. Și nu te-ai mâniat. Ci, până la urmă, am căzut de acord asupra unui mare adevăr, pe care l-am învățat amândoi din slova Scripturii și l-am citit în nevoințele sfinților Creștinătății: *preotul se află mai puțin de cât ori cine «sub vremi» și mai mult de cât ori care altă diregătorie omenească deasupra vremurilor și a împrejurărilor.* Intru numele lui Iisus Hristos, el poate birui ori ce protivnicie, poate nimici ori ce înfățișare a răului. *Până și draci poate scoate în numele Lui.*

Maicuseamă acest adevăr nu trebue scăpat o clipă din vedere: într'o lume îndrăcită, ca cea de azi, prezența *activă* a preotului trebue să se facă simțită cu fiecare prilej. El are putința — de la Dumnezeu o are! — de-a converti prăpăstioasele povârnișuri ale păcatului în culmi de lumină taborică. Toți cei buni din astă lume îi sprijinesc sforțările taumaturgice Obștea cerească — cu atât mai vârtos.

Intervine însă și aici un ipotetic «dacă»... Dacă preotul ascultă de Dumnezeu mai mult de cât de oameni... Dacă preotul consimte cu stilul de viață suprafirească îmbiat oamenilor de dumnezeescul Fiu întrupat... Dacă recapitulează în strădaniile lui de fiecare clipă neprihănitul traiu omenesc al Mântuitorului: dacă *veghează* și *zidește.*

Veghea preotului covârșește trezvia credinciosului. Acesta din urmă trebue să grijească să nu cadă. Preotul grijește *și de sine și de alții* să nu alunece de la trăirea în credință. Credinciosul e mădular al Trupului lui Hristos. Preotul e mădular și *paznic* al mădularelor Trupului. Mulți cad *fără* vina lui. Dar iarăși mulți pot fi cruțați de primejdiile căderii *prin* grija lui.

Veghea preotului e veghe *zidi-toare.* Nu ia seama numai la «cărămida» care s'a desprins din «zidirea Bisericii» ci — consolidând-o pe aceasta cu tencuiala darurilor cerești — așază alte cărămizi alăturea de celelalte, bine știind că zidirea Trupului lui Hristos nu se va isprăvi de cât la sfârșitul veacurilor. Hristos-Judecătorul îi va pune «cruce». Căci dacă toți oamenii au fost chemați la credință, apoi e prea adevărat că mulți mai sunt dintr' aceia încă cari n'au intrat în staulul Evangheliei.

Ruga necurmată să ne fie armă de nebiruit întru «întrunirea tuturor»... Rugăciunea întărește voia și îndulcește inima. Rugăciunea e pâlnia prin care comunicăm cu Cerul: noi îi destăinuim vrerile noastre, iar el ne împărtășește puterile sale pentru propovăduirea fără preget a *adevărului.*

Cartea ne va deslușì tainele acestui adevăr, iar *meditația* asiduă le va adânci.

Să nu le nesocotim de dragul «gunoaielor» (Filipeni 3, 8) înțelepciunii veacului acestuia. Să ne păgubim de toate cele ale veacului deacum ca să-L câștigăm pe Hristos — și prin noi să-L câștige și alții.

Mai sunt atâtea de făcut până vom putea spune în aplauzele îngerilor: *iată, toate au fost reașezate în Hristos.* Și nimeni — dar absolut nimeni — nu ne poate suplini în menirea de-a zidi o lume curată ca ochii sfinților.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Importante armuri sufletești: Credința și Increderea

de Dr. Gh. Preda

Viața poate fi privită ca o călătorie pe mare întreprinsă cu barca. Din cauza valurilor ne găsim de multe ori incomozi în barcă; suportăm însă totul cu resemnare pentru a ajunge la portul fericirii eterne.

Neliniștea, nesiguranța, suspectarea, instabilitatea vremurilor de astăzi apasă destul de greu pe sufletul nostru și fac ca unii să treacă prin stări de descurajare, disperare, depresiune, etc.

Cu toții — dar mai ales cei slabi sufletește, — găsim pavăză în zalele sufletului nostru, adică în credința divină și încrederea în noi, neam și conducători.

Credința este — precum știm — acel sentiment intim întemeiat pe convingerea ce ne-o facem sau ne-o aduc alții asupra unor fenomene supranaturale.

Cea mai puternică și mai absolută credință din sufletul omului este cea religioasă.

Sentimentul religios poate fi considerat ca interpretarea multor mistere ce învăluesc viața noastră și care nu sunt și nu vor fi niciodată lămurite complect prin mijloace sau investigațiuni științifice.

Dela începutul omenirei, ființa omenească și-a pus mereu întrebările: Cine a creiat lumea pământească cu bogățiile și frumusețile ei? Cine a creiat omul cu gândirea și conștiința lui? Cine a creiat milioanele de lumi din spațiu, care se învârtesc unele în jurul altora fără să se ciocnească, fără să se îndepărteze de limita ce le-a fost indicată?,

Observând pe deoparte aceste puteri din natură bine pregătite, coordonate și conduse, iar pe de altă parte rămânând neîndestulat cu explicațiile științifice (prin legile fizico-chimice), omul își îndreaptă mintea spre autorul acestor opere, spre forța forțelor și cauza cauzelor, adică spre Dumnezu.

Dar nu numai misterul creațiilor îl îndreaptă spre divinitate; alte multe mistere cum ar fi acele ale vieței și morței, infinitului, destinului, etc. (ca să nu numesc de cât pe cele mai importante) contribuesc să întărească și să desvolte sentimentul religios.

De îndată ce facem să intre în gândurile noastre ideia morței, raționamentul vine să ne indice că trebuie să ne bucurăm din plin de viața acordată de Dumnezeu așa cum ea se găsește.

Spiritul omenesc își pune apoi mereu întrebarea: Ce poate fi în afara acelora ce percepem cu simțurile noastre? Dacă cu imaginația noastră am încerca să ne oprim în un mai mare finit ca acel ce l-a precedat, forța invizibilă a curiozității ne împinge să ne punem întrebarea: dar după aceasta ce mai poate fi? Iată cum ne îndreptăm spre infinit.

Ideia de Dumnezeu este și o formă de ideie a infinitului. Atât cât misterele infinitului vor ocupa gândirea omenească, casele de rugăcini se vor ridica și cu toate că ele vor putea purta nume diferite, pe scările lor și înăuntrul lor vor sta veșnic îngenunchiați, prosternați, cufundați în gândirea infinitului, milioane de oameni credincioși.

Este apoi imposibil ca un om — ori cât de rudimentară i-ar fi judecata și în orice condițiuni de viață s'ar găsi — să nu se gândească și la problema destinului său sau a neamului din care face parte.

Oricât de limitat ar fi în mintea sa, acest om se va simți pierdut în lanțul de ființe, ale cărui extremități nu le poate percepe. Deși poate că vede raportul dintre el și animal, totuși își va pune întrebarea: dacă este superior animalului, alți oameni nu-i sunt superiori lui? De îndată ce va concepe creațiuni omenești mai perfecte și mai fericite, acest om limitat la minte va întreba creatorul: de ce m'ai făcut așa cum sunt și care este rolul ce-l joc în lume?

In credința că Dumnezeu este alături de omul bun, acest om mărginit va spera că în mizeria sa Dumnezeu nu-l poate părăsi, căci bunătatea cerească trebuie să aibă grijă de cea omenească.

Față de puterea suverană dumnezeiască, sentimentul religios poate avea mai multe game. Una poate fi în tonul fricei, cu stările de teamă, veneratie, respect; alta în tonul gingășiei, cu dragoste, adorație, extaz etc.; alta în acel al umilirei, cauzat prin imperfecțiunea și slăbiciunea noastră față de perfecțiunea și forța divină.

Pe fiecare zi se măresc în prezent numărul credincioșilor și odată cu acest număr se evidențiază și toate gamele sentimentului religios.

Ar fi o greșală de neiertat să punem pe seama divinității greutatea vremurilor de astăzi. Timpurile grele sunt cauzate de oameni și-și pot avea cel mult o proveniență în spiritul rău. Intr'o lucrare a scriitorului englez Wells, găsim un dialog pe care autorul îl închipue să aibă loc între Dumnezeu și oameni. Oamenii se plâng lui Dumnezeu că viața este plină de suferințe, excese, războaie, etc. Dumnezeu le răspunde: dacă aceste rele nu vă plac, nu le faceți.

In simplitatea lui, acest dialog imaginar este foarte instructiv. Indepărtarea conștientă (prin sofisme) sau inconștientă de credința religioasă, complăcerea unei vieți necreștinești fără respect și demnitate față de Dumnezeu, de noi înșine și de neam, au înlesnit înmulțirea relelor actuale.

Totuși aceste rele și suferințe aduc pare că în prezent o trezire a sufletului nostru.

Astăzi vrem să pătrundem în profunzimea vieței și să știm ceea ce este util și esențial. Vrem să trăim în adevăr și dreptate. Omul obosit de minciună, convențiuni și forme sociale ce s'au substituit realității, se arată setos de adevăruri pe care nimic nu le acopere sau le deformează. Astăzi acest om caută să vadă fără intermediari adevărurile creștinismului și să se asocieze lui.

Știm că conștiința creștină s'a ridicat contra noțiunei fatalismului. Această conștiință susține că Dumnezeu nu lucrează independent de om nici pe deasupra lui, ci prin el. Cunoaștem de altfel proverbul popular: «Ajută-te pentru ca Dumnezeu să te ajute», și acest fapt ne conduce spre celaltă armură sufletească, spre încredere.

Increderea este sentimentul intim al siguranței actelor noastre sau ale altora. Ea privește tot atât individul cât și colectivitatea. Nu trebuie să confundăm omul ce are încredere în el cu încrezutul. Cel dintâi are un sentiment normal, ieșit din reala și justa înțelegere a necesităților corporale și sufletești, din armonioasa conlucrare a facultăților mintale, precum

261.

Biblioteca Judeteana ASTRA
261P

şi din bunul raport dintre acestea din urmă şi aptitudinile spirituale, pe când cel de al doilea se arată îmbătat de o încredere fără margini, necorespunzătoare realităţilor, dezarmonizat în facultăţile sufleteşti.

Increderea în sine se bazează pe modestie şi mândrie. Modestia impune cunoaşterea limitei forţelor individului şi aceea a defectelor lui, iar mândria îi aduce un viu interes asupra valoarei şi drepturilor sale.

Increzutul se arată grozav dintr'un amor propriu exagerat şi bolnăvicios, şi-şi bazează acţiunile pe aroganţă şi vanitate.

Increderea în sine face pe om întreprinzător şi aduce după ea: curajul fizic cu influinţa voinţei asupra instinctelor fizice; fermitatea, adică curajul moral şi intelectual cu demnitatea şi neşovăirea în idei şi hotărâri; curajul calm de a rezista neplăcerilor fără a se lăsa abătut; curajul pasiv, în sensul de a suporta fără revoltă greutăţile vieţii.

Acel ce se încrede în sine nu trebuie să uite negreşit principiile ce stau la baza acestei încrederi, căci chiar exagerarea elementelor ce compun încrederea poate aduce defecte (obrăznicia, încăpăţânarea, slăbiciunea, etc.) cu acţiuni opuse acelora ce se aşteaptă de la adevărata încredere în sine.

Increderea în neam este încă o armură de care nu se poate lipsi sufletul omenesc. Ea se creiază prin cunoaşterea împrejurărilor care au evidenţiat vrednicia acestui neam.

Ştim cum moştenirile care constituesc etnicul nostru, adică fiinţa noastră proprie, sădesc în noi o admiraţie şi recunoştinţă faţă de generaţiile trecute, faţă de biruinţa greutăţilor şi de sacrificiul depus, dar în acelaş timp ne dau şi sentimentul încrederei cu mândria, ambiţia şi onoarea de a conserva complect aceste moşteniri, transmiţându-le urmaşilor cu demnitatea cu care ne-au fost transmise nouă.

O încredere în noi şi în neam asigură succesul acţiunilor noastre prezente şi viitoare pentru binele nostru şi al neamului. Nu mai puţin contribuie la acest succes încrederea în conducătorii aleşi sau numiţi, care ştiu prin calităţile şi faptele lor să inspire şi să menţină în sufletul conduşilor această încredere.

Dacă omul nou (care se cere astăzi) înseamnă o renaştere a lui în bune virtuţi, cu încrederea în sine şi virtuţile neamului, nu mai puţin omul nou înseamnă şi o reîntoarcere la credinţa în Dumnezeu şi în Domnul nostru Iisus Hristos.

Pentru o bună activitate în viaţă, omul trebuie să stabilească pentru el ceia ce reprezintă valoarea supremă, sfârşitul şi sensul vieţei.

El nu le va putea găsi în lumea naturală şi socială ce-l înconjură, căci el este acel ce comunică acestei lumi valoarea, sfârşitul şi sensul vieţei sale. El o poate găsi în creştinism. Creştinismul ne învaţă care este isvorul suprem şi etern. El ridică pe om deasupra mediului înconjurător, dându-i posibilitatea de a modifica, ameliora, transfigura, realizând în acest mediu suprema valoare.

Este posibil ca realizarea creştinismului, a adevărurilor şi comandamentelor Domnului nostru Iisus Hristos să pară unora o sarcină grea.

Creştinismul ne arată însă că dacă această realizare complectă pare imposibilă pentru om, ea este posibilă pentru Dumnezeu. Şi acel ce crede în Iisus Hristos, ştie că Iisus este cu el şi că deci omul credincios este chemat să realizeze în vtaţă adevărurile creştine, cu Iisus Hristos, Mântuitorul său.

Precum am spus mai sus, Dumnezeu lucrează prin om, prin partea sa lăuntrică. Raporturile dintre Dumnezeu şi om sunt deci spirituale, libere, intime, prin diferenţă de acele dintre om şi natură sau societate, care sunt materiale şi externe. Acestea din urmă constrâng individul, pe când Dumnezeu lucrând în profunzimea conştiinţei omeneşti, îi dă numai forţa interioară care-l ilumineză.

Cu încredere în noi şi în neam să rugăm pe bunul Dumnezeu pentru ca în anul care vine să ne lumineze şi să reguleze voinţa noastră, ducându-ne pe calea cea bună şi prin acţiuni folositoare nouă şi neamului, să înlăturăm spectacolul dureros al vieţei din anul prin care am trecut.

Să-i mulţumim apoi că ne-a fost îngăduit să vedem clar adevărata Lui operă, aducându-ne convingerea desăvârşită asupra ordinei şi dreptăţii cu care guvernează întreaga lume.

Anul 1940

(=) Invrăjbiri şi tulburări sânt semnele anului de care ne despărţim.

Nu ni-a dat, anul 1940, buna pace, în care, alături de micile ţări, nedoritoare de războire, să ne apărăm „sărăcia şi nevoile şi neamul".

Războiul

In toamna anului 1939 se terminase crâncenul război din *Polonia* ca, pe la sfârşitul aceluiaş an, să izbucnească războiul finlandezo-rus, purtat atât de eroic de un minuscul şi religios popor dela nordul Europei împotriva unui uriaş, dela răsărit, ai cărui conducători n'au avut, dela începutul stăpânirii lor, nici o urmă de orientare creştinească în mijlocul poporului cu reputaţie universală de pravoslavnic; ci, dimpotrivă, au mers şi merg, implacabil, pe căile vrăjmaşe crucii lui Hristos.

Primele luni ale anului 1940, cu frigul lor năpraznic, au adus pacea între cei doi beligeranţi; — dar abea se desprimăvărează, şi un nou război se deslănţueşte, când trupe germane ocupă Danemarca, pornind către Norvegia, încurajată şi sprijinită de trupe engleze şi franceze.

Ziua de 10 Mai este legată de intrarea armatelor germane în Belgia, Olanda Luxenburg. Sub cuvânt că Anglia şi Franţa erau gata să năvălească asupra Germaniei prin teritorul acelor ţărişoare, armatele Reichului au prevenit năvala şi, în câteva săptămâni, intră biruitoare în Franţa.

In 10 Iunie Italia lui Mussolini se declară alături de Germania lui Hitler, ear în Iunie Franţa, învinsă, cere pace.

Aliata ei, Marea Britanie, rămasă singură, cu coloniile ei, continuă războiul împotriva Germaniei şi Italiei, cu ajutor material din partea Statelor Unite. Luptele sânt cele mai cumplite câte s'au dat în istoria lumii din toate timpurile.

Luna lui Noemvrie e marcată prin intrarea în război a *Greciei*, care a refuzat italienilor cedarea unor locuri necesare intereselor de război italiene.

Nu sântem scutiţi

Anul, care a suprimat din harta Europei câteva ţări, n'a cruţat nici soartea ţării noastre româneşti, sfâşiind dintr'însa a treia parte; astfel că aproape cinci milioane de români suspină astăzi, din nou, sub stăpânirlie străine.

In 28 Iunie guvernul sovietelor cere guvernului român evacuarea, *în patru zile*, a Basarabiei şi Bucovinei de nord.

Cine ar putea să zugrăvească jalea, şi durerea, şi mizeria miilor de români pribegi, şi necazurile şi prigonirile celor trei milioane de români basarabeni de sub bolşevici!

Năpasta dela răsărit este încoronată, în 30 August, la Viena, când 11 judeţe ale Ardealului de nord sânt osândite să se împărtăşească de sălbatica guvernare feudală dela Budapesta.

In 14 zile, actul brutal, săvârşit la Viena, s'a înfăptuit, ear ororile şi bestialităţile ocupanţilor, comise, în apărarea şi păstrarea latifundiilor nobilitare, în contra românilor nearmaţi şi alungaţi cu miile din căminul lor de săraci sau bogaţi, formează, pentru totdeauna, pecetea de ruşine pe fruntea vecinilor dela vest.

Intre cei expulsaţi din Ardealul ocupat se găseşte şi episcopul nostru P. S. Sa *Nicolae* al Orăzii, — închis, spre „cinstea" autorităţilor maghiare, într'un tren de marfă.

Nelegiuirile vrăjmaşilor noştri vor fi îndemn pentru românii de pretutindeni, ca să lupte, dârz şi neînfricat, până în ziua când vom prăznui, cât mai curând, înfrăţirea cea mare cu toţi fraţii înstrăinaţi.

Alt regim

Regimul statului naţional-legionar, condus de providenţialul general Ion Antonescu, — nu mai puţin înţelepciunea şefilor de stat, ai puternicelor împărăţii care ne garantează existenţa ţării, — ni-au înălţat spiritele cu îndreptăţite nădejdi pentru viitorul celor ce „au fost poarta creştinătăţii în contra necredincioşilor şi hotar de civilizaţie în contra cutropitorilor".

Invăţăturile sfintei biserici stau la temeliile statului român de astăzi cu mult mai adânc, decât în apropiatul nostru trecut.

Conducătorul statului, generalul Antonescu, în momentele de grea cumpănă ale naţiunii române, cheamă Biserica în ajutor, în convingerea că *ea* poate contribui în cea mai mare măsură la înălţarea neamului.

Străduinţele ocârmuirii naţional-legionare au să fie astfel cu atât mai vârtos sprijinite de preoţi şi de toţi fiii luminii, datori totdeauna să-şi aducă întreg concursul celor ce muncesc, în virtutea iubirii creştine, pentru drepturile şi cinstirea românilor.

Impresia obştească, în ţara Ardealului, este că nesdruncinate baze se aşează vieţii naţionale, plămădite în viforul veacurilor, şi că, sub noua, tumultuoasa şi răscolitoarea generaţie, drepturile bietului român se vor afirma în deplinătatea lor; — ear noi, câţi mai sântem, cei înălbiţi de vremuri şi nevoi, vom putea repeta cuvântul lui *Simeon*, omul drept şi temător de Dumnezeu:

„Acum slobozeşte pe robul tău, Stăpâne, după cuvântul tău în pace!" (Luca 2, 29).

Episcopia Timişoarei

Noua episcopie ortodoxă română a *Timişoarei* şi-a inaugurat activitatea, în sediul său, la 1 April 1940, sub conducerea P. S. Sale episcopului *Nicolae* al Orăzii, ca episcop locţiitor al Timişoarei.

Păr. consilier *I. Imbroane*, la acest prilej pomeneşte numele celorce au binemeritat ca această episcopie să poată lua fiinţă. Sfinţia Sa a zis:

„I. P. S. nostru mitropolit *Nicolae*, prin munca, priceperea şi energia sa, ni-a dat Episcopia Timişoarei, ca păstrător fidel al testamentului Marelui Şaguna".

Atitudinea I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae al Ardealului, în această chestiune, s'a arătat în amănunte şi documentat în coloanele foii noastre.

La Dumineca Tomii, noua episcopie şi-a ţinut întâia adunare eparhială, sub preşedinţia episcopului locţiitor.

După 20 de ani

Praznicul Rusaliilor din acest an, când s'au împlinit 20 de ani de arhipăstorire a I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*, a dat ocazie fiilor duhovniceşti ai mitropoliei, precum şi celorlalţi români ortodocşi din toată ţara, să sublinieze, printr'o demnă sărbătorire, împlinirea celor două decenii de binecuvântată păstorire a Inaltului Chiriarh.

Potrivit împrejurărilor vremii, — şi la dorinţa celui sărbătorit, — festivităţile s'au mărginit la serviciul religios ţinut a doua zi de Rusalii în catedrala mitropolitană, când s'a predat I. P. S. Sale un mare *volum omagial*, cu o cuvântare rostită de P. S. episcop *Nicolae* al Clujului, la care a răspuns sărbătoritul.

Ziarul nostru a publicat, la această sărbătorire, un număr festiv; ear coloanele ziarelor, din întreagă ţara, au încrestat, în aprecieri călduroase, activitatea bisericească, naţională şi culturală desfăşurată de mitropolitul dela Sibiu.

La recepţia dela reşedinţa mitropolitană şi-au rostit urările de bine cei mai distinşi reprezentanţi ai autorităţilor noastre bisericeşti, civile şi militare.

6 Septemvrie

Ziua de 6 Septemvrie este împreunată cu evenimentul *abdicării* Regelui Carol II în favoarea moştenitorului de tron, a Măriei Sale Marelui Voevod de Alba-Iulia **Mihai,** care în aceeaş zi depune jurământul în faţa Preşedintelui consiliului de miniştri, a I. P. S. Sale patriarhului Nicodim şi a primului preşedinte al Curţii de casaţie.

Majestatea Sa *Elena* se înapoiază în ţară, pentru a sta cu sfatul Său înţelept alături de augustul Său Fiu.

Tinerul Rege **Mihai I,** este întâmpinat cu cele mai bune nădejdi şi cu rugăciuni calde ca Dumnezeu să-I ajute să realizeze o strălucită şi glorioasă domnie în cadrul aspiraţiilor naţionale ale neamului.

Incercare

In noaptea de 10 Noemvrie, cutremurul abătut asupra ţării, cu deobire în România veche şi în capitală, a făcut, în câteva clipe, un dezastru cum de mult nu s'a pomenit. Câteva sute de oameni şi-au găsit moartea îngrozitoare sub dărâmăturile clădirilor. Oraşe şi sate, în vechiul regat, s'au schimbat în ruine...

Ce putea să fie alta, decât o încercare, trimisă de Sus, în faţa greşelilor şi păcatelor celor ce s'au prea depărtat de Dumnezeu şi de poruncile Sale.

Ura înverşunată pentru alţii, dragostea pătimaşă pentru sine, prigonirile şi alte nelegiuiri şi răutăţi, nu dovedesc alt ceva decât nesocotirea îndrăzneaţă a învăţăturii creştine şi răsplătirea acestei nesocotiri.

Dacă răsplătirea a fost, din cale afară, grea, bunul creştin şi român îş păstrează tăria şi cumpătul sufletesc, ear pe cei suferinzi şi nenorociţi îi ajută, îi încurajează şi-i primeşte cu frăţească iubire în locurile care au fost scutite pe ruină.

La Sibiu

Cel mai potrivit oraş ardelenesc, pentru adăpostirea Universităţii Ferdinand I dela Cluj, era Sibiul. Astfel guvernul a hotărât ca facultăţile de medicină, litere şi dreptul ale universităţii clujene să-şi ia sediul în centrul naţioual al ardelenilor. Sibiul a primit, cu profundă dragoste, să adăpostească universitatea pribeagă ardeleană, dorindu-i să obţină cele mai splendide resultate în munca sa naţională, culturală şi creştinească.

La solemnitatea deschiderii noului an universitar, în 20 Noemvrie, Sibiul a fost onorat de prezenţa dlui general *Ion Antonescu* şi a dlui *Horia Sima* vicepreşedintele consiliului de miniştri.

Importanţa actului inaugurării cursurilor universitare a fost subliniată în câteva magistrale discursuri rostite de: I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, dl general *Antonescu*, dl rector *Sextil Puşcariu*, dl ministru *Brăileanu* ş. a.

„Astra"

In adunarea generală a vechei Asociaţiunii, întrunită în vremuri de jale, la 24 Noemvrie în Sibiu, la sediul său, vicepreşedintele „Astrei", dl *Gh. Preda* schiţează, în cuvântul său de deschidere a congresului, misiunea aşezământului cultural în clipele actuale istorice. Cu aprobări anonime şi cu viile manifestaţii ale asistenţii este primit cuvântul ţinut de I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, care, în numele Bisericii, face mărturisirea „de a sta neclintiţi cu rugăciunile noastre şi ale întregei preoţimi pe lângă aspiraţiile integrale ale neamului nostru".

Membrii adunării, după terminarea şedinţei, au plecat însufleţiţi de credinţa nesguduită în biruinţa finală a dreptăţii româneşti şi a reîntregirii neamului într'un viitor cât mai apropiat.

In pragul unui an nou

Ce sumbră e faţa lumii acum când un an nou bate la poarta vieţii noastre!... Războiul, cu întregul său cortegiu de suferinţe, apasă greu nu numai asupra vieţii popoarelor beligerante, ci şi asupra celor neangajate încă în hora de foc a morţii. Trăim o pace înarmată, stând gata de luptă la hotare, spre a nu fi surprinşi nepregătiţi ca sub regimul trecut. Străbatem vremuri de nelinişte, în care lumea suferă de psihoza războiului, iar teama de necunoscutul zilei de mâine ne umple sufletul de îngrijorări; vremuri atât de grele şi de răsturnări aşa de grave în configuraţia geografică a bătrânului continent, încât la un moment dat ni se părea, că ne prăbuşim cu totul; vremuri învolburate şi înviforate, în care omenirea este aşa de îndârjit încleştată în războiu, încât nu acceptă nici măcar un armistiţiu de câteva zile, spre a primi pe Pruncul Iisus, care aduce pacea cea adevărată în lume. Iată aspectul întunecat al vremurilor actuale!...

In acest vremuri de atmosferă şi de ritm apocaliptic, momentul unui început de an nou *trebue să aibă un ecou adânc şi o semnificaţie deosebită în sufletele oamenilor.* Ca un drumeţ obosit, fiecare ins trebue să se oprească o clipă: să privească înapoi la drumul făcut şi să-şi împrospăteze puterile, spre a putea croi drum mai sănătos şi mai trainic pe crestele necunoscute ale viitorului. Trebue să înţelegem cu toţii, măcar acum, că sărbătoarea Anului nou nu-i o simplă zi de iarnă ca toate celelalte, nici numai un prilej de lăfăire şi îmbuibare, de somn nesfârşit şi de nepotolită exuberanţă, în care nici o tulburare interioară nu ne frământă şi nici un sbucium nu ne agită. Anul nou nu trebue să fie numai un decor, numai un cadru exterior; dimpotrivă, *trebue să-l simţim în adâncul fiinţei noastre*, el trebue să fie în noi înşine. Altfel, anul nu-i nou, căci — fizic — anii nu se deosebesc, ci numai se înmulţesc; *ei pot ti noui numai prin conţinutul de spiritualitate înnoită, cu care noi oamenii suntem datori să-i umplem.* De aceea Anul nou trebue să fie un prilej de interiorizare a împrejurărilor prin care trecem. Mai mult decât altădată, suntem datori să cugetăm şi să pătrundem miezul realităţilor. Am z's că-i nevoe de interiorizare, pentrucă *viitorul nu răsare din afară, ci se zămisleşte înlăuntrul nostru.* Viitorul este în noi înşine, este în mâinile noastre!

Cu aceste gânduri în inimă, să ne întoarcem privirile înapoi la drumul făcut până acum! Făcând aceasta, constatăm cu durere că bilanţul vieţii noastre e din cele mai deficitare şi mai triste. Intr'adevăr, după aproape două milenii, *omenirea a înţeles prea puţin din ultimul mister al Naşterii Domnului!* Pe măsură ce ne-am depărtat de timpul minunii din Betleemul Iudeii, înţelegerea noastră faţă de semnul venirii în lume a Mântuitorului a devenit tot mai întunecată şi făgaşul vieţii noastre tot mai deviat dela linia adevărat creştină. Inlănţuiţi prometeic în cătuşele pozitivismului exagerat şi ale materialismului celui mai cras, ne-am depărtat de Viaţa cea adevărată şi am murit sufleteşte, ducând numai o viaţă negativ-sensitivă, ca animalele; am fugit de Lumina cea adevărată şi ne-am rostogolit în întunericul necunoştinţei, ne-am opus revelaţiunii cereşti şi n'am văzut astfel lumina cea adevărată. *Omenirea n'a răspuns la chemările lui Hristos şi de-aceea trista înfăţişare a realităţilor contemporane.* Materialismul a tocit sensibilitatea faţă de adierile harului divin şi a ucis în noi aderenţa la sensurile înalte ale vieţii. Incarceraţi în lanţurile unor preocupări curat pământeşti, privirile noastre n'au mai tins spre înălţimi, ci spre cele josnice. Reacţiunea dârză împotriva religiei celei adevărate, năzuinţa de emancipare a omului de sub tutela transcendentului creştin, cufundarea totală în cadrele imanentului, — aceasta-i obârşia spirituală a omului modern. Intensitatea eroismului creştin a scăzut vertiginos, iar sublimul concepţiei creştine despre lume şi viaţă a fost neglijat. Această atitudine a legat spiritul uman de sfera strâmtă a pământescului şi l-a scos de sub cupola măreaţă a harului dumnezeesc, întunecându-i astfel perspectiva sublimă a eternităţii. Ea a născut conflictul dintre Dumnezeu şi om, fuga nebună a omului de sublimul doctrinei creştine şi a promovat antropocentrismul care a făcut din om centrul Universului şi al preocupărilor vieţii. Aşa se explică tendinţa nebună a omului modern de a se „îndumnezei" pe sine însuş, punându-se în locul lui Dumnezeu.

Duşi de valul unor astfel de preocupări, n'am ştiut să retrăim aievea evenimentele pe care ni le evocă praznicile unui an şi n'am fost străbătuţi în de ajuns de fiorul sărbătorilor creştine. Ne-am crezut prea savanţi şi prea emancipaţi, ca să ne mai putem apleca inima la glasul chemărilor îmbiate de praznicele creştine. N'am ştiut să desprindem tâlcul greu şi cutremurător al sărbătorilor, care sunt o veşnică chemare spre ceruri. Temeiurile sensului creştin al vieţii s'au prăbuşit sub atacul furios al păgânismului omului modern. Şi astfel, omul veacului al 20 lea a pierdut, în mare parte, sensul vieţii celei adevărate.

Dar sufletul omului uman nu se poate lipsi — fără consecinţe catastrofale — de perspectiva transcendentului. Dovadă chinuitoarea suspensie în care se află atâţia azi, formidabila decepţie a omului modern, prăvălirea dureroasă în hăul desnădejdii şi iremediabila nostalgie după cele cereşti.

Remediul? — *Revenirea la teocentrismul creştin, punând pe Dumnezeu în centrul preocupărilor noastre!*

In noi oamenii, mai este totuş o zonă mai pură, o regiune nedevastată şi neviciată de rătăcirile veacului acestuia aceasta-i chinuită de nostalgia paradisului. *Pe aceasta s'o promovăm şi s'o îndreptăm radical spre Dumnezeu!*

Cine nu se simte neliniştit în ziua de Anul nou, cine nu-i animat de dorinţa de mai sus, cine nu-i învăluit de grija de a deveni altul, acela nu trăeşte cu adevărat momentul unui început de an nou. De aceea, fiecare din noi trebue să ne întrebăm: suntem câtuş de puţin aşa cum ne vrea Hristos? Am contribuit cu ceva, prin munca noastră, la ridicarea României noui? Chinuiţi de aceste întrebări, *să ne hotărîm a ne transforma şi a ne converti din temelie!*

Cu aceste hotărîri în suflet, să nu uităm că singura puteré de a deveni om nou şi desăvârşit vine numai dela Domnul Hristos. De aceea, îndreaptă-ţi gândul către El, iubite creştine, şi urmează-I calea! Apropie-te cât mai mult de Dânsul, căci creştinismul singur dă un sens vieţii; creştinismul nu este numai dragoste de viaţă, dinamism şi întinerire umană, ci şi orientare sigură pentru viitor. De aceea să ne întoarcem din haos la lumină, *să purcedem la încreştinarea vieţii noastre!*

Să ne învăţăm, să ne deprindem a vedea în Scripturi, *să descifrăm sensul vremii!...* S'au petrecut la noi atâtea evenimente (ciuntiri de graniţe, producţie minoră, cutremure violente), care au avut rostul de a ne scutura din buimăceala păcatului şi a ne îndemna la o viaţă nouă. Să ştim a ne folosi de aceste ceasuri rare, să le urmăm chemările, încercând să desprindem sensuri cât mai adânci din inepuizabila profunzime a învăţăturii Mântuitorului. *In toate împrejurările şi acţiunile noastre, să lucrăm aşa cum ar fi lucrat însuşi Domnul Hristos în locul nostru!*

Astăzi mai mult decât oricând, trebue să urmăm chemarea sf. Apostol Pavel, adresată odinioară Efesenilor: «*Ca fii ai luminii să umblaţi... răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt*» (Efes. V, 8, 16). Mai ales creştinul este dator să lupte împotriva răului, spre a transforma vremurile grele în vremuri bune, glorioase şi luminoase, răscumpărând — puţin câte puţin — zilele rele şi transformându-le în bune, trecându-le în împărăţia creştină a luminii şi a desăvârşirii.

Numai în felul acesta vor prinde întruchipare durabilă vremurile noi, sub răsăritul cărora începe anul 1941.

Dr. Corneliu I. Sârbu

Comunicat

Faţă de evenimentele produse în viaţa neamului românesc în lunile din urmă, Sfântul Sinod a dat credincioşilor, în ziua de 3 Decemvrie, un *comunicat*, de îndrumare şi povaţă, semnat de toţi membrii Sfântului Sinod.

Credincioşii sânt îndemnaţi la înfrăţire, la pace, la uitarea desbinărilor şi patimilor din trecut, la ordine şi disciplină, ascultare şi supunere la legi; ear dela preoţime se cere să stea cu toată râvna în slujba lui Hristos şi a Evangheliei, propovăduind cu însufleţire voia Lui.

Cei ce s'au dus...

Anul 1940 înregistrează, în lista morţilor săi, dispariţii extrem de dureroase.

Am pierdut luptători, fruntaşi şi neîntrecuţi, pentru ştiinţa şi cultura românească.

Ni s'au dus puteri de muncă, de credinţă şi de jertfă, pregătitori şi întăritori de suflete, — ca de acolo, din tăriile albastre, să ocrotească năzuinţele de progres necurmat şi de întărire ale neamului în noua rânduială creştină şi naţională ce s'a înscăunat în fruntea statului de sub domnia tinărului şi bunului Suveran, M. S. Regele *Mihai I*, şi sub conducerea unui încercat general şi viteaz ostaş, ajutat de sfetnicii cei mai chemaţi ai generaţiei tinere.

Pastorale arhiereşti

La praznicul Naşterii Domnului, anul 1940, Prea Sfinţiţii episcopi din mitropolia noastră s'au îndreptat, ca în fiecare an, către fiii lor sufleteşti, trimiţându-le, pe lângă arhiereşti binecuvântări, mângâere, îndemn şi povaţă, cu nădejdi de mai bine şi cu dorinţa ca sărbătoarea de acum — a Crăciunului, a Anului nou şi a Botezului Domnului, — să fie petrecută cu sănătate, în căinţă, în reculegere şi rugăciune. Câteva pasagii, din aceste pastorale, le redăm şi în paginile ziarului nostru.

Din Cartea pastorală a P. S. Sale episcopului **Nicolae** al Orăzii, astăzi cu reşedinţa în Beiuş, reţinem părţile următoare:

...*In anul acesta lumea întreagă, cuprinsă de flacările războiului, dar îndeosebi neamul şi ţara noastră, prăznuieşte Naşterea Domnului în mare strâmtorare şi în mare necaz. Zeci de mii de Români părăsindu-şi vatra caldă părintească şi familiară s'au refugiat, din pământul străbun cutropit de duşmani, în ţara rămasă liberă, iar alte zeci de mii, cari au rămas acolo pe loc, aşteptând şi nădăjduind în taina sufletului lor vremuri mai bune, au fost scoşi de jandarmi, prin surprindere, din casele lor şi din toată agoniseala vieţii lor şi după-ce au fost batjocoriţi, umiliţi şi înspăimântaţi în temniţe, cu împuşcarea, au fost duşi între baionete, în vagoane de vite, până la graniţă şi aruncaţi numai cu hainele de pe ei dincolo de ea, fără nici un simţ de omenie şi de ruşine. Aşa au fost scoşi toţi Românii fruntaşi din oraşele Ardealului ocupat.* Aşa am fost scos şi eu, episcopul Vostru, din reşedinţa episcopească dela Oradea, şi, după ce am stat în temniţă, am fost dus la graniţă, în noaptea de 4 spre 5 Octomvrie, *şi acolo — în fruntea a peste trei sute din cei mai de seamă Români ai oraşului Oradea: doftori, advocaţi, directori de bănci, profesori, preoţi, învăţători, funcţionari şi negustori cu familiile lor* — am fost dat peste hotar. *După scoaterea noastră — care a fost semnul începerii prigoanei — au fost alungaţi cu miile şi ţăranii noştri din satele şi de pe moşiile lor.*

Ţara întreagă este plină astăzi de aceşti refugiaţi şi expulzaţi nefericiţi, cari în cea mai mare parte a lor abia au unde să-şi plece capul. Eu, în numele lor mă îndrept astăzi cu cuvântul meu către Voi, cei din eparhia Orăzii şi în numele lor voiesc să Vă vorbesc, la acest praznic mare şi sfânt. O! dacă aş putea înmuia cuvintele mele în păharul durerii şi al amărăciunii lor, ca să Vă pot face astfel să înţelegeţi şi să simţiţi deplin, tot ceea ce voiesc să Vă spun şi să Vă pun la inimă...

Nu numai faţă de refugiaţi şi expulzaţi avem noi datorii mari de împlinit, ci şi faţă de fraţii noştri, cari gem şi suspină astăzi dincolo de hotare. Intâia noastră datorie este cea creştinească, de a ne ruga în fiecare zi Dumnezeului părinţilor noştri, cerându-I să-i ocrotească cu puterea Sa cea dumnezeiască, să-i întărească în credinţa străbună şi în răbdare, păzindu-i de orice cădere; să le însufleţească nădejdile lor fireşti într'un viitor mai bun, care iarăşi va veni, şi să le încălzească iubirea lor creştinească şi românească, făcându-i să fie toţi un trup şi un suflet. A doua datorie este cea românească, de a pregăti aici, în ţara liberă, — prin cinstea şi munca noastră încordată, prin strângerea rândurilor tuturor Românilor şi prin înţelepciunea răbdătoare a conducătorilor noştri — ceasul cel mare şi sfânt, ceasul de noi toţi fierbinte dorit şi cu jurământ făgăduit, al desrobirii fraţilor şi al reîntregirii hotarelor. —

Pastorala. P. S. Sale episcopului *Nicolae* al eparhiei Orăzii şi episcop locţiitor al *Timişoarei*, se îndreaptă şi către clerul şi poporul din această eparhie.

*

P. S. Sa episcopul **Andrei** al Aradului spune în scrisoarea pastorală:

... După durerea sfâşierii hotarelor ţării şi în mijlocul sguduirilor sufleteşti, neamul nostru a avut parte în ultimele luni şi de nişte semne cereşti, care prevestesc înseninarea cerului pentru noi. Inţeleg prin aceste semne cereşti urcarea pe tron a tinărului nostru Rege Mihai I, purtătorul celui mai glorios nume din istoria noastră, şi aşezarea la cârma ţării a unei conducări însetată după cinste şi dreptate.

Avem în fruntea ţării un Rege tinăr, simbol al nădejdilor de mai bine, ocrotit de inima unei Mame credincioase, cu sufletul călit în suferinţe.

Avem la conducerea Statului un ostaş plin de cinste şi vitejie, care şi-a început greaua sarcină de a cârmui ţara în aceste vremuri turburi, îngenunchind în faţa altarului. El se sprijină pe mişcarea de înoire sufletească, însufleţită de un crez profund creştinesc şi pilduitoare în fapte de îndurare faţă de aproapele. Această conducere vrea numai binele ţării şi nu urmăreşte decât ridicarea sufletelor sdrobite, şi zidirea prin muncă şi jertfă a unei Românii mai frumoase şi mai fericite decât aceea ale cărei hotare s'au năruit pe o clipă din vina păcatelor noastre.

Dumnezeu îşi întoarce faţa spre ceice îşi îndreaptă privirea către El.

Toate încercările prin care am trecut, şi prin care se poate să mai trecem, să le primim cu răbdare, ştiind că ele vin dela Dumnezeu cu scopul de a ne face mai buni şi a ne atrage la El. Intristarea noastră să fie, după voinţa lui Dumnezeu, spre pocăinţă, prin care să ajungem la mântuire, fără vreo pagubă pentru suflet, şi nu întristarea lipsită de nădejde a celor necredincioşi, care pricinueşte moartea sufletului, fără mângâere. «In foc se lămureşte aurul». In

focul încercărilor se lămureşte credinţa şi răbdarea creştină, fiindcă numai «cine rabdă până în stârşit, acela se va mântui«. (Mat. 24 v. 13).

Vă îndemn, acum mai mult ca oricând, ca prin fapte de milostenie să încălziţi iubirea voastră faţă de aproapele. Să iertaţi şi să răbdaţi unii altora scăderile, căci numai astfel veţi netezi calea păcii. Fiul lui Dumnezeu vine din nou ca să ne aducă pace în suflete. Să-I stăm şi noi în ajutor.

*

P. S. Sa episcopul **Vasile** al eparhiei Caransebeşului adresează credincioşilor cuvintele următoare:

„...Fără să ne înarmăm sufletele cu minunatele arme ale smereniei şi ale supunerii, fără cârtire, faţă de voia Părintelui ceresc, puse nouă la îndemână de Mântuitorul Iisus Hristos prin pilda Sa, cine din noi, iubindu-şi neamul şi ţara, va putea purta cu bărbătească vrednicie năprasnica lovitură ce ni s'a dat prin sfârticarea trupului ţării, cu atâtea şi nemăsurat de grele jertfe întregit?

Avem în fruntea Ţării un Rege tânăr, crescut în duhul iubirii de neam şi de ţară, înzestrat de bunul Dumnezeu cu alese însuşiri, care ne îndreptăţesc toate nădejdile de bine şi înălţare pentru ţara noastră în viitor. Iar la cârma treburilor obşteşti stă un soldat viteaz şi un patriot încercat, care este Conducătorul Statului nostru naţional-legionar.

Să înconjurăm deci, cu toţii, pe tânărul nostru Rege Mihai I-ul, cu toată iubirea noastră, împletind în rugăciunile noastre zilnice către Atotputernicul smerita cerere, ca Dumnezeul părinţilor noştri să-l hărăzească îndelungată şi glorioasă domnie, în timpul căreia să putem avea fericirea de a ne vedea iarăşi întregit neamul şi pământul scump al ţării.

Pe de altă parte să luăm hotărîrea, ca în viaţa noastră de fiecare zi şi fiecare la locul ce i-a fost sortit să ocupe înlăuntrul vieţii obşteşti, să ne facem datoria, deplin şi cu toată omenia, ca astfel, noua conducere a Statului nostru legionar, în frunte cu Domnul General Ion Antonescu, să poată avea în noi toţi pe împreună-lucrătorii, cinstiţi şi devotaţi, de care are azi nevoie ţara."

Ultimele noutăţi literare ale tiparniţei şaguniene de la Sibiu

Dr. Teodor Bodogae: *AJUTOARELE ROMÂNEŞTI LA MÂNĂSTIRILE DIN SFÂNTUL MUNTE ATHOS* **(„Seria Didactică" nr. 11), Sibiu, Tip. Arhidiecezană, 1940; LII + 354 pagini; Lei 220.**

Masiva tăză de doctorat în Teologie a tânărului profesor de Istorie bisericească de la Academia noastră teologică «Andreiană», Păr. Dr. Teodor Bodogae, reprezintă întâia şi cea mai temeinică prezentare a şiragului nesfârşit de danii pe cari binecredincioşii voevozi şi creştini din ţările româneşti le-au hărăzit sf. Munte Athos. Autorul a cercetat cu o pilduitoare stăruinţă, **la faţa locului** *— trebuind nu odată să forţeze zăvoarele bibliotecilor atonite, păzite cu străşnicie de călugării greci — partea noastră de contribuţie la menţinerea şi înflorirea vieţii mânăstireşti a sf. Munte. Aceasta, după opinia istoriografului rus Porfir Uspenskii, covârşeşte tot ceea ce au făcut celelalte popoare pravoslavnice pentru Athos.*

Lucrarea Păr. Bodogae, pe lângă cercetările proprii, ţine seamă de o bibliografie considerabilă, **rectificând** *adeseori afirmaţiile înaintaşilor. Bogat ilustrată şi însoţită de tabele iscusit alcătuite, ea ne oferă* **măsura exactă** *a participării româneşti la sprijinirea spiritualităţii ortodoxe răsăritene reprezentată de sf. Munte Athos.*

Asupra acestei valoroase lucrări, vom reveni în curând, mai pe larg.

*

Dr. Grigorie T. Marcu: *STUDII BIBLICE* **(„Contribuţiuni la Studiul Testamentului Nou" nr. 2), Sibiu, Tip. Arhidiecezană, 1940; VIII + 100 pagini; Lei 50.**

Pornită la drum în anul 1939, cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit **Nicolae,** *această colecţie de specialitate întemeiată de tânărul profesor de Studiul biblic al Testamentului Nou de la Academia noastră teologică «Andreiană», Păr. Diacon Dr. Grigorie T. Marcu, a fost inaugurată cu un studiu despre viaţa şi opera celui mai mare teolog biblic al nostru, Prof.* **Dr. Vasile Gheorghiu.**

In volumul de **„Studii Biblice",** *recent apărut, autorul a adunat câteva roade ale preocupărilor sale — vechi şi noui — cu anumite probleme de Studiul biblic al Testamentului Nou, cu intenţia mărturisită de a deştepta şi la noi un mai cald interes faţă de această ramură a Teologiei.*

Cartea conţine următoarele studii: 1. Originea şi originalitatea Teologiei pauline; 2. Mistica paulină; 3. Concepţia paulină a istoriei; 4. «Mitul» lui Hristos; 5. Invierea lui Hristos şi învierea zeilor; 6. «Tare în Scripturi» (F. Ap. 18, 24); 7. Câteva note asupra Lexicografiei Test. Nou.

«Am râvnit şi de astă dată să urmez povaţa Apostolului care zice: «Cuvântul vostru să fie totdeauna plăcut, cu sare dres» (Coloseni 4, 6) — şi cu 'nţeles »(I Cor. 14, 19)» — scrie autorul. Cartea Păr. Marcu este o încercare isbutită de a face iubit Testamentul Nou. Şi o reală contribuţie la studierea lui.

*

Tiparniţa şaguniană de la Sibiu şi luminatul ei însufleţitor I. P. Sf. Mitropolit **Nicolae,** *se pot felicita pentru aceste isbutite realizări cărturăreşti.*

Alţii despre cărţile noastre

Marele cotidian românesc **„Universul"**, publică în splendidul său număr de Crăciun, sub semnătura dlui *G. Lungulescu*, următoarele rânduri despre broşura Păr. Prof. **Dr. Grigorie T. Marcu: Biserica ortodoxă înaintemergătoarea Statului naţionalist român, Sibiu, Tip. Arhidiecezană 1940:**

„Sprijinindu-se pe luminoasele îndrumări date în toate clipele grele Bisericii şi Neamului, de I. P. Sf. Dr. Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului, distinsul profesor al Academiei Andreiane dela Sibiu, păr. Dr. Grigorie T. Marcu, precizează în aceste vremuri de frământări şi dezorientare, cum neamul nostru s'a menţinut prin Biserica lui naţională, s'a ridicat în măsura în care i-a fost credincios, şi a avut de suferit, când s'a depărtat de sub lumina ei divină şi aripa-I ocrotitoare.

Implinind această mare misiune de a creşte şi îndruma neamul sub dumnezeiasca-I oblăduire, Biserica şi-a binemeritat de-a lungul vremurilor în care ea ne-a fost scut şi izbăvitoare, numele sfânt de Maică a neamului nostru. Intronând în haosul concepţiunilor atee şi materialist-distructive imperativul spiritualităţii creştin ortodoxe, Biserica a fost şi rămâne nu numai păzitoarea şi înaintemergătoarea statului român, ci însăşi raţiunea fiinţei lui politice, naţionalismul fiind de fapt expresia politică a vieţii noastre ortodoxe".

*

In revista institutului papal de studii orientale de la Roma „Orientalia Christiana Periodica", Nr. III – IV din 1940, pag. 546—547, părintele Iezuit *Emil Herman*, publică o amplă recenzie a lucrării Păr. Prof. **Dr. Liviu Stan: Mirenii în Biserică, studiu canonic-istoric; Sibiu, Tip. Arhidiecezană, 1939.**

„Poate că nu există nici o altă carte care să cerceteze în chip atât de amănunţit poziţia laicilor în Biserică, din punct de vedere al Dreptului bisericesc, ca această lucrare a profesorului Academiei teologice ortodoxe „Andreiane" din Sibiu" — scrie recenzentul. **„Trebue să relevăm în primul rând, cu recunoştinţă, munca strivitoare care zace în această carte. Autorul nu s'a mărginit numai să înşire lucrările cari figurează în bogata Bibliografie a lucrării (pag. 753—780), ci, după cum reiese din text, le-a utilizat realmente Cred că nu mai poate fi găsită nici o altă lucrare în care materialul în chestiune să fie adunat atât de complect... In tratarea singuraticelor probleme, autorul dă dovadă de-o judecată cuminte şi senină. Expunerea este clară şi curgătoare".**

Că recenzentul — care-i romanocatolic — nu putea să accepte concluziile ortodoxe ale acestei monumentale lucrări, asta se'nţelege de la sine. Ţinând însă seamă de locul şi de omul de la cari vin aceste aprecieri, recenzia aceasta este osebit de măgulitoare pentru cărturăria bisericească sibiană, gospodărită cu atâta vrednicie de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae.*

*

Cunoscutul scriitor bisericesc, dl *Dr. Emilian Vasilescu*, a tipărit în revista **„Gândirea"**, nr. 10 (Decemvrie) 1940, o elogioasă dare de seamă despre recenta lucrare a dlui Prof. **Dr. Grigore Popa: Existenţă şi adevăr la Sören Kierkegaard; „Seria teologică" nr. 19, Sibiu, Tip. Arhidiecezană, 1940,** din care reţinem următoarele:

„Nu odată am avut cuvinte de laudă pentru minunata înjghebare editorială a Mitropoliei Ardealului. Şi nu odată am arătat lipsa de organizare a scrisului bisericesc din celelalte eparhii ale ţării şi din administraţia centrală a Bisericii noastre. Căci pe când admirabilele „Serii" de tipărituri ale Arhidiecezanei din Sibiu împodobesc vitrinele librăriilor, ridicând prestigiul bisericii, în celelalte eparhii se tipăreşte la întâmplare, scrisul bisericesc nu se răspândeşte şi cartea teologică nu se citeşte. Ne pare rău că trebue s'o spunem, dar aşa este.

Cea mai recentă tipăritură în „Seria teologică" dela Sibiu, a 19 a la număr, este o solidă teză de doctorat a tânărului scriitor Grigore Popa, valorosul colaborator al „Gândirii", esseist şi poet, autorul „Cărţii Anilor Tineri". Este o lucrare folositoare atât filosofiei cât şi teologiei româneşti, fiindcă ne înfăţişează filosofia creştină a marelui gânditor danez Sören Kierkegaard, sub a cărui influenţă stă filosofia existenţialistă germană contimporană (Martin Heidegger, Karl Jaspers, Eberhard şi Grisebach), teologia „dialectică" sau a „crizei" (Karl Barth, Gogarten, Brunner, Bultmann şi K. Heim) şi unele curente filosofice mai noui din alte ţări, ca de pildă filosofia valorilor, sub nuanţa ei franceză (Gabriel Marcel, Louis Lavelle şi René Le Senne).

La noi în ţară, nu ştiu să existe asupra lui Kierkegaard, decât un mic studiu al dlui Nicolae Balca, extras din „Istoria Filosofiei Moderne" (Bucureşti, 1938, 34 p.), şi un articol al dlui Grigore Popa însuşi: Actualitatea lui Sören Kierkegaard („Gândirea", an. XVI, Nr. 8, Octomvrie 1937), încorporat în cartea de care ne ocupăm.

Şi e prea puţin atât. Era nevoie ca cineva să zugrăvească viu drama sulletească a acestui „Pascal al Nordului (p. 341), care toată viaţa a căutat un adevăr pentru care să trăiască şi să moară".

Dl Grigore Popa ne-a dat „o lucrare utilă, temeinică şi frumos scrisă, ce vădeşte din partea dsale mari posibilităţi de cugetare proprie şi de prezentare înaripată a gândului".

Scaunul *episcopal al Beiuşului — scrie «Slova Ortodoxă» — «are o mare însemnătate din punct de vedere bisericesc şi naţional, rămânând să fie fortăreaţa puternică a ortodoxiei la graniţa de vest şi un centru de afirmare românească». Suntem încredinţaţi că noua episcopie a Beiuşului va corespunde năzuinţelor româneşti, mai ales că în fruntea ei stă P. S. Sa* **Dr. Nicolae Popoviciu,** *care a pătimit crunt pentru ideea sfântă a neamului«.*

Abonaţi organul naţional bisericesc întemeiat de Andrei Şaguna

Invităm iubiţii noştri cetitori, preoţi şi mireni, să se aboneze la ziarul **Telegraful Român,** *intrat în al 89-lea an de existenţă, şi să stăruească spre răspândirea acestui organ în cercul celor doritori de a cunoaşte mai de aproape mersul activităţii aşezămintelor bisericeşti şi culturale din mitropolia noastră şi munca necurmată ce o desfăşoară Telegraful Român pentru neam şi biserică.*

Abonamentele se primesc la: **Administraţia Telegrafului Român, Sibiu.**

INFORMAŢIUNI

De anul nou 1941 urăm cetitorilor noştri: pace, sănătate, bucurie şi spor în munca cea bună!

Ministerul educaţiei naţionale interzice întrebuinţarea sălilor de şcoală, la sate şi oraşe, pentru serbări *urmate de dans,* **oricare ar fi scopul în care se dă serbarea. Sânt admise numai serbări fără dans, şi numai cu învoirea inspectorului şcolar judeţean.**

Dl Dr. Mihail Veliciu, şef al contenciosului şi subdirector al băncii „Albina", a fost ales director general al marelui institut financiar dela Sibiu. Datorită conducerii pricepute a dlui Veliciu, banca a trecut fără sguduiri criza economică din anii trecuţi.

† Ioan F. Negruţiu, fost profesor şi director al Şcoalelor normale blăjene, publicist şi autor de manuale pentru cursul primar şi secundar a răposat, la 16 Dec. 1940, în Blaj în vârsta înaintată de 87 de ani. Şcoalele Blajului au adus, cu prilejul înmormântării sale, prinosul de recunoştinţă venerabilului dispărut, care a muncit cu râvnă timp de 48 de ani în ogorul învăţământului românesc.

Revista de familie *„Viaţa Ilustrată"* **este apreciată în „Curentul Literar" din Bucureşti, nrul din 14 Dec. 1940, cu următoarele cuvinte: Dela fraţii „de dincolo" ne-a venit o revistă, pe care o cunoaştem de mult, dar care ni se pare totuşi alta. Este ca o scrisoare pe care cei rămaşi în Transilvania ocupată ni-o trimet ca să ne arate că trăesc şi, cu oblăduirea celui de sus, lucrează. Despre „Viaţa Ilustrată" am mai vorbit pe vremea când apărea** *„la noi".* **Atunci, o alăturam celorlalte reviste, reliefând tehnica superioară şi ţinuta înaltă a conţinutului. Acum însă ea e pentru noi o revistă deosebit de preţioasă. Este doar singura revistă românească „de dincolo". Apare tot „cu binecuvântarea P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan". O bogată rubrică de actualităţi şi recensii închee această frumoasă realizare de gând şi tehnică românească a fraţilor noştri de dincolo. Cei ce vor să aboneze sau să reînoiască abonamentele, pot trimete costul, 200 Lei anual, pe adresa** *Librăria Arhidiecezană, Sibiu, strada Mitropoliei.*

Pace şi prietenie pe veacuri? Intre Ungaria şi Iugoslavia s'a semnat un tratat de prietenie şi veşnică (?) pace, — fără ca tratatul să recunoască graniţele actuale ale celor două state.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 29 Decemvrie 1940, va predica părintele Căpitan *Gh. Secaş.*

CARŢI ŞI REVISTE

„Gândul Nostru", revista Şcoalei normale de băieţi „A. Şaguna", Sibiu, apare de 4 ori pe an. Redactor: *Ioan D. Sandu*, director, *Dr. L. Bologa*, prof. secretar de redacţie. Tip. arhidiecezană. Nr. 3—4 din Decemvrie 1940 cuprinde proză şi versuri semnate de profesorii şcoalei şi mai mulţi elevi. Preţul numărului: 30 Lei.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 5 Ianuarie 1941 — Nr. 2

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitrop

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

rostită de I. P. Sfințitul Mitropolit NICOLAE al Ardealului, cu prilejul recepției de Anul nou, de la Reședința mitropolitană

Din toată inima Vă mulțumesc pentru urările ce mi-ați făcut cu prilejul schimbării anului și pentru simțemintele ce mi le-ați exprimat. Eu le refer pe toate la așezământul sfânt al Bisericii noastre și deslușesc din ele dragostea și alipirea ce aveți față de ea.

Și cu drept cuvânt, căci Biserica ne-a fost reazim de zile grele și stâlp de lumină pe cărările vieții. Ea ne va ajuta și la izbândirea aspirațiunilor ce le nutrim cu toții în urma amarelor încercări prin cari am trecut de curând.

Astăzi mai mult ca oricând Biserica noastră se simte obligată să stea la datoria ei. Ca păstor al ei din această parte a țării eu mă rog lui Dumnezeu să-mi lumineze și încălzească sufletul pentru a-i înțelege cât mai deplin datoria în aceste vremuri apăsătoare. La altarul Mitropoliei din Ardeal, la care slujesc astăzi trecător eu, și-au destăinuit lui Dumnezeu gândurile de bine îndreptate către neamul românesc și soarta lui, un lung șir de ierarhi înaintași ai mei, cari mă obligă să nu ies prin nimic din legăturile lor, făurite prin focul multor suferințe, cu poporul pe care-l păstoresc. Călăuzit de această conștiință, cum ieri m'am bucurat de izbânda lui, **așa mă identific astăzi cu durerea lui, dar și cu nădejdea nebiruită în viitorul lui și'n realizarea integrală a aspirațiunilor lui.**

O națiune ca a noastră este o **realitate** *pe care nu un joc diplomatic va fi în stare vreodată să o disloce ori să o șteargă de pe pământul ei. Istoria se împletește din realități cari* ele *o determină,* ele *rămân permanente și în cele din urmă tot* ele *trebue să triumfe deasupra combinațiilor efemere. O națiune ca a noastră care a acumulat în ființa ei nesecate puteri de rezistență și care încă nu și-a dat roadele vitalității sale, nu poate fi ținută în chingi, căci în mod inevitabil le rupe prin năvalnica ei revărsare de energie și viață.*

Cu această siguranță însoțesc evenimentele prin cari am trecut, dar și pe acelea pe cari le așteptăm. Mulțumim lui Dumnezeu și pentru suferințele prin cari am fost încercați. Să fim vrednici de ele știind să le stoarcem toate învățămintele ce ni le pot da. Scris este că: **„Pe cel ce-l iubește Dumnezeu, îl ceartă"** *(Evrei 12, 6). In certarea noastră noi vedem dovada părinteștii purtări de grijă a Celui de sus. Dar să știm că Dumnezeu cu fiecare certare ce ni-o trimite ne pune o problemă nouă, căreia să-i închinăm strădaniile noastre. Așa să facem și cu idealul nostru național: să-i închinăm toate gândurile și toate silințele, tot devotamentul și toată conștiința înfricoșatelor răspunderi ce le avem față de neam — și să fim siguri că izbânda va veni mai curând decât ne așteptăm.*

Lupta noastră pentru realizarea lui trebue dusă din toate puterile noastre. De aceea Biserica cu glasul ei de mamă cheamă pe toți fiii neamului la bună înțelegere, dragoste și solidaritate indestructibilă. Să se topească ca ceara de fața focului toată vrajba și toate divirgențele dintre ei și să triumfe pe toată linia „unirea 'n cuget și 'n simțiri". Un popor însuflețit de aceeaș voință și cu rândurile închegate prin acelaș comandament național rămâne nebiruit. Iar cel ce se știe făcând parte din această comunitate națională, ori cât de neînsemnat i-ar fi locul pentru care a luat răspunderea, se va simți element cu rost necesar și prețuit în viața Neamului.

Să pășim deci, iubiții mei, în noul an cu seriozitatea ce o cer vremurile dela noi, iar râvna și dragostea noastră pentru neam să nu cunoască obstacole și margini. Simt mâna lui Dumnezeu asupra Bisericii și a Neamului nostru. In El să ne punem încrederea și să-L rugăm să ne întărească puterile mai presus de orice încercări ar fi să înfruntăm.

Domnilor Generali, vă rugăm să credeți în simțemintele noastre de încredere și iubire cu care înconjurăm scumpa noastră armată. N'o facem părtașe și nici vinovată de cele întâmplate și spiritul ei de jertfă este chezășia izbânzii noastre viitoare.

Mulțumesc dlui Prefect pentru urările ce mi le-a exprimat și-l rog să transmită cetățenilor orașului și județului dorirele mele de bine și arhierețtile mele binecuvântări.

Mulțumesc P. C. părinte care mi-au adresat urările clerului și poporului. Ii asigur pe toți fii mei sufletești, că și de aici înainte îmi voi pune sufletul pentru turma ce-mi este încredințată spre păstorire.

Mișcării legionare și P. C. părinte care mi-a adus urările ei îi urez pentru noul an să-și ducă la izbândă idealul de a vedea neamul reîntregit între granițele sale.

Universității Ardealului îi urez sosirea doritei zile în care o vom conduce în triumf în orașul ei de reședință.

Mulțumesc Societății ortodoxe a femeilor române pentru cuvântul cald ce mi l-a adresat și pentru înaltele ținte ce-o însuflețesc.

Tuturor Vă fac urări ca anul în care am intrat să vă fie un an bun și aducător de mulțumiri pe urma muncii ce desfășurați. Rog pe bunul Dumnezeu să-și reverse darul și binecuvântările Sale asupra Țării noastre și asupra celor dela cârma ei, asupra Conducătorului Statului Generalul Antonescu și asupra tânărului și inimosului nostru Rege Mihai I, căruia să-i hărăzească Cerul cea mai aleasă fericire: aceea de a ne reîntregi Țara — de astă dată **pentru totdeauna!** *Domnul să fie cu ea și cu noi cu toți!*

Răscruce de vremi

Anul nou în Țară și la Sibiu. — Elogiul permanenței românești pe aceste plaiuri. — Cheia isbânzilor viitoare. — Cele două armate ale națiunii, chezășia redobândiriii tuturor celor ce au fost pierdute. — Rugăciuni și binecuvântări pentru „întrunirea tuturor..."

Am încălecat și de astă dată frontiera dintre ani scuturați cu grije de fulgii banalităților sunătoare ca arama, ca chimvalul gălăgios care se face auzit la fiecare ceremonie lipsită de obiect — și deci goală de semnificație. Am fost mai serioși și mai conștii de rostul nostru în lume ca nici odată. Am fost de-o seriositate religioasă în clipa în care am salutat aurora tivită cu boabe de încredere și hotărâre bărbătească a noului an. Am avut curajul unor judecăți de-o aspră dreptate și a unei atitudini nefalsificată de echivoc. Am spus tot ce credem și tot ce simțim. Și mai presus de toate, am afirmat răspicat *ce vrem... că* vrem — și că suntem gata să înfăptuim vrerile noastre cu ori ce jertfe, trecând peste ori ce împotriviri. Și peste ori cine va cuteza să le așeze deacurmeșizul drumului nostru glorios și trist în istorie.

Generalul Antonescu și *Horia Sima* în capitala Țării, Mitropolitul *Nicolae* în capitala Ardealului, și fiecare os de român în tainițele sufletului lui obidit, s'au întâlnit, la această răscruce de vremi, temeluind laolaltă — în accente de desăvârșită sinceritate — altarul *încrederii nesdruncinate* în dreptatea dumnezeească și'n steaua neamului. De rănile pe cari le-a deschis anul trecut în trupul rotund al României, s'a vorbit puțin. Numai atât cât trebuia ca durerea noastră să nu fie socotită bocet cu neputință de stâmpărat, lacrimă cu neputință de uscat, suflet prea amărât ca să mai poată fi înălțat. Numai atât cât trebuia ca această cercare să fie socotită providențială, convertibilă adică în forță generatoare de reparații istorice — și mai mult de cât atât.

Pe astfel de motive s'a brodat atmosfera românească a anului nou 1941, a cărei limpezime de altitudini carpatine am aplaudat-o cu ochi înrouraţi aici la Sibiu. Ii mulțumim lui Dumnezeu că ne-a hărăzit trăirea ei și nu putem uita ce parte covârșitoare — *toată* — din urzirea ei îi revine Inalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit *Nicolae*. Pătruns de conștiința majoră a menirii unui vlădică ardelean în mijlocul turmei Sale — conștiință la care s'a referit și în cuvântul de-o amplă rezonanță ce l-a rostit cu acest prilej — I. P. S. Sa întruchipează magnific, în aceste vremuri de răscruce, glasul protestatar al Ardealului, și-i tălmăcește cu o copleșitoare cucernicie vrerile reparatoare de nedreptăți notorii. Mândria rănită și omenia lovită a sufletului de elită de dincoace de munți, îl caută instinctiv și-i solicită insistent verbul cu ecouri de bucium, care știe să osândească fără să umilească și să pretindă ce ni se cuvine cu o vigoare care nu îngădue refuz. Uriașele servicii pe cari le-a făcut Bisericii noastre, i-au agonisit faima celui mai autorizat «*glas al Ortodoxiei românești*». Iar atunci când fărădelegea sfârtecării Ardealului s'a consumat fără vrerea ardelenilor, simțul negreșelnic al acestora i-a răsplătit curajul apostolic cu care a rezistat nesocotitului consimțământ de cedare, proclamându-l în coloanele celui mai popular cotidian românesc: «*Mitropolitul îndrumător de mântuire națională*» și «*glasul Ardealului*».

Așa s'a manifestat și la recepția de început de an care a avut loc la reședința mitropolitană. In această ipostază a adresat cuvântul Său răscolitor valului de intelectuali sibieni — simțitor îngroșat de astă dată prin participarea clujenilor — cari au zorit să-i asculte povața neînfricată.

Cuvântarea I. P. S. Sale ne-a luminat și ne-a întărit, ne-a îndrumat și ne-a încurajat. Ii mulțumim.

Pășim în anul nou cu curaj creștinesc și cu hotărâre de-o dârzenie dacă.

*

In Catedrală, un sobor de preoți și diaconi, sub protia I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeț, au săvârșit sf. Liturghie. A predicat, cu avântul de totdeauna, Păr. Zosim Oancea. Erau de față autoritățile civile și militare, în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, P. Sf. Episcop *Vasile Stan* al Maramureșului, dnii Generali: *Dumitrescu Petre*, Comandantul Armatei I-a, *Leventi Gh.*, Comandantul Corpului VII Armată, *Georgescu-Pion*, Prefect Dr. *I. Fleșeriu*, Profesorii universitari Prorector Al. Procopovici, Dr. I. Lupaș, Dr. S. Dragomir, C. Daicovici, ș. a.

După sf. Liturghie, P. Sf. Episcop *Vasile* a oficiat o Doxologie.

După ieșirea din Catedrală, a urmat

Defilarea unui detaşament de onoare cu muzică şi a unei formaţii de legionari în cămăşi verzi. Dl General Dumitrescu Petre a rostit cu acest prilej o scurtă şi vibrantă cuvântare şi apoi a trecut trupa în revistă. Capii autorităţilor şi alţi intelectuali, au participat apoi la

Recepţia dela reşedinţa mitropolitană

Când şi-a făcut apariţia în salonul de recepţie. I. P. Sf. Sa a fost întâmpinat cu ovaţii prelungite, de toţi cei prezenţi. Seria cuvântărilor a deschis'o dl General *Dumitrescu Petre*, care a prezentat urările «*Armatei Ardealului*». Dsa a spus că în cumplitele vremuri de restrişte pe cari le-am străbătut nu de mult, sufletul obidit al naţiunii şi-a găsit alinare în casa Domnului. Acolo ne-am recunoscut greşalele şi am promis că ne vom îndrepta. In numele „Armatei Ardealului", dsa a exprimat I. P. Sf. Sale urarea de a-şi vedea cât mai curând fiii înstrăinaţi reîntorşi acasă.

I. P. C. Arhimandrit *Teodor Scorobeţ*, prezentând urările clerului şi poporului din Arhidieceză, a rememorat bucuriile şi durerile anului trecut şi a afirmat că viitorul Neamului trece prin faţa sfântului altar.

Dl Prefect Dr. *I. Fleşeriu* a pus în evidenţă importanţa zilei de 3 Septemvrie 1940 pentru viaţa lăuntrică a Ţării. Atunci s'a sfârşit o lume şi a început alta, care va merge înainte, cu ori ce jertfe, numai pe *linia Neamului şi a Bisericii*, pe cari fosta clasă conducătoare le-a nesocotit într'atâta, în cât am ajuns la ciuntirea graniţelor. E datoria tuturor să ne înţeleagă şi să ne sprijinească din răsputeri — a spus dsa.

Universitatea Daciei Superioare, prin rostul dlui pro-rector Prof. *Al. Procopovici*, a exprimat urarea ca anul care începe acum, să ne adune iarăşi laolaltă turma românească risipită, să ne hărăzească o ţară întregită şi un neam înălţat.

P. C. Prot. Dr. *Spiridon Cândea*, şeful Mişcării legionare din judeţul Sibiu, a exprimat Inaltului Ierarh urările cămăşilor verzi.

Dna *Sofia St. Meteş*, în numele femeilor române, a rostit cea mai mişcătoare cuvântare a zilei. Româncele sunt încredinţate că prin eroism şi jertfă, prin unire şi ajutorul de Sus, vom repara cât mai curând monstruoasa nedreptate ce ni s'a făcut. Inalta conştiinţă de dârzenie, hotărâre şi superbă demnitate românească pe care I. P. Sf. Mitropolit Nicolae o reprezintă ca nimeni altul, ne este chezăşie a grabnicei refaceri a României Mari.

Le-a răspuns tuturor I. P. Sf. Sa, prin cuvântarea pe care o publicăm în fruntea numărului acestuia, cuvântare care a făcut o impresie adâncă asupra tuturor.

După aceea, I. P. Sf. Sa s'a întreţinut cu cei prezenţi la recepţie.

Demisia episcopului Glondys

Episcopul bisericii evanghelice săseşti din România, Domnul D. Dr. *Victor Glondys*, fiind suferind de mai multă vreme în aşa măsură în cât nu mai putea face faţă multiplelor sale îndatoriri, şi-a prezentat demisia din scaun în ziua de 16 Decemvrie 1940.

Consistorul bisericii evanghelice, întrunit în şedinţă la 21 Decemvrie a. c. sub preşedinţia curatorului bisericesc dl Dr. Hans Otto Roth, a luat act cu regret de această demisie, primind-o pe ziua de 16 Februarie a. c. şi exprimând Episcopului Glondys toate mulţumirile păstoriţilor săi, pentru bunele servicii pe cari le-a prestat.

Teolog cult, bun german, ocârmuitor priceput şi mai presus de toate predicator neîntrecut, Episcopul D. Dr. Victor Glondys părăseşte înalta sa funcţiune însoţit de stima şi preţuirea tuturor — a societăţii româneşti sibiene inclusiv.

A vorbit Conducătorul

— Mesajul dlui general Ion Antonescu —

De anul nou 1941, dl general Ion Antonescu, Conducătorul statului, a adresat poporului român un **mesaj** *adânc grăitor.*

Să nu fie român care să nu citească şi să nu urmeze luminoasele gândiri de întărire în credinţă din acest incomparabil mesaj.

«In noaptea aceasta sfântă a noului an — spune Conducătorul — *aş vrea să intru creştineşte în tinda casei tale,* ***sătean trudit,*** *ca să-mi încălzesc cugetul la focul care pâlpâe în vatra ta săracă şi credincioasă. Să-ţi desmierd pruncii, să-ţi privesc cu mândrie feciorii, pe care se reazimă toată puterea de viaţă, a ta şi a neamului. Ca să poţi înţelege că tu eşti ţara, că de hărnicia şi credinţa ta şi a copiilor tăi atârnă bogăţia şi viitorul patriei.*

Să bat la uşa ta măruntă, ***muncitor sbuciumat****, şi să-ţi întind o mână caldă de frate, ridicat şi el prin muncă şi prin trudă. Ca să simţi că munca ta este înţeleasă, că mă sbat pentru mulţumirea ta şi a familiei tale împovărate.*

Să urc treptele casei tale, ***bogatule****, ca să ştii că averea ta ne e scumpă — dacă este curată, — fiindcă e a ţării. Că bucuriile casei tale, pe care alţii nu le au, ne încredinţează că din propria ta conştiinţă şi înţelegere ne vei ajuta să facem, din bucuria ta, bucuria altora.*

Să intru în casa ta împodobită de gânduri, ***cărturarule****, ca să îţi poţi da seama că tăcuta ta suferinţă şi îndârjita ta aşteptare nu sunt fără izbăvire. Că apostolatul tău la şcoală, la altare, în deregătorii, nu este o risipă de faptă necântărită, neînţeleasă. Că pe gândurile şi sufletul tău se reazimă toată încrederea noastră, toată puterea noastră de îndrumare şi de creaţiune.*

Să pătrund, ca un duh nevăzut, la cazărmi, acolo unde dormiţi voi, ***ostaşi scumpi****, braţ de oţel al ţării, şi ca un părinte cu neliniştită iubire să-mi lipesc buzele pe frunţile voastre strânse, pentru ca să puteţi pricepe că asprimea adevărată din grije şi iubire pleacă.*

Aşi voi mai ales, români, fraţi dragi şi încercaţi, să simţiţi toţi că astăzi mă străduesc să fac să se cârmuiască cu înţelegere şi iubire, iar nu cu trufie şi asprime.

Că toată râvna mea este să vă sting suferinţele şi să vi le îndrept, cu toată credinţa mea în Dumnezeu şi oameni.

Vă înţeleg toate aşteptările, fiindcă sânt şi ale mele.

Din zori şi până în zori, mă străduesc să aduc un fir de lumină în întunericul suferinţelor noastre.

Trebue însă să înţelegeţi cu toţii că numai Dumnezeu poate aduce izbăvirea prin minuni de fulger, — şi eu nu sunt decât om.

Români, — In această noapte de adevăr, de credinţă şi de lumină nouă, nu vă cer decât o judecată dreaptă.

Nu vă cer gânduri de răsplată.

Dar vă cer să înţelegeţi că am făcut tot ceeace un om, sprijinit de Dumnezeu, putea face.

Am întărit Dinastia, curăţind Tronul de pete umilitoare şi treptele lui de sluji nevrednice.

Am întărit poziţia ţării, sprijinind-o pe înţelegerea cu trei din cele mai mari şi mai puternice imperii ale lumii, o înţelegere sigură şi demnă, care să ne dea liniştea şi să ne asigure propăşirea viitorului în onoare.

Am făcut un mare acord economic, sprijinit de Fuehrer, ca să pot reface tot inventarul agricol al ţării, să dăm ţăranilor pluguri şi tractoare, să întemeiem o industrie agricolă şi să ne punem în valoare bogăţiile, refăcând şi drumurile noastre.

Am sprijinit şi aşezat pe toţi refugiaţii şi instituţiile izgonite din teritoriile sfâşiate, expropiind 56.000 hectare, pentru a da rosturi de viaţă celor pribegi şi dându-le ajutoare în bani tuturor.

Am repus statul, pe cât am putut, pe baze de cinste şi de muncă şi am dat justiţiei întreaga răspundere a condamnării marilor vinovaţi de distrugerea averii publice, smulsă din jertfa cetăţenească, iar justiţia a şi păşit la îndeplinirea acestei sarcini.

Am luptat să împac generaţii, să folosesc energia creatoare a tineretului şi să fac din regimul legionar o pârghie politică pentru sprijinul statului pe tot ce este nobil şi înălţător în tineret.

S'au făcut, desigur, şi unele greşeli. Cele mai multe sânt însă pornite din nerăbdarea, justificată până la un punct, de a înlătura cu un minut mai de vreme umilinţele şi suferinţele atâtor generaţii.

Nu cred însă să fie printre voi, români, unul singur, care să creadă că Generalul Antonescu, — hărţuit între salvarea ţării şi drumurile în străinătate pentru asigurarea viitorului, — ar fi putut împiedeca o greşală şi n'a făcut-o.

Aceste zile de reculegere creştinească vin ca să ne aducă aminte că Fiul Omului a coborît printre noi ca să ne schimbe, a suferit apoi ca să ne înalţe, şi a murit ca să ne mântuiască.

Dumnezeu este în noi, în credinţa noastră. Să ne schimbăm, să ne înălţăm, să ne mântuim.

Tu, române, care ai stat până astăzi deoparte, schimbă-ţi sufletul şi prinde-te în lanţul nostru de credinţă românească, fii verigă de temei şi statornicie.

Tu, române, care ne-ai judecat până astăzi după interesele tale turburate, după ambiţiile tale neîmplinite, scutură-ţi povara slăbiciunii.

Fii om, fii drept şi recunoaşte că pe deasupra ambiţiilor şi intrigilor şi urilor este patria, este veşnicia neamului, şi că acolo trebue să ne întâlnim întotdeauna, chiar dacă nu ne înţelegem de fiecare dată.

Şi tu, tânăr entuziast şi dornic de sacrificiu, care vrei cu deslănţuirea viforoasă a vârstei tale să spargi barierele şi să înneci în uitare şi blestem orice urmă din trecut, ia aminte că adevărata creaţie cere pregătire, suferinţă şi aşteptare, cere înfrăţire între generaţii, cere îndreptarea prin înfăptuiri şi nu prin răsbunare. Şi dă-ne ascultarea ta credincioasă, ca să-ţi ducem paşii pe drumul biruinţii.

Uniţi-vă, români, în credinţă, în iubire şi muncă.

Uniţi-vă, din toate colţurile sfâşiate ale neamului, din toate casele, ca să ducem mai departe străduinţa strămoşilor şi viitorul copiilor noştri.

Cum sântem strâns uniţi într'un Dumnezeu, să fim strâns uniţi într'o ţară.

Unitatea şi forţa neamului aduc plinătatea drepturilor.

Anul care sfârşeşte, a fost an de prăbuşire şi de ispăşire. Anul care începe este un an de răscruce şi de reînviere.

Scuturaţi frunţile de nelinişte; pregătiţi piepturile de jertfă; întăriţi inimile de credinţa.

Ţara are nevoe de toate sufletele, de toate braţele, de toate puterile.

Un an nou, cu faptă nouă. Cu Dumnezeu înainte!

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

Sărbătorile Naşterii Domnului la Sibiu

Praznicul Naşterii Domnului a fost sărbătorit în oraşul de reşedinţă al Mitropoliei noastre cu ceremonialul îndătinat.

In prima zi de Crăciun, s'a săvârşit o sf. Liturghie arhierească de către I. P. Sf. Mitropolit **Nicolae,** *înconjurat de un măreţ sobor de preoţi şi diaconi. A cuvântat I. P. Sf. Sa, desvoltând ideile expuse în Pastorala pe care a adresat-o păstoriţilor Săi din acest prilej.*

A doua zi de Crăciun, a liturghisit P. Sf. Sa Dr. **Vasile Stan,** *Episcopul Maramureşului, iar predica zilei a rostit-o Păr. Prot. Aurel Nanu, profesor la Şcoala normală de băeţi «Andreiu Şaguna».*

De fiecare dată, Catedrala a fost arhiplină.

Un apel

către toţi foştii elevi ai Profesorului Dr. Vasile Gheorghiu de la Facultatea de Teologie din Cernăuţi

In ziua de Anul nou 1941, Părintele Dr. **Liviu Stan,** *directorul general al Cultelor, a adresat prin staţiunile româneşti de emisiune radiofonică, foştilor elevi ai eruditului profesor de Studiul Biblic al Noului Testament de la Facultatea de Teologie din Cernăuţi Păr. Dr.* **Vasile Gheorghiu** *— astăzi pensionat — un apel mişcător, prin care-i îndeamnă să contribue cu câte 1000 (una mie) Lei la fondul pentru tipărirea ediţiei critice a textului original al* **Noului Testament,** *pe care veneratul profesor a alcătuit-o cu truda unei vieţi întregi şi mai ales cu o competenţă recunoscută unanim în cele mai exigente cercuri ştiinţifice din ţară şi de peste hotare.*

Despre această lucrare monumentală care zace în sertar de prea multă vreme — spre marea pagubă a ştiinţei teologice şi a prestigiului cultural românesc, atât de minor în ochii străinilor — a scris la noi cuvinte de luare aminte un elev al autorului, Păr. Diacon Dr. **Grigorie T. Marcu,** *înainte cu aproape doi ani, în monografia:* **„Profesorul Dr. Vasile Gheorghiu,** *Omul şi opera» («Contribuţiuni la Studiul Testamentului Nou» nr. I), Sibiu, 1939.*

«Când această operă incomparabilă va ajunge să vadă lumina tiparului — scria Păr. Marcu — atunci vom putea spune că Ortodoxia românească s'a rânduit pe treapta culminantă a creaţiilor teologice mondiale«.

Astăzi, prin generoasa iniţiativă a Păr. Dr. Liviu Stan — pe care nu o putem lăuda în de ajuns — lucrarea capitală a Păr. Prof. Dr. Vasile Gheorghiu şi a Teologiei ortodoxe române, este scoasă din uitare. Cunoaştem hotărîrea Păr. Stan, şi avem temeiuri serioase să ne bizuim pe reuşita ei. Unul din acestea este concursul înţelegător al dlui Ministru Prof. **Traian Brăileanu,** *pe care Păr. Stan a ştiut să şi-l asigure. Iar celălalt este copleşitorul respect pe care foştii elevi ai profesorului Gheorghiu îl au faţă de cel mai ilustru dascăl al lor.*

Mai cu seamă aceştia trebue să imite gestul Preoţilor Dr. Liviu Stan şi Ilie Imbrescu, cari au deschis lista de subscripţie semnând fiecare câte 1000 Lei. Să nu lipsească nici unul de la apel, căci tipărirea lucrării în chestiune reclamă cheltueli de aproximativ **un milion** *Lei.*

Bine 'nţeles că pot contribui şi alţi binevoitori — ceea ce presupunem că se va şi întâmpla. Dar tot mai frumos ar fi dacă lucrarea aceasta s'ar tipări de către cei ce au luat lumină din lumina celui mai mare teolog biblic al nostru.

Contribuţiunile se vor trimite, cât mai curând posibil, la adresa: Preot Dr. **Liviu Stan,** *directorul general al Cultelor;* **Bucureşti,** *str. General Berthelot nr. 26.*

Altarul veacurilor

Ca printr'un tub de imensă extensiune diametrică — timpul —, se scurg veacurile încolonate, cu directive în haus. Unele trudnicind rapiditatea, ear altele molcomindu-şi păsuirea, toate dispar; dispar evenimentele înregistrate, toate se duc — purtând în poala lor vastă cât o istorie a omenirii, toată frământarea şi tot sbuciumul făpturilor încoronate ca şi al celor de sub clinchetul miezonoptic al verigilor robiei. Toate par' că merg înainte şi totuşi faţa le e întoarsă spre o adâncită intrare în prăpastia de sub faldurile lumii.

O inerţie calculată şi precisă, se pare că mijloceşte adormirea veacurilor şi face ca pleoapa lor gigantică să se aplece strivitor chiar şi peste o fragedă îngânare de viaţă care a fost sortită să-şi desvelească începutul tocmai sub zarişlea târzie a ultimelor străfulgerări de veac. Un veac gârbovit care se prăbuşeşte peste-o cârjă frântă, cade ca un moloz uriaş sub pognet de dărâmături asvârlite peste creştetul nopţilor. Luminile apar şi se sting ca nişte fantome pe arena unui suflet hărţuit. Aşa sunt toate sfârşiturile — haotice — cu precipitări ce nu se pot înlătura; cu osatură sdrobită; cu tragisme cari invită la suportare toată suflarea. Un veac dispare... se duce... apare alt veac!

In veacul ce urmează, veac de rând, nu se mai aude nici un oftat, nici o durere; e linişte, e tăcere; tăcere de mormânt, tăcerea începutului. Şi veacul cel nou aşa începe, cu linişte şi-apoi rânduri şi râuduri de făpturi se ridică şi, cu ele deodată, şi geamătul şi para pasiunilor înroşeşte gânduri şi le zdrumică sub marea lor tensiune. Se sfarmă gânduri, secătuite-cioburi; ţâşnesc noi geamăte şi picură necruţată lacrima noilor dureri. Pe sub învelişuri eterice, e aceeaşi — din alt veac — şi acum, prelungită vale a plângerii. Dureri de demult, dureri de acum. Dureri înlănţuite ce v'aşterneţi peste pulpanele veacului şi încleştaţi făpturi, deschideţi răni şi creşteţi amarul...

E lungă această liturghie a naturii, din veac în veac. Incepe şi sfârşeşte cu veacul, cu splendorile şi durerile ei precumpănitoare. Slujesc în ea munţii şi văile, codrii şi toate şuviţele cristaline pornite din creştete înalte spre livezile întinse, şi jertfesc în ea încoronaţii creaturilor — oameni şi oameni, crescuţi şi sfârşiţi cu vârsta veacurilor.

Slujba e o împlinire. Natura se vrea împlinită, căci geamătul păcatului a îmbrobonat-o şi pe ea. Scâncetul durerilor iscat din marea diversiune a elementelor cosmice, provoacă desfăşurarea unei continue liturghii. O liturghie a durerii cu perspective de strălucitoare fericire. O liturghie a împlinirilor.

Altarele pământului sunt ca şi luminile sfârşitului: apar şi dispar pentru a încorda şi mai mult sensibilităţi topite şi nădejdi mistuite de durere... Lumini ce se sting; luminile sfârşitului; luminile tendinţelor spre înveşnicire...

Şi iată că orizontul primăverilor de duh se despică; se arată în miez de înălţime, taina taborică a gâlgăirilor noastre spirituale. *Altar al veacurilor*, altarul veşniciilor... altarul liniştilor jertfitoar, altarul trăiniciei noastre spirituale.

Un tulnic de chemare se roteşte pe sub straşinile vecuitoare ale cerului şi-adună la praznicul cel mare, lângă altarul veacurilor, al înfruptărilor din sus, natura cu altarele ei de din jos, cu durerile ei spre potolire, cu mulţumirile ei spre întărire şi cu încoronaţii ei spre luminoasă înscăunare în văile răcoritoare ale veşniciei.

Altarul veacurilor, balsam peste prelungitele înfiripări luminoase, crescute din lut şi viaţă; nădejdea slujitorilor şi ţinta de împlinire a îndreptăţitelor dorinţi pământene. Sufletele curate, te doresc, altar al veacurilor, şi sub luminile tale înfloreasca tinereţea spirituală a sufletului muncit în fierbinţeala împlinirilor. Ridică-te suflete peste culmi de lumină şi saltă mai sus, către nesfârşitele hotare de veac şi de taină... la altarul începuturilor, la slujba sfintelor bucurii cari nu se trec.

Preotul **Nichifor Todor**

„Nu ne pierdem nădejdea". Sub acest titlu, a apărut în „România nouă" din 2 l. c. un remarcabil articol semnat de dl Gh. Popp, în care temeiurile încrederii noastre în viitor sunt arătate a fi: poporul, potenţialul său demografic, imensele sale zăcăminte de virtuţi, însuşiri şi aptitudini moştenite şi vrerea de a lupta a românului pentru drepturile sale firesti. Autorul rememorează cuvintele rostite de-un mare om de stat ungur, după desmembrarea Ungariei prin tratatul de la Trianon: „Nici un tratat nu este veşnic". Şi, adaptându-le la situaţia noastră actuală, conchide: „convenţiile opuse ideilor timpului sunt osândite curând sau târziu să se ofilească şi să cadă, căci nimic ce nu este în acord cu acest spirit nu este viabil şi nu poate să dăinuiască".

Adevărat!

„Pentru ceice se ostenesc şi cântă..."

Sub acest titlu, a apărut în numărul de Crăciun al revistei «Viaţa Ilustrată», următoarea spovedanie a unei experienţe semnificative:

Cine nu-şi aduce aminte de măreţia slujbelor dumnezeeşti din catedrala noastră de pe vremea, când trei coruri dedeau, cu schimbul, răspunsurile la sfânta Liturghie?

După marea schimbare din Septemvrie a. c., această măreţie a fost înlocuită cu ceeace puteau da însufleţiţii cântăreţi ocazionali de strană, ajutaţi de obştea rugătoare din faţa sfântului altar.

Cântarea lor era mai caldă ca oricând, cum mai fierbinte ca oricând era ectenia preotului slujitor. Totuşi, s'au găsit şi credincioşi, cari îşi sporiau suspinul rugei lor cu suspinul după îngerească armonie a cântărilor corale de altă dată. Printre aceştia pare a fi fost şi părintele protopop Ion Cioara, unul dintre strădalnicii cântăreţi de strană. Căci în a doua Duminecă după schimbare, ieşind din catedrală se adresează unui mănunchiu de credincioşi spunându-le: „Mâine seară la ora 5 să poftiţi la Episcopie, că 'ncepem repetiţiile de cor bisericesc". Fără să aştepte răspunsul, trece la alt grup de închinători, cu aceeaş invitaţie — şi iarăşi la altul. Lumea, luată oarecum la repezeală, se uita nedumerită la chemător. Ba doi prieteni nu şi-au putut stăpâni mirarea şi, intim, s'au aprobat reciproc unul pe altul în părerea, că părintele Cioara nu pare a fi în toată firea.

Şi-aşa, Luni seara, la ora anunţată, s'au adunat în sala de repetiţii: P. C. părinte consilier Laur. Curea, devotatul şi iscusitul dirijor, părintele protopop Cioara şi două coriste. Fiind patru inşi, puteau începe repetiţiile. Şi le-au început.

A doua seară s'au adunat opt, a treia seară şaisprezece şi-aşa mai departe. Seară de seară devotaţii cântăreţi a căror ceată sporea, se adunau pentru a pregăti cu harnicie şi cu creştinească discreţie marea surpriză mângâitoare pe seama celorce Duminecă de Duminecă vin la sfânta catedrală spre a se zidi duhovniceşte ascultând dumnezeeasca slujbă.

După nu mai mult de-o lună de zile de însufleţită muncă frăţească, corul sub conducerea pricepută a părintelui consilier L. Curea umplea vastul locaş de închinare cu armoniile răspunsurilor liturgice, întocmite de măestrul A. Bena. Şi-aceleaşl armonii se revărsau mângâetoare în inimile dreptmăritoare, sau de altă lege, cari le ascultau cu înseninată luare aminte.

Acum, noul cor al Episcopiei pregăteşte un concert de colinde, care va avea loc la timpul potrivit în catedrală, spre a vesti după strămoşeasca datină sosirea marelui praznic al naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Iată ce pot face şi „puţinii buni împreună!" Scriind aceste rânduri despre lucrarea lor, avem conştiinţa că am făcut ceeace face preotul când rosteşte la sfânta Liturghie ectenia „pentru ceice se ostenesc şi cântă".

N. C.

Mistica războiului

Ziarele din Atena se ocupă, în multe articole şi rapoarte, cu mistica ortodoxă şi cu nădejdile poporului grec, legate în sufletul lui, de ocrotirea Sfintei Fecioare.

Astfel cotidianul *Estia* dela 23 Noemvrie a. c., descrie apariţia Sfintei Fecioare, din insula *Tinos*, în liniile de luptă ale evzonilor greci. In catedrala dela Tinos, loc de pelerinaj pentru ortodoxie, se găseşte icoana făcătoare de minuni a „Bunei Vestiri", una din icoanele atribuite evanghelistului Luca. Eată, în legătură cu religiositatea profundă a poporului grec, cuvintele numitului ziar dela Atena (le dăm după cele scrise de dl *G. Lungulescu* în Universul din 17 l. c.):

„Aşteptând viitoarea prăznuire a „Intrării în Biserică" (21 Noemvrie) mii de minuni, arătări, visuri relativ la Maica Domnului se răspândeau fulgerător printre poporul elen.

„Pe front, o patrulă de soldaţi greci s'a găsit pe neaşteptate, noaptea, în faţa unei femei îmbrăcate în negru, care abia se distingea în întunecata pădure.

„Când şeful patrulei a întrebat: *„Cine eşti?"*, femeea în negru, a ridicat vălul şi a apărut plin de lumină obrazul Maicii Domnului, care le-a spus: *„Copii, sunt cu voi!" („Pedià, ime mazisas")*.

„In urma acestei apariţiuni, unul din soldaţii patrulei scria soţiei sale: „Nu vreau să-mi trimeţi flanele şi ciorapi. Prefer să-mi faci şi să-mi trimiţi un drapel. In mijlocul lui să se picteze Maica Domnului din Tinos. Vreau să-l dăruiesc batalionului meu. O să te miri, pentru că nu mă ştiai ca religios, dar din câte văd cu ochii mei, cred şi eu că o putere dumnezeiască întovărăşeşte armata noastră. Apoi cum puteam numai eu singur să rămân neemoţionat în mijlocul valurilor de credinţă, pe care întreaga armată o are către Maica Domnului din Tinos"? —

(Apariţii asămănătoare se pomenesc şi în războaiele marilor voevozi români, Mircea cel Bătrân şi Ştefan cel Mare).

Organizaţi Reuniuni de femei

FOIŞOARA

Colindele de Crăciun şi Anul nou

După 300 de ani de prigonire, a creştinilor din imperiul roman, creştinismul a triumfat începând dela clasa de jos a ţăranilor şi noua credinţă a cuprins pe rând toate oraşele, pătrunzând în palate ca şi în cele din urmă colibe ale săracilor.

Sub Constantin cel Mare (a. 311) creştinismul fu declarat religie de stat, dându-li-se libertate creştinilor de a-şi mărturisi şi în public credinţa în Hristos şi de a-şi ridica biserici în pieţele publice.

Filosofia greco-romană face loc idealului creştin. Castele erau în decadenţă, moravurile corupte, cultul zeilor nu mulţumea pe nimeni.

La anul 311 domneau în împărăţia romană de răsărit împăraţii *Galeriu* şi *Liciniu* cari, ca şi antecesorii lor, prigoneau pe creştini, socotindu-i duşmani ai statului.

Se întâmplă ca împăratul Galeriu să se îmbolnăvească de moarte şi mustrându-l conştiinţa pentru persecuţiile poruncite contra creştinilor, se hotări şi dete un «*edict de toleranţă*» pentru creştinii imperiului roman de răsărit. In edict, între altele, zice:

„Vă las vouă, creştinilor, să vă rugaţi şi să vă închinaţi zeului vostru Hristos cu condiţiunea ca în rugăciunile voastre să vă rugaţi zeului vostru creştin şi pentru sănătatea mea".

Pentru prima dată se permite creştinilor a se ruga în public Dumnezeului creştin. Creştinii din imperiul de răsărit, în semn de recunoştinţă pentru acest edict, au şi luat în colindele ce preamăresc Naşterea Domnului nostru Iisus Hristos cuvinte de laudă la adresa împăratului *Galeriu*.

De atunci până în ziua de astăzi s'a păstrat refrenul cu numele împăratului Galeriu (Ler Impărat) în colindele noastre: Lerului Doamne, Lerului Dom, Lerului Domn de-al nostru, Lerului Bun etc., ca refren în colinde.

„Lerului Domn", fiindcă el domnea în împărăţia romană de răsărit, Lerului „bun", deoarece nu mai prigonea pe creştini, Lerului „domn de-al nostru", fiindcă Galeriu era născut în provincia Moesia în localitatea Romuliana (Iugoslavia de azi), din neam geto-roman.

De atunci s'a transmis, din generaţie în generaţie, în colindele Naşterii Domnului până în zilele noastre, numele împăratului Galeriu.

După părerea mea, strădania unor istorici şi scriitori de a da altă explicaţie refrenului «*Lerului Doamne*«, este greşită. Unii au dedus-o dela cuvântul latin «*liber*», cu referire la Impăratul Aurelian, când a scos din Dacia legiunile; alţii îl deduc dela zeii de casă ai romanilor numiţi «*Lares*», alţii dela zeul slav „Lelu", alţii din evreescul „Aleluia" etc.

Susţin şi am susţinut totdeauna pe baza celor expuse mai sus, că „Ler Impărat Domnul Nostru" este Impăratul Galeriu, care prin Edictul de toleranţă a rămas, ca şi Pilat în „Simbolul credinţei", o mărturie preţioasă a credinţei strămoşeşti şi o mărturie istorică a vechimii noastre pe plaiurile daco-romane.

Preot **Constantin Oancea**

Alt an

„Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările lui", (Luca 3, 4).

Incheind anul 1940, mulţi vom suspina cu sf. apostol Pavel:

„Om nenorocit ce sânt! Cine mă va izbăvi de trupul morţii acesteia?"

Se adevereşte cu prisosinţă, că legea păcatului ne-a răvăşit sufletul, că ne-am făcut robi păcatului şi ne-am înstrăinat de calea Domnului.

Făptura omenească suspină după Creatorul, dar suspinarea aceasta singură nu este în stare să ne aducă deplină şi dorită îndreptare.

Pentru anul 1941 vrem ca stricăciunea noastră să se transforme în nestricăciune prin ajutorul Domnului nostru Iisus Hristos.

In pustietatea vieţii de astăzi, predica sf. Ioan Botezătorul: „Gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările lui", ne apare tot aşa de necesară ca şi pentru timpurile când Proorocul, cu suman din păr de cămilă, îndemna norodul:

„Faceţi, deci, roade vrednice de pocăinţă".

Evenimentele ce le trăim ne îndeamnă să fim mai serioşi întru a privi viaţa şi cu mult mai tari în virtute.

Dacă vrem ca orizontul anului 1941 să se însenineze, dacă iubim ordinea socială şi morală, n'avem decât că aşezăm acest an sub oblăduirea Harului dumnezeesc, aşa cum ne povăţuesc luminoasele tălmăciri ale conducătorilor noştri de astăzi.

Drept aceea:

„Orice faceţi, cu cuvântul sau cu lucrul, toate să le faceţi în numele Domnului Iisus şi prin El să mulţumim lui Dumnezeu Tatăl" (Coloseni 3, 17).

Preot **Gh. Şerbu**

Odihnă binemeritată

Duminecă, în 8 Decemvrie 1940, în cadrul conferinţei preoţimii din tractul Ilia, s'a serbat ieşirea la pensie a părintelui *Ioan Budoiu* din Câmpuri-Surduc.

După săvârşirea sfintei liturghii părintele protopop I. Josan, în numele preoţimii tractului, a adus vii mulţămiri pentru munca depusă de părintele Budoi, în ogorul sfintei biserici, timp de 51 de ani.

Cuc. Sa, pentru tot ce a realizat în acest timp îndelungat, poate fi adus ca exemplu viu preoţilor ce aparţin tinerei generaţii.

Ajuns în Câmpuri, ca preot tînăr, a înţeles că credincioşii — de altfel pe atunci săraci — nu pot să-l sprijinească prin mijloace materiale pentru realizarea idealului său. Luând toiagul pribegiei, cu consimţământul forurilor bisericeşti, porneşte, înainte de războiul întregitor, în Vechiul regat, de unde, — pe lângă propaganda făcută în vederea înfrăţirii şi realizării unităţii naţionale, — se întoarce cu o sumă suficientă pentru a ridica o măreaţă biserică şi o şcoală confesională de model.

Odată terminată biserica şi şcoala, porneşte cu mult optimism pentru înfiinţarea unei fanfare. Cu ajutorul învăţătorului confesional, şi cu concursul unui instructor dela muzica militară, reuşeşte să-şi realizeze visul în scurt timp. Cine nu cunoaşte, prin părţile acestea, muzica din Câmpuri supranumită: a lui Budoiu!

Pentru a feri credincioşii de exploatarea cămătarilor şi pentru a le veni în ajutor în cele economice din bună vreme, înfiinţează o Cooperativă, transformată azi în Bancă populară. Din venitele excedente ale cooperativei a putut ridica o clopotniţă şi un clopot de 1000 kg. ce azi valoreaza 1 milion lei, — precum şi alte realizări de folos obştesc.

Corul mixt, înfiinţat tot prin străduinţa părintelui, pe lângă concertele date în judeţ, a răspândit farmecul cântului românesc chiar şi în studiourile societăţii de radio, de unde a cântat ţării întregi.

Nici un dulce nu este fără amar. Aşa părintele Budoiu, fiind bun român, şi-a iubit neamul. Iubindu-l l-a apărat şi a luptat, alături de foşti luptători din Ardeal, pentru libertatea lui.

Era firesc să guste deci şi amărăciunea închisorilor ungureşti, unde a fost internat mult timp.

Cine ar putea înşira sbuciumul şi munca unui suflet neodihnit şi aprins de râvna de a face bine poporului! Acum are drept la odihnă. Dar ni-a promis nouă preoţilor, că nu se va odihni, nu ne va părăsi, ci va rămânea în mijlocul nostru şi pe mai departe — şi credem că ne va fi de folos cu avântul tineresc şi cu experienţa ce o are; căci — zice —: mai are multe de îndeplinit. Noi îi răspundem: Dumnezeu să-i ajute!

Pr. Dr. Rom. E. Iacob

A murit monseniorul Koroşeţ

La mijlocul lunii trecute, s'a stins din viaţă Monseniorul *A. Koroşeţ*, cel mai de seamă om politic al ramurei slovene din Iugoslavia. Defunctul, suferea de mai mulţi ani de diabet.

Cariera sa politică a început în 1908, când a intrat ca deputat în consiliul de stat din Viena. In 1918, a proclamat alipirea slovenilor la noul regat sârb. A fost de mai multe ori vice-preşedinte al Consiliului de miniştri şi titular la Comunicaţii, Interne şi Instrucţie publică.

In calitate de ministru de Interne, a sprijit din toate puterile — uneori cu jandarmii — tentativa neisbutită a încheierii Concordatului cu Vaticanul. Eroicul Patriarh răposat *Varnava*, i-a stat în potrivă, cu un curaj mucenicesc. Până la urmă, Ortodoxia sârbească a triumfat — cum se ştie.

Moartea l-a găsit ministru în funcţiune al Instrucţiei publice.

I. Lupaş, Profesor la Universitatea din Cluj, membru al Academiei Române: *STUDII, CONFERINŢE ŞI COMUNICĂRI ISTORICE. Volumul II.* Cluj, Tipografia „Cartea Românească", 1940; pagini 320, Lei 200.

Cea mai recentă carte a eruditului academician dl Prof. Dr. Ioan Lupaş, înmănunchiază o seamă de studii alcătuite pentru diverse ocaziuni festive — comunicări făcute la Academia Română, conferinţe la Radio etc. — sau deadreptul pentru tipar. Cele mai multe din ele se ocupă cu subiecte din istoria Transilvaniei, pe care dl Prof. Lupaş o scormoneşte cu o pasiune rară şi cu o pricepere nedesmînţită. Drepturile noastre sfinte asupra acestui pământ coperit cu atâtea mărturii româneşti, au şi în această carte un propovăduitor harnic şi însufleţit.

Un amănunt mişcător: tipărirea lucrării a început la Cluj şi a fost isprăvită la Sibiu.

Altele o vor urma. Ca să se ştie pretutindeni că Universitatea Daciei Superioare îşi birue durerea pe care i-o cunoaştem — durere care-i şi a noastră — prin muncă înteţită.

„Inălţarea"

Aşa se chiamă noul cotidian sibian care apare dela 1 Ianuarie a. c., „sub privegherea Statului naţional legionar" şi sub direcţiunea încercatului gazetar dl *Radu Dragnea*, ajutat de o echipă de colaboratori aleşi, în rândurile cărora remarcăm numele bine cunoscute ale preoţilor Dr. Liviu Stan, Dr. Teodor Bodogae şi Ilie Imbrescu.

Primul număr al ziarului „Inălţarea" cuprinde un material ales şi variat, distribuit pe 16 pagini. Realităţilor şi realizărilor ardeleneşti li se acordă toată atenţiunea pe care o merită. Am remarcat cu multă bucurie interesul viu pe care îl manifestă noul ziar pentru cauza fraţilor noştrii rămaşi dincolo de vremelnicul hotar. Tonul bărbătesc pe care ziarul îl adoptă în această chestiune, este singurul care se poate face auzit în oraşul cu nume de boală în coadă — şi care ne poate satisface.

Specificul ardelenesc este intuit cu agerime în două articole semnate de păr. Ilie Imbrescu şi de Emil Cioran.

Ziarul se vinde la preţul modest de Lei 2 exemplarul. Abonamentul anual: Lei 500. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, str. Avram Iancu Nr. 35. Telefon: 745—746—747.

Noului confrate îi urăm o carieră trainică şi spornică.

INFORMAŢIUNI

Ajutoare săracilor. *MM. LL. Regele Mihai I şi Regina Mamă Elena au binevoit să vină în ajutorul săracilor, de sfintele sărbători din earna aceasta, cu suma de 500.000 lei. Această sumă a fost repartizată pentru săracii din diferitele oraşe ale ţării.* — **Sibiul** *a primit 50.000 lei, pentru care primăria municipiului a adresat Suveranului o telegramă omagială de mulţămire. Din darul regal au fost împărtăşite o sută de familii sărace sibiene, primind fiecare câte 500 de lei.*

Crăciunul în Ardealul ocupat a fost sărbătorit, aproape pretutindeni, cu bisericile închise. Un român, sosit din secuime, spune cum ungurii, încă din ajunul Crăciunului, au închis bisericile satelor româneşti. Bieţii credincioşi, la marele praznic al Naşterii Domnului, au îngenunchiat în casă în faţa icoanelor şi s'au rugat „să fie mântuiţi de cel rău" şi să biruiască dreptatea. Colindătorii, tineri şi copii, cari aveau să vestească Naşterea Mântuitorului, au fost opriţi şi pe de-asupra batjocoriţi şi rău bătuţi, astfel că mulţi copii sânt bolnavi în pat. Cei cu „steaua" şi „vifleimul" la fel, — învinuiţi că fac propagandă legionară. Pe lângă înjurături şi bătăi, mai mulţi credincioşi au avut parte şi de arestare din partea celor cu pene de cocoş, atât de voinici în apărarea „ideii de stat maghiar naţional" stăpânit de latifundiari. Pe lângă necazurile sufleteşti, pricinuite de barbaria autorităţilor, mai vine şi cumplita sărăcie în cele materiale în Ardealul „administrat" de unguri.

Memoriu. In ziarul dela Brad, *Zarandul*, se publică un documentat memoriu, către guvernul român, în legătură cu *reînfiinţarea* judeţului Zarand, suprimat de guvernul dela Budapesta în 1876. Memoriul este semnat de advocatul din Buteni, dl Sabin Dan.

† Nae S. Dumitrescu, ctitorul Societăţii „Tinerimea Română" şi preşedintele ei perpetuu, s'a stâns din viaţă, în Bucureşti, în etate de 87 de ani, după o lungă şi rodnică activitate de profesor. Conducător al Societăţii, a prezidat concursurile anuale ale Tinerimii Române, sărbătoarea mult dorită a tinerimii şcolare din întreaga ţară. Iniţiator, îndrumător şi stăruitor neînfrânt, bătrânul Nae Dumitrescu a înfăptuit, pentru cultura neamului, palatul care îi va pomeni totdeauna numele.

Act de mulţămire. Credincioşii parohiei ortodoxe române *Beneşti*, protopopiatul Agnita, cu profund sentiment de recunoştinţă, aduc vii mulţumiri: dlui *Const. Bursan*, pentru ajutorul de 10.000 lei dat sfintei noastre biserici; dlu *Iosif Lungociu*, funcţionar la Banca Naţională Sibiu, şi familiei dsale, pentru un frumos candelabru; familiei Pr. *Nic. C. Bogorin*, pentru o frumoasă icoană reprezentând pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos în grădina Ghetsimani. — Pr. *N. Bogorin*.

Ce desfiinţează vremelnicii ocupanţi? La Târgu-Mureş statul român întemeiase un spital de boli mintale. Ungurii, ocupând oraşul, au desfiinţat spitalul de boli mintale şi au înălţat în clădirea lui un cămin de ucenici. Nu s'au gândit autorii ororilor şi bestialităţilor recente că, la adică, ar avea poate mai mare trebuinţă de un asemenea *spital*, decât de un cămin.

Sătui de ei! O ceată de şase sute de jidovi au încercat să debarce în Rusia sovietelor; comisia specială dela Reni însă a refuzat să le permită debarcarea. S'au săturat şi bolşevicii de oamenii „poporului ales".

Domenii bisericeşti în Germania. Cea din urmă statistică, făcută în 1937, arată că bisericile dispun, pe teritoriul Germaniei vechi, în total de 704.516 ha păduri şi domenii în general. Partea cea mai mare 56% (397.000 ha) revine bisericii evanghelice, ear 29% (203.090 ha) bisericii catolice. Parohiile săteşti mai dispun de 54.100 ha, ear organizaţiile bisericeşti evanghelice şi fundaţiile afiliate posedă 47.200 ha.

ŞTIRI LOCALE

Răscumpărare. Dl Ioan Marcu îşi răscumpără felicitările de ziua numelui cu Lei 200, dăruiţi Societăţii române de înmormântare, (Legatul Paraschiva şi Iosif Marcu).

Răscumpărare. Dl Ioan Stanciu, măestru zugrav îşi răscumpără felicitările de ziua numelui cu Lei 200, în favorul ajutorării ucenicilor săraci dela meserii.

CARŢI ŞI REVISTE

Studii Biblice, de Diacon *Dr. Grigorie T. Marcu*, prof. la Academia teologică „Andreiană", Sibiu, 1940, Tip. Arhidiecezană. — Pag. 97. Lei: 50.

Volumul întruneşte mai multe studii, apărute în „Revista Reologică" şi în Anuarele Academiei teologice „Andreiane", studii în parte refăcute. Toate au în vedere probleme privitoare la studiul Testamentului Nou, publicate în convingerea că astfel de studii ar putea deştepta cuvenitul interes faţă de sfintele cărţi ale Legii celei noi.

Ţară, versuri de *Aron Cotruş*. Lisboa. 1940. Pg. 31. Preţul? — Scrise în Arad, în 1935, şi apărute în capitala portugheză, în 1940, rândurile mult talentatului poet se vor bucura de acelaş succes de librărie, ca şi Horia şi celelalte publicaţii ale aceluiaş autor.

Jertfa apostolatului preoţesc, de Pr. *Constantin Brânzeiu*. Tip. „Sf. Mitropolii a Olteniei", Craiova. Pg. 70. Lei 50.

Carte închinată memoriei preoţilor căzuţi în robie sau răpuşi din viaţă pe pământurile strămoşeşti răpite dela trupul ţării. Slujitorii altarelor în deosebi, vor găsi în paginile publicaţiei părintelui consilier dela Craiova, Brânzeiu, frumoase pilde şi îndemnuri din faptele preotului luptător.

Moldova gloriilor şi a tuturor încercărilor, sub privirea noilor şi crudelor îndurerări ale răpirii Basarabiei şi Bucovinei de nord, de Pr. *Constantin Brânzeiu*, 1940, Ramuri, Craiova. — Broşură de 51 pag. Lei 30.

Catehetul, revista studenţilor dela Academia teologică Arad, apare lunar sub conducerea profesorului *Vintilă Popescu*. Primul număr, din Decemvrie 1940, poartă în frunte „Prefaţa", semnată de P. S. Sa *Andrei*, episcopul Aradului. Urmează articole datorite: conducătorului revistei, mai multor preoţi, şi studenţilor teologi. Indrumată de un profesor cu bune pregătiri pedagogice şi de filosofie, şi susţinută de preoţi cateheţi, revista tinerilor noştri e vrednică să fie sprijinită şi cetită de toţi ceice se interesează de problema catehizării în şcoalele noastre.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 470 - 1940. (1) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Daia,** protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe economice.
3. Sesiune parohială: pământ arabil, fânaţ şi păşunat în suprafaţă de 20 jugăre 1240 st. □.
4. Dela circa 60 familii români câte o ferdelă bucate: 1/2 grâu, 1/2 porumb sfărmit.
5. Dela circa 60 familii neorustici câte o zi de lucru cu braţele.
6. Lemnele de foc necesare.
7. Stola reglementară.

Petiţiile de concurs, însoţite de actele prevăzute de Regulamentul pentru parohii, precum şi de încuviinţarea de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Sighişoara; iar concurenţii cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, cuvânta, celebra şi a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, 23 Decemvrie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Sighişoara

Emilian Stoica
protopop

Nr. 781/1940 (70 2—3)

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luncoiul de sus,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Roman.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite cu documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului — în Brad, — în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 10 Decemvrie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 12 Ianuarie 1941 — Nr. 3

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mi

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 6 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O sentință inapelabilă într'un proces de veacuri

Critica științifică a temeiurilor scripturistice ale primatului papal

Urzită din nimicuri despre cari poate că nimeni n'ar fi bănuit că o să aibă cu vremea urmări atât de nefaste, istoria înverșunărilor dintre răsăriteni și apuseni, pe chestiuni nu totdeauna strict religioase, este astăzi o mustrare împovărătoare pentru ori ce conștiință devotată integral lui Hristos și un ghimpe implântat în trupul Bisericii celei *una*, pe care a voit-o Domnul.

Procesul neînțelegerilor dintre Biserica apuseană și cea răsăriteană, la originile lui, nu atinsese gradul de gravitate vinovată pe care-l are astăzi. El se desbătea în discuții mai mult sau mai puțin violente și se consumase faptic prin manevrele isbutite ale unui întreg șir de episcopi ai Romei, cari au reușit să se facă recunoscuți în anumite laturi ale lumii, ca locțiitori ai lui Hristos pe pământ. Protestele ridicate de răsăriteni împotriva acestui abuz, sau n'au fost auzite acolo unde trebuia, sau au fost respinse cu o violență și un dispreț cari nu încurajau câtuși de puțin astuparea prăpastiei ce se căsca tot mai îngrijorătoare între cele două fracțiuni ale creștinătății. Anul de pomină 1054 — organic legat de trufia revoltătoare a unui cardinal papal care nu învățase nici când lecțiile de smerenie și bunăvoire ale Evangheliei și uitase că în Hristos nu mai există barbar, nici schit, nici elin — a văzut consumarea diferendului dintre Apus și Răsărit. Despărțirea celor două biserici era proclamată oficial, sărbătorește: cu anateme reciproce.

Toate încercările ulterioare de împăciuire au dat greș. Papalitatea, bizuindu-se pe împrejurările politice din Apus, pe cari a știut să și le aservească într'un chip osebit de dibaciu, profită de fiecare dată de strâmtorările succesive ale grecilor, impunându-le condițiuni jicnitoare atât pentru demnitatea lor de popor cu vechi tradiții de cultură, cât și pentru severa lor conștiință creștină ortodoxă. Așa că, la urma urmelor, istoria încercărilor de unire se reduce la tot atâtea torpile lansate de trufia romană împotriva imperiului răsăritean și a Bisericii sale, deopotrivă de amenințate de tăvălugul necredincioșilor.

După căderea Constantinopolului, zarea era oarecum limpezită. Ortodoxia răsăriteană își consuma jalea și nenorocirea în care căzuse, ținând cu dârzenie mucenicească la curățenia credinței ei, în vreme ce Roma papală făcea războaie, monumente de artă, scandaluri și dogme. Puterea papii creștea vertiginos. Și strălucirea curții sale princiare, tot așa. Prea plecații săi supuși începuseră să se dedea cu gândul că episcopul Romei este de fapt vicarul lui Hristos pe pământ. O literatură imensă, comisă de teologi devotați întru totul puternicului scaun roman, pleda cu toate mijloacele — inclusiv falsul documentar — în acest sens.

La sfârșitul veacului trecut, obștea romano-catolică era coaptă pentru mistuirea actului final al acestui abuz. Protestele cari s'au ivit din sânul unei opoziții conștiente de fărădelegea ce se punea la cale, au fost repede înăbușite de dibacii ieniceri ai papii: iezuiții. Așa că, în anul 1870, un sinod întrunit la Vatican — care se mai numia și «ecumenic» — a formulat dogma primatului sfântului apostol Petru. In chipul acesta, episcopatul universal al papii căpăta oarecum o învestire divină. Căci făurirea dogmei despre primatul sfântului apostol Petru cu acest scop se făcuse: ca să i se dea primatului papal o origine dumnezeească, un fundament scripturistic, să fie derivat din însaș voia Mântuitorului Hristos.

Biserica răsăriteană, care cinstește tot 27 de cărți sfinte ale Testamentului Nou, și le citește din veac, și-și scoate din ele rânduelile după cari se povățuește, *n'a descoperit nicăeri* în ele, nici măcar intenția Mântuitorului de-al rândui pe sfântul Petru locțiitor văzut al Său de pământ, de cum urmele «ungerii» sale formale în această tistie eclesiastică. Mai mult! Ori de câte ori a căutat să afle temeiurile pretențiilor romane, a constatat că ele *nu figurează* în Testamentul Nou. Concluzia care se desprindea în chip firesc din aceste alergături după adevăr, era mereu aceeaș: primatul sfântului apostol Petru se întemeiază pe-o eroare (sau mai multe) de interpretare a Scripturilor sfinte, iar episcopatul universal al papii pe-o fraudă.

Atitudinea noastră ne-a agonisit ocări din partea apologeților papalității, iar din partea infailibilului părinte, anateme. Și totuși, conștienți că numai adevărul ne va slobozi pe noi, am mers mai departe pe căile adevărului, fără să ne clintim niciodată. Excepțiile făcute de nescai arhimandriți aventurieri, cari încearcă să-și justifice apostasia arogându-și rolul de luptători pentru unirea bisericilor prin îngenuncherea Ortodoxiei la picioarele episcopului Romei, iar ignoranța prin tomuri grele numai la kilogram, nu vatămă regula, *atitudinea*, ci dimpotrivă, o întăresc. Pentru adevărul lui Iisus Hristos rabzi bucuros chiar ocările fraților tăi.

La noi, temeiurile doctrinei romane despre primatul lui Petru au fost obiectul multor preocupări fragmentare ale teologilor ortodocși și uniți. Și unii și alții au arătat lipsa de temeiu a primatului papal. Fiecare în felul lui. Teologii uniți — numele nu interesează prea mult — chiar dacă n'aveau curajul spovedaniilor ferme, de calitatea acelora cari fac «Procanonul» lui Petru Maior să fie ținut deapururi în mare cinste, arătau indirect dreptatea cauzei ortodoxe prin muncile ce-și dădeau — și își mai dau — ca să justifice eroarea impusă de orgoliul care a prezidat soborul «ecumenic» de la 1870. Intre sforțările ce le fac și rezultatele la cari ajung — inclusiv arhimandritul călător Teodosie Bonteanu — este exact aceeaș proporție ca în povestea cu munții cari se screm ca să dea naștere unui biet rozător.

Cu toate desele polemici angajate pe această chestiune cu frații uniți, literatura ortodoxă românească nu a dat în materie de cât lucrări rare și de proporții limitate. Unele din ele — ca traducerile din Wladimir Guéttée — discută problema în ansamblul ei, iar altele (ca broșura binecunoscută a lui Simeon Popescu, apărută în 1882) erau fie prea concise, fie prea popular scrise ca să poată cumula însușirile unui răspuns ortodox definitiv față de pretențiile celor din strana stângă. Cea mai serioasă încercare de a pune la punct în mod științific eroarea papistașe a primatului, făcută de Profesorul Dr. Nicolae Bălan înainte de războiul trecut, a fost întreruptă din pricina împrejurărilor, spre marea părere de rău a tuturor iubitorilor de adevăr.

Problema trebuia totuși să fie desbătută odată — și la noi — pe răgaz și cu toată seriositatea.

Sarcina limpezirii ei și-a luat-o tânărul diacon *Dr. Haralambie I. Cojocaru*, asistent universitar.

S'o fi împlinit anul de când C. Sa a venit la Sibiu cu un manuscris pe atât de conștiincios lucrat, pe cât era de voluminos, care a și fost acceptat imediat și imprimat de harnica noastră tiparniță șaguniană, în «*Seria Teologică*», gospodărită cu atâta prestigiu de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*. Cartea a apărut în preajma Sf. Paști și poartă titlul: ***«Este Primatul lui Petru un Privilegiu de drept divin după Noul Testament?»*** (*«Seria Teologică» nr. 18; Sibiu, 1940, pagini LXXXII+434).*

Am cetit-o cu bucuria pe care ți-o pricinuește excepționalul, ori de câte ori te întâlnești cu el. Căci este într'adevăr o carte excepțională.

La temelia ei zac cercetări de ani de zile, făcute în cele mai bune biblioteci din țară și din străinătate. Și o muncă pe cât de trudnică și de copleșitoare, pe atât de onestă. Invesmântată într'un limbaj de-o ireproșabilă ținută academică, lucrarea Păr. Cojocaru instruește și lămurește fără să jicnească pe nimeni. Adevărul n'are nici odată nevoie de inciziile cuvântului meșteșugit. El e prin natura lui incisiv. Și cartea aceasta este o solie de adevăr.

Titlul ei spune tot. Autorul s'a silit să se descurce cu *rădăcinile* primatului papal. Și cum acestea, în Testamentul Nou, sunt inexistente, cum arată autorul cu un aparat documentar uimitor atât prin bogăția cât și prin calitatea lui, urmează că odată cu eroarea dogmatizată la 1870 cade și fundamentul imaginar al instituției care-i culege dobânzile de atâta amar de vreme.

Nu-i locul să exemplificăm procedura urmată de autor în tratarea acestei gingașe probleme. Nici n'am știi ce să alegem, într'atâta este de isbutită cartea. Concluziile puse de ea, valorează cât o sentință inapelabilă. De aceea, ea va rămânea pentru multă vreme cel mai temeinic și mai plin de prestigiu răspuns ortodox față de enormele pretenții ale papalității schismatice și ale apărătorilor lor de pe aceste meleaguri.

E semnificativă tăcerea cu care a fost întâmpinată apariția ei tocmai acolo unde se iscă toate furtunile protestatare, ori de câte ori mai cutezăm și noi a divulga deasa călcare în picioare a adevărului de dragul păstrării unei puteri arătoase care nu purcede de la Hristos.

Păr. Diacon Dr. Haralambie I. Cojocaru ne-a dat, cu mult simț de omenie, cu trudă multă și cu tot atâta dragoste de adevăr, o carte pusă 'n slujba adevărului. Când întorci ultima ei filă, constați cu o bucurie pe care cuvântul a o grăi nu poate, că Hristos nu s'a lăsat «înlocuit» la cârma Bisericii nici de sf. Petru, și nici de cei ce speculează cinstitele bătrânețe ale Apostolului pentru scopuri atât de puțin duhovnicești.

SABIN SIBIANU

P. Sf. Episcop Nicolae Colan și-a reluat vizitațiile canonice

In ciuda atâtor greutăți pricinuite de evenimentele din vară, viața bisericească a Românilor ortodocși din Ardealul pierdut evoluiază încet și sigur spre normalizare.

Vești sosite de peste hotar, anunță că strădalnicul vlădică al Românilor ortodocși, P. Sf. Episcop *Nicolae Colan*, și-a reluat vizitațiile canonice întrerupte mai multe luni, coborând a treia zi de Crăciun în mijlocul credincioșilor Săi din parohia Valea Drăganului, de lângă Ciucea. La sf. Liturghie pe care a săvârșit-o cu acel prilej, au luat parte peste 1500 de credincioși. Intreaga obște a dat răspunsurile liturgice, sub conducerea cântărețului țăran din loc, a ascultat cu luare aminte predica P. Sf. Sale și a gustat anafora primită din mânile arhierești.

La sfârșit, toată lumea a intonat mai multe colinde românești, cu simțăminte cari nu mai au nevoie de tălmăcirile penei noastre.

Chestiunea şcoalelor confesionale

In repetiţe rânduri, Consistorul Mitropolitan al Mitropoliei Ardealului şi Consiliile Eparhiale au intervenit la Guvernele care s'au perindat la cârma Ţării, ca să facă dreptate în o chestiunea care datează de când s'a etatizat învăţământul primar. E problema proprietăţii fostelor şcoale confesionale şi a terenelor afectate scopurilor lor.

Statul român a etatizat învăţământul, dar nu a etatizat şi nici nu a putut etatiza terenele şi clădirile şcolare, pentrucă aceasta ar fi însemnat o confiscare de avere.

In materia dreptului de proprietate, legile României nu au adus nici o schimbare; cu toate acestea, în multe cazuri nu s'a respectat nici proprietatea bisericii, nici legea, — ce e mai mult nu s'a plătit în multe locuri nici chiria cuvenită pentru folosinţa clădirilor fostelor şcoale confesionale.

Este firesc ca Biserica să nu se poată lăsa deposedată de puţinul avut ce are. Parohiile noastre sunt sărace şi deposedarea le aduce în o situaţie mai mult decât precară. Canoanele, legile şi regulamentele obligă Biserica să păstreze avutul, nu pentru a fi o putere în Stat, protivnică Statului, ci pentrucă în lipsă de patrimoniu nu-şi poate îndeplini misiunea.

Suntem convinşi că noul regim va restabili situaţia legală cu respectarea dreptului de proprietate a Bisericii asupra clădirilor şcolare care sunt de fapt şi de drept ale parohiilor.

*

Dl T. Brăileanu, Ministrul Educaţiei Naţionale, doreşte să reglementeze în mod definitiv problema localurilor şi terenurilor fostelor şcoale confesionale, şi spre acest scop a convocat la Ministerul Educaţiei Naţionale o consfătuire în zilele de 13 şi 14 Decemvrie 1940, cu reprezentanţi ai tuturor Eparhiilor din Ardeal. Reprezentantul arhiepiscopiei noastre a fost dl Ioan Moşoiu, directorul Liceului Andreiu Şaguna din Braşov.

In această consfătuire s'a căzut de acord asupra dreptului de proprietate indiscutabil al Bisericii respective, al parohiilor ca persoane juridice ale realităţilor cari aparţin şcoalelor confesionale. S'a exprimat dorinţa ca edificiile confesionale să fie puse la dispoziţia învăţământului primar, contra chirie, unde nu sunt localuri proprii, — reglementându-se întreaga chestiune prin Decret-Lege.

Reglementarea prin Decret Lege însă nu se poate face în mod unilateral, ci numai cu consimţământul Bisericii, aşteptându-se acest proect de Decret Lege.

Reprezentantul arhiepiscopiei noastre, în aceeaşi consfătuire a dat citire unui Memoriu al I. P. Sfinţitului Mitropolit Nicolae, în care se arată între altele că şcoala confesională în Ardeal a imprimat culturii poporului o pecetie creştină şi un caracter religios, isvorîte din cel mai autentic ideal al Evangheliei şi ideal naţional printr'o sinteză inspirată; că şcoala noastră confesională din Ardeal şi-a fixat ca ţintă a educaţiei şi instrucţiei: formarea caracterului religios-moral al elevilor şi cultivarea virtuţilor rasei noastre; că, în aceste şcoli, religia era centrul de gravitaţie al întregului proces de educaţie, iar nu la periferia învăţământului, cum s'a făcut în învăţământul de stat; că neamul şi Statul nostru trebue convertit la Hristos, şi aceasta nu este posibil fără o şcoală stăpânită de Duhul lui Hristos.

Adevărurile acestea au făcut o profundă impresie asupra celor prezenţi în ceea ce priveşte caracterul şcoalelor confesionale.

Vom revenì.

Ştiri din teritorul ocupat

Crâncena tragedie a populaţiei ortodoxe din judeţele Treiscaune, Ciuc şi Odorhei de sub ocupaţia maghiară, continuă. După ce s'au retras Preoţii ortodocşi, au început expulsările fruntaşilor ţărani şi sechestrarea averilor. Armata maghiară şi populaţia civilă au început să dărâme bisericile noastre, construite cu trudă şi jertfe.

Astfel ne vin ştiri că s'au dărâmat bisericile din Vârghiş, Racoşul de sus, Biborţeni, Boroşneul Mare şi Căpeni, iar la Cristur au fost dărâmate turlele bisericii ortodoxe. Bisericile noastre erau podoabe arhitectonice ale acestei regiuni.

Actele de vandalism ale Maghiarilor scot la iveală instincte ancestrale ale vecinilor noştri, de cari ne deosebim, pentru că neamul nostru e neam ziditor de biserici, iar nu dărâmător de sfinte lăcaşuri, — cum sunt ei.

Pilda de sus

*Ţara a aflat dintr'o amplă dare de seamă a dlui General **Ion Antonescu**, conducătorul Statului, că regimul actul, de la înscăunarea sa la cârma trebilor obşteşti, a realizat economii în bugetul statului de **aproape şase miliarde Lei**.*

Aşa ceva nu s'a mai pomenit nici în »vremile normale«. Sau, presupunând că s'ar fi întâmplat una ca asta, faptul ar fi fost socotit o adevărată minune. Pentru Statul naţional legionar, economiile realizate sunt ceva absolut normal. A vrut să curme jaful în mânuirea banului public — şi l-a curmat. Intr'un timp record.

*Pilda porneşte de sus. Dl General **Ion Antonescu** şi dl **Horia Sima** aveau la Preşedinţia Consiliului de Miniştri un fond de dispoziţie de 44 milioane, din care au cruţat 38 milioane. Asta, într'o vreme de năpăstuiri şi cerinţe strivitoare: refugiaţi, victime ale cutremurului ş. a.*

Faptul grăieşte de la sine.

Din economiile realizate, au fost sporite pensiile şi salariile micilor funcţionari. Şi, fără îndoială, nu va fi dată uitării nici armata. Spunem noi acest lucru, noi cari propovăduim pacea şi bunăvoirea. Şi credem că nimeni nu ne-o va lua în nume de rău, dacă am fost înţeleşi cu adevărat.

Către surorile din Ardeal Basarabia şi Bucovina

Dna Alexandrina Gr. Cantacuzino adresează femeilor române din Ardeal, Basarabia şi Bucovina, urări pentru anul 1941, spre a putea face faţă împrejurărilor.

In cuvântul său, rostit de curând la radio, dna Cantacuzino spune:

„Femeile astăzi au mai mult ca ori când putinţa a dovedì rolul mare ce-l au în desvoltarea conştiinţii naţionale, prin determinarea atmosferii de destindere, de apropiere între toţi românii, printr'o senină şi curajoasă privire a tuturor evenimentelor, fără alarmism nedemn de noi.

Cu răbdarea ce a fost zestrea noastră şi care ni-a dat putinţa în trecut de a întâmpina toate frământările, cu fruntea sus şi conştiinţa curată a celor drepţi, fără frică şi cu credinţă în Domnul, Ocrotitor deapururi al neamului de creştini ce suntem, să facem din inimile noastre cetăţi de nădejdi, care să lumineze cărarea dregătorilor şi să dea ostaşilor puteri nebănuite, redeşteptând vitejia strămoşească."

Cu musca pe căciulă...

Ne-a fost dat s'o auzim şi pe asta. Ci că Românii ardeleni cari eu rămas dincolo de vremelnicul hotar „s'au dat cu ungurii!" Dovadă? Faptul însuş că s'au putut hotărî să rămână acolo. Alta?... Ca'n palmă... adică nici una.

Nu vă miraţi. Aşa este! Citâm textual din gazeta clujană „Tribuna Ardealului" (din 19 Dec. 1940):

„Ceea ce este însă, nu revoltător, ci de neconceput — îţi stă mintea în loc — e faptul, că unii dintre cei ce au plecat şi n'ar fi trebuit să plece, ne acuză pe cei cei am rămas, că „ne-am dat cu ungurii", că nu suntem veritabili Români, că,... adecă ar fi trebuit să plecăm cu toţii".

Asupra acestor condamnabile insinuări ridică glas îndurerat, în aceeaş gazetă (nr. 85 din 1940), dl Dr. E. Nicoară, vrednicul medic român de la Reghin. Subscriem întru totul rândurile dsale:

„Oare toţi cei înşiraţi, au rămas aici numai pentru a-şi satisface interesele şi aspiraţiunile lor personale?

Nu. Ci pentru a-şi îndeplini o mare datorie şi mai departe spre binele poporului. Pentru a fi şi mai departe în mijlocul românilor, a ţăranilor, din sânul cărora s'au ridicat. De la această datorie nu au voit să se abată nici în situaţiunile schimbate.

Atunci cu ce drept vine cineva să ne acuze?

Poporul de aici, ar avea motive să se plângă că a fost părăsit. Dar în bunătatea lui plină de blândeţe nu o face. Deşi simte — dintre toţi cei plecaţi — mai ales lipsa preoţilor. Românul — se ştie — toate le rabdă, toate le îndură, toate le sufere, dar greu se împacă să nu-şi boteze în legea Domnului copilaşul, să nu asculte sfânta liturgie în Dumineci şi sărbători, să nu se roage în Casa Domnului, să nu aibă preotul în casa sa la Bobotează cu Crucea, să nu aibă cui da o slujbă în caz de nevoi şi năcazuri, să nu-şi plângă mortul cu sfintele cântări ale prohodului creştinesc.

Ori azi, abia în al 5—6—10-lea sat găseşte un duhovnic, care să-l spovedească şi cuminece. Asta o ştie acuzatorul nepăsător?

Totuşi, poporul, nu judecă pe nimeni, nici pe cei cari au plecat, şi cu atât mai puţin pe cei cari au rămas."

Şi mai adăugăm ceva:

„Cei ce au plecat şi n'ar fi trebuit să plece", ar face bine să tacă, să fugă'n gaură de şarpe şi să nu mai dea lecţii de patriotism ieftin celor ce au rămas la locurile lor ca nişte adevăraţi patrioţi.

Ori şi care om cu scaun la cap îşi dă prea bine seama că numai atunci ar fi

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

* FOIŞOARA *

Despre Biserică

„Nimeni nu poate pune altă temelie decât cea odată pusă, care e Iisus Hristos" (I Corinteni 3, 11).

Mânecăm, cu gândurile noastre, dela aceste cuvinte ale dumnezeescului apostol Pavel, pentrucă ele exprimă, în formă scurtă, tot ceea ce se petrece în blagoslovita noastră ţară, sub slăvita ocârmuire de astăzi.

Toate strădaniile care se depun, tot duhul care dirigueşte naţia noastră, are acest suflu sfânt de Evanghelie. Temelia statului nostru a fost creştină. Cele trecute vremi s'au petrecut sub straja bisericii: aici ni s'a păstrat limba, aici ni s'au născut şcolile şi arta, şi tot de aici s'au împărtăşit oamenii cu bunătate şi cu toate podoabele sufletului românesc.

Această temelie a trecutului se cimentează în noua formă a statului nostru, căci *Hristos* rămâne ca bază a statului nostru.

Cine ar săpa la această temelie, s'ar desprinde din blocul neamului şi s'ar prăvăli în adâncul osândirii celei necruţătoare.

Un învăţat al vremurilor vechi, Plutarh, a spus că s'ar putea afla popoare fără cetăţi, fără ştiinţe şi arte, fără monede, dar nu pot exista popoare fără religie.

Existenţa neamului o formează ortodoxia noastră, „lumina care luminează în casa neamului nostru".

Poporul românesc de când apare în raza istoriei, este creştin, aşa că neamul nostru s'a altoit în fiinţa sa cu Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos şi cu Biserica Sa.

Lucrarea de mântuire a neamului omenesc s'a săvârşit de către Iisus; iar biserica, al cărei cap este El, rămâne să continue activitatea Sa, învăţând adevărul, eliberând de păcat, sfinţind omenirea şi deschizând împărăţia cerurilor.

Un sfânt părinte a spus că cel ce are Biserica de mamă, are pe Dumnezeu de tată. —

Cuvântul biserică are două înţelesuri, aşa cum îl aflăm în Noul Testament, şi anume: „de locaş al lui Dumnezeu", şi „comunitate creştină a celor drept măritori".

Biserica, în înţelesul de societate a creştinilor, a fost întemeiată de Domnul nostru Iisus Hristos. Scrisoarea sfântului apostol Pavel ne spune acest adevăr în cuvintele: „Şi pe toate le-a supus sub picioarele lui, şi pe el l-a dat mai presus de toate cap al Bisericii".

Cum intrăm în Biserica lui Hristos? — Uşa prin care intrăm în Biserică şi devenim mădulare ale ei, este botezul. „El este lucrarea sfântă lăsată de Dumnezeu, prin care, cufundat fiind cineva în apă în invocare Sf. Teimi, se renaşte spiritual". Botezul este absolut necesar. Adevărul acesta îl exprimă cuvintele Domnului într'o formă hotărâtă în cuvintele: „De nu se va naşte cineva din apă şi din duh, nu poate intra întru împărăţia cerurilor (Ioan 3, 5). Cel ce crede şi se va boteza se va mântui" (Marcu 16, 16). Pentru efectele lui reale, că şterge păcatul strămoşesc şi dăruieşte harul, botezul a fost dat copiilor încă din veacul prim al creştinismului.

Biserica este una, pentrucă unul este capul ei, una este credinţa descoperită, şi unul este botezul.

Apostolul Pavel ne luminează pe deplin această unitate în multe din epistolele sale: „Căci precum trupul unul este, deşi are mădulare multe, iar toate mădularele trupului, cu toată mulţimea lor, alcătuesc un singur trup, aşa este şi Hristos" (I Cor. 12, 12).

Unitatea aceasta este admirabil exprimată de către Mântuitorul în rugăciunea pe care a rostit-o înainte de a fi prins: „Părinte sfinte, păzeşte-i întru numele tău pe cari mi i-ai dat ca să fie una, precum sântem şi noi. Dar nu numai pentru aceştia mă rog, ci şi pentru cei ce vor crede întru mine după cuvântul lor, ca toţi să fie una, după cum tu, Părinte, întru mine şi eu întru tine, ca şi ei să fie întru noi", (Ioan 17).

Biserica este sfântă. — Potrivit unităţii dintre Hristos şi Biserica Sa, este şi sfinţenie Bisericii. Capul fiind sfânt, este dela sine înţeles că şi trupul este sfânt.

Biserica este sfântă pentrucă are pe Duhul sfânt, este condusă de El, în totalitatea ei nu greşeşte şi are puterea de a sfinţi prin tainele ei pe toţi fiii ei. Darul lui Dumnezeu este legat de Sf. Taine. Cine le primeşte, primeşte harul său ceresc.

Biserica este universală şi apostolică. — Prin universală avem a înţelege că ea este pentru toate neamurile pământului şi nu face deosebire între ele, aşa cum făcea legea Vechiului Testament.

Biserica este apostolică, „pentrucă este păstrătoarea credincioasă a învăţăturii dată de Domnul prin apostolii Săi şi singura care are o ierarhie: urmaşa neîntreruptă a apostolilor".

Ca societate văzută, Biserica are trebuinţă de conducători: aceştia formează ierarhia bisericii, care este a darului pe care l-au avut apostolii şi pe care ei l-au dat prin punerea mânilor.

Iubiţi credincioşi, — în puţine cuvinte, acestea sânt caracterele Bisericii lui Hristos, aceasta este măreţia trupului mistic pe care îl formăm noi credincioşii.

Unitatea aceasta nu poate fi fărâmiţată de nimeni, pentrucă ne spune Domnul: „Cine nu este cu mine, este împotriva mea şi cine nu adună cu mine, risipeşte", (Matei 12, 30).

Omul să se supună duhului adevărului care este în Biserică, să se zidească în

avut rost să treacă dincoace şi cei rămaşi acolo, când ar fi avut loc un schimb raţional de populaţie, aşa cum se vorbia înainte de sentinţa de la Viena. Dar aşa, în grija cui am fi lăsat pe cei aproape un milion şi jumătate de Români?

Prin urmare, să fim înţeleşi! *Suntem recunoscători celor ce au rămas lângă turmă*, iar „cei ce au plecat deşi n'ar fi trebuit să plece", să tacă. Nu-i nevoe să ne arate prin astfel de atitudini nechibzuite că se simt „cu musca pe căciulă..." Ştiam!

Pentru o faptă generoasă

Am scris în numărul precedent al foii noastre despre mişcătorul apel adresat de Păr. Dr. **Liviu Stan,** *directorul general al Cultelor, prin staţiunile româneşti de emisiune radiofonică, în plină zi de Anul nou, către toţi foştii elevi ai Păr. Prof. Dr.* **Vasile Gheorghiu** *de la Cernăuţi, rugându-i să contribue cu câte 1000 (una mie) Lei la fondul pentru tipărirea* **ediţiei critice a textului original al Testamentului Nou.**

Lucrarea aceasta, care aşteaptă publicarea încă din anul 1930, este menită să ne asigure peste hotare un prestigiu pe care până acum nu ni l-a putut agonisi nici un alt învăţat român.

Ne place să credem că foştii elevi ai Păr. Prof. Dr. Vasile Gheorghiu, cari ostenesc astăzi dincoace de munţi, vor fi cei dintâi cari vor răspunde aşa cum se cuvine la apelul în chestiune.

„Az oláh popák" *este titlul cu care ne cinstesc ungurii, jandarmi şi autorităţi, de câteori au prilejul să aresteze preoţimea noastră rămasă în Ardealul ocupat. In tot acest teritor, preoţii români au să îndure cele mai neomenoase prigoniri. E de ajuns faptul ca un preot să fi dat locuinţă unui ofiţer român* **înainte** *de arbitrajul dela Viena, pentru ca actul acestui preot să fie calificat drept «trădare a statului unguresc». Este lungă lista preoţilor supuşi la interogatorii, maltrataţi şi bătuţi, fără a li se putea dovedi învinovăţirea de «trădători». Scopul «nobililor cavaleri» este descurajarea celor persecutaţi, făcându-i în cele din urmă să-şi părăsească credincioşii. Unii preoţi s'au şi refugiat, majoritatea însă a rămas pe loc, expusă brutalităţilor tolerate de oligarhia maghiară... Dar, sfârşitul suferinţelor martirilor noştri va fi învierea dreptăţii.*

OMILIA

„la aminte la tine însuţi"

(A doua Lege 15, 9), de sfântul Vasile cel Mare (traducere)

Creatorul nostru Dumnezeu ne-a dat nouă oamenilor darul cuvântului, ca să ne dăm pe faţă unul altuia gândurile noastre şi să ne împărtăşim fiecare aproapelui nostru cele ascunse ale inimei, scoţând acestea din cămara cea tăinuită a sufletului. De sigur că dacă am trăi fără trup, numai cu sufletul, ne-am putea înţelege deadreptul prin gândurile noastre. De oarece sufletul este împreună legat cu trupul şi sub învelişul trupului se formează noţiunile, avem nevoe de cuvinte şi numiri pentru a exprima gândurile noastre. Deci, când gândul nostru este exprimat în glas, trece prin aer şi este dus dela cel care-l vorbeşte la cel care-l ascultă. Dacă aduce bucurie şi linişte adâncă, atunci cuvântul ajunge într'adevăr la urechile ascultătorului, după cum corabia aduce în port pe cei liniştiţi şi veseli. Dacă însă aduce nelinişte ca o furtună pe mare, atunci cuvântul plutaşte şi se răspândeşte în aer.

Primiţi deci cuvântul în tăcere şi linişte şi poate să vă dea folos şi bucurie. Cu adevărat cuvântul adevărului este greu de ascultat, şi uşor se risipeşte cuvântul ascultătorului care nu ia aminte. Deoarece Duhul sfânt astfel a hotărât cuvântul adevărului: să fie scurt şi cu puţine cuvinte să se spună, ca să fim în stare să-l ţinem uşor în minte, deşi multe cuprinde în scurtimea lui. Dealtfel aceasta este însuşirea cuvântului, să nu fie nelămurit şi întunecos, ascunzând astfel înţelegerea, dar nici inundat de cuvinte de nimic şi de lucruri zadarnice. Chiar aşa este cuvântul lui Moisi, pe care cu puţin înainte l-am cetit şi de care vă aduceţi aminte desigur, iubitorilor de învăţătură ascultători, numai să nu-l fi pierdut din auzul vostru din pricina scurtimei lui. Iată deci ce zice: „Păzeşte-te ca să nu se strecoare în inima ta vre-un gând necuviincios, (va să zică, ia aminte la tine însuţi, la cele dinlăuntru — la sufletul tău, ca nu cumva vreun gând ascuns al sufletului tău să se întoarcă spre nelegiuire şi păcat).

Noi oamenii înclinăm uşor spre păcat, primind în mintea noastră gândurile şi preocupările cele păcătoase. Creatorul sufletelor noastre ştie că cea mai mare parte a păcatelor se săvârşeşte după învoirea noastră cu gândurile şi dorinţele sufletului. De aceea ne porunceşte să curăţim mai întâi cu băgare de seamă sufletul, mintea şi inima. Doctorii mai conştiincioşi se îngrijesc de mădularele trupului cari sunt mai slabe, prin dieta de apărare şi prevenire. Tot astfel şi Inaintestătătorul şi al tuturor purtătorul de grije adevăratul doctor al sufletelor, Dumnezeu, se îngrijeşte prin o pază mai puternică de mintea care alunecă mai uşor spre păcat. Lucrările trupului, ca să se întâmple, e nevoe de timp, de împrejurare potrivită, de osteneală şi împreuna lucrare a altor ajutoare. Lucrările minţii însă se săvârşesc îndată, fără osteneală, fără piedecă şi orice împrejurare pentru acestea este potrivită. Se întâmplă prin urmare ca un om serios şi cumpătat, care poartă masca înfrânării şi a bunei cuviinţe, când stă adeseori între oamenii cari îl fericesc pentru virtuţile lui, deodată este răpit prin o neînsemnată mişcare a inimei cu gândul la locul păcatului. In închipuirea sa a cercetat acolo cele păcătoase, a întipărit în sufletul său vorbirea cea necuviincioasă. In laboratorul cel ascuns al inimei sale şi-a adunat destulă şi numai poftă. Fără de veste a săvârşit acesta păcatul, fiind necunoscut acum şi ascuns de alţii, dar numai până când va veni Acela care va cerceta cele ascunse ale întunerecului şi va face arătate gândurile cele ascunse şi hotărârile inimilor. Ia aminte deci şi te păzeşte ca nu cumva gândul cel ascuns al inimei să se facă păcat şi fărădelege. Faptele trupului pentru multe piedeci rămân nesăvârşite, dar celce are înclinarea cea păcătoasă foarte uşor săvârşeşte păcatul prin repeziciunea gândurilor şi a preocupărilor. Unde deci este uşoară şi neîntârziată căderea, acolo se dă îndată şi leacul, Pentru aceasta mărturiseşte Dumnezeu zicând: Ia aminte ca nu cumva gândul cel ascuns să se întoarcă spre păcat. Dar să ne întoarcem la începutul cuvântului.

„Ia aminte (zice Dumnezeu) la tine însuţi".

Fiecare vieţuitoare a primit dela Creatorul tuturor mijloacele firesti şi dreptul de a-şi apăra viaţa şi existenţa. Şi dacă cercetezi anume, te vei încredinţa că cele mai multe dintre vietăţile necuvântătoare, fără să fie învăţate de nimeni, se păzesc de cele vătămătoare. Nouă ne-a dat Educatorul nostru Dumnezeu porunca aceasta a luării aminte, ca să izbutim cu ajutorul minţii noastre în vederea aceluiaşi scop pe care vieţuitoarele îl au în firea lor. Câte săvârşesc animalele în vederea acestui scop fără vreo supraveghiere sau observaţie din partea cuiva, noi să săvârşim acelaş lucru prin luarea aminte şi prin neîncetata supraveghiere şi observaţie a gândurilor. Să fim prin urmare credincioşi păzitori ai poruncilor. Ne-a dat Dumnezeu să ne îndreptăm de păcat, după cum fiinţele necuvântătoare fug de hrana otrăvitoare, şi să ne îngrijim căutând virtutea, după cum acelea caută verdeaţa şi păşunea.

Ia aminte prin urmare la tine ca să izbuteşti a deosebi ce este vătămător de ceeace este folositor şi mântuitor. Dar despre care luare aminte este vorba aici? De oarece este îndoită luarea aminte: luarea aminte la lucrările cele văzute pe cari le observă omul cu ochii trupului, şi luarea aminte şi cercetarea celor netrupeşti şi nevăzute pe care o săvârşeşte omul prin puterea cea înţelegătoare a sufletului. Dacă a poruncit Dumnezeu numai luarea aminte care se săvârşeşte cu ochii trupului, atunci porunca aceasta se arată slabă. Cum este în stare să se vadă cineva întreg pe sine de vreme ce ochii noştri nu văd nici faţa noastră întreagă, nici creştetul capului nostru, nici spatele, nici măruntaele trupului? Dar este necuviincios să zică cineva că Dumnezeu a poruncit cele peste putinţă. Dar porunca aceasta a lui Dumnezeu are în vedere lucrarea minţii spre luarea aminte pe care o săvârşeşte omul cu judecata sa. Ia aminte la tine însuţi. Prin urmare cercetează-te din toate punctele de vedere pe tine însuţi. Să ai ochiul sufletului neadormit pentru păzirea ta. In cele mai multe feluri, vorbe şi gânduri a aşezat duşmanul (diavol) laţuri ascunse şi curse. Ia aminte deci la toate ca să te fereşti de ele, după cum se fereşte căprioara de cursă şi pasărea de laţuri. Deoarece căprioara are vederea ageră a primit numirea de căprioară şi nu se dă prinsă în cursă, iar pasărea când bagă de seamă, sboară în sus şi fuge de cursa vânătorului. Ia aminte ca nu cumva să te arăţi mai prejos decât aceste animale necuvântătoare, întru apărarea sufletului tău. Ia aminte ca nu cumva să fii prins de diavol în cursa păcatului şi să fii înşelat de el, făcându-te supusul şi slujitorul voei lui.

„Ia aminte la tine însuţi". Prin urmare să nu iei aminte nici la cele ale tale, nici la cele din jurul tău, ci numai la tine însuţi. Deoarece noi înşine ne deosebim de cele ale noastre şi de cele din jurul nostru. Al nostru este sufletul şi mintea cari ne aduc aminte de chipul lui Dumnezeu. Ale noastre sunt trupul şi simţirile lui, iar cele din jurul nostru sunt: banii, arta şi celelalte lucruri ale lumii. Deci ce vrea să spună citatul: „Ia aminte la tine însuţi"? Insemnează că nu se cade să dai toată atenţia trupului, nici să te îngrijeşti în orice chip pentru odihna şi buna petrecere a trupului, de sănătate, frumuseţe, prin gustarea plăcerilor şi de viaţă îndelungată. Să nu te leneveşti în viaţa cea duhovnicească care este mai presus decât acestea, punând mare preţ pe toate câte slujesc vieţii trecătoare. Ci ia aminte la

---

bine, să-şi desăvârşească sufletul şi să nu se amăgească de împotriviri şi rătăciri pierzătoare de suflet.

Dăm aici îndemnul cuminte al marelui apostol Pavel: „Indemnu-vă, fraţilor, să fiţi cu luare aminte asupra celor ce fac desbinări şi sminteli împotriva învăţăturii pe care aţi învăţat-o. Depărtaţi-vă de ei, pentrucă unii ca aceştia nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pântecelui lor şi prin vorbele lor blânde şi prin blagosloveniile lor înşală inimile celor fără de răutate", (Rom. 16, 17—18).

In afară de Biserică nu este mântuire.

Mântuitorul este în Biserica sa: „Iată eu cu voi sânt în toate zilele, până la sfârşitul veacului" (Matei 23, 20).

„Iubirea este măduva creştinismului". Cu această iubire, Biserica lui Hristos se îndreaptă spre toţi fiii neamului românesc, fie tineri sau bătrâni, fie plugari sau cărturari, fie săraci sau bogaşi, şi-i chiamă la o viaţă bună, la o trăire a Evangheliei spre desăvârşirea sufletelor.

Bisericuţele noastre, cu glas argintiu de clopot şi toacă, chiamă credincioşii noştri pe calea bătrână a Bisericii, şi aici, în casa lui Dumnezeu, în care picturile de pe icoane formează o Biblie în imagini, aici în aceste ateliere ale Duhului să ne luminăm viaţa şi să ne mântuim.

Preot **Gh. Şerbu**

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(21) De protopopul **Gh. Maior**

Nu e de mirat deci, că sfintele sinoade au adus atâtea canoane cu privire la hirotonire şi hirotoniţi, şi pe cari cred, că e bine să le cunoaşteţi şi voi.

Am amintit cu altă ocazie cele referitoare la căsătorie. Respectarea lor e condiţie pentru a putea primi hirotonirea. Iată câteva şi de altă natură, cari încă privesc „sfinţirea" preotului.

Nimenea nu poate cere hirotonie, numai de dragul de a fi hirotonit, ci pentru o anumită biserică — „nu poate fi hirotonit *absolut*", (vezi can. 6 al sin. IV. ec.). Diaconul şi preotul se hirotonesc de episcopul locului (can. 2 ap. şi practica bisericească). Hirotonia nu se repetă (can. 68 ap.). Nu e iertat să se obţină pe bani, pentrucă se depune şi el şi episcopul şi mijlocitorul; cel din urmă se şi anatemizează (can. 2 al sin. IV ec.). Deşi s'a făcut abatere, e bine să se ştie că s'a regulat şi vârsta, la care să se dea hirotonire. Can. 11 Cartag. spune „A plăcut să nu se hirotonească diaconii înainte de 25 de ani", iar can 11 Neoces. fixează vârsta de 30 de ani pentru celce vrea să fie hirotonit preot „căci atunci a început Domnul nostru Iisus Hristos a propovedui". Iar canonul 24 al sinod. din Cartagena zice: „Când episcopul ori clericul se hirotoniseşte, mai întâiu să se admonieze de celce-l hirotoneşte, să ţină strâns celece s'au decretat prin sinoade ca nu cumva, nefăcând acelea, să se căiască".

Căci s'au pus pravili grele pentru celce a cutezat să întindă inima sa după darul sfintei preoţii. Că: „episcopul, ori presbiterul, ori diaconul jucându-se în cărţi, ori predându-se beţiei, ori să înceteze ori să se depună" (can. 42 ap.); niciunul din cei hirotoniţi „să nu-şi ia asupra lucruri (oficii, obligaţii) lumeşti, iară de nu, să se depună" (can. 6 Ap.); dacă este cămătarnic (v. can. 17 sin. I ec.), dacă ţine cârciumă (v. can. 9 sin. VI ecum.) se scoate din cler; „dacă episcopul, ori preotul, ori diaconul, — neavând nici o nevoie grea sau lucru greu de a lipsi dela biserica sa mai îndelungat timp, ci în oraş petrecând, — în trei dumineci şi în trei săptămâni n'ar merge la biserică cu alţii, să se depună (can. 80 sin. VI ec.); iar dacă pleacă, se depărtează, dela postul său fără concediu dela episcop, poate ajunge şi depus (can. 10 sin. VII ec. ş. a.).

Cu un cuvânt, obligaţii grele şi înainte şi după hirotonie!

Dar celce voieşte să ia sfânta hirotonire, să nu uite că dela Domnul o ia, ca prin un fir ce dela apostoli pleacă, din seara mare a zilei minunatei învieri a Domnului, prin mâinile unui episcop ce-şi ia răspunderea pentru el. Un deosebit respect, o deosebită recunoştinţă şi dragoste trebuie să-i poarte acestui episcop, căci prin aceasta fiu duhovnicesc mai mult decât ceilalţi îi este şi aşa să caute şi aşa să umble, şi aşa să lucreze, ca nicidecum să nu-i aducă vre-o căinţă sau mâhnire, săvârşind cumva vreo nevrednicie. Şi ori de e în viaţă, ori de a murit episcopul, ori de câteori va servi, la sf. Proscomidie dator este a-l pomeni pentruca să nu uite că un om a îndrăsnit să ia înaintea Domnului şi a oamenilor răspunderea pentru el că e vrednic să-l slujească sfintele, — şi să nu-şi împuţineze dragostea şi recunoştinţa faţă de un ales al celui de sus şi de un aşa mare binefăcător al său.

Dar şi faţă de alţi episcopi, cari îi vor urma, e dator să se poarte după rânduiala statornicită de sfintele canoane. Să nu-l vorbească de rău „căci pe mai marele poporului, să nu-l amărăşti", zice sfânta Scriptură, în mod volnic să nu-l părăsească (v. can. 13 al sin. I—II local), nici din trufie faţă de el, (can. 11 Cart.) căci se depune. Şi e dator sub pedeapsa escomunicării să-i pomenească numele la sf. servici dumnezeeşti (v. can. 13 sinodul I-II local) chiar când nu ar fi în raporturile cuvenite. Să nu uite, că el e cârma, preotul e numai ajutorul lui.-

Hirotonirea îţi mai aduce şi câteva îndatoriri de natură exterioară. Te va cere să porţi barbă, mustăţi, păr mare (can. 96 al sin. VI ecnm.), şi haină lungă cuvenită preoţiei (can. 27 sin. VI ecum. şi Regulamentul disciplinar al Bisericii noastre)

tine însuţi, va să zică la sufletul tău. Pe acesta să-l înfrumseţezi, spre acestă să-ţi îndrepţi silinţa ta, încât toată necurăţenia pe care o poate produce în el păcatul, să o întâmpini prin luarea aminte. Toată necuviinţa răutăţii să o înlături, şi să-l înfrumseţezi, dăruindu-i frumuseţea întregei virtuţi.

„Ia aminte la tine însuţi", va să zică cercetează-te pe tine ca să ştii cine eşti, care este firea şi alcătuirea ta. Să ştii că trupul tău este muritor, iar sufletul este nemuritor şi viaţa noastră este îndoită: viaţa cea după trup care trece iute, şi viaţa sufletului care nu trece şi este nemărginită. Ia aminte deci la tine să nu te legi de cele muritoare ca şi cum ar fi nemuritoare şi veşnice şi să nu dispreţueşti pe cele veşnice ca şi cum ar fi trecătoare. Nu da însemnătate trupului, pentrucă acesta trece, ci îndreaptă-ţi toată silinţa spre suflet căci acesta este nemuritor. Ia aminte cu toată stăruinţa să dai fiecăruia ceeace se cuvine: trupului hrana şi îmbrăcămintea, iar sufletului dogmele cucerniciei, cultura cea folositoare, deprinderea virtuţii, îndreptarea patimilor şi greşalelor. Ia aminte să nu îngreunezi trupul şi să nu-ţi întorci silinţa ta în dauna trupului. Şi deoarece „trupul pofteşte împotriva Duhului, iar Duhul împotriva trupului şi aceştia se împotrivesc unul altuia" (Gal. 5, 17), pentru aceasta ia aminte, ca nu îngreuindu-se trupul să-i dai multă stăpânire şi domnie spre ceeace este josnic. După cum la balanţă dacă aşezi greutate într'un taler ,faci pe celalalt mai uşor, astfel se întâmplă şi cu echilibrul trupului şi al sufletului. Îngreuierea şi înmulţirea unuia va aduce cu necesitate micşorarea celuilalt. Deci, când trupul este viguros şi îngreunat de multă carne, de nevoe mintea devine slabă şi înceată în lucrarea ei. Când sufletul este sănătos şi se înalţă prin câştigarea de virtuţi la înălţimea proprie lui, este gata să vestejească obişnuita întrebuinţare a trupului. (Urmează)

„Fapt divers"

Sub acest titlul, ziarul «*Universul*» din 7 l. c. publică următorul articol:

„Ziarele din Ungaria şi o revistă de specialitate a grădinei zoologice din Budapesta anunţă că după zile negre de post şi după un ajun încăpăţinat şi trist, care s'a prelungit ca o grevă disperată a foamei, Griţa a consimţit în sfârşit să mănânce. Ştirea a făcut senzaţie între cetitori şi a uşurat de o mustrare, conştiinţa paznicilor grădinei.

Întâmplarea aceasta are un tâlc profund şi o valoare sentimentală nepreţuită pentru noi. Şi iată de ce:

Griţa este un mistreţ cu râtul de cremene, cu ochii încinşi în foc şi cu coama ridicată furcă spre cer. Un mistreţ domesticit al unui preot român (unit) din secuime, care avea pasiunea îmblânzirii animalelor sălbatice, dar care a trebuit să plece în refugiu. Locuitorii din Miercurea Ciucului l-au văzut adesea plimbându-se pe străzi sau luând cafeaua cu frişcă la cafenea, în tovărăşia unei cete de animale sălbatice, care stăteau cuminţi în jurul sfinţiei sale ca o clasă de şcolari înţelepţi. Ursul, pe care preoteasa îl trimitea adese după popă să-l aducă acasă dela un joc nevinovat de cărţi se numia Mussi. Pisica sălbatecă, mai frumoasă şi mai magnetică decât tovarăşele ei din societatea civilă: Liman. Un vultur semeţ care brăzda aerul ca un avion de vânătoare şi venea să aterizeze la un semnal fluerat, pe umărul popii, se numia Dor, iar mistreţul despre care vorbim, Griţa.

In zilele tragice ale refugiului, lipsit de mijloace de transport, popa a trebuit să ia drumul pribegiei, fără a putea lua cu el animalele dragi. Ursul, Mussi, presimţind că între oameni sunt mai multe primejdii decât între animale, s'a făcut haiduc şi a luat calea codrilor, unde o peşteră adâncă l-a învelit în plapome de somn şi de visuri. Vulturul s'a înălţat în văzduh şi, văzând zarea apusului plină de sânge, s'a ridicat sus de tot în slavă şi s'a topit în lumina de aur a soarelui. Numai pisica şi-a urmat în pribegie stăpânul, torcându-şi furioasă disperarea. Mai greoi în a se hotărî şi poate mai încrezător în oameni, mistreţul Griţa a fost prins de trupele maghiare şi trimis, ca o minune a spiritului de blândeţe care se furişează din om în fiară, la grădina zoologică din Budapesta.

Până aici toate lucrurile par oarecum în ordine. La Budapesta însă, Griţa, mistreţul, a debutat cu un act de protest. Intre porcii domestici şi-a desvăluit întreagă firea lui nobilă de mistreţ. Despărţit de popa valah, de urs şi de vultur, n'a mai vrut să mănânce nimic, nici ghindă aurie, nici boabe strălucitoare de cucuruz, nici frişcă, nici prăjituri. Impotriva tuturor silinţelor pe care şi le dădeau paznicii, greva foamei se prelungea şi ochii lui Griţa pluteau în zare mai trişti. Până într'o zi când după ştirea apărută în ziarele din Pesta, un paznic a avut inspiraţia să-i vorbească româneşte. Din acel moment inima lui Griţa a început să bată mai tare, iar ochii lui s'au umplut de lumină. Grohăind vesel, poate cuvinte de mulţumire, poate un cântec de bucurie, dinţii lui au spart cea dintâi ghindă din mână streină.

Căci aşa e în Ardeal;

Tot ce mişcă în ţara aceea, râul, ramul, ursul şi mistreţul, cremenea din vârful muntelui şi firul de iarbă din poala văii, ne sânt prieteni numai nouă."

Liviu Hulea

Organizaţi Reuniuni de femei

Bunul simţ trebue să-ţi dicteze însă şi el ceva. Să nu provoci cumva lipsă de respect din partea celorce te vor cunoaşte prin felul disordonat, neobişnuit sau necorăspunzător, în care le vei purta. Iar în privinţa hainei mai ales, ţin să vă atrag atenţia să n'o bagatelizaţi şi terfelliţi. Haina cu care ai primit sfinţirea, pe care o porţi oridecâteori taci vreo lucrare în numele Bisericii şi al lui Dumnezeu, să n'o duci şi în ocupaţii necorăspunzătocre sfinţeniei ei, (la ţesălatul vitelor şi alte lucrări gospodăreşti). Turbură conştiinţa credincioşilor, cum s'a dovedit nu demult în Munţii Apuseni, unde un preot, venit din Vechiul Regat, a ţinut să scoată şi murdăria din grajd îmbrăcat în revereandă. A provocat protestul credincioşilor.

Dar aceasta nu înseamnă, că tu numai când mergi la episcop să iei hainele preoţeşti. Când ai luat hirotonia, ai luat şi poverile ei. Ce ar fi dacă ofiţerul s'ar ruşina de haina lui? O tagmă eşti şi tu, preoţime. Şi formele externe purtate cu vrednicie sporesc prestigiul tagmei şi al Bisericii. Deaceea nu din extern să-ţi fie impuse, ci conştiinţa să ţi le dicteze.

Formele externe îşi au şi ele rostul lor binefăcător. Pe cel slab îl constrânge să nu uite de el, pe cel tare îl îmbracă în maiestate. Deci nu sunt de dispreţuit.

Ţi-ai luat hirotonie? Aceasta înseamnă că tu ai primit să fii reprezentantul cerului pe pământ. Stai deci în necontenită legătură cu el, ca să poţi primi împuternicirea şi mesagiile lui Dumnezeu şi să te bucuri de trecere şi de roade printre cei de pe pământ. Socoteşte ziua sfinţirii drept cea mai aleasă zi din viaţa ta; şi după obiceiul celor de demult, aniverseaz-o cu retragere, cu rugăciune şi profundă meditare; şi atunci, întreabă-te mai ales de ai privit hirotonia cum trebue, şi primind-o, ai satisfăcut ocligamentelor şi răspunderii ce ţi le-a adaus? Şi cercetează dacă până în acea zi ai dovada, că ai dat răspuns bun la întrebările de sfinx ale vieţii de preot român ortodox.

INFORMAŢIUNI

† **Ştefan Bobancu,** bătrânul dascăl şi luptător naţionalist, a trecut la cele veşnice în vârstă de peste 90 de ani şi a fost înmormântat în prima zi de Crăciun în cimitirul oraşului Târgu-Jiu. Braşovean de origine, şi-a făcut studiile în oraşul său natal (1875) şi la universitatea din Bucureşti. A muncit întâi ca profesor la liceul din Ploeşti, apoi ca ziarist la Gazeta Transilvaniei, suferind întemniţările obişnuite, ca gazetar român, în Ardealul de sub unguri, cari l-au silit apoi să treacă din nou munţii. Aici, la Târgu-Jiu, este numit director al noului gimnaziu „Tudor Vladimirescu". Pe vremea marelui război a îndurat aspre nedreptăţiri şi închisori. Predat autorităţilor ungureşti, a fost internat împreună cu alţi intelectuali români. Eliberat, s'a înapoiat la Tg.-Jiu. Foştii săi elevi şi colegi vor păstra o duioasă amintire vrednicului dascăl şi cărturar.

Se pocăeşte! Scriitorul cunoscut, *Damian Stănoiu*, care în publicaţiile sale făcuse o aspră şi nedreaptă critică vieţii călugăreşti, s'a înapoiat la mănăstire spre a se pocăi de tot răul comis fraţilor săi întru Hristos. Rămâne ca celce a revenit între monahi, să arate, prin cuvânt şi faptă, că este vrednic de a fi reprimit în cinul monahal ortodox, al cărui prestigiu are să fie înălţat, şi nu coborât.

Act de mulţămire. Credincioşii suburbei Braşov-Dârste aduc mulţămită dlui *Dumitru Voina*, proprietarul Intreprinderilor metalurgice din Bucureşti şi Braşov, pentru ofranda săvârşită pe altarul sfintei noastre biserici dăruind suma de 50.000 lei pentru renovarea turnului bisericii noastre. — Preot *Nic. Bârsan*.

Răi şi tâmpiţi. Dela Clujul ocupanţilor vremelnici se vesteşte *dărâmarea* monumentului *Lupoaica* de bronz şi copiii, tot în bronz, Romulus şi Remus. Monumentul era, cum se ştie, darul făcut Clujului din partea Italiei, căreia ungurii au să-i *mulţumească* cedarea unei părţi din Ardealul românesc. Mulţumita oficialităţii ungureşti s'a şi manifestat în modul cel mai „cavaleresc" posibil. Contele Teleki ne spunea mai de unăzi, că ungurii nu pot *să-şi petreacă fără a înjunghia oameni*, — de astadată „înjungheată" a fost o lupoaică şi cei doi copii...

„Unirea" foaia bisericească dela Blaj, împlinind al 50-lea an de apariţie, anunţă că, din acest prilej, are în pregătire un număr festiv, care va apărea în câteva zile. Incepând a doua jumătate de veac, dorim confraţilor, crescuţi în duhul catolic al „Romei eterne", să-şi îndrepte dragostea şi luarea aminte, — cel puţin în aceeaş măsură, — spre *Bucureşti*. Soarele răsare, nu la apus, ci la răsărit; ear cel românesc numai la Bucureşti, — a spus-o, pe dreptate, un valoros reprezentant al scrisului românesc.

Act de mulţămire. Oficiul parohial *Budila*, prot. Braşov, aduce mulţămiri călduroase următorilor creştini, cari au binevoit să doneze pentru edificarea nouii biserici din Budila: Gheorghe Voiculescu, Medjidia lei 200.000; Preot Iordan Curcubătă, parohul locului lei 200.000; Cooperativa „România Nouă" Budila lei 30.000; Neculae Mirică, Băcel lei 10.050; Ioan Muşat, Azuga lei 2000; Credincioşii com. Prejmer prin preotul Ioan Ludu lei 2000; Gheorghe Ştefan, comerciant, Braşov lei 10.000; Victor Oagă, Budila lei 10.000; Credincioşii comunei Şirnea-Bran, prin preot M. Benga lei 3620. In total suma de lei 467.920, adecă patrusute şasezeci şi şapte mii nouăsute douăzeci lei. Dumnezeu să le primească fapta creştinească! — *Oficiul parohial.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 12 Ianuarie 1941, va predica părintele prof. *Dr. T. Bodogae.*

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

CARŢI ŞI REVISTE

Gh. Bogdan-Duică, viaţa şi operele sale, de *Vasile Netea*, Ed. „Cartea Rom.", Bucureşti. Pg. 32. Preţul 8 lei. — O scurtă, documentată şi luminoasă expunere a vieţii şi lucrării regretatului dispărut.

— **Profesorul Ion Lupaş,** la împlinirea a şase decenii de viaţă, de *Vasile Netea*, Arad, 1940, Ed. revistei „Şcoala Vremii". Pg. 23. Preţul?

Omul bisericii, istoricul şi luptătorul transilvan, nu mai puţin profesorul iubit de studenţimea Universităţii Daciei Superioare, este omagiat, de unul dintre cei mai distinşi foşti elevi ai săi, în câteva linii tot aşa de bine prinse, ca şi expunerile din cărticica despre Gh. Bogdan-Duică, amintită mai sus. Publicaţiile acestea ale neobositului şi talentatului învăţător *Vasile Netea*, astăzi refugiat, merită cel mai larg sprijin al publicului cetitor românesc de pretutindeni.

— Acelaş autor a dat la lumină, mai de curând, broşura: *Este Istoria Transilvaniei un studiu inutil?* Critici şi sugestii pe marginea programei analitice şi a manualelor pentru învăţământul primar. Cu o scrisoare a dlui prof. Ion Lupaş, membru al Academiei Române. Sibiu, Krafft & Drotleff, 1940. — Pg. 39. Preţul?

Oştirea de geniu a bisericii, de Pr. *P. T. Alexandru*, — scriere din problemele actuale bisericeşti. Tip. Grigoriu, Huşi. — Pag. 13. Lei 6.

Nr. 470 - 1940. (1) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Daia,** protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe economice.
3. Sesiune parohială: pământ arabil, fânaţ şi păşunat în suprafaţă de 20 jugăre 1240 st. □.
4. Dela circa 60 familii români câte o ferdelă bucate: $^1/_2$ grâu, $^1/_2$ porumb sfărmit.
5. Dela circa 60 familii neorustici câte o zi de lucru cu braţele.
6. Lemnele de foc necesare.
7. Stola reglementară.

Petiţiile de concurs, însoţite de actele prevăzute de Regulamentul pentru parohii, precum şi de încuviinţarea de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Sighişoara; iar concurenţii cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, cuvânta, celebra şi a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, 23 Decemvrie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Sighişoara

Emilian Stoica
protopop

Nr. 781/1940 (70 3—3)

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Luncoiul de sus,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Roman.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite cu documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului — în Brad, — în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 10 Decemvrie 1940.

Ioan Indreiu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 19 Ianuarie 1941 — Nr. 4

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mi

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Sub lumina unui apostolat

N'aţi văzut niciodată oameni stăpâniţi, dominaţi de un crez? Cred că da. E vremea fanatismelor fascinante. Oamenii nu-şi mai pot fărâmiţa sufletul pe cărările variatelor gusturi şi plăceri, nu-şi mai pot răspândi atenţia în gratuitatea ştiinţei cosmopolit-universale, nu-şi mai pot cheltui energia în inutilitatea unei vieţi materialiste, convenţionale şi fără sens: sufletul cunoaşte o singură plăcere, atenţia e confiscată de un singur crez, energia lui e îndrumată pe un singur făgaş. Este o singură flacără, nu mai multe scântei, care aprinde candela sufletului ca să lumineze peste sbuciumul veacului. Fanatismul este trăire pentru o singură idee, viaţă luminată de un singur ideal, inimă aprinsă de singură iubire, suflet cioplit de un singur artist, de un singur stăpân. E vremea celor ce cred, celor ce cred cu fanatism. Vremea raţionalistului superficial, a burghezului comod, a înţeleptului atoateştiutor, a trecut; veacul îl îngroapă în mormântul uitării aruncând peste el ţărâna deşertăciunii. E vremea celui ce crede, a cărui credinţă e gând, vrere, iubire, dăruire, jertfă şi faptă. Lava credinţii din adânc a cutremurat şi a sfărâmat în bucăţi coaja subţire a raţionalistului lipsit de adâncime, şi a ţâşnit la lumina veacului spre a închega noui forme trăirii umane. Nu se mai zice: ştiu şi propoveduesc; se zice: cred şi lupt; cred şi jertfesc, cred şi mor pentru credinţa mea. E vremea cu accent apostolesc: oamenii vremii noastre sunt misionarii unui crez, făclierii unui veac nou.

In erupţia aceasta vulcanică de credinţă, stau şi mă întreb: preoţia *ce* crede? în *cine* crede? Pentrucă preoţia are o situaţie cu totul deosebită în veac; ea lucrează în lume şi pentru lume, dar nu e din lumea aceasta, fanatismul ei nu poate clocoti sub sălciile plângătoare ale veacului. Ea priveşte dincolo de veac; ea îngenunchează peste zările istoriei, dincolo de cotidian, în pulberea de azur a veşniciei. *Ea este — trebue să fie — forţa dinamică a cerului care converteşte pământul să devie împărăţie a lui Dumnezeu.* Oamenii veacului pot crede într'un ideal terestru, într'un ideal de mărire pământească. Esenţialul e că ei trăesc sub imperiul unui crez. Dar preoţii au aceeaşi libertate în alegerea crezului lor? Pot ei crede în orice ideal, pot ei să-şi dăruiască toată energia oricărui fanatism? Nu. Niciodată. Preoţia îşi are idealul ei, acelaş peste veacuri, care nu se schimbă după vânturarea vremilor, dar *care acum — mai ales acum — trebueşte adâncit, intensificat până la limitele dăruirii totale.* Unicul ei ideal este împărăţia lui Dumnezeu pe pământ; unicul ei fanatism este *a lupta şi a jertfi, a muri, dacă e nevoie, pentru Hristos,* cu un cuvânt: a mărturisi în sens martiric, ca un iluminat, ca un «nebun». Hristos este idealul ei, Hristos este iubirea ei, Hristos este vrerea ei, Hristos este Domnul, Stăpânul *absolut* al ei. El este crezul ei de flacără, nesdruncinatul ei fanatism. Pe El să-l aşezăm *în centrul vieţii noastre;* Lui să-i dăm toată închinarea inimii, toată şoapta gândului, toată înflăcărarea sufletului, toată truda de faptă şi gând a vieţii. Căci dacă e vremea omului care are un singur crez, mă întreb: care om e mai necesar, omul unui singur crez, decât acela *al cărui singur crez este Hristos?* Care crez poate aduce mai multă lumină pe cărările noului veac, dacă nu crezul nesdruncinat în lumina lui Hristos? Care ideal poate hrăni mai bine însetarea veacului după desăvârşire, dacă nu idealul creştin al desăvârşirii în Hristos? Şi iarăşi mă întreb: cum va cunoaşte veacul şi-şi va îndruma paşii spre luminile sublime ale vieţii în Hristos, dacă preoţimea se va face tributară crezurilor lui, se va lipi de idealurile pământului şi nu se va aprinde de dorul de a fi întrupare *vie, fanatică,* fără pată a crezului creştin? E vremea să ne strângem de pe drumuri, de pe drumurile veacului, ca să păşim pe drumul lui Dumnezeu, care este singurul şi adevăratul drum al preoţiei. E vremea să ne uităm pe noi cei de altădată, şi să reîmprospătăm chipul de har şi lumină a preotului — icoană a lui Hristos pe pământ. Până acum ne-am mulţumit să fim convinşi *raţional* despre existenţa lui Dumnezeu şi să convingem şi pe alţii tot raţional; viaţa însă ni se scurgea molcomă sub varietatea preocupărilor zilnice, fără prea mari înfiorări lăuntrice, pentrucă şi raportul intim viu, cu Dumnezeu lipsea. Era un raport raţional, abstract şi vag ca o amintire. Credinţa era mai mult un frâu, sau o ambianţă generală şi vagă, în care simţeam pe Dumnezeu aşa cum simţi soarele în lumina de amurg ce străbate pe pământ printr'o groasă perdea de nori. Acum amurgul a trecut, norii s'au risipit, şi soarele credinţei umple inima veacului de arşiţa fanatismului. Numai preoţii să rămâie în urmă? Numai ei să se păstreze în molcomeala de până acum, să se aprindă *numai* sub razele crezurilor contemporane? Nu. Nu se poate. Saltul pe care l-a făcut omul obişnuit, dela viaţa «normală» la viaţa răscolită de fervorile unui crez, trebue să-l facă şi preotul, trebue să se convertească şi el dela atitudinea călduţă la atitudinea fierbinte, trebue să ardă şi el în flacările crezului său. Intre oameni cari ard nu poţi fi un cărbune stins; într'un veac incendiat de credinţă, nu poţi fi un bloc de ghiaţă. *Trebue să arzi şi tu, şi arzând, să îndrumezi crezul veacului spre zările de jar ale crezului tău.* Căci nu în zadar eşti păstor al sufletelor, nu în zadar eşti duhovnicul istoriei. E un nonsens să stai între oameni ce clocotesc şi se frământă pentru un crez, ca şi când n'ai avea nici un crez: rece, potolit şi stins. Şi e o abdicare să te asimilezi *total* crezului care sguduie stâlpii veacului şi să uiţi de liniile de foc ale crezului tău. Dar e o datorie a momentului şi o poruncă a veşniciei, să-ţi consumi fiinţa în flacările iubirii lui Hristos şi aşa, stâlp de lumină, să călăuzeşti veacul sub flamura de azur a cerului, sub ocrotirea de har a Bisericii.

Despre Preotul Ioan de Cronstadt se spune că faţa lui strălucea de o lumină tainică oridecâteori slujia sfânta liturghie; toată viaţa lui era închinată Domnului: nu mai avea vreme de mâncare, de gospodărie, de familie, de relaţii sociale sau de altfel de preocupări lumeşti. El trăia în Hristos şi Hristos trăia în el. Spre acest chip al trăirii în Hristos, al trăirii lui Hristos în noi, al trăirii pentru Hristos, *numai* pentru El, spre acest chip de lumină trebue să tindă preotul vremurilor noastre.

Sunt vremuri de apostolat. Preoţia nu poate fi străină acestui duh de credinţă fanatică. Dar ea *trebue să lupte sub lumina apostolatului lui Hristos.* Acesta e unicul apostolat cu adevărat vrednic de misiunea ei.

Spre zările de foc ale acestui apostolat ne cheamă glasul de taină şi har al Mântuitorului: «*Nu voi M'aţi ales pe Mine, ci Eu v'am ales pe voi şi v'am pus ca voi să mergeţi şi roadă să aduceţi şi roada voastră va rămânea... Rămâneţi (dar) întru Mine şi Eu întru voi!* Precum viţa nu poate să aducă roadă din sine singură (nici din alt bucium), de nu va rămânea în bucium, aşa nici voi *de nu veţi rămânea întru Mine*» (Ioan 15, 4, 16). El ne-a ales; El ne-a trimis, dar nu ca să ne pierdem în vălmăşagul lumii, ci ca să aducem roadă, roadă care va rămânea: *convertirea veacurilor la Hristos.* Pe El să-L iubim, Lui să-i închinăm

FOIŞOARA

Rugăciune

— Rostită de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE al Ardealului, în biserica Sf. Ilie Gorgani din Capitală, în ziua de Sâmbătă 13 Febr. 1937, la înmormântarea în Bucureştii Noui a eroilor Ioan I. Moţa şi Vasile Marin —

«Doamne, Dumnezeul nostru, care cu înţelepciunea Ta cea negràită ai zidit pe om şi ai aşezat hotare vieţii lui, ascunse numai întru ştiinţa Ta, către Tine, Stăpâne, ne ridicăm mâinile şi inimile când se desparte om de om şi se desfac legături scumpe, pe cari Tu le-ai rânduit şi le-ai binecuvântat pe acest pământ trecător, ca să se găsească iarăşi în viaţa cea fără de sfârşit.

Unde jertfa omului e mai mare şi mai curată, acolo eşti şi Tu, Atotţiitorule, mai aproape. La picioarele Crucii şi înaintea jertfei isbăvitoare a Unuia născut Fiului Tău şi Mântuitorului nostru, covârşiţi de milostivirea Ta, ne amuţesc cuvintele pe buze, dar ni se pleacă genunchii şi inimile în smerită închinare către Tine, iubitorule de oameni.

Tu ai hotărât să chemi pe calea jertfei, întru odihna care este la Tine, pe robii Tăi, iubiţii noştri fii şi fraţi IOAN MOŢA şi VASILE MARIN — şi lângă sicriul, care poartă ceeace a fost trecător în fiinţa lor, gândurile şi simţămintele noastre se preschimbă în cucernică rugăciune pe care o înălţăm către Tine, Părinte al îndurărilor.

Nu să plângem am venit aici, căci smerenia cugetului nostru în faţa bunevoii Tale de a primì jertfa aleşilor Tăi, nu ne îngădue să însoţim cu plângere sfârşitul vieţii lor. Ci am venit să-ţi mulţumim, Părinte, că ni i-ai dăruit aşa de mari şi curaţi cu sufletul, ca să se învrednicească a primì duhul credinţii până la moarte, duhul jertfirii de sine, care este scara cea mai aleasă, dată nouă oamenilor, de înălţare către Tine.

In răscrucea patimilor prin care a trecut poporul românesc în lunga sa istorie, Tu, Cârmuitorul soartei lui, ai întărit inimile părinţilor noştri întru răbdare de mucenici; Tu, ca răsplată ne-ai trimis slobozenia din legăturile robiei de veacuri — şi tot Tu ai aşezat ţara făgăduinţei, pe care ne-ai hărăzit-o întru bunătatea Ta, pe temeliile jertfei fără de seamăn a celor mai buni şi mai viteji fii ai neamului nostru. Şi dacă în bucuria ameţitoare a biruinţii dobândite am uitat poruncile Tale şi ne-am plecat urechile spre ispitele amăgitoare ale păcatelor cari scoboară şi duc la pierzare neamurile, iartă-ne, Doamne, rătăcirea şi dăruieşte-ne tăria întoarcerii din nou pe căile Tale!

Slăvimu-Te pe Tine, Părinte, că ne-ai trimis lumina pilduitoarei jertfelnicii a aleşilor Tăi Ioan şi Vasile, ca să ieşim din întunerecul nepăsării, al îndoelii şi a oricărei micimi de suflet în urmărirea destinului nostru. In judecăţile Tale, nepătrunse de mintea omenească, i-ai dus departe de noi, totuşi în ţara aceleiaşi fraţii de sânge, la lupta grea purtată pentru Crucea şi Impărăţia Ta, ca astfel jertfa lor să strălucească cu atât mai limpede, înaintea ochilor noştri, în toată frumuseţea ei, desbrăcată de orice interes legat de pământ.

Slăvimu-Te pe Tine, Hristoase Dumnezeule, că ai învrednicit poporul nostru, ca din mijlocul lui să alegi ostaşi credincioşi pentru lucrul Tău, cari de dincolo de moarte ne trimit solia şi mărturisirea credinţii lor, cum numai de pe buzele marilor Tăi mucenici din veacurile dela început a răsunat în lume: «Eu aşa am înţeles datoria vieţii mele. Am iubit pe Hristos şi am mers fericit la moarte pentru El!» (Din Testamentul lui Moţa).

Binecuvântată să fie vatra familiară şi iubitorii părinţi cari au crescut aceste odrasle scumpe în grădina neamului nostru; ei nu-şi vor vedea fiii în jurul lor

fanatismul credinţii, numai pe El să-L ascultăm...

Este ceiace reaminteşte preoţimii, îndemnul de ponderată înţelepciune, în care vibrează atâta căldură lăuntrică, al Sfântului Sinod (3 Decemvrie 1940): «preoţimea Bisericii să stea cu întreg devotamentul şi cu toată râvna în slujba lui Hristos şi a Evangheliei, propoveduindu-i *cu însufleţire voia Lui aşa cum este, neştirbită şi nerăstălmăcită...*» Ce ideal mai luminos poate avea preoţimea? Ce orizonturi mai largi şi mai adânci? Ce apostolat mai dumnezeesc?

Să ne aplecăm dar viaţa sub lumina apostolatului lui Hristos, numai sub lumina lui, dacă vrem ca într'adevăr să fim în ritmul veacului, în ritmul veşniciei: să facem din veacul acesta un fragment din veşnicie.

Diacon **Nicolae Mladin**

Uşa şi uşierii mântuirii

— Ceva despre misiunea preoţimii —

Trăim vremuri de răscruce pentru istoria omenirii şi pentru viaţa fiecărui om. Acum inimile sunt în frământare, sufletele tremură în faţa marilor întrebări ale vieţii şi morţii, iar ochii se ridică tot mai des spre cer, întrebători, spre viaţa de *dincolo*.

Apele sunt tulburi, «peştii» sunt învrăjbiţi. Acum e vremea pescuitului, «acum e vremea potrivită, acum e ziua mântuirii» (II Cor. 6, 2). Acum e vremea lucrului necurmat în ogorul Domnului, *acum e vremea preoţilor lui Hristos.*

De aceea găsesc bun prilej să ne oprim puţin cu gândul şi mai ales cu inima asupra înfricoşatei misiuni a preoţilor Bisericii lui Hristos. Căci principalul lucru în viaţa noastră, a preoţilor, este să ne cunoaştem misiunea, să ne pătrundem cu cutremurare sfântă de misiunea noastră, şi să ne devotăm ei cu totală lepădare de sine. Toate celelalte vor urma dela sine: programe şi mijloace de luptă. Toate celelalte vor urma dela sine, pentrucă cel ce se pune în slujba lui Iisus, cu tot sufletul şi cu toată puterea, pe acela îl conduce, îl întăreşte, îl luminează şi-l mângâe bunul lui Stăpân.

Deci: care e misiunea preotului în lume? Vom răspunde de îndată printr'o asemănare evanghelică. Domnul Iisus ne spune despre Sine: «Eu sunt Uşa. Dacă intră cineva prin Mine, se va mântui» (Ioan 10, 9). Toată sbaterea vieţii, a culturii, a civilizaţiei, e zadarnică şi pierzătoare, dacă ea nu ne duce la mântuirea sufletului care se află în Hristos, prin Biserica Sa. «Eu sunt Uşa mântuirii», strigă Domnul Iisus omenirii de peste veacuri. Dar, vai, cât de surdă e omenirea faţă de această strigare!... Vai cât de greu vin oamenii la Uşa mântuirii!

«Eu sunt Uşa». Dacă Domnul Iisus este Uşa mântuirii, apoi *preotul* este cel chemat să stea lângă această Uşe, să cheme sufletele la Ea şi să le-o deschidă cu cheile puterii date lui de Hristos. Aşa dar Uşa mântuirii nu e lăsată singură, ci bunul Mântuitor a rânduit uşieri, cari s'o arate şi s'o deschidă oamenilor. De asemenea oamenii n'au fost lăsaţi singuri şi neştiutori în faţa Uşii prin care se capătă mântuirea sufletelor. Ci, Domnul a rânduit uşieri *dintre oameni*, cari cu jertfă de sine şi putere de sus să cheme oamenii la singura Uşe a fericirii veşnice.

Dacă aflarea şi intrarea pe *Uşa* mântuirii e un lucru atât de însemnat pentru un suflet, cât de mare şi de însemnată trebue să fie misiunea «*uşierilor*» cari sunt rânduiţi să cheme sufletele la mântuire, să le arate Uşa şi să le-o deschidă?! Mai ales că *fără uşieri Uşa nu poate fi deschisă.* Căci numai uşierilor li s'a dat puterea de a deschide Uşa mântuirii (Ioan 20, 22—23).

Iată marea şi înfricoşata misiune şi răspundere a *preotului.* El e uşierul dela Uşa mântuirii. In mânile lui sunt cheile Uşii (Mat. 16, 10). Numai el poate deschide Uşa. Nu oricine! Ci numai cel ce are cheile.

Ce se va întâmpla însă când «uşierul» nu stă lângă Uşă, silindu-se până la jertfă să cheme sufletele şi să le deschidă Uşa? Ce se va întâmpla când uşierul se va ocupa cu alte treburi şi afaceri, cu alte «misiuni» şi «însărcinări»? Ce se va întâmpla când uşierul îşi uită de rostul, când uşierul părăseşte uşa la care a fost pus şi se duce pe la alte «uşi»? Atunci oamenii cum vor afla Uşa mântuirii şi cine le-o va deschide? Câte suflete rămân fără mântuire, departe sau chiar aproape de Uşă, din pricina uşierilor adormiţi sau plecaţi dela slujba lor?

Ah, să ne înfricoşăm de această grozăvie care se vede destul de des printre noi, preoţii! Să ne trezim, să ne punem sufletul pentru turma lui Hristos, mai ales în vremea de acum când oamenii, speriaţi de clătinările vieţii, aleargă în toate părţile după scăpare, după mântuire, după pace şi mângâere sufletească. Să nu stăm o clipă în loc. Ci pururea de straje lângă Uşa mântuirii, să chemăm şi să deschidem oamenilor Uşa păcii spre limanul adevăratei vieţi. Astăzi sufletele dau năvală către împărăţia lui Hristos. Să vrem doar să le chemăm, să ne silim doar să le arătăm calea, şi să le deschidem Uşa, şi ele vor veni.

Ia să vedem, iubite frate preot, cum ne îndeplinim misiunea? Cum stăm şi ce facem lângă Uşa mântuirii? Să nu uităm că suntem «uşieri» la Poarta fericirii veşnice, să nu uităm că în mânile noastre a pus Domnul cheile. Să privim în jur să vedem cum se bat «peştii» în apa tulbure a zilelor de acum. Să aruncăm plasa Evangheliei. Iată cum aleargă oamenii pe lângă Uşa mântuirii, cât de mult o doresc şi o caută ei! Oare vom putea rămânea nepăsători? Oare nu vom «striga de pe acoperişul caselor» şi nu vom chema sufletele la Hristos? Oare vom rămânea departe de Uşa lângă care am fost puşi? Oare vom rămânea să ne caute oamenii prin lume, să ne ducă la Uşe ca să le-o deschidem?

Să ne trezim, să pornim la lucru, la luptă! Căci lucrul nostru al preoţilor e o luptă necurmată cu stăpânitorul lumii acesteia, diavolul, care «ca un leu aleargă şi răcneşte» să piardă turma lui Hristos.

Aşa dar Domnul Iisus este Uşa mântuirii. Ba, mai mult decât atât: El este însaş mântuirea. In acest caz preotul, prin misiunea lui de «sare a pământului», de «lumină pusă în sfeşnic» şi prin puterea ce-i este dată de Domnul Iisus de a lega şi deslega păcatele oamenilor, — în cazul acesta zic, *preotul* este chiar *uşa mântuirii!* Iată o altă faţă măreaţă şi înfricoşată a misiunii noastre preoţeşti, de urmaşi ai apostolilor în lume. Noi putem fi uşa mântuirii pentru multe suflete. Ba, mai mult: noi suntem, noi *trebue* să fim uşa mântuirii, prin misiunea, lupta şi viaţa noastră.

«Aşa să strălucească lumina voastră înaintea oamenilor ca văzând faptele voastre bune să preamărească pe Tatăl vostru care este în cer» (Mat. 5, 16). Aşa să fie viaţa noastră, a preoţilor, ca oamenii văzând faptele noastre să vadă pe Hristos şi să preamărească pe Tatăl care a trimis pe Fiul pentru mântuirea lumii. Iată cum, Iisus fiind mântuirea, preotul este uşa mântuirii. Iată cum viaţa noastră predată cu totul lui Hristos devine uşa mântuirii pentru multe suflete.

Dar dacă preotul este uşa mântuirii, eu mă întreb cu groază: Ce se va întâmpla când preotul şi-a lăsat «sarea» să se strice în noroiul lumii acesteia? Ce se va întâmpla când preotul şi-a pus «lumina» sub obrocul întunericului pierzător? De sigur că atunci uşa mântuirii s'a închis pentru multe suflete. De sigur că atunci multe suflete vor rămânea pradă stăpânitorului întunericului. Şi atunci se va împlini cu noi, preoţii, cumplita strigare a Domnului Iisus: «Vai de voi... pentrucă voi închideţi oamenilor împărăţia cerurilor: nici voi nu intraţi în ea, şi nici pe cei ce vor să intre, nu-i lăsaţi să intre» (Mat. 23, 13).

Noi, preoţii, suntem şi uşă, şi uşieri ai mântuirii. Să nu uităm nici o clipă adevărul acesta înfricoşat. Să ni-l scriem cu foc pe inimă. Căci vai de noi de nu vom vesti Evanghelia (I Cor. 9, 16), de nu vom chema sufletele la mântuire. Vai de noi de nu vom arăta oamenilor, în viaţa noastră, prin faptele noastre, pe Hristos, Uşa mântuirii. Şi vai de noi, de o sută de ori vai de noi, de vom închide uşa mântuirii măcar unui suflet. Să băgăm bine de seamă, căci dacă e greu să deschidem cuiva Uşa mântuirii, apoi e foarte uşor să i-o închidem prin depărtarea noastră de Hristos.

Preotul **Nicolae Vonica**

---

aici pe pământ, dar cu atât mai mult se vor ridica cu gândul la cer, unde s'au înălţat sufletele lor. Tu, Izbăvitorule, care ştergi lacrimile celor îndureraţi, ocroteşte cu mângâierile Tale soţiile credincioase ale celor chemaţi la Tine şi înger păzitor trimite copilaşilor lor.

Tu, Mântuitorule, care ne-ai răscumpărat cu scump sângele Tău vărsat pe Cruce şi nu laşi nici o jertfă neprihănită fără binecuvântarea Ta, fă să rodească jertfa plăcuţilor robilor Tăi Ioan şi Vasile, pe pământul ţării noastre, pe care au iubit-o din toată inima lor, roadele virtuţilor cari înalţă neamurile şi le fac biruitoare împotriva puterilor întunericului. Revarsă în sufletele fiilor poporului românesc duhul credinţii care mută munţii, duhul iubirii care toate le rabdă şi niciodată nu piere, duhul nădejdii care leagă inimile de ţelurile cele mai presus de fire ale vieţii ce se înfrăţeşte cu jertfa. Trimite conducătorilor poporului nostru duhul înţelepciunii şi al înţelegerii, duhul sfatului şi al puterii, ca să cunoască planurile Providenţii Tale. Pogoară în inimile tinerimii noastre duhul ascultării de voia Ta cea sfântă, duhul rugăciunii şi al muncii, duhul jertfelniciei care a sălăşluit în aleşii Tăi Ioan şi Vasile.

Biserica Ta, clădită de jertfa Ta pe Cruce, prin noi smeriţii slujitorii ei, însoţeşte cu binecuvântările ei sufletele robilor Tăi Ioan şi Vasile pe drumul veşniciei şi dacă oameni fiind, trup purtând şi în lume vieţuind, au căzut în neascultarea poruncilor Tale, Tu uşurează-le, iartă-le, lasă-le toate greşelile cele de voe şi fără de voe, cele cu ştiinţa şi cu neştiinţa, iar sufletele lor, ca pe ale slugilor Tale celor bune şi credincioase, primeşte-le întru bucuria Ta, stăpâne, în cortările drepţilor, le aşează şi le odihneşte pe ele. Căci ei au împlinit cuvântul ce ni l-ai dat prin îngerul Bisericii Tale: «Fii credincios până la moarte, şi-ţi voi da ţie cununa vieţii» (Apocalips 2, 10).

Binecuvântate să fie numele lor în cartea veşniciei Tale şi neuitată să rămână amintirea lor în neamul nostru, din veac în veac!

Tu ne-ai dat nădejdea vieţii celei veşnice, întru care în legătură cu Tine, primim cu supunere ceeace ne dai şi cu smerenie dăm ceeace ne iai, căci Tu eşti Dumnezeul nostru şi Ţie se cuvine toată cinstea, slava şi închinăciunea, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Amin!»

Ajutorul legionar din oraşul nostru, pus sub priceputa conducere a Păr. Prof. Dr. *Teodor Bodogae*, a făcut adevărate minuni cu venirea sa în ajutorul celor lipsiţi, de sf. Sărbători ale Crăciunului şi Anului nou. E ceea ce se poate vedea din bilanţul pe care-l publicăm în acest număr. Şi din cele cari vor urma.

Mai multe şi mai pe răgaz — altă dată.

Recepţia de Anul nou de la reşedinţa episcopească din Cluj

Arătam în numărul precedent al foii noastre că viaţa bisericească a românilor ortodocşi ardeleni de dincolo de vremelnicul hotar, îşi reia cursul normal. Concertul de colinde din preajma Crăciunului şi reluarea vizitaţiilor canonice de către P. Sf. Episcop **Nicolae Colan,** *întăreau spusele noastre.*

Aflăm acum că în ziua de Anul nou, a avut loc îndătinata recepţie la reşedinţa Episcopiei noastre din Cluj. P. Sf. Episcop **Nicolae Colan** *a primit cu acel prilej urările păstoriţilor Săi, mişcător tălmăcite de Păr. consilier eparhial Laurenţiu Curea.*

Le-a răspuns tuturor P. Sf. Sa, făcând urări de mai bine pentru noul an, în cuvinte pe cari fraţii de dincolo şi le vor fi tălmăcit aşa cum bănuim cu toţii.

Comemorarea lui Ionel Moţa la Sibiu

S'au împlinit, în 13 l. c., patru ani dela eroica moarte a lui *Ionel Moţa* care, împreună cu alt martir legionar, Vasile Marin, s'a jertfit, departe de patrie, întru apărarea crucii lui Hristos.

Din acest prilej, Centrul studenţesc „Petru Maior" din Sibiu a organizat Luni un festival în memoria aceluia care i-a fost preşedinte în 1922 şi care a ridicat mişcarea legionară, murind cu arma în mână pentru creştinătate şi învăţăturile ei.

Comemorarea s'a început prin parastasul din catedrala mitropolitană, unde I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, în fruntea soborului de preoţi, a făcut pomenirea celui dispărut, de faţă fiind reprezentanţii autorităţilor sibiene şi numeroşi credincioşi. Corul centrului studenţesc legionar al Ardealului, sub conducerea Păr. Prof. Petru Gherman, a dat răspunsurile. S'a citit, la această slujbă, rugăciunea întocmită de înaltul nostru chiriarh acum patru ani, la moartea lui Ionel Moţa, ear detaşamentele de studenţi au depus jurământul.

Urmând îndemnurilor cari ne-au venit din mai multe părţi, reproducem în acest număr textul rugăciunii rostite de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, cu atât mai vârtos cu cât numărul de acum patru ani, în care a fost publicată pentru prima dată, s'a epuizat îndată după apariţie.

Festivalul s'a ţinut în sala prefecturii judeţene, la ora 20 şi jumătate. Corul legionar, condus de prof. P. Gherman, a întonat Tatăl nostru. După aceasta, preşedintele Centrului, dl Gh. Vornica, apoi dl A. C. Ionescu, au evocat figura luptătorului legionar ardelean, care va fi păstrată cu mândrie şi recunoştinţă în toate sufletele româneşti.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Strădanii ortodoxe în Eparhia Clujului

Lupta pentru păstrarea Legii strămoşeşti pe care au pornit-o românii rămaşi dincolo de hotarul spânzurat pe culmea Feleacului, e în plin marş. Şi acum, ca şi'n tot trecutul ei de jertfe generoase, Biserica se află «cu crucea'n frunte». P. Sf. Episcop **Nicolae Colan**, *după cum vedem din atâtea manifestări recente, îşi onorează cu vârf şi'ndesat menirea de paznic şi însufleţitor al comorilor de viaţă autentic românească, pe cari ni le-a agonisit Biserica în tot trecutul ei.*

1. O mare problemă de viaţă ortodoxă şi românească a fost rezolvată de P. Sf. Sa prin **asigurarea funcţionării Academiei noastre teologice din Cluj** *şi în acest an şcolar. Rămasă cu abia câţiva profesori — între ei, inimosul rector Păr. Prof. Dr.* Liviu G. Munteanu *— P. Sf. Episcop* Nicolae Colan *n'a pregetat să coboare în mijlocul studenţilor, făcând efectiv şi zi de zi cursurile reglementare, ca pe vremea când ostenea aici la Sibiu. Pilda P. Sf. Sale întrece ori ce cuvânt de apreciere. Ea a fost înţeleasă şi urmată de Consilierii eparhiali. Pregătirea clerului — şi deci continuitatea lui şi astuparea dureroaselor goluri rămase în satele de dincolo pe urma expulzării sau plecării de bună voie sau de frică a atâtor preoţi — este astfel asigurată. E un adevărat noroc că P. Sf. Episcop* Nicolae Colan *e om de carte şi dascăl prin vocaţie şi prin pregătire.*

2. **Viaţa Ilustrată,** *neîntrecuta revistă de familie, astăzi singura publicaţie periodică de acest fel în Ardealul răpit, «pătrunde în toate satele» (Citez dintr'o scrisoare venită de dincolo).*

E de datoria noastră a tuturora s'o sprijinim din răsputeri, cu colaborări şi abonamente.

3. Prin strămutarea la Alba-Iulia a foii «Renaşterea», Episcopia ortodoxă a Clujului a rămas fără organ oficial de presă.

Aflăm acum că nu peste mult va apărea — din iniţiativa şi cu purtarea de grije a P. Sf. Episcop Nicolae Colan *— o nouă foaie oficială a Episcopiei Clujului, care se va intitula* **Semănătorul.**

Cu atâtea «rândunele», tot va aduce un vânt de primăvară şi pentru atât de crâncen încercaţii noştri fraţi.

Dumnezeu s'ajute, cum ne rugăm într'una.

Eparhia Clujului

Organul naţional bisericesc *Renaşterea*, cu sediul deocamdată în Alba-Iulia, arată în nrul său din 12 l. c. starea eparhiei Clujului, înainte şi după arbitrajul dela Viena, în următoarele:

Eparhia Vadului, Feleacului şi Clujului a fost una dintre cele mai temeinic organizate eparhii ale Bisericii ortodoxe din România.

Ctitorul ei, episcopul Nicolae Ivan, în cei 16 ani de arhipăstorie a înzestrat-o cu tot ce a fost necesar pentru ca să fie o cetate a ortodoxismului şi a naţionalismului.

Până la înfiinţarea episcopiei Maramureşului, eparhia a avut 18 protopopiate cu peste 400.000 de credincioşi.

La data arbitrajului dela Viena avea 15 protopopiate, 395 parohii şi peste 100 filii organizate, cu un număr de 333.823 de credincioşi.

Au rămas, în teritoriul cedat, 7 protopopiate, 193 parohii şi 56 filii, cu 153.627 suflete.

Aici a rămas P. S. Sa episcopul *Nicolae Colan* şi consiliul eparhial.

Ungurii n'au recunoscut însă, nici până azi, actuala organizare a episcopiei noastre din Cluj.

Pe teritoriul României au rămas din eparhie: 8 protopopiate, 202 parohii cu 179.896 suflete.

Pentru conducerea administrativă a a acestei părţi s'a organizat un vicariat la *Alba-Iulia*, cu data de 6 Septemvrie 1940, şi acest organism şi-a început activitatea imediat. Vicariatul se compune acum dintr'un consiliu, format din 3 clerici şi 6 mireni.

Anul 1941 este chemat să decidă şi în privinţa eparhiei Clujului, şi rugăm pe Dumnezeu să ajute neamul românesc în voinţa sa de restaurare a hotarelor vechi, în Ardealul nostru.

Nr. 12.464/1940.

AVIZ

Având în vedere că o seamă de preoţi refugiaţi, cari au cerut să fie numiţi în posturi vacante din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, n'au raportat Consiliului arhiepiscopesc că şi-au ocupat postul, iar alţii s'au plasat în alte posturi fără să raporteze despre aceasta, se îndrumă a înainta raport că şi-au luat postul în primire şi să ceară dela Secretariat Singhelia arhierească.

Cei ce nu se vor conforma acestui ordin, vor fi consideraţi demisionaţi din posturile la care au fost numiţi, iar posturile vor fi declarate vacante. Oficiilor propotopeşti li s'a trimis ordin în această chestiune.

Sibiu, 15 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Adunări legionare *se ţin Duminecă, în 19 l. c., în toate oraşele ţării. Reprezentanţi autorizaţi ai mişcării legionare vor trata subiectul: Lupta Germaniei naţional-socialiste şi a Italiei fasciste pentru instaurarea unei noi ordine europene.*

Numărul de Crăciun al ziarului românesc de la Cluj *«Tribuna Ardealului»*, prezintă pe 12 pagini un material bogat şi ales. Articolele cu subiect religios — în frunte cu pastoralele de Crăciun ale P. Sf. Lor Episcopii *Nicolae Colan*, *Iuliu Hossu* (Cluj) şi Dr. *Ioan Suciu* (Oradea) — abundă peste tot, alături de preocupări de natură naţională, culturală, economică etc., şi de partea informativă.

Ortodocşi şi uniţi s'au întâlnit în paginile acestui număr de sărbătoare, nu numai fiindcă şi unii şi alţii vorbesc aceeaş limbă, ci pentru că *toţi* simt la fel. Semnează în acest număr dnii: Dr. E. Nicoară, Dr. Emil Haţieganu, Dr. Ioan Olteanu, Prof. Gavril Bichigean, Preot Teodor Ciceu, Liviu Micşa, ş. a.

Henri Bergson, celebrul filosof spiritualist francez, a murit.

S'a născut la Paris, în 1859. A fost profesor la Universitatea din Clermond Ferrand şi la Collège de France din Paris.

Sistemul său filosofic se caracterizează printr'un spiritualism care accentuiază existenţa originară a vieţii şi independenţa ei.

Lucrările sale cele mai importante tratează despre Timp şi Libertate (1889), Materie şi Memorie (1896), Evoluţia creatoare (1907), şi Cele două surse ale Moralei şi ale Religiei (1933). Ultima a format obiectul unui studiu mai amplu, publicat în foaia noastră, la scurtă vreme după apariţia cărţii.

† Iosef Strzygowski. Iată un nume care unora nu le spune mai nimic. Ca atâtea nume cari sunt realmente mari, adică devotate cu totul slujbei pe care şi-au propus s'o îndeplinească până la capăt în această viaţă.

Josef Strzygowski a fost profesor de Istoria artei la Universitatea din Viena şi directorul Institutului de cercetări afectat acestei ştiinţe. A cutreerat cu echipele sale toată Europa, ca să se hotărască apoi pentru comorile de artă ale Răsăritului, cari i se păreau a fi mai vrednice de ostenelile sale, ca unele cari îi ofereau sursa artei europene.

A muncit la catedră şi cu peana ca puţini alţii. A fost de o modestie pe care numai dascălii de lege veche o mai cunosc.

S'a stins din viaţă la 2 Ianuarie a. c., în vârstă de 79 ani.

Nouă ne-a lăsat o preţioasă mărturie a marelui său prestigiu de savant şi a seriosităţii şcoalei sale: E profesorul Dr. *Coriolan Petranu*, titularul catedrei de Istoria artei de la Universitatea Ardealului, autorul atâtor lucrări de specialitate cari i-au agonisit un apreciabil prestigiu în cercurile ştiinţifice de peste hotare, şi iscusitul cercetător al comorilor de artă veche românească pe cari le reprezintă vechile noastre biserici de lemn.

† Prof. VIRGIL SIMONESCU

pictor academic

Anunţăm cu durere trecerea din această viaţă a cunoscutului şi iscusitului pictor bisericesc Virgil Simonescu, întâmplată în seara zilei de 2 Ianuar a. c. în mijlocul familiei sale, în Lugoj.

Profesorul şi pictorul academic Virgil Simonescu moare la o vârstă când se pregătea să mai aducă frumoase roade şi însemnate servicii artei noastre bisericeşti.

Pompoasa catedrală din Sibiu, aştepta să fie îmbrăcată prin maestrul lui penel în haină nouă.

Moare în etate de 60 de ani luminat de o aureolă artistică, pe care eternitatea o va proslăvi. Din sufletul lui nobil şi-au însuşit atâtea generaţii mult elan de muncă şi de iubire pentru frumosul şi arta românească.

Profesorul V. Simonescu s'a născut în Gladna română din judeţul Severin, unde tatăl său era brigadier silvic. Studiile liceale le-a făcut la liceul din Sibiu, Orăştie şi Lugoj.

Părintele său doria să îmbrăţişeze cariera preoţească şi a fost foarte nemulţumit când fiul său s'a dedicat studiului picturei, pentru care el avea un pronunţat talent.

Studiile le-a făcut la renumita şcoală din München, unde a fost ajutat cu deosebire de „Masa poganilor" din Lugoj, al cărui prezident era distinsul advocat Coriolan Brediceanu.

Această masă a ajutorat 2 talente remarcabile: pe Traian Vuia primul inventator al avionului cu care s'a ridicat dela pământ şi pe pictorul V. Simonescu.

Regretatul V. Simonescu după primul an de studiu la München a pictat, în 1904, prima biserică în factura tempera în comuna Boldur.

După absolvirea Academiei de pictură a făcut călătorii de studii la Paris, Düsseldorf, Berlin, Dresda şi Veneţia.

În anul 1919 a fost numit profesor titular de desemn artistic la liceul „Coriolan Brediceanu" din Lugoj. In anul 1921 la concursul tinerimei române elevii săi au obţinut premiul I pentru lucrările expuse. Pictorul Virgil Simonescu s'a specializat în pictura bisericească bizantină. A pictat 56 de biserici, între cari amintim biserica din Vârşeţ, biserica din Tinca (jud. Bihor), Sânt-Ohalm (prot. Deva), dar cea mai monumentală lucrare a lui este pictura bisericii greco-catolice din Lugoj; mai multe portrete, dintre cari amintim reuşitul portret al fruntaşului bănăţean C. Brediceanu.

Regretatul Simonescu este un creator de şcoală nouă în pictura bisericească dela noi şi era un modest, cinstit şi însufleţit român.

El reprezintă şcoala bizantină moderată, introdusă la noi prin renumitul pictor Octavian Szmigelski dela Blaj, care deşi unit, a ajuns să picteze catedrala ortodoxă română din Sibiu, aşa cum Simonescu, ortodox fiind, a ajuns să picteze catedrala noastră unită din Lugoj. Şi putem spune să discipolul şi-a întrecut dascălul. —

Moartea profesorului Simonescu o regretă toată lumea, dar cu deosebire conducătorii vieţii noastre bisericeşti, cari aşteptau să împodobească încă multe lăcaşuri dumnezeeşti prin opere de artă.

Mitropolitul Blajului îl rugase să picteze catedrala din Blaj, făcuse planurile, dar — moartea a curmat totul.

Inmormântarea regretatului defunct s'a făcut în 4 Ianuar în Lugoj cu participarea întregei societăţi româneşti din Lugoj şi jur.

Pe sicriu s'au depus numeroase cununi şi s'au rostit mai multe cuvântări funebrale; a vorbit protopopul nostru din Lugoj Dr. Mihăescu, canonicul Brânzeu, Dr. Aurel Peteanu şi prof. Dr. Bârlea.

Odihnească cu dreptii!

BILANŢ

Despre donaţiile în bani şi în natură primite şi distribuite de Ajutorul legionar Sibiu dela 13 Oct.—31 Decemvrie 1940.

1. *Suma de bani realizată până la 31 Decemvrie 1940:*

în sumă de	Lei 1.371.350
pentru sinistraţi	„ 124.860
2. *Donaţii în natură.*	
3. *Ajut. în bani distribuite* . Cazuri de boală, înmormântare, ajutor de chirii etc.	„ 165.300
Imprumut pentru preluări de intreprinderi etc.	„ 185.250

4. *Donaţii în natură distribuite:*

a) Alimente:

Grâu	250 kgr.
Făină de grâu	2150 „
Porumb	560 „
Cartofi	8320 „
Carne şi untură	835 „
Zahăr	685 „
Orez	400 „
Ceai	5 „
Săpun	50 „

b) Imbrăcăminte:

Cămăşi	193 buc.
Indispensabili	212 per.
Cearceafuri	31 buc.
Vestoane	96 buc.
Pantaloni	82 per.
Paltoane	58 buc.
Jersee	75 buc.
Ciorapi	98 per.
Rochii	30 buc.
Bluze	18 buc.
Ghete de diferite mărimi . . .	302 per.

c) Medicale:

Consultaţii 187. Medicamente în valoare de Lei 27.320.

d) Combustiuile:

25 vagoane lemne, cele mai multe duse la domiciliu.

5. *Cantinele:*

a) Pentru publicul mare două cantine, una pentru funcţionari mărunţi, pentru refugiaţi şi pentru studenţi, iar alta pentru muncitori.

In timp de şase zile se va deschide a II-a cantină muncitorească.

I. Cantina Nr. 1. (deschisă la 17 Noemvrie 1940). In 45 de zile a servit: 13.012 mese cu preţ mediu de 23 lei; 4513 mese *gratuite* servite refugiaţilor şi celor nevoiaşi în preţ aproximativ de Lei 55.000.

II. Cantina Nr. 2 (muncitorească) deschisă la 11 Dec. 1940. In 20 zile a servit: 3250 mese cu preţ mediu 11 lei.

III. Cantinele şcolare. Din ziua de 18 Noemvrie 1940 funcţionează 6 cantine şcolare la 6 şcoli primare din localitate unde iau amiaza gratuit 600 copii săraci.

Mâncarea se fierbe în bucătării speciale la Reg. 90 inf. şi 35 artilerie, iar de acolo se transportă cu două bucătării ambulante la cele şase şcoli.

Ajutorul legionar plăteşte pentru întreţinerea acestor cantine şcolare aproximativ lunar 80.000 lei; iar din 7 Ianuarie plăteşte 110.000 lei.

6. Prin serviciul de plasare au fost plasaţi până la 31 Dec. 1940: 43 intelectuali, 270 lucrători.

Revenim cu amănunte în numărul următor.

Omagiul spaniol. La aniversarea a patra a morţii legionarilor Moţa şi Marin s'a publicat în Madrid întâiul volum al colecţiei „Biblioteca mişcării legionare române"; volumul are titlul: „Legionarii români Ion Moţa şi Vasile Marin, morţi pentru Dumnezeu şi Spania". Cartea cuprinde biografiile celor doi eroi şi va fi continuată cu alte publicaţii la fel.

Demascarea foştilor masoni

Dl Horia Sima, comandantul Mişcării legionare şi vicepreşedintele Consiliului de miniştri, a dat un comunicat prin care anunţă, că s'a descoperit un material extraordinar de important în arhivele fostelor organizaţii masonice cu privire la activitatea nefastă pentru neam a membrilor lor. El va fi dat curând la iveală şi va descoperii Ţării adevărata faţă a multor foşti conducători politici şi culturali, luându-se şi măsurile cuvenite împotriva lor.

Biserica ortodoxă română care a condamnat cea dintâi francmasoneria, într'o vreme în care aceasta era atotputernică, a aşteptat acest moment de reală împrăştiere şi anihilare a teribilei oculte anticreştine şi antinaţionale.

OMILIA

„la aminte la tine însuţi"

(A doua Lege 15, 9), de sfântul Vasile cel Mare (traducere)

(Urmare)

Această poruncă (Ia aminte la tine) este atât celor suferinzi, cât şi celor sănătoşi prea folositoare. Cât e vorba de boale, doctorii poruncesc celor suferinzi, să ia aminte la ei înşişi, ca nu cumva să se zădărnicească vreun mijloc al vindecării. La fel şi doctorul sufletelor noastre, prin această poruncă vindecă sufletul cel bolnav şi rănit de păcat. Ia aminte la tine zice ca, potrivit cu gradul păcatului, să primeşti şi vindecarea. De este mare şi greu păcatul, este nevoe de multă pocăinţă, mărturisire, lacrimi amare, priveghere şi post; iar de este uşoară şi de iertat, greşala se cade să o îndrepteze pocăinţa. Ia aminte la tine însuţi, ca să înţelegi starea sănătoasă a sufletului sau boala lui. Mulţi, neavând luare aminte, nu înţeleg că au boală mare şi de nevindecat şi deci sunt bolnavi.

Este mare folosul pe care îl aduce această poruncă şi pentru aceia cari sunt sănătoşi cu sufletul şi săvârşesc lucrările virtuţii. Această poruncă vindecă pe cei bolnavi sufleteşte, iar pe cei sănătoşi îi face desăvârşiţi. Fiecare dintre noi creştinii cari suntem învăţaţi în şcoala cuvântului lui Dumnezeu, este aşteptat la o slujbă dintre cele orânduite de Evanghelie. De oarece în casa cea mare a lui Dumnezeu — în Biserică (după cuvântul apostolului Pavel II Tim. 2, 20) nu sunt numai vase deosebite de aur, argint, lemn şi lut, ci şi lucrări deosebite. Prin urmare are casa lui Dumnezeu, Biserica lui Dumnezeu Celui viu: vânători, lucrători, ziditori, agricultori, păstori, luptători şi ostaşi. Deci tuturor acestora se potriveşte această poruncă, şi fiecăruia i se dă mijlocul prin care săvârşeşte lucrul lui cu sârguinţă. Eşti vânător, creştine? Vânătorul pe care l-a trimis Dumnezeu zicând (prin profetul Ieremia) „iată eu trimit pe mulţi vânători şi vor vână peste toţi munţii". Se cade să vânezi şi să câştigi sufletele cari trăesc în păcat. Ia aminte deci să nu scapi vânatul şi sileşte-te să prinzi prin cuvântul adevărului pe cei înrăutăţiţi de păcat şi să-i aduci la Mântuitorul. Eşti călător? (Zice David: „paşii mei îndreptează-i" Ps. 118, 133). Ia aminte să nu te abaţi dela drumul cel drept şi să rătăceşti la stânga sau la dreapta. Eşti arhitect? Se cade să iai aminte şi să aşezi temelia sigură de piatră care este credinţa în Iisus Hristos. Eşti ziditor? Ia aminte ce vei zidi: nu lemne, iarbă sau trestie (va să zică lucruri deşarte şi stricăcioase) ci aur, argint şi pietri scumpe (lucruri şi virtuţi prea cinstite). Păstorul oilor cuvântătoare să ia aminte ca nu cumva să nesocotească ceva din cele cerute de lucrul pastoraţiei. Ce îi cere această artă? Să întoarcă la drumul cel drept pe omul care a fost amăgit. Să pună legătură bună celuice a căzut şi a fost rănit de păcat, să vindece pe cel bolnav sufleteşte. Creştinul să se îngrijească de suflet, după cum agricultorul sapă în jurul smochinului neroditor, şi-i dă cele ce îi ajută spre rodire. Să pătimească ca un ostaş care se luptă lupta cea bună împotriva darurilor celor rele şi patimilor trupului. Să ia toate armele pe care le-a poruncit Dumnezeu. Să ia aminte la sine ca un luptător, ca nu cumva să calce vreo lege a luptei, pentrucă nimeni nu primeşte premiul şi cununa dacă nu s'a luptat după lege, (II. Tim. 2, 5). Urmează şi tu lui Pavel care alerga şi se întrecea, luptându-se ca un bun luptător. Să ai atentă privirea sufletului, şi să te păzeşti de cele rele. Ţine atentă privirea spre duşman în drumul virtuţii. Înaintează totdeauna spre cele din faţă. In luptă să te războeşti cu duşmanii cei nevăzuţi. Cuvântul lui Dumnezeu astfel te vrea în toată viaţa ta, adecă să nu fii nepăsător şi adormit, ci supraveghind sufletul tău cu deşteptată luare aminte.

Nu-mi va fi de ajuns o zi întreagă să arăt şi felurile în cari creştinul poate să lucreze pentru propoveduirea Evangheliei lui Hristos, şi puterea ce o are porunca lui Dumnezeu cea despre luarea aminte, fiind potrivită la toţi fără deosebire.

Inceputul unei serii de documente transilvane

(=) In şirul numeroaselor sale opere de specialitate, profesorul universitar şi academicianul **I. Lupaş** dă astăzi la lumină volumul I din:

Documente istorice transilvane, 1599—1699. Tip. „Cartea Românească", Cluj, 1940. Pg. 522+X. Lei 400.

Editorul acestei publicaţii, unul dintre conducătorii „Institutului de Istorie Naţională", fondat în Cluj la 1920 de Regele Ferdinand I, — reuşeşte în noua sa lucrare, pe cât de voluminoasă, pe atât de preţioasă, printr'o amănunţită lămurire să lumineze mai adânc multe stări interne din Transilvania veacului al 17-lea, precum şi relaţiile transilvane cu ţările vecine şi cu Viena habsburgică.

Seria colecţiei documentelor transilvane începe cu anul 1599, — anul memorabil al înscăunării lui Mihai Viteazul la cârma Transilvaniei, şi se termină, în vol. I, cu documentul Nr. 206 din anul tratatului dela Carlovit, 1699.

Profesorul şi istoricul nostru se adresează către toţi domnii profesori de istorie şi de literatură română din cuprinsul ţării, în primul rând către foştii şi actualii săi studenţi; — dar cartea o pot, tot aşa de bine, întrebuinţa şi alţi iubitori ai trecutului românesc de pe plaiurile transilvane, frumoase şi sbuciumate. Ea poate fi folosită din numeroase puncte de vedere: bisericesc, naţional, şcolar, artistic (emblema dela p. 403, b. o. sau alte frumuseţi) etc.

Nu putem încheia această scurtă notiţă, fără a indică unele momente ce ni s'au părut în deosebi vrednice de reţinut. Aşa b. oară: în răvaşul din 2 Decemvrie 1648 al arhiepiscopului *Ştefan* al Transilvaniei (autorul Predosloviei din 1648 a Noului Testament) către doi preoţi, vedem semnătura lui *Ştefan Simion Arhiepiscop*, întărită cu o mică pecete (pag. 245).

In alte două documente: Fratele mitropolitului Sava Brancovici este «*pan Giorgie Brâncoveanul*» (pg. 330), sau «*giupânul Gheorghe Brancovanul*» (pg. 331), în a. 1673, nu Brancovici.

Vlădica, de slabă amintire, Atanasie dela Alba-Iulia, într'o scrisoare *ungurească*, trimisă în 1698 primarului din Sibiu în cauza unor preoţi, iscăleşte: «*Wladika Afthanászi*». (pg. 457). In altă scrisoare, din acelaş an, semnează: «*Kegyelmed jo akaro szolgaja Aftánászija Oláh Püspök*»... (pg. 459).

Manifestul, vestit în felul lui, al unirii lui Atanasie şi a protopopilor, dela 7 Oct. 1698, poartă, pe lângă alte iscăliturі, şi adaosul autograf al vlădicului Atanasie (pag. 466). —

Cevaş mai mângâitoare este: Invoiala lui *Stan Micläuş*, — scrisă cu cirile, în 1628, la Săcel, în cauza unei mori situate în acel teritoriu, — ca dovadă grăitoare despre un ţăran ştiutor de carte, — vor fi fost poate şi alţii, — la începutul veacului al 17-lea (pag. 173) — şi, în acelaş timp, un semn despre oarecare pulsaţie de viaţă culturală românească în vremuri depărtate.

Pildele colecţiei s'ar putea înmulţi, — dar bunii cetitori le vor găsi fără să le mai indicăm.

INFORMAŢIUNI

Prefectura judeţului Sibiu îşi continuă opera de asistenţă socială contribuind, în mare măsură, la ajutorarea numeroşilor refugiaţi. Biroul refugiaţilor, condus de dl Dr. A. Frăţilă, a distribuit o sumă aproape de 470 de mii de lei, din care 300.000 lei au fost daţi de ministerul economiei naţionale, restul din partea prefecturii Sibiu, a preturii şi a altor binevoitori contribuenţi. Tot în urma intervenirii dlui prefect Dr. I. Fleşeriu s'a dat refugiaţilor 200 de stânjini de lemne de foc, cu preţuri reduse sau gratuit.

Locuitorii României au atins, înainte de cedarea teritorului ocupat un total de 20.050.378, din care: 14.656.648 (73·1%) români; 1.506.605 (7·5%) unguri; 1.088.430 ruteni; 782.283 germani (3·9%); 734.901 evrei (3·7%); 409.273 bulgari (2%) şi 872.239 (4·4%) alte neamuri. — Populaţia pierdută, în urma evacuării, se ridică la 6.758.954 loc., din cari 3.373.943 români. — In actualele graniţe adăpostim o populaţie totală de 13.291.424 locuitori din, care; *11.282.708 români (84·9%)*; 536.024 unguri (4·0%); 587.230 germani (4·4%); 283.094 evrei (2·1%); 77.403 bulgari (0·6%); 74.628 ruteni (0·6%), 450.337 alte neamuri.

Muţămită. Dl Dr. *Vasile Bologa*-Sibiu, mulţămeşte respectuos pentru urările primite de anul nou şi onomastică, şi exprimă deasemenea profund simţite urări.

Toţi refugiaţii din teritoriile pierdute (Basarabia, Bucovina de nord şi Transilvania de nord) aflători în oraşul *Sibiu*, sânt invitaţi — în baza ordinului ministerului de justiţie — ca, până în 25 Ianuar 1941, să depună la prefectură, biroul refugiaţilor, o declaraţie despre drepturile şi interesele părăsite la fostele lor domicilii sau sedii.

Date din viaţa bisericii evanghelice săseşti în Sibiu. Revista sibiană a bisericii evanghelice săseşti comunică datele privitoare la mersul vieţii credincioşilor săi din Sibiu *în anul 1940*. Se constată un regres faţă de stările anului precedent. Astfel: botezuri au fost 236 (cu 74 mai puţine decât în 1939); cazuri de moarte 259 (cu 18 mai multe decât în 1939); căsătorii 123 (cu 39 mai puţine) între acestea 26 mixte. Au trecut la biserica ev. 25 persoane, au ieşit dintr'însa 23 persoane. Numărul sufleteior bisericii ev. săseşti din Sibiu este *20.026*. — Regresul amintit este atribuit greutăţilor economice ale anului, provocate şi prin concentrările militare.

Biserică ortodoxă. Din Praga se anunţă, că în oraşul Hradec Kralové, în nord-estul Cehiei, câţiva credincioşi ortodocşi intenţionează să înfiinţeze un centru ortodox, care să reunească membrii bisericii ortodoxe din această parte a ţării.

Căderea liberalismului înseamnă sfârşitul dominaţiunii finanţelor jidoveşti. Principiile liberaliste — constată marele cotidian din Praga, „Narodni Politika", sânt cele mai apropiate de caracterul iudaic; victoria noilor idei sociale, instaurarea unei noi ordini sociale, vor însemna şi victoria popoarelor ariene europene sărace, care au stat până acum la discreţia speculanţilor din neamul lui Izrail.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 19 Ianuarie 1941, va predica părintele diacon *Nicolae Mladin*.

Răscumpărare de felicitări. Păr. Prof. Dr. *Grigorie T. Marcu* şi-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică dăruind „Ajutorului legionar" suma de 500 Lei.

Conferinţă *publică, cu subiect fixat de Comandamentul mişcării legionare, va ţinea dl ministru* **Traian Brăileanu,** *în sala prefecturii judeţului Sibiu, în ziua de Duminecă, 19 l. c., ora 11. Intrarea liberă.*

Poşta redacţiei

Constatăm uneori, cu neplăcută surpriză, că organele eparhiale, chiar şi cele din Ardeal, nu sunt pătrunse îndestulitor de o conştiinţă bisericească şi preoţească, nu au o promptă sensibilitate pentru ceeace formează prestigiul şi interesul înalt al Bisericii. Aşa de pildă, unele din ele au publicat decretul ministerial prin care se opreşte salarul unuia din ierarhii bisericii. Chiar dacă acest decret s'ar fi dat cu respectarea legilor bisericeşti în vigoare, tot nu se cade ca foile eparhiale să facă publicitate unui fapt care e în defavorul Bisericii şi al prestigiului ei.

Nr. 253/1941 (1) 1—2

Localuri de prăvălie de închiriat

Se publică concurs pentru închirierea pe termen de 3 ani a următoarelor opt localuri de prăvălie din Sibiu, proprietatea Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, şi anume:

1. Un local de prăvălie în Strada Regina Maria Nr. 36, cu începere din 1 Martie 1941.
2. Patru localuri de prăvălie în Strada Regina Maria Nr. 16, cu începere din 1 Mai 1941.
3. Două localuri de prăvălie în Piaţa Regele Ferdinand Nr. 17, cu începere din 1 Mai 1941.
4. Marele local de prăvălie din colţul casei din Piaţa Unirii Nr. 10, cu începere din 1 Mai 1941.

Cei ce doresc a lua în chirie vreunul din localurile de mai sus, vor înainta oferte în scris până în *15 Februarie 1941* la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot lua zilnic informaţiuni.

Ofertanţii vor avea să arate în ofertele lor felul comerţului pe care-l vor face în localul la care reflectează.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, la 11 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 295—940 prot. (2) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a, **Sibiu-Iosefin,** protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială şi grădină.
3. Sesiune parohială, 32 jug. arător şi fânaţ.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sibiu.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Sibiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 8 Ianuarie 1941.

Emilian Cioran
protopop

Publicaţiune

Se publică spre cunoştinţă generală, că în ziua de *20 Februarie 1941*, ora 11 a. m., în Biroul consiliului parohial al bisericei Sf. Nicolae din Braşov, situat în Piaţa Unirii 1, se vinde la licitaţie publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—110, întreg materialul lemnos ce va rezulta din exploatarea pădurii din Muntele Sf. Ilie, judeţul Prahova, proprietatea bisericei.

Caetul de sarcini, precum şi alte relaţiuni se pot vedea şi lua la biroul sus numit, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12 a. m.

Consiliul parohial:
(4) 1—3 **Dr. N. Stinghe**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 26 Ianuarie 1941 — Nr. 5

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIATIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Comunicatul Sf. Sinod

In ședința sa din 3 Decemvrie Sfântul Sinod a adresat Țării, preoțimii și credincioșilor un comunicat a cărui însemnătate nu este cu nimic mai prejos decât a celui întitulat «Nihil sine Deo», din Martie 1937. Tocmai de aceea mare și neplăcută ne-a fost uimirea să constatăm că nu numai presa cotidiană mirenească, ci și cea bisericească a trecut peste el fără să-l comenteze și uneori chiar fără să-l publice. E o tristă dovadă despre asimetria ce există între preocupările individuale ale multora din slujitorii Bisericii și între interesele permanente și înalte ale acesteia.

Biserica este învățătoarea tuturor. Reprezentând pe Hristos și purtând în lume lumina Lui, ea este singura îndrumătoare infailibilă a oamenilor în toate chestiunile fundamentale ale vieții, în tot ceeace interesează destinul nostru veșnic și atitudinile în legătură cu el. Cât adevăr s'a găsit până azi în gura vre-unor oameni sau în substanța vre-unor crezuri și ideologii, a fost împrumut din marea visterie a adevărului adus de Hristos și propovăduit de Biserică. Dar numai ea a susținut integral acest adevăr, neamestecat cu ingrediente cari să-l facă inoperant și nemântuitor.

Biserica a fost și va fi învățătoarea împăraților și a filosofilor, a generalilor și savanților; de ea au ascultat cu smerenie sfinții. Aceștia au ascultat cu cel mai adânc și respectuos sentiment filial. Biserica nu este eleva și servitoarea nici unui învățat și a nici unei ființe sau forțe pământești. Ea este mireasa lui Dumnezeu și maica tuturor oamenilor cari își caută mântuirea. Cine n'are Biserica de mamă și n'o recunoaște ca atare, n'are pe Dumnezeu de Tată, a spus un Sf. Părinte. Oricât de înălțătoare ar fi doctrina sau credința vre-unui om sau a vre-unei grupări de oameni, învățătura ei e și mai înaltă; și în aceste cazuri învățătoarea este tot Biserica și discipola este tot ființa omenească ca individ sau colectivitate. Niciodată acest raport nu se poate inversa, căci nu poate lumina omenească să facă mai clară lumina dumnezeească. Niciodată nu se va putea cere ca Biserica să se încline spre învățătura omenească, să se pună de acord cu ea, ci numai inversul: orice învățătură și strădanie omenească cu cât vrea să fie mai apropiată de desăvârșire, trebue să se nizuiască a se înălța spre învățătura Bisericii, să se apropie de ea.

Conștientă de această misiune de luminătoare a lumii și a poporului românesc, Biserica a grăit și de astă dată prin Sfântul Sinod spunând tuturor un cuvânt de întărire, de îndrumare și de lămurire în mijlocul noilor împrejurări de viață ale neamului nostru.

Reamintind întâi de toate că Biserica a fost și în zilele de grele încercări naționale din vara anului 1940 *«alăturea de neam, suferind cu el, ajutându-l să-și recapete nădejdile în ziua de mâne și îndreptându-i sufletul spre Dumnezeu, care încearcă pe cei ce nu vrea să-l părăsească»*, — Sfântul Sinod raportează, așa cum se cuvine, natura acestor întâmplări crâncene, la punctul de vedere transcendent, la măsura ultimă a tuturor evenimentelor din lume, la dreptatea dumnezeească, cu cari le găsește potrivnice și deci neviabile. Este singura normă, singurul criteriu după care ar trebui să se facă tot ce e pe pământ și după care trebue să judece Biserica. Iar cercetarea sinceră a raportului în care stă o faptă pământească cu dreptatea dumnezeească, cu ultima instanță, duce la concluzia sigură cu privire la durata efectelor acelei fapte. Nu prea știm ca în judecătile ce s'au rostit cu privire la evenimentele nefericite din anului 1840, să se fi luat ca punct arhimedic dreptatea dumnezeească cu explicația ei din Geneză, unde *«poruncește ca stăpânirea pământului să o aibă aceia cari-l locuesc»*. Biserica judecând astfel, a tratat biblic o problemă pământească și a dedus cea mai sigură nădejde de reparație în viitor.

Sfântul Sinod se întoarce apoi spre situațiile schimbate din interiorul Țării, unde vede în prim plan un nou Rege, un nou uns al Domnului pentru conducerea poporului. Cu dragoste, dar și cu venerabilă ținută părintească, Biserica Ii face urări și-I indică drumuri de monah creștin, iubitor de popor, de *«adevărat părinte pătruns de răspundere pentru viața morală a poporului său»*.

Ne aflăm în fața unei reeditări a majestoaselor scene biblice, în cari profeții și arhiereii ungând pe regi le descoperă cu autoritate voia lui Dumnezeu. Pasagiul acesta e o pagină asemănătoare acelora pe cari patriarhii bizantini le scriau pe seama împăraților și a fiilor lor. E un întreg catehism condensat pentru purtarea regilor, ca să se refacă autoritatea lor de iconomi din harul lui Dumnezeu.

Privind cu solicitudine și încredere la guvernarea de sub conducerea dlui general Ion Antonescu, Sfântul Sinod ia act cu satisfacție de duhul creștin ce caracterizează strădaniile și voința acestei conduceri, dar nu ezită *«să-i dea îndemnul ca această voință să o aducă pe toată linia și fără nici o escepție în concordanță cu voința lui Dumnezeu arătată în Sfânta Evanghelie, căci numai astfel înoirea pe care o intenționează va fi profundă, reală și durabilă»*.

Nu ne îndoim că acest cuvânt și l-a pus conducerea Statului la inimă și nu credem ca să fi fost în trecutul României un regim care să vrea atât de mult să se orienteze în opera sa cât mai desăvârșit după îndrumările și îndemnurile Bisericii.

Din restul Comunicatului se cuvine să remarcăm în mod deosebit apelul către preoțime, ca *«să stea cu întreg devotamentul și cu toată râvna în slujba lui Hristos și a Evangheliei propovăduindu-i cu însuflețire voia Lui așa cum este, neștirbită și nerăstălmăcită»*.

Iisus Hristos a binevoit ca autoritatea, prestigiul și eficacitatea miresei Lui, să stea în funcție de neînsemnatele vase omenești cari sunt preoții. Să fim vrednici de această încredere și demnitate ce ne-a dat-o Fiul lui Dumnezeu. Să nu scadă din vina noastră cinstea și puterea mântuitoare a Bisericii în fața oamenilor! Să nu ne băgăm sluji la alți domni, bagatelizând pe cel mai mare dintre Domni. Dacă noi nu ne vom da întreg sufletul pentru Hristos și pentru autoritatea Trupului Său, cum vom putea cere să-și dea alții seama despre mărirea Lui și despre însemnătatea ei? Să nu slăbim intensitatea totalitară a râvnei pentru Hristos și Biserică, prin amestecarea altor preocupări în conștiința noastră! Să nu diluăm și să nu stricăm vinul tare și pur al învățăturii intransigente a moralei evanghelice, cu învățături omenești. Să păstrăm neîntinat steagul Evangheliei, neîncețoșat vârful de azur al muntelui adevăratei voi a lui Dumnezeu, ca un continuu memento al păcătoșeniei și slăbiciunii omenești, ca un semn continuu neajuns spre care trebue să tindem, fără a ne odihni în suficiența noastră, fără a ne socoti desăvârșiți.

Preotul e o călăuză care niciodată nu trebue să spună celor pe cari îi conduce că au ajuns la țintă. La țintă ajung numai după moarte, dacă au alergat continuu spre ea în lumea aceasta.

Ar trebui să mediteze toată Țara dela Rege și dela preot până la ultimul credincios și român, pe această pagină de înțelepciune evanghelică a Sfântului Sinod.

Restabilirea ordinei

Zilele trecute biata noastră Țară greu încercată a trecut din nou peste evenimente din cele mai dureroase. O parte din fiii ei s'au ridicat împotriva conducerii de stat, reprezentată prin viteazul și înțeleptul general Ion Antonescu, provocând tulburări grave și anarhice în toată Țara. Cete din Mișcarea legionară au ocupat instituțiile orașelor și a trebuit în multe părți să intervină energic armata pentru a restabili ordinea și liniștea. In capitală au căzut mulți români dintr'o tabără și din alta. Deasemenea și în alte orașe. La Sibiu și în cele mai multe orașe din Ardeal, nu s'au petrecut incidente sângeroase, datorite tactului cu care au procedat autoritățile militare.

Azi dl general Ion Antonescu e stăpân deplin pe situație și toată țara se strânge recunoscătoare în jurul marelui salvator al Statului pe care ni l-a trimis Dumnezeu.

Preoțimea știm sigur că va îndemna pe toți fiii Țării la pace și la supunere sub conducerea consfințită a Statului. Numai înfrățiți mai putem avea astăzi vre-o nădejde în viitorul Țării noastre atât de strâmtorată și de pândită de dușmanii din afară.

La douăzeci și cinci de ani

In 21 Ianuarie (3 Februarie) anul acesta se împlinesc douăzecișicinci ani dela răposarea în Domnul a arhiepiscopului și mitropolitului *Ioan Mețianu*, decedat în etate patriarhală de 88 ani, după o activitate în via Domnului ca paroh și protopop al Branului 21 ani, ca episcop al Aradului 24 de ani, iar ca mitropolit 16 ani în grele și sbuciumate timpuri.

Implinim azi o datorință pe care ne-o impune iubirea fiiască și pietatea ce păstrăm arhipăstorului, prin care s'a inițiat în eparhia Aradului o epocă nouă și s'a continuat în mitropolie activitatea pe temelie pusă de marele arhiepiscop și mitropolit Andrei.

Cade-se a aduce acest prinos pentru belșugul de rod și secerișul bogat, răsărit în urma activității lui.

Cade-se a scoate în evidență o însușire caracteristică a personalității lui, caracteristică marcată de marele Andrei prin cuvintele:

«Omul acesta lucrează».

Prin aceste cuvinte, marcată este activitatea unei munci de peste o jumătate de veac, încununată de cele mai frumoase succese. Și convinsă este astăzi despre adevărul acestei judecăți întreaga mitropolie, pentrucă faptele săvârșite de dânsul se văd.

Nu pentru vreo vanitate care nu a fost și nu este însușire a oamenilor de fapte, și-a părăsit Inaltul prelat casa, familia, liniștea și iubirea cea mare de care se bucura nu numai înaintea clerului și poporului din protopopiatul Branului, ci și înaintea tuturor cari îl cunoșteau, ci numai din acel nobil îndemn, de a se duce acolo, unde îl reclamau marile interese ale bisericei și neamului nostru.

Chemat de biserică și înaintat la înalta demnitate de episcop al Diecezei Aradului, i se deschide un nou câmp de activitate și totodată un timp de grele lupte.

Și minunată coincidență!

Precum odinioară în protopopiatul Branului a înfiinţat şi organizat şcoale bune în toate comunele, tocmai aşa este silit Inaltul prelat a-şi începe cariera sa şi în noua demnitate.

Totul trebuia brăzdat şi prelucrat. Pământul era bun şi aici, pentrucă bun este şi poporul român din toate părţile, dar multe erau buruienile rămase din timpul de tristă aducere aminte.

«Et facere et pati» era însă chemarea noului Ierarh. Devotat şi supus cu inima sa cea mare acestor chemări, începe a brăzda pământul ca un vrednic lucrător, şi Dumnezeu, care ajută pe toţi cei buni, i-a ajutat ca să sporească şi înmulţească talantul. Şi după o fericită păstorire de 24 ani, chemat fiind la demnitatea de mitropolit, lăsat-a dieceza Aradului în o stare înfloritoare, cu frumoase instituţiuni culturale şi însemnate fonduri şi fundaţiuni.

Ajuns pe scaunul mitropolitan, continuat-a opul activităţii sale. Şi turnurile catedralei, cari se înalţă măiestoase către cer, vestì-vor veacuri multe despre hărnicia lui.

Ca far luminos va străluci frazele sculpturale pe cari mitropolitul Meţianu le-a rostit în 27 Mai 1904 la Budapesta, în ancheta convocată pentru discutarea proiectului ministerului Berzeviczi, referitoare la maghiarizarea învăţământului poporal: «*Bisericile ortodoxe răsăritene sunt biserici naţionale, astfel biserica mea este Biserica orientală română. Nu numai limbă liturgică, ci limbă dătătoare de viaţă este pentru această biserică limba românească. Nu este putere în lumea aceasta, care ar putea să silească biserica mea a-şi părăsì limba, căci prin aceasta ea însaşi şi-ar enunţa sentinţa de moarte*».

Legile şcolare contra noastră s'au ţinut lanţ dela 1879 încoace, culminând în legea apponyiană din 1907. Paralel cu şcoala căutau să sugrume şi bisericile româneşti.

Faimosul ministru de culte şi instrucţiune publică, renegatul Wlassits, pregătise două proiecte: unul pentru înfiinţarea unei episcopii maghiare-ortodoxe şi unul pentru înfiinţarea unei episcopii greco-catolice-maghiare. Numitul ministru voind a sonda terenul a început tratative verbale cu cei doi mitropoliţi de pe acele vremuri, ortodoxul Ioan Meţianu şi grecocatolicul Victor Mihalyi.

Cu privire la înfiinţarea episcopiei ortodoxe maghiare s'a isbit de rezistenţa fericitului adormit în Domnul, mitropolitul de pie memorie Ioan Meţianu, ca într'o stâncă de granit, şi lucrul a rămas baltă.

Tot cu aceeaşi energie cu care s'a expus întru apărarea bisericii şi şcoalei noastre confesionale, s'a interesat de viaţa internă bisericească, dând impuls la ridicarea de biserici şi şcoale nouă şi de creşterea sucrescenţei în centrul mitropoliei noastre.

Până la venirea mitropolitului Meţianu în fruntea bisericii ardelene, Sibiul era izolat de înalta şcoală teologică din Cernăuţi. Mitropolitul Meţianu a spart acest zid chinezesc şi în toamna anului 1900 a trimis ca bursier al arhidiecezei pe fiul preotului din Blăjenii de sus, pe tânărul Nicolae Bălan, la Facultatea teologică din Cernăuţi, urmând apoi alte şi alte generaţii de tineri, astăzi toţi fruntaşi ai vieţii noastre publice: Silviu Dragomir, Ioan Broşu, Romul Cândea etc.

Trimiterea tânărului Bălan a fost de bun augur. In anul 1920 acest tinăr de mari speranţe a fost ridicat la demnitatea de arhiepiscop şi mitropolit al Ardealului.

Sărbătorirea din vara trecută a I. P. S. Sale este dovada vredniciei prelatului, care cu atâta demnitate conduce destinele bisericii noastre.

Dacă nu ar fi avut mitropolitul Meţianu alt merit decât acesta, şi atunci ar binemerita dela biserică.

Veşnică să-i fie amintirea!

Dr. George Proca

Se interzice, conform ordinului dat de ministerul de interne, întrebuinţarea *crucii şi a altor obiecte sfinte* ca embleme în localuri, ca b. o. în restaurante, hoteluri, magazine etc., care n'au nimic cu sf. cruce şi cu alte obiecte sfinte.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Apelul dlui general Ion Antonescu Conducătorul Statului, către Ţară

ROMÂNI,

Oameni de bine din toată ţara

Străduinţele mele n'au isbutit să facă pe răsvrătiţii împotriva autorităţii statului să reintre pe calea ordinei, singura care poate salva astăzi Ţara, familia şi avutul nostru.

Am făgăduit să păstrez Statul şi să-l întăresc. Mă voi ţine de cuvânt orice s'ar întâmpla. V'o jur.

Români,

Astăzi în capitală s'au tras focuri asupra Preşedinţiei Consiliului din clădirea alăturată a gardienilor publici în care se grupaseră 600 oameni înarmaţi cu mitraliere şi tunuri pregătite de mult, de fostul ministru de interne, în scopul de a răsturna cu forţa conducerea statului. S'au tras focuri şi asupra altor instituţiuni de guvernământ. Orice limită a îngăduinţei fiind trecută am lăsat ca aparatul de apărare al statului să intre automat în funcţiune. Acest aparat, Armata ţării, funcţionează fără greş. Peste tot rătăciţii, în mare parte copilandri neştiutori şi comunişti notorii, se predau acoperiţi de ruşine.

Autoritatea de Stat este stăpânitoare pretutindeni.

Români,

In alte părţi, case de români nevoiaşi şi patrioţi, sunt prădate fără milă. Crima se uneşte cu prădăciunea.

De îndată ce sunteţi atacaţi, în casele voastre, chemaţi ajutor autoritatea Statului. Până la sosirea ei apăraţi-vă căminul fără şovăire.

Români,

Cu legionarii cari mai simt inima înlăcrămată a patriei şi cu toţi cei cari îşi dau seama că trebue să facă front împotriva anarhiei distrugătoare, vom face regimul legionar al oamenilor vrednici.

Nu daţi crezare prostiilor copilăreşti.

Nimeni dintre voi nu va putea crede că generalul Antonescu, apărătorul neclintit al ţării şi prietenul credincios al aliaţilor noştri germani şi italieni, ar putea îngădui vreun oricât de amestec, în faptele de guvernământ, al uneltirilor iudeo-masonice.

Români,

Oameni bravi din toată ţara.

Am încredere în voi. Să aveţi încredere în mine.

Nu rămâneţi nepăsători la sforţările pe care la fac pentru voi şi numai pentru voi. Apăraţi-vă!

Strângeţi-vă peste tot în jurul autorităţilor statului.

Faceţi zid lângă ostaşii ţării, lângă drapelele ţării.

Lângă Regele ţării fără şovăire, într'o unire.

Inima lângă mine. Comand tuturor: Adunarea!

Trăiască Regele! Trăiască România!

General Ion Antonescu

22 lanuarie 1941

---

* FOIŞOARA *

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(23) De protopopul Gh. Maior

C) Inainte de a pune mâna pe cârmă

1. Cele trei chemări ale preotului. Plan de muncă

Primind sfânta hirotonire, tinărul preot şi-a luat obligamentul de a urma întru toate Domnului Iisus Hristos. Ba mai mult. El nu e decât organul văzut prin care Mântuitorul îşi continuă opera în mijlocul oamenilor până la ziua cea mare, când vom sta faţă către faţă cu celce dă sfinţirea. A urma Lui însă e tot atât cu a face şi tu, în cercul tău strâmt şi după puterile tale amplificate de harul cel de sus — cât e necesar pentru fericirea pământenilor — tot ce a făcut El şi cu deosebita grije psihologică cu care s'a apropiat El de oameni.

Domnul nostru Iisus Hristos a venit, nu să judece lumea, ci să o mântuiască. Ori a mântui-o înseamnă a o aduce la starea de puritate de gândire, simţire şi voinţă, la puritatea psihică şi morală a omului celui dintâiu, de mai înainte de căderea lui în păcat, deci a face pe om incapabil să făptuiască răul şi immun faţă de el. Ori a ridica omenimea la asemenea stare de superioară înţelegere a existenţii şi rostului ei — e tocmai ce doreşte ea intim, e ceeace caută cu foame şi cu sete, deşi prea ades pe căi rătăcite, e visul ei deapururea: fericirea!

Mântuitorul a îndrumat omenimea pe calea fericirii supunându-se necondiţionat şi fără ezitare celor trei chemări ale Sale. Profet a fost, învăţând pe oameni tot adevărul şi arătându-le calea care prin adevăr duce la viaţă. Cu sângele său a curăţit păcatele şi a trezit, a purificat şi întărit conştiinţa celor ce până atunci pentru aceasta simţiau lipsa sângelui nevinovat şi vărsat cu îmbelşugare, al necuvântătoarelor, — dând expresia cea mai înaltă şi mai spiritualizată chemării arhiereşti, legând cerul şi pământul prin urcarea Sa pe Crucea depe Golgota. Chemarea Lui împărătească sau de conducător al omenimei i-a statornicit, organizat şi i-a guvernat şi-i guvernează împărăţia, care deşi în lumea noastră pământească nu e din ea, din aluatul ei. In lumea Vechiului Testament pentru fiecare din chemările acestea, Domnul a uns, a miruit cu mirul alegerii Sale atotînţelepte, persoane deosebite. Când s'a pus sigilul peste opera acestei lumi, când s'a încheiat, când s'a împlinit vremea venirii lumii celei nouă, ca o rezumare a întregii opere de mântuire de până atunci, toată omenimea, şi apostoli, şi popor evreesc, şi magi în numele neamurilor, şi cerul şi pământul se unesc a recunoaşte că Unul Sfânt, Unul Domn, Iisus Cristos, a fost uns pentru toate trei chemările, menite de cer să călăuzească omenirea spre zările şi hotarele fericirii.

Dacă preotul are să urmeze Mântuitorului şi în numele Lui să continue opera de mântuire, mai corect să servească de organ văzut şi conştient al operii Lui continue între oameni, nu poate să facă decât ceeace a văzut pe Domnul făcând şi cu aceleaşi mijloace — care nu sunt ale sale —; va trebui deci să lucreze mântuirea cu ajutorul celor trei chemări. Şi preotul trebue să fie învăţător, preot, şi conducător al omului către Dumnezeu. Şi el trebue să înveţe pe oameni, calea, adevărul şi viaţa, şi ca preot prin puterea harului să le asigure viaţa cea neapusă, iar conducător fiind să-i călăuzească cu pricepere pe drumul care poate duce la viaţa, care nu sălăşlueşte decât în împărăţia lui Dumnezeu. Aceste trei chemări le are fiecare păstor duhovnicesc când intră într'o parohie, şi trebue să fie conştiu de ele şi să le urmeze şi el necondiţionat şi fără ezitare.

Dar ele, vedeţi, presupun un scop precis şi o hotărîre de muncă fără preget, pe durata vieţii noastre pământeşti. Scopul totdeauna pretinde muncă conştie, studiată, ordonată, sistematică. Cere prin urmare un plan corăspunzător, care să coordoneze munca, să adune mijloacele şi să concentreze puterile de lipsă. Fiecare preot la întrarea în slujba Bisericii trebue să-şi aibă gata un plan propriu de muncă, un plan care să fie organic isvorît şi concrescut cu planul întregei Biserici, căreia îi aparţine: Şi dacă nu vrea să clădească castele în aer, la întocmirea lui trebue să ţie seamă de realităţile date; ba chiar să plece dela ele.

Planul de activitate pastorală va avea trei capitole mari, după cele trei chemări ale preotului. Şi va fi mai bogat, mai desvoltat, sau mai modest, după puterile, după talantul cu care a fost dăruit de cer şi după intensitatea harului, de care s'a putut învrednici conform trezviei conştiinţei chematului la preoţie. Un asemenea plan trebue să-şi făurească orice tânăr, încă înainte de a intra în o parohie. Şi ferice de celce se preocupă de el încă de pe băncile şcoalei! Deacum trebue să ştiţi ce cere Biserica, ce cere vremea şi ce au şi cât pot da fiii poporului din care faceţi parte, ca să vă puteţi orienta: ce şi cum să învăţaţi, cum să faceţi lucrător harul lui Dumnezeu cel dintru voi, şi cum şi dela ce la ce să conduceţi acest popor.

E doritor de o viaţă religioasă şi superior morală? Cum le puteţi stâmpăra această sete? De ce mijloace didactice, harice şi de organizaţie va trebui să vă folosiţi? Ce instituţii ajutătoare va trebui să creaţi? Cu cine să colaboraţi? De unde să începeţi şi până unde speraţi să puteţi ajunge în 5, în 10, în 15 ani de activitate pastorală?

Cere vremea cultură? Preotul a fost şi este factor cultural. Ce e cultura? Are poporul vreo cultură? Poţi să i-o altoeşti, să i-o înobilezi? Ceeace-i poţi da, e de calitate superioară celei pe care o are? Ce poţi face, ţinând seamă că preotul este factor *conservator* a tot ce a avut bun, nobil, verificat în trecutul său Neamul românesc, şi în aceeaş vreme şi de *progres?* De ce mijloace, de ce ajutoare, de ce instituţii are nevoie satul nostru ca să progreseze şi pe teren cultural? Ce poţi face tu, ce învăţătorul, ce notarul sau alt om cu oarecare rol în sat? Cum poţi coordona munca tuturor fără a stânjeni, ci dimpo-

Ziua de 24 Ianuar 1859

Istorica zi, când vrednicii conducători moldoveni şi munteni şi-au afirmat libertatea, proclamând unirea Principatelor române, s'a prăznuit Vineri în 24 Ianuar 1941.

S'a slujit Doxologia la toate sfintele altare ale Bisericii noastre şi s'au rostit şi de astă dată predici luminoase despre actul istoric, în care Domnitorul Ion Cuza, alesul Moldovei, fu desemnat şi pentru scaunul din Muntenia. Cuvintele păstorilor noştri sufleteşti au arătat credincioşilor că, astăzi mai mult decât ori şi când, ţara va putea propăşi numai prin unitate şi dragoste între fraţi.

In catedrala mitropolitană din **Sibiu** *doxologia s'a ţinut la ora 11, slujită de un sobor de preoţi în frunte cu I. P. C. Sa păr. arhimandrit Teodor Scorobeţ.*

Răspunsurile le-a dat corul studenţilor teologi. Au asistat la serbare I. P. S. mitropolit Nicolae şi alţi fruntaşi şi credincioşi din localitate.

Recensământul României

Ministerul Coordonării este încredinţat să facă recensământul general al României din anul 1941.

Recensământul general are de scop o inventariere generală a populaţiei şi a bunurilor, şi va cuprinde următoarele capitole principale: populaţie, locuinţe şi clădire, întreprinderi comerciale şi industriale, exploatări agricole, refugiaţi şi expulzaţi, precum şi un recensământ special al populaţiunii de origine etnică *jidovească*.

Mişcarea legionară va colabora la opera de interes naţional a recensământului, conform directivelor ce se vor da, asigurând prin largă propagandă şi supraveghere o completă şi exactă înscriere a locuitorilor şi bunurilor.

Ziua recensământului se va stabili de către Conducătorul statului prin decret-lege.

Se deschide pe seama Ministerului economiei naţionale şi la dispoziţia Comitetului de recensământ un credit extraordinar special în sumă de 300 milioane lei, pentru lucrările recensământului general al populaţiei şi ale statisticii.

Obligaţiunile locuitorilor: Toate persoanele care se vor găsi în cuprinsul ţării la data recensământului, precum şi cetăţenii români aflători în străinătate, sânt obligaţi să se înscrie la recensământ. Organele de recensământ vor elibera o adeverinţă de încredere.

Refuzul de a răspunde, darea de răspunsuri false, sau împiedecarea sub orce formă a recensământului, se pedepseşte cu amendă dela 2000–100.000 lei, sau cu închisoarea corecţională dela 1—3 luni, sau cumulativ cu ambele pedepse. Delictul se va constata prin proces-verbal încheiat de organele de recensământ în faţa unui agent al poliţiei.

*

Dl profesor universitar *Octav Onicescu* a fost numit în demnitatea de preşedinte al Recensământului. Dl advocat *Ion Negru* a fost numit comisar general, ear dl *Dr. D. C. Georgescu* secretar general al Recensământului.

O carte de actualitate

V. Netea: Este istoria Transilvaniei un studiu inutil? Sibiu 1940, cu o scrisoare-prefaţă de prof. I. Lupaş; pag. 40.

Autorul, un dascăl vrednic, este un nume cunoscut în publicistica noastră, mai ales în Ardeal. A răscolit amintirile istorice ale judeţului Mureş, a arătat personalităţile culturale răsărite din acele părţi şi i-a adunat lamura folclorului, într'una din cele mai bogate colecţii.

Stăpânit de un neastâmpăr creator, este mereu ispitit de svonurile de dincolo de clipă, nizuind statornic de-a depăşi inerţia celor mulţi şi de-a deschide luminişuri adevărului.

Iată-l, în această broşură, răsvrătit împotriva nedreptăţii ce se face trecutului Ardealului în manualele de şcoală primară. Să fim bine înţeleşi, nu este vorba de-o ambiţie strâmtă, autorul ieşind de multă vreme în largul românismului, ci de gândul curat al unui dascăl care-şi dă seama că diminuăm capitalul moral al neamului, lipsind pe cei mai mulţi dintre români de icoana limpede a frământărilor din istoria Transilvaniei.

Sunt cercetate amănunţit cărţile de istorie pentru cursul primar şi programa analitică, arătându-se lacunele şi erorile. Inlăturând orice spirit de polemică, se dovedeşte, cu obiectivitate, necesitatea revizuirii grabnice a manualelor, care nu deschid elevilor privirea largă, cuprinzătoare, asupra întregului românism.

Semnăm, întru toate, paginile dlui V. Netea, stăruind asupra măsurilor cari trebue luate. Problema fiind deslusită, nimic n'ar putea justifica o întârziere, mai ales acum, când Ardealul, sfâşiat de „arbitrajul dela Viena", are cuţitul înfipt până la os. Numai o lămurită cunoaştere a trecutului Transilvaniei poate crea îndemnul hotărât la faţa mântuitoare de mâne, căci aşa, cu trupul frânt, sufletul nostru nu se va împăca niciodată.

In capitolul final autorul arată ce-ar trebui cunoscut din istoria Transilvaniei, uşurând, astfel, munca celui chemat să redacteze noua programă.

Iniţiativa dlui Netea trebue dusă la îndeplinire, fără ezitări, mai ales că sugestia studiului a pornit dela unul dintre cei mai competenţi istorici, prof. I. Lupaş, care nu cunoaşte osteneală în căutarea adevărului.

Horia Teculescu

Manifestaţii legionare

In capitalele de judeţe ale ţării noastre s'au ţinut Duminecă adunări în care membrii guvernului şi conducătorii mişcării legionare au tălmăcit ascultătorilor: *Lupta puterilor axei pentru instaurarea unei ordine noi europene.*

In *Sibiu*, această tălmăcire a fost făcută de dl ministru *Traian Brăileanu*, în sala teatrului municipal.

Dl profesor conferenţiar Tr. Brăileanu a spus:

„Germania şi Italia vor să instaureze o lume nouă, în care toate valorile umane să primească strălucire; să se desvolte tot ceeace este bine, frumos şi moral.

„România legionară s'a ridicat împotriva acelora care serveau plutocraţia engleză şi jidovească. Alianţa cu statele Axei a fost consecinţa logică a structurei sale, a concepţiei despre lume şi viaţă.

„Fuehrerul cancelar *Hitler* şi Ducele *Mussolini* au intrat în războiu, pentru a da o nouă ordine europeană, salvând Europa de o dominaţie care ameninţa distrugător toate naţiunile.

„România legionară se află alături de cele două puteri şi crede în biruinţa lor. Alături de ele, România îşi va împlini visul, îşi va găsi dreptatea. Dar, nu numai atât. Nu trebue să ne oprim aci. România are misiunea de a contribui la aşezarea nouei ordine europene cu tot ceeace geniul românesc poate creia. Noi am fost aci, în această parte a Europei, o strajă a civilizaţiei. Vom rămânea unde sântem, pentru a fi această pază şi pentru a apăra civilizaţia alături de marile puteri".

OMILIA

„Ia aminte la tine însuţi"

(A doua Lege 15, 9), de sfântul Vasile cel Mare (traducere)

(3) (Urmare)

„Ia aminte la tine însuţi", fii atent, prudent, păzitor al celor de acum şi prevăzător al celor viitoare. Acel bun pe care-l ai acum, să nu-l laşi să se piardă prin lenevire şi nepăsare, şi să nu-ţi închipui că te bucuri de el pentru faptul că-l ai acum în mâinile tale. Nu-l stăpâneşti şi nici nu-l vei primi în viitor. Oare nu este o boală aceasta în firea celor tineri cari îşi închipue în nepriceperea lor că stăpânesc pe cele ce le nădăjduesc? Şi când găsesc prilejul — în liniştea nopţii plăsmuesc în imaginaţia lor lucruri neîntemeiate şi cari nici nu sunt în realitate: viaţă distinsă şi faimoasă, căsătorii strălucite, copii sănătoşi, bătrâneţe adâncă, cinste şi mărire din toate părţile. Cu înclinarea spre aceste nădejdi zadarnice, n'au niciodată astâmpăr, ci îşi înalţă mintea spre cele mai mari fapte omeneşti. Va să zică îşi închipuesc case mari şi palate, pline de tot felul de mobilier luxos, proprietăţi întinse, şi câte deşertăciunea nădejdilor şi a închipuirilor le îngădue pe faţa pământului. Şi apoi aceste mari bogăţii sunt depozitate în hambarele închipuirilor deşarte, adăugând la acestea turme de oi, mulţime de servitori, demnităţi politice, conducerea de neamuri şi de armate, războae, lauri, triumful şi chiar împărăţia. Toate acestea le plăsmueşte omul cu mintea uşoară şi deşartă, socotind în nepriceperea lui să se foloseşte de ele ca şi cum ar fi acum la dispoziţia lui şi se găsesc înaintea picioarelor lui. Este o deosebită boală aceasta a lenevirei şi a neluării aminte a sufletului, ca cineva să vadă visuri în timpul când le este deşteptat şi nu doarme. Ca să nimicească deci această slăbiciune a minţii şi fluctuoare a gândurilor şi să ţină în frâu mintea cea nestatornică, dumnezeescul cuvânt a poruncit această mare şi înţeleaptă poruncă: „ia aminte la tine însuţi". Va să zică nu te griji de cele ce nu sunt, ci rânduieşte spre folosul tău cele ce sunt acum în stăpânirea ta.

*

Dar socotesc că prin îndemnul acesta „ia aminte la tine însuţi" vrea să ne scape şi de următorul rău: fiecare dintre noi ia aminte şi se îngrijeşte de faptele şi greşalele altora şi cu mai multă uşurinţă le

---

trivă a ajuta pe fiecare dintre aceştia? Căci multe probleme pedagogice, sociale, economice, financiare, de organizaţie şi de altă natură se impun atenţiei conducătorilor satului de azi. Nu le poate rezolvi pe toate preotul. Nici să nu încerce. El însă are „să pună pe tapet", când nu sunt puse de altul, şi o datorie supremă „de a le încreştina" pe toate. El trebue să ducă suflarea Duhului sfânt în tot ce se gândeşte, se proiectează şi se făptueşte în sat! In tot locul trebue să fie „îngerul Domnului" ori măcar „omul lui Dumnezeu"!

Dupăce un tânăr doritor de preoţie şi-a putut cristaliza un asemenea plan general de viitoare muncă pastorală, îi zic: general, fiindcă are să se potrivească în orice parte a ţării, — nu e greu să-şi întocmească apoi planul de muncă potrivit nevoilor parohiei, în care va fi ales sau numit. Acesta va fi numai o adaptare, o aplicare a celui general la terenul dat, la realitatea crudă pe care o vei găsi în viitorul tău „sat".

Deaceea vă recomand cu toată inima mea să vă frământaţi de asemenea probleme şi să vă proiectaţi ce ar trebui să facă orice cărturar dela ţară, dar mai ales orice preot, ca să aducă împărăţia lui Dumnezeu pe pământ şi să ridice neamul său la atâta vază şi vrednicie între neamurile lumii, câtă i se cuvine după originea şi capabilităţile lui sufleteşti. Ispitiţi de pe acum, cari sunt problemele scoase pe primul plan de duhul vremii în care trăiţi, cât se coboară din ele la ţară, ce puteţi face ca să nu ne înstreineze de noi înşine, de trecutul nostru, şi mai ales ce trebue să faceţi ca să le încreştinaţi, căci numai aşa veţi încreştina întreaga viaţă păgână contimporană şi de mâne. Rezultatul va fi planul general de orientare şi mişcare, de care v'am vorbit, şi din el, când veţi intra într'un sat va fi uşor să-l întocmiţi pe cel potrivit necesităţilor lui locale. Dacă nu veţi face aceasta, toată zdroaba voastră preoţească improvizată va fi neroditoare şi viaţa pastorală lipsită de soare, de mângâiere, de bucurie. Fără a şti ce eşti *dator* să săvârşeşti, ce vrei să faci, — ce vei putea înţelege real din cele trei chemări, rânduite de Domnul preoţilor săi? Ce vei putea face cu ele? Şi mai ales, cum vei putea face lucător darul ce ţi s'a dat? Cum?

2. Tact pastoral. Procedură psihologică.

In Istoria Bisericii Creştine Universale, îmi aduc aminte că v'am scos la iveală nişte figuri de papi, cari din punctul de vedere al Bisericii lor aveau intenţii foarte bune, dar prin felul cum au încercat să le ducă la îndeplinire au ajuns în corn de capră cu toată lumea. Le lipsia ceva. Nu inima devotată oficiului, nu intenţia curată, nu ştiinţa, ci *altceva. Şi azi auzim adeseori* că figuri reprezentative ale vieţii publice şi mai des preoţi, cu recunoscută pregătire, — cu toată străduinţa lor neostoită, nu reuşesc să ajungă la rezultatele dorite de ei şi aşteptate de ceice-i cunosc. Le lipseşte ceva, ce nu se poate da din afară, ci poate se moşteneşte şi se desăvârşeşte prin muncă individuală. Acest ceva, care te sfătueşte permanent din lăuntru cum să procedezi, ca să poţi împlini ceeace doreşti şi vrei tu, este *tactul*, în cazul nostru *tactul pastoral.*

Cum vedeţi tactul e ceva de natură psihologică. Un fel de simţire sau presimţire specială, un fel de „intuire" spontană în sufletul celuilalt, pe temeiul căreia ştii să pui problema şi să începi lucrul tocmai din partea de unde îi convine aceluia, ori măcar din partea, din care e mai puţin capabil de rezistenţă pasivă sau opunere mai dârză. El te îndeamnă la precauţiune, la moderaţiune; el te sfătueşte la răbdare; el te învaţă să cauţi momentul şi mijloacele potrivite pentru un anumit lucru, după loc şi oameni: el te luminează cum să tratezi după individualitatea lor pe pacienţi sau pacient, pe păstoriţi sau pe păstorit.

Am zis că-l primim prin naştere şi-l putem desăvârşi prin creştere şi autocontrol. Tocmai prin aceasta are mare asemănare cu bunul simţ. Indrăsnesc să afirm, că preotul, care are bun simţ, întotdeauna e înzestrat şi cu tact pastoral. Acesta nu e decât un frate mai mare, mai cuminte, şi mai activ al celui dintâiu. Şi dacă ar fi să-l prind într'un sfat, l-aşi putea formula cam aşa: Inainte de a face ceva asupra cuiva, transpune-te în locul aceluia cu firea şi împrejurările lui şi întreabă-te cum ai primi, cum ai răspunde şi ce ai face în locul lui, când ţi s'ar înfăţişa cu ceeace vrei tu să săvârşeşti pe seama lui. Dacă laşi conştiinţa să răspundă nealterat, e imposibil să nu nimereşti felul cel mai potrivit în care ai putea începe şi duce la îndeplinire orice din domeniul pastoral.

Aşadar e multă apropiere între tactul pastoral şi între ceeace s'ar putea numi şi procedare psihologică. E ceva din acel „tuturor toate" al sfântului Apostol Pavel. Şi toată vrednicia unui preot atârnă de tactul, cu care păstoreşte. Acesta însă nu se poate împărtăşi în reguli, regulamente, legi sau catehisme. Este aşadar un fel de acomodare a ta oamenilor, locului timpului, împrejurărilor, raportate la lucrul pe care vrei să-l faci, fără a pierde o clipă din vedere scopul şi rolul tău, cum şi duhul instituţiei, pe care vrei s'o serveşti.

Deaceea o procedare psihologică în împlinirea misiunii tale pastorale! Nu numai că pentru ducerea la îndeplinire a planului, trebue să faci o pregătire a credincioşilor şi să pleci dela foarte puţin, amplificând lucrul tău mereu şi pe nesimţite, ci şi în alt înţeles. E ştiut de toată lumea că frate cu frate nu seamănă. Tot aşa nici sat cu sat, deşi fac parte dintr'un anumit ţinut şi din acelaş neam. Multe împrejurări contribue să nu recunoşti pe fiii aceluiaşi sat după oarecare vreme. Inainte de a vă apuca deci de lucru, studiaţi latura psihologică a satului, spiritul satului. Veţi găsi însemnate puncte de razim şi multe sfaturi cari vă vor feri de ispite şi greşeli pastorale.

Când m'am decis să mă preoţesc, toată lumea câtă cunoştea satul, şi dela centrul bisericesc şi din provincie, m'au avertizat să nu mă duc într'o parohie cu nume rău şi cu oameni răi. Am răspuns scurt: „O parohie rea nu are dreptul la un popă bun, cum vreau să fiu?" Răspunsul neaşteptat curma scurt orice comentar.

cercetează decât pe ale sale. Incetează, zice Dumnezeu, să cercetezi greşalele şi păcatele celui mai puternic decât tine. Nu lăsa mintea ta să se ocupe de boalele altuia, ci ia aminte la ale tale. Va să zică întoarceţi privirea sufletului tău. pentruca să te cercetezi şi să te judeci pe tine însuţi. Deoarece, după cum ne spune Domnul: mulţi văd cu băgare de seamă paiul care este în ochiul altuia, dar nu reuşesc să vadă bârna care se află în ochiul lor. Deci nu înceta să te vezi pe tine însuţi, pentruca să te încredinţezi dacă viaţa ta înaintează în înţelegere cu voia lui Dumnezeu. Nu cerceta pe alţii ca să descoperi vreo mică greşală, după cum a făcut fariseul acela mândru şi încrezut, care s'a arătat pe sine sfânt şi nevinovat, disprețuind pe vameş. Să nu pierzi prilejul în care te poţi vedea şi întreba singur pe tine însuţi. Nu cumva ai păcătuit cu gândurile, dorinţele şi aducerile aminte? Nu cumva limba ta a luat-o înaintea minţii şi te-a făcut să aluneci la cuvânt nepotrivit? Nu cumva în lucruri şi în fapte ai săvârşit ceva necuviincios şi nelegiuit? Şi dacă după cercetarea aceasta a ta vei găsi multe)şi de sigur vei găsi de oarece eşti om păcătos) atunci înalţă sufletul tău la rugăciune şi zi cuvintele vameşului: „Dumnezeule miluieşte-mă pe mine păcătosul", (Luca 18, 11).

„Ia aminte la tine însuţi". Această poruncă a Domnului să te însoţească întotdeauna ca un înţelept sfătuitor, care să-ţi amintească de nestatornicia celor omeneşti, atât când înaintezi şi izbuteşti şi viaţa ta merge foarte bine, cât şi atunci când te apasă împrejurările cele supărătoare ale vieţii. Această poruncă va avea răsunet în inima ta, încât nu te vei mândri înălţându-te, nici nu te va sili să te afunzi în desnădejde şi descurajare. Ai bogăţie multă? Te înalţi pentru vrednicia înaintaşilor tăi? Te arăţi prin frumuseţea trupului, te umfli în cinste şi laudă? Atunci „ia aminte la tine însuţi", pentruca să-ţi aminteşti că eşti muritor, că eşti pământ şi praf şi pământul te va înghiţi. Adu-ţi aminte de înaintaşii tăi cari s'au înălţat de oarece au avut astfel de calităţi. Unde sunt cei puternici, cari au cucerit demnităţile politice? Unde sunt cuvântătorii? Unde sunt cei ce au făcut serbările şi privegherile? Unde sunt călăreţii, comandanţii, stăpânii, tiranii? Doar puţinele lor oase ne mai aduc aminte de viaţa lor. Intr'adevăr deschide mormintele pentruca să vezi de vei putea să faci deosebire între osemintele celui ce a fost servitor şi ale domnului său. Fă deosebire dacă poţi: care a fost sărac şi care bogat. Fă deosebire între prisonier şi împărat, între cel puternic şi cel slab, între cel frumos şi cuviincios şi cel urât. Prin urmare, când îţi dai seama cine eşti, că firea ta este muritoare, nu te vei mândri niciodată. Iţi dai seama cine eşti dacă „vei lua aminte la tine".

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 24—1941 (7) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Vale,** protopopiatul Sălişte, devenită vacantă prin penzionarea preotului Gheorghe Ittu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Rom.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola reglementară.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a se face cunoscuţi credincioşilor.

Sălişte, la 18 Ianuarie 1941.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

INFORMAŢIUNI

Pentru „Astra culturală" şi-au răscumpărat felicitările de anul nou, 1941, următorii: Dnii Prof. univ. Dr. Iuliu Moldovan, Sibiu, cu Lei 500; Dr. Ilie Beu, Sibiu 500; Dr. Gheorghe Moga, medic-general î. r., Sibiu 500; Dna Eufrosina Sandu, Alba-Iulia 500; Dr. Ioan Goia, prof. univ. Sibiu 500; Dr. Lucian Borcia, adv., Sibiu 300; Dna şi dl Dr. Valeriu Bologa, prof. univ., Sibiu 300; dnii Iuliu V. Albini, Zlatna 200; Dr. Iustin Nestor, adv., Blaj 100; Paul Nica, notar, Vărădia, jud. Caraş 100. — Din Oraviţa: Ilie Rusmir, prof. 200; Ing. Andreiu Mălăescu 200; Dir. Mihălcescu Vasile 100; Subdir. ing. Moarcăş Ioan 100; Ing. Serengău Mihaiu 100; Ing. Pohl Francisc 100; Muşa Victor, insp. 100; Ing. Szekely Stefan 100; Insp. Al. Bârcă 100; Dimitrie Boitor 60; Mihaiu Oraviţan 50; Ionel Moldovan 50. — Tuturor celor de mai sus li se exprimă cele mai vii mulţumiri din partea comitetului central al „Astrei". Nădăjduim, că se vor găsi şi alţi buni români, cari vor trimite răscumpărări şi felicitări de zile onomastice şi alte ocaziuni, la adresa „Astrei", strada Şaguna Nr. 6 Sibiu.

Distinsul general *Georgescu Pion,* comandantul comandamentului VII teritorial, cu sediul în Sibiu, împlinind limita de vârstă, a trecut în cadrele de rezervă ale armatei, după ce timp de aproape patru decenii şi-a închinat viaţa şi munca în slujba neamului şi a realizat merituoase opere în toată vremea. Dorim dlui general Georgescu Pion să se bucure încă mulţi ani de sănătate netulburată.

Preoţii nou numiţi sau nou aleşi vor fi luaţi în bugetul statului numai dupăce vor fi plasaţi toţi preoţii refugiaţi, — conform unei hotărâri ministeriale.

O academie de pictură bisericească s'a deschis de curând, în capitala ţării, din iniţiativa I. P. S. Sale patriarhului *Nicodim.* Noua academie va contribui, în mare măsură, la o unitate în arta picturii bisericeşti ortodoxe.

Terminul de preschimbarea monetei de *2 lei* din cupru nichel, care e înlocuită cu alte monete, expiră în **31 Martie 1941.** Prelungire, peste ziua aceasta, nu se va mai acorda. Publicul, posesor al acestui fel de monete, este invitat să ia cunoştinţă de acest termin.

Mulţumită. Familia decedatului Lt.-colonel Aurel Georgescu a donat ca rescumpărare a pomenii obişnuite suma de Lei 1500 la colecta pentru refugiaţii din Ardeal.

Români prigoniţi de greci. Din Grecia războinică ziarele primesc ştirea că au fost arestaţi, până acum, peste 200 de români macedoneni fără motive îndreptăţite. Stăpânirea noastră nu poate privi indiferentă prigonirea fraţilor aromâni, şi va găsi căi şi mijloace de a proceda în consecinţă.

Exodul jidovilor din Europa. Conform ştirilor din Lisabona, ziarele portugheze au publicat o dare de seamă despre numărul călătorilor îmbarcaţi la Lisabona în cursul anului 1940. Numărul acestora a fost de 24.412, din care *majoritatea au format-o jidovii.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 26 Ianuarie 1941, va predica părintele secretar *Alexandru Popa.*

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

(5) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Vecerd,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuţiuni:

1. Intregirea salarului dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială arător şi fânaţ în mărime de 13 jugăre pe hotarul comunei necomasat.
3. Câte una ferdelă grâu (20 l.) dela fiecare familie.
4. Stola statorită pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.
5. In lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji pentru parohul său de o locuinţă corespunzătoare.
6. Preotul va putea ţinea pe păşunea comunală vite ca şi oricare proprietar din comună.

Parohia Vecerd se află la 2 jum. km depărtare de gară şi 600 m. depărtare de staţiunea autobusului.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs însoţite de actele necesare în termenul de mai sus, precum şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta, pe lângă încunoştiinţarea şi aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 31 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop

Nr. 64—9411 (6) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Vărd,** de clasa III-a, din protopopiatul Agnita, declarată vacantă de către Prea V. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 12.058/1940 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Rom.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare cele statorite în protopopiat.
3. Casă parohială cu dependenţe economice.
4. Sesiune parohială în mărime de 6 jug. 1253 stj. p. arător şi fânaţ.
5. Drept în păşunatul Composesoratului pentru 2 vite mari gratuit.
6. 5 stânjini lemne de foc dela comuna politică. Făcutul şi adusul lor de către credincioşii din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de actele prevăzute de Regulamentul pentru parohii, precum şi încuviinţarea de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Agnita, iar concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, cuvânta, celebra şi a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita în înţelegere cu consiliul parohial, din şedinţa dela 17 Ianuarie 1941.

Agnita, la 18 Ianuarie 1941.

Emil Păcală
protopop

Publicaţiune

Se publică spre cunoştinţă generală, că în ziua de *20 Februarie 1941,* ora 11 a. m., în Biroul consiliului parohial al bisericei Sf. Nicolae din Braşov, situat în Piaţa Unirii 1, se vinde la licitaţie publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—110, întreg materialul lemnos ce va rezulta din exploatarea pădurii din Muntele Sf. Ilie, judeţul Prahova, proprietatea bisericei.

Caetul de sarcini, precum şi alte relaţiuni se pot vedea şi lua la biroul sus numit, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12 a. m.

Consiliul parohial:
Dr. N. Stinghe

(4) 2—3

Nr. 253/1941 (1) 2—2

Localuri de prăvălie de închiriat

Se publică concurs pentru închirierea pe termen de 3 ani a următoarelor opt localuri de prăvălie din Sibiu, proprietatea Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, şi anume:

1. Un local de prăvălie în Strada Regina Maria Nr. 36, cu începere din 1 Martie 1941.
2. Patru localuri de prăvălie în Strada Regina Maria Nr. 16, cu începere din 1 Mai 1941.
3. Două localuri de prăvălie în Piaţa Regele Ferdinand Nr. 17, cu începere din 1 Mai 1941.
4. Marele local de prăvălie din colţul casei din Piaţa Unirii Nr. 10, cu începere din 1 Mai 1941.

Cei ce doresc a lua în chirie vreunul din localurile de mai sus, vor înainta oferte în scris până în *15 Februarie 1941* la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot lua zilnic informaţiuni.

Ofertanţii vor avea să arate în ofertele lor felul comerţului pe care-l vor face în localul la care reflectează.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, la 11 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 295—940 prot. (2) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a, **Sibiu-Iosefin,** protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială şi grădină.
3. Sesiune parohială, 32 jug. arător şi fânaţ.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sibiu.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Sibiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 8 Ianuarie 1941.

Emilian Cioran
protopop

Nr. 470 - 1940. (1) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Daia,** protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe economice.
3. Sesiune parohială: pământ arabil, fânaţ şi păşunat în suprafaţă de 20 jugăre 1240 st. □.
4. Dela circa 60 familii români câte o ferdelă bucate: $^1/_2$ grâu, $^1/_2$ porumb sfărmit.
5. Dela circa 60 familii neorustici câte o zi de lucru cu braţele.
6. Lemnele de foc necesare.
7. Stola reglementară.

Petiţiile de concurs, însoţite de actele prevăzute de Regulamentul pentru parohii, precum şi de încuviinţarea de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Sighişoara; iar concurenţii cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, cuvânta, celebra şi a fi cunoscuţi de popor.

Sighişoara, 23 Decemvrie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român Sighişoara

Emilian Stoica
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 2 Februarie 1941 — Nr. 6

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului rom
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Să luăm aminte

O vraje nefastă, un duh rău ne poartă de câțiva ani prin toate nenorocirile, ne încleștează în lupte de exterminare reciprocă, ne face orbi față de adevăratele interese ale neamului și față de dușmanii din afară ce stau la pândă. Stă să se dărâme casa părintească peste noi, iar noi în loc să punem cu toții umărul s'o sprijinim, stăm unul cu mâna în beregata celuilalt, înăbușiți de-o ură absurdă, prostească, criminală.

La toate popoarele, în toate societățile omenești, există anumite deosebiri de păreri între inși, există anumite nedesăvârșiri morale la unii și la alții — căci nu există om desăvârșit — dar nu merg cu discuțiile până la ucidere reciprocă, iar în fața idealurilor, problemelor, nevoilor mari și generale deosebirile acestea trec pe planul al doilea și toți fac front comun pentru învingerea greutăților.

Ce blestem ne paște de nu mai putem regăsi simțul pentru unitate, dragostea de totalitatea neamului, spiritul de solidaritate națională peste grupări și peste generații?

De nu ne vom trezì din această rătăcire, nu mai putem avea nici o nădejde în viitorul neamului. Va trebuì, ca o contrabalansare a spiritului sectar în care ne-am obișnuit să gândim și să respirăm până acum, să cultivăm dragostea de întreg, de unitate. Va trebuì să vorbim transfigurați de neam, de unitate, de patrie, și nu de cutare sau de cutare grupare. Va trebuì să cântăm solidaritatea și hotărârea noastră de luptă în fața dușmanilor din afară ai neamului, și nu pornirile de răsbunare împotriva celor ce nu fac parte din gruparea noastră. Nu de răfuelile și de deosebirile între «noi» și «voi» va trebuì să ne împătimim sufletele de acì înainte, atribuindu-ne «nouă» în formă absolută toate perfecțiunile, iar «vouă» tot în formă absolută toate păcatele, ci de destinul neamului întreg primejduit de dușmanii din afară.

Tineretul nostru va trebuì crescut în dragostea transfigurată pentru orice român, indiferent din ce clasă, grupare sau generație face parte. Mai presus de toate stă entitatea de român. Micile păcate, ideologia de care e dominat unul sau altul, sunt lucruri trecătoare și pot fi înlăturate dela fiecare nu prin ură, ci prin iubire.

Dogma supremă a naționalismului salvator este unitatea, solidaritatea, iub rea între toți fii neamului. Deaceea adevăratul naționalism nu se poate sprijinì decât pe adevăratul creștinism.

In opera aceasta de înfrățire, de închegare în adevărata stare de națiune preoțimea are un rol covârșitor. Ea are misiunea de-a împăciuì pe frații învrăjbiți, de-a micșora diferendele între ei, de a-i face să-și tempereze urile și nu de a-i întărâta pe unii împotriva altora, cum a fost adeseori cazul până acum.

Să luăm aminte! Mai curând sau mai târziu vom întrezărì sfârșitul răsboiului. Dacă vrem ca Țara noastră să nu fie definitivată la conferința de pace în forma desfigurată de acum, va trebuì să înființăm fulgerător înainte de acel sfârșit anumite stări de fapt. Căci după încheierea ostilităților nu va trimite nici o Țară depărtată oști să rectifice hotare cari ne-ar fi defavorabile. Cum vom fi atunci, așa vom rămânea. Să nu dea Dumnezeu să continue la noi convulsiunile interne ca cele din zilele trecute. Dușmanii dela hotare vor folosì acele stări tulburi și vor da năvală creind ei anumite stări de fapt pe cari nimeni nu le va mai rectifica.

Suntem datori, sub blestemul înfricoșat al tuturor generațiilor cari vor urma, să începem de pe acum să înghebăm acea unitate de simțiri, acea înălțare și concentrare de suflet orientată într'o singură direcție — în direcția hotarelor —, cum n'a avut-o neamul nostru decât în timpul marelui răsboiu și în special în 1918.

Numai așa vom putea scăpa din cleștele strâmtorărilor deacum și de semnele îngrijorătoare ale unor eventuale strâmtorări și mai mari.

Prin unitate și prin înălțare de suflet toate greutățile le putem biruì, fie ele cât de mari. In căldura acestei unități și înălțări de suflet să oferim ambianța favorabilă pentru întărirea armatei pe care o așteaptă nu peste prea mult timp misiunea decisivă a istoriei noastre pentru sute de ani. Asupra armatei, cu dragoste, cu spirit de jertfelnicie totală, să ne concentrăm toată grija și toate preocupările noastre.

Să amuțească toate preocupările parțiale, toate urile sectare și să începem repararea greșelilor și loviturilor de cari am avut parte ca neam.

Se apropie timpul marei sentințe. Să nu fim osândiți de Dumnezeu și de generațiile viitoare.

Apostolii neamului

Iisus Hristos nu poate fi slujit ca orice stăpân lumesc: din obligație, mecanic, sec și fără convingere. El nu poate fi slujit nici prin intermediul idealurilor terestre: nu suntem ai Lui angrenându-ne *deplin* în slujba veacului, ci coborâm dela El spre veac, în veac, ca să ridicăm veacul peste veac, sub oblăduirea lui Dumnezeu. *El nu poate fi slujit decât în duh apostolesc, de totală daruire, de fanatică credință, de arzătoare dragoste.* Cine l-a *cunoscut* pe Hristos, și vrea să devie ucenicul Lui, slujitorul propovedaniei Lui, econom al sfintelor Lui taine, se lapădă de toate, își deslipește inima de tot atașamentul omenesc și pământesc, iubind mai presus de toate pe Hristos, iubindu l *numai* pe El, și prin El pe toți ceilalți. «Iată noi am lăsat toate și am urmat Ție», — aceasta este mărturia preoției în fața lui Hristos. Căci ar fi ceva ciudat, ceva de neînțeles, ca oamenii veacului să se rupă din bucuriile pământului, din comoditățile vieții, din legăturile de familie, din dorința de avere și câștig, să se supună unei disciplini de fier și să-și dăruiască viața ca temelie de jertfă pentru împliniri revoluționare; ar fi ciudat ca masse enorme de luptători să nu-și cumpănească moartea pentru idealuri terestre — iar, în acelaș timp, preoția să nu fie în stare a primì disciplina jertfei pentru Hristos, să nu freamăte de duhul dăruirii totale în slujba lui Hristos, să nu cunoască fericirea de a-și pune viața, ca temelie de jertfă pentru împlinirea în duh creștin a veacului. Ar fi ciudat ca acei ce călăuzesc popoarele să fie ascultați și slujiți cu fanatism, iar Iisus Hristos, Celce este mai presus de orice geniu politic, Celce este cu adevărat Călăuzitorul veacurilor, să nu lege sufletul preoțimii în flacările de azur ale iubirii nestinse. Să ne răsedim dar credința, sincer, fără ascunzișuri, cu ascuțișul tulburător al întrebărilor: — Cât iubim noi pe Hristos? îl iubim *mai mult* decât averea, familia, neamul, veacul și pe călăuzitorii lui? Il iubim noi în așa măsură încât să fim gata a ne jertfì viața pentru El? Il iubim noi cum Il iubeau apostolii, ucenicii, martirii și sfiuții? Este El viața noastră, vrerea noastră, gândul nostru, trăirea noastră de fiecare zi, fanatismul credinții noastre? — Să ne gândim adânc asupra raportului sterp și vag pe care îl avem cu Hristos; să însetăm după îmbrățișarea iubirii Lui; să ne lepădăm de toate și numai Lui să i urmăm...

Dar îmi veți zice: cum rămâne atunci cu misiunea națională a preotului? Dacă Hristos e atât de exclusiv, dacă numai Lui se cuvine să-i închinăm întreg fanatismul inimii, de sigur că toate celelalte preocupări cad pe planul al doilea, sau sunt deadreptul înlăturate. — Așa este într'un sens: preotul trăește numai pentru Hristos. Dar a slujì exclusiv lui Hristos, nu este tot una cu a nu mai fi apostol al neamului: *slujirea lui Hristos* nu exclude misiunea națională a preotului, ci *este ea însăși* — adică slujirea lui Hristos — *slujire a neamului.* Și e singura slujire *reală, autentică, productivă* pe care un preot o poate aduce neamului său. Viața în Hristos, țâșnită dintr'o iubire sinceră, vie și nepământită a inimii, este un centru de energie spirituală, care-și revarsă apele înnoirii peste întreaga viață a neamului: ea însănătoșește, purifică, întărește, desăvârșește sufletul neamului. Ea urcă neamul pe culmile trăirii mântuitoare: ea e mântuirea lui în veac și peste veac. De aceea întrucât slujim lui Hristos, și *numai întru atât*, suntem cu adevărat și slujitori ai neamului, slujitori ai isbăvirii lui veșnice. Noi nu slujim neamul cu orice preț, chiar cu prețul renunțării la Hristos. Noi slujim neamul în Hristos, pentru a-l ridica spre limita desăvârșirii martirice: a-l aduce jertfă pe altarul veșniciei. A jertfì pe Hristos, a L părăsì pentru neam, e absurd, ca să nu folosesc alt termen: neamul nu se poate mântuì fără Hristos; dar a înălța neamul până la acea trăire în Hristos încât să fie în stare a se jetfì pentru credința în El, e sublim: e treapta supremă de slujire a neamului, a destinului lui istoric, a împlinirii lui de peste veac. De aceea repet: preoția trebue să aibă un singur crez, o singură iubire, un singur fanatism, — *pe Hristos.* Ea este slujitoare [illegible] mului său numai întrucât înțelege taina slujirii în Hristos, numai întrucât *trăește* în Hristos și Hristos e viu în inima ei.

Icoană veșnică a preoției este, în acest sens, Sf. Apostol Pavel. Culorile ei de lumină se'ncheagă din aceste cuvinte: «*Mie, a trăì este Hristos*». Și totuși, el a fost numit apostol al neamurilor. Și este cu adevărat. De ce? Desigur nu pentrucă el ar fi luptat pentru idealurile politice ale popoarelor sau alte mentalități și idealuri terestre. Nu. El n'a fost, în acest înțeles, luptător al neamurilor: El a fost luptător a lui Hristos în sânul neamurilor. El n'a cunoscut decât pe Hristos; numai pe El l-a mărturisit; pentru El a suferit, pentru El s'a ostenit, pentru El a murit. El era viața lui, lumina lui, fanatismul și iubirea lui. Fiind exclusiv a lui Hristos, el a fost totuși — în cea mai dreaptă accepțiune a cuvântului — apostolul neamurilor: prin el neamurile au văzut Lumina și au păsit spre zările unei alte vieți, sub luminile de har ale Mântuirii. Luptând pentru Hristos, a luptat pentru mântuirea neamurilor în Hristos; suferind pentru Hristos, a suferit durerile nașterii neamurilor în Hristos; murind pentru Hristos, s'a jertfit ca neamurile să fie preamărite în Hristos. Apostol a lui Hristos —, apostol al neamurilor. Prin Hristos al neamurilor, nu prin neamuri al lui Hristos; prin Hristos al veacurilor, nu prin veacuri al lui Hristos. A coborât pe Hristos între neamuri, dar nu L-a redus la nivelul lor, ci le-a ridicat pe ele la Hristos; a coborât pe Hristos în veac, dar nu ca să L niveleze cu pământeștile lui aspirații, ci ca să transfigureze veacul în Hristos. *Axa vieții lui este Hristos, nu neamul. Truda lui este, ca axa vieții neamurilor să fie Hristos:* în felul acesta a înțeles el slujirea neamurilor. Apostol al lui Hristos — apostol al nea-

murilor; apostol al lui Hristos, apostol al veacurilor...

Icoana lui, de învălvorată iubire şi de totală dăruire, o aşează sf. Ioan Hrisostom peste viermuirea vremurilor, ca chip de har şi lumină al preoţiei lui Hristos: el este cu adevărat preot, cu adevărat econom al tainelor lui Dumnezeu, cu adevărat păstor. Păstor care conduce turma spre Hristos, nu păstor care se lasă condus de turmă; păstor care ridică veacul spre luminile isbăvirii, nu se lasă robit de sbuciumările lui; păstor care călăuzeşte neamul spre flacările desăvârşirii, nu se pierde în pământeana lui frământare. Pe el să-l avem ca permanent simbol al preoţiei; pe urmele apostoliei lui să păşim, căci el a păşit pe urmele lui Hristos: urmele acestea duc neamul spre mântuire, ele ne chiamă în braţele iubirii lui Iisus. Pentru slujirea în acest fel a neamului ne-a ales şi ne-a trimis Hristos în lume: «Mergând *învăţaţi* toate neamurile, *botezându-le* în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh». Şi celce va crede se va mântui. Căci El — Hristos — este «lumină spre descoperire neamurilor»: în El şi prin El se realizează destinul de peste veac al omenirii şi deci al tuturor neamurilor. Pentru acest apostolat al neamului în Hristos îndreaptă Sfântul Sinod «un apel deosebit către preoţimea Bisericii»: «Numai descoperind fără încetare şi impunând sufletelor Evanghelia Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, numai slujindu-i Lui *fără compromisuri, numai silindu-se să facă pe Hristos Domn şi stăpân al vieţii neamului, aducem cu adevărat cel mai mare serviciu acestuia pentru prezent şi viitor.* Un neam care nu are *cu adevărat* pe Hristos Domn al său, e ca o corabie purtată de valurile tuturor greutăţilor şi nenorocirilor, fie într'o parte, fie în alta», (3 Dec. 1940). Există o mai luminoasă, mai adâncă, mai vastă misiune naţională a preoţiei, decât să facă pe Hristos Domn şi stăpân al vieţii neamului? Nu cred. Suntem ai neamului, întru cât suntem ai lui Hristos; slujim neamului, întru cât slujim lui Hristos; credem în mântuirea neamului, întru cât credem în Hristos; ne jertfim pentru neam, întru cât ne jertfim pentru Hristos; ne iubim neamul, întru cât iubim pe Hristos. Celce nu este apostol al lui Hristos, nu se poate numi nici apostol al neamului. Numai acela e cu adevărat apostol al neamului, care, în sânul acestui neam, este apostol al lui Hristos prin toată viaţa şi mărturisirea lui. Vom înţelege cel puţin acum sensul acestui apostolat? — Apostolatul lui Hristos — apostolatul neamului: înalt cât cerul, adânc cât adâncurile de lumină ale mântuirii, vast cât împărăţia lui Dumnezeu pe pământ, în inima de aur a neamului...

Diacon Nicolae Mladin

Telegramă de aderenţă

I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului a adresat dlui general *Ion Antonescu*, conducătorul statului, următoarea telegramă:

Rog pe bunul Dumnezeu să ajute scumpei noastre ţări să-şi regăsească deplin liniştea şi puterea, ca uniţi cu toţii sub oblăduirea Majestăţii Sale Regelui Mihai I şi sub înţelepciunea, iubirea şi vitejia Domniei Voastre, să păşim spre realizarea marilor noastre idealuri naţionale.

Aceasta este misiunea neamului nostru astăzi şi am nădejdea că toţi, dela conducătorul statului până la ultimul vlăstar românesc, vor face totul pentru unirea şi înfrăţirea în vederea lui.

Biserica ortodoxă a Ardealului şi credincioşii ei cred în reînvierea conştiinţei drepte a neamului şi aşteaptă cu încredere consolidarea temeiurilor de viaţă ale Statului Român.

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

Noul guvern

Dl general Ion Antonescu, conducătorul Statului, a constituit după restabilirea ordinei greu încercate în zilele de 21—23 Ianuarie, un nou guvern, format în marea lui majoritate din distinşi şi viteji generali.

Ţara are nevoie de linişte şi de pace între fraţi, după atâtea sguduiri şi frământări. Ii trebue timp liniştit să-şi lege rănile, să-şi înzdrăvenească puterile, să-şi regăsească echilibrul interior.

Avem speranţă că noul guvern i le va da, dovedind nu numai energie, ci şi înţelepciune, tact şi viziune superioară a destinelor naţionale.

Dare-ar Dumnezeu Sfântul ca prin străduinţele pline de iubire şi de pricepere ale viteazului general Ion Antonescu să vedem sufletele româneşti contopite din nou în iubire frăţească şi duioasă, să punem capăt ciclului nenorocit, de nefastă monotonie, din ultimii zece ani. Căci ne aşteaptă, ca neam, probleme mari nu peste mult timp. Numai în unire le vom putea face faţă.

Dintre membri nemilitari ai guvernului remarcăm pe dl Nichifor Crainic ca ministrul al Propagandei. Marele talent şi arzătoarea Dsale iubire de neam va face credem din propaganda românească cea mai principală pârghie de împăcare şi de înălţare a sufletului românesc.

Iată membrii noului guvern:

Preşedintele Consiliului de miniştri şi ministru al afacerilor externe: dl general de corp de armată *Ion Antonescu*, conducătorul statului;

Ministrul apărăril naţionale: dl general de corp de armată *Iosif Iacobici*;

Ministrul afacerilor interne: dl general de divizie *Popescu I. Dumitru*;

Ministrul educaţiei naţionale: dl general de divizie *Radu Rosetti*;

Ministru secretar de stat: dl profesor *M. Antonescu*;

Ministrul economiei naţionale: dl general de brigadă *Gh. Potopeanu*;

Ministrul lucrărilor publice: dl general de divizie *Grigore Georgescu*;

Ministrul agriculturii şi domeniilor: dl general de corp de armată *Ion Sichitiu*;

Ministrul propagandei naţionale: dl profesor *Nichifor Crainic*;

Ministrul justiţiei: dl *Gh. P. Docan*, consilier la înalta curte de casaţie;

Ministrul coordonării şi al statului major economic: dl lt.-col. *Nicolae Dragomir*;

Ministrul de finanţe: dl general de brigadă *N. Stoenescu*;

Ministrul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale: dl profesor *P. Tomescu*, decanul facultăţii de medicină din Bucureşti;

Subsecretar de stat la departamentul apărării naţionale pentru înzestrarea şi administraţia armatei: dl general de divizie: *Gh. Dobre*;

Subsecretar de stat la departamentul apărării naţionale pentru armata de uscat: dl general de divizie *C. Pantazi*;

Subsecretar de stat la departamentul apărării naţionale pentru aeronautică: dl comandor *C. Jienescu*;

Subsecretar de stat la departamentul economiei naţionale pentru colonizări şi populaţia evacuată: dl general *Swidenek Eugen*.

Noul guvern are scopul de-a asigura ordinea şi de-a restabili mersul normal al administraţiei în ţara care are nevoie de linişte şi de muncă.

Nr. 490—1941

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante Lisa II, de clasa I-a, din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Cererile de binecuvântare de candidare şi cererile de concurs, însoţite de actele de studii, vor fi înaintate în termin la Consiliul nostru arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, dela 21 Ianuarie 1941. Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 806.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa absolvenţilor Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu şi a licenţiaţilor în teologie din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, că proxima sesiune a examenului de capacitate preoţească se va ţinea la 27 Februarie a. c. şi în zilele următoare, în Sibiu.

Candidaţii la acest examen vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc — Sibiu, până la 25 Februarie a. c. cerere însoţită de următoarele acte în original:

1. Actul de naştere şi certificatul de botez.
2. Act de cetăţenie.
3. Diploma de absolvire a Academiei, iar licenţiaţii, Diploma de licenţă.
4. Diploma de bacalaureat.

Licenţiaţii în teologie din Arhiepiscopie au să înainteze Certificatul de absolvire al cursului complimentar liturgic din Sibiu ori dovadă că au stat într'un internat teologic în cursul studiilor.

Observăm că la acest examen se pot prezinta şi absolvenţi ai Academiei teologice din Cluj, cari sunt refugiaţi; aceştia îşi vor înainta cereri, însoţite de actele înşirate mai sus, prin Onor. Vicariat ortodox român din Alba-Iulia.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 28 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 13.051—939 (8) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al protopopiatului Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei Sibiu-Cetate, paroh al sfintei catedrale şi va avea îndreptăţire le gală la următoarele beneficii:

1. Salarul şi diurnele legale dela stat.
2. Venitele uzitate în parohie.
3. Sesiune din reforma agrară 32 jugăre pentru paroh-protopop şi locuinţă în casa parohială-protopopească.

Concurenţii îndreptăţiţi, conform regulamentelor în vigoare, să şi înainteze în termen cererile Consiliului arhiepiscopesc ortodox român Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiilor unite ţinută la 8 Februarie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(24) **De protopopul Gh. Maior**

Avertismentul lor însă m'a făcut să frământ îndelung în suflet cum să încep activitatea pastorală, ca să fie ceeace am zis. Imi dam seama, că insuccesul ar fi însemnat o înfrângere morală, care m'ar fi durut prea mult şi ar fi stat în sinistră antiteză cu eroismul, de care credeam că pot da dovadă, şi conform căruia răspunsesem la avertismente.

Mi-am zis: „Lumea încă nu este atât de rea, încât măcar unii şi măcar câteodată să nu putem fi buni într'însa", şi „La gând bun şi inimă bună şi cel mai rău om dela o vreme trebue să răspundă cu aceeaş inimă", că „Oamenii au ajuns răi prin răutatea cuiva", şi „Se poate să fie tot satul compus din oameni răi?" Şi deşirând aşa, am ajuns să fixez ca prim pas de program: studierea psihologică a satului şi mai ales a parohienilor mei. (Satul avea multe neamuri şi mulfe confesiuni).

Când am intrat în sat mi-am zis: „Vre-un an şi jumătate voiu încerca să câştig numai simpatia oamenilor pentru biserică, cu gândul de a-i apropia de ea şi de mine, de a-i convinge de bunăvoinţa mea faţă de ei, însă fără a le-o spune". Acest interval îl credeam necesar pentru a studia satul psihologiceşte, ca să ştiu apoi de unde şi cum să încep. Nu mi-a trebuit atât. După o jumătate de an cunoaşteam terenul şi mă orientam sigur.

Şi iată cum am ajuns la aceasta. Aveam la îndemână o arhivă bogată; începea cu anul 1792. Risipită şi încurcată fiind, îmi simţeam mâinile legate. După o muncă de vreo câteva săptămâni, mi-a reuşit să o aranjez după ani şi fiecare act după număr. Dar câte nu mi-a spus această muncă! Cetind actele, am dat de numele şi de multe daraveri ale înaintaşilor mei. Mi-am fixat numele lor şi numele celor cu cari au avut necazuri, ca şi al celorce le-au stat în ajutor şi unora şi altora. Aveam deja un tablou al satului spiritual. Trebuia numai complectat! Am chemat la mine, ocazional pe bătrânii satului, sau am mers eu la ei, şi pe departe am adus vorba de fiecare dintre preoţii, de cari îşi aduceau aminte direct sau din spusele părinţilor lor. Am ispitit ce fapte bune le atribue şi ce greşeli. Comparând datele din arhivă cu cele adunate dela bătrânii satului, am putut înţelege ce aşteaptă ei dela preot, ce pot face şi trebue să fac şi ce trebue să evit. Am întrebat apoi de familiile celorce au ajutat pe preoţii anteriori în lucrurile bune şi de ale celorce s'au pus cruciş străduinţelor lor preoţeşti. Şi care nu mi-a fost mirarea, când am aflat, că de 120 de ani tot membrii aceloraşi familii sunt hârâitorii preoţilor, şi că fac acest lucru din dorinţa lor de a domina; că sunt primii cari se apropie de preot şi făţărnicesc prietenii, îi pândesc slăbiciunile şi apoi trec în opoziţie lovindu-i tocmai cu acele slăbiciuni, pe cari n'au avut prudenţa a le ascunde; că tuturor acestora le place anume, ca preotul să păşească agresiv faţă de ei, să-l provoace la ceartă şi să-l aducă în situaţia de a-i scoate din strană, din biserică, din organizaţiile bisericeşti ş. a. m. d. Pe vremea mea mai găsisem patru reprezentanţi ai unor asemenea familii. Care mi-a fost concluzia? Vrei să fi ferit de neplăcerile înaintaşilor tăi, nu te încârduì cu ei, tratează-i părinteşte, dar nicidecum privilegiat, şi oridecâteori vei spune şi vei face ceva, gândeşte-te la cei patru ce-ţi pot răspunde şi cum poţi să convingi pe ceilalţi — fără a o spune — că tu ai vedere superioară lor, şi când enervaţi te vor provoca la ceartă sau te vor aştepta, ca pentru mizeriile ce ţi le vor face să păşeşti agresiv, atunci să păşeşti mai creştineşte şi să te faci că nu i-ai înţeles.

Şi iată aşa am aflat cum trebue să fie preotul din satul acela ca să poată clădi biserica cea vie, şi cum să procedeze la localizarea răului în inima celor patru, la cari se mai adaugase şi un „venetic", (şi cari de fapt îşi încercaseră asaltul familiar şi asupra mea, însă repede s'au convins, că sunt izolaţi şi carantinaţi de sat). Deci nu toţi oamenii erau răi. Deschisesem drum printre stânci prăpăstioase, graţie unei proceduri psihologice.

După cum am aflat aceasta, şi am mai aflat, că românii din parohia mea nu au fost făcut iobăgie, fiind colonizaţi acolo de familia princiară a Rákózy-eştilor dintre oamenii lor de încredere, dintre „revoluţionarii" lor; şi dupăce am aflat că abia cu câteva decenii mai înainte aveau în ea încă 11 curţi nemeşeşti în veşnică duşmănie, cari împărţeau şi satul; şi ajutat apoi şi de cunoştinţele dobândite din prima spovedanie temeinică, — ştiam dece tactică să mă folosesc şi cu ce tact pastoral să păşesc la realizarea planurilor mele de progres românesc sub o stăpânire streină şi urmărit de ochi streini.

Cred că acest lucru e bine să-l facă orice preot când intră într'o parohie. Aceasta înseamnă: a pleca dela realităţile date... spre împărăţia lui Dumnezeu. Să procedeze psihologic şi cu mult tact, iată cheia secretului pastoraţiei şi al misiunii chiar.

Spulberarea unui neadevăr

In jurul schimbărilor de confesiune din municipiul Sibiu

Scriem rândurile de faţă pentru iubitorii de adevăr. Şi mai cu seamă pentru capacitarea celor ce „ţin adevărul în robia nedreptăţii". Nu sporim vorba! **Dăm cifre,** deşi chestiunea pentru care ascuţim condeiul de astă dată depăşeşte domeniul cifrelor.

In luna trecută, a apărut în unele ziare locale şi din capitală un reportaj privitor la mişcarea demografică a populaţiei municipiului Sibiu, în cursul anului 1940, din care — bine'nţeles — nu putea lipsi nici compartimentul trecerilor de la o confesiune la alta.

Apreciem la justa lor valoare aceste statistici, în cari ne place să vedem tot atâtea documente de cari istoria are absolută trebuinţă pentru ca să poată rosti un cuvânt cu temeiu asupra anumitor împrejurări dintr'un timp dat. Cu o condiţiune: să nu fie mincinoase.

In cazul nostru!...

Statistica împricinată arată — la capitolul pomenit — că în cursul anului 1940 Ortodoxia sibiană

a pierdut . . . 63 credincioşi
a câştigat . . . 17 „

în favoarea (resp.: în paguba) celorlalte culte conlocuitoare.

Cifrele acestea, publicate de ziarul local „Inălţarea" (nr. 4 din 5 l. c.), „Timpul" (Bucureşti, nr. 1317 din 7 l. c.) ş. a., au fost **crezute,** reproduse şi comentate cu un aer de dăscăleală nechibzuită de săptămânalul „Renaşterea" (nr. 3 a. c.), organul oficial al Vicariatului ortodox român din Alba-Iulia. Graba cu care confratele refugiat s'a sesizat de „acest desechilibru între trecerile la ortodocsie şi trecerile dela ortodocsie la alte confesiuni" care „nu se poate justifica numai prin căsătoriile mixte" — (ortografia îi aparţine scribului dela „Renaşterea") — ne-a surprins. Ne-a surprins pentru că nici credulitatea şi nici pripeala nu sunt de confesiune ortodoxă.

Ne-am luat, deci, noi osteneala să controlăm exactitatea reportajului făurit la cafenea şi comentat ca la o... cafea de amicul de la „Renaşterea".

Oficiul Stării Civile al Municipiului Sibiu, cu data de 31 Ianuarie a. c., ne-a pus la dispoziţie un tablou oficial din care rezultă că Ortodoxia sibiană, în cursul anului 1940

a pierdut . 19 credincioşi
(la uniţi a trecut *unul* singur)
a câştigat . 63 credincioşi

Actul în chestiune îl ţinem la dispoziţia oricui.

Acesta-i adevărul.

Ziarul „Inălţarea", făcut atent asupra erorii, a publicat rectificarea cuvenită în nr. 8 a. c.

Dar cum rămânem cu „Renaşterea"?... care a fost în vremea petrecerii ei la Cluj o foaie serioasă... Va publica de sigur o... „rectificare", încercând să spele gafa pe care a făcut-o, scuzându-se că a fost indusă în eroare. Şi nu va isbuti! Fiindcă e absolut inadmisibil ca o foaie bisericească oficială să se lase informată în chestiuni **bisericeşti** de... „Timpul" de la Bucureşti, şi cu atât mai puţin să le comenteze din topor, când era aşa de simplu să se informeze **exact** acolo unde trebuia. Chtar de s'ar întâmpla vreodată, undeva, să se înregistreze atari deficite, o conştiinţă **preoţească** nu se cade să facă din ele prilej de comentarii alarmante.

Sperăm că am fost înţeleşi.

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

Un catalog raţional al cărţilor editate de Arhiepiscopia noastră

Este un lucru în de obşte ştiut că reclama-i sufletul comerţului. Adică şi al acelei nobile întreprinderi de a răspândi în cercuri cât mai largi cartea bună, cartea care zideşte sufletul, luminează mintea şi o agereşte, iar inima o îmbunează şi o mână spre fapte lui Dumnezeu plăcute şi oamenilor de folos.

Dacă la noi se citeşte prea puţin în comparaţie cu numărul mare de cărţi cari văd lumina tiparului şi cu valoarea conţinutului lor, una din pricinile acestei situaţii — şi poate cea mai importantă — nu zace altundeva de cât în lipsa unor mijloace de informaţie rapidă şi onestă despre apariţia şi valoarea aproximativă a cărţii româneşti. Editorii şi autorii sunt deopotrivă de vinovaţi de lipsa acestor buletine de informaţie bibliografică. Şi, bine'nţeles, păgubaşii nu sunt numai editorii şi autorii — ci mai cu seamă cititorii şi însaşi cultura românească, ale cărei creaţii nu circulă fiindcă nimeni nu se îngrijeşte de îmbierea lor statornică şi convingătoare. Destinul cărţii româneşti este de cele mai multe ori acela de a fi depozitată şi uitată în pivniţe, poduri şi — în cel mai bun caz — în magazine şi vitrine.

Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, ale cărei cărţi teologice şi religioase-morale fac azi ocolul tuturor cercurilor iubitoare de slovă ziditoare de suflet, a făcut şi până acum tot ce i-a stat în putinţă pentru a asigura cărţilor ei o circulaţie mai largă. Mijlocul întrebuinţat în acest scop se reducea până acum la anunţarea lucrărilor apărute în corpul şi pe copertele noutăţilor ei literare. Şi la tipărirea din când în când a câte unui catalog, care însă nu conţinea altceva de cât titlurile cărţilor editate.

Astăzi, numai cu atâta nu mai poţi deştepta interesul cetitorului pentru lectura — şi cu atât mai puţin îl vei convinge să renunţe la cine ştie ce cheltuială măruntă ca să cumpere o carte de căpătâi. Iar „pe nimerite" nu cumpără nimeni. Banul se câştigă tot mai cu anevoie, şi omul vrea să ştie dinainte pentru ce îşi desleagă băierile pungii.

Editurile apusene au înţeles de mult acest lucru. Aşa se explică risipa de hârtie şi de bani pe care o fac cu tipărirea şi răspândirea prospectelor lor bibliografice, cari apar în condiţiuni grafice optime. Găseşti într'ânsele, alături de indicaţii detailate asupra cuprinsului cărţii respective, pagini de probă, fragmente din aprecierile de cari s'a împărtăşit ea din partea cunoscătorilor în materie şi uneori cópii fotografice din cele mai interesante.

Aşa ceva vrea să facă şi editura Arhiepiscopiei Sibiului.

Drept aceea, I. P. Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* a însărcinat pe Păr. Diacon Dr. *Grigorie T. Marcu* să facă pregătirile necesare în vederea imprimării unui Catalog complect şi raţional — de înfăţişare occidentală — al tuturor cărţilor şi broşurilor editate de Arhiepiscopia Sibiului.

Pentru buna reuşită a acestei intreprinderi, toţi autorii de cărţi tipărite în editura acestei Arhiepiscopii, sunt rugaţi să trimită fragmente (în original sau cópie exactă) din recenziile făcute lucrărilor lor în diferite reviste sau ziare române sau străine, cu indicarea exactă a numelui, numărului (datei), locului apariţiei şi a paginii publicaţiei respective în care a apărut recenzia, precum şi cu arătarea numelui autorului care o semnează. Aceste fragmente se vor trimite direct Păr. Prof. Marcu, la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, *până la 10 Februarie a. c., cel mai târziu.* E în interesul autorilor să dea atenţiunea cuvenită acestei invitări.

Catalogul va apărea la mijlocul lunii Martie a. c.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

N'avem francmasoni în guvern

In faţa unor ştiri, răspândite de persoane dubioase şi lipsite de conştiinţă, se dă din partea guvernului următorul

Comunicat

Din ordinul domnului general Antonescu şi pentru a se pune capăt tuturor intrigilor şi infamiilor privitoare la acţiunea în contra francmasonilor din România, s'a dispus:

a) trimiterea în judecată a tuturor celor cari au afirmat că a existat sau există un singur membru al Guvernului General Antonescu care era francmason sau protector de francmasoni;

b) publicarea materialului documentar privitor la francmasoni, pentruca toţi oamenii de bună credinţă să-şi dea seama ale cui unelte sunt nemernicii cari afirmă că Generalul Antonescu sau colaboratorii săi ar proteja pe francmasoni.

Copii de baptişti botezaţi, prin trecere, la ortodocşi

O mare serbare s'a desfăşurat, Duminecă, 26 Ianuarie 1941, la biserica din Sibiu, strada Lungă, prilejuită de împărtăşirea sf. taine a botezului copiilor baptişti: Lidia, Ana şi Ioan, trecuţi la ortodocşi, împreună cu tatăl lor Ioan Bugneriu.

Copiii sunt în vârstă de 11, 9 şi 5 ani şi nu erau botezaţi.

Trecând la ortodocşi, prin stăruinţele părintelui Ioan Chioaru, s'a fixat ziua botezului pentru Dumineca amintită.

După terminarea sfintei liturghii, celebrată de preoţii Ioan Chioaru şi Gh. Passat, împreună cu părintele diacon Nicolae Mladin, răspunsurile liturgice fiind date de corul bisericesc, condus de dl Tănase, iar predica zilei rostită de păr. N. Mladin, s'a desfăşurat, în mijlocul unei numeroase asistenţe, slujba sfântului botez, de parohul locului Ioan Chioaru şi de catehetul şcolar Gh. Passat.

Naşi ai copiilor au fost: pentru Lidia corpul şcoalei primare mixte Nr. 2, reprezentat de dna V. Bonea şi de dl director N. Hanzu; pentru Ana: Reuniunea femeilor ortodoxe române, reprezentată prin dnele din comitet: L. Chioaru, E. Călugăr, Ana Veştemean, El. Reti ş. a., iar pentru băiat: dna Maria Milea.

Inconjuraţi de numeroasa asistenţă slujitorii au săvârşit sf. botez.

De remarcat faptul, că pruncii nou botezaţi au fost dăruiţi de naşii lor cu îmbrăcăminte complectă.

Cu botezul acestor trei copii baptişti, se botează, la biserica din strada Lungă (Sibiu-inferior), în decurs de un an 5 copii sectari: doi anul trecut, dela creştini după evanghelie, şi aceşti trei baptişti, în acest an.

Organizaţi Reuniuni de femei

Nr. 724/1941

Concurs

Devenind vacant postul de Econom la Internatul Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, se publică concurs pentru întregirea lui, invitându-se ceice doresc să-l ocupe să-şi înainteze cerere de concurs, în termen de opt zile, cu actele personale şi de studii, la Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Retribuţiunile sunt cele prevăzute în bugetul Onor. Minister al educaţiei naţionale, al cultelor şi artelor.

Sunt preferaţi candidaţii fără familie.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului Arhiepiscopesc ţinută la 21 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

OMILIA

„la aminte la tine însuţi"

(A doua Lege 15, 9), de sfântul Vasile cel Mare (traducere)

(4) [Sfârşit]

Chiar sărac de ai fi şi ieşit din oameni săraci, de eşti ascuns şi fără mărire, slab şi lipsit de pânea cea de toate zilele, fără casă şi ţară, cu teama de cei puternici şi cu smerenie înaintea tuturor, în astfel de împrejurări, pricinuite de starea ta, să nu desnădăjdueşti. Să nu ai nici o invidie şi să nu înlături nădejdea şi aşteptarea cea bună. Inalţă sufletul tău ca să vezi cele bune care ţi le-a dăruit Dumnezeu, şi câte ţi-a făgăduit şi rămân adunate pentru tine. Mai întâi să-ţi aduci aminte că eşti om, singura creatură dumnezeească dintre toate vieţuitoarele. Socoteşti că nu este de ajuns gândul acesta, când te cugeţi cu înţelegere (că eşti creiat de mânile lui Dumnezeu) să-ţi producă o înaltă bucurie şi mulţumire? Apoi că eşti creiat după însuşi chipul lui Dumnezeu, şi pentru aceasta poţi să te înalţi la cinstea şi rânduiala îngerilor prin felul vieţii virtuoase. Ai primit suflet raţional şi înţelegător prin care cugeţi despre Dumnezeu, cercetezi şi meditezi asupra lucrurilor, bucurându-te de fructul cel prea dulce al înţelepciunii. Ai în slujba şi sub ascultarea ta toate vietăţile pământului, cele domestice şi cele sălbatice, toate câte trăesc în ape şi sboară în aer. Iar tu omule uiţi că ai descoperit artele, ai zidit oraşe şi cele de trebuinţă pentru traiul tău, pe toate le stăpâneşti cu mintea ta. Oare nu mintea pe care ţi-a dat-o Dumnezeu, ţi-a dat putinţa să treci marea? Pământul şi marea nu sunt puse în slujba vieţii tale? Atmosfera şi corul stelelor nu-ţi arată armonioasa lor rânduială? De ce eşti dar îngust la inimă pentrucă nu ai cal cu frâne argintii? Ai însă soarele care ţine înaintea ta lumina cea strălucitoare toată ziua. N'ai strălucirea aurului şi argintului pe care o are cel bogat, dar ai luna care te cu- prinde cu mii de raze argintii. Nu te plimbi cu trăsură aurită, dar ai picioarele tale trăsura cea nedespărţită. Prin urmare de ce fericeşti pe acela care are pungă grasă, dar are nevoe de picioare străine ca să meargă? Nu te culci în pat de abanos, dar ai pământul care este mai bun decât multe paturi de fildeş. Tu ai odihnă dulce, somn fără de grije şi grabnic de care este lipsit bogatul obosit de atâtea griji. Nu ai locuinţă cu acoperiş de aur, dar ai cerul care te luminează cu nespusele frumuseţi ale stelelor. Acestea sunt bunuri materiale şi omeneşti, dar sunt şi altele cu mult mai presus decât acestea.

Iar pentru tine Dumnezeu s'a făcut om; pentru tine sunt darurile Duhului sfânt; nimicirea morţii, nădejdea învierii şi legea dumnezeească. Pentru tine este mijlocirea către Dumnezeu prin calea poruncilor Lui, strălucirea Impărăţiei Cerurilor, cununile dreptăţii gata pentru ceice n'au slăbit în ostenelile şi luptele virtuţii.

Dacă iai aminte la tine însuţi, acestea arătate mai sus şi mai multe vei găsi în jurul tău. Vei gusta cele bune ce le-ai primit dela Dumnezeu. Nu te vei micşora sufleteşte, fără să te întristezi de cele ce-ţi lipsesc. Porunca aceasta (ia aminte la tine însuţi) totdeauna este aproape de tine şi de faţă, şi-ţi va da mare ajutor. De pildă: se naşte în sufletul tău mânie şi de necaz ajungi la cuvinte necuviincioase, fapte rele şi dobitoceşti. Dacă iai aminte la tine însuţi, vei potoli mânia ta şi vei folosi judecata ca pe un biciu.

După cum se închid asinii cei nesupuşi şi neascultători, astfel vei stăpâni limba şi nu vei mişca mâinile tale împotriva celui ce ţi-a pricinuit mânia. Dorinţele rele apasă sufletul tău şi l silesc la pasiuni nestăpânite şi necuviincioase? Ia aminte la tine şi te gândeşte că dorinţa care se arată acum dulce şi mulţumitoare, te va duce la starea cea amară. Deoarece gâdilirea pe care o produce plăcerea de acum în trup, va produce desigur viermele cel veninos care te va pedepsi fără încetare; iar înflăcărarea trupului se va schimba în mama focului veşnic. Când mintea ta

se gândeşte la acestea, îndată se îndepărtează dorinţele şi plăcerile. Minunată bucurie lăuntrică şi linişte se vor statornici în suflet, se va potoli desigur toată tulburarea slujirilor celor neînţelese, când se va arăta înaintea lor aspra şi serioasa lor doamnă.

Ia aminte la tine, ca să înveţi că sunt două puteri ale sufletului. Una este raţională şi înţelegătoare şi ea are din fire stăpânirea şi puterea. Cealaltă este neraţională şi în stare să producă patimile şi dorinţele cele oarbe, şi deaceea ascultă şi se supune puterii raţionale. Ia aminte la tine prin urmare şi nu lăsa niciodată mintea ta să fie prizoniera şi slujitoarea patimilor. Să nu laşi ca patimile şi dorinţele să se ridice împotriva puterii raţionale a sufletului tău şi ele să-i răpească stăpânirea şi conducerea. Adevărata concepţie despre tine însuţi te va călăuzi îndeajuns să primeşti şi înţelegerea lui Dumnezeu. Prin urmare de iai aminte la tine însuţi, nu ai nevoe să recunoşti pe Creatorul tău prin mijlocirea altor făpturi. Plecând dela tine însuţi ca dintr'o lume mică îţi vei forma o concepţie despre înţelepciunea cea mare a Creatorului tău. Dela sufletul tău cel netrupesc care-l ai, se cade să priveşti şi pe Dumnezeu ca netrupesc, nemărginit de spaţiu, pentrucă şi mintea ta din fire nu are petrecerea într'un loc. Intrucât sufletul este împreună legat cu trupul, este mărginit de spaţiu. Se cade să crezi că Dumnezeu este nevăzut, pentrucă nici sufletul tău nu poate fi cuprins cu ochii trupului. Sufletul nu are culoare, nici formă sau vreo calitate a trupului, ci se cunoaşte numai din lucrare. Prin urmare, nu căuta să cuprinzi pe Dumnezeu cu ochii, ci sădeşte credinţa în mintea ta, pentruca să primeşti concepţia cea înţelegătoare despre Dumnezeu. Admiră pe Creatorul Dumnezeu care a unit aşa de minunat puterea sufletului cu a trupului, încât ajung până la cele mai mici părţi ale trupului, formând din părţi cu totul deosebite o unire armonioasă. Observă şi tăria pe care o dă sufletul trupului, dar şi împreuna participare la patimile trupului pe cari acesta le resfrânge şi asupra sufletului. Până când trupul primeşte viaţă dela suflet, trupul pricinueşte sufletului suferinţe. Observă încă mulţimea cunoştinţelor pe cari le are sufletul, fără să întunece cunoştinţele cele nouă ce se adaugă la cele vechi. Amintirile şi gândurile cele curate se păstrează netulburate ca şi cum ar fi scrise cu un stil de cretă. Mai mult vezi că alunecând sufletul spre patimile trupului, îşi pierde frumuseţea şi demnitatea lui. Şi iarăşi când se curăţeşte de urâciunea păcatului, tinde prin virtute la asemănarea cu Dumnezeu.

După cercetarea sufletului, ia aminte acum dacă voeşti şi la forma trupului, pentruca să admiri locuinţa cea potrivită pentru sufletul raţional, pe care a creiat-o cu măestrie Dumnezeu. Dintre toate vieţuitoarele numai pe om l-a creiat Dumnezeu cu statură dreaptă, pentru ca să înveţi din aceasta că viaţa ta se înrudeşte cu cele cereşti. Până când animalele cele cu patru picioare caută spre pământ şi pântece, omului i s'a dat ochi potriviţi şi pregătiţi să vadă cele de sus, pentruca să nu fie ţinut de patimile pântecelui, ci să păstreze pasiunea şi dispoziţa spre urcarea la cele de sus. Ia aminte că a aşezat capul la partea de sus a trupului şi în acesta a aşezat cele mai însemnate simţiri. Aici sunt: văzul, auzul, gustul, mirosul şi toate simţirile sunt aşezate în vecinătatea lui. Şi deşi sunt puţin incomodate pentru mica întindere a feţii, totuşi o simţire nu este împiedecată de loc de simţirea vecină. Şi cum ochii au vederea sigură a celor mai înalte, pentruca să nu fie vreo piedecă înaintea lor a vreunui mădular al trupului au proeminenţa pleoapelor întrebuinţată ca o învelitoare de apărare, ca să poată vedea drept şi precis. Urechea nu este o deschidere deadreptul aşezată în cap, ci prin mijlocul spiralei primeşte sonora vibraţie a aerului. Prin această alcătuire a urechilor se arată înţelepciune mare, pentrucă sunetul fără împiedecare, este primit, şi mai mult este uşurat prin resonanţa care se produce în spirala urechii. In felul acesta nu poate vreo piedecă din afară să oprească primirea sunetului.

Observă şi felul limbii, că este fină şi delicată, potrivită să se mlădieze după toată trebuinţa cuvântului. De altă parte dinţii sunt mădulare ale sunetului, dând puternic sprijin limbii, dar sunt în acelaş timp şi slujitorii hranei, căci cu ajutorul lor se taie hrana şi se mistue. In felul acesta cercetând toate prin cuvenită preocupare şi observaţie, cunoscând slujba plămânului în respiraţie, mădularele digestiunii, vinele sângelui — arterele, vei înţelege din toate nepătrunsa înţelepciune a Creatorului tău şi vei striga cu profetul David: „Atotştiinţa Ta mă covârşeşte", (Ps. 139, 6). Ia aminte la tine, ca să iei aminte de Dumnezeu, Căruia se cuvine toată mărirea şi puterea în vecii vecilor, Amin.

Trad. Diacon **D. Popescu**

INFORMAŢIUNI

Jubileu. *In sesiunea generală ordinară din Mai 1941* **Academia Română** *îş va serba jubileul de 75 ani de existenţă.*

Din noul guvern face parte, ca subsecretar de stat la Ministerul cultelor şi dl dir. al Şcolii norm. de băieţi „A. Şaguna" din Sibiu, **Ioan Sandu.** Distinsa Dsale personalitate culturală, tactul şi priceperea dovedite în atâtea misiuni importante cu cari a fost încredinţat de Biserica noastră, judecata chibzuită şi largă, echilibrul sufletesc cari-l caracterizează, îl face cum nu se poate mai potrivit pentru o asemenea încredinţare delicată.

A murit contele Ştefan Csáky, ministrul de externe al Ungariei. Născut în Sighişoara, la anul 1894, a luat parte la negocierea de pace dela Trianon, în calitate de secretar de legaţie. A reprezentat apoi Ungaria în mai multe capitale europene, între care şi la Bucureşti.

„Biserica şi Şcoala", revista oficiala a Episcopiei Aradului, alături că împreună cu ziarul *Ştirea* din Arad, au fost interzise a mai intră în Ungaria. Motivul opreliştei nu se cunoaşte. — Şi foile ungureşti din România pot să apară în toată libertatea?

„Uniunea ziariştilor români din Transilvania", asociaţie de presă persoană juridică, în urma cedării Clujului, şi-a stabilit sediul în Sibiu. Domnii membri sânt rugaţi să comunice adresele urgent, pe adresa: dlui secretar general *I. Gh. Severeanu*, Sibiu, strada Moara de scoarţă Nr. 19. Ceice doresc lămuriri, vor ataşa timbre pentru răspuns.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 2 Februarie 1941, va predica părintele *Patriciu Curea.*

La Praznicul sfinţilor Trei Ierahi a predicat Păr. Diacon Dr. *Grigorie T. Marcu.*

Poşta redacţiei

V. S. în *G.* Din nefericire, de astă dată aveţi perfectă dreptate. Până la proba contrară, trebue să admitem — cu DVoastră — că *„Renaşterea"* de la Alba-Iulia şi-a cam pierdut cârma, deşi rostul ei în refugiu, ca şi altă dată la Cluj, e tocmai acela *de a cârmui* şi nu de a zăpăci lumea. E fără doar şi poate dureros că foaia numită lipăreşte câte toate, numai să-şi umplă paginile. Dar articolaşul împricinat are şi un aspect hilariant. Şi acela trebue reţinut îndeosebi, ca să mai descreţim frunţile şi să nu luăm lucrurile aşa grav. Prin urmare, ziarul „clerical" „Slovenec" din Liubliana a scris ceea ce a scris despre consecinţele posibile ale actualului războiu, în domeniul religios. Iar un alt ziar, l-a pus la punct cu anumite precizări de ordin alimentar. Foarte bine! Spele-şi rufele cum se pricep mai bine. Dar să vii tu, „Renaşterea", să faci atmosferă simpatică unei atitudini întemeiată pe consideraţiuni pântecale — câtă vreme tocmai din astfel de pricini Eparhia ta geme cu trupul frânt în două — asta-i prea din samă afară. Gazeta care-i gagetă n'ajunge numai să fie scrisă. Ea trebue să fie în clar barem cu aceste două porunci de căpetenie ale ziaristicei care se respectă: 1. să ştii *cum să scrii* şi 2. să ştii *ce să scrii.* Altfel, cazi în categoria celor ce gândesc cu epiderma şi scriu cu „picerele" .. Nouă ne place să credem că „Renaşterea" nu se îmbulzeşte la o asemenea tovărăşie. Şi, prin urmare, aşteptăm să ne-o dovedească barem de-acum încolo, gândindu-se mai insistent la fraţii dragi cari au rămas peste hotar şi alinându-le durerea cu toată tragerea de inimă, în toată bunăvremea.

Pr. *L. N.* în *R.* Am primit. Vă mulţumim. Fragmentul semnalat e într'adevăr hiperdelicios. Il reproducem, ca să înveţe şi alţii cum se poate compromite „la sigur" scrisul bisericesc.

O foaie eparhială de-a noastră (durere!), lipăreşte în nr. 3 a. c. un *prim*-articol despre „Haina preoţească". Incepe aşa:

„Deşi ne este dat să trăim în secolul vitezei, în care noţiunea de distanţă are o valoare doar prin conţinut, nu şi prin semnificaţia ei în zilele noastre, totuşi, pentru unii şi azi, timp şi loc, aproape şi departe, cântăresc mult în al vieţii caer.

Pentru aceştia nevoe este, a scrie, pentru ca prin scriere sufletul celui care găsueşte prin scris, să se deschidă în tocmai ca un soare în răsărit de dimineaţă al unei primăveri.

Prin scris, trebue să-ţi destăinueşti şi cea din urmă cută a sufletului tău, ca astfel comuniunea dintre tine şi cititorul tău să fie o realitate viabilă. Să scri cu suflet; din convingere; cu propriul tău sânge.

In scrisul tău, tu, să te regăseşti pe tine.

„Iată de ce, azi, cu tine frate întru a Domnului slujire, cu tine voesc să stau de vorbă şi aşa de la suflet la suflet să-ţi spun păsul meu şi poate regăsire-ţi afli şi tu".

Pun rămăşag că v'aţi lămurit. Am citit semnătura şi nu ne venea să credem ochilor: iscăleşte tocmai *redactorul* foii. Trebue că-i o fraudă la mijloc, sau cel puţin o greşală inocentă. O fi abuzat cineva de numele său. Un *redactor* de foaie *bisericească* nu poate potrivi asemenea enormităţi sfertodocte, vrednice de-o Antologie a scrisului... paleontologic.

Nr. 27/1941 (9) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, **Tâmpa,** din protopopiatul Deva, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Grădină parohială în extensiune de 400 stânjini pătraţi.
3. Sesiune parohială: 44 jugăre cadastrale, pământ arător şi fânaţ.
4. Venitele stolare uzitate în tract.
5. Câte una măsură porumb smîcurat de 30 litri anual dela fiecare familie, sau echivalentul în bani.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, însoţite de actele prevăzute în regulamentele pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Deva în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţare prealabilă din partea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 25 Ianuarie 1941.

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 295—940 prot. (2) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I-a, **Sibiu-Iosefin,** protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială şi grădină.
3. Sesiune parohială, 32 jug. arător şi fânaţ.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sibiu.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Sibiu, în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 8 Ianuarie 1941.

Emilian Cioran
protopop

(5) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Vecerd,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuţiuni:

1. Intregirea salarului dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială arător şi fânaţ în mărime de 13 jugăre pe hotarul comunei necomasat.
3. Câte una ferdelă grâu (20 l.) dela fiecare familie.
4. Stola statorită pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.
5. In lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji pentru parohul său de o locuinţă corespunzătoare.
6. Preotul va putea ţinea pe păşunea comunală vite ca şi oricare proprietar din comună.

Parohia Vecerd se află la 2 jum. km depărtare de gară şi 600 m. depărtare de staţiunea autobusului.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs însoţite de actele necesare în termenul de mai sus, precum şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta, pe lângă încunoştiinţarea şi aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 31 Decemvrie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop

Nr. 64—9411 (6) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Vărd,** de clasa III-a, din protopopiatul Agnita, declarată vacantă de către Prea V. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 12.058/1940 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Rom.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare cele statorite în protopopiat.
3. Casă parohială cu dependenţe economice.
4. Sesiune parohială în mărime de 6 jug. 1253 stj. p. arător şi fânaţ.
5. Drept în păşunatul Composesoratului pentru 2 vite mari gratuit.
6. 5 stânjini lemne de foc dela comuna politică. Făcutul şi adusul lor de către credincioşii din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de actele prevăzute de Regulamentul pentru parohii, precum şi încuviinţarea de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Agnita, iar concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, cuvânta, celebra şi a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita în înţelegere cu consiliul parohial, din şedinţa dela 17 Ianuarie 1941.

Agnita, la 18 Ianuarie 1941.

Emil Păcală
protopop

Publicaţiune

Se publică spre cunoştinţă generală, că în ziua de *20 Februarie 1941*, ora 11 a. m., în Biroul consiliului parohial al bisericei Sf. Nicolae din Braşov, situat în Piaţa Unirii 1, se vinde la licitaţie publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—110, întreg materialul lemnos ce va rezulta din exploatarea pădurii din Muntele Sf. Ilie, judeţul Prahova, proprietatea bisericei.

Caetul de sarcini, precum şi alte relaţiuni se pot vedea şi lua la biroul sus numit, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12 a. m.

Consiliul parohial:
(4) 3—3 **Dr. N. Stinghe**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 9 Februarie 1941 — Nr. 7

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mi

APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Scara răspunderilor

S'a remarcat în doctrina creștină despre om din timpul mai nou (de Brunner de pildă) că elementul cel mai caracteristic și cel mai nobil al ființii omenești este sentimentul răspunderii. Termenul sentiment este impropriu; îl folosim în lipsă de altul mai potrivit. In nici un caz nu trebue să rămânem cu impresia că responsabilitatea e ceva de ordin sentimental, superficial și schimbător. Ea e experiența adâncă și statornică a unei poveri grave, a unei încredințări plină de onoare cu care am venit pe lume. E o intuiție, o «vedere» atât de fundamentală a spiritului nostru ca și conștiința de sine, de care este de altfel aproape nedespărțită. Sentimentul datoriei e numai o expresie exterioară, legală, a sentimentului cu mult mai adânc, mai ontologic, mai substanțial al răspunderii. Conștiința morală însași cu poruncile și mustrările ei nu e decât o tulpină ce se nutrește din rădăcina responsabilității.

Prin sentimentul răspunderii omul se deosebește de vită. Căci o rațiune care nu e întrebuințată decât pentru inventarea și rafinarea obiectelor menite a satisface plăcerile individuale, nu-l înalță peste animal, ci îl coboară sub el. Toate funcțiunile sufletești ale omului au destinația să slujească unei acțiuni și comportări dominate de sentimentul răspunderii, care căptușit cu căldura afecțiunii nu e altceva decât însași iubirea.

Prin însușirea responsabilității omul se vădește ca o ființă înzestrată cu o misiune, cu un rost în lume. Ea-i arată că i s'a făcut și lui o onoare din partea Creatorului. Ea-i spune că nu-i în lume «ca să taie frunză la câni», ci cu o slujbă, cu un rol dela care se așteaptă lucruri mari, că într'o însemnată privință de lucrarea și de comportarea lui atârnă — ca și de Dumnezeu! — soartea multor oameni și prin repercusiune chiar a colectivităților.

Dar ca în toate fenomenele vieții și lumii, există și acî o gradație. Răspunderea unui om fără roluri de conducere în societate și fără însușiri de prestigiu și de influință față de semeni, este cu mult mai redusă în raport cu răspunderea celor onorați și împovărați de Dumnezeu și de colectivitate cu asemenea situații.

Cu cât pilda sau acțiunea cuiva are o rază de eficiență mai întinsă și pătrunde prin autoritatea ei mai adânc în suflete cu atât poartă mai multă răspundere pentru tot ce face, pentru tot ce grăește și nu grăește.

Cei mai responsabili sunt conducătorii de popoare și de țări. Prin legile și pildele lor de viață, prin întrelăsările lor, pot păgubi enorm sufletul acelor popoare și pot aduce mai curând sau mai târziu adevărate catastrofe asupra țărilor respective.

Dar o responsabilitate și mai mare apasă asupra preoților, urmându-se firește și acî o scară dela preoții smeriți din ultimele cătune până sus pe treptele scaunelor arhierești.

Tremur pentru orice tânăr teolog când îl văd primind pe grumazul lui plecat epitrahilul hirotoniei și răspunderea Evangheliei. Nu pentrucă s'ar sorti prin aceasta la o viață de înfrânări cât trăește în lumea aceasta, ci pentru momentul în care îi va cere Dumnezeu la sfârșit socoteală de fiecare suflet ce i s'a încredințat să-l ducă la mântuire. Mă străpunge adânc un sentiment de milă anticipativă cu atât mai mult cu cât mi se pare că el își dă mai puțin seama de răspunderea ce o ia asupra-și, cu cât îmi pare mai «iresponsabil» și cu cât în viața lui pământească volatilizează mai mult neajunsurile stării sale de preot. Cu atât va fi atunci trezirea mai groaznică.

Va cere Dumnezeu socoteală și conducătorilor administrativi și politici despre ratarea existenții pământești a popoarelor ce le-au avut în grije, precum va cere și învățaților, literaților și tuturor inșilor cu oarecare prestigiu asupra altora. Dar toți vor avea o oarecare circumstanță atenuantă în faptul că misiunea lor n'a avut ca obiect direct mântuirea sufletească a supușilor și a aderenților. Ei vor răspunde direct pentru răul pământesc, deci temporal, ce l-au făcut oamenilor și popoarelor.

Dar preoții! Ei vor avea să răspundă pentru nenorocirea veșnică a sufletelor. Cred că ar ajunge pentru un preot ca pedeapsă în lumea viitoare să fie pus etern în fața nenorocirii fără de sfârșit a sufletelor cari s'au pierdut din vina lui. Asupra acestui preot trebue să apese într'o măsură nespus mai mare orice chin suportat de foștii lui păstoriți din vina lui pozitivă sau negativă.

Responsabilitatea îl face pe oricine serios. Cine simte perpetuu dogoarea ei, ascuțimea ei, trăește pe un plan de nobilă elevație și aspră bărbăție interioară. Iresponsabil și neserios sunt cuvinte gemene.

Responsabilitatea preotului e de esență cu mult superioară, știind că de el atârnă soartea veșnică a oamenilor. Pe el trebue să-l ardă necurmat această responsabilitate. Aceasta trebue să-i dea o infinită seriozitate și pasiune în lucrare și o hotărâre de-a fi gata la orice, chiar și la moarte, pentru orânduirea faptelor și a cuvintelor sale sub criteriul unic al mântuirii sufletelor. Trebue să fac și să spun cu prețul oricărei batjocuri dela oameni și a oricărei jertfe, tot ce e necesar pentru mântuirea lor și numai aceasta, trebue să-și spună preotul. Orice alt criteriu al faptelor și cuvintelor preoțești, e un semn de ieșire din sfera gravă a responsabilității și deci o mărire a caracterului înfricoșat al judecății finale.

Sunt mulți cari se înșeală în privința seriozității, îmbrăcându-se într'o seriozitate a patimilor, unele cu falsă înfățișare de noblețe. Dar patima nu dă seriozitate, ci încruntare, orbire, furie. Seriozitatea e o dimensiune în adâncime, e o vedere a intimităților profunde ale existenții. Numai aici e simțirea răspunderii. Cine urăște înfuriindu-se nu e nici serios, nici responsabil, chiar dacă ar face-o în numele neamului, sau al lui «Hristos». Cu atât mai puțin s'ar putea spune de un preot care ar pune mâna pe revolver — fie în numele neamului, fie a lui «Hristos» — că își mai dă seama de înfricoșata răspundere a misiunii sale.

Cât strică preoții ieșiți cu sufletul lor din mărețul sanctuar al sentimentului de răspundere? Ca să întoarcem foaia, ei nu strică numai mântuirii veșnice a credincioșilor lor, ci și rânduielii morale a vieții lor pământești și prin repercusiune și viitorului din această lume al neamului lor. Nu există dușmani mai mari ai neamului propriu, fermenți mai distrugători ai ființii lui decât preoții pe cari nu-i mai arde, nu-i mai împunge răspunderea scrupuloasă, intransigentă a sfintei lor misiuni. Când se înmulțesc asemenea exemple între preoții unui popor, fără nici o reacțiune serioasă, teamă ne este că aproape e sfârșitul.

---

* FOIȘOARA *

Prezență...

A sluji lui Hristos, a sluji numai Lui; a face din inima ta un altar aprins în flacările iubirii lui Hristos: iată cărarea preoției. Rezultă de aici că preotul e absent din veac? Stă el, prin aceasta, la periferia istoriei, cu o umbră sublimă proectată în lumini stelare peste lume, fără a avea totuși nici o influență în sbuciumul vremii? Există într'adevăr critici cari spun că Biserica e absentă din veac, în orice caz e o prezență prea vagă, prea fără putere. Nu ne interesează adevărul sau neadevărul acestei aserțiuni. Intrebarea capitală e aceasta: cum poate fi Biserica, deci preoția, *prezentă* în veac? Cum poate fi cu adevărat preoțimea prezentă în frământarea revoluționară a neamurilor?

Răspunsul ni-l dă însăși viața, realitatea pe care o trăim și o vedem. Nimeni nu poate acuza preoțimea că nu este prezentă în veac, nu o poate acuza că prezența ei lipsește în vălmășagul luptelor de azi. E animată de idealurile veacului, e entuziasmată de destinul de flacără și cer al neamului; nicăiri unde e lipsă de suflet și de jertfă nu lasă locul gol. Își face datoria până la capăt. E vorba de culturalizare? Preoțimea e prezentă. E vorba de ridicarea economică a satelor? Preoțimea e activă. E vorba de curente politice? Preoțimea e luptătoare. In ce sens? Așa că se asimilează, ca toți ceilalți, acestor misiuni culturale, economice, politice, spirituale dacă vreți. Devine un apostol al culturii, un luptător al veacului, un exponent al neamului. Este aceasta adevărata prezență? Paradoxul situației în care ne găsim, mărturisește fără nici un echivoc că nu aceasta este adevărata prezență a preoțimii, că o astfel de prezență este mai mult o absență, dacă nu chiar o abdicare. E ciudat, dar așa e: *preoțimea e prezentă în veac, dar nu și preoția; preoțimea e prezentă în lume, dar nu și Biserica.* De ce? Pentrucă, printr'o astfel de prezență, nu preoțimea *este* în veac, ci veacul e prezent în preoțime: — preoțimea slujește veacului, nu apleacă veacul sub patrafirul de azur al preoției.

Există așadar prezențe și prezențe. Există o falsă prezență, o iluzorie contemporaneitate, o amăgitoare actualitate. E prezența cantitativă, numerică, prezența care nivelează, care asimilează, în care preotul devine un om al vremii, un fanatic al neamului, un luptător al veacului, fără să aducă nimic specific, nimic deosebit între ceilalți luptători.

E în ritmul veacului, ca orice mirean, cioplit după zările lui de țărână și nostalgii. In felul acesta preoțimea e prezentă în veac, dar nu și preoția; în felul acesta preoțimea e luptătoare și activă în sbuciumul vremii, dar nu și Biserica. Pentrucă ea [preoțimea] nu mai reprezintă pe Hristos, ci veacul, nu mai reprezintă Biserica, sau altarul, ci neamul. E o prezență secularizatoare, care desbracă pe preot de preoție și-l îmbracă în uniforma veacului. Ea este pricina absenței Bisericii din veac, dacă se poate vorbi de o astfel de absență...

Această prezență-absență, această abdicare e explicabilă numai într'un singur fel: *lipsește trăirea în Hristos. Omul nu este ceiace știe, nici ceiace învață sau propovăduește; el este ceiace iubește, ceiace trăiește.* Dacă știe și propovăduește învățătura creștină, dar nu trăește în Hristos, ci în veac, el nu poate fi *prezent* în lume ca ucenic al lui Hristos, ci numai ca om al veacului. S'o recunoaștem: suntem creștini teoretic, doctrinar și moral. Dar nu trăim în Hristos, *nu simțim pe Hristos viețuind în noi.* Trăim cu idealurile veacului, simțim energiile neamului răvășindu-ne ființa. Și atunci e firesc să fim prezenți în veac și totuși absenți.

Declaraţii făcute de Conducătorul statului

Dl general *Ion Antonescu* a făcut presei următoarele declaraţii deodată cu punerea în vigoare a Decretului-Lege pentru reprimarea faptelor ce primejduesc existenţa şi interesele statului:

Conducătorul a zis:

Am venit cu un Decret care urmăreşte să asigure liniştea, ordinea şi siguranţa, oprind manifestările politice şi sancţionând orice atingere a intereselor statului.

Sancţiunile grave pe care le prevede decretul, nu numai pentru autorii abaterilor, dar şi pentru membrii familiei, pentru patroni şi pentru funcţionari, pot să atragă atenţia tuturor asupra voinţei neînduplecate a mea, a guvernului şi a armatei de a asigura ordinea desăvârşită.

Fac un apel curat la toate cugetele româneşti, la românii de toate vârstele şi de toate clasele, să înţeleagă răspunderea mea şi răspunderea lor.

In jurul nostru, popoarele freamătă în arme, gata de orice jertfă pentru înălţarea statului lor. Poporul românesc nu poate oferi istoriei pilda odioasă a lipsei de conştiinţă cetăţenească şi a oricărei înţelegeri în faţa propriului său destin şi a frământărilor lumii, continuând să tolereze în mijlocul său acte de ură şi anarhie, atunci când istoria ne comandă unirea tuturor pentru apărarea drepturilor patriei.

Cer deci linişte, muncă, unitate şi ordine.

Aceasta o aşteaptă şi aliaţii noştri.

Acei dintre noi cari nu pricep, sau se fac instrumentele urii, ambiţiei sau intereselor duşmane, sunt trădători de neam şi vor fi trataţi ca atare.

Iată sensul decretului.

Deci, să intre toţi în ordine — şi nimeni nu va avea de suferit de pe urma acestui decret.

Cuvintele folositoare de suflet ale Sf. Marcu Pustnicul

Fiindcă de multeori aţi voit să ştiţi despre legea duhovnicească şi despre împlinirea şi păzirea ei, vom vorbi despre aceasta pe cât ne este cu putinţă.

Mai întâi să ştim că Dumnezeu este începutul, mijlocul şi sfârşitul oricărui bine; iar binele e cu neputinţă să fie crezut şi săvârşit, decât în Hristos Iisus şi Sf. Duh.

Orice bine se dă de Dumnezeu cu un rost oarecare, şi celce astfel îl primeşte, nu-l va pierde niciodată.

Credinţa neclintită este ca un turn tare. Iar Hristos este totul pentru celce crede.

Oricare ar fi planul tău, să vină dela Începătorul atotbinele, ca să fie fapta ta după voia lui Dumnezeu.

Cel smerit cugetător şi cu viaţă duhovnicească, cetind Sfintele Scripturi, înţelege toate cu privire la sine şi nu la altul.

Cheamă pe Dumnezeu să deschidă ochii sufletului tău şi vei vedea folosul rugăciunii şi al cetirii bine înţelese.

Celce are vreun dar duhovnicesc şi sufere împreună cu ceice nu-l au, prin împreuna suferinţă îşi păstrează darul. Iar cel trufaş îl va pierde cufundându-se în gândurile slavei deşarte.

Cura smerit cugetătoare grăeşte adevărul, iar celce îi stă împotrivă se aseamănă cu sluga aceea care a pălmuit peste obraz pe Domnul.

Nu te face ucenic al celuice se laudă pe sine, ca să nu înveţi mândria în loc de smerita cugetare.

Să nu te înalţi în inima ta pentrucă înţelegi cele zise în Scripturi, ca să nu cobori mintea la duhul blasfemiei.

Să nu încerci a deslega prin gâlceavă un lucru încurcat, ci prin cele arătate de legea duhovnicească, adecă prin răbdare, rugăciune şi nădejdea care numai de un lucru ţine socoteală.

Celce se roagă trupeşte, fără să aibă cunoştinţă duhovnicească, este un rob care strigă şi zice: Fiul lui David miluieşte-mă.

Orbul de odinioară după ce a văzut din nou, a căutat spre Domnul şi închinându-se Lui, nu L-a mai mărturisit Fiu al lui David, ci Fiu al lui Dumnezeu.

Să nu te înalţi când verşi lacrimi în vremea rugăciunii, căci Hristos este Celce s'a atins de ochii tăi şi ai privit în sus cu înţelegere.

Celce asemenea orbului şi-a lepădat haina şi s'a apropiat de Domnul, se face următorul Lui şi propoveduitorul învăţăturilor celor mai înalte.

De vor stărui în noi gândurile cele rele, acestea învârtoşează inima, iar de le vom scoate afară prin înfrânare, vine zdrobirea inimei.

Este o zdrobire de inimă nesupărătoare şi folositoare spre umilirea ei; iar alta supărătoare şi vătămătoare spre dojenirea ei.

Privegherea, rugăciunea şi răbdarea celorce ţi se întâmplă aduc zdrobirea inimei nesupărătoare şi folositoare, dacă nu le veştejim acestea prin lăcomie.

Celce stărueşte în acestea este ajutat să săvârşească şi celelalte nevoinţe. Iar cel fără de grije şi răspândit cu mintea va fi chinuit de o moarte cumplită.

Inima iubitoare de plăceri este pentru suflet închisoare şi lanţ în vremea când acesta părăseşte trupul; iar cea iubitoare de osteneală este ca o uşe deschisă.

Inima ne îndurătoare este ca o poartă de fier încuiată la intrarea în cetate. Celui ce pătimeşte răul şi este strâmtorat se deschide dela sine, cum s'a întâmplat lui Petru.

Multe sunt felurile rugăciunii; unul mai deosebit decât altul. Cu toate acestea, nici o rugăciune nu este vătămătoare, decât aceea care nu mai este rugăciune ci lucrare diavolească.

Un om vrând să facă rău, s'a rugat mai întâi cu mintea după obicei şi prin purtarea de grije a lui Dumnezeu fiind împiedecat, mai pe urmă mult I-a mulţumit.

In vremea aducerii aminte de Dumnezeu înmulţeşte rugăciunea, ca în vremea când vei uita, Domnul să-şi aducă aminte de tine.

Scriptura numeşte credinţa: adeverire a celor nădăjduite; iar ceice nu cunosc sălăşluirea lui Hristos s'au numit neiscusiţi.

După cum cugetarea se arată prin lucruri şi cuvinte, tot astfel şi viitoarea răsplătire prin faptele bune şi de inimă.

Inima îndurătoare va primi milă, iar cea care nu şi-a împlinit slujba, vă lua cele rele.

Legea slobozeniei învaţă tot adevărul. Mulţi o cetesc ca să o cunoască, dar puţini înţeleg să îndeplinească poruncile ei.

Nu căuta desăvârşirea în virtuţile omeneşti, că nu o vei găsi deajuns întru acestea. Căci desăvârşirea stă ascunsă în Crucea lui Hristos,

Legea slobozeniei se află prin conştiinţa adevărată, se înţelege prin lucrarea poruncilor, şi se desăvârşeşte prin îndurările lui Hristos.

Ceice nu s'au socotit datori să împlinească toate peruncile lui Hristor, citesc legea lui Dumnezeu trupeşte, neînţelegând cele zise în ea, nici despre ce lucruri vorbeşte ea. De aceea ei socotesc că împlinesc legea prin fapte.

Un lucru poate fi bun la arătare, dar gândul celuice-l săvârşeşte nu este bun. Deasemenea poate fi rău la înfăţişare, dar gândul celuice l-a săvârşit să fie bun. Nu numai fapte săvârşesc unii, ci vorbesc şi cuvinte în felul în care am spus mai sus. Căci unii schimbă rostul lucrurilor prin neiscusinţa şi neştiinţa lor, alţii prin gândul lor cel rău, iar alţii urmăresc buna cucernicie.

Celce îşi apără lauda şi îşi ascunde învinuirea sa, nu este uşor cunoscut de cei mai proşti. Asemenea acestuia este şi celce se slăveşte în deşert, sub masca smereniei. Aceştia multă vreme înşelând adevărul prin minciună, în cele din urmă îl lasă să se vadă din lucruri.

Cineva poate face un lucru cu adevărat bun pentru apărarea aproapelui său; iar altul chiar nefăcând acesta, l-a ajutat cu mintea sa.

E o absenţă dureroasă, un gol pe care nu-l poate umplea nici o prezenţă cultural-economic-politică a preoţimii în veac. Din contră o agravează. Căci nu aceasta este adevărata prezenţă.

Există însă o prezenţă adevărată? Desigur că da. Şi o putem avea? Fără nici o îndoială! Ea este unica soluţie, calea pentru care preoţia stă în inima veacurilor: *E prezenţa în felul lui Hristos, în felul apostolilor şi sfinţilor*, prin cari Hristos însuşi a fost şi este prezent cu adevărat, în lume. O prezenţă efectivă, o prezenţa creatoare, niciodată învechită, necontenit actuală. Noi nu lucrăm numai *în numele* lui Hristos, ci trebue să lucrăm *ca* şi *El*, aşa *cum* ar lucra El în veac: să se simtă că nu noi lucrăm, ci prin noi El lucrează în lume. *Că suntem întrupare vie a puterii Lui între oameni.* Celce lucrează în numele lui Hristos, activează omeneşte, face fapta lui cu puterile lui, dar acela prin care Hristos lucrează, a cărui viaţă e deplin asimilată vieţii lui Hristos, face fapta puterii Lui. Nu el e prezent în veac, ci Hristos prin el. El nu se pierde în curentele lumii, ci e stâlp de lumină; el nu slujeşte vremii, ci înduplecă vremea să slujească lui Hristos; el nu e luptător al veacului, ci îngenunchează veacul sub zarişstea cerului. Spre a avea o astfel de prezenţă în veac — şi aceasta e unica prezenţă valabilă şi efectivă — *trebuie să trăim în Hristos, să simţim iubirea lui Hristos sălăşluită în taina sufletului nostru:* viaţa să ne fie o gâlgăire de energii harice, gândul un covor de azur aşternut la picioarele altarului, inima o candelă în care să ardă flacăra credinţii fanatice şi neşovăelnice. Sfinţii n'au nevoie să grăiască, sau să se sbuciume: însăşi existenţa lor este o chemare. Desigur nu oricine poate fi sfânt. Dar toţi putem fi, putem simţi viaţa lui Hristos răvăşindu-ne sufletul, toţi putem aprinde un altar Domnului în viaţa noastră, toţi putem creşte sub lumina apostolatului lui Hristos, ne putem topi în flăcările iubirii Lui. *Toţi putem iubi pe Hristos*, putem simţi iubirea Lui cum ne transfigurează fiinţa. Numai să vrem, să adâncim puterile acestei iubiri, prin meditaţie zilnică, prin rugăciune sinceră, prin umilinţă, prin faptă. Atât e ceiace ne cere Hristos spre a ne aşeza păstori ai turmei Sale: *să-L iubim.* Nu vă sfredeleşte inima, nu simţiţi căldura de jar a tulburătoarei întrebări: „Simone al lui Iona, *Mă iubeşti tu?*"... Aceasta e întrebarea pe care o pune Mântuitorul fiecărui păstor de suflete: „Mă iubeşti tu?" — Şi nu există decât un singur răspuns, o singură atitudine: *„aşa Doamne, Tu ştii că Te iubesc"*. Aceasta e singura condiţie pe care o cere Iisus: *iubirea, iubirea şi iarăşi iubirea.* Fără ea nu putem fi preoţi, fără ea suntem absenţi din veac. *Prin iubire, să nu mai trăim noi, nici pentru noi, nici pentru veac, ci El să trăiască în noi şi toată viaţa noastră Lui s'o dăruim, pentru El s'o jertfim.* E desigur un efort permanent, o luptă necontenită, o răsboire zilnică, cu patimile sufletului, cu poftele trupului, cu amăgirile lumii, spre a ne desbrăca de omul cel vechiu şi a ne îmbrăca în omul cel nou, crescut ca o minune din revărsările de har ale iubirii. Preotul care nu ştie ce e rugăciunea adâncă, răscolitoare, necontenită, preotul care nu meditează zilnic decât fugar şi superficial, preotul care nu simte nici o înfiorare când stă în faţa sfântului altar, ci viaţa lui întreagă e umplută de grijile veacului, cum va simţi lucrând în el iubirea lui Hristos, cum va reprezenta pe Hristos în lume, *prin simplul fapt că cunoaşte doctrina creştină?* Aceasta nu e prezenţă ci absenţă. Prezenţa lui e asimilare la veac, e nivelare cu lumea, e ancorare în curentele vremii, e abdicare. Adevărata prezenţă e stâlp de foc, vatră de lumină, energie spirituală care domineză veacul, călăuzeşte idealurile, fascinează lumea, o cheamă spre luminile de dincolo de veac. E lumină nouă, e viaţă nouă, e putere harică revărsată în veac. Veacul şi lumea trebuesc necontenit atrase spre Hristos; ele trebuie să audă chemarea lui Hristos, să simtă puterea lui înnoitoare, să se lumineze cu adevărul Lui, să trăiască din viaţa Lui, ca să nu rătăcească. Cine să împlinească acest rol de călăuză a istoriei şi a neamului spre Hristos, nu nominal ci efectiv, dacă nu preoţimea? Numai în acest sens preoţimea e prezentă în veac ca preoţie şi prin ea Biserica: e o prezenţă creatoare, plină de lumină şi de mărire, de biruinţă...

Să nu cugete cineva că Hristos, trăirea în Hristos, nu mai este actuală: *Veşnicia nu se poate învechi, ea e permanent vie, neîncetat contemporană. Numai acea preoţime nu e prezentă în veac, care a uitat de trăirea în Hristos şi a renunţat, în felul acesta, la preoţie.* Puneţi faţă în faţă pe un preot care *ştie* învăţătura creştină şi e activ pretutindeni şi un preot care trăeşte în iubirea lui Hristos şi vedeţi prin care din aceştia Biserica e prezentă în veac. Desigur prin cel dintâi veacul e prezent în preoţie, prin cel de al doilea Biserica este *o forţă dinamică prin care veacul e convertit la Hristos.*

Prin aceasta am limitat domeniul de activitate al preotului? Nu: *am dat activităţii şi prezenţei lui duhul puterii lui Hristos*, nu duhul lumii. Am făcut din altar isvorul apelor vii cari revărsându-se în veac, le purifică, le sfinţeşte şi-l face să păşească spre zările mântuirii.

Vreţi într'adevăr să simţiţi prezenţa Bisericii în veac? Uitaţi toate criticile, toate discuţiile sterile, toate prezenţele amăgitoare. Şi aprindeţi în inimi flacăra sfântă a iubirii: *iubiţi numai pe Hristos, iubiţi-L cu fanatism, iubiţi-L până la sacrificiu.* Este unicul drum, şi unicul ideal al preoţiei: Hristos.

La această *prezenţă* în inima neamului, ne cheamă glasul de har şi adevăr al Sfântului Sinod. Această prezenţă ne-o arată, ne-o porunceşte Hristos: „Eu sunt lumina lumii" — „Voi sunteţi lumina lumii". Cum? Noi suntem lumina lumii ca şi Hristos? Desigur că da: preoţia este prezenţa lui Hristos în lume. Dar niciodată nu vom putea fi cu adevărat lumină lumii, dacă nu vom fi făcut din inima noastră sălaş de pace şi închinare pentru Hristos. *Intrucât Hristos trăeşte în noi, suntem lumina lumii.* Căci nu noi suntem lumina, ci Hristos: *Noi trebue să fim cristalul pur şi neîntinat care să răsfrângă lumina lui Hristos în lume.*

Altfel zadarnice sunt toate frământările, zadarnice toate prezenţele, zadarnică toată truda. Căci scris este: „Fără mine nu puteţi face nimic". Fără Mine, adică fără prezenţa Mea transfiguratoare în inimile voastre. Iar „întru Iisus Hristos *toate sunt cu putinţă*". Aşa mărturiseşte Mântuitorul, aşa mărturiseşte apostolul neamurilor, aşa mărturiseşte Biserica. Aşa trebue să mărturisim şi noi.

Diacon **Nicolae Mladin**

Poţi spune adevărul din răutate şi răsbunare; dar mai bine să-l spui din frica lui Dumnezeu şi adevăr.

Nu mai vădi pe celce a încetat de a mai păcătui şi în cele din urmă s'a pocăit. De zici că după Dumnezeu îl vădeşti, mai întâi vezi de păcatele tale.

Începătorul oricărei virtuţi este Dumnezeu, după cum şi soarele al luminei de toate zilele.

Când săvârşeşti virtutea, adu-ţi aminte de Celce a zis: fără de Mine nu puteţi face nimic.

Prin necaz se gătesc bunătăţile oamenilor, dupăcum prin slava deşartă şi plăcere — răutăţile.

Cel nedreptăţit de oameni scapă de păcat şi află răsplătire potrivit cu mâhnirea sa.

Celce crede în răsplata lui Hristos, după credinţa sa sufere de bunăvoie toată nedreptatea.

Celce se roagă pentru oamenii cari îl nedreptăţesc, zdrobeşte pe draci; iar celce se împotriveşte celor dintâi, se va răni de cei de al doilea.

Mai puţin rău este în greşala oamenilor decât în a dracilor, iar celce este plăcut Domnului pe amândoi i-a biruit.

Orice bine îl trimite Dumnezeu cu o rânduială şi se depărtează fără de veste dela cei nemulţămitori, nerecunoscători şi leneşi.

Orice răutate urmăreşte plăcerea cea neîngăduită, precum orice virtute mângăierea duhovnicească. De va stăpâni cea dintâi, se întăresc cele asemenea ei, iar de va stăpâni a doua, se întăresc cele înrudite cu ea.

Ocara oamenilor aduce întristare inimei, dar se face pricinuitoare de curăţie celuice o rabdă.

Dupăce în ascuns ai păcătuit, nu te ispiti să uiţi, că toate sunt descoperite şi neascunse ochilor Domnului, înaintea Căruia vom avea să dăm răspuns.

Cu mintea ta să te arăţi Stăpânului. Căci omul priveşte în faţă, iar Dumnezeu în inimă.

Nimic să nu cugeţi sau să faci fără să te gândeşti la Dumnezeu. Celce călătoreşte fără acest gând va osteni în zadar.

Celce putea să nu păcătuiască şi totuşi a păcătuit, cu greu se va mântui, pentrucă dreptatea lui Dumnezeu este fără greşală.

Întâmplarea dureroasă îl face pe cel înţelept să-şi aducă aminte de Dumnezeu. Ea întristează pe celce a uitat de Dumnezeu.

Orice suferinţă neplăcută să-ţi fie învăţător al ţinerii de minte, şi nu-ţi va lipsi prilejul spre pocăinţă.

Uitarea în sine n'are nici o putere, dar ea ne stăpâneşte după măsura nepăsării noastre,

Binele de care-ţi aduci aminte să-l săvârşeşti, şi cel de care nu-ţi aduci aminte, se va descoperi ţie.

Nu da mintea ta uitării nesocotite.

Ingrijeşte-te să îndrepţi răutăţile tale şi nu ale aproapelui, ca să nu fi lipsit de lucrarea duhovnicească.

Toată întristarea după Dumnezeu este lucru ce face parte din fiinţa bunei cinstiri. Căci dragostea adevărată se arată în ispite.

Nu zice că se poate câştiga virtutea fără necazuri, pentrucă aceea care se dobândeşte în odihnă, nu este virtutea cea adevărată.

Socoteşte sfârşitul oricărei întristări pe care n'o voeşti, şi vei afla peirea păcatului.

Multe sunt sfaturile aproapelui spre ceace este de folos, dar în orice lucru nimic nu este mai potrivit ca părerea ta.

Dumnezeu ştie cele ascunse ale inimei fiecăruia, deci acestea să căutăm a le îndrepta.

Omul face câte poate după voia sa, iar Dumnezeu în urma celor săvârşite lucrează după dreptatea sa.

Dacă voeşti cu neosândire să primeşti laudă dela oameni, mai întâi iubeşte mustrarea pentru păcatele tale.

Când un om va folosi pe alt om prin cuvinte sau lucruri, să înţeleagă amândoi că harul este a lui Dumnezeu. Iar celce nu înţelege acest lucru, va fi stăpânit de celce înţelege.

Celce laudă cu oarecare făţărnicie pe aproapele, va ajunge odată să-l necinstească, şi însuşi va fi ruşinat.

Din iubirea de plăceri se naşte negrijea, din negrije uitarea. Dumnezeu a dăruit tuturor cunoştinţa celor folositoare.

Omul sfătueşte pe aproapele după destoinicia lui, iar Dumnezeu lucrează în celce asculte după credinţa lui.

Am văzut oameni de rând smeriţi cugetători pentru faptele lor şi s'au făcut mai înţelepţi decât cei înţelepţi.

Diacon **D. Popescu**

Seminariile restituite Bisericii

In sfârşit glasul Bisericii a fost auzit. Guvernul dlui general Ion Antonescu a înţeles justeţea acestei cereri: Preoţii să fie crescuţi de Biserică. Cine să fie în stare să-i crească, dacă nu infailibila conducătoare a oamenilor spre adevăr şi spre mântuire?

Sperăm că în curând se vor trage toate consecinţele acestei înţelegeri: se vor preda şi Facultăţile de teologie Bisericii. Şi apoi vom avea şi dreptul să cerem Bisericii să ştie face uz de dreptul şi de puterea ei formatoare de oameni şi de preoţi după voia lui Hristos.

Nr. 806.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa absolvenţilor Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu şi a licenţiaţilor în teologie din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, că proxima sesiune a examenului de capacittea preoţească se va ţinea la 27 Februarie a. c. şi în zilele următoare, în Sibiu.

Candidaţii la acest examen vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc — Sibiu, până la 25 Februarie a. c. cerere însoţită de următoarele acte în original:

1. Actul de naştere şi certificatul de botez.
2. Act de cetăţenie.
3. Diploma de absolvire a Academiei, iar licenţiaţii, Diploma de licenţă.
4. Diploma de bacalaureat.

Licenţiaţii în teologie din Arhiepiscopie au să înainteze Certificatul de absolvire al cursului complimentar liturgic din Sibiu ori dovadă că au stat într'un internat teologic în cursul studiilor.

Observăm că la acest examen se pot prezinta şi absolvenţi ai Academiei teologice din Cluj, cari sunt refugiaţi; aceştia îşi vor înainta cereri, însoţite de actele înşirate mai sus, prin Onor. Vicariat ortodox român din Alba-Iulia.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 28 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Organizaţi Reuniuni de femei

Nr. 797/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că văduva Cuc. preot Aurel Ştefan din Dăişoara, decedat la 27 Noemvrie 1940, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare statutar de Lei 40.000 (patruzecimii) lei.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 27 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Pedeapsă cu moarte pentru ceice primejduesc existenţa şi interesele statului

Dl general *Ion Antonescu*, conducătorul statului român şi preşedinte al consiliului de miniştri, a dat un *decret-lege* pentru reprimarea faptelor ce pun în primejdie existenţa şi interesele statului.

Conform *Art. 1*, se pedepseşte cu *moarte* acei cari:

a) Posedă sau poartă arme, muniţiuni, explozibile fără autorizaţiune legală;

b) jefuesc în bande, oricare ar fi numărul membrilor lor, depozite publice de materiale, mărfuri, muniţiuni, armament, explozibile ori casele publice de bani sau valori;

c) Sustrag muniţiuni, arme de orice fel, din cazărmi, depozite, fabrici aparţinând Statului sau particularilor, sau din orice local al armatei ori al autorităţilor care au sarcina menţinerei ordinei;

d) Indeamnă prin viu graiu sau prin orice mijloace la manifestaţiuni sau acţiuni cu caracter de uneltire împotriva ordinei politice sau sociale existente în stat, împărţirea sau distribuirea averei altora, scutirea de impozite ori lupta de clasă;

e) Trag cu armele din clădiri ori adăposturi sau de ori unde, asupra membrilor guvernului, organelor autorităţii publice sau armatei, indiferent de rezultatul obţinut;

f) Ocupă fără drept legal edificiile publice;

g) Distrug instalaţiile de utilitate publică;

h) Tipăresc, scriu, desenează sau multiplică în orice mod, ori împart manuscrise, manifeste, schiţe, desene ce ar conţine un îndemn la săvârşirea unui act sau manifestarea unei idei care constitue o uneltire împotriva ordinei existente în stat.

Se pedepsesc cu moartea şi: atentatele contra persoanei Regelui şi Familiei Regale; răsvrătirea, complotul, rebeliunea.

Art. 6. — Este interzisă constituirea de organizaţiuni cu caracter religios, cultural, politic sau social al căror scop sau activitate tind la primejduirea ordinei în stat şi urmăresc să dea o acoperire legală unei activităţi interzise.

Art. 10. — Este interzis de a primi, sub orice formă, direct sau prin persoană interpusă, sume de bani sau alte foloase materiale, fie dela români, fie dela străini, în scopuri oprite de prezenta lege.

Art. 12. — Se pedepsesc cu muncă silnică dela 5—20 ani acei cari:

a) Calomniază, difamează sau aduc injurii Regelui, Conducătorului statului sau membrilor guvernului;

b) Acuză membrii guvernului sau şefii autorităţilor de spirit iudaic sau francmasonerie, fără a putea face dovada veritătii.

Art. 18. — Părinţii sau tutorii cari nu exercită asupra minorilor aflaţi sub privegherea lor cuvenita supraveghere vor fi pedepsiţi în cazul când minorul săvârşeşte vre-una din infracţiunile prevăzute de această lege cu închisoare corecţională dela 1 la 5 ani, dacă faptul lor nu este pedepsit de această lege cu o pedeapsă mai mare.

Cu aceeaşi pedeapsă se vor pedepsi şi patronii care cunoscând activitatea potrivnică prevederilor acestei legi a salariaţilor sau ucenicilor din întreprinderea lor, nu încunoştiinţează autoritatea în drept. Lipsa de supraveghere a patronului, în cazul când salariaţii sau ucenicii au săvârşit una din infracţiunile prevăzute de această lege, se pedepseşte cu închisoarea corecţională dela 6 luni la 1 an.

Art. 23. — Este interzis studenţilor şi elevilor dela şcolile de orice grad de învăţământ de a adera la acţiuni politice sau de a participa la manifestaţiuni cu caracter politic sau social.

Ceice se vor abate dela dispoziţiunile prezentei legi, independent de aplicarea sancţiunilor penale, vor fi exmatriculaţi de către rectorii universităţilor sau de directorii şcoalelor respective şi nu vor mai putea fi înscrişi în nici o şcoală de stat ori particulară, iar diplomele ce posedă vor fi anulate.

Este interzis profesorilor de orice grad de învăţământ de a face propagandă politică sub orice formă în şcoală sau de a întreprinde cu studenţii sau elevii orice fel de acţiuni cari ar putea avea scopuri politice.

Acei cari se abat dela dispoziţiunile alineatului precedent, independent de sancţiunile penale, vor fi destituiţi din învăţământ, cu pierderea dreptului la pensiune, a drepturilor politice şi anularea diplomelor ce posedă. Ei nu vor mai putea ocupa nici o funcţiune publică şi nici vreo altă îndeletnicire cu caracter intelectual, neputându-şi câştiga existenţa decât prin muncă manuală.

Art. 25. — Monahii şi membrii clerului de orice confesiune cari se fac vinovaţi de vreuna din infracţiunile prevăzute de prezenta lege, independent de sacţiunile penale, vor fi destituiţi cu pierderea dreptului la pensiune şi anularea diplomelor ce posedă.

Art. 26. — Acelor cari colportează sau răspândesc ştiri false, precum şi acelor cari prin atitudinea lor contribue la tulburarea ordinei şi liniştei publice, li se poate fixa un domiciliu obligatoriu sau pot fi internaţi într'un lagăr de muncă.

Să fie adevărat?

Sub acest titlu, Părintele Niţă Mihai, stărue, în ziarul „Sinaxarul", asupra groaznicului svon că unii preoţi ar fi pus în zilele de 21—23 Ianuarie mâna, — care binecuvintează, — pe revolver.

Am vrea şi noi să nu fie adevărat acest svon. Nu putem crede aşa ceva.

Iata randurile tremurătoare de teama ale părintelui Niţă Mihai:

„Este înspăimântător de greu să ţii condeiul în mână când te sileşte revolta să strigi adevărul care te doare, nu pentru tine şi pentru veacul tău, ci pentru Biserică şi frumuseţea ei veşnică. Noi n'am vrea să credem şi nu ştim cum am putea face să nu fie adevărat, ceeace se spune. Deaceea rugăm pe PP. SS. Chiriarhi să cerceteze dacă într'adevăr au fost preoţi cari au participat şi cari, poate, au ţinut revolverul în mână în zilele de 22—24 Ianuarie c. Să fie oare posibil ca această dementă răzvrătită să fi stins în fraţii noştri şi ultima scântee de conştiinţă harică? Cum poate sta Hristos cu revolverul în mână? Căci doar şi El a fost preot. Cum poate ucide Hristos? Căci doar ne este îndreptar. Cum poate fi robit Hristos nebuniei ucigaşe? Căci s'au robit unii fraţi acestei nebunii.

„Un geniu nu-i judecat în numele geniului.

„Un preot e judecat însă în numele harului, şi cine batjocoreşte harul, ucigând şi nu mântuieşte preamărindu-l, să nu fie iertat. In numele lui Hristos şi în numele neamului românesc. Căci aceştia şi pe Hristos L-au batjocorit şi neamul l-au trădat".

Preot Niţă Mihai

Nr. 490—1941

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Lisa II**, de clasa I-a, din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Cererile de binecuvântare de candidare şi cererile de concurs, însoţite de actele de studii, vor fi înaintate în termin la Consiliul nostru arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, dela 21 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Telegramă

La telegrama de aderenţă a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit *Nicolae* al Ardealului trimisă dlui general Ion Antonescu, Conducătorul statului, ce s'a publicat în numărul trecut al foii noastre Domnia Sa a răspuns următoarele :

Inalt Prea Sfinţite,

Vă rog să primiţi viile mele mulţumiri pentru mişcătoarele cuvinte de înfrăţire, ce mi-aţi adresat în numele Bisericii Ortodoxe a Ardealului şi credincioşilor ei.

Având colaborarea apostolicească a celor ce slujind lui Dumnezeu slujesc şi Naţiunii, temeiurile sufleteşti ale Statului vor fi întărite pentru a putea reclădi, cu trăinicie, aşa cum toţi dorim, edificiul râvnit al întrupării idealurilor naţionale.

Bucureşti, 30 Ianuarie 1941.

GENERAL ANTONESCU

Despre Petre Carp la Sibiu!?

Ziarul «Înălţarea» închină editoriale în serie lui Petre Carp, declarându-l «caracterul cel mai marcant al românismului din acest veac» şi «prototipul omului de stat al României, care în izolaţiunea sa străluceşte mai mult decât oricare dintre bărbaţii noştri de stat».

Rugăm ziarul «Înălţarea» să ne ierte. Dar credem că îi facem un serviciu dacă exprimăm cu graiu tare observaţiunea gândită de orice român de dincoace de Carpaţi, că preocuparea exagerată şi elogioasă de Petre Carp nu întâlneşte în Ardeal decât o complectă indiferenţă.

O fi fost el personalitate distinsă şi om de caracter, Petre Carp, dar pentru istoria neamului nu are nici pe departe însemnătatea altor bărbaţi politici contimporani. El va fi mare socotit în sine, «in abstracto», însă măreţia istorică este o categorie în a cărei sinteză superioară intră şi momentul istoric just valorizat.

Şi când s'a ivit în istoria omenirii un moment mai favorabil pentru înfăptuirea celei mai adânci aspiraţiuni a neamului românesc, decât în 1914—16? Era pentru noi atât de epocal, atât de decisiv acest moment, încât bărbatul de stat, care nu i-a putut prinde semnificaţia şi virtualităţile nu poate fi socotit ca întrunind în formă superioară toate elementele principale ale acestui calificativ.

Ştim, marea înfăptuire din 1918 a trecut în ultimul an prin grele sdruncinări. Dar nu e mai puţin adevărat că trecerea la înfăptuirea concretă a idealului naţional trebuia să se producă într'un oarecare moment istoric, căci altfel era primejdie să ne obişnuim cu calitatea lui de pură himeră. Şi care moment era cel mai potrivit decât atunci?

Poate să mai trecem prin încercări. Dar un lucru mare e câştigat odată pentru totdeauna: întregirea naţională a intrat în conştiinţa noastră ca un fapt care nu mai e sortit să rămână numai o posibilitate, un vis. Prin aceasta suntem azi şi vom fi totdeauna cu mult mai serios şi mai îndrăzneţ angajaţi faţă de ea.

Dar a întrat şi în conştiinţa Europei. Azi nimeni nu mai poate scoate din conştiinţa popoarelor şi a cancelariilor europene problema românească, problema existenţii unui neam românesc ce se întinde departe dincoace de Carpaţi.

Atitudinea lui Petre Carp ne condamna la un veşnic platonism naţional.

Şi atunci de ce vorbeşte «Înălţarea» de... actualitatea lui Petre Carp?

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

INFORMAŢIUNI

Dintr'un Comunicat. In 3 l. c., în consiliul de miniştri, dl general Antonescu, conducătorul statului, a făcut o expunere asupra situaţiei interne şi externe a statului. Se va face o revizuire a funcţionarilor publici, păstrându-se în serviciul statului toate elementele bine pregătite, muncitoare şi cu spirit de ordine.

Direcţia generală c. f. r. atrage atenţiunea publicului să nu se folosească de călătoria cu trenul decât în caz de strictă necesitate. Trenurile, care circulă zilnic pe liniile de comunicaţie principale, sânt rezervate funcţionarilor, în interese de serviciu, şi militarilor, ear particularilor numai pentru nevoi ce nu pot fi amânate.

† **Profesor Dr. Ion Minea,** fost rector şi prorector al universităţii „Regele Ferdinand" din Cluj, fost decan al facultăţii de medicină Cluj, director al clinicii neurologice, membru al academiei de medicină, membru al diferitelor societăţi ştiinţifice române şi străine a decedat în 6 Februar 1941, la Sibiu. Ceremonia funebră s'a făcut în 8 Februar 1941, corpul neînsufleţit va fi transportat la Săcele-Turcheş judeţul Braşov, unde se va face înmormântarea Duminecă, 9 Februarie 1941. Odihnească cu drepţii!

† **Pr. Ioan Pop** pensionar, a decedat în 1 Februar 1941, după grele suferinţe, în vârstă de 86 ani şi al 64 an de preoţie. A fost înmormântat în 3 Februar în cimitirul ortodox român din Sâmbăta de sus răsăriteană. Odihnească cu drepţii!

† **Pr. Nicolae Bogorin,** din comuna Beneşti, judeţul Sibiu, a adormit în Domnul în 4 Februar 1941, după scurte şi grele suferinţe, împărtăşit cu Sf. Taine, în etate de 36 ani, în spitalul public din Sibiu. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au înmormântat în 6 Februar 1941, în cimitirul oraşului Sibiu. Bunul Dumnezeu să-l odihnească în corturile drepţilor!

Prefectul judeţului Sibiu, dl colonel Darie Rădulescu, a semnat ordonanţa prin care, începând din luna aceasta, pânea atât cea dela brutari, cât şi cea pregătită de gospodine, trebue să conţină 1/5 făină de porumb (b. o. la 5 kgr. făină de grâu, 1 kgr. de făină de porumb). In zilele de *Luni* nu se produce pâne, care va fi înlocuită prin mămăligă.

Comitetul central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român-Astra" Sibiu, publică concurs pentru mai multe burse vacante în anul şcolar 1940/41: à 7000 lei, 4000, 3000, 1000, 500 lei. Reflectanţii la aceste burse vor avea să înainteze cerere până la data de *25 Februar* a. c. comitetului central al „Asociaţiunii", strada Şaguna Nr. 6 Sibiu, împreună cu actele necesare.

Act de mulţămire. Consiliul parohial din *Ghijasa de jos,* exprimă călduroase mulţămiri instituţiilor şi persoanelor care ni-au dat, în cursul anului 1940, ajutoare în bani şi cărţi; amintim în primul rând: Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc Lei 5000, Ministerul cultelor şi Casa şcoalelor un număr frumos de cărţi, societatea „Negovanul" 10 m³ cherestea, dl Constantin Bursan 3000 lei. — *Consiliul parohial Ghijasa dê jos.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 9 Februarie 1941, va predica părintele prof. *Nicolae Gavra.*

Conferinţă publică. „Astra", despărţământul judeţului Sibiu organisează Duminecă, 9 Februar 1941 ora 18, în sala mare a prefecturii judeţului Sibiu, unde dl profesor universitar *Dr. Valer Bologa* va ţinea o conferinţă cu următorul subiect: Rostul medicilor ardeleni şi bănăţeni în evoluţia medicinei române. Intrarea Lei 10 şi Lei 5. Elevii şi studenţii vor intra gratuit.

CARŢI ŞI REVISTE

Catehismul mititel, cuprinzând dogmele şi tainele bisericii răsăritului pentru învăţătura pruncilor, alcătuit în Bucureşti de *Eufrosin Poteca,* egumen Mit. 1833. Publicat de *C. Rădulescu Motru,* profesor univ. „Bucovina" Toruţ, Bucureşti. Extras din „Revista de pedagogie", volumul X din 1940. Pg. 23. Lei 20. — După un manuscris de 38 pagini, în posesia Bibliotecii Academiei Române. Transcrierea manuscrisului e făcută în literă latină, ear dl profesor Rădulescu-Motru o însoţeşte cu un cuvânt explicativ despre fostul egumen Eufrosin Poteca şi valoarea educativă a catehismului său.

Poşta redacţiei

Pr. *Gh. Gr.* in *C.* Se păstrează pentru momente potrivite.

Nr. 798/1941

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că văduva P. Cuc. protopop Ioan Moţa din Orăştie, decedat la 20 Noemvrie 1940, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare statutar, de Lei 40.000 (patruzecimii) lei.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 27 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Dela Soc. română de înmormântare din Sibiu

Convocare

Onoraţii membri ai societăţii române de înmormântare din Sibiu sunt rugaţi a se întruni în adunarea generală ordinară pentru gestiunea anului 1940. Adunarea se va ţinea *Duminecă 16 Februar 1941,* la ora 11·30 în sala festivă a Reuniunii culturale a meseriaşilor români din Sibiu, strada Brukenthal 17, cu următoarea ordine de zi: 1. Cetirea şi luarea la cunoştinţă a raportului general despre activitatea societăţii în anul 1940. 2. Aprobarea bilanţului şi a inventarului încheiate la 31 Decemvrie 1940, pe temeiul propunerii comisiei censorilor şi descărcarea directiunii, a comitetului şi a comisiei censorilor pentru gestiunea anului 1940. 3. Stabilirea bugetului pe anul 1941 pe temeiul proiectului comitetului. 4. Hotărâri asupra propunerilor din raportul general. 5. Sortarea duor membri din comitet şi alegerea altor doi membri. 6. Alegerea comisiei cenzorilor pe un an.

Sibiu, 6 Februar 1941.

Timotei Popovici
preşedinte.

Nr, 1377/1941

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Ţinţari II,** din protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile socotite dela prima publicare în Telegraful Român.

Cererile de concurs vor fi adresate şi trimise la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, la 3 Februarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 24—1941 (7) —3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Vale,** protopopiatul Sălişte, devenită vacantă prin penzionarea preotului Gheorghe Ittu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Rom.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola reglementară.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a se face cunoscuţi credincioşilor.

Sălişte, la 18 Ianuarie 1941.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Banca Poporul

Societate anonimă, Sălişte

Inscrisă în Registrul bancar Nr. 13 din 17 Mai 1935.

Convocare

Domnii acţionari ai Băncii Poporul, societate anonimă Sălişte, sunt invitaţi la

adunarea generală extraordinară

pe ziua de *1 Martie 1941,* ora 3 p. m., în sala şcoalei primare, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării;
2. Modificarea art. II, 14, 20 şi 28 din statute.

şi la a

XXXIII-a adunare generală ordinară

pe ziua de 1 Martie 1941, *ora 4 p. m.,* în acelaş loc, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării;
2. Stabilirea Bilanţului şi Contului de Profit şi Pierdere pe anul 1940 şi descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de cenzori, pentru gestiunea anului 1940;
3. Fixarea jetoanelor Consiliului de administraţie şi Consiliului de cenzori pe anul 1941;
4. Alegerea Consiliului de administraţie;
5. Alegerea Consiliului de cenzori.

Pentru cazul că la data de 1 Martie 1941 nu se va putea ţine adunarea generală extraordinară şi, la data de 1 Martie 1941, nu se va putea ţine adunarea generală ordinară, prin aceasta se convoacă o altă adunare generală extraordinară pe ziua de 9 Martie 1941 şi o altă adunare generală ordinară de ziua de 9 Martie 1941 în acelaş loc, la aceeaşi oră şi cu aceeaşi ordine de zi, când se vor lua hotărâri valabile, fără considerare la numărul acţionarilor, al acţiilor reprezentate şi a voturilor.

Sălişte, la 29 Ianuarie 1941.

(10) 1—1 **Consiliul de administraţie**

Nr. 27/1941 (9) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, **Tâmpa,** din protopopiatul Deva, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Grădină parohială în extensiune de 400 stânjini pătraţi.
3. Sesiune parohială: 14 jugăre cadastrale, pământ arător şi fânaţ.
4. Venitele stolare uzitate în tract.
5. Câte una măsură porumb smicurat de 30 litri anual dela fiecare familie, sau echivalentul în bani.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, însoţite de actele prevăzute în regulamentele pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Deva în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţare prealabilă din partea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 25 Ianuarie 1941.

Teofil Chiffa
protopop

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 16 Februar — Nr. 8

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M... Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei, — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Mistica Patriei

Patria este un concept care cuprinde și neamul și statul și trecutul. E neam, pamânt strămoșesc și libertate. E sinteza tuturor acestora și spre deosebire de orice ideologie — fie chiar modern-naționalistă — ideea ei este cheag de unitate sufletească.

Când mă gândesc la Patria mea îmbrățișez pe toți Românii de azi, mă închin în fața tuturor strămoșilor, simt o răspundere acută pentru soarta generațiilor viitoare dependentă de faptele mele, mă prind cu unghiile și cu dinții de întreg pământul neamului și sunt gata să mor în tranșee, luptând pentru apărarea integrității și a libertății lui. Patria este cuvântul pe care când îl rostește, orice Român se simte ridicat peste deosebirile de păreri, de clase, de grupări, peste grijile și supărările proprii. Patria este podul de scânduri care ține și poartă neamul pe valurile istoriei, toți fiind interesați și obligați să ajute la menținerea lui pe deasupra apei și pe drumul destinat.

Patria este moștenirea comună ce-o avem dela înaintași, nu pentru a o cheltui prin desbinările și ușurătățile noastre, ci pentru a o preda dacă se poate mai frumoasă urmașilor, drept condiție a libertății lor. Respectul ei e împreunat cu recunoștința față de înaintași, cu pomenirea mândră și pioasă a strădaniilor lor. Patria este tradiție și istorie transfigurată în mit, istorie învăluită în măreție suprafirească, condusă de ajutor tainic ceresc. Când o generație nu se mai simte în solidaritate cu înaintașii, nu mai exaltă faptele istorice importante pentru eliberarea sau rotunjirea moșiei ce i-a fost transmisă, însuși respectul pentru moșie este subminat. Iubirea de Patrie și exaltarea istoriei stau în strânsă legătură. O generație care crede că totul începe dela ea, îmbracă într'o haină nesimpatică tot ce-au realizat înaintașii și tot ce are dela ei.

In mistica Patriei, hotarele au o existență deosebită de-a oricărei alte bucăți de pământ. Asupra lor stau atințite privirile tuturor neîncetat, învâlvorate de jăratecul concentrării și al pasiunii. In hotare stă puterea de existență a Patriei, linia lor neatinsă exprimă starea de suveranitate a neamului, respectul de care se bucură la alții, gradul de bărbăție și de onoare al unui neam. Un gospodar e deosebit de atent asupra miezuinilor moșiei sale. Acestea sunt cu atât mai respectate cu cât mai respectat, mai temut este stăpânul lor. In hotar se arată prestigiul lui, vlaga lui de viață. Când hotarul e batjocurit, e batjocurită nu numai întreaga moșie, ci și stăpânul. Ființa lui întreagă este în pericol.

De aceea toată educația spre vitejie a unui neam se face în vederea hotarelor. Cântecele de vitejie sunt nedespărțite de amintirea hotarelor. Când începe să lipsească din asemenea cântece hotarele, nu e bine. Vitejia unui neam nu poate fi canalizată spre alte obiective. Acestea se realizează prin alte virtuți: cinste, muncă, sobrietate, pricepere. Toate latențele de vitejie trebuesc canalizate, trebuesc puse în stare de arc întins, spre hotare. Cum am spus orice atingere a lor e o primă încercare a puterii de reacțiune a neamului stăpânitor, o primă încercare de a-l batjocorì, de a-l nesocotì. Deaceea până nu s'a atins nimenea de hotare, toată bărbăția neamului să stea concentrată pentru apărarea lor, pentru a nu da străinului o primă de încurajare. Dar dacă nefaste împrejurări, întrelăsări, neglijențe au adus o primă atingere a hotarelor, educația spre vitejie a neamului trebue să urmărească cu și mai multă încordare restabilirea lor. Scopul acesta trebue să fie cu o obsesie care să stăpânească în întregime strădania tuturor. Poate să fie folosită și diplomația spre acest scop, uzându-se de o terminologie pașnică în relațiile interstatale, dar vlăstarele neamului trebue pregătite pentru vitejie, ca și când numai dela aceasta ar depinde realizarea idealurilor naționale. Căci oricât de dibace este diplomația și chiar dacă se obțin rezultate pe căi pașnice, ceeace trage în cumpănă hotărâtor este potențialul de vitejie a neamului orientată spre acel singur obiectiv.

Dacă e un semn trist nepreocuparea de hotare până n'au fost încălcate de nimeni, un semn și mai trist este absența reacțiunii după o asemenea atingere și mai ales absența elementului de vitejie în preocuparea de hotare după o asemenea atingere. Se obișnuise la noi să se vorbească în ultimile luni cu nenorocitul limbaj: «ne dă, ne dă! Numai să tăcem, să fim cuminți, că ne dă!» Și ți se șoptea aceasta la ureche, să nu se audă la aceia cari ar fi în stare să ne dea, sau la aceia dela cari ni s'ar da.

Se prea poate să se întâmple și lucruri de acestea. Dar un neam nu trebue crescut cu asemenea limbaj și cu o asemenea mentalitate. Un neam trebue învățat să nu aștepte nimic fără încordări până la sânge, mai ales când e vorba de hotare.

Un neam trebue să aibă, mai presus de orice altă speranță, încrederea principală în sine. Realizarea speranțelor prin alții depinde de multe condiții nesigure. Singurul element cert, singura putere pe care putem conta în orice împrejurări, este încrederea în noi înșine. Acesta e un element statornic care în scurgerea împrejurărilor schimbăcioase va ști să găsească un moment favorabil de acțiune.

Mai multă demnitate și mai multă încredere în noi! Alții ne ajută numai când au respect de noi, când ne văd buni de ceva. Din milă nu ne ajută nimeni. Ajută-te singur dacă vreai să fii ajutat. Socotește ca și când totul ar depinde de tine și acționează astfel, dacă vreai să ți se adauge și ajutoarele altora. Așa s'a întâmplat în 1916—18. Numai așa se poate întâmpla ceva favorabil nouă și mâne. Dacă am fi așteptat în 1916—18 totul dela conferința de pace, fără intervenția armatei române, fără mișcarea de autodeterminare a Românilor din Ardeal, nu am fi văzut întregirea neamului.

E penibil să vezi în jurul tău pe toți așteptând, în tremur, decizii cu privire la soartea neamului dela cine știe ce împrejurări dela sfârșitul războiului. Soartea noastră ne-o vom decide noi, prin unitatea și vitejia noastră dacă le vom avea, îndiferent de împrejurările dela sfârșitul războiului. Un popor mic ca Finlandezii n'au tremurat și nu tremură de soarta lor deși sunt numai un pumn de oameni. Nu e rușine ca noi, coșcogeamite popor destul de mare, să tremurăm și să credem numai în alții, închipuindu-ne dependentă soartea numai de ei și nu de noi?

Trebue să schimbăm direcția psihologiei noastre. Nu temere, ci încredere în noi. Sigur, nu o încredere ușuratică, ci una ce merge paralel cu pregătirea, cu adâncirea în noi.

Kierkegaard anti Luther

Kierkegaard este un nume celebru în gândirea teologică și filosofică a Occidentului. Toată cugetarea contimporană se înaintează de-a pași pe drumurile deschise de el. Filosofia existențială, teologia dialectică, cei mai remarcabili gânditori catolici (Th. Haeker, Peter Wust de pildă) îl recunosc deopotrivă de părinte spiritual.

Ce taină, ce noutate cuprinde scrisul acestui teolog danez, ca să exercite o asemenea influință universală asupra gândirii contimporane, la aproape un secol de când a trăit? El a împreunat gândirea cu trăirea, a coborât adevărul în viață, a simțit adevărul în carnea proprie. El a văzut pentru prima dată cu o deplină claritate, că adevărul nu e abstracțiune plutitoare în gol, ci e viu, e legea de viață realizată sau realizabilă a spiritului nostru, că el se află și se înțelege nu printr'o cugetare ruptă de trăirea noastră și orientată spre exterior, ci printr'o privire în întregul adevăr-existență.

Desigur exprimarea adevărului are mai mult sau mai puțin o formă schematică, dar e mare deosebire între o filosofie și o teologie care a uitat că schema formulată prin intelect n'are o existență de sine stătătoare și între o înțelepciune și o intuiție vie care vede că schema e numai un mijloc prin care își sugerează oamenii realități cu mult mai vii, mai profunde, mai complexe.

Creștinismul pentru Kierkegaard fiind credință și viață, adevăr transformat în credință și viață și nu simplu cugetat, e firesc ca el să fi adus în teologie un val de apă vie care a alungat uscăciunea teoretică, ce se mulțumea cu simpla înșirare și combinare de scheme, a căror încorporare în viață nu mai era văzută. Intr'o însemnată măsură Kierkegaard este un restaurator al teologiei în misiunea ei inițială și firească, de mărturisitoare a adevărului trăit, nu simplu gândit.

Acesta fiind Kierkegaard și aceasta însemnătatea lui epocală pentru spiritualitatea universală a lumii de azi, nu se putea să apească din «Seria teologică» dela Sibiu, o carte care să informeze pe cititori despre caracterul gândirii sale teologice. Chiar dacă aceasta își va fi având unele laturi cari nu pot fi aduse la o împăcare cu credința noastră, ortodoxia stă cu privirea deschisă asupra lumii. In sufletul omenesc de pretutindeni — ca natură a lui Dumnezeu — rodesc gânduri pe cari supranatura revelației nu le înăbușe, ci le transfigurează punându-le sub lumina adevărului dumnezeesc, privindu-le ca ilustrații fragmentare dar vii ale normelor adevărului revelat. Ortodoxia Sfinților Părinți a privit prin prismă creștină filosofia unui Platon și Aristotel, deși erau păgâni, arătând cum ceva din adevărul deplin s'a descoperit și gândirii unor spirite de elită dintre oamenii.

Am însemnat aceste scurte considerațiuni — de va fi necesar vom reveni asupra lor — pentrucă s'a găsit un filosof român care să obiecteze că nu trebuia să se publice în «Seria teologică» dela Sibiu o carte despre Kierkegaard. Este vorba de admirabila lucrare a talentatului poet și gânditor ardelean, dl Grigore Popa, intitulată «Existență și adevăr la Sören Kierkegaard». Filosoful român care a formulat obiecțiunile este dl C. Rădulescu-Motru într'o broșură cu numele «Catehismul mititel al lui Eufrosin Poteca» (București, 1941).

Vrem să arătăm de astădată că danezul Kierkegaard nu poate fi socotit ca un protestant propriu zis, odată ce îl combate pe Luther, pe părintele protestantismului cu multă asprime în cea mai fundamdntală teză a reformei: mântuirea numai prin credință. Acest fapt îi face pe catolici să-l revindece pentru catolicismul care știm cât de puțin tolerează subiectivismul anarhic.

Luther a fost un creştin descurajat. Pentru el era imposibil ca omul să poată face vreo sforţare spre a deveni mai bun. Hristos nu înseamnă pentru om sub raportul etic nimic. Creştinul nu se deosebeşte de păgân decât prin aceea că, deşi continuă să vieţuiască tot ca mai înainte de-a fi fost creştin, *crede* că Dumnezeu nu-i mai ia în nume de rău păcatele, pentru sângele lui Hristos. Moartea lui Hristos pe cruce pentru noi, ne dispensează de orice strădanie de-a nu mai greşi. Ajunge să credem că El a făcut totul în locul noatru.

Luther a desfiinţat caracterul de *model* al lui Hristos pentru noi, iniţiind un creştinism comod, justificând lenea morală a creştinilor, uşurându-le conştiinţa pentru păcatele ce le comit.

Ori pasiunea care poartă pe Kierkegaard în tot scrisul său este să restabilească în lumea influinţată de Luther, pe Hristos ca model ce ne impune uriaşa obligaţie de a-l imita, de a-l urma. Kierkegaard arată protestantismului că se află în greşală. El vrea să-i aducă pe protesfanţi din nou în creştinismul adevărat, serios, în creştinismul faptei.

Desigur Hristos este pentru Kierkegaard şi dar, izvor de graţie mântuitoare, însă e şi model. Luther a desfiinţat ultima latură, din opoziţie faţă de catolicismul medieval care aproape desfiinţase pe prima. Kierkegaard se află în acest punct fundamental al creştinismului, în cel mai autentic spirit ortodox.

Ar trebui să stăruim mai mult asupra acestor chestiuni. Dar acum ne mulţumim cu atât, dând câteva citate din opera lui Kierkegaard.

«Evul mediu s'a încurcat tot mai mult accentuând aspectul lui Hristos ca model; atunci a venit Luther care accentuă celalalt aspect: Hristos este un dar şi acest dar trebue să placă ... *Dealtfel, cu cât studiez mai mult pe Luther, cu atât mă conving mai mult că a fost un creer confuz.* E foarte comodă o reformă care tinde să arunce poverile şi să facă viaţa uşoară; în aceste condiţii se găsesc fără îndoială amici cari să ajute. Adevărata reformă impune totdeauna poveri şi face viaţa grea; astfel şi adevăratul reformator e totdeauna dus la moarte, căci opera lui apare ostilă umanităţii...

Dar, în zilele noastre, este evident că trebue pus în faţă Hristos, privit ca model. Sigur, trebue evitate erorile evului-mediu. Dar acest aspect de model este cel ce trebue pus în relief, căci invocarea luterană a credinţii a devenit ca o frunză de smochin ce acopere destrăbălarea cea mai contrară creştinismului» (Christ, traduit par P.-H. Tisseau, pg. 65—67).

«Luther a găsit că s'a abuzat în chip exagerat de Hristos ca exemplu; deaceea el accentuiază contrarul. Dar acum Luther a triumfat demult în protestantism. El a scufundat pur şi simplu în uitare pe Hristos ca exemplu şi totul a devenit o comedie în secretul forului interior» (op. c. p. 99).

Cred că prin asemenea cuvinte Kierkegaard stigmatizează acel subiectivism anarhic de care se teme dl Rădulescu-Motru să nu pătrundă prin scrieri ca cea despre Kierkegaard în mediul nostru ortodox.

Există subiectivism şi subiectivism. Există un subiectivism care nu e decât o adâncire în propria conştiinţă şi viaţă a normelor de credinţă revelate şi predate din generaţie în generaţie. Acesta este un subiectivism sănătos şi nu numai îngăduit, ci chiar necesar. Adevărurile creştinismului nu se mulţumesc să fie luate simplu la cunoştinţă şi memorizate, ci transformate în impulsuri lăuntrice de viaţă.

Dar există şi un subiectivism autonom, anarhic care îşi taie cărări de înţelegere şi de trăire deosebite de cele generale, tradiţionale şi obiective. Acesta e profund condamnabil.

Kierkegaard stăruind asupra lui Hristos ca model şi asupra creştinismului ca imitaţie a lui Hristos, ca faptă exteriorizată, confruntabilă cu modelul obiectiv şi istoric, Hristos, secret, evaporarea în simplă dialectică interioară a obligaţiilor creştine, — a dat o lovitură mortală subiectivismului anarhic protestant în însăşi temelia lui. Cine enunţă fapta, imitarea lui Hristos, drept criteriu obiectiv constatabil al credinţii, nu mai lasă nici o scuză evadării în simpla subiectivitate, în care de multeori se învălue ca într'un pios pretext anarhia şi sustragerea dela adevărata credinţă. Prin faptă recunoscându-se creştinii exterior, se restabileşte realitatea văzută şi autoritatea Bisericii, cu criteriile şi propoveduirea ei conformă cu normele de totdeauna ale adevărului revelat.

Nu vrem să urmărim toate concluziile logice ale atitudinii de opozant a lui Kierkegaard faţă de punctul principal al doctrinii luterane. Nu cred că greşesc însă afirmând că cu acest punct stă şi cade, implicit, tot protestantismul, toată abaterea lui dela creştinismul autentic al ortodoxiei.

D. STĂNILOAE

Cerc preoţesc. — La anul 1919 a luat fiinţă, cum se ştie, Asociaţia clerului „Andrei Şaguna" cu scopul de-a spori conştiinţa colectivităţii şi a solidarităţii profesionale pe de-o parte, pe de altă parte prin cercurile religioase pe grupuri de comune pentru luminarea duhovnicească, morală şi naţională a obştei credincioşilor.

Conform acestor principii preoţii cercului VII-lea religios din tractul Sebeş-Alba s'au adunat în comuna *Drambar* în 9 Februar 1941.

La ora 9 dimineaţa s'a început slujba utreniei în sobor, la sfârşitul căreia a urmat litie.

După slujirea sfintei liturghii, la priceastnă a predicat părintele *Vasile Vasilescu* despre însemnătatea sfintei Scripturi, a explicat ce este Tradiţia, un izvor de credinţă tot aşa de însemnat.

Răspunsurile la sfânta liturghie au fost date de corul mixt al bisericii din Drambar, condus de priceputul cântăreţ Ion Cosma, diplomat al şcolii de cântăreţi din Sibiu.

S'a slujit apoi slujba parastasului pentru mecenatul Emanuil Gojdu şi pentru ostaşii căzuţi la datorie la zilele de 21—23 Ianuar a. c.

De încheere preotul local *Sever Bran*, în legătură cu o istorioară „O judecată ca a lui Solomon" din broşura „Veniţi la mine" de I. P. S. Mitropolit Nicolae, a arătat că semnul după care se cunoaşte adevărata mamă este: iubirea şi jertfa. Avem să ne jertfim şi noi sângele şi viaţa când ţara este în pericol. — Pr. *Sever Bran*.

*

Cercul religios Orăştioara a ţinut în 30 Ianuar (Sf. Trei Ierarhi) 1941, o conferinţă pastorală în parohia *Sibişelul-nou*, protodopiatul Orăştie, din prilejul întrării în noua biserică a acestei parohii.

Până la târnosire, I. P. S. Mitropolit Nicolae, a încredinţat pe cucernicul părinte *Iosif Vinţan*, administrator protopopesc, cu sfinţirea provizorică.

Credincioşii, din bună vreme, la primul dangăt de clopot, se îndreptau spre noul lăcaş spre a primi pe părintele adm. protopopesc şi de a sorbi sfânta slujbă dela cucernicul sobor de preoţi.

După sfeştanie şi stropirea cu aghiazmă a sfintei biserici, începe slujba sf. utrenii şi a sf. liturghii, ascultate de mulţi credincioşi din comunele învecinate, ca Sibişelul-vechi, Căstău, Orăştie, Berlu.

La sfârşitul sfintei liturghii vorbeşte părintele Iosif Vinţan despre sfânta biserică, ca izbăvitoarea de totdeauna a neamului nostru, şi obligaţia care o au credincioşii să ţină la dânsa, ca la maica cea bună a lor. Scoate în evidenţă străduinţa tânărului preot *Ioan Căliman*, care prin conştiinţiositatea îndeplinirei slujbei, prin voinţa sa tare, a îndrăsnit, cu un fond de 6000 lei şi cu credincioşi săraci, să se apuce de ridicarea noului locaş de închinare şi să-l termine după 5 ani de păstorire. Pentru ajungerea scopului n'a pregetat oboseală şi jertfă bănească, premergând cu exemplul său, fapt care a făcut ca credincioşii să jertfească şi ei din toate puterile.

După masa oferită de părintele Ioan Căliman, credincioşii, mulţămiţi că au putut aduce prinos lui Dumnezeu, s'au întors înălţaţi sufleteşte la casele lor. — Pr. *A. I.*

Organizaţi Reuniuni de femei

Nr. 1377/941

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Ţinţari II**, din protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 zile socotite dela prima publicare în Telegraful Român.

Cererile de concurs vor fi adresate şi trimise la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, la 3 Februarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(25) De protopopul **Gh. Maior**

3. Pastoraţie şi misiuni. Principii călăuzitoare pentru viaţa practică a preotului

Închei seria cuvântărilor, cari au tins să vă contureze personalitatea preotului, cu lămurirea alor două noţiuni des întrebuinţate în limbajul bisericesc şi cu câteva principii ori mai bine zis reguli, de cari cred, că e bine să se călăuzească preotul în viaţa sa pastorală.

Se rosteşte şi se citeşte foarte des cuvintele: pastoraţie şi misiuni religioase pentru popor, sau simplu: misiune. Ce e una, ce e alta? Care-i deosebirea între ele? Pastoraţie e tot una cu românescul păstorire: îngrijirea, păzirea şi conducerea sufletelor la păşune duhovnicească grasă şi la apa cu odihna neturburată a conştiinţii, imitând ideala identificare a păstorului cu turma sa de oi. Prin urmare e munca pe care o săvârşeşte şi mijloacele de cari se serveşte la îndeplinirea ei un păstor duhovnicesc în parohia lui. Mulţi o separă în două şi, când se ocupă de probleme de acestea, şi vorbesc de pastoraţie individuală şi generală sau colectivă (socială) dupăcum o săvârşeşte asupra credinciosului singuratic sau asupra tuturor parohienilor.

Misiunile? Tot o grije a sufletelor — cura animarum —, dar care are în vedere un cerc mai larg de acţiune şi influinţă. Nu se săvârşeşte de un singur preot, ci de mai mulţi, nu numai pentru un singur sat, ci în mai multe şi pentru mai multe cu program bine studiat şi cu oarecare fast bisericesc cu scopul precis de a lega mai strâns sufletele credincioşilor dintr'un ţinut întreg de împărăţia lui Dumnezeu, sprijinind totodată munca şi străduinţele preotului local. Acestea sunt aşa numitele misiuni interne, activitate misionară în interiorul, în sânul Bisericii vii. La ele în anumite cazuri şi între anumite limite pot colabora şi elemente laice mai active. Este şi o activitate misionară externă, când umbli să largeşti hotarele împărăţiei Domnului, convertind pe ceice nu cunosc dreapta credinţă, ori o cunosc greşit. Dar spre aceasta, noi Românii n'am găsit niciodată destul foc în noi. Cere ceva fanatism. Şi noi nu l-am prea avut nici măcar individual, cu atât mai puţin ca neam sau tagmă. De altfel eu cred, că ea urmează dela sine, după ce am ajuns la o pastoraţie atentă şi râvnitoare şi la îndrăgirea misiunilor interne.

Misiuni interne s'au făcut însă şi la noi. Hramurile, ruga, diversele procesiuni fac parte din această activitate. Nu sunt deci o invenţie a zilelor noastre, ci doar o reînoire şi o desvoltare, o perfecţionare, după cerinţele vremii, e celor de demult. La tot cazul sunt un puternic mijloc de intenzificare a vieţii religioase şi preoţii n'ar trebui să pregete a le practica.

O pastoraţie atentă şi mai vie, cum şi misiunile religioase pentru popor şi cele pastorale (pentru preoţi), sistematic organizate şi urmate cu zel necurmat, când Biserica noastră e asaltată de armatele mascate ale Romei, de ale sectelor şi de ale satanei, sunt mi se pare, chiar imperativul categoric al clerului nostru de azi şi de mâine. Dar ele nu pot răsări decât din suflete devotate, din suflete aprinse pentru Domnul, din inimi de profeţi! Şi vorbind despre personalitatea preotului, aceasta am dorit să vă fac s'o înţelegeţi.

De ar ii rânduit Cerul să rodească îmbelşugat în sufletele voastre boabele de grâu, pe cari le-am sămânat cu atâta drag de câteva dumineci şi sărbători încoace.

*

O rezumare a celor spuse până acum găsesc că poate lipsi. E deajuns să amintesc, că *a devenì personalitate* e chestie şi de voinţă, nu numai de naştere. Voinţa înoită, voinţa întărită, voinţa sfinţită de graţia divină, pe care trebue s'o doreşti şi să o laşi să fie vie şi lucrătoare în tine, aprinde sufletul pentru Domnul în aşa măsură, că cei din jur nu vor putea rezista până la sfârşit, vor simţi şi se vor încălzi şi ei. Socot însă necesar să vă îndemn spre altceva.

Inainte de a pune mâna pe cârmă, sufletul trebue obişnuit *să se supună* unor reguli, unor principii. Preotul singur are să-şi făurească aceste pravili, cari să-l ţie pururea treaz la datorie şi astfel să-i ajute a se achita demn de obligamentele legate de chemarea sa, ori să mediteze aşa de mult asupra unora stabilite de alţii, încât să ajungă, dela o vreme, a le considera ale sale şi a le urma necondiţionat.

Eu încă mi-am fost impus asemenea principii, cari credeam că urmându-le fără a-mi permite abatere ori eludare, îmi ajută să-mi împlinesc datoria de preot cât mai corespunzător duhului evangheliei şi Bisericii. Pentru a vă ajuta şi vouă în direcţia aceasta, le las să urmeze, cu mici explicaţii.

1. Ora et labora! — Te roagă şi lucrează! E un principiu monastic din Evul Mediu. Th. Carlyle l-a tradus: „Te roagă lucrând şi lucrează rugându-te". Eu l-am interpretat aşa: Şi rugăciunea pe care o faci să aibă caracterul unei lucrări pentru zidirea împărăţiei lui Dumnezeu între oameni, şi lucrul, pe care-l săvârşeşti, să fie o rugăciune din inimă către Cel de sus.

2. Totul pentru preamărirea lui Dumnezeu! Acesta să fie unicul scop şi unica ţintă a tot ce săvârşeşti.

3. Nu uita niciodată, că eşti preot! Nici cu vorba, nici măcar cu gândul, mai puţin deci cu fapta, să nu dai prilej de bârfire, scandelă evangheliei Domnului ori preoţiei. Să nu te laşi răpit de mânie, ori de bucurie sau de petrecere, ori de lăcomie, ori de alte păcate şi patimi, cari ţi-ar putea compromite vaza ta şi indirect a tagmei din care faci parte. Fă tot şi numai ce se cade unui preot, şi în altar şi în afară de altar. Nu uita, că pentru a urmări pe preot: pereţii sunt transparenţi şi cele mute au glas şi că la cea mai mică greşală vuiesc şapte sate. Fii deci intransigent, aspru cu tine însuţi; ca să poţi cere respect altuia, trebue să te respecţi mai întâiu tu pe tine însuţi; respectul numai în acest chip se impune.

4. Tuturor toate! Ca să mântuieşti pe cineva, ca să-l salvezi pentru împărăţia lui Dumnezeu, umblă, caută şi fă tot posibilul. Coboară-te până la cel căzut, până la cel neputincios, până la cel din întuneric, până la cel din năcaz, până la cel din patimă, simte cu el, sufere cu el şi întinde-i mâna

Cuvinte calde către preoţime

Conducătorul statului român, dl general *Ion Antonescu*, a îndreptat către «*Slujitorii Altarelor*» călduros apel, cerându-le să contribue la opera de educaţie sufletească şi să fie acei adevăraţi, *preoţi cu crucea 'n frunte* cari au însufleţit credincioşii în marile acţiuni patriotice ale neamului.

Apelul este şi astăzi mai actual decât ori când, dacă ne gândim la evenimentele dramatice prin care a trecut ţara şi la datoria ce avem de îndeplinit, ca preoţi, astăzi şi totdeauna.

Reproducem istoricul apel, al dlui general Antonescu, în următoarele:

Găsesc de datoria mea să mă întorc cu faţa şi către voi, nu pentru a mă amesteca în atribuţiile conducătorilor voştri fireşti, ci pentru a-mi îndeplini faţă de voi şi de Ţară îndatoririle mele de armonizator al activităţii şi al îndatoririlor tuturor în cadrul Statului. Numai în cadrul acestei concepţii, vin în mijlocul vostru şi cu dragoste de prim credincios vă spun că:

Biserica lui Hristos nu însemnă numai ziduri, icoane, coruri, lumânări, clopote, slujbă.

Ea este dragoste, jertfă, milostenii, trudă, curăţenie sufletească.

Cunoaşteţi mai bine ca mine în ce măsură cuvintele rugăciunilor voastre cuprind şi desvălue dreptcredincioşilor puterea sau slăbiciunea sufletului vostru.

Faceţi în aşa fel, încât oamenii să simtă nevoia să meargă la biserică şi să dorească ceasul de rugăciune ca o mare linişte sufletească.

Ascultaţi poverile lor, şi arătaţi-le că toate au fost trăite şi înfruntate de Dumnezeu pentru biruinţa lor. Cel mai mic zbucium din viaţa oricăruia faceţi-l să intre, să se regăsească şi să se aline prin Evanghelie. Şi veţi vedea că rostul vieţii nu le va mai fi străin, că durerile le vor primi şi suferi cu credinţa că o fac întru biruinţa slavei cereşti.

Tălmăciţi, în fiecare zi de sărbătoare, pe înţelesul tuturor, prin predici scurte şi înţelepte, Evanghelia.

Învăţăturile Evangheliei să le desprindă din fapta voastră. De aceea vă cer ca în viaţa voastră de toate zilele:

Să fiţi cei mai iubitori.
Să fiţi cei mai buni.
Să fiţi cei mai drepţi.
Să fiţi cei mai cinstiţi.
Să fiţi cei mai muncitori.
Să fiţi cei mai gospodari.

Să nu alergaţi niciodată după bani, fiindcă ei vă fac să alunecaţi pe panta patimilor omeneşti.

Politica pe care trebue să o faceţi este aceea a iubirii de neam şi a apărării drepturilor lui sfinte prin muncă, prin cinste, prin blândeţe, prin conştiinţa şi, mai ales, prin exemplul vostru în toate şi faţă de toţi.

Nr. 806.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa absolvenţilor Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu şi a licenţiaţilor în teologie din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, că proxima sesiune a examenului de capacittea preoţească se va ţinea la 27 Februarie a. c. şi în zilele următoare, în Sibiu.

Candidaţii la acest examen vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc — Sibiu, până la 25 Februarie a. c. cerere însoţită de următoarele acte în original:

1. Actul de naştere şi certificatul de botez.
2. Act de cetăţenie.
3. Diploma de absolvire a Academiei, iar licenţiaţii, Diploma de licenţă.
4. Diploma de bacalaureat.

Licenţiaţii în teologie din Arhiepiscopie au să înainteze Certificatul de absolvire al cursului complimentar liturgic din Sibiu ori dovadă că au stat într'un internat teologic în cursul studiilor.

Observăm că la acest examen se pot prezinta şi absolvenţi ai Academiei teologice din Cluj, cari sunt refugiaţi; aceştia îşi vor înainta cereri, însoţite de actele înşirate mai sus, prin Onor. Vicariat ortodox român din Alba-Iulia.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 28 Ianuarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

La porţile dreptăţii

„Iubit-am dreptatea şi am urât fărădelegea!"

Drama sângeroasă prin care trece omenirea astăzi, a reactualizat vechea şi etern controversata problemă a luptei dintre *forţă şi drept.*

Această deslănţuire năpraznică, a instinctelor omului, îşi caută o platformă de legitimare teoretică. Se încearcă şi astăzi, aşa cum s'a încercat odinioară de către Rudolf Ihering şi alte capete viguroase din galeria juriştilor lumii, să se facă apologia forţei, să se justifice necesitatea ei. Se reeditează argumente vechi şi se invocă altele noui pentru a se demonstra că forţa, adecă războiul, „este un rău necesar". Că măcelul dintre oameni e o fatalitate care nu se poate înlătura. Că forţa este unicul mijloc prin care se creiază dreptul, se cimentează dreptatea.

In aparenţă, pledoaria apologeţilor forţei, şi în general a tuturor acelora cari detestă „armele dreptăţii" şi luptă cu arme pământeşti, pare a fi destul de ispititoare. In realitate însă, toate străduaniile acelora cari încearcă să legitimeze forţa, sunt inoperante, fiindcă nimic nu poate converti pe cei mulţi, pe cei insetaţi de dreptate, să trăiască sub imperiul nefast al forţei. Cu „armele dreptăţii" luptă cei mulţi. Cei cari se trudesc să urce către Dumnezeu. Să reabiliteze demnitatea omului de fiinţă purcesă din Dumnezeu, creată după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Armele dreptăţii sunt singurele arme cu care luptă fiii lui Dumnezeu. Forta, oricare ar fi modurile sale de exteriorizare, este arma cu care luptă Satana, constitue apanajul acestuia.

Admitem că şi forţa este necesară *uneori*, fiind singurul instrument eficace de constrângere materială, prin care se poate traduce în fapt ideia abstractă a justiţiei. Ceeace ne face să aderăm în parte la părerea lui Ihering, concretizată în cunoscuta maximă „forţa fără drept este oarbă, dreptul fără forţă este neputincios". (Spunem în parte, întrucât astfel cum e terdependenţa care trebue să existe între forţă şi drept, omite să subordoneze forţa dreptului). Dar de acì până la decretarea forţei, ca principiu suveran şi exclusiv de guvernare a raporturilor dintre oameni şi state, este o cale infinit de lungă.

Două concepţii, diamatral opuse, stau faţă în faţă şi-şi dispută privilegiul de a sta la baza orânduirilor sociale şi politice ale omenriii: *dreptul forţei* şi *forţa dreptului.*

Forţa brutală, ca principiu de ocârmuire, atât în interiorul statelor, cât şi în relaţiile dintre state, este socotită de toată lumea ca o monstruositate. Dreptul forţei de a dispune de soarta colectivităţilor organizate în state precum şi a indivizilor consideraţi în singularitatea lor, este o sinistră aberaţie. Intotdeauna, forţa a fost dezavuată ca fiind un mijloc primitiv şi odios de soluţionare a litigiilor dintre oameni, barbar şi incompatibil cu demnitatea omului. Intotdeauna a fost reprimată cu ultimă vigoare întrebuinţarea mijloacelor violente pentru curmarea conflictelor omeneşti. Cu atât mai mult astăzi, când stadiul de civilizaţie şi de cultură la care a ajuns omenirea, exclude prin definiţie folosirea forţei ca mijloc de aplanare a diferendelor dintre state şi oameni. Omul, această superbă coroană a creaturilor lui Dumnezeu, îşi dă seama că astăzi nu mai poate recurge la forţă decât cu riscul de a-şi întuneca în chip oribil fiinţa lui lăuntrică. Toate gândurile omului trebue să suie astăzi către Dumnezeu. Către Dumnezeu, izvorul dreptăţii supreme.

Toate eforturile omului trebue să tindă către cer, către desăvârşire. Cerul e o fortăreaţă inexpugnabilă. Nu se poate cuceri cu forţa. Cerul trebue cucerit cu armele luminii, ale dreptăţii, ale binelui. Iată de ce omul conştient de demnitatea şi de rosturile sale spirituale, repudiază forţa, care-l degradează.

Se va obiecta însă de către cei cari privesc cu scepticism sforţările noastre de a repune pe om pe drumul sfânt al dreptăţii şi al unei statornice ascensiuni către Dumnezeu, că şi Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a întrebuinţat forţa atunci când a izgonit cu biciul pe vânzătorii animalelor de jertfă din templul din Ierusalim. Ieşirea aceasta a Mântuitoruiui din templul din Ierusalim, într'adevăr, pare că ar contrazice conduita Sa de permanentă blândeţe. Ea e însă sporadică şi, ca atare, nu [illegible] a se pune capăt neînţelegerilor dintre oameni: *acela al blândeţii, al bunătăţii, al dreptăţii.* Alungarea negustorilor din templu, a fost o reacţiune spontană din partea Mântuitorului împotriva unor oameni venali şi arghirofili cari sub pretextul că îndeplinesc un ritual străvechiu şi patro-

---

pentru a-l sălta la lumina sufletească, pentru a-l apropia de Hristos, cu răbdarea Domnului. Tu nu ai fii bogaţi şi săraci, şi nu cunoşti decât deosebirea de creştin şi de păgân care trebue încreştinat.

5. Gata oricând! Preoţia e misiune, chemare. Chemările nu se împlinesc la ore fixe şi numai în anumite zile. Tu n'ai Duminecă, tu n'ai zi de repaus, tu n'ai lucru de împlinit mai întâiu, ca numai apoi să mergi acolo unde eşti învitat, tu nici să n'aştepţi totdeauna învitare, — când ştii că prezenţa ta e necesară ori de folos — fii de faţă, tu nu ai noapte, pe care să nu ţi-o turbure nimeni, tu nu ai masă, dela care să nu te deranjeze. Ai să stai la dispoziţia credincioşilor, întocmai cum stă Domnul cu ajutorul său: totdeauna!

6. Orice faci şi orice măsură iei, să înmulţească pacea şi armonia dintre oameni. Eşti chemat să-ţi spui părerea, ori să iei anumite dispoziţii. Le-ai luat. Şi vezi îndată, că ele nu produc ceeace impune Evanghelia şi Biserica. E semn că ai greşit ceva. Retrage. Trufia să nu te îndemne a stărui într'o greşală. Nu te gândi: „Ce vor zice oamenii de mine; e ruşinos să mă las „bătut", ci întreabă-te: „Ce zice Domnul că-L compromit pe El sau opera Lui?"

7. La bine colaborează cu oricine! Dacă colegul dela altar, sau notarul din sat, sau învăţătorul are un gând bun şi vrea să-l înfăptuiască, nu numai că nu-i pui beţe, ci în chip desinteresat îi stai într'ajutor, ca să reuşească cât mai spre lauda lui Dumnezeu. Iar dacă ţie ţi s'a ivit o idee fericitoare, cere colaborarea celorlalţi, chiar dacă trece oarecare „merit" şi asupra lor. Ba treacă chiar tot. Pentru tine e important să se făptuiască binele. Numai cu cei ce dărâmă Biserica lui Dumnezeu nu vei colabora, dar nici faţă de ei nu păşi brutal.

8. Nu promite, ci împlineşte! Fereşte-te de orice fel de promisiuni, fiindcă nu ştii ce-ţi poate ieşi în cale şi eventual nu te vei putea ţine de cuvânt. Răspunde: „Să încercăm", „Să vedem", „Vom vedea", „Să ne străduim", „Să nădăjduim că vom putea face". Dă-ţi însă toată silinţa să împlineşti ceeace ţi se cerea. Dar dacă ai ajuns să promiţi, chiar de ai vedea că „păgubeşti" enorm, ţine-ţi cuvântul!

9. „De vrei..."! Tu eşti dator să înveţi, să faci, să te zdrobeşti cu vreme şi fără vreme pentru fericirea fiilor tăi sufleteşti. Nu încerca însă niciodată să-ţi impui voinţa în mod tiranic. Produci tocmai ceea ce nu doreşti: rezistenţă şi răceală. Şi te poate crede interesat în înţeles rău. La principiul Domnului: „De vrei..." să dai de bine, urmează-mi sfatul; de nu, fă cum vrei. Aceasta nu înseamnă să nu-l ai în supravegere de aproape şi să nu stărui a-l mântui şi pe celce nu-şi vrea binele. „De vrei..." însamnă doar, că răspunderea nefericirii lui i-o treci asupră-i.

10. Nimic nădăjduind dela oameni! Pentru tot ce faci, nu cauţi laude, recunoaşteri, distincţii dela oameni, dela superiorii tăi, dela gazete. De vor veni, le primeşti, dar nu le cauţi, nu le pui la cale. Tu lucrezi în mijlocul oamenilor pentru Domnul Dela El aştepţi şi toată darea cea bună şi tot darul cel desăvârşit. De aceea când vezi pe alţii trecându-ţi înainte, „distingându-se", socoteşte că n'a fost voinţa Tatălui ceresc şi pentru tine, ori că n'a venit încă vremea ta, şi lucrează cu toată râvna ca şi mai înainte. Dealtfel succesul în tot ce intreprinzi socoteşte-l al lui Dumnezeu, numai insuccesul o vină a ta. Aşa vei fi scăpat de multe dureri.

„Un decalog pentru preot", veţi zice. Da. Şi recomand să vi-l însuşiţi. Urmându-l vă va asigura nu numai o ţinută demnă preoţească şi conştiinţă satisfăcută, ci şi acea rara avis: încrederea neţărmurită a păstoriţilor. Şi dacă v'a reuşit să o câştigaţi, toate drumurile spre împărăţia lui Dumnezeu se deschid şi păstoriţii sigur vor merge pe ele; îi veţi vedea înaintând!

III. Preotul lucrând la mântuirea oamenilor

A. PASTORAŢIE

a) Chemarea învăţătorească a preotului

1. Datoria de a învăţa. Ce are să înveţe. Pe cine şi când, unde şi cum să înveţe

Cu ziua de azi trec la laturea curat practică a Pastoralei.

Toată partea care mai urmează am întitulat-o: *„Preotul lucrând la mântuirea oamenilor"*, tocmai pentruca să-i evidenţiez caracterul practic şi să scot la iveală faptul, că mântuirea oamenilor nu e opera exclusivă a lui Dumnezeu şi a preotului, ci şi a credinciosului, deci rezultatul conlucrării acestor trei factori, respectându-se libertatea de voinţă ce ni s'a dat de sus dela începutul zidirii. Şi împart partea aceasta în Pastoraţie şi Misiuni. Pastoraţia tratând laturea cea mai însemnată a activităţii unui preot, va primi desvoltare deosebită. Multe din cele ce se vor discuta în acest capitol au valoare identică şi când e vorba de misiuni, şi aşa voiu fi dispensat a le mai repeta şi acolo.

Preotul are să urmeze întru toate Domnului, Păstorului celui mare şi Bun. Şi el deci va avea să înveţe, să jertfească la altar şi să conducă pe credincioşi la împărăţia lui Dumnezeu. De aceea, primul capitol l-am împărţit în subcapitole corespunzătoare celor trei chemări ale preoţiei. N'am mai făcut deosebirea între pastoraţie individuală şi colectivă. Cine vrea o poate găsi singur. Căci voiu trata întâiu chestiunile de ordin mai general şi apoi cele cu caracter mai special şi cari se referă la indivizi. La capitolul despre misiuni voiu spune puţin, doar câteva sugestii, de-mi va ajuta bunul Dumnezeu să pot trata în întregime şi această parte. Că vremea e măsurată, prea măsurată, şi chestiunile foarte multe; şi cu toată dorinţa şi tendinţa mea de a le expune numai scurt, chiar sec, uşor mi se poate întâmpla să nu pot termina tot ce mi-am propus.

Şi să mai îngâim o justificare. Nu voi mai putea da ceva rotunzit şi închegat în fiecare duminecă şi sărbătoare. Adeseori, cred, mă voiu vedea silit să pun alături chestiuni, cari nu mai stau în strânsă legătură şi cari ar fi mai bine tratate în altă şedinţă, deci independent una de alta. Cauza? E uşor de ghicit. Vreau să pot trata tot ce mi-am propus. Şi cred că şi dorinţa voastră nu poate fi alta, decât să aveţi tratate cât mai multe chestiuni pastorale, chiar dacă nu vor fi perfect prezentate din punct de vedere stilar sau metodic.

nați de niște preoți deopotrivă de interesați și de veroși, făcuseră din casa lui Dumnezeu o peșteră de tâlhari. A fost o sancțiune justă, aplicată unor oameni cari lipsiți de orice scrupul de conștiință, abuzau de dreptul care li se conferise, exploatând pe cei săraci.

Mântuitorul a reprobat forța. Toată învățătura Sa e o magistrală pledoarie pentru dreptate, pentru blândețe, pentru bunătate.

E așa de puternic ancorat simțământul de dreptate în conștiința omului, încât nimeni nu-l va putea smulge de-acolo vreodată. Nu creștinismul a sădit propriu zis ideia de dreptate în inima omului. Ea exista în inima omului și înainte de creștinism. Sfântul apostol Pavel spune în această privință că „păgânii cari n'au lege, din fire fac ale legii... legea le e scrisă în inimile, în cugetul și gândurile lor". Creștinismul a intensificat simțământul de dreptate care exista latent în inima omului, l-a potențat, i-a dat o fizonomie mai precisă și mai accentuată. Din inima fiecărui om rumpe strigătul după dreptate. Fiecare om pretinde să i se facă dreptate. Fiecare om crede cu fanatism în dreptate.

Nici unul din comandamentele învățăturii divine nu găsește în sufletul omului un ecou atât de profund ca acela prin este îndemnat «*să iubească dreptatea și să urască fărădelegea...*»

Fiecare om se ridică dârz împotriva nedreptăților, împotriva siluirilor și vexațiunilor. Protestează cu indignare împotriva acelora cari îi nesocotesc și-i incalcă drepturile.

Dar popoarele? Ce frescă minunată de luptă pentru dreptate este istoria tuturor popoarelor! Istoria românilor oferă atâtea pilde elocvente de luptă eroică pentru cucerirea drepturilor. In fiecare pagină din istoria românilor palpită sufletul unui neam însetat de dreptate.

...Înfăptuită cu grele jertfe, în anul 1918, dreptatea a fost de scurtă durată. In sfârșit, românii erau stăpâni pe dreptu- de totale apostazii spirituale în care dreptatea a primit cumplite lovituri, să pătimească și Ardealul din nou.

Dreptatea însă nu poate fi sugrumată de forță. Dumnezeu, personificarea prin excelență a dreptății, stă totdeauna alături de cei cari sufer pentru dreptate. Nu le spune oare El acestora că „fericiți sânt cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor"?

Vom reveni.

V. Sămărtinean

Nr. 1723/941 Ep. (11) 1—1

Comunicat

Se comunică pentru informație oficiilor noastre protopresbiterale, parohiale și instituțiunilor noastre culturale, decretul-lege Nr. 175 din 31 Ianuarie 1941, publicat în Monitorul Oficial Nr. 27/1941, relativ la Titlurile de rentă $4^1/_2{}^0/_0$ din 1936 și tragerea lor la sorți:

«*Art. unic.* Titlurile rentei $4^1/_2{}^0/_0$ din 1936, cuvenită organizațiilor bisericești și culturale, de amortizat la întâia și a doua tragere la sorți, fixată la 1 Februarie 1941 prin decretul-lege Nr. 3355 din 4 Octomvrie 1940, se vor trage la sorți la 1 Martie 1942 odată cu Titlurile de amortizat la tragerea a treia.

Data de 1 Martie rămâne fixată și pentru toate celelalte trageri anuale ce vor urma.

Dobânda contractuală a Titlurilor de rentă $4^1/_2{}^0/_0$ 1936 se va servi până la primul cupon inclusiv, cu scadența următoare datei ieșirii efective la sorți a Titlurilor respective.

Dat în București la 31 Ianuarie 1941.

Conducătcrul statului român și președintele consiliului de miniștri general Ion Antonescu, Ministrul finanțelor general N. Stoenescu."

Sibiu, la 13 Februarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, în ziua de Vineri, 14 Februarie c. a făcut o vizitațiune arhierească la Vicariatul ortodox român din Alba-Iulia, instituit provizoriu pentru credincioșii aparținători Episcopiei ortodoxe din Cluj, rămași în țara mamă, interesându-se de aproape de buna funcționare a acestui organism și dând toate îndrumările necesare conducătorilor Vicariatului. I. P. S. Sa a rămas mulțumit de felul cum se lucrează la Vicariat și a rămas impresionat de caldele simțeminte de devotament ce le au toți față de Prea Sfinția Sa Episcopul *Nicolae Colan* al Clujului, sub a cărui jurisdicție canonică se găsește Vicariatul.

† **Pr. Ioachim Ivan,** din parohia Podèle, protopopiatul Băița, s'a stâns din viață, în vârstă de 63 ani. A fost și senator și un harnic reprezentant al cauzelor credincioșilor săi. Inmormântarea i s'a făcut în prezența unui mare număr de țărani și cărturari din toată regiunea. Părintele protopop Dumitru Secărea dela Băița, în predica sa rostită la acest prilej, a subliniat activitatea bisericească și culturală a regretatului dispărut. Odihnească cu drepții!

Profesor universitar. Dl *Al. Olteanu*, este numit profesor suplinitor la catedra de drept civil a facultății juridice dela universitatea Cluj-Sibiu.

Ce spun confrații? Revista din capitală, *Slova Ortodoxă*, în numărul său din 1 Februar 1941, scrie despre foile noastre dela Sibiu, *Lumina Satelor* și *Oastea Domnului*, următoarele: „Se cuvine să mărturisim cu toții că această foaie, ca organ a avut frumoasa chemare de a trezi cugetele creștinești, și în adevăr a trezit foarte multe. In lumea noastră, în care ne plângem că nu se citește, acum ne întâlnim cu mulți săteni și mahalagii cari citesc carte creștinească. Este fapta *Oștii Domnului* și a uneltei ei de lucru *Lumina Satelor*. In fiecare număr, din *Lumina Satelor*, găsești mărturisiri din condee sătești care vestesc despre mișcarea sufletească din feluritele sate. Avem în ele pâlcuri de săteni care se hrănesc sufletește și se află astfel pe o treaptă a cugetului mai ridicată ca a altora. De aceea să ne fericim de această vatră de lucru și că a ajuns la acest popas prețuit (20 de ani de existență). Noi îl însemnăm aici cu drag și așteptăm cu și mai mult drag clipa când se va prăznui în deosebi împlinirea celor 20 de ani de spornică lucrare creștinească."

Muzeu biblic. Se anunță din Praga: La Brno există un muzeu unic în felul lui în Cehia și Moravia. Este un muzeu în care sunt păstrate tot felul de amintiri biblice. El a fost înființat dintr'o colecție particulară a unui prelat prof. Antonin Bartoș, astăzi decedat. Colecțiile muzeului biblic conțin obiecte de mare valoare din Țara Sfântă și numeroase obiecte despre care se face mențiune în Biblie. Astfel, în acest muzeu se găsește o cruce din maslinul din grădina Getsemani, un model de plug vechi palestinian, un model de teasc, modele de biserici, còpii de tablouri, monezi, cărți și imprimate religioase vechi etc.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 16 Februarie 1941, va predica părintele prot. *Mihail Neagu*.

Concertul Reuniunii române de muzică „Gh. Dima", Sibiu, se va ține Sâmbătă, în 22 Februar 1941, în sala Teatrului Municipal, ora 21. Corul, compus din 200 persoane, cu soliști și orchestră simfonică, este condus de prof. P. Gherman, la pian dna prof. Lucia Cosma. Bilete se găsesc la Librăria „Foaia Poporului", strada Regina Maria.

Bibliotecă. La căminul studențesc Sibiu, în localul fostei fabrici „Herma", funcționează o *sală de lectură cu bibliotecă*, deschisă zilnic între ora 8—12, 15—19, 20—24. In această bibliotecă, având peste 6000 de volume, manuale și cărți de știință, are liberă intrare orce student.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu*. — Numerii 1—2 pe Ianuarie—Februarie 1941, cuprinde: **Ultimul Comunicat al Sfântului Sinod.** Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Cu fruntea sus! Prof. Gh. Șerban-Cornilă: Un manuscris prețios din Bihorul înstrăinat: Liturghierul Popii Ion din Suiug. Dr. Corneliu I. Sârbu: Insemnătatea morală a credinței la fericitul Augustin. Preot Dr. Nic. Neaga: Eclesiastul (Scurte note explicative). Preot Dr. T. Negoiță: Pustnicul dela Iordan. Prot. Gheorghe Maior: Educațiune prin religie. Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Hristos Domn și Stăpân al vieții Neamului (Pe marginea recentului comunicat al Sf. Sinod) Prof. univ. Coriolan Petranu, Diacon Nic. Mladin, Preot Nichifor Todor, Preot prof. Simion Radu, Prof. Dr. N. Neaga, Dr. N. Terchilă, Preot prof. Ion Bunea, Visalon Ispas, Preot Mircea Munteanu și Dr. Gr. T. Marcu: Mișcarea literară: Bizanț. Paisie și Paisianismul. Monahismul și calea ascetic-mistică în Biserica răsăriteană, în deosebi în Rusia. Misticism și Patologie. Sublimul preoției creștine. Preotul și sănătatea poporului. Cruciadele și Biserica ortodoxă. Descendența transilvană a lui Gheorghe Magheru și relațiile lui cu țăranii sălișteni. Nobleța educației copiilor. O școală pri- [illegible] în concepția școalei sociologice franceze. Cartea cu pilde. Anuarul Academiei teologice ortodoxe române din Arad. Des Herrn Kreuz und Herlichkeit. Dr. Grigorie T. Marcu și Prof. Dr. Grigore Popa: Cronică: † Părintele Moța. Pentru o faptă de prestigiu ortodox. A murit Henri Bergson. Gr. T. Marcu și Dr. N. Neaga: Note și informații: Pentru prietenii noștri. Puncte de foc pentru preotime. Al XV-lea concert de colinde. Mișcarea confesională în municipiul Sibiu. Strădanii ortodoxe în eparhia Clujului. Biserica ortodoxă din Basarabia. Comemorarea lui Ionel Moța. Pentru un catalog rațional al cărților tipărite de Arhiepiscopia Sibiului. Se aude? Alții despre Ortodoxia răsăriteană. Biserica ortodoxă în alte țări. Mărunte.

Poșta redacției

Dlui *V. S.* In urma împrejurărilor de astăzi, nu s'a putut în altă formă. Așteptăm continuarea.

Nr. 24—1941 (7) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Vale,** protopopiatul Săliște, devenită vacantă prin penzionarea preotului Gheorghe Ittu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Rom.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola reglementară.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și de încuviințarea de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a se face cunoscuți credincioșilor.

Săliște, la 18 Ianuarie 1941.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 74—1941 (12) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Balomirul de câmp,** protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială în bună stare, cu dependințe.
3. Grădină în mărime de 897 stj.
4. Eclejie (sesiune parohială) de 7 jugăre arător.
5. Stola obișnuită în protopopiat.

Cererile de concurs și autorizația de candidare, însoțite de actele prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Orăștie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Orăștie, în înțelegere cu consiliul parohial.

Orăștie, la 6 Februarie 1941.

Pr. Iosif Vințan
adm. protopopesc

Nr. 13.051—939 (8) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al protopopiatului **Sibiu,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi și parohul titular al parohiei Sibiu-Cetate, paroh al sfintei catedrale și va avea îndreptățire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul și diurnele legale dela stat.
2. Venitele uzitate în parohie.
3. Sesiune din reforma agrară 32 jugăre pentru paroh-protopop și locuință în casa parohială-protopopească.

Concurenții îndreptățiți, conform regulamentelor în vigoare, să-și înainteze în termen cererile Consiliului arhiepiscopesc ortodox român Sibiu.

Sibiu, din ședința secțiilor unite ținută la 8 Februarie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Nr. 27/1941 (9) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, **Tâmpa,** din protopopiatul Deva, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Grădină parohială în extensiune de 400 stânjini pătrați.
3. Sesiune parohială: 14 jugăre cadastrale, pământ arător și fânaț.
4. Venitele stolare uzitate în tract.
5. Câte una măsură porumb smicurat de 30 litri anual dela fiecare familie, sau echivalentul în bani.

Cererile de concurs și autorizația de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, însoțite de actele prevăzute în regulamentele pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Deva în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințare prealabilă din partea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Deva, la 25 Ianuarie 1941.

Teofil Chiffa
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 23 Februarie 1941 — Nr. 9

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Omenia" românească

Despre «omenia» naţiei noastre, n'am auzit decât cuvinte bune, de laudă, atât la Români cât şi la străini. O singură dată mi-a fost dat să aflu, şi anume la un scriitor român, Mircea Eliade, într'o carte intitulată «Oceanografie» mi se pare, cuvinte de osândă şi de ridiculizare la adresa acestei noţiuni. După cât îmi aduc aminte, dl Mircea Eliade găsea că la noi cuvântul «om» când primeşte un accent de ordin moral, nu sugerează sentimentul de mândrie, de încredere, de exaltare umanistă, cum se întâmplă în Apus, unde s'a avansat pe această linie de autoîncredere omenească până la «supraomul» lui Nitsche. La noi prin cuvântul «om» ţi se sugerează o biată fiinţă, pentru care ţi se cere îngăduinţă; «om» la noi înseamnă o profundă mizerie morală şi o scuză a ei. «Om sunt şi eu, ce să fac», e o justificare pentru fapte inferioare şi pentru cele mai plăpânde comportări. «Omenia» derivând dela «om», ar însemna şi ea o atitudine de consimţire, de împăcare cu mizeria morală a altora. Peste tot la noi aceste cuvinte ar exprima un pasivism condamnabil, o lipsă de bărbăţie, de interes şi de intervenţie energică pentru ceeace-i mare şi nobil.

Este evident pentru oricine cunoaşte «omenia» neamului nostru că această interpretare a dlui Mircea Eliade este deformată de o privire şi de o judecată unilaterală.

Ca să analizăm întâi înţelesul accentului moral al cuvântului «om», este neîndoelnic că el înseamnă la noi şi «bărbat«, «om de ispravă». «Fii om», «iată un om», sunt expresii cari spun lucruri foarte înalte. De sigur, cuvântul «om» e folosit uneori şi ca explicaţie a unor greşeli, a unor insuccese şi insuficienţe. Dar cine poate afirma că omul este mai presus de acestea totdeauna? Ar însemna să fim nişte iluzionişti, sau nişte aroganţi, lipsiţi de simţul realului, să nu recunoaştem că omul mai şi greşeşte, că nu poate duce la realizare tot ce-şi propune. Ar însemna să-l identificăm cu Dumnezeu, ceeace este absurd. Cele două înţelesuri ale cuvântului «om»: fiinţă capabilă de lucruri mari şi fiinţă supusă greşelilor şi mărginirilor, aşa cum se găsesc în cugetul naţiei noastre, nu se exclud, ci se întregesc. De fapt aşa e omul: fiinţă în care se împerechiază măreţia cu mărginirea, cerul cu pământul. Omul poate lucruri extraordinare, mai ales când e purtat de o credinţă. Dar nu poate totul. Când îl îndemni la un lucru mare, trebue stimulat prin expresii cari îi sugerează marile lui posibilităţi. Dar când, cu toate eforturile lui, împrejurări mai presus de voia lui, au împedecat înfăptuirile propuse, firesc este să recunoaştem că, dată fiind condiţia lui de om, n'a putut învinge forţele supraomeneşti.

Dl profesor Nichifor Crainic scria odată, într'un admirabil esseu despre eroism, că ar trebui să ştergem dintre sentinţele noastre: «Nu sunt vremurile sub om, ci bietul om sub cârma vremii». Omul sau colectivitatea eroică ar putea realiza orice. Nu există limită în posibilităţile omului educat în spirit eroic.

Cred că această condamnare a sentinţei cronicarului nu e întru totul dreaptă. Desigur omul trebue educat în spirit eroic şi spre o mare încredere în posibilităţile lui. Dar în acelaş timp trebue educat şi întru înţelepciune, întru cumpănirea dreaptă şi reală a împrejurărilor obiective. Eroismul numai împreunat cu înţelepciunea, poate realiza lucruri mari. Lipsit de înţelepciune, e ca omul care din curaj se izbeşte cu capul de ziduri până şi-l sparge. Eroismul trebue să ştii în care moment să-l plasezi şi în care direcţie. Fii eroic, dar priveşte atent împrejurările şi intervino năpraznic la momentul, la locul şi pentru scopul potrivit. Omul trebue să ţină seama şi de «vremi». Istoria noastră ne dă o lecţie prea bogată despre acest lucru. Şi, vai, timpul actual deasemenea. Cât eroism inutil şi chiar primejdios pentru neam nu se cheltueşte la noi azi, lipsind înţelepciunea? Şi să spună cineva: putem în oricare din zilele pe cari le trăim, reînfăptui idealul nostru naţional şi nu trebue să fim atenţi în aşteptarea uneia favorabile?

Lipsa de înţelepciune e lipsă de orizont, e privire îngustată exclusiv asupa clipei, e absolutizarea momentului, e uitarea condiţiei istorice a existenţii omeneşti. Pe planul istoric însă nu poţi realiza nimic de cât ţinând seama de istorie, de puterea şi varietatea împrejurărilor.

Numai cu ambele braţe: eroismul şi înţelepciunea, se pot înfăptui lucruri mari, primul pornind din setea de absolut a omului, ultima din pătrunderea serioasă a realităţii în care omul are o poziţie de relativitate. Desigur, nu trebue ca una să fie promovată în defavorul celeilalte, ci amândouă să fie desvoltate la maximum, însă în aşa fel ca amândouă să stea în echilibru.

Atâta justificare cuprinde expresia «om», când e folosită în acest scop cu deplină seriozitate, şi deloc mai multă. Numai printr'un uz cinic al expresiei «om sunt şi eu», sau «om e şi el», se intenţionează să se scuze mai mult. Când e întrebuinţată serios expresia «om» ca justificare, arată o imposibilitate absolută de-a fi putut fi învinse anumite neajunsuri, piedici etc. Când însă e folosită neserios, cinic, indolent, ea e invocată de fapt pentru scuza unor greşeli, păcate, întrelăsări cari ar fi putut fi inevitate; ea serveşte pentru acoperirea unei ticăloşii morale.

Dl Mircea Eliade a plecat dela uzul acesta cinic al expresiei «om» în scop de justificare şi l-a generalizat, nevăzând şi pe cel serios. Ori nu poţi definì înţelesul unei noţiuni ţinând seamă de uzul neserios, cinic, echivoc, al ei. Dacă s'ar proceda aşa pe toată linia aproape n'am găsì cuvânt cu înţeles serios în limba unui popor şi ar trebuì să tragem cele mai nedrepte concluzii pe seama caracterului lui.

Înţelesul «omeniei», ca să vorbim acum de ea, stă într'o privinţă în legătură cu uzul justificator al cuvântului «om», dar depăşeşte mult această legătură. Ea însemnează înţelelegere faţă de mărginirile şi neajunsurile omului, de durerile şi greutăţile lui, dar se ridică peste acest înţeles, vizând partea cea mai nobilă pe care o are sau trebue să o aibă sufletul omenesc. Prin «omenie» omul se opune «cânelui», ea este cea mai superioară esenţă a omului.

«Omenie» înseamnă consideraţie faţă de oameni: bun simţ, atenţiune, bunătate, milă, ferire de tot ce-i ruşinos şi urât, străduanie de-a câştiga prin vrednicie, bună cuviinţă, cinste, soliditate morală, încrederea altora. «Omenia» este calitatea supremă a relaţiei dela om la om, este stilul de supremă calitate al atitudinii faţă de alţii.

Nu cred că este în limba vre-unui popor un cuvânt care să exprime atotcuprinzător atâta noblеţe, înălţime morală, distincţie sufletească reală, ca «omenia» românească. Ea e frăgezime sufletească în opoziţie cu duritatea şi bădărănia, e înţelegere subţire a stărilor sufleteşti ale altuia şi a situaţiilor în general, în opoziţie cu opacitatea caraghioasă şi ţigănesc-fanfaroană, e superioară pătrundere a lumii complicate şi nuanţate a sufletului şi a metodelor prin cari el poate fi îndreptat. «Omenia» e suprema aristocraţie posibilă. Pe scara fiinţei omeneşti, omenia ocupă treapta cea mai înaltă. Ea e una cu «duhovnicia» omului renăscut al apostolului Pavel, opus omului trupesc. Ea e cea mai deplină realizare a creştinităţii în firea noastră.

«Omenia» exprimă suprema înţelepciune şi filosofie. A trebuit filosofiei mii de ani spre a descoperì adevărul că realitatea cea mai aleasă şi datoria cea mai înaltă pentru om se află în relaţia de comuniune cu semenul. Numai în această relaţie fiind, cunoaşte omul adevărul cel mai intim, cel mai miezos şi mai fericitor al vieţii. Faţa semenului este realitatea cea mai profundă, mai misterioasă, mai vrednică de stimat şi de iubit. In această comuniune stă misterul existenţii, care satisface şi setea interminabilă de cunoaştere şi setea nemărginită de fericire a omului. In capacitatea de-a stabilì şi de-a menţine această relaţie, în capacitatea de-a descoperì adâncurile de adevăr şi de frumuseţe ale semenului, descoperindu-se prin aceasta şi ale tale, stă secretul celei mai înalte înţelepciuni şi acì e calea spre cel mai înalt stil de viaţă, spre desăvârşire.

Ei bine, toate acestea le-a intuit şi le-a postulat, ba în mare măsură le-a şi realizat poporul român «prin omenia» lui.

E bine să părăsim, răpiţi de false mirajuri şi de pompoase etichete, acest stil suprem de filosofie şi de trăire, scufundându-ne în «neomenie», în moartea haotică şi animalică a sufletului, copleşit de patimi oarbe?

Nu, de o mie de ori nu!

D. STĂNILOAE

Nou episcop ev. luteran în Sibiu

Dumineca trecută s'a întrunit, în biserica parohială luterană din Sibiu, adunarea reprezentanţilor circumscripţiilor bisericeşti ev. luterane din ţară, pentru a proceda la alegerea de episcop în locul devenit vacant prin pensionarea fostului episcop Dr. Glondys. Eforul prim al bisericii, dl *Dr. Hans Otto Roth*, a rostit cuvântul de deschidere a adunării electorale. La votare a obţinut 60 de voturi *Wilhelm Staedel*, declarat de ales. S'au mai dat: 37 voturi vicarului Müller, 5 voturi preotului Moeckel. Noul episcop, mulţumind adunării pentru încrederea acordată, şi-a desfăşurat, în scurte cuvinte, programul viitoarei sale activităţi.

Acţiune politică, *de orce natură, este oprită prin Decretul regal din 15 Februar 1941. Conducătorul statului, dl general* **Ion Antonescu,** *în raportul său către Suveran, motivează interzicerea aceasta atât prin frământările interne suferite, cât şi prin actuala situaţie internaţională. Toate acestea împrejurări cer românilor să renunţe la acţiuni, care ar putea să-i despartă, pentru a putea dărui neamului şi Tronului toată credinţa, munca şi jertfa lor. Când împrejurările vor îngăduì, se va relua organizarea noastră politică pe baze temeinice şi constructive.*

Nr. 1978—1941.

Anunţ

In Monitorul Oficial din 19 Ianuarie 1941 s'a publicat decretul-lege privitor la salarizarea funcţionarilor publici.

In temeiul acestui decret-lege funcţionarii publici — *cu începerea dela 1 Ianuarie 1941* — vor primi cu ocaziunea căsătoriei o îndemnizaţie echivalentă cu salarul brut pe 2 luni, iar la naşterea unui copil o îndemnizaţie echivalentă cu salarul brut pe 1 lună, care nu va fi mai mică de 2000 lei şi mai mare de 6000 lei.

Preoţii şi cântăreţii bisericeşti au şi ei dreptul la acele îndemnizaţii şi le vor cere prin Consiliul arhiepiscopesc.

Sibiu, la 16 Februarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

† Teodor Victor Păcăţian

1852—1941

După grele suferinţe, purtate cu creştinească tărie, în Clujul durerilor noastre, a încetat din viaţă bătrânul gazetar *Teodor V. Păcăţian*, în ziua de 11 Februar 1941, în frumoasa vârstă de 89 de ani, şi a fost înmormântat, după ritul ortodox, din capela cimitirului central clujan, lângă soţia sa şi unica lor fiică, în 13 Februar a. c.

Dispare, cu moartea lui, cel mai vechi ziarist din întreaga presă românească, pe care a slujit-o cu neobosită râvnă, cu multă pricepere şi cu nesfârşită dragoste.

Originar din satul bănăţean Ususău, curat românesc, din cercul Lipovei, a pornit dela începuturi smerite şi, purtat de iubirea cărţii, şi-a făcut studiile la Lugoj şi în liceul din Arad, — în şcoale străine, care însă n'au putut să-l înstrăineze de neam şi limbă.

Activitatea ziarâstică o desfăşoară mai întâi la gazeta „Timişana", apoi la „Gazeta Poporului" din Timişoara, ca s'o continue, după câţiva ani, la „Tribuna" din Sibiu, şi să treacă, începând din Ianuar 1901, la „Telegraful Român", al cărui „Redactor provisor" era până atunci tinerul asesor consistorial *Dr. Elie Cristea*, fericitul şi întâiul patriarh *Miron* al României întregite.

Teodor V. Păcăţianu a semnat ziarul nostru, ca „Redactor responsabil", până în 5/8 Decemvrie 1917, când s'a retras din redacţie, părăsind Sibiul.

Dela 1901 până în anul 1917, cât timp a purtat sarcina redactării organului de publicitate întemeiat de neuitatul mare arhiereu Andrei, redactorul foii a căutat să rămână credincios programului cuprins în cuvintele „luminarea şi fericirea poporului român" din această ţară.

In acest scop, ziarul a continuat să fie, în prima linie, apărător al intereselor noastre *bisericeşti şi şcolare*; s'a năzuit să propage *buna înţelegere* atât între cei de acelaş sânge şi aceeaş lege, cât şi în raporturile cu cei de alt neam şi altă lege; a scos la iveală, hotărât dar cumpătat, ce *situaţie politică de neînvidiat* se creiază românilor, din Transilvania şi Ungaria, în număr de peste trei milioane, şi a stăruit mereu — durere, fără succes — pentru *îmbunătăţirea sorţii insuportabile* a oropsiţilor cetăţeni, cari se simt că sânt cei mai vechi pe aceste locuri.

Intru realizarea programului de muncă a ziarului, reprezentantul său a depus întreaga sa putere spirituală, ajutat de credincioşi colaboratori, vechi şi noi, şi apărând cu demnitate interesele mari ale bisericii şi neamului. Vrednicia acestor fapte, naţionale şi bisericeşti, va fi păstrată totdeauna în buna amintire a urmaşilor recunoscători.

Regretatul Păcăţian este şi autorul voluminoasei publicaţii „Cartea de aur", cu numeroase şi preţioase documente, care, deşi poate lipsite uneori de criteriile unei prea scrupuloase critici a istoriografului, aduc totuşi informaţiuni greu de găsit în alte locuri şi au contribuit la cunoaşterea luptelor noastre naţionale şi la întărirea conştiinţei drepturilor noastre. Foarte valoroase sânt şi lucrările sale publicate după diferiţi autori, ca Ihering („Lupta pentru drept"), Polock („Istoria politicei"), Holtzendorff („Principiile politicei") ş. a. Nu uităm să amintim şi traducerile sale de cuprins religios, cum a fost *Tâlcuirea Fericirilor* şi Evanghelia şi viaţa modernă, după scriitorul rus Petrov.

Din culmea celor 89 de ani, dispărutul a văzut şi suferinţele, şi bucuriile neamului, aducând jertfă de mulţămire pentru cele bune, şi înălţându-se sufleteşte în clipele de răstriştе. Puterea negrăită a credinţei creştineşti nu l-a părăsit în nici o împrejurare din lunga sa viaţă pământească pe acest român harnic şi devotat neamului său. Veşnică să-i fie pomenirea!

Nr. 1516/1941

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Pr. Nicolae Bogorin dela parohia Beneşti, decedat la 4 Februarie 1941, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare statutar, de Lei 40.000 (patruzecimii) lei.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 14 Februarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Societatea ortodoxă a femeilor române, filiala Sibiu, în colaborare cu filiala Cluj, organizează în Duminecile din Postul Paştilor un ciclu de conferinţe, începând cu Dumineca Ortodoxiei, 9 Martie, când va conferenţia, în cadrul unui festival dna Sofia Meteş. In celelalte Dumineci vor conferenţia dnii prof. Victor Papilian, G. Sofronie şi Grigore Popa. Titlurile conferinţelor şi ordinea lor se vor afişa la timp potrivit.

Membrii clerului şi organizaţiile politice

Ministerul instrucţiunii, educaţiei, cultelor şi artelor a dat următoarea decizie:

Pe temeiul art. 1 din legea pentru organizarea ministerului cultelor şi artelor, decidem:

ART. 1. — Se interzice cu desăvârşire membrilor clerului de orce confesiune, categorie şi grad, de a se înscrie, a adera sau a activa în orce partid sau organizaţie politică, ori a participa la mişcările şi manifestaţiile politice de orce fel.

Ei pot activa în societăţile naţional-culturale sau de asistenţă socială, recunoscute ca atare potrivit legii persoanelor juridice, dar nu pot exercita nici o delegaţiune cu caracter bănesc.

ART. II. — Se interzice în mod absolut membrilor clerului să participe ca membri în consiliu de administraţie, comitet de direcţie, directori sau cassieri, la conducerea societăţilor civile şi comerciale, societăţilor cooperative, băncilor populare şi obştiilor şi să întreprindă direct, sau prin persoane interpuse, orce fel de afaceri producătoare de câştig, ca: exploatări de fonduri de comerţ, exploatări de păduri şi vânzări de lemne, exploatări de maşini agricole, cazane de distilat alcool şi altele asemenea.

Clericii pot participa la conducerea şi în administraţia cooperativelor şi băncilor populare de ajutor mutual ale clerului sau în instituţiuni *cu caracter bisericesc*, iar acei cari sunt şi în învăţământ, pot face parte din organele de conducere şi administraţie ale cooperativelor sau băncilor populare de ajutor mutual ale corpului didactic, toţi aceştia având *aprobarea anticipată şi individuală din partea chiriarhului* respectiv şi a ministerului.

ART. III. — Clericii, intrând în prevederile articolelor de mai sus, se vor conforma prezentei deciziuni în termen de 8 zile dela publicarea ei.

Ministerul educaţiei naţionale, cultelor şi artelor se va împărţi în *trei* subsecretariate: 1. Subsecretariatul *instrucţiunii* publice, care va avea şi controlul căminelor culturale; 2. Subsecretariatul *cultelor şi artelor*; 3. Subsecretariatul *educaţiei*, nou creiat prin decret-lege. — Este numit subsecretar de stat al educaţiei dl general *Victor Iliescu*.

Ioan Lupaş: *Der erste Humanist aus rumänischen Geblüt, Nikolaus Olahus aus Hermannstadt (1493—1568).*

Acesta este titlul sub care emeritul istoric şi academician îşi publică în revista istorică săsească din Sibiu, Siebenbürgische Vierteljahrsschrift (Anul 1940, vol. 63, caetul 3 4), conferinţa ţinută la 2 Mai 1938 la universitatea din Bratislava. Studiul se ocupă cu Nicolae Olahul, un mare învăţat cu care se mândresc ungurii, fost primate al Ungariei. Dl profesor I. Lupaş a relevat în mai multe studii originea românească a acestei proeminente personalităţi din viaţa Ungariei.

Nicolae Olahul a scris şi poezii în limba latină. O frumoasă traducere a lor, cu un studiu introductiv, avem dela dl prof. universitar Şt. Bezdechi (Poeziile lui Nic. Olahus, Bucureşti 1936).

De sigur că Nic. Olahus a făcut şi el ceeace au făcut mai toţi boerii români din Transilvania, în acele timpuri: şi-a părăsit legea şi limba, trecând în tabăra asupritorilor, cari aveau atâtea mijloace de momeală.

Figura lui Nic. Olahus nu ne trezeşte deci decât o bucurie amestecată cu tristeţe.

Aceasta însă nu înseamnă totuşi că nu este pentru noi un motiv de mândrie faptul că cele mai distinse personalităţi ale istoriei maghiare au fost de sânge românesc. Iar valoarea unor studii istorice, care aduc dovezi în această direcţie, este incontestabilă.

Românizarea Intreprinderilor, de *Leon George Proca*, 1941. Bucureşti, Tip. „Faceţi ca noi". Pg. 16. Preţul?

O scurtă şi luminoasă broşură în problema dela ordinea zilei: românizarea intreprinderilor. Primenirea economiei noastre, constată autorul, are să fie privită exclusiv prin prisma datoriei de-a o româniza. Lucrarea va fi, pe cât de grea, pe atât de frumoasă; căci scopul nu e altul, decât ca viaţa economică a ţării româneşti să fie păstrată şi să treacă, fără întârziere, — aşa cum nu este încă, — în mâni curat româneşti.

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

FOIŞOARA

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(26) De protopopul **Gh. Maior**

După aceste lămuriri, pot să intru în subiectul de azi.

Cine, ce, pe cine, când, unde şi cum va învăţa în Biserica noastră? Iată întrebările la cari voiu răspunde scurt.

Canonul 64 dela sin. VI ecum. spune: „Nu se cuvine mireanului să cuvinteze în public sau să înveţe însuşindu-şi de aci diregătorie învăţătorească, ci să urmeze ordinei lăsate de Domnul şi să-şi deschidă urechea spre ceice au căpătat graţia învăţăturii şi dela ei să înveţe cele dumnezeeşti..., iar de se află cineva schimbând canonul acesta să se lapede de biserică 40 de zile." Conform acestui canon în Biserica noastră nu poate învăţa decât episcopii şi preoţii. Din vechime însă se permitea şi diaconilor, şi azi pe răspunderea personală a episcopului se admite şi laicilor cari au pregătirea necesară. Fără această învoire n'ar trebue să se îngăduie nici unei persoane nehirotonite să predice, ba nici chiar să catehizeze.*) Căci deşi un Duh şi un Domn, sunt osebiri darurilor şi slujbelor. Pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică apostoli, pe alţii proroci, pe alţii dascăli ş. a. m. d. „Au doar toţi sunt apostoli? Au doar toţi proroci? Au doar toţi dascăli? Au doar toţi au puteri? Au doară toţi au darurile tămăduirilor? Au doară toţi tălmăcesc? (I Cor. c. 12).

Chemarea învăţătorească sau profetică a preotului nu vreau să spun, că mi se pare cea mai importantă, ci că se impune mai întâiu atenţiei noastre. Mântuitorul a asemănat-o cu rolul sămănătorului şi al lumânării. Sămănătorul trebue să poarte grije de roada viitoare, sămănând cu credinţă şi nădejde şi veghind să nu arunce omul viclean neghină care îneacă sămănătura; şi lumina se consumă pe sine, ca să lumineze pe alţii şi care nu se aprinde ca să se ascundă sub obroc, având un rost precis pe lume. In testamentul Său, păstrat la sf. ev. Matei c. 28, 19—20 ne porunceşte: „Dreptaceea, mergând, *învăţaţi* toate neamurile, *botezându-i* pe ei în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, şi *învăţându-i să păzească toate* câte v'am poruncit vouă, şi aşa iată Eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârşitul veacului". Ceeace din laturea care ne interesează aici înseamnă: întâiu oamenii să fie învăţaţi (chemarea profetică), apoi să fie botezaţi (chemarea preoţească), şi în urmă învăţaţi să păzească şi să urmeze câte ni s'au poruncit (chemarea de conducător) ca să avem pe Hristos pururea prezent în viaţa noastră.

Sf. apostol Pavel exclamă: „Vai mie, de nu voiu binevesti (I Cor. 9, 16); şi în alt loc sfătueşte pe fiul său Timoteiu: „Propovedueşte cuvântul" (2 Timoteiu 4, 21). Şi indirect ne poruuceşte şi nouă. La fel ne pilduesc şi ceilalţi apostoli: Căci „nu se cade nouă să lăsăm cuvântul lui Dumnezeu pentru a sluji meselor", ni se spune în Faptele Apostolilor la cap. 6, v. 2. „Dumnezeu ne-a poruncit să propoveduim norodului" (Fapte 10, 42).

Canonul 58 apostolesc zice: „Episcopul sau preotul care nu poartă grije de cler (personalul bisericesc) sau de popor, *neînvăţându-l* buna cinstire de Dumnezeu, să se oprească, iar rămânând şi mai departe în nepurtare de grije şi lene, să i se ia darul". Canonnl 19 al sin. VI ecumenic spune: „Se cuvine celorce sunt înainte stătători ai bisericilor să înveţe în toate zilele şi cu deosebire în dumineci şi sărbători pe toţi clericii şi pe popor cuvintele pietăţii şi ale dreptei credinţe".

Sfinţii Părinţi cei mai distinşi glăsuesc la fel. Sf. Vasile cel Mare b. o. spune, că preotul, căruia i s'a încredinţat şi oficiul de a binevesti, de nu va învăţa să se socotească ca un ucigaş de oameni. Iar Sf. Ioan Gură de Aur exclamă: „Aceasta înseamnă pentru mine *preoţie*: a binevesti!

Iar marele predicator ortodox din epoca reformaţiunii apusene, Ilie Miniat zice: „Amar, când în biserică e tăcere, adecă nu se aude cuvântul lui Dumnezeu, când păzitorii staulului, când păstorii oilor celor cuvântătoare, următorii apostolilor nu cuvintează, ci sunt fără de glas sau din neştiinţă sau din lenevire. Atunci diavolul îşi ia îndrăsneală, iese fără de frică şi intră în mijlocul turmei lui Hristos, şi asemenea lupului celui mâncător de carne, mănâncă sufletele creştinilor ca pe nişte oi nepăzite."

Unde s'ar putea găsi deci omul cuminte, care cu inima împăcată să poată susţine, că datoria preotului ar fi numai să facă slujbele şi cel mult ici-colo să se mai amestece în câte-o daraveră de a satului? Şi cine ar putea afirma, că datoria de a învăţa nu cade pe primul plan între chemările lui? Dece spune Sf. apostol Pavel, că celce se osteneşte întru cuvânt, de îndoită cinste să se bucure? Şi de ce după rânduiala veche a bisericii noastre predicatorii şedeau în biserică imediat după episcop, numai apoi urmând cei cu ranguri

*) De când nu mai avem învăţători confesionali, ceice predau religia ar trebui împărtăşiţi de binecuvântare arhierească pentru lucrul acesta. Cei confesionali o primeau prin faptul că alegerea lor era „aprobată" de autoritatea bisericească

Supărare excesivă

In lumea publicistică, formată din oameni de temperament, isbucnesc uneori aprinse schimburi de apostrofe şi complimente, prilejuite de lucruri de minimă importanţă.

Foaia noastră, deşi n'a evitat să-şi spună adeseori părerea deschis, onest şi cu seninătate, în chestiuni cari, fiind desbătute în presă, veneau în atingere cu cercul ei de preocupări şi de aspiraţiuni, — nu s'a lăsat totuşi atrasă în polemici purtate în atmosferă de supărare. Aşa va face şi în cazul de faţă.

Iată în ce constă acest caz: Acum două săptămâni „Telegraful Român", a inserat o notiţă în care atrăgea colegial şi fără dedesupturi atenţiunea ziarului «*Înălţarea*», care publicase două articole de fond despre «*Actualitatea lui Petre Carp*», că e nepotrivit să se vorbească despre Petre Carp numai în elogii şi să nu se amintească în împrejurările actuale şi despre greşala lui cea mare în momentul culminant al stăruinţelor neamului după unitate. Foaia noastră exprima şi o vedere proprie, dar se făcea şi ecoul unei judecăţi de opinie publică.

Nu ne-am fi putut închipui că pricinuim prin aceasta atâta supărare ziarului „Înălţarea".

Dl Radu Dragnea, directorul ziarului, a luat rândurile noastre ca o bănuială de „trădare" şi ne răspunde într'un lung articol, din care înţelegem cu mult regret că am provocat o mare durere.

Ne vom sili deci în puţine cuvinte să convingem pe dl Radu Dragnea că nu e cazul să ia lucrurile chiar aşa în tragic.

Domnia Sa începe prin a declara că nu mă crede pe mine autorul articolului nesemnat, dar totuşi ca redactor responsabil al foii, trebue să răspund de el, aşa cum nici Domnia Sa nu este autorul articolelor despre Carp, dar totuşi le ia asupra Domniei Sale. La chestiunea aceasta şi la cuvintele bune pe cari le are în general la adresa modestei mele persoane, îi răspund Dlui Radu Dragnea că nu s'a crezut nici un moment că Dsa este autorul acelor articole, că am despre Dsa cele mai bune păreri şi i-am urmărit scrisul totdeauna cu o deosebită încântare pentru serioasele şi interesantele probleme de autohtonism puse în el, deşi uneori — ca la orice om — într'o formă care mai lasă loc la discuţii (principal e însă că antrenează la discuţii), că ştiam dintr'o plăcută convorbire ce-am avut-o acum câteva luni împreună că a lăsat pe pământul Ţării dâre de sânge în războiul de întregire şi în general că nu s'a insinuat nici într'un fel prin articolul din foaia noastră că Dsa sau cineva din redacţia ce-o prezidează ar putea fi „trădător", cum deduce Dsa cu totul pe nedrept.

Cât despre răspunderea directorului sau a redactorului responsabil pentru tot ce se publică într'un ziar, noi avem o noţiune mai puţin rigidă şi deci i-am fi cruţat Dlui Radu Dragnea prea marea scrupulozitate, odată ce Dsa a fost în Bucureşti când au apărut acele articole. Câte lucruri nu se pot strecura într'o foaie, şi câte omisiuni nu se pot face, fără ca să trebuiască să le socoteşti pe toate ca ale tale. Nu poţi reduce pe toţi colaboratorii la conţinutul tău sufletesc exact.

Dar încolo ce are să răspundă foii noastre dl Radu Dragnea?

La obiectul în discuţie, la cazul lui Petre Carp, absolut nimic. Recunoaşte şi Dsa că „Petre Carp a greşit, fără îndoială împotrivindu-se împlinirii firesti a destinului românesc în spaţiu". Dar cazul lui e „mult mai complex".

Aceasta am spus şi noi: că o fi mare, cât de mare figura lui Petre Carp şi „Înălţarea", putea folosi oricâte atribute, dar să fi notat dela început şi această enormă greşală politică a lui. N'a făcut-o atunci. O face acum dl Radu Dragnea. Prin aceasta Domnia Sa ne dă dreptate şi suntem mulţumiţi. Discuţia putea fi închisă. Căci alte teme nu s'au atins în notiţa din foaia noastră.

In loc de aceasta Dl Radu Dragnea aduce pe tapet, într'o înşirare pe care n'o leagă decât focul supărării şi căptuşeala unor dedesupturi insinuante, fel de fel de chestii: a slujitorilor lui Călinescu, a incapacităţii clericilor de-a înţelege fenomenele politice cum le înţeleg teologii mireni, a importanţii lui Şaguna şi a „Telegrafului Român" pentru apărarea limbii româneşti în literatură ş. a.

In chestia slujitorilor lui Călinescu ne spune că „mulţi slujitori josnici ardeleni sau regăţeni, mireni sau feţe bisericeşti, ai monstruosului Armand Călinescu", n'au fost în stare să expieze ca Petre Carp greşala lui (prin urmare însuşi Petre Carp a recunoscut că a greşit?) şi „aşteaptă să ne mai guverneze odată".

O fi, dar n'a fost despre aceasta vorba. Şi apoi foaia noastră nu vede pe aici nici o faţă bisericească pe care s'o poată socoti ca slujitoare a lui Armand Călinescu şi care „ar mai aştepta să guverneze odată", dupăce n'a guvernat niciodată şi nici n'are apetiturile acestea. Aici nu se văd decât feţe bisericeşti cari şi-au slujit şi îşi slujesc după cea mai bună ştiinţă şi cea mai scrupuloasă conştiinţă Biserica şi prin Biserică, potrivit cu luminile şi în duhul dragostei ei de neam, Ţara.

Despre celelalte chestiuni, dacă vrea dl Radu Dragnea, putem discuta altădată, întâlnindu-ne pe un teren obiectiv, desfăcut de personalităţi, cu savoarea pe care ţi-o dă dragostea şi interesul pentru problema în sine.

Sperăm că aceste rânduri sunt atât de nevinovate încât nu vor mai procura nici o undă de supărare Dlui Radu Dragnea, cu care dorim să menţinem şi să întărim chiar relaţii de aleasă stimă şi prietinie, Dsa fiind o minte care a făcut preţioase servicii ortodoxiei prin străduinţa de-a interpreta atât de consecvent viaţa noastră naţională în lumina ei.

Iar dacă, fără voia noastră s'ar întâmpla altfel, bucuroşi le-om duce toate.

Pr. **D. Stăniloae**

*

P. S. Dl Radu Dragnea face diferite presupuneri despre sentimentele „Telegrafului Român", bazat pe falsa premisă că n'ar fi luat nici o notă despre apariţia „Înălţării".

Il rugăm să răsfoiască Nr. 2 al foii noastre din a. c. şi va găsi la pg. 4 o notă destul de lungă prin care apariţia „Înălţării" era salutată cu deosebit de calde urări şi aprecieri.

Dacă am fi atât de bănuitori ca Domnia Sa, am putea să cădem mai de grabă noi la cine ştie ce gânduri, dat fiind că „Înălţarea" a reprodus ecourile tuturor foilor despre apariţia sa, numai pe cele din „Telegraful Român" nu le-a reprodus.

Să ne slujească de pildă

Ziarul Românilor de dincolo de Feleac, „Tribuna Ardealului" publică în nr. 118 din 9 Februarie a. c. un articol intitulat: „Uniţii şi neuniţii", din care avem şi noi de învăţat ceva. Iată-l:

Credeţi, că vreau să sgândăresc iarăşi chestii confesionale?

Nici prin minte nu-mi trece! Aceste chestii, pe noi Ardelenii azi, nu ne mai interesează!

Iarăşi nu ne mai interesează, precum nu ne-a interesat nici înainte de 1918.

Vorbesc însă de cei uniţi şi neuniţi politiceşte.

La noi — azi toţi Românii sunt uniţi! La noi, azi nu există nici un partid politic, — sau dacă vreţi există: un singur partid politic, partidul unic, al tuturor Românilor din Ardeal.

Nu l-a organizat nimeni. Nici nu trebue organizat: el e gata format.

N'are şefi, n'are conducători, dar are gloată mare: o pădure de oameni, un codru tânăr şi voinic, care nu aşteaptă de cât semnalul, ca să pornească pe calea dreptăţii sale politice!

Azi în satele româneşti nu sunt nici ţărănişti, nici liberali, nici cuzişti, nici legionari, ci sunt numai şi numai: Români!

Români uniţi în cuget şi simţiri!

Ei nu vorbesc. Ei tac.

Dar ei nu fac politică. Ei nu ştiu nimic din politică.

Nu-i interesează. Nu se bagă. Nu se amestecă.

Ei au o singură ţintă: e ţinta lor unică. Sensul unic al drumului lor, şi rostul vieţii lor.

Acum însă bântue furtuna. Acuma încă nu e lucru cuminte să vorbeşti. Acuma trebue să taci.

Taci din gură!

Ion Săpânţanu

INFORMAŢIUNI

Inaltă distincţie. Conducătorul statului român, dl general *Ion Antonescu*, este avansat din partea M. Sale Regelui Mihai I, la rangul de *general de armată*.

Dela prefectura judeţului Sibiu se comunică: Dl general Ion Antonescu, preşedintele consiliului de miniştri intenţionează ca în administraţia locală (în posturi de primari, de chestori, comisari etc.) să se numească titraţi aleşi dintre persoanele cu sănătate fizică bună, care n'au participat la acţiunile politice şi care n'au nimic reprobabil în trecutul lor. Se invită toţi cei interesaţi, din cuprinsul judeţului Sibiu, cari reflectează la asemenea posturi, să depună la această prefectură cereri până la *1 Martie* 1941, arătând titlurile de studii ce posedă, domiciliul, profesiunea şi postul ce doresc să-l ocupe, pentru a se putea face astfel cuvenitele propuneri locului în drept.

Pentru studenţi. Mitropolia ortodoxă română a Bucovinei, condusă în duh de caritate creştină şi de asistenţă publică, a acordat şi în anul acesta mai multe burse, de câte 2000 şi 1000 lei lunar, pentru studenţii facultăţii de teologie din Suceava. Sânt cu totul 21 bursieri la această facultate. Pentru căminul universitar, Mitropolia Bucovinei a contribuit 100.000 de lei.

Biserica Sfânta Sofia din Salonic, una din cele mai preţioase opere de artă bizantină, a fost serios avariată în cursul unui bombardament aerian. Unul din turnurile ei, clădit în stil bizantin şi care-i mai vechiu chiar de cât superba Sfânta Sofia din Constantinopol, a fost complect distrus. Astea-s roadele războiului...

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 23 Februarie 1941, va predica părintele prot. *A. Nanu*.

Conferinţă publică se ţine Duminecă, în 23 Februar 1941, ora 18, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Va vorbi dl *Ion Agârbiceanu* despre: Optimismul literaturii poporale şi a celei ardelene. Intrarea liberă.

Nr. 13.051—939 (8) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al protopopiatului **Sibiu,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei Sibiu-Cetate, paroh al sfintei catedrale şi va avea îndreptăţire le gală la următoarele beneficii:

1. Salarul şi diurnele legale dela stat.
2. Venitele uzitate în parohie.
3. Sesiune din reforma agrară 32 jugăre pentru paroh-protopop şi locuinţă în casa parohială-protopopească.

Concurenţii îndreptăţiţi, conform regulamentelor în vigoare, să-şi înainteze în termen cererile Consiliului arhiepiscopesc ortodox român Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiilor unite ţinută la 8 Februarie 1940.

Consiliul Arhiepiscopesc

administrative şi cu alte titluri pompoase?

„Lumina lumii" s'a aprins în preot prin flacăra de foc, — nevăzută acum, ce e drept, pentru ochii noştri trupeşti, — care s'a oprit deasupra creştetului lui în ziua hirotonirii; şi s'a aprins, ca să lumineze tuturor, nu pentruca să fie pusă sub obroc. Şi are să lumineze până la ultima suflare! Nu uitaţi aceasta!

Dar ce va învăţa preotul? Asta v'am spus'o la Omiletică. Aici rezum scurt: *tot ce e spre zidirea împărăţiei lui Dumnezeu între oameni*, — şi adaug canonul 19 al sinodului VI ecumenic în întregime: „Se cuvine celorce sunt în fruntea bisericilor a învăţa în toate zilele şi cu deosebire în dumineci şi sărbători pe toţi clericii şi pe popor cuvintele pietăţii şi ale dreptei credinţe, culegând din Dumnezeeasca Scriptură înţelesurile şi judecăţile adevărului, şi să nu calce hotarele, cari acum sunt puse, sau tradiţiunea purtătorilor de Dumnezeu Părinţi, ci şi dacă s'ar întâmpla vre-o controversă asupra Scripturii, aceia să nu o tâlmăcească altcum decât precum au aşezat luminătorii bisericii şi învăţătorii ei prin cărţile lor, ca să câştige prin aceasta mai mare laudă, — decât prin compunerea cuvântărilor lor proprii, ca nu cumva nefiind destul de harnici spre aceasta să greşască, — pentrucă prin învăţăturile zişilor Părinţi învăţându-se popoarele despre cele bune şi folositoare totodată şi despre cele nefolositoare şi vrednice de lepădat, viaţa îşi vor îndrepta spre mai bine şi nu vor fi vânaţi de patima neştiinţei, ci luând aminte învăţătura, pe sineşi se vor scuti a pătimi răul, şi de frica muncilor iminente îşi vor procura mântuirea sufletelor lor".

Pe cine va învăţa? Pe toţi enoriaşii săi, — şi dacă simte destul foc în el şi destulă râvnă, păzind rânduiala pusă de canoane, poate trece cu ajutorul său şi la vecinii săi, slujitori aceluiaş Domn Iisus Hristos, dacă aceştia voesc să-i primească ajutorul. Va învăţa pe copilaşi, pe tineri, pe tinere, pe căsătoriţi şi necăsătoriţi, pe văduvi şi văduve, pe bărbaţii şi pe femeile în puterea vârstei, ca şi pe bătrâni şi bătrâne. Şi va avea prilej să aibă uneori la învăţare deodată din toate categoriile acestea, şi-i va fi dat de voieşte — şi un preot conştiincios trebue să voiască acest lucru — să aibă în faţă pe rând una sau alta dintre aceste categorii de ascultători. Pe toţi e dator să-i înveţe.

Când îi va învăţa? Răspund scurt: „Cu vreme şi fără vreme!" (2 Tim. 4, 2). Intotdeauna! Orice moment poate oferi prilej pentru o bună învăţătură pe seama oamenilor din partea unui preot vrednic.

Dela Societatea română de înmormântare din Sibiu. Aduc pe această cale la cunoştinţa onoraţilor membri că pe temeiul aprobării primite adunarea generală ordinară se va ţinea *Duminecă 23 Februaie 1941* la ora 11·30 în sala festivă a reuniunii meseriaşilor românii din strada Brukenthal 17 cu aceeaşi ordine de zi publicată în acest ziar. Rog onor. membri să se prezinte punctual. Sibiu, 19 Februar 1941. — *Timotei Popovici*, preşedinte.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

„ALBINA", institut de credit şi de economii, Sibiu

Nr. 2999/1941. (13) 1—1

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii „ALBINA" Sibiu, sunt învitaţi în virtutea art. 19 şi 25 din Statute pentru ziua de *Vineri 14 Martie 1941, ora 9 a. m.*, la

a LXVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în localul de şedinţe al institutului „ALBINA" din Sibiu, strada Visarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari conform Codului Comercial în vigoare să reprezinte 1/2-a parte din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale.*
2. *Darea de seamă a Consiliului de administraţie asupra gestiunii anului 1940.*
3. *Raportul cenzorilor.*
4. *Discutarea, aprobarea ori modificarea bilanţului per 31 Decemvrie 1940.*
5. *Descărcarea Consiliului de administraţie.*
6. *Distribuirea beneficiului net.*
7. *Stabilirea remuneraţiei pentru Consiliul de censori pe anul 1941.*
8. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă şi a remuneraţiei administratorilor pe anul 1941.*
9. *Autorizarea Consiliului de administraţie să îndeplinească toate formalităţile prevăzute de legile ungare, pentru a asigura legala funcţionare a sediilor institutului din Cluj şi Tg.-Mureş.*
10. *Alegerea a 2 membri în Consiliul de administraţie cu mandat pe 6 ani.*
11. *Alegerea Consiliului de censori.*

Domnii acţionari, cari voiesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţă, în conformitate cu art. 22, 23 şi 25 din statutele societăţii, trebue să depună acţiunile şi procurile cel mult până *Sâmbătă, în 8 Martie a. c.*, ora 12, la *cassa Centralei în Sibiu.*

Depunerea acţiunilor resp. a procurilor în scopul indicat se poate face şi la sediile institutului din Braşov, Bucureşti, Diciosânmărtin, Lugoj, Mediaş, şi Timişoara, precum şi la băncile „Ardeleana" din Orăştie, „Furnica" din Făgăraş, „Patria" din Blaj şi Banca Românească s. a. din Bucureşti, tot până la termenul de 8 Martie a. c. ora 12. — Membrii Consiliului de administraţie şi funcţionarii institutului nu pot fi mandatari. — Procurile trebue să fie timbrate.

In cazul când la adunarea generală din 14 Martie 1941 nu se vor prezenta acţionari în număr suficient, în virtutea art. 214 Codul Comercial în vigoare, convocăm fără altă înştiinţare a doua adunare generală cu aceeaşi ordine de zi pe ziua de Sâmbătă 22 Martie 1941 ora 9 a. m. în acelaşi local.

Pentru această a doua adunare generală sunt valabil depuse acţiunile depuse până la 8 Martie a. c. şi se mai pot depune altele până la data de Luni 17 Martie a. c., ora 12, la aceleaşi locuri. Adunarea generală a doua poate aduce hotărâri valabile, fără considerare la numărul acţionarilor prezenţi şi la capitatul reprezentat.

SIBIU, la 22 Februarie 1941.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1940

ACTIV

			Lei
Cassa			
a) Numerar efectiv		61.561.816'—	
b) Disponibil la B. N. R. şi C. E. C.		80.129.219'—	141.691.035'—
Disponibil la bănci:			
a) In ţară		172.271.589'—	
b) In străinătate		2.458.971'—	174.730.560'—
Portofoliul de Titluri:			
I. *Titluri româneşti:*			
1. Cu venit fix:	*In Portof. v. r.* / *In gaj v. r.*		
a) Efecte publice v. n. Lei 84.445.620'—	62.245.804'— / —	62.245.804'—	
b) Scrisuri şi obligaţiuni v. n. Lei 3.005.425'—	1.423.619'— / —	1.423.619'—	63.669.423'—
2. *Cu venit variabil*			
c) Acţiuni cotate la bursă v. n. Lei 23.791.050'—	23.567.982'— / —	23.567.982'—	
d) Acţiuni necotate la bursă v. n. Lei 26.286.830'—	17.316.250'— / —	17.316.250'—	40.884.232'—
II. *Titluri streine:*			
a) Efecte		1.132'—	
b) Acţiuni		900'—	2.032'— 104.555.687'—
Plasamentul fondului de rezervă.			
Efecte publice garantate de stat v. n. Lei 7.699.450'—			3,766.046'—
Portofoliul de scont:			
I. *Plătibil în ţară.*	*In Portof.* / *Reescontate*		
a) Cambii fără garanţii	21.539.612'— / 10,986.201'—	32.525.813'—	
b) Cam. gar. cu mărf. şi titl.	9.411.795'— / —	9.411.795'—	
c) Cambii gar. cu ipoteci	116.989.563'— / 35.598.250'—	152.587.813'—	
d) Cambii cu div. garanţii şi scris. de garant.	149.038.327'— / —	149.038.327'—	343.563,748'—
	296.979.297' 46.584.451'		
Din care în suferinţă Lei 37.024.081'—			
Debitori.	Cambii de circ. primite din care:		
I. *Din ţară.*	In Portof. / Reescont.		
a) Debitori fără garanţii	31.594.894'— / 14.070.000'—	45.664.894'—	
b) Deb. gar. cu efecte com.	980.000'— / —	980.000'—	
c) Deb. gar. cu titluri	34.146.384'— / 5.000.000'—	39.146.384'—	
d) Deb. gar. cu mărfuri	30.673.237'— / 10.309.000'—	40.982.237'—	
e) Deb. gar. cu ipoteci	91.748.538'— / 62.479.500'—	154.228.038'—	
f) Deb. gar. cu gar. div.	101.912.267'— / 15.000.000'—	116.912.267'—	
	291.055.320'— / 106.858.500'—	397.913.820'—	
II. *Din străinătate*			
g) fără garanţii		700.696'—	398.614.516'—
Creanţe în conversiune conform legii din 7 IV 1934, cota redusă			
a) In portofoliu			142.042.412'—
Participaţiuni:			
I. *In ţară:*			
a) La alte întreprinderi			8.985.651'—
Imobile			
a) Pentru uzul propriu şi inmag. de mărfuri		38.234.912'—	
b) Pentru locuinţele funcţionarilor		11.730.000'—	
c) Alte imobile		63.216.079'—	113.180.991'—
Conturi diverse debitoare			69.961.526'—
			1.501.092.172'—

PASIV

				Lei
Capital social				100.000.000'—
Fonduri de rezervă:				
a) Rezervă legală				20.000.000'—
Fonduri de ajutoare				
a) Fondul cultural		3.526.650'—		
b) Fondul P. Cosma		1.011.900'—		4.538.550'—
Fonduri de amortisment				
a) Pentru creanţe dubioase			31.716.801'—	
b) Pentru imobile			6.000.000'—	37.716.801'—
Dobânzi nerealizate la creanţe dubioase				6.268.476'—
Diferenţe de curs nerealizate la portofoliul de titluri				503.810'—
Fondul patronal de pensii				27.907.293'—
Depuneri spre fructificare				
I. *Din ţară.*				
1. *La purt. sau nom. dar plătibile la purtător*	la vedere	pe termen		
a) Cu liv. de econ. la purt.	41.340.459'—	4.738.972'—	46.079.431'—	
b) Cu liv. de econ. nomin. dar plătibile la purtător	61.225.268'—	107.450'—	61.332.718'—	107.412.149'—
2. Nominative				
a) Pe livrete de economii	286.618.431'—	20.551.868'—		307.170.299'— 414.582.448'—
Total general	389.184.158'—	25.398.290'—		
Creditori.				
I. *Din ţară.*				
a) Creditori neredu şi noui	139.418.497'—	502,522.893'—		641.941.390'—
II. *Din străinătate* noui	404.554'—	3.107.873'—		3.512.427'— 645.453.817'—
	139.823.051'—	505.630.766'—		
Angajamente de reescont	Provenite din *Efecte scont.*	*Cambii de circ.*		
1. Curente (scăzute şi nescăzute) La B. N. R.	46.584.451'—	106.858.500'—		153,442.951'—
Cecuri şi ordine de plată				
I. *Simple*				
Cu plata în ţară				9.416.825'—
Dividende neridicate				518.655'—
Conturi diverse creditoare				64,924.174'—
Conturi transitorii				1.846.682'—
Beneficiul net				
a) Reportat din anul preced.			1.735.879'—	
b) Beneficiul anului curent			12.235.811'—	13.971.690'—
				1.501.092.172'—

Conturi de ordine

DEBIT

	Lei
Cauţiuni statutare	6.775.000'—
Debitori pentru avaluri şi scrisori de gar. date de bancă:	
In ţară	324.608.532'—
Efecte comerciale în gaj:	
In portofoliu	1.026.895'—
Cambii de circulaţiune:	
a) In portofoliu 283.029.205'—	
b) Reescontate la B. N. R. 106.858.500'—	389.887.705'—
Efecte spre incasare:	
a) In portofoliu 5.638.663'—	
b) La corespondenţi 539.180'—	6.177.843'—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse:	
In portofoliu	970.309'807'—
Titluri în gaj:	
In portofoliu	24.167.092'—
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare	210.199.283'—
Debitori de titluri împrumutate	43.462.500'—
	1.976.614.657'—

CREDIT

	Lei
Deponenţi de cauţiuni statutare	6.775.000.—
Creditori pentru avaluri şi garanţii date de bancă:	
In ţară	324.608.532'—
Deponenţi de efecte comerciale în gaj	1.026.895'—
Deponenţi de cambii de circulaţiune	389.887.705'—
Remitenţi de efecte spre încasare	6.177.843'—
Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse	970.309.807'—
Deponenţi de titluri în gaj	24.167.092'—
Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare	210.199.283'—
Creditori pentru titluri împrumutate	43.462.500'—
	1.976.614.657'—

Contul Profit şi Pierdere

DEBIT

			Lei
Cheltueli de administraţie:			
a) Salarii şi indemnizaţii		22.513.136'—	
b) Diverse		10.059.039'—	32.572.175'—
Impozite şi taxe			3.223.135'—
Dobânzi plătite:	*a)* La depuneri	8.932.680'—	
	b) La reescont	8.149.410'—	
	c) La alţi creditori	8.999.273'—	26.081.363'—
Comisioane plătite			1.324.432'—
Amortismente:	*a)* La creanţe dubioase	1.000.000'—	
	b) La imobile	1.000.000'—	2.000.000'—
Beneficiul net:			
a) Reportat din anul trecut		1.735.879'—	
b) Beneficiul anului curent		12.235.811'—	13.971.690'—
			79.172.795'—

CREDIT

	Lei
Report din beneficiul anului trecut	1.735.879.—
Dobânzi încasate.	
a) Dela portofoliul de scont 17.333.379.—	
b) Dela debitori 29.277.349'—	46.610.728'—
Comisioane încasate	14.761.177'—
Venitul portofoliului de titluri:	
a) Din cupoane exigibile	4.172.253'—
Venitul imobilelor	8.086.756'—
Beneficii diverse	3.806.002.—
	79.172.795'—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1940.

Dr. I. Beu,
Preşedintele Consiliului de Administraţie.

Dr. Mihai Veliciu,
Directorul General.

Şeful contabilităţii, **N. Petruţiu,**
Expert contabil.

Sibiu, la 22 Februarie 1941.

Verificat şi găsit în conformitate cu codul de comerţ şi legea pentru organizarea şi reglementarea comerţului de bancă.

CONSILIUL DE CENSORI:

Ioan Vătăşianu, preşedinte. **Dr. George Proca** **Matei Jiga,** expert-contabil.

Reproducerea nu se onorează.

Anul LXXXIX — Sibiu, 2 Martie 1941 — Nr. 10

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA"

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Biserica și unitatea poporului

In tot timpul de după războiu s'a lucrat de zor și cu pasiune la desbinarea poporului nostru. Cât timp în Ardeal poporul n'avea altă instituție conducătoare decât Biserica, unitatea era un bun real alăturea de alte virtuți naționale cari dădeau tărie neamului. Automobilele ce transportau în ultimii douăzeci și doi de ani pe domni la sate, gazetele cari se trimeteau acolo, au fost vehicole purtătoare de microbi din vastele focare de infecție constituite de partidele politice și în general de orașele ușuratice, rupte de tradiția și de spiritul cuminte și serios al poporului.

In tot timpul acesta singurul factor care a luptat cu forțele desbinatoare a fost Biserica. Trebue să recunoaștem însă că în unele locuri acțiunea ei în acest sens a fost mai slabă decât înainte de războiu, datorită faptului că preotul s'a lăsat atras și el în tabăra agenților producători de desbinare.

Biserica este prin ființa ei creatoare de unitate în mijlocul poporului. Primul atribut al ei în Simbolul credinței este unitatea. Acest atribut obligă Biserica la grijea de-a păstra unitatea în sânul ei, între credincioși. Unitatea însă nu e numai chestiune de mărturisire a aceleiaș credințe, ci și de susținere a solitarității și iubirii între suflete. Oamenii cari nu se iubesc, cari se urăsc chiar, caută și găsesc ușor pretexte de-a se contrazice, de-a nu mai înțelege și mărturisi la fel credința.

Teologii ruși contimporani au pus în circulație un înțeles frumos al cuvântului *sobornicitate*. Ea înseamnă frățietate, comuniune, stând la mijloc între individualismul anarhic și colectivismul anulator de personalitate. Ea înseamnă unitate familiară, unitate prin dragoste. Factorul care susține această unitate în iubire, — cu neputință de realizat prin mijloace omenești, cum ne arată prea bine toate încercările politice, — este Duhul Sfânt. Unde nu e Duhul Sfânt, izvorul a toată iubirea din lume, e sau egoism și desbinare, sau massă, colectivism, totalitarism poruncit, silnic, înăbușitor de libertate creatoare.

Numai Biserica, prin prezența și acțiunea lui Dumnezeu, e în stare să realizeze minunea după care tânjesc, dar nu o pot înfăptui, — decât în forme schimonosite, — silințele omenești și care de aceea formează un punct de limită, așezat la infinită distanță, atrăgându-și continuu spre ea aceste silințe.

Să ne gândim la biserica din sat. Ea fiind așezată în mijlocul satului sau pe un loc mai înălțat, arată prin însuși acest fapt că cheamă pe toți la unificare, la părăsirea pozițiilor lăturalnice și izolate, îi cheamă într'un punct central care nu aparține nici unei părți din sat mai mult decât alteia, sau la o ridicare deasupra vrajbelor și preocupărilor de jos cari produc vrajbele.

Prin Sf. Liturghie de Dumineca biserica reface unitatea satul i sdruncinată peste săptămână de agenții electorali, de certele pentru pământ, de rivalitățile între grupele familiare și de toate celelalte cauze mari și mici. Vrând nevrând i-adună din nou pe toți la un loc pe cei ce n'ar fi mai voit să se întâlnească, îi face pe toți să cânte împreună, contopindu-se în eul plural dar comun al slujbei («Doamne miluește-ne»), să recunoască toți că au greșit, să-și ceară toți iertare dela Dumnezeu. In locul lui din sfântul locaș fiecare credincios e transpus în meditații asupra nimicniciei lucrurilor omenești, a motivelor pentru cari s'a învrăjbit cu vecinul alaltăieri și aruncându-și ochii spre locul aceluia, îl privește cu mai multă îngăduință și adesea întâlnind privirea aceluia, care și ea e acum mai moale, se produce taina minunată a împăcării.

In unele părți s'a menținut și tradiția bună ca credincioșii să-și dea la sfârșitul slujbei sărutul păcii, care între cei învrăjbiți e un adevărat sărut al împăcării, dela care nu se pot sustrage. Celor mai bătrâni le sărută cei mai tineri mâna, menținându-se prin aceasta legătura între generații, cei mai tineri fiind educați întru respect și venerație față de cei mai bătrâni. Manifestările acestea ale unității parohiei în dragoste curată, sub prezența lui Dumnezeu, trebue menținute unde nu s'au perdut la suflarea rece a vremurilor noui, căci e așa de greu de-a le mai reîntroduce odată ce au dispărut. Numai o epocă de o extraordinar de intensă trăire religioasă le mai poate readuce. Se vede ce intensă trăire creștină inițială stă la baza vieții noastre bisericești, din ale cărei manifestații se pierd rând pe rând, cum se sting unul câte unul cărbunii dintr'o vatră nealimentată.

Dar de cine depinde ca aceste manifestații ale iubirii și unității între credincioși nu numai să nu se piardă, ci să prindă o nouă vigoare, să se învioreze unde au devenit simple forme? In general de cine depinde ca în cadrul Sf. Liturghii să se repare cu adevărat tot ce greutățile vieții și defectele societății de azi strică: unitatea între credincioși, ceace se intenționează, între altele, prin sf. slujbă?

De sigur că în primul rând și aproape exclusiv de preot. El, ca și locașul bisericii, ca și învățătura Evangheliei, ca și îndemnurile sf. slujbe, trebue să stea deasupra vrajbelor și desbinărilor între credincioși. El trebue să se facă amplificatorul chemărilor evanghelice și liturgice la unire și la iubire, scormonitorul jăraticului ascuns în acele chemări. El este administratorul acelor bunuri spirituale. De el depinde valorificarea lor pentru viața sufletească a credincioșilor. El e dator să facă să palpite inimile în timpul sfintei slujbe. De el depinde ca ruga credincioșilor după iertarea dumnezeească să fie mai vie, mai din adânc rostită, cântarea să urce mai în slavă, gândul la nimicnicia motivelor de desbinare mai puternic, hotărârea de-a împlini voia lui Dumnezeu prin împăcarea între ei mai categorică, sărutul dela sfârșit mai sincer, mai emoționat.

O condiție minimă este, se înțelege, aceea ca preotul să nu fie și el în certuri cu credincioșii, angajatul unei tabere politice, al unei clici familiare. El trebue să reprezinte în ușa altarului pe Dumnezeu care cere împăcarea și unitatea între credincioși. Figura lui însași să vorbească în acest scop prin pilda vieții proprii. Să nu fie chiar el scandelă în această direcție, să nu facă prin prezența lui să înghețe în suflete orice gând de împăcare între credincioși, sau între credincioși și el în primul rând.

Preotul poartă o haină pe care nu o mai poartă nici o categorie de oameni. Ea e o haină mai presus de împărțirile între ei, ca și sufletul lui. Ea e la fel de apropiată și la fel de distantă de toți. Ea e haina care arată misiunea lui din partea lui Hristos, așa cum haina soldatului arată că e în slujba împăratului, iar haina cutărui partid că e în slujba acelui partid. Preotul este al lui Hristos, care e al tuturor la fel și mai presus de toți.

Preotul trebue să fie la fel de apropiat de toți oamenii, căutându-le prin căldura dragostei și a intimității sâmburele cel bun din ei pentru a-l scoate la lumină și la putere. Dar e la fel de depărtat de toți în ceeace au ei meschin, pătimaș, corupt.

Istoria ne învață că poporul român e foarte înclinat spre desbinări duse până la lupte fratricide. Numai Biserica i-a ocrotit ființa, apărând și promovând unitatea lui.

Biserica trebue să păsească azi iar în funcția de salvatoare a neamului și a existenții lui. Să se dea la o parte toți ceilalți. S'o lase numai pe ea la lucru.

Dar pretenția aceasta n'o poate formula cu glas hotărât, decât dacă în acelaș timp preoții ei se scutură toți de angajamentele contractate în slujba factorilor lumești de desbinarei reluându-și misiunea de «părinți» a, poporului, ai întregului popor.

Ministrul educației și al cultelor, domnul general Radu Rosetti, la Sibiu

Sâmbăta trecută a venit la Sibiu, în vizită oficială, dl general *Radu Rosetti*, ministrul educației naționale, cultelor și artelor, însoțit de dnii prof. *Avram P. Todor*, director de cabinet, și căpitan *Marcel Ionion*.

Inaltul oaspe, întâmpinat de autoritățile locale în frunte cu dl prefect al județului, dl colonel Darie Rădulescu, a fost găzduit la reședința I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului.

Dumineca înainte de ameazi, după ce a primit la reședință vizita reprezentanților de culte din Sibiu, a luat parte la sfânta liturghie din catedrala mitropolitană. După terminarea serviciului religios, dl ministru a avut o consfătuire cu dnii profesori universitari la rectoratul universității, informându-se despre mersul reorganizării înaltei școale și despre trebuințele ce mai sânt de întregit; în acelaș timp face apel către corpul profesoral pentru păstrarea ordinei și disciplinei universitare. Cuvinte de părintească dragoste a adresat dl ministru delegației studenților, care l-a salutat la acest prilej.

După masa, luată la reședința mitropolitană, s'a ținut la ora 16, în sala prefecturii județene, o *conferință* cu întreg corpul didactic din Sibiu al tuturor categoriilor de școală și cu reprezentanții cultelor creștine.

Primul cuvânt a fost rostit de I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, care a spus în rezumat următoarele:

«Avem fericirea de-a primi în mijlocul nostru pe dl general Radu Rosetti, ministrul educației naționale, cultelor și artelor. Domnia Sa este nu numai un glorios general al scumpei noastre armate, care a înfăptuit unitatea noastră națională, ci și un distins cărturar al neamului, membru al Academiei Române.

Domnia Sa a simțit nevoia să vie la fața locului, să ia cunoștință de situația dela noi și să stea de vorbă cu toți... Dar a venit în acelaș timp să ne împărtășească hotărârile și chibzuințele din înaltal loc ce-l ocupă în guvernul țării, să ne dea sfaturile și îndemnurile cerute de împrejurări.

Il asigurăm deplin că noi toți din acest centru de tradiție românească, vom fi la datorie.

Mai ieri, alaltăeri — continuă Vlădica Ardealului — *noi am trecut fără supărări prea mari, peste tristele întâmplări, pe cari nu le-am dorit, dovadă, înțelepciunea tuturor, de acì. Ar fi fost o durere mult sporită dacă vedea și acì, sfâșierea dintre frați. Pentru aceasta eu, ca părinte sufletesc, îmi exprim întreagă satisfacția pentru liniștea ce a fost la noi.*

Domnule Ministru!, — accentuiază înaltul ierarh —, *noi avem acì trei categorii de creștini: unii foarte buni, alții buni, iar alții mai puțin buni, dar toți au dat dovadă de înțelepciune și conștiință națională, cu ocazia ultimelor și tristelor întâmplări interne.*

Din parte-ne ne angajăm a înfăptui cu toţii acea unitate indestructibilă şi solidaritate naţională, spre a birui vrăjmăşiile prin care trece neamul nostru.

Vă rog să duceţi, dle ministru, înaltului guvern şi Conducătorului Statului, toate asigurările noastre, în deosebi din partea Bisericii pe care o păstoresc, şi că lucrăm deopotrivă ca pământul ţării să fie din nou întregit în graniţele lui firești, la cari n'am renunţat şi nu vom renunţa niciodată. (Asistenţa în picioare aplaudă îndelung).

Biserica, — spune mai departe Inalt Prea Sfinţitul Nicolae, — *este un reazim de mântuire a neamului! Poate mai greşeşte câte un slujitor al ei! Dar, Vă rog, să aveţi încredere în preoţimea ardeleană, în spiritul de jertfă al ei, de care a dat dovadă în trecut, căci noi n'am constituit o clasă privilegiată! Noi am stat şi înainte de unirea cea mare şi sfântă alături de iobagul pe care l-am păstorit. Şi ne vom strădui să revărsăm şi de acì înainte, acelaş duh, dela o margine la cealaltă, mai ales că Biserica n'a cunoscut graniţe politice, spre a unifica sufletul românesc, ca să nu fie zdrobit de nici-o putere.»*

La sfârşit înaltul ierarh mulţumeşte dlui ministru pentru fericitele acţiuni ce le întreprinde spre propăşirea şi întărirea românismului şi readucerea tineretului nostru pe căile cele drepte!

Au mai cuvântat: dl prof. *Drăgoiu*, prorectorul universităţii; dl inspector general şcolar *Hulea*, dl general *Dumitrescu*, rugând pe dl ministru Rosetti să tălmăcească sentimentele ce le-a văzut în Ardeal faţă de Conducătorul Statului, dl general Ion Antonescu.

O largă şi documentată expunere face, după acestea, dl ministru *Radu Rosetti*, spunând:

In primul rând ţin a saluta, în persoana I. P. S. Sale Nicolae, clerul ortodox din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu, şi al celorlalte culte. Asemenea pe celelalte şcoli.

Am venit pentru a vedea, la faţa locului, starea spiritelor.

Cuvintele I. P. S. Sale, şi ale celorlalţi vorbitori, nu numai că mi-au produs o deosebită mulţumire, dar mi-au şi arătat că, în acest colţ de ţară a fost linişte.

Ţara a trecut prin grozave suferinţe: prin ciuntirea trupului său, la care s'a adăugat convulsiunile naturii, apoi acele întâmplări ruşinoase, din Ianuarie, când a curs sânge românesc, cărora le-a pus capăt foarte repede, acela care la 6 Septemvrie a luat puterea în mâna lui. Nu i se poate mulţumì îndeajuns, dlui general Ion Antonescu, pentru opera sa.

Ordinea a fost restabilită! Dar trebue să ne strângem puterile la un loc, căci numai aşa ajungem la îndeplinirea ţelurilor. Mai trebue să-i dăm soluţii, problemei **tinerimei** *de azi. Pentru aceasta ar fi necesar să analizăm cauzele ultimelor svârcoliri. Sunt multiple şi vechi. Sunt anumiţi factori cari au contribuit direct sau indirect la ultimele nenorociri.*

Dar critica trecutului este zadarnică, dacă nu găsim învăţămintele.

Am venit în fruntea ministerului educaţiei naţionale, cultelor şi artelor, cu dorinţa şi cu misiunea dela Conducătorul Statului, să liniştesc spiritele, să restabilesc ordinea.

Dl ministru a accentuat asupra rolului şi responsabilităţii preotului în parohia lui, asupra dirigintelui de clasă, în liceu.

La sfârşit a dat directive de urmat, pentru desăvârşirea operei de reabilitare a tineretului nostru şcolar.

La ora 18 dl ministru a vizitat Academia teologică „Andreiană" şi Şcoala normală „Andrei Şaguna", ear în ziua următoare a vizitat liceele şi şcolile primare.

Nr. 2714

„Dumineca Ortodoxiei"

Dumineca întâia din Păresimi, la 9 Martie a. c. fiind «Dumineca Ortodoxiei», se va prăznuì de toţi creştinii şi asociaţiile religioase din parohiile Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, cu sfânta liturghie, rugăciune de mulţămire şi cuvântări ocazionale, ca zi de reculegere spirituală obştească.

In zilele apăsătoare prin care străbatem, să ne reîmprospătăm biruinţele sfintei ndastre Biserici şi consacrându-ne viaţa în slujba lui Hristos să ne facem vrednici de noui biruinţe, în duhul strămoşilor şi sub umbrirea Proniei cereşti.

Sibiu, 26 Februarie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Drapelul ne chiamă şi Conducătorul,
Şi Regele nostru cel tânăr şi blând,
Ne chiamă Codreanu din Ceruri, şi corul
Martirilor noştri ne strigă, pe rând:
Uniţi-vă, Români! (bis)

Braşov, 18 Februarie 1941.

I. AL. BRAN-LEMENY

Text pentru un marş.

---

† Prot. Ioachim Munteanu

Sâmbătă în 22 c. s'a stâns din viaţă, în vârstă de 95 ani, vrednicul slujitor al altarului, protopopul *Ioachim Munteanu.* E ultimul preot din anturajul marelui Şaguna.

Protopopul I. Munteanu s'a născut în 1847 în Tilişca. A făcut liceul şi teologia la Sibiu. A funcţionat ca învăţător la Tilişca şi Sălişte, ca preot în Gurarâului şi apoi ca protopop la Agnita.

Protopopul Munteanu şi-a slujit Biserica cu toată însufleţirea şi cu tot devotamentul. Ca învăţător a fost un exemplar rar. Inspectorii şcolari rămâneau adesea frapaţi de mărimea şi superioritatea materialului parcurs. A fost anunţat la Consistor ca „cel mai bun învăţător" şi de asemenea s'a făcut raport la minister de a fi premiat, şi eată pentru ce:

A compus un regulament special în care a decis: să se înfiinţeze biblioteca şcolară, să se procure aparate fizicale. A introdus serbarea şcolară de primăvară (maial), la care mergeau prin comună cântând în frunte cu tricolorul; a dispus să se serbeze hramul şcoalei. Sâmbăta seara şi în presara sărbătorilor conducea elevii la vecernie, unde cei din cl. II-a rosteau rugăciunile mai scurte, iar cei din cl. III-a citiau psalmii.

A înfiinţat o societate de lectură, abonându-se mai multe foi...

In lunga sa viaţă protopopul Munteanu a dovedit o sinceră râvnă pentru îndrumarea poporului, dorind să-l vadă pe drumul cel bun al propăşirii morale şi culturale. In urma sfaturilor şi îndemnurilor sale stăruitoare s'au ridicat 3 biserici noui şi mai multe edificii şcolare. A cumpărat o casă pe seama tractului Agnita, a înfiinţat în Agnita banca „Frăţia", pe care a condus-o, în calitate de director, în mod cu totul gratuit. A înfiinţat o reuniune de înmormântare, iar cu banii proprii (20.000 lei) a pus în 1925 început unui fond filantropic cultural în comuna Tilişca. Astăzi fondul a crescut la aproape 70.000 lei.

Dintre predicile şi conferinţele sale unele sunt publicate în Vatra Şcolară, Telegraful Român, Foaia Poporului şi Tribuna. A scris monografia comunei Gurarâului şi a strâns o mulţime de proverbe din popor, cu cari a contribuit la alcătuirea lucrării: Colecţie de proverbe de Dr. Elie Cristea. In 1933 protopopul Munteanu a publicat sub titlul: Crâmpeie din viaţă, o mulţime de amintiri din viaţa-i de preot şi învăţător.

Pentru toate acestea autoritatea bisericească l-a preţuit mult. A fost decorat cu: „Răsplata muncii pentru Biserică cl. I", şi cu: „Coroana României" în gradul de ofiţer.

Vrednicul protopop a fost aşezat cu onorurile cuvenite în cripta familiei din Sibiu. La ceremonie a luat parte şi I. P. C. Sa Arhimandrit T. Scorobeţ, care în cuvinte alese a sintetizat viaţa şi activitatea acestui pilduitor slujitor al altarului. — **N.**

Adunare plebiscitară

Prin decretul-lege dela 25 Februarie 1941, Naţiunea română este chemată în Adunare obştească plebiscitară, Duminecă 2 Martie 1941, pentru a-şi exprima aprobarea sau desaprobarea asupra chipului cum generalul Ion Antonescu a condus ţara dela 6 Septemvrie 1940.

Acolo unde votul nu se va putea aduna în ziua de 2 Martie, va continua în zilele următoare. Comunicarea rezultatului fiecărei crcumscripţii judeţene plebiscitare va trebui să fie făcută până la 5 Martie 1941.

Toţi cetăţenii români de orice profesiune cari au împlinit 21 ani, sânt obligaţi să ia parte la vot.

Evreii sunt excluşi.

Votul va fi pe faţă şi se va exprima prin: **da** sau **nu.**

Este un prilej de manifestare a solidarităţii româneşti în faţa greutăţilor ce ne aşteaptă.

Ziaristul Ioan Bechnitz

— o figură uitată —

Intr'o recentă conferinţă, ţinută la Braşov, dl profesor *Ion Mateiu* a vorbit despre „un luptător de elită a Ardealului eroic", producând o revelaţie neaşteptată numeroşilor săi ascultători.

Luptătorul de elită nu este altul, de cât sibianul *Ioan Bechnitz*, care pe la anii 1870—1880 a lucrat la *Telegraful Român*, unde a combătut, cu talent şi curaj, direcţia etimologică a latinizatorilor noştri, ear mai târziu la *Tribuna* lui Slavici a luat asupra sa o sarcină, dintre cele mai importante, pentru a creia din acest prim cotidian ardelenesc o mândrie a tribuniştilor şi o groază în lagărul stăpânirilor asupritoare de pe atunci.

Conferenţiarul scoate frumos la iveală rolul lui Bechnitz în ziaristica noastră din Transilvania, în deosebi la Tribuna. Astfel, Ioan Bechnitz deşi n'a scris prea mult, modestul ziarist şi om de cultură aleasă, dobândită la universităţi germane, s'a bucurat de o reputaţie extraordinară ca publicist ardelean.

Conferinţa dlui profesor Ion Mateiu a fost, în acelaş timp, şi o reparare adusă unui muncitor de înaltă valoare, astăzi aproape uitat şi necunoscut — acelora, pentru cari a trăit şi a lucrat.

FOIŞOARA

Uniţi-vă, Români!

Sânt vremi de răstrişte, de crâncenă luptă,
E timpul să punem şi patimei frâu,
Duşmanul, năpraznic, ne sapă, se'nfruptă
Şi trupul ne'ncinge cu-al iadului brâu;
Uniţi-vă, Români! (bis)

Hotarele sfinte ne sânt prăbuşite
Şi gemete surde ne vin dinspre glii,
Din lanuri şi plaiuri străbune, robite,
Străbate ecoul de vechi vrăjmăşii:
Uniţi-vă, Români! (bis)

A noastră e vina, s'o ştie tot natul,
S'o ştie Românul din munţi şi din văi,
Afară cu hidra, stârpiţi Necuratul
Din sufletul vostru, voinici şi flăcăi!
Uniţi vă, Români! (bis)

Iubirea de frate e singura armă
In viforul aprig al clipei de-acum,
Nici ura, nici tunul, nici pizma n'o sfarmă,
Ci neamul stă zid în vârtej şi în fum...
Uniţi-vă, Români! (bis)

Infrăţire!

„După sfăşierile dintre noi, lozinca ceasului de faţă e înfrăţirea tuturor pentru a înfrunta destinul vrăjmaş şi a recucerì prestigiul ştirbit", spune dl general Ion Antonescu în „Directivele" Dsale, impresionant de lapidare, date recent presei.

Care român nu recunoaşte, nu simte, nu este chinuit chiar de nostalgia acestei înfrăţiri?

E lozinca ceasului de faţă! Intr'adevăr! Dar ea înseamnă totdeodată o mare problemă, o mare opintire şi stăruinţă, o eroică răscolire a sufletului şi conştiinţei noastre. Deci să-i facem faţă, s'o atacăm cu bărbăţie şi cu inima curată, căci actualmente ea se află încă în faza nebuloasă a unui semn de întrebare.

Sfaturi şi propuneri se găsesc destule; aproape fiecare „intelectual", autodidact, semidoct, parvenit sau chiar închipuit corifeu, are câte-o soluţie nouă; ţi le expune în trei cuvinte, cu ifose de salvator şi — de cele mai multeori — cu gesturi de ură şi răsbunare, cari trădează lipsa vibraţiilor etice şi raţionale. Aceştia de sigur că nu şi-au frânt mâinile de durere şi desnădejde şi în colţul ochilor lor nu s'a strecurat nici o lacrimă, în care să se oglindească, ţintirimul trist al ţării şi tragedia noastră românească.

Dar gândul nostru, sbuciumul nostru sufletesc, inima noastră însângerată, trebue să ne ducă la izvoarele de totdeauna ale tămăduirii, ale soluţionării tuturor problemelor mari. E cuvântul Mântuitorului. O spun, în calitate de laic, din îndelungata mea experienţă. O spun din toată convingerea.

Infrăţire! Imperativ categoric al clipelor actuale. O problemă şi grea şi uşoară; depinde de calea pe care o apuci. Grea, grea de tot, aş putea zice nerezolvabilă, dacă o ataci cu mijloace tehnice, artificiale sau de calcul politic. Uşoară, dacă încerci şi te străduieşti s'o deslegi, nu ca pe un nod gordian, ci topind-o, ca pe-un sloi de ghiaţă, la flacăra, la para iubirii. Căci nu forma, nu uneltele materiale contează şi cu atât mai puţin mijloacele de constrângere, ci modul de desarmare a voinţelor, nu recalcitrante, ci rigide, masculine — felul de captare a simpatiilor, a respectului şi dragostei frăţeşti, căldura şi sinceritatea, desarmate, pe cari le pui cumpănă, intensitatea sentimentelor calde, spontan deslănţuite, cu cari îmbrăţişezi şi învălui tainic întreaga fiinţă a omului.

Regretatul maestru Cincinat, trubadurul florilor şi-al iubirii, care a petrecut pe aceste plaiuri ale Braşovului ultimii ani ai vieţii, scrie într'una din poesiile sale:

«Venì-vor mulţi să-ţi spună'n versuri
Că te iubesc, şi cum şi cât,
Vor spune-o mai frumos ca mine,
Dar nu te vor iubì atât».

Deci nu modul, nici forma de expresiune, ci intensitatea sentimentului asigură succesul. Acest cuvânt „atât", care cuprinde o filosofie întreagă, dacă vreţi, ne arată calea deslegării problemei.

Să-mi fie îngăduit a aduce o pildă din viaţă. O fetiţă de 9 ani vine la tatăl ei şi-i spune: „tăticule, cu cei 8 lei pe cari mi i-ai dat, am cumpărat fasole Soia şi mi a dat o pungă mare, plină, dacă o vedea-o mama se va supăra foc şi mă va certa. Eu n'am ştiut că-mi dă atâta pentru 8 lei." Tatăl îi răspunde: „când ai văzut că-ţi dă aşa de mult, puteai să ceri numai de 4 lei, dar, în definitiv, este tot una dacă cumperi de 4 ori de 2 lei sau odată de 8 lei, numai să nu mănânci prea multe boabe într'o singură zi." Fetiţa s'a arun-

Al doilea concert al Reuniunii de muzică „Gh. Dima“

Cu toată asprimea vremurilor, Reuniunea de muzică „Gh. Dima“, readusă în viaţă în anul trecut prin vrednicia şi perseverenţa câtorva entuziaşti, îşi continuă manifestările artistice-naţionale. S'a scris în foaia aceasta despre primul concert organizat în Mai 1940.

In seara de 22 Februarie s'a prezentat în faţa publicului românesc al Sibiului cu al doilea concert, care se situează la acelaş înalt nivel de realizare muzicală ca şi primul, dacă nu şi mai sus.

Programul tot atât de bine selecţionat din valoroase compoziţii româneşti pe temei de folclor, — reluând din programul primului concert doar marea operă a lui Gh. Dima, *Cantata* — a fost executat de corul celor peste 200 de voci sub conducerea măiastră a dirijorului prof. P. Gherman într'o formă care a făcut publicul să trăiască intens comorile de artă şi de simţire ascunse în creaţiunile geniului românesc.

Compoziţia „Aşteptarea“ pentru cor mixt în gen popular a dirijorului şi „Fata ardeleancă“ pe un text de Vasile Alecsandri au adus în sală atmosferă de viaţă robustă şi sugestii de şezătoare.

„Cantata“ lui G. Dima, cu maiestoasa şi înălţătoarea ei desfăşurare, exprimând voinţa neînfrântă a unui neam şi puritatea inimii lui credincioase, a fermecat şi de astădată sala.

Impresionantă şi de-o emoţionantă actualitate a fost „Balada Ianculuí“, celebra evocare a Păr. Timotei Popovici, întovărăşită de orhestraţia de amplă şi superioară esenţă, a prof. A. Stoia.

Măreţia, duioşia, chemările vitejeşti, cărora această compoziţie le dă expresie, au fost scoase în relief cu multă artă, stârnind lacrimi şi furtuni de entuzlasm.

Păr. Petru Gherman a dovedit, în admiraţia sălii întregi, din nou mari calităţi de dirijor: putere de stăpânire a unor ansambluri mari, simţ deosebit de ascuţit pentru nuanţe şi sensuri ascunse în partituri şi dibăcie în a le valorifica la maximum, capacitate pentru realizări pline de dinamism şi de amploare. Doamnele erau îmbrăcate în aceleaşi flori şi armonii desăvârşite ale costumului naţional.

Concertul a trebuit să fie repetat în seara de 24 Februarie, în faţa unei săli care nici de astădată n'a reuşit să primească pe toţi doritorii să-l asculte.

Organizaţi Reuniuni de femei

Un document istoric:

Cronica parohială

Potrivit unor dispoziţii mai vechi ale autorităţii bisericeşti, fiecare preot-paroh din Arhiepiscopia noastră este îndatorat să poarte cu toată conştiinciositatea „Cronica parohială“, atât pentru parohia maternă cât şi pentru filii, acolo unde sunt.

Ştim că sunt destui preoţi harnici cari au dat urmare binecuvântatului îndemn de sus, împlinindu-l cu toată tragerea de inimă şi cu osebită iscusinţă. Dar mai ştim şi aceea că alţii poartă Cronica Parohială numai de ochii... protopopului, iar alţii nici n'au apucat măcar să-şi procure „protocolul“ respectiv, compus din câteva sute de file albe cusute în nişte pereţi rezistenţi, pe care îl poţi găsi în ori care librărie.

Rău fac şi unii şi alţii.

Cronica Parohială este — trebue să fie! — un fragment de istorie. In ea trebue să se oglindească întreaga viaţă a satului şi a parohiei respective. Toate ştirile privitoare la trecutul satului, păstrate din tată'n fiu şi eventual în documente uitate de vreme şi de oameni în podul bisericii sau cine ştie prin ce unghete ferite, trebuesc strânse şi utilizate cu grije pentru reconstituirea trecutului istoric al satului.

Ajuns cu istorisirea până la vremea sa, preotul va încresta la răboj toate evenimentele petrecute în cursul păstoririi sale: praznice locale, vizitaţii canonice ale Chiriarhului şi a altor feţe alese, sfinţiri de biserică, de casă parohială sau culturală, întruniri şi manifestaţii cu caracter bisericesc, cultural şi naţional, consideraţiuni asupra caracterului, ocupaţiilor, bucuriilor şi durerilor oamenilor cu cari convieţueşte, etc. etc.

O atenţiune specială trebue acordată evenimentelor cari se petrec în lume şi ţară, pentru a vedea cum reacţionează faţă de ele obştea locală şi cum le judecă preotul însuşi. Prin câte dureri a trecut ţara noastră în lunile din urmă; câtă jale a cuprins satele noastre şi câţi ochi s'au umezit atunci când am pierdut a treia parte din pământul scump al României clădite cu atâtea jertfe, pe cari mai cu seamă satul le-a dat — şi câtă nădejde pune ţăranul nostru în ajutorul lui Dumnezeu şi'n braţul vânjos al oşteanului român, cari ne vor da înapoi ceea ce ne aparţine! De unde să le ştim dacă nu dela cel mai autorizat îndrumător al satului? Şi mai ales de unde să cunoască urmaşii altitudinea sufletească a precursorilor lor încercaţi de-o năpastă ca aceasta? Din gazete? Ba! Numai în Cronica Parohială se pot ocoli rigorile cenzurii, cari se exercită în vremurile excepţionale.

Cronica Parohială nu-i monografia satului respectiv. Dar ea, dacă i alcătuită conştincios, poate servi la întocmirea acesteia. Valoarea ei documentară este nepreţuită, atât pentru istoricul de mai târziu, cât şi pentru preoţii cari vor propovădui localnicilor, în viitor, Evanghelia lui Hristos şi dragostea de neam.

Să ne gândim la smeritele însemnări făcute de preoţi, de călugări, de cântăreţi de strană şi chiar de ţărani pricepuţi în deslușirea buchilor, pe câte o carte veche de slujbă sau de învăţătură. Astăzi, ele constitue tot atâtea mărturii despre întâmplările şi preocupările celor trecute vremi, despre a căror valoare documentară grăieşte în de ajuns insistenţa cu care se apreacă istoricii asupra lor. Ele spun lucrurilor pe nume — ceea ce nu fac totdeauna şi rapoartele oficiale întocmite în birouri. Cronica Parohială cu atât mai vârtos!

Aşteptăm să auzim — chiar aici — ce gândesc preoţii noştri în această chestiune şi ce experienţe pot pune la îndemâna acelora cari râvnesc să poarte cu cele mai bune rezultate Cronica parohiei lor.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Joi, 27 Februarie a. c. la Bucureşti, pentru a rezolvì personal o seamă de însemnate chestiuni bisericeşti.

Numire. P. C. Sa părintele *Dr. Nic. Popovici*, rectorul Academiei teologice din Arad, este numit director general al cultelor şi artelor, în locul părintelui Dr. Liviu Stan, demisionat. Prin cunoştinţele şi experienţele sale, noul director general va aduce, nu ne îndoim, preţioase servicii Bisericii noastre şi neamului.

Donaţie. I. P. C. Sa Arhim. Veniamin V. Nistor, consilier arhiepiscopesc în Sibiu, a donat 1000 lei la masa studenţilor dela liceul ortodox român „A. Şaguna“ din Braşov, în loc de cunună pe mormântul iubitului său prietin protopop-profesor, *Ioan Imbroane*, din Timişoara, decedat la 22 Februarie 1941.

A reapărut! Organul oficial al Eparhiei ortodoxe române a Orăzii, *Legea Românească*, porneşte din nou la drum. Se tipăreşte în oraşul din valea Crişului Negru, la *Beiuşul* care astăzi, prin episcopia ortodoxă în retugiu, a devenit şi mai românesc. Numerii 17—24, dela 15 Decemvrie 1940, care închee anul al 20 lea de existenţă a foii, anunţă, prin scrisul P. S. Sale episcopului *Nicolae* al Orăzii, că Legea Românească reapare cu marea nădejde ce nu ne părăseşte niciodată, că bunul Dumnezeu va lăsa să răsară din nou peste noi, pe urma muncii noastre, cinstite şi încordate şi a vredniciei noastre morale, razele calde şi dătătoare de viaţă nouă ale dreptăţii şi ale libertăţii româneşti. — Foaia, bine şi îndrăzneţ scrisă, merită întregul sprijin atât al eparhioţilor, cât şi al celor afară de eparhie. Apare la 1 şi 15 ale fiecărei luni, în Beiuş, Str. I. G. Duca Nr. 19. Abonamentul: 300 lei pentru parohii, 200 lei pentru particulari, 100 lei pentru membrii din „Oastea Domnului“.

Terminul de opţiune, fixat în sentinţa arbitrajului vienez, s'a prelungit până la o dată ce va fi comunicată ulterior.

Mulţămire. La Legatul învăţătorul Simeon Ionaşiu şi soţia Maria, aparţinător fondului căminului pentru bătrâni al societăţii române de înmormântare, legat întemeiat întru creştineasca pomenire a părinţilor săi de către dl Dr. Liviu Ionaşiu directorul spitalului de boli mintale din Sibiu, Dsa a dăruit în 27 c. suma de 1170 lei, cu care legatul a sporit la suma de 5000 lei. Pentru acest creştinesc dar mulţămeşte cu recunoştinţă: Timotei Popovici, preşedintele societăţii.

Pentru întreţinerea în bună stare a bisericilor din oraşul Praga, municipiul acestui mare oraş acordă anual sume importante. In anul curent s'a prevăzut, în bugetul municipiului, suma de un *milion* coroane cehe.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 2 Martie 1941, va predica părintele *Simeon Radu*.

CARŢI ŞI REVISTE

Const. Nonea: *Ateismul în poezia lui Alex. A. Philippide*. Extras din revista „Cuget Moldovenesc“. 1940. Iaşi. — Pg. 29. Lei 25. — „Poetul“ ieşean, părăsind tradiţia sănătoasă a moldoveanului adânc creştin, îş caută mângăerea şi refugiul în necredinţă şi în materialismul filosofic. Versurile, făurite pe acest temei, sânt departe s'aducă glorie pe fruntea „poetului“, — care e prea tendenţios, ca să fie şi adevărat.

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană“. Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 260.

cat în braţele tatălui ei, l-a sărutat şi i-a zis: „tu eşti dulce tăticule, te voi asculta.“

Ce învăţăminte putem trage de aici? Asprimea nu e bună în educaţia copilului, decât numai în cazuri foarte rare. Ea produce teamă, nesinceritate şi răvăşind sufletul copitului, îl desorlentează, îl face zvăpăiat, îl deprimă şi îl abate astfel din calea dreaptă a virtuţilor.

Aproape acelaş lucru se întâmplă şi în raporturile dintre adulţi, dintre clase sociale, dintre guvernaţi şi guvernanţi, şi în general dintre oameni.

Este evident, deci, că facem apologia iubirii. Infrăţire, prin iubire! Aşa ne învaţă şi viaţa.

Dar iată ce spune Biblia:

„Dacă vorbesc în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar iubire nu am, m'am făcut aramă sunătoare sau chimbal zgomotos. Şi dacă am profeţia şi ştiu tainele şi tot înţelesul lor adânc şi dacă am toată credinţa, încât să strămut munţii, iar iubire nu am, nimic nu sunt. Şi dacă voi fi dat de mâncare săracilor toată averea mea şi dacă voi fi dat corpul ca să fiu ars, iar iubire nu am, nimic nu folosesc“ (I Corinteni 13, 1—3).

Fireşte a proceda cu iubire în toate acţiunile tale, nu e uşor, căci aceasta comportă o sforţare eroică, o înfrângere a pornirilor, adeseori copleşitoare, o abdicare dela anumite ambiţii. Dar, dacă avem înaintea ochilor noştri înlăcrămaţi icoana îndurerată a neamului, peisajul sfârticat al pământului strămoşesc, putem oare să mai spunem, că efortul pe care trebue să-l facem e greu? Nu, de o mie de ori, nu!

Iată eroismul, care ni se impune astăzi, tuturora, de sus până jos!

Braşov, 20 Februarie 1941.

Ioan Al. Bran-Lemeny

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(27) De protopopul **Gh. Maior**

Unde-i va învăţa? In tot locul. In biserică, în şcoală, la înmormântare, la pomană, la cununie, la botez chiar, în hotar (câmp), la preot acasă, acasă la credincios. Căci a învăţa, nu înseamnă numai a ţine cuvântări.

Şi cum îi va învăţa? Nu vreau să vorbesc de metoda pe care să o întrebuinţeze preotul. O spune în parte canpnul 19 al sinodului al VI ecumenic; ne învaţă Sfinţii Părinţi; ne învaţă Omiletica. Aici vreau să înşir felul cum se poate învăţa. Cum va învăţa? *Cuvântând* în biserică şi la servicii religioase, *conferenţiând* afară de biserică, unde are un grup mai mare de ascultători, *catehizând* în şcoala primară, catehizând în şcoala de adulţi. catehizând în şcoala de dumineca, cuvântând, conferenţiind, catehizând în adunările societăţilor religioase, *convorbind* cu credincioşii fie în vizitele ce le face, fie cu prilejul unor servicii acasă la credincios, fie în casa preotului, când vine credinciosul la el.[1] Alteori făcând să circule între credincioşi o carte bună. In toate trebue să ţină seamă de firea, vârsta, sexul, pregătirea, puterea de înţelegere, de împrejurările, de spiritul ce domneşte şi de multe alte împrejurări ale ascultătorilor sau ascultătorului.

Cum se poate deduce, preotul are datoria sfântă de a învăţa, dar înainte de a învăţa trebue să fie învăţat şi să-şi cunoască bine oile cuvântătoare, pe fiecare pe nume şi după fire — şi gata a face acest lucru nu uşor, oricând şi ori unde are prilej potrivit. Iar învăţarea să aibă un scop precis şi un plan de procedare şi desvoltare a muncii. Oricât s'ar părea din cele de mai înainte, că se lasă rol însemnat întâmplării, aceasta o socotesc numai un paravan în dosul căruia lucreează atent preotul râvnitor şi pătruns de chemarea grea de învăţător dar plină de mângăere şi mulţumire sufletească.

[1] Serviciile noastre religioase dacă se cetesc rar şi cu intonaţie potrivită încă sunt un puternic mijloc de învăţare a ascultătorilor.

2. Plan de învăţare. Ceva despre întocmirea şi predarea cuvântărilor bisericeşti şi a catehezelor. Câteva principii. Cine să predea religia în şcoală?

Am spus, că preotul poate învăţa în multe feluri. Să stăruim asupra celor două mai principale: asupra predicării şi catehizării; să adăugăm ceva la ceeace spune Omiletica şi Catihetica.

Dacă preotul este dator să înveţe, trebue să ştie şi cum să înveţe. Învăţatul are un anumit scop, care poate să fie cel general al Bisericii Ortodoxe, sau acesta acomodat unor împrejurări locale ale unui ţinut sau parohii. Ori prin faptul că urmăreşte un scop, dela început se designează un plan şi o metodă de procedat, iar acestea presupun câteva principii călăuzitoare.

A predica înseamnă a învăţa pe alţii adevărurile ortodoxiei; a catehiza, acelaş lucru. Deosebirea e mai mult de metodă şi de formă de predare. Câtă vreme predica îmbracă o haină mai maiestoasă şi se înfăţişează cu un aier mai grav, cateheza e mai mlădioasă, mai caldă, mai legeră, mai familiară. Incolo urmăresc acelaş scop. Deci numai planul, metoda şi forma diferă.

La predicare, dacă cumva nu se neglige complect, de regulă, se crede, că se

In jurul Conducătorului

La 2 Martie Ţara e chemată să-şi manifeste dragostea şi recunoştinţa pentru omul care dela 6 Septemvrie îşi jertfeşte clipă de clipă toate puterile pe altarul destinului românesc. Marea Sa strădanie este să repare efectele dezastruoase ale unei politici inspirate de preocupări meschine şi de un spirit de corupţie.

Intrebarea ce trebue să-şi pună în ziua de 2 Martie fiecare Român, în liniştea conştiinţei sale unde vibrează numai sentimentul de răspundere este: ce s'ar fi ales şi ce s'ar alege de Ţara aceasta şi de soartea neamului meu dacă nu ni l-ar fi trimis Dumnezeu pe acest om?

Unde ne-am afla astăzi, sau unde am ajunge în scurt timp fără prezenţa Lui, plină de grijă, de înţelepciune, de autoritate şi de energie?

Epoca aceasta este a generalului. Numai cu El poate respira Ţara şi se poate pregăti pentru vindecarea rănilor ei. Să stăm strânşi în jurul Lui, aşteptând şi pregătind sub conducerea Sa marile momente de refacere a Ţării. Avem încredere în Conducătorul. Ştim că nimic altceva nu-L leagă decât iubirea de neam şi Ţară şi că e gata să folosească orice împrejurare numai şi numai în slujba rèalizării idealurilor noastre.

Să arătăm lumii că în sfârşit posedăm marea forţă a unităţii şi bazaţi pe ea vom fi în stare de marile eforturi ce ne aşteaptă.

Să fim uniţi acum, ca să putem fi şi mâne, în ceasul decisiv.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

„Cassa de păstrare"

institut de credit şi econ. s. a. în Sălişte

Capital Lei 1.250.000. Regis. bancar Nr.9/934

Convocare

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii „Cassa de păstrare" s. a. în Sălişte, sunt invitaţi a lua parte la

a LVI-a adunare generală ordinară

care va avea loc *Joi în 20 Martie 1941*, ora 11 a. m. la sediul societăţii, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul profit şi pierdere pe anul 1940 şi raportul Consiliului de cenzori;
3. Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de cenzori;
4. Alegerea unui membru în Consiliul de cenzori cu mandat de 2 ani în locul devenit vacant prin renunţare;
5. Fixarea jetoanelor de prezenţă;
6. Eventuale propuneri prezentate în conformitate cu dispoziţiunile statutare,

In caz de neîntrunire a numărului legal de acţionari şi acţii, cea de a doua adunare se va ţinea în acelaş local în ziua de 29 Martie 1941, la aceeaş oră, putând această adunare generală se aducă concluze valide fără considerare la numărul acţiunilor depozitate şi la numărul acţionarilor prezenţi.

Acţionarii cari doresc a lua parte la această adunare, vor depune acţiunile cu cel puţin 5 zile înainte de adunare la casieria institutului.

Sălişte, 16 Februarie 1941.

(14) 1—1 **Consiliul de administraţie**

Nr. 74—1941 (12) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Balomirul de câmp,** protopopiatul Orăştie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială în bună stare, cu dependinţe.
3. Grădină în mărime de 897 stj.
4. Eclejie (sesiune parohială) de 7 jugăre arător.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Orăştie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Orăştie, în înţelegere cu consiliul parohial.

Orăştie, la 6 Februarie 1941.

Pr. Iosif Vinţan
adm. protopopesc

Nr. 27/1941 (9) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, **Tâmpa,** din protopopiatul Deva, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Grădină parohială în extensiune de 400 stânjini pătraţi.
3. Sesiune parohială: 14 jugăre cadastrale, pământ arător şi fânaţ.
4. Venitele stolare uzitate în tract.
5. Câte una măsură porumb smîcurat de 30 litri anual dela fiecare familie, sau echivalentul în bani.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, însoţite de actele prevăzute în regulamentele pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Deva în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţare prealabilă din partea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 25 Ianuarie 1941.

Teofil Chiffa
protopop

---

(5) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Vecerd,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuţiuni:

1. Intregirea salarului dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială arător şi fânaţ în mărime de 13 jugăre pe hotarul comunei necomasat.
3. Câte una ferdelă grâu (20 l.) dela fiecare familie.
4. Stola statorită pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.
5. In lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji pentru parohul său de o locuinţă corespunzătoare.
6. Preotul va putea ţinea pe păşunea comunală vite ca şi oricare proprietar din comună.

Parohia Vecerd se află la 2 jum. km depărtare de gară şi 600 m. depărtare de staţiunea autobusului.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs însoţite de actele necesare în termenul de mai sus, precum şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta, pe lângă încunoştiinţarea şi aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 31 Decemvrie 1940.

Oficiul protopopesc ortodox român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop

Nr. 64—9411 (6) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Vărd,** de clasa III-a, din protopopiatul Agnita, declarată vacantă de către Prea V. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 12.058/1940 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Rom.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare cele statorite în protopopiat.
3. Casă parohială cu dependenţe economice.
4. Sesiune parohială în mărime de 6 jug. 1253 stj. p. arător şi fânaţ.
5. Drept în păşunatul Composesoratului pentru 2 vite mari gratuit.
6. 5 stânjini lemne de foc dela comuna politică. Făcutul şi adusul lor de către credincioşii din parohie.

Cererile de concurs, însoţite de actele prevăzute de Regulamentul pentru parohii, precum şi încuviinţarea de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Agnita, iar concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, cuvânta, celebra şi a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita în înţelegere cu consiliul parohial, din şedinţa dela 17 Ianuarie 1941.

Agnita, la 18 Ianuarie 1941.

Emil Păcală
protopop

---

poate proceda la întâmplare. Eu nu împărtăşesc această părere. Predicarea încă trebue să se facă după un plan bine stabilit. Şi Biserica noastră nici n'a lăsat nestudiată şi nefixată această latură a activităţii sale.

Cine urmăreşte cu atenţie anul bisericesc după felul cum sunt aranjate pericopele duminecale din sfânta Evanghelie şi din sf. Epistole apostoleşti şi sărbătorile sfinţilor uşor va descoperi un fir călăuzitor, un plan pedagogic limpede. Iată o schiţă sarbădă. Dela Rusalii până la Crăciun se urmăreşte o pregătire uşoară pentru înţelegerea Domnului că e „Fiul lui Dumnezeu" şi a învăţăturii Lui. Cu Triodul se începe o aprofundare şi pregătire mai adâncă a sufletului pentru înţelegerea ideei de mântuire prin jertfă. Dela Paşti la Rusalii — bucuria vieţii câştigate prin înviere, o icoană a împărăţiei lui Dumnezeu. Acestui ciclu i se suprapune cel al întemeierii împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ prin propoveduirea apostolilor şi apoi al împărăţiei întemeiate de sfinţii mucenici şi părinţi în luptă cu lumea în mijlocul căreia avea să secere biruinţa. Insaş înşirarea pericopelor una după alta dovedeşte o grije pedagogică, un plan binechibzuit. Meritâ toată lauda celce se va apuca să-l studieze şi să se călăuzească de el!

Imprejurările de viaţă de azi sau cele din parohie poate că sfătuesc pe un preot să-şi întocmească alt plan. Nimic nu-l opreşte.

Să presupunem, că un tinăr preot a intrat într'un sat unde nu s'a predicat de mult. Cum să se apuce de lucru şi cum să înainteze? Ca să nu ajungă împroşcat cu vorbe grele, cum i s'a întâmplat unuia neprecaut, care fără o pregătire a credincioşilor săi a început a-i îmbulzi cu predici frumoase din cărţi, oprind „dulcea" cazanie adormitoare, gângăvită de cântăreţi, cari abia ceteau, şi căruia poporenii i-au strigat: „De ce ne strici *legea*, oprind cazania în care ne-am pomenit? Lasă-ne în pace cu poveştile dtale", — sfatul meu e să procedeze cu grije, cât mai psihologic şi cât mai fără grabă de a arăta dintr'odată tot ce ştie, tot ce poate. Şi ştiinţa se dă cu dramul.

La început să predice rar, numai din când în cand, scurt şi foarte uşor, atât ca fond cât şi ca formă. Pe nesimţite şi în măsura în care îi vede încălzindu-se de cuvântul viu, să predice tot mai des, încât după un an, (poate mai puţin, dar poate şi mai mult) să ajungă să poată predica duminecă după duminecă şi sărbătoare de sărbătoare. Eu aşa cum am procedat şi n'a fost rău.

La început să nu caute subiecte rare şi greie. O uşoară explicare a pericopei din evanghelie e lucru mare într'un sat unde nu s'a mai predicat de muit. Dupăce a câştigat simpatia credincioşilor pentru cuvântul Domnului rostit de pe amvon, poate păşi sistematic. E vremea să-şi întocmească un plan detailat chiar.

Eu mai întâiu am făcut omilii simple la pericopele „Evangeeliei", presărând doar ici-colo câte o predică sintetică, dar şi aceea uşoară. Apoi am luat pericopele „Apostolului". Interpretarea pericopelor m'a adus la împărtăşirea multor adevăruri de credinţă şi de morală; — mai puţine liturgice. A trebuit să le sistemizez. Şi asa am ajuns la predica dogmatică şi morală. Predicile acestea m'au făcut să mă abat şi prin istorie şi prin Liturgică. Incepusem să fac şi câteva predici istorice, evident ca să întăresc şi mai mult unul din adevărurile religioase cunoscute, şi câteva liturgice, ca să sondez pe cari le-ar dori ei mai întâiu. Şi apoi voiam să urmez cu explicarea tuturor slujbelor practicate de Biserica ortodoxă. In planul dumnezeesc însă pentru mine era prevăzut altceva. Am părăsit parohia înainte de a-mi experimenta îndeajuns planul ce-mi propusem.

Poate vă e dat vouă să-l puneţi în aplicare în întregime şi să constataţi de era bun. Sau poate, că vre-unul dintre voi să nimerească unul şi mai bun. Şi pentru binele Bisericii vi-o doresc din inimă. Fără un plan însă nu veţi putea produce ceva durabil pentru credincioşi şi mulţumitor pentru voi, chiar dacă pentru credincioşi vi s'ar părea uneori că aţi face deajuns; şi veţi fi pururea periclitaţi să repetaţi când nu trebue, deci plictisind, ceeace poate aţi mai spus de nenumărate ori.

Şi acum câteva cuvinte despre catehizare. Se catehizează de regulă elevii. Se pot catehiza însă şi oamenii, cari au trecut de vârsta şcolii.[1] La catehizare e bine să ai ascultători cam de acelaş fel şi vârstă. Deaceea vei aduna flăcăiandrii separat, fetele separat, mamele separat, servitoarele, servitorii şi ucenicii la fel. In şcoală, planul îţi este dat de Biserică sau de stat. Pentru ceilalţi trebue să ţi-l creezi după împrejurările locale. Dar nici aici să nu se lucreze la întâmplare. Pentru aceste catehizări timp potrivit sunt postul Naşterii Domnului şi Păresimile; pentru plugari şi crescători de vite, toate sările lungi de iarnă.

[1] Multe motive ne îndeamnă să înfiinţăm şi noi *„Şcoala de Duminecă"*, poate asemenea celei poruncite la catolici de sinodul din Trident pentru apărare faţă de reformaţiune şi asemenea celei imitate de bisericile reformate, pentru apărare faţă de catolici, iar în urmă faţă de alte secte din sânul ei.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 9 Martie 1941 — Nr. 11

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr... Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Precizări

In urma evenimentelor atât de regretabile din zilele de 21—23 Ian. au apărut în ziare o mulțime de articole pline de mustrări la adresa preoțimii și chiar a Bisericii. Cele mai multe încheie cu verdictul: preoții la o parte din viața obștească; ei să rămână numai lângă altar.

Ceeace-i mai semnificativ, articolele acestea sunt scrise în majoritate de oameni cari n'au avut nici o dragoste și nici o înțelegere pentru rostul și pentru lucrarea Bisericii în mijlocul neamului; de oameni cari apar să vorbească despre Biserică numai când o pot împunge cu acul lor veninos, când pot arăta că nu este la înălțimea cerințelor contimporane.

Față de această aglomerare a cunoscuților «pretini» la tribuna sfătuitorilor și a dascălilor, trebue să precizăm următoarele:

E fără îndoială dureros că s'au găsit în acele zile și unii preoți cari și-au uitat de datoria chemării lor de împăciuitori ai poporului, de propoveduitori ai iubirii lui Hristos. Ne adresăm în aceste rânduri lor și le spunem: vedeți fraților, ce urmări grave pot avea greșelile voastre, întunecările temporare ale conștiinței de preoți? Vedeți cum se resfrânge impresia defavorabilă lăsată de purtarea voastră asupra întregei Biserici și ce serviciu rău faceți creștinismului și Domnului nostru Iisus Hristos în mijlocul oamenilor? Facem un apel stăruitor la sentimentul vostru de răspundere în fața lui Dumnezeu: reculegeți-vă și lăpădați tot ce e lumesc, tot ce este incompatibil în purtarea și în cugetul vostru cu învățătura evanghelică, așa încât să nu mai aibă în viitor nimenea motiv de scandelă din pricina voastră.

Dar odată spuse acestea, ne întoarcem și către aceia dintre «învățătorii» noștri cari sunt fericiți că au găsit un prilej să dea lecții Bericii și preoțimii și le spunem: la o parte, nu aveți autoritatea morală să vorbiți despre datoriile preoțimii și despre lucrurile bisericești! Voi cari declarați până ieri sus și tare că între ortodoxie și românism nu există nici o punte de întâlnire, voi cari propovăduiați alungarea creștinismului din viața românească în numele liberei cugetări, voi pe cari nu v'a văzut până azi nimeni la biserică decât la câte un Te-Deum oficial, nu puteți judeca faptele vre-unui preot după criteriul creștinismului căruia voi nu-i acordați nici o valoare.

Oamenilor de bună credință însă dintre acești critici și sfătuitori, credincioșilor în sufletul cărora cazurile regretabile ale unor preoți au provocat nedumeriri și dureri reale, ca și în sufletul nostru, le spunem: nu e totuși cazul să vă lăsați prea copleșiți de durere; numărul preoților cari au avut o purtare neconformă cu duhul Evangheliei lui Hristos este infim. Minoritatea aceasta de tot scăzută nu poate servì ca un indice sau ca un criteriu de judecată asupra nivelului duhovnicesc la care se află preoțimea Bisericii.

A vorbì, din pricina acestei minorități, chiar despre o «criză a creștinismului», însemnează a sărì mult dincolo de șea, într'o ferbințeală nesocotită împreunată cu o lipsă de claritate în idei. Dacă unii oameni nu se pot ridica până la înălțimea lui, aceasta nu indică o «criză a creștinismului», ci dimpotrivă.

Putem privì de asemenea cu încredere la preoțimea română. Contactul ei cu Hristos este viu. Cei mai mulți slujitori ai altarelor ostenesc prin râvnă și jertfă demne de toată admirația pentru trezirea unei mai vibrante vieți religioase în sufletul poporului. Intâmplările dureroase cari au venit în ultimul timp peste neamul nostru n'au făcut decât să-i sporească și mai mult râvna, conștientă că numai printr'o reculegere morală și religioasă a poporului nostru — operă ce depinde exclusiv de lucrarea ei — se pot repara marile prăbușiri naționale.

Preoțimea noastră își dă prea bine seama că numai dela Hristos și dela altar se pot revărsa asupra vieții obștești puterile de întremare și de îndreptare. Fără adâncirea acestei legături cu Hristos prin preoțime, nu se poate aștepta nici o mântuire.

Dar de acì și până a spune că preotul nu trebue să mai aibă nici un cuvânt în viața neamului este o mare prăpastie. Da, preotul trebue să vorbească întărit și inspirat de zăbovirea cucernică în preajma altarului. El trebue să grăească luminat de prezența lui Hristos în el. N'are voie să iasă nici o clipă în judecățile, cuvintele și acțiunile lui din sfera sacră a comuniunii cu Hristos. Dar la lumina lui Hristos prezentă în el, preotul privește toată lărgimea vieții obștești.

Lumina lui Hristos nu face pe nimeni miop; ea nu luminează în gol, ci se împrăștie peste materialul întregei problematici și frământări a vieții omenești individuale și colective.

Preotul nu se poate desinteresa de soartea neamului. Purtat de iubirea și de grijea pentru națiunea în care a fost așezat de Dumnezeu, el nu va putea renunța la ideea națională. Dar o va slujì în cadrul permis de învățătura Evangheliei. De sigur, unii preoți nu sunt totdeauna în stare să se mențină pe calea dreaptă, ci se cumpănesc într'o parte sau alta. Știindu-se datori și cunoscând că e permis să ostenească pentru destinul neamului, uită că trebue să o facă aceasta numai în cadrul comandamentelor evanghelice. Dar din pricina răstălmăcirii din partea unei minorități incapabilă de o judecată mai puțin globală, nu poate fi ostracizată ideea însași.

Preotul trebue să se intereseze de raporturile sociale, de operile caritative. El are să dea poporului îndrumări pe plan gospodăresc și economic. El trebue să facă aplicații concrete din învățătura Evangheliei, căci omul simplu nu va ști să tragă concluziile juste pentru situațiile concrete ale vieții lui, din propoveduirea dela altar.

Preotul trebue să se mențină de sigur *în spiritul* altarului, în *spiritul* Evangheliei în tot ce face și grăește. Aceasta trebue să i se ceară. Nu i se poate îngăduì nici să părăsească acest spirit, dar nici să-și mărginească preocuparea și vederea la altar ca *spațiu* și la Evanghelie *ca literă*.

Cei ce cer aceasta doresc să vadă secularizată viața de orice influință a religiei, de orice legătură cu elementul divin.

Dacă unii preoți au părăsit în activitatea lor nu atât altarul ca loc, cât ca spirit, aceasta se datorește nu numai lor, ci și atmosferii ideologice din societatea noastră dirijată de domni de aceștia cari vin acum să dăscălească preoțimea.

Preoția este esență divină așezată în vas omenesc, supus influințelor și slăbiciunilor. Când o societate întreagă gravitează spre ușurătate, spre idei comode și imorale, greu este să găsești în ea oameni cu totul deosebiți de ea în cari să așezi harul dumnezeesc. Pentru creștinism răspund nu numai preoții, ci toată societatea creștină și în special domnii aceia cari pretind să aibă autoritate asupra ei. El este dat ca o datorie, ca o sarcină tuturor. Domnii aceștia gândesc că pot propoveduì ateismul dela catedră și în reviste și se supără dacă lumea nu-i urmează, dar când văd că un preot e influințat și el de atmosfera creată de acțiunea lor, vin și-i dau lecții.

Toate partidele, fără excepție, au tăbărât până acum pe capul preotului, strâmtorându-l cu fel și fel de amenințări și promisiuni să lase un pic altarul și să conlucre cu ele. Oamenii acestor partide nu vreau să recunoască acum că acei preoți cari au uitat de chemarea lor, n'au făcut decât să asculte de ei. Cazurile reproșate sunt efectul acțiunii lor.

Biserica și preoțimea n'a contat până azi în acest Stat, ca o valoare independentă, ci numai întrucât puteau partidele și oamenii politici să se servească de ea. O lăudau când voiau să îi sprijine și o dăscăleau cu ifos când refuza să se preteze la jocul lor.

De ce toate partidele făceau curte Bisericii câtă vreme erau în opoziție și o supuneau la fel de fel de vexațiuni după ce ajungeau la putere? Pentrucă Biserica a trebuit să fie mereu în ipostaza protestatară față de guvernele samavolnice cu drepturile ei, ceeace făceau pe opozanți să creadă că e aliata lor, ca să vadă când ajungeau la putere, spre neplăcerea lor, că ea își merge drumul ei, cerând înțelegere și tratament civilizat.

Biserica a fost tratată cu nesinceritate, ca o cenușăreasă, în tot timpul de după războiu. A cui e deci vina dacă o infimă parte dintre preoți, purtați de amărăciunea lăsată în sufletul lor de această neînțelegere neîntreruptă, au mers prea departe în nădejdea că în sfârșit poate au găsit oamenii cari să-i înțeleagă?

Avem ferma convingere că de acì înainte lucrurile se vor schimba, datorită omului de inimă și de credință care este Conducătorul Statului. Societatea noastră nu va mai fi lăsată pradă doctrinelor imorale ale unor filosofi și scriitori ca cei ce ne mustră acum. Statul se va apleca cu mai multă înțelegere la durerile juste ale acestor slujbași atât de muncitori și de răbdători ai poporului, dar atât de desconsiderați până azi.

Acest nou curs al lucrurilor, altoit pe o conștiință care suntem siguri va fi mai trează și mai scrupuloasă până la cel din urmă preot, va face ca sfaturile dlor C. Rădulescu-Motru, A. Corteanu, I. Simionescu etc. să nu mai găsească în viitor nici un pretext de a se etala.

Nr. 3013

Prăznuirea Duminecii Bolnavilor

Duminecă în 16 Martie a. c. se va prăznuì Dumineca Bolnavilor în fiecare parohie din Arhiepiscopie cu pregătirea bolnavilor pentru sfânta împărtășanie, rugăciunile pentru bolnavi, slujirea sfântului maslu, strângerea daniilor pentru bolnavii săraci și distribuirea lor prin organele parohiale și filantropice.

Predicile rostite în biserici cu acest prilej se vor trimite Consiliului Arhiepiscopesc, dimpreună cu rapoartele oficiilor parohiale asupra prăznuirii Duminecii Bolnavilor, conform instrucțiilor date și vor aviza și oficiile protopopești despre aceasta.

Sibiu, 4 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Adunarea plebiscitară, din țara întreagă, și-a rostit Duminecă și în zilele următoare toată recunoștința și dragostea neschimbată pentru ilustrul Conducător și salvator al statului, dl general *Ion Antonescu*. Orașele și satele ardelene și bănățene și-au dat votul **da,** cu însuflețire și încredere în Celce conduce astăzi destinele de înoire ale neamului românesc.

Comisiunea din orașul *Sibiului*, prezidată de dl Dr. *Ioan P. Papp*, primpreședinte al Curții de apel, comunică următorul rezultat al plebiscitului sibian: s'au exprimat, în cele 8 secții, 19.502 voturi *DA* și abea 135 *NU*.

Acelaș strălucit resultat s'a obținut în județul Sibiu, precum și în celelalte județe din țară. Au răspuns prin **DA,** în tot întinsul țării, **2.887.748;** cu **NU** au răspuns numai **2.672.**

A fost, prin urmare, o manifestare imposantă a solidarității tuturor cetățenilor în jurul Conducătorului nostru, a generalului Ion Antonescu.

Preotul şi misiunea sa

— Cunoaşterea parohiei —

Ocazii pentru cunoaşterea parohiei sunt următoarele:

1. Slujbele.
2. Vizitele preotului la casele parohienilor şi ale parohienilor la oficiul parohial.
3. Adunările religioase şi reuniunile.
4. Catehizaţia, în şcoata primară, şi
5. Mărturisirea.

Slujbele sunt ocazii foarte potrivite pentru venirea în contact cu credincioşii.

Ele se prezintă sub următoarele forme: sfânta liturghie, cununii, boteze, înmormântări, sfintele masle şi sfeştanii: *a)* ocazionale şi *b)* lunare.

Sfânta liturghie, prin caracterul ei de slujbă publică, nu este o ocazie directă pentru cunoaşterea credincioşilor, totuşi noi o putem folosi foarte bine, nu pentru a intra în contact mai intim cu ei, ci pentru a constata, în general, starea religioasă a lor.

Spre acest scop preotul va observa Duminecă de Duminecă şi sărbătoare de sărbătoare, participarea credincioşilor la sfânta liturghie. In privinţa aceasta ar fi bine, ca fiecare din noi să posedăm câte un carnet, în care să notăm, aproximativ, dacă nu se poate exact, numărul participanţilor la sfânta slujbă.

Iar în fişa familiară să se noteze, personal, cei cari iau parte la sfânta liturghie, în dumineci şi sărbători.

In felul acesta se va putea face o statistică asupra parohienilor, cari iubesc sfânta slujbă şi o constatare a felului cum fluctuiază starea religios-morală, în parohie.

Participarea la sfânta liturghie este pentru preot un indiciu, primul indiciu, că cel care iubeşte slujba, este un teren potrivit pentru a primi sămânţa religioasă în sufletul său.

Sfânta liturghie este prilej de a sădi în suflete cuvântul Domnului şi de a apropia parohianul de tine.

Iată o parte din turma încredinţată spre păstorire o ai în faţa ta, săptămână de săptămână, sau şi mai des. Tu eşti păstorul. Cum o conduci la păşune duhovnicească şi ce hrană îi dai?

Trebue să le arătăm credincioşilor «*comoara*» sfintei liturghii, să facem să pătrundă în sufletele lor acea «*necesitate*» lăuntrică, care-i depărtează de grija cea lumească şi-i apropie de Dumnezeu.

Oile sunt flămânde, ele vin să primească hrană; vin să se sature. O săptămână au avut-o pentru hrana corpului, o zi măcar s'o aibă, din belşug, pentru cea a sufletului,

Dar, în acest scop, nu este destul numai cu sfânta liturghie. Le mai trebue ceva: *predica.*

Duminecă de Duminecă „păstorul cel bun" se va îngriji, ca oile sale să aibe înaintea lor această hrană, prin care le apropie de sine, le întăreşte şi încălzeşte.

Să nu fie, sf. liturghie, la care să nu răsune din faţa sf. altar cuvântul ziditor şi explicator al preotului.

Predica — ca parte ziditoare şi explicatore — completează sfânta liturghie.

Câte ocazii minunate nu se prezintă în predică: de a îndruma, zidi, îndemna, câteodată chiar, sub o formă plină de blândeţe şi înţelepciune.

Unde le faci toate acestea dacă nu în predică?

Predica nu se poate înlocui, de ea nu ne putem dispensa.

Sigur, că este o greutate, mai ales, acolo, unde este un singur păstor.

Pentrucă, mai mult sau mai puţin, în atâtea dumineci şi sărbători, rişti să te repeţi, şi, deci, să devii plictisitor.

Ori, tocmai aici se arată puterea duhovnicească a preotului: în felul de a şti să aleagă subiectul, din Duminecă în Duminecă, ca, în decurs de un an de zile, sau chiar o viaţă întreagă, să nu se repete.

Cum va putea face aceasta?

Creştinismul este forţă activă şi vie.

Invăţăturile Domnului sunt mereu vechi şi veşnic noui. Aci este superioritatea şi dumnezeirea creştinismului.

Viaţa este un râu în continuă curgere, dar şi în veşnică revenire.

Aici ne vom arăta superioritatea noastră.

In a fi mereu în contact cu „viaţa" care curge şi în a şti continua să „actualizăm" învăţăturile Domnului.

Preotul va fi, în cercul lui de activitate, la sat sau oraş, în curent cu «*totul*».

Şi pe acest «*totul*» îl va vărsa în sufletul poporului, dornic de a „cunoaşte" şi „şti", sub o formă potrivită, nelăsând nici o chestiune, care ar putea interesa pe păstoriţi, nedesbătută.

In acest fel, mereu vechi, — căci aceeaşi învăţătură o predică Biserica de două mii de ani — eşti „mereu nou", prin actualizare.

Câmpul şi posibilitatea de prindere a subiectelor e aşa de mare, încât nu poate exista repetare.

Un predicator care nu va ţinea cont de a aduce ceva «*nou*» în predica sa, va deveni „sec" şi „searbăd", pus în situaţia de a nu mai avea ce cuvânta.

Căci cine trebue să predice aşa de mult ca un preot?

Un profesor, la catedră, îşi ţine lecţia sa.

Scopul lui este să înveţe.

Din an în an şi dela clasă la clasă, lecţiile se repetă, prin însăşi natura lor.

La un predicator nu este aşa. Sf. evanghelii sunt aceleaşi; interpretarea lor trebue să fie veşnic nouă, actuală şi interesantă.

Predicatorul nu învaţă numai. El are scopul să zidească, îndemne şi, mai ales, să determine pentru o altă viaţă.

Un predicator trebue să grijească şi ce spune şi ce face.

Aceasta este numai o latură a problemei puse.

Preotul va urmări efectele predicii sale dela sfânta liturghie. Carnetul îi va dovedi, că predica şi slujba, în felul cum se fac, au sau nu efectul dorit. Că numărul credincioşilor s'au înmulţit sau nu. Că viaţa lor particulară este mai morală sau nu.

O slujbă înălţătoare, făcută cu mult «*duh*» şi o predică „ziditoare" şi „actuală" sporesc numărul credincioşilpr, în sfintele biserici.

Aceasta este primul pas spre cunoaşterea parohiei.

Preotului îi stau însă la dispoziţie încă o mulţime de alte ocazii.

Pr. I. Chioaru

„Unirea", foaia bisericească-politică dela Blaj, a apărut, ca număr festiv, cu 52 pagini comemorative, la încheerea primei jumătăţi de veac a existenţei sale. Urări de bine, numeroase amintiri ziaristice şi de altă natură, câteva scurte articole de informaţiune ş. a. sânt semnate, la acest jubileu, de conducătorii bisericii greco-catolice române şi de alţi fruntaşi ai ei. Cincizeci de ani, spune „Unirea", a trăit din propriile puteri, fără ajutoare şi fără angajamente de nici un fel. S'a luptat fără odihnă, „luându-se de piept cu justiţia ungurească şi *cu perfidia bizantină*».

In numărul festiv dela Blaj nu lipseşte astfel nici gogorita bizantinismului, şi nici unele exagerări earăş repetate, ca b. o. «*tot cê are acest neam* (românesc) *de mai bun pe teren cultural şi religios, Romei i se datoreşte. Romei i se datoreşte toată resurecţiunea noastră naţională*». Renunţăm la comentarea afirmaţiilor, ca să nu atingem prin nimic bucuria jubilară a „Unirii", — căreia îi urăm şi de astă dată viaţă lungă — şi mai multă dragoste pentru fraţii de sânge.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

† Protopresb. I. Imbroane

Vineri, 21 Februarie a. c., s'a stins din viaţă în etate de 51 de ani la Timişoara, după o îndelungată suferinţă de inimă vrednicul protopresbiter Ioan Imbroane, profesor de religie la liceul de fete „C. Sylva" şi paroh al parohiei „Iosefin" din Timişoara.

Născut în comuna Coşteiu (Iugoslavia), şi-a făcut studiile la liceul ortodox român „A. Şaguna" din Braşov, la seminarul teologic din Caransebeş şi în Germania, unde a fost trimis pentru studiul pastoralei. Până la unire a fost preot în Rusca (Bănat), apoi a intrat în învăţământ ca profesor de religie şi ca paroh al nou înfiinţatei parohii din suburbiul „Iosefin" din Timişoara. Aici a zidit o splendidă catedrală, cum puţine sunt în Mitropolia noastră, o frumoasă casă parohială alăturea, în parterul căreia este casa culturală şi dispensarul gratuit pentru bolnavii din parohie, în colaborare cu medicii, buni credincioşi din parohie, cred, *unica* realizare în parohiile din Mitropolia noastră.

A fost unul dintre preoţii de elită ai Mitropoliei noastre, slujindu-şi 27 ani Biserica şi neamul cu mult entuziasm, zel şi devotament. S'a distins ca bun preot şi profesor, devotat cu toată însufleţirea misiunei sale sfinte, ca ales orator şi predicator, apreciat conferenţiar şi ca publicist.

A luat parte însemnată la luptele pentru reînfiinţarea episcopiei din Timişoara şi a fost ales consilier cultural în cel dintâi consiliu eparhial al ei şi membru al adunării eparhiale.

Ca membru vechiu, în comitetul central al Asociaţiei „A. Şaguna" a clerului ortodox român din mitropolia Ardealului, a activat prin conferinţe temeinic lucrate şi prin contribuţia minţii sale luminate la soluţionarea problemelor desbătute în congresele şi adunările generale ale preoţimei.

A fost un preot distins şi de omenie, deplâns de prietini şi cunoscuţi, în deosebi de bunii credincioşi din parohia sa şi a lăsat unanime regrete între toţi cari l-au cunoscut.

A fost înmormântat în cripta din subsolul bisericii catedrale, mândria sufletului său.

Bunul Dumnezeu să-i odihnească sufletul în corturile drepţilor! **N.**

Conferinţă publică se ţine Duminecă în 9 Martie 1941, ora 18, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Va vorbi dl prof. universitar *P. Grim* despre Hamlet. Intrarea liberă.

---

* FOIŞOARA *

Cătră elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(28) De protopopul **Gh. Maior**

Fie că preotul va învăţa predicând, fie catehizând, un lucru să nu-l piardă din vedere: la întocmirea planului să nu purceadă până nu cunoaşte lipsurile, scăderile, nevoile şi dorinţele sufleteşti ale satului. Şi aceasta se câştigă anevoios prin străduinţă şi atenţie deosebit de încordate. Spovedania temeinică, migăloasă, şi convorbirea deasă cu credincioşii sunt căile cele mai sigure pe cari se poate ajunge la cunoaşterea, de care vorbeam.

Planul de predicare şi catehizare, pe lângă faptul că te fereşte de banal, îţi ajută şi să-ţi controlezi munca săvârşită şi să găseşti uşor subiectele. Căci în predicare şi catehizare, mi se pare că cel mai greu lucru e să ai un subiect pentru fiecare duminecă, sărbătoare şi pentru diversele ocazii de cuvântare şi catehizare. Când ai în faţa ochilor un scop binepreczizat şi cunoşti nevoile parohiei şi ale parohienilor şi când eşti pătruns de înalta misiune a oxtodoxismului şi a rolului tău, nici aflarea subiectului nu-mi pare o greutate de neînvins. Celuice vrea, şi Dumnezeu îi ajută!

Dacă ai găsit un subiect pentru predică sau altă cuvântare, ori pentru o catehză, încă nu însamnă că poţi începe să cuvintezi. Dacă vrei să nu baţi câmpii şi să îndrugi verzi şi uscate, fiecare subiect trebue să-l supui unui mic examen. Fiecare poate fi tratat din foarte multe puncte de vedere şi uneori foarte pe larg. Cu cât îl vei privi mai larg şi mai complicat, cu atât vei reuşi mai puţin. Se cere cât mai multă simplificare, dacă în faţă n'ai cumva un auditor obişnuit cu abstracţiuni şi schiţe complicate. Chiar şi un canon al Bisericii noastre porunceşte, că „predicile pentru popor să fie întocmite dinainte şi cu multă grije."

Ca să nu spui prea mult, ori să nu fi ispitit a spune şi ce nu trebuie spus atunci, — înainte de a te apuca să aplici regulele omiletice sau catehetice, e bine să răspunzi cât mai precis la trei întrebări, pe cari nici Omiletica şi nici Catihetica, nu le indică. Intreabă-te: „Ce vreau să tratez?" (îţi precizezi subiectul); apoi: „De ce vreau să tratez acest subiect?" (scopul), după cari, întreabă-te: „Ce material, sau cât material, ca să spun numai cât reclamă subiectul şi scopul?" Acesta este cel mai simplu procedeu pentru a descoperi partea cea mai grea a unei cuvântări sau cateheze.

Celelalte le găseşti în orice Omiletică şi Catihetică.

Câteva cuvinte şi despre predare. La început şi predicile şi lecţiile de religie (catehezele) să fie lucrate în scris, cu grije, temeinic, pentruca să poată fi controlate din toate punctele de vedere. Dar la nici un caz să nu fie cetite. Cuvântările cetite pierd jumătate din efect. Şi la predare, la rostire să vă feriţi de grimasuri, de afectări şi de orice fel de exagerare. Spiritul bisericii ortodoxe în general cere şi impune naturaleţă în toate, deci şi la predică şi catehizare.

Dacă am zis: naturaleţă în toate, nu însamnă că în afară de dorinţa de a fi cât mai natural, deci mai conform cu firea ta şi spiritul Bisericii, mai sincer cu alte cuvinte, atât la predicare cât şi la catehizare nu e bine să te călăuzeşti şi de alte principii. Să vă împărtăşesc câteva:

1. Să nu predici şi să nu catehizezi astfel, încât credinciosul să aibă impresia, să vorbeşti „pro domo", pentru a-ţi asigura, a-ţi impune sau apăra anumite interese personale. Numai dragoste de Dumnezeu, de Biserica ortodoxă şi de fericirea credincioşilor tăi să transpire din fiecare vorbă şi gest. Incolo să pari, să te arăţi, să fii complect desinteresat.

2. Să nu predici şi să nu catehizezi adevăruri de cari nu eşti lămurit, nu eşti convins, şi de cari nici nu te poţi încălzi. Chibzuieşte şi meditează mult asupra celor ce eşti chemat să le propovedueşti, şi înainte de a păşi în faţa oamenilor, trage-ţi seama cu tine însuţi.

3. Să te fereşti ca de foc de contrazicere între propoveduire şi fapta ta. Nu socoti, că propoveduirea e a Bisericii, şi că tu eşti preot numai la altar şi afară de biserică nu, şi că nu are nimeni dreptul să te judece ce faci, ca să nu ajungi să se spună şi de tine: „Fă ce zice popa, dar nu ce face el" sau că: „Predică apă şi bea vin."

4. Nici în predică şi nici catehizând să nu „moralizezi" acru, trivial, dojenitor. Răul din cât poţi nu-l alege subiect, deşi poate îl vezi muncind satul, ci combate-l încălzind inimile, luminând mintea şi îndemnând voinţa pentru bine, pentru virtutea contrară răului ce trebue izgonit. Dacă procedând astfel, ţi se pare că nu dai de roade — şi nu pierdeţi din vedere, că în domeniul educaţiei roadele se văd târziu şi ajung în pârgă şi mai târziu — poţi lovi şi răul. Bagă bine de seamă, tinere preot, că a lovi e foarte uşor, dar nu ştii „Unde dai şi unde creapă" şi ranele provocate în felul acesta se vindecă foarte anevoios. Deaceea a lovi răul, ca pe urma lui să scapere binele, e o artă. Dacă trebue să-l loveşti, aşa să-ţi întocmeşti lovitura, încât să nu isbească decât răul, iar pe om să-l cruţe.

Din suferințele Românilor din Transilvania

Veacul al 18-lea e cel mai amarnic din toată istoria noastră din Transilvania. La lupta ce-o dusesem secole contra Ungurilor cutropitori, se adaugă acum și cearta zi de zi între noi pe chestie confesională, care ne-a făcut un imens rău, împedecându-ne să ne concentrăm toate forțele noastre contra dușmanului, care cu o diabolică bucurie alimenta ura între frații buni de sânge.

Iată un mic fragment din această luptă nenorocită:

Comunitatea Românilor ortodocși, din satul Dileul român, adresează în 1789, — înainte de luna Iulie — o cerere prefectului județului Turda contele Bethlen László, în care spune următoarele:

Toți locuitorii din Dileul român suntem neuniți, afară de 2 țigani și de un diac fiu al preotului unit, care locuește într'o casă deosebită pe pământul bisericii. Biserica e a noastră și noi n'avem loc de casă pentru preotul nostru, pentru că funduşul bisericii îl stăpânește preotul unit cu un fiu al său fără credincioși. Când Măria Ta ai fost la noi, ne-am plâns și ați binevoit a ne răspunde, că protopopul nostru să ceară dela protopopul unit o casă de locuit pentru preotul nostru; noi am cerut dar ne-a răspuns, că fără porunca autorităților superioare nu poate; astfel stând lucrul, Măriei Tale îi stă în putere să poruncească, că, fiind două case, cea locuită de diac, să ni se dea nouă cu toate apartinențele sale.

Conducerea județului, în 9 Iulie 1789, decide, ca popa unit să locuiască casa și fundul până trăește, iar după moartea lui aceste să treacă la biserica neunită.

In urma acestei hotărâri situația rămâne neschimbată până la moartea, după câțiva ani, a preotului, cum se vede din declarația pretorului Alexandru Szantó, din 23 Maiu 1795, în care spune că decisiunea de mai sus n'a putut-o executa, fiindcă atunci preotul unit popa Vasile și fiul său diacul Manoilă trăiau, dar acum amândoi sunt morți, și urmași n'are nici popa, nici diacul, cari să facă cel mai mic serviciu bisericesc; astfel în amândouă casele locuesc niște simpli țărani fără știință de carte, atât urmașii popii Vasile: fiul său Petru, cât și ai răposatului popa Andrei. Pe baza declarației lui Szántó comunitatea ortodoxă din Dileul român cere din nou să li se elibereze sesiunile parohiale, pe care trăesc acei simpli țărani de mai sus fără dreptate și lege, din cauza cărora sătenii nu-și pot ținea preot. In adunarea generală a județului Turda, din 3 Iunie, se deleagă doi nobili unguri: preotul Antal Boer și asesorul Samuel Szöts, să cerceteze la fața locului plângerea țăranilor români în Dileu.

Delegații se deplasează în numitul sat, la 15 Decemvrie 1795, după ascultarea împricinaților, fixează asttel cele constatate și întărite prin subscrierea și pecețile lor:

1. Toată comunitatea din Dileul român, azi, urmează legea neunită grecească.

2. Popa Vasile și Manoilă, notați în prima plângere, au murit.

3. Azi pe sesiunea parohială în chestie locuește Popa Petru, fiul lui Vasilie și fratele lui Manoilă, care fiind neștiutor de carte e nepotrivit pentru îndeplinirea serviciului bisericesc.

4. Satul fiind neunit, și biserica e a neuniților.

5. Popa Petru prezintă un contract din 1732, care vrea să lămurească că moșul său Popa Gavrilă în acel an a zidit o biserică, care a costat 90 florini, pentru care comunitatea sătenilor îi dă o sesiune, în valoare de 700 fl., cu condiția ca toți urmașii săi, din fiu în fiu, să fie preoți în Dileul român. E clar din spusele țăranilor că această biserică din negrijă s'a ruinat, și în locul ei, înainte cu vreo 23 ani, Niculae Rad din Șeușa de câmpie a clădit altă biserică, care există și astăzi, și aceasta e biserica neuniților din Dileul român.

6. Tot satul, înainte cu câțiva ani de clădirea acestei noui biserici, adecă înainte cu vreo 30 ani, a trecut la neuniți. Popa Vasile a rămas unit, satul nerecunoscându-l de preotul său, a fost silit să-și aducă alt preot, și din acest timp preotul satului locuește pe sesiune domnească, pe care satul trebue s'o rescumpere cu o muncă manuală fixată.

7. Sătenii afirmă, că Popa Petru a dus la el oarecare material din prima biserică unită și ruinată (aceasta o neagă Popa Petru), cu toate acestea e clar, că comunitatea i-a oferit prețul materialului dus dela biserică.

In anul viitor sătenii din Dileul român văzând, că dreptatea lor zăbovește așa de mult, prin o nouă cerere, adresată prefectului de Turda contele Domokos Teleki, caută să întregească lămuririle dela punctul 5 din investigația făcută între ei în Decemvrie anul trecut. Ei spun că însuși preotul contractant a stricat contractul (din 1732): 1. Când s'a despărțit de sat și a rămas unit. — 2. Când n'a renovat biserica, conform contractului, ci s'a ruinat sub mâna sa. — 3. Când ei s'au abătut dela scop, neînvățându-și copiii, și din lipsă de carte au căzut în starea de iobagi; să se întoarcă Popa Petru la legea veche grecească, în care e tot satul, meargă la bătrânețe și învețe școală și să învețe atât ca să fie vrednic a ocupa slujbă preoțească, și noi îndată îl chemăm de preot; dar fiindcă aceasta nu se mai poate, nu-i nici o lege și dreptate, ca să ne silească, spre paguba și prejudiciul nostru, să-l mai tolerăm în averea noastră bisericească, și noi pe preotul nostru, în aceste vremuri grele, să-l ținem în casă de biriș, și el, fiind simplu țeran și unicul unit, să ne stăpânească averea noastră. — 4. Destul ne-au folosit gratuit până acum averea bisericească, pentrucă de când au murit preoții și în deosebi de când înaintași s'au făcut uniți, tot pe nimic ne-au întrebuințat averea noastră bisericească.

Bazați pe cele observate mai sus se roagă să li se restitue averea luată.

In ajutorul bieților săteni intervine din nou protopopul ortodox al scaunului Mureș Simion Suciu, prin o cerere adresată prefectului de Turda, în 5 Iunie 1796, ca să li se dea casele și averea parohială, în care să-și adăpostească preotul lor. Nici intervenția protopopului n'a folosit la nimic, deși promitea recunoștiință până la sfârșitul vieții sale domnilor dela județ, cari, după tradiția ungurească binecunoscută, amânau la infinit intronarea dreptății pentru Românii de oriunde și de oricând de sub dominația lor.

Ultima rugare e din 6 Martie 1797, când locuitorii din Dileul român, prin Iuon Marian, Vasilie Ted și Vasilie Ciz, își reînoesc plângerea astfel:

1. Decând s'a întemeiat satul cu schismatici s'a făcut și biserica; suntem mai mult de 80 de părechi oameni, dar pentru preotul nostru nu putem câștiga atâta loc, pe care să-și facă o locuință preoțească cinstită.

2. Până acuma a locuit în casa dlui Francisc Pataki, dar acest nobil a dat o poruncă aspră să se mute preotul cât mai de grabă sau cel mai târziu la Sf. Gheorghe, căci altfel îl aruncă în stradă cu tot ce are.

3. Fiindcă și dl prefect contele Gavril Haller are 4 oameni aici, i-au înfățișat plângerea de mai sus, și le-a răspuns domnul lor de pământ, că și el va face cum hotărește în această chestiune dl prefect al județului Turda; și în consecință îl roagă și el ca să-i ajute la realizarea dreptăților, pentru care-l vor binecuvânta și urmașii.

Județul, în ședința consiliului din 18 Martie 1797, decide: Luându-se în considerație contractul din 15 Februarie 1732, prezentat de pârât, se îndrumă partidele în proces, să-și caute dreptate pe calea legii în ce privește proprietatea sesiunii parohiale din satul Dileul român.

Informațiile de mai sus le-am aflat în arhiva județului Turda, păstrate acum în arhivele Statului din Cluj (vremelnic în Sibiu).

Sfârșitul procesului sătenilor din Dileul român a fost, că domnii dela județul Turda nu le-au făcut dreptate și preotul lor ortodox a trăit ca vai de el, fără sesie parohială și fără case, locuind cu chirie când la unul, când la altul, până în 1815 când a trecut la uniți (preot era Vasile Dan sfințit în 1797), se pare că împreună cu tot poporul sau cu cea mai mare parte (cf. revista *Transilvania*, Sibiu, 1911, p. 59). Șematismul bisericii unite din 1842 spune că credincioșii au trecut la unire încă în 1811. De fapt dela 1815 încoace nu se mai întâlnesc în acest sat preoți ortodocși, decât uniți, astfel sunt Gavril Czicz (c. 1842—48), dela 1848—1854 administrează parohia un preot unit dintr'o parohie vecină, iar dela 1854—74 preotul Ioan Suciu, și dela 1874 până după 1900 Stefan Nemeș, având la data din urmă 403 credincioși uniți, mai fiind 6 romanocatolici, 200 calvini unguri și 10 evrei (cf. *Șematismul mitropoliei greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș*, Blaj, 1900, p. 382).

Lăsăm să mai urmeze câteva date relative la situația materială și confesională a satului Dileul român, care apare întâi la 1344 (cf. Csánki D., *Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában*, vol. V, Budapesta, 1913, p. 698—99):

In 1723 are: 15 iobagi, 13 zileri și 6 alții, având arător de 762 câble, și fânaț 136 care; iar venit de 10 fl. (*Magyarország népessége a pragmatica sanctio korában*, Budapesta, 1896, p. 215).

In 1733 are 2 preoți uniți: Samoilă și Gavrilă, 37 familii și 2 case parohiale, se țineau de protopopul Vasile din Săcal (cf. Togan în *Transilvania*, 1898, p. 186).

In 1750 sunt: 300 suflete, 1 biserică, 3 preoți cari au 3 funduri interne și arător de 30 câble și fânaț de 2 care de fân (cf. Bunea în 1901, *Transilvania*, p. 280).

In 1760—62: 3 preoți ortodocși cu 57 familii credincioși, 1 biserică ortodoxă, 3 case parohiale cu arător de 16 câble și fânaț 2 care (cf. Cioban, Conscripția generalului Buccow în *Anuarul inst. de istorie națională*, III Cluj, p. 643).

O concepție inedită din Arhivele Statului, din 1785 ne dă situația următoare în acest sat: confesiuni mixte, 74 case, 83 familii, 2 preoți, 1 nobil, 453 creștini, din care femei 224, iar copii între 1—17 ani 77, căsătoriți 57, celibi și văduvi 137, proprietari mari: Iosif Balintot, Alexandru Szantó, etc.

In 1805 sunt ortodocși: 60 familii, 1 biserică, preot Vasile Dan cu sesie parohială de 6 câble arător și fânaț 3 care, aveau de protopop pe Ioan Brancovici din Idicel (cf. Gagyi în *Transilvania*, 1911, p. 58—9).

Ștefan Meteș

In om să provoci căința, să deștepți nădejdea de îndreptare și să-i ajuți să-și și dobândească îndreptarea. Apoi nici când să nu descrieți răul ori să-l exemplificați așa cum e el în sat; deplasați-l în timp și spațiu, ca omul „vizat", mergând acasă și cugetând la cele spuse să se găsească singur în categoria răilor, de cari făceai tu pomenire. Și în cele rele, amintiți-vă mereu: nomina sunt odiosa!

5. Să cauți totdeauna, ca predica ta să fie dusă de credincioși și afară de biserică, — în casa, în convenirile lor. Și aceasta se poate obține uneori și producând o ușoară opoziție părelnică între tine și ascultător, excitându-l, tulburându-l puțin cu scopul exclusiv de a-i deștepta interesul ca să te urmărească cu atenție încordată. Căci să te bucuri, când cuvântarea ta a provocat discuție între credincioși; va rodi. Pe când cele, pe cari, după „Amin" le-au și uitat și nu mai știu ce ai spus, sunt predici moarte și trudă zadarnică. (Am auzit credincioși spunând: „Predică și popa nost, ăl de-acuma, da „geaba" nu tună la inimă").

6. Dacă în sat mai sunt și alte confesiuni, nu-i ataca, nu-i asmuța împotriva ta și a Bisericii tale și nu desbina și nu produce ceartă între fiii comunei. Tu trebue să fii omul lui Dumnezeu între ei, iar oamenii lui Dumnezeu sunt făcători de pace. In acest caz lucrează numai pozitiv, zidind și întărind biserica ta cea vie și ignorând de formă pe ceilalți; deci nicidecum negativ, criticând, atacând.

7. Nu vorbi de rele sau atacuri, cari în parohia ta, nici prin apropiere nu sunt. Nu predica împotriva sectarilor sau altor „dușmani", de cari oamenii nici n'au auzit. Ii mâni tu spre primejdie, îi faci să discute, să se intereseze, poate chiar să treacă. Și dacă a intrat sectarismul sau proselitismul altor confesiuni, nu prin violență îi vei convertì și mai puțin ți-i vei apăra pe ai tăi batjocorindu-i și dându-le invective în predică, celorlalți.

8. Răul să nu-l descrii niciodată cu lux de amănunte și prea viu, ca nu cumva să-i faci pe ascultători să-l caute și să-l încerce. Binele dimpotrivă fă-l cât mai plastic.

Prin urmare, dacă doriți să vă achitați cât mai vrednic de datoria de a învăța, fie că predicați, fie că veți catehiza, să nu lucrați la întâmplare, ci să vă întocmiți un plan, să porniți dela simplu și ușor, obișnuind pe credincioși cu predica și catehizarea, și mai ales la început, un an doi pregătind în scris și cu grije atât predicile cât și catehezele. Iar de vreți ca propoveduirea voastră să aducă roade, nu ponos, nu disprețuiți principiile, cari tind să vă arate de ce spirit practic să fiți călăuziți în această muncă.

E locul să mai adaog o chestiune. Cine să catehizeze în școala primară?

Legea învățământului primar spune: învățătorul, — și fixează 2 ore săptămânal de învățător, nu de clasă. Dar adaugă, că o poate propune preotul.

Dacă învățătorul este ortodox convins, activ, dispoziția legii ar fi acceptabilă. Dar școlilor normale de stat de azi cu o oră de religie la clasele IV—VII li s'a luat putința a-i pregăti așa de temeinic, ca să poată preda cu succes și religia; și pe deasupra, duhul vremii mai desarmează și el pe bietul învățător în cele religioase. Dar din punct de vedere pedagogic, considerând principiul concentrațiunii și faptul, că religie un învățător bun nu face numai la Religie, ne-ar înclina iarăș să aprobăm dispoziția legii. Dar judecând, că în Ardeal avem atâtea cazuri, că statul în sat ortodox a numit învățători uniți, romano-catolici și luterani, și obligați, -- ori ei nevoind să cedeze — să predea religie ortodoxă, — nu putem decât să criticăm și să o respingem.

Și atunci, evident, suntem datori noi preoții să cerem catehizarea elevilor în cel puțin 2 ore săptămânal de fiecare clasă. Preotul e părintele duhovnicesc al tuturor creștinilor din parohia lui dela naștere până moarte. Credinciosul lui, fiul lui este deci și elevul. E dator să-l păstorească, să crească din el credincios conștiu, convins și activ pe când va ieși de sub îndatoririle școlare, fără a se gândi la ceva remunerație deosebită. Preoții altor confesiuni catehizează regulat și un singur elev, știindu-l viitor membru al Bisericii lor. Deci judecând împrejurările de azi, sunt de părere, că a catehiza se ține de obligațiile parohului, pe urma hirotoniei împărtășite și a postului de paroh primit.

Și eparhia Aradului, Caransebeșului și Orăzii așa și practică, încă dinainte de războiu.

O excepție însă admit și eu. Dacă învățătorul e dotat cu o deosebită dragoste față de biserică, se străduește pentru lucrul Domnului și e capabil să-l facă prin eventuală râvnă proprie, iar preotul e prea ocupat, având parohie mare și resfirată, sau e bătrân, cu binecuvântarea ierarhului, să i se lase să propună și religia. Ba chiar să ne bucurăm de asemenea oameni.

3. Convorbirile, ca mijloc de învățare. Convorbirile cu sectarii. Alte mijloace. O mică statistică.

Un mijloc foarte important de a învăța pe credincioși sunt convorbirile, dacă nu se rezumă la banalități, clevetire, bârfire, calomnie sau altceva de acest fel. Eu înțeleg convorbiri, cari să contribue și la progresul împărăției lui Dumnezeu între bine și la înaintare în cele bune ale poporului. Și

Probleme-Recensii-Comentarii

Pr. N. Vonica: *Preotul şi sănătatea poporului,* 79 pagini, Biblioteca bunului păstor. Tip. Arhidiecezană, Sibiu. — O broşură, de unde se revarsă cuminte slovă sufletească peste naţia noastră.

Părintele Vonica găseşte argumente sănătoase, pe care toţi le cunoaştem, dar din care nu s'a gândit nimeni să tragă aşa de logice şi frumoase concluziuni. Dacă poporul numeşte pe preot „Părinte", înseamnă că el este dator, ca un părinte, să se îngrijească de sănătatea parohienilor săi. Ingrijirea sănătăţii are valoare creştină, desigur nu împopoţonarea, împlinirea poftelor, cum se practică azi, ci igiena severă corporală pentru ca corpul sănătos să stea cât mai multă vreme posibilă în slujba mântuirii sufletului. Astfel, pentru preoţi sănătatea şi viaţa lungă a parohienilor săi este o problemă de mântuire a sufletului. Sfântul apostol Pavel (I Cor. 6, 15—20) zice: „Nu ştiţi, că trupul vostru este biserica Duhului Sfânt? Preamăriţi deci pe Dumnezeu în trupul şi duhul vostru."

Trebue să ne creem „preotul sanitar" spune cu drept cuvânt părintele Vonica, căci orice faptă creştină începe prin ridicarea suferinţelor omeneşti în primul rând: boala. Nu avem doar exemple suficiente nu numai în pilda nemuritoare a Samarineanului milostiv, dar şi în toate mânăstirile vechi şi noi, cari fiecare din ele avea bolniţa ei pentru a uşura pe bolnavi, şi nu toţi călugării misionari cari şi-au luat greua sarcină a încreştinării popoarelor sălbatice din Africa şi Azia, încep activitatea lor prin a vindeca pe cei bolnavi?

La cuvântările funebre ce bine ar fi dacă preotul ştie bunăoară să se folosească de ocazie şi arată cauza pentru care răposatul a decedat aşa de curând; la botez ar putea da sfaturi de igienă generală şi de creşterea copiilor în primele luni şi primii ani; ear predicile duminecale le poate înfrumseţa cu regule de profilaxie şi igienă generală învăţate la cursuri sanitare.

Idealul ar fi: asigurări sociale parohiale, în care fiecare parohian îşi plăteşte mica sa cotizaţie, în schimb ar avea, în caz de boală, o asistenţă complect gratuită.

In sfârşit preconizează părintele Vonica strânsa colaborare între medic şi preot pentru scopul: sănătatea neamului.

Mi-aduc aminte, am citit acum câţiva ani cu deosebit interes o carte de acelaşi conţinut scrisă de un medic: Dr. V. Gomoiu: Preoţimea în slujba operelor de asistenţă socială, — desbătând cu argumente medicale aceleaşi idei — şi întărind minunat cele spuse de părintele N. Vonica cu autoritatea unui fost ministru al sănătăţii.

Eu am de adăogat următorul meu argument la aceste frumoase şi binefăcătoare probleme:

Preoţimea a fost dealungul veacurilor nu numai păstrătoarea tradiţiilor religioase, dar a fost şi medicul naţiei într'o vreme când nu se pomenea de medici români.

Dr. M. Suciu-Sibianu
medic-primar, Braşov

*

Cerc religios. — Preoţii cercului al VII-lea religios din protopopiatul Sebeşului s'au adunat în parohia *Hăpria*, Duminecă 23 Februarie 1941.

După slujba utreniei şi a sfintei liturgii, la priceasnă, a predicat părintele preşedinte al cercului *Sever Bran* despre scandelă, arătând păcatul săvârşit de ceice, prin purtarea lor nesocotită, dau exemplu rău altora.

S'a ţinut apoi conferinţa intimă, în care părintele preşedinte a dat preoţilor lămuriri în legătură cu uniformizarea cultului.

La ora 2 p. m. s'a început serviciul vecerniei în sobor. Răspunsurile au fost date de către elevii şcoalei primare din Hăpria. A predicat preotul din loc *Vasile Vasilescu* despre glasul lui Dumnezeu în sufletul omului, sau despre conştiinţă. Au urmat poezii religioase şi rugăciuni cântate în cor de şcolarii din loc. — Pr. *V. Vasilescu.*

Ştire ziaristică. Gazeta cotidiană *România Nouă* din Sibiu s'a schimbat, din zilnică, în gazetă săptămânală. Ardealul are astfel numai un singur cotidian român, „Inălţarea", tocmai în vremea când am avea în deosebi trebuinţă ca să întărim sufletele propagând zilnic speranţa într'un viitor mai bun, şi cât mai apropiat, care să ne aducă dreptatea şi reîntregirea neamului. Numerele recente din „România Nouă" conţin material variat şi bogat, însoţit de clişee numeroase, bine primite de cititori.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. In timpul şederii la Bucureşti, Vineri, 28 Februar a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a fost primit în audienţă de Majestăţile Lor Regele Mihai I şi Regina-Mamă Elena şi reţinut la dejun.

Marţi, 4 Martie a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la Reşedinţă.

Festival religios. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române filiala Sibiu — în colaborare cu filiala Cluj, — organizează Duminecă 9 Martie 1941, ora 11·30 a. m. în sala mare a prefecturii un festival religios pentru comemorarea «*Duminecii Ortodoxiei*». — Program: G. Musicescu: cor din concertul I; Gh. Şoima: Rugăciune (M. Eminescu, cor); Credinţa religioasă ca factor de disciplină şi solidaritate naţională, conferinţă ţinută de dna Sofia St. Meteş; Grigore Popa: Rugăciune, poezie recitată de Butunescu I. Mihail, elev cl. VIII lic. Gh. Lazăr; Gh. Şoima: Psalm (cor). — Piesele corale vor fi executate de corul mixt al şcoalei normale „A. Şaguna" secţia de fete şi băeţi. Publicul este invitat a participa, în număr cât mai mare, la această manifestare religioasă.

† **Pr. Ieronim Buzea**, venerabilul preot-paroh din Dacia (Ştena), prot. Cohalmului, s'a stâns din viaţă în 23 Febr. 1941, înmormântarea făcându-i-se în 25 Febr. în jalea unanimă a credincioşilor din parohie şi din filia Viscri, a intelectualilor din Rupea şi regiune. Implinise vârsta de 67 de ani, — în trupul său, cu mişcări domoale, sălăşluia o minte cu adâncă limpezime, şi un suflet curat şi nobil. Pe lângă alte iniţiative şi înfăptuiri pe teren bisericesc şi de interes obştesc, zidirea bisericii din Dacia precum şi cea din Viscri, frumoasa casă culturală din materă, nu-şi pot face istoricul fără aşeza la temelia existenţei lor numele neuitatului părinte Ieronim. Vrednicia sa a fost recunoscută şi de autoritatea noastră bisericească, distingându-l cu brâu roşu, şi, în două rânduri de vacanţă, încredinţându-i conducerea şi administrarea protopopiatului. Duioase amintiri îi păstrează preoţimea tractuală, căreia în atâtea ocazii părintele Ieronim, cel cumpătat în cuvânt şi cumpănit în judecăţi, — i-a tost sfătuitor şi mentor. Primească-l Dumnezeu întru 'mpărăţia Sa!

Moartea regelui spaniol. Fostul rege *Alfons al 13*-lea de Bourbon, Habsburg şi Lorena, a încetat din viaţă în 1 Martie c. la Roma. A domnit asupra Spaniei vreme îndelungată, până la anul 1931. Generalul Franco a declarat prin decret ziua de 1 Martie, de azi înainte, zi de doliu naţional pentru Spania. Inmormântarea fostului Suveran s'a făcut în 3 Martie în biserica naţională a spaniolilor în Roma. Curtea Regală a României, în urma morţii regelui Alfons, a luat doliu pe timp de şase zile.

Mulţumim I. P. C. Sale Arhimandrit T. Scorobeţ şi tuturor celor cari într'un fel sau altul au luat parte la durerea noastră prin pierderea iubitului nostru protopop I. Munteanu. — *Familia Munteanu.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 9 Martie 1941, va predica părintele diacon *Nicolae Mladin.*

Nr. 74—1941 (12) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Balomirul de câmp,** protopopiatul Orăştie, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială în bună stare, cu dependinţe.
3. Grădină în mărime de 897 stj.
4. Eclejie (sesiune parohială) de 7 jugăre arător.
5. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Orăştie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Orăştie, în înţelegere cu consiliul parohial.

Orăştie, la 6 Februarie 1941.

Pr. Iosif Vinţan
adm. protopopesc

Organizaţi Reuniuni de femei

câte prilejuri spre convorbire duhovnicească nu îmbie practica Bisericii ortodoxe şi firea comunicativă, deschisă, bună, caldă a poporului nostru!

Intră preotul în sat, în parohia lui. Are obligament social să cerceteze pe credincioşi. Intâiu pe fruntaşii comunităţii bisericeşti, apoi pe rând la intervale, aşa ca să nu bată la ochi că face vizite, pe toţi credincioşii fără deosebire; aceasta pe lângă vizita obligatorie şi făcută în fugă din Ajunul Bobotezii. Câte idei, câte sentimente, câte îndemnuri de zidire sufletească, religioasă, culturală şi economică nu se poate stârni prin convorbirile ce se desvoltă cu ocazia unor asemenea cercetări. Şi fenomen curios. Tot ce spui cuminte cu asemenea prilejuri, rămâne din tată în fiu ad litteram.

Dar vine credinciosul în casa preotului. Are un sfat de cerut, ori voeşte să te poftească să-i faci vre-un serviciu. El nu crede lucru cuviincios să intre dintr'odată in medias res. Povesteşte întâi o jumătate de oră. Ii place să-ţi spuie şi să-i spui. Şi de preoţii, cari „nu stau de vorbă", nici nu le convine. Câte îndrumări sănătoase nu poţi da poporenilor tăi şi cu asemenea ocazii!

Eşti poftit la diverse servicii particulare în casa omului. Când acestea sunt de bucurie, de mulţumire sufletească, el vrea părtaş şi pe părintele lui sufletesc alăturea de vecinii şi prietenii lui buni. Ce lucruri frumoase nu se pot pune la cale, ce poveţe alese nu se sădesc atunci în suflete de către un preot, care ştie ce e, ce rost are şi ce vrea în mijlocul unui sat. Dar şi când sunt triste, — la pomeni, la masle, la citirile pentru bolnavi b. o. — ce minunate discuţii de învăţare se încing. Inşişi parohienii m'au învăţat să întrebuinţez în această direcţie asemenea prilejuri. Şi-mi era mai mare dragul să aud ţăncănitul lingurilor oprindu-se şi să văd odihnindu-se pe masă sticlele pline cu beutură şi făcându-se linişte adâncă, ca să asculte cu toţii răspunsul meu la câte o întrebare asupra căreia nu se puteau ei dumiri. La pomeni mi-am învăţat credincioşii să cunoască şi să înţeleagă multe canoane şi rânduieli bisericeşti, acolo la acele mese improvizate dealungul curţii, cari în felul acesta deveneau adevărate agape.[1]

Eu atribui convorbirilor o importanţă covârşitoare. Dacă e convorbire, — adecă nu predică, nu monologhizare de a preotului, ci schimb de întrebări şi răspunsuri, schimb de păreri, de impresii, de lucruri ştiute de unii şi neştiute de alţii, — şi dacă aceasta se face cu anumită prevenire şi bun simţ şi din o parte şi din alta, lasă urme mai adânci, mai durabile chiar decât alte mijloace de învăţare.

O grije mare să aibă preotul: să nu umilească, să nu ironizeze, să nu răstălmăcească întrebările şi răspunsurile nici unui credincios, şi să nu folosească niciodată şi nicăiri de confidenţele făcute lui cu vre-un prilej oarecare de vre-unul dintre păstoriţi. De o face, şi-a prăbuşit la pământ şi şi-a călcat în picioare tot creditul moral, toată încrederea şi autoritatea de preot, fără cari, chiar vorbind în numele lui Dumnezeu, nu mai poate produce nimic durabil în comună.

O convorbire, care se înalţă peste cestelalte şi prin timpul, locul, dispoziţia sufletească şi prin tonul în care decurge, este şi convorbirea dela mărturisirea păcatelor. Aici duhovnicul învaţă individual, aplică învăţătura bisericii la caz, aici birueşte răul cu ajutorul binelui, aici omoară păcatul înălţând penitentul deasupra lui. Aici duhovnicul e lăsat să intre în cămăruţa inimii fiecăruia, dacă şi-a ştiut câştiga încrederea, şi e lăsat să o vadă în disordine, aşa cum e în realitate. Cui i-e silă de această muncă foarte grea şi foarte obositoare, pot să-i spuu că se aseamănă cu astronomul care vrea să vadă astrele sfărâmându-şi telescopul şi punând în locul lui mâna străşină. Cercetarea conştiinţii dela mărturisire când se face cu răbdare şi răgaz, o socotesc cea mai importantă formă de convorbire cu credinciosul, prin care tu te informezi exact asupra fiecărui om, asupra fiecărei familii şi asupra satului, şi prin care tu poţi revărsa în valuri binecuvântarea cerului şi a Bisericii tale în parohie.

Vremurile mai nouă au mai adus un fel de convorbire. Acestea sunt „taifasurile" cu sectarii. Eu le socotesc inutile, dacă nu chiar păgubitoare. Insuşi sf. Apostol Pavel a găsit de bine să-şi sfătuiască ucenicii să nu-şi piardă vremea cu ceice se frământă „de întrebările cele nebune şi de numere de neamuri, de prigoniri, de sfezile cele pentru lege; să se ferească, că acestea „sunt nefolositoare şi deşarte; de omul eretic după una şi a două sfătuire „te fereşte" (Tit 3, 9—10), iar lui Timotei îi spune la fel „de întrebările cele nebune şi neînţelepte te fereşte, ştiind, că nasc vrajbe" (II Tim. 2—23). Toţi câţi au trecut la sectari, sunt fanatizaţi. Şi cu cel fanatic nu te poţi înţelege, nu-l mai poţi convinge şi întoarce dela celece ce i-au intrat lui în cap. Sunt foarte rare cazurile de convertire. Lucrează preventiv, fă profilaxia sufletească, şi dacă aceasta n'a dus la rezultate, încearcă odată, de două ori să-l întorci pe cel pierdut, dar nu între mulţi, ci între tine şi el, ca să nu-l îndârjeşti la îndărătnicie şi chiar necuviinţe. De aci încolo, lasă-l în grija lui Dumnezeu; tu numai te roagă pentru el.

Dacă ajungi la discuţie cu sectarii, discută calm, cu indulgenţă pentru om, cu bunăvoinţă, nu batjocorindu-l, nu ironizându-l, nu umilindu-l, nu poreclindu-l cu epitete nedemne a fi rostite de buzele unui preot. Iar despărţirea să-ţi fie „politicoasă", afabilă. Inainte de a te coborî la discuţie cu ei, studiază-le învăţătura, bagajul de cunoştinţe, arsenalul de argumente, metoda şi psihologia, ca să ştii, ce ai de zis şi cum ai să procedezi.

[1] Pentru câştigare de cunoştinţe citiţi: *Convorbiri asupra legăturilor Bisericii cu credincioşii pe baza Mólitvelnicului de prof. Ilie Ioan Beleuţă.*

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 16 Mart — Nr. 12

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

2 ex. (Of.)

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Praznicul Adevărului

Dumineca ortodoxiei! Să ne primenim cugetele, să ne luminăm inimile, să ne învesmântăm sufletele în dogorile iubirii. Și cu stâlpări de bucurie să întâmpinăm praznicul luminat al Ortodoxiei, praznicul Adevărului. Căci ortodoxia este Adevăr: Adevărul cel de peste veac, care călăuzește veacurile; Adevărul cel de peste lume, care mântuește lumea; Adevărul cel de peste cuprinderile minții, care transfigurează înțelegerile umane în lumina veșniciei. Ortodoxia e Adevărul viu prin care trăim și suntem, e puterea lui Dumnezeu sălășluită în lume, e prezența lui Iisus Hristos — Adevărul și viața — în frământarea veacului, în inima neamului. Ortodoxia e unicul Adevăr care luminează, în bezna veacurilor și nostalgia neamurilor, cărările nemuririi...

Când vorbesc de Adevăr, fără voie, mintea îmi cuprinde, ca în străfulgerarea unui gând, toată truda omenirii pe cărările de jar ale căutării Lui. Adevărul? El este fantoma după care alergăm toată viața, ca după un miraj al existenții noastre. Adevărul? El este temelia vieții omenești. Cine nu cunoaște adevărul e neliniștit, celce nu trăește întru adevăr e nefericit. Căci cine este acela care ar îndrăsni să-și temeinicească viața, conștient, pe o minciună? Cum am putea dormita liniștiți pe construcțiile de carton ale amăgirii? Cum am fi fericiți, când am ști că viața noastră atârnă de-o iluzie, de-o eroare, de un neadevăr? Da: adevărul este calea, este temelia, este lumina vieții noastre. De aceea îl căutăm: îl căutăm cu înfrigurarea, îl căutăm cu neliniște, îl căutăm fără odihnă, îl chemăm din adâncul neobosit al dorurilor noastre Adevărul!... Unde este Adevărul? Unde-l vom găsi? Ca Lui să-i dăruim viața *toată*, în el să ne topim vrerea și gândul, din luminile lui să sorbim puteri de viață nouă, de adevărată viață...

Și totuși toate făpturile mărturisesc despre Adevăr. Când în faptul serii se aprind rând pe rând, sus pe cer, candelele veșniciei și luceafărul tremură peste veac ca o lacrimă a dumnezeirii, când vântul adie prin frunzișul pădurii pare un suspin al vieții după adevăr, armoniile tăcute ale firii te copleșesc. Lumea aceasta e o șoaptă care mărturisește despre adevăr. Care adevăr? Desigur nu adevărul care știe câte părți are floarea, câte linii are spectrul solar, care cunoaște legile universului. E și acesta un adevăr, dar un adevăr subordonat omului: un adevăr peste care omul e stăpân, dar care nu poate stăpâni pe om. Un adevăr care e folositor, dar care n'are în el puterea mântuirii. Și e firesc: nu te poate mântui adevărul pe care-l cuprinzi, ci Adevărul care te cuprinde, te depășește, care te învăluie și te copleșește. Adevărul care te stăpânește, te înalță, te răpește dincolo de limitele terestre. Adevărul pe care-l simți ca Adevăr, dar nu-l poți cuprinde deplin: Adevărul căruia i te dăruești spre a fi călăuzit cu adevărat sub zările de har și lumină ale mântuirii.

Despre acest Adevăr glăsuește tăcerea armoniilor stelare; despre acest Adevăr mărturisește făptura. Și mărturia aceasta e șoaptă și svon din altă lume: — Adevărul de care atârnă întreg cosmosul, Adevărul care este viața omenirii, Adevărul cel viu și tainic —, Dumnezeu...

Și despre acest Adevăr glăsuește Scriptura: El, Cuvântul Tatălui, prin care toate s'au făcut, Adevărul cel veșnic și viu «trup s'a făcut și s'a sălășluit între noi —, plin de har și de adevăr...» Ce zic: «s'a sălășluit»? Dar *astăzi* nu mai este? Ba da: El este și astăzi viu și deplin în mijlocul omenirii. El e cu noi până la sfârșitul veacurilor. Unde? In Biserica dreptei credințe, în Biserica Ortodoxiei, în Biserica Adevărului. Căci scris este: — Biserica este trupul lui Hristos, și fiecare credincios în parte mădular al trupului lui Hristos. Da: Ortodoxia e Adevăr, pentrucă ea e potirul în care sălășluește Duhul Adevărului; Ortotoxia e Adevăr, pentrucă ea e viață cu Hristos și în Hristos, viața lui Hristos în sufletele noastre; Ortodoxia este Adevăr, pentrucă ea este însuși Hristos, viu și adevărat, în inima veacurilor, în inima omenirii, spre mântuire...

Totuși Ortodoxia este acuzată de nemișcare, de lipsă de viață: — ea, zic acuzatorii, s'a mărginit să păstreze credința cea dintru început, așa cum a așezat-o Mântuitorul și au rânduit-o apostolii și Sfinții Părinți. Ea este aceeaș și ieri și azi și mâine.

Dar tocmai acesta este titlul de glorie al Ortodoxiei: *ea a păstrat Adevărul curat, întreg, neîntinat, nefalsificat.* Căci Adevărul ce ni s'a descoperit în Iisus Hristos este acelaș, veșnic, pentru toate veacurile, pentru toate neamurile, pentru toate generațiile.

Dar ceeace e neschimbat, e și lipsit de viață? — Aceasta o pot spune numai ceice n'au pătruns în duhul Ortodoxiei, ceice n'au trăit și nu s'au hrănit cu tainicele ei isvoare de viață zidițoare, ceice nu și-au lăsat sufletul copleșit de luminile ei dumnezeești. Pe aceștia îi întreb: universul și-a schimbat cumva legile ce-l conduc dintru început? Adevărul ce-l citim în cosmos nu mai e acelaș ca acum nu știu câte milioane de ani? Dacă deci adevărul creaturii nu s'a schimbat de loc, poate susține cineva, fără a fi considerat orb, că în univers nu este mișcare, nu este viață? Nu. Din contră: *însăși neschimbarea legilor este condiția acestei vieți.* Aceeaș este cazul Ortodoxiei: Adevărul ei este neschimbat, dar tocmai de aceea este ea viața cea adevărată. Căci Adevărul ei este însaș viața: Iisus Hristos.

Dumineca Ortodoxiei! Praznicul Adevărului! Să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm, și să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi. Să iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim: — să mărturisim Adevărul Ortodoxiei. Căci peste veacuri răsună și peste destinul înveșnicirii acestui neam, glasul dreptei credințe isbăvitoare: «Eu sunt Calea, Adevărul și Viața».

Diacon Nicolae Mladin

Dinamismul social al creștinismului

Pacea și bunăvoirea între oameni, cadrul social și psihic care face posibil progresul și cultura înaltă, sunt realizabile în măsura, în care ne străduim a ne atașa strâns de învățătura Mântuitorului și a o trăi intens. Dacă acest mediu prielnic nu s'a realizat întotdeauna și pretutindeni, e tocmai pentrucă făgașul vieții noastre, dela nașterea lui Hristos încoace, a fost de multe ori mai mult o depărtare decât o apropiere de El.

Depărtarea de Hristos este pricina tristei înfățișări a vieții sociale de astăzi.

Criza și suferințele sociale, prin care străbate încă și azi omenirea (deși s'au scurs aproape două mii de ani dela venirea în lume a Mântuitorului), impun întrebarea: Nu cumva e lipsit creștinismul de forță socială, de dinamism social? La această întrebare răspundem cu toată convingerea și hotărârea: *Nu lipsa de dinamism a creștinismului a făcut să lipsească, de atâtea ori și în atâtea locuri, transformarea radicală a vieții sociale, ci faptul că creștinismul n'a pătruns deloc sau îndeajuns în păturile sociale.* Din vina oamenilor, creștinismul multora a fost superficial, fără pătrundere, fără lucrare asupra inimilor și astfel nu și-a dat roadele sub acest raport.

La o privire superficială a lucrurilor, s'ar părea că creștinismul este prea idealist, prea teoretic și prea lipsit de practicitate, pentru a putea soluționa problemele sociale cu toate anexele lor politice, economice, financiare, etc. Evident, *creștinismul nu este un sistem social, politic sau economic;* el este o religiune și ca atare are ideologia lui proprie, care nu trebue să fie identificată sau confundată cu ideologiile diferitelor sisteme sociale. Creștinismul vrea mântuirea omului prin credință și prin menținerea unui contact intim, intens și continuu al credinciosului cu Dumnezeu, prin puterea harului și a rugăciunii. Dacă-i așa, atunci de ce angajăm creștinismul în problemele sociale, pentrucei cerem soluții în atari probleme și înrâurire în viața socială? Pentrucă *creștinismul are o reală și propriu zisă filosofie socială*, care-i totodată *de mare însemnătate practică* (Cf. și E. Troeltsch, Die Sozialphilosophie des Christentums. Gotha (L. Klotz) 1922, pg. 3).

Desigur, și celelalte religiuni cuprind în sine puteri sociale, dar nu o filosofie principiară; *o atare filosofie are propriu zis numai creștinismul.* Sistemul religios chinezesc-confucian, de pildă, este o filosofie socială de un caracter foarte particular și n'are aplicabilitate în Europa, (cf. E. Troelsch, o. c. pg. 4). E drept, că creștinismul n'are o teologie socială, adecă n'are o teorie socială născută nemijlocit din ideea sa religioasă, nici nemijlocit dogmatic, nici mijlocit prin consecvență logică, (cf. E. Troelsch, o. c. pg. 5), pentrucă scopul său primordial (=mântuirea și fericirea veșnică) este de natură transcendentală. Cu toate acestea, creștinismul fiind cea mai superioară concepție despre lume și viață, oferă și orientarea cea mai sănătoasă în viața socială. Concepția creștină despre viață e realistă, adecă vede viața așa cum este de fapt și tocmai de aceea o și îndrumează bine. Creștinismul dă o viziune completă a socialului, din care răsar principii și norme sociale.

Nu atât în baza filosofiei sale sociale este creștinismul o forță socială. Creștinismul nu vrea să se substitue științelor sociale; el nu urmărește atât să dea o teorie socială. Și chiar dacă ar face așa ceva, nu în aceasta rezidă în prima linie dinamismul social al creștinismului; s'au elaborat destule teorii normative ale vieții sociale și de sanare a suferințelor sociale și totuș această viață nu și-a atins desăvârșirea nici măcar cât de relativă. *Forța socială a creștinismului rezidă în uriașa lui forță morală-spirituală!* Prin uriașa sa forță morală, *creștinismul este un factor puternic de transformare, înnoire și promovare a vieții sociale adevărate.* «*Hristos este* — observă minunat Förster — *cel mai mare organizator și al puterilor sociale, fiindcă el organizează pe om și sufletește*». Creștinismul transformă, renaște laturea lăuntrică și esențială a omului și tocmai prin aceasta înrâurește și asupra cadrelor sociale în care trăește; el ridică pe om, îi promovează personalitatea și prin aceasta ridică și nivelul vieții sociale.

Mărturie despre adevărul acestei afirmațiuni este istoria. E suficientă și numai o privire retrospectivă fugară asupra evoluției vieții sociale dela ivirea creștinismului până'n zilele noastre, pentru a ne convinge de marea forță socială a creștinismului. Intre fizonomia și structura socială a antichității păgâne și cea a veacurilor creștine, cu cât ne apropiem de zilele noastre, este incontestabil o mare deosebire. Transformarea socială adusă

de creştinism este incalculabilă; nu este o simplă întâmplare faptul, că statele cele mai progresate în cultură şi civilizaţie sunt tocmai cele creştine, căci *progresul lor sub toate raporturile se datoreşte în primul rând creştinismului!*

Ideologia principiilor creştine cuprinde în sine un înalt dinamism social. Prin fondul său de spiritualism şi idealism, creştinismul este o uriaşă forţă socială; e aluatul care transformă şi preface din temelii viaţa socială. Creştinismul este o forţă socială nu pentrucă-i un sistem social, ci *pentrucă-i o forţă morală*, care pătrunzând adânc în păturile sociale, *le regenerează*, le transformă, schimbând radical relaţiunile dintre indivizi. De pildă, porunca iubirii aproapelui, a frăţietăţii şi egalităţii religioase, unde au pătruns în toate fibrele organismului social, — au dat şi dau un imbold extraordinar de realizări sociale. Apoi, dreptatea exercită o forţă extraordinară asupra structurii organismului social. Ea, îmbinată cu dragostea, transformă societatea într'o unitate armonică, disciplinată şi solidară a tuturor creştinilor. Ea netezeşte contradicţiile, nedreptăţile şi disproporţiile dintre clasele sociale. Numai creştinismul este în stare să promoveze colaborarea, solidaritatea, pacea, armonia, echilibrul social şi virtuţile cetăţeneşti (care răsar din cele morale), fără de care nu-i posibilă o adevărată şi demnă convieţuire. *Problemele sociale îşi găsesc rezolvarea adequată şi fericită numai în dragostea creştină îmbinată cu dreptatea.*

Dinamismul social al creştinismului s'a manifestat cu deosebire în ortodoxie, care a pătruns adânc în însăşi fiinţa popoarelor şi statelor ortodoxe, devenind pârghia de rezistenţă, susţinere şi izbăvire a acestora. Rolul principal l-a avut în această direcţiune monahismul, purtătorul dragostei creştine şi al comunismului creştin, tinzând spre absolută frăţietate.

Ce s'ar fi ales de biata comunitate românească, învăluită în atâtea încercări şi izbelişti ale istoriei, dacă n'ar fi avut la spate puterea pe care i-a turnat-o Biserica strămoşească?!...

Creştinismul este o putere veşnic tânără şi creatoare în toate domeniile de viaţă, deci şi în cel social. Ce însemnează viaţa socială fără creştinism, ne arată trista situaţie a lumii de azi; îndepărtarea lui Dumnezeu din societate a dus la sfâşierea cumplită între popoare şi fraţi, la cel mai teribil războiu din câte cunoaşte istoria.

Problemele sociale frământă intens gândirea şi viaţa contemporană. O lume nouă pare că se ridică pe ruinele celei vechi; se vorbeşte cu insistenţă şi pasiune de o Europă nouă. Războiul actual nu-i numai o lupta de arme, ci şi o ciocnire de idei şi concepţii sociale. Omul se străduieşte din răsputeri să găsească cea mai fericită formulă, după care să-şi organizeze viaţa socială.

Sistemele sociale actuale nu vor reuşi să fericească comunitatea, pentrucă — ca toate celelalte sisteme sociale de până acum — *neglijează factorul creştin.* Socialismul de astăzi caută fericirea în limitele imanenţei şi nădăjdueşte o totală înnoire a lumii prin puterea exclusivă a raţionalismului organizator al omului, bizuindu-se pe forţa fizică şi mai ales pe titanismul materialistic-technic (Cf. şi Troeltsch, a. c. pg. 31). Dintre cele trei sisteme sociale contemporane, naţional-socialismul german, comunismul bolşevic şi fascismul italian, numai cel din urmă colaborează cu Biserica. Naţional-socialismul german nu-i de-ajuns de ancorat în morala creştină; se încrede prea mult în tehnică şi biologic, în economic şi politic, iar laturea morală rămâne pe planul al doilea. El nu porneşte dela Dumnezeu, ci dela rassă-naţiune, la care vrea să adapteze creştinismul. E şi aici o urmă a antropocentrismului omului modern, care crede că se poate mântui şi fericì singur. Comunismul sovietic e deadreptul anticreştin, urăşte Biserica şi luptă dârz împotriva ei; contactul său cu creştinismul este total extern şi numai agitator.

Aceste deficienţe considerabile fac ca creştinismul să nu poată fuziona cu ele; pe de altă parte, socialismul creştin nu poate săvârşi mântuirea lumii dela distanţă. *Faţa lumii nu se poate schimba decât dacă o eliberăm de păcatele trecutului şi-i infuzăm duhul moral şi creator al creştinismului, singurul generator de viaţă nouă.* Problemele sociale actuale nu se pot rezolvì fără înnoire şi adâncire lăuntrică, fără simţ şi aderenţă pentru ceeace-i bunătate, dreptate, dragoste, fără dispoziţie spre abnegaţie şi jertfă, spre solidaritate. *Numai forţele religios-morale ale creştinismului pot duce la reconstruirea socială şi politică dorită.*

Desigur, creştinismul nu trebue să depăşească limitele competenţei sale, trecând în domeniul politicului, economicului sau al tehnicei, *ci numai să creieze acel duh nou, care va schimba lumea în întregime.* In concluzie generală, *numai creştinismul poate duce la realizarea adevăratului ideal social, numai prin Biserică poate să vină mântuirea socială!* Deacea, *pentru a ne reface ţara şi a instaura o comunitate românească fericită, trebue să ne reîntoarcem cu toţii sub cupola îndrumătoare şi ocrotitoare a Bisericii strămoşeşti!*

Prof. Dr. Cornelu Sârbu

Autodisolvarea marei loji naţionale

O precizare din loc competent

Inimosul confrate *Sfarmă Piatră*, care duce de aproape şapte ani o viguroasă campanie contra francmasoneriei, a publicat în nrul său din 19 Ianuarie a. c. destăinuirile făcute de inginerul Vraca, mason de gradul 32 şi venerabilul lojii «Steaua Dunării», cu prilejul unei vizite «explicative» pe care a făcut-o înainte cu câteva luni la redacţia ziarului numit.

Destăinuirile sunt făcute în stil mason; de aceea nu au inspirat nici o încredere directorului ziarului. Inginerul Vraca voia să treacă drept un luptător convins pentru românizarea lojilor, ca şi când aşa ceva ar fi cu putinţă. Cu prilejul unui congres mason care a avut loc la Bucureşti în 1936, numitul ar fi pledat stăruitor această teză, pretinzând că ar fi unica soluţie capabilă să tempereze vijelioasa campanie antimasonică pe care o duceau la vremea aceea câteva ziare cu cuget curat, sprijinite pe faţă de Biserica noastră. Dar inspectorii masoni din străinătate şi unii localnici — în frunte cu şeful lor I. Pangal — s'au opus din răsputeri acestei iniţiative de camuflare a masoneriei zisă «naţională».

Scurtă vreme după congres — spune inginerul Vraca — «Jean Pangal care mă acuza pe mine că vreau să dau lovituri mortale francmasoneriei, decide în secret autodisolvarea Marei logi naţionale, montând cunoscuta procesiune la Patriarhie. *Cum a ajuns la această concluzie, nu-mi explic nici astăzi».*

In urma unor informaţiuni obţinute *din loc competent*, suntem în măsură să precizăm cum s'a ajuns la trecerea Marei logi naţionale în starea de «adormire» (acesta-i termenul exact al operaţiei săvârşite de Jean Pangal) şi prin urmare, să acoperim lapsus-ul isteţelor destăinuiri ale ing. Vraca.

Sfântul Sinod al Bisericii României, îngrijorat de progresele pe cari le făcuse francmasoneria la noi, a hotărât, într'una din sesiunile sale din 1934, să pună în studiu măsurile ce urmau să fie luate pentru curmarea activităţii nefaste a acestei organizaţii oculte. Cu acel prilej, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a fost însărcinat să facă pregătirile necesare pentru luarea unei atitudini ferme şi definitive de către supremul for al Bisericii noastre.

I. P. S. Sa a şi alcătuit un documentat *Studiu asupra francmasoneriei* (care a fost publicat apoi în «Biblioteca Institutului Biblic» nr. 22, Bucureşti, 1937, pg. 24) şi a stăruit de repetate ori pentru punerea lui în discuţie. Răposatul Patriarh Miron — probabil în urma unor presiuni influente, şi nu pentru că ar fi fost el însuş mason, cum s'a şoptit pe nedrept de către anumiţi răuvoitori — a tot amânat înscrierea pe rol a acestei grave probleme. La începutul anului 1937, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului a făcut din nou un foarte energic demers în acest sens, care a fost încoronat de succes. Osândirea solemnă a francmasoneriei devenise chestiune de zile. Presa naţionalistă vuia şi detuna în potriva sacerdoţilor Marelui Arhitect al Universului.

Dl Jean Pangal, şeful Marei loji naţionale, a aflat de intenţia supremei autorităţi bisericeşti. Convins că ori ce demersuri pentru tergiversarea lucrurilor sunt inutile, s'a prezentat I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului pe care, după mai multe discuţiuni, l-a rugat să-i dea răgaz să desfiinţeze el însuş Marea loje naţională. Cu acest prilej, a încercat să demonstreze că fracţiunea masonă condusă de dsa nu este nici anticreştină şi nici antinaţională şi că prin urmare e pe nedrept persecutată.

Chestiunea încăpuse însă pe mâinile viguroase ale unui Chiriarh care nu se lăsa indus în eroare, fiindcă studiase problema pe toate feţele. I. P. Sf. Mitropolit Nicolae i-a arătat dlui Pangal că ori ce apologie a sectei condusă de dsa este inutilă. Marea loje naţională nu se deosebeşte de fracţiunea Sadoveanu de cât prin aceea că majoritatea membrilor ei sunt recrutaţi dintre români. Prin urmare, faptul că operează printre români în loc s'o scuze o acuză.

FOIŞOARA

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(29) **De protopopul Gh. Maior**

Căci altcum, poţi risca mult, poţi păgubi enorm şi tu şi Biserica.

Dupăce ţi-ai făcut această datorie de conştiinţă nu te mai ocupa de ei, nu polemiza, nu le da importanţă, nu-i ţinea la suprafaţă. Fă-te, că-i ignorezi. Fii însă atent la credincioşii tăi şi la faptele tale.

Aşadar şi convorbirile sunt un puternic mijloc de învăţare pentru un preot râvnitor, binepregătit şi cu oarecare orizont, dacă ştie să ţină măsură în toate şi nu uită de demnitatea, care i se cere. Şi e o artă să te ştii folosi bine de ele, să ştii presăra şi puţin umor şi multă seninătate în ele. Şi te poţi folosi de ele la orice prilej şi faţă de oricine. Să nu pregetaţi a schimba cuvinte bune şi de povaţă până şi cu copiii mici. Dealtfel calea prin care poţi străbate la inima părinţilor duce prin inima copiilor; ai deschis-o pe aceasta, se va deschide şi ceealaltă. O vorbă bună spusă cu asemenea ocazii, şi căruia poate tu nu i-ai dat nu ştiu ce importanţă, rămâne neuitată şi deodată cu ea, tu însuţi.

Invăţaţi-vă de acum să strecuraţi totdeauna ceva bun în convorbirile voastre, ceva cu valoare, ceva demn, ca să duceţi cu voi şi în parohie un oarecare exerciţiu de a convorbi cu folos pentru celce-ţi stă în faţă.

Pe tradiţie nu ne mai putem răzima. Cum s'a făcut până acum, a fost bine pentru acele vremuri. Viaţa patriarhală însă a dispărut. Pentru popor în parte, pentru preot de tot. Dacă până acum preotul preoţia în cinste şi fără să înveţe şi să predice, acum nu mai poate. Dacă doarme el, vecinul viclean e treaz şi aruncă neghină în holda lui. Azi întocmai ca în epoca apostolică e dator să înveţe cu vreme şi fără vreme, în biserică şi afară de biserică, la poarta cetăţii şi în mijlocul pieţii, între ceice pricep, în areopag, ca şi între ceice nu pot înţelege. La poarta veacului nostru bat duhuri potrivnice evangheliei şi Bisericii, unele cu evanghelia în mână, împlinindu-se cuvintele sf. Ap. Pavel din ep. II c. Corinteni c. 11 v. 14, că satana însuşi se schimbă în înger al luminii şi propoveduieşte cu evanghelia în mână. Trebue recucerit locul de cinste în inima oamenilor pentru evanghelie şi slujitorii ei, folosindu-ne de toate mijloacele bune, cari pot duce la realizarea acestui scop mai apropiat. Colaborarea la foi pentru popor, la la reviste pentru intelectuali, predicarea prin radio, toate trebue puse în slujba propoveduirii. Multă vreme am fost ispitit de procurarea unei maşini mici de tipărit. Voiam să-mi culeg şi tipăresc cuvântarea şi îndată după rostire s'o împart la uşa bisericii credincioşilor pentru a o duce acasă, ca să o citească şi ceice n'au fost s'o asculte. Numai lipsa de avere, de bani disponibili m'au abătut dela această idee, pe care eu şi azi o văd realizabilă. Atât am simţit eu de necesară învăţarea credincioşilor. Şi tot aşa o simt şi azi.

Ne place să ne credem poporul ortodox cel mai numeros şi râvnim la locul de conducere al ortodoxiei. Nu este altă cale pentru ajungerea acestui ideal, decât făcând vie puterea învăţătoare pe lângă cea harismatică a Bisericii noastre. Când vom putea scoate şi noi o foaie religioasă *ortodoxă* pentru popor în 40.000 exemplare cum scot Grecii pentru un număr de credincioşi mai restrâns ca al Bisericii surori din România, ne putem disputa întâietatea faţă de ei, Dar până acolo e o cale lungă. Atârnă dela înţelegerea şi vrednicia tinerelor generaţii de preoţi ce se ridică acum. Cât vor simţi ei împreună din datoria de a învăţa şi a face pentru ortodoxie, atâta vom fi!

Pledând atât de stăruitor pentru chemarea învăţătorească sau profetică a preotului, mă simt dator să vă atrag atenţia şi asupra unei eventuale greşite înţelegeri a cuvintelor mele. Nimeni să nu tragă concluzia, că preotul să sporovăiască necontenit şi oriunde şi orice în numele oficiului său predicatorial. A te ridica şi a „toasta" între pahare la toate chefurile şi mesele, din partea unui preot e o greşală. A face „democraţie" prin adunările politice, la fel. Preotul trebue să-şi păstreze autoritatea cuvântului lui Dumnezeu.

Şi oriunde va cuvânta, să nu uite că e mijlocitorul între om şi Dumnezeu prin înălţimea conştiinţii şi a concepţiei lui despre oameni şi viaţă, că el trebue să privească pe oameni cum îi priveşte Domnul: fără ziduri despărţitoare între ei, că toate trebue să le judece sub specie aeternitatis — sub aspect veşnic. Şi atunci oriunde ar vorbi, oricum şi oriunde ar învăţa, chiar la serbări naţionale trebue să vorbească potrivit acestui principiu, dela această înălţime, de pe acest amvon.

Dar aceste rezerve nu mă împiedică să repet îndemnul de a învăţa necontenit unde e locul şi folosindu-se de toate mijloacele bune, câte vremea şi civilizaţia, alături de cele ale Bisericii, i le pune preotului la îndemână. Şi încercând şi stăruind, încurând va face o constatare: cu cât va învăţa mai mult, cu atâta îi va creşte pofta

Văzând că a pierdut partida, dl Pangal a cerut — cum spuneam mai sus — un răgaz pentru lichidarea intreprinderii, spunând cam așa:

— Inalt Prea Sfințite, mă socotesc un mult mai bun fiu al Bisericii ortodoxe de cât să pot suporta osânda pe care aceasta ar pronunța-o asupra mea.

I. P. S. Sa i-a acceptat declarația și i-a acordat răgazul cerut pentru autodesființarea lojei.

Discuția era isprăvită.

In ziua de 25 Februarie 1937, dl Pangal s'a prezentat fostului Patriarh Miron, care avea ca invitați la solemnitate pe I. P. S. Lor Mitropolitul Alexandru al Blajului și Al. Cisar, arhiepiscopul romano-catolic al Bucureștilor, pentru a anunța că a disolvat cu o zi mai 'nainte «masoneria națională română de rit scoțian antic și acceptat». I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului, deși se afla în Capitală, nu a ținut să participe la acest act.

Gestul dlui Pangal a fost întâmpinat cu rezerve și chiar cu neîncredere de o parte a presei românești. Declarația citită la Patriarhie a făcut rea impresie din pricină că protesta în potriva acuzațiilor ce s'au adus masoneriei naționale, susținând pe de altă parte că membrii ei au fost însuflețiți totdeauna de un crez adânc monarhic, desăvârșit patriotic și profund religios. Dl Pangal a trebuit să revină asupra acestei chestiuni, repetând câteva săptămâni mai târziu, într'o scrisoare deschisă adresată ziarului «Universul» și publicată în nrul din 16 Martie 1937, că desființarea masoneriei naționale române este totală, definitivă și irevocabilă. Cât succes a putut avea această declarație, e ușor de ghicit: toată lumea știe că lojile masonice nu se desființează, ci trec în starea de «adormire», așteptând vremuri prielnice pentru desmorțire și reluarea activității întrerupte vremelnic.

Biserica și-a făcut datoria fără zăbavă: în ședința din 11 Martie 1937, temeinica sentință întocmită de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului a fost votată cu unanimitate de membrii Sf. Sinod. Francmasoneria zisă «națională» se încovoia sub povara strivitoare a oprobiului public.

Sunt lucruri pe cari ing. Vraca trebuia să le știe, căci după rânduielile masonice, nimic nu l-ar fi putut împedeca pe «venerabilul» șef Jean Pangal să i le destăinuiască.

Dumineca Ortodoxiei la Sibiu

Praznicul Ortodoxiei a fost cinstit și în anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită strălucire.

După Sf. Liturghie din catedrală, la care a predicat înălțător Păr. diacon *Nic. Mladin*, s'a desfășurat în sala cea mare a prefecturii un reușit *festival religios*, la care a participat un select și numeros public în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.

Incadrată în cântările religioase executate de corul școalei normale sub conducerea Păr. G. Șoima, dna *Sofia St. Meteș*, președinta Filialei Cluj a Societății ortodoxe a Femeilor Române, a rostit o temeinică și vibrantă conferință despre «*Credința religioasă ca factor de disciplină și solidaritate națională*». Arătând vrăjmășia comunismului împotriva religiei și urmările dezastruoase aduse de acesta în Rusia, distinsa conferențiară a documentat că numai creștinismul salvează ființa neamurilor, puterea lor și ordinea dreaptă în societate.

Dintre piesele corale au produs o deosebită încântare compozițiile dirijorului: *Psalm și Rugăciune*, iar poeziile: *Rugăciune pentru frații răpiți*, de dl Grigore Popa și: *Ce este adevărul*, de dna Apostolescu, declamate de un elev și o elevă de liceu, au contribuit real la înălțarea atmosferii religioase și românești a serbării.

Dumineca Ortodoxiei la Brașov

A fost sărbătorită într'un cadru deosebit, de către F. O. R. și societatea religioasă Sf. Gheorghe a elevilor dela liceul „A. Șaguna", în sala festivă a liceului „A. Șaguna" la ora 11·30.

Corul liceului, condus de prof. I. Șuteu, a executat bucățile: „Către Maica Prea Curată" și „Mărturisiți-vă Domnului" de G. Dima. Elevul Ianculescu D. a recitat poezia: „Rugăciunea" de Oct. Goga, iar L. Valea clasa VI a declamat poezia sa: Răvaș dela Năsăud".

După partea primă a programului a urmat conferința preotului prof. V. Coman despre: „Ortodoxie și unitatea neamului". Vorbitorul a arătat cu exemple alese din istorie rolul ortodoxiei în formarea, păstrarea și împlinirea unității naționale.

In partea a doua a conferinței vorbește despre rolul ortodoxiei în prezentul și viitorul românismului.

După aceasta corul liturgic al elevilor, condus de Radu Ionescu cl. VIII a cântat bucățile: „Cât de mărit" de Bortneanschi și „Pre Tine Te lăudăm" compoziția tânărului dirijor, iar elevul Dascălu Gh. cl. VII. a declamat frumos poezia: „Dela noi" de O. Goga.

In după amiaza zilei cercul I preoțesc al Brașovului a ținut sobor în biserica Sf. Treimi de pe Tocile. A predicat păr. V. Meret despre închinarea la icoane; Păr. Dr. N. Stinghe adm. prot. despre însemnătatea zilei și rolul ortodoxiei în viața neamului. La sfârșit Păr. V. Voineag a mulțumit Cuc. preoți și și-a arătat bucuria de-a se fi ținut sobor tocmai în parohia Sf. Sale.

Nr. 1952/1941

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Onor. guvern a luat dispoziții pentru efectuarea *recensământului general în curând al populației țării*. In acest scop a făcut apel la toate instituțiile publice să-și dea concursul lor.

Făcându-se apel și la Biserica noastră, îndrumăm Onor. preoțime să colaboreze cu organele de recensământ ale Statului, îngrijind ca toți credincioșii Bisericii noastre, cari formează majoritatea absolută a populației țării să fie conscrisă cu indicarea religiei ortodoxe.

Atragem atențiunea clerului nostru, ca toți credincioșii din parohii și filii să fie trecuți în actele de recensământ, în localitățile unde domiciliază permanent, precum și toți aceia cari și-au schimbat vremelnic domiciliul, ca soldați, concentrați, elevi de școală, lucrători manuali, industriali, funcționari etc.

Din acest prilej se vor revizui datele statistice parohiale, spre a fi puse în concordanță cu datele recensământului de stat.

La sfârșitul operațiunilor de recensământ, oficiile parohiale din protopopiat să înainteze la oficiul protopopesc datele statistice ale credincioșilor din parohii și filii, iar oficiul protopopesc le va cuprinde într'un tablou general al credincioșilor ortodocși români din protopopiat și-l va înainta Consiliului arhiepiscopesc, păstrând un exemplar pentru arhiva oficiului protopopesc.

Sibiu, 8 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Comemorarea lui T. V. Păcățian. Duminecă, 16 Martie a. c., ora 11 a. m. are loc în Aula Academiei teologice o serbare de comemorare a lui T. V. Păcățian, cu o conferință despre el de dl prof. univ. I. Lupaș

Pe marginea unei biografii în manuscris

In nrul 9 din a. c. al ziarului nostru am publicat trista știre a decedării bătrânului ziarist T. V. Păcățianu, arătând și activitatea sa publicistică și istorică.

Aflăm, dela păr. Dr. *George Proca* știrea, că răposatul publicist, pe timpul când era redactor al acestei foi, a compus biografia fericitului în Domnul adormit arhiereu *Ioan Mețianu*, — în manuscris pe care, înainte de a părăsi Sibiul, l-a depus la Asociațiunea „Astra", cu o scrisoare, a cărei *copie* este următoarea:

Nr. 986/1918.

Ilustre Domnule Președinte! — Onorat Comitet Central! — Din însărcinarea fericitului în Domnul, fostului arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu din Sibiu, am compus biografia acestui laborios arhiereu român, încă pe vremea când se afla în viață după îndrumările pe cari mi le-a dat și sub a sa controlă. După moartea sa am complectat lucrarea cu capitlii despre moartea și înmormântarea vrednicului cap al Bisericii ortodoxe române din patrie și am așteptat ca fiul cel mai mare al fericitului mitropolit dl Dr. Iancu Mețianu, să ieie măsurile necesare pentru tipărirea biografiei, fiindcă decedatul în grija lui lăsase tipărirea. Cum însă dl Dr. Iancu Mețianu nu se mai află în țară și nu se știe, când se va putea reîntoarce în patrie, de altă parte nu pot ști, că pe mine unde mă va arunca soartea, mai curând ori mai târziu: pentru asigurarea sorții manuscrisului aflu de bine a-l depune spre păstrare la «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» și Vă rog să binevoiți a-l lua în primire, a-l păstra bine și a-l preda la timpul său dlui Dr. Iancu Mețianu, când îl va reclama în scopul punerii lucrării sub tipar. Eventual se poate preda Consistorului arhidiecezan din Sibiu dacă cumva acesta ar lua hotărâre să tipărească biografia episcopului și mitropolitului Ioan Mețianu. — Primiți asigurarea deosebitei mele stime și venerațiuni.*

Sibiu, 1 Iulie 1918.

Teodor V. Păcățianu m. p.

Pentru conformitatea copiei:
Romul Simu m. p., secretar.

(L. S.)

Astăzi biografia se află în posesiunea nepotului răposatului Mitropolit, a dlui Dr. I. Garoiu, advocat în Brașov.

E de dorit ca manuscrisul să fie dat la lumină cât mai curând, punându-se sub tipar. De sigur manuscrisul va trebui să treacă mai întâi prin o nouă redactare.

* Intre timp Dr. Iancu Mețianu s'a stâns din viață. *Red.*

și dorința de a face și mai mult, și în aceeaș măsură îi vor spori puterile sufletești și roadele. Căci în domeniul acesta, cu cât va risipi cineva mai cu dărnicie, cu atât mai mult îi vor crește comorile și capabilitatea de a da.

De încheiere vă mai îndemn la un lucru. Purtați o evidență a cuvântărilor rostite, însemnând chiar ziua și subiectul. Veți avea un îndemn și o mulțumire sufletească mai târziu. Eu n'am însemnat decât numărul predicilor, alocuțiilor, conferințelor ținute în cei cinci ani de preoție la țară, și când am văzut, că în ziua plecării din parohie am ținut pe cea de a 670-a cuvântare, am rămas dus pe gânduri. Simțeam, că am lăsat ceva din sufletul și din inima mea în acel sat și în acel ținut; și era bucuric că am făcut, și era și ceva turburător că întrerup. Pentru viața voastră, a fiecărui în parte, pentru bucuria voastră e menită o asemenea statistică. Dar cândva poate să nu fie fără însemnătate chiar și pentru Biserica întreagă. Nu pentru laudă ci ca antrenare la munca grea de proposedurtor să purtați evidența la care vă îndemn. Cu cât veți vedea crescând numărul, cu atâta veți dori să-l vedeți mai mare. Și să vă rânduiască cel de sus puteri să puteți număra și voi, fiecare dintre voi, cuvântările cu miile, cum fac pastorii englezi.

b) Chemarea preoțească

1. Preotul și Hristos, Domnul nostru; atitudinea la serviciu. Cum trebue să privească biserica și sf. odoară. Tipicul. Disciplina colaboratorilor și a poporului.

A doua chemare mare, prin care preotul are să contribue și să mijlocească la mântuirea păstoriților săi, e cea preoțească propriu zis, corăspunzătoare celei arhierești a Domnului. Prin conștiința sa purificată și înălțată, preotul exercitând această chemare leagă pământul de cer și coboară cerul pe pământ. Prin ea face să planeze și să se coboare în inimile și viața oameuilor harul dumnezeesc. Jertfind la altar ori săvârșind cele de folos sufletului nostru, îmbină într'o superioară sinteză rezultatul celorlalte două chemări ale preoției și într'o icoană concretă, pe care o putem cuprinde aproape cu toate simțurile noastre și în care ne prezintă contopirea celor trecătoare cu cele netrecătoare, a celor nevrednice cu cele purificate până la vrednicia celor îngerești. Stând pe pământ, peregrinăm printre frumusețile cerești prin puterea chemării preoțești propriu zise. Ea face religia ortodoxă să nu poată cădea niciodată.

Dar tocmai scurta și imperfecta caracterizare de mai sus a chemării preoțești ne duce gândul la profunda meditare ce trebue s'o facă orice preot asupra raportului dintre sine și rolul pe care trebue să-l îndeplinească ca mijlocitor al împărtășirii harului mântuitor; apoi la grija ce trebue s'o poarte casei Domnului și a sfintelor ei odoară; la rânduelile și slujbele așezate de Biserică; la disciplina sufletească pe care trecue s'o insufle și colaboratorilor și ascultătorilor lui. Preotul trebue să fie adânc pătruns de însemnătatea harică, liturgică, canonică, didactică și istorică a celorce le săvârșește. Altcum conștiința lui se poate poticni și în loc să ajute mântuirea oamenilor, să ajungă peatră de sminteală.

Preotul când a luat pe umerii săi odăjdile sfinte, a luat și toată povara și răspunderea morală, ce apasă deasupra lor. El are să împlinească cu puteri omenești tot ceeace Domnul Iisus Hristos a făcut pentru oameni. Aleargă din loc, deseori flămând, setos și obosit ca să mântuiască o oaie rătăcită sau căzută în fântână; se roagă și priveghează; apără adevărul și dreptatea și mângâie pe ceice căutându-le au ajuns prigoniți; și slujind învață și slujește învățând, că sunt adevăruri mai presus de istorie, cărora istoria se supune, mai presus de celece ne procură plăceri momentane, mai presus de om, de vreme și de loc, că ceeace colectăm în istorie, în știință și numim progres, nu sunt decât o continuă verificare a adevărului etern, nevăzut dar simțit, învăluit ca un cablu în vremelnicia, de care nu ne îndoim niciodată. Intru toate are să urmeze Domnului. Dela peștera Vitleemului până pe vârful Golgotei și coborând în groapa dela poalele ei, pentru a se putea înălța până pe norii de deasupra Muntelui Maslinilor cari L-au ridicat pe Domnul în slava de unde-l așteptăm întru întâmpinare în văzduh la mărita Lui venire înapoi. Preotul când servește așa trebue să cugete, așa trebue să simtă, așa trebue să acționeze, încât însuși să fie convins, că e alt om, încât să se transfigureze și din toată înfățișarea lui să radieze strălucirea veșniciei; să trăiască intens rolul pe care-l îndeplinește, adânc emoționat, până la lacrimi, până la „sudori de sânge", așa încât neprefăcut, ci simțind aievea, să nu poată spune despre nici el altceva decât: „Nu mai trăesc eu, ci Hristos trăește întru mine."

Aceasta aduce cu siguranță o puternică disciplină sufletească, și ca urmare o cât mai demnă atitudine preoțească în cursul serviciilor, și o sinceră și justă prețuire a celorce le face.

Casa Domnului va fi casă sfântă, loc sfânt, și nu-și va permite nici o profanare.

Investirea noilor Chiriarhi

Joi, în 13 Martie 1941, s'a făcut la Palatul regal din Bucureşti investirea noilor chiriarhi ai bisericii noastre aleşi în Iunie 1940: I. P. S. mitropolit **Tit Simedrea** al Bucovinei, P. S. episcop **Grigorie Leu** al Huşilor, şi P. S. episcop **Vasile Lăzărescu** al Timişoarei.

Investitura noilor aleşi a fost dată de M. Sa Regele **Mihai I** în sala Tronului cu ceremonialul obişnuit.

Dela Sfânta Patriarhie cortegiul a pornit spre palat la ora 11, în ordinea următoare: trăsura regală cu I. P. S. patriarh Nicodim, împreună cu I. P. S. mitropolit Tit Simedrea; trăsura regală cu I. P. S. mitropolit al Moldovei Irineu, împreună cu P. S. episcop Grigore Leu al Huşilor; trăsura regală cu I. P. S. mitropolit Nicolae al Ardealului cu P. S. episcop Vasile al Timişoarei.

După terminarea ceremoniei noii chiriarhi investiţi au fost reconduşi la Sfânta Patriarhie.

Clopotele bisericilor din capitală au sunat atât la venire, cât şi la întoarcere.

Ciclu de conferinţe la Sibiu

In afară de ciclul de conferinţe duminecale al „Astrei" şi de cele organizate de Societatea Ortodoxă a Femeilor Române în postul Sf. Paşti, a mai organizat o serie de conferinţe Universitatea şi „Astra" care se desfăşoară în timp de două săptămâni, câte două odată. Iată titlul şi timpul lor:

1. Mercuri 12 Martie: Prof. univ. Iuliu Moldovan: Rasă, naţiune, familie.

Prof. univ. Silviu Dragomir: Unitatea neamului nostru.

2. Joi 13 Martie: Prof. univ. C. Marinescu: Unitatea poporului german.

Prof. univ. R. Cândea: Unitatea poporului italian.

3. Luni 17 Martie: Dum. Stăniloae: Creştinism şi tradiţie în viaţa naţională.

Onisifor Ghibu: Şcoala şi naţiunea.

4. Mercuri 19 Martie: Iuliu Haţeganu: Ţărănimea, temeiu al neamului.

Victor Vapilian: Tineret şi elite.

5. Joi 20 Martie: Gen. av. de esc. C. Argeşanu: Armata, şcoala, naţiunea şi pavăza ţării.

Conf. univ. I. Moga: Monarhia în destinul neamului.

6. Vineri 21 Martie: Lucian Blaga: Energii ardelene.

Toate conferinţele se ţin în sala cea mare a Prefecturii la ora 7 d. a.

Odoarăle, unelte sfinte cu cari nu pot lucra decât mâni sfinte şi nu se pot executa decât lucrări sfinte. Rânduelile liturgice şi tipiconale, dispoziţii mai presus de vreme şi de nerăbdarea oamenilor, cărora voinţa tuturora trebue să se supună necondiţionat, pentru a produce acea disciplină sufletească în faţa tronului Atotputernicului Dumnezeu, ştiind că o bună disciplină cu bune obiceiuri valorează mai mult, decât toate discursurile, decât toate laudele şi titlurile răsunătoare şi decât toate organizaţiile nesfârşite la număr cari s'ar crea de către un preot pentru intensificarea vieţii religioase (şi cari în rezumat tind tot la crearea unei disciplinări.)

Casa Domnului şi curtea ei trebue păstrate într'o curăţenie, ordine şi podoabă maiestoasă şi de pronunţată delicateţă de ideea mare, pe care o reprezintă. Locul acela şi edificiul cu exteriorul şi interiorul să-ţi amintească în adevăr de împărăţia lui Dumnezeu, să fie o miniatură concretă a ei, în fiecare sat. Dar o icoană ortodoxă! Preotul nu va trece indiferent pe lângă ea, pentruca să nu treacă şi mai indiferent poporul. Preotul nu va intra cu aierul, cu care intră în casa proprie sau în alt edificiu din sat, pentruca să insufle respectul cuvenit şi altora.

In proclamaţia către ţară, după votul Adunării plebiscitare, dl general *Ion Antonescu* declară la sfârşit următoarele:

«Români! — In scurtă vreme vă voi supune programul înfăptuirilor pe care trebue să ne rezemăm viitorul.

El se va întemeia pe credinţa naţionalistă, care este a voastră a tuturor, pe ridicarea ţărănimii şi a muncitorului şi pe disciplina naţională, care se cuvine unui popor de luptători gata să intre în lumea nouă, a viitorului.

La împlinirea lui voi chema toate forţele curate ale neamului, toate puterile lui de producţie, toată înţelepciunea maturităţii şi vlaga tineretului.

Credincios şi recunoscător pentru încrederea voastră voi cere să duraţi din ea temeliile neamului, fiindcă eu în slujba voastră şi a Regelui sânt, şi aşa voiu rămânea până la ultima suflare.

Cu Dumnezeu înainte, Români. Trăiască România. Trăiască Regele nostru.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Miercuri, 12 Martie a. c. la Bucureşti, pentru a lua parte la actul învestiturii regale a I. P. S. Mitropolit Tit Simedrea al Bucovinei, P. S. Episcop Grigore Leu al Huşilor şi P. S. Episcop Vasile Lăzărescu al Timişoarei.

I. P. S. Sa s'a întors Sâmbătă, 15 Martie a. c. la reşedinţă.

Cutia cu plângeri. Din iniţiativa Conducătorului statului, a dlui general *Antonescu*, se înfiinţează „Cutia cu plângeri" în fiecare sat al ţării, pentruca sătenii să poată arăta, prin scris, dorinţele şi necazurile lor. Scrisorile acestea se ridică de două ori pe lună de către pretor şi, în plic sigilat, se trimit dlui general Antonescu. Noua înfăptuire a Conducătorului statului e menită să strângă şi mai mult raportul dintre conducători şi conduşi. Glasul, cel cuminte, al ţărănimii, va fi negreşit auzit şi înţeles de autoritatea conducătoare.

† **Dr. Petru Barbu,** fost profesor la Institutul teologic-pedagogic al diecezei Caransebeşului, apoi rector al academiei teologice de acolo, a încetat din viaţă, în vârstă de 77 de ani, la Bucureşti, unde se retrăsese înainte cu patru ani ca pensionar. A redactat, în cursul anilor de profesor, organul oficial al eparhiei caransebeşene „Foaia Diecezană" şi, în acelaş timp, a întocmit numeroase manuale de religie, bine primite în şcoalele noastre de dincoace de munţi. Veşnică să-i fie amintirea!

Comunicare. Preşedinţia consiliului de miniştri comunică următoarele: Toate instituţiile şi localurile publice din ţară vor avea aşezate în loc de onoare, *în mod obligator*, fotografiile sau tablourile Majestăţii Sale Regelui şi Majestăţii Sale Reginei, şi în mod facultativ pe aceea a Conducătorului Statului.

Se retrag din circulaţie biletele de *5000 lei*, care începând cu 21 Martie 1941 nu mai au valoare de schimb. — De asemenea, se retrag din circulaţie biletele de: *Lei 1000* cu chipul fostului Rege Carol II; biletele de *Lei 500*, format mare; *Lei 500*, mici, verzi; — aceste bilete pierd valoarea de schimb cu ziua de 16 April 1941.

Şcoală confesională ortodoxă română. Revista „Legea Românească" aduce, în numărul său mai nou, icoana frumoasă a „Şcoalei normale de conducătoare de copii mici", în Beiuş. Avem, cum aminteşte aceeaş foaie, în toată ţara, *trei* şcoale normale de *conducătoare de grădini de copii:* în Bucureşti, Iaşi şi în *Beiuş*, — cea din urmă transformată prin decret-lege, din Noemvrie 1940, în şcoală confesională ortodoxă română. Acest nou institut de educaţie, în duhul evanghelic, este în mare parte meritul P. S. Sale episcopului *Nicolae* al Orăzii, care va face negreşit ca şcoala dela Beiuş să dea rodul bun pentru neam şi lege.

In vederea alegerii unei profesiuni. O săptămână a alegerii profesiunii se va organiza, în April 1941, în Cehia şi Moravia. Se va oferi, la acest prilej, părinţilor şi tinerilor putinţa unei sfătuiri în alegerea profesiunii şi a asigurării viitorului pentru tinerele vlăstare. Părinţilor li se vor da să înţeleagă just folosul ce decurge din meseriile practice, renunţând la năvala obişnuită de a fi, cu orce preţ, funcţionar al statului. Săptămâna va da poveţe şi îndrumări prin conferinţe, presă şi radio.

Episcopie ortodoxă rusă a luat fiinţă în America de sud, şi anume în Brazilia, având numeroşi credincioşi în emigranţii, cari, în ţara lor bolşevică, n'au mai fost toleraţi. De această episcopie ortodoxă se ţin republicele: Brazilia, Paraguai, Uruguai şi Chili, unde se găsesc mai multe mii de refugiaţi şi alungaţi din Rusia, şi unde se clădesc, an de an, numeroase biserici pentru aceşti credincioşi năpăstuiţi şi păstoriţi astăzi de P. S. Sa episcopul Teodosie.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 16 Martie 1941, va predica prof. Dr. *Corneliu Sârbu.*

Conferinţă publică. Duminecă, în 16 Martie 1941, ora 18, se ţine conferinţă în sala prefecturii judeţului Sibiu. Va vorbi dl profesor universitar *Victor Stanciu* despre: Poezii poporale în epoca de peatră (Colindele româneşti sânt cele mai vechi poezii poporale). Intrarea liberă.

Primăria municipiului Sibiu a distribuit familiilor, ai căror membri au fost concentraţi, ajutoare în sumă de 105.000 lei, împărţite la 288 familii.

Nr. 3360/1941

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu dă în întreprindnre executarea lucrărilor de construire şi instalare a unei centrale hidroelectrice la Mănăstirea Brâncovenească dela Sâmbăta de sus, judeţul Făgăraş.

Ofertele, însoţite cu garanţie de 5% asupra valorii ofertei, se vor înainta până la *1 Aprilie 1941*, la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, strada Mitropoliei 45, unde se pot vedea zilnic planurile, devizurile, condiţiunile şi se dau informaţiuni.

Ofertele se vor face pe oferte tip, pe cari reflectanţii le vor cere dela Consiliul arhiepiscopesc.

Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 3430 Ep.

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu publică concurs pentru întocmirea planurilor pentru clădirea casei călugărilor dela Mănăstirea Brâncoveanu din Sâmbăta de sus, judeţul Făgăraş, pe lângă următoarele condiţiuni:

1. Clădirea va servì de locuinţă pentru 20 călugări, deci va cuprinde 20 chilii cu odăile de baie necesare, bibliotecă, arhondaric, un azil pentru preoţi bătrâni şi adăpost pentru 20 studenţi în teologie, cari vor face anul al V-lea la această Mănăstire.

2. Clădirea se va fince în stil brâncovenesc cu un etaj.

3. Planurile vor fi executate la scara 1:100 şi concurenţii vor avea să prezinte o perspectivă, un plan de situaţie, planurile faţadelor şi planurile orizontale ale secţiunilor longitudinale şi transversale, apoi un preliminar de spese după m. 3 a spaţiului clădit.

4. *Premiile de concurs:*

Premiul I Lei 50.000
„ II „ 30.000
„ III „ 15.000.

Planurile premiate devin proprietatea Arhiepiscopiei din momentul achitării premiului, fără a mai putea avea autorul nici o pretenţie.

Prin participarea la concurs, concurenţii se supun, fără nici o obiecţiune ulterioară, sentinţei juriului.

Arhiepiscopia nu este obligată să dea planurile spre prelucrare nici unuia dintre premianţi, şi are libertatea de a le prelucra şi executa cu ori cine.

Planurile provăzute cu motto şi cu o epistolă sigilată, în care se va arăta numele, locuinţa arhitectului şi motto sub care a prezentat planurile la concurs, se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până la 26 Aprilie 1941.

Planurile prezentate în termen se vor examina de o comisie de experţi şi premiile se vor achita în termen de 15 zile dela data hotărârii aduse de comisie.

Concurenţii sunt rugaţi a se prezenta la faţa locului pentru a vedea clădirile din jur şi situaţia terenului.

Vor putea participa la concurs numai arhitecţii care fac parte din corpul arhitecţilor autorizaţi.

Informaţiuni se vor cere dela Arhiepiscopia ortodoxă română din Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45.

Sibiu, 11 Martie 1941.

Arhiepiscopia ortodoxă română Sibiu

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 260.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 23 Martie 1941 — Nr. 13

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNI

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Har și vraje

Este unul din marile merite ale lui H. Sauer de-a fi pus în opera lui epocală «Abendlädische Entscheidung», pentru prima dată în scrisul teologic și filosofic al timpurilor moderne, din nou problema vrajei, a fermecării, a magiei și de-a fi avut curajul să-i afirme realitatea și s'o explice în sensul vechiu și creștin al cuvântului. Lumea contemporană nu mai vedea și nu mai admitea influința duhurilor rele asupra gândirii și vieții oamenilor luați ca inși și ca grupe ce fac istoria. Totul era explicat ca efort pornit din cuprinsul strict al naturii omenești, întregită sau influințată de procesele naturii cosmice, considerată de asemenea în limite total pozitiviste, materiale și energetice. H. Sauer vede lumea îngerilor asistând și ajutând pe oameni ca trimiși ai lui Dumnezeu, mai cu seamă în clipele decisive ale vieții lor individuale sau ale sorții comunităților naționale. Dar vede și pe demoni intervenind cu vajnic interes la aplecarea sufletelor omenești și a istoriei pe panta ce le convine lor. Dacă aceasta este viziunea statornică a popoarelor în cursul timpurilor și chiar a gânditorilor de elită, de ce nu s'ar cuprinde în ea adevărul și de ce s'ar cuprinde în explicația monovalentă care reduce tot ce se întâmplă pe scena vieții omenești la un singur izvor și acela oarecum automat, funcționând ca o lege sau ca un complex de legi implacabile? Nu e mai conformă explicația creștină cu sentimentul viu că ne aflăm într'o continuă și cruntă luptă cu răul, cu o forță care nu e natural să fie, că e o antiteză reală, ca între două realități radical opuse, între binele căruia vrem să-i slujim și între răul pe care vrem să-l răpunem?

H. Sauer vede această concepție dramatică a istoriei, ca teren în care se amestecă între rândurile oamenilor și în sufletele lor, o lume de ființe suprafirești, unele bune altele rele, luptând împreună cu oamenii și ajutându-i, încă și înainte de creștinism, în spiritualitatea parsistă ca prelungire a unui rest bun din adevărul pe care l-a cunoscut omul primordial. De aceea el o consideră ca un element deosebit de intim și înrădăcinat în sufletul popoarelor arice, cari s'ar fi păstrat pe calea naturală mai aproape de adevăr, de înțelegerea justă a realității profunde decât alte rase de oameni. Creștinismul s'a altoit pe acest fond deosebit de ușor, ca pe o temelie naturală și înrudită. Așa încât e cu totul greșit de-a opune structura arică spiritualității creștine, de-a vedea această structură într'o tendință de-a explica monist și naturalist viața și istoria, și nu dualist și suprafiresc, ca creștinismul.

Opera lui H. Sauer este o monumentală replică teoriilor lui Rosenberg, care explică istoria dintr'o anumită calitate a sângelui, a rasei, și opune creștinismul structurei arice.

Influința demonilor asupra mentalității omului și asupra istoriei sub forma de vraje rea, de învârtoșare, de orbire spirituală, o expune H. Sauer comentând pe «Faust» al lui Gothe și convingerea poporului despre realitatea ei o deduce din toate basmele cari au ca temă principală vrăjirea unor ființe omenești și desvrăjirea lor prin intervenția unor ființe nobile, curate, ajutate de forțele binelui.

Faust este un exemplu de felul cum se folosește cel rău de farmecul personal al cuiva pentru a exercita prin el o influință nefastă asupra semenilor. El vrăjește pe Margareta pentru a o nenoroci. Dar și persoana prin care se exercită vraja sfârșește rău, așa cum ne arată pilda lui Faust. Diavolul ajută lui Faust nu cu alt scop și rezultat decât pentru a și-l robi cu totul și pentru vecie.

In fond povestea lui Faust cuprinde același mare adevăr ce se ascunde în toate povestirile poporului despre târgul ce-l face diavolul cu câte un om, în baza căruia îi dă comori și putere peste oameni, ca la urmă să-i ia în schimb sufletul lui sau al vre-unui copil al său.

In poveștile poporului român câte o babă rea, ce stă în legătură cu puterile nefaste și dușmane omului, vrăjește o fată cuminte și frumoasă de-o adoarme pentru lungă vreme, sau transformă câte un vrednic flăcău de împărat în cerb, porc etc., până ce vine un Făt-frumos cu suflet nevinovat, luptător în slujba binelui, cuviincios cu Sfânta Duminecă, milos cu furnicile și cu păsările, care cu ajutorul miraculos al acestei lumi bune, reușește să trezească din somnul îndelungat și să readucă în existența lor adevărată ființele vrăjite, deslegându-le de lanțurile cari le țineau într'o existență falsă, inferioară.

H. Sauer consideră, pe drept cuvânt, ca o imensă vraje, ca o învelitoare uriașă așezată pe spiritul omenirii moderne raționalismul care domnește exclusiv de aproape două sute de ani sub diverse forme. Raționalismul acesta este o vraje, e o legătură de solzi pe ochii sufletești ai omenirii, neîngăduindu-i să vadă altă realitate decât cea a omului, respectiv cea a naturii, neîngăduindu-i să vadă ceeace-i atât de impunător, de copleșitor, de fundamental în viață: pe Dumnezeu.

Dar vraja aceasta poate să aibă și alte forme. Sunt multe feluri de orbiri individuale și colective. De câteori ne isbim, la inși și la colectivități, de ciudate incapacități de-a vedea lucrurile limpezi, de-a admite adevăruri elementare, de pasiunea oarbă de-a nega valori și realități evidente, de-a sucì realitatea văzând-o altfel, văzând unde e rău bine și unde e bine rău, ne aflăm în prezența unei vrăji rele. Uneori se vede cum vraja emană prin câte o persoană, alteori nici nu știi cum se produce. Par'că exală din diferite puncte ale atmosferei deodată; încep oamenii ici și colo să cugete într'un anumit fel sucit și primejdios, par'că vrând diabolic să înmulțească răul, să aducă haosul și desagregarea.

Ceeace-i și mai periculos este că mai totdeauna faptele și gândurile la cari îndeamnă starea de vraje par foarte bune. Sf. Părinți știu așa de bine să ne avertizeze de-a ne păzì de vrăjmașul omenirii care ni se prezintă pentru a ne înșela în înfățișarea îngerului luminii, atunci fiind mai periculos pentrucă nu știm să ne ferim de el.

Starea de vraje e un fel de somnambulism spiritual; de aceea vorbesc basmele de aruncarea în somn prelung a fetei de împărat. Ea e o grozavă îngustare a spiritului și a libertății, o transformare a omului în automat ce se mișcă de par'că-i hipnotizat, fără să cugete, sau într'o ființă purtată de patimi. Deaceea vorbesc basmele de prefacerea fiului de împărat în porc sau alt animal. Și ce împărat e Părintele omului? Insuși Dumnezeu. Din demnitatea fiului celui mai mare Impărat, din armonia și desăvârșirea celei mai admirabile frumuseți spirituale, e coborât în starea de porcie.

Vraja este cea mai subtilă și mai periculoasă armă a celui rău, pentrucă ea orbește pe om, de nu mai vede că face rău. Il aruncă într'un cerc vicios, de unde nu mai poate ieși prin sine, sau prin ajutor omenesc, căci nu mai vede altceva ca bun decât ceeace face. Dinăuntru nu poți vedea că ești în vraje.

Numai din afară se pot remarca drept semne ale ei două elemente: unilateralitatea și patima, cari dealtfel sunt strâns condiționate și înrudite. Omul de sub vraje nu primește alt punct de vedere, nu discută, nu dă altuia dreptate, sau chiar dacă o face, e numai la aparență. Dar care om nu e mai mult sau mai puțin astfel? Omul de sub vraje este apoi un om pătimaș până la furie. El n'are libertate. Prin toate patimile se îndesește în jurul spiritului nostru nourul gros al vrajei. Vedem și acționăm numai așa cum ne poartă patimile noastre. Dar mai ales se remarcă acì patima exclusivismului, a unui fel de mândrie egoistă invârtoșată că numai tu ai dreptate. Și care om nu are mai mult sau mai puțin din patima aceasta și din toate celelate? De aceea ori unde e patimă și păcat, e și stare de vraje. Mai mult sau mai puțin la toți. Numai în rare străfulgerări, în momente de sinceră rugăciune, de sinceră coborâre în noi sub privirea lui Dumnezeu, se despică cu totul întunecimea vrajei și vedem realitatea așa cum e, largă, senină, chemându-ne la înfrățire cu lumea, la înghenunchere fericită la picioarele Tatălui ceresc, dar și pândită de cel vrăjmaș, așa cum suntem și noi.

Vraja e ca o miasmă împrăștiată, în straturi mai groase sau mai transparente, în jurul tuturor de cel rău. El stă la pândă, cum zic rugăciunile, și adeseori ne întinează gândurile, răscoală patimile din noi, ne aruncă în dușmănii și fapte urâte, ne orbește cu un cuvânt.

Dar dacă nimeni nu scapă neînvăluit de vraja celui rău, aceasta nu înseamnă că nu stă asupra unora mai compactă, mai statornică, ținându-i într'o orbire mai crâncenă. Sunt oameni cari luptă împotriva ei, deși nu pot scăpa perfect, cu rugăciunea, cu asceza, cu smerenia, cu efortul de autostăpânire. Și sunt alții cari se predau integral ei, cu frenezie.

Intr'un alt articol vom arăta cum harul e singurul mijloc prin care ne putem mântuì de ea.

D. STĂNILOAE

Nr. 1637

Circulară

Către Onor. membri ai adunării protopopești electorale din Protopopiatul Sibiului

In temeiul delegației primite, la 19 Martie a. c. din partea Preaveneratului Consiliu Arhiepiscopesc pentru efectuarea alegerii de protopop în protopopiatul Sibiului și, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului de procedură la alegerea protopopilor, avem onoare a convoca la ședință Consiliul protopresbiteral, pe ziua de Luni, 7 Aprilie a. c., la ora 9 a. m. în cancelaria subsemnatului, pentru examinarea cererilor introduse la concurs și pentru stabilirea listei de candidare la postul de protopop al Sibiului.

Convoc totodată pe aceeaș zi, Luni, 7 Aprilie a. c. Onorata Adunare protopopească electorală, la ora 11 a. m. în Aula Academiei teologice «Andreiane» Sibiu.

Inainte de alegere, se va săvârși, la ora 10·30 Invocarea Duhului Sfânt, în Catedrala mitropoliei, la care sunt invitați să ia parte toți membrii clerici și mireni, reglementari și ad-hoc ai Adunăriii protopopești electorale.

Sibiu, la 20 Martie 1941.

Arhimandrit T. Scorobeț
comisar consistorial

Dumineca Bolnavilor

Şi anul acesta Dumineca bolnavilor s'a serbat în duhul misiunii sfinte a Bisericii de ajutorare şi mângâiere a celor suferinzi. Cercetarea şi ajutorarea acestora este poruncă veşnică a Mântuitorului, iar observarea ei rămâne permanent în sarcina fiecărui creştin, aşa că timpul şi modalitatea de a-i satisface sunt nelimitate.

Totuşi, pentru a i se da o deosebită semnificaţie, Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru Nicolae a luat în anul 1926 dispoziţiunea, printr'un ordin circular către toată preoţimea din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, ca a doua Duminecă din postul Sf. Paşti să fie închinată cu deosebită atenţiune grijei şi slujirii pentru cei bolnavi.

Preoţii în această Duminecă se apropie cu mai multă căldură şi dragoste de patul suferinţii fiilor lor duhovniceşti. In timpul sfintei liturghii rostesc rugăciuni deosebite pentru ei, strâng danii în bani şi alimente dela cei sănătoşi şi în după amiaza zilei îi vizitează pe fiecare la casele lor, împărţindu-le ofrandele şi împărtăşindu-le cuvântul mângâitor şi întremător al Bisericii Domnului. Pe cei pregătiţi din timp îi cuminecă.

In Sibiu, Dumineca bolnavilor, ca şi în anii trecuţi, s'a serbat cu multă sârguinţă şi dragoste. Preoţimea, împărţită din timp pe echipe, a pornit la lucru des de dimineaţă.

In spitalul civil, militar, de alienaţi şi azilul de bătrâni, au slujit sfânta liturghie, au predicat, au spovedit şi cuminecat pe ceice încercaţi de suferinţe zac pe paturi de boală sau îşi petrec bătrâneţele în neputinţe. In toate locurile s'a săvârşit sf. Maslu, ca prin minunea tainei şi rugăciunile calde ale preoţilor Dumnezeu să se milostivească de fiii Săi ajunşi la prag de încercare. Şi cu această ocaziune s'au împărţit, în chip gratuit, un număr mare de broşuri cu cuprins religios şi moral, cari astâmpără setea sufletului dornic după cuvântul adevărat al Domnului.

După masă la ora 5, Inalt Prea Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, însoţit de doi consilieri arhiepiscopeşti, a vizitat spitalul militar, care ocroteşte aproape 500 de bolnavi. Timp de două ore Inalt Prea Sfinţia Sa a petrecut în mijlocul bolnavilor. A trecut din secţie în secţie, oprindu-se la căpătâiul a mai bine de 200 de suferinzi. Părinteasca dragoste a Ierarhului s'a revărsat din belşug în sfaturi, mângâieri şi încurajări. Fiecărui bolnav i-a făcut ca dar o cărticică de rugăciuni.

Suntem siguri că arhiereasca binecuvântare împărtăşită cu dragoste părintească de Inalt Prea Sfinţia Sa, ca şi vizita făcută, au alinat suferinţe şi au înfiripat nădejdi de sănătate.

Alex. Popa

Nr. 1756/1941

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Pr. Ioan Pop din parohia Sâmbăta de sus, protopopiatul Făgăraş, decedat la 1 Februarie 1941, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000 (patruzecimli lei).

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 14 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Cuvântarea M. Sale Regelui la învestirea noilor chiriarhi

In sala Tronului, la Palatul regal din Bucureşti, s'a desfăşurat, în 13 l. c., cum am arătat în numărul precedent al foii, solemnitatea învestirii noilor chiriarhi ai bisericii noastre ortodoxe: I. P. S. mitropolit Tit Simedrea al Bucovinei, P. S. episcop Grigorie Leu al Huşilor, şi P. S. episcop Vasile Lăzărescu al Timişoarei.

Cuvântarea M. Sale Regelui Mihai I către înalţii arhierei, cu ocazia investirii, este următoarea:

Inalt Prea Sfinţite şi Prea Sfinţiţi Părinţi, — Ţin să vă mulţumesc dela început pentru alesele cuvinte ce Ni-aţi adresat azi, când potrivit datinei strămoşeşti şi legilor ţării, Vă întăresc în scaunele arhiereşti, în care aţi fost aleşi prin voinţa lui Dumnezeu exprimată de glasul poporului binecredincios. Vă mulţumesc pentru făgăduinţele cu care v'aţi legat înaintea Tatălui ceresc şi a Mea de a păstorì eparhiile şi turma ce vi s'a încredinţat cu adevărată frică de Dumnezeu şi cu desăvârşită iubire de patrie şi de neam.

Ne dăm seama cu toţii că niciodată ca azi, când lumea întreagă se cutremură de freamătul urii şi al patimilor, nu vom găsì un sprijin mai puternic pentru credinţa noastră în pacea cea dreaptă şi în iubirea izbăvitoare de suflete şi de neamuri, decât în învăţătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Faceţi ca această sfântă învăţătură să fie apă vie, tămăduitoare de dureri, întăritoare de speranţe drepte în mijlocul poporului păstorit.

Duceţi această sfântă apă vie, mângâietoare de suflete şi întăritoare de speranţe, pretutindeni unde datoriile de păstori vă cheamă de azi înainte. Ea este de sigur mai necesară acolo unde credincioşii îndură mai grele suferinţe morale; ea este tot atât de necesară în noua eparhie a Eparhiei Timişoarei, care îşi aşteaptă cu atâta nerăbdare păstorul rânduit.

Inalt Prea Sfinţite şi Prea Sfinţiţi Părinţi, — Plecând de aici la eparhiile Prea Sfinţiilor Voastre, gândul şi inima Mea şi a celor din jurul Meu Vă însoţesc cu toată încrederea şi dragostea pentru marea operă creştinească şi românească ce aveţi de îndeplinit. Vă fac deci, cele mai călduroase urări de izbândă în această operă şi rog pe cel Atotputernic să vă ajute şi să vă binecuvinteze atât pe Prea Sfinţiile Voastre, cât şi pe credincioşii eparhiilor ce vi s'au încredinţat.

---

† Nicolae Titulescu

Bărbatul care a jucat pe vremuri un rol atât de mare în politica României, Nicolae Titulescu, s'a stins în seara de Luni, 17 Martie 1941, la Cannes, unde era bolnav de mai mult timp. Fostul ministru de externe al României e născut în cetatea Banilor, în Craiova, la anul 1883; a făcut strălucite studii la facultatea de drept în Paris. In 1905 e profesor de drept civil le universitatea din Iaşi, apoi după câtiva ani la cea din Bucureşti. In 1912 e deputat în parlament, iar în 1919 ia parte la conferinţa de pace dela Paris. Ministru în mai multe rânduri, a reprezentat România la Londra ca ministru plenipotenţiar, apoi ca delegat a făcut parte din Societatea Naţiunilor la Geneva, unde este ales de două ori preşedinte. In chestiunea optanţilor obţine, împotriva contelui Apponyi, un mare succes.

Nu e momentul să rostim judecăţi asupra politicii lui, acum pe marginea mormântului deschis şi în împrejurările de azi. Se cuvine totuşi să remarcăm din memorabilul lui discurs ţinut la Liga Naţiunilor următoarele cuvinte pline de demnitate şi de conştiinţa drepturilor noastre pe aceste plaiuri:

„Onorabilul delegat al Ungariei a mers până la a spune: „Atunci când cineva nu are tradiţie, se sprijină pe propagandă".

„Românii n'au tradiţie? Aşezaţi pe meleaguri pe cari n'au încetat să le locuiască de când au fost aduşi de împăraţii Romei, românii se găseau acolo pentru a primì pe ungurii cari veneau din Asia.

„De două mii de ani, sunt în măsură să spună poporului ungar, care se făleşte cu o tradiţie numai milenară: „Suntem tot acì, rămâneţi fiindcă aţi venit, dar cu condiţia ca să-şi păstreze fiecare locul." —

Osemintele fostului bărbat politic se vor aduce, la dorinţa lui, în Ţară pentru a fi inhumate la Braşov.

Dumnezeu să-l odihnească în corturile drepţilor.

Sibiul îşi cinsteşte înaintemergătorii

Secţia istorică a Asociaţiunii pentru literatura şi cultura poporului român «Astra» a organizat o şedinţă comemorativă închinată marilor bărbaţi ardeleni, dr. Petre Şpan şi Teodor V. Păcăţianu, acesta din urmă decedat la 11 Februarie a. c. în al 89-lea an al vieţii în Clujul ocupat.

Şedinţa comemorativă a fost precedată de o slujbă a parastasului, oficiată în catedrala mitropolitană de un sobor de preoţi, compus din C. C. L. L. arhimandritul Virgil Nistor, Gheorghe Maior, I. Gavra şi diaconii: Circov şi Macarie.

Se aflau de faţă numeroşi intelectuali în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, general Georgescu Pion, Prof. dr. Ion Drăgoi, prorectorul universităţii; prof. univ. Ion Lupaş, Onisifor Ghibu, Stanciu, Lucian Blaga, dr. Gheorghe Preda, vicepreşedintele «Astrei», dr. Stăniloae Dumitru, rectorul Academiei teologice: prof. Silviu Teposu, preşedintele despărţământului Sibiu al «Astrei». etc.

La ora 11 a urmat în aula Academiei teologice Andreiene şedinţa comemorativă, care a fost deschisă de d. dr. Gh. Preda, vicepreşedintele «Astrei», care a pus în lumină faptele meritorii — de gazetar şi luptător naţionalist — ale aceluia care a fost Teodor V. Păcăţianu.

A luat apoi cuvântul d. dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei teologice «Andreiene» şi redactor al organului «Telegraful Român», — oficiosul Mitropoliei, — al cărui redactor a fost între anii 1911—1917 regretatul Teodor V. Păcăţianu. In cuvântarea sa părintele rector dr. Dumitru Stăniloae a stăruit asupra prodigioasei activităţi pe care a desfăşurat-o ca gazetar autorul «Cărţii de aur».—

D. prof. universitar I. Crăciun a evidenţiat câteva din pasagiile mai importante din scrisul răposatului T. V. Păcăţianu.

Ca unul care l-a cunoscut sub toate raporturile, d. Ion Lupaş, profesor universitar şi membru al Academiei Române, a arătat suferinţele şi martirajul pe care l-a îndurat Teodor V. Păcăţianu pentru îndrăsneala cu care a dat la iveală o serie de articole de duh românesc, cari au culminat apoi cu „Cartea de aur" în care sunt întruchipate toate luptele politice şi naţionale ale românilor ardeleni.—

Implinindu-se trei decenii dela moartea marelui cărturar şi profesor pedagog, care a fost dr. Petre Şpan, d. prof. Onisifor Ghibu, în cadrul unei conferinţe, a vorbit despre opera fostului profesor al Seminarului Andreian pe care îl prezintă ca pe un adevărat apostol slujitor al catedrei.

De încheere conferenţiarul arată că secţia şcolară a „Astrei" va consacra un volum omagial marelui român şi profesor care a fost dr. Petre Şpan.

Vasile Aaron: Cel dintâi autor al unei lucrări juridice în limba română

In cadrul conferinţelor Extensiunii Academice din Braşov, dl Prof. *Sempronius Lupaş* dela Academia comercială, a desvăluit figura osebit de interesantă a lui *Vasile Aaron*, autor al câtorva opere literare tipărite la 'nceputul veacului trecut şi *începătorul literaturii juridice în graiu românesc.*

După ce a studiat „iura" la Cluj, Vasile Aron a îndeplinit la Sibiu funcţiunile de „jurat-procurator" şi jurisconsult al mitropoliei ortodoxe. Aici a scris un tratat de procedură în faţa instanţelor bisericeşti, cari erau îndreptăţite să judece cauzele disciplinare ale clerului şi cele privitoare la starea civilă (divorţ, etc). O copie a acestei lucrări — scrisă cu litere cirile — s'a găsit nu de mult la Maria Borcia din Sălişte. Caligraful se crede că a fost o faţă bisericească din Sălişte. Prefaţa, scrisă la Sibiu, e datată 1 Octomvrie 1805. „Telegraful Român", nr. 76 din 1868, face pomenire de existenţa acestei lucrări, care a fost bine apreciată de congresul eparhial din acel an.

Prefaţa, redactată într'un graiu delicios, începe aşa: «*Câtă are clerul de religia răsăritului, din Marele Prinţipat al Ardealului şi părţile lui împreunate, ba şi din Ungaria şi din Banat, de o Practicească Invăţătură şi îndreptare în Praxisul Forumurilor Bisericeşti, cunosc toţi aceia carii şi după câştigarea mai înaltelor ştiinţe, fără de a practicălui lângă vreun forum de judecată, ca Preoţi sau ca Protopopi, se îndatorează a vălătui, a cerne cauzele supuşilor păstoriceştii sale Griji şi altele asemenea, din dregătorie şi afară din dregătorie chemării sale a săvârşi.*» Acest îndrumar părea cu atât mai necesar, cu cât... «*încă până acum nici o îmdreptare în această treabă se găseşte a se fi ivit.*» Autorul ar fi vrut ca lucrarea să fie cât mai pe înţelesul tuturor, de aceea ar fi vrut să evite întrebuinţarea termenilor latineşti, uzitaţi în limbajul juridic, lucru de altfel cu neputinţă, pentrucă acestor termeni le corespundeau noţiuni precise, cari nu puteau fi redate prin expresiuni echivalente sau tălmăciri. Pentrucă nu a putut evita aceşti termeni, Vasile Aaron se scuză astfel: «*Netăgăduit lucru este, precum multe cuvinte dela Limba Latinească întru această Cărticică am întrebuinţat. Pricina este neaverea şi sărăcia Limbii Noastre, în care lipsă fiind limba ungurească, asemenea a fi năzuit la limba latinească... asişderea alte neamuri mai procopsite în treburile protesurilor, multe cuvinte au întrebuinţat dela Latini, deci dacă străinele limbi au fost silite a se împrumuta dela limba latinească, ca dela o străină găzdacă, ce ruşine sau mirare poate fi, că eu în limba românească m'am împrumutat dela Maica limbă latinească?*»

Lucrarea lui Vasile Aaron e un adevăr tratat de procedură, în care este desvoltată întreagă această materie; se insistă însă în special asupra cauzelor „disciplinare", pe care autorul le numeşte «*cauze personalicesti*», şi asupra proceselor de divorţ, indicându-ni-se deosebirile de procedură în aceste cauze şi în procesele de drept comun.

O parte însemnată a lucrării se ocupă de afacerea «*vălătaşurilor*», adecă de ascultările de martori, cărora, după câte se pare, li se acorda în acea vreme o deosebită importanţă. De asemenea luarea jurământului trebue să fi fost o adevărată ceremonie, nu o simplă formalitate. Ni se dă formula după care trebuiau juraţi creştinii de religia răsăritului şi care era aceasta:

«*Aşa să-ţi ajute Dumnezeu, Tatăl Fiul şi Duhul Sfânt, un Dumnezeu adevărat, Sfânta Troiţă, Maica Preacurată, toţi Sfinţii lui Dumnezeu, Sfânta Cruce, Sfânta Biserică, Sfânta Evanghelie, pita, sarea, lumina şi cuminecătura cea dela*

moarte, patru posturi într'un an, două zile de post într'o săptămână, toate zilele de rugăciune, comândarea, deslegarea, doisprezece Apostoli, aşa să te rabde pământul, aşa să ai parte de ale tale păcate de moarte, de copii, precum ce ştii, ce ai auzit, ce ai văzut, ce ai pomenit, vei spune cu mare dreptate, fără făţărie, fără părtinire şi fără mânie. Aşa să-ţi ajute Dumnezeu şi aşa să ţi dea spăşanie sufletului tău.»

Inaugurarea unei şcoli confesionale ortodoxe

Episcopia ortodoxă română a *Orăzii* a inaugurat, în cadrul cuvenit festiv, şcoala sa dela Beiuş, menită să ne dea conducătoarele viitoare ale grădinilor de copii.

Solemnitatea inaugurării, din Duminecа Ortodoxiei, s'a început cu liturghie arhierească slujită de P. S. episcop *Nicolae* al Orăzii, înconjurat de un sobor de preoţi, după care a urmat, în sala şcoalei normale, desfăşurarea unui program ales de cântări religioase şi cuvântări ocazionale.

A vorbit întâi, în numele ministerului, dl subsecretar de stat, *Ion Sandu*, despre însemnătatea şcolilor noastre confesionale, constatând cu bucurie faptul de revenire la tradiţia mitropolitului Şaguna, de strălucită amintire.

Frumoasă şi cuprinzătoare cuvântare a rostit, şi la acest prilej, P. S. episcop *Nicolae*, spunând între altele:

„La noi, la români, cele dintâi şcoale s'au născut şi au ieşit din tinda bisericii, cu jertfa bisericii, iar cele dintâi manuale au fost cărţile bisericeşti: Ceaslovul şi Psaltirea. De aceea istoria bisericii româneşti este istoria şcoalei şi a culturei româneşti. Slujba lui Hristos, împlinită cu râvnă, neamul dela peire l-a salvat. In România mare şcoalele bisericii au fost statificate, dar biserica n'a încetat o clipă să lupte pentru redobândirea drepturilor ei pierdute şi firesti.

„După marea şi nealinata durere din vara anului 1940, noi, cei din eparhia Orăzii, cari am fost expulzaţi brutal de autorităţile maghiare şi ne-am înjghebat rosturile vieţii noastre vremelnic în Beiuş, avem astăzi cea dintâi bucurie mare şi curată. Datorăm această bucurie solicitudinei şi înţelegerei largi şi superioare pe care o are, cu privire la rosturile bisericii în stat, dl general Ion Antonescu, conducătorul statului român şi preşedintele consiliului de miniştri. Prin acest act dl general a devenit marele binefăcător al eparhiei noastre şi a trecut în rândul şi în pomelnicul ctitorilor de prea vrednică şi veşnică pomenire a Episcopiei de Oradea.

„Dorim să facem grădini de copii, grădini ale nevinovăţiei, sfinte grădini de copii; grădini ale îngerilor în trup! Căci o şcoală confesională însemnează şcoala credinţei şi a iubirii, prin care toate biruesc; şcoală a bisericii însemnează şcoală a caracterelor şi a virtuţilor prin care toate se împlinesc. Dorim, ca părinte duhovniceşc, să facem împreună din această şcoală — peste veacuri — un institut de elită spre slava bisericii şi spre binele scumpei noastre ţări".

La urmă a vorbit dl general *P. Dumitrescu*, felicitând pe vrednicul nostru arhiereu în numele dlui general Antonescu, şi dorindu-i să-l vadă, cât mai curând, înscăunat la reşedinţa sa din Oradea.

Nr. 1777/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Ioachim Ivan din parohia Podele, protopopiatul Zarand, decedat la 2 Februarie 1941, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc deLei 40.000 (patruzecimii lei).

Sibiu, din şedinţa secţiei economice, a Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 14 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Puterea credinţei [1]

„Cred Doamne! Ajută necredinţei mele" (Marcu 9, 24).

In întunecatele şi înviforatele vremuri, prin care străbatem astăzi, — singura lumină în stare să ne scoată din orbecăirea în întuneric şi să ne călăuzească paşii pe cărările vieţii celei adevărate, este lumina credinţei creştine; singura putere care ne poate ridica din slăbănogia fizică şi spirituală, în care ne sbatem, este puterea credinţei în Hristos.

Astăzi, când în toate bisericile se prăznueşte *Dumineca Bolnavilor*, aşezată din înţelepciunea şi spiritul organizator al I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului — nu pentrucă îngrijirea bolnavilor ar trebui să se mărginească la o singură zi din an, ci ca un memento că această îngrijire trebue să fie continuă şi intensă — Biserica pune în faţa ochilor sufletului nostru vindecarea minunată a unui slăbănog. Slăbănogul din Capernaum!, icoana plastică şi vie a slăbiciunii şi neputinţei omenirii îndepărtate de Hristos şi goală de credinţa în El.

Omul modern, încrezut orbeşte în puterea raţiunii sale, spirit ultracritic care cercetează şi despică totul, a supus sub privirea rece a instrumentelor sale ştiinţifice, toate faptele vieţii, inclusiv faptul credinţei, pe care l-a reprobat şi înlăturat din viaţă! Lipsit de lumina călăuzitoare şi de puterea credinţei, prins în ghiarele încrederii prea mari în puterile sale proprii şi ale îngâmfării, s'a străduit a ne mancipa de sub tutela Cerului, scoţând pe Dumnezeu din centrul preocupărilor sale şi punându-se pe sine însuşi în locul lui Dumnezeu. Prin tenhnică şi ştiinţă a căutat să se facă stăpân pe natură şi să-şi clădească o fericire pământească. Această emancipare de sub îndrumarea şi puterea credinţei l-a aruncat năvalnic în noroiul păcatelor şi al patimilor, în vâltoarea unor deslănţuiri sălbatice, care au drept rezultat final crâncenul războiu de astăzi. Şi iată-l pe bietul om obosit şi trist, neputincios şi numai umbră de om, lipsit de orientare şi suspendat în hăul desnădejdii, cerşind mila lui Dumnezeu. Suntem în marginea prăpastiei şi strigăm cu disperare ca odinioară apostolii pe marea înfuriată a Tiberiadei: „Doamne, mântueşte-ne, că pierim", (Mat. 8, 25).

După nimic nu-i mai însetată lumea ca după putere. Cel mai tare caută să strivească pe cel mai slab, străduindu-se să devină cel mai puternic. Lupta nebună după putere, acesta-i ritmul vremii noastre. Şi totuşi... omul n'a fost niciodată mai slab decât astăzi, mai ţintuit pe patul neputinţelor, ca şi slăbănogul. Simţământul acestei slăbiciuni îl chinue cumplit, îl face să fie nefericit; el vrea să scape de această slăbiciune, dar nu ştie cum să scape!

Slăbănogul din Capernaum vindecat în mod minunat de Mântuitorul simbolizează omenirea înzdrăvenită prin puterea credinţei în Hristos. El a fost neputincios câtă vreme n'a avut credinţă în Hristos. Şi noi suntem slabi, pentrucă n'avem credinţă! El s'a vindecat prin puterea credinţei sale. Mântuitorul a spus slăbănogului: „Scoală-te..." şi atunci s'a petrecut în acel slăbănog o minune: în clipa în care a crezut în Mântuitorul, în fiinţa lui s'a trezit puterea, care până atunci era stinsă. Fapta aceasta simbolizează lucrarea Mântuitorului, pe care o face El în fiecare din noi, dacă credem cu tărie în El.

Izvorul puterii este acolo unde-i şi viaţa, căci puterea este um simplu atribut al vieţii, o manifestare a ei; iar viaţa e în Dumnezeu. Şi cum în Hristos avem pe Dumnezeu făcut om, nu există în altcineva putere şi mântuire! Numai în Hristos găsim putere!

Cum vine această putere în noi? Prin credinţă tare! Cine crede în Hristos se ridică din slăbănogie. Mântuitorul este şi azi, şi mâne şi pururea acelaş izvor de putere, ca şi odinioară în Capernaum. Dacă totuş suntem slabi, vina e a noastră, că nu ne îndreptăm cu toată credinţa spre El.

Cu adevărat, nebănuit de mare e puterea credinţei. Despre aceasta ne încredinţează însuşi Mântuitorul când zice tatălui fiului lunatec demonizat: „De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede", (Marcu 9, 23); iar apostolilor le spune: „Dacă aţi avea credinţă cât un grăunte de muştar, aţi zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo! Şi se va muta şi nimic nu va fi cu neputinţă" (Mat. 17, 20). Ce 'nsemnează o credinţă „cât un grăunte de muştar"? Insemnează o credinţă cu un cuprins mic, care nu-i întemeiată pe argumente ample, dar care-i puternică şi ţine cu tărie la adevărul că Hristos e Fiul lui Dumnezeu. O atare credinţă poate săvârşi lucruri cari la 'nceput ni se par imposibile, pentrucă lucrează în numele lui Hristos, cu puterea lui, care-i atotputernic.

Credinţa luminează şi călăuzeşte mintea omului spre cunoaşterea lui Dumnezeu şi pătrunderea tuturor tainelor vieţii. La lumina credinţei, se limpezesc toate tainele şi se desleagă toate problemele vieţii. Ea potoleşte toate frământările lăuntrice şi este pârghia de echilibru a vieţii. Omul credincios descopere cu ochiul interior al spiritului sensul spiritual a tot ce există, nu mai poate trăi împotriva şi fără Dumnezeu, ci caută totdeauna să-L realizeze în viaţă.

Credinţa-i o uriaşe forţă dinamică şi mântuitoare: Mânaţi de puterea credinţei, sf. Apostoli au învins lumea; prin credinţă s'a vindecat de paralizie sluga sutaşului din Capernaum; prin credinţă s'a vindecat femeia ce suferea de scurgere de sânge; prin credinţă a dobândit Iair învierea fiicei sale; în fine, ca răsplată a credinţei a săvârşit Mântuitorul un şir întreg de minuni; prin puterea credinţei mucenicii au sfidat moartea cu zâmbetul pe buze.

Credinţa-i un factor puternic de regenerare şi înviere morală. Dacă suntem cu ea în suflet şi în viaţă, simţim cum un duh nou, întocmai ca un duh de primăvara, suflă renăscător peste întinderile sufletelor noastre.

Credinţa-i temelia progresului şi a fericirii în viaţa pământească. Cine crede cu tărie, are spor în toate; progresul şi mulţumirea sufletuască îl însoţesc în toate clipele vieţii. Epocile de glorie şi progres ale naţiunilor creştine au fost acelea, în care a înflorit mai mult credinţa.

Puterea minunată a credinţei s'a dovedit mai ales în istoria neamului nostru. Credinţa în Hristos a fost pârghia de rezistenţă în faţa tuturor vitregiilor sorţii, cetatea nebiruită în care ue-am păstrat fiinţa ca neam. Credinţa tare în viitorul strălucit al neamului nostru ne-a oţelit şi îndârjit în luptă şi ne-a croit cărările viitorului.

Astăzi, neamul trece prin grea cumpănă! El se poate mântui numai prin credinţă! Când e vorba de izbăvirea neamului, să ne aducem aminte că slăbănogul din sf. Evanghelie de azi nu s'a mântuit singur, ci prin colaborarea celor patru inşi, cari l-au purtat cu patul. Mântuitorul a ţinut seamă şi de credinţa acestora. De aici se desprinde lămurit pentru noi învăţătura, că: Mântuirea neamului nostru nu vine prin unul singur (oricât ar fi el de vrednic), ci numai prin noi toţi. De aceea se cere, mai ales în zilele din urmă, unitate şi solidaritate. Pe acestea le poate realiza şi susţine numai credinţa în Hristos. Credinţa ortodoxă solidarizează prin conţinutul ei — căci doctrina Mântuitorului propovedueşte iubire, egalitate, frăţietate, eroism şi jertfă) şi dinamizează prin avântul ei. In focul credinţei se toposc toate deosebirile de stare socială şi de vârstă şi sub aripa ei ocrotitoare se clădeşte unitatea şi solidaritatea, se retrezesc energiile neamului şi mai presus de toate se durează spiritul de jertfă şi dăruire pentru patrie!

Solidaritatea şi spiritul de dăruire îl promovează şi Dumineca bolnavilor prin felul cum e organizată; căci în această zi — în toate bisericile şi spitalele — pe lângă împărtăşirea sf. Taine, bolnavii primesc ajutorul spiritual (cercetare, sfat, îmbărbătare) şi material (colecte, hrană) al credincioşilor.

Doamne Iisuse Hristoase, stăpânul vieţii şi al morţii, îngăduе-ne acum, când gândurile şi nădejdile ni se înalţă spre Tine, să îngenunchem smeriţi, să ne culcăm, înlăcrimaţi, capul pe scumpele Tale picioare şi să ne rugăm cu inimile strânse în vâltoarea clocotitoare a vieţii aspre de azi, dar şi cu sufletul înfiorat de adâncul puterii Tale: Apropie-te de noi şi ajută-ne să ne ridicăm din slăbănogia, în care ne sbatem; dă-ne puterea Ta, biruinţă din biruinţa Ta! Aprinde în noi, puternică, flacăra credinţei nestrămutate în Tine! Credem, Doamne, în Tine şi dacă credinţa noastră nu-i îndestulitoare, dă-ne ajutorul Tău, ca să poată dispare din sufletul nostru orice umbră de necredinţă. Pentruca să nu mai trăim în mormântul păcatelor noastre, ci să ne ridicăm din moarte la viaţă. Să ne ridicăm din patul slăbănogiei fizice şi morale şi să umblăm în calea Ta şi în duhul Tău! Amin.

Prof. Dr. Corneliu Sârbu

* Predică la Dumineca a II-a din Post.

Probleme-Recensii-Comentarii

Postul şi credincioşii. — Sântem în postul mare. Postul, conceput creştineşte, este mobilizarea tuturor puterilor sufleteşti spre o continuă înălţare din pământescul efemer. Este înfrângerea poftelor şi a patimilor. Este renaşterea virtuţilor latente şi trăirea lor cu orce risc.

Lucrul acesta va fi poate greu, dar valoarea lui ni-o arată însuş Domnul Hristos când zice: „Acest fel nu iese, decât cu post şi cu rugăciune", (e vorbă de scoaterea duhurilor satanei).

Postul are să fie o permanentizare a luptei cu ispita, o continuă strunire, călătorie pe margini de abisuri cu privire spre cer, neîntrerupta ţinere de poala dumnezeirii cu dreapta, iar cu stânga de lutul din noi, cum spunea Pasteur.

Conceput şi practicat aşa, postul reface conştiinţa, renaşte omul, reface aripile frânte ale virtuţilor şi înalţă pe om deasupra celor vremelnice.

El desleagă nava, dela ţărmurul pământesc, de legăturile patimilor, şi cu pânze noui o face să plutească pe marea divinităţii, unde nu sânt nici furtuni, nici stânci de poticnire, ci pace, şi linişte, şi fericire.

Postul, adevărat şi bine primit, este înfrânarea limbii, lăpădarea obiceiului de clevetire şi de grăirea neadevărului, ocolirea tuturor răutăţilor, la care ne ispiteşte duhul satanei.

Când lumea caută viaţa sobră şi calea de spiritualizare din materialismul zilei, când pilda samarineanului, cu ajutorarea deaproapelui căzut în nenorocire, se cere înfăptuită, viaţa noastră trebue să ia drept pildă pe Daniil în Babilon, pe Ioan Botezătorul în pustiul Iordanului, şi pe Mântuitorul în pustie: E calea ce ni-a aduce învierea noastră şi vieţuirea frăţească a tuturor celor drepţi în credinţă. — Pr. *V. D. Ogradă.*

*

Duhul păcii va birui. — Când lumea pământească e cutremurată de războiu, în fiecare suflet se scurmă cenuşa, se aprinde flacăra rugăciunii fierbinţi, care porneşte către mila lui Dumnezeu, singura nădejde de a câştiga pacea. Privim în zare şi aşteptăm crainicul păcii să vină între ţări şi popoare. Aşteptăm omul cu vorbe înalte, fără să ne gândim că au venit mulţi de aceştia, şi tot ce au spus, a fost deşertăciune.

Dece oare, fraţii mei, nu ne ridicăm glasul rugilor spre mila cerească, căci

dreptatea lui Dumnezeu se descopere prin credinţă adevărată: „Iar dreptul din credinţă va fi viu“ (Romani 1, 17).

Pedeapsa lui Dumnezeu vine peste popoare care calcă adevărul sfânt. Dacă nu ne vom schimba viaţa prin botezul pocăinţei, mânia cerului va cădea peste noi, şi şoarele vieţii nu va mai răsări în veac. Dar mila Domnului e necuprinsă.

Va birui Duhul păcii, căci pătimind nu desnădăjduim, ci ne oţelim în credinţă. Din Sion va veni izbăvitorul cu ramura păcii de maslin. Să ne bucurăm în nădejde, să răbdăm în durere, şi să stăruim în rugăciune, şi duhul păcii vine earăş în inima, în casa, în ţara noastră.

Să ne rugăm fraţilor, căci al Domnului este „pământul şi plinirea lui“ (I Corinteni 10, 6). Să aşteptăm ceasul păcii cu frică şi cu cutremur sfânt. Izbânda este a Domnului. Duhul sfânt ne aduce darurile cerului ca să fim mântuiţi din această lume trecătoare. Căci „trăire şi mângâiere în toate ispitele acestei lumi, Iisus ni-a făgăduit“. „Pacea mea las vouă“.

Prin ajutorul Domnului boala noastră, cea sufletească, va fi vindecată. Sântem în vremea Postului mare, timp de împăcare cu Dumnezeu. Vă rog, cu Sf. apostol Pavel: „împăcaţi-vă cu Dumnezeu“, (II Corinteni 20). — Pr. *Miron Maier*.

*

Cei vrednici de chemarea lor. Apostoli ai neamului, preoţi şi învăţători, răsăriţi din popor ca bradul din stâncă, s'au înfrăţit de mult cu cerul plaiurilor ardelene, cu pământul binecuvântat de Dumnezeu şi de ruga fierbinte de fiecare zi a plugarului ce ară cu trudă şi cu nădejde în viitor.

Dela oraşe, unde au primit focul sacru din care să dea şi fraţilor lor, s'au întors la vatra temporar părăsită ca, împreună cu credincioşii, să se împărtăşească de paharul suferinţelor ca şi al bucuriilor trecătoare. S'au mângâiat în dureri şi s'au încurajat în primejdii.

Cine era să ţină nestânsă nădejdea de zile mai senine, dacă nu aceşti umili muncitori ai neamului?

Preoţii, zilelor noastre, s'au străduit să fie vrednici de chemarea lor şi de stăpânul lor Iisus Hristos.

Ar fi fost posibilă o desrădăcinare şi plantarea lor în mediu străin? Nici decum.

Ei rămân astfel lângă poporul drag chiar şi sub jug străin. Fără de păstori, ce s'ar alege din oile turmei?... Cine le-ar călăuzi prin spinii vieţii, cine li-ar da hrana duhovnicească, şi cine să le apere de sălbătăciuni?

Credinţa, isvorâtă din conştiinţa răspunderii lor, face pe duhovnici să rămână pe loc. Credinţa în Dumnezeu şi dragostea de neam i-au ţinut ca două rădăcini puternice.

Furtuna, abătută năprasnic asupra ţării, pe ei i-a lovit mai întâi.

Şi care li-a fost «*vina*»?...

Slujirea lui Hristos, cu toate forţele lor, şi iubirea nepătată a neamului.

Au înălţat pretutindeni altare de jertfă nu numai din cărămidă şi peatră, ci din inimi neprihănite ca cerul zilelor de vară. Au păstrat cu sfinţenie comoara moştenită şi au sporit-o. Au străjuit la răscrucea drumului unui popor renăscut. Nu pentru bunuri trecătoare de care n'au avut parte toată viaţa, ci din poruncă dumnezeiască.

Li-a fost dat multora să ia cununa biruinţii, iar altora povara suferinţelor şi tolagul pribegiei. Aceasta e răsplata binelui şi a virtuţii.

Sânt atâţia martiri cari şi-au aflat sălaş lângă fraţii lor de mult apuşi.

Sânt atâţia morţi nevinovaţi şi atâţia fraţi cari aşteaptă cu nădejde învierea de mâne. — Pr. *V. D. Ogradă*.

Grija de ţărănime. Guvernul Bulgariei a aprobat recent o lege, care hotăreşte ca tot ţăranul bulgar, împlinind vârsta de 60 de ani, să primească o pensie anuală de 300 leva. In acest scop, fiecare ţăran plăteşte o cotisaţie anuală de 60 leva.

Revista Sfântului Sinod „*BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ*“, *publică în Nr. 1—2 din a. c. (Ianuarie-Februarie 1941), Comunicatul alcătuit de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului şi însuşit de Sf. Sinod în şedinţa Sa din 3 Dec. 1940 şi care s'a publicat într'un număr din Ianuarie al foii noastre, scoţându-se şi în broşură specială împreună cu un comentariu şi alte articole sub titlul:* **„Mie a vieţui este Hristos.“**

Va putea astfel cunoaşte toată preotimea directivele atât de evanghelice şi de lămurit stilizate înfăţişate cu curaj şi cu adevărat duh apostolic de I. P. S. Mitropolit Nicolae pentru a-şi orienta activitatea după ele.

Marţi, *la sărbătoarea Buneivestiri, va avea loc la Timişoara solemnitatea înscăunării P. S. episcop Dr. Vasile Lăzărescu, act ce se va săvârşi prin I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.*

Conferinţele ţinute la Prefectură în zilele trecute au fost tot atâtea manifestaţii ale solidarităţii româneşti şi ale voinţii naţionale de-a lupta pentru realizarea marilor noastre idealuri.

Remarcăm dintre aceste conferinţe ca mai apropiate de preocupările noastre: „*Creştinism şi tradiţie în viaţa naţională*“ a Păr. rector Dr. D. Stăniloae, o minunată pledoare în favorul tradiţiilor noastre de viaţă ca nerv al existenţii şi unităţii româneşti şi „*Energii ardelene*“ a dlui prof. Lucian Blaga, în care a zugrăvit cu penel fin de maestru al gândului şi al cuvântului portretul Mitropolitului Andrei Baron de Şaguna.

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană“. Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

INFORMAŢIUNI

„Stegar al ortodoxismului şi românismului“. Revista clerului din eparhia Argeşului, *Păstorul Ortodox*, în numărul său mai nou îşi exprimă admirarea pentru strădania cu care P. S. episcop *Nicolae Colan*, rămas în Clujul cutropit îşi continuă activitatea de Păstor: Pe lângă toate greutăţile, P. S. Sa cercetează parohiile, face cursuri alături de profesori, împreună cu consilierii eparhiali, la Academia teologică, îngrijeşte de minunata revistă *Viaţa Ilustrată*, pregătind apariţia organului oficial al eparhiei. P. S. episcop Nicolae Colan, — scrie revista argeşană, — „ca şi atâţia din vrednicii vlădici ardeleni, sub stăpâniri străine, stă de veghe şi se trudeşte a păstra neştirbită viaţa sufletească a românilor despărţiţi de patria mumă. ...P. S. Colan, e singurul nostru vlădică, rămas în afara graniţelor — ca stegar al ortodoxismului şi românismului“.

Mulţumire şi recunoştinţă. *Primim: In numele preoţimii protopopiatului Braşov, luând cunoştinţă de articolul, „Precizări“ din Nr. 12, cu onoare vă aduc la cunoştinţă mulţumirea şi recunoştinţa unanimă, exprimată de preoţime în conferinţa pastorală de primăvară, ţinută în ziua de 11 Martie 1941 în Braşov, — faţă de ziarul „Telegraful Român“ şi autorul articolului specificat. — Braşov, la 17 Martie 1941.* **Dr. N. Stinghe,** *adm. protop.*

Memorandul dela 1892 oferit Academiei Române. Dl prof. *Alex. Lapedatu*, secretarul general al Academiei, a prezentat în şedinţa din 7 l. c. a înaltului aşezământ, *originalul memorandului*, pe care partidul naţional român din Ungaria şi Transilvania îl dusese, în 1892, împăratului Francisc Iosif I la Viena. Memorandul a fost, cum se ştie înapoiat *necetit* — sub presiunea dela Budapesta — comitetului central al partidului. Memorandul, în forma aceasta, a fost oferit Academiei din partea dlui *Iuliu Maniu*, care îl păstrase în arhiva familiară dela Bădăcin.

Bursieri. Confor unui comunicat, al ministerului instrucţiunii şi educaţiei naţionale, s'au acordat burse pentru 3694 studenţi universitari şi dela şcoale superioare. Intre aceşti bursieri sânt 1733 refugiaţi. Numărul elevilor dela şcoale secundare, primitori de burse, din fondurile ministerului, este 22.021, dintre cari 1824 refugiaţi.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 23 Martie 1941, va predica părintele *Patrichie Curea*.

Conferinţă publică se ţine Duminecă, în 23 Martie 1941, ora 18, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Va vorbi dl prof. universitar *Dr. Emil Ţeposu* **despre: Medicina şi imperativele naţionale. Intrarea liberă.**

Nr. 486—1941 (15) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cincşor,** din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Casă parohială cu dependenţele economice.
4. Sesiune parohială de 11 jugăre.
5. Un drept de păşunat pentru 3 vite.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termin, oficiului protopopesc ortodox român Făgăraş.

Concurenţii, cu încuviinţarea prealabilă a acestui oficiu protopopesc, se vor prezenta Dumineca sau sărbătoarea în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Făgăraş, la 28 Februarie 1941.

Prot. **Pavel Borzea**

---

(17) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cantor ai parohiei **Hălchiu,** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă acest post va fi bugetat cu data de 1 Aprilie 1941.
2. Venitele uzitate în parohie.
3. Sesiune 5 jug. 400 st. p. pământ arabil.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin din Duminici şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea Utreniei şi Vecerniei.

Concurenţi îndreptăţiţi conform regulamentelor în vigoare să-şi înainteze cererile oficiului parohial ortodox-român Hălchiu.

Hălchiu, hotărâre luată în şedinţa Consiliului parohial şi adunării generale parohiale din 9 Februarie 1941.

Preot **Ioachim N. Pura**
paroh.

Ad. 6/1941 (16) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Băieşti,** protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în „Telegraful Român“.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat, după pregătirea candidatului.
2. Casă parohială nu este şi parohia nu contribuie la chirie.
3. Sesiunea parohială în teritor de 4 jugăre.
4. Adău câte 2 măsuri (a 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă din parohie.
5. Ziua de lucru de fiecare casă răscumpărată în naturale.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, cu autorizaţiunea de candidare, însoţite de actele prevăzute de Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc din Haţeg.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Haţeg în înţelegere cu Consiliul parohial.

Haţeg, 10 Martie 1941.

Ieronim Ciocan
protopop.

---

* FOIŞOARA *

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(30) De protopopul **Gh. Maior**

Preotul nu va povesti în biserică, pentruca să nu-şi permită acest lucru nici crâsnicul, nici cântăreţul, nici alţii. Nu va admite adunări, în cari oamenii uită de duhul ce se cere acolo; nu va publica, nici desbate lucruri streine de scopurile Bisericii, streine de edificarea sufletească a parohionilor. In cuprinsul bisericii există un loc mai sfânt: sfânta masă, — prestolul —, şi locul dintre sfânta masă şi uşile împărăteşti. In altar nu va admite să intre oricine. Numai crâsnicul, cântăreţul şi copiii de ajutor; să intre şi aceştia învăţaţi şi obişnuiţi să umble cu atâta evlavie şi băgare de seamă câtă comportă locul. Altor mireni să nu le îngădue (can. 69 sin. VI ecum.) şi la nici un caz femeilor (can. 44 al sin. dela Laodicea). Insuşi preotul va umbla cu tot respectul, ce se cuvine locului. Nu va intra şi nu va ieşi nimeni în şi din altar fără a-şi face cruce, iar preotul şi fără a săruta sfânta masă. Şi nu vor duce în el nimic, nici pâne, nici poame, ouă, lapte, miere şi orice alte alimente şi lucruri, afară de prescură sau pânea pentru Sf. Paşti, de vin, de apă, de untdelemn, de lumini, de tămâie şi de smirnă, ci se vor lăsa afară, în faţa iconostasului, pe mescioara, pe care se aşează şi parastasul. — Şi în altar am zis că este ceva şi mai sfânt: sfântul prestol, simbolul mormântului Domnului, locul pe care se întâmplă mântuitoarea prefacere a sfintelor daruri, — şi locul dela uşile împărăteşti până la sfânta masă. Pe sf. prestol nu se aşează nimic din ce nu este rânduit încolo. Nici bani, nici cărţi, nici orologiu, nici batistă. In cinstea Domnului, cel mult nişte flori. Orice altceva profanează. Iar pe locul dintre uşile împărăteşte şi sf. masă, preotul însuşi nu va sta niciodată fără epitrahil, nici nu va trece din o parte în alta când nu e îmbrăcat de slujbă. Iar laicul, nici chiar când are să cureţe să nu păşească pe sau peste această parte. Aşa cere sfinţenia şi bunăcuviinţa locului.

Orice preot trebue apoi să se pătrundă de ceeace am putea numi ortodoxie în toate. Ortodoxia e concepţie de viaţă, un fel de a trăi. Viaţa se manifestă prin forme şi mijloace corespunzătoare. Şi ortodoxia şi le are pe ale sale, deplin armonizate. Dela zidire, exterior, interior, icoană, podoabă decorativă, aranjameni, unelte sfinte, odăjdii, muzică, cetire, predicare, toate poartă pecetea ortodoxiei într'o biserică ortodoxă. Preotul trebue să se simtă stingherit, când nu le găseşte. Nimic mai supărător decât să vezi grămădite într'o bisericuţă de-a noastră podoabe, cari nu cadrează cu spiritul şi rânduelile Bisericii noastre.

Fiindcă mi-am propus să dau caracter cât mai practic sfaturilor mele, să fac aici o abatere, folositoare poate. Umblând la ţară, deseori am avut prilej să constat, că, în ce priveşte odăjdiile, bisericile stau foarte rău.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 30 Martie 1941 — Nr. 14

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Har și vraje

II

De învârtoșarea sufletului și de robia patimilor, de ceeace numim vraje, nu poate să ne scape decât iubirea lui Dumnezeu, care e tot una cu harul. Chiar și iubirea curată a semenului ne face să fim mai puțin încăpățânați, să ne deschidem sufletul într'o înțelegere asemănătoare pentru alți oameni și alte comportări de cât a noastră, să putem face lucruri mai mari, eliberați de piedeca anumitor patimi și cu forțele sufletești crescute ca florile sub zâmbetul luminii solare. Câtă putere pentru o acțiune sau alta, care ne părea imposibilă fie din pricina greutății ei obiective fie din cauza vre-unei patimi care ne ținea legați, nu ne dă încrederea iubitoare a altuia? E în iubirea, în încrederea, în nădejdea cu care ne privește altul un fluid care, precum fluidul vrajei ne înghiață sau ne dă o mare forță spre lucruri cari în ultima analiză se dovedesc a fi în serviciul răului, — așa el ne dă o putere spre lucruri mari, dintre cari cel mai mare este eliberarea de orice patimă, încât ne simțim curați, ușori, iubitori a toată lumea, puternici și cu spor în fapte frumoase, gata la orice sforțare, fără să fim vehiculați de o pasiune, de un interes egoist. Intrucât și harul te duce spre bine ușor ca o vraje, par'că are oarecare asemănare cu ea. Dar pe câtă vreme vraja te robește patimilor și te închide într'un cerc magic al unilateralității, pe câtă vreme vraja când nu-ți înghiață puterile ți le canalizează spre ceeace e rău, sau e bun numai la aparență, harul te eliberează, te însenină, te înaripează spre ceeace e cu adevărat bine. Harul scoate sufletul omului din temnița întunecată și îngustă, în orizontul luminos, larg, în care poate respira și se poate mișca liber, ceeace îi sporește neamăsurat puterile de iubire a vieții și de făptuire.

Am vorbit în aceste rânduri de har în strânsă legătură cu iubirea curată a omului. Păstrând proporțiile trebue să ne dăm însă continuu seama că pe cât de superioară în putere și puritate este iubirea divină față de cea umană, pe atât de superior este harul față de ceeace primim sufletește prin iubirea altuia.

Greu se află om a cărui iubire să fie atât de curată și de desinteresată încât să te deslege de legăturile patimei și ale vrajei și să nu te lege mai de grabă. De obiceiu prin farmecul persoanelor omenești suntem aduși în stare de vraje, prin faptul că ne leagă de ele, ne face robii lor, cum e cazul lui Faust în literatură și a atâtor înși din viața concretă. Numai iubirea lui Dumnezeu eliberează, numai ea e har, și numai întrucât un om iubește pe altul în numele lui Dumnezeu, cu iubirea curată a Lui, are efecte asemănătoare. Iată motivul pentru care Făt-frumos al basmelor noastre, deși are atât de minunate calități, nu vrăjește, ci desleagă de vraje. Care e deosebirea între el și Faust, sau între el și personagiile din viața concretă cari înlănțuesc libertatea și strâmtează capacitatea morală a omului? Făt-frumos e smerit și prin această smerenie retează strălucirea aparentă a calităților sale; nu cheamă privirile spre sine, nu vrea să lege de sine pe nimeni. Mai mult, în concepția poporului, el prin sine nu e nimic, sau e ceva tocmai prin modestia sa, prin conștiința pe care ar trebui să o aibă orice om că prin sine nu poate face față unor lucruri mari. El se golește pe sine de orice pretenție, ca un creștin ideal, pentru a-și putea lua loc în el conținutul puterii și ajutorului divin. Orice om înzestrat, numai atunci evită primejdia de-a se face centru de vrăjire pentru alții, de-a lega pe alții de sine, de ceva creat, depărtându-i de Dumnezeu, când contrabalansează aceste însușiri cu o mare smerenie. Cu cât e mai dăruit cineva de Dumnezeu, cu atât trebue să fie mai smerit, pentru a nu se folosi cel rău de darurile lui pentru nenorocirea semenilor. Mândria, interesul stăpânirii peste alții, sunt elementele prin cari cel rău se face stăpân peste ființa înzestrată și peste cele ce vin în legătură cu ea. Vraja fiind ceva diabolic lucrează numai prin păcatul mai mult sau mai puțin acoperit.

Ce minunată concretizare a spiritului ortodox găsim în chipul lui Făt-frumos din basmele noastre!

Făt-frumos e nevinovăția, bunătatea și mila întrupată. Nu frumusețea fizică e dominantă în făptura lui, ci puritatea morală și bunătatea. Aceasta îi asigură ajutorul puterllor suprafirești bune. Motorul faptelor lui e iubirea de om, mila față de el, și în acest punct se întâlnește cu ființele suprafirești ale binelui cari îi insuflă puterea lor atotbiruitoare. Așa încât vraja este împrăștiată în ultima analiză prin iubirea curată, prin bunătatea mai presus de fire, care se folosește de Făt-frumos ca de o potrivită cauză instrumentală. Dacă vraja e produsul urii, al geloziei, al dorinții de stăpânire, — destrămarea ei se datorește iubirii curate a lumii bune de dincolo de fire, lucrând prin nevinovăția, smerenia, puritatea de crin, a unui om. Desvrăjirea este realizată prin etică; nu prin etica justiției, ci prin cea a iubirii. Poporul nostru a știut să vadă superioritatea celei din urmă.

Lumea germană ridică, între virtuți, la locul cel mai înalt vitejia și onoarea. Acestea sunt însușirile cavalerilor medievali, acestea se accentuiază și azi. Onoarea călcată aduce răzbunarea care e proslăvită ca o faptă perfect morală. In chipul lui Făt-frumos nu se scoate în relief vitejia. El birue nu prin sine, ci prin ajutorul de sus, dobândit prin puritatea și bunătatea sa. Omul prin sine n'ar putea biruì forțele cu nenumărate capete ale smeului — complexitatea răului social. — Făt-frumos e deasemenea cu mult superior ca să se facă atâta caz de onoare și mai ales să i se tulbupe limpezimea serafică a chipului cu întunecate și mici preocupări de răzbunare. Vitejia și onoarea au rămas mult în urmă față de înălțimea etică la care e ridicat Făt-frumos. Dacă ar fi un simplu viteaz, ambițios pe onoarea lui, n'ar fi ființa care desvrăjește, ființa harului, nimicitoare nu a răului extern, ci a realității lui spirituale. Ar rămânea și el în cercul vicios al lumii acesteia, supusă patimilor și vrajei. Așa însă coboară zâmbetul de viață făcător al iubirii dumnezeești peste lumea întemnițată, sparge cercul ei magic cu puterea altei lumi.

In chipul lui Făt-frumos e concentrată, într'o armonie deplină, toată desăvârșirea omului în sensul creștin al cuvântului; o desăvârșire în care omul dă numai ceeace poate da el, însă ceeace e necesar să dea pentru a fi încununat de puterea lui Dumnezeu. Fără a fi un erou în sensul modern — încărcat de paradă — al cuvântului, birue greutăți și dușmani supraomenești prin ajutorul dumnezeesc; fără a fi un înțelept și un erudit arogant ca cei de azi, desleagă

Evenimentele importante din Jugoslavia

Marile nemulțumiri ce le-a manifestat în timpul din urmă poporul jugoslav față de guvernul dlui Svetcovici au dus, în noaptea de Mercuri, 26 Martie a. c., la o revoluție al cărei efect a fost demiterea regenței, preluarea prerogativelor de conducere a Statului de către tânărul rege Petru II și constituirea unui guvern de uniune națională sub șefiia generalului Dușan Simovici.

Regele Petru a lansat o proclamație către popor și către armată, cerându-le să stea strâns alipiți în jurul Tronului pentru apărarea ordinei înăuntru și a păcii în afară.

Populația a primit cu mari manifestații de entuziasm noua conducere. Membrii guvernului Svetcovici au fost arestați. Principele Paul, fostul regent cu soția, a părăsit Jugoslavia plecând spre Atena. In urmă foștii miniștri au fost eliberați, afară de dl Svetcovici.

Un comunicat al noului guvern asigură că schimbarea provenită este exclusiv de ordin intern și nu interesează politica externă. Se știe că cu o zi înainte guvernul dlui Svetcovici aderase la pactul tripartit. Se așteaptă cu mare interes desfășurarea evenimentelor, întrucât persistă impresia că au fost motive puternice cari au dus la schimbarea de regim și ea va însemna schimbări mari în toate privințele. Toate declarațiile nouei conduceri vorbesc insistent de **independența** *și* **integritatea** *țării, pe cari poporul jugoslav a dovedit că e hotărât să le apere cu o dârzenie extraordinară, mai mult decât alte popoare. Dăm proclamația regelui Petru II:*

Sârbi, Croați, Sloveni,

In această clipă gravă pentru poporul nostru, am hotărât să iau în mâni puterea regală.

Regenții, cari au înțeles cât de întemeiate sunt motivele mele, și-au dat, din proprie inițiativă, imediat, demisia.

Credincioasele mele armate și marina s'au pus îndată la dispoziția mea și execută de pe acum ordinele mele.

Invit pe toți Sârbii, Croații și Slovenii să se ralieze în jurul Tronului. In gravele împrejurări actuale, acesta este mijlocul cel mai sigur de a menține ordinea înăuntru și pacea în afară.

Am încredințat generalului de corp de armată, Dușan Simovici, mandatul de a constituì un nou guvern.

Cu credință în Dumnezeu și în viitorul Jugosluviei, învit pe toți cetățenii și toate autoritățile țării să-și facă datoria față de Rege și Patrie.

Semnat: PETRU II

Cuvântul Patriarhului Jugoslaviei

In fața mulțimii enorme ce se adunase înaintea palatului Patriarhiei, Inalt Prea Sf. Sa Gavrilo, Patriarhul Bisericii ortodoxe sârbe, a rostit următoarea cuvântare:

«Veacuri dearândul, Biserica sârbească și poporul sârb au slujit cu credință și cu devotament glorioasa Dinastie Karagheorghevici.

In acest moment hotărâtor, în care istoria, onoarea și gloria poporului sârb sunt puse în cauză, a răsărit steaua luminoasă a Dinastiei Karagheorghevici, în persoana tânărului Rege Petru II, pentru a salva, împreună cu poporul Său, istoria, onoarea și gloria neamului.

Popor iubit, unește-te în jurul tânărului tău Rege și veghiază: Ca totdeauna, Biserica este cu tine». —

Cuvintele șefului Bisericii au fost primite cu aclamații formidabile.

Solemnitatea instalării episcopești din Timișoara

Marți, în 25 Martie a. c. la praznicul Bunei-Vestiri s'a desfășurat la Timișoara actul instalării P. S. Episcop *Dr. Vasile Lăzărescu.* Solemnitatea acestui act a luat proporțiile unui eveniment național.

Instalarea a săvârșit-o I. P. Sf. Arhiepiscop și Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, cu participarea PP. SS. Episcopi Andrei al Aradului și Nicolae al Orăzii Mari. S'a slujit sfânta liturghie arhierească, cu un mare sobor de preoți în biserica nouă din cartierul Iosefin, ridicată prin străduințele harnicului preot Ioan Imbroane, de curând decedat și regretat de toți care l-au cunoscut. La sfânta liturgie solemnă a cântat corul mixt, condus de măiestrul Dr. E. Grădinariu.

Spațioasa biserică a fost tixită de un public din tot ce are Timișoara mai ales. Din cauza aglomerării mari n'au putut participa gloatele de elevi și eleve nici țărănimea satelor din Episcopia Banatului.

La sfârșitul sfintei liturghii s'au citit: Decretul Majestății Sale, a Regelui Mihai I de către delegatul On. guvern, dl Emanoil Bucuța, secretar general al Ministerului instrucției, educației, cultelor și artelor și Gramata mitropolitană a I. P. S. Arhiepiscop și mitropolit Nicolae al Ardealului. A urmat discursul I. P. S. Nicolae, interpretând semnificația religioasă și națională a instalării primului Episcop al reînființatei eparhii a Banatului, făcând evocarea gândului Marelui Mitropolit Șaguna de a reînființa un centru bisericesc la hotarele de vest ale Mitropoliei ardelene. Mitropolitul de neuitată aducere aminte a deslușit în sufletul bănățenilor dorința de a avea în frumoasa cetate a Timișoarei un centru bisericesc cu un front spiritual de concentrare a energiilor poporului nostru băstinaș în plină emulație cu compatrioții de alte limbi și credințe. Generațiile de fruntași ai Bisericii și ai poporului nostru din Banat au militat neîntrerupt pentru crearea Episcopiei Timișoarei, cu străduințe și jertfe admirabile, iar generația de azi poate fi satisfăcută că străduințele lor au fost duse la biruință. Această biruință le impune tuturora răspunderi de nouă și continue consacrări în slujba lui Dumnezeu și a neamului.

Exprimă mulțumiri P. S. Andrei al Aradului, care cu nobilă înțelegere a cedat părți însemnate din Eparhia sa pentru înființarea Eparhiei Timișoarei, ca să se poată crea un nou centru bisericesc la Timișoara. A adus mulțumiri P. S. Nicolae al Oradiei mari, administratorul noii eparhii până la instalarea P. S. Vasile. Arată apoi necesitatea confruntării vieții de azi cu Evanghelia Mântuitorului.

Pe calea înoirii sufletești, Evanghelia Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos e călăuza sigură a noii vieți. Intr'unul din numerele viitoare se va publica magistrala vorbire, ascultată cu încordată atenție, pentru ideile înalte, cari au răscolit adâncurile conștiințelor și a electrizat sufletul ascultătorilor.

Felicitând pe noul episcop și dorindu-i să înfăptuiască aspirațiunile și nădejdile legate de persoana sa, l-a condus în scaunul arhieresc, de unde și-a rostit discursul program, ascultat cu încordată atențiune de fiii săi duhovnicești, împărtășindu-le arhiereasca sa binecuvântare.

Din cele două discursuri solemne, al I. P. S. Nicolae al Ardealului și al P. S. Vasile al Banatului s'a putut desprinde limpede și concludent postulatul că precum în trecut, tot astfel în prezent și în viitor, Biserica strămoșească e miraculoasa forță de conservare a bunurilor spirituale ale neamului și chezășia sigură a existenței acestui neam.

Biserica trebue păstrată sublimei sale misiuni, ca încorporare a conștiinței neamului, pentru preamărirea lui Dumnezeu și solitoare a mântuirii sufletelor.

Iar misiunea unui episcop este să privegheze ca bunurile spirituale ale neamului să fie pretutindenea vii și dinamice în sufletele credincioșilor de pretutindenea, în toate regiunile pământului strămoșesc și toți fiii acestei sfinte biserici să-și dea partea lor de contribuțiune la apărarea și îmbogățirea acestui sacru patrimoniu spiritual.

La reședința episcopească s'au ținut recepții, la care cultele din Timișoara, armata, justiția, corporațiunile bisericești, culturale și administrative au prezintat felicitările lor noului Episcop. P. S. Episcop Dr. Vasile Lăzărescu a avut pentru fiecare felicitant cuvinte alese de mulțumire și tuturora le-a împărtășit arhiereasca binecuvântare.

Cu acest act memorabil se deschide un capitol nou în istoria bisericească a fraților bănățeni.

Rugăm pe Dumnezeu să învrednicească pe primul Episcop al reînființatei Eparhii a Banatului să înscrie fapte de laudă Celui de sus, păstorire rodnică și propășirea credincioșilor săi în toate virtuțile creștinești și cetățenești. **Arhim. T. S.**

---

prin același ajutor de sus cele mai complicate probleme ce i se pun în calea țintelor sale; fără a fi un sfânt prin încordări ascetice, e totuși nevinovăția și bunătatea întrupată, aureolat de harul dumnezeesc. E smerit, bun, gata să înfrunte cele mai mari greutăți pentru scăparea altora. E smerenia omenească și dispoziția de slujire, încununate de puterea dumnezeească. E foarte mic și în același timp uriaș de mare, e foarte simplu și în același timp uluitor de deștept, e om ca toți oamenii și în același timp mai tare ca puterile diavolești ale smeilor.

Este greu să te reții să nu vezi adunate în chipul lui Făt-frumos trăsături esențiale din chipul lui Iisus Hristos. Sufletul creștin al poporului nostru a trecut din figura lui Iisus linii importante în zugrăvirea portretului lui Făt-frumos. In orice caz e concretizat în el un ideal de tânăr creștin așa cum îl impunea Iisus Hristos ca model și creștinătatea profundă a inimii românești, neomițând nici aureola de lumină și de putere suprafirească de care se împărtășește un asemenea creștin dela Dumnezeu. **D. STĂNILOAE**

Nr. 2706/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoștință că erezii după Păr. protopop Ioachim Muntean, pensionar, protopopiatul Sibiu, decedat la 22 Februarie 1941 în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numărar fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 40,000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 14 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cuvântarea

Dlui general ION ANTONESCU rostită Luni, 24 Martie 1941, cu ocazia comemorării ostașilor căzuți în zilele de 21—23 Ianuarie

Ostași,

Iubiți frați îndurerați,

Regele și cu Nobila Sa Mamă, Țara și cu Mine, Generalii și Armata, se înclină astăzi cu respect și cu pietate în fața celor cari au murit, fără să cumpănească și fără să șovăiască, pentru Țară și pentru Rege, pentru hotare și pentru ogoare, pentru ordine și pentru liniște, pentru libertate și pentru proprietate.

Regele și Țara, guvernul și cu mine, am îngenunchiat și astăzi pe mormintele lor, fiindcă acei ce mor la datorie sunt și rămân alături de icoanele noastre sfinte, icoanele luminoase ale Patriei.

Cu mâna lui nobilă și mângâietare, Regele pune astăzi pe fruntea lor înobilată cununa de lauri pe care nu are dreptul s'o poarte decât acela care cade luptând pentru patrie.

Regele, prin mine, cinstește și răsplătește astăzi pe soldații săi, vă răsplătește pe voi, dragi ostași, cu răsplata vrednicului.

Fiți demni și mândri de gestul Regelui și fiți un exemplu.

Iar poporul, întotdeauna recunoscător, răsplătește cu recunoștința lui și ajută astăzi cu dania lui necerută și neimpusă, pe acei frați îndurerați și cerniți, cari plătind, prin părinții, prin copiii, prin frații, prin soții lor, tributul lor de sânge și suferință pentru salvarea și ridicarea neamului, au plătit propriul lor tribut.

Primiți, mândre dureri, darul pe care națiunea vi-l face astăzi, nu ca o răsplată pentru morții voștri, ci ca o înfierare și mustrare veșnică a acelora cari, trăgând în copiii, în părinții, în frații și soții voștri, au tras în propria lor familie și Patrie.

Să știți și să nu uitați, să știe toți și să nu uite nimeni, că Regele răsplătește și poporul pedepsește.

Regele răsplătește astăzi pe acei ce au căzut eri. Îi răsplătește fiindcă, fiind simbol înălțător al datoriei împlinite, au continuat, căzând, dâra largă și luminoasă pe care au mers înaintașii și pe care trebue să urmeze și urmașii.

In drumul către veșnicie și în lupta pentru înfrățire și pentru întregire, Nația, fără să cântărească și fără să șovăiască, a semănat nenumărați martiri și eroi în mersul ei istovitor dar izbăvitor, către culmile de apoteoză către care o duce, greu dar sigur, chinuitor dar înălțător, și destinul, și dreptul, și străduința, și puterea.

Către aceste culmi vom ajunge, fiindcă nu poate fi și nu va putea fi greutate care să ne împiedece.

Am pus două mii de ani să ne apropiem de ele.

Vom lupta de va fi nevoe încă un milion de ani, să ne urcăm pe ele.

Nici svârcolirile, nici sălbătăcille, nici falsificările îndrăzneților nu ne intimidează.

Acei ce au reînviat în lumea de azi în raporturile lor cu acei lipsiți de apărare, teroarea și sălbătăcia barbară a lumii de altă dată, vor fi să fie singurii, înfierați de contimporani și pedepsiți de istorie după cum merită.

Eu m'am înclinat în fața unei situații găsite.

Impreună cu poporul nu am acceptat-o ca definitivă și nu o vom accepta niciodată.

Nu va fi liniște în acest colț al Europei, — și nu va fi dreptate adevărată în lume, cât timp nu se va face sau nu-și va face dreptate poporul românesc.

Și se va face.

Acest lucru îl afirmă prin mine, și odată cu mine, toți aceia cari au vieți de jertfit.

Dela mine cel mai bătrân dintre voi până la cel mai tânăr ostaș al acestei țări le avem cu toții.

Fiindcă poporul român este gata de toate jertfele, dar așteaptă să i se înțeleagă jertfele; și știe să respecte onoarea, dar așteaptă să i se respecte onoarea.

Trăiască Regele,
Trăiască Oastea României,
Trălască România.

Ultima noutate a Sibiului teologic

Zilele acestea a apărut de sub teascurile șaguniene, ca a 20-a operă din „Seria Teologică", impunătoarea lucrare a Păr. Dr. Grigorie T. Marcu: «Antropologia Paulină».

E o operă de adevărat conținut teologic, tratând una din cele mai intime, mai miezoase probleme ale preocupărilor de gândire și de viață creștină. Antropologia este azi tema esențială, dacă nu unică, a întregei cugetări omenești. In marile desbateri asupra ființii și destinului omenesc, e cum nu se poate mai binevenit acest serios studiu care arată ce spune creștinismul despre om, ce e omul privit dintr'un punct de vedere mai adânc, potrivit cu misterul în care se înfățișează învăluit tot mai mult gândirii contimporane această ființă centrală a lumii văzute.

Cartea Păr. Marcu, lucrată după cele mai scrupuloase norme ale investigației științifice, cu utilizarea unei vaste bibliografii ajutătoare, este cea dintâi care se ocupă de această temă de teologie paulină în literatură românească. Cele peste 300 pagini strălucesc însă și prin haina unui stil sprinten, clar, frumos, așa cum îl cunosc prea bine cetitorii Păr. Marcu.

Asupra cărții acesteia, de înaltă valoare pentru teologia noastră, va trebui să revenim în coloanele ziarului nostru.

Slovă bună din Ardealul cedat

Fiecare veste bună, care sosește la noi din cuprinsul Ardealului nostru vremelnic înstrăinat, poartă cu sine ceva specific și tainic, ceva cu neputință de tălmăcit în cuvinte și slovă. Veștile acestea nasc în noi, mereu un accent nou, o nostalgie plină de tristețe și ne amintesc locuri scumpe, o soarte vitregă și niște frați dragi rămași să robotească, pe acele meleaguri românești, întru nădejdi de mesianism răzbătător prin veacuri și orânduiri omenești.

Zilele trecute, în locul altor vești, ne-a sosit slovă bună și ortodoxă tocmai dela Cluj. Și ne bucurăm mult de ipostaza ei solitoare spre fericite nădejdi.

Este vorba de două *„Cărți de religie ortodoxă"* — clasele I și II-a primară — și de broșura: *„Din viețile Sfinților"*. Ele au răzbit la lumină din hărnicia Părintelui *Fl. Mureșanu* și sunt izvodite în „Editura episcopiei ortodoxe române" din Cluj. Tipărite cu aprobarea și arhiereasca binecuvântare a neostenitului vlădică *Nicolae Colan* al Clujului, cărțile acestea înfățișează puncte de sprijin întru luminarea copiilor din școala primară și întru îmbogățirea sufletească a dreptmăritorilor noștri creștini din toate părțile.

Cărțile de religie prezintă un aspect potrivit menirii cu care au fost investite. Ele sunt scrise într'o limbă curat românească și poartă o întreagă bogăție de clișee bine alese. Lecțiile, lucrate pe înțelesul copiilor, se succed în virtutea unei programe analitice pe care nu o discutăm, fiindcă ea este aflată bună, se vede, în eparhia Clujului.

Broșura: «*Din viețile Sfinților*» inaugurează biblioteca populară religioasă „Veniți de luați lumină". Ea prezintă spicuiri din viața și învățătura sfinților: Antonie cel Mare, Macarie Egipteanul și Efrem Sirul. Foarte ușor accesibilă poporului de rând, broșura se lasă cetită cu bun folos sufletesc și de cetitorii mai pretențioși.

Pe lângă „Cărțile vieții", publicațiile de care facem azi pomenire adaugă un pas bine sprijinit în activitatea scriitoricească, pe care a inițiat-o, o încurajează și o patronează, cu atâta dragoste părintească, P. S. episcop Nicolae Colan al Clujului.

Și prețul cărților, prin modestia lui, este accesibil tuturor iubitorilor de slovă românească ortodoxă. **D. Călugăr**

Probleme-Recensii-Comentarii

Problema pregătirii tineretului. — Ziarul bucureştean *Curentul* a întreprins o anchetă asupra chestiunii:

Care ar fi cea mai bună metodă pentru pregătirea tineretului?

Intrebat fiind, I. P. S. Sa patriarhul *Nicodim* a dat un răspuns din care desprindem următoarele:

Numai *educaţia religioasă* — spune Inaltul chiriarh — poate acoperi lipsurile şi asigura tineretului şi patriei un viitor bun. Copiii trebue duşi la Mântuitorul. Cine şi cum să-i ducă? Părinţii, preotul parohiei, învăţătorul satului, profesorul şcoalelor secundare, profesorul universitar, noi cu toţii care dorim să avem neamul şi patria în propăşire şi câţi avem tineret sub mână.

Preotul, care din ziua botezului copilului îl are înscris printre oiţele lui duhovniceşti, să se intereseze de copil, când vizitează casa părinţilor şi când aceştia îl aduc la biserică. Să nu fie copil în sat, care să nu aibă un semn văzut dela preot: o cruciuliţă la gât, o iconiţă la pat, o cărticică de rugăciune, etc.

Când copiii ajung la vârsta de şcoală şi preotul începe să le predea religia, să noteze mai ales sentimentele ce stârnesc în sufletul copilului acele lecţii.

Preotul trebue să păstreze mereu legătura cu elevii săi, nu numai cu cei ce rămân în sat, ci şi cu cei ce trec mai departe la învăţătură. Să aibă cu ei chiar şi corespondenţă scrisă, interesându se de situaţia lor,

Când preotul are ofrande la biserică, să caute să aibă şi părtaşi la ele pe copiii săraci, care să plece din biserică, strângând la sân o părticică din acele ofrande şi căutând înapoi cu ochii plini de recunoştinţă.

Invăţătorul satului de asemenea e dator să ia parte la această operă de apropierea copiilor către Hristos. El trebue să lucreze mână în mână cu preotul, să continue a adăuga şi el ciment şi material întăritor la opera preotului, şi anume: să se ducă Duminica şi sărbătorile cu copiii la biserică, să facă cor cu ei şi cu tinerii, cari au terminat şcoala în trecut, să cânte în biserică sfânta slujbă. Prin asta va lega strâns pe copii de biserică.

Aşa făcând toţi şi fiecare, vom pregăti tineretului viitor fericit, ne vom asigura nouă şi lor bătrâneţe tihnite, vom ajunge să prefacem viaţa socială, şi să asigurăm propăşirea neamului şi a patriei, şi mai ales ne vom simţi fericiţi că ne-am făcut datoria şi am lucrat spre slava lui Dumnezeu şi spre binele copiilor noştri.

† **NICODIM,**
Patriarhul României

*

Cercul preoţesc Rapolt, din protopopiatul Geoagiului, de sub preşedinţia părintelui Vasile Florea, a ţinut, — la invitarea Prefecturii judeţului, — o conferinţă religioasă în parohia *Bobâlna*, în Duminеca ortodoxiei, 9 Martie 1941.

Autorităţile statului îşi dau seama că în deosebi astăzi Biserica lui Hristos — Maica noastră duhovnicească — este puternica rezervă a neamului nostru românesc.

Utrenia şi sf. liturghie au fost servite în sobor de cei 6 preoţi. La pricesnă a predicat părintele *V. Florea* despre Cultul icoanelor în Biserica ortodoxă şi însemnătatea icoanelor pentru evanghelizare.

La sfârşitul sf. liturghii a predicat părintele *Inochentie Firuţă* despre: „Dinasticismul poporului român", arătând iubirea şi legătura ce există între Domnitor şi poporul dela noi.

S'a servit un parastas. Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt al parohiei, condus cu multă pricepere de dna învăţătoare Elena Popescu, din loc.

După masa comună, luată în casele preotului local, credincioşii s'au strâns, la chemarea clopotelor, în număr impresionabil în sf. biserică, ca şi înainte de masă.

In sf. biserică s'a servit în sobor vecernia, la sfârşitul căreia părintele *Adam Marcu* a predicat despre: Sectarism şi Comunism, arătând că sectele religioase sânt puse în slujba Comunismului internaţional.

Facem cu plăcere menţiune, că în timpul, cât s'au servit sf. slujbe şi s'au rostit predicile, corpul didactic, autorităţile administrative locale, au fost de faţă, dându-se prin aceasta bun exemplu în faţa poporului dreptcredincios.

Inălţaţi sufleteşte, şi plini de nădejdi în mai bine pentru neamul nostru, credincioşii s'au întors la casele lor.

Pr. **A. M.**

Nr. 3514/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după Părintele Ieronim Buzea din parohia Dacia, protopopiatul Cohalmului, decedat la 25 Februarie 1941, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu în numărar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40,000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 14 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Ştire personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Luni, 24/III a. c. la Timişoara, pentru a introduce pe P. S. Sa Dr. Vasile Lăzărescu în scaun ca Episcop al Timişoarei; Miercuri, 26/III a. c. I. P. S. Sa s'a întors la reşedinţă.

Inscăunare. Cu ceremonialul îndatinat, s'a făcut, în 25 Martie 1941, inscaunarea I. P. S. Mitropolit al Bucovinei **Tit Simedrea** în catedrala mitropolitană din oraşul Suceava. Inscaunarea a fost săvârşită de I. P. S. Mitropolit Irineu al Moldovei ca delegat al I. P. Sfinţitului patriarh Nicodim. Gramata patriarhală de inscăunare canonică s'a cetit de Cuc. preot Gh. Vintilescu, director al Sfântului Sinod.

Viaţa culturală în Ardealul cedat. *Ziarul clujan* Tribuna Ardealului *a pus temeliile unei biblioteci poporale, din care a tipărit întâia broşură. Cuprinde alese bucăţi din folclorul român ardelean, cu o prefaţă semnată de dl Emil Haţeganu şi adresată sătenilor noştri. — In Duminecile din Postul mare se ţine o serie de conferinţe religioase în sala de festivităţi a palatului Episcopiei. Conferinţele sânt organizate de Societatea femeilor ortodoxe române din Cluj. Intâia conferinţă a rostit-o P. S. Sa episcopul Nicolae Colan, în catedrala clujană, unde la acest prilej s'a dat şi un concert religios, condus de părintele consilier Laurenţiu Curea, — tot atâtea contribuţii pentru înălţarea sufletească a credincioşilor.*

Numărul celor refugiaţi la Sibiu. Dl A. Frăţilă, şef al biroului de refugiaţi, a întocmit o statistică a refugiaţilor în oraşul Sibiu. Din Basarabia şi Bucovina au venit 53 familii cu 141 persoane; din Ardealul de nord 1554 familii cu 4508 persoane; din Dobrogea 30 familii cu 97 persoane. Cei mai mulţi dintre refugiaţi au fost plasaţi.

Stârpirea cerşitorlei. La Craiova — dar s'ar putea şi în alte locuri — a luat fiinţă, cu începere din 21 Martie a. c. un birou de triaj al cerşitorilor. Indivizii, găsiţi cerşind şi vagabondând prin oraş, vor fi triaţi, deparazitaţi şi supuşi examenului medical; se vor lua totodată măsuri pentru a le găsi mijloace de trai mai onorabile şi mai folositoare pentru cei infirmi şi lucru pentru cei apţi. Se va constitui şi o fişă, cuprinzând cazul fiecărui individ dovedit că se îndeletniceşte cu cerşitoria sau cu vagabondajul.

Trecere la alt cult oprită. Prin decret-lege se adaogă, la art. 44 din legea pentru regimul general al cultelor, din 22 April 1928, un aliniat prin care jidovii de religie mozaică nu pot trece la nici un alt cult. Alineatul urmăreşte scopul de a împiedeca infiltraţii nedorite în comunitatea noastră naţională.

Sprijin pentru ceice se căsătoresc şi pentru familii. Guvernul german a hotărât ca în anul 1941 să se acorde suma de *500 milioane* de mărci pentru fondul împrumuturilor de căsătorie şi pentru ajutoarele familiilor. In anul precedent acordase 320 milioane de mărci.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 30 Martie 1941, va predica părintele prot. *Aurel Nanu.*

Conferinţe publice. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, filiala Sibiu — în colaborare cu filiala Cluj aranjează Duminecă 30 Martie 1941 ora 11 a. m. în sala cea mare a prefecturii o conferinţă ţinută de dl profesor univ. *G. Sofronie*, cu subiectul: Ideea creştină şi Convenţia Crucii roşii.

— Seara, la ora 18, în aceeaş sală, va vorbi dl profesor universitar *Ştefan Bezdechi* despre Platon; ear Luni seara, ora 19, tot acolo, va ţinea o conferinţă dl prof. univ. *Iuliu Haţeganu* despre Noua Şcoală italiană.

Poşta redacţiei

Prot. *Cr.* în *M.* N'ai cetit cu atenţie broşura: *Mie a vieţui*; altfel ai fi distins că păr. diacon Mladin semnează numai 3 articole de sub III, deci este autorul numai al acestora. Cele de sub II, IV şi V nu se datoresc păr. diacon Mladin, ci altui autor. Dar au fost cuprinse toate în broşură, reprezentând şi tălmăcind la fel de frumos şi profund, punctul de vedere al Comunicatului Sf. Sinod din 3 Dec. 1940. Spre înţelegerea şi folosul sufletesc al preoţimii noastre.

Nr. 3051—1941 (21) 1—3

Concurs

Pentru întregirea protopopiatului ortodox român **Mercurea,** se publică concurs cu termen de 30 zile prima publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Venitele parohiale din parohia centrală Mercurea şi salarul de paroh de la stat.
2. Locuinţa din reşedinţa protopopească.
3. Diurna protopopească dela stat.
4. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Viitorul protopop va fi şi parohul parohiei centrale Mercurea.

Cererile de concurs, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu în termenul indicat.

Sibiu, din şedinţa plenară din 19 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

* FOIŞOARA *

Eu cred în bunătate

Cât de mult poate să contribue lectura unei cărţi bune de literatură profană la zidirea unui suflet omenesc! După ani de zile, îmi stărue şi astăzi, într'o firidă discretă a inimii, icoana captivantă a eroului lui Johan Bojer din „Marea Foame". In primăvara aceasta mohorâtă, sub al cărei baldachin de azur se consumă una din cele mai impresionante drame ale omenirii, simt o puternică voluptate să cobor în străfundurile eroului plămădit de vestitul romancier scandinav şi să scot de-aici vigoarea morală de care am nevoie pentru a-mi putea alina depresiunea sufletească pe care mi-o produce lumea de azi.

In primăvara aceasta tristă, în care simfonia naturii reînviate nu se poate auzi de zarva războiului, o singură simfonie continuă totuşi să pătrundă până la porţile inimii noastre: simfonia cerului. Ni-o spune aceasta eroul lui Bojer şi cu el atâţia alţi eroi, cari în strădania lor de a-şi găsi un rost suprem în viaţă, au apucat calea care duce la Dumnezeu: calea binelui. E atât de palpitantă lectura romanului „Marea Foame", încât, după terminarea ei, ai impresia că eroul lui Bojer te îmbie să bei din amfora bunătăţii din care s'a adăpat el. Te invită să te împărtăşeşti din prisosul sufletului său, al acestui suflet nobil şi pururea viu din care se revarsă, bunătatea cu toate rodurile ei binecuvântate. Te îndeamnă, stăruitor, să dai la o parte egoismul şi meschinele griji lumeşti şi să-ţi consacri viaţa împlinirii unui mare ideal: ajutorarea şi iubirea de-aproapelui tău. Căci aceasta este ceeace rezumă toată viaţa eroului lui Bojer: ajutorarea şi iubirea de-aproapelui său. Bunătatea, negaţia şi jertfa. Dar mai ales, bunătatea. O bunătate care-ţi deschide orizonturi largi de viaţă spirituală şi de trăire în Dumnezeu atunci când te apleci spre semenul tău căzut în grea suferinţă cu voinţa hotărâtă de a-l tămădui.

Gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul. Adăpaţi-vă sufletul la izvoarele supremei bunătăţi. Apropiaţi-vă cu încredere de vistierul nemărginitelor bunătăţi...

Dumnezeu este întruparea supremei bunătăţi. Aceasta a înţeles-o atât de bine eroul lui Bojer din „Marea Foame", care şi-a făcut din bunătate puternic piedestal de înălţare spre zările cerului. Ascultaţi povestea lui: In marea lui bunătate de oameni, eroul acesta a zidit un oraş cu propria sa trudă, pentru a da posibilitatea de trai celor mulţi şi necăjiţi. Dar, ca'ntotdeauna, se confirmă şi de data aceasta un adevăr îndelung verificat: fă binele, şi aşteaptă răul. Opera de samarinean milostiv a acestui om a fost răsplătită cu rautate. In loc de recunoştinţă, ingratitudine! Pe zi ce trece, oamenii pe cari i-a smuls din ghiarele mizeriei, se poartă tot mai hain cu el. Loviturile curg una după alta. Eroul se simte tot mai izolat până când, în cele din urmă, este ostracizat cu totul din mijlocul celor cărora li-a creat un rost de viaţă. Adânc îndurerat, eroul se refugiază în mahalaua cea mai îndepărtată a oraşului zidit de el. Dar nici aici nu poate scăpa de răutatea oamenilor. Şi într'o noapte se petrece această înfricoşătoare tragedie: un vecin asmute cânele asupra ultimului copil al întemeietorului oraşului. Copilul este sfâşiat în bucăţi. Insă, în aceiaşi noapte, vecinul cade greu bolnav. In zori, n'are cine să-i are ogorul. In casa întemeietorului e jale. La vecin deasemenea. Să răspundă tot câineşte? Nu. Cu sufletul plin de obidă el nu se lasă biruit de rău. Din mirul bunătăţii lui, el scoate puterea unei supreme regăsiri. Şi atunci, sortit să-şi poarte crucea până la capăt, eroul nostru se duce să are câmpul vecinului mărturisind:

— Fac toate acestea, pentruca Dumnezeu să existe!

Intotdeauua iubirea şi bunătatea au creat şi întreţinut viaţa. Niciodată ura şi răutatea n'au putut duce decât la moarte. „Omul cel bun din comoara cea bună a inimii scoate lucruri bune, ear omul cel rău din comoara cea rea scoate lucruri rele", spune Sfânta Scriptură.

Dar un suflet bun e astăzi o apariţie din ce în ce mai rară. Lumea noastră care duce cultul viţelului de aur la paroxism, care vede totul prin prisma celui mai pronunţat materialism, nu poate concepe bunătatea în lumina dumnezeirii, şi mai ales nu se va simţi obligată s'o practice. Iar oamenii cari beau din potirul bunătăţii, oamenii aceia cu sufletul bun ca pâne caldă, în lumea noastră sunt tot mai rari.

Bunătatea, înainte de oricare altă virtute, este reţeta eficace prin care se pot vindeca metehnele de care sufere lumea.

Primăria munic. Sibiu. Serviciul adm.

Nr. 1782/1941

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă, că în conformitate cu ordinul Ministerului Agriculturii Nr. 1027 din 25 Ianuarie 1941 toate locurile de casă virane trebue însemînţate cu legume, cartofi şi porumb, astfel că nici un petec de pământ să nu rămână necultivat.

Contra acelora cari nu se vor conforma ordinului sus menţionat se vor lua riguroase măsuri.

Sibiu, la 15 Februarie 1941.

Primar: **(ss) Dr. Albert Dörr**

Secretar general: **(ss) L. D. Vulcu**

Comunicare

In urma evacuării Ardealului de nord, *Banca Centrală pentru industrie şi comerţ s. a. Cluj*, şi-a mutat sediul principal în oraşul *Turda*, având birourile în strada *Sterca Şuluţiu Nr. 3*, unde activează independent de filiala sa din Turda.

Banca răscumpără cupoanele pe anul trecut la sediul său principal şi la sucursalele sale din: Bucureşti (strada Ion Ghica Nr. 2), Alba-Iulia, Haţeg, Sibiu şi Turda, cu Lei 17 netto.

In Cluj banca a înfiinţat o sucursală, iar în Bistriţa a menţinut sucursala veche. (19) 1—1

(20) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa 3-a **Beneşti,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuţiuni:

1. Intregirea salarului dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială arător şi fânaţ în mărime de 5 jug. şi jumătate, sesiune veche, iar 4 jug. dată prin Reforma agrară.

3. Câte una mirţă grâu dela circa 130 familii.

4. Dreptul de păsunat în păşunatul comunal.

5. Stola Statornică pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.

6. Casă parohială în bună stare cu toate supraedificatele şi cu grădină mare de pomi şi pentru legume.

Gara în localitate.

Concurenţii îşi vor înatnta cererile de concurs însoţite de actele necesare în termenul de mai sus, precum şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta, pe lângă încunoştiinţarea şi aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agniţa, în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita la 8 Martie 1941.

Emil Păcală
protopop

Ad. 6/1941 (16) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Băieşti,** protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în „Telegraful Român".

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat, după pregătirea candidatului.

2. Casă parohială nu este şi parohia nu contribuie la chirie.

3. Sesiunea parohială în teritor de 4 jugăre.

4. Adău câte 2 măsuri (a 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă din parohie.

5. Ziua de lucru de fiecare casă răscumpărată în naturale.

6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, cu autorizaţiunea de candidare, însoţite de actele prevăzute de Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc din Haţeg.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Haţeg în înţelegere cu Consiliul parohial.

Haţeg, 10 Martie 1941.

Ieronim Ciocan
protopop.

Organizaţi Reuniuni de femei

Nr. 36/1941 Par. (18) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al doilea cântăreţ al bisericii Sf. Nicolae din **Petroşani,** protopopiatul Jiu, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, întrucât Statul va bugeta acest post;

2. Unamiecincisute (1500) Lei lunar în mână, dela parohie;

3. Jumătate din taxele obişnuite în parohie, iar unde slujeşte singur, ca cântăreţ, întregi;

4. Locuinţă dela parohie.

Candidaţii să aibă diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu. Vor fi preferaţi cântăreţii refugiaţi.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta Oficiului parohial ort. rom. Petroşani, jud. Hunedoara, — iar candidaţii, cu învoirea prealabilă a parohului, se vor prezenta în parohie pentru a cânta, a face cunoştinţă cu credincioşii şi a se orienta asupra tuturor condiţiunilor de traiu.

Din şedinţa Consiliului parohial ort. rom. ţinută în 14 Februarie 1941.

Prot. **Ioan Duma,**
paroh I.

Nr. 486—1941 (15) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cincşor,** din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Stola uzitată în parohie.

3. Casă parohială cu dependenţele economice.

4. Sesiune parohială de 11 jugăre.

5. Un drept de păşunat pentru 3 vite.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termin, oficiului protopopesc ortodox român Făgăraş.

Concurenţii, cu încuviinţarea prealabilă a acestui oficiu protopopesc, se vor prezenta Dumineca sau sărbătoarea în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Făgăraş, la 28 Februarie 1941.

Prot. **Pavel Borzea**

Buletin de război

Luptele continuă cu înverşunare, în deosebi în aer şi pe mare. In Eritreia Englezii au ocupat puternica fortăreaţă *Cheren* apărată luni de zile de o mare armată italiană ca o cheie a acelei provincii. In Abisinia au ocupat oraşul *Harrar*, al doilea după Addis-Abeba.

A apărut noua ediţie îmbogăţită a *„Cărţii de rugăciuni"*, pentru ostaşi şi pentru popor. Cele două cuvinte pentru cititori ale I. P. S. Sale întăresc inimile şi nădejdile cu duhul lor de mare încredere în destinul neamului. Costul e numai 6 lei. Cucernicii preoţi le pot comanda la P. V. Cons. Arhiepiscopesc.

(17) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cantor ai parohiei **Hălchiu,** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă acest post va fi bugetat cu data de 1 Aprilie 1941.

2. Venitele uzitate în parohie.

3. Sesiune 5 jug. 400 st. p. pământ arabil.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin din Duminici şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea Utreniei şi Vecerniei.

Concurenţi îndreptăţiţi conform regulamentelor în vigoare să-şi înainteze cererile oficiului parohial ortodox-român Hălchiu.

Hălchiu, hotărâre luată în şedinţa Consiliului parohial şi adunării generale parohiale din 9 Februarie 1941.

Preot **Ioachim N. Pura**
paroh.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Ea trebue deci, restaurată în prestolul sufletului omenesc. O, desigur, omul nu va putea ajunge niciodată la o bunătate absolută. Fiindcă bun în înţelesul înalt al cuvântului nu este decât Dumnezeu.

Există în mădularele noastre o lege implacabilă care ne face robii păcatului şi pe care n'o putem eluda. Dar, cu toate piedicile pe care le întâmpinăm în desăvârşirea fiinţei noastre spirituale pe pământ, va trebui să ne impunem o sforţare eroică şi să facem binele, măcar atâta cât ne îngăduie puterile noastre mărginite de întăptuire. Atâta ne cere Dumnezeu...

Şi vom avea atunci o altă primăvară!

V. Sămărtinean

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(31) De protopopul Gh. Maior

N'au decât un rând două, şi acelea poate zdrenţuite. Astăvară însă, am dat peste o biserică cu odăjdii foarte frumoase, ţesute în sat după un model coptic arhaic, deci cu un motiv bisericesc, şi altele cu motive româneşti, din bumbac alb cu bumbac mercerizat D. M. C., şi confecţionate acolo. Mai mare dragul să le fi văzut. Au costat un bagatel faţă cu cele depe piaţă. Iată un mijloc de care s'ar putea folosi orice preot. Cât suflet n'ar pune credincioasele noastre şi ce n'ar jertfi să vadă rodul trudei lor dela războiu vrednic să stea în faţa altarului la slujba Domnului!

Tot atitudine de nediscutabil respect trebue să aibă preotul şi faţă de slujbe. Să nu le săvârşească aşa de mântuială. Să studieze bine tipicul, mai ales la sărbători mari, ca să facă serviciul cât mai corect. E mare gândul să ştii, că oriunde este biserică ortodoxă se face serviciul în acelaş fel. Dar deseori tu, preotul, trebue să dai îndrumări şi celorlalţi colaboratori. Să nu-i faci să creadă, că pot bagateliza şi pot săvârşi după bunul lor plac un lucru închinat lui Dumnezeu pentru preamărirea Lui şi oamenilor pentru înobilarea lor. Şi ai pornit a face odată un serviciu într'un fel, până la sfârşitul vieţii tale fă-l tot aşa, nu-l schimba, nu-l prescurta, nu-l lungi, nu-l modifica. Dacă te grăbeşti să pleci undeva, intră mai devreme, rosteşte ecteniile ceva mai vioiu, dar nu sări. Poporului îi cade greu, îţi ia în nume de rău, şi-l faci să nu mai dea nici el atenţia cuvenită serviciului divin, dacă-l faci de mântuială. Deseori se spune, că serviciul e prea lung. Până acum n'a fost tot aşa de lung? S'a scurtat răbdarea oamenilor, fiindcă s'a scurtat prea adesea zelul slujitorilor. In mijlocul schimbărilor aşa de repezi de azi, să mă credeţi, sufletul omului caută şi simte un razim, o întărire, o bucurie, văzând că tot mai este şi ceva ce nu se schimbă. Cui i se pare, că serviciul e prea lung, n'are decât să iasă când s'a plictisit. Nu acest fel de credincioşi trebue să dea tonul în biserică. Căci pornit odată pe drumul prescurtărilor de serviciu vei tot prescurta, părându-ţi-se pururea că e prea lung. Scurtându-ţi-se răbdarea, se scurtă şi credinţa şi cu mult înainte ţi-ai ucis nădejdea, după care şi dragostea de cele dumnezeeşti trage să moară.

Şi o bunăcuviinţă cucernică se cere din partea preotului, când face un serviciu religios. Mi-a fost dat să văd odată pe un preot cu epitrafilul dinainte, desbrăcându-se de haină până la cămaşă în mijlocul slujbei şi atârnâudu-o de cuiu, fiindcă îi era prea cald. Sau mi s'a spus din partea unei rudenii, că chemase regulat pe un preot să-i facă o sfeştanie în fiecare lună. După câteva luni a renunţat, fiindcă preotul, rostind rugăciunile, scotea pieptenul şi periuţa şi îşi aranja părul şi barba în oglinda din casă. Alţii fac glume, râd, vorbesc în cursul serviciului. Toate sunt păcate, lipsă de respect faţă de Dumnezeu şi faţă de credincioşi, dacă crede că nu i se cere respect şi faţă de sine şi de oficiul, pe care s'a angajat să-l poarte cu vrednicie.

Cum să produci acea disciplină sufletească internă din care să răsară şi să se desvolte mult dorita disciplină externă a crâsnicului, a cântăreţilor, a poporului, acel val de respect nehărmurit, pe care-l aveau într'o măsură aşa de pronunţată înaintaşii noştri? Cu zbierete? Cu dojeni triviale? Cu poliţişti şi jandarmi? Nu! Ea să se impună din internul credinciosului, imitând pe preot. In privinţa aceasta vorba ajută mai puţin. Să se dea poporului exemplul grăitor.

Pentru primele Paşti, pe cari le-am slujit eu, am fost prevenit de unii credincioşi, că e o îmbulzire şi se petrec nişte scene penibile, grămădindu-se toţi deodată să ia paşti ca să alerge cât mai repede acasă la mâncare. Efectul e tocmai contrar. M'am gândit cum să previu răul. Le-am studiat obiceiul local şi executarea lui „pe teren". Mi-am făcut un plan. In cele două dumineci dinainte le-am spus cuvântări potrivite, cum doresc eu să meargă împărţirea sf. paşti. Ei erau neîncrezători în planul meu. Eu însă nu. E adevărat, că provocat de neîncredereu lor, am scăpat şi ameninţarea, că celuice nu se conformează nu-i dau paşti. Intâi m'am opus să le dau paşti acasă, din ajun, cum i-au fost fost obişnuit din comoditate alţi preoţi. Apoi i-am rugat să vie întâiu bărbaţii înşiraţi după bătrâneţe, începând cu cel mai în vârstă până la copii şi'n urmă femeile în aceeaş ordine. Ei mi-au cerut să inversez ordinea categoriilor, ca ele să aranjeze masa până ajung ei acasă; la Paşti m.au rugat să împărtăşesc cu sf. paşti pe femei înaintea lor, a bărbaţilor. Le-am încuviinţat. Am rânduit apoi oameni cari să împartă sf. paşti pentru ceice vor să ducă acasă. Şi le-am spus să nu dea nimănui până nu face mărturisirea, că el a gustat paşti din mâna părintelui. Iar eu am aşezat lângă mine un om cu sf. Evanghelie, unul cu icoana sf. Invierii şi dupăce săruta cartea sfântă şi icoana dam fiecăruia sf. paşti cu lingura. Eram curios şi eu să văd, dacă-mi va reuşi să-i disciplinez sau nu. Şi iată, că abia încep să dau la câteva bătrâne sf. paşti, că un moş fruntaş şi începe a da cu coatele ca să ajungă el mai repede. Puţină prezenţă de spirit şi ceva îndresneală din partea mea au salvat totul.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 6 Arpilie 1941 — Nr. 15

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8
Sibiu

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 d
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvântul Conducătorului

La ceremonia cinstirii ostaşilor cari şi-au făcut desinteresat datoria în zilele de 21—23 Ianuarie, s'a rostit dela locul de supremă reprezentare şi răspundere naţională, cuvântul cel mai răspicat al marei dureri şi aspiraţiuni româneşti. Conducătorul Statului, care e şi un general călit în războiul de întregire naţională, a spus: «*Nu va fi linişte în acest colţ al Europei, — şi nu va fi dreptate adevărată în lume, cât timp nu se va face sau nu-şi va face dreptate poporul românesc. Şi se va face.*»

Generalul Ion Antonescu a pus prin aceste cuvinte degetul pe rană, a dat glas sentimentutui care domină tot cuprinsul sufletului românesc. Tot restul de lozinci, de dispute, de probleme cari au fost sau mai sunt ridicate de unii sau de alţii dintre noi în mijlocul obştei naţionale, sunt diversiuni şi surogate născute sau din naivitatea sau din reaua voinţă a celor ce le susţin şi le umflă. Dela 30 August 1940noi n'avem altă problemă naţională care să merite măcar pe departe o atât de continuă şi de intensă concentrare de suflet şi de voinţă. Primul cuvânt care se desprinde natural dinlăuntrul fiecărui Român este cuvântul durerii pentru ceeace am pătimit şi al hotărârii de înlăturare a nedreptăţii. Acesta e *Cuvântul* prin excelenţă al sufletului românesc de azi, pentrucă el exprimă preocuparea noastră totală, permanentă, neostoită. Toate celelalte cuvinte ce le mai spunem, pe teren cultural, social, politic, îl presupun pe acesta stăruind tăcut, atotstăpânitor, în cugetul nostru. Numai când îl rostim sau îl auzim rostit pe acesta, simţim că vine la expresie fiinţa noastră însaşi, respirăm o gură de aer fără de care nu putem trăi mult.

«Un neam nu poate trăi din abdicări şi renunţări. Un neam trăeşte din afirmarea drepturilor sale imprescriptibile», a spus I. P. S. Mitropolit Nicolae la congresul «Astrei» dela 24 Noemvrie 1940. Da, organic, sufleteşte, nu poate trăi astfel un neam. Aşa cum nu poate trăi un om cu gura şi cu nările înfundate mai mult timp. In zadar i-ai arăta tot felul de lucruri mai mult sau mai puţin interesante, spre a-i distrage atenţiunea. El trebue să respire, sau moare.

De sigur avem azi în ordinea politică aliaţi sau chiar pretini. Dar nu există pretin care să poată lua în nume de rău pretenului exprimarea durerii lui. Nimeni nu poate socoti întru ceva jignitoare pentru pretini o asemenea exprimare a durerii.

Mai ales faţă de pretin trebue exprimată durerea, căci el are mai multă putinţă de înţelegere şi dela el se aşteaptă în primul rând un ajutor.

Noi nu mai putem tăcea deacum înainte; dreptatea ne porunceşte să pledăm pentru ea ca toată lumea să o cunoască. Noi nu mai putem avea, ca naţiune, linişte, până nu vom vedea restabilită sfânta dreptate.

Noi trebue «să ne strigăm aspiraţiunile noastre de pe acoperişul caselor», cum a spus I. P. Sf. Mitropolit Nicolae recent la Timişoara.

Dl general Ion Antonescu a spus ceeace avea de spus fiecare Român, ceeace ardea în inima fiecăruia din noi.

Desigur noi avem şi răbdare. Nu oriçe timp e favorabil realizării unui ideal, oricât de drept şi de implacabil ar fi el. Dar nu e îngăduit şi nimenea nu ne poate opri să trăim neîncetat cu el, să-l urmărim zi de zi, să-l legănăm în gândurile şi cântecele noastre, să-i pregătim înfăptuirea triumfală prin oţelirea noastră morală şi fizică, să priveghiem pentru a prinde cea mai bună clipă a realizării lui.

Dacă pentru prima întrupare a dreptăţii în acest colţ de Europă, au fost în stare să moară optsute de mii de Români, amintirea frumuseţii acestei întrupări trebue să ne facă în stare să murim şi mai mulţi pentru readucerea ei din nou în lumea realităţii. Dacă până nu cunoştea pe Ileana Cosânzeana decât prin închipuire a fost în stare acest neam — Făt-frumosul basmelor noastre — să lupte amarnic cu smeii suferind atât de crâncene însângerări şi greutăţi, cu cât nu va lupta mai vitejeşte acum după ce, cunoscând-o scurt timp aevea, a fost din nou răpită în timpul unui somn din neglijenţă?

Iar Dumnezeu care e cu cei credincioşi, cu cei ce luptă pentru dreptate şi pentru scăparea semenilor din robie şi chin, ne va ajuta. De aceasta suntem siguri ca de răsăritul soarelui, ca de ordinea firească a lumii, ca de Providenţa dumnezeească. **D. S.**

Mărturisire şi pastoraţie

Spovedania este în primul rând şi mai pe sus de orice una din cele şapte taine ale Bisericii creştine. Este taina specială, prin care penitentul primeşte harul iertării păcatelor personale şi al împăcării cu Dumnezeu. Fundamental şi esenţial în materie de spovedanie este deci elementul supranatural, este graţia lui Dumnezeu, este lucrarea harului, care reface raportul omului cu Divinitatea. Preotul duhovnic este deci numai organul, numai instrumentul prin care se face comunicarea darurilor supranaturale.

Dar în taina sfintei mărturisiri duhovnicul este dator ca în afară de rolul de instrument să desfăşoare şi o activitate personală, care nu face parte constitutivă din taina propriu zisă, dar care nu poate fi neglijată fără consecinţe grave pentru mântuirea sufletelor. Această lucrare cu caracter psihologic, pedagogic şi terapeutic este conducerea spirituală, îndrumarea sufletească sau pastoraţia din taina spovedaniei. Elementul haric, însoţit de această lucrare pastorală, fac din taina mărturisirii «una din cele mai sfinte şi mai complexe instituţii pedagogice de educaţie creştină». Desigur, faptul acesta a determinat pe Leibnitz să spună: «Nu putem nega că această instituţie este de o înţelepciune divină şi dacă este ceva distins şi laudabil în religiunea creştină, este această instituţie, admirată până şi de păgâni...»

Lucrarea pastorală din taina spovedaniei nu este însă ceva care se poate face la întâmplare, fără de nici un plan şi fără nici un fel de pregătire anterioară. Preotul-duhovnic, care e chemat să fie în taina mărturisirii *judecător*, *învăţător*, *medic* şi *povăţuitor*, e dator să se pregătească zi de zi şi clipă de clipă cu mare scrupul de conştiinţă, pentruca să poată să-şi îndeplinească cu vrednicie misiunea sa. *Preotul-duhovnic trebue să excelez*e mai ales în timpul «Sfintelor paresimi», — când aproape toţi credincioşii vin la taina mărturisirii — *în moralitate, sfinţenie, pietate, ştiinţe, înţelepciune şi trăire mistică*. Fără această excelare, lucrarea pastorală a preotului nu-i în stare să împrumute sufletelor mărturisite aripi de înălţare la Dumnezeu, iar la o asemenea excelare nu se poate ajunge decât prin post, prin rugăciune, prin meditaţie şi lectură continuă.

Credincioşii trebue lămuriţi asupra faptului că pentru toate greşalele pe care le facem noi oamenii, Dumnezeu a rânduit două scaune de judecată: unul aici pe pământ în taina sfintei mărturisiri şi altul în cer la a doua arătare a Mântuitorului. In scaunul de judecată de pe pământ judecă un om, plin de milostivire, în scaunul de judecată din cer stă ca judecător Dumnezeu, plin de dreptate. «*Cine se judecă pe pământ se iartă, cine se judecă în cer se osândeşte*». Deci opera pastorală a preotului trebue să aducă pe fiecare suflet la judecată în taina spovedaniei, spre a dobândi astfel fiecare mântuire.

Ca învăţător, duhovnicul e dator să dea penitentului toate lămuririle necesare, ca el să se descurce şi să se elibereze din mrejele păcatelor. Pe unii, precum observa cineva, îi va duce de mână, ca pe cei care îşi redresează mersul după vindecarea unei paralizii, ţinându-i strâns spre a nu cădea, când picioarele sunt gata să i lase. Pe alţii, care se învaţă să meargă, pentru a le da curaj să continue, precum au început, sau să intervină la cea dintâi înclinare a lor în altă parte. Va lămuri însă pe fiecare asupra îndatoririlor speciale pe care le are faţă de Dumnezeu, faţă de biserică, faţă de aproapele său şi faţă de sine.

Ca medic, duhovnicul e dator să verse din sufletul său mir şi untdelemn, să toarne balsamul mângâierii care alină durerea, alungă povara şi tămăduieşte rana pricinuită de păcat în sufletul omului.

Ca povăţuitor, duhovnicul îndrumă sufletele penitenţilor spre căile desăvârşirii, le întăreşte voinţa, le stimulează hotărârea, le trezeşte gustul virtuţii şi al binelui şi îi călăuzeşte spre limanul fericirii eterne.

Prin o asemenea lucrare pastorală taina sfintei mărturisiri devine într'adevăr al doilea botez, care renaşte sufleteşte şi face făptură nouă, care spală toată întinăciunea păcatului şi sădeşte pe om din nou în ogorul în care se varsă întreg harul cerului.

E timpul sfintelor paresimi! Harul lui Dumnezeu stă gata să coboare în suflete, iar penitenţii aleargă cu sutele de mii să primească acest dar! Suntem noi duhovniciii pregătiţi şi gata oricând, ca cu cheia darului care ni s'a dat, să descuiem toate sufletele, să ridicăm toate zăvoarele, să facem în spovedanie opera de păstorire individuală în aşa fel încât în noaptea sfintei Invieri să nu mai fie în parohia noastră nici un suflet mort, ci totul să fie aprins şi desăvârşit luminat de lumina lui Iisus Hristos Mântuitorul nostru?

Pr. Sp. Cândea

Recensământul

Duminecă, în 6 April 1941, se face recensământul general al ţării.

Cu acest prilej, Conducătorul statului, dl general *Ion Antonescu*, a dat o proclamaţie către ţară, spunând:

Români, — Sprijiniţi cu grijă şi încredere opera de recensământ.

Ea urmăreşte să înfăptuiască o cunoaştere exactă a familiei, a proprietăţii şi a tuturor elementelor noastre naţionale.

Statul cheltueşte treisute de milioane de lei pentru a împlini această operă de informare, pe temeiul căreia să se poată guverna ţinând seama de toate amănuntele realităţii noastre, ceeace nu s'a făcut până azi.

Toţi românii trebue deci să sprijine opera de recensământ, fiindcă pe ei se sprijină; şi dacă rezultatele recensământului n'ar reuşi să fie exacte, atuncia ar însemna că banii statului — banii tuturor — să fie risipiţi, şi opera de recensământ din nou reluată.

Deaceea vă îndemn pe toţi, să puneţi toată grija în răspunsul ce daţi. Fiindcă acest recensământ nu este o formă goală şi rece de administraţie, ci mijlocul sincer şi cald ca să vă pot ajuta pe toţi şi pe fiecare.

Din pervazul veşniciei

Citadela de dincolo de culme

Celebra carte a lui A. J. Cronin, Citadela, nu este numai o captivantă frescă a societăţii engleze contimporane, un rechizitoriu împotriva medicilor cari şi-au comercializat profesiunea. Ea este, înainte de toate, o caldă pledoarie pentru concepţia idealistă de viaţă.

Viaţa lui Andrew Manson, personagiul-axă al romanului, a fost, la începutul carierii sale de doctor provincial, o poemă de lumină pastorală. .Sufletul lui era o harfă de nebănuite armonii lăuntrice. Din adâncurile acestui suflet ţâşneau sentimente de bunătate, de înţelegere a suferinţelor celor mulţi, de caritate, de umanitate. El se indentifica întru totul cu această nobilă misiune de medic.

Alături de viaţa lui Manson, se scurgea în aceeaş albie idealistă, viaţa soţiei sale. Sufletul ei era însă mai viu, decât al lui Manson. Femee, de o frumuseţe fizică statuară, această tovarăşă de viaţă a lui Manson era înzestrată cu o frumuseţe spirituală uimitoare. Era o candelă veşnic aprinsă. Manson, dupăce vremea entuziasmului dela început a trecut şi după ce s'au mutat din oraşul patriarhal de provincie într'o mare metropolă, şi-a aruncat întreg idealismul peste bord şi s'a lăsat stăpânit de pasiunea banului, de dorinţa de a se îmbogăţi cu orce preţ şi prin orce mijloc. Profesiunea sa de medic este tot mai adânc eclipsată de pofta de a câştiga câţi mai mulţi arginţi, cu riscul oricăror abateri morale. Prins pe povârnişul acestor tentaţii, el uită, rând pe rând, cele mai elementare comandamente de etică profesională medicală. Uită pe cei săraci şi necăjiţi, pe cari odinioară îi consulta gratuit şi-i îngrijea cu o paternă afecţiune. Rând pe rând, se aştern păcatele peste sufletul său şi-i paralizează orce avânt spre inima cerului. Torentul afacerilor îl duce tot mai departe şi de Dumnezeu, şi de idealurile frumoase ale vieţii, şi de soţia sa.

Atunci, ca printr'o minune, intervine credincioasa lui tovarăşă de viaţă, care a rămas vie spiritualiceşte, ca o statornică mustrare, în umbra căminului lor conjugal. Ea nu s'a lăsat ispitită de niciо deşertăciune lumească. Pledoaria ei pentru a-şi readuce soţul la viaţa desinteresată, dela începutul carierii sale de doctor, este impresionantă.

— „Nu-ţi mai aduci aminte, Andrew, cum îmi vorbeai de viaţă, că este o luptă împotriva necunoscutului, un asalt spre înălţimi, ca şi când ai vrea să cucereşti o fortăreaţă pe care n'o poţi vedea, dar a cărei existenţă o bănueşti că trebue să fie undeva dincolo de culme?"

Sforţările ei sânt atât de eroice, încât în cele din urmă reuşeşte să-l aducă în făgaşul idealismului. Bucuria ei este nemărginită. Căci soţul ei „pierdut a fost, şi s'a aflat, mort a fost, şi a înviat". Reverimentul spiritual al soţului ei stârneşte în sufletul acestei plăpânde făpturi un ecou atât de puternic încât, în entuziasmul ei, traversând în fugă strada — pentru a face cumpărături dela o prăvălie din apropiere, ca să improvizeze o masă frugală soţului ei, — ea este călcată de un automobil şi omorâtă pe loc... Jertfa ei n'a rămas însă zadarnică. Căci soţul ei a fost readus la adevărata viaţă. Şi va porni să cucerească abia acum, fără să se mai poticnească, citadela de dincolo de culme...

După ani de zile dela consumarea tragicului eveniment al morţii soţiei sale, ducându-se odată în cimitir să se reculeagă şi să plângă pe mormântul ei, şi ridicându-şi privirea ostenită în sus, el a zărit în adâncul cerului „o trâmbă de nori luminoşi, cari luaseră forma unui zid cu metereze". Era viziunea citadelei idealurilor sfinte de viaţă, pe care soţia sa a cucerit-o şi a pecetluit-o cu jertfa propriei sale vieţi. Era imaginea citadelei de dincolo de culme, pe care va trebui să o cucerească şi el, aşa cum a cucerit-o adorabila şi neuitata sa soţie.

Citadela din cartea lui Cronin nu este o creaţiune fictivă de romancier. Citadela aceasta este supremul obiectiv spre care trebue să tindă orce suflet omenesc. Ea simbolizează cea mai înaltă concepţie de viaţă la care poate adera un om: concepţia religioasă-creştină. Forţăreaţa aceasta, a cărei viziune ne atrage pe fiecare atunci când scrutăm nemărginitul orizont, este fără îndoială cerul năzuinţelor şi nădejdilor noastre creştine. Dumnezeu ni a dat viaţa ca să cucerim cu ea această cetate spirituală. Dar, pentru a cuceri cerul acesta, trebue să trăieşti idealurile creştine de viaţă cu toată ardoarea sufletului tău.

Fiul lui Dumnezeu a fost trimis în lume ca să potenţeze viaţa acestui suflet... „Eu am venit ca să aveţi viaţă..." Viaţă deci, cere Dumnezeu dela om. Suflet viu cere Dumnezeu dela om. Căci numai „duhul este care face viu".

Citadela de dincolo de culme? Cetatea de metereze veşnice, spre care trebue să tindă orce suflet omenesc?...

Aş vrea să strig aceste cuvinte cu voce de herald, de pe toate acoperişurile caselor.

Omul însă caută astăzi împărăţia *pământului* şi luptă năpraznic pentru cucerirea acestei împărăţii. Filosoful Nietzsche ilustrează, în felul său, tendinţa omului de a-şi seculariza ţelurile de viaţă şi de a ajunge să fie stăpân nediscutat peste împărăţia pământului. „Mai bine împărăţia pământului, decât împărăţia cerurilor..."

Când omul ajunge la asemenea concepţie materialistă de viaţă, nu trebue să ne surprindă ceeace se întâmplă astăzi în lume. Lupta omului pentru împărăţia pământului, adecă abdicarea dela orce demnitate spirituală, explică haosul şi desechilibrul care stăpânesc lumea. Inlocuirea omului spiritual, cu omul de lut, justifică toată tregedia prin care trece omenirea. Sub imperiul acestei dogme nefaste a materialismului, omul a devenit o fiară care sfâşie pe semenul său fără nici o remuşcare de conştiinţă. Când omul se desparte de Dumnezeu, nu mai ştie ce este iubirea, ce este mila, ce este iertarea, ce este dreptatea.

Dece să ne mirăm, deci, când vedem atâta nedreptate în lume, atâta minciunnă, atâtea fărădelegi, atâta ură şi răsbunare, urgie şi suferinţă!

Căci, *fără Dumnezeu şi fără legea Sa*, pământul se preface în adevărat iad, nu într'o împărăţie de fericiri...

Când se va sfârşi oare întunerecul acesta din lume? Prima rază de lumină pe care ni-o trimite primăvara aceasta, va fi oare, o rază providenţială? Va împrăştia ea oare întunerecul masiv din lume? Vântul acestei primăveri, care a început să bată atât de domol şi de odihnitor, ne va aduce din nou ecoul impresionant al chemării Mântuitorului: „Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi toate celelalte vi se vor adaoge vouă!". Ne va sosi în primăvară aceasta oare, odată cu rândunelele, şi mult aşteptatul porumbel, purtând în ciocul său ramura de maslin a păcii?"

După potolirea uraganului şi după o experienţă dureroasă, omul va trebui să înveţe, că singura străduinţe care nu-l poate înşela niciodată, este aceea pe care o cheltueşte pentru cucerirea obiectivului spiritual, pe care i l-a stabilit Dumnezeu: Citadela de dincolo de culme. Va trebui să-şi revizuiască radical concepţia materialistă de viaţă, să se lepede de obsesia împărăţiei pământului şi să înţeleagă, că nu mai poate luptă pentru realizarea acestei utopii decât cu riscul unor dezastre şi mai mari. Să revină la principiile de viaţă creştină, fecunde şi eterne. Căci numai din aceste principii îşi poate face piedestal de netrecătoare bucurii. Să-şi repună sufletul în toate prerogativele lui, fiindcă numai „duhul este care face viu", numai el poate să dea omului o împăcare desăvârşită, ajutându-l să cucerească citadela de dincolo de culme şi să intre în comuniune nemijlocită cu Dumnezeu.

V. Sămărtinean

Manifestări de aderenţă

In conferinţele pastorale de primăvară ale anului curent, preoţimea din Arhiepiscopia noastră, luând cunoştinţă de articolul «*Precizări*» care s'a publicat în Nr. 12 al acestei foi, îşi exprimă mulţumirea unanimă faţă de cuprinsul menţionatului articol.

Din protopopiatul *Zarandului* s'a trimis următoarea telegramă:

I. P. S. Sale mitropolitului **Nicolae** *al Ardealului, în Sibiu:*

Cu supunere fiască Vă rugăm să primiţi cele mai adânc simţite mulţămiri pentru înfierarea plină de demnitate creştinească şi naţională apărută în articolul «Precizări» din Telegraful Român, a tuturor elementelor care au distrus, sub diferite forme, moralul poporului român, ear când efectele operii lor s'au dovedit dezastruoase pentru viaţa şi siguranţa statului, pun vina în sarcina bisericii şi a preoţimii, căutând un ţap ispăşitor; în loc să vadă bârna în ochiul lor, văd paiul în ochiul altora. In lupta ce o duceţi pentru prestigiul bisericii, luptă grea dar necesară, preoţimea din Zarand este alături de I. P. Sf. Voastră, şi cu devotament şi supunere va executà ordinele Inalt Prea Sf. Voastre. — In numele clerului din Zarand: Protopop **Ioan Indreiu.**

Proprietăţi ce trec în patrimoniul public

Cu prilejul publicării recente a Decretului-Lege privind **exproprierea urbană, a proprietăţilor jidoveşti,** *dl general* **I. Antonescu** *declară următoarele:*

1. — Decretul pentru trecerea proprietăţii urbane evreeşti în patrimoniul statului este un Decret de restabilirea unor drepturi istorice ale naţiunii române şi de întoarcere la tradiţia noastră **naţională şi creştină** *în concepţia proprietăţii.*

2. — Decretul este un act de reconstrucţie a societăţii româneşti, care trebue aşezată pe baze sigure de respect al muncii şi dreptului românilor de a-şi stăpâni instituţiile avuţiilor româneşti.

3. — Acest Decret este, în acelaş timp, dovada integrării poporului român în spiritualitatea naţionalistă care străbate Europa, fixând temeliile viitoare şi sănătoase ale vieţii naţiunilor. In această lume nouă poporul român aducè nu o adaptare superficială, ci omagiul sincer al regăsirii celui mai autentic trecut românesc.

4. — Reforma la care păşim astăzi, se va realiza treptat, pentru ca nici o turburare economică şi socială să nu se producă. —

Prin opera aceasta, ca şi prin exproprierea bunurilor rurale, dl general Ion Antonescu îş înscrie numele în paginile cele mai de cinste ale istoriei neamului românesc. Se realizează ideea bunilor fruntaşi români, cari au cheltuit muncă de ani de zilè întru combaterea influenţei jidoveşti pe teren economic, spiritual şi social, fără a putea înjghebà o majoritate sdrobitoare împotriva iudaismului cu însuşirile lui caracteristice: capitalul jidovesc aveá putinţa de-a hotărâ politica în ţara noastră, — şi, aşa zicând, în toate ţările din lume.

Exproprierea, hotărâtă de guvernul român, se va face, firește, contra despăgubire şi se va plăti pe dreptate.

Sânt şi cazuri, precizate în lege exact, în care bunurile nu vor fi expropriate, b. o.: celor împământeniţi individual până la 1914; se exceptează şi imobilele celor căsătoriţi cu români de mulţi ani şi cari au copii români etc.

Nr. 3790/1941

Comunicat

Onor. Minister al cultelor şi artelor — Direcţiunea cultelor, ne-a comunicat prin adresa cu Nr. 1941 din 12 Martie 1941 că neavând la dispoziţie nici fonduri şi nici personalul tehnic necesar pentru repararea bisericilor avariate de cutremurul din 10 Noemvrie 1940, reparaţiile urmează a fi efectuate pe cont propriu, sub supravegherea serviciilor tehnice judeţene sau municipale locale: luându-se autorizaţia comisiei Monumentelor istorice, pentru bisericile monumente istorice, şi a serviciului tehnic al eparhiei pentru bisericile, care nu sunt monumente istorice.

Sibiu, la 31 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 240/1941 (22) 1–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Zdrapţi,** protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola reglementară.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor trimite Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregì parohia prin numire.

Sibiu, din şedinţa bisericească, ţinută la 1 Aprilie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Bibliografie

Onisifor Ghibu: *Politica religioasă şi minoritară a României.* Cluj 1940. pg. 850.

Este o nouă lucrare a dlui prof. O. Ghibu, tot atât de masivă, tot atât de strivitoare, prin mulţimea documentelor ce le conţine, pentru acţiunea subversivă ce-au dus-o ordinele catolice maghiare în România şi pentru slăbiciunea arătată de fostele guverne româneşti faţă de ele, până la încheierea acelei epoci în dezastrul naţional din Iunie 1940.

Cine ar putea să rezume măcar peripeţiile unei lupte de douăzeci de ani pe care autorul cărţii a purtat-o cu aceste organizaţii subversive, de multeori părăsit de toţi, luptă pe care o descrie în acest volum la lumina unui uriaş material documentar?

Cartea ar trebui citită de toţi intelectualii români, ca măcar în viitor să ne putem păzi de imensa primejdie, pe care aceste ordine o reprezintă, acoperită de masca pioasă şi înşelătoare a catolicismului, pentru neamul nostru în numele maghiarismului. Să ne păzim măcar în viitor de greşelile catastrofale pe cari le-au comis guvernanţii noştri, fie din ignoranţă şi din indiferenţă, fie din prea puţină tărie de caracter.

Este urmărită în deosebi în carte şerpuitoarea acţiune a ordinului premonstratens, care prin acte falsificate şi prin tot felul de asemenea mijloace, a subminat ca unul din cei mai redutabili vrăjmaşi ai românismului, statul nostru, ajutat combinat de Vatican şi de Budapesta.

Cartea aceasta este ultima apărută în Cluj, înainte de ajungerea lui din nou sub stăpânirea ungurilor. Este un amănunt semnificativ.

Rânduеala sfintei slujbe a dumnezeeştilor Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos (Paştile), trad. de Protos. *Nicodem Ioniţă.* Ed. sfintei Măn. Antim, Bucureşti, 1941. — Pg. 31. Preţul?

Broşura face cunoscut felul sfintei slujbe a Paştilor, aşa cum se făcea în Rusia şi apoi în eparhiile din Basarabia.

Biete iluzii

Adevărul în chestiunea opririi de către Vatican a prozelitismului maghiar printre Românii din Ardealui răpit

In ziarul „Universul“ (Nr. 88 a. c.), a apărut o corespondenţă trimisă din Alba-Iulia, care scoate cele mai optimiste concluzii dintr'o situaţie înţeleasă tocmai pe dos. Iată faptele.

Tâlcul lor adevărat va urma.

1. Corespondentul provincial al ziarului numit, a citit într'o foae eclesiastică venită cu mare întârziere din Roma, că aşa zisul „sfântul scaun“, a dat un decret, intrat în vigoare la 23 Noemvrie 1940, care hotărăşte următoarele:

«Pentru observarea strictă a disciplinei ce prevede că fiecare credincios trebue să aparţină ritului în care s'a născut, Sanctitatea Sa Pius al XII-lea s'a îndurat a hotărî, că facultatea de a trece dela un rit la altul se poate admite numai de către Sfântul scaun.

«Incetează prin urmare facultatea de care se bucurau nunţii şi delegaţii apostolici pe baza decretului din 6 Decemvrie 1928, rezervându-se direct acestei Sfinte congregaţiuni dreptul de judecată în toate chestiunile ce se referă la trecerea dela un rit la altul, fie că e vorba de clerici, fie de simpli credincioşi.»

2. Indată după răpirea Ardealului de Nord, oficialitatea ungurească a deslănţuit, după vechiul năravy, o adevărată teroare administrativă în potriva Românilor greco-catolici, silindu-i să treacă de la *ritul* unit la *ritul* romano-catolic. Cu ce scop? Ca să se falsifice încă odată datele recensământului, confundând — voit — după o metodă perfidă, practicată şi altă dată, *originea etnică* cu *confesiunea*. Romano-catolicii din Ardeal fiind aproape sută la sută cetăţeni de origine etnică maghiară, e aşa de simplu să-l treci pe un unit — român, rutean sau altfel — la *ritul* romano-catolic, pentru ca apoi, la numărătoarea populaţiei, să-l faci scăpat aşa ca „din greşală“ printre maghiari, din pricina culorii sale confesionale. Străinătatea nu se va ostenì să controleze la faţa locului exactitatea înregistrărilor, numărul „maghiarilor fără voie“ creşte şi treaba e gata: pretenţiile teritoriale ale coroanei cu crucea strâmbată de fărădelegi apar „deplin îndreptăţite“ şi agitaţia revizionistă are toate şansele să fie luată'n serios. Şi chiar să obţină reparaţii monstre (sau, mai bine: monstruoase). Ca astă vară, în cetatea valsului nemuritor.

Numitul corespondent face o apropiere între această perfidă metodă maghiară de sporire biurocratică a populaţiei amatoare de ciardaş şi între decretul papal pomenit. Şi se înduioşază foarte. Alăturea de el, vor face acelaş lucru mai toţi cititorii mişcătorului său reportaj, cari nu vor pregeta, de sigur, să-l preamărească pe „Sfântul Părinte“, pentru că „reprimă prozelitismul conceput ca armă politică de dominare, de către statul maghiar“.

Aşa-i?

Nu-i aşa!

Hotărârea pomenită nu constitue o măsură de favoare pentru oropsitul element românesc din Ardelul răpit, de care Vaticanul se desinteresează acum ca şi altă dată.

Aceasta — cum precizează textul însuşi — a fost dată *„pentru observarea strictă a disciplinei ce prevede că fiecare credincios trebue să aparţină ritului în care s'a născut“*. E vorba deci de o măsură menită să menţină statu quo-ul lăuntric al monarhiei papale, să prevină schimbări de rit ca cele obicinuite înainte cu câţiva ani între cehi şi polonezi bunăoară: romano-catolici, cari se pregăteau pentru preoţie, treceau la uniaţie, ca să se poată... însura. Vaticanul admite şi încurajează prozelitismul printre nepapistaşi. In cazul de faţă, Românii uniţi din nordul Ardealului n'au nevoie să mai fie convertiţi la primaţie câtă vreme ei sunt deja încorporaţi la biserica romano-catolică şi legiuirile papale recunosc de drept şi de fapt ritul lor.

Dar dacă autorităţile maghiare se fac forte să-i treacă totuşi pe Românii uniţi la romano-catolicism, guvernul din Budapesta va avea ori când atâta trecere la Vatican în cât să obţină de la Episcopul Romei o încuviinţare pe care până acum i-o dădeau nunţii apostolici- Simpatia „Sfântului Părinte“ faţă de zeloasa naţiune maghiară e prea tandră ca să îngădue refuzuri în asemenea cazuri.

Prin urmare, decretul pomenit este în realitate inoperant. N'a fost dat de dragul Românilor şi nu va curma abuzurile maghiarilor. Aceştia din urmă, vor continuă să se poarte aşa fel în cât să nu-şi desmintă nici în viitor faima de meşferi iscusiţi în desnaţionalizarea popoarelor cari le-au încăput pe mâini. Afacerea Hajdudorogh spune tot în această privinţă.

Induioşarea corespondentului cu pricina, a cărui bunăcredinţă n'o punem câtuş de puţin la îndoială, a fost pricinuită deci de-o biată iluzie.

Hotărârea de a nu admite schimbări de rit în sânul bisericii papale, e veche. Decretul amintit o confirmă numai. Atâta tot. Ceea ce înseamnează că îndepărtarea uniţilor de fiinţa neamului lor este socotită la Roma mult mai deplină decât o admit ei înşişi.

† Contele Paul Teleki

Primul ministru al Ungariei, contele *Paul Teleki* s'a sinucis, trăgându-şi un glonte în tâmplă. Servitorii l-au găsit mort în dormitor, Joi dimineaţa. El sfârşeşte tragic la abia două luni după moartea venită iară în ritm grăbit şi neaşteptat, a contelui Csàki, celalalt semnatar al arbitrajului dela Viena din partea Ungariei. Se fac fel de fel de presupneri asupra acestui gest de disperare din partea primului ministru ungar. Se poate că cele 3 scrisori lăsate de el, vor contribui la lămurirea lui. Pare că „este ceva putred în Danemarca.“

Nu este potrivit a se face cuiva procese când coboară în mormânt. In acel moment s'a produs deja intervenţia celui mai drept şi mai pătrunzător dintre judecători.

Ne mulţumim de aceea să înşirăm simple câteva date biografice din viaţa dispărutului. El a fost profesor de geografie cu renume chiar dincolo de hotare servindu-şi şi în această calitate patria peste toate limitele. Ca atare a fost directorul Institutului Geografic din Budapesta în a cărui activitate ştiinţifică intră şi confecţionarea francilor francezi atât de asemănători cu cei autentici, de acum câţiva ani prin contele Windischgrätz, în slujba propagandei revizioniste.

Muncii sale ştiinţifice şi talentului său iscoditor se datoreşte şi celebra hartă a Transilvaniei cu multe goluri albe, marcând absenţa oricărei populaţii în anumite regiuni complect româneşti.

Atrocităţile maghiare împotriva Românilor din Ardealul atribuit Ungariei vor fi celebre în istorie şi prin faptul că îi au pe acest savant conte de autor. Delegaţia de români care s'a prezentat la el pentru a se plânge de aceste neplăceri, a fost mângâiată cu înţeleptul răspuns: „Nu e nuntă fără lăutari“. Deci să fie lăsat poporul maghiar să se bucure niţel, cu lăutarii lui favoriţi, constătător din astfel de divertismente. Iar unui aristocrat ungur din Ardealul neatribuit, care i s'a plâns de tratamentul aplicat Românilor expulzaţi din teritoriile ocupate de Ungaria, i-a răspuns: „Eu am dispus să fie trataţi în felul acesta“. Din mintea lui a ieşit şi planul desfiinţării proprietăţii româneşti din Ardealul atribuit.

Faptele acestea arată că procesul desechilibrării sufleteşti, cărula i-a căzut victimă contele Teleki, începuse mai demult.

Acum îl primeşte dreptul Judecător întru cele gătite lui.

Nu există putere ca cea spirituală, exercitată prin preoţii Bisericii când nu devin lumeşti şi nu se politicianizează cum fac unii astăzi. Forţa aceasta spirituală a Bisericii a fost în trecut singura armă, dar şi cea mai temută de asupritori, în slujba neamului nostru lipsit de alte mijloace de apărare. O dietă ungară, înfricoşată de puterea miraculoasă a preoţilor români, care făcea să coboare la vreme dreptatea dumnezeiască, ia deciziunea care echivalează cu un strigăt de disperare: *«Az oláh papok ne afuriszáljanak.»*

BULETINUL RASBOIULUI

In ultima săptămână pe frontul din Lybia s'a produs o retragere engleză până dincoace de Bengazi sub presiunea trupelor germane motorizate cari au intervenit în ultimele luni pe acel front.

In Eritreia englezii au cucerit Asmara, capitala provinciei şi se apropie de Masua cel mai mare port al italienilor pentru Eritreia şi Etiopia. In Abisinia trupele britanice au ocupat Diredaua, punct însemnat pe linia Djibuti-Addis-Abeba, tăind astfel putinţa italienilor din interiorul ţării de-a se mai folosì de această linie. Acum englezii se apropie din mai multe părţi de Addis-Abeba, pe care italienii sunt hotărâţi să o apere energic.

Intr'o ciocnire dintre forţele navale şi aviaţia engleze şi italiene de lângă insula Creta, au fost distruse un cuirasat, 3 crucişetoare şi mai multe alte vase de răsboiu italiene.

INFORMAŢIUNI

Comemorarea lui Octavian Goga la Academia teologică „Andreiană“. Marţi, 1 Aprilie la ora 11 a. m. a avut loc la Academia teologică „Andreiană“, într'o atmosferă de reculegere, comemorarea a 60 de ani dela naşterea lui Oct. Goga, în prezenţa profesorilor şi studenţilor. Dl prof. Dr. T. Bodogae şi studentul A. Marian au rostit alese cuvinte de omagiu pentru memoria marelui poet al idealului naţional, iar alţi studenţi au declamat şi citit din opera poetului.

„Legea Românească“, organul oficial al Eparhiei ortodoxe române a Orăzii, în numărul său mai nou, descrie în amănunte evenimentul şcolar din „Dumineca Ortodoxiei“ beiuşene, când s'a săvârşit solemnitatea preluării şi inaugurării Şcoalei Normale de conducătoare, ca şcoală confesională ortodoxă română. Câteva clişee împodobesc acest număr, tipărit în tipografiia Diecezană refugiată la Beiuş. Frumoasa festivitate din acest oraş (despre care am luat notă în numărul nostru din 23 Martie a. c.). a fost *cea dintâi sărbătoare* a Episcopiei după August 1940: sărbătoare care însemnează o mare biruinţă şi un nou teren de apostolat pentru episcopia Orăzii.

FOIŞOARA

Satana

Noi oamenii, în general, ne lăsăm călăuziţi în viaţă aproape numai de realităţile şi nevoile cotidiane, de interese materiale, de convenţii sociale şi de anumite ambiţii personale. Nu cunoaştem, sau suntem obişnuiţi a nu ţinea seamă de factorii imponderabili, spirituali, cari totuşi joacă un rol hotărâtor în viaţa noastră şi cari determină cu o precizie implacabilă atât acţiunile, cât şi urmările faptelor, vorbelor şi gândurilor noastre.

Chiar şi aceia cari cred în Dumnezeu, merg la biserică şi se roagă Lui cu ardoare, îţi zâmbesc ironic — cu rare excepţii — când le aminteşti de diavolul şi nu-şi pot explica sumedenia de păcate, multele greşeli, alunecări şi căderi pe povârnişul primejdiilor şi nenorocirilor.

Este necesar deci şi concludent să ne punem întrebarea: există Satana? Răspunsul nu poate fi decât afirmativ. Da, există! Şi fiindcă socotim, că Biblia, Cartea Cărţilor, izvorul tuturor înţelepciunilor, călăuza vieţii noastre, nu trebue ţinută în rafturile prăfuite ale dulapurilor, s'o deschidem şi să vedem ce ne spune evanghelistul Matei, la cap. 4:

„Atunci Iisus fu dus în pustie de către Spiritul (Spiritul Domnului în formă de porumb), spre a fi ispitit de diavolul. Şi după-ce postì 40 de zile şi 40 de nopţi, flămânzì. Şi apropiindu-se de dânsul ispititorul îi zice: dacă fiu eşti al lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini. Iar El răspunzând zise: scris este: nu numai cu pâini va trăi omul, ci cu orce cuvânt ce iese din gura lui Dumnezeu. Atunci îl duse pe El diavolul în sfânta cetate şi-l puse pe aripa sanctuarului şi-l zise: dacă Fiu eşti al lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, căci scris este, că îngerilor săi va porunci pentru tine şi pe mâini te vor ridica, ca nu cumva să loveşti de piatră piciorul tău. Zise Iisus lui: iarăşi este scris: nu ispiti pe Domnul Dumnezeul tău. Iarăşi Il duce diavolul pe un munte foarte înalt şi-i arată toate împărăţiile ce voi da, dacă căzând, te vei închina mie. Atunci îi zice Iisus: mergi Satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău te vei închina şi numai lui vei sluji. Atunci îl lăsă diavolul şi iată îngeri se apropiară de dânsul şi-l slujeau.“

Ce rezultă din aceste cuvinte ale Evangheliei?

1. Că Dumnezeu ne pune uneori în faţa ispitelor;

2. că diavolul există şi el este ispititorul;

3. că el este foarte puternic, viclean şi insistent;

4. că este setos de mărire şi închinare;

5. că în faţa puterii divine diavolul cedează, deci el nu este atotputernic, şi în fine

6. că pe cel tare în credinţă şi dragoste Dumnezeu îl ajută prin îngerii Săi, prin spiritele sale bune.

Iată că omul este dus de Dumnezeu în pustia ispitelor, unde îl întâmpină Satuna şi încearcă să-l abată, din calea cea dreaptă, a binelui, a poveţelor Mântuitorului, spre păcat. Diavolul, în vicleania sa, ne vorbeşte şi ne îndeamnă, fie dinafară, prin persoana unui cunoscut, sau străin, fie însă chiar şi în noi înşine. El ne cere să ne închinăm lui, cedând instinctelor noastre inferioare egoismului, urii, răsbunării, invidiei, desbinării, orgoliului etc. In şiretenia lui, el se travesteşte chiar în prieten şi adeseori se ascunde alături de conştiinţă şi ne şopteşte de acolo, spre a ne face să credem, că e însaşi conştiinţa noastră care ne îndeamnă şi ne vorbeşte.

Şi astfel omul, în urma împrejurărilor vieţii, orânduite aşa de Providenţa divină, se va afla zilnic în faţa ispitelor, a Satanei, şi va putea alege: calea acestuia, sau calea virtuţilor şi preceptele creştine: altruismul, iubirea, iertarea, mila, împăcarea, modestia şi smerenia. Căci, să se ştie, această din urmă cale este singura salvatoare, în orice clipă, în orice împrejurare şi pentru oricine. Fireşte, alegerea nu e de fel uşoară. Ea este pentru unii chiar extrem de grea şi atunci, în neputinţa lui, omul cade în păcat, pe care trebue să-l ispăşească. Aceasta e lege. Dar alegerea devine cu atât mai uşoară, cu cât omul pătrunde mai mult tainele vieţii şi rostul acestor ispitiri, cari nu au alt scop, decât să-l încerce în tăria sa morală, în credinţa sa în Dumnezeu. Dacă meditâm puţin, în tihnă şi cu sufletul deschis asupra acestui lucru, ne vom convinge uşor, că viaţa noastră de toate zilele ne ofere nenumărate ocazii de înălţare, sau de cădere, de reconfortare, sau de deştrămare a puterilor noastre de rezistenţă.

Viaţa noastră trebue să fie o continuă străduinţă, un permanent efort de a înfrânge instinctele noastre inferioare şi de a da ascultare chemării, atât de duioase şi vagi, abia perceptibile, dar totuşi persistente, a conştiinţei noastre. Acolo în adâncul ei este forul suprem de judecată, este instanţa inapelabilă a lui Dumnezeu însuşi.

Trudă şi sforţări pe calea binelui, a iubirii.

Aceasta este şi ideea principală din „Faust“. Goethe spune:

† **Pr. Zenovie Popovici,** parohul din Satulung Sf. Adormire, protopopiatul Braşov, s'a stâns din viaţă în vârstă de 63 de ani, după o scurtă şi grea suferinţă, şi după o muncă de 36 ani de preoţie, în care s'a distins prin râvna sa deosebită ca slujitor al altarului şi al neamului. A studiat la liceul şagunian din Braşov şi în seminarul nostru dela Sibiu. A slujit întâi ca învăţător în Răşinari, ear în 1904 ca preot în Satulung-Braşov. A avut parte, în vremea războiului, de toate necazurile pribegiei timp de 4 ani. Pentru vrednicia sa a fost distins, de Inaltul său chiriarh, cu brâu roşu, ear din partea autorităţii statului cu „Răsplata muncii pentru biserică", precum şi cu „Coroana României". In parohia sa a ridicat un monument al eroilor săceleni, a reparat sfânta biserică, a organizat „Casa de cetire" cu câteva mii de volume ş. a. Odihnească cu drepţii!

„Ardealul" organ de luptă. *In capitala ţării apare* „Ardealul", *organul de luptă şi de afirmare românească al Asociaţiei românilor refugiaţi şi expulzaţi din nordul Ardealului, cedat Ungariei prin arbitrajul dela Viena. Ziarul* „Ardealul" *publică articole isvorâte din cel mai pur naţionalism şi înalţă un steag de luptă, unde trebue să se înroleze toţi românii, cari simt durerea şi nedreptatea mutilării Ardealului nostru. Sprijiniţi ziarul* „Ardealul" *şi solia pe care o aduce conştiinţei naţionale rănite. Adresaţi-vă pentru abonament Redacţiei şi administraţiei:* „Ardealul", *Bucureşti I, Calea Victoriei 50. Pasagiul Victoria Scara C. et. III, apartamentul 175. — Abonamentul e Lei 600; pentru refugiaţi 300; autorităţi 2000 lei.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 6 Aprilie 1941, va predica părintele prot. *Aurel Nanu.*

„Ortodoxia Mioriţei". Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, filiala Sibiu, în colaborare cu filiala Cluj, aranjează Duminecă 6 April 1941 ora 11¼ a. m. în sala mare a prefecturii o conferinţă, ţinută de dl profesor *Grigore Popa,* cu subiectul: Ortodoxia „Mioriţei".

Conferinţa publică. Duminecă, în 6 l. c., ora 18, se ţine, în sala prefecturii judeţului Sibiu, conferinţa dlui prof. universitar *Dr. Romul Cândea,* care va vorbi despre Gheorghe Şincai. Intrarea liberă.

„Wer immer strebend sich bemüht
Den können wir erlösen;
Und hat an ihm, die Liebe gar
Von Oben, teilgenommen,
Begegnet ihm die seel'ge Schar
Mit herzlichem Willkommen."

In lupta lui eroică pe drumul virtuţilor, al iubirii, omul nu este singur. Goethe ne spune aci, că el va fi „întâmpinat de ceata îngerilor, cu bucurie şi cordialitate."

— Fericitul Augustin spune: „Deus... adjuvat, ut vincas, et certantem expectat, et deficientem sublevat et viocentem coronat (Dumnezeu te ajută ca să învingi, are privirile îndreptate asupra celui ce luptă, sprijineşte pe cel istovit şi încununâ pe învingător).

„Şi iată îngeri se apropiară de dânsul şi-L slujeau" — ne mărturiseşte Evanghelia. Iisus Hristos a biruit ispitele Satanei. Câţi dintre noi nu vor fi avut uneori acea forţă morală de a respinge ispitele! Sunt cazuri destule. Dar să nu ne mărginim la anumite cazuri. Să avem tăria de caracter, a fi neînduplecaţi în iubire şi credinţă, în toate împrejurările! Dumnezeu e alături de noi, în Conştiinţa noastră şi numai cu El vom triumfa, vom avea biruinţa în viaţa aceasta şi în cea viitoare.

Vrei să alungi diavolul? Crede şi iubeşte cu îndărătnicie! Noi nu trăim pentru gloria sau succesele acestei lumi, ci ne pregătim pentru judecata cea mare, de apoi.

Braşov, 5 Martie 1941.

Dr. Ioan Al. Bran-Lemeny

Comemorare. Elevii clasei a 8-a literare dela liceul sibian „Gh. Lazăr", conduşi de dl prof. Gh. Noveanu, vor reprezentà Marţi în 8 l. c., ora 21, în Teatrul municipal, piesa în 3 acte *Meşterul Manole;* festivitatea se organizează întru comemorarea marelui nostru poet *O. Goga,* autorul piesei, ear realizările materiale se vor întrebuinţa pentru punerea unei plăci comemorative la casa în care locuise poetul ca elev în Sibiu.

Convocare. Onoraţii membrii ai „Societăţii pentru ajutorarea bolnavilor şi anormalilor mintali" sânt sugaţi a lua parte la adunarea generală care se ţine Joi, 10 April 1941, ora 5 (17) în sala de lectură a Asociaţiunii culturale „Astra". Intru cât nu vor fi membri în numărul cerut de Statute, se va ţinea a doua adunare generală la ora 5·30 (17·50) în aceeaş zi cu orce număr de membri. — *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerii 3—4 pe Martie—Aprilie 1941, cuprind: **Comunitarism şi comunism.** — Diacon Dr. Gr. T. Marcu: Fii preot! Diacon Nic. Mladin: Comunitarism şi comunism. Prof. Dr. Ioachim Crăciun: Tiparul la românii din Transilvania. Prot. Gh. Maior: Educaţiune prin religie. Arhim. Teodor Scorobeţ: Mitropolitul Ioan Meţianu: (1828—1916). Sensul vieţii lui, şi şapte scrisori de la Şaguna. Preot Dr. N. Neaga: Eclesiastul (Scurte note explicative). Preot Zosim Oancea: Predică la Dumineca Ortodoxiei. Dr. Gr. T. Marcu, Pr. Dr. Il. V. Felea, Prof. Sept. P. Gherman, Pr. Dr. T. Bodogae, Pr. Dr. Sp. Cândea, Diacon N. Mladin, Pr. Nichifor Todor, Pr. Mircea Munteanu şi Pr. prof. V. Coman: Mişcarea literară: Studiu asupra francmasoneriei. Este primatul lui Petru un privilegiu de drept divin după Noul Testament? Existenţă şi adevăr la Sören Kierkegaard. Un reprezentant rustic al spiritualităţii româneşti dela mijlocul secolului al 19-lea: Picu Pătruţ din Sălişte. „Codex Argenteus Upsaliensis". Lecţionarul evangelic grecesc din Iaşi. Mormântul lui Mihai Viteazul şi vechea catedrală dela Alba-Iulia. „Mila păcii, jertfa laudei" în liturgiile bizantine. Facultatea de teologie din Bucureşti în ultimii zece ani. Din tradiţia religioasă a Râşnovului. Slujba şi patimile sfântului mare mucenic Procopie. Concepte ale culturii monastice. Sfântul Teodor Studitul: Viaţa, activitatea şi operile sale. Botezul din necesitate. Gândirismul. Biserica ortodoxă rusă din emigraţie. Despre minuni. Cultul sfintei Fecioare la Musulmani. Ontologia umană şi cunoaşterea. Analele asociaţiei clerului „A. Şaguna". Revista Teologică, Gr. T. M., Dr. Teodor Bodogae şi Pr. D. Popescu: Cronică: Momentul festiv al Seriei Teologice. Investiri şi înscăunări de ierarhi. † Teodor. V. Păcăţianu. Frăţia teologilor „Zoi". Dr. Gr. T. Marcu: Note şi informaţii: „Mie a vieţui este Hristos". Plebiscitul. Cartea de rugăciuni pentru ostaşi într'o nouă ediţie. Casa călugărilor dela mânăstirea Brâncoveanu. Vaticanul în războiu. Mărunte.

A apărut noua ediţie îmbogăţită a *„Cărţii de rugăciuni"*, pentru ostaşi şi pentru popor. Cele două cuvinte pentru cititori ale I. P. S. Sale întăresc inimile şi nădejdile cu duhul lor de mare încredere în destinul neamului. Costul e numai 6 lei. Cucernicii preoţi le pot comanda la P. V. Cons. Arhiepiscopesc.

Transilvania, revistă lunară de cultură, organ al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român (Astra), a apărut Nr. 1 din Martie 1941, sub redacţia dlui *Ion Breazu,* cu un bogat cuprins de articole, cronici şi însemnări, datorite dlor: Silviu Dragomir, Ion Lupaş, Dr. P. Râmneanţu, I. Breazu, L. Someşan, R. Todoran, V. Netea, E. Petrovici, S. Opreanu, I. Muşlea, I. Făgărăşanu, D. Todoran, şi Lucian Bologa. — Redacţia şi administraţia: Sibiu, strada Şaguna 6. Noul comitet de redacţie al revistei este alcătuit din dnii: C. Daicovici, S. Dragomir, Şt. Mănciulea, I. Muşlea. S. Opreanu, Dr. Ionel Pop şi Dr. P. Râmneanţu.

Poşta redacţiei

Prot. Cr. în *M.* Nu numai P. C. Ta ai atribuit toată broşura *„Mie a vieţui este Hristos"* păr. Diacon N. Mladin ca autor, ci şi alţi mulţi preoţi. E o eroare, căci păr. Diacon Nic. Mladin este autorul numai al celor trei articole de sub III, pe cari le semnează, dar nu şi al articolelor de sub II, IV şi V. Pentru mine confuzia ce au făcut-o unii preoţi, ca şi P. C. Ta, a fost un criteriu pentru a deosebi pe cei cari *n'au cetit-o cu atenţiunea cuvenită.* Şi e mare lucru a fi atent!

I. Br. L. în *Br.* Suntem bucuroşi de colaborarea mai deasă a Domniei Voastre. O aşteptăm cu plăcere.

Nr. 3051—1941 (21) 2—3

Concurs

Pentru întregirea protopopiatului ortodox român **Mercurea,** se publică concurs cu termen de 30 zile prima publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Venitele parohiale din parohia centrală Mercurea şi salarul de paroh de la stat.
2. Locuinţa din reşedinţa protopopească.
3. Diurna protopopească dela stat.
4. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Viitorul protopop va fi şi parohul parohiei centrale Mercurea.

Cererile de concurs, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu în termenul indicat.

Sibiu, din şedinţa plenară din 19 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

(17) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cantor la parohiei **Hălchiu,** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, dacă acest post va fi bugetat cu data de 1 Aprilie 1941.
2. Venitele uzitate în parohie.
3. Sesiune 5 jug. 400 st. p. pământ arabil.

Se menţionează că cel ales, în afară de săvârşirea serviciului divin din Duminici şi sărbători, este obligat să fie zilnic la săvârşirea Utreniei şi Vecerniei.

Concurenţi îndreptăţiţi conform regulamentelor în vigoare să-şi înainteze cererile oficiului parohial ortodox-român Hălchiu.

Hălchiu, hotărâre luată în şedinţa Consiliului parohial şi adunării generale parohiale din 9 Februarie 1941.

Preot **Ioachim N. Pura**
paroh.

Nr. 486—1941 (15) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cincşor,** din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Casă parohială cu dependenţele economice.
4. Sesiune parohială de 11 jugăre.
5. Un drept de păşunat pentru 3 vite.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termin, oficiului protopopesc ortodox român Făgăraş.

Concurenţii, cu încuviinţarea prealabilă a acestui oficiu protopopesc, se vor prezenta Dumineca sau sărbătoarea în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Făgăraş, la 28 Februarie 1941.

Prot. Pavel Borzea

Ad. 6/1941 (16) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Băieşti,** protopopiatul Haţeg, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în „Telegraful Român".

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat, după pregătirea candidatului.
2. Casă parohială nu este şi parohia nu contribuie la chirie.
3. Sesiunea parohială în teritor de 4 jugăre.
4. Adău câte 2 măsuri (a 30 litri) porumb nesfărâmat de fiecare casă din parohie.
5. Ziua de lucru de fiecare casă răscumpărată în naturale.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, cu autorizaţiunea de candidare, însoţite de actele prevăzute de Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc din Haţeg.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Haţeg în înţelegere cu Consiliul parohial.

Haţeg, 10 Martie 1941.

Ieronim Ciocan
protopop.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

(20) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa 3-a **Beneşti,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuţiuni:

1. Intregirea salarului dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială arător şi fânaţ în mărime de 5 jug. şi jumătate, sesiune veche, iar 4 jug. dată prin Reforma agrară.
3. Câte una mirţă grâu dela circa 130 familii.
4. Dreptul de păsunat în păşunatul comunal.
5. Stola Statornică pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.
6. Casă parohială în bună stare cu toate supraedificatele şi cu grădină mare de pomi şi pentru legume.

Gara în localitate.

Concurenţii îşi vor înatnta cererile de concurs însoţite de actele necesare în termenul de mai sus, precum şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta, pe lângă încunoştiinţarea şi aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnija, în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita la 8 Martie 1941.

Emil Păcală
protopop

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX Sibiu, 13 Aprilie Nr. 16

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M...

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
2 ex. (Of.)
Str. Șaguna 8
Sibiu

Nr. 4892/1941 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri". Matei 6, 12.

Iubiții mei fii sufletești,

Ne apropiem de sfintele Paști și datoria cea mare a fiecărui suflet de creștin este să se pregătească cum se cuvine pentru primirea lor, să-și descarce conștiința de păcate și curățindu-și cele dinlăuntru ale sale de toată zgura răutății, să se învrednicească a primi pe Domnul. Nu poate fi o lucrare mai folositoare pentru suflet și pentru mântuirea lui decât această baie curățitoare.

Căci cine dintre oameni n'a greșit cu cuvântul, cu lucrul sau cu gândul? Cine ar putea spune cu inima liniștită că nu se simte vinovat înaintea lui Dumnezeu? Cine ar putea îndrăsni să se laude că a împlinit pe dea'ntregul voia Părintelui ceresc și că nici odată nu s'a abătut dela calea ei?

Eu știu că tocmai omul care se simte mai apăsat de vină înaintea lui Dumnezeu, mai îngreuiat de păcate în fața iubirii și a sfințeniei Lui, tocmai acela dovedește că are credință vie și trează, are voință doritoare de bine și de mântuire. Numai un asemenea om e în stare să se smulgă, cu ajutorul cel de sus, din lanțurile păcatului și să pornească pe drumul îndreptării. Un astfel de om se pleacă smerit spre căință, de câte ori a greșit, se apropie de Dumnezeu în rugăciuni fierbinți și-I cere iertare de păcate.

Dar Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a încredințat sfintei sale biserici ca mijloc cu totul deosebit pentru curățirea creștinilor de păcatele lor *taina pocăinții* sau spovedania. Mărturisindu-și păcatele înaintea preoților, cu căință și cu îndurerată părere de rău că le-a săvârșit, dar și cu hotărârea de-a nu mai cădea în ele întrucât aceasta omenește este cu putință și a nu mai supăra bunătatea lui Dumnezeu, creștinul prin taina pocăinții primește din partea preotului deslegare de păcate. Preoții au primit prin darul cel sfânt al preoției această putere de a lega și deslega păcatele oamenilor, după cuvintele Mântuitorului: *„Ori câte veți lega pe pământ, vor fi legate în cer; și oricâte veți deslega pe pământ, vor fi deslegate în cer"* (Mat. 18, 18). Deci cu încredere vă apropiați, dragii mei, de preoții Voștri, cari sunt părinții Voștri duhovnicești, și vă mărturisiți păcatele înaintea lor, ca înaintea lui Dumnezeu care știe toate și nimic nu-i rămâne tăinuit și ascuns. Cele ce le mărturisiți înaintea preotului, acolo rămân și nimeni nu poate să le afle, căci fiecare preot e legat cu cea mai grea pecete de a păstra în taina sufletului său cele ce i s'au încredințat de creștini la mărturisire. Mai ales în acest mare și sfânt post al Paștilor să nu rămână nici unul dintre Voi, începând dela copiii cei de școală până la oamenii bătrâni, care să nu se spovedească. Cu toții să alergați la acest isvor tămăduitor de greșale și cu inimile smerite și plecate să primiți deslegarea care să vă aducă pace și ușurare sufletelor Voastre. Rău fac creștinii noștri din unele sate cari nu se spovedesc, din o rău înțeleasă sfială, decât când se apropie de sfârșitul vieții lor. Dar sfârșitul poate să vină când nu te aștepți și să te găsească nepregătit. Deci nu amâna spovedania, ci te apropie de ea cât mai des, măcar în cele patru posturi ale anului ori cel puțin odată pe an, în postul sfintelor Paști ca să te împărtășești cu trupul și sângele Domnului în *sfânta Cuminecătură.*

Mărturisirea ta să o faci cu adâncă părere de rău pentru păcatele ce le-ai săvârșit. Dumnezeu îți va primi pocăința ta și în multa Lui milostivire te va ierta. Bunătatea și iubirea de oameni alui Dumnezeu e a toate covârșitoare și astfel nu este păcat, oricât de greu, pentru care căindu-se din adâncul inimii sale cel ce l-a săvârșit, să nu primească iertare pentru el dela Dumnezeu. Dar dacă părerea ta de rău nu e deplină și nu-ți străbate toată ființa ta sufletească, atunci în deșert ceri iertare. Fără căință din toată inima, nu se dă iertare de păcate.

Intre condițiile iertării păcatelor tale din partea lui Dumnezeu este și aceea ca și tu creștine *să ierți* celor ce ți-au greșit ție. Așa te rogi în fiecare zi în rugăciunea „Tatăl Nostru": *„și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri".* Dar dacă tu nu ierți greșalele semenilor tăi cari ți-au greșit ție, *atunci ce se întâmplă?* Atunci nici Tatăl ceresc nu-ți va ierta ție greșalele tale, căci *tu însuți l-ai rugat* ca așa să-ți ierte El greșalele tale precum vei ierta și tu greșalele celor ce ți-au greșit ție. Domnul a zis: *„De nu veți ierta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va ierta vouă greșalele voastre"* (Mat. 6, 15).

Și sunt multe ca nisipul mării greșalele cu cari își greșesc oamenii unii altora. Gândiți-vă, dragilor mei, numai la Voi în sat, cât de multe greșeli v'ați făcut unii altora, câte vorbe rele ați spus în față unii altora, ori câte clevete ați răspândit unii despre alții, ori cu câte vorbe urâte și spurcate v'ați înjurat, ori câte nedreptăți v'ați făcut, ori cum v'ați scârbit și mâniat unii pe alții, ori cum ați lăcomit la bunul altuia și l'ați furat, ori ați înșelat pe aproapele vostru, ori l-ați bătut, ori l-ați târât la judecăți, părinții pe fii și fiii pe părinți, rudeniile între olaltă, vecinii cu vecinii lor umblă în procese pentru câte o vorbă nesocotită, pentru câte o brazdă de pământ, pentru câte un lucru de nimic vă amărâți viața unul altuia și vă pierdeți timpul și averea și pacea și buna înțelegere și dragostea dintre Voi. Dar dacă am aduna la un loc toată zavistia și ura și pizma și răsbunarea și minciuna și sudalmele și bețiile și furturile și bătăile și faptele de desfrânare și necredința dintre soți și neîngrijirea de copii și lăpădarea de prunci și uciderile și celealalte păcate de prin toate satele și de pe întreg întinsul țării noastre, o, atunci am avea munți întregi de răutatea care roade puterea de viață a neamului și-i pun în primejdie sufletul și viitorul lui!

Oare nu pentru toate acestea ori **și** pentru acestea au venit peste noi și peste țara noastră năpăstuirile din anul trecut? Oare nu purtăm și noi vina pentru ele? Fără să recunoaștem această vină a noastră și fără să ne pocăim de toate greșalele noastre, nu va veni îndreptarea. Căci nu ne este îngăduit să lăsăm tot numai în seama lui Dumnezeu să dreagă ceea ce stricăm noi, iar noi să dăm înainte cu păcatele și fărădelegile noastre. Ci să ieșim din lanțurile lor, să ne întoarcem la o viață mai bună, mai creștinească, mai ascultătoare de poruncile sfinte, mai iertătoare a greșalelor semenilor și fraților noștri, la o viață trăită sub călăuza voiei lui Dumnezeu, care e legea cea mai înaltă a vieții celei bune.

Iubiții mei fii sufletești! Ne mai desparte Săptămâna Patimilor de ziua cea mare și luminată a Invierii Domnului. Să folosiți zilele acestei săptămâni pentru mărturisirea păcatelor și pentru întoarcerea din toate răutățile la ascultare de Dumnezeu, la înoirea sufletelor și a vieții Voastre, după cuvântul sf. Apostol Pavel: *„Lepădați voi pe omul cel vechiu, care se strică după poftele înșelăciunii, și să vă înoiți iarăși cu duhul minții voastre, și să vă îmbrăcați în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfințenia adevărului"* (Efes. 4, 22—24).

Indeosebi Vă chem, Eu păstorul și părintele Vostru sufletesc, *la pace, la bună înțelegere și dragoste* între Voi toți fiii Bisericii și ai Neamului nostru românesc. Să fie săptămâna aceasta, începând cu ziua de azi, **săptămâna împăcării dintre Voi.** Să iertați din inimă unul altuia tot ce v'ați fi greșit cu voe și fără de voe, cu știința și cu neștiința. Să vă întindeți unul altuia mână iertătoare și împăciuitoare. Cei ce s'au certat și nu mai vorbesc într'olaltă, ci trec unul pe lângă altul chiar fără să se salute; cei ce trăesc în vrajbă și neînțelegere, părinții cu copii, copii cu părinții, rudeniile și vecinii într'olaltă; cei ce s'au învrăjbit unii cu alții din pricina invidiilor și a tulburărilor politice; cei ce poartă procese pe la judecătorii pentru oricare pricină și se dușmănesc cu uitare de Dumnezeu: fac chemarea părintească ca toți aceștia *să se împace.* Preotul ori preoții din fiecare parohie să cheme la sine pe toți cei învrăjbiți ori să meargă pe la casele lor și să-i sfătuiască la pace. Dacă s'ar întâmpla în vre-un caz să nu reușească, atunci să cheme într'ajutor oamenii de bine înrudiți cu cei învrăjbiți ori pe nașii lor, ca să mijlocească și prin ei împăcarea. Dacă nici în acest caz împăcarea nu s'ar face, atunci Cucernicii preoți să întrunească în ședință *comitetele parohiale* și să cheme înaintea acestora pe cei împricinați, sfătuindu-i stăruitor și cu vorbe convingătoare la împăcare. Comitetele parohiale în frunte cu preoții vor îndemna pe cei ce poartă procese la judecătorii, *să-și retragă procesele* și să aducă sentințe, cum li se vor părea mai drepte, mai împăciuitoare și mai creștinești, însași comitetele parohiale. Sentințele ce le vor aduce vor fi motivate și trecute în protocoalele ședințelor comitetelor parohiale. Dacă prin vre-un proces s'au făcut cheltuieli, iar acei cari poartă procesul sunt oameni fără avere, atunci comitetele să ușureze chiar din banii parohiei pe cei ce își vor retrage procesele și se vor împăca. Dacă nici această măsură n'ar duce la rezultat bun în vre-un caz de vrajbă și dușmănie îndârjită, atunci prin hotărârea comitetului parohial în frunte cu preotul, asemenea cazuri să fie aduse, în decursul Deniilor din zilele Săptămânei Patimilor, la cunoștința tuturor credincioșilor *în sfânta biserică*, preotul împreună cu toți credincioșii prezenți să facă rugăciuni către Dumnezeu să înduplece pe cei certați la pace și bună înțelegere. Ceice nici acum nu s'ar împăca, tot prin hotărârea comitetului parohial în frunte cu preotul, să fie *opriți de a lua Paști*

în dimineaţa Invierii şi să fie arătaţi cu numele şi cu pricina dintre ei, aici la Mine.

Dar tot asemenea îmi vor face Cucernicii Preoţi raport în scris până la Dumineca Mironosiţelor despre toţi aceia pe cari i-au împăcat.

Dar eu cred că nu se va găsi nimeni atât de împetrit la inimă ca să nu înţeleagă preţul cel mare al păcii şi al bunei înţelegeri între fiii sfintei noastre Biserici şi ai Neamului nostru în aceste zile îndurerate, pline de griji şi de primejdii. Să facem, dragii mei fii sufleteşti, să piară pe cum piere fumul şi să se topească ca ceara de faţa focului, toată vrajba şi duşmănia şi pizma şi răutatea cari otrăvesc viaţa în familiile, în satele şi oraşele din cuprinsul Ţării noastre. Şi în locul lor să intre pacea, pacea cea binefăcătoare, dragostea cea iertătoare şi buna înţelegere care toate le clădeşte spre binele oamenilor.

Să ascultăm pe Domnul păcii care din mijlocul patimilor sale izbăvitoare ne lasă ca testament sfânt pacea Sa: *„Pace las vouă, pacea mea dau vouă“* (Ioan 14, 27). Intr'o lume învrăjbită prin războaie, ca cea de astăzi, să fim noi aici la noi acasă făcătorii de pace, râvnind la titlul de fii ai lui Dumnezeu.

Să alungăm toate duhurile rele ale duşmăniei şi cu sufletele înălţate prin pacea lui Hristos să ne apropiem de ziua Invierii, când nu numai cu buzele ci din inimă vom cânta: *„Ziua Invierii şi să ne luminăm cu prăznuirea,şi unul pe altul să îmbrăţişăm. Să zicem: fraţilor! şi celor ce ne urăsc pe noi,* **să iertăm toate pentru Inviere!“**

Din adâncul inimii mele voi înălţa rugăciuni şi Eu aici în biserica reşedinţei mele din Sibiu pentru pacea lumii şi pentru ca să se sălăşluiască pacea plăcută înaintea Domnului între fiii mei sufleteşti cari, şi de data aceasta, ca şi totdeauna, vor asculta glasul părintelui lor care priveghiază pentru binele şi mântuirea lor.

„Pacea lui Dumnezeu, care covârşeşte toată mintea, va păzi inimile voastre şi cugetele voastre în Hristos Iisus“ (Filipeni 4, 7).

Dată în reşedinţa Noastră arhiepiscopească-mitropolitană din Sibiu, la 6 Aprilie 1941.

Al Vostru al tuturor de tot bine voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop şi Mitropolit

NOTĂ. Această pastorală se va cetì în Dumineca Floriilor înaintea poporului la sfânta liturghie. Ea va putea fi repetită la Deniile din Săptămâna Patimilor.

Nr. 4109—1941

Comunicat

Onor. Comisiune a Monumentelor istorice pe lângă Ministerul cultelor şi artelor ne aduce la cunoştinţă, că a delegat pe dl arhitect H. Teodoru să cerceteze bisericile avariate de cutremur din Arhiepiscopie, referind şi întocmind proiectul şi devizul necesar restaurării.

Organele subalterne bisericeşti sunt poftite a sta într'ajutor susnumitului specialist şi să raporteze Consiliului arhiepiscopesc de rezultat.

Sibiu, 31 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în frantea mişcării

Oastea Domnului

Comemorând pe Octavian Goga[1]

Cântăreţul pătimirii noastre şi al vremii noastre profet s'a plămădit în obida amară a veacurilor de asuprire nedreaptă, iar povestea celui în strunele căruia a plâns tot Ardealul nostru modern, s'a înfiripat din însaş gemetele de durere şi isbucnirile spre nădejde de mai bine ale neamului întreg. Plămădit în satul în care-şi doarme somnul mitropolitul Andrei Şaguna, feciorul popii Iosif din Răşinari a cunoscut rând pe rând toate realităţile în devenire ale neamului nostru din pragul marelui război. A văzut suferinţa cläcaşilor şi a cosaşilor români, cari în afară de dăruirea integrală a sufletului şi strădaniei lor nu primeau ca răsplată decât nedreptatea şi batjocura streinilor blestemaţi. Adulmecând sudoarea brazdei, la colţ de pajişte, într'o fărâmă de odihnă când soţia cu pruncul la sân îi aduce hrană spre potolirea foamei, pălmaşul întru rod strein ajunge să întrevadă în gingăşia trăsăturilor copilului de brazdă întruchiparea «Copilului suferinţii

de jalea cui ni-au răposat
şi moşii şi părinţii.»

Şi cu cât obida e mai grea, cu atât mai adânci se sapă caracterele acestui Făt-frumos care, la plinirea vremii va răsbuna toată nedreptatea de veacuri a unui neam ce-şi merita altă soartă decât a slujirii ciocoiului. Şi cu cât trecea vremea, copilul mamii, care seara-şi spunea Tatăl nostru şi se purta la învăţătură, aduna în tainiţele sufletului tot mai multă jale şi tot mai multă revoltă.

A cântat, e drept, toată strădania neamului nostru luminat de înţelepciunea de apostol a preotului, de iubirea de carte a dascălului şi de hărnicia aşa de la locul ei a dăscăliţii. Dela Coşbuc încoace şi într'un fel specific ardelenesc şi mai isbutit decât el, Goga a înveşnicit ca nimeni altul acea frumoasă atmosferă de sat ardelenesc, ce va rămânea în dăltuirea vremii colţ deplin şlefuit din sufletul ardelenesc. Şi a fost într'adevăr minunat felul în care a ştiut să scalde toată această atmosferă într'o baie însorită cu credincioşie, tămâie, molitve şi ceaslov. Aceasta şi era de altfel firea de totdeauna a românului ardelean călit în atâtea silnicii, mai ales ale credinţii. Deaceea şi doina lui plină cu suspine, dar brodată pe un întreg vulcan de isbucniri româneşti, pare un svon de isvoare curate, un ison al singurătăţilor şi o cădelniţare a veacului spre lauda şi spre milostivirea Celui ce isbăveşte toate.

Dar Goga a fost şi tălmaciul clocotului năvalnic al românismului împotriva impilatorilor de pe pustă. Drama sa «Domnul Notar» reprezintă toată suferinţa adunată zi de zi în sufletul ţăranului şi cărturarilor de pe vremuri: preot şi dascăl împotriva duşmanilor puşi în calea desvoltării noastre de veacuri. Obrăznicia şi îngâmfarea silnică a penei de cocoş şi a musteţelor răsucite pe grăsimea hrănită din strădanii româneşti, faţă de lupta curată a unui fecior de preot care vrea să trezească la viaţă un neam oropsit, iată toată drama satului ardelenesc de sub robia maghiară aşa de frumos cuprinsă în «Domnul Notar».

Şi era firesc ca acest cântăreţ al pătimirii noastre, în frământul lui cu ochii tulburi şi'n ura contra becisniciei maghiare să dea drumul accentelor de revoltă şi să fredoneze în «Cântecele fără» ţară ecouri din prea umblările nebune ale unui Iancu ce crezuse prea mult

în împăratul pe pământ
şi'n cer în Domnul cel prea sfânt.

Era natural să strige Olţului să scurme din adâncuri ţărâna rămăşiţelor româneşti şi să ne treacă în altă ţară, pentrucă Seghedinul, Şopronul, Clujul, Târgu-Mureşul înghiţiau şi atunci şi azi numai blăstămul închisorilor pline cu fraţi români. Deaceea a şi trebuit să sufere şi el ca şi toţi ardelenii de peatunci călcâiul apăsării nedrepte ungureşti. In schiţa «Doi robi» din volumul «Precursori» în chipul deţinutului «Nr. 75« dus de dinapoi de jandarmul român care în drum spre parchetul militar, după ce se uită peste tot în jur îi spune că i-a citit versurile şi tare i-au plăcut, vedem toată tragedia românului cult şi a ţăranului ajunşi şi ieri şi azi prin nedrepte orânduieli vieneze sluji la strănepoţii lui Arpad. Poetul al cărui clocot de român îl duse împreună cu Vasile Lucaci până pe ultimele meleaguri ale Vechii Românii să determine o luptă pentru Ardeal, a trebuit să sufere rigoarea paragrafelor verböcziene, care nu admitea ca «puturosul» neam valah să se poată trezì spre libertate niciodată.

Dar naţionalistul care sufere perchiziţii şi pedepse pentrucă sub căptuşala hainei şi în încălţămintea fugară aducea câte-un manifest, şi câte-o veste bună de dincolo, a continuat şi «după împlinirea visului» cu aceeaş râvnă să samene în ogor românesc aceeaş intransigenţă românească de totdeauna. In minunata lui presă politică — fără 'ndoială cea mai frumoasă din câte-am putut cetì dela războiîncoace — el este între cei dintâi oameni politici care au înţeles sensul mişcărilor studenţeşti contra pericolului jidovesc, spunând şi celor dela Cluj şi lui I. Moţa mai târziu închis la Văcăreşti: «simţiţi, băeţi, simţiţi cât mai adânc ideea naţională, căci ea va fi titlul vostru de mândrie mai târziu». In nenumăratele articole scrise în «Ţara Noastră» şi aiurea, Goga, a atras adeseori luarea aminte şi asupra unui pericol tot aşa de mare pentru Ardeal: al întăririi minoritarilor în Ardeal concomitent cu slăbirea noastră în veci tolerantă. Cred că o mai muşcătoare biciuire a sorţii nu am putut primì decât această nedreaptă realitate văzută de Goga şi care a prins consistenţă în hărţile răspândite încă înainte de 28 August 1940 de viperile pe care 22 de ani le-am încălzit la sân. Iată de ce trebue să fie acum aşa de amarnică chiar în măruntaele pământului dela Ciucea lupta lui de o viaţă pentru desrobirea de sub un neam aşa de crud.

Pentrucă, dacă în struna lui n'au cântat bucuriile personale şi egoiste, ci jalea unui neam întreg, apoi nu-i mai puţin adevărat că epoca de după împlinirea visului unirii, epocă în care jandarmii unei cârmuiri nevrednice cotrobăiau pretutindeni frumoasa spovadă românească a lui Goga «Mustul care fierbe», a avut o mare vină: aceea de a fi fost prea bună cu cei care acum reeditează în Ardealul nordic românesc epoci de furie şi de persecuţii cum numai păgânii au putut inventa. Credem însă puternic că cu toţi cei aproape 60 de ani de ai lui, Goga se frământă amarnic sub poala brazilor româneşti pe care i-a cântat aşa de mult. Fraţii noştri ce trec pe şoseaua de alături par'că i auzim cum în această primăvară bătută de soartă îngână cu fiori şi lacrimi cântecul lui de fluturi

şi de multă jale'n casă.

La umbra unei amintiri aşa de puternic grăitoare ca cea de azi, sufletul mare al lui Goga ca interpret al durerilor Ardealului trebue să-l simţim mai aproape de noi ca oricând. Am adunat atâtea dureri în noua rană deschisă în trupul Ardealului, încât trebue să fim şi noi cum a fost Goga atunci când n'a mai putut tăcea. Povestea copilului suferinţii vueşte şi acum în munţii plini de ecourile suferinţelor de demult şi de curând. Nici o altă datorie pentru moment nu poate fi mai mare pentru noi decât aceea de a sta mobilizaţi sufleteşte spre aceste mari comandamente ale neamului. In această clipă când noi ne plecăm smeriţi în faţa pomenirii lui, Goga cred că s'a ridicat din mormânt şi în chip de rugăciune, chiamă cu glasul lui inspirat ascultarea divină spre repararea nedreptăţilor brutale care au lovit moştenirea lui. Dar ca'n ceas de rugăciune: atenţi la Dumnezeu şi cu sufletul la durerea neamului! Aşa se cade să aşteptăm cu vrednicie şi nerăbdare învierea neamului şi pieirea graniţelor pline de fărădelegi aşa de iute cum piere fumul răutăţii de focul isbăvirii.

T. Bodogae

[1] Gânduri rostite cu ocazia pomenirii a 60 de ani dela naşterea lui Oct. Goga în cadrul societăţii de lectură a studenţilor în teologie Sibiu (1 Aprilie 1941).

Nr. 5189/941

Pelerinajul la Sfânta Mănăstire dela Sâmbăta de sus

Vineri, în 25 Aprilie 1941 se ţine obişnuitul Pelerinaj la Sfânta Mănăstire de la Sâmbăta de sus.

Acest Pelerinaj împreunat cu liturgie arhierească, slujirea sf. maslu şi un bogat program pe seama creştinilor din Oastea Domnului, va fi condus de I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolitul nostru cu un sobor de preoţi misionari şi confesori.

Inchinătorii, cari vor participa la acest pelerinaj se vor spovedi la parohii lor şi se vor împărtăşi cu sfânta cuminecătură la sfârşitul liturgiei arhiereşti la sf. mănăstire. Pentru cei ce doresc să se mărturisească în acea zi, la Mănăstire au fost rânduiţi preoţi confesori speciali.

Inchinătorii din depărtări vor putea găsi sălaş în ajun, la credincioşii din parohiile Lisa, Sâmbăta de sus şi Drăguş.

Preoţimea din protopopiatele Făgăraş şi Avrig va lua parte la pelerinaj în fruntea credincioşilor şi proceda în conformitate cu instrucţiile Pastoralei arhiereşti cu Nr. 3808 din 16 Aprilie 1940, apărută în Telegraful Român Nr. 17 din 21 Aprilie 1940.

Centrul Oastei Domnului va aranja la sf. mănăstire un bazar cu cărţi de propagandă şi obiecte de cult.

Consiliul Arhiepiscopesc

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae vorbeşte studenţimii. *Sâmbătă, în 5 April, ora 6 d. a., I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a ţinut o bogată şi înălţătoare conferinţă religioasă studenţimii universitare.*

Apropiindu-se Sfintele Paşti Inaltul lerarh a voit să pregătească sufletul tineretului de elită al neamului pentru apropierea de Trupul lui Hristos. In curs de o oră I. P. S. Sa a desbătut, purcezând dela pericopa tânărului bogat din Evanghelie, marile probleme de viaţă, ce se pun azi în faţa unui tânăr, rezolvându-le în duhul creştin.

A fost o expunere a concepţiei creştine de viaţă pentru tânărul intelectual de azi, o confruntare a ei cu toate celelalte răspunsuri ce şi le mai poate da un asemenea tânăr cărturar.

La sfârşit I. P. S. Sa a prezentat studenţilor pe duhovnicul lor, Păr. prof. A. Nanu, îndemnându-i să se apropie cu încredere de Sf. Sa în toate încercările spirituale şi materiale.

Cinați cu Domnul

Text: Maiei 26, 17—18. Marcu 14, 11 - 17; Luca 22, 6—14.

Noi cei ce stăm azi gata de-a ne ușura de păcate în fața lui Dumnezeu și cari apoi ne luăm îndrăsneala de-a ne *împărtăși* cu El „spre viața de veci", ne asemănăm cu gazda la care a venit Mântuitorul cu sfinții săi apostoli ca să mănânce Paștile.

Intreb și eu acum: Doamne, iată Paștile sunt aproape, unde voiești ca să-ți gătim Ție acest Praznic?"

Din înălțimile slavei se aude glasul Domnului: „Mergeți și spuneți tuturor celor ce-mi slujesc mie și acelor ce nu-mi slujesc, că aceste Paști grele vreau să le mănânc cu ei. Vreau să le mănânc cu toți cei ce cred în mine și în casa sufletului fiecăruia vreau să intru. Vreau să intru, căci vremile sunt mari, iar faptele lor sunt mici."

Hristosul și Mântuitorul nostru dorește ca fiecare din noi să-i gătim Paștile în sufletul nostru, în trupul nostru, în gândul nostru, în vorbele și faptele noastre. Și motivează această dorință! Veacul focului și al iscoadelor minții omenești ține lumea încleștată într'un foc fără precedent. Omul, această ființă ciudată, a devenit tot mai complicat, lucru care nu se poate tălmăci de cât în sensul unui desacord crescând dintre cunoașterea răului și vrere. Procesul acesta de destrămare a produs în mod lent o disarmonie tot mai accentuată între om Dumnezeu.

Mântuitorul — cel ce șade întru mărire — se roagă în Getsimanii cerurilor și azi pentru noi cei ce ne-am intervertit rostul și n'am făcut destul pentru realizarea împărăției Sale aici pe pământ. Se roagă și... câți ucenici nu dorm? „De ce nu priveghiați un ceas cu mine?..."

*

Câtă trudă n'a cuprins pe toți ai gazdei din Ierusalimul durerilor? Dela mic la mare, au sărit cu toții să facă foișorul cât mai curat și Domnului lăcaș plăcut să-i gătească.

Așa și noi, la cinstea pe care ne-o face Domnul iertării să nu fim cu întristare, ci mai vârtos cu veselie. După cum au sărit la treabă toți ai casei foișorului de cină, așa să lăsăm în clipa aceasta la lucru toate facultățile noastre sufletești, pentru dereticarea casei sufletului nostru spre a primi pe Domnul. *Mintea* să judece faptele; *simțirea* să ne stoarcă părerea de rău; iar *voinței* să-i dăm frâu ca să luăm hotărârea de-a nu mai greși. Hotărâri de felul acesta vom mai fi luat noi, dar pe lângă hotărâre este necesară și mișcarea la faptă.

Nu se poate ajunge la înălțimea împăcării cu Dumnezeu, până nu ne transfigurăm întreaga ființă prin spovedanie sinceră și o împărtășire cu vrednicie. Acesta este mijlocul de-a găti lui Hristos foișorul cinei celei de taină.

In procesul nostru de transfigurare morală, trebue să trecem trei stadii: *al curățirii* care este o fază de luptă cu păcatul, o fază ce are un rol negativ; *al strălucirii* în care ne împodobim cu florile virtuților de tot soiul, și *al unirii cu Dumnezeu* când participăm cu El la o viață intimă și personală în lumina harului.

Acestui proces îi este supus orce om carea *vrea* să se se prefacă. Chiar și slujitorii sfintelor altare. Căci, între a studia teologia și a trăi, este o mare distanță. Teologia începe să aibă valoare reală numai în clipa când teologul începe să se facă una cu duhul cărții, să se topească *întru totul* cu Evanghelia lui Hristos. Numai atunci *teologia* devine *teologisire.*

Vedem deci că, în procesul nostru de purificare, primele două stadii sunt o luptă pozitivă pentru câștigarea celui de al treilea, cu toate că cu greu s'ar putea vorbi de o linie de demarcație între aceste faze de trăire duhovnicească. Primele două ar echivala cu *sdrobirea inimei* și *mărturisirea păcatelor*, iar a treia este însași *euharistia*, unirea reală cu Dumnezeu. Nu putem deci ajunge pe Taborul transfigurării morale, până ce n'am urcat dealul Căpățânii. Mântuitorul n'a înviat întru slavă, până ce nu s'a umilit pe sine sub povara crucii. „De aceea Taina Euharistiei este precedată de Taina Pocăinței."

Am amintit la început de sdroaba pregătirii gazdei din foișorul Cinei. Am turnat și viața noastră sufletească în tiparul aceleia. De câtă spuză de păcate nu dăm în procesul acesta de curățire morală. Toate faptele ne acuză, numai Domnul ne este milostiv. El ne va judeca atunci când va coborâ a doua oară. Toți ne fac rechizitorul, și cu dreptate, numai Domnul „dorește să mănânce Paștile cu noi".

Lăsați pe Domnul să intre. Pregătiți masa. Toate rugăciunile și tot postul să ne fie *curățire* și *luminare*, pentru a ne putea *uni* cu Dumnezeu în sfânta Taină a Euharistiei și să zicem: Stăpâne, iată masa este gata. Fă-mă și pe mine vrednic să iau Paștile cu Tine. Ajută-mă până atunci să-mi ard toată sgura păcatelor în Taina sfântă a mărturisirii, căci numai așa vei putea veni la mine și eu la tine!

Preot **N. Belea**

Fericiți cei făcători de pace

Publicăm în acest număr al foii noastre Pastorala de Florii a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care este un vibrant apel la împăcarea credincioșilor între ei. Săptămâna Patimilor, fiind timpul mărturisirii păcatelor și a căinții de ele, trebue să fie și timpul de iertare reciprocă între cei ce vreau să primească iertare dela Dumnezeu.

Este o mare racilă desbinarea care domnește în sânul neamului nostru. Suntem un popor cu frumoase calități, cu multă putere de înduioșare, dar ne și pornim ușor la certuri și clevetiri. Dacă am fi mai greu de urnit la vorbe fără rost, dacă nu ne-am aprinde așa de ușor la discuții supărătoare pentru toate nimicurile, am fi un neam cu mult mai tare, unirea face puterea.

Este impresionant modul în care descrie I. P. Sf. Mitropolit Nicolae feluriмea și mulțimea motivelor de ceartă și de dușmănie între noi. Avem nădejdea că chemarea la pace a Părintelui nostru sufletesc va fi ascultată, că ea va prilejui o astfel de revărsare de har, de căință și iertare reciprocă, încât grămezile păcatelor înalte cât munții vor fi luate ca de-o apă în inundație și viața noastră națională puriticată și întărită.

Metodele de procedură concretă recomandate de I. P. Sa preoțimii avem nădejde că, aplicate cu toată râvna, își vor da roadele așteptate.

Totuș P. S. Sa continuă să fie făclie vie de românism atât la catedra de la Facultatea teologică, cât și la Altar.

Câtă frumusețe în gestul P. S. Sale de a păstra neștirbită comoara sfântă a românismului! «Viața Ilustrată», revista aceea minunată, poartă în paginile ei toată tristețea noastră și a fraților de dincolo de hotărârea vremelnică a altora.

Ce măreț ar fi fost să fi văzut și alți ierarhi, bătrâni cari nu mai aveau ce cere de la viață de cât cununa muceniciei, să fi stat păstori ai turmei pentru care s'au sfințit și-au jurat lui Hristos credință până la moarte.

Totdeauna alături de credincioși

Sub titlul «*P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan*» scrie „Slova Ortodoxă" dela 1 April a. c următoarele:

Vitrejia vremurilor a făcut ca să se frângă din trupul țării bucăți pe care le stăpânesc străinii de neam și lege.

Pentru frații noștri care tremură în obidă este o mare mângâiere, când văd că păstorul lor sufletesc își sacrifică zilele alături de turmă.

Sensul acestui fapt l-au înțeles prea puțini.

De aceea țin să notez acì că singurul ierarh, cu excepția P. S. Nicolae Popovici, care a înțeles adâncimea tainei arhierești și dragostea față de turmă, a fost P. S. Sa Nicolae Colan, episcopul Clujului.

N'a trădat credincioșii, săi și știm ce înseamnă să stai sub călcâiul străinului.

BULETINUL RASBOIULUI

Duminecă dimineața, în 6 Aprile, armata germană a trecut frontiera Jugoslaviei și Greciei. Mercuri dimineața la orele 4 Salonicul a fost ocupat de trupele germane. Deasemenea Scoplie și Niș, periclitând legăturile armatei sârbești cu cea greco-engleză. Joi seara a fost ocupat și orașul Zagreb, capitala Croației, unde s'a constituit un guvern al Croației autonome.

In Cirenaica trupele germano-italiene continuând înaintarea au ocupat Derna.

In Africa Orientală englezii au ocupat la 6 Aprilie Addis-Abeba, capitala Abisiniei, și portul Masaua din Eritreia.

INFORMAȚIUNI

Știre personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Miercuri, 9 IV a. c. la București, pentru a rezolvi mai multe chestiuni bisericești.

Vineri, 11 IV a. c. I. P. S. Sa s'a întors la reședință.

Pe timpul sedisvacantei. Organul oficial al eparhiei Caransebeșului, *Foaia Diecezană*, în numărul său din 6 l. c., aduce la cunoștința clerului și poporului din eparhie că, pe timpul vacanței scaunului episcopesc, afacerile duhovnicești ale eparhiei caransebeșene le îndeplinește, conform Statutului de organizare bisericească, I. P. S. mitropolit *Nicolae*, ear cele administrative curente Consiliul eparhial sub președinția Păr. protopresbiter stavrofor *Romul G. Ancuța*, consilier referent al secției administrativ-bisericești.

In amintirea lui Nicolae Iorga. La adunarea, din 6 l. c., a Uniunii ziariștilor profesioniști în București, s'au cetit în darea de seamă a comitetului următoarele:

* FOIȘOARA *

Lui Octavian Goga

Zădarnic, cearcă trudnic azi voroava,
Să dăltuiască vifor și furtune.
E prea săracă să-ți încapă slava,
Și-i mult prea slabă să clădeasc'o lume.

Ni-i graiul greu de plâns... și tremurate
Ni-s genele bolnave'n calmul serii.
Bătem și azi cărările umblate,
Și'n carne sapă geamătul durerii.

Și astăzi sufletul scrâșnește dinții
Și mii de pumni — ard — aprigă 'ncleștare.
In sânge urlă, suduind, părinții
Mânia 'n inimi rage ca și marea...
Și azi cădem bătuți sub biciul vremii,
Și azi pe pluguri ne mânăm amarul.
Se 'ndoaie peste sape ardelenii
N'a fost destul, cât au sorbit paharul.

...E prea săracă să-ți încapă slava,
Voroava noastră nu-i carpatic tunet.
Zădarnică ni-e lângă «ieri» zăbava,
Când nu putem să-i smulgem nici un sunet.

Neputincioasă fruntea ni s'apleacă,
— Trecutul ni-o comunică cu sânge... —
Hai, uită-te să vezi cât de săracă
E jalea celor ce mai știu a plânge.
Eu gândul mi-l aprind pe altarul filei
Să urce 'n slava bolților albastre
Pentru profetul veacului și-a gliei
Intreaga țărn' a sufletelor noastre.

(«Tribuna») **Lucian Valea**

Mâțișoarele în credințele poporului nostru

I. Maloș-Râpeanu

Folklorul nostru religios este încă puțin cunoscut. Culegerile, cari să cuprindă creațiile populare cu teme religioase creștine, sunt foarte rare. Din când în când însă, în culegerile folclorice de altă natură, se găsesc și unele urme de folklor religios. Problema nu se prezintă însă tocmai așa. Situația pregătirii intelectuale și în general atmosfera sufletească, în care s'au făcut cele mai multe culegeri de folklor la noi, era de așa natură, încât nu s'a dat aproape nici o atenție produselor religioase ale creațiilor populare. Acest fapt, a contribuit în foarte mare măsură, ca să se spună uneori, că folklorul nostru cu teme religioase creștine lipsește. Astăzi însă situația începe să se schimbe. Incepe a se da atenție și produselor cu teme religioase. Acest fapt a arătat că: folklorul nostru religios este cu mult mai bogat decât se credea. S'a început apoi și cercetarea mai temeinică a culegerilor de folklor existente și s'a văzut că ele cuprind un bogat material peste care s'a trecut prea ușor cu vederea. Recitirea și studierea acestor colecții mai vechi, au putut dovedi că folklorul nostru religios există. In urma acestor cercetări, s'a putut scrie chiar un volum ce cuprinde frumoase și interesante probleme religioase văzute prin prisma sufletului creator popular. Ne gândim la acel volum apărut la 1939 al dlui Th. Fecioru întitulat „Poporul român și fenomenul religios". S'au mai scris și alte studii sub formă de articole asupra acestei probleme. Unele au apărut în revista „Gândirea", altele în alte publicațiuni. Chiar poetul și cunoscutul filosof al stilului, Lucian Blaga, are unele observări originale în legătură cu produsele noastre religioase și transfigurările suferite de unele teme dogmatice în poezia noastră populară. D-sa a atras cu deosebită insistență atenția cercetătorilor asupra folklorului religios. Nu ne îndoim că de astăzi înainte, culegerile de folklor religios vor fi mai bogate și mai temeinic făcute decât în trecut și prin ele se vor putea soluționa multe probleme cari astăzi sunt în discuție.

Este îndeobște bine cunoscută frumoasa datină de a se duce la biserică ramuri înflorite de salcie în dumineca Sfintelor Florii. Aceste ramuri aduc aminte de ramurile de finic cu care a primit mulțimea pe Mântuitorul Iisus la intrarea sa triumfală în Ierusalim.

Se știe apoi, că sărbătoarea Floriilor este una din cele mai dragi sărbători ale poporului nostru întrucât premerge Sfintelor Paști și pentrucă ea este sărbătoarea mâțișoarelor. In această Duminecă a Floriilor merge fiecare sătean la biserică pentru a aduce ramura purtătoare de noroc și de belșug a mâțișoarei. Săteanul este foarte conștient că această ramură are o deosebită însemnătate. El are o deosebită credință în mâțișoare.

Despre câteva din aceste credințe atragem atenția în aceste rânduri. Nu avem la îndemână un material bogat din toată țara, referitor la credințele în puterea mâțișoarelor, fiindcă acest material nu a fost cules. Numai din câteva locuri de pe pământul românesc avem culese câteva credințe. Până acum din Bucovina avem cele mai bogate, fiind culese de distinsul preot folclorist Fl. Marian.

Săteanul nu uită niciodată că mâțișoarele pe care le aduce acasă dela biserică sunt *sfințite*. Prin actul sfințirii lor de către preot, aceste ramuri se încarcă cu o deosebită putere. Prin această putere ele aduc *noroc, belșug* și feresc de necazuri și boli pe cei cari le dau cinstea cuvenită. Pentru aceea săteanul sau săteanca le păstrează cu o deosebită grijă. Inainte de a vedea

„In trecerea acestui an breasla noastră a suferit o ireparabilă pierdere în persoana unui mare român şi a unui mare ziarist. Nicolae Iorga a fost totdeauna în fruntea luptelor pe care le-a dus presa. I-a dăruit, din belşug, cele mai frumoase pagini pe care le va cuprinde antologia presei româneşti. A fost în profesiunea noastră, animatorul neobosit şi cugetul veşnic de veghe. Să-i păstrăm recunoştinţa şi amintirea noastră îndurerată."

„Biserica Bănăţeană". Deodată cu înscăunarea P. S. Sale primului episcop al eparhiei Timişorii, *Dr. Vasile Lăzărescu*, a luat fiinţă revista **„Biserica Bănăţeană"** ca organ oficial al eparhiei, înlocuind „Buletinul Sf. Episcopii ortodoxe române a Timişorii". Revista apare săptămânal sub direcţia păr. protopop *Dr. Ştefan Cioroianu* şi are în program „articole de spiritualitate ortodoxă, informaţii de activitate pastorală, precum şi diferite momente de viaţă bisericească". Nrul, apărut cu prilejul solemnităţii de instalare, conţine un tablou viu al festivităţilor timişorene, cuvântările ţinute de: I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului şi de P. S. episcop *Vasile* al Timişorii, Decretul Regal de confirmare, Gramata Mitropolitană, articole şi telegrame de urări de sănătate şi rodnică lucrare în scaunul reînfiinţat.

Alte cotidiane ardeleneşti. In *Sibiu* apare, cu ziua de 7 April 1941 cotidianul **Ţara,** sub direcţia dlui *Gr. Popa*, tânărul şi talentatul gânditor şi poet ardelean. In momentele de cruntă încleştare ce le trăim, noul organ de publicitate este o tribună politică pusă în slujba idealului unităţii neamului. Ziarul *Ţara* va încercă să tălmăcească, zi de zi, cu sinceritate şi bărbăţie, durerile şi aspiraţiile românilor de pretutindeni. — La *Braşov* reapare **Tribuna,** de neuitată amintire pentru românii din Ardeal; redactată de un grup ales dintre iscusiţii noştri publicişti, în fiecare număr aduce preţioase contribuţii. — Bunii şi înţelegătorii cetitori vor sprijini, cu fapta şi vorba, pe cei ce, la Sibiu şi la Braşov, au pornit la drum cu credinţă tare în Dumnezeul părinţilor noştri şi în puterile neamului românesc.

Moartea unui profesor. In Sibiu a răposat, la 3 April a. c., profesorul dela liceul „Gh. Lazăr", *Laurenţiu Moldovan*, în vârstă abea de 36 de ani. Ca profesor de desen, a fost totdeauna un bun sfătuitor al tinerimii şcolare, ear ca pictor talentat a realizat câteva frumoase icoane religioase. A pictat interiorul mai multor biserici, între care amintim biserica noastră din Aciliu, protopopiatul Sălişteî. A fost înmormântat, în cimitirul oraşului Sibiu, cu adânci regrete atât din partea colegilor, cât şi a elevilor săi. Veşnică să-i fie pomenirea!

Comemorarea lui G. Verdi. Institutul de cultură italiană a comemorat Marţi seara, 8 Aprilie, în sala „Unicum" 40 de ani dela moartea marelui compozitor al Italiei, G. Verdi.

In faţa unui public numeros, părintele profesor Petru Gherman a descris viaţa şi a analizat opere genialului creator muzical, iar după aceea s'au execut de către DSa şi dna Deli Simonis mai multe arii din operele lui.

Scumpetea. Se vesteşte zilnic în gazete, că se iau măsuri menite să mai înfrâne valul de scumpete a diferitelor articole din piaţa oraşelor noastre. Măsurile se citesc, dar efectul lor nu se simte nicăiri.

Ziua de 15 Martie, ca „sărbătoare a libertăţii maghiare", — spune o gazetă ungurească din Cluj, — a fost sărbătorită în mai multe oraşe din Ardealul cedat. Pretutindeni s'a făcut, după obicei, multă vorbărie „patriotică" şi declaraţii, că „sute de mii de fraţi maghiari se mai găsesc în Ardealul încă robit", şi că „lupta pentru Ardeal nu s'a decis"; dar „adevărata cucerire de ţară va urma de-acum înainte". — Provocările vecinilor noştri grandilocvenţi continuă pe tonul cunoscut, — au uitat însă că unul dintre proverbele lor începe cam aşa: „sokat akar a szarka"...

Un steag în râu. Foaia clujană *Ellenzék* raportează că la Borşa, din judeţul Cluj, un locuitor, cu numele Teodor Cheţan, a luat pânza steagului arborat la pretură de ziua lui 15 Martie şi a aruncat-o în apa Borşa. Steagul a fost găsit, şi Cheţanu arestat şi dus la Cluj.

ŞTIRI LOCALE

Alte conferinţe la Sibiu. „Astra" şi Universitatea din Sibiu a organizat un al treilea ciclu de conferinţe, întitulat: **Transilvania,** *Pământ şi suflet românesc.* Au vorbit în cadrul lui dnii:

Şt. Meteş, directorul Arhivelor statului despre Transilvania în cadrul românismului;

I. Someşan despre Funcţia geografică a Transilvaniei, în 3 Aprilie;

I. Crăciun: Funcţia istorică a Transilvaniei;

I. Moga: Funcţia economică a Transilvaniei, în 4 Aprilie;

O. Boitoş: Funcţia culturală a Transilvaniei;

Grigore Popa: Fenomenul românesc în Transilvania, în 9 Aprilie;

E. Petrovici: Graiul românesc forţă de rezistenţă naţională; şi

N. Buta: Suferinţă şi dârzenie ardeleană, în 10 Aprilie.

Toate conferinţele au fost admirabile prilejuri de lămurire a drepturilor şi puterilor noastre.

Parastas. Membrii corului bisericesc al „Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu va servi parastas în amintirea preavrednicilor patroni şi preşedinţi ai Reuniunii cum şi membrii corului bisericesc bărbătesc decedaţi în cursul timpului, Duminecă în 13 Aprilie 1941, după terminarea sfintei liturghii în catedrală. Onor. membrii ai Reuniunii şi Ven. public cum şi familiile celor răposaţi sunt rugaţi a asista la acest act de pietate. — *Membrii corului.*

A apărut noua ediţie îmbogăţită a *„Cărţii de rugăciuni"*, pentru ostaşi şi pentru popor. Cele două cuvinte pentru cititori ale I. P. S. Sale întăresc inimile şi nădejdile cu duhul lor de mare încredere în destinul neamului. Costul e numai 6 lei. Cucernicii preoţi le pot comanda la P. V. Cons. Arhiepiscopesc.

(25) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Grânari,** din protopopiatul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.

2. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil, 6 jug. fânaţ, precum şi al cimitirului vechi.

3. Câte 20 l. grâu, porumb şi ovăs (total 60 l.) de fiecare familie.

4. Venitul stolar, reglementat în tract de adunarea protopopească.

5. Locuinţă parohială (2 camere şi bucătărie) cu grădină de circa 800 st. □.

Cererile de concurs, însoţite de cuvenita autorizaţie a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscppesc şi de actele necesare, se vor înainta în termen oticiului protopopesc, candidaţii urmând să avizeze acest oficiu înainte de prezentarea lor în parohie.

Rupea, 12 Martie 1941.

Alex. Brotea
protopop

Ministerul educaţiei naţ., cultelor şi artelor

Cons. parohial al bisericii Sf. Nicolae-Braşov

Licitaţie publică

Se publică spre cunoştinţă generală că în ziua de *Sâmbătă 3 Mai a. c,* ora 11 a. m., în biroul Consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov, situat în Piaţa Unirii Nr. 1, se vinde la licitaţie publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—110, întreg materialul lemnos, ce va rezulta din exploatarea pădurii din muntele Sf. Ilie, judeţul Prahova, proprietatea bisericii.

Caietul de sarcini, precum şi alte relaţiuni, se pot vedea şi lua la biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între ora 10—12. (24) 1—3

„Cassa de păstrare"

inst. de credit şi econ. s. a. în Sălişte
Cap. Lei 1.250.000 — Reg. Bancar Nr. 9/1934

Bilanţ anual încheiat la 31 Dec. 1940

Aprobat de adunarea generală ordinară din 29 Martie 1941.

ACTIV. Cassa: numerar efectiv Lei 22.500; Disponibil la alte bănci în ţară Lei 63.470; Portofoliul de titluri: titluri româneşti cu venit fix: Efecte publice v. n. Lei 2000. In portofoliu v. r. Lei 840; Cu venit variabil: Acţiuni necotate la bursă v. n. Lei 1.002.400. In portofoliu v. r. Lei 159.032; Titluri străine v. n. Lei 660.300. In portofoliu Lei 9; Totalul portofoliului de titluri Lei 159.881; Debitori: din ţară: Debitori fără garanţii: In portofoliu Lei 203.513; Creanţa în conversiune conform legii din 7 IV 1934 (cota redusă): In portofoliu Lei 2.140.978. Imprumuturi convertite cedate Lei 387.156; Participaţiuni în ţară: în portofoliu Lei 1.724.063; Imobile: *a)* pentru uzul propriu şi înmagazinare de mărfuri Lei 1.000.000; *b)* Alte imobile Lei 5.753.758; Total Lei 6.753.758; Mobilier Lei 357.106; Conturi diverse (debitoare) Lei 736.404. Totalul activului Lei 12.548.829.

Conturi de ordine. Cauţiuni statutare Lei 110.000; Ipoteci, Cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse: In portofoliu Lei 3.482.485; Depozite de titluri şi alte valori în păstrare v. n. lei 353.509. Total conturi de ordine Lei 3.945.994.

PASIV. Capital social Lei 1.250.000; Fond de penzii şi ajutor al funcţionarilor Lei 157.436; Depuneri spre fructificare: din ţară: depuneri vechi, reduse prin aranjament: la vedere Lei 4.335.620; Pe termen Lei 5.623.221. Total Lei 9.958.841; Creditori: din ţară: *a)* Creditori reduşi: rate întârziate Lei 113.704; *b)* Creditori nereduşi noui: la vedere Lei 681.692. Total Lei 795.396; Aranjamente de reescont: în ţară: în conversiune (cota rămasă) Cedate statului Lei 378.156; Total Pasiv Lei 12.548.829.

Conturi de ordine. Deponenţi de cauţiuni statutare Lei 110.000; Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfări în gaj şi garanţii diverse Lei 3.482.485; Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare Lei 353.509. Total Lei 3.945.994.

Profit şi pierdere la 31 Dec. 1940.

DEBIT. Cheltueli de administraţie: *a)* Salarii şi îndemnizaţii Lei 60.000; *b)* Diverse Lei 61. 054. Total Lei 121.054; Impozite şi taxe Lei 56.912. Totalul cheltuelilor Lei 177.966.

CREDIT. Dobânzi încasate: dela debitori Lei 6306; Venitul portofoliului de titluri: din cupoane exigibile Lei 1916; Venitul imobilelor Lei 166.689; Beneficii diverse Lei 3055. Totalul venitelor Lei 177.966.

Consiliul de administraţie: Verificat şi aflat în conformitate cu codul de comerţ şi legea pentru organizarea şi reglementarea comerţului de bancă. — Comitetul de cenzori. (23) 1—1

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

BILANŢUL

Fondului de ajutorare preoţesc la 31 Decemvrie 1940

ACTIVE		PASIVE	
Cassa	3.510.054	Starea la 31 Decemvrie 1939	3.256.725
Avans	548.000	Capitalizare	801.329
	4.058 054		4.058.054

Contul Cheltueli şi Incasări

DEBIT		CREDIT	
Ajutoare d. preoţi răposaţi	380.000	Cotizaţii lunare	1.264.129
Ajutoare d. preotese răposate	90.000	Cotizaţii de fondare	7.200
	470.000		
Capitalizare	801.329		
	1.271.329		1.271.320

Verificat şi aflat în ordine;

Prot. **Ioan Crăciun** m. p., preşedinte — **Dr. Ioan Voişan** m. p.

Ioan Bânda m. p.

Insă ce putere au aceste ramuri sfinţite de salcie, să vedem ce crede poporul nostru despre origina lor. Răspunsul şi aici, ca şi în foarte multe alte cazuri, ni-l dă o legendă:

Când a fost răstignit Mântuitorul, Maica sfântă auzind şi-a încălţat opinci de fier, şi-a luat un toiag de oţel şi-a plecat plângând să găsească pe Iisus. Mergând aşa sdrobită de durere, a ajuns la marginea unei ape mari pe care nu o putea trece. O salcie văzând durerea Maicii sfinte i s'a făcut milă şi s'a prefăcut în punte. Maica sfântă a binecuvântat-o apoi ca din ea să rupă credincioşii în fiecare an ramuri şi să le ducă la biserică în Dumineca Floriilor. Aşa îşi imaginează poporul origina mâţişoarelor.

Şi acum să revenim la puterea pe care o vede poporul în mâţişoare. In primul rând aceste ramuri aduc noroc şi belşug. De aceea foarte adeseori când sunt aduse acasă dela biserică, sunt atinşi cu ele copiii mici pentru ca să crească, apoi ceilalţi membri ai casei pentru a avea noroc şi pentru a înflori în bunătate. Cu mâţişoarele sunt atinse şi vitele gospodarului pentru a fi sănătoase şi a fi ferite de răutăţi. După ce toţi ai casei şi vitele au fost binecuvântaţi, astfel, mâţişoarele se aşează după icoane pentru a putea fi întrebuinţate la vremea lor şi pentru alte împrejurări. (Aşa se crede în Frătăuţul-vechiu-Bucovina). In unele părţi mâţişoarele nu sunt duse în casă ci se aşează deasupra uşii sub streşină. (Ilişeşti-Bucovina). In unele comune sunt puse rămurele rupte din mâţişoare, la fiecare stup ce-l are gospodarul. In acest fel stupilor le va merge bine tot anul şi vor aduna multă miere (Volovăţ-Bucovina). Deasemenea în unele locuri se pun rămurele de mâţişoare pe straturile de legume şi de flori pentruca rodul să fie bun şi florile să crească frumoase (Bosanci-Bucovina). Nu rareori sunt folosite mâţişoarele şi ca medicamente pentru boli de gât şi împotriva frigurilor (Horodnicul de jos-Bucovina). In multe părţi florile mâţişoarelor sunt fărâmiţate mărunt şi sunt date apoi cu ceva băutură pentru a scăpa de dureri de gât. Dar nu numai că scapă cine ia această băutură, ci va lua şi puteri noi, se va înviora şi nu va mai fi bolnav în acel an. In alte părţi, cum sunt multe comune din Transilvania şi Banat, se iau ramuri din mâţişoarele păstrate după icoane, pentru a avea noroc la târg. Cine are cu el ramură sfinţită de mâţişoară, îi va merge târgul din plin şi va fi ferit în drumurile lui de ori şi ce năcazuri.

Sunt apoi comune unde puterea mâţişoarelor este folosită contra furtunilor mari şi contra grindinei. Astfel în comuna Straja-Bucovina (Vezi şi Fl. Marian: Sărbătorile la Români III) se crede că dacă se pun firmituri de mâţişoare pe foc când tună şi fulgeră, atunci fumul ce se ridică din această ardere, risipeşte norii şi potoleşte furtuna.

Acestea sunt unele din credinţele poporului nostru în legătură cu mâţişoarele, din materialul folkloric ce-l cunoaştem.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 20 Arpilie 194[illegible] — Nr. 17

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mi[illegible]

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Nr. 4804/1941 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Eu sunt învierea și viața; celce crede întru mine de va și muri, viu va fi". Ev. Ioan 11, 25.

Cu inimă caldă și plină de iubire părintească, bucuros de sosirea luminatului praznic al Invierii Domnului, vă zic tuturora: *Hristos a înviat!*

Bucuria de ziua Invierii nu lăsăm să ne-o răpească sau să ne-o întunece măcar nimic pe lumea aceasta. Pentrucă solia Invierii covârșește prin mărimea și însemnătatea ei orice îngrijorare, orice suferință și orice primejdie ar putea să ne apese inimile. Ea ne înfățișează pe Domnul și Mântuitorul nostru mai puternic decât moartea și mormântul. Ea ne deschide zările sufletului până în veșnicie și lasă să se coboare de acolo o lumină călăuzitoare și întăritoare peste truda și ținta vieții noastre pe acest pământ. Ea ne arată că lumea aceasta așa cum o vrea Dumnezeu, nu are să fie o lume a întunerecului, a morții și a robiei, ci o lume a luminei, a vieții și a libertății.

Să ne lăsăm dar, iubiții mei, pătrunși în sufletele noastre de lumina pe care o aduce învierea Domnului dela Răsărit și până la Apus peste toată firea și cu toate că suntem împresurați la vedere de războaie și de multe greutăți, din praznicul Invierii să culegem siguranța că moartea și întunerecul nu mai au puterea, ci a învins viața și lumina. Domnul nostru Iisus Hristos precum a putut învinge moartea prin trupul său, așa o va putea învinge în oricine crede în El cu tărie.

Cine se alipește strâns de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cine e întărit în credința că El a înviat, că El stăpânește toate și că El vrea ca biruința să fie nu a morții, ci a vieții și a luminii și în lumea aceasta pe care a venit să o mântuiască, acela nu se sperie nici în vâlvătaia încăierărilor și măcelurilor de astăzi. Acela rămâne neclătinat în pacea sufletului și bine întemeiat în făgăduința Domnului: *„Tot celace viază și crede întru mine, nu va muri în veac"* (Ioan 11, 26).

Iar cine și-a legat viața de Domnul, prin credință și nădejde, ne mai fiind rob morții, nu mai e rob nici păcatelor și nici lumii acesteia. Acela are puterea de-a birui orice păcat care se face din prea mare alipire la bunurile lumii acesteia, din robia față de poftele trupului și față de patimile aprinse în noi de cel viclean. Puterea ce i-o dă credința în Mântuitorul și darul Duhului Sfânt îl fac liber de toate ale lumii și ale păcatului. Tatăl ceresc așa ne vrea — *liberi.* El nu vrea să fim niște bieți robi ținuți în lanțurile păcatului și ale celui rău, tremurând pentru nevredniciile noastre, ci ne vrea oameni tari, cari ne-am câștigat libertatea prin statornicia și bărbăția noastră și prin ajutorul ceresc și cari stăm în fața Sa nu ca niște robi, ci ca niște fii. Câtă cinste ne face Tatăl ceresc dacă vrea să fim nu robi ci fii ai Lui! Dar oare cum va vrea Dumnezeu să primească ca fii ai Săi niște biete ființe nevrednice cari se împacă să fie slugi păcatului? Să vă purtați deci așa, ca să se potrivească și la Voi cuvintele sfântului Apostol Pavel: *„Că nu ați luat duhul robiei spre temere, ci ați luat duhul primirii de fii, întru carele strigăm: Avva, Părinte"* (Rom. 8, 15).

Libertatea adevărată precum vedeți, iubiții mei fii sufletești, se câștigă prin credința în Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos și prin iubirea către El mai presus de toate. Nu vreau să spun că această libertate trebue să vă facă să nu vă mai interesați de nimic din câte sunt în lumea în care trăiți. Nu. Ci să vă purtați ca stăpâni, nu ca niște robi ai lucrurilor acestei lumi; ca oameni a căror viață și fericire nu atârnă de ele, ca oameni cari umblați să ajutați pe semenii Voștri și nu să le atrageți toate spre împlinirea poftelor Voastre. Sunteți liberi față de ale lumii când căutați să le supuneți toate lui Dumnezeu și să le folosiți pentru mântuirea sufletului, nu pentru peirea lui.

Dorul acesta de libertate întru Domnul e tot ce poate fi mai drag lui Dumnezeu. E podoaba sufletului mântuit. In dorul acesta trebue să cuprindeți însă și *libertatea nației* din care facem parte. Un popor căzut în robia altora, nu mai e stăpân pe ale sale, pe timpul său, pe brațele sale, pe mărturisirea credințelor și a gândurilor sale. Sufletul lui nu poate înflori cu toate puterile și virtuțile ce le-a așezat Dumnezeu ca o sămânță în el. Dacă Dumnezeu vrea să fie toți oamenii liberi în fața lui, de ce s'ar ține unele popoare mai mărețe ca altele, vrând să ia libertatea altora, constătătoare din milioane de oameni?

Să ținem, dragii mei, trează în piepturile noastre de Români *iubirea de libertate,* căci fără ea nici oamenii singuratici nici popoarele nu mai trăesc viața adevărată de om, ci sunt coborâte la o umbră de viață. Un popor care nu are în inima lui veșnic aprins dorul de libertate nu se bucură de nici o cinste nici în fața lui Dumnezeu, nici înaintea altor nații. Un asemenea popor e osândit să fie slugă altora. Mai presus de orice un neam de oameni biruește prin înflăcărarea cu care ține la libertatea lui. Când această libertate este în primejdie sau chiar răpită unei bune părți din națiune, cum este acum cazul neamului nostru, încordarea pentru recâștigarea și asigurarea ei trebue să se ridice mai presus de orice alte gânduri. Toți fiii neamului trebue să-și dea mâna pentru a mântui împreună bunul comun care este libertatea nației, care ne este tot pe atât de trebuincioasă ca aierul pe care-l înghițim.

Și pentrucă libertatea este un bun atât de înalt, atât de prețuit, Dumnezeu a și pus rânduiala ca ea să fie cucerită și păstrată numai cu cele mai mari osteneli și jertfe. Cu cât un lucru e mai de preț, cu atât trebue plătit mai scump. Câte osteneli nu se cer pentru libertatea de păcate? N'a trebuit oare ca însuși Fiul lui Dumnezeu să moară pe cruce ca să ne scape de robia celui rău?

Libertatea națională cere și ea mari jertfe și vrednicii. Un popor care nu e în stare să le dea, nu merită să fie liber și nu va fi. Și în viața popoarelor are valoare cuvântul evangheliei: *„Cine vrea să-și scape sufletul său (viața), pierde-l-va pe el"* (Mat. 16, 25). Nu este altă dovadă mai grăitoare despre puterea de viață, despre iubirea de libertate, despre credința către patrie și neam, de cât aceea pe care o dai jertfindu-te pentru ea.

Poporul nostru, iubiții mei, a dovedit că e în stare să aducă jertfe uriașe pentru libertatea sa. Câți strămoși, părinți și frați de-ai noștri n'au murit pentru dobândirea ei! Horia a fost tras pe roată și unii din tabăra sa și-au vărsat sângele pentru ea. Avram Iancu a suferit de se rupea inima întregului neam, după ce a luptat vitejește cu moții săi la 1848. Iar în războiul trecut au murit opt sute de mii de frați ai noștri pentru eliberarea și strângerea între aceleași hotare a neamului nostru.

Vom fi noi mai slabi ca ei? Ne vom lăsa mai de rușine?

Știu că aceasta nu se va întâmpla. Sufletul neamului meu e stăpânit și azi numai de acest gând, de această iubire a libertății și e gata oricând să aducă și mai multe jertfe pentru ea.

Iar Dumnezeu care n'a lăsat neamurile pe acest pământ să se veștejească în temnița robiei, ci să preamărească libere înțelepciunea și bunătatea Sa, ne va ajuta să ne vedem înfăptuit marele nostru gând. Cel ce a călcat cu moartea pe moarte și este învierea și viața lumii, să ne dăruiască puterea pentru a-I sluji cu credință, de a ne închina cu nădejde scopurilor mari pentru cari a venit să scape pe oameni din robie și să-i aducă la libertatea fiilor buni ai Părintelui ceresc. Ne plecăm genunchii înaintea Crucii Sale isbăvitoare și trecând dela Vinerea Patimilor credem, credem tare și nesovăitor în luminata Sa Inviere cea de-a treia zi.

Hristos a înviat!

Cu aceste gânduri și sâmțeminte venind cu sufletul meu la Voi, iubiții mei fii duhovnicești, vă urez ca aceste sfinte sărbători să le prăznuiți cu bucurie sfântă, cu încredere în viitorul Țării și al Neamului, cu nădejde tare în purtarea de grije a lui Dumnezeu, cu ascultare către autorități, cu iubire de frate unii către alții și luminându-Vă cu prăznuirea, să Vă învredniciți a le ajunge cu toții întru mulți ani.

Impărtășindu-Vă arhierească Noastră binecuvântare, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Invierii Domnului din anul 1941

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Iubirea învinge moartea

Iubirea desăvârşită este aceea care e în stare să meargă până la moarte şi să treacă prin ea pentru cei iubiţi. Astfel iubirea adevărată este bărbăţie, este eroism şi nu simplă moliciune şi petrecere în stări de satisfacţie egoistă. Iar eroismul din iubire este mult superior oricărui alt fel de eroism, cum ar fi de pildă cel din dorinţa de slavă deşartă, din disperare sau din alte motive.

Iubirea care merge până la a se lăsa răstignită pe cruce este ceeace dă jertfii noblețea supremă, sublimul.

Invăţătura dogmatică a Bisericii ne spune că Fiul lui Dumnezeu s'a întrupat şi a murit pe cruce pentru a satisface rânduiala dreptăţii şi mânat de iubirea divină pentru om. In cadrul acestei scheme a dogmei, se cuprinde însă atâta adâncime şi bogăţie de sensuri, încât nu poate fi epuizată de nici o viziune şi de nici o descriere omenească şi nici de toate la un loc.

Explicaţia dogmatică a acestor minunate fapte divine din mijlocul istoriei omeneşti nu se mistueşte prin unul sau două-trei motive, pe cari mintea noastră e în stare să le domine deplin cu înţelegerea. Cine poate înţelege deplin sfatul lui Dumnezeu? Trebue să stea la baza întrupării şi jertfii Domnului o constelaţie plenară de motive de toate nuanţele şi adâncimile, deşi mintea noastră simplificatoare e silită să le încadreze în cei doi termeni extrem de generali, dreptate şi iubire.

Stăruind, cu ajutorul lui Dumnezeu, asupra unuia sau altuia din aceşti termeni s'ar putea să se găsească numai în el atâta bogăţie de motivaţie a faptelor mântuitoare ale Domnului, încât să ni se pară că ar ajunge singur să le explice. Aceasta însă nu constitue în nici un caz un indiciu că nu-şi are şi celalalt termen însemnătatea sa în motivaţia întrupării şi jertfii de pe Golgota.

In acest articol voesc să insist puţin în special asupra iubirii ca motiv şi ca explicaţie a jertfii şi iubirii cari au ridicat frământarea omenească la gradul şi la sensul de istorie.

Pentru care motiv (pentru care motiv încă?) s'a săvârşit marea durere de pe dealul Căpăţinii, ce simbolizează culmea încăpăţânării omeneşti în rău? Iată ce ne mai spune în această privinţă, spre o plăcută mulţumire şi edificare a sufletului, o privire mai atentă în fiinţa iubirii. Iubirea desăvârşită trebue să meargă până la moarte şi cine are o iubire atât de desăvârşită faţă de oameni, ca Dumnezeu? Iubirea n'ajunge să fie declarată; ea trebue arătată, se cere arătată. Dumnezeu s'a suit pe cruce, nu numai ca să ne asigure cât de mult ne iubeşte — şi acesta e mare lucru când îl ştim sigur — ci şi pentrucă prin sine iubirea Lui tindea să facă maximum pentru noi. Desigur aceasta nu îl supune pe Dumnezeu unei necesităţi, căci iubirea e totuşi act de voinţă. Iubirea în gradul suprem este aceea care perzistă chiar când fiinţa iubită o huleşte, o urăşte şi în ura ei o duce la cruce. Cel ce iubeşte desăvârşit, moare iubind chiar pe cel ce-l omoară. Moartea, în asemenea caz, nu e numai o manifestare a grozavei decăderi morale în care se află omul, ci şi ultima dovadă care vine să se ofere iubirii pentru a-şi arăta infinitatea ei, imposibilitatea de-a fi supusă prin ceva. Nesfârşirea iubirii când se întâlneşte cu păcatul omenesc, sau îl disolvă sau e dusă la moarte. Tertium non datur. Dar poate că e necesar să se întâmple şi ultima lature a alterativei pentru a-şi arăta iubirea incredibila ei măreţie şi rezistenţă. Triumful iubirii se arată par'că mai mult prin moarte. Când învinge fără să fie dusă la moarte nu ni se arată încă toată puterea ei. Iubirea care a trebuit să suporte moartea şi a vădit mai mult biruinţa, decât cea care n'a avut ocazie să meargă până acolo. Infinitatea iubirii, infinitatea puterii ei, se arată în moarte, căci acî cel ce iubeşte riscă sau jertfeşte totul şi arată că dacă ar avea nu o viaţă, ci nenumărate pe toate le-ar jertfî pentru fiinţa iubită.

Dar iubirea este unitatea de măsură pentru viaţă. Cu cât iubirea e mai mare, cu atât viaţa e mai adâncă, mai multă. Iubirea porneşte totdeauna din surplus de viaţă; iar nepăsarea ei faţă de moarte este însaşi conştiinţa suveranităţii vieţii faţă de moarte. E un mare lucru pentru viaţă să nu se simtă umilită, copleşită, înfricată de moarte. Atitudinea aceasta de superbă sfidare a morţii nu se poate explica decât printr'o abondentă concentrare de viaţă în acest punct, printr'o covârşitoare siguranţă a neînsemnătăţii morţii în faţa vieţii. Biruinţa asupra morţii se obţine nu prin fuga de ea, ci prin revărsarea vietii peste ea.

Cine nu se simte mai fericit, cu mai multă bucurie de viaţă, iubind? Şi cine n'a experiat vestejirea dorului de-a fi şi de-a activa, când nu are iubire faţă de nimeni? Interesul faţă de alţii întreţine gustul de a trăi în noi, împreună cu interesul ce ni-l poartă alţii nouă. Prin iubire trăim şi ne mişcăm şi suntem. Deficienţa de iubire roade zi de zi la temelia vieţii noastre. Dacă am avea iubire desăvârşită unii faţă de alţii, n'am mai murî. Am trăî veşnic; şi nu ne-am plictisî.

Iubirea lui Iisus Hristos s'a urcat pe cruce din pricina desăvârşirii ei. Dar aceeaş desăvârşire, fiind suprema concentrare de viaţă, birueşte asupra morţii şi altfel decât prin simpla sfidare a ei. Birueşte răsbind dincolo de moarte la o nouă viaţă. Jertfa supremei nobleţi, fiind manifestarea cea mai deplină a iubirii nesfârşite, este prin însuşi acest fapt o biruinţă sigură a vieţii asupra morţii. Mormântul acceptat din iubire este semnul supremei încordări a vieţii şi izvorul înălţării ei desăvârşite. Prin moarte se calcă într'adevăr asupra morţii. Prin moarte birueşte viaţa.

Iubirea, prin urmare, face legătura între moarte şi înviere. La înviere duce numai jertfa adevărată, pentrucă numai moartea din iubire desăvârşită este jertfă adevărată.

Calitatea acestei jertfe adevărate n'a avut-o decât Iisus Hristos, pentrucă numai El s'a lăsat ucis de cei pe cari i-a iubit, iubindu-i, iertându-i şi lăsându-le deschisă calea mântuirii chiar săvârşind ei această faptă. De aceea numai El a înviat. Desigur ca să fi putut iubî astfel, ca să fi putut aduce o astfel de jertfă, trebuia să fie Dumnezeu. Iubirea desăvârşită este una cu Dumnezeu.

Dar iubirea lui, desfăşurată în toată plinătatea ei în văzul lumii, pe Golgota, este singurul mijloc şi pentru mântuirea oamenilor de păcat. Iubirea supremă nu e numai singura putere care răsbeşte prin moarte, ci şi cea care deschide zăvoarele sufletului nostru încuiat în vraja răului. Unde iubirea nu poate face nimic, nu există altă putere care să mai poată ajuta. «Tot răul se săvârşeşte prin închiderea eului în faţa lui tu, în singurătatea sa. Iar cine vrea să iasă din această singularizare cu adevărat pentru a intra în relaţie cu tu, cu Dumnezeu şi cu omul, nu o poate face altfel decât prin iubire» (F. Ebner, Wort und Liebe, p. 276). Este însă o iubire care nu poate izvorî dela noi, ci numai dela Dumnezeu ne poate venî, ca dar. Prin moartea pe cruce, iubirea divină s'a apropiat cu toată intensitatea ei de noi. Jertfa aceasta s'a săvârşit în cercul societăţii omeneşti, pentru oameni. Pe muntele încăpăţânării omeneşti s'a coborât duioasă, caldă, suferind orice, iubirea dumnezeească, pentru a-l disolva. Invingând moartea, iubirea divină învinge şi păcatul în cei ce vreau să-şi deschidă sufletul în faţa lui Iisus Hristos şi însaşi această revărsare a iubirii Lui în om, fiind suprema intensificare de viaţă, învinge şi moartea din el.

Iubirea lui Iisus concentrându se întreagă în favorul nostru, în interesul nostru prin întrupare şi prin moarte, rămâne aproape de noi, aşa cum iubirea şi grijea noastră rămâne, analogic, în jurul celui pentru care am făcut mari jertfe şi am depus mari osteneli spre a-l scăpa, ajuta şi ridica.

Ea ne solicită în toată clipa vieţii pământeşti să ne deschidem inima, să ieşim din învârtoşarea egoismului şi să răspundem lui Iisus prin iubire. Ea stărue la uşa sufletului, nevăzut, dar uşor de simţit, aşa cum stărue uneori câte o fiinţă omenească superioară care prin îndelungă răbdare, suferind orice ofensă din partea noastră, ne iartă toate, ne preţueşte, ne încurajează, ne înţelege, ştiind că doar în felul acesta ne poate face mai buni şi în nici un caz prin lovirî mândre ale sensibilităţii noastre, devenită excesivă prin păcat.

Scoaterea sufletului din izolare prin iubirea lui Hristos şi aşezarea lui în comuniune cu Dumnezeu şi cu semenii, este una cu scoaterea lui la lumină. Omul împletecit în labirintul lui de planuri de duşmănie împotriva altora, omul incapabil de comuniune adevărată, este întunecat în lăuntrul şi pe faţa lui. Poporul spune just de un om pretinos, neduşmănos, fără gânduri ascunse, că e om cu sufletul şi cu faţa deschisă. E o lumină în el şi pe faţa lui care se comunică şi altora. Un suflet sincer şi deplin deschis nu poate avea însă omul decât întru Hristos, atârnând prin credinţă cu fiinţa lui întreagă de Dumnezeu cel devenit om. Numai atunci e în el o iubire care rezistă atâtor piedeci pe cari i le ridică intrigile şi învârtoşările omeneşti. Şi când se poartă între oameni cu o astfel de iubire, sufletul şi faţa lui nu mai sunt numai «deschise», ci luminate dinăuntru de irizările calde ale bunătăţii şi ale unei prezenţe de dincolo de fire în conştiinţa lui. Cine intră în raport cu tu, cu Dumnezeu şi cu omul adecă, prin iubire «acela vine la lumină» (Autorul şi locul citat), precum vine la viaţă. Iubirea, lumina şi viaţa — împreună cu adevărul — sunt una.

In acest sens sunt Paştile sărbătoarea luminii: pentrucă ele serbează triumful iubirii.

Şi numai dacă ne vom umplea şi noi de iubirea care nu alege şi nu se tulbură de nimic, ne vom umplea şi de lumină. Altfel totul ne rămâne exterior. Vom auzî vorbindu-se de lumina Invierii, dar nu vom simţî nimic, întocmai ca un orb căruia i se vorbeşte de lumina zilei. Numai de vom fi întrat cu adevărat prin împărtăşire cu Trupul Domnului, în comuniune de iubire cu El şi cu semenii, vor fi Paştile şi pentru fiecare din noi o biruinţă a iubirii, a luminii şi a vieţii.

De ce ne îndeamnă doar cântările bisericeşti: «Să ne luminăm cu serbarea şi unii pe alţii să îmbrăţişăm; să zicem fraţilor şi celorce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru înviere». Nu există luminare, fără îmbrăţişare.

D. STĂNILOAE

Urări pline de înţeles

Noul ziar sibian *Ţara* publică, în n-rul său din 14 l. c., sub titlul *Sus să avem inimile!* următoarele:

Un ziar nou, fie că apare la Sibiu, fie oriunde în cuprinsul românesc, nu poate propovăduì altceva decât înviorarea nădejdilor şi concentrarea tuturor energiilor neamului spre înfăptuirea marilor şi fundamentalelor noastre aspiraţiuni naţionale. Nimic nu trebue să ne abată din drumul acesta, fie apăsarea vremurilor cât de grea şi tălăzuirea stihiilor cât de cutremurătoare. Un neam trăeşte şi birueşte toate prin concentrarea desăvârşită şi tenace într'o singură credinţă.

Orice desbinare din motive neesenţiale trebue să înceteze. Strânşi într'un singur bloc, pus la dispoziţia Statului şi a conducerii lui, să urcăm în disciplină, iubire frăţească şi seriozitate treptele spre acea înălţime de lumină care să ne readucă prestigiul slăbit în afară şi forţa necesară prin care să ne impunem voinţa naţională.

Urez «Ţării» să contribue în măsură cât mai însemnată la înfăptuirea idealurilor noastre. Dumnezeu să coboare asupra ei tot ajutorul Său, pentru a fi o vestitoare şi pregătitoare a Ţării noastre întregi şi rotunde.

NICOLAE,
Mitropolitul Ardealului

*

Gazeta Transilvaniei din Dumineca Floriilor 1941, sub titlul *Urare* vesteşte următoarele:

Acum, când «Gazeta Transilvaniei» începe o nouă etapă pe vechiul ei drum, o etapă care se aseamănă, prin împrejurările grele în care se află din nou neamul nostru, cu cele din trecut, — îi urez să poarte curajos steagul aspiraţiunilor noastre spre ţinta deplinei şi definitivei lor înfăptuiri. Ii va fi uşor să meargă neabătută pe drumul cel drept, căci în jurul ei, în Braşovul glorioaselor tradiţii de luptă şi de nădejde românească, va adulmeca svonul de porunci şi de îndemnuri al vechilor protopopi, iubitori de carte şi apărători de lege românească, şi ecoul dârzelor încordări naţionale ale vajnicului românism braşovean.

Braşovul a fost totdeauna oraşul indisolubilei unităţi şi neîncetatelor întâlniri între Românii de dincoace de Carpaţi şi cei de dincolo, înfăptuind în mic de mult unirea noastră cea mare, ca cea mai firească dintre legile existenţei noastre naţionale.

„Gazeta Transilvaniei" nu va avea decât să-şi plece urechea sufletului la acest pământ al tradiţiilor braşovene, scumpe întregului neam românesc, şi va desprinde întregul ei program de viitor.

De va sta în intim acord cu tot ce se desprinde din vechiul, mândrul şi intransigentul suflet al Braşovului, evitând, chiar mai mult decât s'a făcut aceasta în trecutul «Gazetei», tot ce nu stă în concordanţă cu credinţele şi convingerile lui adânci şi de totdeauna, va avea nu numai binecuvântarea generaţiilor luptătoare ale trecutului, ci şi pe cea a lui Dumnezeu revărsată prin sfânta noastră Biserică strămoşească.

Dumnezeu să toarne duh şi putere de viaţă făcătoare în slova ei viitoare.

Sibiu, la Sărbătoarea Buneivestiri 1941.

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Pelerinaj de obște

Dincolo de culmea biruitoarei Invieri, un obiceiu local — astăzi devenit datină și poruncă — oferă clerului și poporului din Arhiepiscopia noastră prilej rar de binecuvântată rugă obștească, de ridicare a cugetului «la munți», în preajma vetrei mânăstirești de la Sâmbăta de sus.

Praznicul din săptămâna luminată, rugăciunile cari se înalță de sârg la cumpăna apelor Isvorului Tămăduirii, sunt mărturia cutremurătoare a alergării noastre tradiționale spre singurul reazim nestricat pe care l-a avut neamul nostru dealungul sbuciumatului său trecut: Dumnezeu din cer. Numai la El am găsit scăpare din nevoi, numai Duhul Lui ne-a luminat nădejdile de mai bine, numai prezența reconfortantă a harului Său ne-a încălzit inimile și ne-a oțelit puterile ca să răsbatem prin negurile păcatelor și viforul veacurilor la luminișul isbăvirilor românești.

Vremurile cumplite pe cari le străbate acum toată lumea, cu noi au fost din cale-afară de vitrege. Hotarele noastre, hotarele sfinte și largi cât zarea pământului locuit de Români, au fost sfâșiate, mutate de la locul lor, strâmtate. Peste patru milioane de frați de-ai noștri au fost smulși cu silnicie din trupul rotund al Țării abia ajunsă la limanul mântuirii naționale. Primejdii din afară, din lăuntru temeri și din măruntaiele pământului prăpădul cutremurelor pustiitoare, iată bilanțul năpăstuirilor cari au umplut de jale toate inimile și toți ochii de lacrimi.

De-acum e anul și până la apropiata noastră întâlnire sub streașina odihnitoare a ctitoriei brâncovenești de la Sâmbăta de sus, e exact drumul de la împlinita Țară a făgăduinții și până la porțile robiei. Intr'un răstimp uluitor de scurt, toate-toate s'au schimbat în oropsita noastră Țară.

Numai credința noastră în *Dumnezeul dreptății* a rămas aceeaș, dârză și neclintită ca cremenea Carpaților.

Să urmăm îndemnurile ei. Să se urnească toate satele, cu preoți și prapori în frunte, pe drumul care duce la fântâna cu apă vie a nădejdilor românești. Să fie alergarea noastră la Iordanul plaiurilor ardelenești prilej de obștească pocăință și de invocare smerită a ajutorului dumnezeesc.

Fiecare parohie să-și desemneze din vreme «efectivele» cu cari urmează să participe la pelerinajul din anul acesta. Și dacă numărul celor cari se îmbie de bună voie să-și rupă o zi de răgaz pentru Domnul n'ar fi destul de impunător, preotul locului va desemna el însuși pe cei ce au să-l însoțească și va stărui din răsputeri să-i convingă să facă întocmai.

Pe toți aceștia — bărbați, femei, copii — îi va supune din vreme unei *severe pregătiri sufletești*. Le va vorbi cuceritor despre binecuvântatele osteneli ale drumului la mânăstire, le va arăta în culori cât mai vii semnificația pelerinajului din acest an al lacrimilor de căință, îi va spovedi ori îi va pregăti pentru mărtursire și împărtășanie la Mânăstire. Praporii bisericii și ai grupărilor religioase din parohie — «Oastea Domnului», Reuniunile de femei «Sf. Maria», Societățile pentru tineret «Sf. Gheorghe» — *ca și membrii acestora*, să fie gata de drum. Bine ar fi să se facă același lucru și cu *copiii de școală* și să se depună stăruințe pentru a-i convinge pe *învățători* să-i însoțească.

Deplasarea va fi organizată până'n cele mai mici amănunte. Fiecare pelerin trebue să știe dinainte cu ce mijloc de transport se deplasează: tren, autobus, căruță sau pe jos și va fi instruit să se prezinte din vreme la locul de plecare.

Numai în chipul acesta lucrurile vor merge și neted și demn.

*

Acum e anul, noroadele întrunite 'n poiana însorită a Sâmbetei de sus s'au rugat Cerului să păzească Țara aceasta, România, de foamete, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea altor neamuri asupra noastră și de războiul cel dintre noi. De astă dată, genunchii noștri să se încovoaie degrabă în fața necuprinsei puteri a Părintelui ceresc, cerșind de la El diregerea nedreptăților pe cari ni le-au pricinuit vrăjmașii și nepăsarea noastră.

Toate inimile încinse de văpaia așteptărilor ardelenești să sârguiască smerite într'acolo. Pelerinajul din anul acesta — *pelerinaj obștesc* — va răcori arsurile pricinuite de proaspetele pătimiri românești, ne va înmulți puterile și ne va spori încrederea în ajutorul lui Dumnezeu și 'n refacerea unei alte Țări, întinsă ca o Dacie fericită.

Înțelegeți neamuri și vă plecați: *după Vinerea Patimilor urmează totdeauna Invierea!*

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Descătușarea firii în slujba Paștilor

Deodată cu mântuirea omului, taina Intrupării Domnului cuprinde sub puterea vrajei sale și slobozirea firii, rămasă sub domnia răutății din clipa păcatului original. Pentrucă nu ne trebue o prea mare sforțare de judecată spre a înțelege că între om și firea înconjurătoare se țese o corespondență tainică în așa măsură că traiul unuia se resimte în toată respirația celeilalte. E aici nu numai un anumit impresionism trăit subiectiv de fiecare din noi după puterea de înțelegere poetică a naturii, ci într'o măsură oarecare avem deaface cu o vrajă reală, exercitată reciproc. Inseninarea omului într'o dimineață însorită sau posomorârea lui în clipele când plumbul norilor trimit picuri din lacrimile Cerului, se pare că nu sunt simple flori de impresie poetică momentană. Ca să nu mai vorbim de toată făptura necuvântătoare, în privirea căreia se traduce așa de fidel tot ascunzișul vesel sau trist al stăpânului. Iată de ce, din clipa când fără a fi greșit cu nimic Făcătorului, natura însaș a trebuit, prin chiar această corespondență plină de mister dintre om și fire, să se încovoaie și ea sub greutatea păcatului care a pus stăpânire pe om. Deacum încolo prietenia strânsă dintre om și fire rămâne doar o amintire nostalgică a unei epoci de aur (Ovidiu), când toate se supuneau cu drag omului. Față de vremea paradisiacă, întrezărită deacum doar la scânteeri de răscruci ale conștiinții, omul ajunge să simtă în natură o împărăție vrăjită de cel rău, de care doar jertfa a tot ce e mai bun îl poate scăpa. Față de viața de luminată înfrățire, când natura da omului de toate printr'o sforțare care se chema mai curând plăcere decât muncă, viața omului și a firii ajunse sub păcat devin adevărate munciri (la reflexiv) și subțieri ontologice. Pentrucă, judecând chiar numai omenește, noianul nesfârșit al boalelor și calamităților din lumea însuflețită și neînsuflețită, nu are, în parte, altă explicare decât răul moral sălășluit în adâncurile omului, de unde a inundat lumea. Iată de ce avea așa de multă dreptate sf. Apostol Pavel să spună că firea împreună pătimește cu omul și suspină, trăind aceleași dureri ale nașterii, până la vremea slobozirii din blestem (Ep. c. Romani VIII 20—22).

Slujbele sfinte, expresia cea mai plină a vieții celei noi trăite în continuă apropiere cu Domnul isbăvirilor, sunt unanime în a glăsui că odată cu ridicarea omului se face și ridicarea întregii făpturi vii și moarte. Și cercetătorii apuseni se miră deovreme încoace tot mai mult de bogăția nesfârșită de sens, care se desprinde din slujbele divine ale Bisericii orientale. Ele îți dau într'adevăr senzația coborârii Cerului pe pământ, așa cum au văzut-o acum 1000 de ani emisarii sfântului Vladimir al Rusiei în biserica sfintei Sofii din Bizanț. Toată orânduirea liturgică de peste an a slujbelor ortodoxe vădesc acest adevăr. Noi o să poposim cu gândul doar la ciclul pascal.

Insăși Intrarea în Ierusalim prinde în slujbă atâta actualitate și realism încât întreagă săptămâna mare stă sub imperiul sentimentului că Fiul Domnului de fapt a trecut pragul Ierusalimului sufletelor noastre, grăbindu-se să moară și să învieze deodată cu clipa sublimă din Nașterea Paștilor. N'am să uit niciodată impresionantul convoiu de copii în procesiuni, cu flori și clopoței în mână, pe care l-am văzut anul trecut (zeci de mii!) cântând pe străzile Belgradului imnul ieșirii înaintea Mântuitorului. Realismul acesta, care sfințește pământul pe care se așteaptă continuu să treacă pașii Mântuitorului și care prin păstrarea mâțișoarelor obține sfințirea vitelor, a plantelor, stupilor și chiar alungarea furtunii, este general la toate popoarele ortodoxe, mai ales slave. Firea întreagă începe să ia parte la marile evenimente ce urmează în săptămâna, mare. Intunecarea soarelui, cutremurul pământului și scularea morților din groapă în Vinerea Mare sunt proporțiile cosmice ale dramei care va aduce, alături de mântuirea omului, desrobirea firii. E și de așteptat din moment ce și ea acceptă oarecum să se jertfească pentru curățirea cea mare. Adunarea gunoaielor și arderea lor marchează același simbolism ca și întoarcerea prin pocăință. Obiceiul frumos de pe satele noastre a nu lucra nimic în Vinerea seacă și de a merge fetele în pădure să culeagă ghirlande de verdeață cu carea să împodobească altarul — socotit în acest timp mormântul Domnului și ce alt simbol s'ar putea găsi decât atârnarea pe altar și pe iconostas a pânzei curate și a verdeții de primăvară? — arată cât de minunat a înțeles poporul să aducă și natura la participare cu drama divină.

In același timp, ecoul cântărilor sfinte repetă cu proporții cosmice toată suferința firii: „Spăimântatu-s'a cerul și soarele și-a ascuns razele sale, munții s'au cutremurat și pietrile s'au despicat, iar tu, Israile, nu te-ai rușinat“ (Joi seara Evanghelia a IX-a). Iar mai departe, aproape la fiecare stihiră și Joi și Vineri „la stări“ revine ideea: „toată făptura s'a schimbat de frică“. Dar apoi cât de înălțătoare și de extatice sunt clipele Vinerii celei mari și ale slujbei de Ingropare a Mântuitorului! Dupăce tristețea reținută a imnografului enumeră toate strigătele și bocetele Maicii pentru fiul Său amintind de durerea sfâșietoare a pierderii fiului, cântările continuă măreț: „Astăzi s'a spânzurat pe lemn Cel ce a spânzurat pământul pe ape; cu cunună de Spini s'a încununat împăratul îngerilor; Cu porfiră mincinoasă s'a îmbrăcat Cel ce îmbracă cerul cu nori; Cu piroane s'a pironit Mirele Bisericii, cu sulița s'a impus Fiul Fecioarei“. E aici toată evocarea cosmică a suferinții celui mai pe sus de Cosmos ca și toată rădăcina din care va odrăsli un nou Cosmos, „un cer nou și un pământ nou“. E de observat însă că toată această suferință cântată în tot lungul Triodului și mai ales în săptămâna mare e stăpânită de nădejdea apropiatei Invieri, nădejde care-și capătă expresie în stihul atât de des repetat: „Scoală-te, Doamne, judecă pământul, căci tu împărățești în veac!“ Sau după minunata rânduială a Iacobiților sirieni, când, după ce se înconjoară Biserica de 3 ori cu lumînări aprinse și se citește Evanghelia cu cele 10 fecioare și cu iminenta așteptare a Mirelui, e imposibil să nu vezi cum întreaga asistență așteaptă cu respirația reținută și cu bătăi de inimă sosirea într'adevăr a Fiului lui Dumnezeu (vezi Tyciak: Die Liturgie als Quelle östlicher Frömmigkeit, Freibg. i. Br., 937, p. 5 sy).

Duhul învierii plutește, dealtfel în toată rânduiala octoihului peste întreagă slujba anului. Ea culminează însă în noaptea Paștilor. Dacă anumite credințe vorbesc așa de frumos de biruirea legilor firii cu ocazia Crăciunului, când ciobanii au putut duce în pumni jar să încălzească pe Pruncul din Vifleem și dacă în ziua zămislirii Lui (Bunavestire) nici o pasăre nu scoate ouă spre a cinsti clipa sfântă (S. Fl. Marian), în schimb luminoasa zi a Paștilor, luminoasă și prin focurile aprinse în fața Bisericii, dar și în sufletul tuturor celor ce se află înăuntru — afară de bolnavi — marchează culmea biruințelor harului asupra firii încătușate: cine se naște în acea zi va fi toată viața fericit, iar cine va muri atunci sau în răstimpul dela ziua Paștilor până la Ispas (sau până la Dumineca Tomii) se va duce direct în Raiu. Pentrucă bucuria Invierii e așa de mare, încât, cum spune învățătura sf. Ioan gură de aur din ziua Paștilor și drepți și nedrepți și bogați și săraci, toți sunt primiți la părtășie cu Domnul din ospățul bucuriei dobândit cu scump sângele Său. Timpul, locul, oamenii, făpturile, toate se sfințesc și dănțuesc acum de bucurie. *Timpul*, căci de când s'a adus Aierul de pe altar, ca, însemn de omorîre a omului vechi, tot poporul să treacă pe sub el, deatunci abia la miezul nopții Paștilor se mai trag clopotele ca o bucurie după ce-au tăcut 3 zile; *locul*, fiindcă „acum toate de lumină s'au umplut și cerul și pământul și cele dedesupt“; *oamenii*, fiindcă deacum trup nu mai înseamnă moarte ci părtășie la viața de veci; *făpturile* însuflețite și neînsuflețite, căci în zilele acestea de ouă roșii și de pască, toate oglindind un cosmos încreștinat, nimic în afară de iad nu este să nu se bucure și să nu se sfințească.

*

Când cu o sfielnică luminare în mână îți croiești drum spre Biserica din Paștile copilăriei pline cu atâta tremur îngeresc și plinătate de cer pe pământ, te întrebi în zilele sălbatice ale patimilor încleștate de azi: cine va ridica piatra de pe mormântul care acopere neamurile să vadă coborârea mântuirii? Și clătinările văzduhului și ale cutremurelor ce se cască cu guri de Leviatan ca și cascade întregi de calamități ale firii pornită să înfometeze omenirea în două primăveri ce-așteptau învierea, toate acestea să nu fie efluvii de răutăți din sufletele oamenilor? Când sărmanei puteri omenești îi scapă controlul peste deslănțuirea firii în-

Bucuria învierii

Bucuria învierii este suprema bucurie a vieţii: nu există o bucurie mai mare, mai deplină decât aceasta. Este bucuria bucuriei noastre, revărsare din bucuria cea de peste veac a mântuirii. Căci — să recunoaştem — aşa zisele bucurii ale vieţii nu merită numele împletit din lumină şi har al bucuriei. Ele au gust de deşertăciune, amărăciune de pleavă, isvorăsc desamăgiri neînţelese. Bucuriile obişnuite ale vieţii sunt ca frunzele toamnei bătute de vântul nestatorniciei, îngălbenite înainte de vreme, fragile ca baloanele de săpun, umbrite de dureri, înnămolite în băltoaca pasiunilor terestre şi trecătoare. Ele n'au nimic din farmecul şi dulceaţa bucuriei care înalţă, care luminează, care purifică, te face mai bun, mai înţelegător, mai plin de har şi adevăr. Sunt bucurii efemere cari se rostogolesc pe albia vremii ca valurile mărunte cari se pierd în şopotitul anonim şi cenuşiu al vieţii. Ele n'au nici o consistenţă, nici o putere: tulbură numai suprafaţa inimii, nu pătrund în adânc, nu răscolesc, nu înnoiesc. Sunt ca un şir întreg de mirajuri aşezate în pustiul trăirii noastre, de care te bucuri când le vezi de departe, dar când ajungi acolo, rămâi desamăgit că nu strângi în suflet decât umbra deşertăciunii, amărăciunea nefiinţii: nici isvor pentru potolirea setei, nici fructe pentru întărirea sufletului, nici umbră pentru odihna inimii. Umbra deşertăciunii şi deşertăciunea unei umbre: acestea sunt bucuriile banale, obişnuite ale vieţii. Pentrucă ele sunt legate mai mult de trup, decât de suflet: doar dacă ating slab şi superficial faţa de dinafară a lui.

Bucuriile adevărate, cărora li se poate într'adevăr da numele de bucurii, sunt bucuriile spiritului, bucuriile lăuntrice, cari covârşesc sufletul, îl înalţă, îl transfigurează, îl înnoieşte, îl face altfel decât sub zarea cenuşie a vieţii obişnuite. Bucuria lăuntrică este ca o primăvară spirituală, care-şi deschide florile neprihănirii sub raza de har a veşniciei. E o permanentă încântare, o necontenită desfătare, un sbor uşor spre zările Dumnezeirii, o luminată înfrăţire cu ingerii şi cu tot ce este bun şi frumos, ca mărturie a frumuseţii divine, în lume. Cine poate mărturisi în cuvinte bucuria ce-i inundă sufletul când priveşte în tăcerea înserării, învăluită ca într'o lumină de basm, minunata armonie a naturii? Cine poate cuprinde în slove bucuria înlăcrămată a iubirii desinteresate ce leagă în Hristos pe păstor de păstoriţii lui? Cercetaţi clipele acelea de bucurie adâncă, negrăită, răscolitoare care v'au umplut sufletul când, ca păstor, aţi descoperit frumuseţea divină a unui suflet pur, a unei inimi care trăeşte numai pentru Dumnezeu, sau când aţi primit mărturisirea, cu fapta şi cu vorba, a unui suflet renăscut, îndreptat prin strădania iubirii voastre şi vă veţi da seama că aşazisele bucurii ale lumii în faţa bucuriilor spirituale sunt asemenea putregaiului ce străluceşte în întunerec faţă de lumina soarelui. Strălucirea putregaiului îţi poate produce o plăcută surpriză şi chiar impresie, dar nu te poate nici călăuzi, căci n'are lumină suficientă, nici încălzi, căci n'are putere; dar lumina soarelui te învăluie de toate părţile ca un mediu de existenţă, îţi luminează cărările, îţi dă putere, te face să simţi plinătatea vieţii. Aşa şi bucuriile lumii: sunt curiozităţi cari, momentan, pot face bună impresie, dar nici nu-ţi luminează căile vieţii, nici nu-ţi dau un plus de viaţă, nici nu cresc energiile trăirii. Sunt o vânturare zadarnică de pleavă aurită cu plăcerea deşertăciunii. Pe când bucuriile spiritului sunt lumini la răspântiile vieţii, energii de înălţare pe cărările ce urcă spre cer, sprijin de luptă în viforniţele păcatului, renaştere lăuntrică, fericitoare odihnire în sânurile de iubire şi har ale Tatălui ceresc. Căutaţi bucuriile acestea, crescute ca o binecuvântare din dragostea lui Hristos, şi pastoraţia nu va mai fi biurocrotism sec, ritualism bigot, relaţiune obişnuit-omenească, ci luminată revărsare de har care înflorind în inima preotului, înfloreşte deopotrivă şi în grădina duhovnicească a parohiei.

Bucuria învierii: suprema bucurie a bucuriilor spirituale, bucuria care creşte ca un lujer imaculat de crin sub cerul transfigurator al iubirii divine! Poatecă gândul, gândul dorurilor noastre, ni-ar călători tresăltarea inimii spre noaptea de taină şi lumină a sfintelor Paşti, când toată firea se îmbracă par'că în nu ştiu ce grave şi divine sensuri de dincolo de fire, când fiecare mugure de viaţă, fiecare deschidere de floare, fiecare legănare de vânt e o şoaptă îngenuchiată la marginea mormântului din care a isvorât lumina. Bucuria aceasta a învierii, care cuprinde întreg universul într'un fel de transfigurare anticipativă, bucuria aceasta a învierii pe care o cântă în slăvile albastre ciripitul de paradiziace armonii al privighetoarei, bucuria învierii care rostogoleşte puteri de lumină în sufletele noastre, încât simţim că şi noi par'că înviem la o nouă viaţă, biruim moartea şi cucerim nemurirea, împreună cu Hristos! Şi totuşi bucuria învierii nu este numai atât, nu este numai fiorul de mistică trăire în Hristos a învierii care ctitoreşte peste veac şi în veac zările de negrăită frumuseţe ale omenirii transfigurate de dincolo de istorie. Nu despre această bucurie vreau să grăesc: ea a fost preamărită atât de mişcător în operile teologilor ruşi cari au pus în inima ortodoxiei bucuria pascală a învierii. Şi aşa şi este: ea e centrul invizibil în jurul căruia se organizează tot ceeace este lumină şi biruinţă în viaţa creştină, în trăirea ortodoxă. Dar bucuria învierii nu trebuie circumscrisă mărginită numai la noaptea de taină a învierii; ea nu trebuie gustată o singură dată pe an. Ea este o permanenţă, o realitate vie care umple toată viaţa, luminează toate clipele trăirii noastre în Hristos. Cel ce iubeşte pe Hristos, cel ce trăieşte prin iubire în necontenită comuniune spirituală cu El, îl trăeşte — spiritual — în preamărire, în bucuria învierii. Învierea nu este un fenomen ce s'a întâmplat odată, ce se reactualizează mistic în fiecare an odată, ci este o permanenţă a împrimăvărerii lăuntrice, a tinereţii nevestejite, lumina neapusă a zilelor noastre crescute adesea sub un cer plumburiu şi întunecos. **Bucuria învierii e temelia vieţii, energia ei desăvârşitoare, puterea ei luptătoare, tăria ei eliberatoare. Ea este semnul unei vieţi noui în Iisus Hristos, viaţă care nu poate fi roasă de dintele vremii, nici nimicită de genunile morţii.** *In acest sens, ca permanenţă a primăverii spirituale, a trăirii în Hristos şi cu Hristos cel preaslăvit, mărturiseşte Sf. Ap. Pavel despre moarte şi înviere: „Au nu ştiţi că toţi câţi în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea lui ne-am botezat?... (ca) dupăcum Hristos a înviat din morţi. tot aşa şi noi* **să umblăm întru înnoirea vieţii**“... *„Socotiţi-vă (dar) că sunteţi* **morţi păcatului,** *dar* **vii pentru Dumnezeu,** *în Hristos Iisus, Domnul nostru“ (Rom. VI 3—4, 11). Răstignirea şi învierea trebuie să* **fie** *toată viaţa noastră: răstignirea trupului şi a lumii, cu toate patimile şi poftele ei, învierea duhului în Dumnezeu, prin care suntem cu adevărat vii, cuprinzând în inimi şuvoaiele de har ale Vieţii Duhului lui Dumnezeu.*

Bucuria învierii nu este o bucurie episodică: ea trebuie să copleşească toată viaţa. **Fără ea, zilele sunt triste, clipele monotone, sufletele moarte, entuziasmele stinse, râvna jertfei depline absentă.** *Cine nu-şi simte sufletul înaripat în iubirea lui Dumnezeu, cine nu trăeşte bucuria învierii ca o permanenţă a vieţii sale, cine nu vrea să fie viu în Iisus Hristos, acela este vânturat de deşertăciunea vieţii obişnuite: un pai pe valurile lumii, nu o rază de lumină în bezna păcatului.*

Cine nu simte că viaţa nimicurilor deşarte e egală cu moartea spiritului? Cine nu-şi dă seama că viaţa omenească, viaţa pipernicită, viaţa păcatului, este ofilirea dureroasă şi tristă a duhului? Vreţi să ieşiţi din monotonia unei astfel de vieţi? Vreţi să fiţi **vii** *şi nu cadavre care se agită zadarnic? Răstigniţi poftele cărnii şi amăgirile lumii şi ancoraţi-vă viaţa sub zările de har ale iubirii, ale iubirii pure, depline, totale în Iisus Hristos. „Căci pofta cărnii este moarte, pe când cugetul duhului este viaţă şi pace“. Şi „dacă vieţuiţi potrivit trupului, veţi muri, iar* **dacă ucideţi cu duhul faptele trupului, veţi fi vii“** *(Rom. VIII 6, 13).*

Iată adevărata bucurie a învierii, care nedespărţită de răstignirea şi moartea neîntreruptă faţă de cele ale lumii, este permanenţa sublimă a vieţii în Hristos în Hristos - biruitorul morţii şi începătura vieţii cei nestricăcioase. Ea a fost propovedania Apostolilor, podoaba martirilor, lumina sfinţilor, mărirea arhiereilor, lauda credincioşilor. Ea este sălăşluirea vieţii veşnice în nimicnicia clipei, ridicând clipa spre luminile veşniciei. **Din ea ţâşnesc isvoarele entuziasmului martiric; prin ea prisoseşte bucuria întru necazuri, se aprinde râvna întru primejdii, se întreţine flacăra apostolatului nestinsă.**

Hristos a înviat! Da: Hristos este **viu** *în sufletul nostru; El trebuie să fie viu în sufletele tuturor. Căci el n'a înviat singur, ci a înviat* **ca şi noi să fim vii întru învierea Lui.** *Ferice de celce simte zi de zi,* **clipă de clipă,** *cum viaţa lui învioză împreună cu Hristos şi se înalţă din bâltoacele pământului spre luminile de har ale veciei:* **Bucuria aceasta nu se va lua dela el niciodată!...** *Ea e unicul sens al vieţii omeneşti atât în veac, cât şi dincolo de veac, peste veşnicii.*

Diacon Nicolae Mladin

---

furiate de forţe demonice, numai tunetul cutremurător din slujba Patimilor ne mai poate mântui: „Scoală-te, Doamne, judecă pământul, căci tu împărăţeşti în veci!“ Fiindcă este clar că răsvrătirea firii ce se mişcă din temelii prin cataclisme, cutremure şi infometări este în deplină consonanţă cu răbufnirile de patimi ce colcăe în adâncurile omeneşti. Căci până nu va înţelege lumea că trebue să moară sie-şi cum moare întreagă firea spre a renaşte primăvara, pân'atunci nu vom putea spune: „Adevărat a înviat Hristos şi cu El lumea“.

Dr. T. Bodogae

Inviere şi Ortodoxie

Invierea Domnului din morţi se încadrează în chip firesc în opera de mântuire a lumii ca o pecete de lumină dumnezeiască aşezată pe creaţiune.

Cunoaştem raportul biblic despre înviere. Mironosiţele femei împreună cu câţiva apostoli (Petru şi Ioan) au văzut mormântul gol auzind şi glasul îngerului „nu este aici ci s'a sculat... duceţi-Vă şi spuneţi ucenicilor şi tuturor“ (Mat. 28). Apoi Mântuitorul însuşi s'a arătat în chip preamărit Mariei Magdalena şi celorlalte, în grădină, poruncindu-le să-i vestească pe toţi despre învierea Sa: „daţi de veste fraţilor mei“ (Ioan 20). Aceste femei, împreună cu ucenicii cari L au văzut, au vestit tuturor învierea. Toma Geamănul este luat în chip greşit preşedinte al detractorilor învierii. Căci prin negaţia ce o face, aduce una dintre marile dovezi asupra realităţii învierii. Tăgăduitorii învierii trebuie să priceapă adâncul înţeles al cuvintelor Domnului. „Pentrucă m'ai văzut, Tomo, ai crezut. Fericiţi cei ce n'au văzut şi au crezut“.

Invierea Mântuitorului este încadrată în istoricitatea persoanei lui Hristos, dar totuşi nu este un eveniment propriu zis istoric, deoarece el nu este produsul unor forţe naturale. Invierea aşa cum s'a produs ea în timp, este mai presus de timp, adecă nu este o întâmplare istorică de rând, care s'ar înşira ca mărgelele la rând cu celelalte întâmplări de pe vremea aceea. Ea este o întâmplare din lumea *noumenală*, dumnezeească, adecă din lumea din care îşi primeşte orice fenomen conturul lămurit, raţiunea de-a fi; din lumea ce nu se poate cuprinde cu mintea şi unde — sub lumina harului — nu mai încape daltonism spiritual.

Invierea este deci un fapt real „căci dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este propovăduirea noastră“, spune marele Pavel. Invierea Domnului a trecut an de an, veac de veac, marele examen cernut de pozitivişti prin sita tuturor îndoielilor. Indoielnicii se aşează singuri în afara oamenilor de ştiinţă şi se aseamănă cu omida care crede că atât e de mare lumea cât este frunza pe care stă.

Nu vom dovedi aici realitatea învierii. Noi socotim încheiat procesul deslănţuit de orbirea necredincioşilor împotriva acestui adevăr.

Ceeace ne preocupă aici, de data aceasta, este arătarea în linii largi, a modului cum *ortodoxia* este interpenetrată de *Inviere*.

Ortodoxia este prezenţa lui Hristos şi a luminii lui între oameni. Mântuitorul este „Calea, Adevărul şi Viaţa“, este *Cuvântul* lui Dumnezeu care „s'a săluşluit între noi plin de har şi de adevăr“. Ortodoxia este şi ea *adevărul*, căci Evanghelia ei este neschimbată. Ortodoxia este *calea*, căci prin ea ajungi la Hristos. Ortodoxia este *viaţa*, pentru că în ea găsim pe Hristos viu şi adevărat. *Deci ortodoxia este însuşi Hristos dinamizat între oameni.* „Nu există ortodoxie fără Hristos, fără îndreptarea spre Hristos şi fără primirea lui Hristos. Nu există ortodoxie fără privire la jertfa şi *Invierea* lui Hristos“.

Dar în lume este prezent Hristos cel înviat. Puterea Invierii Lui este cea care se revarsă în suflete, constituind Biserica viaţa ortodoxiei. Ortodoxia este credinţa cea dreaptă care a propovăduit din negură de vreme pe Hristos şi Invierea Lui. „Femeile au *alergat* la mormânt şi au *văzut* giolgiurile singure zăcând“ şi au plecat *vestind* tuturor pe Hristos cel înviat, până şi Samarineanca. Ceeace însemnează că ortodoxia nu se poate concepe decât dinamic. *Ortodoxia este însăşi vestea şi realitatea învierii dinamizată între oameni.* Să o simţi, să o trăieşti, să-i vezi efectele mistice cu ochii. Invierea, concepută ca realitate, se perpetuează în lume *în* şi *prin* ortodoxie, prin dinamismul trăirii mistice, prin alergarea la „mormântul gol“ şi a întâlnirii euharistice cu El în grădina purităţii sufleteşti. Ortodoxia se întinde ca un râu alb ce isvorăşte din „mormântul gol“ şi trece prin catacombele sângelui primelor veacuri până la noi.

Vorbim aici despre ortodoxia cea deodată cu *Cuvântul*, despre cea cu putere, cu fluid vital ce străbate chiar şi confesiunile eterodoxe; căci şi confesiunilor acelora cari în drumul lor s'au depărtat de ortodoxie, le-a mai rămas ceva din pecetea acea sfântă universală imprimată de dreapta credinţă şi astfel participă, fără să vrea, la ortodoxie. Crucea este preludiul învierii, iar Invierea este rezultanta crucii. Ceeace însemnează că suferinţa este arvuna învierii, iar Invierea este răsplata suferinţii. Ortodoxia neamului nostru a fost şi în trecutul nostru istoric şi este şi azi o chezăşie, că acest neam pricepe slava învierii.

Acest neam ortodox a trăit şi crucea şi a văzut şi Invierea de multe ori.

In veacul de acum urcăm din nou dealul Căpăţinii istoriei noastre. Dacă nu vom suporta calvarul cu nădejdea învierii neamului, el nu va învia, ca unul care şi-a pierdut orientarea în Dumnezeu.

Pr. N. Belea

Organizaţi Reuniuni de femei

Moarte și Viață

Luminatul Praznic al sf. Paști nu coboară numai cu duhovnicească bucurie a Invierii Domnului, ci și cu îmbierea ispititoare a anumitor probleme, care se nasc în legătură cu minunea ce-l prilejuește. De data aceasta încercăm o paralizare a faptului din cuprinsul firii, că *moartea duce la viață*, cu acela din sfera vieții creștine, că *crucea (moartea) duce la înviere*, prin urmare tot la viață.

Din capul locului nu trebue să uităm, că niciodată analogiile nu pot fi duse până la ultima consecvență. Analogia unor taine ale creștinismului cu anumite fapte din natură a orânduit-o Dumnezeu, spre a oferi creștinului un piedestal puternic, de pe care rațiunea — luminată prin credință — să poată pătrunde în adâncurile pline de mister ale doctrinei creștine.

In domeniul vieții naturale, moartea este — cu excepția morții omului — un fenómen firesc; aici, elementul principal este specia, nu individul și prin ea se perpetuează viața. Plantelor și animalelor lipsindu-le principiul rațional, ele nici nu pot fi sau deveni nemuritoare; rostul vieții lor nedepășind limitele imanenței, Dumnezeu nici nu le-a voit altfel decât muritoare. Dacă mai considerăm și faptul că prin moarte nu numai se continuă desvoltarea vieții, dar se promovează și menține varietatea vieții, ferindu-o de uniformitate și monotonie, — atunci ne dăm ușor seama de rostul morții în mâna prea înțeleaptă a lui Dumnezeu. Poate, cineva — citind aceste rânduri — este ispitit a se întreba: Ar fi murit plantele și animalele și dacă n'ar fi intervenit păcatul strămoșesc? Ce deosebire ar fi fost între moartea dinainte de păcat și cea de după păcat? Deși-i o întrebare cam ispititoare, totuș răspundem că moartea ar fi avut loc și în acest caz, dar ar fi fost mai ușoară, ca o trecere într'un somn adânc; după păcat, însă, este mai grea, fiind împreunată cu chinuri.

După concluziunile și afirmațiunile celor mai competenți reprezentanți a științelor naturale, *moartea este un fenomen natural și necesar în menținerea și desvoltarea vieții pământene.* Intre viață și moarte nu există nici un antagonism, ele nefiind decât două aspecte pe care le prezintă materia cosmică în desvoltarea sa.

Viața și moartea nu sunt altceva decât două forme ale desvoltării materiei. Viața: materie organizată, cu un echilibru determinat sub lucrarea și călăuzirea unei forțe vitale; moartea: materie neorganizată, lipsită de principiul vital și stăpânttă numai de forțele fizico-chimice.

Dumnezeu clădește viața cu ajutorul materiei inerte. Fără fenomenul morții, materialul de construcție al vieții s'ar epuiza și viața n'ar mai fi posibilă; așa încât putem afirma — ca lege universal valabilă — că *moartea este concluzia necesară vieții.*

Forma vieții organizate este efemeră. Numai energia — în virtutea legii conservării energiei (A. Mayer) și a conservării materiei (Lavoisier) — este indestructibilă.

Elementele constitutive ale materiei vii sunt identice — din punct de vedere chimic — cu cele externe; numai aranjarea lor se găsește într'o formă specifică vieții. Proteinele, grăsimile și hidrații de carbon nu se găsesc în materia moartă. *Ele sunt specifice și caracteristice vieții.* Pentru că aceste materii să fie desagregate în forma elementară, este nevoie de munca bacteriilor. Fără fermenții bacterieni, substanțele organice n'ar pntea fi descompuse și astfel componenții minerali n'ar putea fi redați ciclului general al materiei și puși la dispoziția generațiunilor viitoare; în consecință, viața n'ar mai putea exista pe pământ. Numai mulțumită acestor bacterii, firul vieții se deapănă neîntrerupt. Iată, deci, cum *moartea*, care pare a fi încetare a vieții, — *duce tot la viață.* Oricât de paradoxală ni s'ar părea această afirmație, ea exprimă o realitate concretă și dovedește nemărginita putere și înțelepciune a lui Dumnezeu. Transformările materiei nu-s decât moartea unor stări anterioare și nașterea unor stări noui. Dacă n'ar fi aceste transformări, atunci materia ar ajunge într'o stare statică. Viața se menține prin moarte. *Dinamismul energiei este posibil numai cu ajutorul transformărilor și al morții. Deaceea moartea este unul din factorii cei mai importanți ai vieții și ai evoluției.*

Tot așa este și în sfera vieții creștine: Moartea fizică a omului duce la viața veșnică, iar răstignirea la înviere.

Nu vrem să zicem, cu aceasta, că moartea omului este un fenomen natural. Evident, moartea umană este plata (pedeapsa) păcatului; ea este urmare firească a neascultării din raiu, care — smulgând pe om dela isvorul vieții (Dumnezeu) — l-a dat desagregării și morții, căci depărtarea de Dumnezeu însemnează pășirea spre neexistență. Dumnezeu ne-a creiat, aducându-ne din neexistență la existență; depărtarea de El însemnează revenirea la starea de neexistență, intrarea în neant. Călcarea poruncii, păcatul (răul moral) a produs moartea (răul fizic). Dar, tocmai în aceasta constă atotputernicia și înțelepciunea lui Dumnezeu, că *în mâna Sa răul* (în cazul acesta moartea) *devine un instrument spre bine*, pedeapsa se transformă în mijloc pedagogic care duce la viață veșnică. Ceeace era în sine pedeapsă, Dumnezeu a ridicat-o la mare însemnătate: urmarea crudă a păcatului (suferința și moartea) *a devenit mijloc de mântuire și înălțare.*

După cum în domeniul vieții naturale nu există viață fără moarte, tot așa și *creștinul n'ajunge la viață veșnică decât prin moarte.* Calea aceasta a parcurs-o însuși Domnul Iisus Hristos, care a ajuns la înviere prin crucе și mormânt. Prin moarte, El ne-a dus la înviere.

Cine coboară în întunecimea rece a mormântului, progresează spre înviere, spre zările senine ale fericirii veșnice: „Iar când Hristos.., se va arăta, atunci și voi, împreună cu El, vă veți arăta întru mărire" (Colos. III, 4). Cimitire însemnează, etimologic, locuri de dormit, căci la creștini moartea-i numai un somn vremelnic până la înviere. Prin moarte ieșim din provizoratul pământesc; stavila morții neînduplecate și grozave cere — prin contrast — nemurirea, la care ajungem prin moarte, o trecere spre primăvara veșnică de dincolo de mormânt. Bucuria Invierii covârșește doliul morții: „Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ânsa"; căci moartea fizică — privită din perspectiva eshatologică — nu este prilej de îndurerare, ci *o punte de trecere spre* **veșnicie,** după care creștinul ortodox tânjește atât de mult.

Și mai mult: După cum în natură moartea este un element de evoluție a vieții, tot așa în sfera vieții creștine *crucea* (abnegație, luptă, jertfă, suferință, moarte) *este un factor de evoluție a vieții morale.* Adevărul acesta îl exprimă — cel puțin indirect — Biserica ortodoxă, când cântă la sf. Paști: „Crucii Tale celei Făcătoare de viață, neîncetat închinându-ne Iisuse Hristoase...". Ca și'n natură, viața cea întru Hristos se câștigă și menține prin luptă și suferință. Impărăția cerurilor se câștigă prin eforturi de voință, prin strădanie titanică: drumul care duce la ea e spinos, e drum de munte cu urcușuri grele: „Impărăția lui Dumnezeu se ia cu forța și cei puternici o cuceresc" (Mat. XI, 12). In acest eroism și încordare morală, crucea este factor principal. *Crucea și învierea sunt un întreg indestructibil:* nici cruce fără înviere, dar nici înviere fără cruce!

Pentru a învia cu Domnul Hristòs, trebue să suferim ca El, să-i purtăm și noi crucea, cum i-a purtat-o Simon Cireneanul pe drumul Golgotei. După cum din mormântul Mântuitorului a răsărit lumii lumina, precum și izvorul vieții și al mântuirii, tot așa și *din suferință rezultă purificarea și înălțarea.* Suferințele sunt un foc curățitor, în care sufletul se curăță de tot răul și se oțelește în lupta cu ispitele.

Iată, dece bucuria Invierii Domnului trebue să fie pătrunsă de conștiința vie a eroismului moral și a muceniciei sfinte, fără de care nu putem trece pe tărâmul vieții veșnice, spre care ni s'a deschis astăzi drum larg.

Prof. Dr. Corneliu Sârbu

Adevărul Invierii Domnului

Sfintele Evanghelii care vorbesc despre Domnul Hristos, ni-L arată blând și plin de iubire, petrecând între oameni, învățând, revărsând în jurul Său minunate binefaceri, în timp ce vrăjmașii îl pândesc, pentru ca în cele din urmă să-l ducă la chinuri și la moarte. Până aici s'ar putea spune că este aceeași tragică soartă pe care o au de obicei toți mărturisitorii de adevăruri în luptă cu ignoranța și patimile oamenilor. Ei cad de obicei răpuși de loviturile oamenilor contimporani. Dar mormântul, celce a dat uitării pe toți înțelepții veacurilor, pe Hristos nu l-a putut cuprinde: învierea este semnul, neîndoelnic al Dumnezeirii Lui. In zadar Arhiereii și bătrânii Iudeilor cumpără cu bani pe străjeri, ca să spună că ucenicii L-ar fi furat pe când ei dormeau. Adevărul biruie. Biruie nu numai pentru că a fost stropit cu jertfa sângelui, dar și pentru că Dumnezeu însuși era celce mărturisia prin propovedania apostolilor, lumina învierii. Hristos a înviat: au vestit femeile mironosițe. Și vestea aceasta a răsunat peste veacuri umplând lumea de bucuria biruinții, a biruinții împotriva morții, bucuria învierii noastre în Iisus Hristos. Aceste cuvinte cuprind un mare și dumnezeesc adevăr, și bucuria noastră pornește din conștiința fericitelor urmări pe cari Invierea Domnului, le are pentru viața noastră.

Invierea Domnului este în adevăr un fapt istoric, pentru că s'a petrecut în cuprinsul vieții omenești. El însă trece dincolo de marginile istoriei, întrucât este un act al Dumnezeirii. Nu este un fapt al trecutului, ci are o continuă actualitate. Cum trebue să fie acest fapt înaintea lui Dumnezeu, dacă „pentru El o mie de ani este ca o zi", precum zice Psalmistul? La Dumnezeu nu este nici trecut, nici viitor, ci un veșnic prezent. Deci și Invierea Domnului nostru Iisus Hristos, deși trupește s'a făcut în timp, dar ca act din partea lui Dumnezeu, aparține veșnic prezentului. De aici și efectul sfințitor al sărbătorilor și practicilor Bisericii. Slujba Invierii Domnului nu este numai o simbolizare a faptului petrecut a 3-a zi dela îngroparea Domnului, ci este o actualizare a aceluiaș fapt și care aduce credincioșilor aceeași bucurie pe care au resimțit-o femeile de miruri purtătoare și sfinții Apostoli. Pomenirea Invierii Domnului care se face în fiecare Duminecă și într'un chip deosebit de solemn, nu este însoțită de Sfânta Taină a Euharistiei, prin care intrăm, deși în chip nevăzut, în reală împărtășire cu Domnul Iisus Hristos? Deci, dacă ne dăm seama că în mijlocul nostru și înlăuntrul nostru stă cel ce a zis: „Luați mâncați, acesta este trupul meu, carele se frânge pentru voi" și „beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu, al legii celei noua care se varsă pentru voi și pentru mulți spre iertarea păcatelor", atunci înțelegem că salutarea cu care ne întâmpinăm în aceste zile, nu trebue să fie numai o simplă și tradițională formulă de bună cuviință socială, ci afirmarea cu toată credința a unui adevăr fundamental pentru mântuirea noastră, exprimat prin cuvintele:

Adevărat c'a înviat!

Diacon Simion Macarie

Toate se bucură de Inviere

Cel dintâi cuvânt al Domnului, după mărita Sa înviere, a fost: «bucurați-vă». Cu acest cuvânt au fost întâmpinate purtătoarele de mir care au alergat la mormânt disdedimineață ca să ungă prea curatul Său trup cu mirésme. Acest cuvânt a înlăturat frica din sufletele apostolilor și li-a dat curaj să-L vestească.

Bucuria și pacea sunt darurile învierii și de acestea se împărtășesc toți ceice iubesc pe Domnul și sufăr pentru El. Mironosițele fecioare au fost cele dintâi părtașe la suferința dar și la bucuria Domnului. Apostolii n'au urmat cu multă tărie pe Celce avea să urce pe cruce pe dealul Căpățînei... N'au fost în stare cu mintea lor omenească să pătrundă taina crucii. Abia după înviere, văzând pe Domnul preamărit, au luat crucea, urmând până la moarte pe Invățătorul. Atunci au propoveduit cu toată taina adevărul biruinței prin cruce: «Unde-ți este moarte boldul tău, unde-ți este biruința iadule? Căci întru învierea lui Hristos s'au stricat legăturile morții și viață nouă a răsărit lumii.

Bucură-te Fecioară Prea Curată că Fiul Tău a înviat a treia zi din groapă.

Bucurați-vă mironosițe că în sufletul vostru a răsărit întâia dată lumina învierii...

Bucurați-vă Apostoli și împreună cu voi să se bucure toți propoveduitorii cuvântului, că prin învierea lui Hristos ați primit darul de a vesti cuvântul Evangheliei.

Bucură-te soare carè ți-ai ascuns razele când ai văzut pe Hristos pe Cruce, că astăzi Soarele dreptății a răsărit din mormânt.

Bucură-te făptură care ai suferit alături de Domnul, că de acum nu mai ești sub blestem ci în binecuvântare. Acum toate s'au umplut de lumină și cerul și pământul.

Bucură-te suflete al meu că Hristos cu moartea pe moarte a călcat ca să-ți dăruiască viață veșnică. Impreună cu Hristos să înviezi, ca să nu mai slujești păcatului, ci să trăești în har și binecuvântări nesfârșite. Impodobește-te cu florile faptelor bune, ca să fii următorul mironosițelor care au găsit miresme pentru cinstitul trup al Domnului. Aleargă și tu la mormântul Domnului ca să-ți dai seama de prețul răscumpărării tale. Acolo vei înțelege că trebue să mori și tu pentru păcat, ca să înviezi împreună cu Hristos. Fii propoveduitorul învierii Domnului și nu te va birui nicio vrăjmășie a lumii acesteia.

Nu uita că drumul spre mormântul izvorâtor de viață trece peste Golgota răstignirii și pe acest drum au mers așa de puțini. Pe Muntele Taborului s'au învrednicit să urce trei apostoli, dar pe muntele suferințelor numai unul. Acesta a fost apostolul iubirii, a cărui suflet era aprins pentru Domnul. El și Preacurata au fost martorii nedespărțiți ai patimilor Domnului. Deaceea s'au învrednicit să vadă cei dintâi pe Domnul după înviere. Mulți ne veselim cu Domnul în luminata zi a învierii, dar câți l-am urmat în ziua răstignirii? Câți înțelegem să ridicăm crucea suferințelor pentru a urma lui Hristos, bineștiind că după mormânt urmează învierea? Ne împărtășim de bucuria învierii pe măsură ce ne-am făcut părtași la crucea Domnului. Simțim binefacerile învierii dacă ne-am îngropat patimile noastre în mormântul uitării, ca să nu mai viem lor, ci lui Hristos.

«Ieri cu tine Hristoase m'am răstignit, astăzi înviez împreună cu tine». Acesta este strigătul de bucurie al sufletului care a urmat lui Hristos cu credință. El exprimă tovărășia nedespărțită cu Hristos. In această tovărășie avem parte de mormânt dar și de înviere. De întristare, dar și de bucurie nesfârșită. Mai bine este să stai trei zile în mormânt (să suferi în viața aceasta care e scurtă) și să te bucuri de pacea veșnică

Probleme-Recensii-Comentarii

Inviere. (=) *Primăvara, cu gingaşe floricele şi sfios ciripit de pe ramuri înmugurite, ne cheamă la nouă viaţă.*

Sfânta noastră biserică, astăzi şi în fiecare an, ne întăreşte sufletele vestind:

E marea zi a Invierii... să ne luminăm şi să zicem „fraţilor" şi celor ce ne urăsc pe noi, şi unii pe alţii să ne îmbrăţişăm...

Cu gândul la lumină şi la dragoste frăţească, să ne îndreptăm, pe o clipă, gândul la ceeace ne este, şi trebue să ne fie, în deosebi scump şi preţios: la felul îndrumării tineretului nostru în direcţia ideilor de buni creştini şi români.

Nu se poate tăgădui că o civilizaţie, demonstrativ materialistă ca cea din epoca automobilului şi a matchurilor de sport, a deschis avântului tineresc calea care îl **abate din tradiţiile bune ale trecutului.**

In lărmuitoarea năvală, pe această cale, tinera generaţie s'a bucurat, cu voie şi fără voie, de aprobarea şi de sprijinul, când pe faţă, când strâvestit, al elementului **jidovesc,** *cu toate însuşirile sale de popor profitor şi înăbuşitor al năzuinţelor spre ideal şi spre desăvârşire.*

Urmările mentalităţii curente s'au constatat în numeroase cazuri, aşternute în paginile publicaţiilor periodice din întinsul ţării, şi au culminat în triste evenimente petrecute la începutul anului, — înfăptuiri uimitoare urmate de cercetări şi de arestarea persoanelor, care fuseseră socotite vrednice de încredere şi deplin cinstite, dar care acum nu sânt în stare a-şi justifica «operaţiile» băneşti săvârşite în avutul public, *— sumele după toate semnele, s'au strecurat, întâmplător, în buzunarul* particular *al răţăcitului.*

Şi de ce aşa?

Fiindcă lumina *minţii i-a fost prea săracă în faţa egoismului prea bogat, ear* dragostea, *de ţară şi de cetăţenii ei păgubiţi, cu mult prea şubredă ca să-i fie obstacol şi să-l ferească de a-şi murdări sufletul cu josnicia patimilor...*

Şi totuşi... Sentimentul dragostei şi al solidarităţii, între fiii neamului, ar răsări uşor şi ar prinde tari rădăcini, când cel ispitit s'ar împărtăşi la vreme de lumina ce străueşte din cercetarea conştiinţei, ca şi din duhul meditaţiei creştine, de care s'a înstrăinat.

Celce n'a primit, sau nu e dispus să primească, acest mod de judecare, n'are decât să încasseze răsplata meritată a faptei sale; ear celce nu se mai simte acasă alături de asemenea tovarăş de luptă, n'are decât să cugete serios la primenire morală şi la solidaritate, înlocuitoare a destrămării între ceice mâne vor primi răspunderea pentru bunul mers al obştei.

Sânt Paştile!

Să ne luminăm şi, ca fraţi, unii pe alţii să ne îmbrăţişăm!

*

şi de desfătarea raiului, decât să te laşi amăgit de cele trecătoare care te lipsesc de fericirea nepieritoare. După aceasta tânjim toată ziua şi suntem gata a urma pe Hristos până la moarte, fiind încredinţaţi că mormântul este dătător de viaţă, bucurie şi pace. Pacea este pâinea cea de toate zilele a sufletului înviat întru Hristos. Dar adevărata pace care a venit prin învierea lui Hristos, se sălăşlueste în suflet dupăce am biruit toate patimile din noi.

Au căzut prăbuşiţi la pământ paznicii mormântului, văzând pe Domnul înviat. Tot astfel pier, precum piere fumul dela faţa focului, şi patimile din noi, văzând pe Hristos în suflet. Să înviem şi noi împreună cu Hristos, lăsând să pătrundă în suflet toată bogăţia de lumină a Lui, ca şi nouă să ne spună Domnul: bucuraţi-vă...

Preot D. Popescu

Cinstirea Maicii Domnului. — Fecioara Maria, dulcea Maică a lui Iisus Hristos, este deschizătoarea uşilor raiului. Ea povăţuieşte pe cei ce sânt întru întunerec. Cel care iubeşte cu credinţă adevărată pe Iisus Domnul, trebue să cinstească, mai presus de orce, pe Aceea care ne ridică din robia fărădelegilor.

Iisus, în ceasnl durerii, — când era ţintuit pe crucea Golgotei şi Maria sfâşiată de durere vărsa lacrimi la picioarele Crucii, ear alături, stătea frânt ucenicul cel drag, Ioan, — zise: „Femee, eată fiul tău", apoi către ucenic: „Eată, mama ta" (Ioan 19, 26 — 27).

Aceste cuvinte sânt spuse fiecărui creştin.

Viaţa Sfintei Fecioare, a fost „mireasma mirosului celui bun al lui Hristos". „Este mai cinstită decât cheruvimii şi mai mărită, făr de asemănare, decât serafimii", Maică prin care se ridică biruinţele şi *cad vrăjmaşii.*

Ajută-ne Sfânta Fecioară, şi ne îmbracă cu mărire cerească. Priveşte-ne din înaltul tronului, şi stropeşte cu tămâie rugăciunea robilor tăi greu loviţi. Luminează gândul celor credincioşi, şi fă să răsară iarăşi bucuria, căci Tu ne eşti steaua ocrotitoare! — Pr. *Miron Maier*-Brătei.

*

Conferinţe în protopopiatul Jiu. — Preoţimea ortodoxă a protopopiatului Jiu sa întrunit în conferinţă la 17 Martie a. c., în care Pr. *Ion Popiţa*-Aninoasa a făcut o dare de seamă asupra lucrării „Mie a vieţui Hristos", stăruind asupra spiritului şi necesităţilor care au determinat pe I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului să dea la lumină această preţioasă carte.

Pr. *Teofil Ioanovici*-Livezeni a vorbit despre unele probleme liturgice, cu expuneri dobândite într'o lungă experienţă, şi ascultate cu folos în deosebi de preoţii mai tineri.

Păr. protopop *Ion Duma* mulţămeşte la sfârşit autorilor pentru îngrijitele lucrări citite în conferinţa aceasta.

Altă conferinţă s'a ţinut în 23 Martie, în parohia *Petrila Regele Ferdinand I,* în care Pr. *Traian Moşic* din Petroşani face apel călduros la toţi românii să trăească în deplină solidaritate în toată vremea; numai prin tăria dragostei nemăsurate şi prin solitaritate în sacrificiu vom izbuti să biruim greutăţile ce ni se pun în cale. In numele credincioşilor mulţămeşte conferenţiarului Pr. paroh local *Petre Fanu.*

La 26 Martie a. c., preoţii Zoican, Drăgan, Fanu, Moşic şi Jura au săvârşit o sfântă liturghie, în parohia *Petrila-Brad,* în fiinţa de faţă a unei mari mulţimi de ascultători. Aici a vorbit poporului Pr. *M. Păun Jura* despre chemarea şi datoria creştinismului de acum şi de totdeauna, care prin credinţă şi întoarcere la Dumnezeu va înfrânge toate puterile satanice.

Intre teatrul religios şi trupa lui Tănase. Acum doi ani, sub ministeriatul Prea Sfinţitului Episcop *Nicolae Colan* al Clujului, departamentul Cultelor şi Artelor a înlesnit înfiinţarea unui *Teatru religios,* în fruntea comitetului de conducere al căruia se află actualul mitropolit al Moldovei şi Sucevei, I. P. Sf. *Irineu Mihălcescu.* O trupă de artişti entuziaşti şi bine intenţionaţi, cari pricep ceva din funcţiunea educativă — esenţială — a scenei, în frunte cu dl *I. Frumuşani,* a cutreerat Ţara întreagă, de repetate ori, cu un repertoriu ireproşabil atât din punct de vedere moral şi educativ, cât şi artistic. A poposit, bine'nţeles, şi'n oraşul nostru. Şi a jucat frumos, înălţător, în faţa unei săli... aproape goale. N'au disperat însă. Curajoşii artişti îşi dădeau seama că va trebui să treacă timp până când vor fi biruite succesele debordante ale teatrului uşuratic.

A trecut şi Tănase pe la noi. Lumea zisă „bună" a alergat ca la urs, să-i aplaude şlagărele decoltate.

Ultima dată, fostul învăţător moldovean celebrat astăzi în saloanele pretenţioase ca „întemeietorul spectacolui revuistic la români", ne-a cercetat în sfântul şi marele post al Paştilor. Considerentul acesta n'a împiedecat vechea şi credincioasa clientelă să se afle şi de astă dată „în păr" la spectacol. Tănase, care nu distrează niciodată şi pe nimeni „cu reducere" — vedeţi preţurile fabuloase de pe afişe — a cules o „recetă" grasă: 280.000 încasări.

*

Ne batem în piept, ori de câte ori avem prilej, că suntem îndureraţi peste măsură de cele întâmplate cu noi în vremea din urmă şi că durerea Ţării care plânge, ne-a făcut mai serioşi.

Nu! Lumea zisă „bună" minte! Nu se duce la Tănase „ca să mai uite". Nu! Ea a rămas în apele ei leneşe şi tulburi. Pântecele este Dumnezeul ei, cum zice Scriptura.

Pentru primii creştini, teatrele păgâne erau „şcoli ale perdiţiei" (Tertullian). Luptau în potriva lor cu cea mai eficace armă: *abţinerea de la spectacol,* din care atâtea canoane sinodale au făcut poruncă.

Câţi creştini ştiu că trebue «*să se scoale* (şi să plece) *când vor intra jocucurile întocmite spre decepţiune*» (Canonul 24 al Sinodului VI ecumenic) ...şi «*să lapede săltările mirenilor cele în arătarea publicului*»? (Can. 62 al aceluiaş).

...Şi câţi, din cei ce ştiu, *se conformează?*

INFORMAŢIUNI

La sărbătoarea sărbătorilor creştineşti de astăzi trimitem tuturor iubiţilor noştri fraţi, din ţară şi de peste hotare, salutul transmis din străbuni: HRISTOS A 'NVIAT!

Liste grăitoare. In ziarul *România Nouă* din Sibiu a publicat dl Onisifor Borcea o serie de nume de *preoţi* din judeţele Satu-Mare şi Năsăud, cari au fost arestaţi, bătuţi şi hărţuiţi dela un comandament la altul timp de săptămâni întregi, fără a li se putea dovedi învinuirea de înaltă trădare. Cele publicate de dl Borcea, în aceste serii de nume, aruncă lumină şi asupra situaţiei celorlalţi preoţi din judeţele pe cure nu le-a putut cerceta. In judeţul Satu-Mare sânt arătaţi cu numele 14 preoţi maltrataţi şi hărţuiţi, ear în judeţul Năsăud 13 preoţi.

Liceul grăniţeresc năsăudean. Fostul director al liceului „G. Coşbuc" din Năsăud, dl *Vasile Bichigeanu,* înfăţişează, într'un documentat articol apărut de curând în „Ardealul", *tragedia şcoalei româneşti, întemeiate de falnicii grăniţeri năsăudeni,* în 1863, sub numele de „Gimnaziul superior fundaţional", cercetat, timp de peste trei sferturi de veac, de câteva generaţii de români ardeleni, bănăţeni bucovineni, — e şcoala aceea unde învăţaseră carte: întâiul patriarh al României, înaltul chiriarh ortodox al Ardealului actual, marele poet Coşbuc şi numeroase alte persoane marcante ale ţării. Sub cuvânt că acest liceu era statificat, (pe franţuzeşte „etatizat"), şi sub stăpânirea românilor, — astăzi guvernul maghiar îl decretează liceu de stat maghiar, ear profesorii români sânt parte expulsaţi, parte refugiaţi. — Celce veghează la echilibrul acestei lumi şi pedepseşte pe cei îngâmfaţi şi asupritori, va face dreptate celor cumplit nedreptăţiţi. Numai să fim destoinici, — termină dl Bichigeanu, — să prindem momentul potrivit.

ŞTIRI LOCALE

Reuniunea de muzică „Gh. Dima" din Sibiu comunică: 1. Repetiţiile, pentru viitorul concert, vor fi luate Luni, în 28 April 1941 şi se vor ţinea în fiecare *Luni* şi *Joi,* între ora 6½ şi 8 seara, în sala *Primăriei* municipiului, sub conducerea maestrului prof. P. Gherman. — 2. Comitetul Reuniunii învită pe toţi bunii români din localitate să sprijinească Reuniunea, înscriindu-se ca membri şi participând în număr cât mai mare la repetiţii. — 3. Viitorul concert al Reuniunii se va ţinea în cursul lunii Mai a. c.

La fondul Nicolae Cristea, pentru monumentele bărbaţilor binemeritaţi ai „Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu, au binevoit a dărui Dr. George Măcelariu, advocat 300 Lei, rescumpărarea felicitărilor de ziua numelui. — Pentru prinos mulţumeşte: **Comitetul**

Poşta redacţiei

Unei scrisori anonime. O necunoscută — cu sufletul îndulcit de înfiorările tainice ale rugăciunii făcute întru frângere de inimă şi de aspre ajunări, dar şi cu ochii pururea înlăcrimaţi de nedreapta sfâşiere a hotarelor României Mari, — face autorităţilor noastre bisericeşti propunerea de-a îndemna pe credincioşi ca din prilejul cuminecărilor de sf. Paşti „să ofere" sf. Impărtăşanie pentru întoarcerea la Patria Mamă a Ardealului răpit.

Respectuoşi faţă de această curată dorinţă, ne luăm voie să-i aducem la cunoştinţă, pe această cale, că Biserica ortodoxă nu încuviinţează acte de devoţiune de felul celor practicate de alte culte. Postul aspru, rugăciunea îndurerată, spovedirea şi cuminecarea ajung pentru purificarea obştească pe care o cere dânsa. Să le îndeplinim însă din toată inima şi cu hotărârea neclintită de-a fi în toate zilele vieţii noastre aşa cum Dumnezeu ne vrea. „Pre noi înşine şi toată viaţa noastră lui Hristos să o dăm". El are lipsă de noi, de întreaga noastră fiinţă. Scumpul lui Trup şi Sânge nu ni se ofere ca să i le înapoiem Lui, în semn de osebită veneraţie, ci ca primindu-le cu vrednicie să ne curăţim de toată întinăciunea, să fim vrednici a ne numi fiii lui Dumnezeu.

Roagă-te, iubită fiică, roagă-te cu toată osârdia. Fii sigură că milioane de suflete fac la fel. Şi că dreptatea lui Dumnezeu nu va întârzia să se arate nouă.

Anunţ important

P. C. Protopopi şi preoţi cari au în biblioteca personală sau parohială broşura Chestiunea bisericească din România şi autonomia bisericii noastre de Prof. Dr. NICOLAE BĂLAN, apărută în 1910 (ca extras din „Telegraful Român" 1910 nrii 12-16), sunt stăruitor rugaţi să o trimită la adresa Consiliului nostru arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, arătând ce pretind în schimbul cedării ei Bibliotecii noastre mitropolitane.

Nr. 240/1941 (22) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Zdrapţi,** protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola reglementară.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor trimite Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, din şedinţa bisericească, ţinută la 1 Aprilie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ministerul educaţiei naţ., cultelor şi artelor

Cons. parohial al bisericii Sf. Nicolae-Braşov

Licitaţie publică

Se publică spre cunoştinţă generală că în ziua de *Sâmbătă 3 Mai a. c,* ora 11 a. m., în biroul Consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov, situat în Piaţa Unirii Nr. 1, se vinde la licitaţie publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—110, întreg materialul lemnos, ce va rezulta din exploatarea pădurii din muntele Sf. Ilie, judeţul Prahova, proprietatea bisericii.

Caietul de sarcini, precum şi alte relaţiuni, se pot vedea şi lua la biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între ora 10—12. (24) 2—3

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 27 Aprilie — Nr. 18

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitrop

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Spre limpezirea sufletelor

de **HORIA TECULESCU**

De cum a început vântul, jocul undelor a crescut în valuri și cele dinlăuntru ale multora s'au tulburat. Evident, în starea aceasta conștiințele nu mai pot oglindì fidel realitatea, iar îngrijorarea e urmată în grabă de fiorul spaimei, care răstoarnă cumpăna gândirii. Imaginația fără frâu dă proporții cumplite faptelor mărunte, colindă prin toate prăpăstiile, creând o atmosferă haotică și descurajatoare.

Inteligența însă, paratoner înalt cu vârful de aur, prinde fulgerele ce amenință prăbușitoare, descarcă dușmănia furtunii în pământ, vântul s'astâmpără, zarea se luminează, iar sufletele oftează ușurate. Pacea se'ntinde mulcom și reavănul primenitor sporește puterile regenerate, judecata tronând senină. Iată cum se desprinde din învolburarea norilor albastrul și din sbuciumul conștiinței adevărul renăscător.

Dar nu fiecare stăpânește virtutea de adâncire a problemelor, răbdătoarea analiză a faptelor și forța de înterpretare personală. Sunt puțini chemați și, dintre aceștia, mai puțini aleși.

Datoria acestora, înzestrați cu tehnică superioară a gândirii, este de a lămurì pe cei mulți, de-a le crea convingeri prin argumente luminoase, de-a-i încadra, astfel, în ordinea de muncă a neamului, pe care ar zădărnici-o prin zăpăceala lor contagioasă și depresionantă. Dăruiți de Dumnezeu, ei trebue să înfășoare darul în tot aurul sufletului, împărtășindu-l tuturora.

Din caierul vremii, ei vor alege firele trainice, împletindu-le în razimul unei credințe neclintite, în fața unei lumi vechi a cărei rânduială se destramă. Și, ispitiți mereu de farmecul zilei de mâne, ei nu se lasă depășiți de evenimente, ci le prevăd, le anticipează și le preîntâmpină. Cârmuitorii sunt datori să străbată peste vreme, privind de pe culmi până'n cele mai mari depărtări, spre a vestì celor de jos ce va să vie, ca niște înaintemergători.

S'a prăbușit o lume, s'a dărâmat o ordine de viață...

Vitalitatea unui neam e pusă la încercare în astfel de împrejurări, ca omul în primejdie. Și birue cel care nu-și pierde capul, nu-și risipește fără rost puterile și privește încrezător înainte, ca să nu încremenească asemeni femeii lui Lot, care s'a întors spre Gomora.

Individualismul și liberalismul veacului trecut, în forme degenerate, nu mai puteau pune în dreaptă valoare energia unui neam. De acì, noua doctrină, care proclamă întâietatea națiunii, a statului și a spiritului de ordine. Viața este un fenomen de continuă depășire și, s'ar părea, de oscilare între drepturile omului și ale colectivității, între primatul libertății și al rânduelii sociale. Când tirania apăsătoare nu mai poate fi răbdată, țâșnește dorul de libertate, iar când anarhia amenință — ca'n zilele de acum — ordinea ajunge de o necesitate salvatoare.

Astfel, chemarea de azi la primenirea morală, la schimbarea formelor vechi de viață, răsare din spiritul de conservare a neamului și duce la rezultat numai când se schimbă și mentalitatea veche. De acì stăruința noastră asupra acestui fapt: înoiți-vă sufletele, și toate celelalte, după cuvântul lui Iisus, se vor da vouă. Cuminecarea cu noua credință trebue să fie anticipată de cea mai sinceră spovedanie. Numai astfel ne putem împărtăși cu noul adevăr, cu inima curată, purificată în focul durerilor unei nașteri noi.

Dar, este posibilă o înoire a sufletelor?

Avem această credință nesdruncinată, în acord cu legile naturii, care permit o înobilare prin altoire, altcum am pierde încrederea în propășire. Apoi, respingem, fără ezitare, părerea acelor care afirmă că numai printr'o nouă generație este posibilă o renaștere socială. Noi credem în convertirea celor rătăciți pe drumul Damascului, în minunea celor a doua oară născuți, din apă și din duh sfânt, și nu ne'ndoim o clipă de acest adevăr mântuitor, care duce la înălțarea nivelului etic al vieții.

Spre acest scop, privind realitatea în față, să analizăm — în treacăt — sufletul românesc, căci primenirea morală despre care vorbim ne privește în primul rând pe noi. Concepția noastră de viață, dominată de noțiunile: fatalitate, soarte, ursită, noroc etc., trebue s'o schimbăm fundamental, smulgându-ne din conștiință aceste buruieni răsărite din semințele aduse de vântul din orient; în locul lor, trebue să ne sădim noțiunile: solidaritate, continuitate, cooperare, statornicie, efort, iar soartea măcar jumătate s'o luăm din mâna celor de sus, ca, transformată în destin, s'atârne și de fapta noastră, dând vieții înțelesul unei misiuni, care trezește întreaga răspundere. S'ajungem la mândria brațelor trudite și a timpului pe care-l dăruim cu fapte, ca să rămână numai o tristă amintire rușinea de-a muncì și vremea pe care o omoram lenevind.

Toate străduințele spre bine rămân zadarnice, dacă nu schimbăm mentalitatea învechită și ruinătoare, căci numai printr'un nou suflet românesc putem făurì o țară nouă, ținta supremă a năzuințelor noaste. Spre acest suflet-luptă se'ndreaptă românimea de azi, îngropând traiul tihnit și zăbava dulceagă de odinioară, și'n ritm aspru, trepidant și cuceritor făurește o țară nouă.

Numai astfel putem privì cu încredere viitorul, care se poate discuta oriunde, dar îl hotărâm noi, aici, prin faptele noastre.

In zilele sfinte ale Invierii Domnului

Conducătorul statului român, domnul general *Ion Antonescu*, a adresat, de Sfintele Paști ale anului 1941, o *proclamație către români*, chemând pe toți la înfrățire și la solidaritate pentru apărarea țării pândită de atâtea adversități. Reproducând câteva pasagii din această caldă și vibrantă chemare a unei inimi ce bate numai pentru grija țării, nu ne îndoim că ea va trezì un ecou de mare înduioșare în sufletul tuturor românilor pătrunși de adevărată iubire de neam. Tinerii cărora se adresează cu deosebită stăruință părintească Conducătorul statului, vor lăsa să se imprime în inimile lor fragede și generoase aceste cuvinte pornite din singura adevărata înțelepciune și vor merge pe drumul arătat de ele, singurul sănătos și salvator de țară în împrejurările de azi.

Preoțimea noastră, pătura socială cea mai înțeleaptă și mai pătrunsă de răspundere, în urma contactului frecvent cu cuvântul serios al Scripturii, cea care a dat în toate timpurile de criză adevăratele directive neamului, se va strădui să pătrundă adânc în sufletele credincioșilor cuvintele Conducătorului. Mai mult ca orice factor din țară, preoțimea este aceea care trebue să ajute la opera de cuminte așezare și refacere a ei în duh de pace, de solidaritate și de muncă serioasă. Ei trebue să-i repugne mai mult aventura și haosul.

Iată câteva pasagii din chemarea Conducătorului:

Sub ochii noștri se dă azi o mare bătălie a lumii.

Brâu de foc ne-a încins neamul și viforul luptei șuieră pe plaiurile noastre.

In aceste vremuri de frământată încercare, trebue să ne deșteptăm mintea și să ne unim sufletele.

Toți la olaltă, români.

Bătrâni și tineri, femei și copii, bogați și săraci, la fel ca în Biserica Invierii.

V'o cer din nou, cu toată dogoarea sufletului meu sbuciumat, cu toată nădejdea gândului meu plin de grije.

V'o cer în numele fraților noștri răstigniți în pământuri înstrăinate, în numele pribegilor rătăciți printre noi.

V'o cer în numele strămoșilor, al istoriei și al Voevozilor, în numele Regelui și al gliei noastre de veacuri.

Scuturați-vă sufletul de ori ce pavăză lașe, de ori ce spuză de ură.

Așa cum se scutură sufletul creștinului de păcat în fața sfintei cuminecături, aruncați-vă din cugete toată neînțelegerea, toată desnădejdea și toată lașitatea. Fiindcă țara are nevoe, române, de sufletul tău întreg, de toată puterea ta, de viața ta nemijlocită.

Tu, tinere, mai ales aruncă-ți de pe frunte negura absurdă a neînțelegerii și urei.

Și recunoaște, cinstit, curat, creștinește și românește, că Patria are nevoe de iubirea, ci nu de ura ta; că dușmanii tăi sunt în afară, ci nu înăuntru; și că prietenii tăi sunt ceice îți îndrumează pașii, ci nu aceia cari te asmut la sângele fratelui, la vrăjmășia propriei tale Patrii, a propriei tale case, a propriilor tăi părinți.

Numai dușmanii țării, ai Bisericii și ai vieții îți pot duce gândul în negurile nerușinate ale urii și trădării.

Dacă mai ai Dumnezeu și părinți, dacă ai patrie și credință, dacă vrei înălțarea neamului și nu prăbușirea lui, atunci trezește-te, trezește-te în sfârșit, tinere, pentrucă neamul așteaptă dela tine viitorul, ci nu mormântul.

Și tu, bătrân român, care ai atâtea amintiri ale păcatelor trecutului, înțelege că lumea se plămădește în valuri de viață nouă.

Că azi în meterezele destinului se frământă valurile veacurilor viitoare.

Că neînțelegerea și împotrivirea prejudecăților nu face decât să-mi zdruncine puterea. Și că tu trebue să mă ajuți să scutur trecutul de toate amintirile nevrednice, pentru ca viitorul să-l poată cinstì.

Și acum, români, oriunde vă găsiți, în pridvor de biserică, în câmpuri de sfințită holdă mijită sub crengi de salcie în floare, în palate și în bordee, în cazărmi și în ateliere și chiar în închisori trudite — de unde curând vă voi scoate pe acei cari meritați iertarea — tuturor, cu inima mea plină de grijă și din tot sufletul meu frământat, vă zic:

Hristos a înviat!

Neamul românesc va reînvia! Prin noi, prin jertfa și mântuirea noastră!

Nr. 6039—1941.

AVIZ

Revizuind *Dările de seamă* asupra broșurei: *Mie a vieții este Hristos*, pe care toți cucernicii preoți urmau să o trimită Consiliului Arhiepiscopesc, am constatat că o seamă de preoți nici până azi nu s'a conformat ordinului dat. Indrumăm pe preoții, cari n'au trimis *Darea de seamă* asupra numitei broșuri, să o trimită cu întoarcerea poștei, întru cât celor neglijenți li se va sista plata salarului.

Sibiu, 24 April 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Domnul meu şi Dumnezeul meu!...

— Examenul de foc al apostoliei noastre —

Ceeace e mai mişcător în cazul lui Toma, numit cel necredincios, este tocmai puternica explozie a credinţei lui în Domnul Iisus cel înviat! „Domnul meu şi Dumnezeul meu!“ — a strigat Toma când l-a văzut pe Domnul înviat. Eu cred că nu scepticismul îl făcea pe Toma să se îndoiască de învierea Domnului, ci mai ales marea durere a dragostei lui pentru Iisus cel răstignit. Pentru el durerea morţii Domnului Iisus era aşa de mare, încât nu putea crede că Domnul a biruit moartea şi a înviat.

Dar nu despre asta vreau să scriu acum. Ci vreau să mă opresc puţin asupra acelei mari întâlniri a lui Toma cu Iisus cel înviat şi veşnic viu. Toma putea să fie înainte necredincios, putea să fie chiar vrăjmaş lui Iisus, cum era Saul înainte de a se întâlni cu Domnul pe drumul Damascului, putea să fie Toma orcum, orcât de rău, orcât de păcătos, lucrul principal este că de îndată ce a întâlnit pe Iisus cel Inviat, i-s'a aruncat la picioare strigând cu inima aprinsă de bucurie nespusă şi dragoste nesfârşită: „Domnul meu şi Dumnezeul meu“.

Ah, ferice de sufletul care a ajuns să cunoască pe Iisus cel înviat! Cel mai mare moment din viaţa unui om e acela al întâlnirii cu Iisus cel înviat şi cele mai de seamă cuvinte ce poate rosti cineva sunt cuvintele lui Toma: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!“ Acest moment este începutul mântuirii, începutul unei vieţi noi, e o adevărată naştere din nou. Din acest moment din necredincios devii credincios, din mândru devii smerit şi supus, din lacom şi avar devii milostiv, din iubitor al lumii acesteia devii vrăjmaş al păcerilor şi ispitelor ei.

Dar dacă pentru orce suflet este un lucru atât de mare întâlnirea cu Domnul Iisus cel înviat, cu cât mai mare trebue să fie lucrul acesta pentru un preot? Pentrucă un suflet care s'a întâlnit cu Iisus şi şi-a predat viaţa lui, acela a ajuns la calea mântuirii şi poate va mai atrage şi pe alţii după el. Dar un preot predându-şi toată viaţa lui Domnului Iisus, oare pe câţi nu va putea el aduce cu sine la Hristos?

Apostolul Toma a fost unul din cei 12 ucenici ai Domnului Iisus. A trăit cu El 3 ani, i-a văzut toate minunile şi i-a auzit toate cuvintele minunatei învăţături. Dar ia să ne închipuim că el nu s'ar fi întâlnit cu Iisus cel înviat. Putea el să ajungă un apostol? Putea el să vestească pe Iisus cel Inviat până la moartea de martir? Nu! Ci cel mult ar fi putut povesti prietenilor şi consătenilor săi despre cuvintele frumoase şi marile minuni ce le-a făcut Iisus din Nazaret. Dar povestirile lui ar fi fost cel mult admirate. Ele n'ar fi avut putere de renaştere sufletească. Iisus al lui ar fi fost un proroc mare şi un Dumnezeu adevărat. Iar ascultătorii şi prietenii lui ar fi cunoscut un proroc mai mult. Şi nimic altceva.

Ah, eu mă îngrozesc la gândul că mulţi din noi, preoţii, încă nu ne-am întâlnit cu Iisus cel înviat şi nu ne-am predat toată viaţa lui. Mă îngrozesc la gândul că mulţi din noi suntem încă nişte ucenici fricoşi şi slabi, căci încă n'am devenit apostoli ai lui Hristos cel înviat. De aceea viaţa noastră este stearpă, propoveduirea noastră fără putere şi fără roade, iar Iisus al nostru este un Iisus mort şi poate să apară oamenilor cel mult ca un proroc mare. Dar atât.

Ah, trebue să ne îngrozim la acest gând, să ne trezim din amorţeala lumii, să ne cercetăm viaţa şi roadele propoveduirii noastre şi să vedem ne-am întâlnit noi cu Iisus cel înviat, ca Toma, sau nu? Ne-am aruncat noi la picioarele lui strigând cu inima la gură: „Domnul meu şi Dumnezeul meu“? Ne-am predat noi viaţa în mânile lui Iisus cel înviat, ca să putem determina şi pe enoriaşii noştri să facă la fel cu noi?

Iată marile întrebări pe cari ar trebui să ni le punem noi, preoţii, nu numai acum la Dumineca Tomii, ci întotdeauna. Căci dacă Iisus n'a înviat şi pentru noi, adecă dacă încă nu l-am întâlnit ca Toma, şi nu ne-am aruncat cu toată viaţa noastră la picioarele lui, atunci zadarnică este propoveduirea noastră!

Să ne gândim serios la lucrul acesta. Aici e cheia mântuirii noastre, aceasta este temelia propoveduirii noastre: Iisus cel înviat. „Domnul meu şi Dumnezeul meu!“ Acesta este strigătul biruinţei noastre, acesta este adevăratul început al mântuirii noastre şi adevăratul început al misiunii noastre. Acesta este examenul de foc al apostoliei noastre întru Hristos. Dacă n'am ajuns încă la acest strigăt al adevăratei naşteri din nou, suntem încă morţi. Dacă n'am ajuns la acest strigăt al mântuirii, nu vom putea ajuta nici pe alţii să ajungă la el.

Preot Nicolae Vonica

Organizaţi Reuniuni de femei

Cuvinte arhiereşti din Ardealul răpit

La praznicul luminat al Invierii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Părintele duhovnicesc al fraţilor de sub stăpânirea ungurească a îndreptat către credincioşi cuvinte de creştineşti învăţături, de îmbărbătare şi de mângâere părintească.

P. S. Sa episcopul *Nicolae* al *Clujului*, în pastorala de Paşti, spune:

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Luminatul praznic al Invierii Domnului nostru Iisus Hristos îmi îmbie nou prilej să Vă împărtăşesc cuvânt de creştinească învăţătură şi mângâere — şi să Vă trimit strămoşeştile bineţe ale obşteştii noastre bucurii:

Hristos a înviat!

Bineţe mai senine decât acestea, nu s'au rostit între oameni; veste mai de bucurie nu s'a purtat de vr'un crainic pe pământ; şi cuvânt mai de mângâere şi mai de îmbărbătare n'au rostit buze omeneşti către fraţi!

*

Adânc îndureraţi trebue să fi fost sfinţii apostoli, când au văzut pe dumnezeescul lor Învăţător mergând spre curata Sa patimă. Durerea li-a răvăşit sufletele şi mai crud, când au trebuit să fie martorii tuturor umilirilor, batjocurilor şi suferinţelor de tot felul, îndurate de Celce n'a făcut totuşi decât bine în jertfelnica Sa viaţă de pe pământ. Dar această durere nu li s'a schimbat în desnădejde pustiitoare de suflet, decât atunci, când greaua lespede s'a răsturnat peste mormântul, care închidea în cuprinsul său strâmt pe Cel necuprins de mintea omenească.

In această noapte a sufletului lor îndurerat nu lumină decât o slabă rază: a nădejdii în Inviere. Ea le-a ajutat să petreacă în cumplite frământări cele două zile şi nopţi după îngropare. Ea a făcut pe mironosiţele muieri, ca şi pe sfinţii apostoli Petru şi Ioan să alerge, a treia zi des de dimineaţă, la mormântul Domnului, spre a se încredinţa dacă minunea isbăvitoare s'a întâmplat sau nu.

Dar nădejdea nu i-a ruşinat, nu i-a înşelat: «Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le!»

Hristos a biruit moartea. Duşmanul vieţii a fost răpus. Hristos a înviat — şi învierea lui e chezăşia sigură, că El va învia şi în veacul de acum şi în cele ce va să vie pe toţi câţi vor crede în El ca 'n «Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat».

Se făcuse lumină mare în sufletul lor; şi această lumină nici o putere de pe lume n'a fost în stare să le-o întunece: «Nici necazul, nici strâmtoarea, nici goana, nici foametea, nici golătatea, nici nevoia, nici sabia» (Romani 8, 35), nu i-a mai putut despărţi de Hristos. Toate le-au suferit, toate le-au răbdat, pentru a lua «cununa vieţii» făgăduită de Hristos celor «credincioşi până la moarte», (Apoc. 2, 10).

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Bucuria negrăită a Invierii, care a umplut sufletele apostolilor şi ale urmaşilor lor, ne mângâe, ne luminează şi ne întăreşte şi pe noi — pe toţi «câţi întru Hristos ne-am botezat şi'n Hristos ne-am şi îmbrăcat»; pe toţi câţi am luat «jugul Lui» şi-l purtăm cu cinste şi cu creştinească nădejde. Iar jugul acesta în ascultarea şi plinirea unei singure porunci zace: în ascultarea de porunca iubirii.

Din dragoste a zidit Dumnezeu lumea; din dragoste a făcut pe om după chipul şi asemănarea Sa; din dragoste pentru om a împodobit cerul cu stelele şi pământul cu flori; din dragoste a trimis profeţi îndrumători lumii spre Hristos; din dragoste ni-a trimis pe însuşi Fiul Său «să se nască şi să crească, să ne mântuiască». Din dragoste ne poartă de grijă în toate zilele vieţii noastre, prin Maica Biserică, una, sfântă sobornicească şi apostolească; din dragoste ne ceartă, când greşim, şi ne dă nemăsurată mulţumire sufletească pentru faptele noastre cele bune; din dragoste ne mângâe în năcazuri, ne povăţueşte 'n rătăciri, ne înalţă din căderi şi ne învie din moarte.

Din ea a răsărit şi bucuria Invierii pe care-o slăvim în cântarea obştească a sfintelor Paşti: „Ziua învierii! şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să ne îmbrăţişăm; şi să zicem fraţilor şi celor ce ne urăsc pe noi şi să iertăm toate pentru Inviere“.

Bucuria Invierii nu ni-o poate umbrì nimic şi nu ne-o poate răpì nimeni. Cu ea ne mângâem, cu ea ne întărim, cu ea luptăm să biruim necazurile vieţii. **Din ea ne sorbim puterea de viaţă şi nădejdea în ziua de mâine,** *ştiind că — după cuvântul scripturii sfinte — celuice iubeşte pe Dumnezeu şi pe fratele său, toate i se lucrează spre bine.*

Iată, iubiţii mei fii sufleteşti, dumnezeştile învăţături şi părinteştile povăţuiri pe care le desprind din luminatul praznic al Invierii Domnului nostru Iisus Hristos şi pe care Vi le împărtăşesc cu toată dragostaa mea, odată cu solia creştineştii noastre biruinţe: Hristos a înviat!

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu Voi, cu toţi.

---

* FOIŞOARA *

Religia ortodoxă în şcoala secundară

De prot. G. MAIOR

Pentru discuţia de astă seară, conducerea[1] mi-a cerut să conturez eu subiectul „Religia în şcoala secundară“.

Contând pe bunăvoinţa şi indulgenţa dv., am acceptat, propunându-mi să mă folosesc de amintiri comune şi personale ale mele pentru a face o reprivire istorică asupra învăţământului religios ortodox din şcoala noastră secundară, pentru a scoate apoi la iveală câteva constatări de natură pedagogică şi a formula câteva desiderate pentru viitor.

I

Umblând prin cele trecute vremi, vom fi nevoiţi să lăsăm să ni se perândeze pe dinaintea ochilor ceea ce se făcea sub titlul de învăţământ religios în şcoala secundară *înainte* şi *după* războiul nostru de întregire şi se va vedea, că a fost un zbucium şi s'a dat o luptă pentru a dobândi multputinul cât îl avem azi.

Ne oprindu-ne la cele câteva „şcoale clericale“ şi „cursuri preparandiale“ foarte modeste dela sfârşitul secolului al 18-lea şi din jumătatea întâi a celui de al 19-lea, cari fiind şcoli speciale, nu pot fi socotite şcoli secundare propriu zis, putem spune, că şcoala secundară românească începe şi se desvoltă abia după 1850.

Numai dela această dată deci se poate vorbi şi despre un învăţământ religios ortodox în şcoală secundară.

In Ardeal, cea dintâi dispoziţie de acest fel se ia de către marele metropolit de mai târziu Andrei Şaguna, care ca vicar general în Septemvrie 1846 dispune să se institue cateheţi „de relegea noastră“ la fiecare şcoală, indiferent a cui e, dacă are şi elevi ortodocşi, iar elevii să urmeze numai orele de religie ortodoxă. Tot el e cel ce va purta grije ca acest obiect de învăţământ să ajungă şi să stea în şcoală, ca importanţă şi număr de ore, pe picior de egalitate cu celelalte confesiuni, lucru la care vor ţine cu tărie şi urmaşii.

Războiul întregirii ne găseşte cu o frumoasă tradiţie. Religia ortodoxă, cu situaţie recunoscută de statul ungar, se propunea obligator în toate şcolile secundare, fie teoretice, fie practice sau profesionale, fie de stat, fie confesionale sau particulare, şi dela cl. I până la cl. VIII inclusiv, în câte 2 ore la săptămână, după programa analitică fixată de eparhii, una pentru toate categoriile de şcoli, în limba românească şi de către cateheţi sau profesori români şi ortodocşi, cu zile de vacanţă la praznicile noastre împărăteşti şi cu libere de şcoală la împărtăşirea elevilor noştri cu sf. taine.

Cam în aceeaş situaţie se găsea şi şcoala secundară din Bucovina.

In V.-Regat, Religia abia figura în primele trei clase secundare teoretice, şi numai mai târzior intră şi în a IV-a. Atenţie nu i se prea da. (Nu vorbesc despre seminarii, cari aveau altă menire).

Educaţia religioasă, propriu zis, nu prea făcea parte dintre problemele şcoalei. Ea era lăsată în grija tradiţiei familiare şi bisericeşti şi pe o parte şi pe cealaltă a crestei Carpaţilor. La noi, în şcolile confesionale, ce e drept începutul şi sfârşitul anului se făcea festiv, cu participarea elevilor şi a profesorilor la serviciul divin dela biserică, iar la Crăciun şi Paşti se spovedeau şi se cuminecau, dumineca şi sărbătoarea li se ţineau exortaţii destul de regulat şi se conduceau de profesori pe rând la sf. liturghie. Toate acestea nu intrau în grija şcoalei secundare din V.-Regat decât incidental.

Aşa ne găseşte măreaţa zi de 1 Decemvrie 1918, când fiecare provincie intră în România-Mare cu zestrea moştenită şi la care ţine cu gelozie, şi aşa o ducem înainte câţiva ani, până într'o zi îi apucă pe toţi frigurile unificării cu furca, adecă nu conduşi de principiul sănătos de a generaliza ceea ce prin experienţă şi trecut era dovedit mai bun şi mai desăvârşit într'o parte, ci de mândrie regională şi, şi mai dureros, de partid şi de ideologie politică. Noi Ardelenii, cari simţiam cum se încearcă desfigurarea sufletului nostru prin diluarea forţelor cari ne-au călit virtuţile pe vatra de jaratic a veacurilor de asuprire, ne-am îndărătnicit instinctiv fiecare, uneori chiar şi oficial, să păstrăm situaţia pe care ne-o dobândiseră înaintaşii şi în tendinţa aceasta deseori am fost secondaţi de Bucovineni şi Basarabeni. Nu pot arăta tot ce a făcut oficial biserica ardeleană pentru învăţământul religios ortodox în şcoala secundară, neavând datele necesare. Pot însă spune mult ce s'a făcut pe cale neoficială sau prea puţin oficială, ca unul care am avut parte destul de însemnată în lupta ce s'a dat fără a fi cunoscută de toată lumea.

Deja congresul preoţesc ardelean din 1919 discută între altele şi problema învăţământului religios sub toate aspecte lui. Acolo am cerut ca învăţământul religios ortodox să se facă accesibil după cunoştinţe şi desvoltarea sufletească a elevilor de şcoală secundară, să se îmbunătăţească manualele şi să se scoată Apologetica, dar învăţământul *să se facă apologetic*. Propunerea mea găsise simpatii. Multă vreme

[1] Cercul de studii al F. O. R.— Sibiu. Conferinţă ţinută la 15 Ianuarie 1941 în sala prof. a Academiei teologice „Andreiane“.

Praznicul Sf. Paşti la Sibiu

Invierea Domnului, praznicul nădejdilor supreme ale fiecărui creştin, temeiul siguranţelor pentru o nouă viaţă, s'a sărbătorit şi în anul acesta în Catedrala mitropolitană din Sibiu, cu aceeaş revărsare de credinţă, în aceleaşi efluvii de copleşitoare trăire duhovnicească, cum a fost sărbătorită şi în anii anteriori. Ba poate sguduiturile pe cari le-a primit sufletul românesc în ultimul an, durerile pe cari le poartă ascunse în cutele fiinţii sale, constatările că în puterile omeneşti nu te poţi încrede prea mult oricât şi-ar zornăi pretenţiile, — au făcut ca poporul nostru să-şi întoarcă nădejdile şi mai mult spre Dumnezeu, biruitorul morţii şi al răului. Ca toate bisericile cuprinsului românesc, aşa şi locaşul sfânt al Catedralei a fost umplut şi învăluit de o ardoare deosebită a credinţii şi nădejdii în Domnul care s'a suit pe cruce pentruca să învie şi să ne învie pe toţi cei ce stăm în jurul Lui cu devotament.

Deniile au fost frecventate de o mare mulţime de credincioşi, iar începând de Joi seara drama sguduitoare a Fiului lui Dumnezeu a fost urmărită cu lacrimi, cu înfiorare de o mare de credincioşi până la deslegarea ei în Invierea aducătoare de bucurie negrăită. Toate slujbele începând de Joi seara au fost săvârşite în mare sobor de preoţi în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae. Predicile de Joi seara şi de Vineri seara ale P. C. Păr. prof. A. Nanu şi G. Maior au potenţat emoţia credincioşilor.

La slujba Invierii de Duminecă dimineaţa, a vestit cu graiu de flacără marea bucurie I. P. S. Sa, tălmăcind nădejdile cari cresc şi pentru noi, ca neam, din ea. Autorităţile civile şi militare, în frunte cu comandantul corpului 7 de armată, dl general Paraschiv Dobre, au ascultat sfânta slujbă şi cuvântul I. P. S. Sale cu multă pietate şi atenţiune.

La sfânta liturghie din prima zi de Paşti, I. P. S. Sa a propovăduit despre libertatea de păcate şi despre libertatea naţională, ca datorii ce cresc pe seama noastră din fapta Invierii Domnului. A fost un cuvânt cum nu se poate mai actual, o pregătire a sufletelor româneşti pentru zilele ce trebue să vrem să vină.

Dumnezeu să ajute neamului nostru ca din Invierea Fiului Său să soarbă toată puterea necesară şi pentru învierea sa, atât pe planul mântuirii veşnice, cât şi al celei naţionale.

Din Pastoralele arhiereşti de Sf. Paşti

P. S. Sa episcopul *Andrei* al *Aradului* adresează clerului şi poporului din eparhie părinteşti povăţuiri spunând:

Golgota şi Invierea se repetă atât în viaţa oamenilor, cât şi a popoarelor. Uneori Dumnezeu pune o cruce grea pe umerii cuiva, pentru a-i încerca credinţa. O astfel de cruce apasă, aproape de un an, şi pe umerii ţării noastre. Sântem ca şi pironiţi pe cruce, cu provincii rupte din trupul ţării şi cu peste patru milioane fraţi de acelaş sânge căzuţi în neagră robie. Dumnezeu însă nu pune pe umerii omului o cruce mai grea decât aceea pe care el o poate purta (I Cor. 10, v. 13). Oare ne vom îndoi în dreptatea lui Dumnezeu? Oare este altcineva afară de El, care să ţină în mână soarta popoarelor? Oare jidovii nu au pecetluit mormântul Mântuitorului, punând strajă, şi El totuşi a Inviat, tocmai atunci când cei fărădelege socoteau că au biruit pe Cel Drept? Oare nu se părea şi atunci că totul era pierdut şi că adevărul a fost învins de minciună? In prăvălirea pietri de pe mormânt se arată totdeauna dreptatea lui Dumnezeu, care schimbă întristarea în bucurie. In cartea vieţii, ca pe o foaie cu două pagini, scriu doi inşi: Dumnezeu şi omul. Omul scrie pe prima pagină rodul vieţii sale: suferinţă şi umilinţă. Pe cealaltă Dumnezeu adaogă: Inviere şi preamărire. Pentru sufletele credincioase şi vremurile de acum sânt o Golgotă, care ne pregăteşte însă pentru marea zia a învierii neamului.

Sărbătoarea Invierii Domnului nu trebue să aprindă în noi bucuria pentru o zi trecătoare. Ea nu este lumina zilei ce apune, ci ea trebue să rămână nestinsă în noi. De acum nu ne vom mai îndoi nici de Inviere, nu ne vom înfricoşa nici de moarte, nu ne vom tânguì nici de suferinţă, şi nu vom pierde pe nici o clipă încrederea în Dumnezeu şi în biruinţa dreptăţii Lui. Inarmaţi cu această credinţă tare, vom întâmpina cu răbdare toate încercările vieţii.

*

P. S. Sa episcopul *Văsile* al *Timişorii*, în prima sa pastorală, din capitala Banatului, tălmăceşte bucuria de Sf. Paşti din acest an pentru bănăţeni, şi zice:

Această bucurie a noastră îşi are firească ei explicaţie în împrejurarea, că de azi încolo, în capitala Banatului nostru drag, asupra destinelor noastre, asupra nădejdilor şi avânturilor româneşti străjueşte, ca o cetate duhovnicească nebiruită şi ocrotitoare, această mult aşteptată episcopie a noastră.

Neamul nostru nu a avut în trecut putinţa să-şi ridice cetăţi mândre de peatră, prin care să înfrunte vitregia vremurilor ce au trecut peste el. Norocul înaintaşilor noştri a fost însă, că în loc de cetăţi de peatră ei şi-au zidit, dintru început, cetăţi mai puternice şi mai de neînvins decât orce altă întăritură omenească. Acestea sunt sfintele aşezăminte ale sufletului nostru românesc, cetăţi ale duhului, cetăţi ale credinţii: Sfintele noastre episcopìi, ctitorite de strămoşii noştri.

Sântem îndreptăţiţi să nădăjduim, ca din această cetate luminoasă să pornească valuri de lumină şi caldă iubire părintească spre luminarea şi întărirea în credinţa străbună şi în iubirea de Dumnezeu şi de ţară a tuturor fiilor noştri sufleteşti de pe aceste plaiuri bănăţene.

Să nu vă sminteaască deci, iubiţilor, suferinţele şi umilirile ce ni-a fost dat să le purtăm.

Ci mai vârtos să ne străduim ca, adâncind însemnătatea ce o are pentru noi şi pentru mântuirea noastră învierea Domnului, să vieţuim nu trupului, ca să murim, ci, cu duhul, înoit în noi de învierea Domnului, să omorâm în noi faptele trupului, ca să fim cu adevărat vii.

*

Pentru eparhia *Caransebeşului* a trimis I. P. Sf. mitropolit *Nicolae* cele *două* pastorale, care s'au împărtăşit tuturor parohiilor atât la Florii, cât şi la Sf. Paşti.

Propovăduire cu vreme şi fără vreme

P. S. episcop Dr. Nicolae Popoviciu, aşezat vremelnic la Beiuş, după expulzarea Sa din scaunul canonic şi legiuit al Orăzii, desvoltă şi în noua reşedinţă o activitate sârguincioasă.

Aşa de pildă în Săptămâna Patimilor a ţinut, în fiecare zi, la slujba deniilor câte o predică, iar în Vinerea Mare două.

Dăm titlurile acestor predici:

Duminecă: Duşmanii Domnului: Cărturarii, Fariseii şi Saducheii.

Luni: Duşmanii Domnului: Ana, Caiafa şi Iuda.

Marţi: Duşmanii Domnului: Pilat, Irod şi Ostaşii Romani.

Miercuri: Prietenii Domnului.

Joi: Testamentul Domnului.

Vineri: Nicodim şi Iosif din Arimateia; Cele şapte cuvinte ale Domnului pe cruce.

Duminecă: Invierea Domnului.

*

Din frumoasa pastorală de Paşti a P. S. Sale dăm următoarele rânduri atât de mult grăitoare zilelor noastre:

„Iubiţii mei! Vorbindu-Vă despre libertatea creştină a împărăţiei lui Dumnezeu, despre slobozenia noastră întru Domnul, nu pot trece mai departe fără a Vă scrie câteva cuvinte şi despre libertatea noastră naţională, despre libertatea românească a împărăţiei noastre de pe pământ, libertate care astăzi este sugrumată pe o întinsă parte a pământului străbun şi pentru mai multe milioane de fraţi iubiţi de ai noştri, ajunşi din nou, pentru o vreme, în robia unor stăpâniri străine şi asupritoare.

După cum mormântul dela poalele muntelui Golgota n'a putut ţinea întru a sa stăpânire decât pentru scurtă vreme trupul preacurat al Domnului cel îngropat în el, aşa nici dreptul sfânt al poporului nostru la o viaţă liberă pe aceste plaiuri, pe care s'a născut şi pe care le stăpâneşte de mii de ani, nu poate fi îngropat pentru multă vreme, oricât de mare ar fi piatra mormântului său, oricât de multe peceţile de pe ea şi oricât de mulţi ceice stau de strajă lângă el. Dumnezeu, care-i Părintele iubitor al tuturor deopotrivă, voieşte ca toate popoarele fără nici o deosebire — umblând pe calea poruncilor Sale veşnice — să şi trăiască viaţa cu demnitate, în libertate şi în harnică muncă creatoare, aducând fiecare la vremea sa rodul trudei şi al muncii sale, ca pe un prinos curat, înaintea lui Dumnezeu, singurul Stăpân adevărat şi drept al tuturor.

In această zi sfântă a învierii Fiului Său din morţi, să rugăm fierbinte şi cu credinţă mare în suflet pe Părintele ceresc, cel ce cârmueşte soartea popoarelor lumii, să-i scoale şi să-i ridice de grabă pe toţi fiii neamului românesc, de pretutindeni — din mormântul nedreptăţii, al robiei şi al cumplitei morţi sufleteşti în care au fost îngropaţi — la o viaţă nouă, liberă, nemuritoare, trăită sub ocrotirea şi stăpânirea unui singur sceptru, a sceptrului de domnie românească... Rugaţi-Vă!... „Căci mult poate rugăciunea dreptului cea fierbinte" (Iacov 5, 16).

Cuvinte semnificative

Cu ocazia sărbătoarei a 52 de ani de viaţă ai Fuehrerului, dl ministru al Germaniei la Bucureşti, von Killinger, a ţinut în faţa coloniei germane din capitală, în ziua de 19 April, o cuvântare din care reţinem următoarele cuvinte semnificative:

„Aş vrea să folosesc ocazia, ca încă odată, să accentuez limpede că după cum a fost şi înainte, generalul Antonescu este şi astăzi reprezentantul României, pentru Fuehrer şi poporul german, şi că Germania va susţinea şi sprijini pe general, în toate acţiunile, pe care le va face pentru binele patriei sale şi pentru menţinerea prieteniei româno germane.

Aş vrea să precizez — încă odată — că nu voiu admite să fiu înhămat la carul nimănui — fie partid, fie mişcare în România. Cei ce cred aceasta, se înşală amarnic.

Ca reprezentant al Reichului german în România stau alături de Conducătorul statului, nu numai pentru că acesta e ordinul Fuehrerului, ci şi din convingere personală.

Fidelitate pentru fidelitate.

Fidelitatea va fi întotdeauna răsplătită.

Nesinceritatea îşi sapă singură mormântul. Aventura iugoslavă va deschide ochii multora, care n'au vrut să înţeleagă până acum."

Budapesta şi maghiarii din Ardealul cedat. „Mult mi-i drag de tine, dar de *mine* mi se rupe inima!" — vorba aceasta se poate astăzi aplica şi maghiarilor din Budapesta, unde guvernul, voind să facă economisire de hârtie, a interzis apariţia revistelor *maghiare ardeleneşti*, care apăreau de pe vremea stăpânirii româneşti, şi anume revistele: „Erdélyi Helikon", „Hitel" şi „Erdélyi Iskola", publicaţii importante pentru maghiarii din Ardeal. E şi aceasta o dragoste de fratele „eliberat" din „robia" valahilor „maghiarofagi."

---

după aceasta nici n'a figurat Apologetica între materiile de predat la Religie.

In vara anului 1923, Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu a adunat pe toţi profesorii de religie la Sibiu la nişte cursuri de împrospătare a cunoştinţelor pedagogice prin diverse „personalităţi" în acest domeniu. Discuţiile şi conferinţele ţinute, din cauza părerilor diametral opuse ale conferenţiarilor, n'au prea adus nici împrospătare, nici clarificare şi mai puţin o înamarmare cu noi mijloace pedagogice, cum se aştepta de către cei obligaţi să participe. A avut totuşi o latură bună. Adunând pe toţi propunătorii de religie ortodoxă din Arhiepiscopie, le-a dat posibilitatea să se cunoască şi în convorbiri şi discuţii particulare, să-şi împărtăşească colegial şi nu oficial păreri despre nevoile concrete şi ardente ale învăţământului religios.

In primăvara anului 1924, prin Mai, s'a ţinut la Bucureşti congresul pedagogic al profesorilor de Religie din toată ţara. Am luat parte câţiva ardeleni ca delegaţi ai Asociaţiei Clerului „A. Şaguna". Mie mi se ceruse şi un referat cu privire la programa analitică. Am prezentat nu numai referatul, ci şi un proiect de programă analitică pentru şcoala primară şi pentru cea secundară de toate categoriile, susţinând că propoveduirea secundară se razimă pe cea primară, că ambele trebuesc armonizate, şi că religia fiind viaţă şi predându-se pentru viaţă reclamă o singură programă analitică pentru orice fel de şcoală secundară. In congres am rămas singur cu propunerea de a se lăsa învăţământul religios din şcoala primară învăţătorului, ca să nu-i luăm cel mai puternic mijloc educativ şi pentru a-l ţine legat mai strâns de biserică şi probeleme ei, cu condiţia să se dea mai multă atenţie pregătirii lui şi sub acest raport în şcoala normală. Mai ceream câte 2 ore de Religie pentru fiecare clasă din ciclul secundar, iar materia să fie repartizată, aşa cum o făceam eu din primul an la catedră secundară, după principiul istoric genetic. Fiindcă în V.-Regat profesorii priveau catedra, nu ca o continuare a activităţii lor de păstori ai bisericii, ci drept ceva ce aparţine exclusiv statului fără nici un drept de control sau amestec din partea bisericii, nici în întocmirea programei, nici în controlarea învăţământului, nici în censurarea manualelor, nici în numirea şi disciplinarea profesorilor preoţi ai bisericii, am crezut de a noastră datorie, a Ardelenilor, să pretindem ca între desideratele congresului să intre şi cele cari cereau recunoaşterea acestor drepturi firesti ale instituţiei în numele căreia ne găseam în şcoală. Desideratele le-am stilizat eu şi le-a prezentat congresului păr. Dr. Gh. Ciuhandu. Au fost primite. Dar felul cum le-au primit mi-a făcut impresia, că pentru moment nu au sesizat ce lucru deosebit de mare acceptaseră. Lupta cea grea am dus-o Ardelenii în comisiile instituite de congres, dupăce s'a văzut că discuţia „în plen" nu duce la nici un rezultat. Am avut o serie de discuţii dela om la om cu anumiţi membrii ai comisiei, originari de dincolo de Carpaţi, pentru a-i face să înţeleagă, că pentru a se putea lua hotărîri folositoare, e nevoie de îngăduinţă reciprocă. Am fost ales membru al comitetului Asociaţiei Profesorilor de Religie din ţară, dar nimeni nu m'a chemat la vreo şedinţă, nici nu m'a mai întrebat ceva. In acest congres, Bucovinenii şi Basarabenii au fost tot alăturea de noi, şi foarte categorici.

In 1925, am putut surprinde oare cari rezultate ale congresului. Ministerul Instrucţiunii propunându-şi reorganizarea şcolilor normale, cari în V.-Regat funcţionau cu 6 clase, iar în Ardeal cu 8 clase, — dupăce înzadar ne-a forţat să le reducem şi noi la 6 clase, a prezentat şcolilor spre discuţie o reformă, care le ridică la 7 clase dincolo şi le cobora aici, şi cu proiectul de lege ne trimitea şi un proiect de progamă analitică, cerându-ne să prezentăm autorităţii şcolare supreme observările eventuale.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

INFORMAȚIUNI

Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru NICOLAE mulțumește pe această cale tuturor P. C. protopopi și C. preoți cari i-au trimis felicitări și urări de ziua Sfintei Invieri.

Despre marele pelerinaj dela Mânăstirea Brâncoveanu din Vinerea Săptămânii luminate, vom publica un reportaj în numărul viitor al foii noastre.

Constituire. In vederea constituirii secției *Timișoara* a Asociației clerului „A. Șaguna", preoțimea noastră, din noua eparhie a Banatului, este convocată, în adunare generală, pentru ziua de 29 April 1941, ora 8 dimineața, la sediul eparhial.

Așa să fie! P. S. Sa episcopul Partenie Ciopron al armatei a făcut de curând o vizită canonică în garnizoana dela Făgăraș. In cuvântul său, către credincioși, P. S. Sa a zis: „Să ne rugăm lui Dumnezeu, ca sub domnia M. Sale Regelui Mihai I, țara să-și atingă vechile hotare!"

Două comemorări. Se împlinesc 50 de ani, în 4 Mai 1941, dela moartea lui *Ion C. Brătianu*, ear în 20 Iunie 1941 tot 50 de ani dela moartea lui *Mihail Kogălniceanu*. Un comitet, în frunte cu dnii Dr. C. Angelescu și Gh. Mironescu, a luat inițiativa comemorării, celor doi mari ctitori ai României renăscute, cu prilejul semicentenarului morții lor. Parastase se vor sluji: în 3 Mai la Florica, în 22 Iunie la Iași, în cadrul cuvenit sărbătoresc.

† Filosoful Hans Driesch. De curând s'a stins, în vârstă de 74 de ani, marele gânditor german, Hans Driesch, profesor la universitatea din Lipsca. De numele lui se leagă răsturnarea materialismului și mecanicismului și restabilirea concepției vitaliste în biologie. El a demonstrat că mai presus de sfera materiei brute, există o sferă a „organicului" condusă de principiul teleologic al totalității, de un fel de entelechie care indică spre un Creator înțelept. Opera lui fundamentală este: «*Filosofia organicului*».

Românii din Banatul zis „sârbesc" cer alipirea la patria mamă. In acest scop s'a prezentat de curând o delegație de români din Iugoslavia la Conducătorul statului român, la dl general Antonescu. Intervenirea fraților noștri înstrăinați se prezintă cu totul în altă culoare, când o asămănăm cu intervenirea *armată* a „vitejilor" vecini dela vest împotriva sârbilor, împotriva unui popor care a dat ungurilor pe un Petöfi (Petrovici) și pe generalul Damjanich din revoluție. Banatul, ca ținut românesc, va fi întreg al României. Neamul românesc însă nu înțelege să profite din biruința câștigată de *alții* și să năvălească asupra celui răpus, care nu se mai poate apăra. Rolul măgarului din fabulă aparține altora, — nu unui popor care se respectă.

Din Basarabia. In preajma sărbătorii Invierii Domnului din acest an se desfășoară în Basarabia o întețită propagandă antireligioasă, vestește *Raza*, organul de luptă a refugiaților basarabeni. In Tighina se deschide o *expoziție* antireligioasă, ear la diferitele întreprinderi se rostesc *conferințe* la fel, ascultate de muncitori, — în mare parte jidovi. Oamenii bătrâni și femeile nu cercetează nici expoziția, nici conferințele bezbojnicilor; ear dintre creștinii, cari ies dela expoziția antireligioasă, cei mai mulți își fac semnul crucii. Deși bisericile sânt impuse la mari impozite, variind între 4—7 mii de ruble (4—7 sute de mii lei), țăranii plătesc, aproape pretutindeni. impozitele atât ale bisericilor, cât și ale preoților.

Sădirea pomilor se serbează, în cursul lunii prezente, în întinsul satelor și orașelor din țară. Oamenii înțelegători sădesc numeroși pomi în cimitire și în alte locuri potrivite.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 27 Aprilie 1941, va predica părintele prot. *Mihail Neagu*.

CARȚI ȘI REVISTE

O viață de luptă, suferință și nădejde, însemnări biografice, de *E. Hodoș*, Sibiu, Tip. Vestemeanu, 1941. — Un volum de 152 pg. Lei 50. De vânzare la: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Eforia Fundațiunii culturale Dr. I. Mihu, Sibiu

Nr. 55/1941 (26) 1—2

Publicațiune de arendă

Se arendează pe timp de 5 ani, dela 1 Ianuar 1942 până la 1 Ian. 1947 — eventual și pe 10 ani — pământurile Fundațiunii culturale Dr. Ioan Mihu, Sibiu, în mărime de 189 jugăre și anume:

1. 85 jugăre arător într'un complex, la șes, de prima calitate, în hotarul comunei *Băcăinți*, județul Hunedoara, pe malul stâng al Mureșului, lângă șoseaua națională Sebeș-Alba—Orăștie, la 1 km. depărtare de gara Șibot.

2. 104 jugăre în hotarul comunelor Cugir și Vinerea, județul Hunedoara, ambele cu gara în loc și la depărtare de 5 km. dela gara Șibot. Din aceste jugăre sunt 17 jugăre fânaț și grădini cu pomi roditori pe marginea râului, iar restul arător de prima calitate în mai multe locuri.

La Vinerea în centrul comunei se află o casă de locuit cu supraedificate economice, toate în stare bună.

Ofertele timbrate în regulă se vor înainta până la 24 Mai a. c. pe adresa: *Eforia Fundațiunii culturale Dr. Ioan Mihu, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.*

Oferta arendei se va face după prețul grâului pe jugăr.

Arenda se va achita în două rate anuale, și anume: la 1 Mai și la 1 Sept., după prețul grâului de pe piața Sibiului la datele respective ale fiecărui an.

Arendatorul este obligat a depune garanție în bani sau efecte de stat în valoarea arendei pe un an, care va rămânea până la expirarea contractului.

Informațiuni se pot lua dela Eforia Fundațiunii.

Cucernicii preoți sunt rugați a atrage atențiunea celor interesați asupra acestei publicațiuni.

Sibiu, 15 Aprilie 1941.

Eforia Fundațiuniii culturale
Dr. Ioan Mihu, Sibiu

Nr. 240/1941 (22) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Zdrapți,** protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola reg'ementară.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare, se vor trimite Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, din ședința bisericească, ținută la 1 Aprilie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Dacia (Ștena),** cu filia **Viscri,** protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Tel. Român.

Venitele sânt:

1. Salarul de stat.
2. Locuință parohială (în casă țărănească, ce necesită transformări și reparații).
3. Sesiunea parohială de $7^1/_2$ jugăre din materă, și circa 7 jug. fânaț și pășune din filie.
4. Bir preoțesc (câte 40 litri cereale, 20 l. porumb, 20 l. ovăs, dela fiecare familie din materă și filie.)
5. Stola, după tariful tractual.
6. Lemne de foc dela comuna politică, tăiatul și transportul privind pe preot.

Concurenții, având la acte încuviințarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, cu avizul oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie, pentru cunoștință cu poporul.

Alex. Brotea
protopop

(27) 1—3

Nr. 3051—1941 (21) 3—3

Concurs

Pentru întregirea protopopiatului ortodox român **Mercurea,** se publică concurs cu termen de 30 zile prima publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Venitele parohiale din parohia centrală Mercurea și salarul de paroh de la stat.
2. Locuința din reședința protopopească.
3. Diurna protopopească dela stat.
4. Diurnele dela vizitațiile canonice și dela deplasările oficiale.

Viitorul protopop va fi și parohul parohiei centrale Mercurea.

Cererile de concurs, însoțite de actele cuvenite, se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu în termenul indicat.

Sibiu, din ședința plenară din 19 Martie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

(20) 3 - 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa 3-a **Benești,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuțiuni:

1. Intregirea salarului dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială arător și fânaț în mărime de 5 jug. și jumătate, sesiune veche, iar 4 jug. dată prin Reforma agrară.
3. Câte una mirță grâu dela circa 130 familii.
4. Dreptul de păsunat în pășunatul comunal.
5. Stola Statornică pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.
6. Casă parohială în bună stare cu toate supraedificatele și cu grădină mare de pomi și pentru legume.

Gara în localitate.

Concurenții își vor înatnta cererile de concurs însoțite de actele necesare în termenul de mai sus, precum și de încuviințarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta, pe lângă încunoștiințarea și aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnița, în înțelegere cu consiliul parohial.

Agnita la 8 Martie 1941.

Emil Păcală
protopop

Nr. 36/1941 Par. (18) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al doilea cântăreț al bisericii Sf. Nicolae din **Petroșani,** protopopiatul Jiu, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, întrucât Statul va bugeta acest post;
2. Unamiecincisute (1500) Lei lunar în mână, dela parohie;
3. Jumătate din taxele obișnuite în parohie, iar unde slujește singur, ca cântăreț, întregi;
4. Locuință dela parohie.

Candidații să aibă diploma de absolvire a Școalei de cântăreți „D. Cunțan" din Sibiu. Vor fi preferați cântăreții refugiați.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta Oficiului parohial ort. rom. Petroșani, jud. Hunedoara, — iar candidații, cu învoirea prealabilă a parohului, se vor prezenta în parohie pentru a cânta, a face cunoștință cu credincioșii și a se orienta asupra tuturor condițiunilor de traiu.

Din ședința Consiliului parohial ort rom. ținută în 14 Februarie 1941.

Prot. **Ioan Duma**
pareh I.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a grănari, din protopopiatul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil, 6 jug. fânaț, precum și al cimitirului vechi.
3. Câte 20 l. grâu, porumb și ovăs (total 60 l.) de fiecare familie.
4. Venitul stolar, reglementat în tract de adunarea protopopească.
5. Locuință parohială (2 camere și bucătărie) cu grădină de circa 800 st. □.

Cererile de concurs, însoțite de cuvenita autorizație a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscppesc și de actele necesare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, candidații urmând să avizeze acest oficiu înainte de prezentarea lor în parohie.

Rupea, 12 Martie 1941.

Alex. Brotea
protopop

(25) 2—3

Ministerul educației naț., cultelor și artelor

Cons. parohial al bisericii Sf. Nicolae-Brașov

Licitație publică

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de *Sâmbătă 3 Mai a. c,* ora 11 a. m., în biroul Consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov, situat în Piața Unirii Nr. 1, se vinde la licitație publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—110, întreg materialul lemnos, ce va rezulta din exploatarea pădurii din muntele Sf. Ilie, județul Prahova, proprietatea bisericii.

Caietul de sarcini, precum și alte relațiuni, se pot vedea și lua la biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între ora 10—12. (24) 3—3

Anunț important

P. C. Protopopi și preoți cari au în biblioteca personală sau parohială broșura Chestiunea bisericească din România și autonomia bisericii noastre de Prof. Dr. NICOLAE BĂLAN, apărută în 1910 (ca extras din „Telegraful Român" 1910 nrii 12-16), sunt stăruitor rugați să o trimită la adresa Consiliului nostru arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, arătând ce pretind în schimbul cedării ei Bibliotecii noastre mitropolitane.

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești, să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 4 Maiu 1 — Nr. 19

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

„Elemente pentru reforma învățământului secundar“

E titlul unui articol din «Curentul» dela 28 Aprile 1941, în care dl Pamfil Șeicariu se arată deosebit de intrigat de svonul, că în noua reformă școlară „*se propune mai mare utilizare a profesorilor de religie, o accentuare a rolului lor în formarea tineretului*“ și vrea «să precizeze», că profesorii de religie în marea lor majoritate sunt preoți, că în această calitate nu se prea simte rolul lor în parohie, că locul de unde are să învețe ei e amvonul, și că «*sporirea orelor de religie în învățământul secundar este o propunere pornită din alte socoteli individuale mai practice decât dintr'o neprihănită grije pentru sporirea conținutului idealist din suflete; ajunge o intensificare a acțiunii fiecărui preot în parohia lor, o mai mare legătură cu enoriașii, ceeace ar însemna o sporire a frecvenței drept-credincioșilor la biserică și s'ar realiza un alt climat moral; deci nimic comun cu numărul orelor de religie, pe care le va prevedea noua reformă a învățământului secundar, care va trebui să pornească dela necesitățile societății românești spre a forma elemente capabile a servi acestor necesități*». Toate aceste după ce se întreabă ritos: «*Cine nu este pentru educația religioasă?*»

Așadar, deși n'o spune răspicat, dorește ca învățământul religios să fie scos din școala secundară, deoarece acesta nu pornește dela necesitățile societății românești și nu ajută formarea elementelor capabile a servi acestor necesități. Cu alte cuvinte, școala n'a dat rezultate, fiindcă s'a urcat și «popa» pe catedră.

La «precizările» dlui Șeicaru să ni se dea voie să venim și noi cu ale noastre.

Ce a creat școala franceză, din care s'a izgonit învățământul religios? Comunism și dezastru! Nu cumva acestea sunt și necesitățile societății românești? Dar să nu intrăm prea adânc, fiindcă nu vrem să ne amestecăm în treburile altora.

Elevul școalei noastre secundare nu este oare și membru al bisericii creștine, ortodoxe? Fiindcă e elev, biserica să-l uite, să-l părăsească? Dacă nu-l caută la școală, unde să-l întâlnească? Acasă? Și unde e acasă? Și când e acasă? Să-l cheme la biserică? Care elev îi ascultă glasul de chemare, când altele sunt «necesitățile societății românești»? Și când și cum să-l cheme? Doar Dumineca, în timpul sfintei litrghii sunt matchurile, matineele, cinematografele, conferințele, excursiile cu irezistibila lor putere de atracție? Biserica e datoare să-l caute acolo unde-l găsește sigur — la școală.

Impotriva învățământului religios din școală se invocă biserica goală a profesorului de religie cu enorie. Ce are a face una cu alta? Da, toți profesorii de religie sunt preoți, doar în numele bisericii au intrat în școală, dar nu toți profesorii de religie au enorie, nu toți deservesc o biserică. Și de ani de zile tot aceasta o cerem unii, ca parohia profesorului de religie să fie școala și numai ea ca elevii crescuți mai apoi să umple bisericile goale de azi. Și acum, când acest desiderat e pe cale de înfăptuire, dl Șeicaru aruncă insinuarea murdară că «socoteli individuale mai practice decât o neprihănită grije pentru sporirea conținutului idealist din suflete» pledează pentru sporirea orelor de religie și accentuarea rolului propunătorului ei în școală.

Dece oare confuzia voită între elevul *creștin în devenire* și între adultul botezat, dar neîncreștinat, al școalei de pe timpul dlui Șeicaru, adult care ocolește biserica tocmai fiindcă n'a fost *educat* la timpul său pentru a înțelege și a simți, că biserica îi este nu numai de folos, ci necesară sufletului său? Vrem altfel de creștini! Tocmai de aceea vrem să-i creștem! Căci nu prin cele câteva babe surde, cari cercetează regulat biserica dincolo de Carpați, vom face din amvon catedră pentru un alt climat moral!

In Ardeal, în Ardealul cu ardelenii «colțuroși», «colțoși» și dârji, bisericile gem de *popor*, și când zicem popor înțelegem credincioși din toate generațiile și de toate condițiile. Iată tocmai noi, cari înainte de 1918 am avut tot 2 ore de religie de fiecare clasă a fiecărui fel de școală secundară, tocmai noi suntem cei cari de 20 de ani cerem neîntrerupt 2 ore de fiecare clasă a fiecărui fel de învățământ secundar românesc, noi, cei cari am făcut ca învățământul religios să treacă în toate clasele liceelor din țară, și noi cei cari am stăruit ca profesorul de religie, tocmai pentru a sporî conținutul idealist al sufletului școlăresc, să nu aibă enorie, să nu se ocupe și preocupe decât de fiii lui duhovnicești din școală. Ce «socoteli individuale mai practice» ne-o fi mânând și ne o fi mânat spre aceasta? Noi, cei cu bisericile pline, știm ce a dat învățământul religios poporului nostru și conducătorilor lui în zile grele, știm ce a călit sufletul lor, și aceasta e unica socoteală ce o facem: să vedem pe toți Românii de azi făcând un popor, cu aceeaș mentalitate, cu acelaș fel de cugetare, de simțire, de acțiune, așa cum au fost ardelenii dela 1 Decemvrie 1918. Căci acea zi n'a fost numai rodul unor sclipiri de arme, ci și al unui efort de veacuri, de trudă educativă, în primul rând religioasă, și mai ales din școală! Glasul nostru e glasul Ardealului românesc întreg. — Respingem cu indignare insinuarea dlui Șeicaru.

Că școala de până acum n'a dat roadele așteptate, nu e de vină religia, nici profesorul de religie. Și dacă va fi dominată tot de «realismul» concepției materialiste și atee, ca în trecut, chiar sporindu-se orele de religie, nu vom vedea «o sporire a conținutului idealist din suflete», deoarece această concepție nu admite existența unui suflet care trebue și poate fi șlefuit, înoit, înobilat, desăvârșit, sfințit și mântuit! Școala va lucra tot orbecăind, fără orizont, fără a ști ce vrea și ce trebue să facă! Va scoate tot elemente firave, zăpăcite, fără o linie dreaptă în viață, fără caracter, fără dinamism, defetiste și pretențioase. Să reîntronăm concepția spiritualistă despre lume și viață așa cum o propovăduiește Evanghelia, să lăsăm să lucreze în suflete și puțin misticism ortodox și atunci nu peste mult timp vom avea «climatul moral» pe care-l caută dl Șeicaru. Poate verva dsale era mai cu folos plasată în această direcție.

Noi vrem oameni de omenie, oameni întregi, cu frica lui Dumnezeu, cu conștiință trează, caractere dintr'o bucată și aceasta nu se poate face din cei deja formați în alt duh și în alte concepții, ci *vrem să-i creștem* pentru a fi «*desăvârșit una*» prin unitatea credinței, a moralei și a cultului ortodox. Și pentru aceasta ne trebue timp și sprijin moral din partea celor în drept.

Dece s'ar pune împotrivă directorul «Curentului»? Nu e sau nu ar fi o necesitate a societății românești?

Dar credem, că mai are de spus un cuvânt și Sf. Sinod. Poate chiar și adunările eparhiale. Și încă până nu-i prea târziu!

Protopop Gh. Maior
profesor de religie

Pelerinajul dela Mânăstirea Sâmbăta de sus

— Isvorul tămăduirii, Vineri în săptămâna luminată —

...Spre Mânăstire

Drumul spre mânăstire nu-i ca o excursie și nici ca ori care drum. El este un examen al sufletului, o sinteză a gândurilor cari se cer înduhovnicite; o purificare a simțirii și un îndemn îmbrăcat în haina albă a gândului curat pentru căință, spre aleasa întâlnire cu Hristos. Mânăstirea este viața unde sufletul primează. Acolo el trebue să se simtă ca'n „Casa Domnului“. Acolo el trebue să aibă certitudinea vieții de „dincolo“. Aici este locul unde omul trăește în comuniune nevăzută cu Creatorul său. Cu aceste gânduri și 'n acest climat, am plecat spre voivodala ctitorie brâncovenească a mânăstirii *Sâmbăta de sus*.

Este o deosebită fericire ca'ntr'o zi de primăvară, sub razele calde ale soarelui, să prinzi cu privirea în drumul „Țării Oltului“ întreaga perspectivă ce ți-o oferă versantul ardelean al Carpaților. Dar este și mai mare atunci când te apropii extaziat de înălțimea albă a lor cu 'nfrigurarea cu care te apropii de necunoscut. La călcâiul unei ramuri a Carpaților făgărășeni, pe-o deschidere a unei văi zâmbind de verdeața și florile primăverii, „Brâncoveanu Constantin boier vechiu și domn creștin“ a pus temelia mânăstirii pe care vitregia istorică a dărâmat o, *iar duhul ortodox și vrednicia românească cu ochiul de estetician al I. P. Sf. nostru Nicolae, a restaurat-o, punând-o în drepturile ei vitale creștine ortodoxe și românești.*

Vecernie la Mânăstire

In amurg de seară, când stelele răsar alături de gândurile bune în preajma munților înălțați spre cer, ne-am îndreptat spre bisericuța ce stă în mijlocul acestei „guri de raiu“. Din clopotnița mânăstirii glasul sonor al clopotelor cu dangătul lor prelung și duios, chema la rugăciune întreaga „Țară a Oltului“: oameni și natură. Mulțimea de pelerini ajunși aci au înălțat împreună cu noi, cu evlavioase glasuri, rugăciunea de seara: „Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta, ridicarea mânilor mele, jertfă de seara; auzi-mă Doamne!“ In frumusețile naturii pe cari Dumnezeu le-a creat cu mânile Sale, având alături duhul lui Constantin Brâncoveanu, am înălțat una din cele mai fierbinți rugăciuni pentru mântuirea sufletelor noastre și fericirea zilei de mâine.

Mânăstirea loc de examen și mărturisire a sufletului

Indemnurile și sfaturile I. P. Sf. nostru Nicolae către preoți și popor n'au rămas fără ecou. Preoți și popor atât în seara ajunului cât și în dimineața de Vineri (Isvorul tămăduirii) au alergat spre acest loc unde trupul și sufletul își găsesc împăcare și alinare. Pregătirea climatului sufletesc prin Vecernie și prin molitva citită de către preoți, a făcut să purceadă poporul adunat la *mărturisire*. Mărturisirea și împărtășirea cu sfintele taine este punctul central al unui pelerinaj la o mânăstire. Pentru poporul nostru cu o concepție înaltă și sobră despre viața mânăstirească, mărturisirea la o astfel de ocazie prezintă o situație deosebită. Cazurile cele mai complexe și mai adânci de conștiință, problemele cele mai încâlcite ale păcatelor, el vrea să le rezolve aci. Pe drept cuvânt I. P. Sf. nostru Nicolae vede în mărturisire nu numai o constatare a greșelilor, a păcatelor și, după ierahizarea lor, aplicarea canonului de pocăință, ci vrea dela un bun duhovnic și mai cu seamă un monah, *căutarea și găsirea leacului trebuitor sufletului omenesc, necesar îndreptării și mântuirii lui.* Cu sufletul deslegat de cele lumești prin ruga preotului se apropie poporul spre liturghie căutând mila și îndurarea lui Dumnezeu.

Liturghia arhierească

Pentru mulțimea — de mai multe mii — adunată din împrejurimi și depărtări, biserica mânăstirei era neîncăpătoare. De aceia sfânta liturghie trebuia să se săvârșească afară în fața bisericei peste verdeața pădurilor, sub albul de zăpadă al înălțimilor. Liturghia a fost săvârșită de I. P. Sf. Nicolae, mitropolitul Ardealului și P.

Sf. Partenie, episcopul armatei, asistaţi de I. P. C. Lor arhimandritul Teodor Scorobeţ şi Veniamin Nistor, Prot.-col. Dăncilă, Păr. prot. Grovu consilier mitropolitan, prot. Nistor dela Avrig, prot. Stinghe dela Braşov, prot. Borza dela Făgăraş, diaconii Circov şi Gherman dela Sibiu şi alţi câteva zeci de preoţi din împrejurimi cari au format un impresionant sobor prin care s'a ridicat rugăciuni către Cel Atotputernic.

Ţi-se pare că'n astfel de împrejurări sufletul este mai tare, rugăciunea capătă altă rezonanţă; că natura întreagă se roagă alături de om. De sigur sânt rari aceste ocazii când în bucuria rugăciunii şi'n mijlocul mulţimii, natura împreună cu stăpânul său, omul, fac pact de prietenie şi împreună îşi caută Creatorul.

Tunderea întru monah

Cea mai mare bucurie a avut-o I. P. Sf. Nicolae, clerul şi poporul, atunci când sub sunetele cântării bisericeşti: „Braţele părinteşti grăbeşte a le deschide mie că în desfrânări am cheltuit viaţa mea... inima mea cea sărăcită, nu o trece cu vederea...", părintele D. Popescu îmbrăcat în haina albă a curăţeniei ca zăpada munţilor înaintând prin mătănii din treaptă'n treaptă şi după întrebările arhiereşti şi făgăduinţa lepădării de cele lumeşti, a fost tuns întru monah, luând numele de Serafim. Părintele Popescu este al doilea călugăr intelectual care se fixează cu cele pământeşti şi duhovniceşti la Sâmbăta. Alături de fratele său întru Hristos Arsenie Boca, va găsi întotdeauna sprijin moral şi îndemn duhovnicesc spre rugăciune şi spre căutarea împărăţiei lui Dumnezeu. Facă Domnul ca aceste clipe să sporească mereu spre binele monahismului nostru creştin-ortodox şi spre fericirea poporului românesc care are o deosebită atenţiune, respect şi încredere în călugări şi viaţa monahală.

Cuvântul I. P. Sf. Nicolae

După terminarea sfintei liturghii şi după împărtăşirea tuturor preoţilor aflaţi la mânăstire precum şi a credincioşilor cari s'au pregătit pentru primirea Sf. Euharistii, I. P. Sf. Nicolae a vorbit poporului adunat despre puterea lui Dumnezeu care nu ne va lăsa niciodată peirii. Numai încrederea în El ne va putea scoate din greutăţile prin care trecem. Revenirea la credinţă printr'o totală dăruire în mâinile lui Dumnezeu, ne va salva de consecinţa păcatelor şi a relelor ce bântue astăzi lumea.

Ascultaţi de conducătorii voştri, a spus I. P. S. Sa, de M. Sa Regele Mihai, de dl general Antonescu care şi-a luat o aşa de grea răspundere în faţa istoriei şi de ceilalţi conducători ai voştri. Cu darul oratoric, cu sinceritatea şi duhul penetrant al cuvântului rostit, I. P. S. Nicolae a captivat credincioşii cu bogatele învăţături şi sfaturi pe cari le-a dat cu această ocaziune. S'a simţit şi cu acest prilej efectul pastoralei I. P. S. dată în Dumineca Floriilor privind *problema împăcării*, căci zeci de credincioşi chiar acì, au procedat creştineşte, împăcându-se între ei şi apoi păşind la împărtăşire.

A vorbit apoi P. Sf. Partenie dând poporului mai multe sfaturi şi mulţumind I. P. S. Nicolae că l-a invitat la această serbare creştinească.

Sfinţirea apei şi sfântul Maslu

I. P. Sf. Nicolae înconjurat de soborul preoţilor a săvârşit slujba sfinţirii apei la fântâna ce se află alături de biserică, botezând apoi pe fiecare credincios şi împărtăşindu-le binecuvântarea arhierească. Miile de oameni au alergat spre fântâna cu apă sfinţită pentru a-şi găsi fiecare — după măsura credinţii — tămăduire sufletului şi trupului. A urmat apoi slujba Sf. Maslu pentru cei bolnavi.

Intr'adevăr această zi a fost ca un dar dela Dumnezeu. Rugăciune în comun, împărtăşire în comun; trăire duhovnicească la „isvorul cel viu şi îndestulat şi gustare din apa „cea vie".

Era la amiazi. Soarele care-şi arăta razele la anumite intervale odihnindu-se pe crestile dealurilor, continua să topească zăpada înălţimilor, aşa cum în sufletele pelerinilor se topea sgura păcatului. După atâtea bucurii duhovniceşti, trupul îşi cerea şi el dreptate. Pe livada ce se întindea de jur împrejur pe covorul ierbii verzi s'a aşezat poporul să se odihnească ca odinioară „poporul ales" pe pământul Palestinei.

Adunarea Oastei Domnului

După amiază zecile de prapori şi steaguri în jurul cărora au venit grupaţi credincioşii de prin toate satele ţării Oltului, au indicat mulţimea „Ostaşilor" la acest praznic dumnezeesc. S'au adunat deci toţi ostaşii setoşi de mai multă învăţătură şi au ascultat cuvântul Părintelui Gh. Secaş dela Alba-Iulia, care nu lipseşte niciodată din mijlocul lor. Apoi pe al Părintelui I. Chioaru dela Sibiu şi pe al Cuviosului părinte Mladin care atât cu vorba cât şi cu scrisul le stă mereu şi cu multă dragoste în ajutor.

Intoarcerea acasă...

Era spre seară. Cerul se'norase. Pâlcuri, pâlcuri credincioşii se'ntorceau spre satele şi casele lor. Cu mulţumirea sufletului în credinţa de mai bine a zilei de mâine, toţi părăsiră această vatră a credinţei cu nădejdea că Dumnezeu le va da şi de-aici înainte zile 'ndelungate ca să mai poată veni şi'n anii următori.

Binecuvântat fie ceasul când Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru Nicolae s'a gândit şi-a pornit să restaureze zidurile mânăstireşti brâncovene din Ţara Făgăraşului şi să readucă'n mijlocul vieţii ortodoxe duhul monahismului credincios şi desinteresat pentru binele acestui popor şi al acestui pământ...

Salarizarea preoţilor

Cu 1 Aprilie 1941 preoţimea a ajuns să fie salarizată cu un salar mai demn. Dela aceea dată s'a prevăzut în bugetul On. Minister al Instrucţiei, Educaţiei, Cultelor şi Artelor întregirea coeficientului de gradaţie dela 15% la 25%, ceeace a adus cu sine o mărire destul de simţitoare a salarului preoţilor.

In acest buget s'au prevăzut apoi gradaţiile de vechime tuturor preoţilor cari până la 31 Martie 1941 au împlinit termeni de gradiţii şi le-au cerut la timp.

Pentru copiii minori ai preoţilor s'a prevăzut în buget ajutoare de familie şi anume: pentru cei cu 1 copil câte 300 lei lunar, pentru cei cu 2 copii câte 350 lei lunar de fiecare copil şi pentru cei cu 3 sau mai mulţi copii minori câte 400 lei lunar de fiecare copil.

Pentru copii cari s'au născut şi se vor naşte dela 1 Aprilie 1941 începând s'a prevăzut în buget şi o indemnizaţie de naştere, a cărei mărire este egală cu salarul pe o lună al preotului.

Pentru obţinerea ajutorului de familie şi a îndemnizaţiei de naştere preoţii vor înainta — în termin de 15 zile dela naşterea copilului — cereri la Consiliul arhiepiscopesc, la care vor anexa în câte 2 exemplare extrasul de naştere (de botez) şi o Declaraţie făcută în faţa *Judecătoriei* sau a unui *Notar public*, că n'are soţie funcţionară de Stat, sau dacă are, că n'a primit indemnizaţia de naştere după acel copil dela instituţia la care funcţionează soţia.

Preoţii cari împlinesc termeni de gradaţii noui, vor face cereri la Consiliul arhiepiscopesc la timp şi vor anexa la ele Certificatul de serviciu eliberat de Oficiul protopopesc concernent, din care să reiese timpul servit şi îndreptăţirea la gradaţia cea nouă.

In caz de deces al vreunui copil minor după care primeşte ajutor de familie, va raporta cazul imediat pentru sistarea ajutorului de familie.

Dăm mai jos Tabloul cu salariile cuvenite preoţilor începând cu 1 Aprilie 1941:

I. *Preoţii licenţiaţi în teologie sau cu Institutul teologic cu bacalaureatul sau Diploma şcolii normale:*

Studiile	Gradaţii	Categoria I de salarizare 100 o/o	Categoria II de salarizare 92 o/o	Categoria III de salarizare 88 o/o	Categoria IV de salarizare 80 o/o
Preoţi licenţiaţi în teologie, preoţi cu Institutul teologic şi bacalaureatul sau diploma şcolii normale	fără gradaţie	6.000	5.500	5.300	4.800
	cu 1 gradaţie	7.500	6.900	6.600	6.000
	cu 2 gradaţii	9.000	8 300	7.900	7.200
	cu 3 „	10.500	9.650	9.250	8.400
	cu 4 „	12.000	11.000	10.550	9.600
Preoţi cu Institutul teologic, fără bacalaureat, preoţi cu 10 clase de seminar din Basarabia	fără gradaţii	5.500	5.050	4.850	4.400
	cu 1 gradaţie	6.850	6.300	6.050	5.500
	cu 2 gradaţii	8.250	7.600	7.250	6.600
	cu 3 „	9.600	8.800	8.450	7.700
	cu 4 „	11.000	10.100	9.700	8.800
Preoţi cu Seminarul grad II	fără gradaţii	5.0 0	4.600	4.400	4 000
	cu 1 gradaţie	6.250	5.750	5.500	5 000
	cu 2 gradaţii	7.500	6 900	6.600	6.000
	cu 3 „	8.750	8 050	7.700	7.000
	cu 4 „	10.000	9.200	8 800	8.000
Preoţi cu studii inferioare sau Seminarul grad I	fără gradaţii	4.000	3.700	3.500	3.200
	cu 1 gradaţie	5.000	4 600	4.400	4.000
	cu 2 gradaţii	6 000	5.500	5 300	4.800
	cu 3 „	[illegible]	[illegible]	[illegible]150	5 600
	cu 4 „	8.000	7.350	7.900	6.400

Preoţii doctori în teologie au lunar cu câte 800—1000 lei mai mult decât preoţii licenţiaţi din aceeaş categorie de salarizare, iar cântăreţii bisericeşti dela ţară, cari sunt bugetaţi primesc lunar 1000 lei.

Din salarul specificat în acest Tablou se fac reţinerile de 10% pentru Casa generală a Pensiilor şi impozitul către Stat. —

Se aşteaptă acum ca preoţimea să lucreze şi cu mai multă râvnă în cele duhovniceşti, pentru a dovedi, că este vrednică de consideraţia ce i-s'a dat.

Concurs. In 5 Iunie 1941 se ţine la Bucureşti, în localul Şcoalei de Ofiţeri Infanterie, str. Isvor Nr. 137, un concurs pentru ocuparea a 13 locuri vacante de preoţi militari activi ortodocşi cu gradul de căpitan, în faţa unei comisiuni sub preşedinţia P. S. Dr. Partenie Ciopron, Episcopul Armatei.

Candidaţii vor înainta Inspectoratului Clerului Militar cererile până la 1 Iunie a. c.

Examenul va consta dintr'o probă scrisă şi una orală din: Teologie, Istoria Românilor, Geografia României, Istoria Literaturii Românilor, organizarea armatei şi igienă. Orce informaţiuni se pot cere dela Inspectoratul Clerului Militar din Alba Iulia. Comisiunea se va întruni în localul Şcoalei Ofiţeri de Infanterie, Bucureşti, în ziua de 5 Iunie 1941, ora 9 dimineaţa.

* FOIŞOARA *

Religia ortodoxă în şcoala secundară

(2) De prot. G. MAIOR

Conferinţa noastră mi-a încredinţat mie studierea programei pentru religie. Ministerul primise, nu în întregime, dar în măsură destul de mare, propunerile din referatul meu, necetit în şedinţă publică, dela congresul pedagogic şi luase de bază proiectul meu de programă analitică. După studiul prezentat de mine conferinţei noastre profesorale şi acceptat fără nici o modificare şi astfel trimis, s'au mai primit de Minister şi unele observări de amănunt, dându-se şcolilor normale o programă analitică, pot spune bună, cu materia împărţită ca la şcoala noastră, unde pe baza caracterului ei confesional ne bucuram de oarecare autonomie şi în laturea pedagogică şi de programă, deci după principiul istoric genetic. A acceptat Religia în toate 7 clasale, dar cu 2 ore numai până la clasa IV, iar în celelalte numai cu câte 1 ora de clasă la săptămână. Se făcuse un pas înainte foarte însemnat. Acest câştig avea să treacă şi asupra liceelor teoretice, — cari primiseră şi ele până acum câte o oră de Istoria Bis. Univ. în cl. V şi de Istoria Bis. Rom. în cl. VI. —

Vin însă reformele anilor 1927 şi 1928. Ele vor schimba în parte şi la Religie ceeace ne părea câştigat. Cu această ocazie, Consiliul Arhiepiscopesc a numit o comisie din profesori de religie din Sibiu, cari să întocmească un memoriu documentat cu privire la obiectul nostru de învăţământ. Memoriul l-am lucrat eu pe larg şi documentat, privind învăţământul religios secundar aproape în întregime, şi complectându-l cu un proiect de programă analitică; ceilalţi doi l-au semnat. Exprimam aceleaşi vederi. Memoriul a fost înaintat Ministerului Instrucţiunii. S'a primit cu modificări în defavor, dar în linie generală rămânând propunerea mea. Ca să se bage Apologetica, nu ştiu a cui plăcere şi dorinţă va fi fost, s'a comprimat V. T. cu N. T. în cl. I, grămădindu-se astfel prea mult material pentru această clasă, şi parabolele, predica de pe munte şi faptele apostolilor trecându-se din cl. III la a II-a şi după ele fiecare materie cu o clasă mai jos. Un bine aduce că se generalizează pentru toate şcolile secundare teoretice. Şcoala normală însă trebue să se acomodeze, la ordin, şi ea acestei schimbări. Un mic regres!

Paralel cu îmbunătăţirea programei vom avea şi un progres a „tehnicei" de predat şi a manualelor. In privinţa lor încă am contribuit la îmbunătăţire în timpul dela 1928 la 1931 cât am fost membru în comisiunea de cercetare a manualelor de religie pentru cursul superior al şcolilor secundare. Regret că nu mi s'au primi toate propunerile şi sugestiile. Oricum însă, manualele din această epocă, comparate cu cele de mai înainte, fac dovada unui important pas înainte fără putinţă de revenire la ce a fost!

In 1932, toamna, aici la Sibiu s'a ţinut un congres catehetic pentru toţi propunătorii de religie din Arhiepiscopia Sibiului, în care mi-am avut partea de contribuţie nu tocmai mică la lămurirea multor chestiuni cari priveau învăţământul religios ortodox în genere.

S'a mai ţinut apoi un congres al profesorilor de religie din ţară în anul 1934 la Mânăstirea Dealului. Am luat parte ca delegat al Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu împreună cu părintele Dr. N. Tărchilă. Am spus şi aici cuvânt hotărât şi care a tras în cumpănă. Meritâ să comunic câteva amintiri. Insistând în congres să se ceară 2 ore de religie pentru fiecare clasă a şcolilor secundare, am fost apostrofat foarte violent de un preot-profesor bucureştean cu mare vază: „Ce ceri e imposibil, e absurd!" Altul, dela Iaşi, jignitor ca ton şi atitudine, m'a combătut astfel: „Acestea or fi ele bune în Ardealul dv., dar nouă nu trebue." Mentalitate preoţească şi bisericească şi românească!

(Acest congres m'a ales membru în comitetul Asociaţiei profesorilor de religie din România. Am fost învitat la şedinţele lui, dar acum n'am mai voit eu să iau parte, mai ales că din culise se organiza luptă urâtă pentru alegerea de preşedinte.)

Pelângă acestea, se cade să amintesc mulţimea de memorii, referate, proiecte, ce mi s'au cerut de Asociaţia clerului „Andrei Şaguna", de Arhiepiscopia Sibiului, de Sf. Sinod, de Arhiepiscopia Bucureştilor, apoi de nenumăratele mele articole de pedagogie religioase în diferite publicaţii, dar mai ales în „Telegraful Român" şi în „Revista Teologică". Articole bune au mai scris şi alţii dela noi şi din restul ţării, contribuind după putere la limpezirea multor chestiuni de pedagogie reeligioase puse pe tapet de vreme. Au apărut şi lucrări de pedagogie religioasă pur teoretice, nelegate de cerinţele zilelor. Ele nu fac parte din mijloacele de luptă şi nici din rezultatul frământărilor.

Ca o încordare parcă a trudei mele, în 1938 m'am văzut numit de Min. Ed. Naţ. membru în comisia pentru întocmirea unei noi programe analitice pe seama şcolilor normale, cerându-mi-se să prezint în 3 zile (!) un proiect pentru Religie. L-am întocmit şi l-am prezentat însoţit de câteva „Lămuriri", cari, deşi n'au fost scrise cu gând să apară, ci drept motivare a ceeace lucrasem, au fost publicate în „Monitorul Oficial" şi în Programa Analitică, le semnez oricând, convins că am spus adevărul care trebue să birue! Evident de data aceasta am făcut oarecari concesii, dar în linii generale am

Cine a luptat pentru menţinerea şcoalelor confesionale?

— Pe urmele unei noui perfidii a „Unirii“ de la Blaj. — Un „numai“ luat tocmai pe dos. —

Intr'un reportaj publicat de „Unirea“ blăjană (numărul 17 din 26 Aprilie a. c.) despre stările de dincolo de Feleac, se vorbeşte, printre alte, despre pregătirile pe cari le face P. Sf. Episcop unit Iuliu Hossu în calitate de membru al Casei magnaţilor dela Budapesta, pentru apărarea cauzei *şcoalelor confesionale* din Ardealul cedat. Reporterul călător, ca să nu se abată de la linia strâmbă a foii în care-şi tipăreşte impresiile, se foloseşte de prilej pentru a arde o minciună de tipul atât de des întâlnit în urbea de la îmbucătura Târnavelor. Citâm:

„Ce grea luptă va fi şi aceasta, având episcopii noştri să înfrunte obiecţiunea: cum? la timpul său bucuros aţi lăsat în seama Statului grija şcoalelor! — Lumea nu ştie, cum şi cât au luptat la timpul său episcopii noştri, dar *numai ai noştri*, pentru menţinerea şcoalelor“ (sublinierea cu tâlc îi aparţine fie reporterului, fie „Unirii“).

Intr'adevăr, „lumea nu ştie, cum şi cât au luptat episcopii noştri“, adică cei uniţi. Nu ştie nici reporterul cu pricina şi nici „Unirea“. Altfel, n'ar fi slobozit la tipar această minciună patentă, pe care cititorii ei o vor consuma buni-bucuroşi că au aflat adevărul măsluit după obiceiu.

Urâtul năravul „Unirii“ blăjene de-a atribui uniaţiei merite cari nu-i aparţin, cari sunt ale altora, e vădit şi de astă dată de documentele vremii.

In vara anului 1924, Senatul discuta legea învăţământului normal-primar. Guvernul urmărea etatizarea şcoalelor noastre confesionale. P. Sf. Ierarhi ortodocşi şi uniţi s'au opus din răsputeri. In şedinţa maturului corp, ţinută Vineri (seara) în 13 Iunie 1924, a luat cuvântul I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului. Amplul discurs al I. P. Sf. Sale poate fi citit — barem acum — de „Unirea“ blăjană, în „Monitorul oficial“ din 29 Iunie 1924 (sectorul desbaterilor parlamentare), paginile 1517—1521.

Indată după aceea a luat cuvântul, în numele bisericii unite, Episcopul de atunci al Lugojului, azi I. P. Sf. Mitropolit *Alexandru Nicolescu* al Blajului (vezi op. cit. p. 1521—1522), care-şi începea scurta cuvântare astfel:

„Domnule preşedinte, Domnilor Senatori, *mărturisesc că vorbirea luminată a I. P. Sf. Mitropolit dr. Bălan îmi înlesneşte munca foarte mult. I. P. Sf. Sa a limpezit problema şcoalei confesionale aşa de bine, cu atâta profunzime de idei, încât nu am decât să-l aprob în întregime*“.

P. Sf. Episcop Alexandru a făcut apoi o serie de citate din lucrările câtorva pedagogi cari au susţinut şi apărat şcoala confesională, fapt care i-a cam enervat pe unii senatori — era ora 11 noaptea — porniţi pe întreruperi ca aceasta: „n'am venit aici la şcoală“, etc. etc. Preşedintele senatului, M. Pherekyde, s'a aliat cu ei. Era obosit şi indispus de atâta erudiţie.

Toate corporaţiunile Mitropoliei noastre ardelene, ca: congresul naţional-bisericesc, consistorul mitropolitan, adunările eparhiale, consiliile eparhiale, în frunte cu P. P. Sf. Sf. noştri Ierarhi, prin deciziuni ale lor, prin memorii şi întâmpinări aduse guvernelor de pe vremuri, au dus o frumoasă luptă pentru păstrarea şcoalelor confesionale. Am vrea să vedem dacă cei cari astăzi se arată atât de viteji pot arăta din partea stranei lor silinţe atât de energice, ca ale noastre.

Acesta-i adevărul... pe care caracterul urât al „Unirii“ îl converteşte şi de astă dată — a câta oară? — în minciună sfruntată.

Ar fi cazul să facă o rectificare, căci atari nerozii descalifică orice gazetă, fie aceasta bisericească şi unită în acelaş timp.

Un elogiu la adresa apostolatului laic din Ardeal

Preotul Prof. Dr. *Olimp N. Căciulă* semnează în „Sfarmă-piatră“ din 28 Aprilie a. c. un foarte bun foileton despre apostolatul laic, pe care-l încheie cu această semnificativă constatare:

Apostolatul laic şi-a arătat şi-şi arată şi astăzi roadele lui binefăcătoare în Ardealul nostru ortodox, unde a fost cunoscut din cele mai vechi timpuri ca singura formulă salvatoare a ortodoxiei şi a naţionalismului românesc în lupta seculară cu hoardele arpadiene. Ardealul este şi acum pe urma vechilor tradiţii frumoase, iar intelectulii de acolo mândri de apostolatul lor laic, care este un apostolat şi românesc şi creştinesc, stau umăr lângă umăr strâns uniţi lângă ierarhii, lângă preoţii şi lângă altarele lor.

Ardealule, când va veni ziua în care intelectualii de dincoace de munţi să-ţi înţeleagă credinţa şi lepădând fumurile materialismului şi raţionalismului, să-ţi urmeze exemplu? Căci numai atunci când conştiinţa fiilor tăi aleşi se va trezi în toţi fiii aleşi ai Ţării şi când toţi îşi vor lua pe umeri de bună voie sarcina apostolatului lor binecuvântat de Hristos, vom începe cu adevărat zidirea acelei Românii pe care o dorim cu toţii mare, puternică, falnică, aere perennius.

Nr. 4644/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii preotului Gheorghe Rusu, refugiat dela Zăbala şi decedat la 9 Martie 1941 în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, au primit dela Cassa Arhidiecezană ajutorul statutar de Lei 40,000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 26 Aprilie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

In spirit tradiţional. Ziarul *Gazeta Transilvaniei*, care înregistrează astăzi 104 ani de apariţie, apare sub auspicii nouă. Comitetul ei de redacţie a trecut sub egida Asociaţiunii culturale „Astra“, despărţământul Braşov, care a transformat tipografia, înfiinţată în 1887 de Aurel Mureşianu, într'un mare şi modern stabiliment românesc, admirat de toţi iubitorii de progres. *Gazeta*, având ca redactor pe harnicul profesor *Ioan Colan*, susţinută de probate condee, va scrie „pentru un Ardeal dornic de adevăr, de linişte, setos de dreptatea românească, care nu poate fi decât dreptatea Ardealului nedespărţit cu patria: România“. In această operă de reînviere a neamului vechiul organ de luptă merită întreg sprijinul celor ce vreau reîntregirea ţării.

Act de mulţămire. Subsemnatul, preot din parohia Ghijasa de jos, protopopiatul Agnita, în numele credincioşilor din parohie aduc cele mai vii mulţămiri Onor. *Societăţi Ortodoxe Naţionale a Femeilor Române*, din Bucureşti, pentru dania frumoasă făcută sfintei noastre biserici: a unui rând de odăjdii, în valoare de 15.000 lei. Bunul Dumnezeu să întreţină, pururea viu, spiritul de jertfă în sufletele membrelor acestei societăţi şi să le aibă în paza sa. — Preot *Vasile Meşcu*.

Pentru reclădire de sfinte lăcaşuri. Profesorul *Petre Antonescu*, membru în comisiunea monumentelor istorice, a trimis dlui general Ion Antonescu *suma de 20.000 lei*, ca să fie folosită la restaurarea unuia din cele mai încercate monumente istorice din patrimoniul sfintei noastre biserici ortodoxe. Dl general Antonescă a mulţumit călduros pentru pilduitorul obol, oferit de dl prof. P. Antonescu, în scop de refacere a locaşurilor de rugăciune, greu încercate de cutremur. Daniile, fie cât de modeste ale celor cu spirit de jertfă, sânt şi vor fi bine primite.

Prelungire. Terminul de preschimbare a biletelor de 500 lei, 1000 lei şi 5000 lei, emise de B. N., a fost prelungit până la data de *20 Mai* 1941 inclusiv, iar a monetelor de 2 lei şi 1 leu (albe) până la 30 Iunie c.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 4 Maiu 1941, va predica părintele prot. *Mihail Neagu*.

Eforia Fundaţiunii culturale Dr. I. Mihu, Sibiu

Nr. 55/1941 (26) 2—2

Publicaţiune de arendă

Se arendează pe timp de 5 ani, dela 1 Ianuar 1942 până la 1 Ian. 1947 — eventual şi pe 10 ani — pământurile Fundaţiunii culturale Dr. Ioan Mihu, Sibiu, în mărime de 189 jugăre şi anume:

1. 85 jugăre arător într'un complex, la şes, de prima calitate, în hotarul comunei *Băcăinţi*, judeţul Hunedoara, pe malul stâng al Mureşului, lângă şoseaua naţională Sebeş-Alba—Orăştie, la 1 km. depărtare de gara Şibot.

2. 104 jugăre în hotarul comunelor Cugir şi Vinerea, judeţul Hunedoara, ambele cu gara în loc şi la depărtare de 5 km. dela gara Şibot. Din aceste jugăre sunt 17 jugăre fânaţ şi grădini cu pomi roditori pe marginea râului, iar restul arător de prima calitate în mai multe locuri.

La Vinerea în centrul comunei se află o casă de locuit cu supraedificate economice, toate în stare bună.

Ofertele timbrate în regulă se vor înainta până la 24 Mai a. c. pe adresa: *Eforia Fundaţiunii culturale Dr. Ioan Mihu, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.*

Oferta arendei se va face după preţul grâului pe jugăr.

Arenda se va achita în două rate anuale, şi anume: la 1 Mai şi la 1 Sept., după preţul grâului de pe piaţa Sibiului la datele respective ale fiecărui an.

Arendatorul este obligat a depune garanţie în bani sau efecte de stat în valoarea arendei pe un an, care va rămânea până la expirarea contractului.

Informaţiuni se pot lua dela Eforia Fundaţiunii.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestei publicaţiuni.

Sibiu, 15 Aprilie 1941.

Eforia Fundaţiuniii culturale
Dr. Ioan Mihu, Sibiu

---

pus în ea ceeace o experienţă atentă de aproape 20 de ani îmi arătase, că e bine, (Guvernarea Iorga încă adusese o modificare dar „nenorocită“ în unele amănunte, mai ales prin metoda „monografică“ la Ist. Bis. Rom., deşi păstra împărţirea materiei pe clase cum se câştigase până aici.)

Iată în general ce s'a făcut, ca să ajungem la ceeace avem azi. Biruinţa încă nu e deplină şi nici deplin asigurată.

II

Să privim acum învăţământul religios din laturea pedagogică, spunând câte ceva despre programa analitică, despre profesori, despre instrucţia şi educaţia religioasă şi despre manuale.

1. Cât priveşte *programa analitică*, în epoca antebelică, din V. Regat nu prea am ce spune. Urmărea o uşoară popularizare a cuvântului Domnului şi învăţăturilor de credinţă ortodoxă. La noi şi în Bucovina constatăm oarecare frământare. Se propunea: în cl. I Istoria Biblică a V. Testament, în cl. II Istoria Biblică a N. Testament, în cl. III şi a IV Catehismul bisericii ortodoxe, în cl. V Istoria Bisericii Universale, în cl. VI Istoria Bisericii Româneşti, în cl. VII alteori în VIII Dogmatică şi în VIII sau VII Apologetica, alternând cu cea de mai înainte. Cine nu va recunoaşte aici influenţa programei analitice romano-catolice, *mai puţin* indispensabilul Catehism pentru biserica romană şi Liturgica ei, iar *mai mult* Istoria Bisericii naţionale ignorată de Apusenii Romei, toată programa retuşată însă cu ceva protestantism. Pentru unele categorii de şcoli secundare şi chiar şi în cadrele schiţei sumare de mai sus, metoda de predare şi deci şi de aranjare a materiei în şi pe clase era cea a cercurilor concentrice, tot influinţă dela romano-catolici, deşi atât de nepotrivite, fiindcă pe de-o parte nimicea interesul, pe de alta chestiunile când erau prea uşoare, când prea grele. Noroc, că n'a impus memorizarea unui odios catehism, fără de care la romano-catolici, instrucţia religioasă a unei clase este incomplectă. Concepţia bietului sinod tridentiu şi-a mai aruncat el câte-o umbră şi în învăţământul nostru prin influenţa stranei stângi şi prin creşterea unor intelectuali de-ai noştri în institute romano-catolice, dar n'a putut eclipsa firescul ortodoxiei.

Ajungând eu la catedră secundară (funcţionasem înainte de aceasta la o şcoală primară de stat maghiară în calitate de catehet ortodox român), dela început am pus problema altfel. Am aruncat ideea unei pedagogii religioase ortodoxe şi româneşti. O întoarcere la noi. Şi fiindcă mai întâi vremea pusese în discuţie programa, în această direcţie am fost tras de valuri mai mult. Am privit cursul secundar dela cl. I şi până la a VIII-a drept ceva unitar şi care se clădeşte pe programa şcoalei primare şi la împărţirea pe clase a materiilor religioase am fixat *principiul istoric-genetic*. Am cerut autorităţii mele să mi se aprobe să lucrez aşa, abandonând programa veche a şcoalei şi pe cea a statului, şi mi s'a aprobat. Pentru împărţirea materiei am judecat aşa: întâi a fost Cuvântul Domnului către oameni, apoi a urmat lăţirea lui şi reacţia oamenilor faţă de el şi numai după aceasta s'a făcut clarificarea lui. Deci după istoria biblică, istoria creştinismului şi la fine dogmatică şi morală. Mai ales că această împărţire, cu materia ce o aducea, corăspundea perfect stării şi desvoltării psihice a elevilor, cu nota mai pronunţată de de sentimentalism în primele clase secundare, urmată de un impuls quasi conştient de voinţă, căutând exemple şi razim, şi trecând apoi către epoca, în care războindu-se cu tot ce li s'a dat sau li se impune, umblă, fără s'o spună totdeauna pe faţă, după clarificări, încercând agere dueluri spirituale. Iată, că însoţim şi cu împărţirea materiei tendinţele firesti ale elevilor. Deaceea am propus şi am stăruit să se accepte la cl. I Istoria V. T. în cl. II Istoria Noului Testament. în cl. III Invăţătura Domnului (parabolele, predica depe munte, fericirile) şi faptele apostolilor, în cl. IV Istoria Bisericii Creşt. Univ., în cl. V Istoria Bis. Naţionale, în cl. VI Dogmatica, în cl. VII Morala. Toate şcoalele secundare se proiectau pe 7 clase. In cl. VIII până la reformă, proiectasem chestiuni practice şi educative. Cum se vede, am eliminat Apologetica, cerând ca învăţământul să fie apologetic fără ea.

Cât am reuşit, s'a văzut din expunerea istorică. Firul programei azi e cel istoric-genetic; şi e firesc.

2. Să spunem acum ceva şi despre ceice o aplică.

Profesori de religie, înainte de războiu, aveam foarte puţini şi cam pasageri, fântând alte posturi pe drum de a deveni libere. In regulă generală catehizau preoţii parohiei pe teritorul căreia se afla şcoala şi făceau orele în schimbul unei modeste remuneraţii. Pregătirea lor? Absolvenţa Institutelor noastre teologice din Ardeal cari în programa lor aveau curs complect de pedagogie, plus ore de Catehetică (ba erau obligaţi să facă chiar examen de capacitate învăţătorească în rând cu absolvenţii şcolilor normale) şi abia câţiva, ici-colo, cu absolutorul facultăţii de teologie dela Cernăuţi. Examen de capacitate pentru profesorii de religie nu era.

Cam aşa stau lucrurile şi în Bucovina. In Vechiul Regat religia, cu prea puţine excepţii, se propunea de preotul de parohie şi nu ştiu să fi avut altă pregătire decât cea teologică obicinuită acolo.

Cu toate că nu exista examen de capacitate, păstrăm cu pietate amintirea unor excelenţi profesori de religie, ca Dionisie Făgărăşanu la Braşov, Simion Popescu la Sibiu şi Bucureşti, Ilie Beleuţă la Făgăraş şi Sibiu şi a unui Eufrosin Poteca în V. Regat şi a multor buni profesori. Este adevărat, că alăturea am putea înşira şi mulţi sub nivel, a căror profesură era de mântuială

Nr. 4394/1941. (28) 1—1

Concurs repetit

Se publică concurs pentru întregirea *postului de impiegat cl. I,* — având a îndeplini funcțiunea de *expeditor* — la Cancelaria Arhiepiscopiei, ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

Candidații la acest post trebuie să întrunească toate condițiunile cerute de Statutul funcționarilor publici, aplicabile funcționarilor bisericești, precum și condițiunile legilor și regulamentelor bisericești, și să fie ortodocși.

La cererile concursuale se vor anexa următoarele acte:

a) Act de cetățenie;

b) Act de naștere;

c) Extras din matricula stării civile pentru cei căsătoriți, în cazul când candidatul este căsătorit;

d) Extrase din matricula stării civile pentru cei născuți, dacă candidatul are copii;

e) Certificat de moralitate, dovedind că candidatul are o purtare morală bună, că nu a fost condamnat pentru infracțiuni împotriva ordinei și siguranței Statului, și că nu a fost destituit sau pus în disponibilitate din alt serviciu public;

f) Certificate școlare, candidatul având să fie absolvent a cel puțin patru clase secundare;

g) Certificate de serviciu;

h) Act de situația militară;

i) Certificat medical, eliberat de un medic oficial;

k) Declarația de avere a candidatului și a soției și a copiilor săi.

La acest post pot candida numai bărbați.

Vor fi preferați preoții.

Salarul brut împreunat cu acest post este de 6000 Lei.

Cererile concursuale timbrate se vor înainta la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până la *19 Mai 1941*, concurenții având a se supune unui examen pe baza căruia pot fi numiți, conform Regulamentului pentru întregirea funcțiunilor administrative ale Arhiepiscopiei.

Data ținerii examenului concursual se va comunica la timp celor ce au înaintat cereri concursuale.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 15 Aprilie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 36/1941 Par. (18) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al doilea cântăreț al bisericii Sf. Nicolae din **Petroșani,** protopopiatul Jiu, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, întrucât Statul va bugeta acest post;

2. Unamiecincisute (1500) Lei lunar în mână, dela parohie;

3. Jumătate din taxele obișnuite în parohie, iar unde slujește singur, ca cântăreț, întregi;

4. Locuință dela parohie.

Candidații să aibă diploma de absolvire a Școalei de cântăreți „D. Cunțan" din Sibiu. Vor fi preferați cântăreții refugiați.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta Oficiului parohial ort. rom. Petroșani, jud. Hunedoara, — iar candidații, cu învoirea prealabilă a parohului, se vor prezenta în parohie pentru a cânta, a face cunoștință cu credincioșii și a se orienta asupra tuturor condițiunilor de traiu.

Din ședința Consiliului parohial ort rom. ținută în 14 Februarie 1941.

Prot. **Ioan Duma**
paroh I.

(25) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Grânari,** din protopopiatul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.

2. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil, 6 jug. fânaț, precum și al cimitirului vechi.

3. Câte 20 l. grâu, porumb și ovăs (total 60 l.) de fiecare familie.

4. Venitul stolar, reglementat în tract de adunarea protopopească.

5. Locuință parohială (2 camere și bucătărie) cu grădină de circa 800 st. □.

Cererile de concurs, însoțite de cuvenita autorizație a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscppesc și de actele necesare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, candidații urmând să avizeze acest oficiu înainte de prezentarea lor în parohie.

Rupea, 12 Martie 1941.

Alex. Brotea
protopop

Nr. 6845/1941

Publicațiune de arendă

Se arendează pe timp de 5 ani, dela 1 Ianuarie 1942 până la 1 Ianuarie 1947, pământurile cari formează sesiunea mitropolitană din Sibiu, și anume:

1. 220 jugăre într'un complex, din care 190 jugăre arător și 30 jugăre fânaț, toate de prima calitate situate pe hotarul comunei Drașov, județul Sibiu, la 4 km depărtare de gara Cunța.

2. 127 jugăre arător într'un complex de prima calitate, pe hotarul comunei Galata de jos, județul Alba, la 5 km depărtare de gara Coșlar.

La fiecare din cele 2 moșii de mai sus, arendașul cel nou va putea lua în primire încă la 1 August 1941 câte 50 jugăre pentru a le însămânța cu grâu de toamnă.

Ofertele timbrate în regulă se vor înainta până la *31 Mai 1941* inclusiv Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, în Sibiu strada Mitropoliei Nr. 32.

Oferta arendei se va face în grâu pe jugăr.

Arenda se va achita în 2 rate anuale și anume: la 1 Mai și la 1 Septemvrie după prețul grâului de pe piața Sibiului la datele respective ale fiecărui an.

Arendatorul este obligat a depune garanție în bani în valoarea arendei pe un an, care va rămânea până la expirarea contractului.

Informațiuni se pot lua dela Arhiepiscopia ortodoxă română din Sibiu.

Cucernicii preoți sunt rugați a atrage atențiunea celor interesați asupra acestor publicațiuni.

Sibiu la 1 Mai 1941.

Arhiepiscopia ortodoxă română Sibiu

Nr. 203/1941 (30) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Dobârca,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Chirie pentru locuință, în suma de Lei 600 lunar, care se pot majora în raport cu chiria ce se plătește.

3. Sesiune parohială: 12 jugăre pământ arător și fânaț.

4. Un teren pentru zarzavat, lăsat prin dispoziție testamentară.

5. Folosirea grădinii din jurul bisericei.

6. Venitele stolare statorite în protopopiat.

7. Un stânjin lemne de foc, tăiate și aduse acasă, — până când se dau lemne din partea comunei politice.

Cererile de concurs, însoțite de autorizația de candidare a P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc și de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în terminul fixat, oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenții se vor prezenta în parohie, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înțelegere cu consiliul parohial.

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

AVIZ

Banca Centrală pentru industrie și comerț s. a., Filiala Sibiu,

Acordă

împrumuturi cambiale, ipotecare, contcurent, pe lombard cu 7% netto

Primește

depuneri spre fructificare la vedere cu 3% netto, la termen cu 4% netto,

Remite

bani și face incasso prin filialele-surori din București, strada Ion Ghica 2, și din orașele Alba-Iulia, Hațeg, Turda.

Pentru teritoriile cedate procură informațiuni prin filialele-surori din Cluj și Bistrița. (29) 1—2

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

și consta din cetitul lecției din manual la adăpostul răsucirii mustăților, al aranjării cravatei, — căci veniau civil îmbrăcați, — al sucirii în chip de distracție a unui creion sau printre nenumărate tușiri, toate prilej bun pentru elevi de a constata că e subțirică cartea dlui profesor. Noroc, că aceștia nu formau tocmai majoritatea.

După 1918 s'a cerut și profesorilor de religie examen de capacitate. Pe cei aflați în funcție la 1 Decemvrie 1918 i-au asimilat, recunoscându-le toți anii la gradație și degrevare.

La examenul de capacitate dela Cluj și București până la 1925 erau admiși și absolvenții Institutelor teologice în rând cu licențiații. De atunci încoace, sporind numărul licențiaților, sub pretext, că cei dintâi sunt inferior pregătiți, nu au mai fost admiși, deși erau deajuns de pregătiți să fie puși episcopi și chiar patriarh!

Vechea pleiadă, a celor cu greșit numitele seminarii din Ardeal, aproape nu mai are reprezentanți. O generație nouă, recrutată numai din licențiați, vorbește de azi încolo dela înălțimea catedrelor secundare.

3. Și în ce privește metoda de predare și mijloacele de instrucție și de educație, trebue să vorbim și despre trecutul ceva mai depărtat și despre cel mai aproape de noi.

Cum la institutele noastre teologice și pedagogice atotstăpânitoare era pedagogia germană, era firesc ca oamenii să fie herbarth-zillerieni, mai apoi complectați cu Rein. E curios, că în metodă eram influențați de protestanți și prea puțin, disparent de puțin, de romano-catolici. Catecheții noștri însă mai des se conduceau de un bun simț firesc și propriu ortodoxiei și naturii Românului. Toți erau încălziți de dragoste de neam și de lege, așa încât și prin lege făceau naționalism. Căldura acestei dragoste le da ce să spună în acel ceas de religie și știau ce și cum să spună, ca acel fluid imperceptibil, care leagă suflet de suflet, pe nesimțite să se strecoare la cei din bănci și să le deștepte sete de azur și nădejde de mai bine. Căci sunt două feluri de dascăli: un fel care cioplește migălos, analitic, la vorbe, ca să iasă lecția cu precizia unui mecanism ingenios, și alt fel cu intuiție psihologică și pedagogică intrând, în suflete fără asudarea celor dintâi numai pe baza focului lor lăuntric. Ardealul nostru a avut parte de mulți profesori de aceștia miruiți de cer cu flacără de apostoli.

Nu tocmai cu mult înainte de războiu și ca un ecou al multelor congrese pedagogice religioase romano-catolice și protestante din Germania și Austria, (dintre 1905 și 1912; congresele dela München, cel dela Lipsca, cel dela Viena din 1912) părea că și la noi ar intra în luptă tendințe catolice cu unele protestante. Cel dela Viena găsise la noi un apărător convins în persoana unui distins profesor în cele ale pedagogiei religioase, cu deosebire în ce privește hotărârile lui de a se da elevilor textul Sf. Scripturi și al Catehismului neadaptat priceperii, ci așa cum se găsește în original și de a se pretinde elevilor învățarea lor pe din afară. Războiul a împiedecat desfășurarea discuției. Incercarea de a relua lupta după războiu n'a mai prins. Alte probleme se cereau acum discutate, și altfel!

După 1918 pare a prinde școala din Bremen. Charellmann și soții produc în Germania o reacție puternică pedagogică împotriva raționalismului sec protestant; în locul unor exerciții de gimnastică de creer vreau dulceața unui sentiment religios deșteptat oricum și cu orice mijloace, invocând pentru aceasta teoria subconștientului lui Freud, la modă pe atunci, și afirmând că sentimentul ăcesta deșteptat și coborât apoi în cămara subconștientului, va izbucni mai târziu în fapte religioase și de caracter. Dar din ceeace intra disordonat și falsificând adevărul istoric și religios, cum făcea școala, nu putea să răsară ceva ordonat, temeinic și rodind viață întru Hristos. „Religiaa pentru copii" din 1921 a dlui Nisipeanu împrumută deoria nemodificat și în modele de lecții, ce e drept dintre cele mai moderate ale școalei din Bremen, ne pune la dispoziție și o serie de aberați ale curentului, pe cari ortodoxia niciodată nu le poate aproba. Despre aceasta nu se întrebase dl Nisipeanu. In „Metodica Religiunii și a Limbii române" publicată mai apoi în colaborare cu dl I. Geantă (care apoi ne va da și o catehetică la concursul instituit de eparhia Hotinului) îi aduce celei dintâi o fericită retușare, fără a putea ceda îndeajuns. Cartea dlui Nisipeanu a atras pe mulți învățători și preoți din învățământul primar și n'au lipsit aderenții nici din cel secundar. Nici ceice l-au urmat, pentru un timp numai, n'au observat greșelile și nu numai că nu le-au observat, ci foarte mulți le-au înțeles anapoda și au introdus *anarhia* în predare, cum mă informau multe din organele din control cari îmi furnizau știri cu privire la felul cum se prezintă învățământul religios în faza de care vorbim.

Cum spuneam, aventura aceasta pedagogică în școala secundară a prins mai puțin. Dar dacă n'a prins, pe urma teoriei s'a pornit lupta împotriva treptelor formale, așa încât la un moment am putut auzi chiar eu din gura unui om cu greutate și mare răspundere în învățământ exclamația: „Bine că s'a terminat odată cu treptele formale!". Este adevărat că s'a dat interpretare și aplicare nemțească și pentru Români acestor trepte și nu s'a văzut în ele un mers firesc, logic și psihologic, o indicație a drumului de făcut de celce are de împărtășit ceva temeinic celuice vrea să primească în domeniu sufletesc, ci un șablon, un fel de formă în care turnând orice cunoștință ca un lichid să fie obligată a lua forma lor, ori îi convine ori ba. Și de acest fel de a le aplica au abuzat cu deosebire seminariile pedagogice din V. Regat, de unde apoi această muncă de atelier fără duh era dusă în largul țării. Pe când dacă la treptele acestea se lasă să cioplească, puțintel numai, duhul ortodoxiei și se lasă să le netezească și lustruiască puțin duioșia misticismului ortodox și să le încălzească dodoarea credinței profesorului și a harului Domnului și le curățâ de asprime și nițel bun simț, avem metoda ideală.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 11 Maiu 1941 — Nr. 20

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Moarte și viață

I. In fața morții

Moartea! Stranie și neînțeleasă prezență. Absurdă negație a vieții, a vieții care gâlgâie în fibrele pământului, a vieții care se sbuciumă sub tâmpla de azur a omenirii. Câți își acordă răgazul, în vâltorile vieții, să se mai gândească la moarte? Acel înfiorător «memento mori» s'a pierdut de mult, ca o amintire, prin hrubele istoriei: omenirea vrea să trăiască, să guste viața în toată splendoarea ei, fără să planeze peste peisagiul înflorit al ei umbra permanentă a tristeților morții. E adevărat: ea va veni cândva, căci e o regretabilă fatalitate a existenții umane, dar până atunci să fim robi ai vieții, să-i sorbim toate frumusețile și toate deșertăciunile, să golim paharul până în fund. Da: să-și usuce vlaga din trup cu necontenita amintire a morții, desnădăjduiții vieții, cei ce nu-și mai găsesc nici un rost în lume, umbrele pământului. Dar cei în cari credința încă nu s'a stins, ce ar avea de împărțit cu moartea? O! e atât de tulburător să te gândești sau să vorbești de prezența ei. Ea stinge toate bucuriile, desvăluie amărăciunea tuturor deșertăciunilor, transformă viața într'un cimitir de regrete, o îmbracă în haina cernită a austerității. Dar viața ne întinde cupa vrăjită a plăcerilor terestre: să ne îmbătăm de feeriile ei. Ce interesează că după aceea vom muri?...

Și totuși moartea e mai mult decât un vis metafizic, gâtuit în tăinuitele unghere ale sufletului, e mai mult, decât o fantomă care rătăcește, fără putere, la periferiile vieții: e o prezență cu sensuri adânci, o prezență neînduplecată, pe care n'o poți alunga prin nici un artificiu de calcul. Ceice cred că s'au eliberat de obsesia ei prin trăirea frenetică a vieții obișnuite, în realitate trăesc în moarte: ei nu gustă viața, ci moartea. Numai că le lipsește conștiința acestui fapt. E paradoxal, dar acesta este adevărul: pasionații vieții sunt robi ai morții, fără s'o știe. Cum? Foarte simplu: n'a fost definită viața — viața aceasta a trupului — ca o permanentă defensivă și retragere în fața morții? Moartea e legea generală a universului: anorganicul copleșește organicul. Viața e excepția care crește sub tutela acestei legi. E lumina tremurândă care se pierde în bezna nopții, lumina care pâlpâie agonic în nesfârșirile firii. Moartea apasă asupra vieții ca o fatalitate, căreia nu îi scapă nimic. Ne naștem cu lanțurile ei apăsătoare: ce interesează dacă aceste lanțuri sunt mai largi, încât ne dau iluzia libertății sau sunt mai grele încât ne strivesc sub greutatea lor. Ele există.

In acest sens, totuși viața încă nu este moarte: trăește sub apăsarea morții, crește din mălurile ei de întunerec, dar ea e lumină. O licărire fără sens și fără orizont. Ea își este singurul sens, singurul orizont: sensul ei este să lupte cu moartea, să existe cât mai mult și cât mai intens posibil. Dorurile glăsuesc despre accidența morții și despre veșnicia vieții; realitatea ne pune în față permanența morții și accidența vieții. S'o trăim așa cum este și cât este, cu conștiința măreției, dar și a nimicniciei ei.

...Un popas la umbra amară a unei nimicnicii care-și este sieși scop, adecă e fără sens. Și totuși întrebările n'au încetat. Să facem un pas mai departe: a trăi viața cu ultima intensitate, viața obișnuit-omenească, este tot una cu a trăi, a fi viu? Nu. Cine nu simte deșertăciunea plăcerilor ce ne robesc, cine nu gustă în amăgirile vieții toată înfiorarea neantului? Par'că te adâncești în neființă, nu păsești spre plinătatea existenții. Fiecare plăcere este un tribut dat morții. Gustul ei, e gustul nimicului; gustul vieții, e gustul deșertăciunii. Când n'ai cu ce-ți umplea viața, trebue s'o umpli cu ceva, ca să zici că trăești: dar celce-și umple viața cu plăceri, o umple în realitate cu neant. E o viață copleșită de nimicnicie, plină de arvuna morții. O astfel de viață este moarte: te simți gol, fără substanță, ca un copac scorburos, lipsit de măduvă. Mai de vreme sau mai târziu, e desamăgire. De aceea am zis: pasionații vieții, ceice cred că au uitat de moarte, sunt robi ai morții. Cu cât trăesc mai intens viața, cu atât se adâncesc mai mult în umbra morții.

Acestea ar părea simple jonglerii de cuvinte, bune pentru obsedanții neființei, dacă moartea n'ar fi devenit o realitate tragică a acestui veac. Peste sufletele noastre moartea își fâlfâie aripile negre de întunerec și îngheț. Ea tinde să devie o mai apăsătoare permanență decât viața. Poate că până acum am trăit încadrați în micimea vieții obișnuite, ne-am angrenat în tehnica normală a trăirii, cu impresia că așa se vor scurge anii, liniștiți, domoli, fără sguduiri, în rumegușul plăcerilor burgheze. Istoria n'a fost de aceeaș părere. Ea ne pune dintr'odată în fața morții, fără menajamente: violent și implacabil. Căci, să recunoaștem, trăim sub imperiul morții: pe cărările de sânge ale pământului cad florile vieții ofilite, ca frunzele toamnei sub vijelii de crivăț. Te înnăbușe regretul după comoditatea vieții de altădată? Regretele n'au nici un sens, n'au nici un preț; ele sunt pentru cei slabi, pentru cei învinși fără luptă. Moartea e o prezență: trebue să o accepți, s'o privești în față, s'o pipăi și să te convingi că într'adevăr există. Adevărat: — pentru sclavii deșertăciunilor terestre, e îngrozitor — până la disperare — să simtă dintr'odată, fără de veste, degetele reci ale morții pe umăr; e cutremurător, până la distrugere, ca pe cărările vieții să se întâlnească, fără voie, cu un prieten atât de neplăcut. Viața! Viața aceasta plină de sbucium și de putere, dar împodobită cu focurile de artificiu ale atâtor plăceri... Cum ai vrea să-i sorbi toate «bucuriile», toate amăgirile, toate «splendoriile»! Nimicurile, deșertăciunile, iluziile ne-au înlănțuit sufletul pipernicit și slab de statura unei vieți cât o buturugă, care merită, dacă nu dispreț, în orice caz milă. Și pe seama acestei vieți facem literatură agonisantă. Zadarnic: moartea devine cea mai răscolitoare prezență a acestor vremi. Nu mai e o problemă, ci o realitate. Și nu o realitate de care putem face abstracție, deși trăim în ea, ci o realitate vie, tulburătoare. Trebue s'o băgăm în seamă, trebue să-i simțim camaraderia. Viața se frământă sub ocrotirea ei de întunerec, e dominată de prevestirile ei. Incontestabil: ea tinde să devină unica ipoteză valabilă a vremii. Căci cine poate fi sigur de ziua de mâine? Cine își mai făurește planuri de fericire în viitor? Rămâne însă fiecăruia libertatea alegerii: *ce sens să dai morții?* — Te îngrozește perspectiva aceasta, vrei să înlături amintirea ei, să îmbrățișezi cu mai multă ardoare viața? Nu te amăgi: vei muri — și vei muri cu ochii holbați de groază, cu mâinile încleștate pe bunurile neputincioase ale pământului, fără noimă, fără sens. N'am putut niciodată înțelege pe cei ce în fața morții sunt numai trup golit de suflet: aceștia mor în vijeliile istoriei, ca animalele la abator. Moartea pentru ei e cea mai absurdă lege a firii. Viața lor e ca un gândac slăbănog strivit de tăvălugul vremii. Viața aceasta este moarte; iar moartea ei este disperare. E posibil? — Din adâncuri, nu știu ce tainice ecouri răspund: nu. *Trebue să existe o viață care nu e moarte și o moarte care nu-i disperare;* trebue să existe o viață care nu crește din mâlul de întunerec al morții, nu se încovoaie sub apăsarea ei, nu se pierde în sânurile neputinței, o viață care a biruit moartea și a convertit disperarea în lumină. Spre zările acelei vieți ne călătorim dorurile: aici moartea este o tablă la încrucișare de drumuri, care indică potecile ce duc la viață și cărările care coboară spre harurile neființii. E un prilej de a alege între viață-moarte viață-viață... Să zăbovim dar la încrucișarea aceasta de drumuri...

Diacon **Nicolae Mladin**

Nr. 6143/1941

Circulară

către preacucernicii protopopi și cucernicii preoți din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Intrucât o seamă de preoți nu au răspuns la ordinul nostru Circular, cu Nr. 4281 dela 27 Martie a. c., care s'a trimis fiecărui oficiu parohial, prin aceasta sunt poftiți a răspunde *în decurs de 48 ore* dela primirea Telegrafului Român, la acel ordin.

Sibiu, 6 Mai 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6277—1941, Plen.

Circulară

către Onorații membrii clerici și mireni, ordinari și extraordinari ai adunării protopresbiterale electorale din protopopiatul Mercurea.

In temeiul delegației primite la 2 Mai a. c., cu Nr. 6277 Plen. din partea Prea Veneratului Consiliu al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia și Sibiu pentru efectuarea alegerii de protopop în protopopiatul Mercurea, și în înțelesul dispozițiilor paragrafilor Nr. 14, 15 și 16 din Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, prin aceasta convoc pe ziua de **Sâmbătă, 31 Mai a. c. ora 10·30** Consiliul protopresbiteral la ședință în locul central **Mercurea**, în localul școalei primare confesionale, pentru examinarea cererilor concursuale și pentru stabilirea listei de candidare.

Convoc totodată pe aceeaș zi, Sâmbătă 31 Mai a. c., ora 11, în acelaș local, onorata adunare protopresbiterală electorală.

Inainte de alegere în biserica ort.-rom. din Mercurea se va-sluji la ora 9 a. m., sf. Liturghie, împreunată cu învocarea Duhului Sfânt, la care sunt invitați să ia parte toți On. membri ai adunării protopresbiterale.

După terminarea dumnezeeștilor slujbe la ora 11 a. m., se va deschide ședința adunării electorale în localul școalei primare confesionale ort.-rom. din Mercurea.

Sibiu, la 9 Mai 1941.

ss. Arhim. **Veniamin Nistor**
comisar consistorial.

La mormântul lui Ion C. Brătianu

Jumătate de veac s'a împlinit, dela trecerea la cele veşnice, a ctitorului României moderne: **Ion C. Brătianu.** Drept închinare memoriei sale, s'a făcut, în Duminecа din 4 Mai 1941, un pios pelerinaj la sfânta biserică dela Florica, unde se află crіptele lui Ion C. Brătianu şi Ion I. C. Brătianu.

Cu toată vremea ploioasă, s'a adunat totuş un mare număr de pelerini în jurul mormântului, atât săteni, cât şi personalităţi marcante ale vieţii politice şi culturale din ţară, aducând cu toţii prinos de recunoştinţă şi omagii Celui ce a pregătit drumul României libere.

Pelerinii au mers mai întâi la *bisericuţa de lemn a lui Horea*, transportată, în 1907 din Albac la Florica, prin râvna lui Ion I. C. Brătianu. Slujba de sfinţire a bisericuţii albăcene s'a săvârşit acum de P. Sf. Arhiereu Emilian Antal înconjurat de un sobor de preoţi. Au asistat: II. PP. SS. mitropoliţi *Nicolae* al Ardealului şi *Tit Simedrea* al Bucovinei, precum şi PP. SS. episcopi *Dionizie* al Argeşului şi *Nicolae* al Orăzii.

I. P. S. mitropolit *Nicolae* a rostit, la acest prilej, următoarele:

Prea cinstiţi şi iubiţi credincioşi,

Prin rugăciunile înălţate azi către Tatăl ceresc s'a coborât în acest vechiu şi venerabil locaş puterea sfinţitoare a Duhului Sfânt, redându-l iarăşi menirii lui de-a sluji în el Domnului şi de a se aduce jertfa cea fără de sânge spre mântuirea sufletelor şi spre buna sporire a neamului românesc.

Bisericuţa aceasta a fost ridicată la început din osârdia curată a credincioşilor din Albac şi după prima ei sfinţire a servit trebuinţelor lor religioase, ca loc de comunicare cu Dumnezeul a toată puterea şi mângâierea în mijlocul asprei şi amarei lor vieţi sub stăpânirea nemiloasă a străinilor. In această bisericuţă a fost botezat **Horea,** *eroul martir care avea să adune în sufletul lui toată durerea unui neam robit şi toată dorinţa după eliberare; înaintea altarului ei, între feţele supte şi chinuite ale Moţilor din sat, cari aşteptau dela Dumnezeu ziua mântuirii, s'a lămurit deodată cu înaintarea în vrâstă, misiunea sa cu tot caracterul ei inevitabil. In ea a învăţat, din jertfa repetată a Fiului lui Dumnezeu, că fără de jertfă nu se poate face nimic serios pentru scăparea semenilor din suferinţă, gând care punând stăpânire în încordarea tăcută a fiinţii sale i a copt marea hotărâre de a-şi arunca şi el în cumpănă viaţa într'o supremă încercare de scăpare a neamului.*

Mai târziu locaşul acesta plin de dogoarea amintirilor şi a râurilor calde ale cucerniciei multor generaţii, a devenit neîncăpător pentru mulţimea credincioşilor din Albac şi a trebuit să se zidească altul. Şi atunci această bisericuţă, cu toată credinţa ce o reprezintă s'a prefăcut în simbol mult grăitor pentru neamul românesc şi a plecat la loc văzut pentru toată suflarea.

«De aceea ostenit' acum
De multe rele câte-au fost,
Bătrână te-ai pornit la drum
Să-ţi dee fraţii adăpost...»
(Goga)

Fiul lui Ion C. Brătianu a luat-o în braţe şi a aşezat-o în acest loc de iluminare a conştiinţii neamului săvârşind acest lucru în 1907 ca un gest profetic pe linia misiunii sale de pregătitor şi înfăptuitor al României mari întru desăvârşirea operei părintelui său.

Fapta lui are o înaltă semnificaţie simbolică. El voia, în fiinţa acestei bisericuţe, s'aducă tot Ardealul între hotarele unei Românii libere şi se gândea să altoiască în sufletul românesc toată concentrarea de voinţă, de jertfă şi de credinţă puse în slujba idealului de desrobire, pentruca să potenţeze la gradul suprem năzuinţa lui după înfăptuirea idealului naţional.

Ionel Brătianu voia să arate prin fapta sa tuturor Românilor, că idealul desrobirii şi unirii lor nu se va putea realiza decât prin jertfă, printr'o grea jertfă, asemenea aceleia a lui Horia şi să-i pregătească pentru ea. La un timp oarecare după aceea, în războiul de întregire întreg neamul românesc, în frunte cu viteaza lui armată. a arătat că a fost în stare să aducă jertfa cerută.

Azi s'a sfinţit din nou această bisericuţă în care s'a născut duhul de luptă şi de jerttă a lui Horia, această bisericuţă-simbol. Facă Domnul ca deodată cu puterea Duhului sfânt, coborâtă din nou în ea, să se fi coborât şi acea realitate de taină care să insufle celor vor întra în ea acelaş duh de jertfă pentru refacerea hotarelor ştirbite, care l-a insuflat pe Horia. Implinească şi mai departe acest sfânt locaş funcţiunea de simbol, de izvor central de putere pentru tot cuprinsul românesc, de prevestitor al zilelor de libertate definitivă, pentru toţi Românii. Duhul lui Horia şi al Brătienilor, tatăl şi fiul, să străjuiască la destinul neamului.

Deschide Doamne ochii întregului neam al meu să vadă puterea jertfei, să vadă binecuvântarea pe care o cobori totdeauna peste un sacrificiu curat, să înţeleagă că numai prin ea se câştigă mântuirea sufletului şi înălţarea în duh şi putere a neamului. Să mai înţeleagă că drumul spre jertfă nu poate fi aflat decât prin credinţa în Dumnezeu, prin adunarea cucernică în faţa altarului Tău, sub razele de lumină cerească din bisericile Tale. Fă ca această bisericuţă să fie căutată cu sârguinţă, să trăiască în ea acelaş duh de credinţă aducătoare de putere care a trăit în ea şi când se afla pe dealurile Albacului. Amin. —

*

Clerul şi mulţimea a pornit apoi la biserica în care sânt criptele marilor dispăruţi. Aici a urmat slujba de pomenire, la sfârşitul căreia a început şirul cuvântărilor de comemorare.

Intâi a cuvântat Inalt Prea Sfinţitul mitropolit *Nicolae* al Ardealului, spunând următoarele:

Cucernică Asistenţă, — Ne-am întrunit să dăruim un moment de reculegere sufletească amintirii marelui ***Ion C. Brătianu****, dela a cărui repausare întru Domnul se împlinesc 50 de ani. Ne cheamă la această datorie puternica lui personalitate şi meritele covârşitoare pentru închegarea unei Românii unite şi tari, dar ne mână şi greutatea zilelor ce trăim. Când apăsarea vremurilor e atât de aspră, când orizontul întunecat pare o continuă ameninţare pentru orice nădejde, când, tocmai de aceea, se cere o deosebită bărbăţie şi sforţări extraordinare pentru a răsbi earăşi la lumină, e de mare trebuinţă să ne adunăm la izvoarele întăritoare ale pildelor trecutului, ca să sorbim din ele putere, curaj şi capacitate de strădanie neobosită până la realizarea idealurilor noastre naţionale.*

Iar pilda vieţii şi activităţii lui Ion C. Brătianu este cum nu se poate mai potrivită pentru a ne grăi nouă celor de azi despre datoriile noastre şi despre ceeace putem înfăptui, dacă vom pune tot atâta iubire înfocată de neam, tot atâta tenacitate şi seriozitate în lucrarea noastră, câtă a pus el.

Ion C. Brătianu face parte ca fruntaş din acea pleiadă providenţială de bărbaţi ai neamului românesc, cari cu o minunată destoinicie şi cu o nestrămutată urmărire a unor ţinte clar formulate, au condus acest neam vreme de o jumătate de secol — într'un timp de răspântie, într'un timp decisiv pentru soarta popoarelor — dela o stare de robie, de desmembrare şi de umilinţă sub raportul politic până la forma de existenţă a unui stat unit, liber, respectat în afară şi capabil să-şi întindă la „plinirea vremii" hotarele în jurul tuturor Românilor ce gemeau sub jugul străin.

Răsărit într'un veac ce se desmorţea sub razele ideii de libertate, Ion C. Brătianu a ştiut să o pună pe aceasta în slujba idealului de eliberare naţională şi să capteze starea generoasă de spirit pe care o asemenea idee a creat-o în conştiinţa Europei, în favorul străduinţelor unui neam însetat de a scăpa de sub tirania prea îndelungată a unor stăpâniri cari îi înăbuşeau înflorirea puterilor de viaţă şi îl opreau să se înalţe la rostul ce i l-a hărăzit Dumnezeu şi lui pe acest pământ.

Mişcarea revoluţionară dela 1848, desbaterile atât de patriotice ale divanului ***ad hoc*** *din 1857, cu hotărârile lui de unire a Moldovei şi Munteniei într'un singur stat autonom, străduinţele ulterioare de consolidare a tânărului stat român prin aducerea Domnitorului Carol I, prin dobândirea independenţii în războiul dela 1877 şi prin proclamarea Regatului — ca şi toate reformele şi acţiunile de înoire socială şi de întărire economică şi politică, — îl au pe Ion C. Brătianu ca pe cel mai de seamă protagonist.*

Consolidarea şi organizarea rapidă a acestui stat, sub impulsul unei viguroase gâlgâiri de viaţă şi de mândră conştiinţă naţională, se face în bună parte sub cârma dibace şi patriotică a lui Ion C. Brătianu. Niciodată nu s'a simţit circulând în cuprinsul sufletului românesc atâta optimism şi atâta încredere în viitor, ca într'un adevărat organism tinăr, căruia totul îi stă deschis şi îi este posibil.

Prin activitatea lui Ion C. Brătianu şi a prietenilor săi, sub sceptul sobru şi înţelept al Regelui Carol I, s'a pus temelia solidă a înfăptuirii visului nostru celui mai scump, unirea tuturor Românilor între graniţele aceluiaş stat liber, unire anticipată simbolic de gestul aducerii bisericii lui Horia la Florica, prin marele fiu şi realizator deplin al testamentului lui Ion C. Brătianu. Fapta de epopee a românismului din 1916—1918 n'a fost decât concretizarea şi încoronarea unei tenziuni care şi-a precizat domnia atotstăpânitoare în sufletul românesc şi în politica statului român, în epoca ce a început cu anul 1848.

Astăzi vedem o parte din clădirea, ridicată pe temelia pusă de Ion C. Brătianu, ştirbită. De aceea cu atât mai grăitoare ne este pilda lui. Nouă ne este dat nu numai să-i admirăm munca, ci să i-o şi imităm pentru a reînfăptui în integralitatea lui idealul naţional urmărit de el.

Piedecile nu sunt azi atât de mari ca cele ce-i stăteau lui împotrivă. El şi generaţia lui aveau să creeze aproape totul dela început. Cu toate simpatiile pe cari le putea întâlni în lumea contemporană, forţele unei mentalităţi vechi erau încă destul de puternice. Azi noi n'avem decât de refăcut o mică parte din idealul fundamental de viaţă al neamului nostru. Iar lumea de azi are altă înţelegere faţă de aspiraţiunile naţionale şi icoana României integrale s'a rotunjit concret, cu toate drepturile şi legitimaţiile ei, în conştiinţa omenirii. Ceeace a luat odată fiinţă reală în lumina soarelui, nu mai poate fi uitat, nu mai poate fi tratat cu aceeaş indiferenţă, cu care putea fi tratat înainte de a fi fost.

Plini de recunoştinţă faţă de memoria lui Ion C. Brătianu, ne legăm să ne străduim din toate puterile a fi vrednici de moştenirea spirituală ce ne-a lăsat-o şi să urmărim linia indicată de necurmata lui osteneală spre unirea întregului neam într'o ţară a lui şi numai a lui.

Iar Dumnezeu, care a ajutat neamului nostru prin el, să-i împărtăşească cununa cea neperitoare a veşnicei odihne şi fericiri, ajutându-ne şi nouă celor de azi să vedem silinţele noastre pentru ridicarea neamului, încoronate de succes deplin, cum au fost încoronate şi ale lui.

Cu această mărturisire şi nădejde, aduc omagiul Ardealului marelui Român şi bărbat de stat, care a fost Ion C. Brătianu. —

Alte cuvântări au rostit:

P. S. episcop *Ion Bălan* dela Lugoj, în numele bisericii greco-catolice române; dl ministru *Mihai Antonescu*, reprezentând pe Conducătorul statului şi guvernul ţării; dl *Valer Roman*, în numele fiilor Ardealului, zicând: Oricât de mare ni-ar fi durerea, de aici, dela acest mormânt, noi nu putem pleca, decât cu fruntea ridicată şi cu inima plină de convingerea că dreptatea ni se va face; dl *Pan Halipa* a vorbit ca delegat al basarabenilor „statornici în credinţă, în luptă, în muncă şi abnegaţie, sfidând oboseala şi moartea, cum a făcut Ion C. Brătianu"; dnii *Titus Popoviciu* şi *Sever Bocu* în numele Banatului; dl *D. Marmeliuc* ca reprezentant al Bucovinei; ear din partea tineretului universitar a vorbit dl *Gh. Teodorescu-Cealac.*

A fost o serbare înălţătoare de inimi în aceste vremuri apăsătoare. Dintre vorbiri remarcăm în deosebi pe cea a Dlui Ministru *Mihai Antonescu*, cu aluzii la actualitate, dar vibrând de o caldă simţire românească.

Pe linia magnifică a tradiţiei noastre

In ziarul „Ţara", ce apare în oraşul nostru, zilnic, dl *Grigore Popa*, directorul foii, semnează, în Nr. 23 din 9 Mai un editorial viguros şi răscolitor, intitulat: «*Biserica şi Şcoala românească din Ardeal*». Plecând dela răsuflata inepţie a dlui Pamfil Şeicaru, — care aduce cu ea aer stătut din grote rău famate şi croncănit prevestitor de nenorociri, – că religia ar trebui scoasă sau mult limitată în şcoala secundară, dl Grigore Popa învie cu baghetă de poet măreţia sănătoasă, profund etică şi în adâncuri înrădăcinată a Ardealului de mai demult, când Biserica şi şcoala erau o singură realitate, ca şi omul întreg crescut în atmosfera ei.

Biserica şi şcoala în loc să fie azi şi mai mult despărţite, spre slăbirea amânduora şi spre debilitarea şi fărâmiţarea personalităţii tânărului, *„trebuesc, în actualele împrejurări şi mai mult consolidate în duhul tradiţiei lor de măreţie şi robuste ctitorii ale idealului naţional. Nu ştim cum va fi în altă parte, dar în Ardeal — trecutul ne stă dreaptă mărturie în această privinţă — biserica şi şcoala au colaborat în aşa măsură, încât e greu să defineşti rolul fiecăruia în parte... Şcoala era prelungirea bisericii, iar biserica dădea nimbul învăţăturii divine şcolii... Scopul suprem era acelaş: idealul unităţii naţionale; credinţa era aceeaş: duhul fecund şi transfigurator al bisericii dreptmăritoare."*

Iar de încheere se spune: Numai prin sporirea orelor de religie, profesorul preot colaborând strâns cu diriginţii claselor şi cu ceilalţi profesori *„tânărul devine receptacol al harului dumnezeesc, ziditor de suflete şi transfigurator în adâncuri, iar veşnicia neamului este asigurată prin căile de mărire ale bisericii străbune şi dreptcredincioase."*

Avem motive de bucurie îndreptăţită când vedem tineri de talentul dlui Grigore Popa apărând temeiurile creştine ale existenţii naţionale, vădind atâta familiaritate cu preocupările şi cu vocabularul de cea mai demnă şi autentică substanţă creştină şi ortodoxă.

Asociaţia „A. Şaguna". In 29 l. tr. s'a constituit *secţia Timişoara* a Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna". La adunarea preoţimii, din eparhia Timişorii, a venit şi P. S. episcop eparhial *Vasile*, aclamat de asistenţă. P. S. Sa a implorat darul Domnului nostru Iisus Hristos asupra lucrărilor adunării. In comitetul de conducere a secţiei sânt aleşi: Pr. *Melentie Şora* preşedinte, Pr. *V. Faur* secretar, Pr. *V. Vlăduceanu* bibliotecar, Pr. *Liviu Şurlaş* casier. In şirul discuţiilor se decide ridicarea, prin benevola contribuţie a preoţimii, a unui *cămin* preoţesc în Timişoara şi înfiinţarea *fondului de ajutorare* reciprocă a preoţimii. După încheerea şedinţei P. S. episcop *Vasile* s'a întreţinut cu preoţii prezenţi asupra unor probleme importante bisericeşti.

Apelul inimos al Ministerului Cultelor

Facem cunoscut următorul apel al Onor. Minister al Cultelor, primit de I. P. S. Sa Arhiepiscopul Nicolae, Mitropolitul Ardealului, privitor la conduita creştinilor în zilele acestea grele. Cetitorii vor găsi într'ânsul îndemnuri străbătute de profundă dragoste de neam, încredere în Dumnezeu şi în Pronia Lui. Cucernicii preoţi îl vor citi cu atenţiune şi vor îngriji ca aceste îndemnuri să pătrundă la dreapta înţelegere şi orientare a vieţii credincioşilor noştri.

I. P. S. Sa răspunzând dlui Ministru I. Sandu, a scris între altele:

„Vă felicităm pentru optimismul sănătos, cu care ne inspiraţi încredere în viitorul neamului. Biserica Vă aprobă şi sprijineşte din toate puterile."

Adresa cu Nr. 23.153/1941 din 28 Aprilie 1941, e următoarea:

Inalt Prea Sfinţite,

Omenirea n'a fost niciodată încercată de crize mai acute ca cele ce bântue astăzi pustiitor lumea. Criza morală, criza politică, criza economică, sunt tot atâţia factori cari sfâşie amarnic sufletul omului contimporan. Reliefurile tari ale acestor crize s'au făcut adânc simţite în toate ţările lumii. Bătrâna noastră Europă, sguduită de aproape trei ani de cel mai crunt război al istoriei sale, este greu încercată mai ales de criza economică.

In ţara noastră binecuvântată de Dumnezeu cu atâtea bogăţii naturale, criza economică s'a făcut mai puţin simţită. Aceasta însă nu însemnează că în viitor vom fi puşi la adăpostul unor încercări ceva mai severe. Trebue să ne amintim, că repetatele concentrări, menite să pregătească pe fiii neamului pentru ceasul mare al supremelor comandamente naţionale, au consumat mult din stocurile noastre de rezervă şi mai ases din stocurile de carne. Apoi lipsa braţelor de lucru, cauzată de aceleaşi concentrări, a scăzut simţitor peoducţia; ear anul trecut puţin roditor a contribuit şi el în mare măsură la diminuarea rezervelor noastre obişnuite.

Date fiind aceste împrejurări cu totul excepţionale, pentru a evita o epocă de mai acută criză economică, ce pare că se profilează pe orizontul vieţii noastre naţionale, tuturor ni se cere, ca un imperativ suprem al ceasului de faţă, să ne impunem cu hotărâre o mai mare cumpătare în consumul nostru zilnic, o viaţă mai sobră, o ţinută mai cumpănită.

Bisericile naţionale, cari în tot trecutul lor s'au identificat fiinţial cu durerile şi bucuriile poporului nostru dreptcredincios, fiind prezente la toate răscrucile hotărâtoare ale istoriei sale, sfătuindu-l, îndrumându-l, sau mângâindu-l sunt chemate şi astăzi, ca instituţii de temelie ale neamului, să stea alături de poporul nostru, îndemnându-l să înfrunte cu voinicia tradiţională a strămoşilor noştri, eventuala criză economică ce ne-ar putea încerca, dar care cu siguranţă va fi de scurtă durată, şi ferindu-i de apele tulburi ale defetismului disolvant şi al desnădejdii pulverizatoare de credinţa în mai bine.

Poporul nostru trebue să fie încredinţat, că dacă Dumnezeu ne-a păstrat 2000 de ani, întregi ca fiinţă şi structură naţională, împotriva tuturor viforniţelor uraganice ale istoriei noastre, cu certitudine n'a făcut-o aceasta pentru a ne pierde astăzi, ci pentrucă are anumite planuri dumnezeeşti cu noi, în concertul popoarelor europene.

Cu această credinţă nestrămutată în suflet, poporul nostru va fi destul de tare pentru a înfrunta vitregiile oricăror vremuri.

Primiţi, Vă rugăm, Inalt Prea Sfinţite, asigurarea înaltei noastre consideraţiuni.

ION SANDU, ministru.

Ion C. Brătianu şi Biserica

La 4 Mai c. când s'au împlinit 50 de ani dela moartea marelui bărbat de stat *Ion C. Brătianu*, s'a făcut un pios pelerinaj, din toate unghiurile ţării, la casa istorică dela Florica, pentru a aduce omagii neuitatului dispărut, de a cărui nume sânt legate actele mari, politice şi naţionale, din epoca renaşterii României.

Cu prilejul acestei comemorări, cărţi şi ziare au spicuit preţioase cugetări din cuprinzătoarele discursuri, ţinute la diferitele ocazii, în cursul anilor de Ion C. Brătianu.

In legătură cu biserica, credinţa şi naţionalitatea, Brătianu grăise astfel: »*La noi, ca şi în toată lumea, religiunea joacă un rol foarte mare. Naţionalitatea noastră, ca şi a grecilor, a sârbilor, a bulgarilor şi a tuturor popoarelor, în fine, care sânt de această religiune ortodoxă, şi-a găsit scăparea lor numai în unirea lor cu biserica de aproape 800 ani încoace. Prin această strânsă unire s'a scăpat naţionalitatea voim să urmăm a fi ortodocşi, însă cu biserica noastră, în casa noastră, cu clerul nostru român, care a fost totdeauna în capul poporului, în lupta pentru naţionalitate*« (1869).

Cuvinte rostite de Brătianu, în cameră sau în senat, în anii 1877 şi 1881:

»*Dacă voim să ridicăm biserica noastră, trebue ca mai întâi să ridicăm clerul, ca să poată avea acel grad de lumină ce trebue să-l aibă; prin urmare este de neapărată trebuinţă ca şi instrucţiunea superioară a clerului să fie îmbunătăţită*«.

«... *Pot dovedi că biserica n'a periclitat, din contră, când biserica n'a avut inamici, a decăzut, clerul a adormit atunci, luminile s'au răspândit mai puţin; când a fost atacată, clerul s'a îngrijit şi s'a pus prin amvon în public, şi prin tot locul a luptat ca să nu se lase ca acele idei vătămătoare să se împrăştie şi să surpe biserica şi a ieşit triumfătoare*«...

»*Biserica a fost totdeauna în România o instituţiune eminamente naţională; trebue să-i păstrăm acel caracter; este una din pietrele unghiulare ale naţionalităţii noastre; trebue să facem ca biserica română să fie la înălţimea sa*«.

„Telegraful Român" la moartea lui I. C. Brătianu

In numărul său din 7 Mai 1891, în fruntea foii, precum şi în numerele următoare, *Telegraful Român* a tălmăcit profunda durere a neamului la ştirea tristă a morţii »*Cetăţeanului celui mai de frunte*« al ţării. Ziarul spunea:

„Ochii *tuturor* românilor sânt aţintiţi azi spre Florica, acolo unde zace în tăcere şi linişte acela care... din anii juneţei, până la adânci bătrâneţe, nu s'a cugetat la nimic mai mult, ca la poporul din care s'a născut şi la fericirea şi ridicarea lui... Anii epocali din viaţa marelui bărbat cad pe timpul când, în calitate de consilier al tronului, a luat parte la tratatul dela Livadia în 1876 şi în consecinţă la războiul rusoturc, în care tinera armată română a luat botezul de sânge. Deplângem şi ne asociăm şi noi la ceice varsă lacrimi pentru omul, al cărui nume, ca o poveste legendară, va străbate, din generaţiune în generaţiune, până la cea din urmă colibă românească, vestind că în sufletul lui nici o vibraţiune n'a fost mai puternică, decât sentimentul pentru înălţarea ţării şi a neamului românesc".

...„Istoria ţării, în fazele ei de desvoltare, este strâns legată de numele lui Ion C. Brătianu".

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Reapare „Luceafărul"

O numeroasă grupare de scriitori ardeleni a pus la cale reapariţia la Sibiu a fostei reviste a lui Octavian Goga, „Luceafărul". Comitetul de redacţie este format din dnii Victor Papilian, Grigore Popa şi Olimpiu Boitoş. Din primele două numere, apărute până acum, se desprinde orientarea sănătoasă, în duh ardelean, a reînviatei reviste. Ea stă pe aceleaşi temeiuri spirituale, militează pentru aceleaşi idealuri naţionale, pe cari a stat şi pentru cari a militat şi sub conducerea lui Octavian Goga, deoarece, din nefericire, împrejurările de atunci au revenit şi ele. Din primul număr, de pe Aprilie, semnalăm articolul dlui *Grigore Popa*: „Semnificaţia Luceafărului", iar din al doilea, de pe Mai, pe al Păr. *D. Stăniloae*: „Creştinism şi tradiţie în viaţa naţională" şi pe al dlui prof. *Victor Papilian*: »*Misiunea ocrotitoare a Bisericii naţionale*«.

Ultimul este o mărturisire arzătoare şi densă de credinţă privind rolul capital al Bisericii întru conservarea neamului în pofida tuturor împrejurărilor defavorabile. Reţinem câteva propoziţii memorabile: „Care este puterea capabilă să ocrotească o societate silnic degradată, o societate deposedată de toate drepturile şi posibilităţile ei, o societate redusă numai la virtualităţile ei native?

Care este puterea în stare să dea amorfului o formă, agregatului fizic, şi staticului dinamism?

Care este puterea în stare să menţină, peste strâmbătatea fruntariilor şi în pofida lor, acea arhitectură spirituală, care este *naţiunea*?

Care este puterea capabilă să restaureze acea unitate spirituală, vrajă simbolică şi temeiu de adevăr, între toate sufletele româneşti?

Răspundem fără nici un ocol: *Biserica naţională*...

Biserica naţională ne-a ocrotit strămoşii în veacurile de plămădire ale poporului nostru. Biserica naţională a asigurat acea comuniune spirituală între Românii din Ardeal şi cei din Moldova şi Ţara Românească, încă din sec. al XIV-lea...

Azi, Biserica nu face decât să-şi continue misiunea ocrotitoare. Ea singură poate asigura intactă zestrea strămoşească: *limba, sângele* şi *credinţa*. Nu ştim în ce măsură va continua opresiunea de azi, nu ştim în ce măsură intelectualii noştri îşi vor putea îndeplini, dincolo de graniţele actuale, rolul de conducători spirituali ai grupelor. Exemplele dinaintea ochilor nu îndrituesc să fim prea optimişti. *Biserica naţională are însă puteri supra-omeneşti*, căci faptul istoric are durată de clipă, iar peisagiul geografic se măsoară după vremelnicia hărţilor. Numai biserica — prin veşnicia ei — se găseşte deasupra istoriei, iar în întindere s'a suprapus şi se va suprapune de-a-pururi neamului românesc".

Admirabile rânduri şi pline de adevăr. Dar trebue să adăugăm atât: toate acestea le îndeplineşte Biserica numai fiind dată premisa gândită de autor: unitatea Bisericii româneşti, ca singura realitate ce mai uneşte neamul de pretutindeni. Sau cel puţin perzistarea Bisericii unite cât mai intim pe lângă zestrea ortodoxă a sufletului popular: limba lui, obiceiurile lui etc. Cu cât păstrează Biserica unită mai mult din ceeace e ortodox, cu atât contribue mai important la conservarea neamului românesc şi cu cât îşi însuşeşte mai multe elemente catolice, cu atât primejduieşte mai mult fiinţa neamului.

A apărut noua ediţie îmbogăţită a „*Cărţii de rugăciuni*", pentru ostaşi şi pentru popor. Cele două cuvinte pentru cititori ale I. P. S. Sale întăresc inimile şi nădejdile cu duhul lor de mare încredere în destinul neamului. Costul e numai 6 lei. Cucernicii preoţi le pot comanda la P. V. Cons. Arhiepiscopesc.

Aviz

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că On. Minister al Instrucţiunii, Educaţiei, Cultelor şi Artelor, în urma deselor stăruinţe depuse de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae şi Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, a luat în bugetul statului pe anul 1941/42 un număr de încă 40 cântăreţi bisericeşti, absolvenţi ai şcoalei dela Sibiu. Numărul total al cântăreţilor bisericeşti cu diplomă dela Sibiu luaţi în bugetul statului se urcă acum la 70.

Totodată se aduce la cunoştinţă că salarul cântăreţilor bisericeşti din parohiile rurale s'a urcat la 1000 lei lunar. La suma aceasta se mai adaugă ajutorul familiar, precum şi sporul după gradaţiile de vechime. Deci cântăreţii bisericeşti luaţi în bugetul statului să nu uite a cere prin Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu recunoaşterea şi plătirea acestor drepturi ale lor.

In cele 40 posturi noi vor fi trecuţi în primul rând absolvenţii cei mai vechi ai şcoalei noastre, cari au serviciul militar satisfăcut. Cei interesaţi îşi vor înainta de urgenţă cererile, însoţite de copia diplomei de cântăreţi bisericesc, Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Hrană pentru sufletele fraţilor de peste graniţă

La Cluj se desfăşoară, sub neastâmpărul iubirii de popor a P. S. Episcop Nicolae o frumoasă activitate de întărire şi luminare a sufletelor fraţilor desfăcuţi dela trupul Ţării. Iată ne vine acum o «*Viaţă a Mântuitorului nostru Iisus Hristos*, povestită pe înţelesul tuturor«, de harnicul colaborator al P. S. Sale, rectorul Academiei teologice din Cluj, Dr. L. G. Munteanu.

De când ne trebuia nouă o astfel de povestire a vieţii Mântuitorului, pentru popor? De câte scălcieri sectare n'ar fi fost cruţat sufletul lui, având într'o astfel de povestire şi o dreaptă tălmăcire a Sfintei Scripturi. A trebuit să vină timpurile de stăpânire străină, cari să ne arate, după prăbuşirea atâtor turnuri babilonice de preocupări culturale artificiale şi stricăcioase, necesităţile esenţiale ale sufletului românesc, cari trebue să stea permanent la temelia oricăror strădanii spirituale naţionale.

Cartea aceasta e binevenită nu numai fraţilor înstrăinaţi, ci tuturor Românilor.

Dar câtă mângâiere şi întărire le va pricinui mai ales acelora. Şi ce rol important va avea în a întreţinea în inima lor dragostea de slovă şi de graiu românesc.

Duioase sunt cuvintele de întroducere ale Păr. Munteanu: »*Pătruns de aceste gânduri, cred că îmi împlinesc o datorie creştinească şi românească, dând poporului nostru în suferinţă hrana care să-l apropie de Dumnezeu, să-l mângâie şi să-l întărească în nădejdea păcii drepte şi apropiate a vieţii* liniştite şi plină de bucurii".

Cartea cuprinde în peste 300 pagini de format octav povestirea în graiu uşor şi în tălmăcire înţeleaptă a vieţii Mântuitorului, cu bogate texte din Evangelii şi cu ilustraţii. Aproape fiecare din cele vreo 130 capitole poate să formeze singur o predică pentru preot. Sunt explicate pe rând toate pildele, ca şi toate sentinţele mai greu de înţeles ale Mântuitorului.

Volumaşul va avea o mare trecere, suntem siguri. Ar fi bine să se găsească modalitatea desfacerii şi în librăriile eparhiale din Ţară. Costă 2·50 pengö, deci vreo 75 lei. **D. S.**

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Sărbătoarea de 10 Mai

Zi de lumină în istoria neamului, zi grea de momente mari şi decisive în destinele româneşti, ea este o sărbătoare dătătoare de optimism şi de încredere. Cu admiraţie şi recunoştinţă ne îndreptăm gândurile spre regele Carol I şi spre toată acea pleiadă de mari bărbaţi ai neamului, cari în împrejurările extrem de grele, au ştiut cârmui corabia românismului spre limanul libertăţii şi al demnităţii naţionale.

Pildă să ne fie vrednicia şi înţelepciunea lor, iubirea lor înfocată de neam, ridicată mai presus de orice preocupare, de orice temere.

Pe urmele lor să păşim şi Dumnezeu va fi cu noi.

INFORMAŢIUNI

La aniversarea *zilei de naştere a M. Sale Reginei* **Elena,** *dl general Ion Antonescu, conducătorul statului, a trimis telegrame omagiale aiât M. Sale Regelui, cât şi M. Sale Reginei Elena, exprimându-i simţămintele de admirare, credinţă şi iubire ce i le păstreaaă întreaga ţară. —*

După dorinţa Suveranului, ziua Augustei Sale Mame va fi sărbătorită oficial la 21 Mai, în ziua Sf. Imp. Constantin şi Elena.

Vizitarea filialelor. Dna *Alexandrina Gr. Cantacuzino,* preşedinta Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, a vizitat, zilele trecute, filialele societăţii din Sibiu, Turda ş. a. oraşe. La Sibiu a făcut o vizită I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* la reşedinţă, precum şi căminului maicelor ortodoxe Sibiu-Cluj. A prezidat comitetul de conducere a filialei sibiene în locuinţa dnei A. Măcelar, preşedinta secţiei locale. S'a discutat, cu acest prilej, activitatea filialei, organizarea Zilei Mamei (18 Mai), misiunea societăţii în slujba bisericii etc.

Adnotare. Din nebăgare de seamă s'a omis în numărul trecut al foii noastre să se culeagă semnătura reportajului despre „Pelerinajul dela Mânăstirea Brâncoveanu", care este a Păr. prof. dela Academia teologică, Diacon *Petru Gherman.*

Act de mulţămire. Credincioşii suburbei Braşov-Dârste aduc mulţămită dlui *Dr. Ioan Voina.* proprietarul fabricei de ciocolată Alexe Popovici, pentru ofranda săvârşită pe altarul sfintei noastre biserici, dăruindu i suma de Lei 20.000 (douăzeci de mii). — Pr. *Nic. Bârsan.*

Patriarhul Gavrilo al sârbilor a fost arestat, de trupele germane, în mânăstirea Ostrog, unde se refugiase dinainte înaintării acestor trupe.

Numărul românilor de peste hotare este, — conform unei statistice publicate de revista *Timocul,* — de **6.166.530 suflete.** Românii de peste hotare se repartisează astfel: Ungaria 1.404.898, Rusia 3.062.509, Sârbia 637.123, Bulgaria 289.000, Albania 120.000, Istria (Italia) 3000, America 500.000, — de români, toţi cu nădejdea în zile mai bune şi în credinţa neînfrântă că dreptatea noastră va ieşi biruitoare.

Era vremea. Numele imposibil de „Diclosânmartin" al oraşului din judeţul Târnava Mică, a fost, în sfârşit, schimbat în numirea de *Târnăveni.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 11 Maiu 1941, va predica părintele *P. Curea.*

CARŢI ŞI REVISTE

O viaţă de luptă, suferinţă şi nădejde, însemnări biografice, de *E. Hodoş,* Sibiu, Tip. Vestemeanu, 1941. — Un volum de 152 pg. Lei 50. De vânzare la: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Conferinţă preoţească. — Preoţimea ortodoxă română din tractul Mediaş s'a întrunit în conferinţă de primăvară, în 26 Martie 1941, în oraşul Mediaş. După ce s'a slujit sfânta utrenie, a urmat mărturisirea preoţilor şi a mai multor credincioşi din Mediaş. Inainte de mărturisire părintele *I. Tele-*Copşa a rostit meditaţia, având ca text: „Adu-ţi aminte de unde ai căzut şi te căieşte" (Apc. 2, 5).

Apoi s'a slujit vecernia şi sfânta liturghie mai înainte sfinţite, de către părintele protopop Ioan Crăciun, înconjurat de un sobor de preoţi, Meditaţia înainte de împărtăşire a fost citită de către părintele *Ioan Turcu-*Ţapu, având ca text: „Voi prietenii mei sunteţi, de veţi face câte Vă poruncesc", (Ioan 15, 14).

Dela sfânta biserică preoţimea trecând la sediul protopopesc, părintele protopop, într'o frumoasă cuvântare, arată evenimentele mai importante din viaţa neamului şi a sfintei noastre biserici, precum şi felul cum trebue să lucreze preoţii pentru a obţinea rezultate bune.

Secretar al despărţământului Mediaş e ales părintele M. Maier.

Trecându-se la ordinea de zi, s'au discutat meditaţiile rostite în sfânta biserică, fiind declarate ambele pe deplin reuşite.

Părintele Ioan Dordea, Păr. Ieronim Morariu şi Păr. M. Maier au făcut rapoarte despre activitatea cercurilor religioase din anul 1940.

Preoţii: Amos Basarab şi Ilarie Căpâlnean au citit tema: „Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii religioase, culturale în cuprinsul despărţământului".

Ambele lucrări au fost declarate pe deplin reuşite.

Luându-se în discuţie broşura „Mie a vieţui este Hristos", citesc darea de seamă Păr. protopop Ioan Crăciun şi Păr. M. Maier.

Preoţimea îşi exprimă mulţumirea sufletească faţă de înţeleptul ei conducător, Inalt Prea Sfinţia Sa *Nicolae,* care trimite hrană duhovnicească necesară pentru întărirea sufletească în propoveduirea Evangheliei lui Iisus Hristos, tocmai la timpul potrivit.

Apoi părintele protopop Ioan Crăciun aduce la cunoştinţă că, în urma pensionării Păr. D. Filimon din Dârlos şi morţii Păr. T. Holerga-Axente Sever, sânt vacante două locuri în adunarea protopopească şi roagă preoţimea să aleagă alţi doi membri.

Au fost aleşi: Păr. Nicolae Bălăban şi Miron Maier, — aleşi, de către adunarea protopopească, şi în scaunul protopopesc. — Pr. *M. M.*

Poşta redacţiei

Dlui A. M. în T.

Cu privire la întrebarea ce ne puneţi aveţi toată dreptatea. Preotul potrivit tradiţiei şi disciplinei bisericeşti are să poarte barbă potrivită, care este un decor ce ridică prestigiul preoţilor şi reverenzile prescrise ca haină preoţească. E adevărat că nu barba şi haina face pe om, dar tot atât de adevărat este, că preoţii cari ţin la demnitatea lor şi la tagma lor şi prin exterior şi prin felul de purtare şi prezentare se vor arăta înaintea oamenilor ca făcând parte dintre cei aleşi a fi slujitori la altarul Domnului. Purtarea bărbii şi a hainei preoţeşti fereşte pe preot dela multe lucruri nepotrivite, căci ele îl fac să-şi dea seama de misiunea ce o are în mijlocul societăţii şi că ce este permis unui laic nu-i este şi lui permis.

Din informaţiile ce le deţinem aflăm, că forurile superioare bisericeşti vor aplica sancţiuni tuturor preoţilor cari nu respectă aceste norme.

Pr. *I. T. M.* Conf. din Sighişoara apare în numărul viitor.

Concurs

Consiliul parohial ortodox român din Orăştie dă în lucrare continuarea picturii la biserica nou zidită din Orăştie.

Domnii pictori autorizaţi, cari se interesează de această lucrare sânt, poftiţi a-şi înainta oferte cu deviz.

Condiţiunile, şi orice alte informaţiuni, asupra lucrării, se pot afla la oficiul parohial ortodox român din Orăştie.

Termenul ultim pentru înaintarea ofertelor este ziua de 20 Mai a. c.

Orăştie, la 3 Mai 1941.

p. Consiliul parohial:

Pr. **Iosif Vinţan**
adm. paroh

(34) 1—1

Nr. 135/1941 (31) 1—3

Publicaţie de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Araci, judeţul Braşov, dă în licitaţie publică în ziua de *9 Iunie 1941,* ora 2 p. m. cu oferte închise, în localul casei culturale, edificarea bisericii ortodoxe române, conform planului şi devizului estimativ, precum şi condiţiunilor din carnetul de sarcini.

Ofertele se vor face pentru o parte din lucrările cuprinse în devizul estimativ, anume: lucrările de fundaţie, zidărie şi acoperiş, în valoare de 1.500.000 lei.

Participanţii la licitaţie vor depune pe lângă ofertă şi o garanţie de 5% din valoarea devizului estimativ al lucrărilor ce se vor licita, în numerar sau efecte publice.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi şi specialişti în lucrări de biserici.

Planul, devizul şi caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial din Araci, judeţul Brsşov.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, această licitaţie se va face prin bună învoială în aceeaş zi sau o nouă dată fixată fără a mai publica o nouă licitaţie.

Araci, la 1 Mai 1941.

Oficiul parohial:

Silviu Josan, paroh

Nr. 270/1941 (33) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Răchita,** cu filia **Strungari,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul de paroh, dela stat.
2. Un dublu decalitru porumb sfârmit dela fiecare casă.
3. Una zi de lucru dela fiecare casă.
4. Veniturile stolare obişnuite în parohie.
5. Casă parohială după moartea C. Pr. pensionat Ioan Ghişa. (Casa parohială este donată parohiei de către Pr. I. Ghişa, care şi-a rezervat uzufructul).

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 28 Aprilie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

(27) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Dacia (Ştena),** cu filia **Viscri,** protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele sânt:

1. Salarul de stat.
2. Locuinţă parohială (în casă ţărănească, ce necesită transformări şi reparaţii).
3. Sesiunea parohială de 7½ jugăre din materă, şi circa 7 jug. fânaţ şi păşune din filie.
4. Bir preoţesc (câte 40 litri cereale, 20 l. porumb, 20 l. ovăs, dela fiecare familie din materă şi filie.)
5. Stola, după tariful tractual.
6. Lemne de foc dela comuna politică, tăiatul şi transportul privind pe preot.

Concurenţii, având la acte încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, cu avizul oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie, pentru cunoştinţă cu poporul.

Alex. Brotea
protopop

AVIZ

Banca Centrală pentru industrie şi comerţ s. a., Filiala Sibiu,

Acordă

împrumuturi cambiale, ipotecare, contcurent, pe lombard cu 7% netto

Primeşte

depuneri spre fructificare la vedere cu 3% netto, la termen cu 4% netto,

Remite

bani şi face incasso prin filialele-surori din Bucureşti, strada Ion Ghica 2, şi din oraşele Alba-Iulia, Haţeg, Turda.

Pentru teritoriile cedate procură informaţiuni prin filialele-surori din Cluj şi Bistriţa. (29) 2—2

Nr. 6845/1941

Publicaţiune de arendă

Se arendează pe timp de 5 ani, dela 1 Ianuarie 1942 până la 1 Ianuarie 1947, pământurile cari formează sesiunea mitropolitană din Sibiu, şi anume:

1. 220 jugăre într'un complex, din care 190 jugăre arător şi 30 jugăre fânaţ, toate de prima calitate situate pe hotarul comunei Draşov, judeţul Sibiu, la 4 km depărtare de gara Cunţa.

2. 127 jugăre arător într'un complex de prima calitate, pe hotarul comunei Galata de jos, judeţul Alba, la 5 km depărtare de gara Coşlar.

La fiecare din cele 2 moşii de mai sus, arendaşul cel nou va putea lua în primire încă la 1 August 1941 câte 50 jugăre pentru a le însămânţa cu grâu de toamnă.

Ofertele timbrate în regulă se vor înainta până la *31 Mai 1941* inclusiv Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu strada Mitropoliei Nr. 32.

Oferta arendei se va face în grâu pe jugăr.

Arenda se va achita în 2 rate anuale şi anume: la 1 Mai şi la 1 Septemvrie după preţul grâului de pe piaţa Sibiului la datele respective ale fiecărui an.

Arendatorul este obligat a depune garanţie în bani în valoarea arendei pe un an, care va rămânea până la expirarea contractului.

Informaţiuni se pot lua dela Arhiepiscopia ortodoxă română din Sibiu.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestor publicaţiuni.

Sibiu la 1 Mai 1941.

Arhiepiscopia ortodoxă română Sibiu

Nr. 203/1941 (30) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Dobârca,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Chirie pentru locuinţă, în suma de Lei 600 lunar, care se pot majora în raport cu chiria ce se plăteşte.
3. Sesiune parohială: 12 jugăre pământ arător şi fânaţ.
4. Un teren pentru zarzavat, lăsat prin dispoziţie testamentară.
5. Folosirea grădinii din jurul bisericei.
6. Venitele stolare statorite în protopopiat.
7. Un stânjin lemne de foc, tăiate şi aduse acasă, — până când se dau lemne din partea comunei politice.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în terminul fixat, oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae **Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane**

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 18 Maiu 194 — Nr. 21

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Saguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor. un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Prof. Nicolae Iorga

— Din prilejul comemorării lui la Academia Română —

Joi, în 15 Mai a. c., la ora 16, Academia Română a ținut o sedință solemnă de comemorare a vieții și operii Profesorului Nicolae Iorga, în prezența Majestății Sale Regelui Mihai I, a membrilor areopagului de cultură națională, a membrilor guvernului și a unui public distins.

Cuvântarea festivă a rostit-o emoționant dl profesor Nicolae Bănescu, bizantinolog distins și elev al marelui savant român. Festivitatea dela Academie a fost difuzată de societatea de Radio-difuziune din capitală și astfel s'a putut desfășura în auzul întregii țări și a străinătății, unde numele lui Nicolae Iorga era rostit cu admirație și cu respectul datorit unei personalități, care se înalță peste veacuri. Profesorul Nicolae Iorga e coroana intelectualității române, apreciat ca una din personalitățile cele mai complexe ale vremii de azi. Legăturile lui sociale, politice, intelectuale și morale îl situiază în fruntea celor mai înzestrați bărbați ai epocii. Plecarea lui din viață, în împrejurări atât de tragice înseamnă secarea unor isvoare de energii extraordinare.

A fost cel mai mare în generația de azi prin capacitatea de asimilare a forțelor spirituale ale epocii și ale trecutului nostru. A trăit în prezența adevărurilor mari și a legilor eterne, după care se conduce viața unui neam și aceasta l-a susținut plin de încredere în destinul neamului său.

Avea patosul moral al profeților biblici, structura marilor personalități cari stăpânesc veacurile, știință enciclopedică, putere titanică de muncă și temperament de luptător pentru ideal fără odihnă și de energie inepuizabilă.

A crezut în idealul neamului, pentrucă a crezut în Dumnezeu și în pronia Lui. Religia lui nu a fost o încercuire în prezentul strâmt, care încătușează, ci păstrând vii și proaspete amintirile trecutului și viziunile eternității. In religie s'a simțit în legătură cu tot ce e mai bun în trecut și formează punte de salvare pentru un viitor fericit. A crezut fanatic în calitățile poporului dela țară, care constitue un rezervor inepuizabil de sânge curat, de creer limpede, de noblețe a inimii și de virtuți și jertfelnicie.

Pe cei mulți dela țară s'a bizuit, în timp de pace și în vremuri de restriște.

El a scris Istoria Bisericii neamului și a vieții noastre religioase. In: «Sate și preoți» a înfățișat istoria de sbucium a poporului din Ardeal. In sufletul profesorului Nicolae Iorga era un loc rezervat dragostei lui pentru Românii ardeleni, crescuți în religia suferinții, care oțelește sufletele. N'a fost moment de bucurie și de afirmare românească în Ardeal, dela care să lipsească, nici durere pe care să n'o împărtășească din plin.

Influența lui s'a resimțit în zile de restriște. Din scrisul lui am cules hrană pentru setea de tot ce e bun, pentru tot ce e adevărat, pentru tot ce e frumos și binefăcător. Binecuvântându-i memoria, simțim că se revarsă asupra noastră binecuvântarea lui Dumnezeu, înaintea Căruia Profesorul Iorga s'a dus, să-i răsplătească binele, ce l-a făcut neamului său!

Un document despre jertfelnicia românească

La apariția cărții: „Ajutoarele românești la mânăstirile din sfântul munte Athos", de părintele Dr. Teodor Bodogae

Dărnicia isvorâtă din bogăția și bunătatea de suflet cu adevărat creștinesc, este o trăsătură esențială și minunată a caracterului mult și adânc credinciosului nostru neam. Privită sub aspectul grabnicei ajutorări a vecinului căzut în necaz și primejdie, prin ochiul ospitalității acordate din plin oricărui călător ocazional, sub chipul veșnicului și autenticului Samarinean milostiv, al întemeierii de așezăminte umanitare și așezării de mânăstiri și schituri pierdute în tăcere și evlavie, — nota aceasta, nobilă prin excelență, ne isbește cu sănătatea tumultului ieșit, cu convingere, din cuvintele Predicei: «Fericiți sunt cei milostivi, că aceia se vor miluì», (Matei 5, 7). Exteriorizarea acestui spirit de jertfelnicie românească și creștinească se profilează, cu contur nebănuit de tare, magistral și neegalabil, în splendoarea mânăstirilor de pe întreg cuprinsul blagoslovitului nostru pământ strămoșesc, ca și în maiestatea sobră a lăcașurilor pustnicești și monahale din mai toate țările pe unde s'a revărsat milostenia noastră tradițională.

La noi și-au găsit patrie chiar și acei cari nu au putut trăì în propria lor patrie. Și tot noi am dăruit, cu toate cele ce erau de dăruit, pe mulți din aceia cari așteptau o mână de sprijin. Paisie a găsit aici climat de strădanii duhovnicești sănătoase peste așteptări, vlădica Movilă a dus cândva în țara de peste Nistru duh din duhul nostru bun și ostenitor întru mântuirea multora, iar pentru mânăstirile din Athos «nici un alt popor pravoslavnic nu a făcut atâta bine, cât au făcut Românii», (Profir Uspenskij: Afon III, 3, p. 334). Duhul acesta de jertfelnicie complect desinteresată trebue să rămână, în fața umanității întregi, ca un fel de rugăciune adâncă, înaltă și continuă, un subiect select de epopee creștină.

O nuanță, deasemenea deosebită, stă și în aceea că dărnicia românească nu se leagă de o anumită clasă socială. Ctitoriile voevodale au un corespondent de forță morală în banul văduvei, în punga celor umili și necăjiți. Continuitatea acestui spirit de creștinism viu se strecoară apoi prin spațiu și vreme, în mod aproape crud de evident. Demult, Athosul s'a putut mândrì cu ajutoarele noastre, mai apoi și o localitate ca Baden-Baden s'a împodobit cu o capelă în chipul candelei, Iordanul însuși scaldă azi zidurile unei ctitorii românești, iar, în contemporaneitate, pământul Ardealului nostru scump s'a văzut semănat cu catedrale și biserici cum nu se mai ridică nicăiri.

Pentru lumea cu vederi mai largi, jertfelnicia noastră saltă mult cotidianul. Dar aceasta va trebuì să se facă tuturor cunoscută și înțeleasă. Și vor venì, poate, lucrări care să înrămeze priceput sensul unei asemenea necesare priceperi. Intre altele, ele vor mări și potențialul nostru de spiritualitate creștină ortodoxă. Deocamdată, însă, norocul și priceperea oamenilor ne-a ajutat să dobândim o prezentare temeinică a «*Ajutoarelor românești la mânăstirile din sfântul munte Athos*».

Prezentarea despre care vorbim se datorește strădaniilor părintelui *Dr. Teodor Bodogae*, profesor la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu și ea ni se înfățișează în cele 356+XLIX pagini ale unei cărți de netăgăduită valoare. Meritul lucrării nu stă în nici o notă de oportunism, ci se situează în ceea ce va trebuì neapărat să ne rămână ca o dreaptă dovadă a bunătății, dărniciei, sacrificiului și îndemnării noastre lăuntrice spre mai binele omenirii. Fiindcă, pe lângă alte note și însușiri cari ne înlesnesc pătrunderea tot mai adâncă în creerul spiritual al umanității, jertfelnicia românească va trebuì să fie așezată în jilțul cel mai de cinste. Și, în direcția aceasta, — mai ales — lucrarea părintelui Bodogae rămâne ca un document remarcabil și de necontestat.

Deși alcătuită de un om tânăr, lucrarea de care ne ocupăm întărește impresia că își datorește isvodirea unei competințe închegate din experiență îndelungată și unei munci deadreptul uimitoare. Nu e vorba aici de extenziunea respectabilă a acestei cărți, — și aceasta foarte măgulitoare pentru un scriitor serios — ci de temeinicia cu care este ea alcătuită. Maniera occidentală în argumentarea științifică este folosită pe de-a'ntregul. Fiecare amănunt ni se înfățișează fundamentat prin cercetări la isvoare directe și autentice și prin citări alese din cele mai bine întemeiate documente și lucrări de specialitate. Autorul, la alcătuirea cărții sale, a colindat Athosul, a descifrat acte vechi și bine grăitoare despre Republica monahală, a schimbat informații cu strădalnicii călugări din Sfântul Munte și a stat de vorbă cu sute de cărți și de documente rari și prea puțin cunoscute de marele public. Ceeace, fără îndoială, trădează o muncă de ani de zile; muncă aspră, serioasă și tăcută.

In afară de o bogată bibliografie și de trei anexe înțelegător plasate și științificește alcătuite — la început și la sfârșit adause — lucrarea propriu zisă a părintelui Bodogae este închegată din două părți: cea generală și cea specială. Intâia parte țese, în general, firul istoric al Athosului creștin și monahicesc. Pornind dintr'un nucleu legendar — se putea, oare, ca Athosul să nu aibă și o haină de legendă, când știut este că nimbul lui de popas al sfințeniei creștine saltă mult peste tot ceea ce a putut realiza cândva și undeva omenirea în totala sa dependență de Dumnezeu? — anume acela al sădirii creștinismului pe acele meleaguri de Maica Fecioară însași, cartea se oprește mei întâi cam pe la anul 670—6, «prima dată când ar apărea călugări în Athos» (pag. 8), fiindcă pe atunci «împăratul bizantin Constantin Pogonatul ar fi dat Athosul în seama unor călugări» (pag. 8). Petru Athonitul se proectează până departe, din negura acelor vremi, ca un prim întemeietor al monahismului athonist, «primul călugăr vestit care a atras în jurul său mulți admiratori în Athos» (pag. 8). Datele ne putând fi însă pe deplin controlate, asupra acestei chestiuni, adevăratul așezător al rânduielilor athoniste rămâne o altă «personalitate puternică», un alt «om cu faimă» (pg. 14) și anume Atanasie Athonitul. El orânduì acolo viața monahală, îi fixă drumul de manifestare între două lumi — cer și pământ — și lui i se alăturară multe «personagii vestite» (pg. 15). Ajutorul material al principilor bizantini și al altor principi creștini nu întârzie să se arate. Și astfel, cu o putere morală abia întâlnită în analele monahismului creștin, Atanasie Athonitul rămâne o figură măreață de osârduitor spre cele mai înalte ale vieții, «deși s'a format în orbita de influență a monahismului studit» (pag. 21).

Cartea aduce apoi pagini minunate asupra modului în care s'a organizat, a înflorit și, în urmă, a decăzut viața monahală din Sf. Munte. Viața idioritmică, cea anahoretică și, apoi, cea aghiorită, — toate sunt înfățișate cu specificul lor și în chip limpede, iar datele privind întemeierea de mânăstiri, până în veacul XV, se succed cu preciziunea caracteristică numai oamenilor îndrăgostiți de studiul căruia s'au dedicat cu trup și suflet. Firul expunerii se oprește tocmai în zilele noastre, culminând în câteva caracterizări generale și mai ales în următorul postulat sănătos: «Azi primul gând care s'ar cere realizat e revenirea tuturor mânăstirilor la viața de obște, mai ales fiindcă metoacele de pe vremuri au dispărut, iar o administrație chinovială s'a dovedit totdeauna mai fructuoasă. Sigur că o a doua poruncă va rămânea

aceea a adâncirii unei vieţi cât mai duhovniceşti. De aceea rostul actual al Athosului va fi şi să desgroape trecutul monahal de altădată, dar mai ales apropierea de vechile modeluri de desăvârşire isihastă, iar prin aceasta să redevină sfântul Munte o cetate a ortodoxiei, o academie duhovnicească a monahismului întregului Răsărit» (pag. 58—59).

Capitolul V se ocupă de «Patronajul asupra sfântului Munte şi problema naţionalităţilor». Intre alţii şi după ei, noi încă am deţinut, spre a noastră cinste, patronajul asupra Athosului. El a fost cel mai îndelungat (1350—1860) şi s'a exercitat de Domni români.

Partea a doua a cărţii părintelui Bodogae se ocupă cu fiecare mânăstire în parte. Dar nu face istorie de dragul istoriei. Intemeierea şi evoluţia aşezămintelor sunt prilejuri excelente pentru a arăta contribuţia noastră materială şi spirituală întru propăşirea Republicei monahale din Athos. Fiecare mânăstire este aşezată în cumpăna unor aprecieri obiective şi susţinute. Iar pentru o şi mai bogată intuire, autorul prezintă clişee atrăgătoare din toate punctele de vedere.

Nu ştiu de câte ori ar trebui să subliniez, că partea aceasta prezintă o însemnătate excepţională pentru neamul nostru. Ea nu mai poate fi numită o simplă istorie a mânăstirilor din Athos, ci se impune cu forţă curată ca un crâmpeiu, ca un compartiment al istoriei neamului românesc însuşi. Cu adevărat, istoria noastră este complectă numai înglobând în ea şi aceste pagini ale unui trecut legat, în toate chipurile, de Athos. Nici un voevod nu poate fi înfăţişat în deplinătatea vieţii lui româneşti şi creştineşti, dacă îi ignorăm contribuţia adusă întru înflorirea vieţii din acea parte a lumii.

Partea aceasta ne înfăţişează lumii sub chipul credinţei nestrămutate în Dumnezeu şi prin prisma adevăratei jertfelnicii creştine ortodoxe. Ea este un imn al virtuţilor noastre creştineşti şi chiagul pentru intuirea dărniciei noastre aproape legendare. Căci dela Karies şi până la cel din urmă schit, — toate aşezămintele din Athos au simţit veacuri întregi mâna românească slobozind ajutor moral şi material. Ajutorul acesta s'a manifestat în bani, moşii, mânăstiri închinate, odoare bisericeşti, cărţi religioase, etc. şi a lăsat urme adânci de bunătate şi inimă largă. Anexa I dela sfârşitul cărţii ne edifică deplin asupra acestor stări de lucruri.

Cu toate acestea, constată autorul, binefacerile româneşti nu au, mai ales de 80 ani încoace, un corespondent analog. Românii «sunt abia toleraţi în vechea grădină a Maicii Domnului», (pag. 76). Iată o situaţie oarecum stranie. Dar cine îşi aminteşte de o istorioară a lui I. Turgenieff cu subiectul «Binefacerea şi Recunoştinţa» poate înţelege multe.

Iar acum, ar fi locul să slujim şi un cuvânt de încheiere. Dacă e necesar să precizăm, că lucrarea de faţă a îmbogăţit real «*Seria Didactică*», apoi rămânem datori să subliniem faptul că autorul ei şi-a inaugurat magistral cariera de dascăl întru ale Istoriei bisericeşti. Aceasta este însă o situaţie care obligă. Cu siguranţă, părintele Bodogae ne va bucura încă şi cu alte lucrări de aceeaş ţinută academică.

D. CĂLUGĂR

A apărut noua ediţie îmbogăţită a *„Cărţii de rugăciuni"*, pentru ostaşi şi pentru popor. Cele două cuvinte pentru cititori ale I. P. S. Sale întăresc inimile şi nădejdile cu duhul lor de mare încredere în destinul neamului. Costul e numai 6 lei. Cucernicii preoţi le pot comanda la P. V. Cons. Arhiepiscopesc.

Religia în şcoala secundară

Presa din Ardeal răspunde tentativei de eliminare a învăţământului religios din şcoala secundară

In câteva numere recente ale «Telegrafului Român» a fost divulgată şi combătută cu toată energia nenorocita tentativă a directorului ziarului «Curentul», dl Pamfil Şeicaru, de a pregăti calea eliminării prin lege a învăţământului religios din şcoala secundară. Alături de ziarul «Ţara», cel mai mare cotidian al Ardealului, care prin condeiul directorului său Grigore Popa s'a aliat din primul moment protestelor noastre, au luat cuvântul împotriva acestei primejdii toate foile noastre eparhiale.

Confratele **Biserica şi Şcoala** *dela Arad, în editorialul întitulat «Religia în şcoală şi societate», apărut în Nr. 19 din 11 Mai a. c., scrie — printre altele — următoarele :*

In cercurile conducătoare ale Bisericii noastre a produs o adâncă îngrijorare şi o cât se poate de rea impresie articolul dlui Pamfil Şeicaru : „Elemente pentru reforma învăţământului secundar", publicat în „Curentul" Nr. 4741 din 28 Aprilie 1941, în care dsa se amestecă nechemat într'o problemă care agită viaţa neamului nostru de câteva decenii. Este vorba de problema religiei în societatea noastră şi în special în şcolile secundare.

De ani de zile, şi mai ales după războiul mondial, Ierarhii Bisericii, preoţimea şi tinerimea universitară, duc o luptă apostolică pentru renaşterea morală a neamului, pentru revenirea la bunele şi mântuitoarele tradiţii strămoşeşti, pentru reîncreştinarea şcolii şi a societăţii româneşti, pentru înlăturarea ateismului şi a concepţiei materialiste.

Când eram, şi suntem, încredinţaţi că la Cârma ţării s'a inaugurat un climat sincer favorabil religiei, iată-l pe dl Şeicaru că vine, cu sugestii dighizate, să tulbure din nou pacea sufletească pentru care luptă şi se roagă Biserica. Dsa, făcând pe idealistul — idealist în materie, — afirmă că nu vede „de ce să înmulţim orele de religie, când preotul are la dispoziţie, pentru educaţia sufletească a oamenilor biserica".

Iată dar că într'o vreme când unele şcoli au pe săptămână câte două ore de religie, altele câte una, altele niciuna, pentru instrucţia şi educaţia religioasă a copiilor, şi când ministrul şcolilor şi al bisericii pretinde dela preoţi ca unde nu merg oamenii la biserică, să meargă biserica la ei, atunci dl Şeicaru se face că nu vede rostul preotului în şcoală.

Mai mult. Dl Şeicaru nu prea vede bine nici rostul şcoalei, nu numai al orelor de religie. Dsa aşteaptă ca noua reformă şcolară „să pornească dela necesităţile societăţii româneşti". Intrebăm: care societate? Necesităţile societăţii atee, materialiste, hedoniste, etc.? Dar istoria şi colecţia „Curentului" este o mărturie grozav de tristă asupra necesităţilor unei societăţi desechilibrate şi corupte, care poate fi tot românească, chiar şi atunci când e francmasonă, egoistă, socialistă, etc. Politicianismul care a ros două decenii solidaritatea naţională şi a corupt moravurile publice, nu a fost tot o expresie a necesităţilor unei societăţi româneşti în care a crescut, a trăit şi dl Şeicaru?

Atunci unde e viţiul pe care Dsa nu-l vede? E tocmai în mintea şi în viaţa oamenilor cari, ca şi Dsa, socotesc religia în afara necesităţilor şcolii şi ale societăţii româneşti.

Există un spirit diabolic, „spiritul care veşnic neagă", spiritul duşman al lui Dumnezeu, care se împotriveşte la toate lucrurile şi iniţiativele bune. Avem în Mitropolia Ardealului şcoli confesionale de model, în care se dă elevilor cea mai bună educaţie, pentrucă e armonică, religioasă, şi totuşi, intervenţiile Ierarhilor şi deciziile Adunărilor Eparhiale, prin care an de an se repetă cererea ca statul să admită în toate şcolile câte două ore de religie pe săptămână, rămân fără rezultat mulţumitor. De oarece an de an se schimbă programele analitice şi iarăşi an de an religia s'a schimbat dela studii la dexterităţi, dela una la două ore, sau niciuna, şi invers. Aceeaş poveste, aceeaş luptă şi treptat treptat aceleaşi consecinţe, rele, şi pentru şcoală şi pentru societate.

Se vorbeşte astăzi cu multă pasiune şi se scrie în toate gazetele despre idealul păcii dintre generaţii (mai mult scrie „Curentul"). Fapt este că, dacă există astăzi o ruptură între unii părinţi şi copii, între unii bătrâni şi tineri, ea s'a produs mai mult din pricini religioase şi morale. Hai să zicem şi naţionale. P. S. Sa Părintele Episcop Andrei al Aradului a definit situaţia aceasta clasic de autentic într'o singură propoziţie :

— *Părinţii s'au răsvrătit împotriva lui Dumnezeu şi copiii împotriva părinţilor.*

Cine ar putea contesta varietatea acestui diagnostic sufletesc?... In sufletele şcolarilor doar se ştie că nu este revoltă mai mare decât împotriva dascălilor cari una zic şi alta fac; sau cari fac lucruri pe cari un suflet neprihănit le condamnă, deodată cu morala creştină.

Destul a fost cu interesele şi cu „necesităţile" unei societăţi egoiste. A sosit vremea intereselor generale şi a necesităţilor permanente ale neamului, pe care mai mult decât orice alte instituţii le propagă şi le apără Biserica. Să tacă toţi cei ce până astăzi au înveninat şi au profitat; să nu mai tulbure apele. Să lase Biserica să-şi facă în pace şi integral datoria în şcoală şi în societate şi neamul nu va avea nimic de pierdut, ci de câştigat.

*

Renaşterea *dela Alba-Iulia (nr. 19 din 11 Maiu a. c.), sub semnătura Păr. Dr. Seb. Stanca, scrie un vast şi temeinic articol de fond întitulat «Şcoala şi Religia», din care spicuim următoarele fragmente :*

Domnul Pamfil Şeicaru, directorul ziarului „Curentul", se ocupă în numărul dela 28 Aprilie de problema religiei în şcoală şi în special de rolul profesorului de religie pentru care se preconizează în marea reformă a învăţământului o accentuare mai mare a acestuia.

Este regretabil că un gazetar de talia directorului „Curentului" nu şi-a dat silinţa să cunoască trecutul acestei probleme, cel puţin la noi în Ardeal. Ne vine să credem că pornirea aceasta împotriva religiei în şcoală isvorăşte din alte socoteli, decât dintr'o grije neprihănită pentru „conţinutul idealist din suflete".

Problema religiei în şcoală a fost la noi de mult înţeleasă, soluţionată şi dusă în practică, aşa cum o reclamă necesităţile societăţii româneşti.

Şcoala românească s'a zămislit în tinda bisericii sub oblăduirea directă şi activă a preotului. In această şcoală modestă se punea temei pe educaţia religioasă şi naţională, care a dat neamului şi societăţii româneşti elemente de solidă valoare morală. Căci la noi religia şi naţiunea erau întotdeaun inseparabile una de alta.

Din aceste şcoale au ieşit bărbaţi luminaţi ai epocii, episcopii Popazu şi Popea, protopopii Pipoş din Gioagiu, Raţiu din Alba-Iulia, Boiu din Sighişoara, intelectualii Ioan Bran de Lemeni, Gavril Munteanu, I. Brote, C. Lacea, Avram Iancu şi mulţi alţii.

Organizarea sistematică şi cu temeiuri solide a şcoalei confesionale, legate strâns de biserică, revine apoi mitropolitului Şaguna, care a avut viziunea clară că învăţământul, şi primar şi secundar, trebue să pornească dela necesităţile societăţii româneşti spre a forma elemente capabile de a servi acestor necesităţi'. Dar a ştiut că între aceste necesităţi locul cel dintâi revine educaţiei religioase, fără de care nu se poate face educaţie morală. Şi concepţia aceasta s'a verificat complet în cursul vremii următoare.

Zestrea aceasta religioasă morală, primită în şcoala primară a bisericii, copiii au dus o cu ei în şcoala secundară. Noi n'am avut şcoale secundare confesionale decât în Braşov şi Blaj şi una de jumătate la Beiuş, cari singure aveau profesori specialişti pentru religie. Dar în spiritul acestei şcoale era infiltrată adânc concepţia religioasă, nu numai în sufletul elevilor, ci mai întâi în al profesorilor de toate specialităţile. Cei ce au trecut prin aceste şcoale ştiu că profesorii nu zăboviau să strecoare în specialitatea materiei lor şi argumente religioase, ear la biserică mergeau alături de elevi, nu numai profesorul de religie, ci şi ceilalţi profesori.

Din elevii acestor şcoale, căliţi în duhul bisericii, de preoţii umili, s'a alcătuit generaţia dela 1848 şi tot acest mediu a dat nenumăratele pilde de sacrificiu pentru unitatea noastră naţională din 1916—1918, când au murit moarte de mucenici 242 români, au fost târâţi prin închisori şi exil 399 preoţi, 99 învăţători, 472 intelectuali şi 910 ţărani şi 47 condamnaţi la 244 ani închisoare.

Dar noi ştim că şi în vechiul regat influenţa bisericii era bine pronunţată în şcoală şi credinţa religioasă trecea din şcoală la biserică, din contact imediat. Şi această educaţie religioasă a dat pe cei opt sute mii de eroi.

Noi românii pe aceste temelii am clădit şi am fost şi suntem şi azi adânc convinşi că educaţia morală şi naţională a poporului nu poate separa şcoala de biserică.

Preotul nu este numai al enoriaşilor din biserică. Cum va putea preotul modela sufletul enoriaşilor maturi, când sufletul acestora este format în şcoală altfel decât îl aşteaptă biserica şi „necesităţile societăţii româneşti?"

Biserica noastră s'a sesizat mereu şi permanent de concepţiile greşite ale reformelor şcolare, şi a accentuat în toate ocaziile cu hotărâre convingerile, întemeiate pe experienţa unui trecut destul de îndelungat, precizând revenirea la vechile tradiţii ale colaborării strânse între biserică şi şcoală, dar glasul ei a sunat în pustiu.

*

Foaia Diecezană *dela Caransebeş (nr. 19 din 11 Maiu 1941), într'un editorial viguros, spune următoarele :*

Sugestiile date în acest ziar, (e vorba de „Curentul") care nu are prea mult de împărţit cu Biserica, au un temeiu şubred şi nu ţin câtuşi de puţin seama de „necesităţile societăţii româneşti" cum tocmai pretinde autorul, care de altfel abia poate să-şi mascheze supărarea împotriva preoţilor. Este, deci, şi de rea credinţă.

Ce este şcoala alta decât o instituţie pentru cultivarea omului, pentru a-i administra elementele necesare spre a-l forma om. Ori statul are nevoe numai de oameni „deştepţi" şi nu de oameni integri? Nimeni afară de Biserică nu are prestigiul necesar pentru a făuri, dintr'o făptură omenească, un tot armonic, un om „după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu". Această operă o face exclusiv Biserica prin organul ei, profesorul de religie.

Aici în Banat şi în Transilvania nouă Biserica ni-a fost mamă bună, ea singură ni-a dat isbăvirea pe care noi cei „deştepţi" nu am ştiut-o îndeajuns preţui şi deci a ni-o păstra.

Va fi fost şcoala lui Spiru Haret bună pentru civilizarea României mici, pentru emanciparea ţăranilor prin cele vreo câteva revoluţii, de sub anumite asupriri, dar ea a avut şi un caracter net ateist. In atmosfera îmbâcsită de ea, indiferenţa religioasă a lucrat mână în mână cu francmasoneria, şi astfel societatea românească de azi, fructul nedorit al ei, a sărit din făgaşul „necesităţilor societăţii româneşti". Exemplul său bineînţeles a circulat la noi peste tot ca şi moneda rea până la scadenţa... de astăzi.

Cugetă mai bine, domnule Pamfil Şeicaru, necesităţile noastre vitale nu se crează cu toptanul, nici cu condeiul, ci niţeluş mai adânc... dar până acolo nu poate pătrunde oricine.

M. Sa Regele Mareşal al României

Pe data de 10 Mai 1941 Majestatea Sa Regele *MIHAI I* este învestit cu demnitatea de «Mareşal al României».

Dl general Ion Antonescu, înmânând Suveranului bastonul de Mareşal, a rostit, în Sala Tronului, următoarele cuvinte:

Majestate, — Vă încredinţez azi, din partea Oştirii şi în numele Ţării, Bastonul de Mareşal al neuitatului şi lealului Vostru Bunic. Rog Cerul, Sire, Să-L purtaţi cu glorie.

Simbol ieri al înfrăţirii şi al întregirii, să fie azi simbol al unirii şi să fie mâine simbol al reîntregirii.

Să trăiţi Majestate!

Zece Mai la Sibiu

Sărbătoarea naţională dela 10 Mai a fost, în anul acesta al durerilor noastre sufleteşti, pentru toţi bunii români un prilej de înălţare şi de cucernică încredere în viitorul neamului şi în refacerea ţării.

In SIBIU, — astăzi centrul de căpetenie al Ardealului, — s'a săvârşit, cu toată solemnitatea, în catedrala mitropolitană, un impresionant serviciu religios de un sobor de preoţi în frunte cu P. S. episcop VASILE al Maramurăşului, şi PP. CC. LL. arhimandriţii Teodor şi Veniamin. Răspunsurile s'au dat de corul mitropoliei condus de păr. prof. Gh. Şoima. De faţă a fost I. P. Sf. mitropolit NICOLAE al Ardealului, dl general I. Teodorescu din partea corpului de Armată, o delegaţie de ofiţeri germani în frunte cu dl colonel Schull, ofiţeri de rezervă superiori, profesori universitari, corpul didactic secundar şi primar, şi alţi numeroşi reprezentanţi ai vieţii publice. A vorbit din amvon păr. căpitan Boţocan, stăruind asupra însemnătăţii zilei de zece Mai.

La ameaz a urmat revista şi parada în Piaţa Regele Ferdinand, cu o impozantă defilare.

La recepţia dela prefectura judeţeană, delegaţii cultelor şi ai oficialităţii locale şi-au rostit devotamentul faţă de Tron, faţă de Conducătorul statului şi guvern. Din partea bisericii noastre a vorbit P. C. Sa păr. arhimandrit Teodor.

Tuturor li-a răspuns dl general I. Teodorescu, spunând la sfârşit:

In telegramele de felicitare ce vom trimite M. S. Regelui şi dlui general I. Antonescu, vom arăta loialitatea şi dragostea sinceră ce le purtaţi, cum şi munca intensă ce se desfăşoară în această parte a ţării de toţi reprezentanţii autorităţilor, în cap cu biserica şi armata.

Nr. 7813/1941

Circulară

Către Preacucernicii protopopi şi Cucernicii preoţi din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Intrucât o seamă de preoţi până astăzi nu au trimis raport despre împlinirea îndatoririlor impuse prin Pastorala Nr. 4892/1941 cu privire la *împăcarea* celor împricinaţi şi învrăjbiţi, prin aceasta sunt poftiţi să înainteze raport în *decurs de 3 zile* dela primirea foii «Telegraful Român», arătând cu numele pe cei împăcaţi sau neîmpăcaţi, precum şi motivul învrăjbirei.

Sibiu, 14 Mai 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Uniţii iar provoacă

Astăzi, când brâul de foc a încins neamul românesc şi în aceste vremuri de frământată încercare, *unitatea noastră naţională trebue să fie desăvârşită*, pentru a putea ieşi refăcuţi din furtuna apocaliptică care ne-a sdruncinat.

Sfidând această poruncă naţională, uniţii, netămăduiţi de vechea lor boală — prin acuze neîntemeiate aduse preoţilor ortodoxiei şi prin informaţiuni mincinoase — încearcă să ştirbească această *unitate naţională*, care astăzi ne este atât de necesară, provocând discuţii şi polemici mult păgubitoare rezistenţei noastre româneşti.

Astfel foaia „Unirea" dela Blaj, în numărul 18 din 3 Mai 1941, sub titlul: „Dispoziţii pilduitoare şi mult grăitoare", publică măsurile pe cari autoritatea bisericii — după Concordat — catolică de rit grecesc-unită, din Baia Mare, le-ar fi luat în legătură cu pretinsele „reveniri la ortodoxie".

Nu vrem să deschidem o polemică cu fraţii dela Blaj, care ar fi numai în detrimentul păcii, al liniştei şi al bunei înţelegeri ce trebue să domnească astăzi între fraţi, dar credem că fiind provocaţi avem datoria să răspundem afirmaţiilor neadevărate şi tendenţioase, apărând astfel prestigiul ortodoxiei.

Patru lucruri mari vreau uniţii să le aducă în faţa opiniei româneşti:

1. „Revenirile la Ortodoxie";

2. „Dezertarea aproape colectivă a preoţilor ortodocşi din teritoriile cedate";

3. „Cauza averilor comunităţilor ortodoxe";

4. Cauza slăbirii rezistentei naţionale în trecut, precum şi pretinsele „măsuri pilduitoare" luate de autoritatea bisericii unite din Baia Mare, în legătură cu acestea.

Nu ne îndoim, că în teritoriile cedate se vor face unele treceri la pretinsa „biserică strămoşească" a catolicilor, dar cauza acestor treceri („reveniri"), nu e deloc convingerea, ci *constrângerea*. Sărmanii români dreptcredincioşi din teritoriile cedate, în mare parte rămânând fără păstori sufleteşti sunt *constrânşi* să treacă la religia catolică, atât din cauza unor trebuinţe rituale ca: înmormântări, cununii, boteze, etc., cât mai ales din consideraţii de existenţă, în caz contrar refuzându-li-se *mălaiul* de toate zilele, distribuit cu concursul efectiv al preoţilor din strana stângă. Noi nu uităm apoi, că în Maramureş, încă înainte de căderea fruntariilor ţării, preoţii greco-catolici creaseră un adevărat curent în rândurile românilor de acolo, pregătindu-i pentru ce avea să vină.

O femeie unită declara: „Părintele nostru ne-a spus să nu ne temem de venirea ungurilor, căci ei se vor purta bine cu românii catolici." Incepuse — se vede — chiar o propagandă în sensul acesta în rândurile românilor, căci în acele vremuri tulburi ni s'au semnalat mai multe cazuri, pe cari nu e locul nici timpul potrivit să le arătăm.

Preoţii ortodocşi nu au dezertat dela datorie, ci n'au mai putut se rămână, în timp ce nu ştiu dacă a fost alungat vreun preot unit din Maramureş şi în timp ce preoţii uniţi se bucură de o oarecare consideraţie la noua stăpânire, fiind şi salarizaţi de statul maghiar.

Ce se întâplă cu averile comunităţilor ortodoxe de acolo?... „Lăsate în voia sorţii — cum afirmă „Unirea" dela Blaj — fără posesor legal ar fi ruinate ori profanate?" O, nu, căci autoritatea bisericii catolice a luat măsuri „mult pilduitoare" în „atari cazuri" ca dacă toţi cei reveniţi o solicită, biserica unită să ia în posesie aceste averi şi să le îngrijească"...

Acestea sunt pretinsele „măsuri mult grăitoare şi pilduitoare" de cari e vorba. Ori, adevărul e cu totul altul: unii preoţi greco-catolici, îndată după căderea fruntariilor ţării, s'au năpustit cu furie asupra averii bisericii ortodoxe (cazul dela Valea Porcului şi Sarasău din judeţul Maramureş şi Livada din Satu Mare). Iată fapte care nu pot fi contestate. Dar poate tocmai aceste abuzuri au determinat autoritatea bisericească greco-catolică din Baia Mare să dea citata „circulară" prin care să lămurească preoţii catolici că — după lege — nu au dreptul să se facă stăpâni pe averile bisericii ortodocşilor. Mai mult, ca să *legalizeze* aceste abuzuri (răpiri), autoritatea bisericii unite, din teritorul cedat — ca o măsură de abilitate — şi-a trimis un emisar la Bucureşti, ca să pregătească opinia românească în acest sens al „luării în posesie" ca o salvare a averilor bisericeşti ortodoxe. Acest emisar a trecut şi pe la Sibiu, înarmat cu o scrisoare de recomandare dela un mare român — greşit informat asupra acestei chestiuni — ca să obţină o învoire oficială a trecerii sus amintitelor averi în posesia bisericii greco-catolice. In felul acesta preoţii greco-catolici ar fi obţinut o acoperire pentru faptul acaparării averilor bisericii ortodoxe. Acesta e adevărul în ceeace priveşte soarta averilor bisericii ortodoxe rămase în teritorul ocupat.

„Câte n'ar fi de spus — închee „Unirea" — după toate cele ce s'au încercat şi s'au petrecut în acele regiuni curat unite, unde s'a semănat cu mână largă dihonia confesională, slăbind puterea de rezistenţă naţională în aceste zile de urgie".

Rezistenţă naţională întărită în Maramureş prin biserica catolică de rit grecesc?... Prin cele arătate mai sus ori poate prin predica de astăzi în limba maghiară şi prin prigoana sistematică contra ortodoxismului maramureşan, considerat de această biserică „unită" — aşa de puţin iubitoare a dihoniei — ca o crimă naţională?!

Iată aici ca şi acolo, şi acum ca şi atunci: uniţii provoacă dihonia, şi tot ei se plâng că e dăunătoare neamului şi slăbeşte puterea lui de rezistenţă.

In ce priveşte „dihonia" cred că e destul să amintesc — ca ilustrare — o singură cauză a pretinsei „dihonii confesionale" din Maramureş şi adevărul va eşi curat la lumină: *cauza cimitirelor comunale*. Intru cât se repetau mereu neînţelegerile între românii maramureşeni pe tema cimitirelor confesionale, autorităţile administrative au luat hotărârea înfiinţării cimitirelor comunale, unde să se îngroape ortodocşii cu uniţii deopotrivă. Uniţii au sărit însă ca arşi: „Nu se poate — ziceau ei — opresc canoanele acest lucru" (ca şi când până aci nu s'au mai îngropat uniţii cu ortodocşii la un loc chiar şi în Maramureş)... „Decât cu ortodocşii, mai bine cu ţiganii, cu jidanii sau cu orice alt neam", strigau preoţii uniţi. Mai mult chiar, aceşti preoţi uniţi, decât să îngroape un mort în cimitirul comunal cu ortodocşii, mai bine îl ţineau întins pe laviţă zile întregi, ca apoi să-l poarte peste hotare în alt sat cu cimitir confesional unit, arătând credincioşilor uniţi, că e un păcat strigător la cer înmormântarea cu ortodocşii. (De ex. cazul dela Corneşti-Maramureş). Şi tot ei băteau uşile ministerelor — ba s'au apropiat şi de Palat — strigând în gura mare că ortodocşii provoacă dihonii confesionale în Maramureş.

Cu adevărat, „câte n'ar fi de spus în această privinţă"... „dar durerile noui îngroapă pe cele vechi"... Nu e timpul răfuelilor. Numai duşmanii ţării, ai Bisericii strămoşeşti şi ai vieţii noastre naţionale pot aţâţa pe români la ceartă şi pot provoca dihonia între fraţi. Mai bine ar fi „să dăm mână cu mână cei cu inimă română" şi să nu uităm nici un moment că neamul românesc va renaşte numai prin jertfa şi unitatea sufletească a tuturor românilor.

Pr. **Iosif Ţint**

*

Nota Red. — Preotul *Iosif Ţint*, care iscăleşte articolul de mai sus, este secretarul Episcopiei ortodoxe române a Maramureşului.

Organizaţi Reuniuni de femei

Nr. 135/1941 (31) 2—3

Publicaţie de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Araci, judeţul Braşov, dă în licitaţie publică în ziua de *9 Iunie 1941*, ora 2 p. m. cu oferte închise, în localul casei culturale, edificarea bisericii ortodoxe române, conform planului şi devizului estimativ, precum şi condiţiunilor din carnetul de sarcini.

Ofertele se vor face pentru o parte din lucrările cuprinse în devizul estimativ, anume: lucrările de fundaţie, zidărie şi acoperiş, în valoare de 1.500.000 lei.

Participanţii la licitaţie vor depune pe lângă ofertă şi o garanţie de 5% din valoarea devizului estimativ al lucrărilor ce se vor licita, în numerar sau efecte publice.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi şi specialişti în lucrări de biserici.

Planul, devizul şi caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial din Araci, judeţul Brsşov.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, această licitaţie se va face prin bună învoială în aceeaş zi sau o nouă dată fixată fără a mai publica o nouă licitaţie.

Araci, la 1 Mai 1941.

Oficiul parohial:

Silviu Josan, paroh

Nr. 8062.

AVIZ

Miercuri, 21 Mai a. c. la prasnicul Sfinţilor Impăraţi, Constantin şi Elena, fiind ziua onomastică a Majestăţii Sale Regina-mamă Elena, la toate bisericile din cuprinsul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, se va oficia Doxologia, în prezenţa autorităţilor civile şi militare, implorând binecnvântarea lui Dumnezeu asupra slăvitei Regine-mame Elena, pe care un neam întreg o înconjoară cu nesfârşită dragoste şi adâncă veneraţiune.

Sibiu, 16 Mai 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Conferinţă preoţească. — Despărţământul asociaţiei clerului „A. Şaguna" din tractul *Sighişoara*, s'a întrunit, în 1 şi 2 April 1941 în conferinţă de primăvară, la reşedinţa protopopiatului.

Preoţimea tractului Sighişoara, a răspuns *unanim* prezent, la chemarea P. C. Pr. protopop *Emilian Stoica*, preşedintele despărţământului local.

Preoţii toţi, în frunte cu P. C. Pr. protopop, sânt prezenţi la ora 8·30 în biserica cea nouă, unde s'a săvârşit slujba invocării Duhului sfânt.

Din biserică s'a trecut la şcoala primară de fete Nr. 1, unde urma să se desbată programul, şi unde preoţii *Ion Popa-Apold* şi *I. Rucărean-Săcel* şi-au susţinut lecţiile practice de catehizaţie.

Primul a tratat „Patimile Domnului" la cl. I, iar al doilea „Parabola Semănătorului" la cl. III. La predarea lecţiunilor, au participat, pe lângă preoţi, şi învăţătoarele acestei şcoli în frunte cu dna directoare.

Intrând în sala de şedinţe P. C. Păr. protopop a deschis conferinţa, rostind următoarele: „Mă bucur că sânteţi prezenţi cu toţii. Socotesc această întrunire ca un prilej de bucurie. Problemele mari cari ni se pun, ne îndeamnă să ne facem revizuirea cât mai deasă a muncii noastre şi a misiunii noastre.

„Programul conferinţei este bogat. Să examinăm conştiincios toate problemele pe toate laturile.

„Noi sântem, în aceste vremuri, elementul cel mai necesar şi cel mai responsabil faţă de soartea poporului nostru. Sântem elementul, indispensabil, regenerării neamului.

„Noi ştim că altarul, retragerea în el, este chemarea noastră esenţială. Nu putem abdica însă dela drepturile şi dela îndatoririle noastre. Poporul aşteaptă să fie condus de oameni cari îl înţeleg. Noi sântem nădejdea de mai bine a poporului.

„Aceasta nu însemnează că preotul trebue să coboare din locul pe care-l ocupă, amestecându-se în luptele de clasă, ci trebue să înălţăm poporul spre idealul creştin, înobilându-l prin Evanghelia lui Hristos.

„Lupta noastră trebue să fie, una singură, reîncreştinarea lumii, evanghelizarea ei, iată rostul nostru în lume, prezenţa noastră în veac".

Salută apoi pe cei veniţi recent în protopopiat invitând pe toţi, să ia parte

activă la desbaterile ce vor urma. — Se discută apoi asupra lecţiunilor practice ţinute, care, prin completările făcute de mai mulţi preoţi, sânt declarate de reuşite.

In jurul acestei discuţiuni, P. C. Păr. protopop aduce la cunoştinţă preoţimii îndemnurile I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*, pentru buna creştere a tineretului şcolar, cerând ca, preotul să facă cu toată sârguinţa catehizaţia elevilor.

Preoţii *Alex. Talabă*-Ţelina, *I. Popa*-Apold şi *I. Rusu*-Nadeş, citesc recensiile broşurii „Mie a vieţui este Hristos".

Toţi preoţii din protopopiat şi-au prezentat recenziile lor, fiecare lucrată special, mărturisind greşala trecutului şi bucuria în putinţa de renaştere morală.

Lucrarea prilejueşte vii desbateri la cari iau parte toţi cei prezenţi, constatând că opera «*Mie a vieţui este Hristos*» constitue o despicare a vremilor tulburi de azi, alegând pământescul de ceea ce este ceresc şi sublim. Inalte rosturi, pentru preoţi, se fixează în paginile acestei cărţi, care ne chiamă la îndatoririle noastre.

In concluziune se statoreşte:

1. Preoţimea este în deosebi chemată să regenereze viaţa morală a neamului, şi în primul rând pe a sa proprie;

2. De propoveduirea şi pilda vieţii noastre atârnă mântuirea credincioşilor;

3. Reîncreştinarea poporului, este chemarea şi idealnl nostru;

4. Preoţimea tractului Sighişoara se identifică, întru totul, cu poruncile izvorâte din „Mie a vieţui este Hristos";

5. Hotăreşte în unanimitate, să se aducă mulţumire plină de recunoştinţă, — prin expedierea unei telegrame I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealui, pentru părintească purtare de grijă faţă de preoţime şi turma credincioasă, dându-le îndrumările cele mai bune, în vremile cele mai grele. —

Păr. *Iuliu Dobre*-Saeş, citeşte recenzia cărţii „Spovedania şi Duhovnicia" de Păr. Vintilescu, reuşind să redea clar conţinutul ei, atât de folositor pentru practica pastorală.

In legătură cu recenzia cărţii „Spovedania şi Duhovnicia" se cetesc şi lucrările preoţilor prezenţi „Cum spovedesc eu", temă obligatorie pentru toţi, căutând să se fixeze norme, uniforme, în îndeplinirea acestei activităţi pastorale.

Părintele *O. Chehaiciuc* face dare de seamă asupra cărţii Vaduri şi bulboane, de I. Gr. Oprişan.

Păr. *Ilie Ciulei*-Archita, citeşte darea de seamă asupra activităţii pastorale a preoţimii în anul 1940, o activitate din cele mai izbutite.

In şedinţa de după masă, care începe la ora 5, — după ce între timp preoţii au participat la înmormântarea celei care a fost dna *Dr. V. Stirbeţ*, o ctitoră a bisericii noui din Sighişoara, şi o femee de bine, — se ia în discuţiune programul de activitate pastorală individuală şi cel al cercurilor religioase, alcătuit de Pr. *I. T. Munteanu*-Criţ, precum şi „Cum să recâştigăm tineretul pentru societatea „Sfântul Gheorghe", referat alcătuit de preoţii *P. Dăncilă*-Boiu şi *E. Bologa*-Mihai Viteazul.

In legătură cu aceste probleme, se comunică ordinul Nr. 3967 Plen. al P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, care îndeamnă preoţimea, să stimuleze la maximum energiile poporului, întărindu-i nădejdea în Dumnezeu, care nu va întârzia să arate neamurilor dreptatea Sa.

Societatea tineretului „Sf. Gheorghe" să se reorganizeze din nou, în toate parohiile. Tineretul nu poate fi lăsat în voia sorţii. Insuşi patriarhul ţării constată necesitatea, ce nu mai poate suferi amânare.

Vecernia, împreunată cu mărturisirea preoţilor şi a poporului credincios din Sighişoara, este săvârşită în biserica nouă, în amurg.

Meditaţia, înainte de spovedit, o susţine Părintele prof. *I. Niţoiu* dela liceul de băeţi din loc. Vorbeşte mânecând dela cuvintele psalmistului „Cugetat-am la căile mele şi am întors picioarele mele la mărturiile Tale" (Ps. 118, 17).

A doua zi, 2 April, la ora 8 dimineaţa au început rugăciunile pregătitoare pentru împărtăşanie, liturghia înainte sfinţită, cuminecarea preoţilor şi a poporului, mărturisit seara.

Inainte de împărtăşanie, Păr. cpt. *I. Floroiu*, preotul militar al garnizoanei Sighişoara, citeşte meditaţia „Hristos Domnul în sfânta taină a cuminecăturii este fratele nostru."

După săvârşirea serviciului religios se ţine o nouă şedinţă, în acelaş loc, ca în prima zi, desbătându-se programul rămas, propunerile făcute, precum şi comunicările presidiale de ordin administrativ.

Păr. protopop, de încheere, într'un scurt cuvânt mulţămeşte tuturor, cari au luat parte la lucrările conferinţei. — Preot *Ion T. Munteanu.*

INFORMAŢIUNI

Comemorarea prof. N. Iorga. *Ziua de Joi 15 Mai 1941, întâia zi a sesiunii generale ordinare din anul acesta a Academiei Române, a fost consacrată comemorării mult regretatului* **N. Iorga.** *Dimineaţa, la ora 10 jum. s'a ţinut parastasul la Biserica Amzii, ear d. a., la ora 16, şedinţa solemnă comemorativă sub preşedinţia* **M. Sale Regelui,** *Inaltul Patron şi Augustul Preşedinte de onoare al Academiei Române. Cuvântarea de comemorare a fost rostită de dl prof. N. Bănescu şi ascultată, cu adâncă evlavie, de un public ales şi numeros, atât din capitală, cât şi din celelalte părţi ale ţării.*

In sprijinul şcolarilor săraci vine iniţiativa ministerului de interne, de-a se înfiinţa în toată ţara *cantine şcolare*, instituind comitetele trebuitoare. S'au strâns, până acum, din colecte şi subvenţii, peste 42 milioane de lei, aproape un milion kgr alimente şi 18 mii kgr cărbuni şi lemne. In prezent funcţionează efectiv, în întreagă ţara, un număr de 6488 cantine. Caritatea publică şi autorităţile locale fac ca numărul lor să sporească tot mai mult.

Mulţămire. Dreptcredincioşii bisericii ortodoxe române din parohia *Ticuşul-nou*, tractul Cohalm, jud. Târnavamare, rămân ctitorului şi binefăcătorului lor dlui *Constantin Bursan*, advocat în Bucureşti, adânc recunoscători, pentru ajutorul de 10.000 (zece mii lei) dăruiţi pentru repararea bisericii avariate de cutremurul din anul trecut. — Preot *Ieronim Dumitrescu.*

Prisonieri de răsboi români, în număr de patru mii, proveniţi din armata iugoslavă, se află în ţara noastră în câteva lagăre. Sânt români în deosebi din Banatul stăpânit de sârbi şi din Valea Timocului şi Macedonia. Pentru îngrijirea lor spirituală, până în ziua când vor fi eliberaţi, li se distribue gratuit, din partea autorităţilor noastre, cărţi şi ziare potrivite înţelegerii lor şi se organizează şezători, unde li se prezintă filmele „România", „Transilvania", „Bucureştii", „Bucovina", „Ţara Moţilor" şi alte vederi şi locuri din ţară, care stârnesc o adevărată însufleţire în rândul celorce aşteaptă să facă parte întregitoare din patria română.

Act de mulţămire. Imi împlinesc o plăcută datorie, aducând la cunoştinţa publicului, că dl notar *I. Lazăr* din Ilimbav, judeţul Sibiu, a donat, sfintei noastre biserici din Mihăleni, două icoane împărăteşti pictate, în valoare de 1000 lei, iar dl notar *I. Boariu* din Mihăleni alte două icoane în valoare de 500 lei. Pentru aceasta le aduc mulţămiri şi recunoştinţă. — Mihăileni, la 5 Maiu 1941. Preot *V. Cheşcu.*

Indreptare. Actul de mulţămire publicat în Nr. 19 e semnat de Pr. *Cheşcu*, (nu *„Meşcu"*).

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 11 Maiu 1941, va predica părintele arhimandrit *Teodor Scorobeţ.*

Dela Chestura Poliţiei municipiului Sibiu. Persoana care a uitat suma de lei 69 (şasezeci şi nouă) pe biroul poliţiei administrative, o poate reclama la acelaş birou.

Consiliul parohial al bisericii Sfântul Nicolae, Braşov

Se publică spre cunoştinţă generală că, în ziua de *Sâmbătă 24 Mai 1941, ora 11*, în biroul Consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov, situat în Piaţa Unirii Nr. 1, se va vinde la licitaţie publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—110, întreg materialul lemnos ce va rezulta din exploatarea pădurii din muntele Sf. Ilie, judeţul Prahova, proprietatea bisericii.

Caetul de sarcini, precum şi alte detalii şi relaţiuni, se pot vedea şi lua la biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12. (35) 1—1

Nr. 244—1941 (37) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Reciu**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare statorite în protopopiat.
3. Sesiune parohială: 7 jugăre 49 st. p. arător şi 2 jug. 631 st. f. fânaţ.
4. Câte 10 litri vin de familie şi 5 litri dela văduvi, — până când se va face via parohială.
5. Folosinţa cimitirului de 675 st. p.
6. Până la zidirea casei parohiale, chirie după învoială.
7. Pe lângă soartea de lemne ce se dă locuitorilor din comună, va primi una soarte de lemne în plus — gratuit.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta, în termenul fixat, oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

Nr. 203/1941 (30) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Dobârca,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Chirie pentru locuinţă, în suma de Lei 600 lunar, care se pot majora în raport cu chiria ce se plăteşte.
3. Sesiune parohială: 12 jugăre pământ arător şi fânaţ.
4. Un teren pentru zarzavat, lăsat prin dispoziţie testamentară.
5. Folosirea grădinii din jurul bisericei.
6. Venitele stolare statorite în protopopiat.
7. Un stânjin lemne de foc, tăiate şi aduse acasă, — până când se dau lemne din partea comunei politice.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în terminul fixat, oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

Nr. 313—1941 (36) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Blăjeni-Sat,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în Brad, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 6 Mai 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 6845/1941

Publicaţiune de arendă

Se arendează pe timp de 5 ani, dela 1 Ianuarie 1942 până la 1 Ianuarie 1947, pământurile cari formează sesiunea mitropolitană din Sibiu, şi anume:

1. 220 jugăre într'un complex, din care 190 jugăre arător şi 30 jugăre fânaţ, toate de prima calitate situate pe hotarul comunei Draşov, judeţul Sibiu, la 4 km depărtare de gara Cunţa.

2. 127 jugăre arător într'un complex de prima calitate, pe hotarul comunei Galata de jos, judeţul Alba, la 5 km depărtare de gara Coşlar.

La fiecare din cele 2 moşii de mai sus, arendaşul cel nou va putea lua în primire încă la 1 August 1941 câte 50 jugăre pentru a le însămânţa cu grâu de toamnă.

Ofertele timbrate în regulă se vor înainta până la *31 Mai 1941* inclusiv Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu strada Mitropoliei Nr. 32.

Oferta arendei se va face în grâu pe jugăr.

Arenda se va achita în 2 rate anuale şi anume: la 1 Mai şi la 1 Septemvrie după preţul grâului de pe piaţa Sibiului la datele respective ale fiecărui an.

Arendatorul este obligat a depune garanţie în bani în valoarea arendei pe un an, care va rămânea până la expirarea contractului.

Informaţiuni se pot lua dela Arhiepiscopia ortodoxă română din Sibiu.

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestor publicaţiuni.

Sibiu la 1 Mai 1941.

Arhiepiscopia ortodoxă română Sibiu

(27) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Dacia (Ştena),** cu filia **Viscri,** protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele sânt:

1. Salarul de stat.
2. Locuinţă parohială (în casă ţărănească, ce necesită transformări şi reparaţii).
3. Sesiunea parohială de $7^1/_2$ jugăre din materă, şi circa 7 jug. fânaţ şi păşune din filie.
4. Bir preoţesc (câte 40 litri cereale, 20 l. porumb, 20 l. ovăs, dela fiecare familie din materă şi filie.)
5. Stola, după tariful tractual.
6. Lemne de foc dela comuna politică, tăiatul şi transportul privind pe preot.

Concurenţii, având la acte încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, cu avizul oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie, pentru cunoştinţă cu poporul.

Alex. Brotea
protopop

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 25 Mai — Nr. 22

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CONVOCARE

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Către membrii Societății misionare ortodoxe „OASTEA DOMNULUI"

In temeiul articolului 39 din Statutele Societății misionare ortodoxe, „OASTEA DOMNULUI", convocăm prin aceasta și declarăm convocat al 9-lea congres al Societății noastre în sesiunea ordinară, în ziua întâi și a doua de Rusalii, adecă în 8 și 9 Iunie a. c. în catedrala din Sibiu.

Congresiștii vor lua parte în amândouă zilele la Sfânta Liturghie, iar a doua zi 9 Iunie ora 11, va avea loc adunarea festivă în sala desemnată spre acest scop.

Tot pe data de mai sus se convoacă și Sfatul Central al Oastei Domnului, la Sibiu.

Dat în Sibiu la 15 Mai 1941.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Insemnătatea obiceiurilor religioase ale poporului

In Germania s'a desvoltat în ultimii zece ani o știință vastă și extrem de interesantă, care constă în cercetarea cât mai fidelă și mai sistematică a tuturor practicilor, tradițiilor, creațiunilor poporului. Știința aceasta numită Volkskunde, nu știm ce nume ar putea avea în românește. Nu s'ar putea numì studiul Folklorului, pentrucă acesta are în vedere numai creațiunile literare ale poporului, pe când știința de care vorbim se întinde asupra tuturor obiceiurilor și credințelor, asupra întregului suflet al poporului în toate manifestările lui.

Știința aceasta reprezintă o adevărată revoluție în atitudinea omului contimporan. Inainte domnea concepția iluminist-rațională că poporul reprezintă «pătura de jos», înapoiată, trăind din resturile unor idei învechite și copilărești, sau din fărâmiturile alterate ale ideilor ce cad din «pătura de sus». Productivă sau normativă în ordinea culturii și a vieții este numai «pătura de sus». Cea de jos nu are decât un rost «receptiv», de turmă care să asculte cu admirație pe intelectuali. «Purtătoare a progresului este numai pătura intelectualilor; numai ea crează valorile spirituale; ea ține atârnată de legătura bunurilor și valorilor ce coboară în jos, poporul, massa, într'o oarecare apropiere de mândra înălțare a culturii spirituale» (Georg Koch, Zu Geschichte und Stand der religiösen Volkskunde, în Theologische Rundschau, 1936, pg. 153).

Azi însă, în urma câtorva lucrări importante despre sufletul țăranului, s'a reluat opinia lui Pestalozzi și Arndt, că în simplitatea și unitatea sufletului poporal stă adevărata înțelegere a tainelor vieții și nu în unilateralitatea erudiților. Poporul nu este numai massa care are lipsă de conducere, ci și «purtătorul anumitor puteri ale începutului, puteri veșnice, puteri nu numai reproductive ci și productive, nu numai primitive, ci și primare» (pg. 151). El este mai aproape de rădăcinile dumnezeești ale vieții, el are capacitatea de-a vedea «întregul» și nu de-a cădea într'o extremă sau alta, de-a vedea tainicul și adâncul din lume, el este într'o legătură *nemijlocită* cu originea vieții și cu datoriile sale, fără interpunerea rațiunii care reduce totul la atom, la fizică, la spațiu rece.

Poporul simte pe Dumnezeu ca pe Părintele tuturor, omul simplu se simte pe sine copil al lui Dumnezeu-El e cel mai pregătit să devină și copilul lui Dumnezeu în Hristos, de aceea poporului s'a adresat Fiul lui Dumnezeu.

Astfel toată știința aceasta despre viața poporului se întâlnește în ultima analiză cu fundamentul religios al sufletului poporal. Toate obiceiurile poporului sunt împletite sau dominate de credința religioasă.

Cu toate acestea în cadrul acestei vaste științe, s'a desvoltat ca o ramură a parte cercetarea obiceiurilor și moravurilor religioase (Religiöse Volkskunde).

Interesul care stă la baza acestei ramuri a științii sufletului poporal este în primul rând unul de ordin creștin apologetic. Cercetătorii manifestărilor sufletului poporal în deobște erau și sunt uneori și azi dominați de ideea că tradițiile și moravurilor poporului poartă pecetea unei mentalități primitive — asemănătoare cu a triburilor din Africa — sau au un caracter mitologic, provenind din religia precreștină. *Hans Neumann* și prelatul *Georg Schreiber* au dovedit prin lucrările lor cum în lumea de reprezentări religioase a poporului german, cerul mitologic al zeilor precreștini a fost ocupat de Dumnezeul creștin și de toate reprezentările religiei creștine. «A fost fără îndoială un timp, când și-a pus pecetea în credința poporului și marea credință în zeii germanici. Dar această epocă a trecut demult; afară de resturi disparente în colțuri uitate, acest strat de influință a murit și de multe secole creștinismul umple necontestat și fără concurență formele golite» (Hans Neumann, la Georg Koch art. cit. p. 108). Chiar miturile poporului — de cari acesta totdeauna crează fiind o formă plastică de-a exprima gânduri abstracte, deosebit de agreată de spiritul lui — sunt o creațiune a impulsului religios, deși uneori nu mai apare clar preocuparea religioasă și deși elementele primitive, precreștine și creștine stau într'un amestec ciudat. «Toate transformările cugetării mitice, basmul, legenda, desvoltă în felul lor anumite atitudini fundamentale ale sufletului poporal. Și aici se arată religia ca impusul cel mai fecund, manifestat în toate ramificațiile creațiunilor poporale» (Georg Wunderle, Religionspsychologie und Volkskunde, în Volk und Volkskunde, vol. II, p. 150).

Inainte de-a ști de aceste considerații principiale noi am analizat din punct de vedere creștin figura lui Făt-Frumos din basmele noastre în articolul «Har și vraje» din acest ziar, iar în studiul «Creștinism și tradiție în viața națională» din «Luceafărul» Nr. 2 am subliniat pecetea pe care o pune creștinismul pe miturile unui popor creștin, chiar când acestea mai păstrează resturi precreștine.

Motivele pentru cari se pune azi atâta accent pe adunarea și cercetarea manifestărilor sufletului poporal sunt însă și altele decât cel amint't, al superiorității acestui suflet față de cel al păturii intelectuale. Există azi o convingere unanimă că poporul a păstrat mai bine caracterele specifice ale nației respective. In popor se păstrează acea «ultimă atitudine hotărâtoare față de lume în cursul tuturor veacurilor», «acel ceva originar care e născut din el însuși» (Hans v. Lüpke, la Georg Koch, art. cit. pg. 159), în el se păstrează mai bine acele «puteri ale perzistenții» (Riehl, la G. Koch, art. cit. pg. 164).

In haosul contimporan lăsat de atâtea încercări de reforme nereușite, națiile caută de aceea indicații pentru stabilizaree vieții lor în acele temeiuri, în acele rânduieli cari au păstrat în curs de milenii poporul, cari au fost verificate de înțelepciunea îndelung cristalizată a stratului poporal.

Iar partea religioasă în aceste creațiuni populare este cea mai de temelie, ea e prezentă la baza tuturor obiceiurilor, practicelor, ideilor poporului. Ea exprimă cea mai autentică și mai adâncă față a lui. Pentru a cunoaște ceeace-i mai esențial, mai specific unui popor, trebue cercetată partea religioasă a manifestărilor sufletului lui. «Terenul manifestărilor sufletului popular are o temelie religioasă... Religia, sau uneori magia, constitue rădăcinile principale ale comportării poporului, pe care o cercetează știința aceasta» (G. Wunderle, art. cit., pg. 133). «In ultima profunzime orice știință a poporului — alle Volkskunde — se întemeiază pe religie» (G. Koch, art. cit., p. 162).

Dacă deci această știință a manifestărilor poporului e chemată să aducă luminile cele mai hotărâtoare pentru înțelegerea sufletului național, dacă ea e sortită să lămurească temeiurile cele mai potrivite ale organizării sociale și politice a statului național, dacă ea poate să precizeze cele mai importante indicațiunii pentru o educație sănătoasă a noilor generații în spiritul acelui neam, — cunoașterea expresiunilor vieții religioase a neamului, fiind elementul cel mai de temelie al lui, are o însemnătate cum nu se poate mai determinantă nu numai pentru a satisface o simplă curiozitate intelectuală, ci și pentru a stabilì coordonatele existenții viitoare a națiunii proprii.

Intr'un articol următor vom arăta însă însemnătatea obiceiurilor religioase ale poporului pentru rostul special al educației lui religioase viitoare.

D. STĂNILOAE

MM. LL. Regele Mihai I și Regina Mamă în Ardeal

Județele Târnava Mare și Târnava Mică au avut bucuria să întâmpine în mijlocul lor, în ziua de 20 l. c., pe MM. LL. Regele Mihai I și Regina.

Trenul regal s'a oprit în gara Dumbrăveni, de unde Suveranul a plecat la vânătoare pe hotarul comunei Valhid, ear M. Sa Regina cu suita a venit la Sighișoara, unde a vizitat mai întâi frumoasa noastră biserică ortodoxă. Aici a fost salutată de un sobor de preoți, în frunte cu părintele protopop Em. Stoica. M. Sa Regina Elena a sărutat sf. cruce și sf. evanghelie, și s'a interesat apoi de picturile și podoabele bisericii. A cercetat și așezămintele de cultură, de caritate și de economie ale Sighișoarei.

Pretutindeni s'a adus Majestății Sale o caldă manifestație de omagială simpatie.

La Mediaș MM. LL. au fost ovaționate cu același entuziasm de un mare număr de localnici, cărturari și popor.

Religia și școala neamului

Dincolo de sbuciumul războiului de azi, în dosul diferitelor formule și aranjeri geografice, pe care se frământă bătrânul continent a și le afla, dincolo de tot ce auzim și simțim cu nervii încordați până la exasperare, omenirea acestui veac trăește drama unei profunde schimbări sufletești, își caută un punct de razim, un nou echilibru sufletesc, un nou centru spiritual.

Mânat până acum de tot felul de „rațiuni", una mai superioară decât alta, omul acestui veac, robit mașinei, a încercat să clădească o lume euclidică, în formule matematice și a ajuns să vadă că rațiunea lui nu mai poate stăpâni ceeace a inventat.

Omenirea de azi trece prin durerile nașterii unui om nou! O, pe acest „om nou" de când îl caută omenirea și în loc să se apropie de realizarea lui se depărtează tot mai mult. De când caută tipare noui în care să-și așeze viețuirea ei? Și aceste tipare, cari ca niște alvii protectoare pot duce izvorul vieții individului și neamului spre limanul veșniciei, întârzie să apară. In loc să răsară în lume „omul cel nou", „făptura cea nouă", adevăratul „fiu al luminii", apar caricaturi de oameni, simulacre.

Dece toată această zăbavă în împlinirea unui gând care e al tuturor? Dece oare Doamne, lipsa unui profet al Tău, care să despice cu glasul lui văzduhul și să săgeteze inima tuturor, dela un capăt la altul al lumii, să oprească pe acest „rege al pământului", înlănțuit de patimi, de pe panta prăbușirii pe care a alunecat?

Nu există decât un singur răspuns la toate aceste chinuitoare întrebări. Și morții de ar învia, omenirea nu apucă pe linia veșniciei și a armoniei până când nu acceptă integral și definitiv descoperirea și voia lui Dumnezeu, până când nu apucă pe drumul apropierii de Dumnezeu.

O răsturnare totală a valorilor umple acest veac tragic; veșnicul este înlocuit cu efemerul și vremelnicul, concepțiile de viață cele mai pretențioase s'au prefăcut în compromisuri politice de moment; valoarea suflet înlocuită cu valoarea trup, valoarea om aruncată de valoarea mașină.

Toate acestea pentrucă izvoarele la care se adapă sufletul omenesc de azi nu sunt izvoarele vieții veșnice. Toate acestea pentrucă în pregătirile mari pentru focrmarea omului nou lumea nu privește în oglinda cea adevărată a Evangheliei lui Hristos, ci în oglinzile artificiale ale oamenilor.

Omul vrea singur, cu puterile lui să se „înoiască". Omul de azi trăiește prea mult în relație cu el și cu lumea înconjurătoare și prea puțin în legătură cu Dumnezeu. In loc să iubească cerul a ajuns să se teamă de el, să ocolească orice comuniune cu Dumnezeu.

Din această relație cu el însuși a isvorât egoismul, ear pe plan social tot felul de convenții, tratate, legi și reforme.

S'a uitat însă că omul nou nu se poate crea prin legi, sau reforme, oricât de totalitare ar fi ele și din oricâte necesități ale prezentului ar porni. Omul nou se naște din comuniunea adâncă, permanentă a lui cu Dumnezeu, prin o mai totală îmbrățișare a duhului lui Hristos. Omul nou se naște numai prin așezarea principiilor evanghelice la baza vieții.

Toate celelalte încercări rămân simple paliative, construcții pe nisip, căci transformarea omului nu se poate face decât cu ajutorul lui Dumnezeu.

Iată dece numai acea concepție de stat asigură trăinicia și veșnicia neamului, numai acea concepție e în adevăr „totalitară" care cuprinde însuși răspunsul neschimbat al divinității la toți pașii vieții.

Numai aceea reformă e într'adevăr valabilă, generatoare de forțe spirituale, care acceptă și se inspiră totalitar și fără jumătăți de măsură din adevărul Mântuitorului.

Neamul nostru trece și el prin această frământare, de regăsire spirituală. A pierdut și i s'au răpit dela sânul lui atâția frați, desigur și din pricina că el a început a se pierde sufletește după unirea cea mare. Vremea trăită în această epocă i-a fragmentat idealul cel mare al unității lui sufletești, — temelia unității politice. Idealul național, chemat să călăuzească toate măsurile de stat, toate directivele și toți pașii neamului, s'a împărțit în interese și ideale mărunte, personale sau de partid. Odată era o instituție nedreptățită, altădată alta, astăzi o categorie, mâine alta, și rând pe rând toate, pierzându-și fiecare rostul și linia continuă de lucru.

Aceasta a dus firesc la criza și ruptura dintre generații. In sufletul generației prezente, închinată la început idealului creștin și național, s'a petrecut o schimbare neașteptată. Entuziasmul s'a prefăcut în fanatism, căci entuziasmul și fanatismul sunt două focuri cari ard, cu deosebire că unul luminează și încălzește, celalalt arde și distruge tot ce e în jur. Și ne aflăm iarăși la o răscruce, iar fără Dumnezeu, iar fără armonie și fără echilibru sufletesc.

Aceasta este geografia sufletului nostru în acest început de căutare a omului nou.

Intrebarea mare ce se pune, întrebarea capitală a ceasului de față, de al cărui răspuns depinde veșnicia neamului este: Cum vom purcede de aici înainte? La cine ne vom adresa? — Imi vin în minte cuvintele sfinților apostoli, când Mântuitorul, văzând că toți îl părăsesc, și farisei și cărturari, le zise: „Nu cumva voiți să plecați și voi"?

Ei au răspuns: «*Doamne, la cine ne vom duce, Tu ai cuvintele vieții veșnice.*»

Neamul nostru și-a găsit totdeauna la răscrucea vremilor echilibrul lui sufletesc, a gândit și și-a verificat faptele în lumina credinței lui strămoșești, și strâns în jurul oamenilor trimiși de Dumnezeu, a trecut fără să-și altereze ființa, fără să-și schimbe credința și tradiția, punțile înguste ale istoriei. Cine nu-și aduce aminte de acea epocă plină de revoluții și tendințe, dela 1848, pe care Românii din Ardeal, uniți în jurul Bisericii și arhipăstorului lor, au trecut-o, înaintând cu pași uriași în cultură, libertate și unitate?

Nădăjduim că și de această dată el se va regăsi în duhul unirii, sub faldurile aceluiași ideal, străluminat de puterea credinței.

Pentru ajungerea acestui ideal, Biserica strămoșească prin slujitorii ei stă și ocrotește ființa neamului, sfânta sfintelor lui. Ea îndeamnă cu glas de mamă la împăcare și unire, ea aprinde și susține flacăra credinței și dragostea de glie în popor. Ea propoveduește și îndeamnă ca „lumina lui Hristos să lumineze tuturor".

Să nu existe compartiment al vieții fără candela credinței aprinsă, să nu existe profesiune sau categorie socială din care să lipsească simțul răspunderii și conștiința morală, să nu existe câmp de activitate din care să lipsească duhul iubirii de Dumnezeu și Patrie.

Mai ales privirea neamului se îndreaptă spre școală, făurișteа în care se dăltuiesc noile generații. Dela ea așteptăm să ne dea o generație călită în focul iubirii de neam și luminată de puterea credinței și a jertfei. In școala neamului de azi, ca și în cea din vremurile bogate în fapte măreț, va trebui să se lase în inima copiilor chipul lui Hristos întreg, să-i crească în duhul Evangheliei, căci numai acest duh este în stare să ne salveze și să ne păstreze ființa și veșnicia neamului.

Spunem acum aceste lucruri, când școala se află în fața unui nou examen, când o reformă nouă se pregătește pentru școlile de toate categoriile.

De concepția care va sta la baza acestei legi atârnă mersul și rezultatele ei bune sau rele. Va fi în stare să dea această reformă duhul cel nou, de mult așteptat sau se va mărgini numai la schimbări de suprafață. Va ține ea seamă de sufletul neamului, de aspirațiile lui adânci, de trăirea lui creștină, sau va așterne ca și legiuirile de până acum — neînțelegerea peste aceste realități? Sunt întrebările pe cari fiecare fiu al neamului, îngrijat de soarta lui și le pune și cu atât mai mult biserica, a cărei responsabilitate e îndoită: una în fața istoriei și alta în fața lui Dumnezeu.

Un prim motiv pentru reforma învățământului a fost necesitatea de a-l adapta la lipsurile prezente ale neamului. Din această pricină multe dintre școli vor căpăta un caracter practic.

Dar să nu uităm că între necesitățile imperioase ale neamului este și aceea de a-l întări sufletește, de a-i crea forța morală de care are lipsă în vremea prin care trecem.

Educația generațiilor în acest senz nu se poate face decât recunoscând dreptul religiei să-și spună cuvântul în formarea caracterului. Caracterul înseamnă armonie și disciplină sufletească, îndreptate spre un ideal.

Ori aceasta nu se poate ajunge decât prin cimentarea concepției creștine de viață în inima și mintea tineretului. Să dăm dreptul copiilor de-a li se vorbi cât mai des despre Dumnezeu. E un drept pe care sufletul lor îl cere și nimic nu poate înlocui pe Dumnezeu din sufletul tineretului.

Rolul religiei în școală este tocmai de-a așeza pe Dumnezeu la cârma vieții tineretului, și de-a armoniza viața lui în conformitate cu voia cea sfântă a lui Dumnezeu.

Noua lege a învățământului secundar va trebui să pună în toate școalele, și în cele practice, ore de religie, la toate clasele. Până acum în școalele profesionale religia nu era decât la câteva clase, cu câte o oră săptămânal. La celelalte clase nu le mai vorbea nimeni despre Dumnezeu, nimeni nu amintea de puterea credinței și duhul rugăciunii. Tot ce se mai făcea pentru educația religioasă era doar în familie. Dar în câte familii dela oraș mai e o candelă aprinsă? In câte familii se mai roagă? Cu numai atâtea ore de religie e explicabil că adolescentul rămas în cea mai critică vârstă fără nici o lumină a credinței, când ajunge mare desconsideră biserica, rămâne străin de serviciul ei și nu vede nici o legătură între viața lui și slujbele religioase. Un asemenea intelectual intră în biserică și, dacă asistă la serviciul divin, uită sau nu știe nimic din ceea ce se petrece în tot decursul slujbei. Pentru un asemenea om nu e mirare dacă el are în tot decursul serviciului divin o atitudine de sumeție, chiar când preotul iese cu sfintele daruri, sau intră în altar pe unde miruește și alte multe semne, care arată cât de înstrăinați sunt cei cărora nu li s'a mai predat religia dela vârsta de 14 ani.

Școala noastră din Ardeal a avut totdeauna două ore de religie la școlile teoretice. Anteproectul legii de organizare aduce o nouă umilire a învățământului religios în școala secundară.

Religia este scoasă din rândul obiectelor de studiu și așezată în urma dexterităților. Art. 24 din amintitul anteproect socotește religia «*nu ca pe un obiect de studiu, ci ca morală sau credință creștină*» și o reduce la o oră săptămânal, ca un fel de oră de educație morală.

Nu știm care vor fi temeiurile acestei noi reduceri a orelor de religie în școală. Ori stăm noi așa de bine sufletește, încât ne putem dispenza de educația prin religie? Sau am ajuns să considerăm contribuția religiei la formarea caracterului de prisos? Înțelegem ca religia să se predea într'o formă deosebită decât celelalte obiecte, mai cald, mai simțit și cu mai puțină rigiditate. Dar din faptul că unii catiheți nu s'au ridicat la această cerință de metodologie a religiei, nu înseamnă că religia trebue scoasă din rândul obiectelor de studiu.

E adevărat că scopul învățământului religios nu e nici decum instrucția, adecă o sumă de cunoștințe religioase înmagazinate în mintea elevului, dar nu e mai puțin adevărat, că o anumită instrucție e necesară educației.

Rolul învățământului religios este de-a forma concepții sănătoase de viață în mintea tineretului, din care derivă atitudinile morale.

Rolul profesorului de religie în școală nu este numai de-a corecta apucăturile rele ale tineretului. Spre a-l putea scoate din cleștele lor, e lipsă să sădească altele bune, să-l ducă mereu de mână pe drumul virtuții, și să întemeieze aceste virtuți pe o puternică credință în Dumnezeu. Sădirea unei virtuți în inima tineretului cere mult răgaz, multă răbdare și mult timp de atenție. Cu aceea că i-ai spus într'o oră pe săptămână ce să facă și cum să se poarte n'ai făcut nimic. In zadar voi preda eu învățăturile moralei creștine impecabil, dar nu voi reuși, din lipsă de timp, să le cimentez pe fundamentul lor religios, ele rămân ca niște flori pe un pom primăvara, asupra căruia venind înghețul și ne mai având hrana elaborată de rădăcină, le sboară cea dintâi adiere de vânt. Căci religia este rădăcina moralei.

Dela socotirea orei de religie ca o simplă oră de morală nu mai e decât un pas până la identificarea ei cu o știință a moravurilor, până la socotirea religiei ca o „chestiune particulară" fără interes în viața neamului.

Astăzi când neamul nostru are mai multă lipsă de caractere, când de pe băncile școalei se așteaptă o generație în care să se razime toate nădejdile de bine ale neamului, o nouă reducere a orelor de religie în învățământ e o gravă abatere dela tradiția și credința poporului. Neamurile mari, cari au plătit scump această depărtare a generațiilor tinere de Dumnezeu, prin laicizarea școalei și reducerea religiei în învățământ, se întorc astăzi spre religie, îi cerșesc ajutorul și sprijinul pentru formarea noilor generații chemate să înfrângă înfrângerea suferită.

In școala neamului nostru religia a avut un rol covârșitor în educația și creșterea generațiilor tinere, ea este chemată și pe mai departe să aducă contribuția ei. In acest scop ne permitem a face aici câteva propuneri în legătură cu religia în învățământul secundar:

1. Religia să fie trecută în toate școalele în fruntea obiectelor de studii. Ea nu e pentru examen, dar e pentru viață.

2. In școlile teoretice religia să aibă două ore pe săptămână. In gimnazii să se păstreze cele două ore ca și până acum, iar în liceul teoretic superior ora a doua de religie să fie dedicată educației religioase și formării unei convingeri și atitudini creștine a tineretului.

3. In școlile cu caracter practic sau profesional să fie în toate clasele nu numai în unele, câte o oră de religie, în care să se stăruie pe lângă o minimă instrucție religioasă la formarea conștiinței morale pe care trebue să o aibă meseriașul sau profesionistul de mâine.

4. Pentru intensificarea vieții religioase fiecare liceu să aibă societatea religioasă a elevilor „Sf. Gheorghe". Activitatea acesteia va fi sub conducerea profesorului de religie, și se va putea desvolta prin exortațiile profesorului, lucrările cu caracter religios ale elevilor, coruri liturgice (dacă se poate conduse de elevi), serbări religioase etc.

5. Fiecare școală să aibă paraclisul ei, în care să fie conduși elevii regulat Dumineca și sărbătoarea. Profesorul de religie, care e și duhovnicul școalei, să facă în fiecare Duminecă și sărbătoare serviciu divin în capelă, cu exortații potrivite pentru elevi.

In acest fel socotim că generațiile viitoare crescute în cultul muncii, și al credinței în Dumnezeu, legate de glia pământului românesc și ancorate în credința strămoșilor vor fi capabile să înscrie o epocă de glorie și ascenziune morală în viața neamului.

Preot prof. **V. Coman**

C. preoți să stea
în fruntea mișcării
Oastea Domnului

Profesorul Nichifor Crainic la Academie

In 22 Maiu a. c. a avut loc la Academia Română solemnitatea recepţiei dlui profesor Nichifor Crainic. Inaltul nostru areopag cultural a înregistrat cu această ocazie în istoria sa un moment de înaltă trăire şi splendoare intelectuală. Noul academician a sculptat în cuvântarea de întrare efigia nemuritorului său înaintaş, Octavian Goga, cu care este atât de înrudit spiritualiceşte. Dl Lucian Blaga a rostit cuvântul de elogiu al noului membru al Academiei, înmănunchind într'o sinteză, bogată în reliefuri noui, sensul şi valoarea strălucitei lui activităţi.

Noi participăm cu toată fiinţa noastră la această sărbătoare. Numele noului academician este indisolubil asociat cu tot ceeace avem mai autohton, mai substanţial, mai nou, în viaţa spirituală a neamului de după războiu. Domnia Sa a ridicat ortodoxia în planul preocupărilor literare şi intelectuale, arătând-o ca ceea ce este: componentă determinantă a spiritualităţii româneşti.

In Academia Română întră cu dl profesor Nichifor Crainic însaşi ortodoxia, cu marile ei posibilităţi în ordinea unei culturi autentic naţionale. Am avea drept să ne mirăm de ce a întârziat atât de mult să se manifesteze din partea înaltului areopag o asemenea înţelegere pentru ceeace constitue temelia cea mai esenţială a românismului. Pe de altă parte însă binecuvântăm Providenţa că a întocmit lucrurile astfel încât întrarea ortodoxiei sub cupola consacrării celui mai înalt for intelectual să se facă în asemenea condiţiuni de prestigiu răsunător. Ortodoxia trebuia să între triumfător în Academie, umplând cu o lumină nouă şi întineritoare bătrânul templu al migăloşilor filologi şi naturalişti.

*E momentul să însemnăm cu acest prilej că ortodoxia românească pătrunde prin dl Nichifor Crainic nu numai în Academia Română, ci şi în conştiinţa intelectuală a lumii de peste hotare. In toamnă Domnia Sa a fost proclamat doctor honoris causa al Universităţii din Viena, cu care ocazie a ţinut o serie de conferinţe pe la mai multe universităţi germane. Chiar acum avem pe masă caetul $^1/_2$ de pe 1940|41 al revistei germane Kyrios în care e publicat un substanţial articol al dlui Vasile Băncilă întitulat: **«Nationalismus und Theologie bei Nichifor Crainic».***

Prin Nichifor Crainic duhul românesc şi ortodox s'a înălţat nu numai în cultura românească, ci a devenit un far şi lumii de peste hotare.

Cu Domnia Sa începe aşadar o nouă epocă pentru ortodoxia noastră.

D. S.

Ştiri noui din eparhia Clujului

In ciuda nesiguranţei care domneşte asupra situaţiei de drept a eparhiei Clujului în cadrul statului maghiar, viaţa bisericească de dincolo de Feleac continuă să se desfăşoare în făgaşul ei firesc, sub diriguirea strădalnicului arhipăstor al Bisericii românilor ardeleni aflaţi sub stăpânire străină, Prea Sfinţia Sa D. D. **Nicolae Colan.**

Am informat la timp pe cetitorii noştri despre pilduitoarea regularitate şi stăruinţă cu care P. S. Sa îşi cercetează credincioşii, de astă toamnă încoace.

Stiri noui, primite cu oarecare întârziere — explicabilă dealtfel — anunţă că în Dumineca Invierii, P. S. Sa a săvârşit în sobor sf. liturghie în catedrala din Cluj şi a predicat mulţimii care umpluse până la refuz st. lăcaş.

A doua zi de Paşti, P. Sf. episcop Nicolae Colan s'a deplasat la **Oradea,** *servind şi predicând în catedrala episcopală de acolo. A fost dorinţa Inaltului ierarh să nu i se facă primire oficială. Românii ortodocşi de acolo şi-au luat însă revanşa, participând cu toţii — peste o mie de inimi — la sf. liturghie arhierească şi dând răspunsurile deavalma. P. S. Sa a împărţit apoi tuturor anafora, a luat masa cu clerul orădean şi apoi s'a întors la reşedinţa Sa.*

Câtă mângâiere întăritoare picură în suflete aceste vizitaţii canonice, P. Sf. episcop Nicolae Colan ştie mai bine ca oricine. Tocmai de aceea se află mereu în mijlocul turmei Sale acest vrednic Păstor care n'a ezitat o clipă — în învălmăşeala de astă toamnă — să rămână alături de turmă.

Şi acum, o veste tristă: **„Viaţa Ilustrată",** *revista fără seamăn în creaţiile publicistice româneşti, a fost suprimată în preajma Sf. Paşti, după ce răsbătuse cu lumina ei în aproape toate satele româneşti de dincolo de Feleac. N'au fost pierdute încă orice speranţe în privinţa reapariţiei ei şi P. Sf. episcop Nicolae Colan face demersuri stăruitoare în acest sens. Mai trebue să spunem că le dorim încununate de succes?... şi* **dece** *le dorim cât mai curând izbândite?... Dar indiferent de asta, noi suntem siguri că nu vom îmbătrâni până când această incomparabilă revistă va răsări din cenuşa ei mai luminoasă şi mai mândră decum a fost. Şi fără lacrimile cari picurau din ultimele ei numere.*

Pentru Dumineca Samarinencei, P. Sf. Episcop **Nicolae Colan** *a convocat* **Adunarea Eparhială** *la Cluj. Cum din cei 60 deputaţi numai 12 se află pe teritoriul trecut la Ungaria, urmează să vedem dacă Adunarea s'a putut ţinea — sau nu.*

Vom revenì cu amănunte.

Religia în şcoala secundară

Presa din Ardeal răspunde tentativei de eliminare a învăţământului religios din şcoala secundară

Continuăm, pe cât ne permite spaţiul restrâns al coloanelor ziarului, să comunicăm cetitorilor noştri răspunsurile date, în presa din capitală şi provincie, dlui director al „Curentului" în chestiunea: „Elemente pentru reforma învăţământului secundar".

In organul profesional din Rădăuţii Bucovinei, *Cuvântul Preoţesc,* **Nr. 5 din Mai 1941, răspunde dlui P. Şeicaru un profesor de religie, dl Dr. E. Costea, într'un prim articol, spunând între altele:**

Dl P. Şeicaru reduce educaţia religioasă morală «a oamenilor» numai la biserică şi nu-şi dă seama de enorma greşală ce o comite. Nu de mult, însuşi dl Şeicaru, a făcut o anchetă în privinţa educaţiei tineretului, la care au răspuns mai multe somităţi ale gândirii şi simţirii româneşti, cari cu toţii şi-au exprimat convingerea că numai o educaţie temeinică religioasă-morală a tineretului va putea salva tineretul din mrejele himerelor în cari a căzut. Şi această educaţie nu va fi suficientă dacă se va reduce numai la biserică, ci trebue cultivată şi în şcoală, în familie, în ateliere, în fabrici, în uzine etc. Numai aşa vom putea salva tineretul, care se sbate în suferinţă sufletească, dacă-l vom conduce şi îndruma ori unde s'ar afla. Dar, dl Şeicaru uită cele constatate la însişi insistenţele dsale şi emite sugestii şi aduce jigniri nemeritate unei categorii întregi de factori de răspundere, cei mai indicaţi, în educaţia religioasă morală a tineretului. Suntem însă încredinţaţi că Ministerul nu va ţine cont de sugestiile dlui Şeicaru şi va înmulţi orele de religie în şcoalele de toate categoriile pentru salvarea tineretului şi prin el a neamului întreg.

Că «alte socoteli» ar sta la baza propunerii de sporire a orelor de religie în învăţământul secundar, nu ştim. Dar, credem, că alte «socoteli» nu pot fi, decât dragostea pentru tineretul şcolar şi dorinţa fierbinte de a-l salva dela peire şi prin el tot neamul. «Intâmplările tragice dela sfârşitul lui Ianuarie» se datoresc, poate, tocmai acestei defectuozităţi a învăţământului secundar, care este pe cale de a fi reparată şi al cărei protivnic este dl Şeicaru. Poate că mai curând articole ca cel de faţă al dlui Şeicaru au provocat „întâmplările tragice dela sfârşitul lui Ianuarie", şi tocmai aceste «întâmplări» au arătat necesitatea sporirii orelor de religie şi intenzificarea educaţiei religioase morale a tineretului.

In *Glasul Monahilor* **din Bucureşti, Nr. 619, dela 18 Mai 1941, scrie păr. ieromonah Dionisie Lungu, directorul publicaţiei, un articol de fond, care analizează pe rând toate afirmaţiile îndrăzneţe ale Curentului şi constată că:**

Dl Şeicaru, atât de puţin înţelege de cele ce se practică în biserică, încât nu poate să facă deosebire că, acolo se săvârşeşte jertfa cea fără de sânge care este Taina Tainelor, pe când în şcoală copilul trebue educat în adevărata învăţătură creştină pe care numai preoţii o pot da aşa cum se cuvine.

Dacă dl Şeicaru zică că, acum un sfert de veac era mai bine organizat liceul, cred că nu poate nici dsa tăgădui că acea matérie solidă era predată tot de preoţi, şi dacă avea mai multă tărie în sporirea educaţiei este faptul că, atât evlavia profesorilor, cât şi a părinţilor au contribuit mult la aceasta.

*

Biserica Bănăţeană **dela Timişoara (Nr. 20 din 11 Mai 1941) sub semnătura Păr. Dr. Ştefan Cioroianu, într'un temeinic articol, cu pilde grăitoare, — despre învăţământul religios în şcoala secundară, spune:**

Distinsul director al marelui şi răspânditului ziar „Curentul", dl Pamfil Şeicaru, pe care noi îl cunoaştem ca pe un om cult, profund credincios şi ctitor de mânăstire, ne spune să înlocuim pe profesorul de religie din şcoala secundară cu Amvónul. Ori, viaţa ne arată clar, că Amvonul oricât ar fi el de strălucit, este imposibil fără educaţia religioasă din familie şi din şcoală. Educaţia de acasă şi din şcoală cu Amvonul stă în raport de cauză şi efect, unul se condiţionează de celalalt.

Rolul profesorului de religie chiar în şcoala secundară, care are să ne dee elitele neamului, este de mare însemnătate. El trebue să fie un mentor, un părinte, un sfătuitor, care să cunoască psihologia momentului şi să faciliteze formarea în tipar fericit al sufletului tineresc.

Dacă chiar în şcoala secundară nu reuşim să aşezăm germenii viitoarelor caractere integre, atunci în faţa Amvonului mai târziu vom avea „oameni maşini" din cari au ars piesele cele mai însemnate, încât nu mai folosim nimic nici cu cuvintele cele mai alese, nici cu emoţiile cele mai nobile.

FOIŞOARA

Religia ortodoxă în şcoala secundară

(3) De prot. **G. MAIOR**

Doar treptele formale în acest înţeles se găsesc în parabolele Mântuitorului şi în alte fragmente din Sfânta Scriptură, le găsim în predicile Sfinţilor Părinţi, mai ales în ale Sf. Ioan Gură de Aur, deşi Neamţul încă nu le făcuse teoria. Şi atunci, concluzia? Sunt fireşti dacă se întrebuinţează firesc şi necesare împărtăşirii adevărului, când vrem să treacă în subconştient ca ceva conştient şi ordonat. — Imi pare, că acum s'a liniştit şi această învolburare în ale metodicei.

Azi, pot spune, cred cu oarecare dreptate, ca unul care am fost de două ori în control, că metoda predării religiei ortodoxe în şcoala noastră secundară e foarte bună şi dacă licenţiaţii ar uita puţin terminologia specific teologică şi prea ştienţific filosofică, cu care parcă vrea să intimideze pe elevi, şi ar întrebuinţa în lecţiuni graiul simplu şi terminologia aşa de românească, de limpede şi de frumoasă a cărţilor bisericeşti, pe care elevul o aude în biserică, s'ar face un pas înainte deosebit de însemnat şi de binefăcător!

Dar tot ce am spus până aici priveşte numai instrucţia religioasă. Ori, după mine, *în ortodoxie instrucţia e numai un mijloc pentru a ajunge la educaţie*, scopul întrării şi lucrării noastre în şcoală, şi *la dobândirea harului dumnezeesc din partea elevilor*. Privind astfel problema, cu toată metoda de predare foarte bună, suntem încă foarte departe de ceeace ar trebuì să avem prin învăţământul religios.

Cele câteva escepţii din Ardeal, Oltenia, Muntenia, mai puţin din Moldova şi Basarabia, rodul entuziasmului şi apostolatului câtorva propoveduitori dela catedră, şi aceştia izolaţi între ei şi toţi în fază empirică, nu poate da tonalitate majoră învăţământului religios din şcoala secundară, deşi câteva practici educative, ca spovedirea şi cuminecarea la şcoală regulat de două ori pe an au ajuns generalizate. Vina poate o poartă şi faptul, că la inspecţiile de religie nu această latură se caută, nimeni nu se interesează dacă se face educaţie şi dacă ştie să o facă. Totul se rezumă la metoda de predare şi cum răspund elevii. Până şi scrierile catehetice câte au apărut nu tratează decât partea de instrucţie, nu şi de educaţie, ori dacă aminteşte cumva şi de ea, e numai ceva incidental şi incomplect. Dar poate că vina o poartă şi teoria sau teoriile pedagogice cu privire la religie. La întrebarea: care e scopul religiei în şcoală, se răspunde de regulă cu Herbarth şi Ziller: *„Formarea caracterului religios moral"*, formulă vagă care corăspunde de minune dogmei fundamentale a protestantismului întemeiat pe libertatea interpretării şi comportării, dar pe care nu o acceptă niciodată romano-catolicul, care vrea „formarea catolicului convins, fanatizat, supus autorităţii papale", urmaşul lui Petru, în măsură mai mare decât autorităţii divine, ca unui „vicar al lui Hristos". Şi nici una din aceste concepţii, strecurate uneori nemodificat alteori cu o modificare care să nu supere, nu corăspund ortodoxiei. Câţi au încercat să ne limpezească, şi care e cuvântul autorizat despre scopul predării religiei *noastre* în şcoală, cuvânt care în forma cea mai lapidară să servească şi pedagogia şi ortodoxia, armonizându-le în duh şi metodă? Căci în vreme ce protestantul vrea să se ridice ca un răsvrătit până la tronul lui Dumnezeu pentru a-i cere socoteală, romano-catolicul suprimă veleităţile omului, chiar fireşti şi îndreptăţite de ar fi, reprimă insul de dragul totalităţii, iar pe Dumnezeu îl coboară cu maiestatea la înălţimea scaunului papal, fiind cel mult patronul tendinţelor politice, sociale şi chiar economice ale acestuia, pe când ortodoxul Îl priveşte ca stăpân atotmilostiv, care de sus caută cu iubire şi coboară tot darul şi toată darea cea bună prin harul Său divin asupra insului ca să devie cetăţean conştient, înoit şi înălţat, şi sfinţit al împărăţiei lui Dumnezeu, iar societatea, obştea credincioşilor colaborând prin harul de sus pentru a ajuta pe ins să-i fie folositor, armonizându-se astfel individul cu societatea, ca împreună să zidească între oameni împărăţia lui Dumnezeu, care totuşi „nu e din lumea aceasta", deci nu după chipul celor politice. Să mai punem la acestea şi firea poporului nostru, care deşi ortodox ca şi Ruşii, Grecii, Bulgarii, Sârbii etc. se deosebeşte fundamental de ei. N'are nici misticismul haotic al Slavilor, nici pasiunea dogmatică a Grecilor, ci o mijlocie blândă şi armonizată chiar ca duhul ortodoxiei. Ortodoxia este atitudine de viaţă, precisă, hotărâtă. Şi atunci iată că formula vagă a protestanţilor, ca şi cea despotică a romano-catolicilor, nu se potriveşte la ortodocşi şi mai ales la Românii ortodocşi. Şi dacă mai considerăm şi faptul ştiinţific, că un caracter nu se formează, ci se desvoltă pe un fond atavic, va trebui să ajungem la o formulare corăspunzătoare a scopului învăţământului religios ortodox român în şcoală. Când toţi propoveduitorii de religie ortodoxă vor fi convinşi că noi avem să urmărim desvoltarea sub cer românesc a une

Nu e posibil să restrângem ori să eliminăm din şcoala secundară studiul religiunei, pentrucă altă putere mai eficace şi mai salutară de a forma caractere decât religia străbună nu avem.

Puterea de voinţă nobilă ori o formăm în şcoale şi în special în şcoala secundară prin credinţa în Dumnezeu, ori nu o mai formăm niciodată.

Puterea de voinţă nobilă paralizată în anii cei mai frumoşi, aceia pe băncile şcoalei secundare, nu mai învie niciodată.

Nu putem exclude din şcoale secundară pe Mântuitorul lumii care ni-a spus lapidar: „Fără mine nu puteţi face nimic".

Nu noi preoţii dorim pentru interesele noastre să menţinem şi să intensificăm învăţământul religios în şcoalele secundare, ci chiar cea mai crudă realitate pretinde ca aşa să fie.

Dr. G. L. Munteanu: *Epistola Sf. Apostol Pavel către Galateni,* Comentar, Cluj, Tip. Eparh., 1940. Pg. 132. Preţul?

Este un studiu amănunţit al păr. prof. Dr. G. L. Munteanu dela Academia teologică ortodoxă română din Cluj, arătând în Introducere Bibliografia operelor consultate, după care urmează expunerea documentată a Epistolei, scrise către Galateni, de marele Apostol al neamurilor. Studiul ne înfăţişează: Ce era provincia Galatea; ce era poporul galatenilor, căruia Apostolul le propovăduieşte, pentru întâia oară, creştinismul, pe la anul 51—52; motivul şi împrejurările în care s'a scris această Epistolă; scopul, timpul, locul autenticitatea, cuprinsul şi împărţirea Epistolei.

Comentarul, după aceasta, cercetează: părţile apologetice, dogmatice şi parenetice ale propovăduirii apostolului, precum şi argumentele, bune sau greşite, aduse de diferiţii comentatori, români şi străini, ai Epistolei către Galateni.

Cartea părintelui Munteanu este cât se poate de potrivită pentru toţi cei ce doresc să adâncească problemele pauline.

*

Dr. G. L. Munteanu: *Paradisul biblic, Căderea protopărinţilor în păcat,* Studiu exegetic, Cluj, Tip. Eparh. 1940. Pg. 148. Preţul?

A înlătură, pe cât omeneşte e posibil, întunerecul necunoşterii, cu privire la începutul vieţii umane pe pământ, este o problemă asupra căreia stăruesţe şi studiul de faţă. De unde este omul? De unde păcatul şi suferinţa? etc. Povestirile *biblice* dau răspuns la aceste întrebări, „puse atât de omul antic, cât şi modern". Răspunsul „care-şi reduce originea direct *la Dumnezeu,* face lumină în cea mai întunecată parte a existenţei omeneşti... Or ce argumente s'ar aduce (de o anumită ştiinţă omenească), nu se poate dărâma realitatea istorică, că omul este creatură divină, înzestrat cu viaţă fizică şi sufletească..."

Studiul aprofundează *două* povestiri biblice: Locul de reşedinţă al primilor oameni (Raiul), şi Căderea protopărinţilor în păcat: cunoaşterea lor are aceeaş importanţă, ca şi cunoaştere evangheliului lui Hristos.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Miercuri, 14 Mai a. c. la Bucureşti, pentru a participa la şedinţa solemnă a Academiei Române din 15 Mai, în care s'a făcut comemorarea profesorului defunct Nicolae Iorga — şi pentru a rezolvi mai multe chestiuni bisericeşti importante; Sâmbătă, 17 Mai a. c. I. P. S. Sa s'a întors la reşedinţă. —

Joi, 22 Mai a. c. I. P. S. Sa a plecat din nou la Bucureşti, pentru a participa la şedinţa Academiei Române în care domnul profesor Nichifor Crainic şi-a ţinut discursul de recepţie despre Octavian Goga — şi pentru a rezolvi câteva chestiuni bisericeşti. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă Vineri, 23 Mai a. c.

Salutul drapelului ţării. Prin decret-lege se stabilesc următoarele: La trecerea drapelului ţării, însoţit de un detaşament de trupe sau numai de gardă, trecătorii trebue să se oprească şi să facă front; bărbaţii vor sta descoperiţi. Toţi trecătorii sânt îndatoraţi să rămână în această poziţie până când garda cu drapelul va fi trecut. Neobservarea acestor dispoziţii se pedepseşte potrivit art. 216 din codul penal.

Dela Liga Culturală. Implinindu-se 93 de ani dela adunarea memorabilă din *3/15 Mai 1848,* de pe Câmpia Libertăţii, Liga Culturală secţia Bucureşti a organizat o şezătoare comemorativă cu concursul Societăţii scriitorilor şi al Corului „Carmen". Vicepreşedintele Ligii, dl Şt. Pop, deplângând moartea preşedintelui Ligii, a profesorului N. Iorga, rosteşte cuvântul comemorativ. Vorbitorul stăruesţe asupra ideii de libertate, din care se desprinde şi învăţământul unităţii româneşti, neamul fiind asămănat cu un copac care sufere când o ramură îi este tăiată. Dl I. Lugojanu, membru în comitet, şi-a desvoltat apoi conferinţa: „Priviri în trecutul nostru", încheind cu elogiul solidarităţii între tineri şi bătrâni. După corurile executate cu măestrie şi însufleţire de societatea corală „Carmen", a urmat seria recitărilor din lucrările proprii ale scriitorilor noştri, îndelung aplaudaţi de sala arhiplină dela Ateneul Român.

„Ziua Mamei" în Sibiu. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, filiala *Sibiu,* a organizat în sala mare a prefecturii judeţene, în ziua de 21 Mai 1941, ora 11 a. m. un reuşit festival de „Ziua Mamei". La această sărbătoare şi-a dat concursul corul mixt al Şcoalei normale „A. Şaguna", executând sub conducerea păr. prof. Gh. Şoima, mai multe impresionante coruri. Conferinţa, interpretând ce însemnează pentru noi serbarea «*Zilei Mamei*» în aceste timpuri de restriştе şi sbuciumări, a fost rostita de dna *Lucia Cosma* şi ascultată cu viu interes de numerosul public asistent. Eleve din cl. a 8-a a liceului „Domniţa Ileana" au recitat versuri ocazionale, după care a urmat, ca şi în anii precedenţi, premierea celor mai bune lucrări ale elevelor.

Noul rege al Croaţiei. Coroana Croaţiei a fost oferită, de o delegaţie croată condusă de Dr. Ante Pavelici, Regelui împărat Victor Emanuel a IIII-lea, pentru a fi atribuită unui principe al casei de Savoia. Regele-împărat a desemnat pe nepotul său, *Aimone di Savoia-Aosta, Duce de Spoleto,* ca rege al Croaţiei independente. Noul rege va pleca la Zagreb spre a fi încoronat. Mare entuziasm în capitala croată.

Acceptarea unui legat. Academia Română, în şedinţa de deschidere a sesiunii generale din acest an, a acceptat legatul ce i l-a lăsat regretatul ei membru *Nicolae Titulescu.* Legatul e format din o moşie de aproximativ 100 hectare în comuna Tituleşti, judeţul Olt, şi din casele de pe moşie, ale cărei venite sânt destinat pentru un premiu de drept internaţional, ear casele pentru înfiinţarea unei biblioteci poporale.

Aniversare. Absolvenţii liceului „Gh. Lazăr" din Sibiu, seria 1931, îşi serbează aniversarea de zece ani dela terminarea liceului, în *9 Iunie 1941* (a doua zi de Rusalii). Intâlnirea se va face la ora 9 dimineaţa în liceul „Gh. Lazăr".

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 25 Maiu 1941, va predica părintele *Ioan Albu.*

Nr. 270/1941 (33) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Răchita,** cu filia **Strungari,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul de paroh, dela stat.
2. Un dublu decalitru porumb sfârmit dela fiecare casă.
3. Una zi de lucru dela fiecare casă.
4. Veniturile stolare obişnuite în parohie.
5. Casă parohială după moartea C. Pr. pensionat Ioan Ghişa. (Casa parohială este donată parohiei de către Pr. I. Ghişa, care şi-a rezervat uzufructul).

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 28 Aprilie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Nr. 43/1941 (38) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă generală, că Consiliul parohial al bisericii ortodoxe române din Corbi, judeţul Făgăraş, dă în licitaţie publică, cu oferte închise, următoarele lucrări la biserică:

a) Reparaţie la acoperiş şi aşezarea în var a 2500 ţiglă nouă;

b) Spoitul bisericii pe afară şi înăuntru;

c) Vopsitul ferestrelor şi uşilor.

Planul şi devizul se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Concurenţii îşi vor înainta oferta până *la 9 Iunie 1941,* urmând ca imediat să înceapă lucrarea.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai multă încredere.

Spesele de deplasare, privesc pe meşteri.

Corbi, la 18 Mai 1941.

Consiliul parohial:
Preot **Nicolae Ţeţiu**
adm. parohial

Nr. 244—1941 [37] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Reciu, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare statorite în protopopiat.
3. Sesiune parohială: 7 jugăre 49 st. p. arător şi 2 jug. 631 st. f. fânaţ.
4. Câte 10 litri vin de familie şi 5 litri dela văduvi, — până când se va face via parohială.
5. Folosinţa cimitirului de 675 st. p.
6. Până la zidirea casei parohiale, chirie după învoială.
7. Pe lângă soarta de lemne ce se dă locuitorilor din comună, va primi una soarte de lemne în plus — gratuit.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta, în termenul fixat, oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

---

kalokagathii spiritualizate şi minunat stilizate de bizantini, deci *desvoltarea* şi nu formarea şi nu a unui caracter oarecare, ci a unui *caracter creştin ortodox român care să practice conştient şi integral ortodoxia,* vom ajunge să avem ceeace încă nu avem în măsura cuvenită: *educaţia!* Iată dece din primul meu an de profesură am pledat pentru o întoarcere la noi înşine, pentru o *pedagogie ortodoxă.* Iată dece am cerut să ni se dea o psihologie religioasă ortodoxă a Românului. Pentru această pedagogie ortodoxă şi românească am dat câteva sugestii în lucrarea *„Către elevii mei"* şi pentru a arăta cum se poate face educaţie religioasă în şcoală, alte sugestii practice în lucrarea *„Educaţie prin Religie"*, care apare acum în „Revista Teologică", ambele bazate însă numai pe experienţa mea, ceeace îmi pare prea puţin. Drumul deschis astfel, va trebui continuat şi atunci toată lumea va înţelege cât de adevărat e cuvântul, că instrucţia în ortodoxie e numai mijloc pentru educaţia religioasă şi se va pune mai mult apăs pe educaţie şi prin aceasta învăţământul religios firesc va ajunge activ, — viaţă pentru viaţă şi nu numai un obiect oarecare de studiu!

4. Să spun ceva şi despre manualele de religie din şcoala secundară.

Ardelenii foloseau manuale quasimonopolizate de autorităţile eparhiale la cele mai multe clase şi făceau bune servicii. *Istoria Biblică a V. şi N. Testament* de arhim. Dr. Ilarion Puşcariu pentru cl. I şi II, prin respectul adevărului biblic în duh şi literă, prin claritatea împărţirii materiei, prin simplitatea stilului şi frumoasa execuţie tehnică, dar mai ales prin faptul, că nu făcea de prisos pe profesor, care trebue să ştie face ce nu poate face nici cel mai bun manual, să ştie strecura în sufletul elevilor acel ceva insesizabil care să producă fiorii sfinţi ai luminii veşniciei, — se situează la loc de frunte. Nu stă la înălţimea acestuia, dar a fost bun manual şi cel de *Istoria Bisericii Creştine Universale şi Naţionale,* pentru cl. V şi VI al aceluiaş autor. Clar, dar mai sec, e şi *Catehismul* protopopului Dr. Simion Popescu, care avea ceva folositor şi plăcut pentru elevi: multimea de citate din Sf. Scriptură sub fiecare chestiune tratată. Greoaie din cale afară, fără simţ pedagogic, necorăspunzătoare pentru liceeni *Dogmatica* protopopului Gr. Pletosu şi *Apologetica* lui Calistrat Coca, cari mânuite şi de profesori nedibaci sau fără interes, făceau odioase orele de religie din ultimele două clase.

Despre manualele de Religie din V. Regat nu pot spune ceva deosebit.

După unirea cea mare, manualele de Religie răsar ca ciupercile după ploaie. Bucureştenii duc recordul! E curios, că în Ardeal aproape nu apar. Dovedeşte aceasta nepregătire? Incapabilitate? Nu, ci lipsă de case de editură. Editurile din V. Regat încăpuseră pe mânile câtorva asociaţii fără statute de autori, streini de învăţământul religios secundar mai ades, dar cu bune legături la ministerul Instrucţiunii, la Consiliul inspecterilor şi cu călduroase recomandaţii dela partidele politice. Autorii şi editorii încheiau întâi contracte exclusiviste şi apoi se puneau pe lucru. Alţi autori zadarnic băteau pe la uşi şi dacă încercau să editeze pe cheltuială proprie, riscau să rămână înglodaţi în datorii pe toată viaţa, fiindcă trusturile de cari vorbeam ştiau de cine să se folosească pentru ca marfa să se vândă „ca pânea caldă". Ce să caute Ardealul pe asemenea piaţă? A mai contribuit la aceasta şi instabilitatea programelor analitice. Ori un manual bun se lucră încet, se experimentează, se îmbunătăţeşte mereu şi apoi se publică, continuându-se ameliorarea cu fiecare ediţie nouă! Aceasta e concepţia ardeleană despre manual şi pentru aceasta împrejurările dela 1919 până azi n'au fost de loc prielnice.

Din Ardealul ortodox nu cunosc decât manualul de Istoria Bisericii Româneşti, cel mai bun manual secundar de Religie, dar cred că numai părintele Lupaş ar putea spune prin câte peripeţii a trecut şi cu el. Manuale bune şi generalizate în toată ţara a dat părintele Mihălcescu, actualul mitropolit al Moldovei. A scris manuale pentru toate clasele.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX Sibiu, 1 Iunie Nr. 23

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Religia chestie de sentiment?

Părerea că religia e chestie de sentiment o știam până acum susținută de unele concepții filosofice învechite, ostile religiei și o mai știam ca o părere de stradă a unor pseudo-intelectuali. Iată însă că azi ea e afișată chiar în anteproectul de lege pentru organizarea învățământului secundar, în art. 24, care, așezând-o la urma dexterităților, declară că religia va fi predată *«nu ca obiect de studiu, ci ca morală sau credință creștină»*. Ținând cu bucurie isonul acestei păreri, dl Pamfil Șeicaru nu mai ostenește să facă în ziarul «Curentul» o teologie ciudată care convine oricărui om căruia îi este «indiferentă religia căreia aparține», numai acelora cari vreau să fie creștini, cari sunt convinși de o revelație dumnezeiască pe care țin să o cunoască, nu le poate conveni.

Teoria că religia este o chestie de sentiment e o amabilă descotorosire a celor ce profesează o domnie absolută a rațiunii necredincioase, de prezența neplăcută a religiei. Rațiunea nu vede nicăiri pe Dumnezeu; rațiunea dimpotrivă ne spune că nu există Dumnezeu; ideea de Dumnezeu nu se poate susține în fața rațiunii. Dacă sentimentul se încăpățânează totuși să creadă și are trebuința unei religii, treaba lui! Suntem atât de generoși și-i mai permitem să se manifeste pe plan religios. Dar nu cumva să pretindă că ceeace simte el este adevărat, că el și nu rațiunea sunt în acord cu adevărul și că prin urmare rațiunea trebue să se smerească și să caute să afle drumul de-a cunoaște și ea adevărul cunoscut de sentiment. Sentimentul să tacă în fața rațiunii. Să recunoască că numai ea cunoaște adevărul, să se mulțumească a fi tolerat «să facă pe nebunul» și să roșească totdeauna în fața rațiunii suverane.

Iată cum cugetă acești teoreticieni ai religiei-sentiment. Religia aceasta nici n'ar trebui să existe după ei. Cei ce o mai cultivă, sunt biete ființe cari nu-și dau seama de contrazicerea în care se află. Pe măsură ce vor «progresa» în «cugetarea matură», vor alunga pe această cenușăreasă și din ultimul colț în care a mai fost tolerată cu o milă disprețuitoare.

Și cu aceste păreri despre religie vreau unii domni să facă educația tineretului! Dar cum vor mai lua în serios religia acești tineri, când vor vedea cum e socotită de «intelectualii maturi»?

A, știm! Domnii aceștia vor găsi în talentul lor oratoric și poetic — iar Românul e atât de meșter în înlocuirea realităților cu fraze — descrieri atât de înduioșătoare despre religia «ca iubire de oameni», «ca omenie», «ca bunătate a sufletelor» etc. etc. (vezi de pildă la dl Pamfil Șeicaru).

Insă «acea bunătate a sufletelor, puțina omenie în raporturile dintre oameni, mai puțina câinoșenie a vieții sociale», sunt lucruri atât de mari, atât de grele, cari nu pot fi înființate în suflete cu oratorie dulceagă, cu îndemnuri orale sau gazetărești. Cât suntem noi de oratori și de lacrimogeni, ar fi trebuit să facem până acum o lume românească desăvârșită ca a îngerilor din cer.

Trebue puse la temelia lor în sufletul tânărului convingeri tari ca granitul, zidite acolo cu o profundă seriozitate. Trebue arătat tânărului că toate ideologiile ateiste, naturaliste, hedoniste, sunt construcții găunoase ale superficialității și patimii omenești. Nu poate fi consolidat un suflet de tânăr în convingerea creștină despre lume până rămâne mereu un timorat în fața obiecțiunilor raționaliste. Așa cum nu poate păși cu încredere un copilandru, până nu și a încercat puterile în trântă cu adversarii săi, cari îl sfidează și nu și-a dovedit șieși și acelora că e mai tare. Trebue să probeze cu ajutorul catihetului la lumina rațiunii încheeturile învățăturii creștine și să se convingă despre rezistența lor și, peste potriveala lor cu adevărata rațiune, să vadă adâncimea lor pe care o intuește cu o viziune superioară cugetării discursive. De abia când a fost dus până acolo un tânăr, după ce a fost trecut prin probele raționale și când a fost obișnuit în funcțiunea acestei viziuni religioase directe, el stă tare pe picioarele lui.

Un tânăr liceean — în fața căruia rațiunea se înfățișează cu un prestigiu extraordinar de covârșitor — nu mai poate fi purtat pe cărări cari ocolesc chemările zonei fermecate a rațiunii, opăcit în fraze sentimentaliste. El are o psihologie cu totul diferită de a plugarului a cărui platoșe de gândire simplă n'a fost spartă de gloanțele întrebărilor raționaliste.

Cu tânărul trebue întrat curajos în câmpul de foc al rațiunii, pentru a-l trece dincolo de el, biruitor.

Desigur, religia nu e simplă teorie pentru minte, precum nu e nici simplu sentiment sau voință. Ea e mai adâncă decât acestea, dar le angajează pe toate acestea.

Religia se cere cunoscută, reflectată, întemeiată în fața judecății. Cum vei simți trebuința de-a o practica dacă nu o vei cunoaște? Ignoti nulla cupido, spune un dicton profund adevărat. Religia creștină, ca religie revelată, are să spună ceva deosebit omului din partea lui Dumnezeu. Copilul trebue să afle despre Iisus Hristos, cine a fost El, care e rostul venirii Lui pe pământ. Cum va afla despre acestea, dacă religia e socotită că nu are nici o consistență de învățături și fapte istorice, ci e un lucru moale, fără oase, fără reliefuri, o vagă și oarbă mișcare a nervilor și a sângelui?

Religia fiind mai adâncă decât o teorie intelectuală, și decât simțirea și voința, fiind o convingere din viziune, dar o convingere și o viziune despre realități obiective, reliefate — deci de luat la cunoștință, — catehetul trebue să se înfățișeze elevilor nu ca un simplu profesionist, sau orator sentimental, ca un cărăuș cu roaba al unor grămezi de cunoștințe luate dintr'un loc și puse într'altul, sau ca un chițibușar al logicei, ci, peste toate acestea, transfigurând acestea, ca un om al unei adânci și cutremurătoare convingeri. Numai de o va avea pe aceasta și va trăi în școală din ea, se vor molipsi și copiii de ea, vor fi purtați, cu ajutorul învățăturilor și al logicei, în lumea ei, vor fi puși în nemijlocită legătură vizionară cu ordinea cerească.

D. STĂNILOAE

Deschiderea Adunării Eparhiale a Vadului, Feleacului și Clujului

Scriam în numărul precedent al foii noastre că Adunarea Eparhială a Episcopiei Clujului a fost convocată pe Duminecа Samarinencii (18 Maiu a. c.).

Știri proaspete, primite de peste noul hotar, anunță că în Dumineca fixată, P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* a săvârșit sf. Liturghie arhierească în măreața Catedrală din Cluj, înconjurat fiind de toți fruntașii clerului.

După rugăciunea de invocare a Duhului Sfânt, deputații eparhiali au trecut în localul reședinței episcopale. Solemnitatea a început în acordurile Troparului Invierii. A urmat apoi

Cuvântarea P. Sf. Episcop Nicolae Colan

Domnilor deputați și iubiții mei fii sufletești, **încă suntem învăluiți în lumina praznicului învierii, al cărui imn de biruință ne stărue în inimi.** *De aceea adun toate simțirile legate de Mântuitorul praznic în creștinescul și străbunul salut, zicându-vă:* **Hristos a înviat!**

(Răspunsul spontan: **Adevărat, că a înviat** *— ieșit din inimele tuturor celor de față și într'un glas, a fost mărturisirea nezdruncinată în Invierea aevea).*

Și cuvântul arhieresc a continuat după datină să depene recapitularea momentelor mai însemnate petrecute în viața Eparhiei, dela ultima adunare până în ziua de astăzi.

Subliniază faptul, că ne găsim la o mare cotitură în istoria neamurilor.

Până acum a voit Dumnezeu ca acest colț de pământ să fie scutit de obuze.

In deosebi noi Românii am fost despărțiți și împărțiți.

Ne-am recules repede prin nădejdea în purtarea de grije a lui Dumnezeu, care prin Biserica Fiului Său ne-a întărit întru necazuri și ne-a ținut drepți în izbelișteа furtunilor năpraznice.

Toate neamurile își pun nădejdea în Dumnezeu, dar în sânul neamului nostru se pare că nicidintr'un loc și puse într'altul, sau ca un chițibușar al logicei, ci, peste toate acestea, transfigurând acestea, ca un om al unei adânci și cutremurătoare convingeri. Numai de o va avea pe aceasta și va trăi în școală din ea, se vor molipsi și copiii de ea, vor fi purtați, cu ajutorul învățăturilor și al logicei, în lumea ei, vor fi puși în nemijlocită legătură vizionară cu ordinea cerească.

D. STĂNILOAE

Deschiderea Adunării Eparhiale a Vadului, Feleacului și Clujului

Scriam în numărul precedent al foii noastre că Adunarea Eparhială a Episcopiei Clujului a fost convocată pe Duminecа Samarinencii (18 Maiu a. c.).

Știri proaspete, primite de peste noul hotar, anunță că în Dumineca fixată, P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* a săvârșit sf. Liturghie arhierească în măreața Catedrală din Cluj, înconjurat fiind de toți fruntașii clerului.

După rugăciunea de invocare a Duhului Sfânt, deputații eparhiali au trecut în localul reședinței episcopale. Solemnitatea a început în acordurile Troparului Invierii. A urmat apoi

Cuvântarea P. Sf. Episcop Nicolae Colan

Domnilor deputați și iubiții mei fii sufletești, **încă suntem învăluiți în lumina praznicului învierii, al cărui imn de biruință ne stărue în inimi.** *De aceea adun toate simțirile legate de Mântuitorul praznic în creștinescul și străbunul salut, zicându-vă:* **Hristos a înviat!**

(Răspunsul spontan: **Adevărat, că a înviat** *— ieșit din inimele tuturor celor de față și într'un glas, a fost mărturisirea nezdruncinată în Invierea aevea).*

Și cuvântul arhieresc a continuat după datină să depene recapitularea momentelor mai însemnate petrecute în viața Eparhiei, dela ultima adunare până în ziua de astăzi.

Subliniază faptul, că ne găsim la o mare cotitură în istoria neamurilor.

Până acum a voit Dumnezeu ca acest colț de pământ să fie scutit de obuze.

In deosebi noi Românii am fost despărțiți și împărțiți.

Ne-am recules repede prin nădejdea în purtarea de grije a lui Dumnezeu, care prin Biserica Fiului Său ne-a întărit întru necazuri și ne-a ținut drepți în izbelișteа furtunilor năpraznice.

Toate neamurile își pun nădejdea în Dumnezeu, dar în sânul neamului nostru se pare că nici-odată inima n'a bătut și nici nu s'a împreunat într'o mai frățească nădejde și rugăciune ca și acum. De pretutindeni, cei răsleți cu trupul și ca număr, dar nu cu sufletul, se împreună în aceiași rugăciune și nădejde în purtarea de grije a Bunului Părinte Ceresc. Și nu este arătare și chip minunat sub soare și chiar dincolo, decât o obște în atitudine de rugăciune și cu privirile țintuite pe bolta aceleiași nădejdi în Dumnezeu Mântuitorul și de grije purtător.

Cum am mai fost, suntem iarăși alături, cărturari și țărani, în nezdruncinată frăție și în acest duh s'a încheiat anul nostru bisericesc și de gospodărire bisericească.

Aci la centru ne-am dat silința să vedem de necazurile tuturor fiilor Bisericii noastre.

Cuvântul care l-a rostit odinioară dumnezeescul Apostol Pavel, zicând: **Care se smintește și eu să nu mă aprind! (de grija mântuirii lui)** *— păstrând proporțiile cuviincioase și deosebirea asemănării, pot să-l rostesc și eu — căci orice sminteală în cele ale mântuirii, Bisericii și păstorilor ei încredințată, ori de unde mi-a venit știrea ei, m'a aprins de grija împlinirii rostului dela Dumnezeu dat mie întru păstorirea turmei celei cuvântătoare.*

Bună parte dintre smintele și necazuri au fost pricinuite din lipsa de preoți.

Altă greutate am întâmpinat din lipsa de cateheți. Dar și aceasta ne-am străduit să o plinim. Acolo, unde n'am putut trimite, ca să rămână preoți și cateheți pentru creșterea în dreapta credință a tineretului, am trimis să rămână cuvântul scris. Spre acest scop am tipărit trei manuale de religie pentru școlile poporale, frumos și înțelept alcătuite de Părintele Prof. Fl. Mureșanu.

Pentru gospodărirea sufletească am mai trimis la propoveduire și alte cărți, pe care le-am scos cu mari sacrificii și dintre care, potrivit făgăduinței, ca în fiecare an, la adu-

narea eparhială, şi acum vă stau mărturie aci pe aceasta masă: **Viaţa Mântuitorului nostru Iisus Hristos** *povestită pe înţelesul tuturor (339 pag.) de Prof. dr. G. L. Munteanu;* **La răscrucea vieţii** *(pag. 100) de dr. Eug. Nicoară şi broşura:* **Din vieţile Sfinţilor Antonie cel Mare, Macarie Egipteanul şi Efrem Sirul** *de preot* **Fl. Mureşanu.**

Paralel cu grija de cele sufleteşti n'am nesocotit nici cele materiale, ci le-am apărat.

Planuri pentru viitor? In vârtejul istoriei actuale cine ar îndrăzni să facă!

Totuşi stăruim asupra unuia şi anume, asupra planului referitor la şcolile confesionale. *In momentul de faţă* **nu avem nici una,** *afară de Academia teologică. Şi aceasta nu din pricină că nu ne-am fi cerut dreptul de a le avea.*

Este o poruncă şi încă dela Hristos: *de a-i învăţa pe oameni cuvântul Evangheliei mântuitoare şi a-i zidi pe stânca tare a credinţei. Dar cum va crede cineva de nu va auzi şi cum să audă dacă nu i se va propovedui. Iată izvorul de drept divin al Bisericii şi al şcoalelor sale.*

In şcoli numai Biserica lui Hristos, pe care nici porţile iadului nu o vor sfărâma, poate lucra minuni!

Dar bine să luăm seama, că Evanghelia nu-i numai un loc de refugiu unde să-ţi cauţi scăparea. Nu! Ci Evanghelia este un duh de viaţă nouă şi ea pretutindeni, în toate domeniile vieţii, trebue să-şi judece puterea ei zidítoare.

La rezolvirea chestiunilor şcolare sunt sigur că voi avea concursul cucernicei preoţimi şi al iubiţilor mei credincioşi mireni.

De încheere, P. S. Sa aduce cuvenitul omagiu de pioasă amintire membrilor adunării eparhiale cari nu mai sunt printre cei vii. Mulţumeşte preoţilor, colaboratori apropiaţi şi de mai departe, cât şi celor care au ţinut să înalţe sărbătoarea acestei adunări eparhiale pe care o declară deschisă.

După cuvântarea P. Sf. Sale, s'a făcut apelul nominal. Prezentându-se numai 13 deputaţi eparhiali — 10 clujeni şi 3 orădeni — Adunarea nu s'a putut constitui în regulă şi şedinţa a fost închisă.

Deputaţii eparhiali au fost oaspeţii P. Sf. Episcop Nicolae Colan la masa de amiazi, iar seara au luat parte la concertul religios dat în Catedrală de Corul Episcopiei.

Alegere de episcopi

Membrii Congresului naţional bisericesc, delegaţi ai tuturor eparhiilor bisericii noastre, sânt invitaţi să se prezinte, la data de **3 şi 4 Iunie 1941,** *în colegiu electoral în capitala ţării, pentru a participa la alegerile de episcopi în scaunele vacante dela* **Caransebeş şi Argeş.**

Nr. 7867/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii preotului Zenovie Popovici dela parohia Satulung, prot. Braşov, decedat la 24 Martie 1941, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoţesc de Lei 40,000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 24 Mai 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Organizaţi Reuniuni de femei

Religia în şcoala secundară

Presa din Ardeal răspunde tentativei de eliminare a învăţământului religios din şcoala secundară

Biserica şi Şcoala, revista oficială a Episcopiei Aradului, în Nrul 20 dela 18 Mai 1941, se ocupă din nou cu vederile greşite ale dlui P. Şeicaru, privitor la religie în şcoala secundară, şi scrie:

Articolul dlui Şeicaru pare a se fi inspirat din anteproectul decretului lege pentru organizarea şi funcţionarea şcolilor secundare şi teoretice, ajuns între timp în discuţia profesorilor secundari. **In acest antreproect religia este scoasă din rândul obiectelor de studiu şi orele de religie sunt reduse dela două la una pe săptămână.** *Iată ce scrie în art. 25 al. 5:* «*In liceu religia se predă pe un plan mai ridicat, ca şi în gimnaziu, dar în acelaş fel, adică nu ca un obiect de studiu, ci ca morală şi credinţă creştinească, folosindu-se în contact strâns cu biserica*«.

Noi suntem împotriva scoaterii religiei din rândul obiectelor de studiu, deoarece principiul acesta este anticreştin şi antipedagogic. Religia se cere aşezată **în fruntea** *obiectelor de învăţământ, aşa dupăcum a decretat-o însuşi dl gen. I. Antonescu. Şcoala clasică şi educaţia integrală se face prin instrucţie şi morala prin religie.*

Religia se ocupă cu principiile cele mai serioase, cu adevărurile cele mai mari şi cu întrebările cele mai grele. Iată de ce studiul ei reclamă cel puţin **două** *ore pe săptămână, în toate şcolile.*

Nu ne vom opri însă numai aci. Intrucât este actuală reforma învăţământului secundar, vom merge mai departe şi vom exprima anumite deziderate, care, **pentru liniştea ţării şi pacea generaţiilor,** *este necesar să le aibă în vedere legislatorii. Anume:*

1. Intâi de toate să se înlăture ateismul din şcoală. S'a cerut de multă vreme să se înlăture profesorii atei din învăţământ. N'au ce căuta în şcoala românească.

2. Să se înlăture din manualele de şcoală «ipotezele« materialiste despre lume şi viaţă. Ele pricinuesc elevilor confuzii grave şi desorientări sufleteşti cu greu de corectat.

3. Să se înfiinţeze şi organizeze capele religioase în toate şcolile secundare şi universitare.

Fiecare şcoală secundară şi universitară, unde se pune serios problema educaţiei integrale, este necesar să-şi aibă capela şi duhovnicul său.

4. De altă parte, profesorului de religie, care e păstorul şcoalei, să-i stea în ajutor toţi ceilalţi profesori. In special profesorii şi profesoarele să-şi conducă pe clase elevii (sau elevele) la biserică şi să-i supravegheze. Nu poţi face educaţie fără exemple bune.

De ani de zile se strigă că «Şcoala noastră n'a avut sutlet». Nici nu-l va avea fără de religie. Aşa dupăcum Dumnezeu prin atotputernicia Sa a făcut din haos cosmos, aşa religia formează şi eliberează sufletul — liber, creator şi nemuritor, — din cătuşele materiei.

*

Legea Românească dela Oradea-Beiuş, în numărul său din 15 Mai 1941, face reflecţii deplin motivate, semnate de părintele protopop Petru E. Papp, împotriva părerilor din ziarul Curentul dela 28 April a. c. Reţinem următoarele pasagii:

Ce e un profesor de religie? E preotul, care n'are altă preocupare şi nici nu trebue să aibă, decât îngrijirea de tineretul şcolar, încredinţat lui pentru a fi educat şi îndrumat pe căile cele mântuitoare de suflet. Şcoala şi catedra e parohia profesorului de religie.

Să propoveduiască de pe catedră cu elan şi convingere învăţăturile Mântuitorului şi să le înrădăcineze cât mai adânc în inima viitorilor buni credincioşi.

Să-şi organizeze elevii în societăţi religioase. Să fie cu ei în Dumineci şi sărbători ţinându-le exortări, să-i conducă la biserică servind sfânta liturghie şi rostindu-le predici. Să-i spovedească şi cuminece măcar de 5 ori pe an, ear în postul mare să le facă liturghia înainte sfinţită, cum se obişnueşte la şcolile din Beluş şi alte şcoli din Ardeal. Să supravegheze cărţile, ce le citesc elevii şi să-i cerceteze pe la locuinţele lor.

Nu numai că e necesar să avem două ore de religie de fie care clasă, ci întreg învăţământul religios să treacă sub controlul efectiv al bisericii, autoritatea chemată să fie prezentă, ori unde e vorba de educaţia fiilor ei.

Fiindcă numai aşa va veni reînvierea religioasă, şi prin ea reînvierea noastră naţională.

Aceste două reînvieri sunt singurele necesităţi care vor da elemente capabile societăţii româneşti, dle Pamfil Şeicaru.

Veniţi de Rusalii la congresul Oastei

— De Rusalii se va ţinea la Sibiu al 9-lea congres anual al Oastei Domnului. — Participanţii vor avea prilej de mari bucurii sufleteşti – Prin purtarea de grijă a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, ministerul comunicaţiilor a acordat o reducere de 75% pe C. F. R. pentru congresul Oastei —

Scriem aici o veste de bucurie pentru toţi ceice iubesc şi sprijinesc mişcarea misionară ortodoxă «*Oastea Domnului*» de sub patronajul şi conducerea I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*. De Rusalii ostaşii Domnului de pretutindeni pornesc din nou spre cetatea Ortodoxiei din Ardeal, la al 9-lea congres al Oastei. Şi ei vin, la această mare întâlnire frăţească, cu atât mai mult dor, cu cât că, din cauza grelelor împrejurărilor, anul trecut Oastea Domnului nu şi-a putut ţinea congresul. Pentru a uşura cât mai mult cheltuelile de drum şi pentru a înlesni venirea a cât mai multor preoţi şi credincioşi la marile bucurii sufleteşti dela congresul Oastei, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a stăruit şi a obtinut a reducere de 75% pe C. F. R.

Am trecut şi trecem prin grele încercări, ca neam şi ca indivizi. Sufletele ne sunt sbuciumate şi răvăşite de necazuri şi suferinţi naţionale şi personale. Acum avem şi preoţii şi poporul mai multă nevoe de întărire sufletească, prin o mai caldă rugăciune şi apropiere de Domnul Isus. De aceea marele congres al Oastei Domnului, care se ţine de Rusalii la Sibiu, este un prilej minunat de înălţare sufletească şi întărire a credinţei şi dragostei frăţeşti, în baia cerească a bucuriilor sfinte.

In numărul trecut al gazetei noastre s'a publicat *Convocarea* pe care ne-o face I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* pentru congresul Oastei Domnului. Cucernicii preoţi cari nu pot răspunde personal la această convocare a Ierarhului nostru, fac cel mai bun lucru îndemnând pe credincioşii lor, fie că sunt ostaşi ai Domnului, fie că nu sunt, să vină de Rusalii la Sibiu. Să le explice că pe tren vor plăti numai un sfert din preţ, adecă vor scoate la plecare o jumătate de bilet până la Sibiu şi apoi tot cu acelaş bilet se vor întoarce.

In felul acesta, mai ales cucernicii preoţi din judeţele mai apropiate din Sibiu, vor reuşi să vină cu mai mulţi credincioşi la Sibiu. E vorba de un pelerinaj rar, cu bucurii duhovniceşti alese, la care un preot să-şi aducă cât mai mulţi din fiii săi sufleteşti.

Veniţi deci de Rusalii la Sibiu! Veniţi cât mai mulţi să ne unim rugăciunea fierbinte către Tatăl ceresc, ca să ne ierte păcatele pentru cari a suferit şi sufere neamul atât de mult! Veniţi să ne strângem în jurul înaltului Ierarh.

Problema iudaismului. — S'a inaugurat, recent, la Frankfurt pe Main, *Institutul pentru cercetarea problemei iudaismului,* cu misiunea să pregătească materialul ştiinţific, pe baza căruia mişcarea, în această problemă, să fie sistematic condusă la victoria finală.

Lupta împotriva iudaismului a fost stânjenită, până acum, prin faptul că n'a existat un Institut central, unde lucrarea să fie temeinic organizată, — astfel antisemitismul erà mai mult propagandistic, de cât ştiinţific.

Noul institut, care a luat fiinţă în Germania, este condus de dl *Alfred Rosenberg,* vestit doctrinar, însărcinat de Conducătorul Reichului cu educaţia şi pregătirea poporului german în cadrul naţional-socialist.

Un colaborator al celuice dirigează Institutul a scris cu acest prilej următoarele:

Antisemitismul este o problemă, care a preocupat toate popoarele Europei, din momentul când primul jidov a călcat Continentul nostru. Din timpurile antice, până azi, jidovul a constituit cel mai mare pericol pentru popor şi stat. Deşi câteodată erau provizoriu excluşi, jidanii reveneau în scurt timp cu şi mai mare putere; pătrundeau în toate straturile poporului, câştigau teren nou şi astfel deveneau fermenţii descompunerii. Jidovii sperau, că generaţiile viitoare, care nu vor mai trăi în mizerie şi suferinţă, le vor uita relele şi astfel le va da posibitate să continue jocul lor distructiv, nederanjaţi. Nu încetau să aducă argumente din istoria lor şi să susţină adevărul, aşa cum îl prezentau ei. Şi astăzi jidanii încearcă acelaş lucru. Prin minciună şi calomnie, vreau să convingă lumea, că lupta ce se duce contra lor, este nedreaptă. Experienţele ce le-am făcut, ne-au întărit atât din punct de vedere politic, cât şi din punct de vedere sufletesc, încât şi generaţiile viitoare vor fi stăpânite de aceleaşi idealuri ca noi astăzi: excluderea evreilor total şi definitiv, din viaţa popoarelor europene. Acesta este scopul, şi nu vom ceda până nu-l vom atinge. Deaceea era necesară înfiinţarea unui Institut pentru cercetarea problemelor evreeşti.

Institutul va aduna material despre metodele iudaismului din toate arhivele şi documentele cunoscute în istorie. La dispoziţia sa se găsesc astăzi importante arhive jidoveşti din Viena, Berlin, Praga, Paris, Varşovia etc. E de ajuns să amintim arhivele casei Rotschild şi ale alianţei izraelite universale. Orce material, propuneri, critici din partea celorce doresc să contribue la resolvarea problemei, se primesc la Institutul înfiinţat.

Cetitorii din România sânt invitaţi să urmărească activitatea Institutului şi să comunice documente sau amănunte în posesia cărora se află, contribuind cât mai des la munca pornită ce urmăreşte excluderea definitivă a jidovilor, pe urma cărora am avut şi avem de suferit.

Punerea pietrii fundamentale a bisericii din Budila

Ridicarea unui nou lăcaş de închinare într'o cómună, este în aceste vremuri, când nimeni nu îndrăzneşte să mişte o piatră din loc, când peste neamul nostru s'au abătut atâtea dureri, nu numai un act de curaj şi râvnă apostolică din partea slujitorilor altarului, ci şi o dovadă că neamul nostru nu se lasă copleşit de această durere şi aşteaptă cu încredere în Dumnezeu zile mai bune şi mai senine pentru destinul lui.

O astfel de faptă vrednică de laudă au săvârşit credincioşii noştri din comuna *Budila,* protopopiatul Braşov, în frunte cu parohul lor, cari au început a ridica o nouă biserică.

Duminecă 18 Mai a avut loc solemnitatea punerii pietrii fundamentale. Slujba sfinţirii a fost săvârşită de un sobor de 9 preoţi în frunte cu părintele Dr. N. Stinghe, asistat de preoţii: Modroi, Greceanu, V. Coman, Banciu, S. Curcubătă, T. Ţigoiu, Stelea, şi parohul comunei Iordan Curcubătă.

A fost de față prefectul județului colonel D. Craiu, Ioan Moșoiu, dir. lic. „A. Șaguna", arhitectul V. Gavrilescu și alți intelectuali din comunele învecinate.

După serviciul divin și după citirea hrisovului așezat în temelie, S. Sa Păr. Stinghe arată importanța mare a acestei solemnități prin care se ridică un nou altar al lui Dumnezeu și al neamului.

S. Sa laudă apoi munca neobosită și curajoasă a parohului local, care n'a pregetat nici o jertfă numai să-și vadă bătrânețele încununate cu o astfel de operă. Păr. Iordan Curcubătă a ridicat acest sat din punct de vedere economic, religios, cultural și național. Intr'o comună, cu populație numeroasă minoritară, a reușit să ridice pe seama românilor o frumoasă „Casă culturală", o cooperativă românească, ear acum s'a apucat de zidirea noii biserici.

Văzând că cei 500.000 lei câți i-a putut chivernisi și colecta dela credincioși nu-i ajung, *a făcut un gest de largă și pilduitoare jertfă donând însuși 200.000 lei pentru edificarea noii biserici.* La gestul acesta s'a adăugat cel al comerciantului Gh. Voiculescu, fiu al satului, care a dat și el 200.000, mai mulți credincioși din comună câte 10.000 lei, iar prefectura județului Brașov suma de 500.000 lei.

A vorbit apoi prefectul județului, exprimându-și bucuria de-a asista la un astfel de înfăptuiri și promițând tot sprijinul.

In numele corporațiilor mirenești a vorbit dl Ioan Moșoiu dir. lic. „A. Șaguna" și președintele F. O. R.-Brașov, tălmăcind în cuvinte alese importanța actului săvârșit și rolul bisericii în trecutul neamului. „Bisericuțele presărate pe întreg cuprinsul țării s'au ridicat nu din tranzacții cu bani ca cele din apus, ci din dărnicia și jertfa tuturor".

La sfârșit ia cuvântul părintele Iordan Curcubătă, albit de ani și griji. Sf. Sa mulțumește lui Dumnezeu că i-a ajutat acum peste 60 de ani să ridice un nou lăcaș.

Mulțumește apoi tuturor celor ce i-au dat concursul cu ocazia aceasta, s'au trimis telegrame omagiale M. Sale Regelui, generalului Antonescu și I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. — *Cor.*

Din protopopiate

— Activitatea prot. Brașov —

Desprindem, din raportul general al administratorului protopopesc, Păr. *Dr. Nicolae Stinghe*, despre activitatea protopopiatului *Brașov* în cursul anului precedent, câteva momente în cele ce urmează mai jos, în care se înfățișează situația numitului protopopiat din punct de vedere religios-moral, cultural și administrativ-epitropesc.

1. Viața religios-morală a credincioșilor săi se arată deplin mulțumitoare. Duh nou și puternic de înviorare, a vieții religioase, se simte tot mai mult atât la oraș, cât și la sat. *Predici* scurte și studiate, precum și cântările în biserică ale *Oștii Domnului*, îndeamnă și însuflețesc pe credincioșii de toate vârstele la iubire jertfitoare pentru neam și biserica lui.

Parohiile, 28 la număr, au toate parohi titulari definitivi. Bisericile, construite toate din cărămidă, — una singură (din Satu Nou) e biserică veche de lemn, — sânt bine întreținute ca interior și exterior; locașuri sfinte neîncăpătoare sânt în 13 parohii, în care însă continuă sforțările pentru înălțarea de biserici deplin corăspunzătoare. Nu mai puțină stăruință se dovedește în scopul ca toate parohiile să-și aibă *casele proprii parohiale*, ridicate cu ajutorul *fondurilor* înființate conform măsurilor luate de autoritățile noastre bisericești.

Raportul dă seamă, în amănunte, despre lucrarea preoților pe terenul bisericesc, cultural și social, desvoltând fiecare o conștiincioasă muncă.

Societatea «*Sf. Gheorghe*» a tinerimii adulte, cultivată în credința strămoșească, este îndrumată pe calea virtuților străbune, în dragoste de țară și neam. Societatea activează în 26 de parohii, — în celelalte două nu este încă înființată.

Reuniunile de *femei*, în slujba operei caritative și religioase, desfășoară o laudabilă muncă aproape în toate parohiile.

In *Oastea Domnului*, arma viguroasă împotriva sectarismului, se urmează cu citirile biblice, cântări, coruri și slujbe religioase dese, care întăresc pe „ostașii" lui Hristos în lupta cu ispitele vieții. E foarte de dorit ca mișcarea Oștii să prindă rădăcini în toate parohiile, chiar dacă ar fi lipsite de sectari. Preoții sânt învitați să organizeze acest fel de așezământ și să execute o hotărâre adusă, în această cauză, an de an.

Foaia *Lumina Satelor* se desface, în cele 28 parohii, în *540 exemplare*, — cu 160 mai puțin ca anul precedent.

Societatea *F. O. R.* funcționează în parohiile de frunte. Conducătorul ei, dl director I. Moșoiu, a vizitat comunele, împreună cu corul liceului „A. Șaguna", și a rostit instructive conferințe, pentru intelectuali și popor.

2. *Casă culturală* se găsește mai în toate parohiile, unde preotul prin conferințe, șezători și alte serbări contribue în mare măsură în deosebi la educarea tineretului. Chiar și acolo unde nu există „Casă culturală", întrunirile totuși se țin, în școală sau în alt local potrivit.

Bibliotecile parohiale, din întreg tractul, cuprind aproape *nouă mii* de volume, cărți foarte bune. Păcat că nu sânt folosite așa cum s'ar aștepta. Astfel, preotul mai are aici mult de făcut.

Donațiunile din partea credincioșilor, pe lângă toată vitregia vremii, ating cifra de aproape două milioane de lei.

Se înregistrează o scădere simțitoare în numărul *concubinajelor* și al *sectarismului*, care este ca și dispărut (cu exceptia comunei *Țânțari*, care adăpostește 118 suflete sectare provenite din marele războiu).

3. Chivernisirea *averilor parohiale* se face cu toată râvna, în scop de a le sporì; se cere însă dela preoți mai multă grijă și o reglementară întocmire a gestiunilor financiare.

Numărul sufletelor în protopopiat este de 35.695, *cu 255 mai puțin* decât în anul 1939. —

Adunarea protopresbiterală a luat cu aprobare la cunoștință raportul, a transmis I. P. Sf. Sale mitropolitului *Nicolae* respectuoase mulțumiri pentru rodnica păstorire desvoltată spre binele bisericii și înălțarea neamului, — ear, privitor la foaia de propagandă religioasă, *Lumina Satelor*, a decis să fie mai cu tărie respândită.

Se constată din nou, pe temeiul acestul raport, că *Brașovul*, focarul de cultură și ortodoxie, calcă voinicește pe urmele neuitaților săi conducători înaintași.

In așezământul pentru ocrotirea surdo-muților *Cluj-Sibiu* se primesc copii surdo-muți (băeți și fetițe) între 8—11 ani. Cererile timbrate, însoțite de actul de naștere și certificatul medical, se vor înainta Direcțiunii așezământului, până la 1 Iulie 1941, (Sibiu, strada Prof. Dr. Marinescu 12).

Publicistul Lutz Korodi

despre conferința dlui profesor Ion Lupaș la Berlin

Se știe că dl profesor Lupaș a fost trimis în luna trecută în Germania într'o misiune oficială cu scop de a ține conferințe de interes istoric româno-german în câteva centre universitare. La Berlin a vorbit despre marele istoric *Leopold Ranke* și despre fostul său student, talentatul *Mihail Kogălniceanu*. Iată ce impresiuni a publicat în presa berlineză Lutz Korodi despre conferința dlui prof. Lupaș:

„O captivantă conferință istorică relativă la *relațiuni spirituale româno-germane* a ținut profesorul *Ion Lupaș* dela Universitatea din Cluj, refugiată acum la Sibiu, — în încăperile impunătoare ale noului „Institut român în Germania". Leopold Ranke ni-a fost înfățișat în mod sugestiv ca un fel de praeceptor Romaniae înaintea căruia șezând prin anii 1840 omul de stat și istoriograful de mai târziu al Românilor: Mihail Kogălniceanu ca student al universității Friederich Wilhelm din Berlin a primit dela profesorul său de istorie cel dintâi și cel mai durabil impuls pentru unificarea statală a neamului său atât de fărâmițat politicește. Ceeace a cules cu râvnă elevul lui Leopold Ranke și al lui Alexandru Humboldt în acest lăcaș sacru, din istoria fărâmițării dar totodată și a înoirii germane, l-a întărit în hotărârea de a contribui la așezarea temeliilor pentru clădirea propriei sale patrii. Unirea Principatului Moldovei cu al Munteniei, așezarea pietrei fundamentale pentru România de astăzi este, în bună parte, opera lui Kogălniceanu. Puterea spirituală pentru această creațiune avea să o mulțumească, după propria lui mărturisire, „Almei Mater Berolinensis", universității din Berlin, pe care o numea „a doua sa mamă".

Efectul conferinței a fost că ne-am simțit repede impresionanți de o grăitoare icoană a viitorului cu privire la colaborarea interstatală, pe care cel mai proaspăt prezent ne ajută s'o vedem în linii destul de lămurite. Ea nu va fi cea mai slabă parte din Europa cea nouă, care plutește în fața generației de astăzi, luând forme tot mai substanțiale.

La recepția ce a urmat s'au ivit dela sine felurite ocaziuni spre a întregì cele aflate din cuprinsul conferinței povestind și unii și alții din propriile lor experiențe personale amănunte despre etapele, care dealungul ultimei sute de ani au produs rezultatul prezentului de acum și pe al celui în devenire. A fost de valoare deosebită faptul că la aceasta au participat,

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Religia ortodoxă în școala secundară

(4) De prof. **G. MAIOR**

Sunt cam didactice, reci, potolite, dar țin seamă de desvoltarea psihică a elevilor și de cunoștințele ce le posedă ei în toate domeniile. Acesta e meritul acestor lucrări. Un foarte bun manual de Dogmatică ne-a dat părintele Toma Chiricuță. Bunicele sunt încă multe. In general toate manualele păcătuesc din punct de vedere pedagogic: sunt prea încărcate de amănunte și tind să facă de prisos profesorul. Pentru ca elevul să poată folosì un manual, profesorul, care vrea să le fie de folos, trebue oră de oră să spună elevilor ce să taie cu creionul din carte, altcum riscă ca aceștia să nu citească nimic, „fiind prea mult de citit și la religie". Mărturisesc, că în toată cariera mea n'am impus elevilor să cumpere manuale, nici n'am propus după ele. Am recomandat, la dorința unora dintre ei, ce ar putea cumpăra, dar spunându-le că nu mă țin de ele. Am propus fără manuale, ca să pot strecura în suflete acele mărgăritare creștine, pe cari manualele le înlocuiseră cu imitații de pietri scumpe sau pe cari le pierd prin pusderia de vorbe.

La aprobarea cărților, foarte curios, biserica n'avea dreptul și nici nu spunea vre-un cuvânt. Și ortodoxia e biserica cea una, sfântă, sobornicească și apostolicească și în numele ei intra în școală Religia și se așeza la catedră un profesor-preot. Noi, ardelenii, suntem ceice la congresul din 1924 am cerut recunoașterea acestor drepturi firești.

O unificare de date, chiar de interpretare, o îmbunătățire pedagogică și tehnică a manualelor, am cerut apoi ca membru în Comisia de cercetare a manualelor de Religie pentru cursul superior al școalelor secundare, când am făcut referate la peste 50 de manuale. Repet: păcat că nu s'a ținut seamă de toate observările mele, căci nu mi-a păsat de influențele, corespondențele de dojană ale unor autori, de amenințările cu cei sus puși, de odiul ce mi-l atrăgeam, având un gând mare: să văd la Religie manuale cât mai bune!

Azi, cert, stăm mult mai bine ca până la 1927.

•

Făcând acum o reprivire, putem spune că învățământul nostru religios în școala secundară, cu toate că încă nu am ajuns să vedem Religia predată în numărul de ore cum îl aveam noi ardelenii înainte de 1918, și cu toate fluctuațiile programelor și a dispozițiilor chiar șicanatoare ale unor miniștri dela instrucție, — a progresat mereu, grație și unor intervenții oficiale ale bisericii, făcute și ele la stăruința celorce nu eram lăsați totdeauna să lucrăm cum ne spunea inima, dar mai ales grație străduințelor unor entuziaști, în ale căror rânduri prime mi-a plăcut să mă simt. In numele sănătoasei tradiții ardelene — cu toate insuficiențele de cari suferia —, am stăruit verbal, la congrese, în publicistică și pe unde găsiam prilej potrivit, ca religia să fie introdusă în toate clasele școlilor secundare și de toate categoriile, ceeace a reușit aproape complect. N'a reușit să obținem 2 ore săptămânal, de fiecare clasă, deși e absolut necesar să le dobândim. Punând principiul istoric-genetic la împărțirea materiilor religioase pe clase și principiul metodic de a porni dela biserică și trecând prin viața care trebue încreștinată să ajungem a duce pe elev la biserică, am ușurat lucrul și actualizat, fără a o stâlci, *ortodoxia*. Din punct de vedere al instrucției la Religie școala secundară stă foarte bine. Pierde însă prea mult din vedere educația, care face grija de căpetenie abia a câtorva entuziaști.

Așa văd eu învățământul religios ortodox din școala noastră secundară. Evit să mă ocup de amănunte și neajunsuri prea speciale, cu cari au de dus luptă grea bieții profesori, de cari nu se prea ocupă nimeni și nici nu-i ajută decât Duhul Sfânt, deși poate ar mai fi și datoria altora, cari ar trebui să-i înțeleagă măcar.

III

Ce grije ar trebuì să avem și ce ar trebuì să facem în viitor pentru îmbunătățirea acestui învățământ?

*1. Cum la noi numai provizoratul e definitiv, să nu se considere situația de azi consolidată și definitiv asigurată. Să se poarte grije pentru păstrarea a ceeace s'a câștigat cu atâta trudă.**

2. Fiindcă duhul veacului prea vede în biserică o instituție omenească și deci supusă capriciilor vremii, învățământul să accentueze mai apăsat, că e de origină divină și numai pentru sfințirea oamenilor. Să se lucreze astfel, încât prin învățământ să iasă la iveală Dumnezeu și biserica Lui, nu profesorul, nu oamenii, lucrătorii viei Domnului!

3. Ivindu-se și la noi simptome îngrijorătoare, cari din motive streine de cele dumnezeești și bisericești, vântură idei de scoatere din școală a V. Testament, urmând apoi dela sine că trebue scos și din biserică, doar învățământul religios este biserica în școală, — să se lupte pentru păstrarea lui din următoarele motive:

a) V. T. cuprinde revelație și noi aceasta o facem cunoscută; nu putem nesocotì pe Dumnezeu și cuvântul Lui de dragul unor vederi omenești și temporale;

b) T. N. e bazat pe V. T., e plinirea acestuia și acesta „pedagog la Hristos" cum spune sfântul apostol Pavel; dacă-l bagatelizăm, urmează să disconsiderăm prorociile mesianice și purtarea de grije a lui Dumnezeu, și fără să vrem

* Aud, că în toamna aceasta s'a scos religia din cursul superior al liceelor comerciale. Comerciantului, se vede, îi strică să fie religios și de omenie!

cu voiciune, numeroşi reprezentanţi ai autorităţilor Reichului precum, între alţii, secretarul de stat Zschintzsch dela ministerul educaţiei naţionale, rectorul universităţii din Berlin, profesorul Hoppe, apoi reprezentantul ministerului de externe, consilierul Dr. Heinburg (fost mai înainte la legaţiunea din Bucureşti) şi ca un cunoscător al Transilvaniei, conducătorul afacerilor externe bisericeşti episcopul regnicolar Heckel; la fel din partea auditorului românesc în frunte cu noul ministru al României la Berlin, Raoul Bossy şi agilul director de organizare al institutului român din Germania, Manoilescu. Ss. Lutz Korodi".

(Traducere după textul german din Berliner Boersenzeitung).

INFORMAŢIUNI

Pios parastas. In amintirea unui merituos ierarh al bisericii noastre, a episcopului *Dr. Grigorie Comşa*, trecut la cele veşnice înainte cu 7 ani, s'a slujit la Arad, în 25 Mai c., în catedrala ortodoxă, parastas, la care au asistat numeroşi aradani, în frunte cu P. S. Sa episcopul Andrei. A fost un act de meritată recunoştinţă adusă neuitatului defunct, care timp de zece ani a desfăşurat o întinsă şi neîntreruptă activitate ca predicator, scriitor şi orator în slujba bisericii şi neamului.

† Văd. protopopeasă Ioana Moldovan născ. Boiu. La o vârstă foarte înaintată, pe care puţini muritori o ajung, în al 94-lea an al etăţii sale, s'a stins din viaţă în 12 l. c., venerabila matoană, protopopeasa Ioana Moldovan născută Boiu, văduva fericitului protopop al Sighişorii, Dimitrie Moldovan, mort în 1922. Fiică a protopopului Zaharie Boiu din Sighişoara, soră a asesorului consistorial din Sibiu, Zaharie Boiu, şi bunică a cântăreţii dela opera română din Bucureşti, Aca de Barbu, adormita în Domnul păstrase din epoca şaguniană toată distincţia, evlavia şi noblefea acelor vremuri, dar şi cunoaşterea şi veneraţia faţă de marele mitropolit şi intimii săi. Deşi cu sănătatea şubredă, dar împodobită cu o rară cucernicie şi răbdare mucenicească a purtat cu resignaţie povara unei lungi vieţi zbuciumate, împărtăşindu-se de a vedea toate clipele de cădere şi mărire ale neamului din ultimul secol, dela 1848 până azi. A fost dusă la odihna de veci în cimitirul din umbra bisericii din Corneşti în 14 Mai a. c. prohodită de un sobor de preoţi şi jelită de întreaga societate românească din Sighişoara. Veşnică să-i fie pomenirea!

Concert în Sibiu. Reuniunea de muzică „Gh. Dima" va da, sub conducerea profesorului P. Gherman, un mare concert, Sâmbătă în 7 Iunie 1941, ora 21, în sala teatrului municipal. Programul, bogat şi ales, cuprinde compoziţii executate de coruri, solişti şi orchestra simfonică din Sibiu. Bilete: la Librăria „Foaia Poporului" şi, seara, la cassă.

Sânt scutiţi de pregătirea premilitară: tinerii cu infirmităţi exterioare vădite, constatate în mod gratuit de medicul de circumscripţie şi prin supravizita medicului primar de judeţ ori municipiu şi a unui medic militar, monahii de toate riturile cât timp fac parte din cinul monahicesc, *seminariştii şi studenţii în teologie* de toate religiunile dacă urmează regulat studiile seminariale sau teologice. Acei cari nu se vor preoţi sau nu vor mai fi monahi, vor face serviciul militar în condiţiunile în care nu au executat pregătirea premilitară.

Muzeu antimasonic se deschide în curând la Bucureşti, unde va fi expus materialul documentar întreg, aflat la loji şi la conducătorii masoneriei din ţară. Un astfel de muzeu antimasonic s'a inaugurat şi în Germania.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 1 Iunie 1941, va predica părintele prot. *Mihail Neagu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Istoria bisericii Stavropoleos din Bucureşti, de Pr. *Dem. Iliescu-Palanca*, Bucureşti. Tip. Văcărescu, 1940. Pag. 33. Lei 20. — Conţine un scurt istoric al vechei bisericuţe dela începutul veacului al 18-lea, redeschise de curând mai ales prin osteneala Părintelui profesor Iliescu-Palanca, fost director de seminar.

Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu

Convocare

Membrii „Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu" se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ţinea *Duminecă în 15 Iunie* a. c., la ora 3 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenţi.
3. Raportul general al comitetului şi raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1940.
4. Luarea la cunoştinţă a raportului general, aprobarea socotelilor şi darea absolutorului comitetului.
5. Eventuale propuneri.

Sibiu, la 30 Maiu 1941.

Prot. **E. Cioran** prezident. **Stefan Duca** secretar.

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 3 d. a., adunarea generală se ţine cu ori câţi membri prezenţi ar fi în aceeaş zi şi în acelaş local la ora 3½ d. a.

Propunerile din afară trebue trimise comitetului Reuniunii cel puţin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

Nr. 135/1941 (31) 3—3

Publicaţie de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Araci, judeţul Braşov, dă în licitaţie publică în ziua de *9 Iunie 1941*, ora 2 p. m. cu oferte închise, în localul casei culturale, edificarea bisericii ortodoxe române, conform planului şi devizului estimativ, precum şi condiţiunilor din carnetul de sarcini.

Ofertele se vor face pentru o parte din lucrările cuprinse în devizul estimativ, anume: lucrările de fundaţie, zidărie şi acoperiş, în valoare de 1.500.000 lei.

Participanţii la licitaţie vor depune pe lângă ofertă şi o garanţie de 5% din valoarea devizului estimativ al lucrărilor ce se vor licita, în numerar sau efecte publice.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi şi specialişti în lucrări de biserici.

Planul, devizul şi caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial din Araci, judeţul Brsşov.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, această licitaţie se va face prin bună învoială în aceeaş zi sau o nouă dată fixată fără a mai publica o nouă licitaţie.

Araci, la 1 Mai 1941.

Oficiul parohial:
Silviu Josan, paroh

Judecătoria mixtă Sibiu, Secţia CF.

Nr. 468/1941 cf. (39) 1—1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

In cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca „Albina", institut de credit în Sibiu, contra urmăritului Szabo Edmund.

Judecătoria,

A ordonat licitaţiunea execuţională în ce priveşte imobilul situat în comuna Sibiu circumscripţia Tribunalului, Judecătoriei Sibiu cuprinse în cf. a comunei Sibiu Nrul de ordine A+1 Nr. top. 6837 în valoare de 72.000 lei cu preţul de strigare de 54.000 lei, pentru incasarea creanţei de 20.000 lei, capital şi accesorii.

Licitaţiunea se va ţinea în ziua de 13 luna Iunie anul 1941, ora 16, în localul oficial al cf. strada Carmen Sylva Nr. 7 parter uşa 34.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut decât pe un preţ superior preţului de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din valoarea imobilului drept garanţie, în numerar sau în efecte de cauţie socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiaşi delegat chitanţa constatând depunerea judecătoreşte, prealabilă a garanţiei şi să semneze condiţiunile de licitaţie (§ 147, 150, 170, legea LX 1881: § 21, legea LX 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preţ mai urcat decât cel de strigare este dator să intregească imediat garanţia — fixată conform procentului preţului de strigare — la aceeaşi parte procentuală a preţului ce a oferit (§ 25, XLI 1908).

Dată Sibiu, la 31 luna Ianuarie anul 1941.

Judecător: (ss) **Preinesberger**
Dir. de cf.: (ss) **I. Halmaghi**
Pentru conf. **Dr. Răduţiu**

diminuăm valoarea şi însemnătatea Noului Testament, deci a creştinismului, a religiei în general şi împietăm asupra divinităţii Mântuitorului;

c) Tot cultul ortodox, împletit organic din momente şi întâmplări din V. şi N. T., ar trebui răsturnat, sau dacă nu, ar rămânea ceva complect lipsit de înţelegere şi înţeles. Scoţând V. T. am zdruncina însaş armonia şi frumuseţea străvechii ortodoxii, cea atâta de hotărâtă şi de statornică în păstrarea celor poruncite de Domnul nostru Iisus Hristos prin Sf. Apostoli şi sf. Părinţi, după cuvântul lui „Invăţaţi-i să păzească toate câte am poruncit vouă şi atunci iată cu voi sunt până la sfârşitul veacurilor" (Mat. 28, 20);

d) Pedagogic vorbind, V. Testament e mai uşor decât Noul Testament, fiind mai concret, mai omenesc ca fel de a lucra, mai aproape de pământ, arătând viu: când e omul în legătură cu Dumnezeu şi cum rodeşte viaţa unuia care stă în cea mai corectă legătură cu El, şi cât de nenorocită a insului şi a neamului care s'a depărtat ori chiar despărţit de Dumnezeu. Dacă învăţământul scoate la iveală istoria mântuirii şi ceeace e etern uman, împreună cu lucrarea harului Duhului Sfânt, nu se face istorie jidovească, cum greşit se susţine de ceice vor să scoată V. T., ci cel mai puternic antisemitism, întrucât pas de pas se arată cum au desconsiderat cuvântul lui Dumnezeu tocmai cei aleşi pentru a-l păstra şi împlini, şi cum drept pedeapsă au fost risipiţi între neamuri, după chiar spusa Domnului prin gura lui Moisi. Noul Testament e mai abstract, mai aproape de cer, chiar în cer, şi pentru a-i gusta frumuseţile avem nevoie de scara celui vechiu.

e) Celce pledează pentru scoaterea lui, a pierdut complect înţelesul ortodoxiei **ca lege dumnezeească** *lucrătoare prin har divin asupra noastră şi nu-i mai vede decât laturea ei politică, socială şi caritativă, — şi e greşit! Nu aceasta e cea mai importantă.*

4. La temelia pedagogiei religioase ortodoxe să se pună viu şi **de către toţi** *principiul: Dela biserică prin viaţă pentru a duce pe micul creştin la biserică, care s'ar traduce astfel: pentru ca să ştim ce să luăm şi cum să luăm cele de tratat în şcoală, să pornim dela duhul şi practica bisericii ortodoxe, confruntându-le cu viaţa, care curge tumultuos pe lângă noi şi chiar prin noi, şi prin ortodoxie şi har să încercăm să o înobilăm, s'o înoim şi să o sfinţim, pentruca, înţelegând rostul ortodoxiei, primind-o ca principiu de viaţă, elevul să devie membru activ conştient şi convins, indisolubil legat de biserică, de trupul mistic a lui Hristos.*

3. Să se urmărească mai mult **educaţia** *decât instrucţia.*

In cazul acesta învăţământul nostru devine activ în cel mai frumos înţeles.

6. Dar ca să înţelegem şi mai bine ce însemnează şcoala activă, să se studieze şcoala Sf. Părinţi ai Răsăritului, scoţându-se din scrierile lor, din tradiţie şi din bibliotecile vremii păstrate pela mânăstiri, învăţăturile şi observările pedagogice ale Sf. Părinţi. Căci îmi susţin şi azi afirmaţia depela 1924, că cea ma activă şcoală la religie e şcoala veacurilor III—VI d. H. *

7. Ca să putem face învăţământul nostru religios cât mai corăspunzător firii românului, ne-ar trebui o psihologie creştină ortodoxă **românească,** *căci nu sunt deajuns numai legile psihologiei generale, care azi a ajuns să fie şi fără suflet (psihologia încă a căzut în materialism şi stă gata să se înece). Altcum reacţionează sufletul Românului în domeniul religios, decât Slavii, Grecii, Asiaticii şi decât toţi apusenii.*

Se ştie că în America şi deacolo a trecut oceanul în Europa, iar azi lucrează în toate ţările continentului nostru două societăţi religioase pentru tineret: Imka şi Iwka. Şi-au încercat metodele, atât de aducătoare de rod în alte părţi, şi la noi şi conducătorii lor au declarat, că nicăiri n'au întâmpinat atâtea greutăţi şi n'au cules rezultate aşa de slabe ca la noi. Imi pare, că aceasta dovedeşte, că la anumite chestiuni şi probleme religioase altfel reaghează s u f l e t u l românesc. Aceasta ar trebui studiată ca să vie în ajutorul pedagogiei religioase.

8. Să se poarte grije deosebită pentru pregătirea propoveduitorilor cuvântului dumnezeesc în academii şi facultăţi. Să nu se mai facă numai „ştiinţă teologică", ci şi „altceva" care să învie ştiinţa şi cu ea s'aprindă sufletele pentru Hristos.

9. Pentru selectarea profesorilor de religie ar trebui să se caute alt criteriu pe lângă cel al examenului de capacitate. Poate o păstorire de 5 ani la ţară, unde ar învăţa ce se înţelege practic prin religie şi ar afla ce trebue să dea sufletelor însetate după Dumnezeu, dacă acolo ar da dovadă că ştie cum şi are râvnă să zidească împărăţia lui Dumnezeu între oameni, adecă biserica vie; ar fi o întregire minunată pentru cele mai potrivite alegeri de profesori dată examenului actual de capacitate, care constată numai capabilitatea de a împărtăşi pedagogic cunoştinţe, nu şi puterea de educator, tocmai partea esenţială în învăţământul religios.

10. Biserica să vie şi ea în ajutorul profesorului de religie, a cărui muncă, dacă e făcută „ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni", e deosebit de grea, punându-i la dispoziţie material intuitiv, (hărţi, tablouri, biblioteci religioase, filme) şi material pentru încurajarea vieţii religioase (cărţi, iconiţe, cruciuliţe — pentru donare), căci e prea mult să i se ceară profesorului să jertfească din buzunarul propriu, când venitul lui e atât de modest, că abia poate face faţă cerinţelor vieţii şi rolului lui social, iar comitetele şcolare nu prea dau dovadă de aleasă înţelegere a valorii lucrului religios din şcoală. Aşa s'ar face şi prezenţa bisericii în şcoală mai simţită!

11. Să se pună şi mai mult interes pentru îmbunătăţirea manualelor de Religie. Biserica ar trebui să spargă acele consorţii de autori şi editori, cari din culise opăcesc progresul.

12. Biserica să nu renunţe în ruptul capului la dreptul de a face ea controlul învăţământului religios, şi să-l facă stăruitor şi temeinic prin oameni chemaţi, nu improvizaţi şi nu ocazional, lăsând ministerului numai supravegherea profesorilor sub raportul împlinirii corecte a datoriei lor din laturea legilor statului. Restul nu e treaba ministerului!

Şi cu acestea cred, că am aruncat destulă sămânţă de vorbă în jurul subiectului ce mi s'a dat să-l conturez, căci ce ajutor ar putea îmbia F. O. R.-ul învăţământului religios ortodox român din şcoala secundară, nu mă simt în drept să arăt.

Vă mulţumesc pentru bunăvoinţa de a mă fi ascultat.

* Vezi istoricul învăţ. religios publicat de mine în Revista Teologică din 1926. Inceputul a pornit a-l face păr. prof Dr. M. Bulacu. (Vezi: *„Nobleţea Educaţiei Copiilor, după Sf. Ioan Hrisostom"*).

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALA SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 8 Iunie 1941 — Nr. 24

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Sărbătoarea Duhului Sfânt

Rusaliile sunt sărbătoarea Duhului Sfânt care s'a pogorât și se pogoară peste lume și în sufletele ce aderă la Hristos. Nu a Duhului Sfânt privit în existența Sa pretemporală și intertrinitară, căci în cazul acesta ar fi o sărbătoare filosofică, dedicată gândirii la ceva de dincolo de viața noastră concretă, ci a Duhului Sfânt sălășluit în noi, a Celui ce ne mângâie și ne curățește de toată necurăția, a Celui ce ne trece în starea de mântuire.

Nu sunt așadar nici numai o sărbătoare comemorativă, ci și una prin care se exprimă în accentele bucuriei festive o permanentă actualitate, ceeace de altfel e propriu tuturor sărbătorilor creștine.

Duhul Sfânt este Dumnezeu în cea mai intimă apropiere de noi. Poate din pricina acestei intimități, a acestei coborâri în centrul subiectului nostru, Il vedem mai puțin clar ca persoană ce stă deosebit și în afară de noi. Poate tocmai fiindcă acoperă oarecum subiectul nostru, se substitue lui, pentru a-l face în stare să înțeleagă și să primească pe Iisus Hristos ca Dumnezeu, suntem atât de aplecați de a-L considera mai mult o putere de cât o persoană, sau chiar o putere iscată din cuprinsurile ființii noastre.

Duhul Sfânt e ochiul spiritual care ni se face nouă ochiu spiritual capabil să vadă că Iisus Hristos nu e numai om, ci și Dumnezeu. Duhul Sfânt ni se face organ receptiv al tuturor darurilor cerești. Prin Duhul Sfânt pricepem, înțelegem, primim cele cerești. Unde e omul în calitatea lui de om simplu, nu e în stare să primească cele dumnezeești. In toată lucrarea de însușire personală a mântuirii suntem și nu suntem noi subiectul primitor și ascultător. Suntem întrucât Duhul Sfânt fuzionând cu puterile noastre de percepție și de obedientă, nu suspendă subiectivitatea noastră și nici conștiința ei. Nu suntem, întrucât dacă nu s'ar așeza în noi, dacă nu ne-ar da ochiul Său, înțelegerea Sa, ascultarea Sa, bucuria Sa, n'am fi în stare, noi de noi, să ne deschidem cuvântului dumnezeesc și să urmăm lui. Sf. Grigorie Palama a stăruit îndelung asupra faptului că în procesul acesta al însușirii personale a mântuirii Dumnezeu lucrează cu Sine însuși, fiind și primitor în noi și dăruitor în afară de noi și în fața noastră. Arcul de lumină care leagă sufletul nostru de Dumnezeu, care sudează aceste două realități, nu s'ar putea produce dacă n'ar fi așezată și în sufletul nostru, prin Duhul Sfânt, o lumină dumnezeească. In raportul nostru viu cu Dumnezeu, în raportul de iubire, oarecum se continuă veșnicul raport de iubire între cele trei persoane dumnezeești, noi suntem ridicați și așezați pe raza de iubire prin care comunică persoanele divine între ele.

Numai prezența Duhului Sfânt în noi stabilește relația de comuniune între noi și Dumnezeu. Și întrucât în această relație stă viața noastră, numai unde s'a sălășluit Duhul Sfânt s'a născut viața cea adevărată, plină, fericită, înțelegătoare, curată, iertătoare, puternică, iubitoare.

Numai Duhul Sfânt face pe om capabil de comuniune, fie cu Dumnezeu, fie cu semenii, dacă prin comuniune înțelegem o legătură între persoană și persoană lipsită de orice egoism și interes, constând numai din iubire, din uitare de sine. Toate relațiunile naturale dintre oameni, oricât ar fi de necesare pentru ființa și existența omului, sunt dominate de egoism. Cineva spune nu fără dreptate că orice comuniune în afară de Duhul Sfânt este: 1) din poftă, 2) din necesitatea impusă de primejdii și 3) din egalitate, din potrivală de simțire. (Otto H. Nebe, Deus Spiritus Sanctus, 96).

In toate omul urmărește cu ajutorul semenului interesele sale, în toate se are în vedere pe sine. Uneori pe sine ca specie, de cele mai multe ori însă ca individ.

In orice caz comuniune adevărată, desăvârșit curată și iubitoare, nu se poate crea între oameni, decât în Duhul Sfânt.

Ideea de comuniune însași, care e specific creștină, s'a descoperit azi tuturor oamenilor că e singura soluție posibilă pentru toate suferințele sociale. Nici liberalismul egoist, nici colectivismul anulator de persoană, nu e o soluție fericită.

Dar comuniunea nu e o stare care să poată fi creată cu legi, cu arme și cu speculații orgolioase. Ea nu poate fi realizată decât prin darul Duhului Sfânt, pentru primirea căruia omul nu se poate pregăti altfel decât prin credință și smerenie.

Mândria e nu numai începutul păcatului, ci și susținătoarea lui în continuare. Ea e cea mai uriașe piedică în calea Duhului Sfânt și în calea înlăturării crizelor sociale.

D. STĂNILOAE

Alegerile de Episcopi

In ziua de 3 Iunie 1941 Marele Colegiu electoral, compus din membrii congresului național bisericesc și din acei ai Adunării eparhiale din vacanta parohie, a procedat la alegerea *episcopului de Caransebeș*, în locul rămas vacant prin alegerea P. S. Sale episcopului Vasile la Timișoara.

După serviciul religios, săvârșit la Sf. Patriarhie, la ora 10 s'a început alegerea prezidată de I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului.

Dl general Radu Rosetti, ministrul Cultelor, a cetit decretul pentru convocarea colegiului electoral.

Au luat parte 140 votanți.

A fost proclamat ales I. P. Cuviosia Sa Arhimandritul **Veniamin V. Nistor,** *vrednicul și destoinicul consilier arhiepiscopesc în Sibiu, întrunind 91 voturi.*

Voturi au mai obținut: Arhimandriții Iuliu Scriban și Teodor Scorobeț, Arhiereul Antal, Dr. prof. Toma Gherasimescu și alții.

Păr. arhimandrit *Veniamin,* care trece la Caransebeș ca al *șaselea* vlădică al episcopiei caransebeșene reînființate, a fost întâmpinat, din partea președintelui colegiului electoral, a I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae,* cu următoarele cuvinte de sfat și îndemn:

Inalt Prea Cuvioase
Părinte Arhimandrit,

In numele Marelui Colegiu electoral, care te-a cinstit cu încrederea sa alegându-te episcop al eparhiei Caransebeșului, îți fac cele mai călduroase urări de îndelungată și rodnică păstorire.

In vremuri ca cele de astăzi, pline de frământări, de suferințe și îngrijorări pentru Țară și Neam, sarcina noastră a păstorilor Bisericii este deosebit de grea, dar și de o deosebită însemnătate.

Biserica noastră a purtat cârma vieții sufletești a neamului dealungul veacurilor. Ea a prezidat închegarea lui într'o admirabilă și nezdruncinată unitate sufletească dela Nistru pân' la Tisa. Ea i-a păstrat această unitate în pofida stăpânirilor străine; Ea a ținut trează nădejdea unirii politicei naționale a neamului și când »plinirea vremii» a sosit, tot Ea i-a stat într'ajutor la înfăptuirea acestui ideal.

Astăzi, după cruntele sfâșieri ce le-am suferit, datoria cea mare a Bisericii este: să propovăduiască cu râvnă sfânta credință în Dumnezeu și în dreptatea Lui; să țină vie încrederea neamului în destinul și 'n puterile lui și cultivând cu grijă spiritul de jertfă, să-i chezășuiască isbânda cea pentru vecie.

Căci noi nu renunțăm la nimic din ceiace pe bună dreptate ni se cuvine.

Iar acestei ținte mari îi subordonăm toate gândurile, toate străduințele și puterile noastre.

Vei avea, prin urmare, Inalt Prea Cuvioase, după ce vei fi așezat pe scaunul dela Caransebeș, să chemi turma duhovnicească ce-ți va fi încredințată spre culmile vieții celei trăite după voia lui Dumnezeu și să fi interpretul înflăcărat al celor mai avântate aspirațiuni ale neamului întreg.

Și câtă vreme îți vei sorbi inspirațiunea și energia de muncă din credința 'n Dumnezeu și din iubire nețărmurită către neam, să fi sigur că nu vei greși, ci vei păși pe calea cea bună.

Noi toți te vom însoți cu simțeminte de încredere pe cărările muncii devotate ce-o vei închina la altarul sfintei noastre Biserici și al Neamului românesc și-ți implorăm ajutorul Celui de sus în strădaniile ce le vei desfășura.

Nou alesul episcop al Caransebeșului a răspuns următoarele:

Inalt Prea Sfințiile Voastre, Prea Sfințiile Voastre, Mărit Congres, — Adânc mișcat și cu smerenie mă plec înaintea voiei lui Dumnezeu, care prin votul Domniilor Voastre m'a chemat la scaunul de păstor sufletesc al Eparhiei de Dumnezeu păzite a Caransebeșului. Lui, Stăpânul vieții mele, îmi mărturisesc gândul în această clipă și din toată inima-L rog să-și verse darul Său asupra mea și să-mi întărească slabele mele puteri spre a-I împlini voia Lui cea sfântă în misiunea mare și grea ce mi s'a încredințat.

Imi dau seama, Mărit Colegiu electoral, de greaua sarcină ce ați așezat pe slabii mei umeri și numai credința și nădejdea ce mi-o pui în ajutorul Tatălui ceresc, care pe cele de lipsă le împlinește, mă încurajază să mă supun, cu sfială, chemării ce mi-ați făcut. Vă mulțumesc cu tot respectul pentru încrederea cu care m'ați onorat și Vă destainuesc gândul curat și sincer care stăruește în sufletul meu de a-mi închina toate puterile și străduințele în slujba misiunei sfinte la care sunt chemat — după cuvântul Sf. Apostol Pavel" — ca să fiu slujitor al lui Iisus Hristos îndeplinind slujba sfântă a Evangheliei lui Dumnezeu (Romani 15, 16) necăutând folosul meu, ci al celor mulți, ca să se mântuiască (I. Cor. 10. 33).

Să-mi îngăduiască I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae și membrii Adunării Eparhiei Caransebeșului să-i chem ca martori că n'am râvnit această mare cinste și demnitate bisericească, împreunată cu o răspundere, care trece dincolo de puterile unui om, dar tocmai pentru aceasta mă voi simți cu atât mai dator de a nu-mi mai aparține mie întru nimic, ci de a mă devota cu totul slujbei celei sfinte la care am fost ales.

Crescut de copil în tradiția și atmosfera bisericească, iar din tinerețe aflându-mă ucenic în preajma scaunului mitropolitan din Sibiu, unde stăruește umbra ocrotitoare a marelui ierarh Andrei Șaguna, mă voi strădui să pun în lucrare experiența câștigată, înțeleptele sfaturi și îndemnuri primite dela I. P. Sf. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, dela care ca profesor mi-am primit cartea teologică, iar în cele din urmă două decenii am avut fericirea să-l slujesc ca secretar și consilier.

La eparhia Caransebeșului mă așteaptă o glorioasă moștenire închegată dela reînființarea ei, de marii Ierarhi ce i-a avut: Înțeleptul Ioan Popasu, *organizatorul Eparhiei și colaboratorul devotat al Mitropolitului Șaguna, cărturarul* Nicolae Popea, *ucenicul și biograful aceluiaș mare Mitropolit. Acestora le-a urmat Episcopul Miron Cristea, primul Patriarh de mai târziu, al României, apoi blajinul și bunul Episcop* Iosif Badescu *și în urmă P. Sf. Sa Episcopul* Vasile Lăzărescu, *trecut la noua Eparhie a Timișoarei.*

Figurile marilor înaintaşi mă obligă a păstra, a continua şi a spori cu toată sfinţenia şi hărnicia tradiţia moştenită şi a face ca Ortodoxia, precum a fost în trecut, să fie şi astăzi şi să rămână pentru totdeauna steaua călăuzitoare a sufletului românesc, iar Biserica noastră strămoşească *să fie scut şi adăpost al darurilor divine şi al comorilor naţionale: cu care bunul Dumnezeu a înzestrat naţia română.*

Mai ales în aceste zile de grea încercare pentru Neam şi Ţară răspunderea Bisericii şi a Păstorilor ei trebue să fie mai trează şi mai apărătoare ca ori când. Când trupul Ţării a fost sfâşiat şi milioane de Români, fraţi ai noştri, au ajuns iarăşi în robie străină, Biserica şi slujitorii ei trebue să stea nedespărţită lângă aspiraţiunile neamului, lângă sufletul lui, întărindu-l, încurajându-l şi ţinându-i caldă nădejdea în viitorul lui.

Pentru această poruncă a vremii de azi voi lupta cu toată inima şi cu toată credinţa mea de Român, păstorind acel isteţ şi harnic popor al mândrului nostru Bănat. Il voi cerceta în satele lui, îi voi împărtăşi toate poveţele folositoare pentru înălţarea şi progresul lui.

La aceasta lucrare şi la întărirea aşezămintelor Eparhiei voi chema în ajutor devotamentul Clerului şi alipirea nestrămutată a poporului, în deosebi a intelectualilor mireni, faţă de Biserică. Intru toate mă voi călăuzi de duhul frăţiei şi al bunei înţelegeri care să ne închege pe toţi, turmă şi păstor într'o indestructibilă unitate de cuget şi simţiri şi de rodnice fapte de bine obştesc.

Voi fi cu devotament şi supunere către Majestatea Sa Regele Mihai I, către Conducătorul Statului şi către legile Ţării. Voi apăra Biserica şi drepturile ei autonome cu credinţă neclătinată în originea ei divină şi în misiunea sfântă ce o are în lume.

Mulţumind Inalt Preasfinţitului Preşedinte şi Mitropolit al meu pentru urările şi cuvintele de îmbărbătare ce mi-a adresat, rog pe bunul Dumnezeu să mă întărească şi să-mi ajute ca să pot lupta în toate zilele ce mi le va dărui pentru realizarra acestui crez.—

In ziua următoare în 4 Iunie s'a făcut alegerea pentru scaunul de episcop al *Argeşului,* fiind ales I. P. C. Sa Arhimandrit Filaret Ioan.—

Sibiul are motiv să fie mândru că dă din pleiada sa un nou episcop Bisericii române. După vrednicii de pomenire ierarhi Ioan Popasu, Nicolae Popea şi Miron Cristea, I. P. C. Sa Păr. Veniamin Nistor este al patrulea trimis al Sibiului la conducerea eparhiei Caransebeşului.

Familiarizat până la subtilitate cu problemele de administraţie şi de reprezentare ale vieţii bisericeşti, după ce-a făcut şcoală la I. P. S. Mitropolit Nicolae, nu ne îndoim că noul episcop va duce în rostul de înaltă răspundere dela Caransebeş precizie, nuanţă, siguranţă întru îndrumarea multelor afaceri ale eparhiei. Experienţa bogată, râvna de care a dat dovadă în împlinirea unor multiple îndatoriri, e un capital pe care punându-l în întregime la dispoziţia eparhiei care l-a ales, o va duce cu un pas mai departe întru înflorirea pe linia marei ei tradiţii şaguniene.

Nichifor Crainic, filosoful ortodoxiei naţionale

Ortodoxia noastră naţională este acel mediu cald, de care are absolută nevoie sufletul nostru pentru a vieţui fericit pe aceste plaiuri unde s'a născut creştină naţiunea română. In ultimii ani au devenit tot mai dese apariţiile cărţilor de conţinut religios, vădind din partea autorilor un accentuat spirit criticist şi o mare doză de originalitate în gândire. Treptat şi sigur se cimentează temelia de cugetare autohtonă, pe care se înalţă măreaţa construcţie a unei filosofii religioase originale, a cărei justificare o găsim în realitatea profundă a ortodoxiei noastre naţionale.

Protagonistul cugetării autohtone, creatorul de epocă nouă salvatoare a sufletului nostru naţional, este profesorul de Teologie dela Universitatea din Bucureşti, *Nichifor Crainic*, pe care cu prilejul intrării sale solemne în înaltul nostru aeropag cultural, în Academia română, ne permitem a-l felicita ca pe cel dintâi filosof al ortodoxiei noastre naţionale.

Nici un alt cercetător nu s'a aplecat ca d-sa, cu atâta răbdătoare atenţie şi cu o înţelegere mai pătrunzătoare asupra ortodoxiei româneşti, încercând să descifreze din adâncimile ei nepătrunse sugestiile celor mai prielnice orientări pentru afirmarea armonioasă a unei spiritualităţi autohtone, originale şi autonome.

„Piatra cea din capul unghiului" în cercetările dlui Crainic este *doctrina realismului creştin* formulată în următoarele cuvinte: „Dacă idealismul nu recunoaşte materia dacă materialismul nu recunoaşte spiritul, nimic din exclusivismul simplist al acestor două doctrine nu atinge doctrina spiritualistă. In aceeaşi formulă de viaţă, ea cuprinde şi spiritul şi materia, soluţionând armonios antinomiile celor două doctrine extremiste. Spiritul e afirmat, materia nu e tăgăduită. Dar spiritul este primordial şi exercită asupra materiei primatul său patern. Ordinea cosmică, în toată divina ei frumuseţe, nu e opera hazardului, ci opera spiritului care îşi îmbracă în formele existenţei pas'a amorfă a materiei. Bucată vie din Univers, rezumând întreaga minune a existenţei, omul nu este nici umbra iresponzabil spânzurată de idee, nici iresponzabilul animal decapitat şi redus la ritmul mecanic al determinismului materialist. El e trup din materie şi spirit din divinitate. In virtutea spiritului liber, el domină materia şi e factor determinant şi activ în întâmplările vieţii. Atributul acesta îl face responsabil de actele lui.

Doctrina spiritualistă cuprinzând în amploarea ei fără egal cele două elemente ale vieţii, ţinând seamă prin urmare de cele două naturi ale aceleiaşi realităţi, e doctrina realismului creştin". (Nichifor Crainic: Puncte Cardinale în Haos. Pg. 34).

Cine are un asemenea „punct cardinal" în „haosul" cugetării contemporane poate porni la drum fericit, fără teama unei rătăciri ducătoare la dezastru. Drept aceea cu toată încrederea ne asociem la domnia sa în munca frumoasă de zidire şi consolidare a concepţiei de viaţă ortodoxă română, a filosofiei noastre naţionale.

Din toate scrierile dlui Crainic rezultă că întreaga sa cugetare porneşte dintr'o profundă credinţă religioasă, din credinţa în Mântuitorul nostru Iisus Hristos care a reuşit să „împace contrastele", să împreune ceriul cu pământul, să coboare ceriul pe pământ. Această credinţă l-a dus pe gânditorul nostru sărbătorit la „acea formulă de viaţă care cuprinde şi spiritul şi materia, soluţionând armonios antinomiile celor două doctrine extremiste".

Această formulă de viaţă s'a strecurat în sufletul neamului nostru, cu ea în suflet s'a trezit el din bezna nefiinţei, ea este parte constitutivă a sufletului nostru naţional. Ea a fost strecurată în sufletul românesc de acea „Mamă divină" de care se poate făli numai neamul românesc şi care este Biserica ortodoxă.

Pentru filosofia lui Nichifor Crainic ortodoxia este acel „izvor de apă vie" din care ţişneşte ca din adâncuri nepătrunse, pentru a se cristaliza în forma accesibilă tuturor celor însetaţi, celor dornici să afle răspuns la întrebarea devenită atât de arzătoare astăzi: *Ce este Naţiunea română.* Cine citeşte paginile studiului său „Ortodoxie şi etnocraţie" creator de epocă în gândirea românească soarbe cu nesaţiu această „apă vie" izvorâtă din mintea primului român de cultură superioară, care a ştiut şi a avut puterea excepţională de a rămânea şi pe mai departe „ţăran" aşa cum observă foarte just eminentul tâlcuitor al filosofiei lui N. Crainic, dl Vasile Băncilă în studiul său, „Naţionalism şi Teologie la Nichifor Crainic" în „Gândirea" din Octomvrie 1939, pg. 413, unde zice: Ţăranul, care a fost la început Nichifor Crainic, a rămas şi după aceea într'o formă subliniată".

Atributul „ţăran" descoperit ca unul dintre cei trei factori (poet, ţăran şi teolog) cari au colaborat la sintetizarea lui Crainic, este o distincţie care-l face pe actualul Ministru al propagandei, cel mai original gânditor „român" în înţelesul propriu al cuvântului. Nici unul dintre filosofii noştri de până acum n'a avut fericirea de a trăi ca ţăran român, şi de a păstra toată viaţa acea legătură tainică şi mistică cu pământul strămoşesc pe care o simte, o trăieşte în mod inexplicabil ţăranul de totdeauna, despre care zice cu mult drept V. Băncilă că el simte patria prin funcţia sufletească a pământului din imediata lui apropiere. Pe acesta îl trăieşte adânc ca pe o metafizică... Tare pe acest sentiment, Crainic se simte la adăpost de chinurile disperaţilor metafizi, cari, rupţi cu totul dintr'o realitate comunitară, nu ştiu de ce prunduri sigure de existenţă să-şi mai lege eul şi nu pot să-şi mai găsească un rost absolut".

Iar ţăranul român este totdeauna ortodox. Ortodoxia este cetatea inexpugnabilă în care s'a născut Neamul românesc şi care i-a păzit românismul său neatins în toată urgia veacurilor. Nu există ţăran român ateu, şi nici de altă lege, decât de „legea românească". Cine nu cugetă ortodox, nu poate cugeta românește. Sufletul lui Nichifor Crainic a rămas ortodox, pentrucă a rămas „Ţăran", a rămas în legătură neîntreruptă cu pământul sfânt al Ţării, simţind obligaţia fără margini de a se devota şi lupta pentru triumful comu-

* FOIŞOARA *

Căsătoria bisericească

şi căsătoria civilă.

Stat creştin — legi păgâne

A apărut de curând o foarte valoroasă scriere de drept civil şi bisericesc în acelaş timp, datorită profesorului universitar Dr. I. Mateiu, cunoscutul om al bisericii, în care scriere se tratează în deosebi problema căsătoriei religioase în raport cu orânduirile legilor noastre civile, cari au degradat sfânta taină a căsătoriei la un simplu contract civil, asemenea celor de închiriere, cumpărare etc.

Studiul profesorului Dr. Ion Mateiu poartă titlul: *Noul regim al actelor de stare civilă şi binecuvântarea religioasă* (Braşov, 1941, p. 71. Extras din „Analele Academiei Comerciale din Cluj". Anul 1939—1940) şi desbate problema într'un mod atât de amănunţit şi de documentat, cum nu s'a făcut de nimeni până acum, deşi ea a constituit obiect de controversă între civiliştii români pe de o parte şi între aceştia şi biserică pe de altă parte, încă de peste 70 de ani.

Pe cât de documentată şi de bogată în mărturii şi citate, pe atât de limpede este această expunere, pe care şi pentru însuşirile ei de stil o citeşti cu cea mai mare plăcere. De sigur la o astfel de cercetare asupra căsătoriei religioase, în rapart cu legile noastre civile, te aşteptai mai de grabă dela vreo faţă bisericească decât dela un laic, dar lucrul nu trebue să ne surprindă cunoscută fiind tuturor râvna profesorului I. Mateiu, în desfăşurarea unui „apostolat laic" pentru biserică, apostolat vrednic de toată cinstirea noastră, şi pilduitor pentru intelectualii noştri.

Autorul studiului pe care-l prezentăm, cercetează cu un spirit fin de jurist şi teolog întreaga noastră legislaţie civilă, privitoare la regimul tuturor actelor de stare civilă şi dintre acestea în deosebi dispoziţiunile privitoare la actul civil şi bisericesc al căsătoriei.

Cercetarea dsale porneşte dela constatarea introducerii obligativităţii căsătoriei religioase şi a binecuvântării celorlalte acte de stare civilă pentru membrii tuturor cultelor din ţară, măsură impusă prin defuncta constituţie din 1938. Dsa constată, atât cât putea permite să constate în scris la data când şi-a alcătuit studiul, că de fapt schimbarea aceasta surprinzător de creştinească, înscrisă în legea fundamentală a statului din 1938 ce avea să înlocuiască pe cea din 1923, n'a fost decât o amăgire pentrucă pe deoparte, pentru a da o satisfacţie aparentă bisericii, a înscris în Constituţie obligativitatea binecuvântării religioase a actelor de stare civilă (naştere, căsătorie moarte), iar pe de altă parte, prin acelaş Constituţie, desfiinţează unilateral, *autonomia bisericii* (Art. 19 al Constituţiei din 1938), care era garantată prin Constituţia din 1923 (art. 22) şi aşezată la temelia legii de organizare a bisericii ortodoxe române din 1925, încât pierderea pentru biserică era mult mai mare decât câştigul, care s'a dovedit nul precum vom vedea, şi prin urmare biserica a pierdut numai şi n'a câştigat nimic.

Intr'adevăr precum arată foarte limpede dl prof. Ion Mateiu, deşi prin art. 20 Constituţia din 1938 decreta că: „Actele stării civile sunt de atribuţia legii civile", şi apoi că „Intocmirea acestor acte va trebui să purceadă totdeauna *binecuvântarea religioasă, care este obligatorie* pentru toţi membrii cultelor", totuş nici noul Cod civil unificat, care a trebuit să se întocmească în spaţiul juridic al Constituţiei din 1936 şi care a apărut în 8 Noemvrie 1939, nu aminteşte nimic de binecuvântarea religioasă a căsătoriei şi a celorlalte acte de stare civilă, deşi aceasta trebuia să urmeze automat pe urma art. 20 din Constituţia anului 1938, şi nici o altă lege specială nu s'a mai văzut în această privinţă, cu toate stăruinţele bisericii şi ale binecredincioşilor ei fii.

De fapt, potrivit art. 98 din acea Constituţie, începând dela data promulgării ei, 27 Februarie 1938, „toate actele de stare civilă spre a fi valabile trebuiau să aibă în mod obligator şi binecuvântarea religioasă" (I. Mateiu, p. 4). Guvernul de atunci însă spre a evita vreo surpriză care avea eventual să-l oblige să aplice art. 20 al Constituţiei, a dat la 15 Aprile 1938 un Comunicat, în care se referă numai la actul civil al căsătoriei (de celalalt nu pomeneşte) pe care-l declară tot simplu Contract civil, până la punerea în acord a Codului civil cu art. 20 al Constituţiei, ceeace, precum s'a văzut, n'a mai urmat.

Din acestea rezultă cât se poate de clar intenţia ocultă şi rezervaţiile mintale (obicinuite oricărei oculte inspiratoare de legi) ce-a prezidat şi la alcătuirea legilor din anul 1938.

Prin Constituţia din 1938 biserica a fost deci numai lovită şi înşelată. I s'a luat autonomia, promiţându-i-se impunerea obligatorie a căsătoriei bisericeşti, ca apoi aceasta să se facă uitată.

Pornind dela analizarea situaţiei pe care o crease virtual constituţia aceasta, pentru actul căsătoriei religioase în special, dl prof. I. Mateiu analizează amănunţit, ca în desbaterea unui proces, evoluţia istorică a problemei în dreptul român şi desvoltă o pledoarie de maestru pentru impunerea obligativităţii căsătoriei religioase.

Căsătoria religioasă a fost singura formă a acestui act important în viaţa omului şi a societăţii până la 1865 când cu *1 Decemvrie* Codul lui Cuza o înlocuieşte în viaţa de stat cu simpla căsă-

Impăcare

Mari şi adânci taine a sădit Dumnezeu în sufletul omului. Forţe uriaşe zac în adâncimile lui. In anumite momente isbucnesc la suprafaţă, ca izvorul limpede din încleştarea stâncii, robind pe cel ce le ascultă şi împreună cu el cucerind înălţimea din jurul lui.

Şi nu are nici una din răspântiile anului atâta putere de a răscoli aceste adâncimi ale sufletului omenesc ca postul Paştilor şi mai ales săptămâna Patimilor. Este văleatul în care creştinul se desbracă din căluşile materiei, îşi scuturâ haina nimicniciilor pământeşti şi duhul evangheliei îi chiamă la trezire conştiinţa spiritualităţii. Il spală ca într'o baie sfântă fiinţa, înviindu-l, renăscându-l şi fortificându-l pentru o viaţă morală superioară.

Mi-a fost dat prilejul să verific această constatare într'unul din satele noastre, în săptămâna patimilor Mântuitorului.

In satul, în care sub păstorirea îndelungată a unui preot îmbătrânit de vreme, stăruise pacea, liniştea şi buna înţelegere între credincioşi, s'a aşezat în vremea din urmă un preot tinăr, om nou, fără experienţa vieţii, dar cu vajnica pornire spre reforme radicale, afirmând că tot ce a fost până acum nu mai este bun şi vremile schimbătoare pretind alte preocupări şi directive pentru modernizarea anacronizmului îmbătrânit. De acum bătrânii fruntaşi ai satului la o parte dela conducerea trebilor obşteşti, cumînţenia, prudenţa şi cumpăna judecăţii să facă loc energiilor tinereşti, cari să-şi poată validita forţele, distrugând trecutul şi înstăpânind o eră nouă pentru viitor.

A ascultat poporul predicile înflăcărate şi peroraţiile învolburate de accente revoluţionare ale tinărului preot, cari nu se mai răzimau pe înţelepciunea evangheliei, ci pe pietri de revoltă pătimaşă împotriva rânduelilor din lume.

Bătrânii molcomi au clătinat din cap nedumeriţi de rostul nouii apostolii, fruntaşii trebilor obşteşti s'au înciudat văzându-se ameninţaţi să li se smulgă din mână rosturile de conducere ale satului, dar s'a entuziasmat tineretul pentru o ideologie obscură, neştiind de ce şi pentru ce, iar de altă parte s'au pornit la acte de indisciplină şi volnicii elementele slabe, cari nu riscau nimic, nu aveau nimic de pierdut, ci numai de câştigat fără muncă şi tără osteneală din agoniseala altora.

Şi s'a pornit vrajbă aprigă în sat, plină de otravă şi tulburare fără odihnă nici zi, nici noapte. Iar în locul liniştei patriarhale din trecut, vuia acum tot satul de zavistia certurilor, a ochirilor duşmănoase şi a ameninţărilor încruntate.

A venit însă volbura nenorocită a zilelor din luna Ianuarie. Preotul din pricina unor piedeci familiare nu şi-a putut conduce legiunea din sat la oraş, unde începuse rebeliunea.

Spre norocul lui, căci la câteva zile a aflat desnodământul tragic al celor întâmplate. Trei zile n'a ieşit din casă. Mustrarea conştiinţei l-a trezit brutal şi crud la realitate şi i-a răscolit toată adâncimea sufletului. Mărturisindu-şi convingerea rătăcirii mi-a reclamat un cuvânt de lămurire, de mângăere şi îndurare.

L-am sfătuit: preotul nu este un simplu enoriaş al unei parohii, el este păstorul turmei şi duhovnicul tuturor; căinţa între patru ochi nu ajunge, spune-o poporului şi ţi-ai recâştigat liniştea proprie, dar ceeace este mai preţios ai recucerit devotamentul credincioşilor.

Astfel în Joia Patimilor preotul a predicat în biserică, frumos şi înălţător. cuvinte inspirate de duhul Domnului, mărturisindu-şi greşala şi rătăcirea şi cerând iertare obştei creştine supuse lui. Şi reverimentul a fost atât de copleşitor încât n'a fost om în biserica trezită să nu lăcrimeze. Şi s'au îmbulzit cu mic cu mare să-i sărute mâna şi să primească, drept simbol de împăcare, o bucată de anaforă din mâna preotului. Iar în cele două zile de Joi şi Vineri tot satul s'a spovedit la duhovnicul său.

A fost apoi o zi de Paşti cum n'a fost alta poate nici odată, senină, albă, şi caldă ca lumina soarelui. Şi nu încetau manifestările accentelor de bucurie, mulţumire şi fericire, cari înconjurau pe preotul sufletelor lor. Şi iar s'a sălăşluit pacea în sat, iar prestigiul preotului a crescut ca niciodată.

Aşa se repară greşelile, fie voluntare, fie involuntare; aşa se regenerează şi renaşte sufletul poporului, aşa se cuceresc forţele spirituale ale maselor pentru acţiuni de înaltă moralitate şi nobil altruism.

Dr. Seb. Stanca

Probleme-Recensii-Comentarii

Pelerinajul dela Ţebea.— Procesiunile religioase, de ziua Inălţării Domnului, din anul curent, s'au săvârşit pretutindeni în ţară, în cadre obişnuite sărbătoreşti, întru veşnica amintire a celor căzuţi pentru patrie.

Impresionantă a fost slujba din biserica istoricului cimitir dela *Ţebea* Zarandului. Aici a venit, în mijlocul zărăndenilor, P. S. Episcop *Vasile* al Maramureşului ca să înalte rugăciuni, împreună cu toţi credincioşii, pentru odihna sufletelor de eroi cari s'au jertfit în folosul neamului românesc.

P. S. episcop ortodox din Maramureş a spus celorce l-au întâmpinat cu acest prilej:

«*N'am pierdut nădejdea, că de unde am plecat — dela Sighet — mă voi înapoia curând triumfător; vă aduc binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, şi vă dau şi binecuvântarea mea arhierească pentru realizarea visurilor noastre comune*».

In faţa mormântului, împodobit cu flori şi drapele, al eroului Avram Iancu, P. S. episcop *Vasile*, înconjurat de un sobor de preoţi, a făcut slujba religioasă, după care a rostit cuvinte de îmbărbătare şi de duh românesc spunând:

Nici unul dintre noi nu vom da răgaz şi odihnă oaselor noastre, până nu se va înfiripa earăş visul nostru trăit; avem credinţă neclintită în Dumnezeu şi în vigoarea noastră, sub comanda tinărului nostru Rege cu nume de Arhanghel şi a Conducătorului statului.

Cuvinte de pietate şi însufleţire au mai spus: păr. protopop *Chifa* dela Deva, dl colonel *Iliescu* din Brad, dl advocat *Mircea Tisu* primarul acestui oraş, şi dl colonel *C. Dumitrescu*, prefectul judeţului.

Telegrame omagiale s'au trimes din partea celor întruniţi: M. Sale Regelui, dlui general Ion Antonescu, şi I. P. S. Sale mitropolitul Nicolae al Ardealului.

*

Profesori universitari din Germania, în urma raporturilor culturale încheiate între Reich şi ţara noastră, venind în oraşele României au ţinut şi ţin instructive prelegeri despre economia agrară, despre organizarea economică a spaţiului dunărean şi alte lucruri de folos, totdeauna bine primite. Ceeace totuşi mai avem de împrumutat dela nemţi, sânt lucruri de *altă* natură, — observă unul dintre confraţii din capitală. „De pildă, — continuă acelaş gazetar, — o anumită moralitate de stat, o corectitudine integrală în relaţiile publice şi particulare, ordine, simetrie, onestitate, tot ce este contrar chiulului, şperţului,

Pogorârea Duhului Sfânt

Prăznuim ziua mare când în flăcări de foc s'a revărsat Duhul Sfânt peste Sfţii Apostoli. Şi flacăra focului ceresc a fost şi va fi deapururea căldura sufletului creştinesc, forţa inimilor şi lumină nestinsă a conştiinţelor. Ca focul se propagă Duhul, dealungul lanţului nesfârşit de generaţii provocând peste tot aceleaşi treziri, şi forţa lui nu se pierde niciodată.

După cum în ziua creaţiunii „i-a suflat — omului — suflare de viaţă şi s'a făcut astfel suflet viu", tot astfel, în principiul acestei creaţiuni noui, Mântuitorul suflă peste Sfţii tăi Apostoli şi le dă lor Duhul Sfânt.

Biserica creştină dela închegarea ei a fost călăuzită de Sf-tul Duh, care este a treia Persoană din Fiinţa Sf. Treimi.

Prezenţa Duhului Sfânt a fost veşnic vie în biserica creştină, şi această prezenţă a stat la însăşi temelia ei.

Duhul Sfânt a insuflat sfinţenia, după care, năzueşte sufletul a susţinut şi a luminat adevărul, după care tinde mintea omenească; şi tot El a făcut să strălucească şi să fie mai viu idealul virtuţilor alese.

Focul ceresc al dumnezeirii a transformat sufletele şi a aprins flacăra credinţii în inimile atâtor apostoli, Sfţi Părinţi, pustnici şi atâtor evlavioşi creştini.

Iată pentruce creştinismul este o forţă nefărmurită. El nu este sistem de speculaţiuni, nici doctrină oarecare, ci viaţă vie adusă pe pământ din ceruri, de către însuşi Fiul lui Dumnezeu, este tânăr ca în primele zile ale apariţiei lui, căci deapururea este viu întemeietorul lui ca şi Duhul adevărului, cel înoitor de cugete şi încălzitor al inimilor apostolilor şi creştinilor din toate veacurile.

Acest Duh al adevărului este pretutindeni şi desăvârşeşte toate.

Datoria noastră este să nu ne împotrivim lucrării sale, ci dimpotrivă să spunem cucernic împreună cu Biserica:

Vino şi te sălăşlueşte întru noi... şi mântueşte, bunule, sufletele noastre!

Diacon Simion Macarie

---

nităţii sale. Cugetarea lui este alimentată prin această legătură mistică cu acest popor ţăran, de aceea cu mândrie slăvim pe Academicianul care a ştiut să rămână „Ţăran" devenind astfel primul gânditor al „Neamului nostru", primul filosof al ortodoxiei naţionale.

Prof. Dr. Nicolae Terchilă

---

torie civilă, nemai recunoscând valabilitatea legală a căsătoriei bisericeşti şi lăsând-o, ca pe-o afacere pur personală, la aprecierea fiecăruia.

Rezultatul ridicării obligativităţii căsătoriei religioase şi a socotirii ei fără de importanţă legală pe lângă contractul civil al căsătoriei, singurul cu valabilitate legală, a fost dezastruos din toate punctele de vedere, şi a sporit concubinajul într'un mod spăimântător. O statistică a procurorului general dela Curtea de Casaţie din 1866, arată că într'un singur an (1866) de aplicare a Codului civil al lui Cuza, căsătoriile au scăzut catastrofal: dela 37.143 în 1865, la 23.872 în 1866; statistica aceluiaş procuror general după 20 de ani de aplicare a acelui Cod civil arată că numărul naşterilor s'a întreit în acest răstimp, şi dela 3655, câte erau în 1865, s'au urcat la 10.338 în 1885.

Biserica a reacţionat prin Neofit Scriban episcop de Argeş şi prin Sofronie mitropolitul Moldovei împotriva degradării uneia din tainele sale la un simplu contract civil, dar înzadar.

In Constituţia din *1866*, prin stăruinţa lui Manolache Costachi Epureanu, preşedintele Constituantei de atunci, şi a lui I. C. Brătianu, pe atunci ministru de finanţe, s'a înscris din nou obligativitatea căsătoriei religioase, însă într'o formă insuficientă din punct de vedere juridic, căci „farmazonii" noştri nu dormeau, încât cei ce nu o doreau sincer, şi-au lăsat portiţe de mari evaziuni în câmpul interpretărilor doctrinare prin cari au oprit până în zilele noastre aplicarea dispoziţiunii primei noastre Constituţiuni, privitoare la obligativitatea căsătoriei religioase, deşi alcătuitorii principali şi de bună credinţă ai acelei Constituţiuni, voiseră şi înscriseseră în mod sincer în art. 22 al ei, obligativitatea aceasta.

Autorul analizează felul în care s'a ajuns la formularea art. 22 al Constituţiei din 1866, apoi felul în care, prin toate mijloacele avocăţeşti, unii „doctrinari" fără idei, fără concepţii, fără logică şi fără cap juridic, au sucit şi învârtit art. 22 cum au putut, numai să nu se aplice, şi au isbutit. Arată şi pe doctrinarii propriu-zişi cari i-au dat interpretarea justă. Printre aceştia străluceşte C. Dissescu, însă numai până la o vreme când sub foarte suspecte influenţe, a încercat să-şi dărâme propria argumentare schimbând poziţiile, însă cu lamentabile argumente şi justificări a atitudinii din urmă. Intreaga doctrină juridică iscată dela 1866 în jurul art. 22 al Constituţiei de atunci, este desigur o ruşine pentru juriştii timpului, o încercare de siluire a justiţiei, pentru a o pune în slujba unor concepţii de import, prin cari au dat legi păgâne unui popor creştin.

Nici jurisprudenţa n'a dovedit decât aceeaş incapacitate juridică şi aceeaşi inconstanţă în sentinţele pe cari le-a dat pe baza art. 22 al Constituţiei.

Autorul se reţine dela comentarii asupra atitudinei „doctrinarilor" şi a jurisprudenţei faţă de art. 22 al Constituţiei din 1866, atitudine incalificabilă din toate punctele de vedere.

Nu ne permite spaţiul dar am da nişte mostre savuroase de inconsistenţă juridică a unor jurişti chiar ca Gh. Mârzescu, C. Dissescu etc. sau a unor instanţe, ca suprema Curte de Casaţie din Bucureşti, apoi a fiului său fidel: Tribunalul de Ilfov, ca să nu mai amintesc de Tribunalul Mehedinţi, care se apucase să interpreteze constituţia ca 'n „basmele" plaiurilor oltene.

Dl Prof. I. Mateiu vădeşte o prea mare indulgenţă cu năsbătiile juridice oportuniste pe cari le constată de altfel şi le săgetează numai în tangentă.

In continuare, D-Sa arată că în Constituţia din 1923 nu se mai aminteşte nici de binecuvântarea religioasă a căsătoriei art. 23).

Autorul revine apoi din nou la Constituţia din 1938, discutând art. 20 şi 'n fine trecea la concluzii şi propuneri cari merită îndeosebi luarea aminte, pentrucă în consideraţiunile domniei sale asupra poziţiilor pe cari le-au luat doctrinarii, jurisprudenţii, şi legiuitorii în problema binecuvântării actelor de stare civilă şi mai ales a căsătoriei, dovedeşte o agerime de spirit căreia nu i scapă nimic şi din toate observaţiile şi reflexiunile d-sale concretizează puncte de vedere şi propuneri ce trebuesc subscrise integral.

D-Sa subliniază importanţa binecuvântării religioase a căsătoriei pentru viaţa naţională şi religioasă a neamului nostru, arătând consecinţele funeste ale contractului civil matrimonial, care trebue s'o spunem, a transformat atâtea căsnicii curate, în concubinaje. Desigur că domnişorilor dela 1866 ca şi celor din 1923 şi ca şi celor asemenea lor din zilele noastre, li s'a părut şi li-se pare lucru ruşinos şi degradant să se înfăţişeze înaintea prea emancipaţilor lor prieteni şi colegi francezi cu obligativitatea căsătoriei religioase, căci cu asemenea „lucruri de muzeu" şi-ar pierde orice consideraţie în faţa acelora de cari le pasă mai mult ca de tradiţia şi concepţia de viaţă a poporului valah.

Dl Prof. I. Mateiu propune în concret, pentru soluţionarea românească şi creştinească, a problemei, în locul soluţionării păgâne a ei, următoarele:

a) Introducerea obligativităţii căsătoriei religioase, recunoscându-i se acesteia efecte de drept civil, după modelul reglementării ei în Italia, Grecia, Anglia, Statele Unite, Spania, Elveţia, etc. etc., unde căsătoria se încheie numai prin celebrare religioasă şi produce toate efectele civile observându se şi anumite formalităţi civile pe cari le îndeplineşte tot preotul;

şmecheriei dela noi; într'un cuvânt, o riguroasă disciplină individuală şi socială". — Observaţiile se vor fi potrivind pentru mulţi de-ai noştri. — Subscriem şi observarea, că ţara noastră are cel mai complicat aparat administrativ, şi, totuşi, treburile merg destul de prost. Un contact spiritual româno-german ar produce, poate, o schimbare în bine şi în această direcţie.

*

Tulburătorii păcii între popoare. — Un fruntaş ai vieţii publice din Germania declarase de curând că: „Pentru Europa problema jidovească va fi resolvată numai atunci, când şi ultimul jidov va părăsi Europa". Comentând vorbele acestea, un ziar din Praga aminteşte că şi poporul ceh are experienţe foarte triste cu „poporul ales". Ziarul ceh scrie: „Jidovii respândiţi printre toate naţiunile nu au urmărit decât să tulbure relaţiile dintre popoare. Ei au văzut că atunci când naţiunile se urăsc, cea mai mare parte din energia naţională se consumă fără folos, şi într'o atmosferă tulbure se poate pescui admirabil. Atenţiunea naţiunilor, fiind absorbită de chestiunile politice, s'a abătut dela chestiunile economice, ear jidovii în felul acesta au preluat, pe neobservate, dominaţiunea economică asupra lor. Ura dintre naţiuni — scrie ziarul ceh — poate dispăreà numai atunci, când instigatorul principal — jidovul — va dispăreà şi el complet".

Nr. 8036/941

Comunicat

Onor. Minister al Instrucţiei, Educaţiei, Cultelor şi Artelor ne comunică copia On. Minister al Justiţiei Nr. 41901/941 cu privire la explicarea Decretului Lege Nr. 968 din 7 Aprilie 1941, pentru căsătoria funcţionarilor publici — de următorul cuprins:

Prin Decretul-Lege No. 968 din 7 Aprilie 1941, s'a dat o reglementare nouă privitoare la autorizarea pentru căsătoria funcţionarilor cu persoane, altele decât de origină etnică română.

Legea pune principiul că funţionarii publici ai Statului, judeţelor, comunelor, regiilor publice sau ar instituţiilor de utilitate publică, ori ai instituţiunilor cari funcţionează în temeiul unor legi speciale, acordând privilegii de Stat, nu se pot căsători de cât cu persoane de origină etnică română.

Se deduce de aci că obligaţia aceasta s'a extins şi la funcţionarii pe care Codul funcţionarilor publici nu-i încadrează ca atare, întrucât se aplică şi acelora ce aparţin „instituţiuniunilor de utilitate publică, ori ai instituţiunilor care funcţionează în temeiul unor legi speciale, acordând privilegii de Stat".

Asemenea sunt cuprinşi în dispoziţiunile acestei legi şi militarii, cu singura deosebire că în loc a li se aplica sancţiunile din art. II din acest Decret-Lege, li se aplică sancţiunile prevăzute în legea asupra căsătoriei militarilor.

Căsătoria cu persoane de origină evreească este cu totul oprită.

Pentru a putea obţine autorizaţia cei interesaţi vor depune cererile autorităţii de care depind, împlinind totodată, cerinţele impuse de art. 43 din Codul Funcţionarilor publici.

Actele completate astfel vor fi înaintate cu un referat instituţiei de care depinde acea autoritate (Minister, Casă Autonomă, Regii Autonome, etc.), indicând motivul grav pe care se întemeiază cererea de dispensă.

Instituţia tutelară după ce îşi va da avizul său, va înainta dosarul Ministerului de Justiţie îndreptăţit, potrivit legii, a decide asupra dispensei pentru căsătorie.

Este de observat că legea tinde a promova elementele româneşti în toate domeniile de activitate a Statului, iar pe de altă parte, găseşte necesar ca funcţionarul să-i fie cât mai devotat şi cât mai în afară de orice împiedecare sau stingherire în exerciţiul funcţiunei sale.

Următor acestui scop, funţionarul urmează să cumpănească, adesea până în a alege, între funcţia ce o împlineşte şi căminul ce voeşte a-l înjgheba şi deci să judece cu autoritate înainte de a se hotărâ la acest pas cunoscând că legea, cu totul excepţional şi numai pentru motive grave, acordă asemenea dispense.

On. Oficii protop. şi parohiale sunt învitate a lua cunoştinţă de dispoziţiile arătate şi a fi atente la săvârşirea cununiilor.

Sibiu, la 20 Mai 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

b) In cazul neacceptării primei propuneri şi a menţinerii ambelor forme ale căsătoriei, cea civilă şi cea bisericească, (adecă a sistemului mixt) să se celebreze obligator ambele în aceiaş zi, lăsându-se la alegerea liberă a cetăţenilor, ordinea în care ar urma aceste două acte, unul după altul;

c) Punerea de acord a legilor civile cu cele bisericeşti în ce priveşte impedimentele la căsătorii, şi în fine,

d) In ce priveşte divorţul, acesta să fie pronunţat de o instanţă mixtă, civilă-bisericească, punându-se de acord ambele autorităţi, cea de stat şi cea bisericească, asupra motivelor de divorţ.

Studiul dlui Prof. I. Mateiu, actualizează o problemă de cea mai mare importanţă din toate punctele de vedere şi propune soluţii rehabilitante şi pentru demnitatea noastră de români şi pentru acea de creştini, soluţii menite de altfel să remedieze starea de degenerare morală şi fizică în care a căzut o parte din fraţii noştri prin promiscuitatea impusă de legile lui Cuza şi de urmaşii luì până în zilele noastre şi sub ochii noştri, cari asistăm, — lucru poate prea puţin observat, — la cârmuirea unei vieţi creştine prin legi păgâne, la abrogarea dogmelor prin autoritatea de stat care-şi zice şi şi-a zis mereu că-i creştină. **Liviu Stan**

Nr. 8035/941.

Comunicat

On. Minister al Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale a instituit o „săptămână igienico-sanitară" în fiecare lună, sub supravegherea organelor sanitare şi administrative judeţene, în toate localităţile, iar On. Preoţime e învitată a colabora pentru ocrotirea sănătăţii publice.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 27 Mai 1941.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 313—1941 [36] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Blăjeni-Sat,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţile de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în Brad, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 6 Mai 1941.

Ioan Indreiu
protopop

INFORMAŢIUNI

Ştire personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Luni, 2 VI a. c. la Bucureşti, pentru a participa la actul alegerii episcopilor dela Caransebeş şi Argeş şi la lucrările Sf. Sinod. Vineri, 6 VI a. c. I. P. S. Sa s'a întors la reşedinţă.

HIROTONIREA noului episcop de Caransebeş va avea loc în cadrul unor mari solemnităţi, cu participarea mai multor episcopi ortodocşi din Ardeal, fiind de faţă şi „Ostaşii Domnului" adunaţi în Congres, Duminecă, în prima zi de Rusalii.

Vor participa: Prea Sfinţiile Lor Episcop Vasile al Timişoarei, Episcop Vasile al Maramureşului, Episcop Partenie al Armatei

Numire nouă. Ministerul instrucţiei, educaţiei, cultelor şi artelor, reorganizat pe baza nouă, şi-a schimbat numirea în: *Ministerul culturii naţionale şi al cultelor*, cu 3 subsecretariate de stat: 1. al şcolilor; 2. al educaţiei extraşcolare; 3. al cultelor şi artelor.

Conferinţa preoţimii noastre ortodoxe din protopopiatul Jiu s'a ţinut în 17 Mai a. c., la *Petroşani*. După cuvântul de deschidere a conferinţei, rostit de păr. protopop *Ion Duma*, a vorbit păr. *C. Zoican* despre Mistica şi calea spirituală, a cărei expunere a fost ascultată cu mult interes, având a se continua şi în conferinţa viitoare preoţească. Păr. *T. Ioanovici* a cuvântat despre: Chestiunile liturgice, lămurind preoţii mai tineri asupra uniformităţii serviciilor divine. S'au fixat zilele examenelor de religie la şcolile primare din protopopiat care se vor termina în 12 Iunie a. c., sub conducerea părintelui prot. Ion Duma ca preşedinte. S'au făcut apoi diferite comunicări, în legătură cu bunul mers al vieţii pastorale.

Cerere deplin îndreptăţită. Studenţii dela Academia teologică din *Arad* au înaintat Conducătorului statului, dlui general Ion Antonescu, şi ministrului de culte, dlui gen. Rosetti, un *memoriu*, unde solicită ca în viitoarea lege a învăţământului superior să se prevadă pentru Academiile teologice dreptul ca, după 4 ani de studiu, studenţii să poată obţinea titlul de *licenţiaţi* în teologie.

Nr. 244—1941 [37] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Reciu,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare statorite în protopopiat.
3. Sesiune parohială: 7 jugăre 49 st. p. arător şi 2 jug. 631 st. f. fânaţ.
4. Câte 10 litri vin de familie şi 5 litri dela văduvi, — până când se va face via parohială.
5. Folosinţa cimitirului de 675 st. p.
6. Până la zidirea casei parohiale, chirie după învoială.
7. Pe lângă soartea de lemne ce se dă locuitorilor din comună, va primì una soarte de lemne în plus — gratuit.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohìi, se vor înainta, în termenul fixat, oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenţii se vor prezenta în parohie, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial

Pr. **Dumitru Ciuchendea**
adm. protopopesc

Asociaţia Clerului ort. rom. „A. Şaguna" Secţia Sibiu

Anunţ

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţi că la 1 Iulie 1941 se deschide Căminul preoţesc dela Bazna şi va rămânea deschis până la 1 Septemvrie 1941.

Preţul camerelor va fi pe Iulie—August:

Camera cu 1 pat Lei 60.
„ „ 2 paturi Lei 100.

Pentru alţi oaspeţi, cari nu sunt membri ai Asociaţiei Clerului, preţul camerelor va fi:

Camera cu 1 pat Lei 100.
„ „ 2 paturi 140.

Cei ce doresc să li se reţină camere, vor anunţa aceasta cel mai târziu până la 20 Iunie c., păr. cons. mitr. E. Cioran, preşed. Secţiei Sibiu, care va acorda camerele în ordinea intrării cererilor. Celce nu achită în 48 ore dela data primirei avizului jumătate din preţul camerei acordate, perde dreptul la ea şi se va acorda altuia.

După data de 20 Iunie 1941, cererile pentru reţinerea camerelor se vor adresa Administratorului Căminului preoţesc dela Bazna, jud. Târnava-mică.

Comitetul Secţiei

Nr. 7709/941. (40) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa *a treia* **Zlagna** din protopopiatul Agnita, se publică Concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat;
2. Casă parohială cu toate supraedificatele şi grădină;
3. Sesiune parohială 32 jugăre pământ de arat şi de cosit;
4. Stola uzitată în protopopiat;
5. Lemne de foc 8 stj. din pădurea urbarială. Tăiatul şi adusul privesc pe preot.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie îşi vor înainta cererile: de binecuvântare de candidare şi de concurs — în termin — la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Candidaţii clerici vor anexa la cerere toate actele ce se cer conform regulamentelor în vigoare iar preoţii în activitate de serviciu vor anexa la ea numai „curriculum vitae".

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 14 Mai 1941.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 270/1941 (33) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Răchita,** cu filia **Strungari,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul de paroh, dela stat.
2. Un dublu decalitru porumb sfârmit dela fiecare casă.
3. Una zi de lucru dela fiecare casă.
4. Veniturile stolare obişnuite în parohie.
5. Casă parohială după moartea C. Pr. pensionat Ioan Ghişa. (Casa parohială este donată parohiei de către Pr. I. Ghişa, care şi-a rezervat uzufructul).

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 28 Aprilie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 15 Iunie 1941 — Nr. 25

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitr

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului, ținută la al 9-lea Congres al „Oștii Domnului" la Sibiu, a II-a zi de Rusalii

Prea Sf. Voastre,
Prea cucernici părinți,
Iubiții mei fii sufletești!

Cu nespusă bucurie ne vedem întruniți în cel de al nouălea Congres al mișcării de trezire religioasă Oastea Domnului. Iarăși ne-am întâlnit români și credincioși ai sfintei noastre Biserici din toate colțurile țării, ca să ne împreunăm sufletele în rugăciune și să le înălțăm către Domnul nostru Iisus Hristos, căruia îi închinăm toată viața noastră.

Imprejurări dureroase m'au împiedicat să convoc și în anul trecut congresul Oastei Domnului. Țara și națiа românească se găseau atunci cuprinse de mari îngrijorări cari apoi s'au prefăcut în mari dureri, căci părți însemnate din țara noastră au fost sfâșiate. Basarabia întreagă, o parte din Bucovina și din Ardeal au ajuns sub stăpâniri străine și grele robii. Milioane de frați ai noștri au ajuns să-și vadă credința batjocorită și prigonită, ca în vremea păgânilor dela începutul creștinismului. Au ajuns să sufere chinuri și bătăi până la moarte pentru credința și neamul nostru. Noi, cu inimile sfâșiate de durere i-am însoțit în suferințele lor și avem nădejde că Domnul îi va aduce iar în România întregită. Și nu vom înceta a crede că Dumnezeul dreptății va ajuta dreptății noastre românești și ne vom găsi iar toți fiii neamului în acelaș stat, între aceleași granițe.

Ne gândim acum și la frații noștri cari sub jug străin au suferit moartea și la toți frații ostași ai Domnului pe cari Domnul i-a chemat la Sine. Domnul să le facă odihnă în locașul Său de veci.

Deși și zilele de acum sunt împreunate cu multe greutăți și frământări în suflete, totuș am crezut că nu e bine să amân și în anul acesta congresul nostru. Ci am socotit să ne strângem la olaltă și prin rugăciuni să prindem curaj, putere, iubire și nădejde pentru viitor. Pentrucă Oastea Domnului nu și-a încetat lucrarea nici între împrejurările grele prin cari am trecut și nu trebue să și-o înceteze, ci mai ales acum să-și întețească silințele.

Și ce vrea Oastea Domnului? Noi, dragii mei, știm bine. Dar țin s'o spun și cu această ocaziune, ca și cei ce n'o cunosc, sau dacă o cunosc o vorbesc de rău, să știe că Oastea Domnului vrea ce vrea Sfânta noastră Biserică. Oastea Domnului e Oastea sfintei noastre Biserici și toți cari au intrat în Oastea Domnului au făcut legământ să păzească învățătura Bisericii noastre întocmai.

Drumul Oastei este drumul Bisericii. Dar care e drumul Bisericii? Drumul Bisericii e drumul sfintei Evanghelii a Domnului nostru Iisus Hristos. Și de aceea Oastea Domnului vrea ceea ce vrea Biserica. Și precum Biserica e una cu Evanghelia așa și Oastea e una cu Biserica și prin Biserică e una cu Evanghelia.

Acesta e programul Oastei Domnului. Larg ca cupola Bisericii. Inalt și plin de lumină ca și Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos. Și ce vrea Evanghelia? Evanghelia Domnului Iisus e putere de mântuire pentru tot cel ce crede, după cum ne spune sf. apostol Pavel. Evanghelia vrea ce a vrut și ce vrea Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos însuș, care ne-a dat-o și ne-a descoperit-o nouă prin propoveduirea Sa, prin moartea pe cruce și prin Invierea Sa. Aceea vrea Biserica și Evanghelia ceeace vrea Domnul Iisus Hristos, adică să ne mântuiască.

Evanghelia vrea să facă din fiecare om supus păcatului un om renăscut, un om născut din nou prin pocăință. Vrea să facă din noi o făptură nouă. Aceasta e ținta cea din urmă la care ne cheamă Domnul Iisus, Evanghelia, crucea și Biserica Lui, și în slujba acestei lucrări mari e chemată și mișcarea Oastei Domnului.

Oastea Domnului se îndreaptă cu chemarea caldă a sf. ap. Pavel: „să vă desbrăcați de omul cel vechiu care se strică după poftele înșelătoare și să vă îmbrăcați în omul cel nou, cel zidit după Dumnezeu întru dreptate și întru sfințenia adevărului" (Efeseni 4, 22—24).

De un șir de ani încoace veți fi auzit și voi vorbindu-se că vrem să se nască o mișcare de înoire a sufletului românesc. Ba s'a format și un „front al renașterii naționale". A venit apoi o altă mișcare cu cuvântul înoirii pe buze. Dar mi-am zis: oare cei ce încearcă acest lucru mare au și mijloacele cele potrivite pentru asta? Și am văzut că ei nu au mijloacele cele potrivite pentru înoirea sufletească a neamului nostru. Căci mijloacele de înoire a sufletelor nu sunt numai cele făcute de oameni. Fără putere de sus, fără puterea Duhului Sfânt este fără putință să se facă o renaștere sufletească.

Trebue să se coboare Dumnezeu însuș prin Duhul Sfânt în suflete ca să se întâmple minunea înoirii oamenilor. Nașterea din nou e cu putință numai în legătură cu Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Să ne întoarcem cu gândul prin satele de pe malul lacului Genizaret și prin cele din Galileea și Samaria și vom vedea că Mântuitorul a lăsat să se creeze clima prielnică renașterii sufletești. El, Iisus Hristos, coborând între noi a avut puterea pe care nimeni altul n'a avut-o și n'o avea, ca din simpli pescari să facă apostoli ai Evangheliei Sale, ca din femei păcătoase să facă sfinte, ca din vameși să facă ajutători ai săracilor și să trăiască o viață după voia lui Dumnezeu.

Și puterea de viață nouă a Evangheliei trăește și azi în Biserică. Mântuitorul ne chiamă și azi să intrăm în slujba împărăției Sale. Și în mijlocul învolburărilor de azi din lume, nu trebue să lăsăm să amuțească glasul Domnului Iisus Hristos. Ar putea să amuțească glasul tunului și glasul armelor ucigătoare, ar putea să amuțească glasul diplomaților, ar putea să amuțească și glasul învățaților, dar un singur glas nu trebue lăsat să amuțească: e glasul Domnului Iisus Hristos, care a spus că „fără de Mine nu puteți face nimic".

De acest glas ne-am întrunit ca să mărturisim că vrem să ascultăm toți cei grupați în mișcarea Oastei Domnului. Duceți acest glas și faceți-l să răsune prin cuvântul vostru orcât ar fi de slab, prin viața voastră, oricât ar fi de smerită și prin faptele voastre. Faceți să răsune acest glas, voi ostași ai Domnului, pe întreg cuprinsul țării. Duceți sămânța aceasta bună în toate părțile, în casele, în familiile și la vecinii voștri, și lăsați-o în seama Domnului căci El o va face să rodească. Folosiți prilejul acestei mari întâlniri să vă spuneți ce ați făcut, cum ați luptat, ce ați izbândit pentru Hristos.

Cei ce ați venit din apropierea Sibiului, ca și cei de departe, de lângă Mare, de lângă Dunăre, din Banat ca și din Moldova, din Muntenia și Oltenia, spuneți-vă gândurile. Intăriți-vă în rugăciune și în hotărîrea de a lucra cu și mai mult curaj la răspândirea cuvântului lui Dumnezeu.

Spuneți tuturor că noi nu suntem la Oastea Domnului o sectă, cum zic unii. Noi suntem fiii Bisericii și cu dragoste vrem să stăm în ajutorul ei. Și prin lucrarea de trezire religioasă a Oastei Domnului, avem convingerea că aducem cele mai mari foloase națiеi și țării noastre, făcând să se sălășluiască în poporul nostru o viață trăită după voia lui Dumnezeu.

Și program mai mare decât acela de a voi ceeace vrea Dumnezeu, nu cunosc. Dacă ar vrea toți, de sus și până jos, ce vrea Dumnezeu, o atunci n'ar fi pe lume o țară ca a noastră.

Spre aceasta să ne silim. Spre aceasta se îndreaptă silințele preoțimei și ale vlădicilor. Și spre această țintă se îndreaptă și străduințele conducătorilor țării.

Dumnezeu să ajute tinărului Rege Mihai I să ducă la izbândă gândul cel mare al neamului, de a fi toți frații sub aceeaș conducere. Dumnezeu să-i stea în ajutor și domnului General Antonescu. Căci de dimineață și până în noapte se străduește cum să scape și să îndrume țara în aceste împrejurări grele. El e rupt din trupul și sufletul neamului.

Mulțumesc Prea Sfințiților frați episcopi, Vasile al Maramureșului, căruia îi fac urarea să se întoarcă cât mai curând la turma lui duhovnicească, și P. S. Vasile al Timișoarei care a venit din centrul Banatului să ia parte la bucuriile noastre și P. S. Partenie Episcopul scumpei noastre armate, că ne-a onorat cu venirea P. Sf. Sale la ceastalaltă oaste, Oastea Domnului.

Și mulțumesc și noului episcop Veniamin al Caransebeșului, care ieri a primit darul arhieriei. Mulțumesc și I. P. Sf. Patriarh Nicodim, care la întâlnirea noastră din urmă mi-a zis: du binecuvântarea mea noului episcop al Caransebeșului și Congresului Oastei Domnului.

De încheere vă mulțumesc și vouă tuturor că ați venit de aproape și de departe, ca să fiți de față la Congres. Noi suntem un suflet, un gând și o inimă. Suntem un gând și o inimă și cu toți credincioșii Bisericii noastre. Iar pe Cel ce ne povățuește și ne îndrumă, să-l rugăm să ne povățuiască și să ne întărească și de acum înainte.

Cu acestea declar deschis al nouălea Congres al Oastei Domnului.

Slăvit să fie Domnul!

Nr. 9171/941

Circulară

Către oficiile protopresbiterale și parohiale din cuprinsul Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

Onor. Minister al culturii naționale, al cultelor și artelor — subsecretariatul cultelor și artelor, cu adresa Nr. 24.783/941 ne-a făcut cunoscut că Ministrul de finanțe a luat hotărârea să tipărească un număr însemnat de afișe *„Lămuriri pentru orășeni și săteni"* privitoare la înlesnirile fiscale acordate păturii nevoiașe, cari urmează să fie distribuite în toate colțurile țării prin organele financiare, și afișate în toate localurile publice.

Pentru înlesnirea aducerii la cunoștință a acestor lămuriri, îndrumăm Cucernica preoțime din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, să dea tot concursul și lămuririle necesare când ele vor fi cerute, făcând astfel cunoscut în toate satele grija pe care o poartă țărănimii dl general Ion Antonescu, Conducătorul statului și guvernul țării.

Sibiu, la 7 Mai 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Festivitățile dela Rusalii

Praznicul Ortodoxiei active

— Hirotonirea noului Episcop al Caransebeșului. — Al IX-lea Congres al „Oștii Domnului“ —

S'au împlinit douăzeci și unu de ani decând Sibiul ortodox a intrat în zodia Rusaliilor. A intrat ca să nu mai iese din ea cât va străjui la cârma Bisericii străbune din aceste laturi fertile ale sufletului românesc duhul înoitor al I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*.

In toiul însuflețitelor solemnități cu cari a fost împreunată neuitata Sa înscăunare, primul mitropolit al Ardealului alipit la Țara-mamă, se lega înaintea lui Dumnezeu și a poporului să păstreze «*cu sfințenie luminoasa tradiție a înaintașilor*» și să toarne «*duh proaspăt, duh de înoire în largile cadre de organizare date Bisericii noastre de nemuritorul arhiereu Șaguna*», pe care și-l revendica pentru deapururi ca «*strălucită pildă de urmat*».

Cuvântul dat, a fost respectat întocmai. Luminatul ctitor de vremuri noui a făcut ordine sus și a deșteptat la o viață nouă, întocmită după Evanghelia lui Hristos, obștea cea mare a «Bisericii poporului». A arat adânc în fondul de religiositate nativă al satelor noastre. Și plugul cu care a desțelenit ogorul învârtoșat în tiparele statice ale unei religiosități molcome, călduțe, devenită prea mult și prea vizibil «datină», n'a fost altul decât frăția misionară «Oastea Domnului», a cărei vârstă e numai cu doi ani mai tânără decât spornica arhipăstorire a întemeietorului ei.

Râvna misionară a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, campania viguroasă de răscolire a religiosității tradiționale a poporului nostru, a purces din înalte rațiunii teologice și și-a propus ca țel suprem îmbunătățirea optimă a vieții noastre obștești. Destinul de peste veac al acestui neam de oameni cumsecade nu putea fi servit mai deplin și mai eficace decât pe această cale: așezând toate detaliile vieții insului sub comandamentele Evangheliei.

Pe Dumnezeu, poporul nostru îl cunoaște mai mult sau mai puțin bine. Și crede în el. Că această cunoaștere încă nu însemnează *acceptarea* Lui necondiționată, ne arată dramaticele evidențe ale traiului de toate zilele. Câți inși nu cred și se cutremură când aud durduind, când bate ghiața, când epidemiile le decimează dobitoacele sau le pustiesc familiile? Și câți se îndreaptă după ce a trecut năpasta?

Că acest contact fragmentar cu Cerul nu reprezintă formula autentică a vieții trăite în Hristos, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* a înțeles încă de pe vremea când ostenea aici la Sibiu ca profesor de teologie; iar după ce a suit treptele jețului șagunian, a tras fără zăbavă consecințele firești din această constatare.

Lucrul bun, pornit cu atâta însuflețire, a creiat pe alocuri nedumeriri. Maicuseamă cei obișnuiți să confunde Ortodoxia cu trândăvia spirituală se temeau de *noutatea* întreprinderii, pentrucă nu erau capabili să vadă în ea, dincolo de ea, *înoirea* care desmorția sufletele, curăța satele de mărăcinișul păcatelor și umplea bisericile golite de valul unui sufocant indeferentism religios.

Dar ceeace este și mai regretabil, e că am avut chiar și preoți cari n'au prins tâlcul expediției misionare pornite de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*. Și frângerea învârtoșerii lor a cerut multă cheltuială de energie, care putea fi folosită în alte direcții.

Astăzi, după aproape două decenii dela întemeierea «Oștii Domnului», acordul dintre Chiriarh, preoțime și popor — în această chestiune — e complect. Și unii și alții s'au convins că Biserica e împărăția lui Dumnezeu pogorâtă în lume cu tot belșugul harului ceresc, că auzirea cuvântului Evangheliei de nici un folos nu este dacă nu-i urmată de-o viețuire conformă cu poruncile ei și că ostașii Domnului realizează o trăire în Hristos cu caracter *permanent*.

Această clarificare e darul Rusaliilor sibiene. Entuziasmul evanghelic care însuflețește an de an vechea cetate de scaun a mitropoliei noastre, crește cu fiecare întâlnire a temătorilor de Dumnezeu ostași creștini și se revarsă — înmulțit — peste tot întinsul Țării. Mulțumită Rusaliilor sibiene, preoții noștri nu se mai tem să-i vorbească norodului despre «Oastea Domnului», ci dimpotrivă: chemarea la Hristos, care răsună din pragul sfintelor altare, capătă pe timp ce trece tot mai multă amploare și putere de convingere. Poporul înțelege că păstorul lui nu-l cheamă la deschilinire de obștea bisericii, ci la o viață de totală urgisire a păcatului prin practicarea vârtuților. Biserica devine astfel staulul oilor povățuite de stâlpul de foc al Evangheliei și credincios — adevărat următor al lui Hristos; iar «Oastea Domnului» încetează de-a mai fi socotită ca ceva ce stă alături de Biserică, devenind idealul spre care trebue să tindă toate mădularele Bisericii.

Identitatea dintre Biserică și «Oastea Domnului» a fost demonstrată și la Rusaliile anului acestuia, în luminoasa cuvântare a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*. Și nu în deșert. E ceea ce s'a putut vedea din vorbirile rostite cu acel prilej de fruntașii «Oastei Domnului», cari s'au lămurit definitiv asupra acestei probleme de mare însemnătate.

I. P. Sf. Sa a avut cuvinte de justă apreciere despre misiunea înoitoare a «Oștii Domnului» în mijlocul poporului nostru când a afirmat că ea reprezintă supremul bine pentru Neam, tocmai pentrucă îl transformă pe om lăuntric — adică real.

Bucuriile praznicului Cincizecimii au fost sporite de astă dată prin hirotonirea noului Episcop al Caransebeșului, P. Sf. *Veniamin V. Nistor*. Școala Mitropolitului Ardealului s'a dovedit și în această împrejurare că este un isvor nesecat de provizii pentru îndeplinirea trebuințelor superioare ale Bisericii noastre. A dat atâția vlădici — și tot mai are de dat. Intreaga obște ortodoxă binecuvintează treazul simț de prevedere al Arhipăstorului ei.

*

Incă din ajunul Rusaliilor, primele cete de ostași ai Domnului, veniți din mari depărtări, au străbătut în cântări religioase și cu prapori în frunte ulițele orașului, îndreptându-se spre Mitropolia împodobită după datină cu flori și ramuri de măstacăn. La ora 5 d. m., s'a săvârșit în Catedrală sfânta slujbă a Privegherii, în vederea sfințirii de arhiereu ce avea să urmeze. Au participat I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, P. Sf. Episcop *Vasile* al Timișorii, *Vasile* al Maramureșului, *Partenie* al Armatei, *Veniamin* al Caransebeșului, dnii prof. univ. I. Lupaș, O. Ghibu, etc., reprezentanți ai autorităților și numeroși oaspeți din afară.

Seara la ora 9, PP. SS. Episcopi Vasile al Timișorii, Partenie al Armatei și Veniamin al Caransebeșului au participat, în loja de onoare, la marele Concert dat de Reuniunea de muzică „Gh. Dima“ în sala teatrului orășenesc, sub conducerea păr. prof. *P. Gherman*.

In dimineața Rusaliilor

Catedrala s'a deschis cum s'a crăpat de ziuă, pentru spovedirea ostașilor Domnului. Către ora 9, soborul vlădicesc — adus cu mare alaiu dela Reședința mitropolitană — a purces la examinarea noului alesului Episcop al Caransebeșului, privitor la chipul în care înțelege să păzească credința cea adevărată și să păstorească turma ce i-a fost încredințată. Hirotonirea P. Sf. *Veniamin* s'a făcut în momentul liturgic al întreitei cântări: „Sfinte Dumnezeule“. Rugăciunile de taină, solemnul: „Vrednic este“ și răspunsurile Corului catedralei condus de Păr. prof. *Gh. Șoima*, au mișcat obștea până la lacrimi. Emoția care-l cuprinsese pe noul Ierarh, era vizibilă. Predica praznicului a rostit-o I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*.

După masă, ostașii Domnului au ținut o adunare frățească la Academia teologică „Andreiană“, și au asistat la rularea filmului: „Viața și patimile Domnului nostru Iisus Hristos“. Noaptea au petrecut-o în rugăciune și priveghere.

A doua zi de Rusalii

Printre cele două rânduri de steaguri ale organizațiilor „Oștii Domnului“ — unele venite dela mari depărtări, ca Techirghiolul — cortegiul arhieresc a străbătut în Catedrala plină până la refuz. Sfânta slujba a fost de-o măreție deosebită. Și de astă dată, vocea superbă a păr. prof. *P. Gherman* dela Academia teologică, a înălțat inimile tuturor. După sf. Liturghie, încolonați frumos cu steagurile și preoții în frunte — între ei entuziastul preot căpitan *Gh. Secaș* — au străbătut străzile orașului în spre Teatrul municipal, unde s'a desfășurat Congresul al IX-lea al „Oștii Domnului“. Până la sosirea Inalților Ierarhi, ostașii au cântat câteva cântece religioase, sub conducerea păr. Gh. Secaș.

Cuvântează Inalții Ierarhi

Adunarea a fost deschisă de I. P. Sf. Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, întemeietorul și patronul „Oștii Domnului“, cu luminoasa cuvântare pe care o publicăm în fruntea ziarului nostru.

P. Sf. Lor Episcopii *Vasile* al Maramureșului, *Vasile* al Timișorii și *Veniamin* al Caransebeșului, au adresat povețe luminoase congresiștilor. Păr. căpitan Gh. Secaș a propus expedierea de telegrame omagiale M. Sale Regelui *Mihai I*, Domnului General *Antonescu* și I. P. Sf. Patriarh *Nicodim*. Mulțimea le-a făcut din nou o caldă manifestație de simpatie.

Au vorbit apoi: dl Dr. *Simion Mitea*, primarul-ajutor al Sibiului, scriitorul *Gr. Oprișan*, păr. prof. *P. Bancea*, *V. Mircu*, prot. *A. Nistor*, Dr. *M. Suciu-Sibianu*, păr. *Gh. Secaș*, ș. a.

Congresul a luat sfârșit după ora 15. In tot acest timp, cântările religioase se auzeau peste tot, iar admirabilul serviciu de colportaj al „Oștii Domnului“ a funcționat ireproșabil.

Sibiul a trăit două zile de adevărată desprimăvărare în duh.

GR. T. M.

Cuvântarea

ținută în biserica catedrală mitropolitană din Sibiu în Dumineca Rusaliilor, 8 Iunie 1941, cu ocazia hirotonirii întru Arhiereu, de P. S. Veniamin V. Nistor

Inalt Preasfințite Părinte,
Preasfinției Voastre,
Iubiți creștini!

Cu frică și cu cutremur și cu toată emoția ce-mi stăpânește sufletul, m'am apropiat de sfântul Altar, unde se aduce jertfa cea fără de sânge pentru mântuirea noastră, pentru a primi cel mai mare și înfricoșător dar ce-l poate primi un om, **darul Arhieriei,** *plenitudinea darurilor de a fi următor stinților Apostoli întru propoveduirea Evangheliei Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Astăzi prin rugăciunile și punerea mânilor I. P. Sf. Voastre și ale Prea Sf. Voastre — Duhul sfânt care s'a pogorât la praznicul Rusaliilor asupra sfinților săi Apostoli, și-a revărsat darul și puterea sa sfințitoare asupra smereniei mele, întărind slabele mele puteri trupești și sufletești, spre a putea face voia cea sfântă a Lui.*

De acest dar sunt legate mari și înfricoșătoare răspunderi pentru mântuirea sufletelor încredințate spre păstorire, atât înaintea lui Dumnezeu, cât și a oamenilor. De aceea este greu să exprim în cuvinte cu adevărat sentimentele ce mă stăpânesc în această clipă din cele mai sfinte ale vieții mele.

In această zi a Rusaliilor s'a pus temelia Bisericii lui Hristos în lume prin puterea Duhului Sfânt, care din Sf. Apostoli temători și înfricați a făcut propoveduitori neînfricați ai Cuvântului dumnezeescului lor Invățător la toate popoarele, dându-le cutezanța de a mărturisi cu toată puterea Evanghelia mântuirii sufletelor și a adevăratei trăiri în Dumnezeu. Astăzi s'a pus temelia apostolatului creștinesc în lume, și astăzi s'a plinit făgăduința dată de Mântuitorul Apostolilor că le va trimite pe Duhul Sfânt, care să le dea curaj și tărie pentru a putea propoveduì până la marginile pământului evanghelia Lui. Primind darul Arhieriei la acest mare praznic voi căuta să scot înțelepciunea și toate învățăturile divine pentru a putea slujì cât mai cu credință lui Dumnezeu și a fi cât mai cu folos Bisericii și neamului.

In această clipă sfântă din viața mea sufletul meu se îndreaptă către Tatăl cel ceresc și în rugăciune fierbinte cu psalmistul: «inimă curată zidește întru mine Dumnezeule și Duh drept înoește întru cele dinlăuntru ale mele» (Ps. 50), pentrucă «tot darul desăvârșit de sus este pogorând dela Tine Părintele luminilor»; căci fără ajutorul și binecuvântarea lui Dumnezeu orice trudă rămâne zadarnică.

Imi dau prea bine seama că nu vrednicia mea m'a chemat la această mare demnitate, căci «toată vrednicia noastră dela Dumnezeu este» (II Cor. 3, 5) și ne-a chemat cu chemare sfântă nu după faptele noastre, ci după hotărârea sa însăși și după harul dat nouă în Iisus Hristos (II Tim. 1, 9).

Chemat prin votul și încrederea marelui colegiu electoral al Bisericii ortodoxe române de păstor și îndrumător sufletesc al Eparhiei de Dumnezeu păzită a Caransebeșului, având aprobarea Sf. Sinod și întărirea M. Sale Regelui, cu ajutorul lui Dumnezeu voi căuta să înmulțesc talantul încredințat mie de Dumnezeu «nepregetând cu râvna, arzând cu Duhul, slujind Domnului» (Rom. 12, 11), îmi voi pune toate puterile și străduințele în slujba misiunei mele sfinte la care sunt chemat «toate făcându-le spre zidirea tuturor» (I Cor. 14, 16). Mă voi strădui «să umblu cu vrednicie,... cu toată smerenia și blândețea, silindu-mă să păstrez unitatea Duhului în legătura păcii» (Efes 4, 1—3), prisosind întru tot lucrul bun (II Cor. 9, 8) și plăcut înaintea lui Dumnezeu.

«Nu voi nesocotì harul ce este în mine care mi s'a dat prin punerea mânilor» (I. Tim. 4, 14), «păzind bunul încredințat prin Duhul sfânt care locuește în noi» (II Tim. 1, 14) ca să fiu Erarh ostaș bun al lui Iisus Hristos.

Mă voi strădui să întăresc credința ca ea să pătrundă în sufletele tuturor, ca ea să fie **ancora mântuitoare** *în mijlocul primejdiilor acestei vieți, mai ales în aceste grele vremuri de încercare pentru neamul nostru, când milioane de frați ai noștri au ajuns iarăși în robie străină.* **Ortodoxia** *noastră va trebuì să fie steaua călăuzitoare a sufletului neamului nostru, iar Biserica noa-*

stră strămoşească, în care am fost creşcuţi ne va arăta calea vieţii, care ne poate duce la mântuire. In toate vremurile la ea ne-a fost scăparea şi astăzi tot ea ne mângâe, ne întăreşte şi ne ţine curajul în inimi. De aceea trebue să ne alipim de ea cu toată dragostea şi tăria şi în harurile sfinţitoare ale ei să aflăm toată întărirea sufletelor noastre.

Idealurile spirituale ale Bisericii trebuesc coborâte în mijlocul realităţilor vieţii de toate zilele. Biserica, casa sufletelor noastre, ne-a păstrat curată credinţa şi sufletul neamului nostru, de aceea trebue să purtăm grije noi slujitorii altarelor, de acest suflet, căci neamul nostru trăeşte nu prin bunurile materiale trecătoare, ci prin sufletul său şi prin tăria credinţei sale în Dumnezeu. Trebue să tindem într'acolo, ca principiile Evangheliei să fie călăuza vieţii tuturor fiilor neamului nostru, căci numai aşa i se va asigura trăinicia lui pe pământul unde l-a aşezat Dumnezeu.

Programul meu va fi programul Bisericii, care este cel al Evangheliei Domnului. Acesta este aşa de mare ca împărăţia harului dat de Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos — de a face pururea voia cea sfântă a lui Dumnezeu. Toate puterile mi le voi pune în slujba lui Dumnezeu, pentru ca întărindu-ne prin darurile Duhului sfânt, să sporească şi să crească lucrarea cea sfântă pentru pogorârea împărăţiei lui Hristos în lume.

Ca fiu de preot, crescut în tradiţia bisericească, în acel centru de veche şi glorioasă tradiţie şaguniană a Episcopiei Caransebeşului, voi căuta să pun în lucrare înţeleptele sfaturi şi îndemnuri primite dela I. P. S. Sa bunul meu Părinte şi Mitropolit Nicolae. Voi căuta să continui şi să sporesc cu toată sfinţenia în Eparhia unde sunt chemat să păstoresc, tradiţia marelui mitropolit Andrei Şaguna moştenită dela marii mei înaintaşi: Ierarhii I. Popazu, înţeleptul organizator al Eparhiei, şi N. Popea ucenicul devotat şi biograful marelui mitropolit.

Voi căuta să propovăduesc prin pilda vieţii mele, care să grăiască tuturor.

Voi fi cu credinţă şi supunere către M. Sa Regele Mihai I, către Conducătorul statului, general Ion Antonescu şi către legile ţării. Voi fi apărătorul drepturilor autonome ale Bisericii mele, ce isvoresc din originea ei divină şi din misiunea sfântă ce o are în lume.

Mulţumind bunului Dumnezeu pentru că m'a învrednicit de această chemare sfântă, îl rog să-şi reverse darurile sale cele bogate pentru a putea plini pururea voia cea sfântă a Lui.

In această clipă sfântă a vieţii mele primul gând se îndreaptă — cu vie recunoştinţă şi adânc devotament către I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae şi-i exprim cele mai adânc simţite mulţumiri pentru tot ceeace a făcut pentru mine, pentru îndemnurile şi sfaturile primite, precum şi pentru urările făcute cu acest prilej sărbătoresc şi-l rog să nu mă lipsească nici în viitor de tot sprijinul şi de sfaturile părinteşti, de cari am atâta nevoie în greaua misiune ce mă aşteaptă.

Mulţumesc apoi călduros Preasfinţiţilor Ierarhi împreună slujitori cari n'au pregetat să ia parte la cel mai mare act din viaţa mea.

Mulţumesc şi tuturor celorlalţi fraţi în Hristos şi celor ce au ţinut să ne onoreze cu prezenţa lor acest praznic.

Iar Tu, Doamne şi Stăpânul vieţii mele, dă-mi mie Duhul curăţiei şi al dragostei, aprinde în sufletul meu flacăra credinţei, ca să pot fi pururea propoveduitor al voei Tale celei sfinte în mijlocul poporului, pentru slava Ta, a Tatălui, a Fiului şi a Sfântului Duh. Amin.

Gândul Nostru, revista Şcoalei normale de băeţi „Andrei Şaguna", Sibiu. A apărut Nr. 1—2 din anul 1941, cu proză şi versuri datorite elevilor din cl. VI—VIII ai şcoalei, precum şi unor învăţători. Revista, sârguincioasei noastre tinerimi şcolare, apare de 4 ori pe an. Abonamentul anual este 80 lei.

Sf. Sinod

Sesiunea de primăvară a Sftului Sinod s'a deschis în 3 l. c., prin serviciul religios din Biserica Sfintei Patriarhii în prezenţa I. P. S. patriarh **Nicodim,** a înalţilor chiriarhi, a dlui ministru al cultelor general Radu Rosetti şi a păr. prof. Nicolae Popovici, directorul general de culte.

In cuvântul de deschidere a şedinţei din sala palatului patriarhal, I. P. S. patriarh Nicodim arată chestiunile asupra cărora Sf. Sinod este chemat să se rostească în această sesiune, — între ele este şi problema reorganizării învăţământului teologic şi a predării religiei în şcoalele secundare.

Ministrul culturii naţionale şi al cultelor, dl general Radu Rosetti, a rostit o luminoasă cuvântare, stăruind asupra atitudinii conducerii de astăzi a statului faţă de sf. Biserică.

Dl ministru, pornind dela cuvintele din adresa trimisă I. P. Sfinţitului patriarh de către Conducătorul statului, dl general **Ion Antonescu,** a spus următoarele:

Din aceste cuvinte ale Conducătorului Statului se desprinde hotărârea fermă a conducerii de azi a Statului şi a Guvernului de a respecta normele care determină organizarea şi viaţa sfintei noastre biserici.

Viaţa Neamului şi viaţa bisericească au fost totdeauna una şi nedespărţită.

Am luat cunoştinţă cu deplină satisfacţie de cuvintele I. P. S. patriarh şi preşedinte al Sinodului de a pune în discuţie Sf. Sinod două probleme de interes vital pentru viaţa bisericească: 1) reorganizarea învăţământului teologic şi 2) învăţământul religios în şcolile de toate categoriile.

In ceea ce priveşte învăţământul teologic, guvernul a luat hotărârea să treacă în seama sfintei biserici şcoalele de pregătire a viitorilor preoţi.

Conducerea bisericească va avea să dea învăţământului teologic o astfel de îndrumare, în cât generaţia viitoare a preoţimii să corespundă tot mai mult misiunii sale în ceea ce priveşte educaţia religioasă şi spirituală a poporului nostru.

Tot atât de important pentru viitorul Neamului nostru cred că este şi învăţământul religios în şcolile de toate categoriile.

Dacă creştinismul trebue să fie, mai presus de toate, trăirea unei vieţi religioase, atunci şi predarea religiei în toate şcolile trebue să fie potrivită acestui adevăr fundamental.

Guvernul priveşte cu atenţie încordată străduinţele conducerii sfintei Biserici în privinţa reorganizării vieţii mănăstireşti, care a avut un rol atât de important în trecutul nostru.

Dorim reînvierea unui curent de felul celui paisian, căci acesta a dat Neamului şi Bisericii atâţea oameni de muncă, de sacrificii, de buni români cărturari şi de mari binefăcători, în fruntea cărora au strălucit nemuritorii mitropoliţi: Grigore al Ungro-Vlahiei (1823—34) şi Veniamin Costache al Moldovei (1803—1808, 1812—1842), aceştia împreună cu marele mitropolit al Ardealului, Andrei Şaguna, au rămas cei mai străluciţi reprezentanţi ai istoriei noastre naţionale bisericeşti modernă. —

Intrându-se în ordinea de zi s'a făcut alegerea secretarilor de şedinţă şi a comisiunilor, cărora li s'au repartizat lucrările.

I. P. S. mitropolit **Tit,** al Bucovinei prezintă manuscrisul părintelui prof. Dr. V. Gheorghiu cuprinzând ediţia critică a Noului Testament, pe baza manuscriselor greceşti, lucrată de prea Cucernicia Sa şi cere binecuvântarea Sf. Sinod pentru tipărirea preţioasei lucrări din fondurile mitropoliei bucovinene.

Sf. Sinod aprobă alegerea P. C. arhimandrit Veniamin Nistor în scaunul de episcop al Caransebeşului, şi invalidează alegerea P. C. arhimandrit Dr. Filaret Jocu în scaunul de episcop al Argeşului.

In ziua a doua Sf. Sinod a fixat data Sfintelor Paşti, pentru anul 1942, pe ziua de **5 April.**

S'a instituit o comisiune sinodală, care să pregătească comemorarea în 1942 a trei veacuri dela ţinerea sinodului din Iaşi (1642).

Şedinţa următoare a Sftului Sinod se ţine în ziua de Joi, 12 Iunie.

Investirea noului Episcop al Caransebeşului. Sâmbătă, 14 Iunie a. c., va avea loc la Palatul regal din Bucureşti, investitura P. S. Sale Episcopului *Veniamin* al Caransebeşului, în prezenţa membrilor Sf. Sinod, a Casei regale, a guvernului şi a înalţilor demnitari civili şi militari.

De ce a fost invalidată alegerea de episcop al Argeşului? Intrebarea şi-au pus-o şi unii membri ai Clerului. Iar dacă nedumerirea laicilor mai poate fi scuzată, apoi dela o faţă bisericească poţi pretinde barem atâta să cunoască legile de temelie ale instituţiei pe care o serveşte.

In concret:

Articolul 118 (aliniatul II, partea ultimă) din Statutul legii de organizare a Bisericii ortodoxe române, hotărăşte, în privinţa alegerilor episcopale, următoarele:

„Incheindu-se scrutinul, preşedintele proclamă rezultatul alegerii, care se trece în procesul verbal. Candidatul care a întrunit **majoritatea absolută** *a voturilor* **pronunţate** *este* **ales.** *In caz de paritate, decid sorţii."*

Candidatul, proclamat ales ca episcop al Argeşului, nu a întrunit majoritatea absolută. De aceea, Sf. Sinod a invalidat alegerea. Potrivit art. 120 al aceluiaş Statut, alegerea va fi repetată. De câte ori? Până când unul din candidaţi va întruni majoritatea absolută.

Despre „balotaj", la alegerile episcopale nu poate fi vorba, căci nu e prevăzut de nici o dispoziţie legală. Balotajul este repetarea alegerii numai cu participarea primilor *doi* candidaţi, cari au întrunit mai multe voturi.

A doua alegere pentru scaunul episcopesc al Argeşului s'a făcut cu participarea *tuturor* candidaţilor dela prima alegere. Prin urmare, e clar că aci n'a fost „balotaj" şi că Sf. Sinod a lucrat legal când a invalidat alegerea şi a îndrumat Colegiul electoral la efectuarea alteia — sau altora — până se va obţinea majoritatea absolută.

---

† Mitropolitul Alexandru Nicolescu

Prin moartea I. P. Sfinţitului mitropolit *Alexandru Nicolescu,* biserica gr.-cat. română a pierdut, în vremuri de grea cumpănă ca cele de astăzi, pe unul dintre cei mai luminaţi conducători ai săi.

Iubitor de carte în toată vremea, s'a distins pe amvon, la catedră, ca şi la masa de scris.

Cu graiul şi cu condeiul a răspândit adevăruri ce privesc biserica şi neamul.

Născut în satul, astăzi iarăş înstrăinat, Tulgheş, judeţul Ciuc, în 1882, din tată bănăţean, a făcut studii în Reghin, Blaj şi Roma, unde în 1904 a luat doctoratul în filosofie şi teologie. A fost profesor la Academia teologică din Blaj, apoi preot misionar în America de Nord, în anii 1907—1909, secretar mitropolitan la 1913, canonic la 1916, şi episcop al Lugojului în 1922, unde a păstorit 14 ani, până la 1936, când a fost ales mitropolit al Blajului.

Ca senator a ţinut mai multe cuvântări în parlamentul ţării: la votarea Constituţiei, la legea cultelor, şi în alte cauze mari pentru neam şi biserică.

A scris şi tradus cărţi de teologie, numeroase articole de ziar şi o serie de broşuri pentru clasa cultă, şi altele.

Inmormântarea regretatului ierarh s'a făcut la Blaj, în ziua a doua de Rusalii din acest an.

Mitropolia ortodoxă română a Ardealului a fost reprezentată, la înmormântarea defunctului ierarh, prin I. P. C. Sa păr. Arhimandrit Teodor Scorobeţ.

Veşnică să-i fie amintirea.

Elocinţa predicei de pe munte

Textul capitolelor 5, 6 şi 7 din Sf. Evanghelie dela Matei se numeşte de obiceiu predica de pe munte.

Această cuvântare a Mântuitorului este o întreită revelaţie divină. Mai întâi pentru conţinut, al doilea pentru formă, şi al treilea pentru eternizarea ei în scris.

In ce priveşte fondul, predica de pe munte este o recapitulaţiune a Evangeliului. Deci este revelaţiunea divină directă şi pură. — *«Căci eu n'am vorbit dela mine« — zice Cuvântătorul, — «ci Tatăl, care m'a trimis, mi-a dat poruncă, ce să zic şi ce să vorbesc».* (Ioan 12, 49).

Toate disciplinile teologice sunt pline de dovezile divinităţii revelaţiei care s'a descoperit oamenilor prin *fondul predicei de pe munte.* N'a rămas nicio frază, niciun cuvânt din acest text sfânt, care să nu se fi tratat de Exegeză, Ermeneutică, Dogmatică, Morală, Catehetică, Istorie Sfântă, de Filosofia Creştină, ba chiar şi de Liturgică şi de Tipic. Iar cine se interesează mai deaproape de fondul predicei de pe munte, va găsi o literatură bogată. Noi am cetit o carte plină de lămuriri şi îndrumări preţioase în *«Predica de pe munte» a dlui Prof. Dr. L. Munteanu,* rectorul Academiei Teologice din Cluj.

Intr'adevăr râuri de apă vie — cum zice Scriptura, au curs dealungul veacurilor din izvorul predicei de pe munte.

Dar în ce priveşte forma exterioară a predicei de pe munte, s'a scris mai puţin şi totuşi se poate spune:

Elocinţa predicei de pe munte este ea însaşi o revelaţie divină. Căci ce se spune, acesta este fondul. Dar cum se vorbeşte, aceasta este elocinţa. Ce se predică? Aceasta este sămânţa cuvintelor aruncate de Semănătorul Divin. Dar cum se predă învăţătura? Aceasta este măestria Invăţătorului.

El mărturiseşte deopotrivă provenienţa divină atât a Cuvântului, cât şi a felului şi chipului cum a vorbit. *«Căci cuvântul, pe care l auziţi, nu este al meu, ci al Tatălui, care m'a trimis»* (Ioan 14, 24). Aşa se declară paternitatea fondului, precum şi prin versetul 16 din cap. 7 al Evangheliei dela Ioan, unde se scrie: *„Invăţătura aceasta nu este a mea, ci a Tatălui Celui ce m'a trimis".* Şi altele în acelaş sens.

Dar în versetul 50 cap. 12 al Sfintei Evanghelii dela Ioan, Domnul şi Invăţătorul mărturiseşte paternitatea divină a modului de vorbire: *„Deci cele ce vorbesc eu, vorbesc aşa, cum mi-a spus Tatăl!"*

Aceasta este elocinţa Domnului şi Invăţătorului Iisus Hristos în predica de pe munte şi aceasta este revelaţia divină manifestată în forma Cuvântului desăvârşit.

Ne vom strădui într'o serie de articole viitoare să evidenţiăm caracterele acestei elocinţe, din convingerea că nu se poate omiletică fără predică, dar nici predică fără elocinţă. Şi nici elocinţa nu poate să treacă peste principiile, regulele, sfaturile şi pretenţiile retoricei. Căci retorica este o ştiinţă şi artă născută din elocinţă aşa, cum s'au născut gramatica şi stilistica din graiul cel viu al limbii.

Dar oare de ce omiletica condamnă oratoria? Numai pentrucă sunt surori? Ori poate că ar vrea să-i scoată paiul din ochi?

Dar ce rău face retorica, pentruca să fie judecată ca o păgână şi ca o profană faţă de cucernica omiletică?

Sau ce-i mai lipseşte ştiinţei şi artei oratorice, ca să fie îngăduită şi ea la cuvânt, pe amvon, alături de omiletică?

Şi care-i deosebirea?

Omiletica tălmăceşte, lămureşte, învaţă şi convinge auditorul despre adevărul Cuvântului. Dar retorica ce face? Ea caută şi aranjează şi întrebuinţează toate mijloacele, inclusiv instrucţia şi convingerea, *pentru a îndupleca la acţiune, pentru a mişca inima, pentru a răpi voinţa auditorului determinându-l să treacă la faptă, care dovedeşte credinţa.*

Retorica dispune de aşa-numita *forţă oratorică.* De fapt, în orice caz oratorul

nu are puterea dela sine, dacă nu i se dă lui dela Tatăl.

Sinopticii referează precis despre forţa oratorică a Mântuitorului, zicând, că El învăţa mulţimile... „*ca cel ce are putere, nu ca învăţaţii lor*“ (Matei 7, 29, Marcu 1, 22).

Iar chemarea, îndemnul, sfatul sau ordinul Mântuitorului dela Matei 11, 29, când zice: „*învăţaţi dela mine!*“ se referă doar la toate învăţăturile Sale, pe care El le-a predat nu numai în teorie, ci şi în practică, exemplificând şi demonstrând *in concreto* toată învăţătura Sa, prin toate faptele vieţii Sale. Deci ordinul se referă şi la modul cum trebue să procedeze misionarul „*învăţând toate neamurile*“ (Mat. 28, 19).

Va fi pentru noi o bucurie, dacă ni se va da prilejul să putem dovedi, că predica de pe munte corespunde la toate criteriile celei mai bune arte şi ştiinte oratorice. Că predica de pe munte îşi are exordiul, transiţia, expoziţia, corpul discursului, cu diviziunile şi subdiviziunile sale, în sfârşit îşi are şi peroraţia şi exhortaţia sa în concluziune. Şi are şi firul roşu al unităţii subiectului şi cele mai bogate podoabe oratorice.

Şi am dori să ne ocupăm mai detaliat cu dispozitivul discursului din unele puncte de vedere ale retoricei, dovedind, că arta şi ştiinţa oratoriei posedă în predica de pe munte a Mântuitorului mărgăritarul şi briliantul elocinţei divine, care merită să-l purtăm cu sfinţenie în inima noastră de creştini adevăraţi, dar merită şi să fie studiat şi aplicat de omiletică.

Atunci va ieşi la iveală şi momentul al treilea al revelaţiei predicei de pe munte. Căci se ştie prea bine, că Matei, Evanghelistul, nu era stenograf parlamentar şi nici n'a scris predica de pe munte în aceeaşi zi, când a fost rostită, ci cu mult mai târziu. După cercetările critice, cam la 12 ani. A stenografat-o evanghelistul Matei atât de adânc în inima sa, ori i-a fost dictată de nou?

Vom cere deci cuvântul şi credem, că ni se va da.

Vasile Vlaicu
dela „Frăţia Ortodoxă Română-Braşov

Concertul Reuniunii „Gh. Dima“ la Sibiu (7 Iunie 1941)

O seară de muzică românească: au vibrat în armoniile ei veacurile de evlavie şi vitejie voevodală, dârzenia vrerilor ardeleneşti, gingăşia iubirii de mamă şi mărturia îngenunchierii româneşti pe lespezi de altare sfinte. Tot ceiace sufletul românesc are pur şi înalt în substanţa veacurilor şi vrerilor lui s'a răsfrânt, cu ecou puternic, în variatul repertoriu muzical al concertului.

„Hristos a înviat“ — compoziţie de Păr. prof. P. Gherman — a fost un imn al credinţei în înviere: o revărsare de putere birultoare. „Fericiţi cei goniţi pentru dreptate“ — cunună de mângâiere peste suferinţele isbăvitoare de azi. Şi din înaltul cerului, se coboară binecuvântări divine peste leagănul ce creşte viitorul de aur al neamului: Cântec de leagăn. Partea I. Din partea a II-a, tot atât de bine întocmită, alături de „Cătălina“ şi „Haţegana“, s'a desprins cu relief granitic, „Ardealul“ (com. pr. prof. P. Gherman): „Al nostru e! Şi pentru el porni-vor şi moşnegii dela vetre...“ Ca o furtună de vrere, a ridicat un val de entuziasm în inimile tuturor: l-au mai cântat odată, şi tot nu era destul. E imnul descătuşării noastre.

Partea III-a a fost o luminoasă încoronare a întregului program: corul, împreună cu orchestra, evoca toată evlavia şi tot eroismul acestui neam, ale cărui destine le conduce tânărul Suveran cu nume de simbol. „Imn religios“ şi „Mama lui Ştefan cel Mare“ au cunoscut o aşa interpretare încât am plutit într'adevăr sub mirajul marilor realizări muzicale.

Cântecul — prietenul de totdeauna al românului — când se lasă pătruns de rezonanţele adânci ale credinţei, este putere ziditoare de veac, izvor al entuziasmului jertfelnic.

Păr. prof. Gherman, înainte pe calea aceasta: ea este calea biruinţei româneşti.

D. N. M.

Dl general Antonescu în Germania

Conducătorul statului român, generalul *Ion Antonescu*, a sosit la Muenchen cu avionul Miercuri d. a., în 11 l. c., fiind întâmpinat în aeroport de ministrul de externe al Reichului, dl von *Riebbentrop*, şi de un mare număr de personalităţi marcante germane şi române.

Joi, la amează, dl general Antonescu a fost primit de cancelarul *Adolf Hitler*.

Intrevederea şi convorbirile din Germania s'au desfăşurat, cum anunţă ştirile din Berlin, în spiritul prieteniei cordiale, care uneşte cele două naţiuni, accentuându-se din nou deplina înţelegere de colaborare, — economică, politică şi militară, — a guvernelor german şi român.

Intreaga presă germană, şi nu mai puţin cea română, scoate la iveală deosebita importanţă a vizitei Conducătorului general Antonescu în Germania. Consfătuirea mai nouă, din această ţară, întregeşte şirul convorbirilor privitoare la situaţia României în noua ordine europeană.

Ştiri privitoare la biserica ortodoxă din străinătate

Spicuim, din publicaţii recente, străine şi române, câteva ştiri şi date statistice despre biserica ortodoxă din străinătate:

1. Eparhia ortodoxă din *Cehia şi Moravia*, condusă de un episcop, are 11 parohii, cu 21 preoţi. Mişcarea ortodoxă, din aceste provincii, se datoreşte credincioşilor refugiaţi din Rusia. Organizarea bisericii ortodoxe cehe s'a făcut în anul 1929, de episcopul *Gorazd*, hirotonit episcop în Belgrad la anul 1921, şi atârnător de biserica ortodoxă din Sârbia, — în cele interne însă, biserica ortodoxă cehă se conduce singură. Clădirea de biserici ortodoxe s'a început în 1923; de atunci, an de an, se sfinţesc biserici nouă, între care se numără una şi în oraşul Praga. In fiecare an sporeşte numărul elevilor şi elevelor din cursul primar şi cel secundar. In toate parohiile se înfiinţează coruri bisericeşti.

2. Biserica ortodoxă *sârbească* în Iugoslavia avea un patriarh, 3 mitropoliţi, 19 episcopi, peste 3 mii preoţi de mir, aproape 5 sute de călugări şi 4 sute de călugăriţe; numărul credincioşilor ortodocşi trece peste $7^1/_2$ milioane de suflete; biserici 4157, capele 179; o facultate teologică, 5 seminarii şi o şcoală călugărească.

3. Biserica ortodoxă din *Bulgaria* are peste 5 milóane credincioşi din numărul total de 6 milioane de locuitori (în anul 1934). Romano-catolicii, pe lângă toată propaganda întinsă ce o fac în Bulgaria, n'au mai mult de 45 mii suflete (0.8% din întreaga populaţie), între cari 6 mii sânt cetăţeni străini: germani, italieni, cehi, croaţi etc. Jidovii numără 48 mii de locuitori, mohamedanii 821 mii (13%). Legea cultelor îş aşteaptă înfăptuirea.

Biserica bulgară se împarte în 11 eparhii, cârmuite de câte un mitropolit. Numărul parohiilor se ridică aproximativ la 2670. Pregătirea clerului se face: la facultatea teologică din Sofia, la institutul teologic dela mănăstirea Cerepuş şi la două seminarii.

4. Lupta în contra bisericii se urmează, fără întrerupere, în *Rusia sovietelor*. Partidul bolşevic speră să obţină rezultate mai mult vizibile, dacă va întrebuinţa mijloace „ideale“, în locul măsurilor brutale ca: închiderea de biserici, întemniţarea de preoţi, distrugerea de icoane etc., prin care sentimentele religioase, în loc să slăbească, s'au păstrat şi s'au întărit. Partidul cere ca propaganda împotriva religiei să fie intensificată prin *conferinţe* şi, în şcoli, prin *lecţii* ateiste. Bisericile din Moscova se închid pe rând. Astăzi mai sânt vreo 20. Preoţii tineri sânt trimişi în lagăre de concentrare; cei rămaşi, de obicei bătrâni, se sustin din ceea ce adună sau din îndeletniciri meşteşugăreşti.

5. In *America de Nord* se găsesc 11 eparhii cu 355 parohii ortodoxe ruseşti. Mănăstiri sânt: în Pensilvania, în Canada şi una în apropiere de New-York.

6. In *China*, la Peking, se află patru biserici ortodoxe. O şcoală, pe lângă misiunea ortodoxă, are 90 de elevi chinezi, cari învaţă rugăciunile şi temeiurile învăţăturii creştine.

INFORMAŢIUNI

Conducere nouă la Universitatea din Cluj-Sibiu. Dl prof. univ. *Dr. Iuliu Haţeganu* este numit rector al Universităţii Daciei Superioare în locul dlui prof. S. Puşcariu, aflător astăzi în Germanie în misiune culturală. Prorector e numit dl decan *Dr. Camil Negrea* în locul decedatului Dr. Ioan Drăgoi. Numirile amândouă sânt întâmpinate cu deosebită bucurie de studenţime şi de intelectualii sibieni.

Dela „Frăţia ortodoxă română“, secţia Sălişte. Preşedintele acestei secţii, dl Alex. Iósof, directorul gimnazului mixt din Sălişte, a vorbit poporului din comuna *Galeş* despre: românism ca punct de rezistenţă al existenţei noastre naţionale. Conferinţa, potrivită vremii de astăzi, a fost ascultată cu mult interes. Corul gimnazial a executat un bogat program de cântări şi recitări. Tuturor li-a mulţămit preotul Nicolae Iosof din localitate.

Expoziţie de pictură. In sala „Bulevard“, din strada Şaguna, în Sibiu, s'a deschis expoziţia de pictură a mult talentatei artiste sibiene, dna *Maria Drăgan-Cabadaeff*. Noua expoziţie, care conţine remarcabile lucrări în arta picturii noastre ardelene, este zilnic bine vizitată de localnici şi de alţi iubitori ai artelor frumoase.

Control în trenuri. In scopul ca persoanele care călătoresc în trenuri să nu aibă greutăţi şi neplăceri, se face cunoscut că orce călător trebue să poarte la sine: Buletinul de înscriere la biroul populaţiei, precum şi actul din care să se învedereze (la bărbaţi) situaţia militară. Aceste documente au să fie arătate, la cerere, organelor de jandarmi C. F. R. încredinţaţi să execute controlul în trenuri pe toate liniile. Cei găsiţi în neregulă, vor fi predaţi organelor de poliţie sau jandarmeriei pentru cercetări. Din 14 Iunie se cere şi legitimaţie specială dela poliţie sau jandarmerie.

Muzeu antisemit. Cercurile care se ocupă cu lupta de apărare împotriva influenţii jidoveşti în viaţa culturală şi economică din Cehia, vor să înfiinţeze la Praga un muzeu antisemit. Un apel invită publicul să contribue la adunarea materialului menit spre edificarea opiniei publice asupra problemei iudaismului. Muzeul va cuprinde diferite documente politice, cărţi, reviste, decizii judecătoreşti şi fotografii.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 15 Iunie 1941, va predica prof. *Dr. Corneliu Sârbu*.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 Lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu*. — Numărul 6 pe Iunie 1941, cuprinde: **Religia în şcoala secundară.** Preot Dr. Nicolae Terchilă: Religia în şcoala secundară. Protopop Dr. Ştefan Lupşa: Ştiri şi documente despre Biserica ortodoxă română din Transilvania după 1761, culese din arhiva Consiliului de stat şi a cabinetului imperial din Viena. Prot. Dr. Spiridon Cândea: Contribuţii la noua reformă a învăţământului românesc. Prof. Gh. Şerban-Cornilă: O carte necunoscută: „Molitvele la Pogorârea Duhului Sfânt“, Bucureşti 1680. Preot Dr. Teodor Bodogae: şi Dr. Gr. T. M.: Mişcarea Literară: Românii din Câmpia Aradului de acum două veacuri. Tatăl nostru, închinare românească. Gr. T. M.: Note şi informaţii: Grija pentru viaţa duhovnicească a studenţimii Universităţii Daciei Superioare. Noul Episcop al Caransebeşului. Noul protopop al tractului Sibiu.

Chipuri de legendă din trecutul neamului. *Popa Şapcă*, unul dintre capii mişcării revoluţionare pornite dela Islaz, judeţul Romanaţi, în anul 1848, de Pr. *Const. I. Gheorghe*, 1941, Tip. Voiculescu, Piteşti. Pg. 16. Preţul?

Nr. 47/1941 par. (41) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă română „Bunavestire“ din **Sibiu-Iosefin,** protopopiatul Sibiu, judeţul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, sau Lei 5500 (cinci mii cinci sute) anual, în cazul când statul nu va bugeta postul.
2. Locuintă dela parohie.
3. Taxele obişnuite în parohie.

Candidaţii să aibă diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan“ din Sibiu.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta oficiului parohial ortodox român Sibiu-Iosefin „Bunavestire“, strada Bisericii 12, iar candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, din şedinţa consiliului parohial ortodox român, ţinută la 25 Mai 1941.

Pr. Nicolae Pampu
adm. parohial

Nr. 313—1941 [36] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Blăjeni-Sat, din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţile de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în Brad, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 6 Mai 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 22 Iunie 1941 — Nr. 26

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropo

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvânt către studenții teologi la sfârșit de an academic

Anul academic, pe care îl încheiem acum, l-am început covârșiți de greaua durere a pierderii unei mari părți din trupul scump al Țării și al neamului.

L-am început cu ochii înlăcrămați privind cum blânda Basarabie, dulcea Bucovină și jumătate din Ardealul nostru drag, sunt sortite la noui încercări, la noui suferințe. Mâhnită era inima noastră și apăsată până la pământ la vederea reînceperii calvarului milenar al neamului, după o scurtă răsuflare și înseninare.

Durerea aceasta ne-a întovărășit tot anul, punând toate preocupările de studiu într'o legătură vie cu asprele împrejurări ale istoriei contimporane, cu chemările ce ni le face frământata viață omenească de a-i sări în ajutor cu neperitorul leac vindecător pe care ni-l însușim aici, cu Evanghelia lui Iisus Hristos.

Am simțit tot anul că vom fi revendicați de viață în dubla noastră calitate: de oameni și de români, întrucât duble sunt și durerile ce ne înconjoară: naționale și general umane. Dar și românitatea și umanitatea noastră trebue să păsească în lume îmbrăcate în haina mângâietoare și vindecătoare a preoției, a harului aducător de mântuire și lumină cerească.

Intr'adevăr dincolo de cercul mai apropiat al durerilor naționale auzim svonul sfâșietor al suferinții universale a omenirii. Prin toate țările europene a curs sânge mult, s'au răsluit așezările omenești, au rămas copii orfani, și rânjește spectrul a tot felul de lipsuri. Uraganul războiului a pustiit toate colțurile Europei și urmările lui se fac tot mai chinuitoare.

In ce spirit avem să privim noi, ca preoți ai Fiului celui întrupat al lui Dumnezeu, aceste evenimente, și cum trebue să ne comportăm în fața și în mijlocul lor?

Cum veți păși voi, preoții de mâne, într'o lume sguduită în chipul acesta, într'o lume care-și caută în cele mai grozave dureri rânduiala ei viitoare?

In primul rând aceste evenimente trebue să toarne în viața noastră, în purtarea și în gândirea noastră, o mare seriozitate. Sub loviturile acestor crâncene întâmplări făptura noastră spirituală trebue să se modeleze într'o imagine care să exprime numai înțelegere, numai seriozitate, numai noblețe morală. Când ființe nenumărate sufer dureri, miserie, spaimă, temeri de viitor, nu mai e permis să gândim la lucruri meschine și la plăceri trecătoare, ci să ne lăsăm pătrunși de mila care înalță, purifică și înfrăgezește inima și de sentimentul de răspundere care ne poruncește să fim de cât mai mare ajutor unei lumi în suferință.

Prăbușirile fulgerătoare de rânduieli omenești, mistuirea fără urmă a celor mai solide și mai scumpe bunuri, schimbările uluitoare în înfățișerile vieții omenești, trebue să ne facă să mutăm privirea și aprecierea noastră dela lucrurile trecătoare și șubrede la cauzele mai adânci ale acestor schimbări și să găsim tot procesul acesta nu ca un produs întâmplător, ci ca un semn, ca o manifestare cu un anumit tâlc al voinții dumnezeești. Dumnezeu vrea ceva cu noi. Vrea să ne atragă atențiunea spre Sine și spre anumite datorii și ținte ale noastre. Ce vrea oare? Să stăm atenți, să fim serioși, că vorbește El. Să nu fim surzi, să nu lăsăm să treacă semnele graiului său pe lângă noi fără să le băgăm de seamă, învăluiți în sgomotul preocupărilor neesențiale și neserioase.

Cât am câștiga și cât am deveni de serioși, dacă am băga de seamă măcar atât că vorbește Dumnezeu, chiar dacă n'am înțelege bine ce vrea să ne spună. Și ce putere n'am câștiga în propovăduirea noastră măcar numai din conștiința fermă că în aceste timpuri vorbește Dumnezeu lumii într'un chip deosebit decât vorbește în alte timpuri.

Dar odată ce băgăm de seamă și pune pe noi stăpânire siguranța că vorbește Dumnezeu, nu ne este greu să și deslușim ce vrea să ne spună.

Războiul aduce o prăbușire a edificiului actual al lumii, oricum ar sfârși el. El dărâmă ca pe o construcție de mucava, formele de până acum ale vieții și aduce în locul lor altele. Ce poate însemna aceasta altceva decât că acele forme s'au golit de puterea credinții, de duhul dumnezeesc care le-a dat existență. Nimic nu se poate menținea dacă sufletul din ele nu mai păstrează acea legătură cu cerul prin care ele primesc putere și consistență. Ceeace are legătură cu Dumnezeu prin credință rămâne. Aceea nu poate dărâma nici războiul, oricât ar fi el de pustiitor. Chiar dacă se prăbușesc și acolo unele forme, dispariția sau schimbarea lor nu primejduește existența realităților esențiale. Unde este Dumnezeu războiul nu are putere. Războiul e numai unul din diferitele moduri în cari se prăbușesc realitățile din cari a fost alungat duhul dumnezeesc, chiagul și susținătorul vieții.

Dar dacă războiul aduce cu el alte forme de viață și de organizre în locul celor dispărute, aceasta nu însemnează că ele sunt prin însuși faptul că sunt nouă, mai consistente, mai trainice. Dacă ele nu se nasc pe temelia credinții în Dumnezeu, nu pot avea decât o existență aparentă și o durată efemeră. In scurtă vreme se vor prăbuși și ele, ca orice lucru fără fundament.

De ce se schimbă astăzi stât de rapid organizările vieții pe planul internațional, în interiorul Statelor, în mentalitatea și moravurile oamenilor? Pentrucă nici una nu se naște pe temeiul credinții, în nici una nu e prezent Dumnezeu Atotțiitorul, singurul Atotțiitor. Toate sunt ca niște flori de-o singură dimineață. Psalmisul spune: «Nimic nu se va ține de nu vei voi tu. Lua-vei duhul tău dela ele și toate se vor ofili și se vor întoarce în țărână».

Omenirea veacului nostru asistă și e antrenată în această amețitoare și nehodihnită fugărire de alte și alte forme și organizări ale vieții. Ea însași și-a pierdut prin aceasta echilibrul. Invârtirea aceasta ar putea să devină tot mai grăbită, până a nu mai da omului putință de răsuflare. E ca un tren care a pornit la vale și frânarul a fost aruncat din el.

Unde poate afla omenirea mântuirea? Unde să găsească un teren solid sau o pârghie cu neputință de clintit, de care prizându-se să scape de vârtejul care nu poate duce la bine?

El nu poate fi altul decât cel care singur are puterea să nu se schimbe, Dumnezeu. Numai prin El se mai poate domoli ritmul transformărilor continue și radicale ale istoriei, numai prin el se mai poate întretăia cutremurul neîntrerupt, din loc în loc, pentru a lua ființă câte un răstimp de repaus și de stabilitate, în care sufletul nostru să-și găsească liniștea și posibilitatea de comunicare cu valorile eterne.

Omenirea trebue să cheme cu putere pe Dumnezeu din nou în realitatea istorică pentru a o face teren prielnic vieții omenești, pentru a da formelor ei autoritate și sens de sus și prin aceasta stabilitate.

Prin desfășurarea uluitor de grăbită a filmului istoric Dumnezeu ne spune că s'a distanțat de viața omenirii. Ne vorbește de departe. Și pentrucă am devenit surzi și insensibili trebue să ne vorbească într'un mod care să ne zgudue, să ne trezească. Deaceea e dureros acest cuvânt al Lui. El se află atât de departe de noi încât dacă nu ne-ar vorbi în felul acesta care să ne trezească, am și uita că mai există. Scopul pentru care ne vorbește nu e altul decât să ne aducă aminte despre Sine spre binele nostru și să ne lege iarăși atențiunea de El. Prin acest simplu fapt lucrurile se pot îndrepta. Dumnezeu nu propovăduește un lucru deosebit, ci pe Sine însuși, iar noi la fel nu avem să umblăm a înțelege despre ce vrea Dumnezeu să propovăduim, când lucrul e atât de simplu: despre El și numai despre El. Fiul Său, care s'a apropiat de viața omenească atât de mult încât s'a încorporat în ea, e gata și acum să stea aproape de noi, numai să nu fugim noi de El, să ne gândim la El. Și ajunge să fie El aproape de noi, ca toate formele vieții noastre să capete sens înalt și deci stabilitate.

A propoveduì pe Iisus Hristos fără încetare este supremul bine ce se poate face omenirii astăzi. Ea trebue să vadă, că viața pe pământ fără Iisus Hristos nu e posibilă. Altfel nu s'ar fi întrupat El între noi. Trebue să vedem iar cu ochi proaspeți necesitatea ca Fiul lui Dumnezeu să fie între noi. Să înțelegem pentru timpul nostru rostul mântuitor al întrupării Sale.

Iată iubiți preoți de mâne ce misiune unic de importantă și de esențială pentru viața lumii aveți de îndeplinit. Veți fi punctele de sprijin, stâlpii de rezistență în jurul cărora trebue să se țeasă echilibrul, statornicia, liniștea și odihna lumii. Dar puterea aceasta o veți avea de sus, numai dacă veți fi absorbiți total în preocupările voastre, în pasiunea voastră, în râvna voastră de Iisus Hristos. Dacă nu vă veți ține cu toate puterile voastre de Hristos, vă va duce și pe voi vârtejul pierzător al lumii. In fața totalitarismelor seculare, să vă lăsați dominați de un totalitarism creștin. Numai acesta poate mântuì lumea.

Dar ca preoți trimiși în mijlocul neamului românesc, greu încercat azi și prin sfâșierea integrității sale naționale, aveți și o misiune specială ca luptători pentru refacerea lui.

Care este în condițiile de existență națională actuală chipul de preot care să prindă ființă în omul ce se dedică slujbei lui Dumnezeu? Cum trebue să fie preoții noștri de azi și de mâne acum când avem de înfăptuit din nou un ideal național, de astădată nu de simplă întregire națională, ci de întregire națională în duh de putere românească nesguduită, de așezare a ei pe temelii cari să nu mai îngădue o a doua fărămițare?

In parte preotul nostru de azi înainte trebue să reînvie în ființa lui chipul preotului ardelean de dinainte 1918. Dar numai în parte. Căci de oarece edificiul României Mari la a cărui ridicare a contribuit acela, s'a dovedit lipsit înăuntrul sufletelor — celule de forța spirituală a credinții care să-i dea soliditate, preotul viitor va trebuì să toarne în lupta lui naționalistă mai mult din jarul credinței în Iisus Hristos. Numai o credință incandescentă, adâncă, frământată intim și total cu sufletul neamului, poate să-l facă pe acesta apt nu numai să realizeze din nou întregirea națională, ci s'o și păstreze și definitiveze prin virtuțile aspre și înălțătoare, singurele cari nu lichidează ușor o moștenire.

Am cheltuit atâta mar' de moșie românească, pentrucă ni se moleșiseră puterile într'o viață destrăbălată de pofte și egoism. In loc să muncim încordat și cinstit, înfrânându-ne pornirile ușuratice, pentru înzestrarea armatei, pentru mulțumirea sufletească a tuturor fiilor neamului, am risipit avuțiile Țării în petreceri, ne-am transformat dintr'o națiune solidară, sobră și muncitoare, într'o aglomerație anarhică luptând fiecare ins împotriva tu-

turor şi înşelându-i pe toţi pentru a atrage la sine cât mai mult din bunurile cuvenite tuturor.

Numai credinţa viguroasă, adâncă, definitiv imprimată în suflete, poate ţinea în frâu pornirile păcătoase ce zac latent în firea omenească. Când credinţa slăbeşte în sufletul unui neam, desagregarea şi-a început procesul.

Iată ce spune un mare gânditor: «Vai de acel neam care în timpuri fericite e cuprins de o încredere uşuratică în sine şi atribue puterii proprii ceeace numai ajutorul lui Dumnezeu i-a procurat; vai de neamul care încrezut în puterea şi capacitatea proprie crede că se poate dispensa de Dumnezeu, căruia singur îi datoreşte suişul său. Urmarea este prăbuşirea puterii sale şi sfârşitul trist care se apropie pe nesimţite; deaceea să se gândească naţiunea la înaintaşii săi şi la aceea ce i-a făcut capabili să biruiască» (H. Sauer, Abendländische Entscheidung, 220).

Cu atât mai mult trebue să fie pătrunşi preoţii de această absolută necesitate a unei viguroase credinţe, cu cât azi însuşi neamul nostru e pătruns de importanţa şi de valoarea ei.

Să fim viteji ca îngerii, cari înfăţişează chipul adevăraţilor slujitori ai lui Dumnezeu, neînfricaţi de duşmanii lui Iisus Hristos, apărând în orice clipă şi cu preţul oricărei jertfe credinţa prin cuvântul şi faptele noastre.

Şi să fim curaţi ca îngerii, curaţi în sufletul şi trupul nostru, alungând dela noi orice patimă şi poftă. In special preotul şi viitorul preot e dator să realizeze în sine cât mai deplin acest chip al desăvârşitului slujitor al lui Dumnezeu, care e îngerul. Nu e permis ca un viitor preot să fie copleşit de pretenţiile exagerate, de grija satisfacerii poftelor uşuratice, ci el trebue să fie absorbit deplin şi cu ardoare de singurul gând al slujirii lui Dumnezeu, uitând cu totul de ale sale. Numai pentru Dumnezeu trebue să trăiască, Dumnezeu să-l covârşească cu totul.

Numai aşa vom putea slujì cu adevărat neamului, numai făcându-ne pe noi ruguri incandescente ale credinţii, realizând în noi în măsură maximă chipul omului care trăeşte viguros din credinţă, vom putea susţine flacăra credinţii biruitoare şi în mijlocul neamului nostru.

Primiţi iubiţi preoţi de mâne ca un surplus de merinde sufletească aceste îndemnuri pentru reuşita apostoliei voastre care doresc să fie cât mai curată, cât mai neîntinată de preocupările lumeşti, străine de duhul Evangheliei.

Cu acestea, exprimându-ne recunoştinţa faţă de I. P. Sf. nostru Mitropolit pentru ocrotirea şi ajutorarea părintească ce a acordat-o şi în acest an Instituţiei noastre, împreună cu P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc şi mulţumind Onor. public care a cinstit solemnitatea noastră cu prezenţa sa, anul academic 1940/41 îl declar închis.

D. STĂNILOAE

Românla are, conform datelor ultimului recensământ, 13.495.041 locuitori. Şi anume:

Muntenia	3.710.186	locuitori,
Moldova	2.548.863	»
Oltenia	1.606.490	»
Transilvania	1.585.433	»
Banatul	844.332	»
Dobrogea	434.073	»
Bucovina	331.482	»

Evrei: 302.090. Refugiaţi: 251.427. — Populaţia Bucureştilor 999.658, (astăzi a trecut milionul), faţă de 639.040 în anul 1930. A *Sibiului* 64.075 în 1941, şi 49.345 în 1930.

Moarte şi viaţă

II. Darurile depăşirii

Deşertăciunea deşertăciunilor, toate sunt deşertăciune, — iată concluzia înţeleptului care a gustat din isvoarele vieţii şi s'a îmbătat de tulbureala tuturor plăcerilor terestre. Intr'adevăr viaţa pe care o trăim e nedespărţită de simţământul mizeriei, de înfiorările nimicniciei: e ca o floare ce trece, un vis al nefiinţei, o fâlfâire de aripi frânte. Peste sbuciumările ei se întinde negura aceleiaş desamăgiri, aceluiaş desgust, aceleiaş deşertăciuni. Şi nu ştiu dacă veşnicia vieţii, după cari râvnesc unii bătrâni cu tinereţea ofilită înainte de vreme, n'ar fi tocmai cea mai crudă osândă a existenţii umane. Căci ce e mai trist decât să-ţi duci viaţa în veşnicii sub apăsarea de plumb a aceloraşi banalităţi, a aceloraşi plăceri, de cari e suficientă o viaţă de om ca să te desguşti. Şi iată cum moartea apare, în acest sens, ca o eliberare, ca o binefacere.

Desigur e greu să convingi pe profesioniştii deşertăciunii asupra acestui adevăr. Pentru ei moartea e negaţia absurdă a vieţii. Singură experienţa unei vieţi matusalemice i-ar determina să dorească moarte ca o eliberare, deşi nu lipsesc nici astăzi pildele desamăgirii. Aşadar, nu moartea e absurditate, ci mult mai absurd ar fi dacă omenirea ar avea privilegiul nemuririi în viaţa aceasta de ţărână. Atunci ne-am simţì viaţa ca o povară, sufletul ca un cadavru, trupul ca un putregai. Un Prometeu înlănţuit în adâncurile tartarului.

Că toate acestea nimeni nu poate nega ataşamentul omului faţă de viaţă: viaţa ne atrage, moartea ne înspăimântă. Moartea e desigur, fără nici o îndoială, negaţia vieţii. A vieţii de carne şi lut. E negaţia ei totală. Unde este frumuseţea? Unde e mărirea? Unde bogăţia? Unde toate amăgirile vieţii? — Pământ şi cenuşe, iluzii spulberate de suflarea înviforată a morţii. Cu adevărat deşertăciune e tot omul, cu adevărat deşertăciune sunt toate cele preţuite de inima de carne a omului — şi viaţa aceasta este umbră şi vis. Cum se sting toate! Cum se topesc toate! Cum pier toate în bezna nefiinţii, îmbălsămate cu lacrămile amare ale despărţirii! Descurajantă priveliştе, revoltătoare desfigurare. Poetul e'n stare să se ia de piept cu stihiile lumii, să le ceară socoteală: e posibil?, — cea mai gingaşă floare a inimii sale să devie hrană pentru viermi, cadavru desgustător. Moartea însă nu se înduioşează de protestele ritmate ale poeziei, nici de protestele mai prozaice ale celarlalţi muritori. Poporul crede că la moartea fiecăruia cade câte o stea din înalturi. E unica lacrimă a cerului peste zădărnicia disperării noastre. Atât.

Acesta este chipul vieţii pentru ceice înţeleg viaţa biologic: deşertăciune; acesta este chipul morţii: absurdă, crudă şi revoltătoare negaţie a vieţii. E tot ceeace poate fi mai neînţeles, mai fără sens, mai tulburător. Şi totuşi moartea este şi descătuşare, eliberare din temniţa deşertăciunii. *Ea vădeşte deşertăciunea vieţii biologice*, dar ne şi eliberează din înlănţuirile ei. Ea e desnodământul firesc al unei vieţi fără de sens, e actul final în care-şi consumă nimicnicia vieţii destinul ei de ţărână. Căci viaţa care are gust de neant, viaţa aceasta a trupului, *fierbinte ca pustiul*, nu poate avea altă încoronare decât moartea: ea însăşi *e sămânţa morţii*, e o arvună pe care o plătim nefiinţii. Aşa o gustăm în toate plăcerile ei. De aici răsar eroii de mucava: «eroii» cari disprețuesc moartea pentrucă s'au desgustat de viaţă...

Dar atunci: de ce teama de moarte? De unde dorul unei vieţi fără de sfârşit? — Pentrucă moartea ascunde, în încremenirea ei, un mister: e o poartă ce se deschide dincolo de vizibil, undeva în adâncurile de jar ale unei taine negrăite, care ne înfioară cu prezenţa ei de sfinx. Ce e dincolo de viaţă? Moartea. Şi dincolo de moarte? — Un cadavru. Numai atât? Nu există cumva o altă viaţă care depăşeşte moartea, care nu-şi scutură florile tinereţii în veac? Iată întrebarea capitală pentru împăcarea vieţii cu moartea, pentru lămurirea aparentei absurdităţi a morţii şi deşertăciuni a vieţii. O altă viaţă? Adică un *altfel* de a fi *viu*. Viaţa obişnuită este mai mult agitaţie decât viaţă: te agiţi zadarnic şi fără sens, dar *nu simţi că eşti viu*. Citeam undeva această maximă, care poate caracteriza viaţa de azi, deşi se referă direct la femei: «Femeia modernă este o mumie care se mişcă». Camera ei e un sicriu; ascensorul — un sicriu; automobilul — un sicriu; viaţa toată — un sicriu. *Un sicriu pentru o mumie:* iată viaţa modernă. Moartea? Imobilizarea şi descompunerea mumiei. Negaţia unei agitaţii sterile şi inutile. Viaţa aceasta e viaţa unui cadavru care se agită: atât. Ea nu e viaţă, ci moarte, o moarte vie, dacă se poate spune aşa. Desigur e dureroasă încetarea bruscă a agitaţiei, moartea. dar e mai puţin absurdă decât însăşi această «viaţă».

Dacă viaţa modernă este moarte, iar moartea ei — disperare şi revoltă, puterea şi absurditatea morţii e valabilă numai în cadrul acestui cerc vițios. Cine ar încerca să taie aerul cu cuţitul? Pe când lemnul îl poţi tăia. Tot aşa şi moartea e negaţia tăioasă a vieţii biologice: este ea însă şi negaţia unei altfel de viet? Aprioric, nu va îndrăznì nimeni să răspundă afirmativ. Are moartea putere asupra tuturor formelor de viaţă umană? Celor ce cred că la capătul tuturor drumurilor omeneşti spre viaţă este moartea, le punem în faţă: *a)* absurditatea unei astfel de presupuneri; *b)* desamăgirea, saturaţia şi desgustul deşertăciunii unei vieţi fără de sens; *c)* setea veşniciei, a vieţii care dăinueşte peste mărginirile firii. Să mediteze asupra acestor elemente adânc înrădăcinate în substanţa trăirii umane: descifrarea lor veridică deschide perspectivele depăşirii, aprinde înflăcărările biruinţii, luminează cărările vieţii... «O, nenorocitul de mine! Cine mă va isbăvì de acest trup de moarte?»; Cine mă va isbăvì de viaţa aceasta de cadavru? Cine mă va libera de groaza de neant a morţii? Este glasul ce se ridică din adâncuri însetate de lumină, care nu se vor închise între patru laturi de întunerec, unde peste lutul atâtor deşarte plăceri viermii pământului destramă o întreagă «metafizică» pesimistă despre moarte şi viaţă...

Diacon N. Mladin

Investirea P. S. Sale Episcopului Veniamin al Caransebeşului

Solemnitatea învestirii noului episcop al Caransebeşului s'a desfăşurat, în 14 l. c., după ceremonialul obişnuit, la Palatul Regal din Calea Victoriei, în sala Tronului, în asistenţa casei civile şi militare a Suveranului, a dlui general Ion Antonescu, a membrilor guvernului şi a înalţilor ierarhi membri ai Sf. Sinod, a demnitarilor statului şi capitalei etc., precum şi a consilierilor eparhiei Caransebeşului.

P. S. Sa *Veniamin Nistor*, noul episcop, a rostit următoarea cuvântare:

SIRE, — După vechea datină strămoşească mă prezint cu adâncă smerenie în faţa Majestăţii Voastre ca să primesc cu cea mai vie recunoştinţă şi cu cel mai profund devotament din augusta mână a Majestăţii Voastre toiagul de păstor al dreptcredincioşilor creştini din Eparhia de Dumnezeu păzită a Caransebeşului. Voia lui Dumnezeu prin glasul aleşilor clerului şi dreptcredinciosului popor a fost, ca să mi se pună pe umeri prin această cârje sarcina acestei episcopii întru care mă aşezaţi astăzi Majestatea Voastră, cârje împreunată cu mari şi grele răspunderi pentru misiunea sfântă ce mi s'a încredinţat.

Duc cu mine la cârma Eparhiei Caransebeşului zestrea devotamentului neţărmurit faţă de Biserica strămoşească pe care mi-au hărăzit-o casa preoţească a părinţilor mei, şcolile de veche faimă ale Braşovului şi poveţele luminatului apărător şi plinitor al moştenirii şaguniene, Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, hotărât să desăvârşească tradiţia marilor mei înaintaşi episcopii Ioan Popasu şi Nicolae Popea.

Inconjurat de un cler însufleţit şi pregătit cu deosebită luare aminte, mă voi strădui să-mi călăuzesc turma pe căile vieţii celei noui ale Evangheliei Domnului şi ale credinţei faţă de Tron şi Ţară. Intărirea temeliilor atât de greu încercate ale familiei româneşti va căpăta un loc special în preocupările mele şi povăţuirea tineretului pe căile virtuţii, tot aşa.

Mai cu seamă, în împrejurări ca cele de azi, Biserica este chemată să slujească de scut a fiinţei noastre naţionale şi de însufleţitoare a conştiinţei româneşti. Ea trebue să fie stâlpul de foc spre care să privească plină de încredere obştea fraţilor noştri dinlăuntrul şi dinafara vremelnicilor hotare.

Biserica noastră strămoşească cu forţele ei spirituale trebue să fie prezentă în toate domeniile vieţii neamului nostru, căci numai aşa i se asigură trăinicia pe pământul unda l-a aşezat Dumnezeu pentru a-şi împlinì misiunea sa istorică. Ortodoxia cu puterile ei divine a ocrotit neamul şi ţara în toate vremurile şi toate actele mari din istoria neamului s'au îndeplinit sub oblăduirea ei şi tot ea ne-a păstrat curată credinţa şi sufletul neamului.

Stăpânit de aceste sentimente, cu ajutorul lui Dumnezeu îmi voi îndeplinì cu profund devotament către Majestatea Voastră, faţă de neam şi Biserică sfânta mea misiune.

Să trăiţi, Sire, viaţă îndelungată, plină de fericire şi glorie. Trăiască Majestatea Sa Regina-Mamă Elena, Trăiască scumpa noastră Dinastie română.

Trăiască Conducătorul statului. Trăiască Neamul şi Ţara şi sfânta Biserică cea întemeiată într'ânsa. —

Discursul ţinut de Majestatea Sa Regele *Mihai I* este următorul:

Prea Sfinţite, — Cu voia lui Dumnezeu aţi fost ales şi confirmat păstor al istoricei eparhii a Caransebeşului, iar astăzi vă prezentaţi ca să vă întăresc în scaunul pentru care aţi fost rânduit, potrivit datinei sttămoşeşti şi legilor ţării.

Incredinţându-vă această cârje, vă aşez spre binecuvântată păstorire în eparhia de Dumnezeu păzită a Caransebeşului, cu încredere deplină că virtuţile, cu care v'a împodobit tradiţia casei preoţeşti din care vă trageţi şi experienţa pe care aţi dobândit-o în administraţia bisericească sub îndrumarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae al Ardea-

lului, constitue chezăşie sigură pentru bogatele roade, pe care misiunea Prea Sf. Voastre le va culege, spre folosul Bisericii şi al Neamului nostru.

Sânteţi chemat să păstoriţi după vrednici înaintaşi într'o eparhie, ai cărei fii binecredincioşi şi-au cinstit totdeauna biserica strămoşească, prin credinţă neşovăelnică, iar neamul prin vrednicie şi sentimente româneşti pline de mândrie, pe care nu s'au sfiit să şi le afirme nici în cele mai grele şi vitrege împrejurări. Li-a plăcut să fie totdeauna în frunte şi s'au impus. Să nu uite însă, că pe lângă tăria şi curăţenia simţemintelor, pentru păstrarea locului de frunte, este nevoe şi de tăria propovăduirii cuvântului Mântuitorului şi de numărul braţelor lor, — şi aceasta mai ales astăzi. De aceea propovăduindu-le cuvântul Evangheliei şi întărindu-i tot mai mult în credinţa Mântuitorului Hristos, să nu aibă odihnă P. Sf. Voastră până ce nu va vedea readus iarăşi în tradiţia românească bănăţeană, cultul familiei trainice şi numeroase.

Prea Sfinţite, — Incordarea pe care o încearcă omenirea astăzi, desfăşurarea urii şi a patimilor, în lupta la care s'au angajat în deosebi popoarele mari, scot în evidenţă tot mai mult necesitatea propovăduirii lui Hristos, pentru a face din virtutea dragostei creştine stâlpul de nesdruncinat al înţelegerii între indivizi şi popoare.

Mergând în Eparhia Prea Sfinţiei Voastre duceţi cuvântul Meu de îmbărbătare fiilor scumpului Banat şi de întărirea lor în speranţa viitorului strălucit al tuturor românilor.

Fiţi încredinţat că în misiunea creştinească şi românească ce vă revine în eparhia Caransebeşului, vă va însoţi neîncetat gândul şi inima mea şi a celor din jurul Meu.

Vă mulţumesc pentru cuvintele ce Ni-aţi adresat şi rog pe cel Atotputernic să vă întărească puterile şi să vă binecuvinteze toată lucrarea ce veţi întreprinde pentru binele Eparhiei şi a credincioşilor Caransebeşului.

*

După terminarea ceremoniei, P. S. Sa Veniamin a fost condus la Patriarhie cu ceremonialul obişnuit. In uşa bisericii Sf. Patriarhii, noul episcop a fost primit de I. P. Sf. Arhierei, după care a urmat rugăciunea obişnuită.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

„Simone, mă iubeşti tu pe mine?“

— Tot despre examenul apostoliei noastre —

După mărita sa înviere, Domnul Iisus, arătându-se ucenicilor săi de mai multe ori, lui *Simon-Petru* şi lui *Toma* le-a dat o atenţie deosebită. Pe Petru l-a întrebat de trei ori: „Simone al lui Iona, mă iubeşti tu pe mine?“, (Ioan 21, 16). Iar lui Toma i-a zis: „Adu-ţi mâna şi o pune în coasta mea“, (Ioan 19, 27). Şi aceasta a făcut-o Domnul pentrucă *atât Petru, cât şi Toma se lepădaseră de El, într'un fel sau altul.* Petru se lepădase de trei ori în faţa unei slujnice, iar Toma nu putea să creadă că El a înviat. Şi a nu crede în învierea lui Iisus este a nu crede în dumnezeirea lui. Deci şi necredinţa lui Toma era o lepădare de Hristos.

Iată deci, că Domnul Iisus a avut motive foarte puternice ca după învierea sa, arătându-se ucenicilor săi, să dea o atenţie deosebită lui Petru şi lui Toma.

Doi din ucenicii lui Iisus se lepădaseră de El, iar un al treilea din cei 12, îl vânduse pe 30 de arginţi. Ah, ce lucru dureros! Ce mâhnire sfâşietoare va fi fost în inima scumpului nostru Mântuitor văzând acest dezastru între ucenicii săi. Dar durerea pentru gresalele noastre, în inima Domnului Iisus nu trezeşte ură şi răsbunare, ci înmulţeşte mila şi dragostea. Iuda şi-a luat singur pedeapsa. Pe el Iisus nu putea să-l mai învălue cu dragostea sa. Pe Petru şi pe Toma, însă, abia a aşteptat să învie ca să-i îndulcească; să le arate greşala, ca să le aprindă dragostea cu dragostea lui şi să le întărească credinţa cu învierea lui. Ah, minunată e dragostea Mântuitorului nostru faţă de noi nevredniciil...

Şi acum să mă întorc cu gândul la ucenicii Domnului din zilele noastre. Mă întorc la noi, la preoţii Bisericii lui Hristos. Şi îndată înţeleg că pe mulţi din noi Domnul Iisus are motive puternice să ne întrebe ca pe Petru: „preot al Bisericii mele, mă iubeşti tu pe mine?“, — şi să ne cheme ca pe Toma: „preote adu-ţi mâna şi o pune pe coasta mea“... Căci mulţi din noi, dacă ne-am cerceta lupta şi înfrângerile apostoliei noastre, dacă ne-am cerceta viaţa şi faptele noastre, munca şi roadele noastre de slujitori ai lui Hristos, am vedea îndată că *ne-am lepădat mereu de Stăpânul nostru* şi am intrat sub stăpânirea vrăjmaşe a lumii acesteia.

Ne-am lepădat de atâtea ori, ca Petru, n'am crezut, ca Toma, şi poate chiar l-am vândut pe arginţii pierzători ai lumii acesteia, ca Iuda. De mii de ori mai fricoşi suntem decât Petru, mai necredincioşi decât Toma, pentrucă noi de mii de ori facem toate acestea, pe când Petru, Toma şi Iuda numai odată le-au făcut. Şi dacă nu le-au făcut toate acestea pe faţă, direct, ca Petru în faţa slujnicei şi ca Iuda în faţa sinedriului, apoi le-am făcut destul indirect sau în ascuns, prin faptele şi deşertăciunile noastre de fiecare zi.

Parcă-l văd pe Domnul Iisus apropiindu-se de noi, de fiecare preot în parte, în fiecare zi, şi parcă-l aud întrebându-ne: „preot, mă iubeşti tu pe mine?“ Şi parcă-l aud chemându-ne ca pe Toma: „preot, adu-ţi mâna şi o pune în coasta mea“... Şi ce vom răspunde noi, cari nu ne-am gândit poate deloc la această blândă, dar pătrunzătoare întrebare a dragostei lui Iisus şi nici la chemarea cutremurătoare a rănilor lui de pe cruce? „Mă iubeşti tu, preote?“. Ah, oare ce vom răspunde noi, cărora ne e greu chiar şi să ne lăsăm barbă şi să purtăm uniforma, sfinţită cu sânge de martiri, a tagmei preoţeşti? Ce vom răspunde noi cari de multe ori chiar *uităm că suntem preoţi*, stăpâniţi doar de grijile lumii acesteia: de afaceri, de ranguri, de politică, de înmulţirea averii şi de învrăjbiri, iar slujbele le facem în chip mecanic, cu gândul în alte părţi? Ce vom răspunde, ce vom răspunde?...

Şi totuş Domnul Iisus se apropie de noi, căci durerea lui pentru dezertările noastre îi înmulţeşte mila şi-i aprinde dragostea. Se apropie mereu de noi, şi cu cât suntem mai surzi, cu atât ne strigă mai tare: „Mă iubeşti tu, preote?“. Ferice de cei ce-l aud cel puţin acum, în strâmtorarea acestor zile grele! Căci numai auzind această întrebare a Domnului Iisus, ne putem trezi din somnul şi amăgirile lumii acesteia.

Domnul Iisus a întrebat pe Petru de 3 ori dacă-l iubeşte. Ba l-a întrebat chiar dacă-l iubeşte *mai mult decât ceilalţi* (Ioan 21, 15) ucenici, pentrucă-i greşise mai mult decât toţi. Prin această întreită întrebare şi prin cele trei răspunsuri ale lui Petru, Domnul Iisus îl ridica iar la locul de ucenic al său, de unde căzuse prin întreita lepădare. Prin nenumăratele noastre lepădări, dezertări şi trădări, au căzut mulţi şi din noi, preoţii. E vorba de căderile de toată ziua, pe cari numai Domnul Iisus le ştie şi din cari numai El ne poate ridica. Dar tot căderi sunt, tot lepădări şi trădări sunt, chiar dacă lumea s'a obişnuit cu ele şi chiar dacă noi reuşim să le ascundem sub diferite forme şi convenţii sociale.

Dar noi să ne gândim serios la măreaţa noastră misiune. Să nu ne ascundem după degete, să nu căutăm scuze, ci să privim lucrurile în faţă. Ne-am lepădat şi ne lepădăm mereu de Hristos! Aproape nu se vede în viaţa noastră că el trăeşte în noi viu şi de viaţă nouă dătător. Şi atunci vom mai continua aşa? Ne vom mai închide urechile dela întrebarea lui cea mare: „Mă iubeşti tu, preote?“ Mă iubeşti mai mult decât toţi?“ Şi nu ne vom deschide ochii să-i vedem rana din coastă?

Fără lepădare de sine şi de toate ale lumii, fără a-l sluji lui Iisus ca preoţi ai Bisericii lui, cu toată viaţa noastră, cu toate puterile, cu toate gândurile şi dorinţele, gata orcând de orce jertfă, — fără toate acestea nu-i vom putea răspunde ca Petru: „Doamne, tu ştii toate, tu ştii că te iubesc“... Ferice de preotul care va putea spune înaintea lui Iisus, din toată inima aceste cuvinte. Ferice de preotul care va putea trece cu bine acest examen al lui Petru, examenul de foc al preoţiei sale! Şi vai, de cel ce rămâne mereu repetent, departe de misiunea sa. Căci s'ar putea să-l găsească sfârşitul în această stare pierzătoare.

Pr. Nicolae Vonica

Solemnitatea încheerii anului şcolar la Academia teologică

Duminecă, 15 Iunie a. c., orele 11 a. m., a avut loc solemnitatea încheierii anului şcolar la Academia noastră teologică în Aula instituţiei.

Au participat: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae împreună cu PP. CC. Consileri arhiepiscopeşti, corpul profesoral al Academiei şi mai multe personalităţi din lumea culturală a oraşului.

Păr. rector Dr. D. Stăniloae a adresat cu această ocazie studenţilor Cuvântul din fruntea foii. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a dat îndrumări luminate şi părinteşti viitorilor preoţi, atrăgându-le atenţiunea asupra aşteptărilor cu cari îi întâmpină poporul nostru, care în aceste vremuri grele se strânge cu toată nădejdea în jurul Bisericii.

Corul studenţilor sub conducerea Păr. prof. Petru Gherman a executat câteva cântări religioase.

Cu acest prilej s'a împărţit asistenţei exemplare din *Anuarul* Academiei care cuprinde câteva studii preţioase şi material important din strădaniile şcoalei.

* FOIŞOARA *

Figura Mântuitorului

(1) De Pr. **Simeon Radu**

Iisus este unic. — Cu tot scepticismul său, Renan, când s'a văzut în faţa figurii fără asemănare a lui Iisus, şi a meditat asupra incomparabilei sale vieţi şi învăţături, s'a eliberat de propria sa fire şi a făcut o mărturisire aproape de evanghelist când a spus: „Iisus este unic în felul său, în orce privinţă. Nimic nu poate fi comparat cu El. Desfăşoare-se viitorul oricum, Iisus nu va fi întrecut“. Şi, într'adevăr, în aceste cuvinte, Renan a rotunjit un adevăr, căci dacă vom privi pe Mântuitorul în umanitatea sa, din orce latură El ni se revelează ca o figură istorică unică incomparabilă, în limitele timpului şi spaţiului.

Este adevărat că, inimile pioase sânt înclinate a vedea firea omenească a lui Iisus înghiţită de firea sa dumnezeească; ele îl văd mai mult în strălucirea Taborului. Insă Iisus a fost nu numai „Fiul lui Dumnezeu“, ci şi „Fiul Omului“. El a fost om adevărat ca şi noi, şi a dus o existenţă pământească, însă a fost fără de păcat. O mărturisire asemănătoare a făcut Strauss, când a zis: „Hristos nu ar fi putut să fie urmat de nimeni care să-l întreacă, nici care să poată atinge, după el şi prin el, acelaş grad desăvârşit de viaţă religioasă. Niciodată nu va fi posibil să se ridice cineva pe deasupra lui şi nici măcar să ne închipuim pe cineva care să-i fie egal“.

Câteva exemplificări, ne vor confirma şi mai mult afirmaţiile celor doi protagonişti anticreştini.

Astfel, Mântuitorul s'a dovedit ca „omul“ ideal, ca omul prin excelenţă, omul pe care înzadar l-a căutat Diogene cu lampa, în plină zi, înainte de venirea în lume a Mântuitorului. In El şi prin El, orce existenţă omenească, îşi găseşte modelul desăvârşit şi poate aspira să ajungă om deplin. Când Pilat, cu gestul spre Iisus, a rostit: *„Ecce Homo!* a recomandat fără să ştie, omenirii întregi, idealul ei de viitor.

Iisus este unic prin viaţa sa. Cine a dus o viaţă sublimă, armonioasă, echilibrată şi senină ca a lui Iisus? A fost cineva mai sărac ca Mântuitorul? Şi care bogat a îmbogăţit mai mult omenirea decât Iisus?

Să privim puterea, sfinţenia şi simplitatea Mântuitorului. „Această fiinţă, spunea Richter, cea mai curată printre cei puternici şi cea mai puternică printre cei curaţi, care cu mâna-i străpunsă a scos imperiile din sărite şi a schimbat cursul mersului veacurilor“, este Isus. Puterea lui Iisus a mărturisit-o, cu scrâşnire de dinţi, Iulian Apostatul, când a spus: *„M'ai învins Galileene!“;* a mărturisit-o cu smerenie marele Napoleon, când în reflexiunile sale meditative, cel surghiunit pe insula Sf. Elena a zis: „Am mişcat mulţimile care mureau pentru mine; dar pentru asta trebuia prezenţa, curenţii privirii mele, accentul meu, un cuvânt dela mine! Astăzi, când sânt la Sf. Elena, acum când sânt singur şi pironit pe această stâncă, unde sânt curtenii nenorocului meu? Cine se mişcă pentru mine în Europa? Unde îmi sunt prietenii? Ce prăpastie între nemernicia mea adâncă şi împărăţia lui Iisus Hristos, propovăduit, iubit, adorat şi trăind în toate veacurile!“

In ce priveşte puritatea şi sfinţenia vieţii Mântuitorului, ce să spunem noi smeriţii Lui, dacă vrăjmaşii lui de moarte n'au putut să articuleze nici un cuvânt, când El i-a întrebat: „Cine dintre voi poate să mă dovedească de păcat“ (Ev. Ioan 8, 46).

Cât despre înălţimea morală a creştinismului şi superioritatea lui faţă de orce sistem moral sau filosofic, avem cuvântul autorizat al marelui Goethe, care afirmă: „Poate propăşi societatea în toate direcţiunile, dar, peste înălţimea morală a creştinismului, nu se va putea niciodată“.

Despre puterea neegalată a cuvântului Mântuitoruluit avem mărturisirea unanimă a mulţimilor, care au asculta, aevea pe Iisus cuvântând şi mărturia o avem consemnată de sfântul Ev. Matei în aceste cuvinte: „Iar când Iisus a sfârşit cuvintele acestea, mulţimile stăteau uimite de învăţătura lui. Căci îi învăţa pe ei, ca unul care are putere, şi nu ca învăţaţii lor“ (Mat. 7, 28, 29). Iar sfântul Ev. Ioan (7, 46) ne raportează nu numai uimirea „gloatelor“ faţă de cuvântul lui Iisus, ci şi a slujitorilor trimişi să-l prindă. Ei însă, când l-au auzit cum vorbeşte, n'au îndrăznit să pună mâna pe El, ci, cuprinşi de emoţiune, au raportat celor ce i-au trimis: „Niciodată n'a vorbit un om aşa cum vorbeşte omul acesta“.

J. J. Rousseau face o paralelă între moartea lui Iisus şi moartea lui Socrate. Iat'o: „Ce sacrilegiu şi ce orbire, dacă va îndrăsni cineva să compare pe fiul lui Sofranisc (Socrate) cu fiul Fecioarei Maria! Ce diferenţă şi ce distanţă nemăsurată între amândoi! Socrate, murind fără dureri şi fără batjocură, a susţinut până la fine caracterul său personal; şi dacă moartea dulce şi fără dureri nu împodobea viaţa lui, putea cineva să se îndoiască că Socrate, cu toată virtutea şi cu tot spiritul său, a fost sau nu, unul dintre sofişti?

Se zice că a descoperit morala, şi totuşi alţii, înaintea lui, o practicau. Socrate a spus ceeace au practicat predecesorii săi şi a transformat în învăţătură. Aristide a fost drept înainte de a predica Socrate ce este dreptatea. Leonida a luptat murind pentru patrie, înainte de a predica Socrate datoria de a iubi patria. Sparta a fost cumpătată şi modestă, înainte ca Socrate să laude viaţa moderată şi cumpătată şi înainte de a definì el ce este virtutea. Grecia era plină de oameni cari au practicat-o.

Un pictor ardelean

Românii din Sibiu au ocazia să vadă în cursul lunii acesteia expoziţia pictorului N. Brana, fiu al judeţului nostru. Despre N. Brana s'a scris mult în ultimii ani în ziarele din capitală şi în foile din provincie. Şi nu pe nedrept. El aduce în arta sa un element nou, original, care frapează, care te face să iei îndată o atitudine.

Când au apărut acum vre-o şase ani primele sale gravuri în lemn, mulţi au simţit că ele sunt expresia unui specific românesc şi ardelenesc care de mult îşi cerea expresia.

Plăsmuirile acestea corăspundeau la ceva din sufletul nostru, par'că întâlnisem prin câmpurile, prin bisericile noastre, feţele, atitudinile, trăsăturile compoziţiilor sale.

Noutatea acestei arte, manifestată cu deosebire în gravuri şi picturi pe sticlă, constă mai ales în voluntarismul colţuros care respiră din ea. Ţăranii lui Brana cresc din pământ; e aceeaş culoare, aceleaşi trăsături primare cari se înalţă deasupra pământului şi se detaşează de natură. Cu toate acestea simţi în ei articularea unei voinţi. Acest element personal îi distinge de natură, dar într'un mod care nu-i desface de ea. Oamenii şi natură formează un bloc, dar deasupra scânteie voinţa dârză, nu atât de-a întreprinde aventuri cari să-i ducă de acolo, ci de-a rămânea. Pictura aceasta transpune în viziune plastică duhul lui Horia şi bolovanii vrerilor din poezia lui Cotruş.

Un alt element este cucernicia. Ca şi elementul voluntar, şi acesta creşte din natură şi o spiritualizează în acelaş timp. E o cucernicie localizată, românizată.

Vorbind de apropierea de câmp, de sat, pe pământ, a artei lui Brana, nu vrem să rămână impresia că e o pictură naturalistă, o fotografie. Dimpotrivă este o artă stichială. Ea dă impresia că se răscoală stichiile pământului, ale naturii. Dacă pe de o parte omul pare concrescut cu natura, pe de alta şi natura pare însufleţită, pusă într'o mişcare ce scoate pe primul plan ca cu un plug atotputernic adâncurile şi esenţialităţile ei. Are această natură ceva de mister, ceva de apocalips. E o viziune apropiată de cea pe care o are poporul nostru.

Nu vrem să ne pronunţăm asupra coloristicei, asupra manierii pictorului Brana de-a reda viaţa internă, nuanţată a oamenilor, asupra felului de-a concepe pe Iisus răstignit.

Acolo însă unde are ocazia să-şi manifeste darul său deosebit, ca pictor al stichialului, al voluntarismului şi cucerniciei, are o mare putere de sugerare a realităţilor româneşti. **D. S.**

Nr. 9258/1941.

Concurs

Pentru întregirea următoarelor parohii vacante şi bugetate de Onor. Minister al culturii naţionale şi al cultelor cu începere dela 1 August 1941, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român, şi anume:

1. Sibiu-Trei Stejari de cl. întâia
2. Sighişoara „ „ „
3. Tălmaciu-Sibiu „ „ doua
4. Brădet Acriş-Oltuz „ „ „
5. Ariujd- Sf. Gheorghe „ „ treia
6. Almaşul m.-Brădet-Geoagiu „ „ „
7. Ciugud-Sebeş „ „ „
8. Crişeni-Haţeg „ „ „
9. Băniţa-Jiu „ „ „
10. Şoroştin-Mediaş „ „ „
11. Micăsasa-Mediaş „ „ „
12. Orlat-Săliste „ „ „
13. Tăuni-Târnava „ „ „
14. Un post de preot la sfânta Mănăstire Sâmbăta (pregătire pentru parohii de clasa întâia).

Cererile de concurs însoţile de actele necesare vor fi înaintate în termin la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoţii în activitate de serviciu vor anexa la cererea de concurs *numai* „curriculum vitae".

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 17 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Miercuri, 11 Iunie a. c. la Bucureşti, pentru a participa la şedinţele Sf. Sinod şi la actul Investiturii Regale a P. S. Sale Veniamin, Episcopul Caransebeşului. Sâmbătă, 14 Iunie a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă.

S'a ridicat suspendarea unui chiriarh. Sf. Sinod, — luând în desbatere cazul I. P. S. Sale mitropolitului *Gurie* al Basarabiei şi având în vedere că Inalta Curte de casaţie l-a absolvit de orce vină, i-a ridicat suspendarea, care a durat timp de $4^1/_2$ ani. Inaltul chiriarh al Basarabiei, deşi astăzi în pribegie, are fericitul prilej de a mulţumi lui Dumnezeu că i s'a făcut dreptatea pe care pretindea că o are, simţindu-se nevinovat.

Invitare. Dl profesor universitar Lucian Blaga este învitat, de universitatea din Viena, pentru a ţinea un ciclu de conferinţe în sesiunea de toamnă.

Căsătorie religioasă. Dumineca trecută s'a făcut, la biserica militară Mihai-Vodă din Bucureşti, căsătoria a 33 părechi, dintre lucrătorii şi lucrătoarele arsenalului armatei, cari trăiau până atunci în concubinaj. Bun exemplu şi pentru alţii de aceeaş categorie.

Călătoriile pe C. F. R. se fac numai pe temeiul de *autorizaţiuni*, eliberate de poliţiile oraşelor pentru teritoriul urban, şi de posturile de jandarmi pentru teritoriul rural. Scutiţi de autorizaţiuni sânt: militarii activi, concentraţii, şi personalul C. F. R. şi al poliţiilor.

Contra intrării în războiu. Una mie de pastori protestanţi, din statele federale, au semnat o declaraţie, în care se declară potrivnici atitudinii războinice a Statelor Unite nord americane şi refuză a sprijini, dela înălţimea amvonului, o eventuală intrare în războiu a Americei.

Prin legi mai nouă s'a luat dreptul jidovilor din Franţa de a exercita profesiuni, ca b. o. activitatea lor la bănci şi la bursă. De asemeni li s'a interzis accesul la radio, presă şi film, ear la universităţi s'a prevăzut „numerus clausus" pentru studenţii jidovi. Secretarul general francez, Vallat, însărcinat cu problemele de natura aceasta, a explicat presei măsurile luate, declarând că problema iudaică din Franţa va putea fi resolvată numai după războiu, când se va stabili locul, unde să fie evacuaţi jidovii acestei ţări.

Insănătoşirea vieţii economice. Ziare din praga subliniază însemnătatea *înlăturării* elementului jidovesc din viaţa economică a Cehiei şi Moraviei. Inlăturarea aceasta face să înceteze o speculaţie neomenească. Funcţionari, meseriaşi şi agricultori iş dau seamă cum se obţine astăzi o totală însănătoşire a economiei în ţările acestea, cărora li se dau nemăsurate posibilităţi de prosperitate şi progres.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 22 Iunie 1941, va predica părintele *Ioan Bânda*.

Nr. 9203/1041

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Arini,** din protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie a lui în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependinţe.
3. Sesie parohială 16 jugăre arătură şi 200 stj. □ grădină pentru zarzavat.
4. Stola uzitată în parohie.
5. Adău câte o ferdelă de grâu de fiecare casă.
6. 4 stj. lemne din pădurea comunei.

Cererile de concurs însoţite de actele necesare vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoţii în activitate de serviciu vor anexa la cerere de concurs, *numai* „curriculum vitae".

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 3118/1941

Concurs

La şcolile secundare confesionale ortodoxe române din Arhiepiscopie sânt vacante următoarele catedre:

a) La liceul ortodox român „Andrei Şaguna" din Braşov:

1. Catedra de Limba română Nr. 3
2. Catedra de Matem.-Fizică-Chimie Nr. 16

b) La liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad:

1. Catedra de Limba română Nr. 2
2. „ „ „ română „ 3
3. „ „ „ franceză „ 6
4. „ „ „ germană „ 7
5. „ „ „ italiană „ 8 cu 9 ore.
6. Catedra de Geografie „ 10
7. „ „ Matematici „ 12
8. „ „ Matematică şi Fizică „ 13
9. „ „ Ştiinţe naturale „ 15
10. „ „ Desemn şi Caligrafie „ 16
11. Postul de medic şcolar.
12. Fizic.-chimice 10 ore de degrevare.
13. Religie 3 ore de degrevare şi oră suplimentară.
14. Limba română 1 oră suplimentară.
15. Limba franceză 5 ore suplimentare.
16. Fişe psih. 2 ore „
17. Fizică 3 ore „

c) Şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de limba germană.
2. Catedra de Muzică.
3. Catedra de Ştiinţe agricole.

d) Şcoala normală de fete „Andrei Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Ştiinţe pedagogice Nr. 1
2. „ „ „ „ „ 2
3. „ „ Matematici cu complectare de ore dela alte şcoli sec. din localitate
4. Catedra de Istorie cu completare de ore dela alte şcoli sec. din localitate.
5. Ştiinţe agricole 6 ore.

Cei care doresc să ocupe una din aceste catedre, să înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până cel mai târziu *10 Iulie 1941.* Se recomandă ca cererile să fie înaintate prin Direcţiunea şcolii la care doreşte să fie numit candidatul.

La cerere se vor anexa còpii de pe următoarele acte:

Diplomă de bacalaureat.

Diplomă de licenţă.

Certificatul de absolvenţă a seminarului pedagogic univ.

Diploma de capacitate.

Extras de botez şi alte eventuale acte recomandatoare.

Candidatii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli superioare de teologie.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 17 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 195/1941 (42) 1–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Hoghilag,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 8 jugăre 1068 stânjini □ arător şi fânaţ.
4. Stola fixată de consiliul parohial.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarna specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoarc la biserică, spre a se face eunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 1 Iunie 1941.

Oficiul protopopesc ort. român Târnavamare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Nr. 2456/1041

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă că, la şcolile secundare ale statului din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, sânt vacante următoarele catedre şi ore de religie ortodoxă:

a) Catedre:

1. Şcolile secundare din Blaj.
2. Şcolile secundare din Petroşani.
3. Gimnaziul mixt din Sebeş-Alba (combinată cu muzica).
4. Gimnaziul de fete din Făgăraş (combinată cu muzica).
5. Gimnaziul mixt din Mediaş (combinată cu muzica).
6. Şcolile secundare din Săliste (combinată cu muzica).
7. Gimnaziul de fete din Orăştie (combinată cu muzica).

b) Ore:

Braşov: Lic. comerc. de băeţi 4 ore
„ „ „ fete 4 „
„ industr. „ băeţi 3 „
„ „ „ fete 6 „
Scoala de menaj 4 „
Haţeg: Lic. comerc. de băeţi 8 „
Hunedoara: Gim. industr. de fete 4 „
Brad: „ „ „ „ 3 „
Siphişoara: „ „ „ 8 „
Satulung: „ „ „ „ 4 „

Doritorii de a ocupa una din catedrele vacante sau ore de religie vor înainta cererea, însoţită de actele ce posedă, Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până la data de 10 Iulie a. c.

Sibiu, şedinţa şecţiei culturale din 17 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

A apărut noua ediţie îmbogăţită a *„Cărţii de rugăciuni"*, pentru ostaşi şi pentru popor. Cele două cuvinte pentru cititori ale I. P. S. Sale întăresc inimile şi nădejdile cu duhul lor de mare încredere în destinul neamului. Costul e numai 6 lei. Cucernicii preoţi le pot comanda la P. V. Cons. Arhiepiscopesc.

Anunţ

Se caută o femeie care să ştie bucătăria, curăţitul camerelor, spălat şi călcat.

Să fie fără bărbat şi fără copii.

Va avea locuinţă, întreţinere şi salar lunar, după înţelegere.

Doritoarele a se angaja se vor prezenta personal în Sibiu, strada Mitropoliei 45, etaj.

Nr. 620/1941 (43) 1–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Rapoltel,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă, cu toate dependenţele necesare.
3. 5 jugăre sesiune parohială veche — teren arabil şi grădină.
4. 3 jugăre sesiune parohială nouă, teren arabil, primit dela reforma agrară, în curs de întabulare.
5. Folosirea celor două cimitire.
6. Câte una ferdelă porumb sfărmat à 30 litri, dela cca 96 familii.
7. Partea de lemne din comună: aproximativ 10 cară anual.
8. Dreptul de păşunat în păşunea comunei, pentru orce număr de vite.
9. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Doritorii de-a ocupa acest post îşi vor trimite cererile însoţite de actele (între care şi binecuvântarea de candidare) necesare la oficiul protopopesc al Geoagiului, judeţul Hunedoara.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie numai după ce-şi vor fi exoperat binecuvântarea de candidare şi cu prealabila încuviinţare a protopopului.

Geoagiu, la 10 Iunie 1941.

Teodor Glodeanu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 29 Iunie — Nr. 27

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 10.491/1941 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Luptă-te lupta cea bună a credinții". I Timotei 6, 12.

Iubiții mei fii sufletești,

Dumnezeul ocrotitor al părinților noștri și-a întors din nou fața Sa către noi. Nu s'a împlinit încă anul de când se sculaseră asupra noastră toate neamurile dimprejur amenințând să ne înece ca un puhoi cutropitor. Vrăjmașilor li se părea că suntem părăsiți de Domnul și că scăpare pentru noi nu va mai fi. Apăsată de durere era inima noastră și suferință grea se abătuse peste frații noștri căzuți sub robie străină.

Dar n'am desnădăjduit și nu ne-am perdut încrederea în ajutorul Celui atotputernic. Adunându-și din adâncurile sufletului toate puterile de credință, neamul nostru și-a zis: *„Tulburatu-s'au neamurile, plecatu-s'au împărățiile... clătitu-s'a pământul: Domnul puterilor cu noi,* (Ps. 45, 7—8)... *Cei ce nădăjduesc în Domnul nu se vor clăti în veac"* (Ps. 124, 1).

In zilele când sufletul nostru era mai apăsat și puterea neamului căzută la pământ, a ridicat Dumnezeu în luna Septemvrie anul trecut, pe un viteaz General în fruntea treburilor țării. Acesta legând rănile neamului și înzdrăvenindu-i puterile l-a pregătit pentru ziua izbăvirii. Ziua aceasta mare a vrut Domnul să fie Duminecă în 22 Iunie, când armata română a primit *ordin să treacă Prutul* pentru a desrobi pe frații noștri basarabeni și bucovineni de sub jugul crud al Rușilor bolșevici. Viteazul General *Ion Antonescu*, Conducătorul Statului, a pășit în fruntea armatei române și germane, care luptă dinspre Bucovina și Basarabia, așa cum a pășit odinioară în războiul din 1877 Regele Carol I.

Sufletul nostru dă laudă lui Dumnezeu că am ajuns să vedem atât de curând ziua izbăvirii fraților obidiți și începutul întregirii din nou a granițelor pământului românesc.

Dar lupta pe care o duce neamul nostru acum — alături de puternica armată germană — mai are o însemnătate neasemănat de mare pentru noi și pentru toată omenirea. Prin jertfa feciorilor noștri, înfrățită cu cea a tinerimii germane, lumea va fi scăpată de primejdia care stătea ca o negură la marginea țării noastre gata să se năpustească întâi asupra noastră și apoi asupra întregei lumi, ca un potop ce avea să smulgă din rădăcini toate rânduielile de viață. De un pătrar de veac încoace omenirea nu-și putea găsi odihnă în suflet la gândul că adunarea vrăjmașilor lui Dumnezeu, care se așezase pe capul poporului rusesc, lucrează pe toate căile să ducă otrava în toate țările și că într'o bună zi ar putea să dea foc lumii întregi.

De un pătrar de veac Satana dănțuește pe spinarea Rusiei bătându-și joc de Dumnezeu și de sufletele oamenilor. Bisericile au fost arse sau prefăcute în săli de petreceri; oamenii cari îndrăsneau să pomenească numele Domnului Iisus Hristos uciși sau aruncați în ocne; copiii învățați să râdă de cele sfinte. Lui Iuda vânzătorul Domnului i-au ridicat statue, de par'că el ar fi mântuit lumea.

Nu s'a mai pomenit pe lume atâta nebunie, atâta ură împotriva lui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Cu adevărat Satana era cel ce sufla în focul de nebunie care pustia viața în acea împărăție.

Dar Dumnezeu nu se lasă batjocorit până la sfârșit. Cine scoate pe Dumnezeu din sufletul său, pierde orice omenie, fața lui se schimonosește și tot ce face între oameni e spre răul lor. Ceata de nebuni și de nemernici cari au crezut că pot conduce fără Dumnezeu și împotriva lui Dumnezeu un popor foarte număros, n'au reușit să producă altceva decât vrajbă și nesiguranță în lume, nerânduială și nemulțumire generală în țară la ei. O astfel de țară trebuia să cadă la cea mai mică suflare de dinafară. Ca un uriaș cu picioare de lut, așa se prăbușește azi această țară a bolșevismului.

Lumea va răsufla de aici înainte ușurată și scăpată de o mare teamă. Și poporul nostru în rândul întâi. Se va putea apuca de aici înainte să-și chivernisească liniștit pământul și țara lui.

Să ne rămână însă din acestea marea învățătură că fără Dumnezeu nu poate să se întărească un popor și nu-și poate găsi liniștea și mulțumirea.

Să fim recunoscători *Majestății Sale Regelui Mihai I* și viteazului *General Ion Antonescu* pentru fapta lor plină de înțelepciune și de curaj. Ei au dat neamului nostru putința să spele rușinea care rămăsese înaintea lumii pe obrazul lui în urma întâmplărilor din vara trecută și să-și refacă deocamdată hotarele din spre Răsărit ale Țării.

Cu toții să stăm în jurul lor, iubiții mei fii sufletești, gata de ajutor cu tot ce avem și chiar cu viața noastră la recâștigarea drepturilor, la refacerea onoarei noastre și la întoarcerea la credința 'n Dumnezeu în țara unde nu i se mai dădea cinste și mărire.

Pe lângă aceasta Vă sfătuesc părinteșe, dragii mei, să faceți să înceteze orice vrajbă și pricină dintre Voi, să vă strângeți rândurile și să vă ajutați unul pe altul ca frații. E tocmai dricul lucrului la câmp; la sapă, la coasă, la uscatul fânului, la seceriș, la cărat și la orice lucru să săriți în ajutor unul altuia. Indeosebi să nu lăsați în suferință gospodăriile acelora cari își fac slujba lor în oastea țării. Cucernicii noștri preoți și comitetele parohiale să poarte de grijă și să organizeze acest ajutor împrumutat prin parohiile noastre. Acum mai mult ca oricând trebue să se dovedească, că o parohie de oameni credincioși e *ca o familie* străbătută de iubire, gata a sări într'ajutorul celor ce au nevoie de el. Nici unul din cei chemați la oaste să nu plece fără să se mărturisească și cuminece la preotul din sat. Fiecare să iee cu el câte o cărticică de rugăciuni, căci rugăciunea e arma cea nebiruită atât pentru ostași cât și pentru cei rămași acasă. Aceștia din urmă să cerceteze regulat sfintele slujbe din biserică în Dumineci și sărbători, dar și în zilele de lucru, căci am dat Cucernicilor preoți povețe să țină, unde este cu putință, bisericile deschise și să facă rugăciuni și în zilele de lucru ale săptămânii. La fiecare sfântă liturghie se vor face rugăciuni îngenunchi anume pentru iubiții noștri ostași și pentru ca bunul Dumnezeu să încununeze lupta lor cu biruință. Pentru sufletele celor căzuți la datorie, Cucernicii preoți vor face parastas și vor pomeni cu numele pe cei din parohiile lor.

Un popor întreg în rugăciune e o armată nebiruită. *Războiul pe care-l ducem noi acum e un război sfânt. Poporul român îl poartă cu conștiința curată și împăcată* și înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor. Nu lăcomim la nici un petec de pământ al altora și nu purtăm gând de asuprire față de alte neamuri. Ci luptăm lupta cea dreaptă pentru glia strămoșească, pentru libertatea și onoarea națională, pentru viitorul copiilor și urmașilor noștri, pentru altarul sfintei noastre credințe și pentru împărăția lui Dumnezeu în lume. Noi ascultăm de cuvântul Sf. Apostol Pavel: *„Luptă-te lupta cea bună a credinții".*

Dumnezeu Sfântul și Atotputernicul, care cunoaște sufletele noastre, să fie cu noi, cu neamul nostru, cu viteaza noastră armată, în marea și sfânta luptă la care am pornit *în numele Crucii și al Țării!*

Trimițând binecuvântările Noastre scumpei noastre armate, precum și grija și inima Noastră părintească celor de acasă am rămas,

Sibiu, la 27 Iunie 1941

Al Vostru al tuturora de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

☞ Această pastorală o vor ceti Cucernicii preoți înaintea poporului în biserici în prima Duminecă după primirea ei.

Textul telegramelor trimise M. S. Regelui și Conducătorului, de către I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului

Majestății Sale
REGELUI MIHAI I
București

Cu sufletul înălțat tot clerul și poporul dreptcredincios al Ardealului Vă urmează Sire în acțiunea glorioasă de desrobire a fraților căzuți sub jug străin, de refacere a onoarei românești și de răsturnare a domniei celor potrivnici lui Dumnezeu.

Mulțumim lui Dumnezeu că a dăruit Regelui nostru prilejul de a înscrie în istoria Neamului nostru acest moment de însemnătate epocală pentru viitorul omenirii.

Rugăm fierbinte pe Dumnezeul părinților noștri și pe Domnul Iisus Hristos să hărăzească Regelui și armatei noastre creștine biruință grabnică asupra păgânilor.

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

Domnului General
ION ANTONESCU
Conducătorul Statului
București

Intreg clerul și poporul dreptcredincios al Ardealului e străbătut și înfiorat până în adâncul ființei sale de măreția epocală a zilelor ce i le-ați dăruit. Cu tot sufletul și cu toată puterea lui de sacrificiu face zid în jurul Conducătorului care a pornit să spele rușinea anului trecut, să scape pe frații noștri de sub jugul barbariei și să împrăștie adunarea vrăjmașilor lui Dumnezeu de pe fața pământului.

Dumnezeu este cu noi și cu viteazul nostru Conducător. In numele Crucii pășiți înainte spre fericirea Țării și spre salvarea omenirii.

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

PROCLAMAȚIA
Dlui General ANTONESCU către Țară

ROMÂNI,

In fața Dumnezeului strămoșilor noștri, în fața istoriei și a veșniciei românești, mi-am luat azi răspunderea de a smulge prin onoare dreaptă ceeace ne-a fost cotropit prin silnică umilire și trădare, hotărând să pornesc lupta sfântă de redobândire a drepturilor neamului.

In ceasul când popoarele își torc istoria pe câmpuri de bătae, când drepturile se cuceresc în flacăra jertfei, iar civilizația se plămădește din sângele veacurilor, poporul românesc nu poate privi cu brațe nevolnice și suflet golit mărețul vârtej al onoarei neamurilor.

Raclele strămoșilor, crucile martirilor și drepturile copiilor noștri ne poruncesc să ne scriem cu propriul nostru sânge dreptul la onoare, spălând cu acelaș sânge pagina nedreaptă înscrisă anul trecut în istoria noastră, nu de neamul românesc însuși, ci de trădătorii lui.

In numele credinței creștinești, al drepturilor românești și pentru viitorul nostru neînfricat,

ROMANI,

Vă chem la luptă,

La luptă sfântă, în contra prăvălitorilor civilizației și Bisericii, al dreptății și propriilor noastre drepturi.

La luptă sfântă pentru neam și pentru rege.

La luptă mare și dreaptă alături de marea națiune germană, pentru dreptatea viitorului omenesc.

ROMÂNI,

La 6 Septemvrie 1940 destinul își așezase pe cuget povara istovitoare a unei țări sfâșiate și descompuse.

Am jurat să nu abdic o singură clipă dela sfintele drepturi și dela porunca demnității românești.

M'am trudit să țes sufletele, să unesc puterile, să adun toată munca românească pentru ca să pot păstra și reînălța neamul.

V'am cerut să-mi dăruiti nădejdea voastră, încrederea voastră, făgăduindu-vă să lupt pentru reînălțarea patriei. Și m'ați ascultat.

Dumnezeu m'a ajutat ca un an numai dela prăbușirea granițelor — anul umilirei, al suferinței și învățăturii românești — să pot îndrepta din nou neamul nostru pe calea luptei și sfintelor drepturi strămoșești.

Am purtat deajuns pe brațele mele sbuciumate frământatele ruine ale României scumpe și mari, — prăvălită de greșala noastră și trădarea unora. Am tăcut deajuns sbuciumul și lupta mea pentru drepturile României de totdeauna, ale României pentru care luptasem altădată.

A sosit vremea să-mi împlinesc jurământul.

Pornim la luptă.

In acest ceas de încercare, jur să vă duc la biruința sfințirii drepturilor noastre asupra bătrânei Moldove, să fac din nou din pământul Basarabilor vatra morților și leagănul copiilor noștri și din codrii Bucovinei straja neperitoare a gloriei românești.

Mulțumesc Domnului că m'a învrednicit să sparg atât de repede cătușele roșii ale anarhiei și pradei cutropitoare, contribuind astfel și la măreața luptă de înnoire a civilizației pe care o duce în Europa Germania marelui Adolt Hitler și Italia Ducelui.

Ii mulțumesc în numele națiunei noastre geniului creator al lumii noui, Fuehrerului cancelar Adolf Hitler, că a înțeles cu atâta dreptate nedreptatea făcută unui popor loial — care a luptat și va lupta veșnic pentru sfânta lui unitate — dându-i poporului român mândria unei lupte puternice și curajoase nu numai pentru reclădirea drepturilor naționale, dar și împotriva celui mai mare dușman al lumii: bolșevismul.

Legați în jertfa pentru idealul nou și mare al lumii în plămădire, românii își vor recăpăta drepturile prin fapta lor de credință, prin lupta lor de onoare pentru civilizația lumii, alături de marele popor german.

ROMÂNI,

In viața oamenilor ca și a națiunilor vin ceasuri de desnădejde peste ceasuri de furtună, care lasă locul luminii și înălțării.

Dumnezeu ne-a dat ani grei de încercare cruntă.

Ne-a deschis drum de furtună spre zori înălțare.

Să-l urmăm cu încredere, români.

Cu gândul țintă la drepturile neamului;

Cu sufletul lipit pe crucile eroilor și martirilor trecutului;

Cu trupul înfipt în glia copiilor noștri,

Să pornim la luptă, români.

Să zidim cu trupurile un nou altar al neamului și să lăsăm urmașilor noștri, gloria pământului strămoșesc.

ROMÂNI,

Pentru Rege, pentru țară,

Ca să răzbunăm nedreptatea.

Ca să întemeiem lumea nouă.

Ca să cinstim numele de români.

Cu Dumnezeu înainte.

Urmați-mă.

Războiul sfânt a început!

GENERAL ION ANTONESCU

22 Iunie 1941.

A început lupta împotriva bolșevismului

«Lăudați pe Domnul că este bun, că în veac este mila lui».

In sfârșit mila și ajutorul Domnului sunt iarăși cu noi și cu toată creștinătatea. Spre pedeapsa noastră douăzeci și patru de ani a trebuit să stăm cu sabia lui Damocles, întrupată în comunismul ateu, atârnată deasupra capului nostru. Lumea nu și-a putut recăpăta liniștea după marele războiu din 1914—18, din pricina nesiguranței și febrii ce-o întreținea în viața socială din toate Țările demonica înjghebare a bolșevismului rusesc.

Cu deosebire neamul nostru a trebuit să suporte în spatele său suflarea de ghiață a acestui colos și pânda lui lipsită de orice scrupul moral, de orice omenie. Iar când războiul actual a sfărâmat rânduielile nedeplin consolidate ale unei Europe ce tânjea sub amenințarea ghiarei bolșevice, permițând vicleniei bădărane și mișeliei barbare a acestui vecin nefast să se năpustească asupra celor mai mici, neamul nostru a trăit un timp de groaznică nesiguranță, a avut un sentiment aproape apocaliptic. După ce Basarabia și jumătate Bucovina ne-au fost smulse cu cruzimea și disprețul cari nu mai vădesc nimic omenesc în autorii acestei fapte, simțeam cum pofta fiarei stătea ațintită asupra Moldovei, asupra întregei noastre Țări. Ni se părea că nu mai este nici un dig moral, nici o stavilă de drept, nici un scrupul sfânt în calea revărsării haotice a unor ape tulburi distrugătoare de neamuri și de rânduieli. Proclamația Fuhrerului Adolf Hitler din 22 Iunie ne-a confirmat existența planurilor de cucerire ce le avea Rusia bolșevică asupra Moldovei.

Dar Dumnezeu nu ne-a lăsat să pierim. Dimpotrivă a întors puterea Sa împotriva celor fără credință și omenie. Domnul a potrivit lucrurile astfel ca să se înceapă în sfârșit lupta cu balaurul pus în slujba Satanei. Acțiunea pe care a pornit-o acum armata germană este piatră de hotar pentru o eră nouă în istoria Europei și a lumii. Să nu mai existe împărăția bolșevică a Rusiei? Ce mare lucru! Nici nu ne putem închipui cum va fi viața într'o Europă scăpată de asemenea primejdie.

Dar mângăierea și bucuria noastră sunt cu atât mai mari, dat fiind faptul că la acest epocal act de răsturnare a domniei lui Antihrist participă și neamul nostru prin oștirea lui dornică de a-și vărsa sângele pentru cruce. Cel mai decisiv eveniment al epocii va fi legat în analele istoriei și de numele armatei noastre.

Destinul ne-a așezat la granița civilizației creștine de care s'au spart toate valurile barbariei, toate pornirile forțelor distrugătoare venite din întunecata și irațională Asie. Și am fost în oprirea și măcinarea acestor forțe pururea prezenți, vărsându-ne sângele fără cruțare. Nu se putea să ne lase Dumnezeu să nu fim prezenți și acum. Am fi fost scoși din destinul nostru, din misiunea noastră. Ar fi fost un semn rău. Națiile catolice ale Apusului și-au avut cruciadele lor făloase, munificient cântate de poeți și cronografi. Cruciadele lor erau însă expediții de paradă, le făceau când vreau, cu mult tam-tam și autoadmirare. Se amestecau în ele doruri de aventură și de mărire. Istoria neamului nostru a fost însă o continuă cruciadă serioasă. Am luptat cu păgânul din aspra necesitate de-a rămânea pe brazda noastră. Cruciat și Român, apărător al creștinătății și al sorții proprii, a fost la noi unul și același lucru. La noi nu se pot număra cruciatele, pentrucă toată existența ne-a fost angajată în lupta pentru cruce.

Azi ne aflăm în aceeaș luptă de apărare a ordinei creștine. Pe frontiera româno-rusească, lupta o conduce cu rost și vitejie de Arhanghel Generalul Ion Antonescu. Ca un alt Ștefan cel Mare el este azi sabia creștinătății.

Să mulțumim lui Dumnezeu că ne-a scos din neînsemnătatea în care ne aruncase abdicările ultimului an și toată tevatura politică, lipsită de orizontul unei misiuni, a epocii de după războiu. Lumea privește iar la noi cu nădejde, așteptând dela eroismul nostru, mântuirea ei. Popoarele din cuprinsul Rusiei, vor putea să se închine din nou lui Dumnezeu, în sfânta noastră credință ortodoxă. Viața de familie și educația creștinească a copiilor va fi restabilită. Sufletul, în ceeace are el mai nobil, mai profund și mai duios, își va recâștiga iar dreptul la viață. După sarabanda nebuniei, după dansul grotesc și cinic care a voit să scoată Universul din rânduielile lui veșnice, puse de Dumnezeu, lumea se va întoarce în făgașurile ei sănătoase de viață.

Iar voi fraților din Basarabia și Bucovina de Nord, bucurați-vă, după chinurile ce le-ați suportat, că lumina Domnului răsare iarăși peste voi.

Războiul sfânt

— In apărarea credinței și moralei —

In ziua de Duminecă, 22 Iunie 1941, când România a pornit războiul sfânt împotriva Uniunii sovietelor, n'a fost oraș, nici sat, în tot cuprinsul țării care să nu tresalte de negrăită bucurie la această veste, urând armatelor noastre aliate deplină izbândă întru reîntregirea hotarelor ce ne aparțin după cea mai bună dreptate.

Manifestația națională dela *Sibiu a* fost una dintre cele mai impresionante. Vechea cetate a luat haine de mare sărbătoare. Pretutindeni s'au arborat drapele române și germane, ear în piețe și pe străzi s'au adunat grupuri dese de cetățeni aclamând cu însuflețire pe marii și genialii Conducători de astăzi, unul al Germaniei, celalalt al României.

La sfânta liturghie în biserica catedrală s'au făcut rugăciuni pentru biruința armatei române și aliate. Toată biserica, în frunte cu I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, s'a rugat în genunchi.

Spre seară lumea Sibiului a pornit din fața Universității, unde s'a încolonat, în frunte cu drapele și cu corpul profesoral, urmat de studenți și de mulțimea cetățenilor. In cântece naționale a plecat apoi pe străzi și în centrul orașului.

Puternice urale a fost aduse: M. Sale Regelui Mihai I, Führerului Adolf Hitler și Conducătorului general Ion Antonescu, precum și armatelor aliate române și germane. Mulțimea s'a oprit în mai multe locuri aducând din nou ovații furtunoase fruntașilor zilei de astăzi.

Inapoiată la universitate, asistența a ascultat cuvântul de îmbărbătare, rostit de dl prof. O. Ghibu, și s'a despărțit în ordine și liniște.

Nr. 9057/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoștință că Pr. Aurel Băcilă dela parohia Curciu, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul de înmormântare statutar, în sumă de Lei 20.000 — după soția sa Aurelia, decedată la 18 Mai 1941.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 20 Iunie 1941. **Consiliul Arhiepiscopesc**

Ordinul către armată al Dlui General Antonescu

Ostaşi,

V'am făgăduit din prima zi a noii domnii şi a luptei mele naţionale să vă duc la biruinţă;

Să şterg pata de desonoare din cartea neamului şi umbra de umilire de pe fruntea şi epoleţii voştri.

Azi a sosit ceasul celei mai sfinte lupte, lupta drepturilor strămoşeşti şi a Bisericii, lupta pentru vetrele şi altarele româneşti de totdeauna.

Ostaşi,

Vă ordon:

Treceţi Prutul,

Sdrobiţi vrăjmaşul din răsărit şi miazănoapte.

Desrobiţi din jugul roşu al bolşevismului pe fraţii noştri cotropiţi.

Reîmpliniţi în trupul ţării glia străbună a Basarabilor şi codrii voevodali ai Bucovinei, ogoarele şi plaiurile voastre.

Ostaşi,

Plecaţi azi pe drumul biruinţelor lui Ştefan cel Mare ca să cuprindeţi cu jertfa voastră ceeace au supus strămoşii noştri cu lupta lor.

Inainte!

Fiţi mândri că veacurile ne-au lăsat aci straja dreptăţii şi zid de cetate creştină.

Fiţi vrednici de trecutul românesc.

Ostaşi,

Veţi lupta cot la cot, suflet la suflet, lângă cea mai puternică şi glorioasă armată a lumii.

Indrăzniţi să vă măsuraţi vitejia şi să vă dovediţi mândria, camarazilor noştri.

Ei luptă pe pământul moldovean, pentru graniţele noastre şi pentru dreptatea lumii.

Fiţi vrednici de cinstea pe care v'au făcut-o istoria, armata marelui Reich şi neîntrecutul ei comandant Adolf Hitler.

Ostaşi,

Inainte!

Să luptaţi pentru gloria neamului;

Să muriţi pentru vatra părinţilor şi a copiilor voştri.

Să cinstiţi prin vitejia voastră amintirea lui Mihai Vodă şi a lui Ştefan cel Mare, a martirilor şi eroilor căzuţi în pământul veşniciei noastre cu gândul ţintă la Dumnezeu.

Să luptaţi pentru desrobirea fraţilor noştri, a Basarabiei şi Bucovinei, pentru cinstirea bisericilor, a vieţii şi căminurilor batjocorite de păgânii cotropitori.

Să luptaţi pentru a ne răzbuna umilirea şi nedreptatea.

V'o cere Neamul, Regele şi Generalul vostru.

Ostaşi,

Izbânda va fi a noastră.

La luptă!

Cu Dumnezeu înainte!

Comandant de căpetenie al armatei:
GENERAL ANTONESCU

22 Iunie 1941.

Nr. 822/19419.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că preotul Al. Popa, dela parohia Lisa, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul de înmormântare statutar de Lei 20,000 — după soţia sa Ana, decedată la 8 Iunie 1941.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 20 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Din proclamaţia Fuehrerului Adolf Hitler

către poporul german, în ziua începerii războiului contra bolşevismului

Ca toate cuvântările şi proclamaţiile Fuehrerului Adolf Hitler, şi cea pe care a adrest-o cu aceasta ocazie poporului german, înfăţişează cunoscutele însuşiri de temeinicie, amploare, logică strânsă.

Intreaga proclamaţie în chestiune este o demonstraţie magistrală a trădărilor neîntrerupte la cari s'a dedat Rusia comunistă împotriva Germaniei, după semnarea pactului de neagresiune din August 1939, cu scopul vădit de-a da la momentul oportun lovitura de moarte întregei ordini şi civilizaţii europene.

Noi cunoaştem prea bine mişeleştile trădări şi viclenii ale acestei barbare vecine. Le-am experiat pe pielea proprie. Dăm din proclamaţia Fuehrerului pasagiile cari se referă la modul netrebnic cum s'a năpustit în momentul cel mai greu asupra noastră pentru a ne răpi a doua oară Basarabia, ca şi acelea cari demască planurile diabolice ce le nutrea şi asupra restului Ţării şi a căror executare n'a oprit-o decât garanţiile sincere ale marelui Reich german:

„Periculosul atac dat de Rusia contra României nu tindea, în ultima analiză, decât să-i dea putinţa să pună mâna pe o bază importantă economică, nu numai germană, ci şi europeană sau, într'o altă eventualitate, să distrugă cel puţin această bază. Germania este însă aceea care, încă din 1933, a căutat cu o răbdare nelimitată că câştige statele din sud-estul Europei în favoarea sa, din punct de vedere comercial.

De aceea noi aveam cel mai mare interes ca statele în chestiune să fie consolidate şi ca în interiorul lor să domnească ordinea.

Invadarea României de către Rusia şi dependenţa în care se găsea Grecia faţă de Anglia, ameninţau să transforme aceste regiuni într'un teatru de operaţii general, într'un termen scurt. Contrar principiilor noastre şi metodelor noastre, am dat guvernului român de pe atunci, care singur era răspunzător de această evoluţie a evenimentelor, în urma cererii sale insistente, sfatul de a ceda în faţa şantajului sovietic, în interesul păcii, şi de a consimţi la cedarea Basarabiei. Totuşi, guvernul român nu a crezut că poate să-şi asume răspunderea acestei măsuri faţă de poporul său decât cu condiţia ca Germania şi Italia să-i dea cel puţin garanţia lor, ca o compensaţie că ceeace rămânea din România era intangibil.

Cu părere de rău am consimţit să dau această garanţie. Am ezitat să o fac mai ales pentru motivul că dacă Germania dă o garanţie ea este decisă să-şi ţină făgăduiala, pe care ea o implică. Noi nu suntem nici englezi, nici evrei. Am crezut deci că am servit, în ultima clipă, pacea în această regiune, deşi am asumat o gravă obligaţie. Dar pentru a rezolva definitiv aceste probleme şi pentru a face de asemeni lumină în ce priveşte atitudinea luată de Rusia faţă de Reich, precum şi sub presiunea mobilizării în mod constant intensificată care se făcea la frontiera noastră orientală, am invitat pe dl Molotov să vină la Berlin.

Dând urmare invitaţiei mele, ministrul sovietic al afacerilor străine a cerut ca să fie clarificate şi ca Germania să-şi dea asentimentul său la următoarele patru chestiuni:

Prima chestiune a dlui Molotov: ministrul rus m'a întrebat dacă garanţia germană dată României ar juca în cazul unui atac contra României, din partea Rusiei sovietice.

Răspunsul meu la această chestiune a fost următorul: Garanţia germană este generală şi ne leagă în orice stare a lucrurilor. Rusia nu ne-a declarat niciodată că ea ar avea în România alte interese, în afară de Basarabia. Chiar ocuparea Bucovinei de nord era contrară acestei asigurări. De aceea eu nu pot să cred că Rusia poate să aibă, pe neaşteptate, noi pretenţii contra României.“

Proclamaţia se încheie cu următoarele cuvinte memorabile:

«Misiunea noului front nu mai este deci apărarea unor ţări izolate, ci aceea de-a asigura securitatea Europei şi deci salvarea tuturor ţărilor acestui continent.

*

In nota adresată de dl von Ribbentrop, ministrul de externe al Reichului, Rusiei în ziua începerii ostilităţilor, se cuprinde de asemenea următoarea ştire despre nedeamna agresiune bolşevică împotriva Basarabiei şi Bucovinei:

Atunci când armata germană se mai bătea încă la vest cu Franţa şi cu Anglia, Uniunea Sovietelor îşi aţintise ochii asupra Balcanilor. In cursul negocierilor dela Moscova, Rusia declarase că din partea sa nu va lua niciodată iniţiativa să soluţioneze chestiunea Basarabiei. Totuşi, la 24 Iunie 1940, Rusia a informat guvernul Reichului că se hotărâse să rezolve această problemă prin forţă. Guvernul din Moscova a adăugat că pretenţiile sale se extindeau deasemeni şi la Bucovina, care a fost un teritoriu al Coroanei Austriei, însă nu a aparţinut niciodată Rusiei şi de care nu se vorbise niciodată nimic la Moscova.

Ambasadorul Germaniei la Moscova a declarat guvernului sovietic că decizia acestuia a surprins foarte mult guvernul Reichului şi nu ar putea decât să cauzeze o mare pagubă intereselor economice ale Germaniei din România ca şi o perturbaţie în condiţiile de existenţă ale importantei colonii germane din Bucovina.

Dl Molotov a repetat că afacerea era de o urgenţă extremă şi că Uniunea Sovietelor aşteaptă să se pronunţe guvernul Reichului într'un răstimp de 24 ore.

Cu toată bruscheţea la care era supusă România, şi de data aceasta guvernul Reichului, şi tot pentru a menţinea pacea şi relaţiile prieteneşti cu Rusia, a intervenit în favoarea Sovietelor, de oarece guvernul român ceruse Germaniei să-i vină în ajutor.

Guvernul Reichului a sfătuit guvernul român să cedeze, recomandându-i să părăsească Basarabia şi nordul Bucovinei în mânile Uniunii Sovietice.

In acelaş timp cu acceptarea guvernului român, Germania transmisese guvernului sovietic rugămintea guvernului din Bucureşti de a i se lăsa timp suficient pentru a evacua aceste ţinuturi întinse protejând proprietatea locuitorilor lor. Totuşi, guvernul sovietic a prezentat un nou ultimatum României şi a început la 28 Iunie, chiar înainte de expirarea acestui ultimatum, să ocupe părţi din Bucovina şi apoi întreaga Basarabie până la Dunăre.

Uniunea Sovietelor a anexat imediat aceste teritorii pe care le-a bolşevizat reducându le astfel la mizerie. Ocupând şi bolşevizând sferele de influenţă lăsate Rusiei în Europa orientală şi în Balcani de către guvernul Reichului, cu prilejul negocierilor dela Moscova, guvernul sovietic a acţionat absolut împotriva acordurilor încheiate.

Ministerul culturii naţionale şi al cultelor înştiinţează pe toţi preoţii din Basarabia şi Bucovina de nord să nu-şi părăsească posturile, la care au fost utilizaţi sau încadraţi, până la primirea ordinelor speciale de serviciu, fără de care nimeni nu va fi admis la trecerea frontierei. De asemenea nimeni să nu se deplaseze la Bucureşti pentru asemenea chestiuni, de oarece ministerul are evidenţa tuturor preoţilor şi va trimite, la timpul oportun, fiecăruia ordinul de serviciu respectiv, pe baza căruia va călători.

Pentru pomenirea eroilor

Printr'o cuvântare impresionantă, dl Mihai A. Antonescu, vicepreşedintele Consiliului de miniştri, a îndemnat toată suflarea românească să închine ziua de Duminecă, 29 Iunie, cinstirii şi pomenirii acelora cari şi-au vărsat sângele la hotarul dinspre Răsărit al Ţării pentru refacerea lui şi pentru sdrobirea duşmanului creştinătăţii.

Toţi trebue să ne îndreptăm în acea zi, în biserici, inimile către Domnul puterilor şi al milei, cu gândul recunoscător la tinerii noştri, cari părăsind mame, soţii şi copii, şi-au dat viaţa pentru scăparea Ţării, pentru viitorul nostru al tuturor.

Să-i pomenim cu duioşie, să ne rugăm pentru ei, să mângâiem şi să alinăm durerea şi greutăţile familiilor cari au rămas fără ei. Ei au murit ca să trăim noi şi copiii noştri. Să trăim şi noi pentru a ne ruga pentru ei, spre a le cultiva memoria în neam de neam, spre a le înlocui lipsa în familiile văduvite de ei.

Să ne facem vrednici de jertfa lor sfântă şi desinteresată.

Ştiri de pe fronturi

Operaţiile militare pe frontul din România, — anunţă comunicatul din 25 Iunie 1941 al cartierului general al Comandamentului frontului germano-român, — se desfăşoară potrivit planului stabilit. Aviaţia germană şi română a obţinut o categorică superioritate, distrugând, în primele trei zile, 400 de avioane duşmane. Aviaţia română şi apărarea antiaeriană a doborât 30 de avioane sovietice, ear pe teren au fost distruse de aviaţia română cel puţin 40 avioane. Locotenentul aviator *Horia Agarici* a doborât singur trei avioane ruseşti.

Cu efecte neînsemnate, aviaţia sovietică a bombardat: Constanţa, Sulina, Galaţii, Iaşii, Brăila; ear în 26 Iunie au fost aruncate asupra Bucureştilor 14 bombe, care au prăbuşit şase clădiri şi au omorât patru persoane. Atacul roşilor era îndreptat împotriva *Patriarhiei*. Din norocire, barbaria bolşevică n'a reuşit să producă aici nici o stricăciune.

Pe frontul oriental avioanele germane de luptă şi de vânătoare au dat atacuri cu cel mai mare succes, aruncând bombe asupra coloanelor de aprovizionare şi a concentrărilor de trupe, asupra căilor ferate, nimicind gări, locomotive şi trenuri. Aviaţia, zdrobind rezistenţa bolşevică, a deschis, în multe puncte, drumul trupelor terestre. —

Cu ziua de 27 Iunie 1941 guvernul *Ungariei* a proclamat starea de răsboi a acestei ţări cu Uniunea sovietelor, după ce avioane ruseşti au bombardat câteva localităţi din Ungaria, omorând persoane civile şi distrugând obiecte nemilitare.

Se aduce la cunoştinţă tuturor abonaţilor revistei «*Viaţa Ilustrată*» din Cluj, de sub conducerea P. S. Sale Episcopului **Nicolae Colan, că încasarea abonamentelor neachitate s'a încredinţat Vicariatului episcopiei ortodoxe din *Alba-Iulia, strada Moldovei Nr. 2.* Fiind atât de mare importanţa acestei reviste pentru cultura naţională a Românilor din Ardealul ocupat, asigurarea existenţei ei este o datorie românească, deci apelăm la toţi abonaţii şi sprijinitorii ei să achite urgent abonamentul de 200 lei anual, trimiţându-l pe adresa arătată.**

Societatea Crucea Roşie a României, filiala *Sibiu*, urmând să-şi instaleze un centru de *transfuzii de sânge, pe lângă Spitalul militar «Regina Mamă Elena»* din localitate, face călduros apel românilor, bărbaţi şi femei, sănatoşi, între 15—40 de ani, să-şi afirme vigoarea şi noblеţa sentimentului patriotic, oferindu-şi sângele pentru transfuzii. — Este vorba de un sânge viu, dăruit eroilor pentru *salvarea patriei* prin salvarea vieţii eroilor noştri.

Nr. 9931/1941.

Circulară

Către toate oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Se aduce la cunoştinţa oficiilor noastre protopresbiterale şi parohiale, că la intervenţia Consiliului nostru arhiepiscopesc, Ministerul Finanţelor, Direcţia Timbrului, cu adresa Nr. 101.087 din 15 Iunie 1941 ne-a încunoştiinţat că s'a aprobat ca bisericile (sfintele locaşuri de închinare) împreună cu întreg inventarul lor să fie scutite de plata impozitului de echivalent.

Astfel în baza Decretului-Lege pentru modificarea şi complectarea unor articole din legea timbrului şi a impozitului pe acte juridice, publicată în Monitorul Oficial Nr. 78 din 1 Aprilie 1941, impunerea cu impozit de echivalent a imobilelor parohiale se va face cu începere din exerciţiul financiar 1941/42 în modul următor:

1. In parohiile rurale imobilele parohiale, cari formează proprietatea parohiilor, se scutesc de plata impozitului de echivalent până la valoarea totală de Lei 1.000.000 (un milion), iar în parohiile urbane se scutesc până la valoarea totală de Lei 3.000.000 (trei milioane).

Se va impune deci numai partea ce depăşeşte valoarea de un Milion Lei în parohiile rurale şi partea ce depăşeşte valoarea de trei Milioane Lei în parohiile urbane.

Se precizează însă, că în valoarea totală de un Milion Lei, respectiv trei Milioane Lei, *nu* intră valoarea Sfintelor locaşuri ale bisericilor cu inventarul lor, cari sunt scutite de impozitul de echivalent.

2. Sesiunile parohiale, bisericeşti şi cantorale ce au primit parohiile prin Reforma agrară, al căror drept de proprietate este al Statului şi nu al parohiilor, — parohiile respectiv personalul parohiilor beneficiind numai de dreptul de folosinţă a acelor pământuri —, sunt scutite de impozitul la echivalent, conform ordinului Ministerului Finanţelor, Direcţia Timbrului Nr. 101.085 din 13 Iunie 1941.

Pentru ca aceste pământuri primite prin Reforma agrară să fie scutite de impozitul de echivalent, Oficiile parohiale trebue să înainteze *îndată* după primirea acestui ordin circular al nostru, la Administraţia financiară unde au înaintat declaraţia de impunere, extrase sau certificate dela Cartea funduară, sau extrase după foaia cadastrală dela Primăria comunală, cu cari să se facă dovada că dreptul de proprietate a acestor pământuri îi aparţine Statului.

3. Numerarul, creanţele şi alte valori mobiliare sunt scutite de impozitul de echivalent.

Oficiile protopresbiterale şi parohiale se îndrumă, ca în cazul când comisiunile de impunere fac impunerea cu abatere dela dispoziţiunile de mai sus sau dacă preţuirea imobilelor se face în mod exagerat, să înainteze îndată apel la Administraţia financiară.

Sibiu, 19 Iunie 1941.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop şi Mitropolit

(ss) **Alexandru Popa**
secretar

Act de mulţămire. Credincioşii bisericii ortodoxe române din Nucet, protopopiatul Sibiu, aduc cele mai călduroase mulţumiri binefăcătorilor lor *Dr. Iosif Solomon* şi soţiei sale *Olimpia*, directoarea liceului de fete din Deva, cari au donat, pe seama sfintei noastre biserici, un rând de odăjdii în valoare de Lei 8000; — precum şi credinciosului *Iordan Tatu* din Nucet, care a donat o preafrumoasă evanghelie. — Pr. *Remus Constantin.*

P. S. Episcop Nicolae Colan în vizitaţie canonică. *Ziarul «Tribuna Ardealului» din Cluj, în numărul său din 11 l. c., mărturiseşte din nou despre osârdia cu care P. Sf. Episcop NICOLAE COLAN îndrumează turma românească cea încredinţată Lui.*

A doua zi de Rusalii (9 l. c.) — când noi ne veseliam aici la Sibiu gândindu-ne şi la neuitatele Rusalii ale anului 1936, — P. S. Sa a făcut o vizitaţie canonică în parohia Luna de sus. Tot satul a ieşit întru întâmpinarea vlădicului Românilor de peste Feleac, care era însoţit de P. C. Prot. Ioan Goron, consilier eparhial, şi de protodiaconul Vasile Bogdan. Cuvântul de binevenire l-a rostit parohul locului, C. Sa Preotul Ioan Danciu.

In biserica devenită neîncăpătoare a Lunei de sus, P. Sf. Sa a săvârşit sf. Liturghie arhierească, a hirotonit întru preot un diacon şi a vorbit norodului venit din satele din jur.

Câtă mângâiere şi întărire sufletească risipesc în obştea românească din Ardealul pierdut aceste vizitaţii arhiereşti, P. Sf. Episcop Nicolae Colan ştie foarte bine. De aceea îşi rupe atât de des şi atât de bucuros răgazul trebuincios pentru a coborî în mijlocul turmei Sale. — (+)

Serviciile religioase la sfânta biserică Catedrală în Sibiu

Ziua	Ora	Serviciul religios
Luni	6 1/2 dim.	Utrenia
	7 1/2 „	Sf. Liturghie
	8 1/2 „	Sf. Maslu pentru cei din războiu
	6 seara	Vecernie şi Acatist
Marţi	6 1/2 dim.	Utrenia
	7 1/2 „	Sf. Liturgie
	6 seara	Vecernia
Miercuri	6 1/2 dim.	Utrenia
	7 1/2 „	Sf. Liturghie
	8 1/2 „	Sf. Maslu pentru cei din războiu
	6 seara	Vecernia şi Acatist
Joi	6 1/2 dim.	Utrenia
	7 1/2 „	Sf. Liturghie
	6 seara	Vecernia
Vineri	6 1/2 dim.	Utrenia
	7 1/2 „	Sf. Liturghie
	8 1/2 „	Sf. Maslu pentru cei din războiu
	6 seara	Vecernia şi Acatist
Sâmbătă	6 1/2 dim.	Utrenia
	7 1/2 „	Sf. Liturghie
	6 searea	Vecernia
Duminecă	8 1/2 dim.	Utrenia
	9 1/2 „	Sf. Liturghie
	6 seara	Vecernia

INFORMAŢIUNI

Aniversarea lui Kogălniceanu. La 50 de ani dela moartea lui *Mihail Kogălniceanu*, a istoricului, a strălucitului orator şi marelui bărbat politic, s'a slujit, în Dumineca din 22 l. c., în catedrala mitropolitană dela Iaşi, parastas întru comemorarea acestui ilustru fiu al Moldovei. Mihail Kogălniceanu a mai fost comemorat în şedinţa de Vineri a Academiei Române, când preşedintele ei, dl prof. Simionescu, şi dl A. Rădulescu, au rostit calde cuvinte întru pomenirea celuice şi-a închinat întreg talentul pentru binele neamului şi al ţării. La sărbătoririle dela Iaşi şi Bucureşti au luat parte numeroase personalităţi ale vieţii noastre publice, împreună cu membrii familiei dispărutului.

† Maria Baiulescu. Venerabila matroană română dela Braşov, dna *Maria Baiulescu*, fiica fostului protopop Bartolomeu Baiulescu, prezidenta Uniunii femeilor române, a încetat din viaţă, în 24 l. c., după o viaţă închinată binelui suferinzilor şi nevoiaşilor. Decedata s'a distins şi ca scriitoare şi în deosebi ca apreciată conferenţiară. De numele său se leagă înfiinţarea Uniunii femeilor române din Ardeal. A organizat, în 1916, Societatea Crucii Roşii române, ear în refugiul dela Iaşi a dat ajutor spitalului Reginei Maria. Inapoiată la Braşov, a desfăşurat o largă activitate caritativă, lucrând şi pe teren internaţional pentru binele ţării, şi susţinând o întinsă propagandă în ţările apusului. Rămăşiţele pământeşti ale mult regretatei defuncte s'au înmormântat, în 26 l. c., în cimitirul din Groaveri în Braşov. Veşnică să-i fie amintirea!

Nu e francmason. Dl Mihai Popovici, fost ministru de finanţe şi de justiţie, ne roagă să arătăm că n'a fost şi nu este francmason, şi că nu este una şi aceeaş persoană cu Mihai Popovici, despre care se pomeneşte în cartea dlui Toma Petrescu.

Fapta unui expulsat. Dl *Vasile Abrudanu*, expulsat din Cluj, a îmbrăcat complet, cu albituri, haine, ghete, ciorapi şi şepci, 14 copii dela şcolile primare Nr. 1 şi 2 din Alba-Iulia. Fapta generosului expulsat român, în timpurile aspre de astăzi, este vrednică de laudă şi imitare.

Măsuri de ocrotire. O recentă consfătuire de fruntaşi cărturari, întruniţi la Timişoara, s'a ocupat de problema scăderii, tot mai accentuate, a naşterilor în judeţul Timiş-Torontal. Consfătuirea, la care a participat şi P. S. episcop Vasile al Timişoarei, a constatat că: la scăderea natalităţii din acest judeţ au contribuit foarte mult sărăcia şi lipsa personalului sanitar şi a medicilor; abea în timpul din urmă autorităţile administrative şi sanitare au luat măsuri în scop de-a înlătura cât mai mult cauzele denatalităţii în această parte a Bănatului. Consfătuirea a cerut ca, familiilor sărace, să li se dea toate ajutoarele posibile materiale şi morale; ear prefectura judeţului a statorit în buget o sumă, destul de însemnată, întru combaterea denatalităţii din Timiş-Torontal.

Pedeapsă cu moarte. Monitorul Oficial publică decretul-lege, prin care se pedepseşte cu moarte, în timp de mobilizare sau stare de războiu: tâlhăria, furtul, incendiul, violarea de domiciliu, înlesnirea evadarii şi evadarea arestaţilor, încercate pe timpul alarmelor aeriene sau în timp de atac aerian.

In liceele dela Sibiu s'a încheiat anul şcolar în jumătatea lui Iunie crt. cu îmbucurător resultat, deşi mare parte din profesori şi tinerime şcolară au fost refugiaţi, siliţi să-şi părăsească vetrele atât de dragi, în care au trăit până acum. — La *liceul de fete «Domniţa Ileana»*, în cadrul unui program de coruri şi recitări, a vorbit dna directoară Iliescu, descriind greutăţile, morale şi materiale, cu care a avut de luptat; a mulţumit atât corpului didactic, cât şi elevelor pentru munca depusă şi pentru bunele resultate obţinute. — La *liceul comercial de băeţi*, dl director Alexandru a vorbit despre activitatea, — împreunată cu resultate de toată lauda, — în anul şcolar 1940—41. După cântările corului liceal, s'au distribuit premii şcolarilor silitori. — *Liceul Gh. Lazăr*, condus de păr. I. Popa, constată acelaş mers îmbucurător în activitatea sa din anul şcolar încheiat. Liceul a avut 808 elevi clasificaţi, promovaţi 558 (69·06%). — In acelaş mod au decurs festivităţile de sfârşit de an la celelalte şcoli sibiene secundare şi primare.

Serbarea de sfârşit de an, la liceul „A. Şaguna" din *Braşov*, s'a desfăşurat în proporţii mai restrânse faţă de serbările anilor precedenţi. Festivitatea, la care asistă fruntaşi braşoveni, corpul profesoral şi tinerimea şcolară, a început cu intonarea cântării *«Cu noi este Dumnezeu»*. Dl director, I. Moşoiu, a ţinut apoi o scurtă cuvântare, în care a scos la iveală de o parte meritele elevilor cari şi-au împlinit datoria la şcoală, de altă parte meritele elevilor cari, pe lângă împlinirea obligaţiilor şcolare, s'au distins prin destoinicie deosebită şi au lucrat în cadrul societăţilor ce există pe lângă şcoli: munca, săvârşită din dragoste şi îndem propriu, rămâne totdeauna mai de preţ, decât munca făcută din îndatorire. Sfârşind, dl director exprimă urarea ca: anul şcolar ce vine să fie început într'o Românie pe veci reîntregită...

Anuarul XVII, 1940—41, al Academiei teologice „Andreiane" ortodoxe române din Sibiu, publicat de Dr. D. Stăniloae, rector. Tip. Arhidiecezană Sibiu. 1941. Pg. 85. — Ingrijit alcătuit, Anuarul mai nou al Academiei noastre teologice cuprinde o lucrare mai lungă a păr. prof. Dr. Nicolae Terchilă despre întemeetorul pedagogiei ştiinţifice, Herbart, — dela a cărui moarte se împlinesc, în 1941, o sută de ani, — şi despre herbartienii români din Ardeal în frunte cu profesorii Ioan Popescu şi Ştefan Velovan, acest din urmă din Bănat. Autorul, pe lângă datele biografice despre Herbart şi herbartienii români, dă lămuritoare şi nimerite caracterizări ale operelor acestor pedagogi, stăruind asupra meritelor dobândite prin rodnica lor activitate ştiinţifică pedagogică.

In două scurte articole, păr. profesor Dr. T. Bodogae şi P. Gherman închină duioase rânduri colegilor I. Beleuţă şi C. Popa, trecuţi, după îndelungată muncă, la penzie.

Paginile din urmă ale Anuarului comunică obişnuitele date şcolare. Personalul didactic şi administrativ se compune din 14 persoane, numărul studenţilor 53, cei mai mulţi (34) fii de agricultori. Biblioteca mitropoliei şi a profesorilor are cam 17 mii de volume, cu spor anual de peste 800 volume. Biblioteca Societăţii studenţilor se bucură asemenea de un respectabil număr de cărţi: aproape 5 mii, dăruite sau cumpărate.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 29 Iunie 1941, va predica părintele protopop *M. Neagu.*

Nr. 178/941 (45) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a **Boian,** din protopopiatul Târnavei, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială 32 jugăre arător şi fânaţ.
3. Casă parohială constătătoare din 3 camere, o bucătărie şi toate supraedificatele.
4. Lemne de foc din pădurea foştilor iobagi, de 3 zile de lucru circa 3 stânjini, a căror tăiere şi adus priveşte pe preot.
5. Stola obişnuită în parohie, stabilită de consiliul parohial.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei, în Târnăveni, în terminul indicat. Candidaţii vor anexa la cerere şi concesiunea P. V. Consiliului Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

In înţelegere cu consiliul parohial.

Târnăveni, la 1 Iulie 1941.

Gheorghe Oprean
protopop

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 6 Iulie 1941 — Nr. 28

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitrop

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

† PETRU GHERMAN

Prin ferestrele sparte ale inimilor noastre încremenite de durere, șuieră fără răgaz și fără zăgaz vântul pustiu al amarnicelor păreri de rău stârnite de pierderea fulgerătoare a aceluia care a fost Diaconul Petru Gherman, profesorul de Cântări bisericești și Tipic al Academiei teologice «Andreiane» și director de muzică al Reuniunii române de muzică «G. Dima».

Cine s'ar fi putut gândì acum o săptămână că zilele acestui iubit frate al nostru aveau să se apropie atât de curând de odihna mormântului?

In dimineața zilei de 30 Iunie a. c., falnica lui făptură a fost prăbușită la pat de o suferință aprigă, care a necesitat săvârșirea urgentă a unei anevoioase intervenții chirurgicale. Marți 1 Iulie a. c., după ora 15, sufletul lui bun a trecut hotarul cerești împărăției, ale cărei frumuseți suprafirești vocea sa superbă le-a cântat de atâtea ori din pragul altarului, iar trupul a fost așezat cu cuvenita cinste pe catafalcul rânduit în Aula înaltei școale de Teologie pe care a slujit-o și a cinstit-o ca puțini alții, abia patru ani de zile. Șiraguri dense și nesfârșite de cinstitori ai defunctului profesor, din toate straturile obștei sibiene, au trecut pe la căpătâiul lui, pentru a-i aduce ultimul lor omagiu.

Preoțimea dela centrul Mitropoliei noastre și maicile dela mânăstirea «Sf. Elisabeta», au ținut straje zi și noapte lângă sicriu, cu cetanii din Evanghelie și Psaltire.

Joi 3 l. c., la ora 15, s'a făcut în Catedrala noastră mitropolitană slujba Prohodului, oficiată de un sobor măreț, în frunte cu părintele sufletesc al răposatului profesor, Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Ardealului. P. Sf. Lor Episcopii Vasile al Maramureșului și Veniamin al Caransebeșului, Profesorii universitari Ioan Lupaș și Onisifor Ghibu, membrii Reuniunii de muzică «G. Dima» și număroși alți participanți, s'au rugat în rând cu preoții pentru odihna sufletului Profesorului Petru Gherman și pentru mângâierea îndureratei sale familii.

Părintele Protopop-Stavrofor Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei teologice «Andreiane», a rostit apoi impresionantul cuvânt de bun rămas pe care-l reproducem aici. Absolventul de Teologie Vasile Șortan, dl Primar-ajutor Dr. S. Mitea și Inspectorul școlar S. Banciu, au exprimat mișcător durerea foștilor studenți ai Profesorului Petru Gherman, a Reuniunii de muzică „G. Dima" și a dăscălimii sibiene.

Infășurat în flori și vrednicii, Petru Gherman a plecat apoi și cu trupul dintre noi.

Il vom pomeni deapururi, cu simtăminte curate ca albul crinilor așezați pe sicriul lui de cea mai îndurerată inimă.

GR. T. M.

Cuvânt funebru lângă sicriul profesorului Petru Gherman

„Cetățenia noastră este în ceruri, de unde așteptăm cu stăruință, ca Mântuitor, pe Domnul Iisus Hristos" (Filipeni 3, 20).

Inalt Prea Sfințite Părinte,
Indurerată asistență,

Ca un stejar care, isbit de puterile elementare ale naturii, se clatină o clipă în luptă dramatică cu ele și apoi cade cu mare vuet, lăsând în urma sa un chinuitor gol, așa a fost doborât de tainica forță a morții diaconul Petru Gherman, profesorul Academiei teologice „Andreiane". Stăm înmărmuriți, nu pricepem și nu ne vine să credem cum s'a putut întâmpla una ca aceasta. Am vorbit cu el mulți din cei de față despre planuri de muncă viitoare, în timp ce îi admiram ca totdeauna înfățișarea de splendidă bărbăție și de sănătate robustă, ca peste cinci minute numai să-l vedem prăbușit pe patul celor mai crâncene dureri cari, nemai slăbindu-l o clipă, după douăzeci și patru de ore au alungat din el ultima scânteie de viață.

Arareori își găsește o atât de copleșitoare aplicare asemănarea morții cu un fur care dă peste om noaptea.

Dar să încercăm să ne adunăm puțin gândurile răvășite și să ne dăm seama ce-am perdut, cine a fost acest scump frate al nostru al tuturor?

Profesorul Petru Gherman s'a născut în 1907 în Săliștea-Sibiului, dintr'o familie de țărani vânjoși și treji. Cu toată modestia situației lor materiale, aceștia s'au străduit să creeze fiilor lor un viitor mai bun, dându-i pe cei mai mulți la școala secundară. Cel dintâi cu care au pornit la acest drum greu pentru ei a fost Petru, copilul harnic și serios, în care își puneau cele mai frumoase nădejdi. Treaptă după treaptă, acesta a urcat prin Școala normală a lui Andrei Șaguna, prin Academia noastră teologică și prin Academia Regală de Muzică din București, întreaga scară a unei temeinice pregătiri, pentru a fi de cât mai mare folos societății. L'a dus spre Academia de Muzică vocea lui superbă cum nu se întâlnesc decât arareori într'o țară și îndemnul I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care remarcase în tânărul teolog un talent plin de promisiuni. După terminarea cu succes răsunător a înaltei școale de muzică, tânărul Petru Gherman a fost aplicat cu începutul anului școlar 1937—38 profesor la Academia teologică «Andreiană». Marile nădejdi ce s'au pus în el în legătură cu reorganizarea catedrei de cântare bisericească dela Academia noastră și în general cu reînvierea unor mai intense preocupări de muzică națională în Sibiul unei atât de glorioase tradiții pe acest teren, n'au întârziat a se vedea confirmate. Deși activează numai de patru ani în orașul nostru, a reușit să stârnească un entuziasm general și o aderență largă în jurul străduințelor sale de accentuare a preocupărilor artistice muzicale. In cadrul Academiei noastre teologice, începuse a pune temelia unei cercetări științifice și organizări sistematice a cântării bisericești din Ardeal, începând adunarea materialului variat al melodiilor bisericești din diferite ținuturi pentru a-l unifica alegând tot ce e mai frumos, mai expresiv, mai autentic ortodox și românesc. Își alesese în privința aceasta ca o pildă demnă de urmat pe antecesorul său la catedră, pe Dimitrie Cunțan, a cărui monografie o pregătea de sârg. Il atrăgea spre Cunțan sensibilitatea și dragostea ce-o avusese acela pentru elementul de adâncă cucernicie populară și duioșie românească din cântarea bisericească. Vorbea înflăcărat ore întregi de marea valoare ce-o are cântarea bisericească în viața poporului ca formă de manifestare și mijloc de conservare și animare a celor mai specifice și mai nobile adâncuri ale lui și de importanța ce trebuie să i se dea într'o Academie teologică în care se pregătesc viitorii preoți.

Dar temperamentul dinamic, marea tensiune după înfăptuiri a profesorului Petru Gherman nu a putut fi încercuită de zidurile școalei, ci a iradiat năvalnic în afară, atrăgând sub dogoarea ei toate cercurile românești ale Sibiului, ba răspândindu-se și în multe alte orașe ardelenești. S'a sbătut și a realizat în acești patru ani cât alții într'o viață îndelungată; par'că simțea suflarea morții care nu-i va da mult răgaz.

Amintim mai întâi concertele sale soliste și acele Dumineci neuitate când, în cadrul sf. Liturghii, răsuna vocea sa majestoasă, gravă, suavă, ce umplea catedrala cântând priceasna «Cu trupul»... sau «Tatăl Nostru». Era o frântură din armoniile cerului coborâtă pe pământ, era melodia unui înger desfăcută din simfonia cerească și dăruită nouă pentru câteva momente. Ne-a fost într'adevăr pentru scurt timp dăruită. Dureros și pustiu ne va fi să nu mai auzim această voce.

In toate direcțiile s'a dăruit atât de integral, de mistuitor, încât îndată ce privești numai la una din laturile activității lui, ești ispitit să crezi că în ea a pus mai mult suflet și sbucium. Așa ne apar de pildă sforțările lui în cadrul «Reuniunii de muzică Gh. Dima». Nu vrem să arătăm aci străduințele depuse de profesorul Petru Gherman pentru reînvierea acestei Reuniuni. Il chinuia faptul că această glorioasă societate muzicală a fost lăsată să moară, lipsind publicul românesc al Sibiului contimporan de această minunată școală și instrument de manifestare a conștiinței naționale prin artă. Când i-a reușit să o readucă la viață, a pus atâta învălvorare de suflet în animarea ei, în încălzirea întregului românism sibian pentru idealurile ei, încât nu se putea să nu-l iubească fiecare, să nu-l urmeze, să nu-l înțeleagă.

Cu ajutorul acestei Reuniuni voia nu numai să înfățișeze din nou lumii românești vechile creațiuni muzicale naționale, ci să pună în valoare noui creațiuni. Spirit creator, a întocmit el însuși numeroase compoziții pentru cor și orchestră, atât pe teme naționale cât și religioase. Dacă în laturea cântării bisericești se voia urmașul lui Dimitrie Cunțan, pe terenul creațiunilor originale pășea pe urmele marelui Gh. Dima, pe care-l admira nelimitat. Il atrăgea stilul de grandoare tumultuoasă al compozițiilor aceluia, stil ce domină și în creațiunile profesorului Petru Gherman.

In toate năzuințele și eforturile sale profesorul Petru Gherman respira într'un orizont larg de proecte magnifice. Și începuturile de înfăptuire ne dovedesc că avea și energia și talentul de-a le duce pe toate la realizare. Avea toate însușirile de-a fi un vrednic continuator al marelui Gh. Dima. Cântarea românească, fie bisericească fie națională, a suferit o grea, o simțită pierdere, dimpreună cu instituțiile în cadrul cărora activa. Academia noastră teologică vede îndurerată prăbușindu-se începutul promițător al unei adevărate glorii pentru ea.

Ca om, profesorul Petru Gherman era o mângâiere și o bucurie pentru toată lumea. Sufletul lui era de-o bunătate, de-o blândețe, de-o gingășie și înțelegere fără pereche. Era prietenul tuturor prin această bunătate și prin judecata lui dreaptă, chibzuită, moderată, care-l făcea să vadă în punctul de vedere al fiecăruia partea de adevăr și în sufletul oricui partea de frumusețe și de umanitate. Cei cari l-am cunoscut mai deaproape, vom simți totdeauna pustiul ce l-a lăsat în noi dispariția unui adevărat și sincer prietin.

Dar cea mai pătrunzătoare și mai nesfârșită durere o simt cei de tot apropiați ai lui. Sdrobită este inima scumpei lui soții, a profesoarei Septimia Gherman, care în cursul a doi ani de căsnicie fericită, a cunoscut toată comoara sufletului lui. Copleșită de durere este mama lui, când își vede mândria bătrânețelor sale pusă în mormânt; tatăl, frații, surorile lui, toți cei intimi ai lui simt amărăciunea nesfârșită a pierderii acesteia atât de timpurii.

Pe voi, inimi sdrobite, Vă rog să să Vă legați cu toată puterea sufletului de Domnul din cer, Mângâietorul a toată durerea. Gândiți-vă că toți ne ducem acolo, că într'o bună zi îl veți avea iarăși pe iubitul vostru într'o conviețuire nesfârșită și cu mult mai fericită decât cea pământească. Rostul vostru este foarte mare de acî înainte. Este acela de-a Vă ruga pentru el, de-a servì celor năcăjiți din lume pentru el, ca Tatăl ceresc să-i sporească tot mai mult fericirea în care vă așteaptă și pe voi. Toți sun-

Francmasoneria în România

— Pe marginea cărţii dlui Toma Petrescu: „Conspiraţia lojilor" —

Este îndeobşte admis că dacă consolidarea noastră statală şi realizarea unei perfecte contopiri sufleteşti a mădularelor României Mari au avut mult de suferit în cele două decenii cari s'au scurs dela isbăvitorul războiu de întregire, vina o poartă în primul rând tendinţele centrifuge cari au bântuit pătura noastră aşa zisă «cultă». Intelectualii şi mai ales înstăriţii societăţii româneşti postbelice, copleşiţi de valul unui modernism rău înţeles, s'au rupt pe'ncetul — şi uneori pe nesimţite — din alvia vieţii tradiţionale româneşti, i-au nesocotit temeiurile şi le-au înlocuit cu mărfuri de import, cari s'or fi potrivit ele sufletului altor naţiuni, dar nicidecum realităţilor noastre autohtone. Procesul acesta de lentă înstrăinare a păturii înalte, a făcut din atâţia oameni de vază nişte bieţi desrădăcinaţi, cu simţăminte patriotice tocite, cu conştiinţă naţională diluată sau amorţită. Inapţi să-şi exercite funcţiunea de călăuzitori ai poporului pe drumurile drepte ale istoriei noastre, aceşti dezertori aveau să ajungă, inevitabil, în conflict cu obştea din care i-a smuls vânturile de nebunie ale unei mentalităţi defetiste.

Şi au ajuns!...

Mişcările naţionaliste cari au stârnit o serie de cutremure periodice în istoria României Mari, au denunţat vehement primejdia dezertării păturii înalte dela linia îndatoririlor ei faţă de sufletul Neamului. Fără frică şi fără menajamente, acestea au ridicat cuvânt de acuză împotriva transfugilor şi i-au somat să-şi revizuiască atitudinile. S'au rostit nu odată cuvinte grele la adresa celor împricinaţi. Şi naţiunea, cu indefectibilul ei simţ pentru bine şi adevăr, a văzut în aceste curajoase mişcări protestatare un zăgaz masiv trântit în calea puhoaielor cari ameninţau să-i falsifice sufletul, să-i macine fiinţa şi să-i fărâmiţeze unitatea.

A fost o luptă de proporţii epice pentru conservarea fiinţei noastre etnice, dusă pe tot atâtea fronturi, câţi agenţi de disoluţie naţională au putut fi identificaţi de neadormiţii paznici ai datinilor noastre sfinte.

Francmasoneria, această conspiraţie pancosmică ferecată în mistere adeseori inpenetrabile, activă şi în România, s'a bucurat de atenţiuni deosebite din partea ziditorilor stabilităţii noastre lăuntrice. Caracterul ei ocult a necesitat multă cheltuială de energie până să i se poată smulge — barem parţial — periculoasele-i secrete profesionale. Odiul cu care a fost întâmpinată, a fost însă desăvârşit încă din clipa rânduirii ei pe lista proscrişilor Neamului nostru întreg. La un moment dat, ne-am dat seama că pătura noastră conducătoare era mult mai infectată de veninosul crez al acestei blestemate oculte, decât ne-am fi închipuit. Dela recunoaşterea acestei evidenţe şi până la luarea măsurilor de deparazitare, nu mai era decât un pas. Evenimentele internaţionale, cari s'au succedat într'un ritm prăbuşitor de doi ani încoace, au grăbit această clarificare.

La 6 Septemvrie 1940, regimul Generalului Ion Antonescu pornea opera de refacere a unei Ţări cu hotarele zdrenţuite şi cu sufletul strivit de durere şi descurajare. Francmasonii, vinovaţi în cea mai mare măsură de tragedia Ţării, au fost vânaţi şi judecaţi aspru — dar cu dreptate — de organele statului, ca şi de opinia publică, satisfăcută că, în sfârşit, simulacrele de anchete de altă dată, au fost înlocuite cu descinderi şi percheziţii în regulă, făcute la sediile lojilor masonice.

Materialul documentar ridicat cu prilejul acestor descinderi, a fost depus la Siguranţa generală a statului, pentru a fi examinat şi triat de comisiunile de specialişti, instituite în acest scop din ordinul expres al dlui General Ion Antonescu, Conducătorul Statului. Eram siguri că de astă dată se va face lumină deplină în această tenebroasă afacere. Eram siguri, pentrucă în guvernul dlui General Antonescu — cum au dovedit recent anchetele judiciare prilejuite de anumite afirmaţiuni tendenţioase — francmasoneria nu avea nici un patron, membrii cabinetului format după 6 Septemvrie 1940 fiind cu desăvârşire străini de orice legături cu oficinele masone.

De acest material documentar s'a servit unul din membrii comisiuni de cercetare a activităţii desfăşurate de francmasoni în ţara noastră, dl *Toma Petrescu*, directorul personalului Preşedinţiei Consiliului de miniştri, pentru a face opiniei publice destăinuirile aşteptate de atâta vreme. Roadele sârguincioaselor dsale investigaţii, au fost aşternute limpede în cartea: **„Conspiraţia lojilor.** *Francmasonerie şi Creştinism*", apărută recent, în editura vigurosului ziar naţionalist «Sfarmă Piatră», de sub conducerea dlui Al. Gregorian. Cartea s'a tipărit cu aprobarea şi cu ordinul expres al dlui Ministru *Mihai A. Antonescu*, de-a se publica într'ânsa *«întreaga listă a masonilor*, **a tuturor,** *fără nici o excepţie»*.

Am citit cu viu interes cartea dlui Toma Petrescu. Când i-am întors ultima filă, am ajuns la concluzia că dsa a nimerit problema în miezul ei. Francmasoneria este aşa cum o prezintă dsa: duşmana de moarte a Creştinismului, a Regalităţii, a Statului, a Naţiunii şi a Armatei. Iată o scurtă catenă de citate din repertoriul pe care-l oferă cartea dlui Toma Petrescu:

„Cu maţele ultimului preot să strangulăm pe ultimul rege" (Avec les boyaux des derniers des pretres, étranglons le dernier des rois) — ţipa jidanul Adam Weishaupt, şeful ordinului francmasonic al „Iluminaţilor", care l-a condamnat la moarte pe regele Ludovic XVI, într'o conferinţă secretă ţinută la Frankfurt pe Main.

„Trebue ca religia să fie distrusă sistematic în popor" (Fr. Most).

„Scopul nostru final este acela al lui Voltaire şi al revoluţiei franceze: Nimicirea pentru totdeauna a ideii creştine".

„Templul masonic trebue să înlocuiască Biserica" (Fr. Charbonier).

„Să sperăm că într'o zi bisericile vor fi transformate în săli de concerte, de teatru sau adunări, în magazine de grâne şi în grajduri de cai" (Fr. Most).

„Vom da foc tuturor bisericilor din lume" (Bezbojnik).

In gradul 30 Kadoş (Sfânt), iniţiatul francmason înjunghie trei capete cari reprezintă: Armata, Regele şi Căpetenia Bisericii".

„Descreştinarea lumii prin toate mijloacele, mai ales strangulând Creştinismul, câte puţin, prin noui legi contra clerului, în felul acesta se ajunge la lichidarea bisericilor" — hotăra Conventul secret din 1879. Şi mai departe, a aceluiaş: „Graţie instrucţiei laice fără Dumnezeu, se va avea o generaţie atee. Vom face atunci o armată şi o vom lansa asupra întregei omeniri creştine, armată care va fi ajutată de către toţi fraţii şi amicii ţărilor în care va năvăli armata".

Să mai continuăm? N'am vrea să vă lipsim de plăcerea de a citi această carte revelatorie.

Un capitol foarte interesant, divulgă legăturile francmasoneriei cu răposata Ligă a naţiunilor, definită pe bună dreptate de inimosul Profesor şi luptător naţionalist dl A. C. Cuza, astfel: *«Liga jidanilor contra naţiunilor»*.

Nu putem rezista ispitei de a remarca criteriile de recrutare a membrilor lojilor masonice. In capitolul XV al faimoaselor Protocoale ale Înţelepţilor Sionului, scrie:

„Printre membrii acestor loji vor fi fi aproape toţi agenţii poliţiei naţionale, pentru că serviciul lor ne este indispensabil, ştiind că poliţia poate lua măsuri împotriva celor recalcitranţi, dar poate acoperi actele noastre, poate să creeze pretexte de nemulţumiri, etc. Acei cari intră în societăţi secrete sunt de obicei nişte ambiţioşi, nişte aventurieri, în general oameni uşuratici, cu cari nu ne va fi greu să ne înţelegem spre a ne ajunge scopurile noastre". Pleava aceasta defilează încă odată sub condeiul nemilos al dlui Toma Petrescu (vezi pag. 81 urm.): „Ce fel de oameni se înrolează în masonerie, din ce factură morală trebue să fie viitorii membri cari vor fi recrutaţi şi înhămaţi la carul iudaismului anti-creştin? Din preoţi vicioşi, din avocaţi fără procese, medici fără clientelă, profesori fără catedră, funcţionari de toate gradele, dornici de o înaintare şi ascensiune cât mai grabnică."

Cu un curaj ireproşabil — curajul celui ce e conştiu că slujeşte adevărul — dl Toma Petrescu divulgă influinţa exercitată de oculta masonă în rândurile tineretului înregimentat în *Cercetăşie* şi apoi în *Străjerie*.

O chestiune asupra căreia Biserica noastră va trebui să se oprească cu tot dinadinsul, este aceea *a legăturii dintre masonerie şi secte*. Afirmaţiile în chestiune ale dlui Toma Petrescu, cu tot senzaţionalul lor, au toate şansele de-a fi exacte. «Un real pericol pentru sănătatea sufletească a poporului român — scrie dsa (pg. 90) — o formează însă sectele religioase, care constituesc *o masonerie populară*. Sectele religioase sunt torpilele iudeomasoneriei prin cari vor să dinamiteze Biserica creştină. Acţiunea sectară a avut — în toate timpurile şi în toate locurile — două obiective bine definite: *a)* Descreştinarea popoarelor şi *b)* Anarhizarea lor». Ceea ce-i perfect adevărat.

Dl Toma Petrescu se dovedeşte a fi un om de prea multă bună credinţă ca să presupui că n'a utilizat tot materialul pe care organele de siguranţă ale Statului au putut pune mâna cu prilejul percheziţiilor efectuate la sediile lojilor masone din România. Că acest «tot» e relativ, de asta nu mai încape îndoială. Pentru francmasonerie, declaraţia unui Dufresnne — care spunea în 1840 că *«durata existenţii noastre depinde de păstrarea viguroasă a sectelor noastre»* — e lege. Novicele e obligat, la intrarea în loje, cu cele mai fioroase jurăminte, să nu divulge nimic din ce se pune la cale în aceste adunări sataniceşti. In cazul când îl scapă gura şi face altfel, intră în funcţiune îngrozitoarele sancţiuni articulate în jurăminte ca acestea:

„Jur înaintea arhitectului suprem al tuturor lumilor de a nu destăinui niciodată secretele, semnele, atingerile, cuvintele doctrinare şi uzurile francmasoneriei şi de a păstra asupra acestora o tăcere eternă. Promit şi jur de a nu trăda nimic nici prin condei, nici prin semne, nici prin vorbe, nici prin gesturi, de a nu face să se scrie, să se litografieze, să se graveze, să se imprime ceva, de a nu publica vreodată ceeace mi s'a încredinţat până în acest moment şi ceeace mi se va mai încredinţa în viitor. Mă oblig şi mă supun la următoarea pedeapsă, dacă-mi calc cuvântul:

Să mi se ardă buzele cu un fier roşu, să mi se taie mâna, să mi se smulgă limba din gură, să mi se reteze gâtul, cadavrul meu să fie spânzurat în loje în timpul când se lucrează la admiterea unui nou frate, spre a servi de batjocură a infidilităţii mele, şi drept spaimă pentru alţii, în urmă să fiu ars iar cenuşa să fie aruncată în vânt, ca să nu mai rămâie nici o urmă despre amintirea trădării mele".

Simulacrele de anchete făcute de regimurile politice răposate la 6 Sept. 1940, nu vor fi rămas nefructificate de masonii noştri, pentru a-şi pune numele mânjite la adăpost de orice indiscreţii ulterioare. De aceea, cartea dlui Toma Petrescu — inclusiv lista masonilor dovediţi, pe care o publică la anexe — fără a fi absolut completă, rămâne totuşi cea mai completă contribuţie românească la demascarea «faliţilor» noştri. Dsa a utilizat, cum spuneam, tot materialul pe care a putut pune mâna şi, prin urmare, are dreptul la omagiile noastre.

Trebue să subliniem însă o lacună prea evidentă a cărţii dsale, care putea fi astupată cu oarecare osteneală. E vorba despre capitolul ultim al cărţii, întitulat: «Biserica ortodoxă română şi francmasoneria».

Dl Toma Petrescu se mulţumeşte cu generalităţi când stabileşte just atitudinea Bisericii noastre faţă de francmasonerie. In schimb, în acelaş capitol, înşiră deciziunile papale contra masonilor. Mai necesar era să facă amintire de documentele cari stabilesc solemn atitudinea Bisericii noastre în chestiune. Ne permitem să le însemnăm aici, pentru a fi utilizate la ediţia II-a, devenită absolut necesară după rapida evaporare a cărţii dsale de pe piaţă. Iată-le!

1. Sf. Sinod al Bisericii României a pus în studiu, cu mulţi ani în urmă, problema francmasoneriei. Din însărcinarea supremului for al Bisericii noastre, eruditul profesor Dr. *Vasile Gheorghiu* dela Facultatea de Teologie din Cernăuţi, a publicat referatul întocmit în acest scop în broşura: «*Francmasoneria*. Originea, desvoltarea, organizaţia, doctrina şi tendinţele ei». Bucureşti, Tipografia Fântâna Darurilor, 1935, pg. 24, pe care dl Toma Petrescu o citează la Bibliografia studiului dsale.

2. Tot din încredinţarea Sf. Sinod, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a întocmit un foarte temeinic «*Studiu asupra francmasoneriei*», apărut în Biblioteca Institutului Biblic Nr. 22, Bucureşti 1937, pag. 24.

3. Pe baza concluziilor studiului I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, Sf. Sinod a întocmit şi aprobat în şedinţa sa din 11 Martie 1937 acea celebră *sentinţă de osândire solemnă a francmasoneriei*, de care dl Toma Petrescu nu face nici cea mai măruntă amintire. *Documentul acesta este esenţial pentru capitolul amintit, tocmai fiindcă exprimă* **atitudinea oficială a Bisericii or-**

---

tem în trecere pe aici, aşteptând descoperirea adevăratei străluciri a vieţii noastre deodată cu descoperirea măririi Fiului lui Dumnezeu, pe care aici pe pământ nu l-am cunoscut decât întru răstignirea lui şi în parte şi a noastră.

Iar tu, suflete curat şi binesârguitor al celui ce-a fost scumpul şi neuitatul nostru Petru Gherman, păşeşte pe treptele de lumină spre tronul Tatălui ceresc, ca să primeşti cununa bunătăţii şi a ostenelilor tale. In rolul îngeresc al diaconului, vei servi de-acî înainte cu minunata ta voce marelui Arhiereu Iisus Hristos, bucurându-te de desvăluirea integrală a armoniilor cereşti, din cari te sileai să descoperi câte o frântură în viaţa ta pământească.

Te vom pomeni totdeauna cu dragoste şi vom ruga pe Dumnezeu să te pomenească în vecii vecilor.

Şi acum, Vă rog, Inalt Prea Sf. Părinte, să daţi binecuvântarea şi deslegarea arhierească celui ce V'a fost diacon şi împlinitor credincios al gândurilor I. P. S. Voastre, rugându-Vă ca Dumnezeu să-l primească întru fericirea Sa.

D. STĂNILOAE

todoxe române față de francmasonerie (vezi textul lui în «Telegraful Român» 1937 Nr. 12).

4. Pentru cunoașterea contribuției hotărâtoare pe care a avut-o I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului în operațiunile de «autodizolvare» a lojii lui Jean Pangal, întâmplată la începutul anului 1937, trimitem la articolele: «*Pe marginea desființării francmasoneriei*» (în: Revista Teologică, Sibiu 1937 pag. 152—153) și «*Autodisolvarea marei loji naționale*» în: «Telegraful Român», Sibiu 1941 Nr. 12).

*

Cartea dlui Toma Petrescu trebue citită neapărat de preoțimea noastră, care nu trebue să uite că masonii o pândesc îndeaproape, folosind orice prilej și mijloacele cele mai infame, pentru a-i sfâșia prestigiul de care se bucură ea în fața poporului. Fie amintite, în această privință, spusele dlui Toma Petrescu dela pg. 41:

«Din cauza doctrinei, educației și practicei masonilor, în societate ei vor avea o atitudine net anti-creștină, *vor arăta un sentiment de ură implacabilă față de religia creștină și mai ales vor caricaturiza prin diferite legende viața și activitatea preotului creștin*». Anumite romane de-ale dlui Mihail Sadoveanu stau mărturie...

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Cuvântul Bisericii

In numărul special, închinat Bucovinei, cotidianul sibian *Țara*, din 29 Iunie 1941, publică, sub titlul de mai sus, următoarele rânduri semnate de I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului:

Ni s'a sfâșiat inima de durere când, în anul trecut, pământul scump al Bucovinei, sfințit prin glorioase aduceri aminte și prin nepieritoare monumente din trecutul neamului nostru, a fost rupt în două și partea lui dinspre miazănoapte a căzut sub asuprirea bolșevicilor fără Dumnezeu.

A rămas însă neînduplecată în sufletele noastre nădejdea că o asemenea uzurpare nu va dăinui și fiii poporului nostru din mândra «Țară a fagilor» vor fi din nou readuși la sânul cald al patriei mame.

Iată că bunul Dumnezeu ne apropie de înfăptuirea acestei dreptè așteptări mai curând decât poate am crezut. De sigur, cu jertfe. Dar fără de jertfe nu se poate înfăptui nimic trainic în lumea aceasta.

Să fim mândri că poporul românesc și scumpa lui oaste dă astăzi în fața lumii întregi din nou dovadă de demnitate națională și de înaltul spirit de jertfă ce-l însuflețește.

Prin el ne vom răscumpăra dreptul de stăpânire integrală asupra pământului strămoșesc.

In numele Ardealului, încrezător în steaua bună a Neamului, îmbrățișăm dulcea Bucovină eliberată de sub cnutul muscălesc și binecuvântăm pe frații noștri din moștenirea lui Ștefan cel Mare.

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

Cucernice *rugăciuni, pentru biruința armatelor româno-germane, s'au înălțat Duminecă, în 29 Iunie 1941, în toate sfintele biserici ale mitropoliei Ardealului, făcându-se în acelaș timp parastase pentru odihna sufletelor celor ce și-au jertfit viața pe altarul patriei în războiul sfânt, ce s'a deslănțuit împotriva bolșevismului dela răsărit. — In catedrala mitropolitană a Sibiului serviciul religios s'a săvârșit de un impunător sobor de preoți, în prezența I. P. S. Sale mitropolitului* **Nicolae,** *a PP. SS. LL. episcopilor* **Vasile** *al Maramureșului și* **Veniamin** *al Caransebeșului și a unui mare număr de credincioși, în frunte cu reprezentanții autorităților civile și militare. La sfârșit părintele protopop* **M. Neagu** *a citit, dela amvon, impresionanta Pastorală dată, cu acest prilej, de Inaltul chiriarh dela Sibiu.*

Nr. 10.413/1941

Aviz oficial

Onor. Minister al Culturii Naționale și Cultelor, Subsecretariatul de Stat al Cultelor și al Artelor, ne cere să-i înaintăm un Tablou cu preoții *cari au servit un timp oarecare fără salar dela Stat*, în vederea studierii chestiunii de a li se calcula acel timp la gradații.

Cucernicii preoți, cari au servit un timp oarecare fără salar dela Stat ca parohi, administratori parohiali și capelani, ne vor face raport în termin de 3 zile dela apariția acestui aviz în Telegraful Român sau cel mai târziu până în 12 Iulie 1941, în care vor arăta timpul dela care și până la care au servit fără salar dela stat și calitatea în care au servit (paroh, adm. parohial sau capelan).

Ceice nu vor face raport, nu vor fi luați în Tablou și nu li se vor recunoaște bun la gradații acel timp.

Sibiu, la 30 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Incheierea anului la mânăstirea „Sf. Elisabetă" din Cluj-Sibiu

Deodată cu evenimentele tragice ale anului 1940, așezământul maicelor de caritate, care se găsea sub veghea și îndrumarea P. Sf. Episcop Nicolae Colan din Cluj, a trebuit să ia drumul pribegiei și să-și dureze o nouă vremelnică așezare. Mânăstirea „Sf. Elisabeta" a poposit la Sibiu, iar I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a îngrijit părintește ca ea să-și poată continua, aici, activitatea-i binefăcătoare.

Astfel, solicitând bunăvoința unor medici distinși și preoți desinteresați, elevele școalei au fost pregătite zi de zi, în conformitate cu programul așezământului. Iar acum, în zilele de 30 Iunie și 1 Iulie, trebuia să se vadă rezultatul ostenelilor. Și deci s'a ținut un examen, în prezența următorilor: I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. S. Episcop Veniamin al Caransebeșului, dnei directoare S. Meteș, maicei stareță C. Ionescu, insp. Pop, profesori și profesoare.

Elevele au fost examinate la toate materiile și au dat răspunsuri spre generală mulțumire.

La sfârșit, I. P. S. Mitropolit Nicolae a arătat importanța deosebită a așezământului, mai ales în vremuri ca acelea de azi, a mulțumit P. S. Veniamin, care a condus duhovnicește lucrarea din mânăstire, dnei directoare Sofia Meteș, maicei stareță și, cu deosebită căldură părintească, tuturor dascălilor cari au lucrat în chip cu totul desinteresat. Apoi a binecuvântat asistența.

P. S. episcop Veniamin a mulțumit I. P. S. Mitropolit Nicolae pentru sprijinul moral și material pe care l-a acordat mânăstirii. Dupăce a conturat activitatea de apostol a P. S. Episcop Nicolae Colan, sub a cărui oblăduire canonică stă pusă mânăstirea, P. S. Sa a mulțumit deasemenea tuturor celor de față.

In numele așezământului, exprimând aceleași mulțumiri, a vorbit dna S. Meteș, care a exprimat și nădejdea reîntoarcerii la sediul cel vechi.

„Soldatul" se numește foaia nouă scrisă pentru vitejii noștri ostași, cari se luptă acum cu hoardele bolșevice pentru salvarea culturii și civilizației. Foaia apare și în ediție germană cu titlul «*Der Soldat*». Ostașii vor fi ținuți la curent cu ceea ce se petrece înlăuntrul țării și cu faptele de arme din toate sectoarele de luptă. Ambele foi sânt tipărite sub directa supraveghere a ministerului propagandei în colaborare cu Marele cartier general.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Iulie 1941

1. *In fiecare zi dimineața* la ora 6½ Utrenie și în continuare *la ora 7½ Sf. Liturghie.* Seara ora 6 Vecernie.
2. *Luni, Miercuri și Vineri,* după Sfânta Liturghie se săvârșește *Sf. Maslu la ora 8½* pentru cei din războiu; *seara,* după Vecernie, *Acatistul Maicii Domnului.*
3. *In Dumineci și Sărbători* dimineața la ora 8½ Utrenie, iar *la ora 9½ Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei" sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.
4. **Duminecă în 6 Iulie** servește: Prot. Mihail Neagu, Prot. cons. Dr. Spiridon Cândea și Pr. prof. Dr. Nicolae Neaga, diaconii: Anatolie Scurtu și Alexandru Popa. *Predică: Prot. cons. Dr. Spiridon Cândea.*
   La «Oastea Domnului», după masă la ora 4 predică prot. Mihail Neagu.
5. **Duminecă în 13 Iulie** servește I. P. Cuv. Arhimandrit Teodor Scorobeț, Prot. Stavr. Dr. Dumitru Stăniloae rectorul Academiei teologice și Prot. M. Neagu, diaconii: Ioan Circov și Simion Macarie. *Predică: I. P. C. Sa Arhimandritul Teodor Scorobeț.*
   La «Oastea Domnului», după masă la ora 4 predică Pr. Nicodim Belea.
6. **Duminecă în 20 Iulie (Sf. Prooroc Ilie)** servește Prot. cons. Ieronim Grovu, Prot. Aurel Nanu și prot. Mihail Neagu, diaconii: Ioan Circov și Dr. Grigorie T. Marcu. *Predică: Prot. Mihail Neagu. La «Oastea Domnului» după masă, la ora 4, predică Pr. Nicolae Vonica.*
7. **Duminecă în 27 Iulie** servește cons. Prot. Stavrofor Emilian Cioran, Prot. prof. Gheorghe Maior și prot. Mihail Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu, Sim. Macarie. *Predică: Prot. prof. Gheorghe Maior. ora 4, predică Prot. Aurel Nanu.*

INFORMAȚIUNI

Nou locaș bisericesc în Brașov. O consfătuire a clerului brașovean și a reprezentanților instituțiilor bisericești locale s'a ținut, în 26 Iunie a. c., în sala de sfat a parohiei Sf. Nicolae din Prundul Brașovului. Păr. Dr. Nicolae Stinghe, deschizând ședința a citit adresa Inalt Prea Sfinției Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, care arată că ridicarea în Brașov a unei catedrale reprezentative este un fapt dorit și foarte necesar. Membrii consfătuirii de acord, s'au rostit asupra *locului* ce ar fi să se aleagă în acest scop. Au luat cuvântul mai mulți dintre cei de față, primindu-se cu unanimitate propunerea ca locul destinat noului locaș monumental bisericesc să fie în centrul parcului municipal, unde e spațiu suficient și pentru clădire, și pentru parc.

Icoane sfinte pentru Basarabia și Rusia. Dl profesor Mihai Antonescu, președintele ad-interim al consiliului de miniștri, a trimis, în urma diviziilor cruciadei actuale, un vagon de icoane cu chipul Domnului nostru Iisus Hristos pentru a fi instalate în bisericile și sub candelele sparte ale Basarabiei și Rusiei. Sub chipul biruitor al lui Hristos armatele germano-române pătrund în stepele, unde mai stăpânește încă lăcomia ucenicilor roșii ai Satanei din Sfânta Rusie de odinioară.

Delegați ai studenților români, dnii Gr. Anderco și Nic. Sălăgeanu, dela universitatea ungurească din Cluj, s'au prezentat ministrului Román, care vizitase de curând universitatea, și i-au cerut să admită înființarea unei *Societăți a studenților români*, în cadrele Societății generale a studenților din Ungaria. Răspunsul ministrului, — ne informează „Tribuna Ardealului" dela Cluj, — a fost egal cu refuzul.

Presa din Praga despre Conducătorul Statului român. Ziarul „Ceské Slovo" scrie că Generalul Antonescu va face parte dintre figurile cele mai mari ale istoriei românilor. „Pentru noi cehii, spune ziarul praghez, Generalul Antonescu este exemplu de om politic real și responsabil al unui popor mic".

Noul termin, cel din urmă, de preschimbare a monetelor de 2 lei și 1 leu (albe), este 31 August 1941.

Inchiderea anului școlar, la școalele secundare și la Academia teologică din *Arad*, s'a ținut Dumineca trecută, cu fastul cuvenit și în asistența unui mare număr de localnici. La academia teologică păr. rector *Dr. S. Șiclovan* a făcut o dare de seamă despre activitatea școlară, subliniind munca depusă de profesori pentru pregătirea viitorilor slujitori ai altarului. P. S. episcop *Andrei* al Aradului a cuvântat despre misiunea preoției în împrejurările prin care trece neamul nostru. A vorbit în acelaș senz și P. S. episcop *Nicolae* al Orăzii, care în treacăt spre reședință, astăzi în Beiuș, s'a oprit la Arad, spre a-și revedea foștii studenți transferați la Arad, In după ameaza zilei s'a ținut la Academie o consfătuire, la care au asistat PP. SS. LL. episcopii Andrei al Aradului și Nicolae al Orăzii, precum și profesorii și studenții Academiei teologice.

In ziua de 14 crt. s'a făcut încheerea festivă a anului școlar la toate cele 4 școli primare ale comunei *Petroșani*. După examenele tradiționale de religie ortodoxă, la care a participat ca președinte păr. prot. Ioan Duma, șeful tractului Jiu, ca delegat al I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae dela Sibiu, s'au împărțit și de data aceasta cărți de rugăciuni și istorioare morale la 120 elevi distinși la purtare și la studiul religiei. La toate școlile, păr. I. Duma a ținut să dea luminoase îndemnuri elevilor ortodocși cari, în Petroșani, la cele 4 școli primare sânt în număr de 700.

— In ziua de 19 crt., într'un cadru sărbătoresc s'a încheiat anul școlar și la elevi ucenici au fost adunați în curtea școlii unde, dl prof. Gh. Masca a ținut cuvântarea de sfârșit de an. Păr. prof. Tr. Moșic a distribuit la 25 elevi frumoase cărți religioase: broșuri conținând pagini din viețile sfinților etc., dăruite de păr. prof. I. Duma din partea bisericii ortodoxe din Petroșani.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 6 Iulie 1941, va predica părintele consilier *Sp. Cândea.*

Poșta redacției

Pr *I. I.* în *Bl.* Când vom dispune de spațiu, vom face loc și prelucrărilor.

Luptele crâncene continuă în favoarea aliaților

Comunicatele oficiale germane constată zilnic succesele strălucite ale trupelor. In dimineața de 1 Iulie germanii au cucerit orașul Riga prin o repede înaintare.

Intre Carpați și mlaștinile Pripetului forțe armate germane, împreună cu trupe slovace, urmăresc pe bolșevicii bătuți și înaintează pe ambele părți ale Lembergului.

Armata sovietică a fost înfrântă și la *Minsk*, capitala Rusiei Albe, ear trupele germane au lăsat în urma lor acest oraș și înaintează fără a putea fi oprite în mers.

Comentariile presei italiene spun că înaintarea trupelor germane în Galiția contribue la micșorarea presiunii armatelor sovietice dela frontiera Prutului.

Părerea italienilor este că după Minsk și după trecerea *Berezinei*, faimoasă de pe vremea lui Napoleon, urmează ocuparea *Smolenskului*, poarta Rusiei în drum spre Moscova.

Aviația germană a și dat, în cursul ultimelor două zile, mari atacuri asupra Smolenskului de pe Nipru și au distrus

uzine de muniţii, de aviaţie şi căi de comunicaţie, tăind posibilităţile de retragere a trupelor sovietice.

In cursul operaţiunilor dela 22 Iunie până la 1 Iulie au fost cucerite şi distruse 5574 care blindate, 2330 de tunuri, un număr imens de mitraliere şi alte arme de-ale bolşevicilor. In acelaş restimp sovietele au pierdut 4725 avioane în lupte aeriene sau pe pământ. Numărul prisonierilor ruşi şi de alt neam, număraţi până acum, este de 160 de mii, ear al celor căzuţi, răniţi sau morţi, întrece de sigur numărul acesta. Pierderile germane sânt, în comparaţie, mici. —

Comunicatul oficial român arată că Marţi seara, în 1 l. c., avioane duşmane au încercat un atac asupra Bucureştilor. Apărarea antiaeriană a capitalei a zădărnicit însă atacul bolşevicilor, cari au aruncat nouă bombe departe de Bucureşti, în apropierea unei fabrici de cărămizi; dintre cele aruncate n'a explodat decât o singură bombă fără a pricinui pagube.

Cartierul general al Fuehrerului comunică: Formaţiunile germane şi române din Moldova de nord au trecut în 2 Iulie, umăr la umăr Prutul şi înaintează acum în direcţia Nistrului. Armatele aliate sânt în ofensivă pe întreg frontul, ear duşmanul este în retragere pe toată întinderea uriaşă a frontului, şi e urmărit de formaţiunile armatei şi ale aviaţiei noastre într'o colaborare exemplară.

In 3 Iulie trupe germane au trecut râul Berezina în mai multe puncte. Armatele sovietice au suferit lovituri sdrobitoare pe urmă violenlenţei atacurilor date de aviaţie şi trupe terestre.

Nr. 343/1941 (47) 1—3

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Şercaia, judeţul Făgăraş, cu aprobarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, Nr. 9991/1941 dă în ziua de *20 Iulie 1941 ora 4 p. m.* în licitaţie publică cu oferte închise repararea edificiului casei parohiale proto-

Renovarea cuprinde lucru de zidărit, zugrăvit şi tâmplărie — înlocuirea ferestrilor vechi — în valoare totală de 91.760 lei. Licitaţia se va ţinea la oficiul protopopesc ortodox român din Şercaia.

Vor fi admişi numai maeştrii diplomaţi; odată cu oferta se va depune în numerar sau efecte publice şi o garanţie de 5% din valoarea devizului. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea acelui concurent, în care are mai mare încredere.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la oficiul protopopesc ortodox român, Şercaia.

In caz că licitaţia nu ar avea rezultatul dorit, angajarea lucrării se va face prin bună învoială în aceeaşi zi, sau o altă dată fixată, fără însă a mai publica o nouă licitaţie.

Şercaia, la 30 Iunie 1941.

Pr. **Chirion Marcu**
adm. protopopesc

Nr. 9203/1041

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Arini,** din protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie a lui în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependinţe.
3. Sesie parohială 16 jugăre arătură şi 200 stj. □ grădină pentru zarzavat.
4. Stola uzitată în parohie.
5. Adău câte o ferdelă de grâu de fiecare casă.
6. 4 stj. lemne din pădurea comunei.

Cererile de concurs însoţite de actele necesare vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoţii în activitate de serviciu vor anexa la cerere de concurs, *numai* „curriculum vitae".

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 3118/1941

Concurs

La şcolile secundare confesionale ortodoxe române din Arhiepiscopie sânt vacante următoarele catedre:

a) La liceul ortodox român „Andrei Şaguna" din Braşov:

1. Catedra de Limba română Nr. 3
2. Catedra de Matem.-Fizică-Chimie Nr. 16

b) La liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad:

1. Catedra de Limba română Nr. 2
2. „ „ „ română „ 3
3. „ „ „ franceză „ 6
4. „ „ „ germană „ 7
5. „ „ „ italiană „ 8

cu 9 ore.

6. Catedra de Geografie „ 10
7. „ „ Matematici „ 12
8. „ „ Matematică şi Fizică „ 13
9. „ „ Ştiinţe naturale „ 15
10. „ „ Desemn şi Caligrafie „ 16
11. Postul de medic şcolar.
12. Fizic.-chimice 10 ore de degrevare.
13. Religie 3 ore de degrevare şi oră suplimentară.
14. Limba română 1 oră suplimentară.
15. Limba franceză 5 ore suplimentare.
16. Fişe psih. 2 ore „
17. Fizică 3 ore „

c) Şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de limba germană.
2. Catedra de Muzică.
3. Catedra de Ştiinţe agricole.

d) Şcoala normală de fete „Andrei Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Ştiinţe pedagogice Nr. 1
2. „ „ „ „ „ 2
3. „ „ Matematici cu complectare de ore dela alte şcoli sec. din localitate
4. Catedra de Istorie cu completare de ore dela alte şcoli sec. din localitate.
5. Ştiinţe agricole 6 ore.

Cei care doresc să ocupe una din aceste catedre, să înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cererea recomandată cel mai târziu *10 Iulie 1941*. Se recomandă ca cererile să fie înaintate prin Direcţiunea şcolii la care doreşte să fie numit candidatul.

La cerere se vor anexa cópii de pe următoarele acte:

Diplomă de bacalaureat.

Diplomă de licenţă.

Certificatul de absolvenţă a seminarului pedagogic univ.

Diploma de capacitate.

Extras de botez şi alte eventuale acte recomandatoare.

Candidatii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli superioare de teologie.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 17 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 195/1941 (42) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Hoghilag,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 8 jugăre 1068 stânjini □ arător şi fânaţ.
4. Stola fixată de consiliul parohial.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarna specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 1 Iunie 1941.

Oficiul protopopesc ort. român Târnavamare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Serviciile religioase la sfânta biserică Catedrală din Sibiu

ZIUA	ORA	SERVICIUL RELIGIOS
Luni	6½ dim. 7½ „ 8½ „ 6 seara	Utrenia Sfânta Liturghie Sf. Maslu pentru cei din răsboiu Vacernia şi Acatist
Marţi	6½ dim. 7½ „ 6 seara	Utrenia Sfânta Liturghie Vecernia
Miercuri	6½ dim. 7½ „ 8½ „ 6 seara	Utrenia Sfânta Liturghie Sf. Maslu pentru cei din răsboiu Vecernia şi Acatist
Joi	6½ dim. 7½ „ 6 seara	Utrenia Sfânta Liturghie Vecernia
Vineri	6½ dim. 7½ „ 8½ „ 6 seara	Utrenia Sfânta Liturghie Sf. Maslu pentru cei din răsboiu Vecernia şi Acatist
Sâmbătă	6½ dim. 7½ „ 6 seara	Utrenia Sfânta Liturghie Vecernia
Duminecă	8½ dim. 9½ „ 6 seara	Utrenia Sfânta Liturghie Vecernia

---

Nr. 2456/1041

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă că, la şcolile secundare ale statului din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, sânt vacante următoarele catedre şi ore de religie ortodoxă:

a) Catedre:

1. Şcolile secundare din Blaj.
2. Şcolile secundare din Petroşani.
3. Gimnaziul mixt din Sebeş-Alba (combinată cu muzica).
4. Gimnaziul de fete din Făgăraş (combinată cu muzica).
5. Gimnaziul mixt din Mediaş (combinată cu muzica).
6. Şcolile secundare din Sălişte (combinată cu muzica).
7. Gimnaziul de fete din Orăştie (combinată cu muzica).

b) Ore:

Braşov:	Lic. comerc. de băeţi	4	ore
	„ „ „ fete	4	„
	„ industr. „ băeţi	3	„
	„ „ „ fete	6	„
	Scoala de menaj	4	„
Haţeg:	Lic. comerc. de băeţi	8	„
Hunedoara:	Gim. industr. de fete	4	„
Brad:	„ „ „ „	3	„
Siphişoara:	„ „ „	8	„
Satulung:	„ „ „ „	4	„

Doritorii de a ocupa una din catedrele vacante sau ore de religie vor înainta cererea, însoţită de actele ce posedă, Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până la data de 10 Iulie a. c.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 17 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 7709/941. (40) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa *a treia* **Zlagna** din protopopiatul Agnita, se publică Concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat;
2. Casă parohială cu toate supraedificatele şi grădină;
3. Sesiune parohială 32 jugăre pământ de arat şi de cosit;
4. Stola uzitată în protopopiat;
5. Lemne de foc 8 stj. din pădurea urbarială. Tăiatul şi adusul privesc pe preot.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie îşi vor înainta cererile: de binecuvântare de candidare şi de concurs — în termin — la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Candidaţii clerici vor anexa la cerere toate actele ce se cer conform regulamentelor în vigoare iar preoţii în activitate de serviciu vor anexa la ea numai „curriculum vitae".

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 14 Mai 1941.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 9258/1941.

Concurs

Pentru întregirea următoarelor parohii vacante şi bugetate de Onor. Minister al culturii naţionale şi al cultelor cu începere dela 1 August 1941, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român, şi anume:

1. Sibiu-Trei Stejari de cl. întâia
2. Sighişoara „ „ „
3. Tălmaciu-Sibiu „ „ doua
4. Brădet Acriş-Oituz „ „ „
5. Ariujd-Sf. Gheorghe „ „ treia
6. Almaşul m.-Brădet-Geoagiu „ „ „
7. Ciugud-Sebeş „ „ „
8. Crişeni-Haţeg „ „ „
9. Băniţa-Jiu „ „ „
10. Şoroştin-Mediaş „ „ „
11. Micăsasa-Mediaş „ „ „
12. Orlat-Sălişte „ „ „
13. Tăuni-Târnava „ „ „
14. Un post de preot la sfânta Mănăstire Sâmbăta (pregătire pentru parohii de clasa întâia).

Cererile de concurs însoţile de actele necesare vor fi înaintate în termin la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoţii în activitate de serviciu vor anexa la cererea de concurs *numai* „curriculum vitae".

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 17 Iunie 1941. **Consiliul Arhiepiscopesc**

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 47/1941 par. (41) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă română „Bunavestire" din **Sibiu-Iosefin,** protopopiatul Sibiu, judeţul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, sau Lei 5500 (cinci mii cinci sute) anual, în cazul când statul nu va bugeta postul.
2. Locuintă dela parohie.
3. Taxele obişnuite în parohie.

Candidaţii să aibă diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta oficiului parohial ortodox român Sibiu-Iosefin „Bunavestire", strada Bisericii 12, iar candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, din şedinţa consiliului parohial ortodox român, ţinută la 25 Mai 1941.

Pr. Nicolae Pampu
adm. parohial

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 13 Iulie — Nr. 29

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Saguna 8

„Antropologia Paulină",

— De Diacon Dr. GRIGORIE T. MARCU —

Părintele Dr. Grigorie T. Marcu, profesor de studiul biblic al T. N. la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, a săltat demult și încă cu piciorul drept în șirul celor chemați să sârguiască în a ne da cuvânt de luminată învățătură la înțelegerea cuprinzătoarelor probleme de Teologie.

I-am urmărit scrisul plin de mlădieri și de podoabă stilistică încă din vremea studenției. Mai apoi, fiind dascăl întru ale Teologiei, am avut ocazia să asistăm, cu o mândrie justificată, la ascensiunea tot mai dârză a acestui neodihnit om.

In articole largi și adânci, dar izvodite totuși pe înțelesul celor mai mulți, în studii strecurate prin neîntrecuta noastră «Revistă Teologică», în aprecierea diferitelor «atitudini», în creionarea actualității pe paginile scumpei reviste «Viața Ilustrată», ca și în bătrânul «Telegraf Român» și în alte multe publicațiuni, personalitatea de scriitor a părintelui Gr. T. Marcu s'a conturat cu o preciziune tot mai hotărâtă și mai luminoasă. Acum, la o distanță în timp destul de mică, noi știm că generația tânără își poate privi un reprezentant vrednic, un trimis al expresiei sale curate în rândul mânuitorilor de condei; părintele Dr. Grigorie T. Marcu trebue să rămână o revendicare a generației ce s'a cristalizat la Sibiu, sub oblăduirea I. P. S. mitropolit Nicolae și a P. S. episcop Nicolae Colan. — De aici nu ni-l va putea smulge nimeni!

Dar, iată, în ultima vreme părintele Marcu și-a încoronat activitatea-i de până acum printr'o nouă lucrare. E vorba de «*Antropologia Paulină*». Apărută în «Seria Teologică» și sub numărul plin de 20, cartea aceasta răsfață un om de o rară hărnicie și dă expresie unei competențe adevărate. Savantul profesor Dr. Vasile Gheorghiu, om destul de zgârcit în cuvinte de măgulire, constată totuși în prefață că, alcătuind lucrarea aceasta, «autorul a trecut un examen greu *magna cum laude*». Iată o apreciere largă cât o pagină de critică favorabilă! Dar, în acelaș timp, aprecierea aceasta slujește și ca o obligație morală, pentru slujitorii altarelor noastre și pentru oricare cărturar mai răsărit, și anume: să caute și să vadă în ce stă meritul unei asemenea lucrări, dacă un om de raritatea păr. Gheorghiu se pronunță atât de favorabil despre ea. Mai ales că acelaș om și în aceeaș prefață ne mai spune: «Cu dorința fierbinte, ca prezenta scriere a tânărului și deosebit de harnicului profesor al studiului biblic al Testamentului Nou Dr. Grigorie T. Marcu, să fie îmbrățișată din partea tuturora ca o făclie de lumină călăuzitoare și cu toată dragostea, pentru a ne reînviora și reconforta sufletește cu lumina mereu strălucitoare și caldă a concepției creștine a sfinților autori și a resimți și noi tot farmecul neîntrecut al cuvântului înaripat, recomand călduros scrierea prezentă și felicit din toată inima pe autor» (pag. IX).

Așa stând lucrurile, să poposim deci mai cu răgaz asupra cărții.

Pentru orientare directă, însemnăm aici că lucrarea este alcătuită sistematic și după un plan strâns chibzuit. Ea stă din trei părți: Elementele Antropologiei pauline, Esența Antropologiei pauline și Originea și originalitatea Antropologiei pauline. La rândul lor, aceste trei părți largi se subdivizează în mai multe secțiuni și capitole. — In cuprinsul acestora, problema inițială este urmărită cu agerime de spirit și cu argumentare de specialist, până în cele mai subtile consecințe ale ei.

In primul rând, după cum era și firesc, răsare o întrebare de ordin introductiv și esențial: există peste tot o *Antropologie paulină?* Răspunsul este categoric afirmativ. Iar întemeierea lui pulsează imediat și se reliefează prisoselnic de limpede. Are ceva din atitudinea mereu grăbită și totteauna definită a autorului. Căci el nu rămâne suspendat, chiar dacă ni s'ar prezenta sub veșmânt axiomatic, ci se clarifică printr'o paralelă scurtă și străvezie ca iezărul. Antropologia paulină nu se acoperă cu sensul celei naturaliste și nici cu «concepția antropologică filosofică» (pag. 2). Kant și Feuerbach trec cu concepțiile lor prin fața noastră și cad în umbra Antropologiei pauline. Ei se mărginesc să arate «ceeace face natura din om» și «ceeace face omul din sine însuși» (pag. 2), dar Antropologia paulină poartă «pecetea unui contact permanent între cele de Sus și cele de jos» (pag. 5). Ea îl vede pe om în dependență de Dumnezeu și așa îl și apreciază, în toată năzuința lui spre mântuire. Spre deosebire deci de oricare alta, «Antropologia paulină este Antropologie creștină», (pg. 4). Aceasta este o realitate din care isvorăsc consecințe însemnate.

Astfel, omul nu este privit și nici apreciat ca o ființă oarecare creiată de Dumnezeu, ci este situat pe o culme ce-i revine exclusiv concepției antropologice creștine. Esența acestui adevăr ne e prezentată de autor în Cap. I: «Ființa omului» și ea poate fi rezumată în dependența strânsă și continuă dintre Dumnezeu și om. Omul nu poate fi privit nicicând singur, «ci în raportul său cu Dumnezeu, în poziția sa față de Dumnezeu» (pag. 19). Față în față cu Creatorul, el rămâne cel adevărat, cel neputincios, cel robit păcatului, cel care «nu-și poate fi măsură sieși». El este însă, în aceeaș vreme, neodihnitul alergător spre o țintă înaltă, ce i-a fost fixată de însuș Dumnezeu: sfințenia vieții.

Dependența aceasta strânsă dintre Dumnezeu și om este rezumată de sfântul Apostol Pavel în cuvintele: «în El avem viață, în El ne mișcăm și suntem» (Fapte, 17, 28). — Ființa noastră, în totalitatea ei, își recunoaște existența în Dumnezeu. Fără Dumnezeu «nu putem trăi, nu ne putem mișca, nu ne putem manifesta și nici chiar exista» (pg. 23). Chiar și scopul creațiunii își găsește sâmburele în aceasta, fiindcă „*Din El*" au isvorît toate. „*Prin El*" se susțin toate câte au fost create. Iar cuvintele «*spre El sunt toate*» ne spun că toate câte există trebue să tindă spre Dumnezeu și în El își vor afla ținta supremă a existenței lor» (pg. 25). Situația aceasta implică însă datoria omului de a se supune lui Dumnezeu și a da ascultare voinței Lui. Ceeace omul nefăcând, a căzut dela fața Tatălui. Dumnezeu Fiul însă l-a ridicat și aceasta însemnează culminația creațiunii.

Un accent bine imprimat, reliefează egalitatea absolută a oamenilor în fața lui Dumnezeu. Inegali în daruri, ei s'au nivelat prin cădere și păcat. Egali rămân și în necesitatea de a se ridica prin puterea harului, prin ajutorul lui Dumnezeu.

Un capitol larg al cărții tratează despre «Alcătuirea firească a omului». Țintele sunt: *omul lăuntric* și *omul dinafară*. La întâia țintă sunt deadreptul magistral înrămate noțiunile atât de frecvente în terminologia paulină: inima, conștiința, cugetarea, sufletul și duhul omului. Iar la a doua: carnea și trupul. Considerațiunile critice asupra acestora se întind pe paginile 36–84 și sunt de un folos nemăsurat pentru cei cari au unele nelămuriri chiar și de ordin dogmatic.

Respingând, cu argumentație neîntrecută, unele afirmațiuni despre o sonoritate trihotomică în concepția paulină, autorul subliniază pentru totdeauna concepția paulină despre alcătuirea dihotomică firească a omului. Două părți mari și distincte «alcătuesc omul natural paulin: o parte *lăuntrică* și o parte *dinafară*, o parte *sufletească-spirituală* și alta *corporală-materială*» (pg. 84).

Toate elementele acestea își găsesc o complectare și mai bogată în secțiunea II: Antropologia etică. Aici se cristalizează și mai răspicat ce se înțelege prin *omul trupesc* și *omul duhovnicesc*. Aici nu e vorba numai «de omul considerat în legătura lui cu Dumnezeu» (pag. 95), ci el este arătat ca «*ființă religioasă* orientată spre Hristos» (pg. 95). De fapt, axa Antropoligiei pauline stă tocmai în aceasta. Iar cine este cât de puțin familiarizat cu ideile pauline, va descoperi fără greutate, că e vorba tocmai de *omul cel vechiu* și de *făptura nouă*. «Cel dintâi e omul natural, necredinciosul lăsat la propriile sale puteri, care nu poate împlini voia lui Dumnezeu pentru că-i lipsește corectivul Duhului Sfânt. Celălalt e omul transformat de lucrarea Duhului Sfânt care s'a sălășluit întru el» (pag. 102).

Valoarea acestei concepții creștine este cu totul superioară, iar consecințele ei au orizonturi neîntâlnite în cugetarea veacurilor. In temeiul ei, lumea cea veche rămâne în urmă, iar cea nouă se ridică prin Hristos. «Intre ele se înalță jertfa Mântuitorului» (pg. 127). Prin jertfa aceasta, Hristos însuși a operat o schimbare totală în om. Omenirea a fost ridicată la o împreună viețuire cu Hristos. In aceasta stând esența Creștinismului, însemnează că tot aici trebue situat și punctul de sprijin al istoriei omenirii. Fiindcă, în fond, totul se săvârșește spre o singură țintă: mântuirea. Iar aceasta vine prin trăirea în Hristos.

Partea a II-a din lucrarea Păr. Marcu zăbovește cu succes deplin tocmai întru fundamentarea celor de mai sus. Ea arată că «Dumnezeu este Stăpânul unic al istoriei» (pg. 131). El participă, alăturea de oameni, la urzirea ei, iar culminația acestei participări o înfățișează intuitiv întruparea Mântuitorului, cu toate consecințele ei.

Firul istoriei mântuirii este țesut în chip neîntrerupt și potrivit înțelepciunii lui Dumnezeu. Stăpânul a ținut frânele ei. Iar esența ei se rezumă în cei doi oameni: Adam și Iisus Hristos.

O nouă paralelă edificatoare și întregitoare ne aduc capitolele: Omenirea fără Hristos, Impăcarea omenirii cu Dumnezeu și Omenirea în Hristos. — Acestea nu sunt purtate într'o haină exegetică, ci vor trebui considerate și ca elemente ale Dogmaticei creștine ortodoxe. Cu o prestanță rară, ele arată întrarea păcatului în om, prin Adam, universalitatea păcatului și svârcolirile neputincioase ale omenirii în scopul eliberării sale de sub robia lui. Dar, «din cătușele acestei robii, prin propriile sale puteri — înjumătățite de căderea lui Adam — omul cel vechiu nu se poate slobozi» (pg. 179).

Lumea era controlată de Satan, iar omenirea pendula în neputință și orbire. Tragedia omului culmina în ceea ce arată Sf. Pavel la Efeseni 2, 12: «Omul era fără Dumnezeu în lume».

Dar, așa fiind, mizeria morală a omenirii opera în plină voie și se accentua în adâncime. Paralel cu aceasta însă se accentua și dorul după isbăvire. El corespundea și planului rânduit de Dumnezeu din veac, în scopul mântuirii oamenilor. Intruparea Fiului «la plinirea vremii», jertfa lui de universală răscumpărare și roadele acestei jertfe au adus împăcarea, între Dumnezeu și om. De-acum, omenirea a ajuns sub trăirea în Hristos, trăirea în har. Binefacerile acestei trăiri se asigură prin credință, botez și Biserică. Ele sunt și mijloace pentru înfrângerea relelor împotriviri și pentru practicarea virtuților. Și tot prin acestea ne deschidem drum spre desăvârșire, care nu este altceva decât «disciplinarea ființei noastre cu ajutorul puterilor harice și punerea ei în acord cu voia lui Dumnezeu« (p. 275).

Partea a III-a reuşeşte în chip limpede să ne dumirească asupra originei şi originalităţii Antropologiei pauline. Iudaismul, Evangheliile sinoptice, Scripturile ioaneice, etc. şi chiar sistemele de critică extra biblice şi cele de cugetare creştină şi păgână sunt înşirate ca pe o aţă de mărgele şi ne ajută să desprindem cu putere de convingere ceea ce îi este caracteristic Antropologiei pauline.

In direcţia pe care o cercetează, lucrarea Păr. Dr. Gr. T. Marcu înfăţişează o revelaţie. Ea trebue considerată şi ca un model de a scrie frumos şi cu folos. Scrutătorii cugetării pauline nu vor putea trece, de acum, înainte, fără să facă popas informativ la această carte. Nu scriem toate acestea în scop de măgulire, ci cu gând de serioasă informare a lumii cetitoare de cărţi bune. Căci, accentuăm, cartea Pă. Marcu este cu adevărat de o ţinută ştiinţifică şi teologică superioară.

Şi adăugăm încă un amănunt: deşi însoţită, în cele 336+XXXVIII pagini, de un aparat ştiinţific extrem de bogat, cartea aceasta se lasă a fi cetită bucuros. De ce? Fiindcă e scrisă aşa cum numai părintele Grigorie T. Marcu ştie şi poate să scrie.

D. CĂLUGĂR

Răspuns la telegramele trimise M. Sale Regelui şi Conducătorului de către I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului

I. P. S. Sale Mitropolitului
NICOLAE al Ardealului
Sibiu

Mulţumesc din toată inima pentru gândurile patriotice şi dinastice ce însufleţesc pe Inalt Prea Sfinţia Voastră, pe întreg clerul şi poporul dreptcredincios al Ardealului.

MIHAI

*

I. P. S. Sale Mitropolitului
NICOLAE al Ardealului
Sibiu

Mulţumesc Clerului şi Românilor Ardeleni pentru calda mărturisire a simţămintelor patriotice exprimate prin telegrama Inalt Prea Sfinţiei Voastre, faţă de războiul sfânt biruitor pentru reîntregirea patriei şi pentru desrobirea fraţilor răpiţi.

GENERAL ANTONESCU

Nr. 11.016/1941

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1941/42 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1941, însoţite de următoarele documente:

1. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;
2. Extras din matricola botezaţilor;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.
6. O dovadă dela autoritatea comunală sau poliţienească, că a prestat muncă de folos obştesc în vara acestui an.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 15—18 Septemvrie; în 19—20 Septemvrie studenţii se vor mărturisi şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 21 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 22 Sept., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 6000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreţinere în Internatul Academiei se va stabili ulterior în considerarea fluctuaţiei preţurilor pentru alimente şi a scumpetei. La rectorat studenţii anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărţi didactice şi Lei 4000 jumătate din costul reverenzii, restul costului reverenzii îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărţi didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărţi didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărţi didactice.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, dupăce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 15 Sept. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcţie de rezultatul favorabil al acestei vizite şi al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, şi trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei feţe de perini, două cămăşi de noapte, 4 ştergare, 4 şervete, o saltea şi o învelitoare de pat.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. *Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii merituoşi se vor bucura de burse.*

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune, care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 8 Iulie 1941.

Consiliul arhiepiscopesc

Eliberarea Bucovinei şi scăparea lumii

Dumnezeu ne-a ajutat să vedem hotarele Ţării dinspre Răsărit reclădindu-se abia la un an dela prăbuşirea lor. Suferinţa fraţilor căzuţi în robia barbariei bolşevice, deşi a întrecut în grozăvie tot ce se poate închipuì, nu a fost de prea lungă durată.

Bucovina a fost eliberată de brava noastră armată, după grele şi sângeroase lupte. Basarabia este şi ea pe cale de-a răsufla uşurată.

Vom afla de aici înainte tot mai multe din grozăviile pe cari au trebuit să le pătimească aceste părţi ale scumpei noastre Ţări, sub cea mai dobitocească stăpânire din câte au fost vreodată. Dacă la Lemberg, la Dubno, la Sombor şi în toate oraşele scăpate de cinismul sălbatic al bolşevicilor toate închisorile şi multe străzi au fost găsite gemând de cadavre oribil mutilate, dacă mii de persoane au fost ucise şi zeci de mii deportate de monştrii cu chip de om cari se numesc bolşevici, cu siguranţă că nici Bucovina şi nici Basarabia n'au scăpat de ororile acestor însălbătăcite fiinţe.

Gazetele europene sunt pline cu descrierea mizeriei ce-au întâlnit-o în mult trâmbiţatul «paradis» numit «roşu» după sângele cu care era văruit neîncetat. Desorganizarea economică, sărăcia, primitivismul, murdăria găsite acolo, vor trebuì să demonstreze peremptoriu ce roade pot da în aplicarea lor practică elucubraţiile unui evreu semidoct, macerat de o ură formidabilă împotriva a tot ce e superior în fiinţa omenească. Cruzimea mongolă a Asiei întovărăşită cu sadismul rafinat al jidovimei, primitivismul barbar al orientului asiatic fardat în doctrinarismul diabolic al Iudei au dat Rusiei acea şleahtă de banditi semidocţi, cari lucrând sub impulsuri în cari crima şi teoria confuză, iresponsabilitatea şi mesianismul, se amestecau oribil, au adus pe capul unui popor resemnat cele mai pustiitoare ravagii.

Acum, nebunia, isbită de oştile viteze ale Europei care n'a mai putut suporta aceasta sfidare a bunului simţ şi a omeniei la graniţele sale, se retrage scrâşnind din dinţi şi pustiind totul în urma ei, spre întunecimile Siberiei. Cei ce se declarau servi ai Satanei nu se pot comporta altfel nici în retragere, decât aşa cum le porunceşte stăpânul lor.

Dar toată zvârcolirea le este zadarnică. Razele soarelui spiritual care îi împunge din spate ca nişte suliţi, va îndulci suferinţele lăsate pe unde au hălăduit şi va aduce din nou rânduială în manifestările omeneşti. Creştinismul, ca lumină caldă şi bună, ce îmblânzeşte fiara din om şi alungă duhurile pătimaşe ale întunerecului, se va instaura cu toate forţele lui pozitive de reclădire a ordinei omeneşti.

Balaurul cel mare, care arunca balele sale otrăvitoare peste viaţa omenirii, ameninţând să o înghită cu totul, va fi legat pentru multă vreme şi lumea îşi va recâştiga iar liniştea şi echilibrul în toate.

Ultimele fecioare cari au căzut victime monstrului, Bucovina şi Basarabia noastră, primesc cele dintâi descătuşarea şi trezirea la viaţă.

Codrii lui Ştefan cel Mare vor răsuna iar de cântecele libere ale arcaşilor lui. Bisericile şi mânăstirile s'au deschis din nou cu faţă de sărbătoare să primească ruga unui popor pe care Dumnezeu, oricât îl cearcă, nu-l părăseşte. Cernăuţii, deşi distrus în mare parte de dinamita blăstămaţilor asiatici, va înălţa de acì înainte cu şi mai multă putere imnuri ortodoxiei şi românismului prin Mitropolia sa şi prin Universitate, cari, ca prin minune, au rămas neatinse de furia bolşevică.

Când în seara zilei de 5 Iulie trupele româneşti au înconjurat capitala Bucovinei din trei părţi, ca a doua zi să între în el primul regiment de dorobanţi, Ştefan cel Mare şi Sfânt dela Putna păşea în fruntea lor cu sabia nevăzută a cerului.

D. S.

Spre normalizarea vieţii bisericeşti în fosta Jugoslavie. Luni 7 l. c., s'a întrunit la Belgrad Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe sârbeşti

Serios zdruncinată de nefericitul război dintre Jugoslavia şi Germania, viaţa Bisericii surori sârbeşti reintră astfel în făgaşul ei normal.

Nr. 9258/1941.

Concurs

Pentru întregirea următoarelor parohii vacante şi bugetate de Onor. Minister al culturii naţionale şi al cultelor cu începere dela 1 August 1941, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român, şi anume:

1.	Sibiu-Trei Stejari	de cl.	întâia
2.	Sighişoara	„ „	„
3.	Tălmaciu-Sibiu	„ „	doua
4.	Brădet Acriş-Oituz	„ „	„
5.	Ariujd, Sf. Gheorghe	„ „	treia
6.	Almaşul m.-Brădet-Geoagiu	„ „	„
7.	Ciugud-Sebeş	„ „	„
8.	Crişeni-Haţeg	„ „	„
9.	Băniţa-Jiu	„ „	„
10.	Şoroştin-Mediaş	„ „	„
11.	Micăsasa-Mediaş	„ „	„
12.	Orlat-Sălişte	„ „	„
13.	Tăuni-Târnava	„ „	„
14.	Un post de preot la sfânta Mănăstire Sâmbăta (pregătire pentru parohii de clasa întâia).		

Cererile de concurs însoţile de actele necesare vor fi înaintate în termin la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoţii în activitate de serviciu vor anexa la cererea de concurs *numai* „curriculum vitae".

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 17 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 9731

Concurs din oficiu

Se publică concurs cu termin de 30 zile pentru întregirea — prin numire din partea Consiliului arhiepiscopesc — a următoarelor parohii vacante de **clasa a treia:**

1. Lăpugiul superior, 2. Bastea cu filia Holdea, 3. Podele, 4. Trestia, 5. Vulcez, 6. Ruda-Hunedoara, 7. Grohot, 8. Ribicioara de sus, 9. Poeniţa Tomii, şi 10. Federi.

Cererile de concurs instruite conform Regulamentelor în vigoare vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc în Sibiu.

Sibiu, la 10 Iulie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Mersul victorios al trupelor noastre

Nedreptatea făcută, anul trecut, poporului român este în parte reparată: Unităţile române, — spune comunicatul Cartierului general al comandamentului frontului germano-român, — au intrat în Cernăuţi în seara de 5 Iulie 1941. Trupele germano-române continuă înaintarea. S'au distrus 121 avioane sovietice, dintre care 74 de către aviaţia şi A. C. A. română.

Catedrala, cu reşedinţa mitropolitană şi universitatea din Cernăuţi au scăpat nevătămate; în schimb alte clădiri şi întreaga populaţie au fost prădate în mod barbar de bolşevicii puşi pe fugă.

Să ne rugăm...

Istoria n'o făuresc numai oamenii, aşa cum holdele de grâu nu cresc numai din taina de întunerec a gliei: ele sânt şi roada de har a cerului. Desigur oamenii pot accepta un sens sau altul al istoriei, dar odată acceptat sensul respectiv, luptă pentru înfăptuirea lui nu numai neputincioasele puteri omeneşti, ci şi puterile de lumină ale cerului. Istoria n'o făuresc numai oamenii, pentru simplul motiv că omul, ca să vieze, ca să creeze, nu se poate mărginì la orizontul terestru: viaţa lui e ancorată în Dumnezeu şi Dumnezeu îşi apleacă iubirea peste vrerile de lumină ale omenirii. Animalul n'are istorie, pentrucă trăeşte în biologie: el nu cunoaşte pe Dumnezeu. Omul are istorie tocmai pentrucă nu biologia este orizontul trăirii lui, ci zările darurilor umane se deschid vaste cât veacurile, adânci cât veşnicia, spre zările de taină şi har ale Dumnezeirii. Dumnezeu este punctul arhimedic al vieţii umane. Şi istoria e sbucium terestru plămădit cu duh de sus, e vrere omenească împletită cu vrerea lui Dumnezeu, e îngenunchiere de nostalgii miruită cu dar ceresc. Dumnezeu călăuzeşte veacurile: El este plămăditorul istoriei, nu împotriva omului, ci prin vrerea şi braţul lui şi spre fericirea lui. Aceasta e istoria cea adevărată creatoare, ca o explozie de lumină.

...Există însă şi o istorie destructivă, ale cărei rădăcini se hrănesc cu sevele de smoală ale iadului: istoria care barbarizează omenirea, care năruieşte stâlpii nostalgiilor de-azur, şi transformă pământul într'o mocirlă de patimi clocotinde. In mâna omenirii stă cumpăna: vrea să păşească pe calea lui Dumnezeu, sau acceptă robia diavolului! Insetează după luminile civilizaţiei şi culturii creştine, sau se pleacă spre beznele de iad ale barbariei destructive! Le avem în faţă pe amândouă: le vedem, le simţim. Şi cele două istorii şi-au încrucişat săbiile: una trebue să piară. Care?

— Obişnuiţi cu o mentalitate prea terestră, sântem ispitiţi îndată să facem o mică socoteală aritmetică: câţi sânt într'o parte, câţi sânt în altă parte. Cumpănim şi dăm «înţelepţi» din cap: ne îndoim. Şi într'adevăr aritmetic nu poţi crede în nimic; profeţiile acestea, făcute cu tabla înmulţirii, s'au dovedit întotdeauna false: — **profeţii unui veac nou n'au biruit niciodată prin cantitate, ci prin crez, prin adevăr şi dreptate.** *De ce? Pentrucă era puterea lui Dumnezeu cu ei: doar — se ştie — Dumnezeu îşi arată puterea Lui în lume prin vasele cele mai slabe, ca să facă de ruşine pe cele tari. Aşadar trebue să ne revizuim criteriile negustoreşti de-a judeca istoria, să păşim dincolo de aritmetică, să ancorăm pe alt tărâm decât cel pur biologic:* **nu biruesc cei mulţi, ci aceia prin cari lucrează voia lui Dumnezeu.** *Pentrucă istoria n'o crează numai oamenii; ea aparţine lui Dumnezeu şi pentru zările ei de lumină se ostesc şi cetele de flacără ale cerului. Cine nu cunoaşte viziunea constantiniană: «în acest semn vei învinge»? Cine nu ştie că armiile lui Ştefan erau conduse la biruinţă de marele mucenic Gheorghe? Cine nu-şi aminteşte de acel înger de lumină, pe care l-au văzut anul trecut luptătorii crucii din Finlanda? — Sânt acestea simple iluzii vizuale, sau halucinaţii? Nu:* **sânt apariţii reale, care manifestă în chip văzut realitatea nevăzută a participării oştilor cereşti, din porunca lui Dumnezeu, la făurirea istoriei umane.** *Din porunca lui Dumnezeu şi din vrerea de rugă şi dor a omenirii. Precum iadul îşi mobilizează cetele de întunerec împotriva împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, aşa şi cerul îşi trimite trăznetele lui de pară, cetele lui de azur, ca să doboare meterezele întunerecului, să lupte alături de luptătorii veacului pentru biruinţa adevărului. Doar destinele omenirii sânt în mâna lui Dumnezeu şi Biserica triumfătoare a sfinţilor şi îngerilor stă în strânsă comuniune de dragoste şi rugă cu Biserica luptătoare de pe pământ...*

Şi-atunci, la întrebarea: cine va biruì? —, nu există decât un singur răspuns: — celce luptă după voia lui Dumnezeu; celce are darul şi puterea lui Dumnezeu. Pentru aceasta însă, nu e suficient să lupţi împotriva lui Antichrist: Dumnezeu nu se vrea apărat numai cu armele. **Impărăţia lui Dumnezeu se apără mai ales cu sufletul, cu puritatea inimii.** *De ce? Pentrucă împărăţia lui Dumnezeu nu este numai o anumită civilizaţie vizibilă: «împărăţia lui Dumnezeu* **înlăuntrul** *vostru este; ea e împărăţia iubirii, e pace, dreptate, credinţă, adevăr, evlavie, înfrânare, răbdare, milă. Şi nici stăpânirea diavolului nu e numai o anumită formă socială: ea e clocotire de patimi carnale, îmbuibare, desfrâu, pismă, desbinare, omor, beţie etc.* **Una e beznă de păcate; cealaltă de lumină de virtuţi.** *Pot lupta cei ce prin păcat slujesc diavolului, pentru împărăţia lui Dumnezeu pe pământ? Nu. Căci lupta lor e zadarnică. Există aşadar alături de frontul armelor, frontul nevăzut al sufletelor.* **Pe frontul acesta nevăzut se temeineşte puterea frontului văzut;** *de rezultatele războiului nevăzut din inimile noastre depinde rezultatul războiului văzut: —* **întrucât sufletul neamului va fi mai plin de lumina lui Hristos, întru atât luptătorii lui vor fi mai încununaţi de biruinţă.** *Căci Dumnezeu umple de har şi putere numai potirul neprihănit al gândului smerit şi al inimei curate. Există un front al sufletului: aici trebue să instaurăm temeinic şi deplin împărăţia lui Dumnezeu,* **ca biruinţa să fie totală.** *Să instaurăm: cine? — Preoţimea.* **Preoţii sânt conducătorii războiului nevăzut;** *lor li s'au dat toate armele de biruinţă ale Duhului. Ei trebue să se ştie azi mobilizaţi în slujba lui Dumnezeu, pe frontul războiului duhovnicesc; să simtă că pe umerii lor apasă o mare parte din sorţii biruinţei; să înţeleagă că ei trebue să toarcă firele de lumină ale viitorului şi să se cutremure la gândul că absenţa lor din luptă echivalează cu o trădare: trădare faţă de Dumnezeu, trădare faţă de neam, trădare în faţa istoriei. Nu vorbesc de pilda vieţii personale, ca virtute şi puritate: aceasta se înţelege dela sine; nici de disciplinarea vieţii moral-spirituale a poporenilor: aceasta e o datorie obişnuită. Ci vreau să le amintesc de cea mai puternică armă a războiului nevăzut, care coboară cerul pe pământ:* **rugăciunea.** *Nu ne mai putem mărginì la sfintele stujbe de Dumineca. Nici nu trebue să aşteptăm ordine amănunţite dela autorităţile superioare. Trebue să simţim noi această necesitate a vremii. Rugăciunea preotului să se înalţe neîncetat, zi de zi, cu mai multă intensitate, din faţa sfântului altar, ca să coboare ca roua peste sufletul ţării. Ea are puteri tainice, pe care nici nu le bănuim, dar* **sântem încredinţaţi că le are.** *Cunosc preoţi cari aplică programul sf. slujbe dela Catedrală; alţii fac sfânta liturghie Miercurea şi Vinerea, iar în celelalte zile slujesc Utrenia, Vecernia şi Acatistele. Fiecare* **după posibilităţi,** *dar nu lipsesc dela datorie: sunt conştienţi de misiunea lor duhovnicească, de puterea şi necesitatea rugăciunii. Scriu aceasta nu spre laudă, ci spre îndemn: dacă mai e cineva care e absent din armata rugăciunii, să nu mai şovăiască. Se va zice: nu vine poporul. Să presupunem că e aşa. Justifică aceasta* **şi** *absenţa preotului? Nu. Pentrucă poporul chiar dacă nu vine, din pricina lucrului, dacă ştie că la biserică e slujbă, cu sufletul, cu inima, cu gândul e de faţă: câte mame îmlăcrămate nu binecuvintează rugăciunea sfântă care e pavăza de apărare a fiilor lor duşi departe, câte soţii, câte surori, câţi părinţi...?... Pe de altă parte, tu te rogi pentru toţi şi mai ales pentru ceice luptă: când ei stau cu moartea în faţă pentru Hristos şi neam, poţi să refuzi a le alina sufletul cu mireasma rugăciunii sfinte?... De altfel* **efectul şi puterea rugăciunii nu depinde de prezenţa sau absenţa poporului.** *Sfinţii se rugau în pustie sau în peşterile munţilor şi rugăciunea lor cobora ploaia milostivirilor cereşti peste arşiţa pământului. Să fi numai singur în faţa lui Dumnezeu, în faţa jertfei sfinte de pe sfântul altar, nu te îndoì: rugăciunea ta este sabie şi duh ce doboară meterezele întunerecului, e balsam ce vindecă rănile sufletului, e apă vie ce potoleşte dorurile inimii.* **Ea e putere dumnezeiască revărsată peste ţarinile de duh ale Ţării...** *Să ne rugăm dar cât mai des, să ne rugăm cu putere, cu frângerea inimii, cu dragoste. Aceasta e prezenţa noastră efectivă şi activă (alături bineînţeles de alte prezenţe), pe frontul de luptă al împărăţiei lui Dumnezeu. Când armele pământului dărâmă cetăţile iadului,* **armele duhului nu trebue să lâncezească:** *prin puterea lor biruinţa va fi deplină. Şi numai prin puterea lor. Căci un neam întreg îngenunchiat în rugăciune este flacără de duh ce arde bălăriile întunerecului.*

Să ne simţim mobilizaţi în permanenţă la graniţele duhului: să ne rugăm... Rugăciunea e sabia de foc a arhanghelului dela porţile împărăţiei lui Dumnezeu: să ne rugăm... Ea e puterea lui Dumnzu sălăşluită în inima neamurilor...

...Să ne rugăm...

Diacon **N. Mladin**

INFORMAŢIUNI

Activitate preoţească. In 29 Iunie 1941 s'a slujit Sf. Maslu în parohia Corbi, protopopiatul Avrig, cu care ocazie a predicat P. Cuc. părinte protopop *Sebastian Rusan.* P. C. Sa, după ce a schiţat misionarismul Sf. apostoli Petru şi Pavel, se opreşte la evenimentele zilei: Războiul lumii — pentru a străbate întunerecul distrugător de progres. Laudă fapta credincioşilor din Corbi, cari au găsit de bine să repare şi zăgrăvească biserica lor, cu 39.750 lei prin contribuţii benevole, sub păstorirea preotului N. Ţeţiu. S'a făcut apoi pomenirea eroilor români şi germani, căzuţi pe fronturi, pentru Basarabia şi Bucovina.

Organizare. Consilii de miniştri, ţinute zilele acestea, s'au ocupat de organizarea administrativă a Bucovinei şi Basarabiei, de pregătirea personalului şi de organizarea regimului cărora vor fi supuse provinciile eliberate.

Tineretul la muncă! Ministerul culturii naţionale şi al cultelor cheamă tineretul şcolar al ţării să-şi ofere puterile la munca de folos obştesc, cu precădere pe ogoarele pline de rod. Sânt chemaţi toţi tinerii, băeţi şi fete, dela 12 ani în sus, de a presta muncă statului, potrivită cu puterile fizice şi sufleteşti ale tinerimii. Activităţile, pe cari le-ar putea îndeplini tineretul, sânt: *La sate:* prăşit, plivit, întorsul şi adunatul fânului, ajutor la secerat, la treerat, cules de fructe, îngrijirea pasărilor, cusutul şi ţesutul (fetele) ş. a. — *La oraşe:* servicii de gospodărie, cartarea corespondenţei la poştă, distribuirea ei, servicii de birou la percepţii, la spitale ş. c. *Comitete,* pentru munca de interes obştesc, se alcătuesc în comune şi în municipii, care vor îngriji de formarea echipelor de tineri şi găsirea locurilor de muncă, organizând transportul echipelor la sate. Durata muncii de folos obştesc este de 20—25 zile.

Nu trimiteţi decât cărţi poştale! Direcţia generală P. T. T. repetă recomandaţia de a nu se mai scrie decât pe cărţi poştale deschise, întrucât plicurile simple găsite în cutiile de scrisori nu se expediază. Trimiterea de *acte* se poate face în scrisori recomandate, dar fără a introduce corespondenţă particulară.

Teatru românesc în Oradea. Drama religioasă în 5 acte „Quo Vadis", prelucrată de părintele Andrei Lupşa dela Biserica cu lună din Oradea, s'a reprezentat, zilele trecute, în acest oraş. Reprezentaţia a obţinut deosebit succes şi a reuşit să strângă rândurile fraţilor noştri din Oradea, din toate clasele sociale, într'o manifestare impresionantă, la care a participat şi P. C. Sa protosincelul Ion Dinu, vicarul episcopiei ortodoxe române a Orăzii şi alţi reprezentanţi ai bisericilor din localitate.

Secerişul. In multe părţi ale judeţului Timiş-Torontal s'a început secerişul grâului. Recolta se anunţă bună. Până la sfârşitul lui Iulie, secerişul de grâu va fi terminat în aproape întreaga regiune.

Presa din toate ţările, consacră numeroase articole şi notiţe privitoare la evenimentele ce se desfăşoară la răsăritul Europei, în vederea apropiatei lichidări a bolşevismului. Se ştie pretutindeni, că Moscova lui Stalin n'a renunţat pe faţă la planul de bolşevizare a Europei după principiile iudeo-comuniste. S'a văzut că în România, ca şi în alte state, sovietele Rusiei au sprijinit din greu elementele resvrătitoare în opera lor distructivă. Ţara noastră însă a avut fericirea de a fi salvată de „bunătăţile" făgăduite de agenţii roşilor internaţionali. Lupta cea mare nu se poartă împotriva poporului rusesc, ci împotriva stăpânirii sale demoralizatoare, jidoveşti şi comuniste. — In această generală armonie a statelor europene, singură Anglia, prin glasul guvernanţilor săi, promite ajutor guvernului sovietic; astfel poporul, în ale cărui case Biblia e citită zilnic, ar fi să sprijinească pe ateii din Rusia...

Ce au cerut ofiţerii ruşi? Ofiţerii celor 20 mii de soldaţi bolşevici, cari s'au predat trupelor germane în 4 Iulie c., au declarat, prin glasul unui maior rus, următoarele: «*Sfârşiţi războiul, cât mai curând, şi măturaţi sovietele de pe faţa pământului; lăsaţi-ne să credem iarăşi în Dumnezeul părinţilor noştri; lăsaţi-ne căminurile, ca să lucrăm acolo cu poporul nostru!*».

Doamna Văd. Septimia P. Gherman exprimă şi pe această cale, în numele întregei familii, cele mai simţite mulţumiri Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae al Ardealului şi tuturor celorce au participat în persoană, prin scris sau flori, la imensa durere pricinuită de săvârşirea din viaţă a neuitatului ei soţ

Diaconul PETRU GHERMAN

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 13 Iulie 1941, va predica părintele arhimandrit *T. Scorobeţ.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerii 7—8 pe Iulie—August 1941, cuprind: **Căsătoria religioasă şi familia.** Pr. Dr. Liviu Stan: Căsătoria religioasă şi familia. Diacon Dr. N. Balcă: Concepţia idealistă despre Dumnezeu şi creştinism. Prof. Dr. Ioachim Crăciun: Nicolae Iorga, cărturarul. Pr. Nicodim Belea: Hristos, iertarea noastră. Prof. Emilian Cioran şi Preot Dr. T. Bodogae: Ortodoxia răsăriteană din Ungaria. Dr. Grigorie T. Marcu şi Ene Braniştе: Mişcarea literară: Ajutoarele româneşti la mânăstirile din sfântul munte Athos. Verbul „a mântui" ca termen de invocare a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu în pietatea ortodoxă. Dr. Grigorie T. Marcu şi Revista Teologică: Cronică: Şi totuşi, Ediţia Gheorghiu a textului original al Testamentului Nou se va tipări. Comemorarea Profesorului Nicolae Iorga. Noul episcop al Caransebeşului: P. Sf. Veniamin V. Nistor. Al IX-lea Congres al Oştii Domnului. Adunarea Eparhială a Episcopiei

Clujului. Incheierea anului şcolar la Academia teologică „Andreiană". † Profesorul Petru Gherman. Gr. T. Marcu şi Dr. Liviu Stan: Note şi informaţii: A început războiul Creştinătăţii şi al dreptăţii româneşti. Inimosul Apel al dlui ministru Prof. I. Sandu. Alegerea de Episcop al Argeşului a fost pe bună dreptate invalidată. Recepţia dlui Prof. Nichifor Crainic la Academia Română. Al treilea concert al Reuniunii române de muzică „G. Dima". O propunere înţeleaptă a dlui Consilier al Inaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie Eugen Petit în chestiunea trecerii actelor de stare civilă asupra Bisericii.

Duh şi Adevăr este titlul noului organ omiletic al preoţimii din Eparhia ortodoxă română a Timişorii. Apare lunar sub patronajul P. S. episcop *Vasile*, şi sub direcţia prot. Ştefan Cioroianu, având în comitetul de redacţie pe preoţii Melentie Şora şi Victor Vlăduceanu. Abonamentul anual: 180 lei. Adresa: Timişoara II, str. Şaguna 12. — Primul număr, din Iulie 1941, — având în frunte figura P. S. Sale episcopului Vasile al Timişorii, — în cuvântul semnat de directorul organului omiletic, arată că ţinta publicaţiei este a îndrumă, prin învăţăturile Mântuitorului Iisus Hristos, faptele iubiţilor noştri fii sufleteşti pe ogorul creştinesc. Urmează şapte predici, între care şi una despre cruciada anticomunistă şi despre sensul istoric al războiului actual. Toate cuvântările, scrise în organul timişorean de predicatori cu multă competenţă, alcătuesc, în literatura omiletică, o contribuţie vrednică de luat în seamă. Preoţimea îi va da, fără îndoială, cuvenita atenţie.

Transilvania, revistă lunară de cultură, organ al „Astrei", sub redacţia unui îndrumător priceput şi neobosit, care e dl *Ion Breazu*, a apărut pentru Iunie 1941, cu material bogat de: Articole, Cronici şi Insemnări, datorite scriitorilor: I. Lupaş, S. Dragomir, Em. Bucuţa, I. Muşlea, Emil Pop, I. D. Moga, T. Bodogae (Biserica ortodoxă română din Ungaria), V. Scurtu, Ion Breazu ş. a. — Abonamentul revistei este 300 Lei anual. Redacţia şi administraţia: Sibiu, strada Şaguna 4.

Nr. 11.042/1941 Ep.

Publicaţiune

Prin aceasta se publică concurs pentru furnizarea a 46 strane pentru credincioşi şi 2 jeţuri la biserica ortodoxă română din Blaj, toate sculptate din lemn de stejar masiv şi lustruit.

Reflectanţii vor înainta oferte în scris până în *22 Iulie 1941* la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, unde se pot vedea zilnic planurile cu condiţiunile de furnizare, şi se dau informaţiuni.

Sibiu, 9 Iulie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român

Nr. 343/1941 (47) 1—3

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă-română din Şercaia, judeţul Făgăraş, cu aprobarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, Nr. 9991/1941 dă în ziua de *20 Iulie 1941 ora 4 p. m.* în licitaţie publică cu oferte închise repararea edificiului casei parohiale protopopeşti.

Renovarea cuprinde lucru de zidărit, zugrăvit şi tâmplărie — înlocuirea ferestrilor vechi — în valoare totală de 91.760 lei. Licitaţia se va ţinea la oficiul protopopesc ortodox român din Şercaia.

Vor fi admişi numai maeştrii diplomaţi; odată cu oferta se va depune în numerar sau efecte publice şi o garanţie de 5% din valoarea devizului. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea acelui concurent, în care are mai mare încredere.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la oficiul protopopesc ortodox român, Şercaia.

In caz că licitaţia nu ar avea rezultatul dorit, angajarea lucrării se va face prin bună învoială în aceeaşi zi, sau o altă dată fixată, fără însă a mai publica o nouă licitaţie.

Şercaia, la 30 Iunie 1941.

Pr. **Chirion Marcu**
adm. protopopesc

Nr. 417—1941 (48) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Bulzeştii de jos** cu filiile: **Străuţi** şi **Ticieri** din protopopiatul Zazand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie a lui în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casa parohială cu dependinţe.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite cu documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în Brad, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la Iulie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 112/1941 (50) 1—3

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Sibiu II Inferior, dă în licitaţie publică în ziua de *29 Iulie 1941*, ora 10, cu oferte închise, în capela din strada Vasile Lupu Nr. 44, manopera edificării bisericii, conform planului şi condiţiunilor din caetul de sarcini.

Ofertele se vor face pentru lucrările de fundaţie, zidărie şi acoperiş.

Participanţii la licitaţie vor depune, pe lângă ofertă şi o garanţie de 5% din valoarea devizului estimativ de 2.500.000 lei în numerar sau efecte publice.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenorii diplomaţi şi specialişti în lucrări de biserici.

Planul şi caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi la Oficiul parohial din strada Şoimului 3, Sibiu.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, se va ţinea din nou în ziua de 7 August 1941.

Sibiu, 10 Iulie 1941.

Pr. **Nic. Constantin**
paroh adm.
Mihail Tureanu
epitrop

Nr. 9203/1041

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Arini,** din protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia apariţie a lui în Telegraful Român.

Venitele acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependinţe.
3. Sesie parohială 16 jugăre arătură şi 200 stj. □ grădină pentru zarzavat.
4. Stola uzitată în parohie.
5. Adău câte o ferdelă de grâu de fiecare casă.
6. 4 stj. lemne din pădurea comunei.

Cererile de concurs însoţite de actele necesare vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Preoţii în activitate de serviciu vor anexa la cerere de concurs, *numai* „curriculum vitae".

Consiliul Arhiepiscopesc

Judecătoria mixtă Sibiu, Secţia c. f.

Nr. 2151/1941 c. f. (49) 1—1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

In cauza de ieşire din indiviziune făcută de urmăritul Dr. Aurel Achimescu repr. prin Dr. Gh. Măcelar advocat contra urmăritei Maria Coman din Sibiu:

Judecătoria:

A ordonat licitaţiunea execuţională în ce priveşte imobilul situat în comuna Sibiu, Circumscripţia judecătoriei de pace mixtă Sibiu, cuprinse în c. f. a comunei Sibiu Nrul protocolului Nr. 467 Nr. de ordine A+1 cu Nr. top. 3315/1/1/2 casă şi grădină de 100 st. p. în oraşul (Sibiu) de jos Pasagiul Rideli Nr. 9, pentru ieşire din indiviziune şi pentru incasarea sumei de 2000 Lei cheltueli de judecată şi spese pentru fixarea licitaţiei.

Licitaţiunea se va ţinea în ziua de 4 luna August anul 1941 ora 16, în localul oficial al c. f. Strada Carmen Sylva Nr. 7 parter uşa 34.

Fiscul, creditorii ipotecari şi cei privilegiaţi şi coproprietari sunt scutiţi dela depunerea garanţiei.

Dată Sibiu, la 12 Aprilie anul 1941.

(ss) **Dr. Preinesberger** Judecător: (ss) **I. Săpunaru** Aj. cond. dir. c. f.

Pentru conformitate: **L. Răduţiu**

Nr. 7709/941. (40) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa *a treia* **Zlagna** din protopopiatul Agnita, se publică Concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie a lui în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat;
2. Casă parohială cu toate supraedificatele şi grădină;
3. Sesiune parohială 32 jugăre pământ de arat şi de cosit;
4. Stola uzitată în protopopiat;
5. Lemne de foc 8 stj. din pădurea urbarială. Tăiatul şi adusul privesc pe preot.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie îşi vor înainta cererile: de binecuvântare de candidare şi de concurs — în termin — la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Candidaţii clerici vor anexa la cerere toate actele ce se cer conform regulamentelor în vigoare iar preoţii în activitate de serviciu vor anexa la ea numai „curriculum vitae".

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 14 Mai 1941.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 47/1941 par. (41) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă română „Bunavestire" din **Sibiu-Iosefin,** protopopiatul Sibiu, judeţul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, sau Lei 5500 (cinci mii cinci sute) anual, în cazul când statul nu va bugeta postul.
2. Locuintă dela parohie.
3. Taxele obişnuite în parohie.

Candidaţii să aibă diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta oficiului parohial ortodox român Sibiu-Iosefin „Bunavestire", strada Bisericii 12, iar candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, din şedinţa consiliului parohial ortodox român, ţinută la 25 Mai 1941.

Pr. Nicolae Pampu
adm. parohial

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 2456/1041

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă că, la şcolile secundare ale statului din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, sânt vacante următoarele catedre şi ore de religie ortodoxă:

a) Catedre:

1. Şcolile secundare din Blaj.
2. Şcolile secundare din Petroşani.
3. Gimnaziul mixt din Sebeş-Alba (combinată cu muzica).
4. Gimnaziul de fete din Făgăraş (combinată cu muzica).
5. Gimnaziul mixt din Mediaş (combinată cu muzica).
6. Şcolile secundare din Sălişte (combinată cu muzica).
7. Gimnaziul de fete din Orăştie (combinată cu muzica).

b) Ore:

Braşov:	Lic. comerc. de băeţi	4 ore
	„ „ „ fete	4 „
	„ industr. „ băeţi	3 „
	„ „ „ fete	6 „
	Scoala de menaj	4 „
Haţeg:	Lic. comerc. de băeţi	8 „
Hunedoara:	Gim. industr. de fete	4 „
Brad:	„ „ „ „	3 „
Siphişoara:	„ „ „	8 „
Satulung:	„ „ „ „	4 „

Doritorii de a ocupa una din catedrele vacante sau ore de religie vor înainta cererea, însoţită de actele ce posedă, Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până la data de 10 Iulie a. c.

Sibiu, şedinţa şecţiei culturale din 17 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 3118/1941

Concurs

La şcolile secundare confesionale ortodoxe române din Arhiepiscopie sânt vacante următoarele catedre:

a) La liceul ortodox român „Andrei Şaguna" din Braşov:

1. Catedra de Limba română Nr. 3
2. Catedra de Matem.-Fizică-Chimie Nr. 16

b) La liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad:

1. Catedra de Limba română Nr. 2
2. „ „ „ română „ 3
3. „ „ „ franceză „ 6
4. „ „ „ germană „ 7
5. „ „ „ italiană „ 8 cu 9 ore.
6. Catedra de Geografie „ 10
7. „ „ Matematici „ 12
8. „ „ Matematică şi Fizică „ 13
9. „ „ Ştiinţe naturale „ 15
10. „ „ Desemn şi Caligrafie „ 16
11. Postul de medic şcolar.
12. Fizic.-chimice 10 ore de degrevare.
13. Religie 3 ore de degrevare şi oră suplimentară.
14. Limba română 1 oră suplimentară.
15. Limba franceză 5 ore suplimentare.
16. Fişe psih. 2 ore „
17. Fizică 3 ore „

c) Şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de limba germană.
2. Catedra de Muzică.
3. Catedra de Ştiinţe agricole.

d) Şcoala normală de fete „Andrei Şaguna" din Sibiu:

1. Catedra de Ştiinţe pedagogice Nr. 1
2. „ „ „ „ „ 2
3. „ „ Matematici cu complectare de ore dela alte şcoli sec. din localitate
4. Catedra de Istorie cu completare de ore dela alte şcoli sec. din localitate.
5. Ştiinţe agricole 6 ore.

Cei care doresc să ocupe una din aceste catedre, să înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până cel mai târziu *10 Iulie 1941.* Se recomandă ca cererile să fie înaintate prin Direcţiunea şcolii la care doreşte să fie numit candidatul.

La cerere se vor anexa cópii de pe următoarele acte:

Diplomă de bacalaureat.

Diplomă de licenţă.

Certificatul de absolvenţă a seminarului pedagogic univ.

Diploma de capacitate.

Extras de botez şi alte eventuale acte recomandatoare.

Candidátii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli superioare de teologie.

Sibiu, şedinţa secţiei culturale din 17 Iunie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 195/1941 (42) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a **Hoghilag,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 8 jugăre 1068 stânjini □ arător şi fânaţ.
4. Stola fixată de consiliul parohial.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarna specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face eunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 1 Iunie 1941.

Oficiul protopopesc ort. român Târnavamare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX Sibiu, 20 Iulie 1941 Nr. 30

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Löbl. Landeskonsistorium der evang. A. B. in Siebenbürgen
Gratuit
Kirche
Sibiu

Nr. 11.016/1941

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1941/42 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1941, însoțite de următoarele documente:

1. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaților;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

6. O dovadă dela autoritatea comunală sau polițienească, că a prestat muncă de folos obștesc în vara acestui an.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 15—18 Septemvrie; în 19—20 Septemvrie studenții se vor mărturisì și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ținea și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 21 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 22 Sept., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 6000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreținere în Internatul Academiei e de Lei 18.000. Aceasta se va putea majora, în cursul anului școlar conform fluctuației prețurilor pentru alimente și a scumpetei. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărți didactice și Lei 4000 jumătate din costul reverenzii, restul costului reverenzii îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărți didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărți didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărți didactice.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 15 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, și trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 șervete, o saltea și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt învitați a sfătuì pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii merituoși vor beneficia de burse.*

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 8 Iulie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Intre Orient și Occident

In Germania apare o revistă de cugetare teologică din colaborarea mai multor gânditori germani și ruși. Ea e întitulată: «Orient und Occident», întrucât expune spiritualitatea a două popoare cari reprezintă prin excelență unul Apusul și celălalt Răsăritul și caută să arunce între ele punți de legătură și de apropiere.

Evenimentele epocale cari se petrec acum la granița de Răsărit, ne sugerează însă o serie de gânduri despre un rol propriu pe care îl are și neamul nostru în marea și îndelungata desbatere dintre Orient și Occident.

Aparținem noi Răsăritului sau Apusului? Facem parte din tabăra popoarelor apusene în luptă necurmată cu Răsăritul năvalnic, sau ne ținem de tipul popoarelor răsăritene?

Ajunge să ne punem această întrebare ca să vedem că răspunsul nu e atât de simplu în ce privește neamul nostru, cum e în ce privește pe cel german sau rus.

Noi am avut și o comuniune neîncetată cu Răsăritul, dar am fost și în luptă neîntreruptă cu el. Războaiele noastre s'au purtat aproape sută la sută cu Răsăritul, stând în această privință în tabăra cruciaților apuseni și în special în comunitate de destin cu poporul german, dar hrana spirituală în timpurile de viață etnică nefalsificată am primit-o din Răsărit.

Cum se explică acest lucru?

Prin faptul incontestabil că stăm în fața a două Răsărituri, sau a două aspecte ale Răsăritului. Este un Răsărit creștin din care s'a hrănit tot Apusul, deși nu în chipul neștirbit în care ne-am hrănit noi. Spiritualitatea Răsăritului creștin e temelia de viață a Apusului, este ideea în numele căreia trăește și luptă Occidentul împotriva celuilalt aspect al Răsăritului.

Acest al doilea aspect al Răsăritului este cel reprezentat azi prin bolșevismul rusesc, iar până ieri prin amenințarea turcească și înainte de ea prin migrațiunea neîncetată a popoarelor, încheiată prin venirea Ungurilor și Tătarilor.

Răsăritul creștin este unul mai apropiat, celalalt este unul mai îndepărtat. Răsăritul creștin născut între Mediterana și Eufrat, am putea spune că reprezintă geografic adevărata mijlocie între Asia și Europa, e centrul de unde a iradiat într'o parte și în alta. Dar datorită unor împrejurări cunoscute, această lumină supremă la care a ajuns omenirea cam tot pe locurile unde se află leagănul ei, a iradiat mai mult spre Apus. Spre Răsărit dela acel centru decăderea omenirii era mai mare, pornirile instinctive mai sălbătăcite, lumina rațiunii mai stinsă.

Intr'o continuă tălăzuire, într'o nestabilitate nomadă, această omenire a trimis dela o vreme valuri-valuri din sânurile ei spre Apus. De cine s'au isbit în prima lor forță aceste valuri? De centrul de unde a pornit creștinismul. Această lume inferioară, de mâna stângă, a trebuit să treacă în iureșul ei neodihnit prin centrul, prin inima umanității, prin locul unde s'a aprins cea mai înaltă lumină în fața valurilor unei omeniri căzută într'o tulbure viață de subconștient.

Așa se explică de ce au fost spulberate toate așezările celei dintâi și mai arzătoare lumi creștine după câteva secole.

Dar creștinismul n'a fost ucis. Razele lui se întinseseră tot mai departe spre Apus. Așa încât deslănțuirea celei mai însălbătăcite omeniri a fost domolită tot de creștinism. Chiar creștinismul de pe locurile prime ale apariției, cu toate că a fost împrăștiat de iureșul năvălitor, a exercitat o influință de temperare asupra valului. Astfel temperat, prin sacrificarea luminii creștine de pe locul original, valul a întâlnit mai departe toate celelalte diguri ale creștinismului, până a fost oprit cu totul, sau până a fost transformat în apă dulce curgătoare.

Poporul nostru a avut în această operă de oprire sau de civilizare a valurilor barbare ale Asiei, un rol de prim ordin. El a fost sau digul ultim dela care n'au mai putut trece aceste valuri, sau forța care le-a muiat deplin, transmițându-le Europei apusene într'o formă cu totul adaptată civilizației ei.

Pe Turci și pe bolșevici i-am oprit energic pentru tot timpul la porțile noastre, iar cu ajutorul Germanilor le-am dat la timpul cuvenit loviturile de grație. Popoarele creștine așezate înaintea noastră spre Răsărit n'au putut rezista. Peninsula balcanică a căzut în fața Turcilor, Rusia în fața pornirilor mongole și barbare ale Asiei și Evreimii întoarsă din Apus cu tot rafinamentul pus în slujba urei anticreștine.

Noi suntem poporul cu spiritualitatea cea mai apropiată de cea genuin creștină, de lumina originară a lui Hristos. Ea nu ne-a venit diluată de marile distanțe, cum s'a întâmplat cu creștinismul popoarelor apusene. In același timp noi n'am căzut niciodată sub forțele întunecate ale Asiei, cum au căzut celelalte popoare de lege creștină genuină. Fără a sacrifica lumina creștină genuină, noi am în-

deplinit în măsură maximă şi misiunea creştinismului apusean — devenit mai mult ordine şi lege, decât duh — de-a stăvili puhoaiele Asiei.

Noi am păstrat jarul arzător al credinţei răsăritene, bunătatea desăvârşită a sfinţilor şi spiritul de abnegaţie şi de jertfă al mucenicilor, dar aceasta nu ne-a făcut mai puţin atenţi la datoria de-a apăra cu sabia ordinea creştină a lumii. Noi avem în suflet dulceaţa serafică a Răsăritului, dar şi spiritul disciplinat al legiuitorilor apuseni.

Noi suntem sinteza între Răsăritul cel luminos, păstrat în integralitatea lui, şi între Apusul aşezărilor stabile, raţionale, civilizate. Aşezaţi la răscrucea drumurilor, ca o lumină cerească, domolim impulsurile sălbatice ale năvălitorilor Asiei, dar transmitem şi Apusului înfiorările de viaţă nouă, gâlgâitoare, deştepenitoare de forme învârtoşate.

Astăzi se repetă acelaş lucru: Desordinea barbară şi nomadă a Asiei e isbită de ordinea neînduplecată a Europei. Noi suntem de partea Europei. Dar aplecaţi-vă urechea şi ascultaţi cine vorbeşte mai mult de Hristos în această uriaşă încleştare! Poporul român! El împreunează cu ideea de ordine, conştiinţa misiunii creştine. Intre naţionalismele Europei, cel care se înalţă transfigurat ca o făptură aparte, este naţionalismul românesc pus cu fervoare în slujba lui Hristos.

D. S.

P. S. Episcop Veniamin, cum se anunţă dela Caransebeş, a venit săptămâna trecută la reşedinţa episcopească din Caransebeş, împreună cu consiliul eparhial, luând dispoziţii în vederea grabnicei terminări a lucrărilor de reparare radicală a reşedinţei. Instalarea va urmă apoi pe la mijlocul lunii viitoare.

Basarabia se întoarce acasă

Lupta împotriva bolşevismului continuă fără răgaz. Pe tot întinsul uriaşului front al creştinătăţii, trupele aliate fac salturi uimitoare în teritoriul inamic. Petrogradul şi Chiewul sunt pe punctul de-a cădea, Smolenskul a fost cucerit, aşa zisa „linie Stalin" a încetat să mai existe, iar Moscova e serios ameninţată.

După o perioadă de defensivă — impusă de înalte raţiuni militare — a venit şi rândul trupelor româneşti să arate ce pot. Şi au arătat din plin. Intreaga lume creştină laudă elanul nestăpânit cu care ştiu să biruiască şi să moară româneşte ostaşii Regelui Mihai I şi ai Generalului Antonescu.

Bucovina a fost curăţată în întregime. Bravura arătată de Corpul vânătorilor de munte şi de Artileria noastră, a întrecut orice aşteptări.

Pe frontul din Basarabia, s'au petrecut în ultimele zile evenimente răsunătoare. Epuraţia se face dela Nord spre Sud.

Ţara a aflat, cu mândrie şi emoţie — din Comunicatul Nr. 5 din 17 l. c., dat de Marele Cartier general al Comandamentului frontului româno-german din România — că „cheia strategică a Basarabiei este în mânile noastre". Hotinul, Soroca, Orheiul şi Chişinăul au fost ocupate.

Aviaţia Corpului V Armată şi două divizii de elită, s'au acoperit de glorie cu acest prilej.

Mult a fost, puţin mai este... Şi Basarabia va răsufla, în sfârşit, uşurată. Nu pentru decenii, ci pentru veci de veci.

Ne plecăm genunchii, mulţumind Părintelui ceresc şi cerşindu-i noui biruinţi.

Hotarul nedrept dela Răsărit, s'a prăbuşit — şi Basarabia e iarăşi a noastră. (+)

Moarte şi viaţă

III. Spre o altă viaţă

Gustul deşertăciunii e specific uman. Animalul e rob al vieţii: nu-i simte nimicnicia. El o trăeşte: omul o gustă, n'o poate trăi. Căci *a trăi* este o participare integrală la viaţă, o absorbire totală în valurile ei. Simţământul deşertăciunii, însă, mărturiseşte că viaţa umană obişnuită nu este *trăire:* ea tulbură numai simţurile şi funcţiunile psihice periferice; adâncurile spiritului rămân în liniştile de beznă ale nemişcării. Stau închise în temniţa unei vieţi moarte. Unii din desgustul de viaţă scot concluzia sinuciderii. Gestul acesta e stupid şi absurd. Amărăciunea deşertăciunii nu glăsueşte despre lipsa de sens a vieţii, ci numai despre lipsa de orizont a *acestei* vieţi, a vieţii moderne, cu toate amăgirile plăcerilor ei. Ea însă e mărturia unei *alte* vieţi, unui principiu superior de trăire care există în om: dacă n'ar fi principiul acesta, ne-am trăi viaţa ca animalele, fără să plouă peste focurile noastre de artificii cenuşa tristă a deşertăciunii. *Viaţa ne apare deşartă şi fără sens numai în lumina unei vieţi superioare, care stă îngropată în tainele fiinţei umane.* Altfel n'am simţi şi n'am cunoaşte desamăgirea, saturaţia, deşertăciunea.

In acest sens se lămureşte şi firescul şi nefirescul morţii: e un capăt firesc al vieţii animalice, o eliberare de sub povara banalităţii sufocante; şi e ceva nefiresc: contrazice setea înveşnicirii. Setea înveşnicirii care e manifestarea aceleiaşi vieţi de dincolo de moarte.

E posibilă o astfel de viaţă? Experienţa mărturiseşte despre existenţa ei, despre realitatea ei vie, neîndoelnică. Este viaţa spiritului sub zările veşniciei. E mărturia omenirii, glasul istoriei. Cine nu ştie că un peisaj frumos din natură te răpeşte din înlănţuirile trupului, pentru o clipă, şi te înalţă într'o regiune dincolo de trup şi de lume, unde este ţara adevăratelor bucurii în faţa cărora pălesc toate «bucuriile» terestre? Cine nu-şi dă seama de prăpastia ce există între iubirea pură, desinteresată, spirituală şi «iubirea» carnală în care glăsuesc instinctele oarbe ale firii? Sunt distincţiuni prea evidente pentru oricine a observat atent şi a trăit atari momente de euforie spirituală: ele se găsesc la îndemâna oricui. Ceeace însă este accidental şi sporadic în viaţa umană obişnuită, este manifestarea gâtuită a vieţii celei adevărate: viaţa spiritului. Superioară şi neasemănată plăcerilor în care ne târâm plictiseala vieţii: ea e isvorul primăverii spirituale, primăvara veşniciei. Viaţa aceasta, viaţa cea adevărată, care coboară din nu ştiu ce slăvi de taină, mai este supusă morţii? Are ea gustul aceleiaş deşertăciuni, ca viaţa cealaltă? Nu. Ea e plinătate de viaţă care biruie moartea: e un fragment din viaţa cea fără de moarte. «Non omnis moriar» —, nu voi murî întreg, declară poetul cu emfază. Voi murî, dar nu întreg: peste veacuri va dăinuî creaţia spiritului meu. Şi dacă dăinuteşte creaţia, duhul creator va murî? Desigur că nu. Totuşi nu creaţia, nici emoţia estetică este calea isbăvirii care călăuzeşte paşii omenirii dela viaţa trupului, supusă morţii, la viaţa duhului, care depăşeşte moartea. Creaţia e fulgerul ce luminează bezna vieţii omeneşti; ea nu e soarele vieţii spirituale sub lumina căruia creştem şi ne desăvârşim. Arta nu salvează, nu e mântuitoare: ea arată numai direcţia, vădeşte existenţa unei vieţi care e dincolo de cotidian. De aceea este fals şi fără sens cultul esteticului, absolutizarea artei. El menţine viaţa în aceeaş mocirlă a patimilor; o înfrumseţează numai cu cununa frumosului, cununa de vise, nu şi de realităţi...

Adevărata viaţă a spiritului nu şi deschide zările numai sub lumina unui fulger: *în hotarele ei stăpâneşte, orbitoare, de o strălucire negrăită, lumina de har a dumnezeirii.* Patria spiritului nu e pe pământ; patria lui e într'o lume unde dogoresc razele duhului: la sânurile Tatălui. Acolo este mediul trăirii lui, energia desăvârşirii, lumina iluminării lui, Mântuirea lui cea veşnică. Dumnezeu este viaţa cea mai presus de orice viaţă, e isvorul şi plinătatea vieţii. Cel ce bea din apa aceasta, cel ce participă la Viaţa lui Dumnezeu, nu va murî şi va fi viu în veac. A biruit moartea, a depăşit-o. In această perspectivă moartea apare ca o îngrăditură: boii nu pot trece peste ea, dar păsările sboară neîmpedecate, înălţându-se spre slăvile cereşti; viaţa trupului e supusă îngrădirilor morţii, dar viaţa duhului se înalţă peste ele spre slăvile de har ale Dumnezeirii. De unde ştim aceasta? *Din trăire: din certitudinea sfinţilor.*

Sânt şi astăzi oameni cari gustă din bucuriile slăvite ale unei vieţi de rugăciune sinceră şi vie: vorbesc cu Dumnezeu. Intelectuali laici. Şi i-am întrebat: «Vă mai îndoiţi de existenţa sufletului? Mai e nevoie de argumente?». Răspunsul a isvorât curat ca o neprihănire: — «Cum ne-am îndoi de ceeace am experiat ca o realitate dinamică şi fericitoare? Ce ar mai putea adăoga argumentele raţionale la certitudinea lăuntrică a trăirii?». Experienţa rugăciuni este un argument suficient în sine. Adevărul trist e că noi, cei mai mulţi, *ne mulţumim să vegetăm în stadiul „argumentării" logice.* Aducem argumente raţionale pentru existenţa lui Dumnezeu şi nemurirea sufletului, ne îndoim sau ne convingem şi convingem şi pe alţii, dar sufletul îl ţinem îngropat sub apăsarea cenuşie a aceleiaşi vieţi fără sens şi pe Dumnezeu îl lăsăm să plutească mereu ca o vagă abstacţiune peste deşerturile unui suflet înăbuşit sub molozul patimilor. Suntem în stadiul unui inginer, care cercetând configuraţia locurilor, verificând datele aparatelor, ajunge la concluzia că în acele regiuni există aur de calitate foarte bună. Dar în loc să înceapă exploatarea, îşi construeşte liniştit o *cocioabă*, satisfăcut că el stă pe un loc aurifer. Ba, caută să convingă cu un întreg aparat de argumente, pe oricine trece pe acolo, că regiunea aceia e bogată în aur. Ce folos? Pentru el: nici un folos. Pentru alţii: fie că îl cred, fie că nu îl cred, aceeaş inutilitate. Altceva era dacă ar fi exploatat aurul: n'ar mai avea nevoie de argumente spre a convinge pe nimeni. Despre folos nu mai vorbim.

Săraci cerşetori ai unei vieţi de mizerie şi tristeţi, când în adâncurile sufletului nostru zace — o ştim — comoara cea fără de preţ a unei vieţi îndumnezeitoare! *Când oare vom avea curajul să frângem negurile deşarte ale vieţii terestre, spre a ancora în oceanul de lumină al nemuririi?* Căci dorurile cari ne cheamă spre o altă viaţă nu sânt simple fluturări de vis: sânt adierea împărăţiei de har şi lumină care ne aşteaptă dincolo de veac, care se vrea revărsată în veac.

Diacon **Nicolae Mladin**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Suveranul pe front. M. S. Regele Mihai I a vizitat în 9 şi 10 l. c. frontul şi a urmărit cu viu interes, timp de 3 ceasuri, desfăşurarea bătăliilor în curs. Suveranul a fost salutat de: dl general Antonescu, de şeful misiunii militare germane în România şi de ofiţeri superiori ai statului major. M. Sa a inspectat un spital din apropierea frontului şi câteva unităţi de-ale aviaţiei germane, fiind primit cu entuziasm de soldaţi.

Recunoştinţă bravilor noştri ostaşi

Presa germană din Berlin constată, cu multă laudă, *rezistenţa şi luptele eroice* ale trupelor române pe frontul dela răsărit.

Avântul trupelor române, în lupta contra bolşevismului anarhic şi în apărarea cauzei creştine, este reliefat în cei mai elogioşi termini din partea Germaniei. Corpul de vânători români, care a făcut un marş de 150 km. până la începutul atacului şi altă 100 km. în primele trei zile, — spune raportul — a trecut Siretul ocupând Cernăuţii înainte ca duşmanul fugărit să poată opune nouă rezistenţă; fără a aştepta să se arunce pod peste râu, miile de soldaţi români, călări sau pe jos, au înotat prin apă şi, trecând malul, au zădărnicit intenţia bolşevicilor de-a se reculege şi a se pune în apărare. Prutul a fost atins în a patra zi a atacului şi Cernăuţii eliberaţi de sub teroarea păgânilor. Rapoartele germane subliniază strălucitele marşuri şi spiritul de ofensivă dârză, dovedit de armata română, scoţând la iveală şi contribuţia puternică adusă de *artileria* română, care a străpuns fortificaţiile sovietice dela Prut.

Reorganizarea vieţii bisericeşti din Bucovina

Indată după ocuparea Cernăuţilor de armatele germano-române, I. P. Sf. mitropolit *Tit Simedrea* a luat măsuri de reorganizare şi administrare a vieţii româneşti bucovinene.

Mergând la Cernăuţi şi în satele din împrejurimi, I. P. S. Sa mitropolitul s'a interesat de stările lăsate de profanatorii credinţei, ear prin scrisoare pastorală a cerut preoţilor din mitropolia Bucovinei următoarele:

1. Să păşească fără întârziere la locurile de unde, prin vitregia împrejurărilor, au fost siliţi să se îndepărteze şi să se pună cu toată supunerea şi dragostea la dispoziţia credincioşilor;

2. Ajunşi în parohiile părăsite, să comunice de urgenţă un tablou complet a obiectelor de artă sau cult distruse sau înstrăinate de duşmani. Să săvârşească toate actele liturgice întârziate (botez, cununii, prohoduri) în mod gratuit, dând atenţie deosebită dela caz la caz, prin cuvântări potrivite momentului.

3. Să intervină prin faptă şi cuvânt, cu toată stăruinţa şi autoritatea, la forurile corespunzătoare, ajutând la refacerea gospodăriilor distruse, fie ale credincioşilor, fie ale instituţiilor publice.

4. Să-şi revizuiască practica de până acum, pornind la o activitate mai vie şi mai conformă cu duhul evanghelic.

Nr. 10.831/1941.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că văduva profesorului diacon Petru Gherman dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, decedat la 1 Iulie 1941, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul preoţesc de Lei 30.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 12 Iulie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Percepte de viaţă morală Frankliniană

de Dr. G. Preda
vicepreşedintele „Astrei"

Sânt cunoscute perceptele de conduită morală pe care foarte mulţi savanţi din trecut le-au propovăduit şi executat.

Unele din ele erau venite prin vocaţiunea spirituală a respectivului, la care negreşit se adăoga şi influenţe persuasive sau sugestive din mediul înconjurător. Un exemplu de o astfel de viaţă etico-religioasă ni-l oferă celebrul matematician francez B. Pascal.

Alte precepte au fost prin voinţă proprie de a-şi coordona echitabil diversele manifestări ale vieţii sociale şi de a se ridica prin o astfel de autoeducaţie la adevărata personalitate morală. B. Franklin constitue un exemplu din această din urmă categorie.

Marele inventator al paratrăsnetului, americanul B. Franklin, care a trăit 84 ani, a fost unul din marii savanţi şi buni patrioţi care pe lângă publicaţiile sale importante din domeniul fizicei a adus şi servicii ţării sale, contribuind la independenţa sa prin negocierea şi stabilirea unei temeinice alianţe franco-americane.

Încă dela vârsta de 26 ani, B. Franklin, care se studiase şi-şi cunoştea defectele, se hotăreşte să le înlăture.

Aş dori — zice el — să trăesc fără să comit greşeli, corijându-mi toate acele pe care înclinaţille naturale, obişnuinţa sau societatea m'ar face să le comit.

Cum însă cele mai mari hotărâri nu pot prevala contra inclinaţiunilor defectuoase, Franklin a simţit necesitatea să se învingă metodic pe sine pentru a putea ajunge la o cât mai mare perfecţiune omenească.

Franklin considera metoda morală pentru obţinerea virtuţilor, tot atât de importantă ca metoda intelectuală pentru obţinerea cunoştinţelor ştiinţifice.

Această metodă morală Franklin o aplică începând cu desmembrarea şi selecţionarea calităţilor în care doria să se formeze, aranjează apoi aceste calităţi în ordine oportună aşa ca ele să-şi poată împrumuta forţele mutuale; în sfârşit defineşte cât mai precis aceste virtuţi pentru a şti bine ce trebue să facă şi ce trebue să evite.

Iată ordinea şi definiţia fiecărei din aceste precepte:

1. *Temperanţa* (măsura). Să nu mănânci până la abrutizare şi nici să bei până ce-ţi încălzeşti capul (mintea).

2. *Tăcerea.* Să nu vorbeşti de cât ceeace este folositor ţie şi altora.

3. *Ordinea.* Să pui fiecare lucru la locul său şi să acorzi timpul potrivit fiecărei afaceri.

4. *Hotărârea.* Să-ţi formezi voinţa de a executa ceeace trebue şi ai hotărât să faci.

4. *Sobrietatea* (cumpătarea). Să te mulţumeşti cu puţin, şi să nu risipeşti banii făcând cheltueli inutile pentru tine sau alţii.

6. *Industria.* B. Franklin întrebuinţează această noţiune în sensul dexterităţei inteligente (lat. industria). Să-ţi ocupi timpul cu ceva folositor şi să nu faci nimic ce nu este necesar.

7. *Sinceritatea.* Să spui ce e de spus fără înconjur; trebue ca numai inocenţa şi dreptatea să-ţi prezideze gândul şi să-ţi dicteze expunerea.

8. *Justiţia.* Să nu faci neplăceri cuiva şi să acorzi altora dreptatea şi serviciul ce-l aşteaptă dela tine.

9. *Moderaţia.* Să eviţi extremele şi să nu iei ca înjurii resentimentul pe care crezi că-l merită altul.

10. *Curtenia.* Să nu suferi vreo murdărie pe tine sau în jurul tău.

11. *Liniştea.* Să nu te tulburi de lucruri de nimic sau de incidentele inerente ale vieţii zilnice.

12. *Umilirea.* Să imiţi pe Domnul nostru Iisus Hristos şi pe Socrate.

Ordinea şi clasificarea preceptelor de mai sus nu este indicată la întâmplare sau arbitrar.

Am pus — zice B. Franklin — temperanţa în primul loc pentru că ea poate ţine capul (mintea) liniştită şi ideile clare atunci când este vorba să veghezi sau să lupţi contra obiceiurilor învechite sau contra tentaţiunilor care se succed în viaţă. Odată întărită această virtute tăcerea devine mai uşoară. Faptul că prin conversaţii omul se instrueşte mai uşor prin ajutorul urechei decât a limbei, recum şi dorinţa de a rupe cu obiceiul de a spune nimicuri sau de a face apropouri (jocuri de cuvinte) care-ţi aduc tovărăşia numai a oamenilor superficiali, m'a îndemnat — zice Franklin — să aşez tăcerea în al doilea loc.

Unind tăcerea cu ordinea (care vine în al treilea loc) pot — zice mai departe Franklin, — să urmăresc mai bine şi mai de aproape planul şi studiile mele. Hotărârea constitue obiceiul prin care se poate comunica perseverenţa necesară pentru câştigarea celorlalte virtuţi. Cumpătarea împreună cu industria mă uşurează — zice încă Franklin — de datoriile materiale cu care sânt încărcat şi-mi înlesneşte o independenţă de sine necesară exerciţiului sincerităţii, dreptăţii etc.

Ştiind că nu va putea să parvină să posedă de odată toate aceste virtuţi, Franklin le pune în practică pe rând. El scrie în un carnet toate preceptele. In cursul unei săptămâni însă, numai una din ele, constitue obiectul principal de observaţie şi execuţie.

La sfârşitul fiecărei zile el însemna prin minus sau plus abaterile sau bunele practici, pentru care se condamna sau se aplauda. In acest mod cele 12 precepte în care dorea să se fortifice, erau parcuse în 12 săptămâni. El repeta de 4 ori pe an acest exerciţiu moral salutar.

Cercetându-se carnetul său care conţinea confesiunea zilnică a greşelilor şi corijărilor, se găseşte că ordinea şi tăcerea au fost pentru el preceptele cele mai grele de executat.

Această gimnastică morală Franklin a executat-o un şir îndelungat de ani parvenind să se perfncţioneze foarte mult.

La un timp relativ scurt după începerea exerciţiului (1733) el observă schimbări în atitudinea sa. El declară că devenise mai sobru, mai temperat, mai neobosit la muncă, mai binevoitor, drept şi înţelegător. Fuga de idei, nerăbdarea şi mai ales spiritul înţepător destul de acustic din discutii care-l caracterizează în trecut, dispăruse în mare parte. Fără a jigni sau înşela pe cineva el căuta să pătrundă sufletul omenesc făcându-se util şi serviabil.

Către sfârşitul vieţii recunoaşte că „morala este singurul calcul rezonabil pentru o fericire individuală şi singurul garant pentru o fericire colectivă".

Franklin vorbeşte de calculul rezonabil, întrucât el introduce în practica vieţii aşa zisa „algebră morală". Principiul acestei algebre era de a nu lua o hotărâre în chestiuni mai importante, decât numai după un timp mai îndelungat de examen al chestiunei şi numai atunci când argumentele pro întreceau pe cele contra.

Fără pretenţia de a înlătura cu totul înclinaţiunile naturale, regulele de morală Frankliniană, care sunt în realitate regule de morală creştină, dirijează individul, conducându-l spre onestitate în viaţă, pregătindu-l să fie util sieşi şi altora, asigurându-i cu un cuvânt succes în munca vieţii sale.

Am crezut că este bine să expun sumar aceste precepte creştineşti, această gimnastică morală, această metodă uşoară de aplicat pentru toţi acei ce doresc ca odată cu îmbogăţirea spiritului să dobândească şi aptitudinea de a se conduce în viaţă fără multe greşeli.

Organizaţi Reuniuni de femei

Conferinţă preoţească. — Cu toate greutăţile timpului de faţă, cercul pastoral al *Gârbovei* s'a întrunit în parohia Gârbova la conferinţă, Duminecă în 6 Iulie 1941. Au participat preoţii cercului condus de părintele preşedinte *I. Muntiu* din Cărpiniş.

La ora 9 sfânta biserică era plină de credincioşi, popor şi intelectuali. Liturghia sf. Ioan Hrisostom slujită în sobor a decurs maiestos şi, la ecteniile preoţilor, alături de cântăreţii stranei, răspundeà poporul într'o armonică manifestare.

La priceasnă, părintele *G. Buzea* explică evanghelia zilei, luând ca pericopă textul: „Voi sânteţi lumina lumii, nu poate cetatea a se ascunde deasupra muntelui stând", arătând misiunea preotului şi datoria fiecărui creştin de a fi lumină aprinsă a lui Hristos.

S'a făcut apoi sfinţirea apei mici şi rugăciune cu îngenunchere, ca Dumnezeul părinţilor noştri să ajute ţara şi Regele în luptă cu duşmanii credinţei. Părintele *I. Geler* a predicat despre unirea sufletească ce trebue să existe între toţi creştinii.

Terminată slujba, credincioşii au fost stropiţi cu apă sfinţită; preoţii părăsind biserica, s'au dus la locuinţa părintelui *N. Opriş*, care în scurta sa păstorire de 12 ani, în colaborare cu dl notar P. Cărpinişan, a realizat multe lucruri frumoase pe seama bisericii şi a păstoriţilor săi. Cel mai de seamă este *casa culturală*, care cuprinde şi un dispensar cu bae, medic, agent sanitar, soră de ocrotire.

După masă, prezidenta reuniunii de femei, soţia preotului local, învăţătoarea *Ana Opriş* însoţită de surori de caritate şi de conducătoarea de grădiniţă, a condus soţiile preoţilor conferenţiari la dispensar, vizitând femeile bolnave şi ducându-le mângăiere şi cuvânt de întărire, — în timp ce preoţii au ţinut conferinţă intimă, discutând temele tratate şi alte chestiuni bisericeşti. — *Raportor.*

Ştiri din Satulung-Braşov. In urma apelului adresat prin primăria comunei Satulung de către prefectura Braşov, spre a se strânge bani şi rufărie pentru răniţi, Reuniunea femeilor ortodoxe române dela biserica Sf. Adormiri din Satulung a colectat dela credincioşii acestei biserici următoarele: In bani *12.060 Lei.* Rufărie: 33 bucăţi cămăşi, 17 perechi indispensabile, 40 bucăţi ştergare şi şervete, 9 cearceafuri, 9 perechi ciorapi, 7·5 m. pânză, 5 feţe de perină, 2 perini, 1 halat, 2 batiste, 1 bucată săpun. — Toate acestea au fost înaintate prin dl primar al comunei Satulung la prefectura judeţului Braşov. Danile credincioşilor acestei biserici, precum şi strădaniile Comitetului reuniunii femeilor ortodoxe române, merită să fie cunoscute şi urmate.

* FOIŞOARA *

Credinţă şi patriotism

Destinul neamului ne cheamă la luptă pentru apărarea dreptăţii şi a drepturilor noastre. De aceea trebue să fim, cu toţii, gata a ne îndeplini datoria. In timp ce mulţi fraţi de ai noştri se luptă pe frontul încleştării împotriva comunismului, noi, ceilalţi, să ne ridicăm sufletele la Domnul şi să-L rugăm să ne ajute, să ne dea biruinţă şi mângăere.

Biruinţă armatei şi mângăere credincioşilor rămaşi acasă, părinţilor dragi şi sufletelor copiilor îngrijoraţi.

Şi, pentru a ne împărtăşi din acest îndoit dar, să căutăm a ne transpune în starea sufletească pe care Domnul nostru Iisus Hristos, în asemenea împrejurări, o aşteaptă dela noi, şi la care El însuşi ni-a dat pildă în noaptea din grădina Ghetsimani şi pe drumul Golgotei.

Mai întâi, să ne supunem cu umilinţă voii lui Dumnezeu şi să ne ancorăm cu credinţă neclintită, fără murmur, în vâltoarea vremilor aspre pe care le trăim. El e Stăpânul atoate, El trimite binele şi răul, dar acesta din urmă totdeauna numai spre binele nostru. El lasă să cadă peste noi încercările războiului, ca să devenim mai buni, mai credincioşi, mai nobili şi mai jertfelnici.

Aşa-i omul. Pacea şi liniştea adeseori îl fac mai rece şi nepăsător, — dar, în mijlocul mizeriei şi al suferinţei, sgura răutăţii se desparte de suflet şi poate iarăşi iubi mai curat, poate suporta greşeli şi răutate, poate purta greutatea altora şi poate sluji altora în iubire şi abnegaţie.

Arătaţi-vă, fraţilor, şi voi, acum mai ales, iubirea întru Hristos; luaţi parte la munca obştească şi la ajutorarea sărmanelor mame şi a celor părăsiţi. Astfel uşurăm sufletele iubiţilor noştri ostaşi de unele griji — şi le sporim capacitatea de luptă.

In al doilea rând, răbdarea să nu ne părăsească nicio clipă. Pe câmpul de luptă se cere vitejie, dar şi acasă viaţa-i luptă şi suferinţă. Balsam de alinare se toarnă peste inimile îndurerate.

Şi, apoi, rugăciuni fierbinţi să isbucnească din sufletele noastre. Ştim că acum milioane de credincioşi urmăresc cu rugile lor din depărtare, pe cei dragi; ştim că în ochii multora, în loc de zâmbet se ivesc lacrimi şi că, deşi sântem acasă după trup, dar sufletul nostru — în rugăciune — e în altă parte: acolo unde primejdia e mai mare. Ştim că vitejii noştri în toiul luptelor îşi oferă viaţa în mâinile lui Dumnezeu; ştim că, ascultând de glasul conştiinţei, se mărturisesc, se împărtăşesc şi se mângâie în faptul că nu numai iubirea părintească şi a copiilor, ci şi îndurarea lui Dumnezeu îi conduce, asemenea îngerului păzitor, pe drumurile primejdiei.

Să ascultăm acest glas al adâncurilor noastre, să ne iubim, să ne rugăm, să îngenunchiem în sfinte slujbe şi să implorăm mila Domnului, care strigă către noi:

„Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi, şi eu Vă voi odihni pe voi", (Mat. 11, 28). —

Prelucrare după O. Prohászka, de

Pr. **Iuliu Işa**

Către elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(32) De protopopul **Gh. Maior**

Deşi tratam cu tot respectul pe bătrâni, pe acesta nu l-am cruţat. De-l cruţam mă compromiteam şi compromiteam ordinea, pe care voiam s'o introduc în biserica mea. Şi i-am zis ceva mai apăsat: „De 2 săptămâni v'am rugat să veniţi după rânduială, şi acum tocmai d-ta te găseşti să strici, d-ta care eşti fruntaş şi ar trebui să dai pildă tuturor? Ei, dacă voeşti să iei sf. paşti dela mine, să aştepţi între cei de seama d-tale". S'a făcut omul ca un rac, dar a cedat. Nici n'avea încotro. Şi aşa învăţătura care voiam să le-o dau, mi-a reuşit magistral. Când au văzut ce repede a mers „împărţitul paştilor" şi „ce frumos", n'au mai putut înceta a mă lăuda. De aici încolo, aveam rânduiala dela sine oridecâteori aveam de împărtăşit, miruit, „botezat", (stropit cu apă sfinţită) întreg poporul. Mi-era mai mare dragul să-i văd venind înşiruiţi unul după altul după vârstă. Exemplul a avut mai multă putere de convingere, decât predica.

Cazul acesta poate are putere să vă demonstreze, că disciplina totdauna aşa se creează: mai mult dându-le exemplu sau exemple, decât predicând. Când preotul însuşi se supune necondiţionat unei superioare disciplini sufleteşti, este imposibil să nu-l imiteze şi credincioşii şi să nu-i urmeze cuvântul.

Voind să facă acestea preotul, să nu fie un nesuferit, unul care afectează cucernicie, sfinţenie, ordine, disciplină, în mod respingător. Totul trebue să emaneze natural, fără exagerare, din conştiinţa înaltei sale chemări de mijlocitor între pământ şi cer, din convingerea intimă, că are să urmeze Domnului, că nu mai trăeşte el, ci Domnul în el şi prin el în mijlocul tuturor credincioşilor. Din raportul în care stă el cu Hristos răsare şi trebue să răsară atitudinea lui la altar şi la orice serviciu. Şi duhul părintelui va însufleţi şi inimile fiilor lui duhovniceşti, cu putere căreia nu-i vor putea rezista.

Chişinăul desrobit!

Cartierul General al comandamentului frontului germano-român din România comunică:

Cheia strategică a Basarabiei este în stăpânirea noastră. Bătălia, pentru cucerirea şi curăţirea masivului Corneştilor s'a terminat. Hotinul, Soroca, Orheiul şi Chişinăul au fost ocupate.

Marea împlinire naţională, a intrării trupelor desrobitoare în Chişinău, va fi cinstită în capitală şi în toată ţara, în mod deosebit, astăzi, Sâmbătă în 19 Iulie 1941.

Luptele îndârjite, desfăşurate în centrul Basarabiei, au durat 15 zile şi s'au terminat, pe lângă toată rezistenţa înfricoşată a bolşevicilor, cu marşul victorios al trupelor române în Chişinău. Forţe considerabile din armata roşie au fost nimicite sau capturate cu acest prilej, pe lângă o pradă uriaşă de arme şi material de război.

INFORMAŢIUNI

Moartea unui Arhimandrit. La mânăstirea Cernica a fost înmormântat în 8 l. c. arhimandritul maior de rezervă *Iustin Şerbănescu*, staretul distins al mânăstirii şi fost cavaler al ordinului Mihai Viteazul. In viaţa monahală regretatul dispărut, care a trăit 72 de ani, a dat exemplu de credincios călugăr şi neînfricat român. Mobilizat în 1916 cu grad de preot locotenent în rezervă, a participat la numeroase lupte, mergând cu crucea în mână înaintea trupelor şi fiind însuşi grav rănit. Insănătoşit, a rămas mai departe în mijlocul ostaşilor, iar în luptele din Ardeal a însoţit pe generalul Moşoiu, cu care a intrat în Budapesta. Arhimandritul Iustin a slujit, cu toate puterile sale sufleteşti, Crucea şi Oastea. Domnul să-l primească între drepţii Săi!

In înţelegere cu chiriarhii celor trei eparhii basarabene, ministerul cultelor a delegat pe consilierii eparhiali şi pe protopopii de judeţ să-şi ia posturile în primire. Au plecat, în primul rând, protopopii, cari vor cercetà situaţia fiecărei biserici şi vor raporta, făcând propuneri în acest senz.

Primul serviciu divin după eliberare. Dumineca trecută, după ocuparea Cernăuţilor de trupele române, s'au redeschis bisericile oraşului. In catedrala mitropolitană din Cernăuţi s'a săvârşit serviciul religios, la ora 11 a. m., în asistenţa autorităţilor militare şi civile şi a unui mare număr de enoriaşi. In legătură cu acest act, s'au trimis telegrame omagiale Suveranului, Conducătorului Statului general Antonescu, şi vicepreşedintelui prof. Mihail Antonescu.

Judeţul „Ştefan cel Mare". Pentru ca numele eroului Ştefan cel Mare al Moldovei să fie pomenit zilnic de urmaşii din ţinutul Chiliei şi Cetăţii Albe, guvernul român a hotărât ca Basarabia să aibă 10 judeţe, cel nou înfiinţat purtând numele lui Ştefan cel Mare. Noul judeţ va fi judeţul pescăriilor din Basarabia şi se va alcătui din părţi luate din judeţele Cetatea Albă şi Ismail, cu capitala Chilia Nouă.

Serviciul Cenzurei, Sibiu, roagă pe Onor. public care scrie şi trimite cărţi poştale deschise prin poştă, să le scrie cât se poate de scurt. Scrisul să fie clar, ca scrisoarea să fie citită cu uşurinţă de personalul însărcinat cu cenzura. Cărţi poştale care nu vor fi scrise aşa cum se arată mai sus, vor fi reţinute de cenzură şi apoi distruse.

ŞTIRI LOCALE

Prédică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 20 Iulie 1941, va predica părintele protopop *Mihail Neagu.*

Ad. Nr. 304/1941 (51) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Dâncul mare,** protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Casă parohială, pentru care preotul primeşte chiria cu cât e închiriată Şcolii primare de stat.

3. Sesiunea parohială în extensiune de 10 jugăre arător şi fânaţ, precum şi folosinţa cimitirului vechi şi a unei grădini.

4. Adăul, adică una ferdelă de porumb cu ciocani, dela fiecare fum (circa 120 fumuri).

5. Ziua de clacă obişnuită din bătrâni, dela fiecare fum.

6. Stola obişnuită în parohie în timpul de acum.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta, în termen, oficiului protopopesc ort. român al Orăştiei.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a face cunoştinţă cu enoriaşii. Oficiul protopopesc ortodox român al Orăştiei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Orăştie, la 10 Iulie 1941.

Pr. **Iosif Vinţan**
adm. protopopesc

Nr. 343/1941 (47) 3—3

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă-română din Şercaia, judeţul Făgăraş, cu aprobarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, Nr. 9991/1941 dă în ziua de *20 Iulie 1941 ora 4 p. m.* în licitaţie publică cu oferte închise repararea edificiului casei parohiale protopopeşti.

Renovarea cuprinde lucru de zidărit, zugrăvit şi tâmplărie — înlocuirea ferestrilor vechi — în valoare totală de 91.760 lei. Licitaţia se va ţinea la oficiul protopopesc ortodox român din Şercaia.

Vor fi admişi numai maeştrii diplomaţi; odată cu oferta se va depune în numerar sau efecte publice şi o garanţie de 5% din valoarea devizului. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea acelui concurent, în care are mai mare încredere.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la oficiul protopopesc ortodox român, Şercaia.

In caz că licitaţia nu ar avea rezultatul dorit, angajarea lucrării se va face prin bună învoială în aceeaşi zi, sau o altă dată fixată, fără însă a mai publica o nouă licitaţie.

Şercaia, la 30 Iunie 1941.

Pr. **Chirion Marcu**
adm. protopopesc

Nr. 178/941 (45) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a **Boian,** din protopopiatul Târnavei, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiune parohială 32 jugăre arător şi fânaţ.

3. Casă parohială constătătoare din 3 camere, o bucătărie şi toate supraedificatele.

4. Lemne de foc din pădurea foştilor iobagi, de 3 zile de lucru circa 3 stânjini, a căror tăiere şi adus priveşte pe preot.

5. Stola obişnuită în parohie, stabilită de consiliul parohial.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei, în Târnăveni, în terminul indicat. Candidaţii vor anexa la cerere şi concesiunea P. V. Consiliului Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

In înţelegere cu consiliul parohial.

Târnăveni, la 1 Iulie 1941.

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 112/1941 (50) 2—3

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Sibiu II Inferior, dă în licitaţie publică în ziua de *29 Iulie 1941*, ora 10, cu oferte închise, în capela din strada Vasile Lupu Nr. 44, manopera edificării bisericii, conform planului şi condiţiunilor din caetul de sarcini.

Ofertele se vor face pentru lucrările de fundaţie, zidărie şi acoperiş.

Participanţii la licitaţie vor depune, pe lângă ofertă şi o garanţie de 5% din valoarea devizului estimativ de 2.500.000 lei în numerar sau efecte publice.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenorii diplomaţi şi specialişti în lucrări de biserici.

Planul şi caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi la Oficiul parohial din strada Şoimului 3, Sibiu.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, se va ţinea din nou în ziua de 7 August 1941.

Sibiu, 10 Iulie 1941.

Pr. **Nic. Constantin**
paroh adm.
Mihail Tureanu
epitrop

Nr. 620/1941 (43) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Rapoltel,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Casă parohială nouă, cu toate dependenţele necesare.

3. 5 jugăre sesiune parohială veche — teren arabil şi grădină.

4. 3 jugăre sesiune parohială nouă, teren arabil, primit dela reforma agrară, în curs de întabulare.

5. Folosirea celor două cimitire.

6. Câte una ferdelă porumb sfărmat à 30 litri, dela cca 96 familii.

7. Partea de lemne din comună: aproximativ 10 cară anual.

8. Dreptul de păşunat în păşunea comunei, pentru orce număr de vite.

9. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Doritorii de-a ocupa acest post îşi vor trimite cererile însoţite de actele (între care şi binecuvântarea de candidare) necesare la oficiul protopopesc al Geoagiului, judeţul Hunedoara.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie numai după ce-şi vor fi exoperat binecuvâtnarea de candidare şi cu prealabila încuviinţare a protopopului.

Geoagiu, la 10 Iunie 1941.

Teodor Glodeanu
protopop

2. Despre sf. liturghie. Pregătirea preotului. Pregătirea sf. daruri. Dispoziţii canonice. Intâmplări în legătură cu sf. liturghie.

Cel mai înălţător şi edificator serviciu divin e sf. liturghie. In cursul ei trăim toate nuanţele sentimentului religios creştin, aprofundăm cea mai pură cugetare creştină, îndrumăm sufletul pe cea mai frumoasă cale a vieţii adevăraie, măcar pe timpul duratei ei. In cursul săvârşirii ei ne aducem aminte de toată viaţa şi activitatea Domnului de pe pământ, de tot ce a făcut şi ce face pentru mântuirea noastră. Istorie şi actualitate, actualitate şi viitor, viaţă terestră şi nemurire cerească, într'o splendidă icoană a împărăţiei lui Dumnezeu! Oamenii slujind cu cetele de Heruvimi, şi stând pe pământ dar cu sufletul în cer! Făcându-o azi şi totuşi auzind pe Domnul în foişorul din Ierusalim zicându-ne: Luaţi mâncaţi trupul meu... şi luaţi beţi sângele meu... şi această să o faceţi întru pomenirea mea spre iertarea păcatelor voastre (Luca 22, 19—20) ca să aveţi viaţă întru voi; şi văzându-l înălţându-se la cer; şi apoi descifrând prin mister, că iarăş va să vie!

Domnul însuşi a săvârşit real sf. liturghie, jertfindu-se pe Sine pentru noi. El a instituit-o şi pe cea spirituală (şi în aceeaş vreme şi reală) de azi. Şi a repetat-o în Emaus în ziua cea luminaţă a Invierii. Şi-au săvârşit-o în ziua cea dintâiu a săptămânii sf. apostoli şi cei dintâi creştini, şi dela ei toţi ortodocşii până la noi, şi se va face până la ziua venirii celei mari.

Cu frică şi cu cutremur au slujit-o toţi, căci, nu este nimeni vrednic să-l slujească; din mila Lui s'au învrednicit oamenii. Aşa trebue slujită şi azi. Un preot nu poate săvârşi păcat mai mare, decât apropiindu-se de sf. altar pentru acest serviciu cu nevrednicie, apropiindu-se cu gând şi inimă profană. O pregătire sufletească i se cere, o grije la procurarea şi pregătirea celor necesare jertfirii, o grije la împrejurările în cari are să servească. Sfintele sinoade ecumenice şi locale, expresie a voinţei sf. Duh, şi Biserica prin diferitele ei rânduieli au ţinut să facă băgător de seamă pe fiecare preot la toate cele câte-i pot pune sufletul în primejdie de moarte veşnică liturghisind cu nepăsare şi nevrednicie. Şi eu îmi ţin de darie să vi le fac cunoscute, adăogând şi câteva sfaturi pentru cazuri de neprevăzut.

*

In Biserica ortodoxă, cum ştiţi avem, trei sf. liturghii: a sf. Ioan Gură de Aur, a sf. Vasile şi a sf. Grigorie Dialogul numită şi „Liturghia celor înainte sfinţite". Cea dintâi se face mai des, şi anume totdeauna, când nu se face cele două din urmă. A sf. Vasile, care este ceva mai lungă, se face numai de zece ori pe an; şi anume la sărbătoarea sf. Vasile (Anul nou), în primele 5 dumineci ale Paresimilor, în Joia şi Sâmbăta din Săptămâna Patimilor în legătură cu serviciul vecerniei, şi însfârşit în ajunul sărbătorii Naşterii Domnului şi al Bobotezii, dacă nu cad cumva Sâmbăta sau Dumineca, căci în acest caz se face cea a sfântului Ioan, iar a sf. Vasile se face în însaşi ziua Naşterii şi Botezului Domnului. Cea „Inainte Sfinţită" se face în Păresimi (Postul Paştilor); obligator în fiebare Miercure şi Vinere, iar după voinţa preotului sau la dorinţa cuiva în fiecare zi din acest post afară de Sâmbătă şi Duminecă (Can. 52 sin. VI ecum.). Se mai săvârşeşte apoi Luni, Marţi şi Miercuri în Săptămâna Mare. Nu se face la Bunavestire. La această sărbătoare, în orice zi ar cădea, se face cea a sf. Ioan Gură de Aur. In Vinerea-Mare (Patimilor) nu se face sf. liturghie (Can. 49 Laod.), afară de cazul că se nimereşte deodată cu Bunavestire.

Liturghia trebue să se facă înainte de masă (can. 12 al sf. Nichifor). Fiindcă Duhul Sfânt s'a pogorât peste sf. apostoli în ora 3 (cam pela 9 după ora noastră) s'a obişnuit a se face în această vreme. Numai liturghia sf. Vasile din Miercurea şi Sâmbăta Patimilor, legate de serviciul vecerniei, se obicinuia mai înainte să se facă cam pela 1 după masă.

Intr'o biserică în aceeaş zi nu se poate servi decât o singură liturghie (v. can. 3. apost. şi 13 al sf. Nichifor). Nici acelaş preot nu poate săvârşi două sau mai multe liturghii în aceeaş zi, chiar dear fi vorba de biserici diferite.

Nu se poate săvârşi decât în biserică sfinţită de un arhereu sau de un delegat al său, şi numai dacă are antimis. Fără antimis nu este iertat a se servi sf. liturghie nicăiri. Cu antimis şi cu binecuvântarea arhiereului şi în liber (b. o. în timp de războiu pe câmp). Dar şi antimisul trebue să fie valid.

Antimisul e valid, când din partea arhiereului e provăzut cu moaşte de ale sf. mucenici, când poartă numele arhiereului carele l-a sfinţit, hramul şi locul bisericii, căreia i s'a dat, cum şi anul, în care i s'a dat. Să se vadă limpede icoana de pe el; să fie curat şi întreg. Dacă s'a mânjit, s'a ars în vre-o parte, a început să se rupă, nu se mai cunoaşte inscripţia, se trimite la centrul eparhiei, cerând altul nou în loc. Nu este iertat să se spele, sau să se cârpească, căci preotul îşi pierde darul de-o va face.

La servirea sfintei liturghii, preotul nu poate merge fără pregătirea prescrisă de Biserică şi cerută şi aprobată de conştiinţa preoţească. Şi iată în ce constă:

1. Să se păzească de a fi pătat de vre-un păcat greu, numit şi de moarte; de va avea, să alerge la duhovnic pentru a dobândi iertare prin mijlocirea acestuia.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 27 Iulie 1941 — Nr. 31

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 — Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 11.016/1941

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1941/42 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1941, însoțite de următoarele documente:

1. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaților;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

6. O dovadă dela autoritatea comunală sau polițienească, că a prestat muncă de folos obștesc în vara acestui an.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 15—18 Septemvrie; în 19—20 Septemvrie studenții se vor mărturisi și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ține și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 21 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 22 Sept., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 6000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreținere în Internatul Academiei e de Lei 18.000. Aceasta se va putea majora, în cursul anului școlar conform fluctuației prețurilor pentru alimente și a scumpetei. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărți didactice și Lei 4000 jumătate din costul reverenzii, restul costului reverenzii îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărți didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărți didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărți didactice.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 15 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, și trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 șervete, o saltea și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt învitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii merituoși vor beneficia de burse.*

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 8 Iulie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Preoție și Teologie

— Pentru recrutarea viitorilor cetățeni ai Academiei teologice „Andreiane" —

Ziarul nostru a publicat, ca deobiceiu, în câteva din numerele sale apărute 'n miezul verii acesteia, înștiințarea oficială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu, privitoare la condițiunile de primire a *tinerilor buni și merituoși* în Academia teologică «Andreiană».

Precizarea aceasta — e bine să se știe de toți și totdeauna — depășește limitele formalităților protocolare. Căci instituția de învățătură și educație ortodoxă care-i Academia teologică «Andreiană», n'a acceptat nici când condiția minoră de azil pentru bacalaureații cari s'ar fi hotărît să bată la porțile ei solemne numai pentru simplul motiv că invalidități intelectuale declarate sau acute stârpiciuni morale le-ar fi închis definitiv calea științelor laice sau a altor îndeletniciri de rentabilă căpătuială. Nici chiar nenorocul de a fi odrasla unei familii împovărate de lipsuri și greutăți evidente nu poate justifica îmbrățișarea Teologiei, dacă lipsește grăuntele de mușt ar din care ostenitorii acestei înalte școale ar putea face să crească — în cei patru ani de studii — capitalul minimal al unor stufoase posibilități pastorale, căci în acest caz, pasul pe care-l face tânărul bacalaureat nu mai e rezultatul unei mature chibzuințe, nu mai reprezintă o deciziune fermă ca stânca, ci un refugiu consimțit de jumătate, cealaltă jumătate a dorurilor lui alergând fără contenire, cu incorijibilă nostalgie, spre satisfacțiile pe cari împrejurările i le-au refuzat prompt și poate pentru totdeauna. *Vocația* — aici mai mult decât în oricare alt sector al îndeletnicirilor omenești — este condiția sine qua non pentru a rezista fără să te lași asvârlit la afund de grelele încercări cărora ești supus atâta vreme cât îți odihnești gândurile în genuflexiunile rugăciunii de obște, îți verifici puterile pe băncile școlii și îți controlezi tăria vârtuții în rânduelile aspre ca cumpăna dreptății ale disciplinei vieții de internat. In alte compartimente ale strădaniilor omenești, aptitudini înnăscute, deprinderi din copilărie sau cine știe ce alte tainice predispoziții, pot duce la cucerirea unor cariere răsunătoare. Aici însă, nu rezistă decât vocația. Ea singură refuză atitudinile târâșe de spinare curbată, la acceptarea cărora te constrâng — vai! — de prea multe ori, vicisitudinile vieții. Vocația e punte înălțată între suflet și cer, e restituire a dumnezeescului din noi în condiția de vrere și trăire exemplară pe care împrejurările vieții de toate zilele o pizmuesc și o primejduesc — dar pe care Dumnezeu ne-a rânduit-o din veci și pentru veci de veci. Vocația e elan nestăpânit spre autodepășire împreunată cu vrerea neostoită de-a târî și pe alții nu după tine — ca'n cine știe ce spectacol de demagogie ieftenă — ci alăturea de tine înspre Cer, la Dumnezeu. Râvna mistuitoare de-a te corija necontenit ca să poți oferi Cerului odată cu crinii sufletului tău și curățenia desăvârșită a inimii semenului, te ferește de primejdia izolărilor disprețuitoare — atât de frecvente la virtuoșii sarbedelor sisteme de morală filosofică — și depărtează dela tine tentațiile feroce ale egoismului cultivat cu frenezie de științele laice. Vocația e răspuns de jos la chemări de Sus. Dumnezeu e cel ce întreabă aici; iar tu, îi răspunzi. El stă la ușe și bate! Acolo unde solicitările Lui sunt zadarnice, nu este vocație și dacă oamenii ar încerca s'o descopere, păcătuesc și față de Dumnezeu și față de sufletul celui ispitit îndeajuns de părinteasca purtare de grije a Ziditorului său.

Comunicatul în chestiune, dat de autoritățile noastre bisericești, pentru cine-și ia osteneala să-l citească până la capăt — câți o fac? — demonstrează tocmai necesitatea imperioasă a acestui factor decisiv pentru configurația intelectuală și morală a viitorului păstor de suflete. «Preoția — zice el — a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare, cu cuvântul și cu fapta».

Teologia este culme — și anume, unica — de pe care vezi văile vieții în toată sărăcia lor spirituală. Preoția săvârșește miracolul înălțării acestor realități deficitare pe culmile însorite ale sfințeniei creștine. Teologia te deprinde întru cunoașterea lui Dumnezeu și a bucuriilor suprafirești. Preoția ți le oferă pe amândouă. Teologia este «*cuvânt despre...*» Preoția este «*gustare din...*» Teologia este «*știu*». Preoția este *împlinirea desăvârșită* a acestuia. Teologia este *cale* spre Dumnezeu. Preoția este *împreunare cu Dumnezeu*. Teologia este un deget întins spre eternitatea vieții harice. Preoția te face părtaș de această viață. Prin teologie ai cunoscut-o; prin preoție ai dobândit-o. Dumnezeu te asociază la opera Sa de mântuire, pe

tine, preote. El face să izvorască harul. Tu eşti cel ce-l distribue.

Teologia şi Preoţia merg mână 'n mână. Dacă se despart, calea spre cer e părăsită la jumătatea ei. De aceea, Academiile noastre de Teologie şi au făcut o datorie de conştiinţă creştină din a se strădui să le îmbine armonic totdeauna şi în ori cine a avut norocul să le treacă pragul şi să fie vrednic să rămână între zidurile lor patru ani de zile. De aceea aceste vechi instituţii ortodoxe s'au găsit totdeauna în divergenţă făţişe de opinii cu cei ce limitau învăţământul teologic la buchea cărţii, fără să cuteze a sparge cojile unor prejudecăţi dăunătoare ca să răsbească în miezul sufletelor, încălzindu-le şi hotărîndu-le să fie realmente aşa cum Hristos le vrea.

Dar la aceste consideraţiuni sumare, purcese din concepţia sublimă despre preoţia creştină care trebue să-i însufleţească pe toţi făuritorii ei vremelnici — vecinicul ei institutor fiind Dumnezeu — în cazul nostru se mai adaugă altele, isvorâte din situaţia specială de care se bucură Academia noastră teologică «Andreiană».

Nu facem comparaţii, ca să nu jicnim pe nimeni. Ne plecăm respectuoşi în faţa strădaniilor tuturor instituţiilor similare, dar râvnim să fim — aşa dar nu numai să ne pretindem — de-o asprime călugărească în îndeplinirea îndatoririlor noastre, şi deci şi'n aşteptările cu cari le însoţim. Cele două decenii de veghe activă cu care a însoţit-o I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, au dotat Academia teologică «Andreiană» cu *toate* însuşirile menite să facă din ea nu numai o vrednică purtătoare a numelui uriaşului care odihneşte cu trupul în mausoleul dela Răşinari, ci şi o împlinitoare exactă şi însufleţită a programului de făurire a preotului creştin pe care-l vrea Hristos şi suferinţele necontenite ale sufletului obştesc. Un corp profesoral omogen, capabil, instruit şi zelos — crescut cu multă trudă şi cu tot atâtea jertfe — se sfarmă fără preget pentru îndeplinirea apostoliei sale. Pildă 'n toate — inclusiv capitolul caldelor legături colegiale — el are autoritatea morală de-a pretinde studenţilor să se conformeze stilului lor de viaţă, ale cărui determinante esenţiale sunt Evanghelia lui Hristos şi evanghelia Neamului nostru românesc. Orice abateri dela linia severă a acestei conduite, atrag după sine excluderea automată din sânul acestei fraţii hristofore.

Am fost adeseori puţini — şi în vreme ce lumea ne făcea imputări idn această pricină, noi ne lăudam că am ajuns la ţintă teferi, atâţia câţi am ajuns. Preferăm rărirea rândurilor înainte de împlinirea anilor regulamentari de studii, decât să trimitem în mijlocul turmei păstori neîmpliniţi. Respectăm pe cei ce cad pe drumul nostru spre cer făcându-i să înţeleagă că trebue s'apuce în altă parte, dar pe cei ce ne însoţesc ca să cadă după ce au scăpat la larg, cu anevoie i-am putea ierta. Şcoala noastră refuză sumbra glorie de-a odrăslì cine ştie ce Stalin sau alt împilator feroce al omenirii. Ea vrea *să deslege* — şi nu să ferece 'n obezi. Şi pentru îndulcirea vieţii omeneşti, apostolii pe cari îi va pune ea în slujba acestui ideal nici odată nu vor fi prea mulţi.

P. C. Protopopi şi Preoţi — către cari se îndreaptă în fiecare an autoritatea bisericească, cu rugămintea de-ai îndruma pe tinerii buni şi merituoşi spre studiul Teologiei — şi-ar agonisì răsplată'n cer dacă ar da urmare acestei înalte poftiri aşa cum se cuvine. Nu ne trebue *număr*, ci *suflet* aplecat spre Dumnezeu. Mai mult decât schilava şcoală secundară a vremii noastre, ei pot dibuì — în parohia lor, în alergăturile lor pastorale, în străină şi la vorbă 'n drum — unde se ascund astfel de suflete.

Să ni le dea fără preget, curate, cum le-a lăsat Dumnezeu. Şi noi, ne legăm în faţa Celui atoateştiutor să le hărăzim mândria — când lumea va afla de bine să constate că stă în faţa unor preoţi la care totul predică — de-a putea spune doar atât:

— *Civis Academiae Andraeanae sum!*

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Alţii despre noi

Ziarul *Universul*, în nr. 197 din 24 l. c., a publicat următorul articol, pe care-l reproducem fără comentarii:

„Cel mai biruitor aspect sibian este fără îndoială cel religios. Doar aici tronează falnic marea catedrală a ortodoxiei ardelene cu o „sofianică" cupolă, cinstită cu mare slavă. Aici este reşedinţa ortodoxismului naţional, înălţat magnific pe treptele spiritualităţii, de către marele cărturar mitropolitul Nicolae Bălan, care radiază în unde cuceritoare puterea de renaştere a credinţei străbune şi a marilor aspiraţii naţionale. Inconjurat de sfetnici ascultători şi harnici, pe care şi i-a crescut el pe la diferitele aşezăminte universitare din ţară şi străinătate, stăpâneşte în mod binefăcător întreaga noastră viaţă religioasă, creând elanuri nestăpânite întru rodnicia sentimentului ortodox şi naţional.

„Revista Teologică" este instrumentul de îndrumare şi propagare a ideilor aureolate de credinţa strămoşească şi tot prin ea se face întărirea aşezămintelor culturale-naţionale. Harnicii lui colaboratori, sub puterea sugestiunilor arhiereşti, ştiu să desprindă din studii neobosite, săvârşite cu râvnă în biblioteca lor, lumina cea sănătoasă, cu care să împărtăşească sufletul neamului. „Telegraful Român" întemeiat de marele arhiereu Şaguna este arma de apărare a ortodoxiei noastre împotriva rătăcirilor ispititoare şi împotriva atacurilor provenite din strana stângă.

„Lumina Satelor" este gazeta religioasă închinată hranei sufleteşti a enoriaşilor din cuprinsul hotarelor stăbune, aşezaţi prin văi de munte, pe coaste şi creste de dealuri şi în şesurile largi şi primitoare ale apelor româneşti. Prin acest organ cu funcţiuni atât de binefăcătoare se pipăe cu meşteşug doftoricesc toate ranele sufleteşti ale neamului şi se hrănesc nădăjduirile de biruinţă în veac. Lozinca care străluceşte pe steagul acestei aşezări este: „In tine e mântuirea ta Sioane".

Şi toţi cei ce se înşirue sub acest steag de biruinţe sufleteşti sunt convinşi de adevărul că încrederea conştientă în sine, e scăparea noastră morală şi naţională.

Academia teologică, condusă cu înţelepciune biblică şi cu dinamism „saulian" de către părintele Stăniloae, pregăteşte cu grije, dragoste şi temere duhovnicească pe sacerdoţii de mâne, cari vor săvârşi la altarul Domnului Taina cea cutremurătoare a împărtăşaniei.

Da, afirmăm cu toată hotărârea, că inima vieţii noastre ortodoxe pulsează în Sibiu, că aici se lămuresc probleme, se plămădesc şi se limpezesc curente şi că pulsaţiile acestei inimi sănătoase se resimt binefăcătoare în toată ţesătura vieţii noastre de neam românesc".

Z. Sandu

*

Ocupându-se de strălucita carte «*Existenţă şi adevăr la Sören Kierkegaard*» a dlui Prof. Dr. Grigore Popa, „unul dintre cei mai culţi şi mai inimoşi intelectuali şi poeţi ai Ardealului" — cum îi spune dsa — dl *Petru Comarnescu* sfârşeşte recenzia publicată în «*Revista Fundaţiilor Regale*» (VIII, 1941 nr. 6 p. 716) cu aceste consideraţii:

„Publicată într'o colecţie iniţiată cu mari scopuri, în acea „Serie Teologică", ce ar trebui cunoscută de orice conştiinţă morală dela noi, *cartea aceasta are darul de a pasiona, de a inspira, de a călăuzì. Iar în imensa bibliografie mondială asupra lui Kierkegaard ea va ocupa un loc de cinste, tocmai pentrucă este scrisă cu cinstea minţii şi cu evlavia inimii*».

Drumul apostolesc al Prea Sfinţitului Episcop Nicolae Colan în ţinutul grăniceresc

— Sfinţirea bisericii ortodoxe din Bistriţa. — Predica Prea Sfinţitului Episcop NICOLAE al Vadului, Feleacului şi Clujului —

Credincioşii noştri din Bistriţa, au purces încă din anul 1926 la ridicarea unui măreţ lăcaş de închinăciune, care a fost isprăvit şi predat provizoriu misiunii sale în 1937.

La praznicul de pomenire al sf. Apostoli Petru şi Pavel — când se împlineau 5 ani dela rânduirea Sa în scaunul vlădicesc al Vadului, Feleacului şi Clujului — P. Sf. Episcop **Nicolae Colan** şi-a îndrumat paşii către acest Sion al Românilor din părţile grănicereşti, pentru a-l târnosì după vechea datină.

Inaltul Ierarh — care era însoţit de Consilierii eparhiali Dr. Vasile Sava şi Laurenţiu Curea — a fost primit în faţa bisericii celei noui de Păr. Prot. Victor Mureşanu şi de-o mare mulţime de credincioşi, cu cuvinte de bineventare şi flori. Credincioşii bisericii române-unite, în frunte cu Arhidiaconul Ioan Petringel, preoţii din loc şi drapelele Reuniunii Mariane şi a Reuniunii meseriaşilor, au ţinut să se asocieze la bucuria cu care Românii ortodocşi îşi întâmpinau Arhipăstorul. In fruntea numărosului grup al intelectualilor, se afla dl Prof. univ. Dr. Emil Haţieganu.

Inconjurat de Consilierii eparhiali Vasile Sava şi Laurenţiu Curea, protopopii Victor Mureşanu şi Maloş-Reghin, preoţii Olteanu-Jabeniţa, Vasile Naşcu, Ioan Suciu, Ioan Pop, Iuliu Bălan, Zaharie Feier, Teodor Ciuruş, Valeriu Cândea, Ioan Spânu, Nicolae Măierean, Mihai Georgiu, Ioan Oniga, Ioan Buzdug, Vasile Puica, Vasile Luncan, Ioan Hăngan, Simion Purcileanu, Nicolae Cristea, Dr. Victor Deac şi protodiaconul Vasile Bogdan, P. Sf. Sa a săvârşit sfânta slujbă a sfinţirii bisericii şi apoi Liturghia arhierească. Răspunsurile au fost date de corul credincioşilor din Borgo-Mijloceni, sub conducerea preotului Aug. Popa şi de corul ortodox din Bistriţa, dirijat de maestrul Otto Wensky.

P. Sf. Episcop **Nicolae Colan** a rostit apoi următoarea predică festivă:

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Indoit praznic ne 'nseninează sufletele. Căci creştinătatea răsăriteană pomeneşte astăzi, cu cinstirea cuvenită, pe Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel, care s'au săvârşit din viaţă mucenicește — pentru Hristos şi pentru izbăvitoarea Lui lege.

Amândoi au fost stâlpi puternici ai Bisericii zidite pe «Peatra din capul unghiului» care este Hristos. De aceea, Biserica luptătoare îi învredniceşte de aceeaş laudă şi-i pomeneşte cu simţământul aceleiaşi evlavii sfinte.

Cu toate că n'au fost purtătorii aceloraşi daruri, In rânduiala timpului Petru a fost cel dintâi chemat la apostolie, iar Pavel cel din urmă. Petru se trăgea din viaţă modestă, îndelednicindu-se cu pescăritul, iar Pavel avea obârşie boerească de fariseu, ajungând — după îndelungată trudă cărturărească — «tare'n Scripturi». Petru era un suflet simplu, cinstitor al Legii şi al părinteştilor datini; predica lui alcătuia nemeşteşugita mărturisire a lui Hristos şi săvârşirea de minuni în numele Izbăvitorului; iar Pavel se gâlcevea şi cu filosofii vremii, vestind cu nesămuită putere şi iscusinţă pe Hristos cel răstignit şi înviat — chezăşia învierii tuturor celor ce cred în El. Petru a propovăduit în mijlocul neamului său — fără să uite pe fii altor naţii, — iar Pavel a chemat la mântuire «neamurile» păgâne fără să-şi uite de propriii săi fraţi de sânge. Drumul vieţii sfântului Petru are multe cotituri şi valuri; încins în flacăra iubirii de Hristos, Petru se însufleţeşte şi e muncit de îndoeli, face mărturisiri de înfocată credinţă, dela care cade prin tăgăduitoare mărturisiri — şi iar se ridică la eroica dragoste de Hristos, căindu-se cu lacrimi amare de clipele slăbiciunii sale. In viaţa sfântului Pavel nu există nici o cotitură izvorîtă din slăbiciune, nici o crăpătură ce-ar purta urmele unor îndoeli. Ea a fost dreaptă, eroic de dreaptă până la capătul ei.

Amândoi s'au împreunat însă în calda iubire de Hristos şi'n slujirea naţiei din care s'au ridicat, amândoi încununându-se în aceeaş zi — 29 Iunie anul 67 — cu laurii neveştejiţi ai morţii mucenicești. Fiind deopotrivă de mari — Biserica îi pomeneşte cu aceeaş cinstire, ca pe nişte bravi ostaşi ai lui Hristos şi ca pe nişte neînvechite pilde de sfinţenie luptătoare.

Din corturile luminoase ale cereştii măriri de care s'au învrednicit, ei ne povăţuesc şi ne ajută, ca şi noi să luptăm „lupta cea bună" — păzind credinţa întru care ne-am botezat şi'n care au trăit cu cinste şi strămoşii noştri.

*

Dar şi un alt praznic ne-a adunat astăzi la rugăciune: este sfinţirea prin arhiereu a măreţei biserici, pe care vrednicii bistriţeni de lege ortodoxă şi-au durat-o, cu multă osteneală şi jertfă, ca să le fie cetate nebiruită sufletului lor şi vatră de lumină, de căldură, de mângâiere şi de 'ntărire pentru toţi câţi se vor apropia cu evlavie de altarul ei sfânt.

Bucuria praznicului învălue însă pe toţi Românii Ardealului de sus, de-aci mulţimea oaspeţilor cari au venit din toate părţile. Prezenţa lor la acest praznic este un îmbucurător şi măreţ simbol al frăţiei care ne uneşte indisolubil.

Sunt de faţă şi reprezentanţii confesiunilor surori întru lẽgea lui Hristos — şi ai autorităţilor civile şi militare. In cinstirea de care ne-au învrednicit cu acest prilej, eu văd semnul senin al solidarităţii creştine, care se cuvine să ne închege într'un singur front de luptă împotriva hulitorilor lui Dumnezeu. E încă o dovadă, că Biserica lui Hristos împreunează şi acolo unde alte puteri despart, că ea zideşte şi atunci când alte puteri surpă.

Tutora le mulţumesc din suflet pentru creştineasca lor ţinută faţă de noi — şi rog pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze cu roduri bogate rugăciunile noastre de astăzi — înălţate şi pentru bunăliniştea văzduhurilor, pentru îmbelşugarea roadelor pământului şi pentru vremi cu pace."

La ora 13·30 s'a dat o masă frăţească în cinstea P. Sf. Episcop **Nicolae Colan,** în saloanele „Gewerbeverein"-ului, la care au luat parte, pe lângă preoţii amintiţi, următorii fruntaşi ai Românilor şi ai autorităţilor: Prof. univ. Dr. E. Haţieganu, Protos. Ioan Dinu (Oradea), dr. Szmolenszky László subprefect, dr. Kaules Norbert primar, Rev. Molitoris protopop luteran, dr. Lestyán Sándor protopop romano-catolic, Pop Simion vicar greco-catolic, Sigmond János protopop reformat, dr. Harasztosy Ernő şeful poliţiei, dr. Probald Ferenz vice-primar, dr. Ioan Lazar secretar general al prefecturii, Bodner Gáspár Kálmán dir. Băncii naţionale ungare, dr. Virágh Károly preşedintele sedriei orfanale, dr. Vasile Buta fost prefect, dr. Victor Şioldea preşedintele Regnei, dr. Leon Scridon fost prefect, dr. Aurel Scridon medic, fost prefect, dr. Titus Crişan consilier la sedria orfanală, dr. Gheorghe Linul avocat, Macedon Linul prof. pens., Sirlincan Matei dir. gen. al Regnei, păr. Ioan Costan directorul federalei cooperatiste „Andrei Mureşanu", dr. Tudor Dan avocat, Madjaru Alexandru dir. de bancă. Valeriu Vartic pensionar, Ioan Popovici pensionar, protopop Spânu, dr. Victor Deac preot, dr. Timbusiu Dănilă avocat, Ioan Pop pensionar, Petre Rogneanu fost revizor şcolar, dr. Leon Mihaiese fost subprefect, Dr. Aurel Socol, Gh. V. Giurgiu şi T. Bindea ziarişti, ş. a.

P. Sf. Sa a rostit cu acest prilej o scurtă cuvântare. După câteva ore, P. Sf. Sa s'a îndreptat spre Cluj.

Seara, a avut loc o frumoasă petrecere de vară în localul Reuniunii meseriaşilor bistriţeni, cu muzică românească. (+)

Basarabia și Bucovina au fost eliberate

— Proclamația dlui General ION ANTONESCU, Conducătorul Statului —

BASARABENI,
BUCOVINENI,

Cu vrerea Domnului, prin sângele Eroilor noștri și al bravilor aliați germani, am izgonit de pe pământul strămoșesc pe dușmanii Neamului, redându-vă libertatea și credința, onoarea și drepturile.

Am prăvălit stăpânirea întunericului care a pustiit bisericile, casele și avutul vostru.

Am spulberat cu vitejia ostașilor cotropirea sălbatecă a celor ce v'au ținut în robie și au răspândit, pe pământul nostru, moartea și focul.

Ne întoarcem răzbunători în glia moldovenească a lui Ștefan cel Mare, reașezând deapururi temeliile Neamului românesc.

BASARABENI și
BUCOVINENI,

Anul sbuciumat de umilire și nedreptate, de cotropire și vrajbă a luat sfârșit.

Ați simțit prin propria voastră suferință, prin sărăcia și umilirea în care ați trăit, ce înseamnă comunismul.

Ați putut judeca singuri că viața fără libertate și proprietate, fără dreptate și familie, fără biserică și lumină, este mai cumplită decât moartea.

Eroii și bravii armatei noastre v'au eliberat!

Cinstiți-le jertfa și lupta prin fapta voastră!

Din încercarea și jertfa noastră, să luăm învățătură.

Un Neam trăește și se înalță prin fapta de credință și luptă, prin munca și sbuciumul fiecăruia din fiii lui.

Din cenușa robiei și din rănile încercării, să ridicăm azi noui temeiuri de viață.

Trecutul s'a stins, să întemeiem viitorul.

Trebue să ștergem toate urmele prădătorilor și să distrugem toate uneltele lor.

Voi conduce Eu însumi organizarea Basarabiei și Bucovinei și voi reface toate așezările.

In popasul acestui an de prăbușire, Țara noastră, vechea noastră Patrie, s'a schimbat.

O Domnie nouă și curată, o nouă ordine întemeiată pe cinste și muncă, pe dreptate și adevăr, stă azi chezășie a viitorului.

Vom duce lupta și înoirea mai departe, prăvălind în țândări tot ce a împiedecat Neamul nostru să se înalțe.

Românii vor fi cu adevărat stăpâni în Țara lor, iar țăranii vor simți cu adevărat bucuria muncii și rodul pământului lor.

Voi veghea până la moarte ca drepturile voastre să fie simțite, ca viața nouă ce întemeiem să șteargă toate amintirile păcatelor noastre din trecut.

Prindeți-vă dar, cu încredere, în roiul de muncă pe care îl începem astăzi.

BASARABENI și
BUCOVINENI,

Prin disciplină, prin ordine, prin muncă, pășiți în marșul învierii naționale.

Sub scutul armatei desrobitoare, porniți la faptă nouă.

Am plătit scump blestemul greșelilor trecute.

Să răzbunăm, prin vrednicia noastră de azi, uitarea de ieri.

Meritați-vă morții, meritați-vă Patria!

Trăiască România!

Trăiască Regele nostru Mihai I!

Trăiască aliații noștri și marele Conducător al Germaniei Adolf Hitler!

General ION ANTONESCU

Episcop pe front. P. S. S. episcopul *Partenie Ciopron* al armatei se găsește, din primele zile ale mobilizării, pe front în mijlocul vitejilor noștri ostași. Însoțit de părintele colonel *Ion Dăncilă*, P. S. Sa episcopul împarte, în spitale și pe front, cărți de rugăciuni, icoane și cruciulițe, îmbărbătând, prin cuvinte duhovnicești, pe ostași spre biruința crucii împotriva profanatorilor celor sfinte.

Nr. 11.242 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în Școala de cântăreți bisericești „D. Cunțan" din Sibiu

Școala ortodoxă română de cântăreți bisericești «*Dimitrie Cunțan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreți pricepuți, conducători de coruri sătești și credincioși luminați.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei școli primesc o educație religioasă-morală cât mai îngrijită cu putință și au prilej să se inițieze și în câte o deprindere practică folositoare pentru toatăviața lor. Programul școalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură rațională, etc.

Cu începerea noului an școlar, școala de cântăreți bisericești din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleși fii ai dreptcredinciosului nostru popor și cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-și creeze o carieră liniștită, o viață frumoasă și pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiți în această școală pentru anul școlar 1941/42, își vor înainta, până la 1 Septemvrie 1941, cererile lor pe adresa: «*Direcțiunii Școalei de cântăreți bisericești »D. Cunțan« în Sibiu*», însoțindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naștere,
3. Certificat școlar (cel puțin despre patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase și că nu are defecte corporale.

In această școală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, dela vârsta de 15 ani împliniți. In ziua de *30 Septemvrie* se va ține examenul de admitere, care va consta din probe orale asupra materiei din școala primară și supraprimară. Cursurile vor începe regulat în ziua de *1 Octomvrie 1941*.

Elevii primiți vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ștergare cel puțin, etc.), cuțit, furculiță, lingură și o ceașcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea școalei. Fiecare elev va aduce cu sine și o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-și cruța încălțămintea

Toți elevii sunt interni. Taxa de întreținere este de Lei 14.000 pentru întreg anul școlar și se va achita în trei rate și anume: Lei 5000 la înscriere, Lei 5000 întoarcere din vacanța Crăciunului și Lei 4000 la Paști.

Având în vedere împrejurările vieții de azi, Direcțiunea școlii își rezervă dreptul de a mări sau micșora această taxă, după cum vor fi prețurile pleții.

Cursurile durează *doi* ani de teorie și *un* an de practică.

După absolvirea școalei se eliberează Diploma de cântăreț bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreții bisericești vor fi retribuiți din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 și astăzi sunt retribuiți lunar cei mai mulți dintre absolvenții școalei. Pe lângă aceasta, cântăreții vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obținută din reforma agrară.

Onorata Preoțime e poftită a citi această Notificare credincioșilor noștri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive și a îndemna părinții cu fii buni să și-i trimită la școala de cântăreți bisericești.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre știre și strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenți ai Școalei de cântăreți din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreții cu diplomă dela Școala de cântăreți din Sibiu să fie angajați pe lângă cei bătrâni *calificați* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligația să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreții cu diplomă dela Școala de cântăreți angajați în parohii cu cântăreți *necalificați* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune și din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreți bisericești devenite vacante nu se vor mai putea întregi decât cu absolvenți ai Școalei de cântăreți.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreți bisericești, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreținere la școală.

In sfârșit, apelăm la iubita noastră preoțime și la bunul nostru popor ca să cugete adânc și să înțeleagă rostul cel mare al școalelor bisericești de toate gradele și categoriile, în aceste vremuri de lupte vii pentru Neam și pentru Lege. Biserica are lipsă de fii treji și luminați, cari pot fi atât de minunat pregătiți pentru lupta cea mare și în Școala noastră de cântăreți bisericești dela Sibiu.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 15 Iulie 1941.

Consiliul arhiepiscopesc

---

* FOIȘOARA *

O lacrimă pe un mormânt

Peste mormântul proaspăt acoperit cu bulgări de pământ și împietrită suferință, peste coroane de flori și duioase aduceri aminte, vin să picur o lacrimă târzielnică dar fierbinte și sinceră, pentru cântecul care a părăsit vibrând alcătuirea de lut a vremelniciei ca să se înveșnicească dincolo, pentru acela care a fost profesorul Petru Gherman. Da, profesorul Gherman, pentru mine, înainte de a fi fost un om, a fost un cântec fermecat, în care se logodea apusul nesfârșit al spațiului ceresc cu poenile și piscurile încântătoare ale pământului. Ca pe o scară de luceferi și crini ni se ridicau ochii, inima, ființa întreagă, când cânta el sub cupola atât de solemnei noastre catedrale, la concerte și pretutindeni unde era prezent. Răspândea pretutindeni bucurie sau durere, sentimente profund umane sau încantație angelică acest misterios diacon, încât nu-mi vine să cred că a murit. Nu, e imposibil să fi murit. Il văd viu, luminos, transfigurat de viziuni taborice. Și cântă, lin și clar. „Cu trupul... cu trupul lui Hristos vă cuminecați și din isvorul cel fără de moarte gustați..." Cântecul se înalță sus, în spirală, ca o săgeată ce străpunge vămile văzduhului și odată cu el se ridică și trupul. Și cântă, tot cântă mereu. Noi nu-l mai vedem, dar el cântă și urcă neîncetat și ne cântă o veșnicie întreagă, căci dincolo îl așteaptă cu brațele deschise îngerii care cântă în corul Liturghiei cerești.

Moartea profesorului Gherman e o moarte covârșitoare. Sufletul se întreabă plin de nedumeriri: pentru ce nu mai există? Și îți apare parcă mai adâncă și mai sguduitoare misterioasa desfășurare a planurilor lui Dumnezeu. Este neînțeleasă dispariția atât de rapidă a unui om în plin progres creator. Ecoul vocii lui va răsuna veșnic în cutia de rezonanțe a sufletului, dar pe el nu-l vom afla nicăiri. Deși a murit, simțim totuși că trăește, undeva în noi. Dar nu știu unde. El cântă pururea în amintirea noastră. Intr'adevăr, este plină de oarecare fior aceasta misterioasă omniprezență a morților care nu pot fi uitați. Și profesorul Petru Gherman este printre aceștia: un mort care nu va muri niciodată în sufletele celor ce l-au auzit și l-au iubit.

Moartea lui este ceva teribil, când te gândești că el era și prin înfățișare și prin elan o adevărată negație a morții. Totul era viu în el: pasul, lumina ochilor și cântecul. Părea că era zidit să fie mereu tânăr, să nu îmbătrânească niciodată. Nu mi-l puteam închipui pe profesorul Gherman cu pas șovăitor, cu ochii stinși și cu vocea ruginită de vârstă. Parcă stăruia în această enigmatică iluzie prevestirea tinereții fără bătrânețe pe care i-o va dărui moartea. Și într'adevăr, imaginea eternă a lui Petru Gherman e imaginea unui tânăr: cu pasul sprinten, cu ochii strălucitori, cu vocea superbă, ca un dangăt de clopotniță domnească.

Moartea lui atât de neprevăzută, ori cât de neînțeleasă ar părea, ascunde totuși o înaltă semnificație transcendentală: Atât de mult l-a iubit veșnicia, încât, temându-se să nu-i răpească altcineva tinerețele și cântecul, i le-a răpit ea, ca să se desmierde dincolo cu ele.

De acum încolo nu ne vom mai întâlni cu el. Nici cântecul înaripat nu va mai sbura de pe buzele lui. Ireparabilă pierdere. S'a dus pentru totdeauna un artist, dar și un suflet de om bun. Par'că văd multe inimi adunate la crucea popasului său de pe urmă. Și un gând de mamă stă demult îngenunchiat la mormânt. Soția plânge, și aud și viorile și pianul și orchestra și corul plângând. Și preoții plâng și cădesc. Aleluia! Aleluia!

Eu sunt cel de pe urmă venit. In jurul lui străjuesc doar câteva umbre. Peste mormântul proaspăt acoperit cu bulgări de pământ și împietrită suferință, peste coroane de flori și duioase aduceri aminte, vin să a duco lacrimă târzielnică, dar fierbinte și sinceră, pentru cântecul care a părăsit alcătuirea de lut a vremelniciei ca să se înveșnicească dincolo: pentru acela care a fost profesorul Petru Gherman.

Preot **Ioan Opriș**

Nr. 417—1941 (48) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Bulzeștii de jos** cu filiile: **Străuți** și **Ticieri** din protopopiatul Zazand, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție a lui în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casa parohială cu dependințe.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoțite cu documentele necesare și de încuviințarea de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în Brad, în termin.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Brad, la Iulie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

I. P. S. Mitropolit Nicolae cercetează răniții germani de pe frontul român

Miercuri 23 l. c., d. m., I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a cercetat pentru a doua oară răniții germani de pe frontul din Basarabia, îngrijiți într'unul din lazaretele din orașul nostru.

Inaltul Ierarh, care era însoțit de Păr. secretar arhiepiscopesc Diacon Al. Popa, a fost întâmpinat de dnii Dr. Hennig, șeful spitalelor militare germane din Sibiu, și Dr. Kaufmann, medicul lazaretului.

I. P. S. Sa a stat de vorbă cu fiecare din cei aproape 200 de ostași răniți, le-a adresat cuvinte de îmbărbătare și binecuvântări și le-a împărțit felurite daruri. (+)

Basarabia a fost desrobită în întregime. Vestea cea bună am aflat-o prin posturile noastre de Radio — la închiderea ediției.

Vom reveni!

Rugăciune de mulțumită pentru eliberarea Basarabiei

Duminecă 20 l. c., la praznicul sf. Prooroc Ilie, după sfânta Liturghie, a fost săvârșită o Doxologie în Catedrala noastră mitropolitană. Un măreț sobor de preoți și diaconi, în frunte cu Prea Sfințitul Episcop *Veniamin* al Caransebeșului, a înălțat rugăciuni fierbinți Părintelui ceresc, aducându-i prinos de mulțumită pentru eliberarea Basarabiei de teroarea roșie și cerând lungime de zile pentru Suveran și pentru Generalul-Conducător.

Au participat la sf. slujbă autoritățile bisericești, militare și civile, în frunte cu P. Sf. Episcop *Vasile* al Maramureșului, Generalul-Comandant Dobre Paraschiv, Prefectul Colonel Darie Rădulescu, Rectorul Universității Prof. Iuliu Hațieganu și Primarul-ajutor Dr. S. Mitea.

O companie cu drapel și muzică, a dat onorurile.

Orașul a fost frumos pavoazat cu drapele român, german și italian, iar numeroase echipe au făcut chetă pentru „darul soldatului". (+)

*

Sâmbătă, în 19 l. c., s'a făcut în catedrala mitropolitană evlavioasa pomenire a marilor Suverani, Regele Ferdinand I și Regina Maria. Parastasul a fost slujit de un sobor de preoți în asistența autorităților civile și militare.

Mersul războiului împotriva bolșevicilor

Pe frontul de Sud, operațiunile pentru degajarea definitivă a Basarabiei continuă cu succes. Așteptăm de pe-o zi pe alta comunicatul Marelui Cartier al Generalului Antonescu, care va anunța desrobirea întregului pământ românesc dintre Prut și Nistru.

Pe frontul din centru, înaintarea germană continuă, conform planului, către Moscova. Capitala Rusiei sovietice a fost violent bombardată, în mai multe rânduri, de aviația germană, ca represalii pentru bombardarea capitalelor română și finlandeză, București și Helsinki. Căile ei de comunicații cu restul țării, au fost făcute inutilizabile. Kremlinul și stabilimentele industriale moscovite, sunt în ruină. Guvernul sovietic s'ar fi refugiat la Kazan. Circulă svonul că Stalin — nemulțumit de comandanții roșii — ar fi ordonat executarea mareșalului Voroșilov. Ceilalți doi comandanți de mari unități, mareșalii Budieny și Timocenko, nu sunt nici ei mai norocoși în lupte.

Pe frondul de Nord, o armată bolșevică de peste un milion de oameni a fost încercuită în Estonia, iar vitezele trupe finlandeze înaintează la Est de lacul Ladoga.

INFORMAȚIUNI

P. S. arhiereu *Efrem Enăcescu* **este delegat de Sf. Sinod să gireze mitropolia Basarabiei, ear P. S. arhiereu** *Emilian Antal* **e delegat să gireze sfânta episcopie a Argeșului, rămasă vacantă prin trecerea Prea Sfințitului Dionisie la Ismail.**

Academie teologică la Timișoara. Metropola Banatului, care a primit așezarea temporară a Academiei teologice din Oradea, va avea, cu începere dela 1 Sept. 1941, școala sa teologică în mod permanent. Astfel episcopia Timișorii, prin profesorii și studenții Academiei sale teologice, va putea primi și da îndemnuri nouă de cultură creștină și progres.

Fenomen ceresc. Intr'una din zilele trecute, ale lunii Iulie, locuitorii din Râmnicul Sărat au observat pe cer, la ora 9 și jum. seara, o *cruce* albă de o simetrie desăvârșită. Fenomenul a fost observat de multă lume, care a văzut în el un semn ceresc acum când se poartă războiul Crucii împotriva bolșevicilor.

Ruși împotriva bolșevicilor. Generalul rus Dratcenko din Zagreb a convocat emigranții ruși din Croația, în scop de a se înrola în legiunea rusă, care va participa la războiul antibolșevic. Generalul vrea să se țină vie ideea creării unui stat, în care să domnească *poporul* rus, și nu plutocrația, nici tiranii și nici jidovii.

Biserici și sinagoge. Marele oraș american, Now-York, are conform statisticei sale oficiale, 628 biserici creștine, și *una mie* de sinagoge. Se explică astfel de ce, în orașul jidovit, se face propagandă pentru intrarea Americei în război: o fac jidanii.

Excluși. Autoritățile oficiale dela *Cluj*, cum se anunță din Budapesta, au oprit pe toți negustorii jiodvi să mai vândă, în piața Clujului, alimente și orce alte articole necesare locuitorilor. Prin ordonanță ministerială negustorii jidovi sânt excluși și din alte orașe.

Numărul jidovilor, în Rusia sovietică, a sporit enorm prin jidovii refugiați din alte țări. După o statistică autentică, în Rusia sovietelor trăesc peste *9 milioane* de jidovi; Moscova are mai mulți jidovi decât toată Palestina cu Arabia cu tot; un jidov la 6 ruși. Poporul „ales" stăpânește în realitate Uniunea sovietică. Presa ei este complet iudaică.

Jocurile dela Oberammergau. S'a răspândit svonul în străinătate, că Germania național-socialistă ar fi oprit jocurile religioase tradiționale dela Oberammergau, cunoscute în lumea întreagă. Mai mulți ziariști străini au vizitat recent acest orășel, al cărui primar a rostit vizitatorilor un discurs, făcându-le cunoscut că jocurile tradiționale se vor ținea, ca de obicei, în anul 1944, în deplină libertate. Cum se știe, în anul menționat expiră perioada de 10 ani, în decursul căreia se organisează jocurile de 3 secole: în 1634 s'au ținut, pe baza unui jurământ, pentru primadată aceste manifestații religioase. Jurământul a fost depus de locuitorii din Oberammergau cu prilejul când a încetat epidemia de ciumă, și de atunci se organisează, tot la 10 ani, mari serbări religioase, cercetate de credincioși din toate țările.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 27 Iulie 1941, va predica părintele protopop *Gheorghe Maior*.

CARȚI ȘI REVISTE

Românii dela Miazănoapte, conferință la Radio-București, de Prof. *I. Lupaș*, membru al Academiei Române, Sibiu, 1941. Tip. „Dacia Traiană". Pg. 10. — Broșura istoricului nostru este o scurtă și luminoasă expunere a menirii *Transilvaniei* în organismul statului român. Dacia superioară, sau Transilvania, constată autorul, a rămas, în straturile adânci ale locuitorilor săi autohtoni, intim contopită, în aceeaș structură sufletească, în aceeaș credință și limbă, în acelaș fel de viețuire, în acelaș destin istoric cu Țările Române din sudul și din răsăritul Carpaților, ear unitatea aceásta a românilor are și va avea — fără îndoeală, — mai multă valoare și mai mare trăinicie decât vremelnice hotărâri omenești.

Nr. 1350/1941 (53) 1–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Rodbav,** protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială, arătură, fânaț și islaz de $7^1/_2$ jugăre.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de documentele reglementare și de autorizația de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Făgăraș în terminul stabilit.

Concurenții, cu preavizul oficiului protopopesc, se vor prezenta în Dumineci și sărbători spre a se face cunoscuți parohienilor.

Făgăraș, la 21 Iulie 1941.

Pavel Borzea
adm. prot.

Nr. 238—1941. (55) 1—3

Publicare de licitație

Parohia ortodoxă română din orașul Dumbrăveni, județul Târnava mică, dă în întreprindere prin licitație publică partea II-a din lucrările de construcție a bisericii din Dumbrăveni, adecă: Betoane și zidiri în elevație dela soclu în sus, de Lei 1.314.374.

Licitația se va ținea în *10 August 1941* ora 4 p. m., în localul oficiului parohial Strada Cuza Vodă Nr. 11, în prezența Consiliului parohial.

Planul, devizul și caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial. Licitația se va face pe bază de oferte închise însoțite cu o garanție de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenori diplomați și specialiști în lucrări de biserici.

Concurenții nu pot pretinde spese de participare la licitație.

Consiliul parohial își rezervă dreptul a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai mare încredere.

In caz că licitația nu va avea rezultatul dorit, se va ținea din nou la 17 August 1941.

Dumbrăveni, la 21 Iulie 1941.

Ioan Dragolea
protopop, paroh

Nr. 620/1941 (43) 3–3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Rapoltel,** din protopopiatul Geoaglului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă, cu toate dependențele necesare.
3. 5 jugăre sesiune parohială veche — teren arabil și grădină.
4. 3 jugăre sesiune parohială nouă, teren arabil, primit dela reforma agrară, în curs de întabulare.
5. Folosirea celor două cimitire.
6. Câte una ferdelă porumb sfărmat à 30 litri, dela cca 96 familii.
7. Partea de lemne din comună: aproximativ 10 cară anual.
8. Dreptul de pășunat în pășunea comunei, pentru orce număr de vite.
9. Venitele stolare obișnuite în parohie.

Doritorii de-a ocupa acest post își vor trimite cererile însoțite de actele (între care și binecuvântarea de candidare) necesare la oficiul protopopesc al Geoagiului, județul Hunedoara.

Candidații se vor putea prezenta în parohie numai după ce-și vor fi exoperat binecuvâtnarea de candidare și cu prealabila încuviințare a protopopului.

Geoagiu, la 10 Iunie 1941.

Teodor Glodeanu
protopop

Ministerul Instrucției, Educției, Cult. și Artelor
Consiliul par. al bisericii Sf. Nicolae, Brașov

Licitație publică

Se publică spre cunoștință generală că, în ziua de *Joi, 14 August, 1941*, ora 11 a. m., în biroul Consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov, Piața Unirii, se vinde la licitație publică cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—100, întreg materialul lemnos ce va rezulta din exploatarea pădurii din muntele Sf. Ilie, județul Prahova, proprietatea bisericii.

Caietul de sarcini, precum și alte relațiuni, se pot vedea și lua la biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12. (54) 1—3

Nr. 178/941 (45) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a **Boian,** din protopopiatul Târnavei, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială 32 jugăre arător și fânaț.
3. Casă parohială constătătoare din 3 camere, o bucătărie și toate supraedificatele.
4. Lemne de foc din pădurea foștilor iobagi, de 3 zile de lucru circa 3 stânjini, a căror tăiere și adus privește pe preot.
5. Stola obișnuită în parohie, stabilită de consiliul parohial.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei, în Târnăveni, în terminul indicat. Candidații vor anexa la cerere și concesiunea P. V. Consiliului Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuți de către parohieni.

In înțelegere cu consiliul parohial.

Târnăveni, la 1 Iulie 1941.

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 112/1941 (50) 3—3

Publicare de licitație

Parohia ortodoxă română din Sibiu II Inferior, dă în licitație publică în ziua de *29 Iulie 1941*, ora 10, cu oferte închise, în capela din strada Vasile Lupu Nr. 44, manopera edificării bisericii, conform planului și condițiunilor din caetul de sarcini.

Ofertele se vor face pentru lucrările de fundație, zidărie și acoperiș.

Participanții la licitație vor depune, pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea devizului estimativ de 2,500.000 lei în numerar sau efecte publice.

Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenorii diplomați și specialiști în lucrări de biserici.

Planul și caetul de sarcini se pot vedea în fiecare zi la Oficiul parohial din strada Șoimului 3, Sibiu.

In caz că licitația nu va avea rezultatul dorit, se va ținea din nou în ziua de 7 August 1941.

Sibiu, 10 Iulie 1941.

Pr. **Nic. Constantin**
paroh adm.
Mihail Tureanu
epitrop

Nr. 434/1941 (52) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a III-a **Săliște,** parohie de clasa I-a, devenită vacantă prin penzionarea preotului Iacob Steflea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegfaful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Indemnizație de chirie.
4. Relut de lemne; sume cari se vor stabili în bugetul fiecărui an.

Cererile de concurs, cu documentele de studii și de încuviințarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta în termin oficiului protopopesc Săliște, județul Sibiu.

Candidații se vor prezenta, cu prealabila încuviințare a subsemnatului oficiu în parohie, pentru a fi cunoscuți de credincioși.

Săliște, la 15 Iulie 1941.

Oficiul protopopesc al Săliștei în înțelegere cu consiliul parohial.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 3 August 194[illegible] — Nr. 32

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de M[illegible] Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Tradiție de Colegiu teologic

— Gânduri pentru „cei chemați“ să devină cetățeni ai Academiei teologice „Andreiane“ —

Insistența cu care ne așternem la treabă ca să gătim cale netedă *tinerilor buni și merituoși* cari ar putea să devină studenți teologi, nu e nouă și nici inutilă. Nu e nouă, fiindcă Academia teologică «Andreiană» a dat de atâtea ori suficiente dovezi că e gata oricând să jertfească aglomerările *numărului* pentru a și asigura frumusețile *sufletului*. Nu e inutilă, fiindcă pregătirea cu care înțelege ea să înzestreze pe tinerii bacalaureați cari îi solicită ocrotirea, întrece în severitate exigențele oricărui alt sector al carierelor active în marea vieții veacului nostru. Poala ei, cum spuneam, nu servește ca loc de refugiu pentru decepționații unei tinereți ratate, nu acceptă desgustul de viață al unor naufragiați precoci, nu oferă adăpost sufletelor desarticulate din elanurile firești ale vârstei primăvăratice de scâlcierile unei vieți debordante, fără frână și fără țel.

Dar ea îmbie — și se leagă să-l dăruiască fără precupețire — limanul fără seamăn ori încotro ți-ai roti privirea, la adăpostul căruia sunt excluse naufragiile maturității, dacă-i accepți fără rezerve rigorile și-i îmbrățișezi integral țelurile.

Nu-s multe aceste rigori, dar limpezi și infrangibile; iar țelul — e unic. Unic ca «roada Duhului», despre care vorbește neîntrecuta elocvență creștină a Apostolului neamurilor (Gal. 5, 22 urm.) și totuși stufos în manifestările cu cari își legitimează în afară existența reală și înrâurirea binefăcătoare, stufos ca pomelnicul de virtuți cari grăesc despre el: isvor de dragoste, bucurie, pace, îndelungă-răbdare, bunătate, facere de bine, credință, blândețe, cumpătare (cf. loc. cit.).

Academia teologică «Andreiană» țintește să făurească oameni despre cari Dumnezeu și lumea să poată spune doar atât: «Impotriva acestora nu este lege» (Gal. 3, 23) — fiindcă trăiesc cu Duhul și umblă cu Duhul, fiindcă au răstignit lumea și poftele ei ca să fie ai lui Hristos (comp. Gal. 3, 24—25). Vrea să stârnească'n toți oaspeții ei vremelnici neînduplecările deciziunii majore de-a deveni și de-a rămâne pururea tot ceea ce pot fi, ceea ce nu este toată lumea și nici fiecare creștin: *preoți* cruțați de șovăelile prihanei.

In gloriosul ei suiș de trudă duhovnicească, ale cărui începuturi odihnesc pe pragul veacului trecut, această instituție de învățătură și educație ortodoxă românească a făcut tot ce-a putut ca să-și merite faima care-i poleiește ostenelile de-acum și de totdeauna. S'a ferit de primejdia «adaptărilor» grăbite la pretențiile periferice ale duhului vremii și a nizuit totdeauna să cultive esențialul, îmbogățindu-l, desvoltându-l, fortificându-l cu ajutorul metodelor de studiu și veghe duhovnicească, culese din stadiul avansat în care se află astăzi știința teologică și pastorația — aceasta din urmă sub îndoitul ei aspect colectiv și individual.

Agonisita ei de peste un veac, poate fi sporită — dar nicidecum împuținată. Gândurile așternute aici și'n articolul nostru din numărul precedent — ca și cele ce vor mai urma — nizuesc să arate, atâta cât ne iartă puterile, căile pe cari se poate săvârși înmulțirea acestui capital de afirmare a posibilităților ei teologice și duhovnicești.

Cred că nu păcătuim față de ortodoxia acestei înalte școale de Teologie și nu facem salturi primejdioase în ireal când spunem că Academia teologică „Andreiană“ cumulează toate însușirile unei instituții răzimate pe o solidă *tradiție de Colegiu teologic*, care-i creiază obligațiuni speciale pentru străduințele ei prezente și viitoare. Știm că vechimea, vârsta nu constitue totdeauna un argument pentru justețea unei astfel pe revendicări. De aceea, nu mai socotim necesar să ne oprim la acest amănunt. Știm iarăși că toate instituțiile considerate îndeobște ca demne de încrederea părinților cari le încredințează odraslele spre instruire și educare, pot râvni pe drept acest titlu onorabil. Dar Academia teologică «Andreiană» nu-și limitează nevoințele la ceea ce caracterizează îndeobște colegiile: efort colectiv spre țeluri bine determinate, muncă de colaborare armonică menită să se prelungească fără poticneli și fără tranzacții dăunătoare în sânul obștei pe care cel ce se lasă astăzi călăuzit de dascăli, va trebui el însuși s'o îndrume mâine în strictă conformitate cu principiile profesate de Colegiul respectiv. Acest acord în pregătirea omului răspunderilor de mâine, acceptat voluntar, entuziast, fără reticențe, de tânărul silințelor de azi, poate constitui o zestre suficientă pentru Colegiile laice, dar nicidecum pentru cele teologice.

Aici, năzuințele tuturor — profesori și studenți — pleacă dela Hristos și se întorc la El. E o unitate de sforțări care-și controlează autenticitatea în scoarțele Evangheliei mântuirii neamurilor, iar dulceața roadelor — în îmbunătățirea efectivă a tristelor condițiunii de viață personală și în biruirea și curmarea spornică a suferințelor sociale.

Spre deosebire de oricare altă categorie de slujbași ai trebilor obștești — cari încearcă soluții omenești pentru remedierea scăderilor sociale — preotul purcede la treabă cu unealta care n'a dat greș niciodată în cei două mii de ani de istorie creștină: cuvântul Domnului. Lucrul acesta nu trebue să-l uite viitorul student în Teologie, în care școala noastră vede un colaborator cu Absolutul. Desprins din vremelnicia deprinderilor minore, comune, plecat din valea relativităților, el trebue să se constitue — cu trup și suflet — prizonier ascultător al unui stil de viață îngerească. Despre cel care a intrat pe poarta Academiei noastre teologice, el trebue să vorbească la timpul trecut. Prezentul lui? Nimic mai mult decât prag de viață nouă, etapă spre împlinirile viitorului lui, pe care nu-l clădește numai zelul lui și purtarea de grije a profesorului — pe cari le presupunem ireproșabile — ci mai ales Hristos Domnul. El nu-și dedică viața unui ideal oarecare, unui ideal discutabil de împătimiții altui ideal pasager. Idealul lui își are rădăcinile în Dumnezeu și ca atare, zace în afara oricărei corecturi sau adaos omenesc. E incriticabil. E neschimbabil. E perfect, pentru că Dumnezeu l-a făurit.

Lumea poate discuta altceva: conformarea ta cu prescripțiile acestui ideal, comportarea ta față de Evanghelie. Și o face, cu necruțătoare asprime, numai să-i dai un cât de neînsemnat prilej. Cetățenii școalei noastre trebue să înțeleagă și să se cutremure: nici o tranzacție cu duhul lumii acesteia, nici o concesie dela porunca Evangheliei, nici o abdicare dela linia dreaptă a comandamentelor misiunii tale. Căci vremelnicia trebue să se orienteze după soarele veciniciei — și nu invers. Dar în afară de asta: nu poți corecta și nu poți atenua tu, slujitor al lui Dumnezeu, poruncile lui Dumnezeu, fiindcă nici tu și nici semenul tău nu sunteți autorul lor.

Socotim suficiente aceste gânduri fugare pentru evidențierea noutății și severității muncii de colaborare cu Dumnezeu la mântuirea lumii, pentru care se pregătește studentul teolog. Acesta nu-și mai aparține sieși, nu mai dispune de persoana sa de vreme ce și-a închinat-o Domnului. Prin urmare, nu și o mai poate angaja pe povârnișul preocupărilor ateologice, fără primejdia de devenì trădătorul sfintei misiuni create pentru el și pentru mântuirea lumii. El învață din graiul Domnului că nu numai cu pâine va trăì omul, ci și cu *cuvântul lui Dumnezeu* — așa dar cu Teologia — și își dă silința să se conformeze, bine știind că Hristos a preferat grijilor Martei preocupările Mariei.

Pentru început, numai atâta așteptăm dela studenții noștri: *preocupări* compatibile cu înfricoșătoarea și nobila misiune în slujba căreia se rânduesc de bună voie.

Din frământătura aceasta, dospește convingerea fermă care ne încredințează — cum spune un iscusit profesor de Teologie — că «noi suntem toți un *kliros*, un număr de *aleși*, cari avem pe lumea aceasta a veacului privilegiul, cel urât de ea, al datoriilor mai mari decât drepturile. Acestea sunt covârșite de acelea. Noi lucrăm cu un capital sufletesc și urmărim dobândă sufletească; lucrăm cu deficit material, pentru a realiza un excedent moral, a-l realiza pentru noi și pentru alții, câți nu mai au nici timp nici gând să adune sufletului comoara care nu ruginește. Așa este dar menirea noastră și ea nu are sens și preț decât așa» (T. M. Popescu).

Limitele acestor preocupări îmbrățișează întreaga viață omenească, fără a-și trage totuși isvorul din ea. Studiul intens, de adâncire și asimilare a adevărurilor revelate, meditația și rugăciunea stăruitoare și îndurerată trebue să hrănească aceste preocupări — și numai ele le pot hrăni până la saturație.

«Era un timp — scrie prietenul nostru Preot Ilarion V. Felea — când își avea și școala ereziile ei, pe vremea când era la modă adagiul: «ori înveți, ori nu înveți, popă tot te faci». Ceva din erezia acestei propoziții s'a mai păstrat până azi în părerea unor învățăcei ai Teologiei, cărora le place să și îngroape talantul primit și cari nu arareori se miră că e necesar să se facă atâtea studii teologice, când, mai ales în parohiile rurale, n'ai ce face cu știința agonisită în școală... Este un cântec cunoscut acesta. Dar e un cântec fals» («Teologie și Preoție», Arad 1939, p. 25). Academia noastră teologică înțelege să-l mai tolereze doar ca un detaliu amuzant. Atâta tot. Incolo, ea afirmă cu vigoare necesitatea studiilor aprofundate, fără de cari convingerile creștine se opresc din creștere iar preocupările studenților ei se banalizează.

Zăbava îndelungată, trează și concentrată asupra cărților, combinată cu deprinderile duhovnicești, epuizează în întregime programul preocupărilor unui veritabil student teolog și indică totodată punctele cardinale spre cari se orientează toate grijile sale: Biserica și școala. Dacă Biserica creștină a cunoscut o epocă de triumf desăvârșit a prezenței sale active în istorie — epocă pe care o numim cu mândrie «de aur» — apoi aceasta le-o datorește sfinților cari deși au trăit în vâltoarea vieții marilor metropole ale antichității — ca studenții teologi de astăzi — n'au vrut să cunoască alte drumuri decât acelea cari le îndrumau pașii spre biserică și școală. Dârza lor împotrivire față de îmbierile unui traiu ușuratic, sborul înalt al gândurilor lor într'aripate, simțămintele cerești cari le inundau ființa, vor rămâne mărturie peste veacuri despre ceea ce poate face un cuget curat închinat Domnului, o inimă dogorită de căldura dragostei creștine, o voință guvernată de comandamentele Evangheliei, o viață petrecută într'o tovărășie vrednică de sfintele elanuri ce o însuflețiau.

Ați bănuit, desigur, că gândurile noastre evocă pilduitoarea viață studențească pe care au dus o în Atena, încă păgână, cele două pietre unghiulare ale amintitei epoci «de aur», sfinții Vasile cel Mare și Grigorie Teologul. Punem înaintea viitorilor și actualilor

noştri studenţi teologi cântecul sfintei lor prietenii, aşa cum ni l-a transmis sfântul Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul:

— Doar două drumuri cunoşteam: unul cel dintâiu şi de foarte mare cinste, celalalt al doilea şi nu de aceeaşi preţuire; primul ducea la sfintele noastre biserici şi la dascălii ce erau într'însele; al doilea ducea la profesorii noştri din afară. Celelalte, ca: sărbători, spectacole, adunări de elogieri a cuiva, banchetele, le-am lăsat acelora cari le voiau. Căci socotesc că nu este un lucru de cinste acela care nu duce la o viaţă curată şi dreaptă şi care nu face mai buni pe aceia cari se ocupă cu el.

Şi altundeva, despre viaţa studenţească pe care sfântul a dus o la Atena şi despre prietenia lui cu sf. Vasile:

Despre cele ce-am făcut în această cetate alţii să povestească:

Cum cu frica lui Dumnezeu viaţa mi-am petrecut,

Cel dintâiu între cei ce bine învăţau;

Cum în floarea tinereţii şi avântul îndrăsnelii,

In timp ce alţii se înflăcărau în tot felul de tovărăşii,

Eu duceam o viaţă liniştită

(Eram un isvor marin, dulce, între ape amare,

Aşa cum se zice).

Nu eram atras spre cei ce duc spre vătămare,

Ci eu atrăgeam prieteni spre lucrurile cele mai bune.

Dumnezeu mi-a făcut şi acest bine:

M'a dus şi mi-a dat ca tovarăş un bărbat prea înţelept,

Ce prin viaţa şi cuvântul său pe toţi îi întrecea.

Cine era acesta? Pe dată veţi afla.

Era Vasile, marea valoare a secolului meu.

Pe el îl aveam tovarăş şi de învăţătură

Şi de cameră şi de sfat; şi, de e permis să mă laud,

Pot spune că eram o pereche vestită în Grecia.

Toate ne erau în deobşte şi un singur suflet aveam,

Ce unea deosebirea înfăţişerilor noastre.

Ceea ce însă pe noi, mai ales unul şi acelaş

Ne-a făcut, aceasta a fost:

Dumnezeu şi o dorinţă de lucruri mai bune.

O astfel de viaţă exemplară râvneşte şcoala noastră să le hărăzească învăţăceilor ei. E singura capabilă să-i ferească de înfrângeri timpurii şi de dezertări prăbuşitoare. E singura conduită care-i poate face demni de apostolia care întrece în strălucire şi sfinţenie slujba îngerilor lui Dumnezeu şi diregătoria regilor pământului: *preoţia*. Nici unii şi nici ceilalţi nu săvârşesc Jertfa cea nesângeroasă şi puterea de-a lega şi deslega păcatele, depăşeşte atribuţiile lor.

Preoţia le posedă pe amândouă.

«Preoţia — după al treilea cuvânt al sf. Ioan Gură de Aur din tratatul «Despre Preoţie» — se exercitează pe pământ, dar face parte din lucrurile cereşti. Nici om, nici înger, nici arhanghel, nici altă putere creată nu i-a dat acest rang, ci însuş Duhul Sfânt, care a îngăduit fiinţelor îmbrăcate în trup să exercite un oficiu îngeresc. Iată de ce preotul trebue să fie tot atât de curat ca şi când ar sălăşlui în mijlocul cetelor îngereşti».

*

Iţi revine ţie, tinere smuncit din gândurile cari au sfârşit prin a te povăţuì să îmbrăţişezi Teologia, datoria cu neputinţă de ocolit de-a face în prealabil ordine înlăuntrul tău. Căci atâta vreme cât nu te desprimăvărezi în duh, atâta vreme cât inima ta nu străluceşte de curăţenie ca ochii sfinţilor, mă îndoiesc că vei putea dobândì tăria — contagioasa tărie a exemplului — de-a îndrepta pe alţii către braţele Mântuitorului, destul de largi ca să ne încapă pe toţi.

Răstoarnă-ţi dar, tinere, paşii — şi calcă pe stele! Nu vei vedea lumea pe dos, ci privind mai cu osebire Cerul, vei înţelege că *menirea lumii este să se întâlnească cu Cerul, cucerindu-l,*

...Cucerindu-l şi prin tine!

Dr. GRIGORIE T. MARCU

In atenţiunea preoţimii noastre

Din loc competent, aflăm că Prea Veneratul nostru Consiliu Arhiepiscopesc va da, în curând, preoţimii noastre, îndrumări în vederea efectuării unor colecte menite să contribue la diregerea lipsurilor celor loviţi de actualul războiu.

Nu ne îndoim câtuşi de puţin de promptitudinea cu care preoţimea noastră va răspunde şi de astă dată chemării ce i se va adresa.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna August 1941

1. *In fiecare zi dimineaţa* la ora $6^1/_2$ Utrenie şi în continuare *la ora* $7^1/_2$ *Sf. Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie.
2. *Luni, Miercuri şi Vineri,* după Sfânta Liturghie se săvârşeşte *Sf. Maslu la ora* $8^1/_2$ pentru cei din războiu. *Seara după Vecernie «Acatistul Maicii Domnului».*
3. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora $8^1/_2$ Utrenie, iar *la ora* $9^1/_2$ *Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
4. **Duminecă în 3 August** serveşte: Prot. Aurel Nanu, protopop Mihail Neagu şi preotul Dr. Liviu Stan; diaconii: Anatolie Scurtu şi Simion Macarie. *Predică: Prot. prof. Aurel Nanu. La «Oastea Domnului», după masă la ora 4, predică: Prot. Mihail Neagu.*
5. **Miercuri în 6 August: Schimbarea la faţă** serveşte: Prot. Mihail Neagu, preotul Nicodim Belea şi Dum. Călugăr; diaconii: Alex. Popa şi Simion Macarie. *Predică: Prot. Mihail Neagu.* — După masă la ora 4 predică la *„Oastea Domnului" preotul Nicodim Belea.*
6. **Duminecă în 10 August** serveşte: Prot. Mihail Neagu, preotul Şt. Morariu şi Gheorghe Noveanu; diaconii: Anatolie Scurtu şi Dr. Grigorie T. Marcu. *Predică: Preotul Gheorghe Noveanu.* — La *«Oastea Domnului»*, după masă la ora 4, predică *preotul Şt. Morariu.*
7. **Vineri în 15 August: Adormirea Maicii Domnului** serveşte: Prot. M. Neagu, preotul N. Belea şi prof. Dr. T. Bodogae. *Predică: Pr. Nicodim Belea.* — La *«Oastea Domnului»*, după masă la ora 4, predică *preotul prof. Dr. T. Bodogae.*
8. **Duminecă în 17 August** serveşte: Prot. cons. Ieronim Grovu, Dr. Spiridon Cândea şi prot. Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. *Predică: Prot. M. Neagu.* — La *«Oastea Domnului»*, după masă, la ora 4, predică prot. cons. *Dr. Sp. Cândea.*
9. **Duminecă în 24 August** serveşte: Prot. Mihail Neagu, preotul Dr. Teodor Bodogae şi Ioan Nicoară; diaconii; A. Scurtu şi Alexandru Popa. *Predică: Dr. T. Bodogae.* — După masă la ora 4, predică la *«Oastea Domnului» Pr. Ioan Nicoară.*
10. **Vineri în 29 August: Tăerea cap. Sf. Ioan Botezătorul** serveşte: Prot. Mihail Neagu, preotul Nicolae Vonica şi Dumitru Călugăr; diaconii: Simion Macarie şi Dr. Grigorie T. Marcu. *Predică păr. Nic. Vonica.* — La *«Oastea Domnului"* predică după masă la ora 4, Pr. *Dum. Călugăr*, directorul şcoalei de cântăreţi.
11. **Duminecă în 31 August** serveşte: Prot. cons. Andrei Gâlea, prot. prof. Gheorghe Maior şi Mihail Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. *Predică: protopopul Mihail Neagu.* — După masă la oră 4 predică la *„Oastea Domnului: Dr. Andrei Gâlea.*

Guvernator al Basarabiei şi Bucovinei este numit dl general Voiculescu, viceguvernatori dnii prof. Alexianu şi colonelul Rioşeanu, ear conducător al învăţământului dl I. C. Petrescu, fost secretar general în ministerul educaţiei naţionale.

Studenţii Academiei teologice „Andreiane" în slujba răniţilor

*In urma dispoziţiilor luate de Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit **Nicolae**, studenţii Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu s'au prezentat la şcoală pe ziua de 25 Iulie a. c., pentru a urma un curs de infirmieri, de două săptămâni, în vederea prestării de servicii auxiliare la spitalele pe cari Biserica noastră le amenajază pe cont propriu, în unele din clădirile ei.*

Deschiderea cursurilor s'a făcut la Academia teologică «Andreiană», în prezenţa profesorilor. Ele continuă la Spitalul militar din loc, sub diriguirea dlui Lt.-Colonel Dr. Ursu Liviu, directorul Spitalului, în fiecare zi.

Cu prilejul vizitei pe care Doamna Maria General Antonescu a făcut o la numitul Spital, studenţii teologi, cari se aflau la curs în grădina Spitalului, au improvizat la iuţeală un cor, primind-o pe înalta doamnă cu un puternic: «Mulţi ani trăiască...»

Plăcut surprinsă de această manifestaţie — făcută din proprie iniţiativă — ca şi de ţinuta corectă a teologilor — erau învesmântaţi toţi în halate albe cari străluceau de curăţenie şi cu insigna Crucii Roşii la boneta de rigoare — Doamna Maria General Antonescu a mulţumit profesorilor şi studenţilor şi i-a poftit să-i stea într'ajutor la vizitarea saloanelor şi la distribuirea darurilor.

Gestul studenţilor teologi dela Academia «Andreiană», a făcut cea mai bună impresie asupra însoţitorilor Doamnei Maria General Antonescu, iar asistenţa lor devotată se va revărsa în bel-şugat asupra bravilor căzuţi pe câmpul de onoare dela Răsărit. (+)

* FOIŞOARA *

Figura Mântuitorului

(2) De Pr. **Aurel Radu**

Iisus însă, de unde şi dela cine a luat această înaltă şi sfântă morală, a cărei predicare numai El singur a făcut-o prin neîntrecutele lecţii şi viul şi strălucitul său exemplu? Din sânul fanatismului mânios al poporului iudeu iese înţelepciunea divină, iubirea şi adevărul; iar simplitatea celei mai eroice virtuţi străluceşte în mijlocul celui mai înjositor popor al pământului. Eată minunea, eată misterul lui Hristos. Moartea lui Socrate filosofând în mijlocul prietenilor săi, în linişte, este cea mai dulce moarte care ar dorì-o cineva; moartea lui Iisus, dându-şi sufletul pe cruce, în faţa unui popor ingrat, înjurându-L, bajocorindu-L şi blestemându-L, este cea mai crudă şi cea mai teribilă moarte. Socrate, luând otrava din mâna păzitorului întristat şi plângător, îi mulţumeşte. Hristos, în mijlocul teribilei agonii, atârnat de cruce, se roagă pentru crucificatorii săi: „Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac!" Desigur, dacă moartea şi viaţa lui Socrate sânt ale unui filosof, viaţa şi moartea lui Iisus sânt ale unui Dumnezeu".

Faţa lui Iisus. — Dacă trecem acum şi privim faţa Mântuitorului, figura Lui, ne vom încredinţa că şi ea este *unică*, faţă de toate câte au fost şi vor fi pe pământ. Câtă maiestate şi sublim în figura Mântuitorului! Faţa lui Iisus este cea mai universală, în sensul că ea este uşor de recunoscut, ori unde am întâlnì-o. Cine nu cunoaşte faţa lui Isus? Dela copilul mic şi până la moşneagul încărunţit, dela artist şi până la cel din urmă salahor, din orce neam din marea familie a creştinătăţii, chipul lui Iisus îi este aşa de cunoscut. Figura lui Iisus este prezentă pretutindeni unde se găseşte un suflet de creştin.

In faţa icoanei Lui, de mii de ani, multe milioane de suflete au îngenunchiat, s'au rugat, au plâns şi au nădăjduit; s'au luminat şi îndreptat, s'au înseninat şi întărit, s'au mântuit.

Cel mai bun talisman, în viaţa noastră, este prezenţa privirii lui Iisus în casa noastră, în familia noastră şi în viaţa noastră. Privirea noastră să alunece adesea pe faţa Lui şi atunci ne vom convinge cum ochii Lui ne ceartă, fără să ne înspăimânte, când greşim; ne mângâie când suferim, ne încurajează când slăbim, ne ridică când cădem, ne dă putere când desnădăjduim şi totdeauna ne dă siguranţă şi pace.

Aici însă, se ridică, misterioasă ca şi zâmbetul sfinxului din Karnak, întrebarea ce s'a pus de nenumărate ori şi s'a reluat tot de atâtea ori în răstimpul celor 19 veacuri de istorie creştină, şi anume: Care a fost fizionomia exterioară a lui Iisus? Ce statură a avut Iisus? Mare sau mică? A fost blond sau brunet? A fost frumos sau nu? Avem noi portretul autentic al Mântuitorului?

Astfel se încearcă, după criteriile omeneşti, să fie măsurată persoana fizică a Mântuitorului. Dar cum s'a văzut când a fost vorba de viaţa şi învăţătura Mântuitorului, că orce termen de comparaţie când n'a fost insuficient, a fost nepotrivit, tot astfel se prezintă situaţia şi când este vorba de figura Mântuitorului.

Netăgăduit că astfel de întrebări şi-au pus şi sfinţii părinţi şi scriitori bisericeşti, din dragostea lor mare şi din dorinţa de a cunoaşte cât mai complet fiinţa Mântuitorului; şi-au pus-o apoi artiştii, esteticienii şi biografii Lui.

Intrebarea bimilenară a prilejuit apariţia unei vaste literaturi interpretative a figurii Mântuitorului, în parte autentică, în parte apocrifă; a făcut să înflorească o bogată artă creştină. Avem de asemenea o mulţime de icoane miraculoase, nefăcute de mâni omeneşti, achiropiite. Acest material informativ ne dă imaginea aproximativă a feţei lui Isus, însă totuşi nu ne dă figura lui exactă.

Desigur, faţa lui Iisus pe care noi o admirăm în tablouri celebre, pe pânze, în icoane şi în legende, nu este faţa integral autentică a lui Iisus, aceea pe care au privit-o şi adorat-o fericita generaţie care a fost martora oculară a vieţii lui pământeşti.

Pentru a vedea şi acum divina faţă a lui Iisus, ai nevoie de ceva mai mult decât de ochii trupeşti: ai nevoie de ochi duhovniceşti, — îţi trebue inimă curată şi simplitate de evanghelist, pietate şi iluminare de ascet şi mistic. Celce are astfel de „îmbunătăţire" duhovnicească, poate să aspire şi la graţia de a vedea faţa lui Hristos. Acesta este prilejul azi ca şi întotdeauna, al misticilor, al „văzătorilor de Dumnezeu", al iluminaţilor.

Se pune întrebarea pentru conştiinţa creştină: dacă dorinţa de-a vedea şi cunoaşte faţa Mântuitorului este legitimă şi pioasă? Incontestabil că da, căci pentru un adevărat creştin, Iisus este punctul arhimedic al existenţii sale. Cum nu va dorì creştinul să cunoască şi să vadă faţa celui care i-a făcut un bine oricât de neînsemnat? Cu atât mai mult va dorì să vadă faţa Celui mai mare bioefăcător al omenirii. A vedea faţa lui Iisus, este o fericire rară, după cum însuşi ni-a descoperit-o, când a zis: „Fericiţi sunt ochii care văd ce vedeţi voi! Că zic vouă: mulţi proroci şi împăraţi

Nr. 11.242 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în Şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti «*Dimitrie Cunţan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toatăviaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1941/42, îşi vor înainta, până la 1 Septemvrie 1941, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin despre patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, dela vârsta de 15 ani împliniţi. In ziua de *30 Septemvrie* se va ţinea examenul de admitere, care va consta din probe orale asupra materiei din şcoala primară şi supraprimară. Cursurile vor începe regulat în ziua de *1 Octomvrie 1941*.

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ştergare cel puţin, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea şcoalei. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruţa încălţămintea

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere este de Lei 14.000 pentru întreg anul şcolar şi se va achita în trei rate şi anume: Lei 5000 la înscriere, Lei 5000 întoarcere din vacanţa Crăciunului şi Lei 4000 la Paşti.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar cei mai mulţi dintre absolvenţii şcoalei. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

In sfârşit, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor ca să cugete adânc şi să înţeleagă rostul cel mare al şcoalelor bisericeşti de toate gradele şi categoriile, în aceste vremuri de lupte vii pentru Neam şi pentru Lege. Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru lupta cea mare şi în Şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 15 Iulie 1941.

Consiliul arhiepiscopesc

In atenţia celor chemaţi

Printre duşmanii de totdeauna ai statului, a fost şi rămâne *sectarismul*. Invăţăturile din adunările lor şi din broşurile de propagandă răspândite gratuit, sânt împotriva ordinei şi autorităţii în stat, — ne mai vorbind de pericolul ce-l prezintă sectarismul pentru sufletul dreptcredincioşilor.

După învăţătura sectară, autorităţile de stat sânt creaţii lumeşti sau *ale lui Satan*. Mi-au căzut mai proaspăt în mâni asemenea broşuri, în care domnitorii, conducătorii de stat şi instituţiile de ordine şi justiţie, sânt declarate drept creaţiile lui Satan, ear ceice vor elibera lumea de domnia lui Satan, au să fie — *sectarii*.

Am mai constatat, cu părere de rău, că sectarismul tot mai lucrează liber şi nestingherit.

Sub masca *baptismului* uneltesc şi sectele care, după lege, ar fi interzise la noi. Eată unele exemple proaspete, ce pot fi verificate:

Pe Valea Jiului, mai cu seamă în oraşul Petroşani, de când cu refugiul din Nordul Ardealului, s'au stecurat mulţi sectari: Nazareni, Adventişti, Sâmbătari, Penticostalişti, Studenţi în Biblie, Adventişti de ziua a 7-a ş. a. Au venit de prin Oradea, Salonta, Veneţia de lângă Oradea etc. şi se bucură de libertatea deplină. Dovadă:

Recent, în două cazuri de înmormântări sectare, la Petroşani, s'au putut vedea manifestaţii la care au participat sute de persoane, din părţile Văii Jiului şi jur, cu cântări şi predici în plină stradă, de-asemenea în drum spre cimitir, cu popasuri şi cu program în cimitir, până noaptea târziu. In fruntea lor păşeau 2 predicatori-şefi, comunişti notorii.

Aceşti şefi sectari primesc lunar lefuri dela 8000 Lei în sus.

Mai mult: au îndrăznit să trimită ei „note" din religie învăţătorilor la şcoală pentru copiii nebotezaţi pe cari, zic ei, îi instruesc acasă şi în adunări.

Copiii sectari sânt îndemnaţi să lucreze şi ei: Răspândesc, printre ceilalţi copii de şcoală, reviste şi broşuri de propagandă, (— pe care le-am confiscat când am dat de ele).

Alţi copii, botezaţi ortodocşi sau greco-catoli, ai căror părinţi sânt sectari mai proaspeţi, lipsesc regulat dela orele de religie, — ear când nu poţi să-i clasifici la sfârşitul anului, îţi prezintă „note" dela şeful sectei sau dela părinţi...

Este foarte de dorit şi aşteptăm ca onoratele autorităţi să pună capăt tuturor abuzurilor de acest fel.

Preot **Traian Moşic**-Petroşani

In Cernăuţi şi Chişinău

Jaf şi pârjol au pustiit ţinuturile voevodale româneşti, Bucovina şi Basarabia, pe urmele bolşevicilor în retragere...

Oraşul Cernăuţi, — devastat în parte de sălbătăcia jidano-bolşevică, (amintim profanarea grozavă a bisericii, Facultăţii de teologie şi risipirea bibliotecii) — începe acum să-şi ia, cu încetul, sub stăpânirea română, un nou curs de viaţă.

Se reorganizează munca economică şi socială distrusă de guvernul lui Stalin. La opera de reconstrucţie participă organele de stat, împreună cu locuitorii români ai Bucovinei.

Se transpoartă în regiune articole ce lipsesc: sare, porumb, petrol şi var.

Populaţia jidovească, înlăturată din sate, este îndrumată în lagăre de concentrare, ca să nu mai speculeze munca şi produsele creştinilor.

In Basarabia se vor vedea încă multă vreme urmele unei barbarii, „cum nici hoardele hunilor n'au lăsat în urma lor", — aşa a declarat dl general Ion Antonescu ziariştilor români şi străini în ziua de 24 Iulie 1941 la Cernăuţi.

Catedrala din Chişinău, mitropolia, Casa eparhială, gara, primăria, poşta, liceul militar şi alte multe localuri, de stat şi particulare, se găsesc într'o stare de jale, în mare parte transformate în ruine.

Criminalii dela Kremlin, din răsbunare pentru nereuşita revoluţiei universale şi pentru pierderea teritoriilor ocupate prin violenţă şi teroare, au distrus, în fuga lor cumplită, toate bunurile şi toate valorile din Basarabia, atât din Chişinău, cât şi din celelalte oraşe ale sudului provinciei.

Pentru distrugerea lor, nu mai puţin pentru obiectele furate sau arse, socotim că statul român, la încheerea păcii cu viitoarea Rusie, va cere *despăgubirile* cuvenite, luând în vedere şi pagubele pricinuite statului şi *refugiaţilor* din Iunie 1940, precum şi alte pretenţiuni, mai vechi, — dela Moscova, din răsboiul trecut.

Acum, după un an de zile negre, glasul clopotelor basarabene şi bucovinene se ridică earăş biruitor în slavă, ear credincioşii desrobiţi se închină cucernici în faţa altarelor, mulţumind pentru dar celui Atotputernic, precum şi vitezelor oştiri ale Regelui Mihai I şi ale marelui Führer, conduse de Generalul nostru Ion Antonescu, căruia toţi românii îi doresc să desăvârşească, în timp cât mai apropiat, opera începută.

Căsătorie prin — radio. Radio german anunţă, că în ultima emisiune pentru soldaţii de pe front s'au făcut 12 căsătorii prin radio: miresele la microfon şi mirii soldaţi pe front, fiecare la datorie.

---

au voit să vadă ceeace voi vedeţi, dar n'au văzut şi să audă ceeace auziţi, dar n'au auzit", (Luca 10, 23—24).

Desigur că aici Mântuitorul vorbeşte de ceva mai mult decât o fericire vizuală şi auditivă. In orce caz, dacă lumea precreştină a dorit aşa de mult să vadă şi să contemple faţa lui Mesia, a fortiorì, va dorì aceasta lumea creştină.

In trecut, când pietatea creştinilor era mai mare decât azi, vederea şi cunoaşterea locurilor sfinte, deci pelerinajul, constituia cel mai înalt ideal din viaţa unui pravoslavnic. Iar acest titlu de nobleţă, *hagiu* şi *hagialâc*, s'a dat în orient nu numai pioşilor mohamedani, ci şi celor creştini. Şi dacă pentru vederea, cunoaşterea, păstrarea şi recucerirea locurilor sfinte, creştinătatea a pornit cruciade, e pe deplin justificată şi pasiunea creştinilor pioşi care fac toate eforturile şi intreprind cercetări pentru cunoaşterea figurii Mântuitorului.

Şi apoi, a contempla faţa lui Iisus nu constitue oare o anticipare a fericirii cereşti, veşnice? Când cei drepţi se vor bucura tocmai pentrucă vor putea să contemple faţa Lui? Căci sufletele vor fi integral fericite atunci, când vor putea rostì: „Din vorbe ajunse la ureche auzisem despre tine, dar acum ochiul meu te-a văzut", (Iov 42, 5).

In Evanghelii. — Cel dintâi izvor la care trebue să ne îndreptăm, pentru a obţinea informaţiuni cu privire la figura Mântuitorului, îl constitue cele patru Evanghelii.

In Noul Testament aflăm o singură descriere a figurii lui Iisus Hristos: în Apocalipsă. Această descriere nu este altceva, decât viziunea grandiosului chip ceresc al Mântuitorului pe care Sf. ev. şi ap. Ioan a avut-o în insula Patmos. Această viziune ne dă imaginea cerească, nu cea pământească a figurii Mântuitorului. Geniul lui Dürer, aplecat asupra Apocalipsei, a ştiut să ne redea plastic această viziune, într'una din marile sale opere şi astfel să putem intuì şi contempla cel puţin aproximativ strălucirile figurii cereşti a lui Iisus.

Iată descrierea acestei viziuni: „Şi m'am întors să văd al cui este glasul care vorbea cu mine şi întorcându-mă am văzut şapte sfeşnice de aur. Şi în mijlocul sfeşnicelor pe cineva asemenea unui Fiu al omului, îmbrăcat în vestmânt lung până la picioare şi încins, pe sub sâni, cu un brâu de aur. Capul lui şi părul lui erau albe ca lâna albă şi ca zăpada şi ochii lui ca para focului. Picioarele lui erau asemenea aramei care a ars în cuptor, iar glasul lui era ca vuetul apelor mării; în mâna lui, cea dreaptă, avea şapte stele şi din gura lui ieşea o sabie ascuţită cu două tăişuri, iar înfăţişarea lui era ca soarele când străluceşte întru a sa putere", (Apoc. I 12, 16).

Capul şi părul capului lui, arătate ca fiind „albe", sânt elemente descriptive şi simbolice, pe care le-a folosit şi profetul Daniil când a descris pe „Cel vechi de zile", (Dan. 7, 9) şi ele înseamnă: preexistenţa persoanei lui Iisus, vechimea, dumnezeirea Lui. Ochii Lui, asemenea cu para focului, semnifică privirea de care nu te poţi ferì, ştiinţa sa divină care scrutează rărunchii şi inima. Imaginea picioarelor, „din aramă arsă în cuptor", însemnează forţa şi stabilitatea, contrastând cu picioarele de argilă ale statuii lui Nabucodonosor. In sfârşit, sabia cu două tăişuri cari iese din gură, însemnează imaginea puterii cuvântului, ear strălucirea înfăţişerii Lui ca cea a soarelui când străluceşte în puterea sa, ne aminteşte de sublimul transfigurării taborice a Mântuitorului, (Cf. S. I.: L'apocalypse par. Le P. E. B. Allo p. 13).

In această viziune apocaliptică n'avem redată figura pământească a Mântuitorului, trăsăturile exterioare ale persoanei sale, aşa cum a fost ea pe pământ, ci avem chipul său dumnezeesc în mod simbolic.

Să ne adresăm în consecinţă celor patru evanghelişti şi să vedem ce ne spun, căci în sf. evanghelii s'au păstrat viaţa, activitatea şi învăţătura Mântuitorului.

O cercetare atentă ne duce la concluzia că nici cele patru evanghelii nu cuprind o descriere a figurii exterioare a Mântuitorului.

Dar dacă evangheliile nu ni-au păstrat o prezentare a figurei exterioare a Mântuitorului ci numai indicaţiuni vagi şi indirecte, ele ni-au păstrat în schimb figura sa *interioară*, portretul său spiritual, într'un mod desăvârşit. Să urmărim, după idicaţiile sumare ale evangheliştilor, corpul Mântuitorului, diferitele lui atitudini şi gesturi, vocea Lui şi la urmă să insistăm asupra privirii şi feţii Lui, mai ales a celei interioare pe care, cunoscând-o, să încercăm să reconstituim pe cea exterioară în trăsăturile ei caracteristice.

In ce priveşte Mântuitorul ca om, cum spune ap. Pavel, „omul Hristos Iisus" (I Tim. 2, 5) ni s'au păstrat multe amănunte. Astfel, din relatările sf. evanghelişti asupra activităţii neîntrerupte a Mântuitorului, din viaţa sa politică, din călătoriile Sale, din cuvântările zilnice, care toate presupun multă vigoare fizică, putem conchide că El a trebuit să aibă un corp foarte sănătos şi robust. Scriitorii sacri nu ne lasă nici măcar să presupunem că Mântuitorul ar fi fost bolnav vreodată în orce formă. El însă, a cunoscut suferinţa fizică; a cunoscut foamea (Mat. 15—2); setea (In. 4—7; 19—28); oboseala după o lungă călătorie, (Iu. 4—6); trebuinţa de a dormì (Mt. 8—24); durerile morţii.

Cu privire la statura Mântuitorului, putem presupune că era mai mult înaltă.

Inaltă vizită

Doamna *Maria General Antonescu*, şi suita sa, au vitat recent spitalele de bolnavi şi răniţi din *Sibiu*.

La clinicele universitare, la spitalul militar, la „Kriegs-Lazaret" din strada Dealului, doamna general Antonescu a fost salutată de şefii instituţiilor care şi-au exprimat bucuria pentru această înaltă vizită.

Doamna general Antonescu, trecând prin saloanele spitalelor, a stat de vorbă cu cei bolnavi, mângâind, şi îmbărbătând atât pe eroii ostaşi români, cât şi pe victorioşii ostaşi ai marelui Reich, cari au luptat alături de trupele noastre, sub comanda Conducătorului, pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de sub teroarea bolşevică. Tuturor răniţilor li s'au distribuit cărţi, fructe şi alte daruri.

S'au mai vizitat apoi spitalele de război cele în pregătire, între care şi Internatul şcoalei normale „Andrei Şaguna".

La ameazi, doamna Maria General Antonescu a fost invitata I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, împreună cu însoţitoarele.

O consfătuire, cu reprezentantele societăţilor feminine culturale şi de binefacere din localitate, s'a ţinut la prefectura judeţului. In numele reprezentantelor acestor societăţi a vorbit doamna *Sofia Şt. Meteş*, asigurând pe înalta doamnă că şi în viitor femeea română din Ardeal va fi alături de domnia sa şi de marele Conducător de stat, Generalul Ion Antonescu.

In scurte şi mişcătoare cuvinte a răspuns doamna Maria General Antonescu, mulţumind pentru însufleţita primire ce i s'a făcut, şi accentuând că:

Generalul nu va cruţa nici o jertfă, din partea sa şi a celor ce-l urmează, pentru integrala realizare a dreptăţii româneşti!

La sfârşit, ilustra doamnă a dat îndrumări pentru organizarea temeinică a consiliului de patronaj al operelor sociale din judeţ.

Se văd ghiarele...

O gazetă săptămânală din oraşul Sibiu, care se califică pe frontispiciu „organ independent informativ", o cam ia razna pe polemie într'un articol de factură blăjană. Autorul lui vrea să se comporte ca un gazetar subţire, cu peană ascuţită. Batjocoreşte de zor înrâurirea grecismului şi slavonismului asupra culturii române nu pentru că ar cunoaşte scăderile acestor două curente, ci fiindcă ţine cu orice chip să lovească în Ortodoxie.

Faptul stă aşa: un profesor universitar dela Litere, a vorbit studenţilor săi despre aceste înrâuriri fără să le defaime. Şi confratele nostru, rău de maţe, s'a mâniat din astă pricină şi a apucat condeiul, ca să-l aranjeze. Un fragment ciupit din N. Cartojan serveşte de postament găunoasei sale erudiţii.

Acum, un lucru e sigur: profesorul universitar cu pricina va fi ştiind desigur mai multă carte decât colaboratorul întâmplător al gazetei în chestiune. Că acesta nu ştie scrie şi nu ştie discuta, asta încă-i adevărat.

Dar ce caută într'o gazetă care se pretinde „organ *informativ*» atari „faceri" veninoase? Să fie oare la mijloc voia directorului foii, a cărui confesiune ar explica daravera asta?

Noi ştim că'n jurul nostru mişună „furi" de-o obrăznicie recunoscută. Să fi căzut această inofensivă gazetă pradă lucrăturilor lor?

Intrebăm, ca să ştim cum să procedăm. Am mai avut de lucru cu oameni obişnuiţi să atace pieziş, ca autorul articolului împricinat. Bucuros îl vom scutura de guler şi pe acesta, dacă nu-şi dă pace. Iar gazeta o vom denunţa după cuviinţă cititorilor cari n'o cunosc în această ipostază, dar ne cunosc pe noi destul de bine ca să-i închidă uşa.

Gâtlejul lor, mormânt deschis...

— Un profil —

Ateiştii au aşezat între ei şi Dumnezeu o barieră de netrecut. Pentru ateişti materia este totul. Ei concep lumea şi viaţa prin prisma exclusivă a materiei. Nu există nimic altceva, afară de materie. Omul este un pumn de argilă, iar spiritul este, pur şi simplu, o secreţiune a creerului...

Ateistul sacrifică pe Dumnezeu pentru materie, fiindcă materia, căzând sub simţurile directe ale omului, existenţa ei se impune dela sine, — pe câtă vreme existenţa spiritului, concretizat în noţiunea de Dumnezeu, nu se poate întemeia decât pe „vagi presupuneri"...

Credinţa în Dumnezeu este un „narcotic" al celor obijduiţi. Un „stupefiant" al celor necăjiţi. Un „opiu" al celor simpli şi agramaţi...

Ateiştii s'au depărtat cu totul de izvorul adevărului suprem. Un Dumnezeu uitat şi o credinţă pierdută nu se mai pot reface în sufletele acestor oameni decât printr'un miracol. Ateistul spune că Sfânta Scriptură este o vastă inscenare de mistificare a oamenilor, că dogmele sânt ficţiuni.

Ei nu pot cuprinde comorile nebănuite ale învăţăturii creştine, nu găsesc nicio firimitură de adevăr în toată predania religioasă. Sufletul lor e pustiu ca deşertul Gobi. Ei rămân pe linia rătăcirii lor spirituale din lume şi întronarea cultului viţelului de aur.

Agresivi şi absurzi, ateiştii rămân pe poziţia lor de negaţiune. In zadar le spui că sânt iremediabil pierduţi pentru viaţa de dincolo. Ei refuză binefacerile harului dumnezeesc. Ei sânt „oameni de lut" care împrăştie groază pe pământ. Nu-i mai torturează conştiinţa mântuirii lor. Ei nu recunosc pe nimeni deasupra lor. Dumnezeu, credinţă, suflet, mântuire, sânt basme, „incompatibile cu stadiul de civilizaţie omenească".

Dar revolta ateistă este, la urma urmelor, o chestiune de resort intim, personal... Sântem convinşi însă că cel ce s'a ridicat împotriva lui Dumnezeu, se ridică şi împotriva oamenilor.

Iată ce ne-a determinat să conturăm, în puţine linii, profilul spiritual al ateiştilor.

V. Sămărtinean

INFORMAŢIUNI

Daruri. Profesorii dela liceul „Gh. Lazăr", Sibiu, s'au înscris cu leafa pe o zi pentru eroii neamului. S'a strâns astfel suma de 13.600 lei, pusă la dispoziţia ministerului culturii naţionale, spre a fi distribuită familiilor celor căzuţi în războiul contra barbarilor.

Monetele de argint de 250 lei, cu efigia fostului rege Carol II, mai circulă până la data de *30 Octomvrie* 1941, terminul ultim pentru retragerea lor din circulaţie.

Comunicat. Locuitorii judeţului *Sibiu* sânt rugaţi insistent, din partea Prefecturii judeţene, să se conformeze dispoziţiilor din comunicatul Nr. 518 din 29 Iulie 1941, şi anume: Constatându-se că cele mai multe bombardamente aeriene s'au executat de aviaţia sovietică *pe baza semnalizărilor* de pe sol făcute de agenţii din serviciul duşmanului, locuitorii sânt îndatoraţi, spre binele lor si al ţării, a fi cu grija necesară pentru descoperirea locurilor şi pentru identificarea *agenţilor semnalizatori*. S'a mai constatat, că aviatori şi paraşutişti sovietici au reuşit să se strecoare şi să scape urmăritorilor. Pentru prinderea sau denunţarea lor se acordă premii de câte zece mii până la 20 de mii lei; — ear celce s'ar face vinovaţi de adăpostirea lor, vor fi daţi în judecata Curţilor marţiale.

Ucigaşi osândiţi la moarte. Curtea marţială a comandamentului militar al capitalei a condamnat la moarte pe ceice au organizat şi săvârşit în Noemvrie 1940 omorurile dela Jilava, precum şi omorurile profesorilor Nicolae Iorga şi Virgil Madgearu. Şapte inculpaţi au fost condamnaţi în prezenţă, şi executaţi în ziua de 28 Iulie 1941. Alţi 14 au fost condamnaţi în lipsă.

Mărcile poştale germane vor purta, cu începere de 1 August 1941, capul Führerului Adolf Hitler, — după opt ani de guvernare naţional-socialistă.

Disgraţiat. Un ziar maghiar din Cluj anunţă că prea vestita societate „Emke" şi-a ţinut de curând adunarea generală, în care fostul ei conducător timp de o jumătate de veac, dl *Sándor Iózsef*, — cunoscut şi ca senator în parlamentul român, — a fost pus în disponibilitate, pentru motiv că dl Şándor e francmason şi că societatea n'a dat semne de viaţă în timpul celor două decenii de stăpânire românească. „Ale tale dintru ale tale!" dle Şándor.

Ce este Kahalul? Un american are curajul de a da câteva preţioase indicaţii despre comunitatea jidovească numită *Kahal*. Organizaţia aceasta, care a pătruns din Europa răsăriteană până în Statele unite ale Americei, este astăzi la New-York un „splendid exemplar de stat în stat". Kahalul este nucleul forţei iudaismului, stăpânind presa, teatrul, cinematograful şi îndrumând întreaga literatură americană; chiar şi preşedinţii Statelor Unite trebue să se plece în faţa voinţei atotputernice a organizaţiei jidoveşti, care cu ajutorul banului subjugă totul.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 3 August 1941, va predica părintele protopop *Aurel Nanu*.

Ad. Nr. 304/1941 (51) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Dâncul mare**, protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială, pentru care preotul primeşte chiria cu cât e închiriată Şcolii primare de stat.
3. Sesiunea parohială în extensiune de 10 jugăre arător şi fânaţ, precum şi folosinţa cimitirului vechi şi a unei grădini.
4. Adăul, adică una ferdelă de porumb cu ciocani, dela fiecare fum (circa 120 fumuri).
5. Ziua de clacă obişnuită din bătrâni, dela fiecare fum.
6. Stola obişnuită în parohie în timpul de acum.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta, în termen, oficiului protopopesc ort. român al Orăştiei.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a face cunoştinţă cu enoriaşii. Oficiul protopopesc ortodox român al Orăştiei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Orăştie, la 10 Iulie 1941.

Pr. **Iosif Vinţan**
adm. protopopesc

Nr. 417—1941 (48) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Bulzeştii de jos** cu filiile: **Străuţi** şi **Ticieri** din protopopiatul Zazand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie a lui în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casa parohială cu dependinţe.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite cu documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului, în Brad, în termin.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la Iulie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 238—1941. (55) 2—3

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din oraşul Dumbrăveni, judeţul Târnava mică, dă în întreprindere prin licitaţie publică partea II-a din lucrările de construcţie a bisericii din Dumbrăveni, adecă: Betoane şi zidiri în elevaţie dela soclu în sus, de Lei 1.314.374.

Licitaţia se va ţinea în *10 August 1941* ora 4 p. m., în localul oficiului parohial Strada Cuza Vodă Nr. 11, în prezenţa Consiliului parohial.

Planul, devizul şi caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi şi specialişti în lucrări de biserici.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai mare încredere.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, se va ţinea din nou la 17 August 1941.

Dumbrăveni, la 21 Iulie 1941.

Ioan Dragolea
protopop, paroh

Ministerul Instrucţiei, Educţiei, Cult. şi Artelor
Consiliul par. al bisericii Sf. Nicolae, Braşov

Licitaţie publică

Se publică spre cunoştinţă generală că, în ziua de *Joi, 14 August, 1941*, ora 11 a. m., în biroul Consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov, Piaţa Unirii, se vinde la licitaţie publică cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—100, întreg materialul lemnos ce va rezulta din exploatarea pădurii din muntele Sf. Ilie, judeţul Prahova, proprietatea bisericii.

Caietul de sarcini, precum şi alte relaţiuni, se pot vedea şi lua la biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12. (54) 2—3

Nr. 434/1941 (52) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a III-a **Sălişte**, parohie de clasa I-a,, devenită vacantă prin penzionarea preotului Iacob Steflea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegfaful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Indemnizaţie de chirie.
4. Relut de lemne; sume cari se vor stabili în bugetul fiecărui an.

Cererile de concurs, cu documentele de studii şi de încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta în termin oficiului protopopesc Sălişte, judeţul Sibiu.

Candidaţii se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a subsemnatului oficiu în parohie, pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sălişte, la 15 Iulie 1941.

Oficiul protopopesc al Săliştei în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 1350/1941 (53) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Rodbav**, protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român,

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială, arătură, fânaţ şi islaz de $7^1/_2$ jugăre.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele reglementare şi de autorizaţia de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Făgăraş în terminul stabilit.

Concurenţii, cu preavizul oficiului protopopesc, se vor prezenta în Dumineci şi sărbători spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Făgăraş, la 21 Iulie 1941.

Pavel Borzea
adm. prot.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 10 August 1941 — Nr. 33

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mi

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Cei ce s'au jertfit

Dumineca trecută au sosit și la Sibiu câteva sute de răniți în războiul pentru ordinea creștină și pentru dreptatea românească. Ca în toate orașele, și la Sibiu sosirea lor a produs o mare răscolire de conștiință, o adâncă reculegere și o cutremurătoare meditație. Sosirea răniților într'un oraș și prezența lor e o chemare la pocăință și la altă viață. Ei sunt într'un anume înțeles trimișii Domnului, graiul Lui sguduitor. Rănile lor vorbesc ca predica lui Iona în cetatea Ninive. Ei ne silesc prin prezența lor mutilată, prin durerile ce le-au încercat, prin stingherirea fizică în care vor trăi întreaga viață — și toate acestea pentru noi — să ne întrebăm: dar eu nu am nici o datorie? Viața mea de până acum, înecată în egoism, mai poate dura? Nu e ea un păcat, o urâciune morală îngrozitoare, care mă jenează în primul rând pe mine? Răniții ne desgolesc, prin predica cea mai blândă, a simplei lor prezențe suferinde, toată micimea noastră, dar tocmai prin aceasta ea e imboldul cel mai puternic de-a părăsi felul de trai de până acum și de-a căuta și noi să fim de un folos altora, jertfindu-ne în oarecare chip pentru obște. Dacă ne simțim condamnabili pentru viața meschină de satisfacții egoiste, dusă până acum, dacă am continua-o și în viitor, am fi de o mie de ori mai vrednici de osândă și de disgrația lui Dumnezeu și a oamenilor.

Răniții ne trimit apoi gândurile la camarazii lor cari nu s'au mai întors nici măcar cu un trup știrbit sau schilodit, ci au rămas să doarmă sub o brazdă depărtată, pe care au răscumpărat-o cu moartea lor de sub domnia lui Antichrist.

Ne vedem înconjurați deci de jertfe. Le vedem cu ochii fizici mișcându-se în cârji sau cu ochii sufletului absentând pentru totdeauna dintre noi. Și ne dăm seama că acestor jertfe le datorăm viața și liniștea noastră și a copiilor noștri. Experiem intuitiv învățătura creștină că jertfa ne răscumpără, că ea are caracter substitutiv. Viața noastră își datorește continuarea mormintelor unora din frații noștri și înjumătățirii vieții altora. Prin moartea unora din ei trăim noi și prin rănile altora suntem întregi.

Dar ar fi o necuviință grosolană și o mișelie să ne închipuim că rolul nostru în raportul dintre jertfă și viață, este acela al unor simpli profitori, că frații noștri au fost destinați numai să se jertfească, iar noi numai să tragem foloasele jertfei lor.

Conștiința însași, care ne biciuiește în fața unui rănit, ne arată că jertfa nu are numai rostul de-a ne asigura nouă un traiu pământesc fără griji, ci de a ne smulge din viața cea după trup, de-a ne face ființe ale datoriei față de alții. Jertfa e o putere care ne revendică, ne pretinde în slujba altora, ne desface de noi, de preocupările egoiste. Ea ne ridică cu alte cuvinte la rangul de ființe etice, dela starea de viețuire iresponsabilă, animalică.

Jertfa nu se aduce numai ca să trăim pur și simplu, ci ca să trăim altfel: după duh, nu după trup, etic nu egoist, religios nu animalic. Jertfa învie în noi eul duhovnicesc, cel capabil de nemurire și de înțelegere a realităților și bucuriilor spirituale. Jertfa înalță în noi și în fața noastră ordinea spirituală a existenții, ne mută din orizontul material și trupesc al realității în cel ceresc. Jertfa e graiul care ne cheamă cu mai multă putere la înviere. Ea smulge din noroiul și întunerecul poftelor și intereselor, în care se află scufundată, personalitatea noastră adevărată, eul nostru care poate dăinui pe deasupra materiei.

Jertfa nu ne dă numai viața, sau nu atât viața, ci învierea, mântuirea.

Dar numai dacă urmăm mișcarea ce o trezește în primul moment prezența celui ce și-a lăsat schilodit trupul pentru noi. Numai dacă ținem în conștiința noastră mereu proaspăt și treaz apelul, îndemnul ce ni-l face jertfa și împlinim cu consecventă tenacitate tot ce se cuprinde în acest apel, în această mișcare a conștiinții: ajutorarea răniților și a familiilor lor tot timpul cât vor avea lipsă, mângâierea și ajutorarea familiilor celor ce au căzut în luptă pentru noi. Și apoi toată seriozitatea, înfrânarea, munca, credința cuprinsă în cuvântul grav cu care ne agrăește jertfa.

Numai dacă ne vom ține astfel pe linia pe care ne-o indică mișcarea de conștiință la prima vedere a celor ce s'au sacrificat, jertfa lor ne va fi spre învierea vieții spirituale din noi și deci și spre mântuire. Altfel, de vom recădea în starea de tocire obișnuită a oricărui sentiment ce ne cheamă afară din inerția egoismului, jertfa fraților noștri nu ne va folosi nimic. Ba ne va fi spre și mai mare osândă. Viața după trup, care ne-a salvat-o, fiind un prilej de continuare a păcatelor și o sfidare a jertfelor ce s'au adus pentru noi, ne va fi drum spre o și mai groaznică peire.

Să nu zădărnicim jertfele fraților noștri! Nu există un păcat și o bădărănie mai mare ca aceasta. O asemenea faptă ar răsbuna-o Dumnezeu nu numai asupra noastră personal, ci și asupra neamului. Am văzut cât de greu am fost osândiți pentru nesocotirea jertfelor din războiul de întregire națională. Dar fiind prima noastră păcătuire în direcția aceasta, pedeapsa nu ne-a fost totuși spre peire. Pentru a doua păcătuire însă, pentru perzistența în rău, n'ar mai putea fi scăpare.

D. STĂNILOAE

Biserica neamului și durerile fiilor ei

Neamul Românesc a fost, în cursul vremurilor, unul dintre cele mai încercate neamuri pe cari le-a presărat Dumnezeu pe fața pământului. Istoria ne desvelește în chip lămurit belșugul de greutăți pe care i le-a hărăzit soarta și de multe ori cititorul rămâne uimit de puterile miraculoase cu care a rezistat acest popor tuturor acestor răutăți.

Sunt însă și de aceia cari conchid la un determinism păgân, în virtutea căruia națiile mici trebue să sufere cnutul celor mari și să le facă loc. Aceasta este o greșală. Pentrucă o nație, ori cât de mică ar fi ea, are dreptul la trai atâta vreme cât stă sub ocrotirea lui Dumnezeu. «Un om ca și un popor atâta prețuește cât a înțeles din Evanghelia lui Hristos».

De aceea rezistența de veacuri a poporului românesc trebue pusă în lumina legăturilor strânse pe care le-a avut cu Biserica sa. El și-a topit totdeauna vrerile sale cu vrerea lui Dumnezeu, iar aspirațiunile sale au fost sudate în chip pătrunzător cu cele ale Bisericii strămoșești. Așa se poate pricepe de ce epocele de glorie ale neamului au fost una cu timpul de mărire a Bisericii, și invers. Căci ortodoxia este o sinteză fericită între universalitatea creștinismului și ființa națională a fiecărui popor. Iar ortodoxia românească — care este îmbrăcată în haina de sărbătoare a graiului din străbuni și a artei religioase — a fost și este totdeauna expresia pământului românesc.

Biserica ortodoxă, în lungul veacurilor, n'a încetat o clipă de-a turna duhul lui Hristos în toate ramurile de activitate românească și nu s'a dat la târguială cu nimeni când a fost vorba de ființa neamului. Dacă Biserica a putut face lucrul acesta pregătind în același timp drumul de glorie pe care se găsește azi neamul, apoi asta se datorește ierarhilor ei luminați de ieri și de azi cari au știut-o ridica și apăra după cum se cade.

In discursul Său dela marea adunare românească din Alba-Iulia din anul 1939, I. P. S. Mitropolit Nicolae a Ardealului a zis, sub ropote de aplauze: **„Vrem să fim conduși românește, cât mai românește. Dreptul neamului la viață nesocotit de veacuri îndelungate să fie ascultat și împlinit cu toată grija și cu toată atențiunea".** *Aplauzele de atunci au fost preludiul împlinirii de acum a năzuințelor noastre naționale. Iar acum când neamul este în sângerare, Biserica această «Mamă a poporului», și-a mobilizat toate puterile pentru apărarea și îndulcirea a ceeace ne-a dăruit Dumnezeu spre împlinirea pe acest pământ a destinului românesc. Biserica simte azi fiecare rană a ostașului sângerat de hoardele bolșevice și Ea este gata «să-și pună sufletul pentru oile sale».*

In Arhiepiscopia ortodoxă a Sibiului, și în special aici la Centru, preoții au îmbrăcat, pe lângă epitrahil, halatul alb al Samariteanului și stau de veghe la căpătâiul răniților la spitale. Studenții Academiei teologice «Andreiane» se găsesc acum aici la datorie și împlinesc slujba de infirmieri la răniții adăpostiți în grandiosul local al Școalei Normale Șaguniene, pus la dispoziția țării de către I. P. S. Mitropolit Nicolae.

I. P. S. Sa printre răniți

Duminecă în 3 August, ora 9 a. m. a sosit la Sibiu primul tren cu răniți de război, solii desrobirii și ai stârpirii vrăjmașilor lui Hristos, întâmpinat de o imensă lume românească și de toate autoritățile orașului.

I. P. S. Mitropolit Nicolae a ținut să fie prezent pentru a primì la gară pe acești eroi cari constitue «verigile prin cari se leagă lanțul veșniciei naționale».

A străbătut toate vagoanele mângâind rănile și împărtășind arhipăstoreasca binecuvântare.

In fața vagoanelor erau înșiruiți studenții teologi sanitari în halate și bonete albe, așteptând ordinul de debarcare a răniților. A fost unul dintre cele mai impresionante momente, când **ostașii țării sfredeliți de gloanțele slujilor lui satan au fost primiți în brațe de Biserica neamului prin mâinile teologilor și ale călugărițelor ortodoxe dela Sibiu** *și duși în spitale să ia vindecare.*

Așa a înțeles și înțelege totdeauna Biserica lui Hristos să aline durerile fiilor ei.

In ziua următoare, de dimineață, I. P. S. Mitropolit, a pornit iar să viziteze pe răniți în spitale.

Insoțit de un preot și doi studenți teologi infirmieri, se oprește la spitalul public din Sibiu. Din spuza de înalte griji ce le are, Inaltul Ierarh a rupt o jumătate de zi încheiată stând de vorbă cu fiecare rănit în parte.

— Unde te-a nimerit bolșevicul, băiete, întreabă pe unul Inaltul Ierarh.

— Mi-a ciuruit piciorul Inalt Prea Sfințite, aici la pulpă și mi-e necaz că n'o să pot rănì și eu ciolanele unui bolșevic, pentrucă ai noștri îi mănâncă de vii până m'oi întoarce pe front.

— Ești cam trist ostașule! Te doare rana?

— Nu! Dar mă gândeam că ai noștri oare mai înaintează? Aș vrea să merg pe alt front...!

— In ce localitate ai fost rănit, întreabă pe un ofițer!

— La cucerirea pădurii dela x, acolo unde am pârjolit pe bolșevici, ca pe niște șoareci în cușcă.

Şi aşa pe rând, cu zâmbetul şi vorba de îmbărbătare pe buze, I. P. S. Sa, dă fiecăruia rănit un bob de mângăiere lăsându i la pernă o cărticică de rugăciuni pe care ostaşul se grăbea să o sărute.

Nivelul moral al răniţilor este nebănuit de înalt. La ieşirea din fiecare salon i-a binecuvântat spunându-le că: ei sunt cei mai dragi bărbaţi ai ţării, pe cari neamul îi va cinsti totdeauna pentrucă au tost în stare să înscrie în istorie sdrobirea celui mai cumplit vrăjmaş al ţării şi al Bisericii lui Hristos.

La plecare, I. P. S. Sa, a dispus să li se împartă răniţilor gazete şi cărţi.

Inaintea de-a se depărta însă, a vizitat şi pe ceilalţi bolnavi împărtăşind şi acestora binecuvântări şi cărţi de rugăciuni.

*

Aşa simte Biserica neamului durerile fiilor ei.

N. Belea

Nr. 11.964

Apelul

patriotic către slujitorii sfintelor altare al dlui Radu Rosetti, ministrul culturii naţionale şi al cultelor

Aducem pe această cale la cunoştinţa publică următoarea adresă cu Nr. 40.225, din 25 Iulie 1941 a dlui ministru Radu Rosetti, privitoare la chemarea Onor. Cler în timpul războiului actual:

«Războiul sfânt în care s'a angajat Ţara noastră, pentru zdrobirea puterii pustiitoare şi necinstitoare a Bisericilor şi Crucii lui Hristos, ca şi pentru desrobirea fraţilor noştri, — de un an de zile sub silnică şi tiranică stăpânire, — cere din partea tuturor un neprecupeţit spirit de jertfă. Actele de vitejie cu care ostaşii noştri reînviază eroismul legendar al înaintaşilor, ne înalţă şi ne umplu inimile de bucurie. In bucuria noastră să nu uităm totuşi că în multe familii se va întinde vălul cernit al doliului. Pentru toţi cei loviţi, trebue să se găsească o mângâiere. De aceea, Vă rugăm să îndrumaţi din nou pe P. C. Preoţi, să nu lipsească dela datorie, în aceste vremuri de crucială însemnătate pentru Biserică şi Neamul nostru. Să nu fie durere pe care preotul să n'o cunoască şi să n'o aline, să nu fie suferinţă pe care el să n'o împărtăşească, alături de toţi cei ce sufăr. Deasemenea să nu fie lipsă, pe care el să nu caute s'o împlinească, ajutând şi încurajând cu cuvântul şi cu fapta, pe toţi cei ce se trudesc din greu în lupta cu nevoile vieţii şi pentru afirmarea tăriei Neamului. Orice iniţiativă să găsească pe preot mereu prezent, povăţuind, îndrumând şi muncind alături de cei cari folosesc cu drag puterea lor de muncă spre binele Patriei. Vizitarea spitalelor, în care-şi refac sănătatea soldaţii noştri eroi, să fie o permanentă grije a P. C. Preoţi, însoţind cuvântul de mângâiere şi de binecuvântare al Bisericii, cu împărţirea de cărţi şi de tot felul de ajutoare, pe care nimeni nu se va da înapoi să le pună la îndemâna Bisericii, în acest nobil scop. Astfel Biserica va fi la înălţimea chemării Ei şi şi va impune iarăşi rolul pe care l-a avut în trecutul neamului nostru românesc şi va ajunge să i se cinstească activitatea şi slujitorii, de către toţi, fără nici o rezervă.

Primiţi, Vă rugăm, Inalt Prea Sfinţite, asigurarea înaltei noastre consideraţiuni.

Ministru:

General **Radu Rosetti"**

Mulţumim dlui ministru Radu Rosetti pentru înţelegerea rostului înalt al chemării preoţeşti în aceste zile de eroică încordare a întregii suflări româneşti.

Sibiu, 31 Iulie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

In capitala Basarabiei

Slujbă religioasă, de pomenire şi slavă pentru eroii neamului, s'a făcut în *Chişinăul* eliberat prin jertfa ostaşilor români şi germani. P. S. episcop *Dr. Partenie Ciopron* al armatei, cu participarea unui sobor de preoţi militari şi localnici, a slujit parastasul întru pomenirea ostaşilor căzuţi pe câmpul de luptă.

Intreaga slujbă religioasă s'a săvârşit în aer liber, *în faţa ruinelor catedralei basarabene, care a fost aprinsă de jidanii din oraş după retragerea bolşevicilor.*

Pentru reclădirea sfântului lăcaş dela Chişinău s'au luat în aceeaşi zi măsuri, instituindu-se în acest scop un comitet din personalităţile locale.

P. S. episcop al armatei, însoţit de păr. protopop *Ion Dăncilă*, a cercetat apoi spitalele de răniţi, împărţind bolnavilor cărţi de rugăciuni, icoane şi cruciuliţe.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 12 377/941

Ordin circular

Către toate oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Aducem la cunoştinţa tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale spre ştire şi conformare dispoziţia Onoratului Minister al Cultelor şi Artelor în chestiunea eliberării de certificate sau acte de stare civilă funcţionarilor publici şi particulari din străinătate:

«Fiind informaţi că oficiile parohiale ar elibera diferite certificate sau acte de stare civilă, solicitate de funcţionarii publici şi particulari, preoţi, învăţători etc., aflaţi în străinătate sau rămaşi în teritoriul cedat Ungariei, avem onoare a vă ruga să binevoiţi a pune în vedere tuturor organelor în subordine, să nu elibereze nici un fel de act oficial pentru locuitorii din alte ţări, decât prin intermediul Ministerului de externe.»

Sibiu, 7 August 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 12.432

Comunicat

Duminecă, în 10 August a. c. se va slujì parastas în toate bisericile Arhiepiscopiei, pentru pomenirea ofiţerilor, subofiţerilor şi soldaţilor morţi în războiul contra bolşevicilor. Listele cu numele lor se vor cere dela prefecturi şi primării.

Sibiu, 8 August 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ministrul culturii naţionale şi al cultelor, dl general *Radu Rosetti*, a sosit la Sibiu şi a inspectat instituţiile de învăţământ din municipiu şi judeţ.

Găzduit la Reşedinţa mitropolitană, dl ministru Radu Rosetti a prezidat în ziua următoare, Duminecă, o şedinţă a Senatului universitar, în localul universităţii, la care au participat toţi decanii facultăţilor împreună cu rectorul universităţii, dl Dr. Iuliu Haţeganu. După aceasta, în Reşedinţa mitropolitană a vorbit inspectorilor şcolari din regiunea Alba-Sibiu, dând îndrumări privitoare la deschiderea noului an şcolar. După ameazi dl ministru a vizitat câteva şcoale din localitate şi din comunele vecine.

Decorări. La eliberarea Basarabiei de stăpânirea bolşevică, marele Führer a decorat pe Comandantul forţelor germane şi române, general Ion Antonescu, cu ordinul Crucea de fier în gradul de cavaler. — Cu cel mai înalt ordin român de răsboi, „Mihai Viteazul", au fost decoraţi trei ofiţeri germani, — dovadă puternică a prieteniei de arme româno-germane.

Din eparhia Hotinului. Alcătuită din trei judeţe basarabene: Bălţi, Soroca şi Hotin, eparhia aceasta a rămas, încă din anul trecut, vacantă prin alegerea I. P. Sfinţitului Tit Simedrea în scaunul de mitropolit al Bucovinei. Până la alegerea titularului, a fost însărcinat cu conducerea acestei eparhii P. S. Sa *Dr. Partenie Ciopron*, episcopul armatei, care convocând consiliul eparhial a dat îndrumările necesare în vederea activităţii pastorale ce trebue desfăşurată după un an de păgânească stăpânire.

Cerc preoţesc. — A patra şedinţă a cercului preoţesc VI, protopopiatul Deva, s'a ţinut în filia *Dumbrăviţa*, la 13 Iulie 1941. Bisericuţa de lemn, puţin încăpătoare, încă dela primul aviz al clopotului, a început a fi populată de creştinii evlavioşi, mulţumiţi de sosirea, în mijlocul lor, a mai multor preoţi.

Drept răspuns, am făcut să se pogoare în mijlocul lor, tămăduitorul trupurilor, Duhul sfânt, prin taina sf. maslu.

Rugăciunii de deslegare a tuturor soldaţilor căzuţi în războiul sfânt, început contra ateismului bolşevic, precum şi ecteniilor imploratoare a proniei cereşti, pentru învingerea creştinismului, li-a urmat predica părintelui *Aron Muntean*, preşedintele cercului, pornind dela cuvintele evanghelice: „Voi sunteţi lumina lumii", (Matei 5, 14).

Cu această ocazie a fost cetită pastorala I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, trimisă tuturor parohiilor, — cu prilejul războiului prin care trecem, — drept încurajare pentru cei chemaţi sub arme şi îndemn la iubire şi ajutor reciproc, pentru cei rămaşi acasă.

Păr. *Nicolae Gherman* din Leşnic a vorbit poporului despre: „Familia creştină, temelia statului nostru".

In după masa acestei Dumineci am făcut sfinţirea apei la două familii, pentru binecuvântarea caselor şi gospodăriilor lor, şi taina sf. maslu pentru trei bolnavi.

Dând binecuvântările noastre poporului rămas, ne-am reîntors la ale noastre. — Pr. *Aron Muntean*.

Organizaţi Reuniuni de femei

FOIŞOARA

„Credinţa religioasă, ca factor de disciplină şi solidaritate naţională" [1]

de **Sofia Şt. Meteş**

Dacă prezenţa la această expunere a mea, a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae, cât şi a atâtor persoane reprezentative în viaţa noastră bisericească şi publică, înseamnă pentru mine o înaltă cinstire, pentru care mulţumesc cu recunoştinţă, această prezenţă înseamnă însă mai presus de toate o mare răspundere ce mi-am luat, de a prezenta una din cele mai esenţiale probleme sufleteşti a zbuciumatelor vremuri de astăzi.

Nu am curajul să numesc expunerea mea o conferinţă religioasă, deşi titlul ce i l-am dat ar îndreptăţi o asemenea aşteptare. Nu, fiindcă o conferinţă religioasă ar trebui să isvorască dintr'o adâncă cunoaştere a frământărilor sufleteşti ale omului de totdeauna şi cu deosebire ale omului modern. Domniilor Voastre Vă rămâne însă să judecaţi dacă am isbutit şi în ce măsură să mă apropiu să înţeleg şi să pătrund aceste adâncuri de gândire şi necontenită frământare ale sufletului uman în general, şi, a sufletului românesc în mod special.

Expunerea de faţă, e mai mult spovedania unui suflet, pentru care credinţa religioasă se pune ca o mare problemă de conştiinţă, cu deosebire în aceste vremuri atât de grele, atât de dureroase şi de hotărîtoare pentru neamul său.

Dacă am ales să vorbesc despre un subiect religios, învingând sfiala, am făcut-o din consideraţii mai înalte, ce-şi au substratul în acea neprihănită iubire de neam şi de ţară, care-ţi poruncesc şi-ţi dau curaj, să cauţi să cercetezi şi să descoperi toate căile ce pot duce către închegarea rândurilor într'o disciplină şi solidaritate deplină, prin care şi-ar putea asigura ţara şi neamul, binele şi trăinicia.

Şi, niciodată mai mult decât în aceste vremuri de tragedie universală, când atâtea popoare se mistuiesc în focul pustiitor al armelor ucigătoare, iar altele îşi macină energiile sub teroarea războiului ce le-ar putea cuprinde în vârtejul său cumplit, rostul problemelor religioase, ce reprezintă cheia păcii şi a fericirii pe pământ, nu s'au cerut a fi înţelese mai bine şi mai adânc pentru a putea şi noi desprinde din tragicul ceas al prezentului, prin lumina religiei, marile comandamente pentru viitorul de izbăvire şi biruinţă al neamului românesc.

Onor. Auditoriu,

Scurtul timp ce ne stă la dispoziţie pentru expunerea de faţă nu ne îngăduie să vorbim mai pe larg despre marele îndreptar de echilibru moral, de disciplină şi solidaritate, ce l-a reprezentat statornic în viaţa popoarelor credinţa religioasă, începând cu cele mai vechi timpuri ale istoriei. Şi, nici să arătăm ce uşor s'au prăbuşit împărăţii şi civilizaţii puternice, îndată ce au părăsit temeiurile acestei credinţe religioase.

Mă voi mărgini să insist ceva mai mult asupra curentelor şi ideologiilor ce-au frământat spiritualitatea secolului al 19-lea, — a căror influinţă a depăşit cadrul secolului în care s'au produs, trecând şi în lumea spirituală a secolului al 20-lea. Sau şi mai bine zis, abea în secolul nostru şi-au putut strecura fructul copt, aruncând în cele 4 vânturi ale lumii sămânţa materialismului ucigător de avânturi, şi, în permanentă luptă cu Cuvântul lui Dumnezeu, ziditor de dreptate şi de adevăr. Şi, care, subminând cea mai mare parte a gândirii umane, a creat ideologii vulcanice, a căror erupţii revoluţionare au zguduit adânc echilibrul moral din lume.

Gândirea veacului al 19-lea a fost stăpânită de cele două forme ale materialismului: materialismul filosofic, sau ateismul, care nu cunoaşte altă existenţă afară de cea a materiei, — şi ne gândim mai ales la doctrina lui Haekel, care aseamănă sufletul omenesc cu energia dinamică ce-o desfăşoară oricare motor în mers, — şi apoi, materialismul social, cunoscut sub numirea de socialism, care nu vede nici el altă deslegare pentru progresul şi binele umanităţii decât tot prin problemele de ordin economic, în jurul cărora se învârtesc apoi toate celelalte probleme de cultură şi progres. Socialismul mai are şi absurda pretenţie de a se substitui ori cărei religii, pentru a ferici omenirea singur, prin propriile sale puteri şi mai ales fără Dumnezeu.

Cercetările ştiinţifice tot mai întinse şi bogatele invenţii ale spiritului omenesc pentru care secolul al 19-lea s'a numit şi secolul progresului tehnic, sporeau necontenit trufia şi încrederea omului în sine. Apoi progresul material tot mai accentuat, ce ducea către acel utilitarism universal, în mod fatal au creiat multele erezii, profund dăunătoare, despre om şi fericirea lui pe pământ.

Astfel secolul al 19-lea s'a încheiat cu o adâncă şi foarte dureroasă criză morală, pe care o găsim şi la temeiul

[1] Conferinţă ţinută la Sibiu, 9 Martie, şi Bucureşti, Sala Dalles, 15 Iunie 1941, în cadrul Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române.

Spre viaţă nouă

Format în dualitate, spirit şi materie, „lut în formă de om, cu suflet nemuritor", omul a oscilat între aceşti doi poli, — între cele două principii de viaţă: spiritualism şi materialism.

Spiritualismul apare ca o zi luminoasă din primăvară. Scopul său e ridicarea omului spre cer, spre soare şi viaţă. In spiritualism, ca în adevăratul lor mediu prielnic, se desvoltă virtuţile şi artele cele mai felurite.

Religia şi cultura, ştiinţele şi artele, morala şi justiţia, în epoca spiritualismului şi-a fondat bazele trainice, dăinuind şi acoperind cu roadele lor omenirea veacurilor.

Creştinismul a ţinut pas cu viaţa societăţii şi a individului, ajutând şi îndreptând prin ceeace are etern într'însul.

Materialismul nu e propriu zis numai o supra-preţuire a materiei, ci tot odată e filosofie a vieţii căutând să explice şi să înglobeze manifestările omului. Din ordinea bio-fiziologică a naturii el aplică omului legile după care să se conducă, înlăturând principiile divine şi tăindu-i legătura cu cerul. El încovoae privirea omului spre pământ şi spre bucuriile ce i le poate dărui. In concepţia lui, cerul cu misterele lui de veacuri, cu chemarea şi sublimul său, nu are valoare decât atât cât poate fi izvor de bucurii trecătoare.

Materialismul, răpind farmecul spiritual al vieţii, în locul lui a pus *maşina*, cu sgomotul şi nestatornicia ei.

Drept consecinţă, s'a cuibărit în straturile superioare necredinţa şi goana după distracţii, iar, în păturile inferioare, îndoiala cu un întreg cortegiu de viţiuri. Şi pentru unii, şi pentru alţii e sbucium intens şi nemulţumire.

Eroii de epopee ai spiritualismului încearcă să coboare în mijlocul lumii soarele regenerator al unei noui vieţi cu mai puţin plânset, cu mai multă dragoste, cu mai multă dreptate.

Razele de foc ale eroilor spirituali, mari şi mici, încep să pătrundă departe în lume, mobilizând la lupta lor pe cei ce îşi dau seamă de caducitatea idealurilor telurice. Ei sânt stâlpul de foc prin pustiul vieţii. Lor li se cuvine imn de slavă deapururi.

In lupta ce se dă între naţiuni, fie pe temeiu de ideologii, sau de interese economice, fie pentru stăpâniri şi ambiţii, ceeace este cu adevărat de valoare, e lupta între spirit şi materie, suflet şi trup, cer şi pământ, întunerec şi lumină, — e renaşterea credinţii, a nădejdii şi a dragostei frăţeşti, şi ruga fierbinte ce se înalţă spre Dumnezeu de preoţi şi laici, din toate straturile sociale, — e începutul unei vieţi noui, e îngenunchiere la picioarele crucii, în nădejdea că va birui lumina asupra întunerecului, aşa precum din mormânt a răsărit viaţa tuturor...

V. D. Ogradă

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 11.242 Bis.

Notificare oficială

despre primirea în Şcoala de cântăreţi bisericeşti „D. Cunţan" din Sibiu

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi bisericeşti «*Dimitrie Cunţan*» din Sibiu, întemeiată în anul 1927, sub grija Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să crească, pe seama sfintei noastre Biserici, cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească cea adevărată, elevii acestei şcoli primesc o educaţie religioasă-morală cât mai îngrijită cu putinţă şi au prilej să se iniţieze şi în câte o deprindere practică folositoare pentru toatăviaţa lor. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, legumărie, agricultură raţională, etc.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu se recomandă din nou celor mai aleşi fii ai dreptcredinciosului nostru popor şi cu deosebire acelora dintre ei cari urmăresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă în slujba preamăririi lui Dumnezeu prin cântarea bisericească.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1941/42, îşi vor înainta, până la 1 Septemvrie 1941, cererile lor pe adresa: «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi bisericeşti »D. Cunţan« în Sibiu*», însoţindu-le de următoarele acte:

1. Carte de botez,
2. Certificat de naştere,
3. Certificat şcolar (cel puţin despre patru clase primare),
4. Certificat de bună purtare dela parohul local,
5. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, dela vârsta de 15 ani împliniţi. In ziua de *30 Septemvrie* se va ţinea examenul de admitere, care va consta din probe orale asupra materiei din şcoala primară şi supraprimară. Cursurile vor începe regulat în ziua de *1 Octomvrie 1941.*

Elevii primiţi vor aduce cu sine următoarele: două schimburi, haine de pat (străjac, saltea, pătură sau plapomă, perină, cuvertură albă pe pat, două ştergare cel puţin, etc.), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai. Tacâmurile trec în proprietatea şcoalei. Fiecare elev va aduce cu sine şi o pereche de pantofi simpli de casă, spre a-şi cruţa încălţămintea

Toţi elevii sunt interni. Taxa de întreţinere este de Lei 14.000 pentru întreg anul şcolar şi se va achita în trei rate şi anume: Lei 5000 la înscriere, Lei 5000 întoarcere din vacanţa Crăciunului şi Lei 4000 la Paşti.

Având în vedere împrejurările vieţii de azi, Direcţiunea şcolii îşi rezervă dreptul de a mări sau micşora această taxă, după cum vor fi preţurile pieţii.

Cursurile durează *doi* ani de teorie şi *un* an de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează Diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix. Această măsură s'a pus în aplicare încă din 1 Aprilie 1937 şi astăzi sunt retribuiţi lunar cei mai mulţi dintre absolvenţii şcoalei. Pe lângă aceasta, cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata Preoţime e poftită a citi această Notificare credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem Oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la întroducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţia să le asigure jumătate din uzufructul sesiunii cantorale.

c) Cântăreţii cu diplomă dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă, având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două treimi din sesiune şi din toate venitele cantorale.

Posturile de cântăreţi bisericeşti devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dar dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

In sfârşit, apelăm la iubita noastră preoţime şi la bunul nostru popor ca să cugete adânc şi să înţeleagă rostul cel mare al şcoalelor bisericeşti de toate gradele şi categoriile, în aceste vremuri de lupte vii pentru Neam şi pentru Lege. Biserica are lipsă de fii treji şi luminaţi, cari pot fi atât de minunat pregătiţi pentru lupta cea mare şi în Şcoala noastră de cântăreţi bisericeşti dela Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 15 Iulie 1941.

Consiliul arhiepiscopesc

Din premiile Academiei Române

Printre premiile, pe care Academia Română le va acorda în sesiunea generală din 1942 şi în sesiunile următoare, sânt câteva cu subiecte date, care privesc direct viaţa şi istoria Transilvaniei, Banatului, Crişanei şi Maramureşului, şi anume:

1. Premiul Statului *Gh. Asachi*, de 50.000 lei, cu subiectul „Contribuţiunea Românilor din Bănat în veacul al 19-lea la progresul Statului român", cu termen de prezentare a manuscriselor la Academia Română până la 31 Decemrvie 1941.

2. Premiul *Ioan şi Emilia Dr. Raţiu*, de 25.000 lei, cu subiectul „Viaţa şi activitatea Drului Ioan Raţiu şi a soţiei sale Emilia", cu termen de prezentare a manuscriselor la Academia Română până la 31 Decemvrie 1941.

3. Premiul *Năsturel*, de 5000 lei, cu subiectul „Studiu asupra istoriei oraşului Lugoj", cu termen de prezentare a manuscriselor la Academia Română până la 31 Decemvrie 1942.

4. Premiul *Ion C. Mihail*, de 50.000 lei, cu subiectul „Istoria luptelor naţionale din Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş dela 1848 până la 1918", cu termen de prezentare a manuscriselor la Academia Română până la 31 Decemvrie 1942.

Prin toate aceste premii Academia Română urmăreşte ţinta de a da o încurajare cât mai puternică desvoltării literaturii istorice la românii din teritoriile amintite.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

---

celor două mari războaie europene, mai bine zis mondiale ale secolului nostru: 1914 şi 1939.

Materialismul veacului trecut şi-a întins reţeaua cătuşelor sale fermecate tot mai mult peste sufletul uman, împiedecându-i sborul spre ideal, spre culmile de eternă frumuseţe şi adevăr dumnezeesc.

Abia doar o singură rază luminoasă mai brăzda cerul întunecat al gândirii materialiste: ideia naţională, fără de care, popoarele şi-ar fi pierdut de tot îndrepterul către o viaţă de năzuinţi mai nobile.

Nicăiri ca în vasta împărăţie a Rusiei, doctrina socialistă în diversele ei nuanţe şi în special în formula ei marxistă, n'a zguduit mai adânc temeiurile de străvechi tradiţii ale imperiului, şi nicăiri n'a pustiit şi n'a dărâmat din temelii ordinea de stat ca acolo. Desigur, pentrucă nici într'o altă ţară din Europa, acest curent revoluţionar, pornit spre distrugere, n'a fost întâmpinat la început cu mai multă indiferenţă şi cu mai puţină pregătire ca acolo, de către factorii ce aveau chemarea să-i opună puternicul zăgaz al Bisericii lui Hristos, al mântuitoarei credinţe creştine.

Cu deosebire clerul rus a fost aproape complect nepregătit în momentele când socialismul şi-a deslănţuit fanatica sa propagandă de cucerire a masselor. El nu putea să-şi deie seama despre marea primejdie ce-o prezintă socialismul pentru biserică. Neorientarea a fost atât de întinsă, atât de complectă în această privinţă, încât s'au găsit destui preoţi cari să se declare de acord şi solidari cu noul crez şi să salute această mişcare în care s'au şi încadrat, binecuvântând prin întruniri publice lupta socialismului pentru stabilirea unui echilibru de dreptate şi fericire între oameni.

Astfel socialismul din ce în ce mai îndrăsneţ, a început să intereseze şi să preocupe tot mai intens cercurile intelectuale şi literare din Rusia, unde s'a format ideia că, el ar fi o întregire sau chiar o desăvârşire a creştinismului, ajungându-se în acest fel la consolidarea formulei social-creştine. In cadrul acesteia, s'a afirmat viguros, din nenorocire, prin scrierile sale, şi puternica personalitate a lui Leon Tolstoi, care, deşi profund religios în felul său, luă poziţie hotărîtă în formă de luptă literară, nu numai împotriva bisericii, lovind greu în prestigiul ei, ci tot atât de îndârjită şi necruţătoare şi împotriva formei de stat existente în Rusia, a cărei orânduire de legiuire o atacă din plin, clătinând astfel încrederea masselor în harul şi durabilitatea acestora.

Totuşi au mai rămas personalităţi de mare talent şi autoritate, dintre care vom numì pe filosoful Berdiaef — pe care am avut prilejul să-l cunosc personal şi să particip la câteva conferinţe ale sale, în anii 1927 şi 1928, la Paris — şi scriitorii Dostoievski, Soloviev, Bulgakov şi Babuskin, cari au declarat războiu socialismului, sărind în apărarea bisericii asediate.

Vom reproduce câteva rânduri din cartea gânditorului Berdiaef „Socialismul ca religie" (1906) ce cuprinde o sinteză a tendinţelor socialismului, ce caută să se transforme în religie: „religia socialistă nu este numai organizaţia vieţii economice şi satisfacerea nevoilor omenirii, ea nu este numai stabilirea scopurilor economice, sau micşorarea zilei de lucru, sau mărirea salarului, ci, ea este o concepţie despre viaţă, deslegarea întrebării asupra vieţii, ea este scopul istoriei, este predica moralei socialiste, a filosofiei socialiste, ea este subordonarea tuturor cugetelor înalte pâinei de toată ziua..." „Socialiştii, zice mai departe Berdiaef, înşală omenirea cu astfel de nădejdi şi fac viaţa pământească mult mai nenorocită, întrucât îi distruge speranţa în veşnicie".

Soloviev, deasemenea, războindu-se cu socialismul şi combătându-l cu înverşunare, îl osândeşte ca pe cea mai primejdioasă minciună şi erezie, ce tinde să înlocuiască credinţa în Dumnezeu, ce a înobilat sufletul popoarelor, aşezându-l pe temeiurile salvatoare ale adevărului şi dreptăţii, — cu doctrina materialismului creator de ură şi de răsbunare.

Dostoievski spune: Dacă nu există Dumnezeu, atunci nu există nici o virtute şi chiar nici nu mai este necesară. Virtutea este însă principiul aoevăratei vieţi. Omul stă totdeauna pe pragul veşniciei şi al necunoscutului, ori cum ar încerca el să se lapede de Dumnezeu. Numai creştinismului îi datorează omenirea principiile dreptăţit. Chiar principiile de bază ale socialismului, libertate, egalitate şi fraternitate, îşi au rădăcinile lor în Evanghelie şi toate aceste princiPii vor putea fi împlinite numai pe teren creştin".

Se aflară şi printre clerici câteva personalităţi de seamă, care să înceapă lupta împotriva valului cutropitor, ce se strecura şi creştea în viaţa poporului rus, — printre care amintim pe episcopul Harcovului, Ambrosius şi preoţii Platon şi Vostorgov, dintre care acesta din urmă a scris şi publicat în 1913 o monumentală operă în două volume întitulată: „Socialismul în lumina creştinismului".

Din nanorocire însă, acţiunea combativă a clerului a pornit prea târziu şi relativ prea slabă faţă de progresele de cucerire tot mai crescânde ale socialismului, ce şi-a început acţiunea cu atrăgătoare şi mai ales amăgitoarea formulă a social-creştinismului, şi care avea ca prim scop mărturisit, răspândirea culturii printre massele populare.

Ştiri de pe front

Formaţiuni germane şi trupe române, comandate de Generalul Ion Antonescu, au obţinut în 5 August succese nouă în Ucraina împotriva bolşevicilor. O brigadă de cavalerie română a capturat numeroase care de luptă, tunuri şi un transport sovietic de muniţii.

In noaptea de 5 spre 6 August Moscova a fost din nou şi cu succes bombardată. Loviturile au fost date contra uzinelor industriei aeronautice şi a instalaţiilor de aprovizionare a duşmanului.

Comunicatul special, dat Miercuri de înaltul comandament german, stabileşte că armata sovietică, foarte bine utilată, poate fi socotită ca distrusă. Sovieticii, cari s'au bătut cu mare înverşunare, au pierdut peste trei milioane de oameni; la aceştia adaugându-se 900.000 de prisonieri, se ajunge la cifra de 4 milioane de oameni scoşi din luptă: cifrele spun că armata sovietică a fost nimicită în general.

Incepe, prin urmare, după uriaşele lupte de până acum, o nouă fază de operaţiuni pe frontul contra bolşevismului. Avem toată nădejdea că steaua lui, greu compromisă, se apropie vertiginos spre stângere în neființă. Acolo să şi rămâie!

Ce este bolşevismul?

Eată, la întrebarea aceasta, câteva lămuriri:

„Bolşevismul este o creatură străină în ordinea lumii noastre. In vinele acestei creaturi curge sânge rece de reptilă. Ceea ce observăm în Rusia, este o evoluţie *înapoi* spre nivelul cultural al vieţii inferioare. Comunismul se asamănă cancerului, care trăeşte într'un corp slăbit, chinueşte şi duce la pieire. A primi comunismul, ar însemnă a face din reptilă un animal domestic, sau a mângăia o cobră".

Altă părere:

„In Uniunea sovietică se petrec lucrurile cele mai diabolice: sute de mii de oameni sânt chinuiţi până la moarte, cum nu s'a mai pomenit nici în vremile celor mai mari cruzimi ce le cunoaşte istoria".

Părere în aceeaş chestiune:

„Părerea mea este că toate daunele şi toată mizeria din Rusia au luat naştere din vina şi nebunia bolşevicilor, şi că în Uniunea sovietică şi în Răsăritul Europei nu se va produce o ameliorare, atâta timp cât aceşti bărbaţi ticăloşi, acest grup mizerabil de fanatici internaţionali, vor stăpâni cu teroare populaţia rusească. Politica pe care o voi adopta întotdeauna, va fi răsturnarea şi distrugerea acestui regim criminal."

Şi cine socotiţi că este autorul unor astfel de judecăţi asupra bolşevismului? — Nimeni altul decât însuşi şeful guvernului englez actual, **Churchill,** — aliatul de astăzi al bolşevicilor descrişi altă dată aşa cum am văzut mai sus.

(O colecţie interesantă, din declaraţiile lui Churchill despre bolşevism, o face ziarul din Praga „Ceske Slovo". Merită să fie reţinute).

Nr. 1350/1941 (53) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Rodbav,** protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială, arătură, fânaţ şi islaz de $7^1/_2$ jugăre.
3. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele reglementare şi de autorizaţia de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Făgăraş în terminul stabilit.

Concurenţii, cu preavizul oficiului protopopesc, se vor prezenta în Dumineci şi sărbători spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Făgăraş, la 21 Iulie 1941.

Pavel Borzea
adm. prot.

INFORMAŢIUNI

Intronizarea *P. S. Sale episcopului* **Veniamin,** *cum se anunţă din Caransebeş, se va face în 24 August 1941. Consiliul eparhiei caransebeşenè a început pregătirile în vederea unei demne şi frumoase primiri a noului episcop al Caransebeşului.*

Dela vicariatul ortodox din Alba-Iulia. Vicariatul nostru, — cu sediul în Alba-Iulia până la reîntregirea eparhiei Clujului, — are 205 parohii organizate în 8 protopopiate cu 200 de mii de credincioşi, sub conducerea unui consiliu stătător din 3 clerici şi 6 mireni, instituit în ziua de 6 Septemvrie 1940. In fruntea consiliului vicarial stă P. C. Sa *Alexandru Baba,* protopopul din Alba-Iulia, ca preşedinte, care, în adunarea plenară a consiliului din 24 Iulie 1941, a arătat activitatea desfăşurată şi condiţiile în care a lucrat până acum vicariatul. Referent, în chestiunile din raportul prezentat, a fost consilierul eparhial *Dr. Sebastian Stanca.* S'au desbătut diferite probleme bisericeşti şi administrative, şi s'a constatat că, în toate privinţele, activitatea conducerii vicariatului din Alba-Iulia a fost de reală valoare.

„Transnistria" este numele ziarului, care începe să apară aducând preţioase date şi informaţiuni despre *românii* locuitori în masse compacte, în sate şi oraşe, situate între Nistru, Bug şi Nipru. Vorbesc aceeaş limbă moldovenească, întocmai ca basarabenii, au acelaş port şi aceleaşi obiceiuri ca şi fraţii lor din alte provincii. Scăpând acum din „republica moldovenească" (cu capitala Balta), românii transnistrieni se bucură în nădejdea unui viitor mai puţin vitreg decât a fost trecutul lor sub bolşevici.

Târgul de Mostre Sibiu îş va deschide în curând porţile pentru a noua oară de când s'a organizat. Durata târgului este *14—28 Septemvrie* 1941. Factorii vieţii economice, producătorii au, prin urmare, din nou prilej de-a expune produsul lor şi de a participà astfel la manifestarea forţelor productive ale ţării. Participarea cu mostre este o datorie patriotică. Prospecte informative se dau la Comitetul de organizare dela Camera de comerţ şi industrie, Sibiu.

Moartea unui vestit poet Din Calcutta se anunţă că poetul hindus *Rabindranat Tagore* a încetat din viaţă în 7 l. c.

Act de mulţămire. Oficiul nostru parohial, în numele consiliului şi adunării parohiale, aduce calde mulţămiri dlui *Constantin Bursan,* pentru dăruirea alor 184 bucăţi de acţii de ale Băncii Ilia-Murăşană s. a. Ilia, în valoare de Lei 92.000, pe seama bisericii ortodoxe române din Ilia. Protopop-paroh: *Iuliu Josan.*

Bancnote nouă. Banca Naţională a României este autorizată să emită bilete de: **1, 2, 5, 20 şi 100 lei,** până la baterea monetei de metal. Biletele vor servì la preschimbarea rublelor din Bucovina de nord şi din Basarabia.

Apelul preoţilor norvegieni. Clericii norvegieni au adresat o chemare către tineretul Norvegiei, spunând: Lupta, împotriva bolşevismului şi împotriva mişcării ateiste internaţionale, a început. Fiecare trebue să fie perfect lămurit despre ce este vorba: Astăzi se hotăreşte dacă copiii noştri vor putea să mai aibă o educaţie creştină şi o şcoală creştină. Astăzi se decide situaţia, dacă putem să mai avem, în ţara noastră proprie, o credinţă creştină, o morală şi o cultură. Intreaga preoţime cere poporului norvegian să lupte, într'o perfectă unanimitate şi colaborare, pentru Norvegia şi Finlanda, împotriva bolşevismului.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 10 August 1941, va predica părintele *Gheorghe Noveanu.*

Poşta redacţiei

Pr. G. P. Săr....

Ai făcut foarte rău că ai primit să ţi se facă acea inspecţie.

Prefecţii şi nici chiar Miniştri nu pot face inspecţii, în nicio chestiune, la oficiile noastre parohiale. Aceasta cade în competenţa exclusivă a autorităţii bisericeşti.

Este bine ca toţi preoţii noştri să înţeleagă acest lucru.

Nr. 238—1941. (55) 3—3

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din oraşul Dumbrăveni, judeţul Târnava mică, dă în întreprindere prin licitaţie publică partea II-a din lucrările de construcţie a bisericii din Dumbrăveni, adecă: Betoane şi zidiri în elevaţie dela soclu în sus, de Lei 1.314.374.

Licitaţia se va ţinea în *10 August 1941* ora 4 p. m., în localul oficiului parohial Strada Cuza Vodă Nr. 11, în prezenţa Consiliului parohial.

Planul, devizul şi caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi şi specialişti în lucrări de biserici.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai mare încredere.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, se va ţinea din nou la 17 August 1941.

Dumbrăveni, la 21 Iulie 1941.

Ioan Dragolea
protopop, paroh

Judecătoria de pace rurală secţia c. f., Agnita

Nr. 613/1941 (57) 1—1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

La cererea de executare făcută de urmăritoarea, Banca Agronomilor, contra urmăritei Menning Maria născ. Brantsch, Judecătoria a ordonat licitaţiunea execuţională în ce priveşte imobilele situate in comuna Agnita, Circ. judecătoriei Agnita cuprinse în c. f. Agnita Nr. 1913, 1129, 2390, 2473, 2437, 2003. 1952, 190 Nr. de ord. A I top. 300 grădină 134 stj. cu preţul de strigare de 5270 lei. 2105/1/c fânaţ cu un jug 1200 stj. top. 2105/1/c fânaţ de 921 stj. cu preţul de strigare de 3750 lei. top. 2100 arabil cu 1129 stj. top. 2100/1 luncă de 377 stj. cu preţul de strigare de 7075 lei. top. 2105/1/b luncă de 230 stj. 2105/2/b arabil de 470 stj. cu preţul de strigare de 3000 lei. top. 303 grădină de 150 stj. cu preţul de strigare de 4500 lei. 1/2 din top. 4715 arabil de 202 stj. cu preţul de strigare de 1075 lei. top. 074 casă şi curte de 145 stj. top. 075 grădină 141 stj. cu preţul de strigare de 120.750 lei. top. 5150 arabil şi vărzărie de 1 jug. 015 stj. cu prgţul de strigare de 12.750 lei. top. 5152 arabil de 1190 stj, cu preţul de strigare de 7500 lei. top. 5140 arabil de 000 stj. top. 5147 luncă de 217 stj. 5150 luncă de 140 stj. 5149 arabil de 507 stj. cu preţul de strigare de 4075 lei. top. 714 arabil cu 47 stj. cu preţul ce strigare de 1125 lei pentru incasarea creanţei de 2534 lei capital redus cu 50% interese de 3% dela 7 Aprilie 1934 spese de proces şi de urmărire de 150 lei fixate până acum spese de 909 lei fixate pentru prezenta cerere de licitaţiune.

Licitaţiunea se va ţinea în ziua de 31 Octomvrie 1941 ora 10 în localul strada Mihai Viteazul Nr. 10 uşa 10.

Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute pe un preţ mai mic decât preţul de strigare.

Agnita, la 19 Iulie 1941.

Judecător (ss) Dr. Eugen Ciolan

(ss) Cond. c. f. Pârvulescu

Pentru conformitate **Indescifrabil**

Nr. 242—1941 (56) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Şmig,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiune parohială 10 jug. arător, 7 jugăre fânaţ, 13 jugăre păşunat.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezentà, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 26 Iulie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Ad. Nr. 304/1941 (51) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Dâncul mare,** protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială, pentru care preotul primeşte chiria cu cât e închiriată Şcolii primare de stat.
3. Sesiunea parohială în extensiune de 10 jugăre arător şi fânaţ, precum şi folosinţa cimitirului vechi şi a unei grădini.
4. Adăul, adică una ferdelă de porumb cu ciocani, dela fiecare fum (circa 120 fumuri).
5. Ziua de clacă obişnuită din bătrâni, dela fiecare fum.
6. Stola obişnuită în parohie în timpul de acum.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta, în termen, oficiului protopopesc ort. român al Orăştiei.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a face cunoştinţă cu enoriaşii. Oficiul protopopesc ortodox român al Orăştiei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Orăştie, la 10 Iulie 1941.

Pr. **Iosif Vinţan**
adm. protopopesc

Ministerul Instrucţiei, Educţiei, Cult. şi Artelor
Consiliul par. al bisericii Sf. Nicolae, Braşov

Licitaţie publică

Se publică spre cunoştinţă generală că, în ziua de *Joi, 14 August, 1941,* ora 11 a. m., în biroul Consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov, Piaţa Unirii, se vinde la licitaţie publică cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—100, întreg materialul lemnos ce va rezulta din exploatarea pădurii din muntele Sf. Ilie, judeţul Prahova, proprietatea bisericii.

Caietul de sarcini, precum şi alte relaţiuni, se pot vedea şi lua la biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12. (54) 3—3

Nr. 434/1941 (52) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a III-a **Sălişte,** parohie de clasa I-a,, devenită vacantă prin penzionarea preotului Iacob Steflea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegfaful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Indemnizaţie de chirie.
4. Relut de lemne; sume cari se vor stabili în bugetul fiecărui an.

Cererile de concurs, cu documentele de studii şi de încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta în termin oficiului protopopesc Sălişte, judeţul Sibiu.

Candidaţii se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a subsemnatului oficiu în parohie, pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sălişte, la 15 Iulie 1941.

Oficiul protopopesc al Săliştei în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 260.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 17 August 1941 — Nr. 34

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul ...

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Löbl. Landeskonsistorium der evang. A. B. in Siebenbürgen — Gratuit Kirche — Sibiu

Creștinism și comunism

Alungarea armatelor sovietice din teritoriile pe cari au voit să le fericească sângeroșii conducători dela Moscova după rețeta lui Karl Marx, permite lumii să cunoască în toată cruzimea ei întruparea reală a doctrinei comuniste. Vasta temniță a Rusiei, pecetluită cu lăcate grele și prezentată lumii printr'o abilă propagandă drept palatul fermecat al fericiților, stă acum deschisă în unele din încăperile ei văzului îngrozit al omenirii. Nenorociții cari au trebuit să joace rolul de cobai experiențelor ce urmăreau crearea unei lumi fără umanitate, a unei lumi de mașini, povestesc eliberatorilor lucruri cari arată că uneori realitatea se ia la întrecere cu cea mai aprinsă închipuire lăsându-o mult în urmă.

Din stările create de regimul roșu și din actele la cari s'au dedat agenții lui în teritoriile ce trebuiau să le părăsească, se poate suprinde cu ușurință trăsătura lui cea mai caracteristică, tendința lui dominantă; ea constă într'un total dispreț de om, într'o sadică plăcere de-a nivela pe om complect cu lucrul, de-a șterge tot ce e nobil, tot ce e deosebit în ființa umană față de animal.

Fiecare suflet omenesc s'a întrebat care a putut fi mobilul nemaipomenitului sadism al acelor brute de-a face din altare locul de eliminare a tot ce e mai murdar în om? Ce rău le-a făcut sfintele locașuri și întrucât își întăreau profanatorii poziția lor, expunându-le unor astfel de batjocuri? Omenirea a trecut prin multe și variate faze de sălbătăcie și de întunecare a conștiinței, dar nu se se cunoaște din analele istoriei manifestări atât de scoborâte, atât de degradante.

Răspunsul la întrebările acestea nu poate fi decât unul singur: altarul, după cum arată etimologia cuvântului, reprezintă tot ceeace cheamă pe om la înălțarea deasupra sa, la depășirea animalității, tot ceeace întreține în om acea tensiune spre înobilare, spre progres spiritual, care face din el cu adevărat om. Altarul nu lasă pe om să se împace cu animalitatea, să caute numai la stomac și la simțurile trupești; el face ca omul să nu fie numai biologie și încă perversă și nesăturată: biologie (căci animalul e ținut de legi aspre în limitele normale ale biologiei). Comuniștii așezând în locul cel mai înalt și cel mai cinstit al omului, murdăria din el, au arătat ce cinstesc ei mai mult și la ce se închină.

Disprețul lor se adresează în primul rând omului; fapta aceasta îi degradează exclusiv pe ei.

Anihilarea omului în «doctrina» și fapta comunistă, manifestată simbolic în profanarea altarelor, se arată însă pe toată linia în regimul bolșevic. Omorul în Rusia Sovietică a fost un gest săvârșit în fiecare clipă fără nici o sfială, fără nici o cumpănire de conștiință. Anumite statistici spun că numărul celor uciși se ridică la 12 milioane. Cifra aceasta trebue să fie însă mult mai depășită, dat fiind că numai în timpul retragerii actuale s'au ucis și s'au deportat atâta lume, încât multe regiuni au rămas aproape pustii.

Bolșevicii rezolvau orice problemă prin ucidere. Cine li se părea că nu e chiar convins de perfecțiunea regimului era ucis. Bătrânii erau uciși pur și simplu pentrucă li se părea că prin inadaptabilitatea lor la noile idei, vor îngreuna consolidarea revoluției. Mai bine să ucidă mai mulți, chiar și nevinovați, gândeau comuniștii, căci în felul acesta vor băga groază în cei rămași și revoluția nu va mai avea nici un dușman.

Să se impună revoluția, să se impună sistemul. Aceasta contează, nu viața oamenilor. Omorul, abuzul de omor, era aliatul cel mai prețios al revoluției comuniste.

Iar revoluția aceasta, ridicată dintr'o baltă de sânge, ce urmărea? Stârpirea spiritului din om, nivelarea omului cu animalul sau cu mașina. Omul nu era săvârșit numai din ideea greșită că prin el se va pregăti o epocă mai bună, ci din disprețul principial față de om. Omorul rămânea să fie în tot viitorul o faptă care nu trebue să se îngreuneze de nici un scrupul.

Ce departe suntem de creștinism!

Fiul lui Dumnezeu s'a întrupat pentru a pune accentul maxim pe valoarea amețitoare a omului. Omul e pretinul de comuniune al lui Dumnezeu, fiind destinat veșniciei. Dar această valoare nu e o stare actualizată, ci una de realizat prin ridicarea omului spre «altar», spre înălțimile supreme.

A ucide e păcatul cel mai cumplit în creștinism. Toată înălțarea noastră spre Dumnezeu, spre valoarea supremă a ființei noastre, se face prin slujirea omului, prin ajutorarea lui să se înalțe, prin mântuirea lui din animalitate. Trebue să vedem în semenul nostru o ființă chemată la viața cea veșnică, dar atârnând de dragostea noastră ca să se ridice la valoarea aceasta supremă a ei. Numai prin dragoste întru Dumnezeu și prin comuniune, prin servirea noastră, putem trezi în semenul nostru eul dragostei, al comuniunii și al credinței, îl putem învia la viața cea de veci.

Din aceste adâncimi de comuniune și de dragoste, se rezolvă ca dela sine și problemele nevoilor sociale, de repartiție a bunurilor, de dreptate și egalitate.

In orice caz numai în măsura în care lucrează puterea creștinismului valorificatoare de om în suflete, se înobilează raporturile economice între oameni.

Unde se caută perfecționarea lor cu disprețul înobilării sufletești a oamenilor prin credință și iubire, nu se poate realiza decât o ordine de temniță, o stare de pândă continuă a omului, cu deslănțuiri intermitente în măceluri.

Unde omul e redus la o vietate care nu e atentă decât la revendicările stomacului, societatea e asemenea unei haite de lupi cari au să-și împartă o hrană ce li se aruncă în comun.

Dar poate această desființare a existenței umane a fost urmărită anume de Antihrist, din gelozie față de demnitatea cu care a împodobit omul pe Dumnezeu.

D. STĂNILOAE

Exemplul Suveranului. *M. Sa Regele Mihai I a subscris la „împrumutul reîntregirii 1941" suma de 1 milion de lei, ear M. Sa Regina Mamă Elena suma de o jumătate milion de lei.*

Nr. 12.379/1941

Comunicat oficial

Onor. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor aduce la cunoștință că sub ocupația bolșevică s'au distrus cărțile bisericești și obiectele de cult.

Se face apel la bisericile cari au două sau mai multe rânduri de odăjdii și de cărți rituale, să doneze câte un rând pe seama bisericilor din provinciile realipite, prădate de hoardele bolșevice.

Oficiile parohiale și protopopești dela biserici cari au odăjdii și cărți rituale de rezervă, să anunțe în termen de *15 zile* Consiliul nostru arhiepiscopesc ce anume odăjdii și cărți rituale pot pune la dispoziția bisericilor din teritoriile desrobite.

Sibiu, la 11 August 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 12.378/1941

Comunicat oficial

Dl Ministru Ioan Sandu, subsecretar de stat al Cultelor și Artelor, ne-a adus la cunoștință, că Onor. Minister a dispus că nu se mai admite până la alte dispoziții nici un fel de trecere dela cultele istorice la confesionale (baptiști, adventiști și creștini după Evanghelie), în această epocă de frământare, când soldații români își varsă sângele pentru apărarea credinței strămoșești.

Organele subalterne sunt învitate a se informa și, în caz că dispoziția nu se respectă, să raporteze aici.

Sibiu, la 11 August 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Inaugurarea Spitalului de răniți dela Școala normală din Sibiu

Duminecă, în 10 August, a avut loc în paraclisul Școalei normale din Sibiu inaugurarea Spitalului de răniți, care din inițiativa I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* a fost întalat acolo.

Inaugurarea s'a făcut printr'o sfeștanie slujită de I. P. Sf. Mitropolit înconjurat de un sobor de preoți. Au fost de față răniții din spital și un numeros public, în în frunte cu dnii generali Paraschiv Dobre și I. Pleniceanu, comandanții corpului VII Armată.

La sfârșitul slujbei I. P. Sf. Mitropolit a rostit o scurtă cuvântare scoțând în relief eroismul poporului nostru care se face vădit de câte ori vin vremuri grele asupra noastră.

Adresându-se răniților cu calde cuvinte părintești, le-a urat să se simtă bine în această casă pe care Biserica o pune cu dragă inimă la dispoziția lor atât pentru însănătoșirea trupului lor știrbit în luptă cu dușmanii crucii, cât și pentru mângâierea lor sufletească în atmosfera de religiositate din ea.

A mulțumit apoi medicilor cari se ostenesc pentru vindecarea bravilor eroi, cât și personalului care-i îngrijește: doamnelor din Crucea Roșie, călugărițelor surori și studenților teologi.

A răspuns dl Dr. G. Preda, conducătorul spitalului, mulțumind I. P. Sf. Sale pentru dragostea cu care a pus la dispoziția Țării și răniților splendidul local al Școlii normale.

A urmat apoi vizitarea răniților și a localului, I. Pr. S. Sa împărțind tuturor cărți de rugăciuni și cuvinte de mângâiere.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Sfințirea temeliei bisericii Sf. Nicolae din cartierul Lazaret

Duminecă, 10 August, la ora 5 d. a. a avut loc o înălțătoare serbare în cartierul Lazaret al Sibiului, sfințindu-se temelia bisericii acelei parohii. A participat tot poporul parohiei, venind în procesiune dela actuala capelă.

După slujba de sfințire, a cuvântat emoționant dl general Georgescu-Pion care, cu sufletul său vajnic, s'a așezat în fruntea străduaiilor de ridicare a acestui sfânt locaș.

A mai vorbit părintele Ștefan Morariu, fostul prim paroh al parohiei și părintele Nicolae Constantin, actualul paroh, evidențiând însemnătatea lucrului la care pornesc credincioșii și îndemnându-i să-și dea cu toții contribuția cu toată inima.

Moarte şi viaţă

IV. Cucerirea vieţii

Viaţa se cucereşte; nu se dă. E dată numai ca posibilitate, în germene. Dar trăirea ei, desfăşurarea ei de lumină, e o cucerire: cucerirea unei lupte, biruinţa unei consecvenţe, încoronarea unui crez. Nu e tot una a şti că ai şi că există viaţa cea duhovnicească şi să o trăeşti, precum nu e tot una să ştii unde este vâna de apă sub pământ şi să sapi fântâna necesară spre a ajunge la ea. *A şti* e un fapt indiferent şi comod: nu-ţi tulbură viaţa, te lasă pe aceleaşi făgaşuri; a iubì, *a trăì* este însă luptă, dinamism, efort, frământare, trudă, crez şi jertfă. Spre a desfunda isvoarele de apă vie din adânc trebue să auzi: altă cale nu există.

E adevărat: nouă ne-ar plăcea mai mult să avem Viaţa fără s'o cucerim. Dacă Dumnezeu ne-ar întreba: «ce preferaţi: Adevărul sau căutarea Adevărului?», puţini s'ar găsì să ceară căutarea Adevărului, ca Lessing! Când e vorba de viaţa spiritului o lene ca de plumb apasă peste hotărârile noastre, grijile lumii ne copleşesc şi realizările întârzie de pe o zi pe alta.

Toţi ne tânguim când avem vreo pagubă materială, dar la paguba sufletului, lipsit de rugăciune şi meditaţie, cine se gândeşte? A! dacă ar gâlgâì în noi viaţa duhului, aşa cum ţâşneşte isvorul din munte: firesc, fără trugă, fără obligaţii, atunci da: am fi fericiţi şi nu ne-am mai întoarce la viaţa de ţărână a pământului. Altfel rumegăm cenuşa patimilor şi ne hrănim, în vis, cu mană îngerească. *Ni-e teamă de luptă; ne spăimântăm de urcuşurile cari duc spre cer; uităm că sântem pelerini ai altei vieţi.*

Şi totuşi nu există altă cale decât aceasta: *lupta necontenită, lupta fără odihnă, lupta fără compromisuri.* Odihna nu este a acestui veac: ea aparţine veşniciei. Bunurile terestre — avere, renume etc. — cad cumva ca ploaia din cer, sau cresc ca buruienile pe maidane? Nu. Dacă deci pentru cucerirea unui bun care trece ca umbra risipim atâta zdroabă, de ce numai cucerirea cerului să fie fără suferinţă, fără jertfă, fără războire mai îndelungată? Cine nu descurajează dintru început, cine ascultă mereu glasul lui Dumnezeu, cine duce lupta o viaţă întreagă (aşa cum o duc alţii pentru pământ), va cuceri cu siguranţă zările de lumină ale cerului. Sfinţii sânt biruitorii morţii şi cuceritorii nemuririi, pentrucă ei, *toată viaţa lor*, au urmat lui Hristos. Nu vreţi să faceţi parte din armata aceasta? Cuceritorii veşniciei, nu nevolnici cuceritori ai putreziciunii...

Cari sânt cărările de foc ale biruinţii? Moartea ne desvălue taina lor de azur. Ce este moartea? Negaţia vieţii. A vieţii trupeşti. Aşadar *spre a depăşì moartea, spre a scăpa de înfiorările ei de ghiaţă, trebue depăşită însăşi viaţa*, viaţa aceasta a plăcerilor deşarte: să-ţi smulgi rădăcinile cari te leagă de trup şi lume, să fii mort faţă de trăirea umană obişnuită. Cum mort? Adică deslipit cu inima de bunurile terestre, nelegat cu sufletul de poftele trupului, nestăpânit de ispitele măririi. Poţi să ai bani, dar să nu-i iubeşti: să fii ca şi cum nu i-ai avea. Şi aşa cu toate celelalte. E vorba de moartea spirituală faţă de lume şi de amăgirile ei: nu eşti ataşat sufleteşte de nimic, nu eşti robul nimănui.

Dar moartea e şi poarta de taină a unei alte vieţi. A vieţii pe care mormântul n'o poate cuprinde. Aşadar spre a depăşì moartea, la mortificare trebue să adaogi ancorarea sufletului sub zările de har ale vieţii veşnice. Celce a evadat din temniţa egoismului nemilos şi a murit faţă de tentaţiunile plăcerilor terestre, celce şi-a săltat viaţa în planul de lumină al trăirii duhovniceşti, nu se teme de moarte. Pentru el moartea e împlinire, e mântuire, e desăvârşire. E aşteptare: ar dorì cât mai curând să scape de povara lutului care-l apasă. E bucurie, nu tristeţe; e biruinţă, nu înfrângere; e nădejde, nu desnădejde. *De vreme ce ai murit faţă de lume, moartea — ca negaţie a vieţii — nu mai e durere, ci eliberare; iar întrucât însetezi după bunurile altei vieţi, este fericitorul salt în odihna şi iluminarea cea de dincolo de veac.* Acestea sânt cele două valenţe ale morţii: despărţire de viaţă şi ancorare în viaţă, sfărâmare a cotidianului şi zidire a veşniciei. Spre a o depăşì, aşa trebue trăită şi spiritual: despărţire de viaţa deşertăciunii şi luptă pentru focurile sacre ale vieţii spirituale.

De aici se desprind clar cărările biruinţii: *post şi rugăciune.* Post: strunirea trupului ca să nu umble după poftele lui, disciplinarea sufletului ca să nu fie rob al patimilor nemintoase; rugăciune: asculţi paşii lui Dumnezeu în grădina sufletului. Meditaţie. Citire. Cunosc preoţi cari în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară trec înfioraţi pragul bisericuţei din sat, deschid cărţile sfinte, citesc imnografia zilei, sinaxarul (cu viaţa sfântului) meditează şi se roagă. Zilnic: un ceas, cel mult două ceasuri simt prezenţa tainică a puterii lui Dumnezeu umplându-le inima cu binecuvântări nespuse. *In lupta aceasta cu poftele, în purificarea de patimi, în bucuria de lumină a rugăciunii, este puterea apostolatului preoţesc. Fără această legătură vie, permanentă, cu Hristos, viaţa preotului se rostogoleşte pe cărările colţuroase ale lumii.* Mă întreb însă: câţi preoţi îşi fac rugăciunea zilnică cu toată înflăcărarea iubirii ce-i leagă de Domnul? Câţi se mulţumesc numai cu câteva cruci aruncate la întâmplare? Câţi citesc, cu adâncă reculegere, Sf. Scriptură? Câţi meditează asupra adevărurilor mântuirii noastre? Câţi se luptă cu amăgirile lumii ca să trăiască în Dumnezeu şi pentru Dumnezeu? Căci *celce este viu pentru lume şi plăcerile ei, este mort pentru Dumnezeu; şi celce este viu pentru Dumnezeu, este mort faţă de lume.* El are viaţa cea adevărată...

Există desigur o întreagă pedagogie a căilor duhovniceşti: ea aşteaptă să fie desgropată din vechi manuscrise monahale. Dar punctele esenţiale le putem preciza de acum: *mortificare şi rugăciune. Smerenie şi iubire.* Aceasta e lupta sfinţilor; aceasta e lupta pe care trebue s'o ducă oricine care vrea să fie creştin. E lupta unei vieţi intregi, luptă în care nu trebue să descurajezi niciodată, lupta biruitoare prin care se deschid zările cerului. Căci scris este: «cei curaţi cu inima, vor vedea pe Dumnezeu».

Viaţa se cucereşte, nu se dă: o dobândesc numai luptătorii neînfricaţi. Impărăţia cerurilor se ia cu năvală. Ceice vor să scape de sub lespedea mormântului, de sub apăsarea vieţii pământeşti, trebue să ia în piept aspri-mile de crivăţ ale renunţării, ca să înflorească în mireasma rugăciunii. Căci viaţa spirituală nu este nici ştiinţă, nici cultură, nici emoţie artistică, nici plăcere carnală; ea este luptă cu sine şi cu lumea: e rugăciune. Pe creste de lumină stau sfinţii, călăuze ale cuceritorilor nemuririi: păşiţi pe urmele războirii lor şi veţi găsì dincolo de bezna mormântului luminile învierii.

Diacon **Nicolae Mladin**

Sprijin Statului

— Imprumutul reîntregirii 1941 —

Dl general Ion Antonescu îndreaptă către ţară următorul apel:

De pe pământul desrobit, în mijlocul luptei pentru cruce şi dreptate, îmi îndrept gândul către tot neamul nostru şi tuturor le cer să sprijine statul în aceste ceasuri mari.

Ca să cinstim jertfa eroilor, — Ca să ne înălţăm patria, Ca să ridicăm din cenuşa cutropitorilor vetrele noastre de totdeauna, Ca să dovedim că am înţeles cutremurarea patriei, Ca să meritäm liniştea câştigată şi bunurile păzite de lupta bravei noastre oştiri, Ca să putem închina recunoştinţa neamului către urmaşii celor cari s'au înfrăţit cu pământul luptei, Ca să putem da Basarabiei şi Bucovinei tot ceea ce au pierdut prin silnica cutropire şi să putem păşì la mari lucrări de interes naţional, —

ROMÂNI! — aştept să daţi obolul economiei voastre, pentru ca statul să facă din el o nouă şi mare împlinire pentru ţară şi pentru fiecare.

Nu vă cer contribuţii de jertfă, vă cer să daţi statului numai economia voastră. Şi cu aceeaş sfântă grijă, cu aceeaş neîndurată râvnă, cu aceeaş curată muncă, voi veghea ca banul vostru să fie întrebuinţat pentru împlinirea marilor scopuri naţionale.

General ION ANTONESCU

Se vor emite obligaţii la purtător, numite «*Obligaţiuni 4½% din 1941*», în valori nominale de câte 5000 lei (cu titluri de 2500, 5000, 10.000, 50.000, 100.000, 200.000 şi 500.000 lei), rambursabile în 30 de ani, cu primă sau premii mari.

Subscripţiile la împrumut se fac dela 15 August 1941 până la 25 Martie 1942.

Preţul unei obligaţiuni de 5000 lei este stabilit:

***4375 lei* la subscrieri între 15 August —30 Septemvrie 1941;**
***4400 lei* la subscrieri în Oct. 1941;**
***4425 lei* la subscrieri în Nov. 1941;**
***4450 lei*, în Decemvrie 1941;**
***4475 lei*, în Ianuarie 1942;**
***4500 lei*, în Februarie 1942;**
***4500 lei*, în Martie 1942.**

Subscripţiile şi plăţile se fac la Banca Naţională a Romăniei, şi la ghişeele ce vor fi arătate prin aviz special.

Se vor emite în acelaş timp, în special pentru pătura *ţărănească*, şi obligaţii în valoare nominală de 1000 (una mie) lei cu dobândă de 5%, replătite în 5 ani, cu 2653 premii în inventar agricol: vite, unelte de muncă, sau maşini agricole. — Imprumutul este astfel cât se poate de favorabil pentru subscriitori, atât intelectuali, cât şi ţărani.

FOIŞOARA

„Credinţa religioasă, ca factor de disciplină şi solidaritate naţională“

(2) de **Sofia Şt. Meteş**

Pentru a da acum o idee oricât de palidă, despre ceea ce reprezenta pe atunci autoritatea Bisericii în Rusia, vom reproduce ce scrie contele Witte în memoriile sale (ediţia Paris, 1921) p. 198—99: „Biserica noastră este din nenorocire moartă de mult timp. Este o instituţie birocratică şi preoţii noştri nu servesc pe Dumnezeul suprem al unei ortodoxii înalte, ci pe zeii de carne ai păgânismului. Treptat, noi devenim mai puţin creştini, decât membrii ori cărei alte Biserici creştine.“

Partidul social-creştin rus, s'a întemeiat la Moscova, în 1906, — până la această dată toate scrierile literare şi alte publicaţii de cuprins socialist erau interzise — şi era reprezentat pe lângă Leon Tolstoi şi de către alte valori literare ca Petrov, apoi fostul arhimandrit Mihail, Belinski şi alţii.

Fermentul revoluţionar se produse şi răbufni însă curând în sânul acestui partid, după cum am mai amintit, atacând Biserica şi ridicând o vijelioasă polemică între apărătorii Bisericii lui Hristos şi detractorii ei, ce se înmulţiră tot mai ameninţător, din vina mai ales a clerului, care n'a priveghiat la vreme şi îndestul, aşteptând cu candela stinsă marile vremuri de prefaceri spirituale dela sfârşitul veacului trecut şi cele dela începutul veacului prezent.

Astfel germenii dezagregării pluteau în văzduhul greu şi întunecat al imperiului, când marele războiu din 1914, deslănţuì în lumea înviforată spaima şi pustiul morţii. Cu credinţa religioasă izgonită din sufletul conducătorilor, cu o Biserică lovită, slăbită şi discreditată, care până atunci a format în viaţa poporului rus stâlpii de suport ai echilibrului sufletesc, — cataclismul mondial ajută la pregătirea terenului prielnic şi grăbì isbucnirea revoluţiei marxiste, ce se rostogolì înspăimântătoare peste imperiu în forma feroce a bolşevismului, înăbuşind în sânge orice încercare de împotrivire. Ea făcu să trosnească din temelii toate încheieturile vastei împărăţii şi să se dărâme toată ordinea de stat, sămănând pretutindeni groază şi pierzanie.

On. Aud., — M'am oprit mai mult asupra dramei ruseşti, pentrucă aici mai mult decât în ori care altă parte a lumii, ideologia socialismului marxist şi-a desăvârşit opera destructivă.

*

Dar toată spiritualitatea Europei era îmbibată de morala egoistă a socialismului în directă dependinţă de factorul economic şi chiar cu supremul scop al satisfacerii materiale.

Pentru a întări acest crez materialist, se ridicară o sumedenie de doctrinari mai mult sau mai puţin fanatici, cari, întorcând pe dos filele Sfintei Scripturi, începură un întins proces de analiză, de tâlcuire a Evangheliei lui Hristos, mistificându-i adevărurile mari şi adânci, pentru a demonstra, că, şi acestea sunt concepute în spiritul moralei socialiste.

Astfel s'a ajuns în evoluţia spiritualităţii universale la acele teorii şi concepţii materialiste asupra vieţii, încurajate şi susţinute şi de filosofia ateistă, ce-au creiat cultul forţei, înăsprind sufletul popoarelor. Şi, tăind punţile de legătură dintre dânsele, au dus la acea învolburare generală, soldată cu războiul mondial din 1914.

După acest războiu, Europa a întrat cu răni adânci într'o epocă de acută criză materială, consecinţă firească a lungului războiu.

Concepţiile materialiste, nenorocita zestre a secolului al 19-lea, continuând să rămână în plină efloreşcenţă în gândirea oarecum oficială a atâtor naţiuni, tot mai înstrăinate de mântuitoarea dogmă a creştinismului, — departe de a fi putut să îndrepteze această criză, vindecând rănile, pacificând şi liniştind sufletele sbuciumate, au dus la teribilul războiu civil din Spania, unde fiii aceluiaş popor orbiţi de ura cea mai sălbatică, de proporţii apocaliptice, s'au omorât frate pe frate, făcând să curgă timp de doi ani şi mai bine valuri, valuri de sânge în ţara lor comună, pustiită de prăpădul inconştiinţii lor.

Răul, fiind însă prea adânc, nenorocirea nu s'a oprit aici. Alte mari primejdii s'au ridicat în lume, ce-au deschis larg porţile poftelor de cuceriri, sfârşind printr'un nou războiu, de proporţii poate şi mai grozave, ce se desfăşoară astăzi în lume.

Am desvăluit o parte din cauzele ce-au determinat dramatica criză socială, ce-a zguduit şi zguduie de timp îndelungat în special sufletul european, reuşind în unele ţări, prin subminarea principiului de autoritate morală, reprezentat de credinţa religioasă, — să răstoarne cu desăvârşire ordinea în state şi să aşeze în loc anarhia şi desnădejdea.

După cum spuneam şi la început, timpul nu ne îngăduie să arătăm nici măcar în linii generale, cum totdeauna

Paşte oile mele...

— Pilda vieţii noastre e hrana duhovnicească a enoriaşilor —

In articolele de mai înainte am scris câte ceva despre examenul şi proba apostoliei noastre de preoţi ai lui Hristos. Acum voi continua pe aceeaş linie, oprindu-mă asupra unui alt aspect al acestui examen mare la care suntem supuşi în fiecare zi, chiar dacă nu ne dăm seama de el.

Intrebarea cea mare

Pornisem dela cazul lui Petru şi ne oprisem la întreita mare întrebare ce-i punea Domnul Iisus după înviere: „Simone, al lui Iona, Mă iubeşti tu pe Mine?" (Ioan 21, 17). Şi în articolul trecut am stăruit asupra acestei întrebări şi asupra răspunsului pe care-l vom putea da noi preoţii, apostolii lui Hristos. Intr'adevăr mare este această întrebare: „Preote, al Bisericii Mele, Mă iubeşti tu pe Mine?" E cea mai mare întrebare a vieţii noastre, e cel mai mare examen, cea mai temeinică probă a apostoliei noastre. De răspunsul ce vom putea da acestei întrebări capitale, atârnă biruinţa sau înfrângerea noastră, fericirea veşnică cu Hristos sau plânsul şi scrâşnirea dinţilor în focul Ghehenei.

Temeiul răspunsului

La prima vedere ni se pare că răspunsul nostru e foarte uşor. Da, Doamne, Te iubim. Doar suntem preoţii Tăi, doar de aceea ne-am făcut preoţi ai Tăi. Şi totuş răspunsul nu e aşa simplu, aşa uşor de dat. *Pentrucă dragostea nu se mărturiseşte cu buzele, ci se dovedeşte cu viaţa*, cu fapta şi cu strădania noastră de fiecare zi, de fiecare clipă. *Dragostea de Hristos şi de apostolia Lui e viaţă, e adevărata viaţă, e flacăra nestăpânită, e lupta necurmată, e jertfă, e mai ales lepădare de sine, încât «nu mai trăesc eu, ci Hristos este cel care trăieşte în mine»*.

Dupăce Petru răspunde: „Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc", Domnul Iisus îi cere proba, poruncindu-i „Paşte oile Mele", trimiţându-l la lucrul apostoliei; ca şi când i-ar fi zis: „Bine, Petre, acum să te văd la lucru, să te văd la luptă, să te văd la jertfă". Şi într'adevăr Petru a iubit pe Iisus până la moartea de martir.

Mare şi înfricoşată este misiunea preoţiei, chemarea apostoliei lui Hristos! Cercetată în toată întinderea, greutatea, complicaţiile şi răspunderile ei, ţi se pare peste puterile tale de om supus păcatului. Dar privită sintetic şi intuitiv, misiunea păstorului de suflete pare plăcută şi atrăgătoare, întărindu-te pentru orce greutate şi jertfă.

Păstorul şi oile

«*Paşte oile Mele*». Domnul Iisus aseamănă pe credincioşii Săi cu o turmă de oi, iar pe preoţi cu păstorii oilor. Dar asta nu în sens batjocoritor, cum fac azi cei necredincioşi, ci în înţelesul cel bun, cel frumos şi plin de sfânt adevăr. Oile sânt animalele cele mai blânde. Ele fug de străini, dar aleargă îndată la glasul păstorului lor, se alipesc de el şi îl urmează cu toată încrederea. Nu cer păstorului decât hrană destulă şi pază puternică împotriva fiarelor răpitoare. Şi lucrul nu e greu dacă ai dragoste de oi şi de stăpânul turmei.

Ciobanii cei buni îşi iubesc turma şi stăpânul, până la moarte. Lucrul acesta e ştiut de toată lumea. Ciobanii se întrec între ei să găsească iarbă mai bună, să le hrănească mai bine şi să nu piardă nici una din ele. Când vine ursul, se aruncă asupra lui, chiar cu primejdia vieţii. Iar fericirea lor este când, la numărătoarea de toamnă şi primăvară, pot arăta stăpânilor oi cât mai grase şi cu cât mai puţine pierderi.

Vai însă de oile al căror cioban nu-şi iubeşte meseria sau e în duşmănie cu stăpânul turmei. Acela le lasă de capul lor. Nu le caută iarbă bună şi nu le păzeşte să nu se piardă sau să nu le mănânce fiarele sălbatice. Ci le lasă singure în preajma stânii, unde iarba e roasă sau împuţită de bălegar, iar el îşi petrece cu băciţele, sau se culcă. In vremea asta lupii le omoară în voe, hoţii le fură, iar cele rămase sânt flămânde.

Răspunderea cea înfricoşată

Iată ce mare răspundere are un cioban. Stăpânul îi încredinţează toată turma sa, toată averea sa. Cu cât mai mare e răspunderea păstorilor duhovniceşti, când Stăpânul cerului şi al pământului le încredinţează suflete scumpe, nu dobitoace necuvântătoare şi fără suflet. Ce se va întâmpla deci cu turma al cărei păstor nu-şi iubeşte Stăpânul şi lasă oile de capul lor? Dar pedeapsa acelui păstor cât va fi de cumplită la ziua numărătoarei celei mari?

Vrednic este!

«*Paşte oile Mele*». Cu aceste cuvinte ni-a încredinţat Hristos şi nouă turma Sa în clipa când poporul a strigat înaintea Lui: «*Vrednic este*». Să ne întrebăm deci, cu toată seriozitatea: cum îngrijim, cum hrănim şi cum păzim noi turma încredinţată nouă? Ce am făcut noi pentru turma noastră? Ce hrană îi dăm din sufletul nostru? Câtă căldură şi lumină îi dăm din inima noastră? Cât ne ostenim noi pentru o păşune bună, şi cât ne luptăm noi s'o apărăm şi s'o scoatem din ghiarele păcatelor şi din amăgirea hoţilor sectari?

Nu cumva facem ca ciobanii cari nu-şi iubesc ciobănia sau sânt în duşmănie cu stăpânul lor? Nu cumva am lăsat turma de capul ei, după plăcerile ei, pradă ispitelor şi sectarilor? Nu cumva ne mulţumim cu slujbele din sărbători, şi acelea făcute de mântuială, grăbindu-ne îndată la afacerile noastre particulare?

«*Paşte oile Mele*». Domnul ne-a încredinţat atâtea suflete, ne-a încredinţat toată averea Lui. Şi cât de mare trebue să fie această avere, cât de mare trebue să fie preţul ei, dacă un singur suflet preţueşte mai mult decât cerul şi pământul? Ne-am gândit noi la asta?

Pilda vieţii preotului

«*Paşte oile Mele*». Ce hrană culeg enoriaşii noştri din pilda vieţii noastre? *Căci aceasta e hrana de care au nevoe sufletele: pilda vieţii noastre, tăria credinţii noastre, flacăra nădejdii şi jertfa lepădării de sine şi de ale lumii din dragoste de Hristos.* Aceasta este hrana de căpetenie care înviorează, întăreşte şi înalţă sufletele la Hristos, la o viaţă nouă cu El. Pilda vieţii noastre şi nu o predică sforăitoare, învăţată dintr'o carte. *Pilda vieţii este «lumina pusă în sfeşnic» şi «sarea pământului». «Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre bune şi să mărească pe Tatăl vostru care e în ceruri»*, (Mat. 5, 16).

Cheia apostoliei

Iată cheia apostoliei noastre, iată puterea şi garanţia biruinţei noastre. Domnul a venit să ne dea viaţă din viaţa Lui, pildă de jertfă din jertfa Lui, putere de lepădare de sine, din pilda vieţii Sale. Şi El ni-a spus că a venit să ne dea pildă să facem şi noi cum a făcut El, (Ioan 13, 15).

Dar care e pilda vieţii noastre? Căci ce vom face noi, preoţii, aceea vor face şi poporenii noştri. Care e pilda vieţii noastre? Iată întrebarea cea mare. *Iată hrana cu care hrănim zi de zi turma duhovnicească încredinţată nouă.*

Ca în biserică

Ah, dacă ne-am da noi bine seamă de lucrul acesta, de sigur că altfel ne-am trăi viaţa. Dacă ne-am da seama că *fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare faptă a noastră, este un îndreptar de viaţă sau de moarte pentru poporul din jurul nostru*, ne-am înflora, ne-am transfigura viaţa şi am ruga neîncetat pe Domnul Iisus ca să trăiască El în noi, să grăiască El prin noi, să se mişte şi să lucreze El pri noi, căci noi greşim, noi suntem slabi, suntem pătimaşi. Ah, dacă ne-am da bine seama de slujba noastră, noi am lupta *să trăim toată viaţa noastră ca în biserică* şi ca în faţa sfântului altar, ca îmbrăcaţi în odăjdii.

Deci să privim problema cu toată seriozitatea grozavei răspunderi ce avem. Să ne cercetăm viaţa noastră şi viaţa enoriaşilor noştri şi să căutăm dacă găsim acolo pe Hristos viu, sau nu. Dacă turma noastră e depărtată de Hristos, împrăştiată prin mlaştinile păcatelor, stăpânită de ispite şi răutăţi fără număr, hrănindu-se cu amăgiri, lăcomii şi mândrii deşarte, să înţelegem că de vină sântem noi, păstorii, cari nu i-am dat pe Hristos hrană şi nu am chemat-o la viaţa cu Hristos, *prin pilda vieţii noastre.* Căci ori cât ar fi oamenii de robiţi păcatelor, pilda vieţii preotului adevărat, sparge ghiaţa, împrăştie întunerecul, mişcă inimile, le luminează şi le înalţă la Hristos. Dar oamenii aşteaptă să *simtă* pe Hristos în viaţa slujitorilor Lui. Numai simţindu-L viu, cu toată căldura dragostei şi bunătăţii Lui, în viaţa preotului sau a altuia, (dar mai ales a preotului) omul se trezeşte, în faţa Lui, se apropie de El, îşi cunoaşte păcatele şi se pocăieşte. Aşa e omul.

Rugăciune

«*Paşteţi oile Mele*», ne zice şi nouă: Doamne, dar noi suntem nevrednici de slujba aceasta, de răspunderea aceasta înfricoşătoare. Vino, Doamne Isuse, ajută-ne să-Ţi deschidem inimile, să ni-le curăţim prin pocăinţă, să ne lepădăm de noi şi de ale lumii, ca să intri şi să trăeşti Tu în noi, să păstoreşti Tu prin noi, să-Ţi hrăneşti şi să-Ţi îngrijeşti Tu turma Ta prin noi, aşa cum numai Tu ştii şi poţi s'o faci. Ajută-ne să înţelegem că fără de Tine nu sântem şi nu putem face nimic bun.

Preot **Nicolae Vonica**

Nr. 2421—194 (56) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Şmig,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiune parohială 10 jug. arător, 7 jugăre fânaţ, 13 jugăre păşunat.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezentă, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 26 Iulie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

în cursul lung al veacurilor, când ţări şi neamuri au fost eclipsate, pierzându-şi continuitatea politică în istorie şi dispărând de pe hartă temporar sau definitiv, cauza primordială a fost, scăderea nivelului moral prin părăsirea credinţei religioase, cârmaciul sigur şi pavăza statornică a sufletului uman.

Dacă ateismul, acolo unde pune stăpânire pe un suflet, individual sau al colectivităţii, frânge aripi în sborul lor spre idealuri şi zdrobeşte nădejdi şi bucurii, — socialismul vine şi el cu un întreg convoiu de ideologii vulcanice, în permanentă clocotire şi tensiune, pentru a tulbura sufletul umanităţii şi a împiedeca închegarea rândurilor într'o perfectă disciplină şi solidaritate, chiar şi numai în cuprinsul unui popor. Cumplitul războiu fratricid din Spania, despre care am mai amintit, şi alte asemenea încercări sângeroase, însă înfrânte fulgerător, sunt cea mai indiscutabilă mărturie.

Idealul de egalitate al socialismului, aşa de diferit celui creştin, este şi va rămânea pentru totdeauna o utopie, fiindcă el pleacă dela criterii şi premise false, neţinând seama că însăşi predispoziţiile şi legile naturii stabilesc varietatea oamenilor, atât în ce priveşte fizicul cât şi mai ales în ce priveşte însuşirile sufleteşti. Această ordine şi legiuire a naturii, Creştinismul o desăvârşeşte pe temeiurile sale spirituale-morale. Şi taina vieţii, întocmită de Divinitate, a stabilit în lume, între indivizi şi popoare un singur mijloc, o singură lege de armonizare, aceea a credinţei religioase.

Prin această credinţă sufletul poate fi la adăpost de decepţiile şi de chinuitorul gând al zădărniciei. Ea dă puteri de apărare sufletului împotriva tuturor ideilor disolvante produse de imperfecţiile gândirii omeneşti. Credinţa creştină a creiat şi a sporit necontenit în lume uriaşa forţă spirituală, care susţine de 2000 de ani minunata năzuinţă morală a omenirii. La temeiul creştinismului stă şi sublima ideie a iubirii de patrie, pentru a cărei necontenită întărire, şi apărare se cere statornic organizarea disciplinii şi solidarităţii fiilor ei. Şi, prin religiositate, această atotputernică forţă colectivă socială, se stabileşte, peste curentele şi ideologiile ce răsar şi se vântură în anumite epoci, acea legătură sufletească dela generaţie la generaţie, care asigură continuitatea în desvoltarea istorică a unui popor.

Să vedem acum împreună, care a fost factorul căruia se datorează puterea de rezistenţă a neamului românesc, peste a cărui creştet au trecut dealungul veacurilor grele furtuni şi nevoi şi care a reuşit totuşi să-şi păstreze neştirbită continuitatea ca stat independent, în vremuri când toate popoarele din vecinătatea noastră, Bulgari, Sârbi, Unguri, Greci şi Poloni, au avut de îndurat catastrofale frânturi în continuitatea existenţii lor ca stat politic. Şi, care a fost elementul de unitate, de trainică legătură sufletească, între fiii neamului nostru, pe care o ursită blestemată i-a lăsat împărţiţi sub atâtea stăpâniri grele, şi în mijlocul babiloniei diferitelor curente destructive, ce-au biciuit şi frământat spiritualitatea universală în cursul veacurilor? Incontestabil că, această formidabilă putere se datorează Creştinismului, care ne-a legănat visurile, ne-a îndrumat paşii încă dela începutul zămislirii noastre ca neam şi ne-a dat acea disciplină şi solidaritate ce ne-a ajutat să trecem biruitori prin primejdiile tuturor vremurilor de bejenie, şi să realizăm unitatea noastră naţională şi politică de mai târziu.

Credinţei reilgioase, care a fost statornic la temeiul vieţii sale sociale şi de stat, îi datorează neamul nostru superioara sa concepţie morală, şi generoasa sa bunătate sufletească, manifestată în tot trecutul său prin respectul şi larga toleranţă faţă de credinţa altora.

Viaţa românească, familiară şi socială, s'a închegat şi s'a bazat în trecut, mai mult pe credinţa religioasă, decât prin însăşi rudenia de sânge, imprimând şi celor două Principate române caracterul pronunţat de state creştine. Şi adaugăm, caracter creştin-ortodox, prin care s'a format sinteza Românismului de pretutindeni, legat şi înfipt pentru vecie în pământul cuprins în hotarele noastre de ieri şi care ne aparţine, pe temeiuri de sfântă dreptate istorică şi etnică, împotriva oricăror „arbitraje" nedrepte, de vremelnică dăinuire.

Sutele de biserici şi mânăstiri, minunate monumente de arhitectură şi artă de pe tot întinsul românesc ridicate atât de profunda evlavie a poporului, cât şi de Domnii şi boierii Ţărilor române, cu credinţă şi cu recunoştinţă, spre mărirea lui Dumnezeu, după fiecare biruinţă câştigată în lupte grele şi adeseori cu păgânismul, pentru apărarea Creştinătăţii, — stau strălucite mărturii de vrednicie şi virtute, în istoria neamului nostru.

Şi, ce dovadă mai luminoasă am putea aduce despre imensa putere ce-o reprezintă mistica credinţei creştine, din care a răsărit tăria şi dârza rezistenţă a Românismului din Transilvania şi aiurea de sub jug străin, ce susţineau statornic legătura cu fraţii lor liberi, prin biserică şi cărţi bisericeşti, — decât păstrarea de către acest neam chinuit în acest chip binecuvântat, împotriva tuturor prigonirilor, a unei robuste conştiinţe naţionale, ce i-a dat întârziata dar dreapta şi sfânta unitate politică, — frântă năpraznic de curând, dar nădăjduim şi credem cu tărie în bunătatea lui Dumnezeu şi în vitejia armatei române, că numai pentru scurtă durată.

Construcţia retorică a predicei de pe munte

Cuvântul lui Dumnezeu se deosebeşte, în fond, ca cerul de pământ, de vorba omenească.

Căci Cuvântul Domnului, în fond, este adevăr, lumină, intuiţia înţelepciunii, este expresiunea Spiritului sfânt şi sfinţitor izvor de viaţă.

Dar vorba omenească? Este numai expresia unor înţelesuri şi subînţelesuri convenţionale atunci, când nu este numai — vorbă goală.

In ce priveşte forma de concretizare a fondului, Cuvântul Domnului n'a pregetat să se întrupeze în forma omenească. Dar îmbrăcămintea retorică a Cuvântului lui Dumnezeu este desăvârşită.

Insaşi retorica, oratoria ca ştiinţă a elocinţei, — nu vorbim de omiletică, — s'a construit în cursul istoriei, dela Isocrate, Demostene, Cicero şi Quintilian, până la Fénélon, Racine şi până astăzi din practica forului, tribunei, amvonului.

Toţi oratorii creştini din epoca patristică au urmat şcoalele retorice ale timpului, la retori păgâni şi niciunul nu s'a ruşinat să folosească armele ştiinţei retorice spre binele ucenicilor Domnului, al sfinţilor, la creştinilor şi martirilor, ca apologeţi, cateheţi, misionari.

Pe maeştri retori păgâni i-au ascultat Origen, Tertulian, Lacteanţiu, Grigore de Neocesarea, Augustin de Hipo, Sf. Ioan Gură de Aur, cei trei Capadocieni şi mulţi alţii.

N'ar fi urmat ei oare, cu mai mare însufleţire, modelul Predicei de pe munte, dacă bănuiau măcar desăvârşirea retorică a Invăţătorului nostru?

Şi nici celebrii oratori bisericeşti ai clasicismului apusean ca Bourdaloue, Bossuet, Massillon, Maury, Girard, Gauchiez şi alţii n'au urmat modelul oratorului desăvârşit al tuturor timpurilor, care este Iisus Hristos.

Iar astăzi? Noi, în vuietul maşinilor, al radiofoniei şi aviaţiei, cum să mai auzim vocea Păstorului şi Invăţătorului nostru, zicându-ne: **„Invăţaţi dela mine!“**

Ce să învăţăm? Toate ştiinţele moderne, inclusiv retorica. Dovadă e construcţia retorică a Predicei de pe munte.

Şi ca să o înţelegem, să ascultăm acum două mărturii, un orator păgân şi unul creştin.

Iată ce zice *M. T. Cicero*, celebrul orator roman, în cea dintâi din cele 5 cărţi ale sale «*De oratore*» cap. 31, între altele:

«*Un discurs, ori cât de viguros ar fi, trebue împărţit şi întocmit în ordine, însă numai după importanţă şi raţiune*».

Iar episcopul de Verona (sec. 15) Augustin Valerio în cartea sa «*Retorica predicatorului*» (vezi „Enciclopedia teologică“ din volumul „Eloquence sacrée“ de *Migne*) stabileşte că:

«...*elocinţa creştină trebue să vorbească aşa fel, ca discursul să fie metodic*».

Deci, în numele ordinei metodice, iată că retorica pretinde o construcţie unitară, cu subiect precis, împărţită şi întocmită cu exordiu, transiţie, expunere, având ca parte principală corpul discursului cu diviziuni şi subdiviziuni, cu peroraţie şi concluzie.

Dar, ce rost au toate acestea?

Exordiul pregăteşte auditorul să primească în mod favorabil cuvântul vorbitorului. Este partea cea mai grea.

Transiţia face legătura cu *expunerea subiectului.* Toate cu bună rânduială.

Corpul discursului, — partea cea mai importantă, — se împarte în atâtea *diviziuni*, câte sânt necesare pentru luminarea şi înţelegerea subiectului din toate punctele de vedere. De aceea fiecare diviziune se ramifică *în puncte şi subdiviziuni*, după trebuinţă.

Urmează *peroraţia, care trece centrul de gravitaţie al discursului dela minte la inimă şi voinţă*, mişcând şi înduplecând auditorul dela convingere la fapte, la acţiune.

Incheerea discursului o face *concluzia*, care stabileşte şi culege fructele.

Intreagă această construcţie retorică este la mintea omului. In linii generale consună cu întocmirea stilisticei: introducere, tratare, încheere. Numai cât retorica mai cunoaşte o sumă de principii, regule şi sfaturi speciale.

Şi totul să nu ţină auditorul încordat mai mult de 25—30 minute.

Să privim acum la Predica de pe munte a Invăţătorului nostru.

Din ce se poate recunoaşte astăzi construcţia retorică a Cuvântului Mântuitorului?

Răspuns: din felul de construcţie al frazei care vădeşte măestria retorică.

Intr'adevăr vedem, că se repetă de multeori aceeaşi frază, acelaş cuvânt, legând ideile ce formează aceeaşi grupă compactă de idei.

Astfel sânt frazele: «*Fericiţi sânt cei...*», mai departe: «*Aţi auzit, că s'a zis... iar eu vă zic vouă...*“, altă legătură: „*Tu însă...*“

Sânt fraze şi cuvinte, care leagă ideile în grupe compacte.

Astfel recunoaştem următoarele grupări: *fericirile, explicaţiunile, instrucţiunile* şi *imperativele.*

Celelalte părţi retorice se pot recunoaşte uşor cu ajutorul regulelor retorice, din rostul lor special.

Astfel comparaţia auditorului cu „*sarea pământului*“ şi cu „*lumina lumii*“ este transiţia retorică consacrată.

Iar pericopa: ...„*în ziua aceea mulţi îmi vor zice Doamne, Doamne...*“ este peroraţia fără greş.

In sfârşit, comparaţia auditorului cu ziditorii de case, este *concluzia* perfectă a predicei.

Căutaţi deci şi veţi afla, că construcţia retorică a Predicei de pe munte este minunată.

Subiectul discursului divin este Cuvântul Impărăţiei, un capitol important din Constituţia Impărăţiei Cereşti şi anume: *Condiţiile pentru dobândirea cetăţeniei.*

Exordiul începe în felul denumit cu termenul tehnic „*ex abrupto*“, punând întrebarea:

„*Cine sânt fericiţii, cari vor dobândi Impărăţia cerurilor?*“ la care urmează răspunsul prin cele 9 fericiri şi cu concluzia lor. Toate fericirile sânt motivate şi cu mult mai condensate decât în proroci. Sânt condiţiunile generale de cetăţenie. Şi dacă cineva se miră, că *întrebarea „ex abrupto“* lipseşte din peana evanghelistului, va găsi răspunsul în retorică: situaţia sufletească a auditorului şi atitudinea vorbitorului.

După transiţie şi după expunerea subiectului urmează corpul discursului cu diviziunile: A, B, şi C.

In diviziunea A, sânt explicaţiunile care lămuresc prin 7 puncte: *raporturile sociale dintre oameni*, precum omuciderea, adulterul, divorţul, jurământul, talionul, iubirea şi ura.

In diviziunea B, (închegată cu fraza ...„*tu însă*“) avem instrucţiunile privitoare la *raporturile omului faţă de Dumnezeu*, precum: milostenia, rugăciunea, postul, spiritualitatea, introspecţiunea, devotamentul şi încrederea în Dumnezeu.

Iar diviziunea C, cuprinde imperativele categorice şi prohibitive privind *raporturile omului faţă de sine însuşi*, precum: sinceritatea, discreţia, iniţiativa, echitatea, modestia, probaţiunea şi exteriorizarea conţinutului sufletesc prin fapte.

De observat, că toate diviziunile au câte 7 puncte, construite în conformitate cu cerinţele retoricei, toate recapitulate prin concluzii firesti aşa fel, încât servesc în acelaş timp şi ca transiţie la diviziunea următoare.

De asemenea se poate observa urzeala ideilor compusă din firele de interiorizare şi exteriorizare într'o consonanţă şi armonie reciprocă.

Cetind Predica de pe munte cu atenţiune şi cu răgaz, se poate vedea concentrat aici tot aparatul retoric.

Iar dacă cetim această perlă a oratoriei cu voce tare, cu dicţiune clară, atunci se va vedea că s'a îndeplinit până şi cea mai formalistă dintre toate pretenţiile retoricei: 25—30 minute durata cuvântării.

Predica de pe munte este deci, *din punct oe vedere retoric, o revelaţie a Cuvântului divin.* Pentrucă nici Invăţătorul nostru nu s'a orientat după tratatele de retorică născute cu mult mai târziu şi mai departe de Nazaretul Galileii; dar nici ştiinţa retorică nu s'a construit pe baza predicei de pe muntele Hatter Corn.

Aşa dar avea dreptate Gandhi la Congresul Religiunilor, când a prezentat Predica Invăţătorului nostru ca cea mai desăvârşită cuvântare a amvonului dela toate religiile de pe glob.

Cicero a murit cu dorinţa neîmplinită ca să audă odată cuvântarea oratorului desăvârşit.

Oare noi, oamenii culturii moderne, dacă ştim şi dacă simţim că Invăţătorul nostru este însaşi întruparea Cuvântului divin, ne vom ruşina să învăţăm retorica dela El?

In sfârşit, auditorul predicei de pe munte, — după referatul Sf. Evanghelist Luca — se compunea din *gloate multe de ucenici* şi mulţime mare de popor din toată Iudeea, din Ierusalim şi de pe litoralul Tirului şi Sidonului, cari veniseră să-L asculte.

Deci ucenicii şi ucenicele Domnului erau atunci cu miile.

Unde sânteţi voi toţi cei ce ascultaţi astăzi Cuvântul Lui?

Vasile Vlaicu
dela F. O. R.-Braşov

INFORMAŢIUNI

Ştire personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Marţi, 12 August a. c. la Bucureşti, pentru aranjarea mai multor chestiuni bisericeşti; I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă Joi, 14 August a. c.

Deschiderca noului an şcolar. Inceperea activităţii anului şcolar 1941/1942 se va face în *9 Septemvrie* 1941 prin slujbă religioasă, la care vor asista, pe lângă tinerimea şcolară, toţi profesorii şi părinţii şcolarilor, şi la care vor fi învitate şi autorităţile locale. Directorul sau unul dintre profesorii şcoalei va ţinea o cuvântare ocazională. In ziua următoare, 10 Septemvrie, încep lecţiile în mod efectiv.

La şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna“ din Sibiu în clasa I sânt 30 locuri libere. Pentru ocuparea acestor locuri se dă examen de admitere, care se va ţinea în ziua de 2 Septemvrie 1941 ora 8 dimineaţa. Elevii vor face examen în scris la Limba română şi Aritmetică, oral la Limba română, Aritmetică, Geografie, Istorie şi Religie (materia clasei IV primară). La examen sunt admişi elevii care au absolvit cel puţin 4 clase primare şi au vârsta între 11—14 ani. Cei de vârstă mai mare sau mai mică sunt admişi numai cu dispensa Ministerului educaţiei naţionale. La această clasă sunt 25 burse libere. Cei ce doresc să se înscrie la concurs sau să cunoască taxele, pot să ceară prospecte şcoalei.

Nu se rechiziţionează. Instigatori răspândesc pe sate ştirea, că se vor rechiziţiona cerealele, — ceeace nu este adevărat: cerealele, aşa a hotărât guvernul, **nu** se rechiziţionează. Instigatorii descoperiţi au să fie daţi pe mâna justiţiei.

Câte 500 de lei primeşte fiecare rănit militar, de grad inferior, la plecarea sa din spital.

Monetele metalice de 50 şi 100 lei se retrag din circulaţie şi se înlocuesc prin bilete de 100 lei. Monetele metalice vor circula până la 12 Octomvrie 1941; după această dată ele vor fi primite numai în plăţi la impozite, până la 31 Decemvrie 1941, după care dată aceste monete nu vor mai avea nici o valoare.

La muncă de folos obştesc. Comisiunea specială dela prefectura judeţului Sibiu continuă cu înscrierea jidovilor din localitate la munca de folos obştesc. Sânt supuşi acestei obligaţii toţi jidovii între 16—50 de ani, cărora li s'a făcut vizita medicală. Deocamdată se organisează tabere de muncă pentru exploatarea pietrişului necesar drumurilor distruse de puhoaie.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 17 August 1941, va predica părintele protopop *M. Neagu.*

Mersul războiului

Pe toate fronturile forţele germane şi aliate îşi urmează înaintarea „după planul hotărât“.

Trupele sovietice din *Ucraina*, lipsite de o puternică apărare antiaeriană, şi suferind pierderi uriaşe, se retrag spre porturile Mării Negre.

Avioanele bolşevice, câte au mai rămas, — după cele zece mii de aparate scoase din luptă, — caută să bombardeze biserici şi casele „burghezilor“ din diferite oraşe finlandeze.

Trupele române au încercuit oraşul Odessa.

Moralul armatelor, care se luptă în numele *crucii*, este cât se poate de ridicat; în schimb, moralul armatei bolsevice este inexistent. Comisarii politici, mai toţi jidani, au instruit soldaţii bolşevici să dispreţuească tot ce aparţine credinţei, familiei, patriei. Adevăratul bolşevic, pentru ce şi pentrucine să se mai jertfească? El n'are credinţă, n'are familie, n'are Dumnezeu, n'are patrie, n'are nimic din ceea ce pentru altul este lucru sfânt. Dacă totuş bolşevicul a pornit la luptă înverşunată, faptul se datoreşte că eră mânat dela spate de revolverul comisarului, şi de minciuna că toţi prisonierii, căzuţi în mânile germanilor, sânt omorâţi.

Resultatul este că Uniunea sovietică a pierdut, până acum, aproape patru milioane de combatanţi, parte prisonieri, parte covârşitoare morţi.

Nr. 133/1941 (59) 1—2

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din comuna Daia (Daia săsească), jud. Târnava mare, dă în întreprindere prin licitaţie publică lucrările de construcţie necesare pentru terminarea bisericii ortodoxe române din Daia, adecă: tencuială la turn şi cupolă, tencuială cu ciment la soclu, acoperirea cupolei cu tinichea, toată tâmplăria necesară, poditul bisericii, spoitul bisericii şi repararea tuturor stricăciunilor existente, **de Lei 352.895.**

Licitaţia se va ţinea în *31 August 1941*, ora 4 p. m., în localul oficiului parohial ortodox român din Daia, în prezenţa consiliului parohial.

Devizul şi caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi şi demni de toată încrederea.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai mare încredere.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, se va ţinea din nou la 7 Septemvrie 1941, cu ori câţi concurenţi vor fi.

Daia, la 12 August 1941.

Pr. **Dumitru Ciulei**
paroh

Judecătoria rurală Miercurea Sibiului, secţia c. f.

Nr. 779/1941 c. f. (58) 1—1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

La cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca Albina din Sibiu, contra urmăritului Crăciun Ioan învăţător din comuna Doştat, Judecătoria: A ordonat licitaţiunea execuţională în ce priveşte imobilul situat în comuna Doştat circumscripţia judecătoriei Miercurea-Sibiului, cuprinse în c. f. a comunei Doştat Nr. protocolului c. f. 613 sub Nrii de ord. A+1 Nr. top. 347 în 1/2 parte în preţul de strigare 18.750 lei, pentru incasarea creanţei de 27.880 lei capital şi accesorii.

Licitaţiunea se va ţinea în ziua de *28 luna August anul 1941 ora 10 în localul oficiat al cf. la Judecătoria Miercurea.*

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preţ mai mic decât preţul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din preţul de strigare drept garanţie, în numerar sau în efecte de cauţie socotite după cursul fixat în art. 42 Legea LX 1881, sau să predea aceluiaş delegat chitanţa constatând depunerea judecătoreşte, prealabilă a garanţiei şi să semneze condiţiunile de licitaţie (art. 147, 150, 170, legea LX; art. 21 legea LX 1909).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preţ mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanţia — fixată conform procentului preţului de strigare — la aceeaş parte procentuală a preţului ce a oferit, (art. 25 Legea XLI 1908).

Dată Miercurea la 17 Iunie 1941.

(ss) **Dr. V. Pascu** judecător (L. S.) (ss) **I. Blaga** aj. dir. de c. f.

(ss) **Indescifrabil**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecesane

Anul LXXXIX — Sibiu, 24 August 1941 — Nr. 35

Telegraful Român

Gratuit
Löbl. Landeskonsistorium der evang. Kirche A. B. în Siebenbürgen
Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropol... Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Spațiul vital și spiritual românesc

Un popor viguros, în plină ascensiune vitală, trebue să se extindă în spațiu, corăspunzător cu creșterea si cu trebuințele sale de viață. Pentru el este absolut necesară expansiunea, fie că vorbește despre ea ca despre un ideal proectat în viitor, fie că o practică în mod natural. Reținerea dela expansiunea în spațiu are urmări nenorocite atât pentru psihologia cât și pentru viața economică a unui popor. Iar când această reținere este formulată fățiș ca un ideal național conștient, rezultatul este o gravă slăbire a puterii de avânt și de îndrăzneală a unui neam, o paralizare prin hipnotismul unei idei negative.

Neamul nostru a practicat în mod natural expansiunea îndrăzneață ca nici un alt neam înconjurător. Ceea ce au fost în Apus popoarele exploratoare de Oceane, a fost în Răsărit poporul nostru străbătător și colonizator de ținuturi depărtate de vatra lui originară. Fără să aibă deasupra sa mâna protectoare a unui Stat național puternic, el s'a avântat fără teamă, în dorul lui de a-și lărgi posibilitățile de traiu, până în Crimeia și Caucaz, până la Kiev și în Moravia, până în Croația și Istria, ca să nu mai vorbim de ramura Românilor macedoneni care umple toată peninsula balcanică.

Cât de mult a tânjit neamul nostru după răsboiul de întregire, când fie din cauza unor dificultăți naturale, fie sub sugestia nefastă a unui fals ideal de restrângere în granițele precise ale Țării, n'a mai practicat această expansiune, ne arată în mic Mărginimea Sibiului, care din situația înfloritoare în care se afla înainte de 1914 când își purta turmele până în Crimeia, a căzut într'o stare sărăcăcioasă din care nu știe cum să mai iasă. Iar în mare ne-o arată întreg neamul cu marile dificultăți economice și frământări sociale în cari s'a sbătut după realizarea idealului de întregire. Vor fi fost și alte cauze ale acestor turburări neîntrerupte, dar una din cele mai principale cred că a fost lipsa de spațiu vital pentru un popor în rapidă creștere, obișnuit să se răspândească necontenit peste cercul ocupat masiv de el. Cine n'a fost isbit de fenomenul general că de unde înainte de 1914 hotarul satelor era suficient pentru populația lor, după răsboiu s'a fărâmițat până la imposibil, din care pricină trebuiau să evadeze spre oraș tot mai mulți tineri, îngroșând rândurile unui proletariat muncitoresc și intelectual care nu-și găsea nici la oraș o pâne îndestulitoare. Inainte tot acest surplus se strecura spre Dobrogea, spre Transnistria, spre Timoc, punând pecetea românească pe ele, pregătindu-le pentru a fi încorporate suveranității românești.

Avem prea puțin spațiu pentru ritmul în care se înmulțește neamul nostru și care ar fi și mai rapid dacă n'a fi atât de strâmtorat. Să privim pe hartă. Proporțional cu numărul de locuitori țara noastră este din cele mai mici.

Dacă vrem ca să trăim ca neam, dacă vrem să scăpăm în viitor de dificultăți sociale tot mai mari, Statul nostru trebue să se gândească să creeze pe seama neamului posibilități de expansiune. Dar înainte de orice expansiune în afară trebue să dislocăm minoritățile din cuprinsul hotarelor actuale, iar aceasta nu se poate face fără o luminată și energică politică de stat date fiind fortificațiile spirituale și politice cu cari s'au încins aceste populații. In al doilea rând trebue să redobândim tot pământul românesc de care am fost păgubiți.

Pe urmă trebue să ne gândim și mai departe. Dar pe lângă expansiunea teritorială, noi avem și obligația unei expansiuni spirituale.

Răsăritul slav ne este dat de Dumnezeu ca o misiune sub raportul spiritual. Noi suntem dintre popoarele de ordine și de credință luminată cel mai învecinat cu massele tulburi ale Rusiei. Creștinismul lor, atâta cât l-au avut, dela noi l-au avut, și prin noi s'a alimentat, chiar dacă istoria nu o spune limpede. Nu câțiva mitropoliți greci au fost în stare să încreștineze un popor atât de mare și să-l mențină în ortodoxie în apropierea Poloniei catolice, ci vecinătatea poporului român. Se știe că cel mai înfloritor și mai vechiu creștinism rusesc a fost în jurul Kievului și la Cherson. Dar acestea sunt tocmai ținuturile străbătute și alimentate neîncetat de sângele și de gândul românesc. Tradiția spune că Apostolul Andrei care a fost în Dobrogea a umblat și pe la Kiev, ceeace nu însemnează altceva decât că în conștiința poporului român și rus creștinismul rusesc derivă din ținuturile românești.

Hoardele tătărești cari au strâmtorat sute de ani creștinismul rusesc, prin voivozii Moldovei au fost măcinate și înfrânte. Iar boierii Moldovei se scurgeau neîncetat în Ucraina ce aparținea pe vremuri Poloniei. Unul din acești boieri emigranți, fiul de Domn, Petru Movilă, a jucat rolul de căpetenie și întru salvarea ortodoxiei rusești când era amenințată de catolicism în veacul al 17-lea și tot el a aprins lumina cărturăriei în acea biserică prin înființarea școlilor dela Kiev. Iar activitatea epocală a lui Paisie Velicicovschi, dela care pornește curentul de teologie mistică ce se prelungește până azi prin gânditorii ruși din Diaspora, n'ar fi putut să se producă dacă Paisie n'ar fi trăit timp îndelungat în mânăstirile Moldovei înconjurat de fervoarea pură a credinței călugărilor români.

Suntem așezați acì la marginile întunecimilor slave și a furtunilor asiatice pentru a le lumina și domoli cu razele de gând și de credință ce țâșnesc din sufletul nostru românesc. Ca păstorii și ca boierii de demult trebue să pornim — nu numai în scurte călătorii, ci și cu gând de statornicie — preoți și mireni în spațiile rusești, în mijlocul unui popor din nou descreștinat pentru a-i duce lumina lui Hristos și pentru a o sădì adânc în inima lui.

E un destin al nostru acesta. Aproape fără să vrem el își manifestă prin noi voința. Iată, dintre toate armatele cari luptă împotriva bolșevismului singură armata română fiind ortodoxă reaprinde pe unde trece credința pravoslavnică a Rusiei. Singură armata noastră e întovărășită de preoți ortodocși, cari săvârșesc slujbe în fața poporului ce plânge cu hohote, botează pe cei tineri, soldații români împlinind rolul de nași, și predică pe Hristos.

Inaintea noastră, în timpul nostru preoțimea română și soldații români, împlinesc din nou ceeace prin porunca destinului care ne-a așezat în aceste locuri au împlinit strămoșii noștri.

Dar în direcția aceasta, azi trebue lucrat cu mai multă sârguință și cu mai mult sistem. Căci ravagiile lui Antihrist și ale Asiei sunt grozave.

Ca odinioară Constantin Brâncoveanu avem misiunea să punem stăpânire spirituală pe toată Rusia, tipărindu-i cărți de slujbă și de rugăciuni, trimițându-i misionari bine pregătiți.

E mare Rusia, dar creerul e mic și totuși patronează și dirigueste trupul. Să ne-o facem din nou fiică spirituală așa cum am mai avut-o. Ca în veci să poarte semnele renașterii spirituale românești.

Orice popor tinde spre infinit. Nu putem pretinde acum o expansiune politică fără margini. Dar oare există ideal mai măreț decât acela al unui imperialism spiritual?

D. STĂNILOAE

Nr. 11.016/1941

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1941/42 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1941, însoțite de următoarele documente:

1. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaților;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

6. O dovadă dela autoritatea comunală sau polițienească, că a prestat muncă de folos obștesc în vara acestui an.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 15—18 Septemvrie; în 19—20 Septemvrie studenții se vor mărturisì și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ținea și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 21 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 22 Sept., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 6000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreținere în Internatul Academiei e de Lei 18.000. Aceasta se va putea majora, în cursul anului școlar conform fluctuației prețurilor pentru alimente și a scumpetei. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărți didactice și Lei 4000 jumătate din costul reverenzii, restul costului reverenzii îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărți didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărți didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărți didactice.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, dupăce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhi-

episcopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 15 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverendă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, și trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 șervete, o saltea și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt învitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii merituoși vor beneficia de burse.*

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 8 Iulie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Patriarhia României și împrumutul reîntregirii. *Arhiepiscopia Bucureștilor și Patriarhia română subscrie — suma de* **nouă milioane lei**; *salarul pe una lună, în 10 rate. — Un apel al I. P. S. Patriarh Nicodim îndeamnă poporul dreptcredincios să urmeze pilda Bisericii și a clerului.*

Cercul preoțesc IV Zam, din protopopiatul Dobra s'a întrunit la 6 August în parohia *Almaș-Seliște*, prezenți fiind: Pr. Adam Lăzărescu președintele cercului, Solomon Giurcoane, Octavian Stoian și Ioan Toconiță.

Utrenia și sfânta liturghie au fost celebrate în sobor de preoții cercului. La priceasnă a predicat părintele adm. protopopesc *A Lăzărescu* despre sărbătoarea zilei, scoțând în relief bucuria care au simțit-o ucenicii în momentul Schimbării la față a Domnului, vrând să rămână pururea cu El, și explicând fericirea divină a credincioșilor cari în Dumineci și sărbători iau parte la sfintele slujbe și se împărtășesc cu Sf. trup și sânge al Mântuitorului. Predica a fost ascultată cu viu interes de credincioși.

După sfânta liturghie, în grădina bisericii a vorbit credincioșilor despre Sf. taină a Maslului Pr. *Ioan Toconiță*, după care a urmat servirea Sf. Maslu.

Preotul *Octavian Stoian*, parohul locului, a pregătit credincioșii pentru primirea Sf. taine a mărturisirii și împărtășaniei, de care s'au apropiat cu evlavie peste 100 credincioși.

Duminecă, 10 August, s'a ținut Cerc pastoral în parohia *Micănești*, unde asemenea au fost de față toți preoții cercului.

S'a servit în sobor utrenia și sfânta liturghie, predicând la priceasnă C. Pr. *A. Lăzărescu* despre credință, și a arătat însemnătatea acestei virtuți, foloasele ce decurg dintr'însa și cât de păgubitoare este necredința. La finea sfintei liturghii Pr. *Octavian Stoian* a predicat despre: „Puterea rugăciunii în vremi de restriște și războaie". A urmat apoi parastas pentru eroii neamului, căzuți pe câmpul de luptă, în recucerirea Basarabiei și a Bucovinei, și Sf. Maslu pentru cei prezenți.

La ambele întruniri locașurile sfinte abia au cuprins jumătate din credincioșii parohiilor și cei veniți din comunele învecinate. Toate cuvântările au fost ascultate cu multă atențiune de credincioși plini de speranțe mai bune pentru viitor. — Pr. *O. St.*

Vizita I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului la spitalele de răniți din Brașov

In ziua de Luni, 18 l. c., I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* a vizitat răniții internați în spitalele din Brașov.

Intâmpinat de dnii colonel Craiu, prefectul județului, Sever Pop ajutor de primar, Dr. Nic. Stinghe, adm. protopopesc și alți fruntași brașoveni, Inaltul chiriarh a vizitat mai întâi spitalul „Gh. Mârzescu", unde sunt îngrijiți ostașii noștri cei mai greu răniți. Alci a fost condus de dnii doctori Câmpeanu și Oprișescu.

La intrare în fiecare sală, I. P. Sf. mitropolit a spus:

Am venit să vă aduc recunoștința și mulțumirile Bisericii noastre ardelene pentru jertfa adusă patriei prin eliberarea fraților noștri din Bucovina și Basarabia. Dumnezeu să vă răsplătească cu daruri bogate și să vă ajute să vă faceți deplin sănătoși, pentru a duce cu acelaș avânt și aceeași abnegație la bun sfârșit lupta începută pentru desrobirea tuturor fraților din toate provinciile.

Apoi, la căpătâiul bolnavilor a stat de vorbă cu fiecare, interesându-se de ranele lor și de viața fiecăruia în parte. Celor căsătoriți li-a împărțit cruciulițe, cu chipul Mântuitorului, pentru copiii și soțiile lor, ca Cel răstignit să-i păzească, în bunătatea Lui, de toate nevoile și urgiile vremii. Tuturor răniților li-a dat cărți de rugăciuni și alte cărți religioase, pe lângă cuvinte de îmbărbătare.

Interesându-se de îngrijirea duhovnicească a răniților din partea preoțimii brașovene, Inaltul prelat a rămas deplin satisfăcut, găsind la căpătâiul bolnavilor câte un exemplar N. Testament.

In saloanele răniților, dnii doctori au dat lămuririle necesare I. P. S. Sale, care le-a mulțumit pentru felul cum înțeleg să poarte grija de răniții noștri, cărora pe lângă îngrijirea trupească li se acordă în aceeaș măsură și asistență sufletească, și astfel vindecarea unui rănit este mult mai sigură, — cum bine a observat dl docent Dr. Liviu Câmpeanu.

I. P. S. Sa a plecat apoi la celelalte spitale brașovene: La spitalul Z. I. 161 dela Liceul industrial de fete, și la spitalul oftalmologic de stat.

Și aici s'au împărțit bolnavilor cruciulițe și cărți de rugăciuni, primite cu multă bucurie de răniți.

La plecare din fiecare salon I. P. S. Sa li-a adresat cuvinte de părintească duioșie și li-a împărtășit arhierești binecuvântări.

Unul dintre răniți, un *basarabean*, întrebat despre suferințele îndurate în anul roblei, a povestit cu glas domol durerile simțite sub bolșevici când trebuiau să meargă la muncă în *colhozuri* până și în ziua de Paști, — și de altă parte bucuria nețărmurită, când ostașii români i-au desrobit de sub jugul roșilor.

In drumul spre Brașov I. P. S. Sa s'a oprit la lagărul de prisonieri *ruși* dela Vlădeni, stând de vorbă cu un grup dintre ei. Luând contact cu dl colonel Cândea, comandantul lagărului de prisonieri, I. P. S. Sa s'a interesat de îngrijirea duhovnicească a prisonierilor și de reeducarea sufletească a lor în duhul credinței ortodoxe. Fiind ora târzie I. P. S. Sa a promis că va reveni cât de curând cu un preot, care știe limba rusă, pentru a putea face catehizația și reîncreștinarea lor, lecuindu-i de boala lor sufletească — bolșevismul.

Protopop nou

In ziua de Duminecă 17 August 1941, preotul *Dumitru Ciuchendea*, din Poiana-Sibiului, a fost hirotesit întru protopresbiter și introdus în postul de protopop-paroh al Mercurei.

Hirotesirea a făcut-o prin delegație P. Sf. Veniamin al Caransebeșului, în biserica din din Mercurea la sfânta liturghie cu un sobor de 12 preoți din Sibiu și din protopopiatul Mercurea.

La sfârșitul sfintei liturghii P. S. Sa, în cadrul unei cuvântări plină de sfaturi, l-a introdus în postul de protopop-paroh al Mercurei, la care a răspuns noul protopop.

Ii dorim protopopului celui nou spor în postul de răspundere ce i s'a încredințat.

FOIȘOARA

„Credința religioasă, ca factor de disciplină și solidaritate națională"

(3) de **Sofia Șt. Meteș**

Creștinismul este fără îndoială, cea mai desăvârșită lege etică din toată desvoltarea omenirii, și el va rămânea desigur până la sfârșitul veacurilor cea mai trainică temelie pentru binele și progresul, atât individual cât și colectiv.

Neamul românesc, așezat de Dumnezeu la răscrucea tuturor încercărilor istorice, și-a creiat prin credința religioasă o structură spirituală proprie, de evlavie și bunătate, păstrată cu sfântă grijă prin datinele ce erau aproape totdeauna legate de aceleași motive religioase. Totul ce era în afară de Dumnezeu, îl lăsa indiferent. Și, când sfera de orientare a atâtor popoare, mai mici sau mai mari, era brăzdată de fulgerile unor ideologii extremiste revoluționare, viața neamului nostru, și înțelegem cu deosebire pătura țărănească ce formează covârșitoarea majoritate, străbătută de credința în Dumnezeu, supremul și statornicul său refugiu, s'a îndrumat din generație în generație după același calendar și după aceleași misterioase stele de pe cer, rămânând astfel refractară tuturor influențelor de dezagregare și păstrându-și neatinsă unitatea de gândire și simțire românească. Și, tot la adăpostul misticei religioase, țăranul nostru și-a orânduit organic viața sa materială, care n'are nimic comun cu materialismul socialist.

Vremile de mari prefaceri ce le trăim astăzi cu concepțiile lor materialiste, cari au silit istoria să înscrie iarăși capitole sângeroase în viața popoarelor, — prezintă pentru neamul românesc o stare de lucruri unică, în toată desvoltarea lui istorică, ce-i impune desigur noui și tot mai mari și mai grele îndatoriri de a-și organiza cât mai temeinic potențialul de energie, de rezistență și de afirmare națională.

In asemenea dramatice și hotărîtoare împrejurări, la noi, Biserica, marele factor de echilibru și tărie sufletească, nu mai poate rămânea pe plan secundar, o simplă formalitate oficială, rituală și decorativă. Ci, ea trebue să fie integrată în vechea ei însemnătate, devenind ca înainte, promotoarea valorilor morale și punctul de razim și orientare al păturei conducătoare. Și, ea să fie iarăși marele îndreptar al vieții noastre sociale, întărind, avântul slăbit al sufletelor.

Dar, pentru ași putea îndeplini acest mare apostolat, Biserica trebue să se îngrijească, ca slujitorii ei, — selecționați numai după criterii de vocațiune și înzestrați cu cât mai temeinică pregătire misionară, — să poată fi în stare să înalțe din nou, credința religioasă la rangul de ideal etic, în toată viața noastră familiară socială și de stat. Prin puterea acestui misionarism evanghelic activ, să se răscolească conștiințele, și prin lumina și căldura lui să se disolve și să dispară toate diferențierile dintre frați și toate ideile destructive ce pot să stânjenească și să împiedece progresul și mai ales strângerea rândurilor într'o impunătoare entitate morală de disciplină și solidaritate națională. Credem cu tărie, că, dacă acest misionarism va fi prezent la datorie și de veghe la căpătâiul tuturor durerilor, împărtășind Cuvântul Evangheliei în adevărata și dumnezeiasca sa lumină, se vor izgoni și vor dispare din templul vieții noastre publice cârdul de profeți mincinoși și profitori, cari îndrăsnesc sub flamura creștinismului pe care-l profanează, să propovăduiască ura între frați, acest ferment al dezagregării naționale, ce a provocat cumplitul cutremur moral, și acea teribilă prăvălire de evenimente sângeroase din trecutul apropiat.

Cu cât credința religioasă a unui popor este mai adâncă și mai curată, cu atât este mai solidă viața publică și de stat. Căci din credința religioasă isvorăsc convingerile de drepturi și datorii pe care se întemeiază soliditatea vieții sociale de stat. Și, prin ea se asigură acea supunere benevolă a cetățenilor față de principiul de ordine și de autoritate, de care sunt toți animați, având aceleași năzuinți, și fiind subordonați acelorași legi morale în fața cărora toți sunt egali.

Viața unui om cât și a unei națiuni, nu se poate desvolta de calitate superioară, nici pe teren cultural, nici pe teren politic, dacă ea nu este îndrumată de idealul moral al Creștinismului, care înobilează până și forma exterioară a gândirii.

Pentruca Biserica să-și poată lărgi binefăcătoarea sa rază de influență în viața noastră de regenerare, și, în ceasurile dureroase de astăzi, de refacere a trupului țării frânt, îndrăsnim a crede și a afirma, că, statul este cel dintâi dator să-i înlesnească posibilitățile unui asemenea misionarism, punându-i la dispoziție și fondurile necesare.

S'ar părea ciudat că amintim și de fonduri, atunci când e vorba de un apostolat spiritual, religios. Și, totuși, „mila creștină" desprinsă din porunca Sf. Evangheliі nu s'a cerut vreodată a fi practicată pe-o scară mai întinsă decât astăzi, când mulțimea se află în luptă grea cu multele nevoi ale traiului zilnic.

Deci, problemele sociale, la rezolvirea cărora Biserica, pentru a-și exercita binefăcătoarea sa înrâurire trebue să ia parte activă, nu se pot deslega în chip fericit, fără ca „mila creștină" să desfășoare maximul de înfăptuiri. Aceasta, pentru a se putea înlătura și paraliza propaganda subversivă, ce exploatează greutățile materiale, găsind mai ales acolo, cel mai prielnic teren pentru sămânța dezagregării.

Din nenorocire însă, Biserica ce era înainte în Principatele Române, și în împrejurări desigur deosebite celor din Transilvania, primul factor pe terenul asistenței sociale, după secularizarea averilor și trecerea asistenței sociale aproape în întregime în grija statului, și-a văzut posibilitățile de ajutorare scăzute foarte mult, din care cauză a rezultat o slăbire a influenței sale, deci pierderea protecției și inițiativei în organizarea vieții sociale pe temeiurile înaltei spiritualități creștine, — spre dauna, mai ales a superioarelor interese de stat.

Principiul de ordine și disciplină într'un stat, tulburat necontenit de aţâţarea diverselor propagande dușmănoase, Biserica, cu înalta ei autoritate îl poate apăra mai bine decât oricare alt așezământ de caracter laic.

Pentru aceasta, repetăm, statul ar trebui să-i creeze posibilități largi și de ordin material, ca să nu fie constrânsă a rămânea o simplă casă de rugăciuni, în aceste timpuri de adâncă frământare și sbucium. Prin puterea Cuvântului lui Dumnezeu, însoțit și de revărsarea „milei

O ședință plenară memorabilă

Vineri, 22 August, Consiliul Arhiepiscopesc al Arhiepiscopiei noastre s'a întrunit într'o ședință plenară sub președinția I. P. S. Mitropolit ***Nicolae****. Ședința aceasta s'a deosebit de cele obișnuite întrucât în cadrul ei s'a făcut despărțirea P. S. Episcop Veniamin de locul în care a servit până acum cu devotament exemplar. I. P. S. Mitropolit Nicolae a mulțumit P. S. Veniamin pentrus erviciile aduse Arhiepiscopiei noastre timp de 20 de ani în calitate de consilier și secretar arhiepiscopesc și i-a urat mult spor duhovnicesc în păstorirea ce-o începe la Caransebeș. Vădit emoționat P. S. Veniamin și-a exprimat profunda recunoștință I. P. Sale Mitropolitului Nicolae pentru încrederea cu care l-a cinstit până acum în postul ce l-a ocupat și pentru toate îndrumările și sfaturile cu cari i-a îmbogățit experiența. Mulțumește și foștilor colegi de slujbă pentru armonia cu care au colaborat împreună. Promite că la postul de conducere a Eparhiei Caranseaeșului va ține seama de toate directivele și de duhul în care se lucrează la Sibiu sub luminata arhipăstorire a I. P. S. Sale.*

In aceeaș ședință s'a făcut cunoscută numirea I. P. C. Sale Arhimandrit ***Teodor Scorobeț*** *în postul de* ***vicar*** *al Arhiepiscopiei.*

Noul vicar a rostit o scurtă cuvântare mulțumind I. P. S. Mitropolit Nicolae pentru încrederea ce i o arată alegându-și-l de suprem colaborator și sfetnic între slujbașii Arhiepiscopiei și promite că-și va da toate silințele să corăspundă acestei încrederi.

Intâmpinăm cu bucurie numirea I. P. C. S. Arhim. Teodor Scorobeț în postul de vicar, căci cunoaștem munca devotată și luminată pe care a închinat-o 20 de ani fără preget Arhiepiscopiei noastre, împlinind misiuni importante, cu cuvântul, cu scrisul, cu îndrumarea, lărgind totdeauna zarea spirituală a preocupărilor preoțești. Indrăgostit de cărți și de probleme, I. P. C. Sa a știut totdeauna să facă și din cel mai simplu act de birou prilej de înălțare la vederea unor perspective spirituale.

A fost un consilier arhiepiscopesc pe măsura criteriilor înalte aduse de I. P. S. Mitropolit Nicolae, la înălțimea epocii pe care a inaugurat o Arhipăstorul nostru.

Consacrarea de acum este cum nu se poate mai nimerită și suntem siguri că ea va servi I. P. C. Arhim. Scorobeț ca impuls pentru o nouă etapă de activitate rodnică, de risipire generoasă de gând, de suflet, de devotament în slujba țintelor de înduhovnicire a preoțimii noastre.

Inscăunare de episcop. *Duminecă, în 24 August 1941, se va săvârși instalarea, în scaunul episcopesc al Caransebeșului, a P. S. Sale* ***Veniamin****, în cadrul sfintei Liturghii în biserica catedrală din Caransebeș. Actul înscăunării, la sfârșitul sfintei Liturghii, va fi îndeplinit de I. P. S. Mitropolit* ***Nicolae*** *al Ardealului. Caransebeșenii au făcut toate pregătirile, ca programul festivităților, din acest prilej, să fie dintre cele mai reușite.*

I. P. S. Mitropolitul Nicolae a vizitat răniții din București

Miercuri, 13 l. c. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, aflându-se în București, a vizitat spitalul cu răniți al Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române din strada Principatele Unite. I. P. S. Sa a rămas plăcut impresionat și pe deplin mulțumit de felul cum sunt îngrijiți iubiții noștri ostași răniți.

Doamna Alexandrina Cantacuzino, înconjurată de o selectă echipă de colaboratoare harnice și devotate, pune în lucrare toată dragostea, priceperea și devotamentul de mamă la conducerea spitalului. Răniții sunt bine tratați și deosebit de atent îngrijiți. Atmosfera casei în care se desfășoară opera de alinare a suferințelor ostașilor noștri, este creștinească și românească. Răniții primesc numeroase vizite din oraș cu daruri bogate.

I. P. S. Sa a dus vitejilor ostași răniți, pe lângă cuvântul Său cald de îmbărbătare, câteva sute de cărți de rugăciuni și le a împărtășit arhierești binecuvântări.

La muncă școlară

Noul an de școală, 1941—1942, se pregătește să-și deschidă porțile.

E timpul potrivit, prin urmare, să ne gândim, că astăzi, poate mai mult de cât ori când, avem să dăm copiilor noștri o creștere *profund creștină*, și să sădim, cât mai neîntârziat, credința, cucernicia, dragostea către Dumnezeu Tatăl, precum și iubirea către deaproapele.

Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune că inima copilului e ca ceara, pe care se poate întipări chipul lui Dumnezeu, — dar și chipul diavolului. Iar Sf. Dimitrie de Rostov zice: „Copilul mic se aseamănă cu scândura gătită pentră zugrăvire: Ceeace va înfățișa pe ea zugravul, bine sau rău, sfânt sau păcătos, înger sau diavol, aceea va rămânea pe ea. Tot așa se întâmplă și cu copilul: Ce învățătură îi vor da părinții, cu ce obiceiuri, cu ce fapte îi vor deprinde, cu acelea va trăi el. Ce învață de mic, aceea ține de multe ori toată viața."

Cei dintâi cari au îndatorirea de a da copiilor o asemenea creștere, sânt — în primul rând — părinții: Tatăl și Mama.

Părinții trebue să fie *ei* mai întâi creștini adevărați. Să aibă de îndreptar și povățuitor al vieții legea sfântă a Domnului Hristos, care a zis: „Lăsați copiii să vie la mine", (Mat. 19, 14),

„Prin faptul că ați dat copiilor voștri hrana trupească, să nu credeți că v'ați făcut datoria față de ei. Să învețe dela voi a cunoaște și a deosebi binele de rău, a le plăcea binele și a-l face cu plăcere, a urâ răul și a fugi de el cu groază", (Lamennais). Iar sfântul apostol Pavel, zice: Voi părinților, nu întărâtați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i în învățătura și înțelepciunea Domnului (Efeseni 6, 4).

Vrednicia mamei, în special, se poate constata din buna creștere ce a știut să o dea copiilor ei. Sfântul apostol Pavel, când vorbește de însușirile bune ale unei văduve, amintește mai întâi de toate, că ea trebue să fi avut purtare bună și să fi crescut copii (I. Tim. 5, 10).

Dar aceasta trebue să se zică și bărbaților. Să smulgem din ogorul inimii copiilor toți spinii, până când acest ogor e ușor de lucrat.

Părinților, duceți pe copii la sfânta Biserică și le sădiți în suflet învățătura sfântă a Domnului Iisus. Să-i învățați să se roage; să respecte fețele bisericești; să nu se întâmple cu ei, ca și cu cei 42 de copii ce au luat în râs pe profetul Elisei.

Intrând într'un sat cunoști felul de a fi al părinților din respectul arătat de copii.

Părinți, înarmați pe copiii voștri: Cu adevărul, cu zeaua dreptății, cu pavăza credinței, cu coiful mântuirii și sabia Duhului, — ca astfel să putem învinge orce primejdie și răsplată să primim dela Domnul...

Pr. Miron Maier-Brătei

Acțiune de propagandă în municipiul Sibiu

In ființa de față a reprezentanților instituțiilor sibiene, s'a ținut Duminecă, la primăria municipiului, o consfătuire pentru a pune la cale propaganda în favoarea împrumutului de reîntregire 1941.

Primarul, dl *Dr. A. Dörr*, deschizând ședința, a mulțumit participanților pentru prezență, și a cetit telegrama primită dela ministerul de finanțe, prin care primăria municipiului primește însărcinarea de-a constitui comitetul municipal, în scopul ca propaganda, pentru subscrieri la împrumutul reîntregirii, să obție, în județul nostru, rezultate cât mai îmbucurătoare.

Au luat cuvântul și au făcut propuneri mai mulți dintre participanți, accentuând mijloacele de-a păși imediat la acțiune: propagandă, anunțuri, cinematografe, suburbii-vecinătăți, o adunare cetățenească.

Intru ajungerea aceluiaș scop s'a ținut Luni, altă consfătuire, la prefectura județeană, sub președinția dlui prefect, colonel Darie Rădulescu.

Municipiul și județul Sibiu nu vor rămânea cu nimic îndărăt față de contribuirile celorlalte instituții din țară; dela smeritul plugar și meșteșugar, până la marii comercianți și industriași, vor subscrie la acest împrumut cu toată dărnicia inimii și cu punga larg deschisă, ca dovadă grăitoare că fiecare cetățean a înțeles interesul țării și al său propriu, în munca uriașă de refacere economică și morală a patriei noastre mărite.

---

creștine" se sporesc virtuțile morale, singurele pe care se poate clădi înălțarea și trănicia unui popor.

Desigur că și intelectualii mireni au datoria de a se apropia cu mai multă iubire și respect față de Biserică, cinstindu-i cât mai mult tradiția religioasă, prin care neamul nostru și-a putut îndeplini misiunea sa istorică, în această parte a Europei, la porțile Orientului. Iar astăzi, marea problemă a sufletului românesc, de a avea o formă de viață proprie, închegată și dinamică, — tot numai prin această conștiință religioasă o putem rezolvi favorabil.

Pentru înălțarea stilului de viață al Românismului, se mai cere imperios ca, alături de Biserică, școala, cel de al doilea factor de esențială importanță în formarea caracterelor, să dea o deosebită îngrijire laturei etice a educației noastre. Anume, prin învățământul religios, care întărește și înalță sufletul peste nivelul comun al judecății legate de interese trecătoare, și-i îndreaptă ochii spre idealuri înalte, ce strălucesc în zarea eternității.

In perioada de cristalizare a spiritului și de formare a caracterelor exaltate de pornirile unei tinereți fragede, trebue să i se dea tineretului prin învățământul religios o puternică armură sufletească, capabilă să înfrunte tălăzuirile valurilor înviforate ale atâtor curente destructive, desprinse din frământarea și capriciile gândirii universale cuprinsă de nervoză.

De acest incontestabil adevăr, aveau datoria să țină seama, în primul rând guvernele trecute, cari însă, uitând sau nevrând să țină seamă de marea lor răspundere față de-o sănătoasă pregătire a țării, chemați adeseori numai prin hazardul împejurărilor, într'un anumit moment s'o cârmuiască, sau fiind prea robiți de practicele politicianiste, — au săvârșit un adevărat atentat împotriva ființei morale a neamului prin eliminarea studiului religios din clasele superioare ale învățământului secundar iar în cele rămase, prin degradarea lui, așezându-l printre dexterități.

Astfel generația tânără de după războiu, de care ne-am mai ocupat cu alt prilej, mai pe larg, crescută în tensiunea și lipsa de disciplină a vremii, lipsită de marele suport al credinței religioase, a rătăcit prin întunerecul tainițelor vieții publice, sfârșind prin a-și încurca firele gândirii ei înfierbântate de-o tinerețe fără experiență, în ideologiile și curentele venite de peste hotare, activând în spiritul acestora prin violență, împotriva blândei, bunei și sănătoasei tradiții românești.

Căci, ceea ce a putut dobândi acest tineret, sistematic, din lumina sf. Evanghelii în prea redusele ore de religie tolerate de către guvernanți, a fost neînsemnat pentru a-i fi putut servi de scut și îndreptar atânci când, suflul anarhic venit de pe alte tărâmuri plutea și în atmosfera țării noastre, captând și infectând cu deosebire sufletul lui aprins. Ceea ce li se părea lor că ar însemna creștinism, cu care se afișau adeseori, era mai mult un amestesc bizar de creștinism și păgânism.

Pentru toate aceste grave erori, judecata aspră și nepărtinitoare e istoriei, își va rosti osânda grea și fără iertare, asupra celor ce poartă răspunderea.

Pentru „Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române", în frunte cu spiritul de adâncă pătrundere al dnei Alexandrina Cantacuzino, presedinta sa generală, va rămânea totdeauna un titlu de merit și vrednicie, că înțelegând porunca înaltelor comandamente naționate, și, conștientă de marea forță morală ce-o constitue credința religioasă în viața unui stat și a unui popor, a protestat energic, alături de Biserică prin memorii cuprinzătoare în contra suprimării sau reducerii orelor de învățământ religios, izbutind să determine o revenire, — din nenorocire abia în parte, — asupra acelor profund dăunătoare măsuri.

Vorbind despre școală, n'am putea să nu subliniem excepționalul ei merit în păstrarea ființei naționale a Românilor din Transilvania. Această școală confesională, susținută prin jertfe grele și mari sforțări, numai de către trudițul nostru popor sărac și îndrumată de Biserică, cu studiul religios la loc de frunte, a îndeplinit un mare apostolat de înălțare a sufletelor și de întărire a energiilor românești în permanentă luptă de apărare cu asupritorul. In aceste școli se plămădeau năzuințl sfinte și aici se călea și se pregătea idealul de unitate națională, iluminat statornic de nezguduită credință în dreptatea lui Dumnezeu, dela care va trebui să le vină libertatea ori cât de târziu.

Judecând în lumina acestor fapte vom înțelege și mai limpede grava eroare ce s'a făcut. atunci când, după unire, în noul stat românesc, au fost transformate aceste școli confesionale, în de stat, neținându-se seama de cuvântul autorizat al I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care stăruia să li se păstreze caracterul confesional pentruca Biserica să-și poată exercita și pe mai departe binefăcătoarea ei înrăurire și îndrumare. Și astfel s'ar fi putut evita catastrofala situație de astăzi a acestor școli românești din teritoriul ocupat, cari nemai având caracter confesional, au putut fi preluate de Unguri ca școli de stat.

N'am putea încheia, fără a ne exprima adânca bucurie pentru adierea de caldă înviorare religioasă ce a început să străbată astăzi organismul de conducere al statului, ce tinde să întărească tradiția de cinstire a Bisericii, a cărei adevăruri fundamentale n'au putut fi răsturnate de asalturile învierșunate ale tuturor relelor spirite coalizate, ea rămânând dealungul veacurilor, neclintită în măreția ei divină.

Biserica vie și școala, în colaborare cu familia unde femeia are chemarea de a fi primul factor de înobilare și de virtute creștinească, — vor putea forma carecterele, salvând sufletul românesc de dezastrul ruinelor ce cresc și se îngrămădesc mereu împrejurul nostru, prin întărirea credinței în Dumnezeu, acest mare resort al binelui și al fericirii pe pământ. Căci, Dumnezeu este și va rămânea în veci suprema întruchipare a înaltelor năzuințl umane ce dau vieții un sens superior, oricât s'ar sbate în trufia lor neputincioasă ateismul și materialismul. Și, prin credința în El, o națiune își poate asigura puternicul activ, reprezentat prin energiile sale spirituale și prin valorile sale morale.

Ajungând la capătul expunerii noastre, cerem iertare, în primul rând, I. P. Sf. Mitropolit, dacă am întrat într'un domeniu spiritual, socotit ca nefăcând parte din competința noastră. Țin însă să asigur din nou că am împărtășit smeritul nostru gând cu cel mai adânc respect și iubire pentru sfânta noastră Biserică strămoșească, pe care o credem cea dintâi chemată să organizeze printr'o bogată revărsare a eternului adevăr evanghelic, disciplina și solidaritatea românească, pe care să se ridice din nou biruitoare și grabnic România.

Sofia Meteș

Chemaţi la nouă viaţă după 22 de ani

De undeva, de pe frontul răsăritean, primim următoarele ştiri:

In pretinsul rai bolşevic al lui Stalin, unde a te închina lui Dumnezeu era cu desăvârşire interzis şi unde conducătorii bolşevismului credeau că a pierit credinţa în cele sfinte, la intrarea trupelor româno-germane au început ruşii să scoată icoanele ascunse în pământ şi a le pune la loc de frunte în casele lor.

Unele din biserici, puţine la număr, care au scăpat nedărâmate şi care au fost transformate în teatre, magazii şi ateliere, îndată au fost curăţite de locuitorii satelor şi împodobite cu icoanele care acum 22 ani au fost îngropate. Preoţii chemaţi la datorie la altarul patriei au început o intensă activitate religioasă. Sute de mame cu copii în braţe ne întâmpină în toate satele pentru a-i boteza. Mamele, fericite c'a sosit din nou timpul să mai vadă un preot şi să asiste la o slujbă divină, plângeau cu lacrimi de bucurie. Balaurul bolşevic n'a putut stinge din sufletul lor scânteia credinţei, dimpotrivă, mai mult a întărit-o.

Teroarea diabolică la care au fost supuşi pravoslavnicii ruşi a fost dusă la culme; un exemplu: O femee în durerile naşterii nu era permis să ceară ajutor dela Dumnezeu, ci dela — Stalin: „Staline, ajută-mi să scap..." — *I. V.*

INFORMAŢIUNI

Un nou locaş de alinare a suferinţelor, s'a sfinţit pe seama ostaşilor răniţi, în ziua de 20 August a. c. E şcoala primară „Regina Maria". Slujba sfinţirii au făcut-o preoţii: Gh. Secaş, Dr. N. Neaga, N. Belea, I. Nicoară, Pr. Langa, A. Scurtu şi Pr. prof. N. Pampu. După slujbă părintele Neaga, duhovnicul spitalului, a arătat paguba adusă lumii de către cei fără de Dumnezeu şi a adus laude vitejiei româneşti. Păr. Secaş a dat diferite îndrumări duhovniceşti şi a povestit despre bravura ostaşilor noştri pe front. Dl maior Dr. I. Voicu, coducătorul spitalului, a dat îndrumări publicului asistent. Participanţii au cercetat bolnavii rămânând plăcut impresionaţi de mulţumirea sufletească a bolnavilor, cât şi despre dragostea fără margini a celor puşi în slujba ostaşilor eroi, din această casă de alinare a suferinţelor.

Consiliul plenar al episcopiei din Timişoara, întrunit în 11 l. c., sub preşedinţia P. S. Sale episcopului Vasile, a hotărât să se deschidă, la 1 Octomvrie a. c., cursurile Academiei teologice din Oradea, mutată la Timişoara. Tinerii, doritori d'a se dedică muncii de viitori slujitori ai altarului, nu pot decât să se bucure de această hotărâre. — In aceeaş şedinţă Consiliul, conform concluzului Adunării eparhiale din Mai 1941, a decis ca în toamna anului curent să organizeze o serbare comemorativă în amintirea membrilor decedaţi ai familiei *Mocioni* cu rol atât de binefăcător pentru biserica şi neamul românesc din părţile bănăţene ale ţării.

Oaspeţi distinşi. Un grup de 11 ziarişti din Germania, în excursiune prin ţara noastră, s'a oprit şi la *Sibiu*, însoţiţi de delegaţii ministerului nostru de propagandă în frunte cu dl Emil Ciuceanu. Intâmpinaţi de dnii: prefect Darie Rădulescu, general Pleniceanu şi de mai mulţi profesori universitari şi fruntaşi sibieni, distinşii oaspeţi germani au plecat la *Răşinari*, unde autorităţile comunale li-au făcut o însufleţită primire. La masa dată de familia Iacob Ciuceanu au vorbit, salutând pe oaspeţi, dnii: colonel Rădulescu, prof. I. Lupaş şi generalul Pleniceanu. A răspuns, în călduroase cuvinte, dl Dr. Lobse, consilier de legaţie în ministerul german al afacerilor externe.

Facultatea teologică dela Iaşi va rămânea, conform hotărârii consiliului ţinut de decanii universităţii Mihăilene, tot la Iaşi. Numărul studenţilor, ce pot fi primiţi la această facultate, este 120.

Ordin circular, dat de ministerul muncii, dispune să se ia măsuri ca elementul de origine etnică *română* să nu mai presteze muncă, sub nici o formă, la patroni *jidovi*. Funcţionarii cari vor fi dovediţi că tolerează astfel de lucru, vor fi puşi în disponibilitate.

Ajutorarea copiilor săraci şi merituoşi. Dl prof. Mihai Antonescu, vicepreşedinte al consiliului de miniştri, a hotărât ca fii de ţărani, premianţi, din toată ţara, dacă sânt lipsiţi de mijloace, să primească ajutor dela stat pentru plata taxelor şcolare. Prefecturile de judeţ vor întocmi tablouri de toţi cei aflaţi în această situaţie. Invăţătorii satelor sânt invitaţi să ajute acţiunea de sprijinire a copiilor săraci şi merituoşi, întocmind, cu ajutorul primarilor, actele trebuitoare, şi contribuind astfel la opera de ridicare a satelor noastre.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 24 August 1941, va predica părintele prof. *Dr. T. Bodogae.*

CARŢI ŞI REVISTE

Marxism şi Creştinism, de *G. I. Iacob*, ediţia II, Bucureşti, 1941, Tip. Cărţilor bisericeşti. — Pg. 78. Preţul?

Autorul tratează, în patru capitole, despre: Materialism, sau spiritualism istoric? Marxism şi Creştinism, cu deosebirile lor; Mesianismul şi imperialismul iudeomarxist, statul de mâne, statul *etnocratic*, — care, după afirmarea unor mari cugetători, va pune capăt jafului în averea vie a neamului şi va readuce la matcă pe cei rătăciţi.

Scrisă cu toată obiectivitatea, cartea încearcă să lămurească, pe înţelesul celorce se ocupă de sociologie, chestiuni însemnate din domeniul religiei, moralei, filosofiei, artei, cu raport la prefacerile sociale.

Cartea se vinde la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Nostradauus prezice viitorul Europei, de *Karl E. Krafft.* Tip. „Lupta", Bucureşti, 1941. Pg. 86. Lei 20. — Cartea descrie întâi viaţa şi activitatea profetului astrolog, — care a trăit înainte cu aproape patru sute de ani dela apariţia prezicerilor sale, — cercetând după aceasta adevărul acestor preziceri pentru astăzi şi mâne. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Sub focul propagandei străine, de *L. M. Nerva*, Tip. „Lupta", Bucureşti. Pg. 96. Lei 20. — Lucrare scrisă în scop de-a arăta rolul României în luptele date între marile puteri mondiale în ultimii 50 de ani, stăruind şi asupra conformaţiei firesti a politicei şi a economiei ţării noastre. Se găseşte de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Anunţ

Se caută o bucătăreasă sau bucătar la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, pe data de 1 Septemvrie 1941.

Se preferă o persoană care a mai servit la vr'o instituţie.

Cuc. Preoţi sânt rugaţi să facă cunoscut acest anunţ.

Doritorii să se prezinte la Academia teologică, aducând cu sine şi certificate de serviciu şi recomandare.

Economatul
Academiei teologice

Concurs

Consiliul parohial ortodox român din comuna Gusu, judeţul Sibiu, publică pe ziua de *Duminecă 31 August 1941*, concurs pentru pictarea şi zugrăvirea bisericii noi.

Condiţiunile fixate sunt: pe cupolă se va picta icoana Mântuitorul şi cei 4 evanghelişti, pe pereţii laterali icoana Sf. Gheorghe şi a Sf. Nicolae, la intarea în biserică hramul, care este „Inălţarea Domnului", iar restul se va zugrăvi.

Gusu, 17 August 1941.

Consiliul parohial

Judecătoria de pace rurală, secţia c. f. Agnita

Nr. 533/1941 c. f. (60) 1—1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

La cererea de executare făcută de urmăritorul Prisca R. Ioan contra urmăritului Armean Ioan, Judecătoria a ordonat licitaţiunea execuţională în ce priveşte imobilele situate în comuna Agnita Circ. Trib. Tr. mare judecătoriei Agnita, cuprinse în cf. a com. Agnita Nr. 950 Nr. top. 2024/2 arător în extenziune de 588 stj. întreg cu preţul de strigare de 1667 lei. Nr. top. 2085/1 arător în 557 stj. întreg cu preţul de strigare de 1500 lei fixat conf. disp. art. 2 şi urm. legea din 1938 pentru modificarea şi abrogarea legii pentru modificarea unor disp. ref. la executarea silită pentru încasarea creanţei de 19.005 capital şi accesorii. Licitaţiunea se va ţine în ziua de *30 Octomvrie 1941, ora 10 a. m.*, în localul oficial str. M. Viteazul Nr. 18. Imobilele ce vor fi licitate, nu vor fi vândute pe un preţ mai mic decât preţul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din preţul de strigare drept garanţie în numerar sau să predea aceluiaşi delegat chitanţa constatând depunerea judecătoreşte prealabilă a garanţiei şi să semneze condiţiunile de licitaţie. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobilul un preţ mai ridicat decât cel de strigare, este dator să întregească imediat garanţia fixată conf. procentului preţului de strigare, la aceeaşi parte procentuală a preţului ce a oferit. (§ 25 XLI 1908).

Agnita, la 25 Iunie 1941.

(ss) **Dr. Eugen Ciolan** judecător (ss) **Braniste** cond. cf.

Pentru conf. (ss) **Indescifrabil**

Nr. 518/1941 (61) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Purcăreţi,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corespunzătoare.
2. Folosinţa grădinii dinjurul bisericii.
3. Sesiune parohială 6 jug. cad. fânaţ.
4. 3 stânjini lemne de foc, fasionaţi în pădure.
5. Dreptul la păşunat cu 3 vite scutite de orce taxă.
6. 1 ferdelă grâu (20 litri) dela fiecare fum.
7. Stolele obişnuite în parohie.
8. La Bobotează taxe benevole.
9. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu incuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 8 August 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Nr. 12.635/1941 (63) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de pedagog la liceul ortodox român „Avrem Iancu" din Brad, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Pedagogul va avea un salar lunar dela stat brut de 4400 lei, locuinţă şi întreţinere în internatul liceului.

Cei ce doresc să ocupe acest post îşi vor înainta cererea timbrată, însoţită de diploma şi celelalte acte prevăzute în Statutul funcţionariior publici, Direcţiunii liceului ortodox român „Avram Iancu" din Brad. Candidaţii trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, 19 August 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 133/1941 (59) 2—2

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din comuna Daia (Daia săsească), jud. Târnava mare, dă în întreprindere prin licitaţie publică lucrările de construcţie necesare pentru terminarea bisericii ortodoxe române din Daia, adecă: tencuială la turn şi cupolă, tencuială cu ciment la soclu, acoperirea cupolei cu tinichea, toată tâmplăria necesară, poditul bisericii, spoitul bisericii şi repararea tuturor stricăciunilor existente, **de Lei 352.895.**

Licitaţia se va ţinea în *31 August 1941*, ora 4 p. m., în localul oficiului parohial ortodox român din Daia, în prezenţa consiliului parohial.

Devizul şi caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi şi demni de toată încrederea.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai mare încredere.

In caz că licitaţia nu va avea rezultatul dorit, se va ţinea din nou la 7 Septemvrie 1941, cu ori câţi concurenţi vor fi.

Daia, la 12 August 1941.

Pr. Dumitru Ciulei
paroh

Nr. 2421—1941 (56) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a **Şmig,** protopopiatul Târnavamare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiune parohială 10 jug. arător, 7 jugăre fânaţ, 13 jugăre păşunat.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu incuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 26 Iulie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX Sibiu, 31 August 1941 Nr. 36

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASTRA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

CUVÂNTAREA

I. P. Sf. Sale Mitropolitului NICOLAE, la instalarea Prea Sfințitului Episcop Veniamin, la Caransebeș, ținută la 24 August 1941

„Nu slăbim; ci de s'ar și strica omul nostru cel din afară, dar cel dinlăuntru se înoește din zi în zi."
II Cor. 4, 16.

Orice izvor de apă, orice rădăcină de copac și orice temelie de clădire trainică se află dincolo de exteriorul care se vede, într'un adânc ascuns care dăruește și sprijină realitatea celor văzute. Când izvorul își păstrează puterea și rădăcinile copacilor seva, chiar dacă vin asupra apelor dela suprafață și asupra arborilor timpuri de uscăciune, paguba și ofilirea sunt numai pentru o vreme, căci puterea ce stă la temelia lor le înoește de grabă.

Asemenea acestora, dar pe un plan cu mult mai tainic și mai înalt, se află ființele omenești și popoarele. Izvorul lor de viață se află înlăuntru și când acesta nu e stins, ba dimpotrivă stă în legătură cu forțele dumnezeești cari îl împrospătează, pătimirile și suferințele din afară nu au nici o importanță și nu descurajează pe cei ce le îndură. Tăria de credință și de nădejde a creștinului, căreia Sf. Apostol Pavel i-a dat o expresie atât de plastică în cuvintele dela care am pornit vorba, nu se lasă sdruncinată de năcazurile și neajunsurile din laturea văzută a lucrurilor, ci rămâne neclintită știind că dincolo de aparențe domnesc atotputernice marile realități pentru cari nu e nici o greutate să restabilească într'o și mai mare splendoare cele văzute.

Neamul românesc a experiat din plin această convingere creștină, iubiții mei. Trecutul lui e un lanț aproape neîntrerupt de suferințe și de jertfe, de dureri și neajunsuri în laturea trupească și văzută a existenții lui. De multe ori era așa de copleșit de lovituri, încât dușmanilor lui li se părea că aproape nu se mai vede, că aproape s'a topit ființa lui. Dar adâncurile lui de suflet, în loc să slăbească, se înoiau și creșteau în acest timp în chip minunat, încât la scurtă vreme existența lui țâșnea și mai puternic la lumină.

Nu mai departe decât anul trecut ni s'a rupt din trupul nostru cel din afară, din pământul nostru strămoșesc bucăți mari la Răsărit și la Apus și o grea suferință și tulburare se abătuse peste viața neamului.

Dar n'am slăbit! Am păstrat nădejdea, întărindu-ne sufletul cu încrederea în Dumnezeu și pregătindu-ne pentru sforțările de azi. Iar înoirea aceasta a puterilor noastre lăuntrice sub suflarea aspră a încercărilor din afară, se revarsă acum într'o luptă biruitoare care ne face să creștem în ochii uimiți ai neamurilor mai mari decum am fost, mai respectați și mai vrednici. Recucerim prin deslănțuirea forțelor noastre, ce stăteau încordate, teritorul Patriei, restabilind și mai trainic întregirea neamului.

N'am ieșit încă deplin din greutăți. Hotarele Țării încă nu sunt refăcute în toate părțile. In luptă cu dușmanul crucii și al neamului nostru dela Răsărit aducem jertfe grele și tot poporul gustă din păharul multor năcazuri. Omul nostru cel din afară este încă obidit. Trupul nostru e în suferință. Dar nu slăbim! Sufletul nostru gâlgâie de viață și de voința de a învinge. Am fost în spitalele de răniți din Sibiu, București, Brașov. Am văzut răni grele și suferință multă. Dar pe fețele bravilor copii ai neamului scânteià bărbăția sufletului și mulțumirea că au putut aduce o jertfă în acest război sfânt.

Așa să fim și noi, iubiții mei fii sufletești: să ne concentrăm toată grija și energia voinții întru înoirea sufletelor prin ridicarea noastră spre izvorul tuturor puterilor și virtuților noastre, spre Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. S'au încercat în Țara noastră în anii din urmă toate mijloacele și toate metodele de înoire și renaștere națională. S'au alcătuit tot felul de fronturi, cu defilări, devize și uniforme. Dar nu s'a făcut încă apel cu sinceritate la forțele credinții religioase cari singure sunt în stare să pătrundă în adâncurile sufletelor și să le prefacă din temelie. Fără o pătrundere a puterilor credinții în conștiința neamului și în toate compartimentele vieții publice și de stat, este cu neputință o adevărată înoire cu ajutorul căreia să începem o altă viață cu fapte, nu cu vorba, înlăturând atâtea rele cari ne-au năpădit după războiul trecut.

Ne trebue o refacere sufletească profundă, o întoarcere la ceeace a format taina existenții noastre etnice, la credința care a susținut viața sufletească a nației noastre în vremuri când nimic nu-i stătea în ajutor și totul îi era împotrivă.

Sunt folositoare și programele tehnice, de îndrumare a producției, de repartiție mai dreaptă a bunurilor, de înzestrare a armatei; dar factorul de temelie de care depinde succesul și'n aceste domenii și de care depinde viitorul nostru, este **înoirea forțelor morale ale națiunii.** *Dacă nu se va da toată grija acestei probleme centrale a existenții neamului nostru, orice altă silință este zadarnică. Chiar biruințele de pe fronturi, câștigate prin vitejie și jertfe nu le vom putea valorifica spre mărirea și întărirea durabilă a neamului, de nu vom fi în stare să înoim și vindecăm statornic sufletul neamului prin forțele superioare ale creștinismului profund și sincer. Orice abatere dela această problemă capitală este o diversiune care mai curând sau mai târziu se răsbună amar.*

Iată, Prea Sfințite, la ce misiune mare vei avea să colaborezi în aceste vremuri de răscruce, urcând scaunul vlădicesc dela Caransebeș. De pe această culme evanghelică vei avea să propovăduești voia lui Dumnezeu turmei ce-ți este încredințată și să lucrezi pentru înoirea și unirea sufletească a neamului din scumpul nostru Banat.

Să ai veșnic înainte țintele spirituale de renaștere și de mântuire a sufletelor, de înălțare a lor la comuniunea cu Domnul nostru Iisus Hristos. Să-ți încălzești cu ele sufletul Prea Sfinției Tale și al preoțimii eparhiei, ca să puteți chema cu succes spre ele și poporul dreptcredincios. Toate celelalte mijloace și lucrări ale Bisericii să fie puse în slujba țintelor spirituale, pentru cari s'a întrupat Fiul lui Dumnezeu și a pătimit pe cruce.

Iar răspunderea pentru această înfricoșată îndatorire n'o lăsăm din mâna noastră, pentrucă nu ne este îngăduit s'o lăsăm. Așa înțelegem noi autonomia bisericească: Este identificarea Bisericii cu răspunderea pentru misiunea primită dela Domnul spre mântuirea sufletelor.

Fii, Prea Sfințite, pe toată linia un vajnic apărător al autonomiei bisericești, împreună cu tot clerul și poporul. Pentru noi autonomia nu este o literă moartă, înscrisă într'un paragraf de lege, ci e o poruncă dumnezeească săpată adânc în inimile noastre. Statul să fie fericit că are o Biserică ce nu e bucuroasă să se desfacă de răspunderea ce i-a dat-o Dumnezeu, aruncând-o pe umerii altora.

La această răspundere Te cheamă, Prea Sfințite, tot ce-a însemnat Biserica noastră în îndelungatul ei trecut pentru neamul românesc. Noi i-am dat acestui neam minunata lui concepție despre lume și viață, prin care a trăit și s'a precizat ca o entitate națională atât de originală și superioară. La altarul Bisericii i-am făurit sufletul unitar al acestui neam ori unde se găsește, i-am sădit virtuțile și i-am ocrotit comorile sufletești prin cari s'a pustrat dealungul veacurilor identic cu sine însuși. Pe genunchii ei și-a alcătuit limba și i s'a umplut de toate miresmele simțirii duhovnicești. Prin școlile ce i le-am dat i-am desvoltat cultura pe linia firească a ființei sale. I-am organizat până și viața economică, dela îndrumările gospodărești prin preoții satelor și până la autonomizarea lui financiară prin întemeierea institutelor de credit. „Tuturor toate s'a făcut" sfânta noastră Biserică întocmai ca o mamă bună, ca pe toți fiii ei să-i mântuiască și să-i scoată la libertate și unire națională.

Acest trecut bogat în iubire și fapte Te obligă, Prea Sfințite, să stai la înălțimea lui. Stai atent și ascultă cu înfiorare glasul lui Ioan Popasu, sfetnicul marelui mitropolit Șaguna și luminatul organizator al eparhiei, ca și al tuturor vlădicilor următori lui, cari toți și-au înviorat devotamentul în acelaș duh șagunian. Ține la această tradiție șaguniană fără șovăire, căci ea te va lumina să înțelegi nevoile fiecărei zile.

Coboară din visteria credinții și a harului puteri mângâietoare și întăritoare de suflete în aceste vremuri de războiu. Fă pe fiecare din păstoriții Prea Sf. Tale să simtă aproape pe Dumnezeu. Să-l simtă și soldații de pe front, dându-le ajutor spre biruință grabnică asupra vrăjmașilor.

Inspiră-Te din marile aspirațiuni ale neamului și Te fă purtător și crainic neostenit al lor. Mai avem de readus la trupul Țării o scumpă fășie ce sângerează și ne cheamă. In sufletul nostru purtăm Ardealul întreg și întreg vrem să-l vedem în libertate.

Indeamnă-Ți clerul să stea lângă sufletul neamului. Această chemare i-o fac și eu acum, ca din căldura lui, susținută de puterile harului, să propage căldură în fiecare fiu al neamului. De preoți depinde în mare măsură ca sufletul neamului să se înoiască și să crească și în mijlocul împrejurărilor aspre de astăzi.

Trimitem din această întâlnire a noastră sub razele harului ajutător al Duhului Sfânt, cuvântul nostru de iubire ostașilor cari luptă pe front, pentru a opri puhoiul batjocoritorilor de Dumnezeu și de Biserici. Domnul să binecuvinteze jertfa lor și să o răsplătească cu un viitor mai frumos pentru Țară și cu fericire cerească pentru sufletele lor.

Binecuvântarea lui Dumnezeu-Tatăl și a Domnului nostru Iisus Hristos să se reverse îmbelșugată peste tot neamul nostru, hărăzindu-i să vadă cât mai neîntârziat împlinirea tuturor aspirațiunilor sale și sosirea unor vremi de pace și de bună sporire în toate. In acest drum larg spre lumină și fericire a neamului să se împletească cu dragoste rodnica și îndelungata păstorire a Prea Sfinției Tale.

Doamne al puterilor fii cu noi! Amin.

Inscăunarea noului episcop al Caransebeşului

Duminecă, în 24 August c. s'a desfăşurat solemnitatea înscăunării noului episcop al eparhiei Caransebeşului în persoana P. Sf. Sale *Veniamin Nistor*, ales de Dumnezeu şi de voinţa clerului şi poporului drept-credincios din eparhie.

Credincioşii acestei eparhii au făcut P. S. Sale o primire strălucită şi plină de dragoste.

P. S. Sa a plecat din Sibiu, Sâmbătă dimineaţa în 23 August, însoţit de cons. mitropolitani: E. Cioran şi I. Grovu. La ora 1 s'a făcut primirea la marginea eparhiei, de reprezentanţii consiliului eparhial şi judeţului. Calea până la Caransebeş, a fost cu cu adevărat cale de triumf, pe unde la 1865 a trecut şi a fost primit şi primul episcop, Ioan Popasu. Incepând cu Vama-Marga, Voislova, Valea-mare, Zăvoi, Cireşa, Ferdinand, Ohaba-Bistra Glimboca, Obreja, ear din judeţul Severin, mii de credincioşi de pe Valea Bistrei în frunte cu conducătorii lor, în sunetul clopotelor, cu coruri, elevii de şcoală cu flori şi verdeaţă, cu călăreţi în fiecare sat, cu porţi împodobite au primit şi salutat cu însufleţire pe episcopul lor, care le răspunde şi le mulţumeşte pentru călduroasa primire ce i se face, în care vede alipirea faţă de credinţa strămoşească, coborând asupra lor arhierească binecuvântare. La aceste primiri s'au asociat şi reprezentanţii celorlalte confesiuni din comunele amintite.

La ora 5 se face intrarea în oraşul de reşedinţă al Caransebeşului; în centrul oraşului aşteaptă P. S. Sa episcopul Americii, Policarp cu întreg consiliul eparhial, toate autorităţile locale civile şi militare, corul catedralei care intonează «Pre Stăpânul...» Cuvintele de binevenire le rosteşte în numele Consiliului eparhial şi al Eparhiei, P. C. păr. cons. stavr. Romul Ancuşa, iar în numele oraşului primarul: Dr. I. Rădulescu «pentru cel mai nobil cetăţean» venit în oraşul Caransebeş. Le răspunde P. S. Sa Veniamin. De aci în procesiune spre sfânta Catedrală, unde protopopul Is. Suru cu preoţimea exprimă omagiu noului episcop, slujindu-se Vecernia şi Utrenia.

La ora 7 seara, în acelaş loc de primire preoţimea şi credincioşii primesc pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, care a fost însoţit de diaconul I. Circov, rostind cuvinte calde de mulţumire păr. consilier R. Ancuşa şi primarul I. Rădulescu. Le mulţumeşte I. P. S. Sa. De aci se formează din nou cortegiu spre Catedrală, unde se face Doxologie pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

La ora 9 seara, corurile din Caransebeş, la care s'a asociat şi Filarmonica bisericii romano-catolice, în faţa reşedinţei frumos împodobite şi luminate, au executat mai multe cântăşi religioase, iar vorbirea în care se tălmăceşte bucuria credincioşilor bănăţeni faţă de biserică şi arhiereu o rosteşte primarul oraşului Caransebeş, dl I. Rădulescu. P. S. Sa mulţumeşte pentru această manifestare de dragoste.

Duminecă în 24 August dela reşedinţa episcopească, la ora 9, PP. SS. arhierei: Andrei al Aradului, Vasile al Timişoarei, Nicolae al Orăzii, Policarp al Americii şi Veniamin al Caransebeşului în procesiune, cu 70 de preoţi îmbrăcaţi în ornate se îndreaptă spre sfânta Catedrală.

In uşa Catedralei e întâmpinat I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. Sf. Liturghie a fost slujită de întregul sobor de arhierei şi preoţi, la care a participat dl ministru Radu Rosetti, general Dragalina, o mare mulţime de cler şi popor, reprezentanţii autorităţilor civile şi militare, reprezentanţii tuturor confesiunilor din oraş şi eparhie, pentru a primi şi a se bucura de «Cel ce vine întru numele Domnului». Răspunsurile liturgice le-au dat corurile locale.

După terminarea Sf. Liturghii, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* rosteşte cuvântarea pe care o publicăm în fruntea foii.

Vorbeşte apoi dl ministru al Culturii naţionale şi cultelor, *R. Rosetti*, care spune cam următoarele:

...Nu putem prevedea ce ne aduce ziua de mâine. Un lucru e sigur. Biserica poate avea un rol de seamă în refacerea morală a ţării. Dela felul cum slujitorii altarelor vor şti să-şi îndeplinească misiunea, atârnă în bună parte soarta şi viitorul neamului.

Azi, când războiul ne-a readus la sânul patriei, prin vitejia oştilor conduse de marele nostru Conducător, Basarabia şi Bucovina de Nord, neamul nostru e din nou chemat să-şi îndeplinească misiunea istorică, de strajă a civilizaţiei europene la porţile Orientului. Se reia astfel vechea şi glorioasa tradiţie a voevozilor români de odinioară, apărători cu sabia ai creştinătăţii taţă de cutropirea necredincioşilor.

In această atmosferă de înviorare, când neamul nostru, renăscut, porneşte din nou pe drumul destinelor sale, aici la Caransebeş, vechi centru al cnezilor şi nobililor români, reşedinţă a Banilor de Severin, cu vechi tradiţii de cultură românească, asistăm la înscăunarea Prea Sfinţitului **Veniamin** *în vechiul scaun vlădicesc al Banatului. Nicăeri ca în această regiune continuitatea neamului nostru nu este mai puternic scrisă. Urmele romane ca şi amintirea strămoşilor daci răsar pretutindeni, dar ele se învederează mai ales în înfăţişarea şi conştiinţa bănăţeană.*

Dinte toate episcopiile de dincoace de munţi, Caransebeşul a păstrat cele mai strânse legături cu metropola Sibiului. Aproape toţi ierarhii bănăţeni s'au format în atmosfera şi şcoala sibiană, unde cultul marelui mitropolit Andrei **Şaguna** *e veşnic viu. Această legătură se întăreşte acum prin înscăunarea Prea Sfinţitului Veniamin, crescut, îndrumat şi povăţuit de Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit* **Nicolae** *al Ardealului, care a făcut din metropola Sibiului un centru ortodox de seamă. Astfel episcopia Caransebeşului urmează linia trasă de marii ei înaintaşi.*

Prea Sfinţitul Veniamin îşi trage obârşia dintr'o veche familie preoţească. Şi-a câştigat o bogată destoinicie în administraţia bisericească, pe care a servit-o cu cinste şi demnitate. Fire deschisă şi senină, pricepătoare a durerilor şi nevoilor celor mulţi, Eparhia Caransebeşului primeşte în Prea Sfinţitul Părinte un înţelept păstor şi un vrednic slujitor al altarului, în spiritul tradiţiei şaguniene.

Sarcina păstoririi sufletelor pe care o luaţi Prea Sfinţite, e deosebit de grea, fiindcă asupra ei apasă o lungă şi strălucită tradiţie şi mai ales pentrucă împrejurările de azi, cu frământări prielnice rătăcirii, scot la suprafaţă probleme noui în legătură cu păstorirea credincioşilor. Toate marile prefaceri sociale se caracterizează şi printr'o sete nepotolită după cele duhovniceşti: Această năzuinţă spre cele cereşti trebue îndrumată de Biserică.

Cel ce se rupe de Biserica strămoşească, rupe cu trecutul, cu tradiţia românească şi se desrădăcinează din însăşi viaţa naţiunii.

Urarea ce v'o fac, Prea Sfinţite, în calitate de ministru al Culturii naţionale şi al cultelor, în clipa când luaţi cârja păstoririi sufletelor din această parte a Banatului, este să ridicaţi această episcopie «podoaba şi gloria Caransebeşului dealungul veacurilor trecute», la înălţimea vremilor mari prin care trecem.

Intru mulţi ani, Prea Sfinţite Părinte!

P. S. Sa Episcopul *Veniamin* ţine următoarea cuvântare de înscăunare:

„Cu vrednicie să umblaţi după chemarea cu care sunteţi chemaţi, cu toată smerenia şi blândeţea, cu îndelungă răbdarea, îngăduindu-Vă unii pe alţii cu dragoste, silindu-Vă să păstraţi unitatea Duhului în legătura păcii".

Efeseni 4, 1—3.

Inalt Prea Sfinţite Părinte,
Prea Sfinţiţi Părinţi,
Domnule Ministru,
Iubiţii mei fii sufleteşti,

Acest îndem al Apostolului neamurilor către toţi creştinii se îndreaptă în deosebi către noi preoţii, cari stăm în slujba propoveduirei Evangheliei Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Chemarea sfântă în slujba lui Hristos — este cea mai sublimă chemare ce se poate închipui pentru un om pe pământ. Ce poate fi mai ales decât să fii crainicul împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, să propovăduieşti pe Hristos cel înviat din morţi, isvorul vietii celei adevărate, căci nimeni nu poate ajunge la viaţă, decât prin Iisus Hristos. El este mântuirea noastră, căci: „nici un nume altul sub cer nu este dat între oameni întru care să ne mântuim, (Fapte ap. 4, 12). Dumnezeu ne-a dat viaţa veşnică şi această viaţă este Fiul Său, (I Ioan 5, 11).

Iubiţii mei fii sufleteşti!

Mântuitorul Hristos a venit în lume să aducă pacea sufletelor tulburate de neliniştea vremurilor. El a ridicat prin iubirea Sa nemărginită steagul alb al păcii între oameni, — pentru toţi deopotrivă, bogaţi şi săraci, tineri şi bătrâni, bărbaţi şi femei, stăpâni sau robi. Sub acest steag ne cheamă Mântuitorul să ne înşiruim cu toţii.

Acest glas de chemare răsună astăzi mai puternic ca oricând. Neamurile lumii s'au încleştat într'un aprig războiu şi nimeni nu poate pune capăt acestei avalanşe de ură ce caută să târască cu sine întreaga lume, decât numai Mântuitorul nostru Iisus Hristos, şi prin înoirea vieţii în El. Nimeni nu poate ajunge la adevărată viaţă decât prin Iisus Hristos. Trebue să nu mai vezi tu, ci Hristos cu lumina şi cu darul Său prin tine. Numai având pe Hristos Stăpân al vieţii noastre vom fi tari şi vom putea învinge toate încercările ce vin peste noi. Toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm, căci numai El vindecă, El iartă, El dă viaţă, tuturor cărora se îndreaptă cu încredere către El. El este isvorul mângâierii, al tămăduirei, al mântuirei. Celui ce primeşte pe Domnul cu vrednicie îi dă Domnul puteri de viaţă nouă, îl face făptură nouă, ca să umble întru înoirea vieţii, (Romani 6, 4).

Cu credinţa în Dumnezeu putem privi viitorul cu încredere, căci „Cu noi este Dumnezeu, de cine ne vom teme".

In slujba lui Hristos, pentru unitatea Duhului în legătura păcii" se găsesc slujitorii ei. Ea cheamă cu iubire de mamă pe toţi fiii ei la pace şi bună învoire.

In slujba lui stăm noi preoţii şi neîncetat pe El trebue să-l propoveduim cu vrednicie la toată făptura, căci „vai nouă de nu vom binevesti". „Indrăzniţi, nu Vă temeţi, Eu am biruit lumea", este glasul de chemare ce pururea trebue să ne cheme la datoria noastră. Biserica lui Hristos este dragoste, jertfă, milostenie, iar evanghelia lui faptă, căci ea a fost scrisă nu numai să fie auzită, ci pentru ca să fie trăită.

Să fim încredinţaţi cu toţii, că numai cu pacea şi iubirea lui Hristos se va putea sălăşlui în lume pacea mult dorită şi fără de ea orice trudă rămâne zadarnică.

Cu acest crez al chemării mele urc astăzi în această clipă sărbătorească a vieţii mele scaunul vlădicesc de glorioasă moştenire şaguniană a marilor mei înaintaşi de vrednică pomenire: Episcopul Ioan Popasu înţeleptul organizator al Episcopiei şi colaboratorul marelui mitropolit Andrei Şaguna, precum şi cărturarul episcop Nicolae Popeia, ucenicul iubit şi biograful aceluiaş mare mitropolit, precum şi a celorlalţi ierarhi ce le-au urmat şi au păstorit cu osârdie şi frica lui Dumnezeu această eparhie.

Imi dau prea bine seama de marea răspundere ce o am înaintea marelui Dumnezeu şi a Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi îmi cunosc slabele mele puteri, de aceea toată nădejdea mi-o pun în harul sfinţitor al lui Dumnezeu pe care-l rog să mă întărească ca să-mi pot face slujba deplin spre binele Bisericii şi al neamului şi spre mărirea lui Dumnezeu, ca să pot chema turma duhovnicească spre culmile vieţii trăite după voia lui Dumnezeu şi să pot fi interpretul celor mai avântate aspiraţiuni ale neamului întreg.

Mă voi devota cu totul misiunei mele sfinte, spre a păstra şi spori cu toată sfinţenia tradiţia moştenită şi a face ca **Ortodoxia,** *precum în trecut aşa şi astăzi, să fie steaua călăuzitoare a sufletului românesc, iar Biserica noastră strămoşească care a fost şi este una cu neamul să fie scut şi adăpost al darurilor divine şi al comorilor naţionale cu cari ne-a înzestrat Dumnezeu, şi de aceea ea se roagă pentru biruinţa neamului. Ea ne-a dat prin credinţă biruinţa binelui asupra răului, a luminei asupra întunerecului şi a crucii asupra bolşevismului. Credinţa în Dumnezeu ne-a dat tăria să răsbim prin atâtea necazuri şi încercări ale neamului şi prin ea am biruit contra celor fără Dumnezeu în războiul sfânt dus în numele crucii. Când un popor se leagă prin credinţă de Dumnezeu, viitorul lui poate fi aşteptat cu încredere.*

Infinita şi nemărginita putere a credinţii să lucreze şi astăzi în opera cea mare a consolidării patriei noastre iubite, ca ea în veci să fie purtătoare a civilizaţiei creştine în aceste părţi unde a aşezat-o Dumnezeu. Unde este credinţă este pace, unde este pace e binecuvântare, unde e binecuvântare acolo este de faţă Dumnezeu, spune cu drept cuvânt un mare învăţat.

Dar pe lângă credinţă mai trebue să avem în toate lucrările noastre dragoste creştină, care toate le covârşeşte. Dacă şi-ar deschide oamenii inimile pentru dragostea lui Hristos, cum s'ar schimba faţa lumii întregi. Dragostea faţă de Hristos însă nu este deplină dacă lipseşte dragostea dintre noi.

Biserica lui Hristos este întemeiată pe dragoste şi **dragostea** *este temelia pe care voesc să zidesc misiunea mea în mijlocul poporului pentru a-l conduce spre ţintele spirituale ale Evangheliei Domnului. Programul meu este cel al Bisericii, care este cel al Evangheliei Domnului. Acesta este aşa de mare ca împărăţia harului dumnezeesc de a face pururea voia cea sfântă a lui Dumnezeu.*

Mă voi călăuzi, cum am spus cu ocazia alegerii, de Duhul frăţiei şi al bunei înţelegeri, care să ne închege pe toţi, turmă şi păstor, într'o indestructibilă unitate de cuget şi simţiri şi de rodnice fapte de bine obştesc.

De această dragoste mă voi călăuzi în misiunea mea şi voi cerceta acest harnic şi isteţ popor al mândrului Bănat în satele lui şi îl voi păstori cu iubire şi blândeţe, împărtăşindu-i poveţele folositoare pentru binele şi prosperarea lui.

Promit să fiu slujitor al lui Hristos îndeplinind slujba sfântă a Evangheliei lui Dumnezeu (Rom. 15, 16), făcându-mă tuturor toate, ca pe toţi să-i dobândesc pentru viaţa bine plăcută lui Dumnezeu şi pentru realizarea scopurilor sfinte ale Bisericii şi pentru întărirea instituţiilor ei şi sporirea lor cu altele noui după cerinţa vremurilor de astăzi.

Voi apăra Biserica şi drepturile ei autonome ce isvoresc din originea ei divină şi misiunea ei sfântă în lume.

Promit, că nu voi uita, I. P. Sf. Părinte, prin câte luple şi jertfe grele a fost dobândită autonomia Bisericii noastre de

cei ce au stat pe vremuri în fruntea ei şi tălmăcind-o în înţelesul larg al răspunderii faţă de misiunea ce are să o îndeplinească; voi apăra toate drepturile ei şi nu mă voi lăsa de nimic împedecat ca să pun în lucrare toate mijloacele şi puterile ce le deţine ea.

Vremurile prin cari trecem, după răssoiul de desrobire a fraţilor noştri din Basarabia şi Bucovina din iadul celor fără de Dumnezeu prin vitejia ostaşului român alături de marii noştri aliaţi de sub comanda viteazului ei conducător, pun în evidenţă o seamă de probleme noui de ordin moral, social, umanitar şi economic. Va trebui ca Biserica cu slujitorii ei să fie în primele linii ale îndatoririlor sale către eroii ce-şi fac datoria pentru ţară şi neam, pentru ajutorarea familiilor lor şi pentru alinarea suferinţelor celor răniţi, premergând cu vorba şi cu fapta, dând tot concursul plin de dragoste creştinească pentru alinarea suferinţelor. Biserica nu poate fi absentă cu darurile sale binefăcătoare dela aceste îndatoriri, şi de aceea voi mobiliza clerul la munca disciplinată pe toate terenele vieţii bisericeşti, naţionale, sociale, umanitare. pentru o renaştere a vieţii religioase şi pentru întărirea sentimentului religios în popor, şi pentru ridicarea culturii lui intelectuale şi morale.

Voi căuta ca între mine şi preoţi să fie o strânsă legătură sufletească, bazată pe dragoste şi încredere. Voi chema pe preoţi la împreună lucrare în via Domnului, ca ei să se identifice cu turma, cu durerile şi bucuriile ei, căci numai atâta timp cât va fi această tainică legătură între preoţi şi popor, vom putea birui toate greutăţile vremii. Setea religioasă a poporului care se observă de un timp încoace, se cere stâmpărată şi preoţii sunt datori de a o stâmpăra cu apa cea vie şi de viaţă dătătoare a Evangheliei Domnului. Preoţii vor trebui să folosească toate mijloacele pozitive ale Evangheliei pentru a readuce la sânul cald al Bisericii pe cei ce au căzut în mrejele diferitelor secte şi rătăciri, aceasta fiind cerută şi de interesele superioare ale ţării şi neamului, precum şi de solidaritatea noastră naţională şi de iubirea de neam.

O deosebită atenţiune trebue să arătăm **întăririi familiei** *creştine, care e baza vieţii sociale şi pe ea se bazează edificiul societăţii omeneşti. Cel ce nu iubeşte familia, nu iubeşte nici neamul care se bazează pe familie. De aceea trebue arătată toată grija ca la temelia familiei să fie principiile credinţii şi dragostei creştine. De aceea, după statul Majestăţii Sale, „Nu vom avea odihnă până nu vom vedea readusă iarăşi în tradiţia românească-bănăţeană cultul familiei trainice şi numeroase".*

Cu toţii va trebui să stăm în fruntea acţiunei pentru **combaterea plăgilor sociale** *care rod la sănătatea poporului şi pentru refacerea sănătăţii lui, pentrucă dela aceasta depinde progresul culturii şi desvoltarea morală a poporului, iar viitorul lui depinde de vitalitatea şi de puterea de muncă a ţăranului nostru.*

Aceeaş purtare de grije trebue să o arătăm **creşterii tineretului** *pe baza principiilor Evangheliei, căci dela modul cum va fi crescut tineretul, depinde soartea şi viitorul naţiunei.*

La această lucrare voi chema într'ajutor zelul şi devotamentul clerului şi alipirea nestrămutată în primul rând a intelectualilor mireni, fără concursul devotat al cărora nu vom putea realiza ceeace se aşteaptă dela noi pentru sporirea binelui sufletesc al credincioşilor, deoarece este necesară solidaritatea vieţii spirituale în jurul Ierarhului, ca toţi să se simtă ca făcând parte din marea familie creştină a Eparhiei, cler şi popor deopotrivă. Dar, pe lângă zelul de propoveduire, preoţimea va trebui să premeargă cu **pilda vieţii ei,** *că să plinească porunca Mântuitorului: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând* **faptele voastre cele bune** *să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri", (Mat. 5, 16).*

*

Cu acest prilej sărbătoresc făgăduesc că voi fi cu profund devotament şi supunere către M. Sa Regele Mihai I, dorind, ca bunul Dumnezeu să-i hărăzească viaţă îndelungată şi plină de glorie, ca Domn întregitor de Ţară şi neam. Voi fi cu supunere către Conducătorul Statului, către legile Statului, şi făgăduesc că voi păzi credinţa strămoşească, că voi fi cu ascultare către Sf. Sinod şi către I. P. S. Sa Mitropolitul meu legiuit Nicolae al Ardealului, căruia cu acest prilej îi exprim cele mai recunoscătoare mulţumiri pentru tot ce a făcut pentru mine, pentru cuvintele de urare ce mi le-a adresat, şi pentru purtarea de grije a trebuinţelor duhovniceşti ale Episcopiei în timpul vacanţei, precum şi pentru că a venit personal să mă întroducă în noul meu post. Ii mulţumesc cu adânc devotament pentru înţeleptele poveţe ce mi le-a dat şi îl rog să nu mă lipsească de ele nici în viitor, având mare lipsă de ele în misiunea mea de aci încolo.

Mulţumirile mele se îndreaptă apoi către dl ministrul al Culturii Naţionale şi Cultelor, dl general Radu Rosetti, pentru frumoasele cuvinte ce mi le-a adresat şi pentru marea cinste ce ni-a făcut, înălţând acest praznic prin prezenţa Dsale şi îl rog ca odată cu aceste mulţumiri să primească asigurarea că mă voi strădui să fiu acelaş slujitor devotat al Bisericii ca şi al neamului meu şi al ţării.

Mulţumiri frăţeşti exprim PP. SS. LL. episcopilor Andrei al Aradului, Vasile al Timişoarei, Nicolae al Orăzii, Policarp al Americei pentru bucuria ce mi-au făcut participând la praznicul instalării mele.

Deosebitele mele mulţumiri se îndreaptă către deputaţii eparhiali ca reprezentanţii clerului şi poporului pentru încrederea ce mi-au arătat-o cu ocazia alegerii şi voi căuta să răsplătesc această încredere prin devotata mea muncă depusă spre binele şi propăşirea eparhiei şi aşezămintelor ei.

Aceleaşi mulţumiri călduroase se îndreaptă către toţi cei cari au ţinut să-mi facă deosebita bucurie şi să cinstească cu prezenţa lor acest mare praznic.

Iubiţilor mei fii sufleteşti le împărtăşesc arhiereştile mele binecuvântări şi le doresc ca să umble pururea în căile Domnului; „Căci cei ce caută spre Dânsul, nu se vor lipsi de tot binele".

Iar Tu Doamne Iisuse Hristoase, lumina cea adevărată, care luminezi şi sfinţeşti pe tot omul ce vine în hume, să însemnezi peste noi lumina feţii Tale, ca într'însa să vedem lumina cea neapropiată. Indreptează paşii noştri spre lucrarea porunciior Tale acum şi pururea şi în vecii oecilor. Amin.

La recepţia dela reşedinţa episcopală au luat parte: reprezentanţii autorităţilor civile şi militare, reprezentaţii bisericilor şi ai diferitelor societăţi religioase şi culturale:

Păr. cons. E. Cioran, dela Sibiu, — însoţit de P. C. cons. şi protopopi: I. Grovu, Ioan Duma, I. Ciocan şi I. Bânda, Alex. Baba preşed. vicariatului Alba-Iulia, de reprezentanţii secţiilor din eparhii şi în numele preşedintelui general Dr. Gh. Ciuhandu, care a absentat din motive sanitare — a tălmăcit noului păstor salutul consilierilor şi a preoţimii dela centru mitropoliei şi salutul Asociaţiei clerului ortodox din Ardeal, care are fericirea să vadă pe al treilea episcop chemat la această misiune din rândul conducătorilor Asociaţiei, unde P. Sf. Veniamin a activat intens dela început ca chivernisitor al modestului avut şi ca un luptător pentru interesele drepte ale preoţimii în cadrul Asociaţiei.

Au mai luat cuvântul: Păr. cons. R. Ancuşa în numele consiliului eparhial, apoi dnii prefecţi de Severin şi Caraş, reprezentanţii armatei în frunte cu dl general Dragalina, repr. justiţiei, ai diferitelor culte şi în numele P. Sf. episcop unit Dr. I. Bălan al Lugojului, repr. Comunităţii de avere din Caransebeş, Oastea Domnului, şi trei reprezentanţi ai românilor din Banatul sârbesc, din Timocul sârbesc şi cel bulgăresc, cari au tălmăcit durerea şi dorinţa fraţilor noştri de sub alte stăpâniri.

Tuturor li-a răspuns P. S. Sa episcopul Veniamin, care a mulţumit fiecăruia în parte pentru cuvintele adresate.

S'a dat apoi o masă în sala festivă a Internatului liceului, unde I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a vorbit pentru M. Sa Regele Mihai I şi guvernul ţării, iar în numele guvernului a mulţumit dl general Radu Rosetti, ministrul cultelor.

Inalte şi meritate distincţii

Generalul de armată, **Ion Antonescu,** *Conducătorul statului român şi comandantul de căpetenie al armatei, a adus nepreţuite servicii patriei şi tronului, în conducerea războiului dela răsărit.*

Pe temeiul acesta M. Sa Regele, prin decret regal, a înălţat, pe ziua de 22 August 1941, pe Generalul Ion Antonescu la demnitatea de **Mareşal** *al Romaniei; în acelaş timp a conferit Generalului Ordinul militar de războiu «Mihai Viteazul», pentru meritele sale cu totul exceptionale, pentru continuarea războiului sfânt care a dus la eliberarea de sub tirănia bolşevică a poporului transnistrian, cât şi pentru curajul de jertfă, manifestat în situaţiile cele mai grele, când, prin prezenţa sa în primele linii şi dispoziţiile date pe câmpul de luptă, a dus la victorie unităţile mai greu încercate.*

Neamul românesc rămâne recunoscător pe vecie Celuice a obţinut buzduganul supremului rang militar, Generalului Conducător, care prin energie şi înţelepciune, şi prin voia lui Dumnezeu, a dus armele româneşti la biruinţă.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării Oastea Domnului

* FOIŞOARA *

Un luptător bucovinean: Alecu Hurmuzachi

de **ROMULUS CÂNDEA**
profesor universitar

In primăvara anului acesta s'au împlinit şapte decenii dela moartea unuia dintre cei mai buni, cei mai culţi şi cei mai înflăcăraţi români din Bucovina. Alexandru Hurmuzachi este vlăstar al unei familii, al cărei nume şi a cărei soartă au fost strâns legate de istoria Bucovinei.

I

Familia Hurmuzachi

Familia Hurmuzachi este o veche familie românească, înrudită cu familii boiereşti din Moldova, b. o. Sturzeştii, şi cu familii ce au rămas în Bucovina, Vasilco, Flondor, Albota şi Stârcea, dintre care două îşi revendică originea de pe vremea lui Alexandru cel Bun.

Hurmuzăcheştii rămân la moşiile lor din Moldova. Matei Hurmuzachi însă păstrează proprietăţile din Bucovina. Bunicul după mamă al acestui Matei este Stefan Luca, fost sfetnic al lui Dimitrie Cantacuzino. La 1779[1] Matei Hurmuzachi este pomenit într'un act ca „biv vel paharnic", iar în foaia de zestre, ce Matei şi Maria Hurmuzachi o dau la 1784 fiicei lor Ilincuţa, căsătorită cu Iordachi Iamandi, Matei apare ca medelnicer.[2] A doua fiică a lui Matei, Anastasia, pare a fi fost căsătorită cu Ioan Cantacuzine.[3]

După spusele lui Nicolae Hurmuzaci, trate mai mic al lui Alecu, acest matei a fost pe la anul 1760 pârcălab de Cernăuţi.[4] După hrisoave de pe vremea lui Ghica-Voevod şi Calimah-Vodă Hurmuzăcheştii „au fost din început boieri credincioşi ai Sfatului şi Divanului Domnesc".

Matei avea moşiile dela Cernauca, Vasilău şi Vaslăuţi. Părăsind într'o vreme din cauza ciumei Bucovina, se întoarce mai târziu însă la moşia sa din Cernauca.[5]

Neavând Matei, care într'un document austriac este arătat ca „bun orator" şi mai influent decât bunicul său,[6] feciori, moşia dela Cernauca o moşteneşte fratele lui, Constantin. Acesta o lasă fiului său Doxachi Hurmuzachi, născut la 1782 în Horodişte în Moldova veche. In vârstă de 22 de ani, la 1804, Doxachi Hurmuzachi vine la Cernauca, unde îşi petrece o bună parte din viaţa sa bogată în fapte bune, fără să-şi abandoneze însă moşiile din Moldova veche, unde se duce adesea şi unde ajunge şi la ranguri boiereşti: căminar, agă, mare vornic.[7]

Doxachi Hurmuzachi era boier de lege veche, bun gospodar, om cu frica lui Dumnezeu, ospitalier, plin de voioşie şi bun cărturar, care a tradus şi o broşură din limba grecească despre datoriile arhiereilor. Soţia lui Doxachi, Elena Murguleţ, descendentă din familia Movileştilor, aduce şi dânsa o zestre morală şi spirituală dintre cele mai frumoase.[8]

Această femee cu bun simţ stăruia necontenit să-şi crească urmaşii astfel „ca în acest amestec de limbi copiii noştri să rămâie aceea ce sânt".

„Amestec de limbi" — acest lucru îi izbea aşa de mult şi pe călătorii români ce poposeau pe la Cernăuţi, pe Gh. Sion la 1848, pe P. S. Aurelian la 1864. Acesta din urmă exclamă desperat: „Limbi străine, seryitori străini, stăpâni străini, Români nicăiri". Gh. Sion care are cuvinte de înflăcărată apreciere pentru Hurmuzăcheşti, se plânge şi el de lipsa de patriotism şi naţionalism a boierilor bucovineni, dar totuşi recunoaşte că sunt unele familii — era doar găzduit la dânsele! — în „care se conservase, ca într'un tabernacol, tradiţiunile, datinile, limba şi simţemintele naţionale.[9] De sigur, urmele stăpânirii austriace cu toate anexele ei administrative se vedeau şi erau supărătoare, dar mai ales îi surprindeau pe toţi aceia, cari nu ştiau cu ce greutăţi a trebuit să lupte Bucovinenii în trecut. Aparenţele însă înşeală adesea. Cine vizita în grabă chiar Cernăuţii de după unire şi nu cobora şi spre suburbiile, unde locuiau nu numai gospodari, ci şi mulţi funcţionari români, de ce se izbea dintâi în centrul pitoresc, viu şi aglomerat al capitalei Bucovinei? De gălăgioasa lume evreiască, veşnic ocupată, veşnic înfrigurată după afaceri, veşnic gontnd după câştig mare şi ieftin, îmbulzitoare şi sfidând buna tradiţie, lume ce vorbia, precipitat sau prelungind mieros cuvintele, o limbă germană, adesea alterată de un iz slavo-iudaic.

1 N. Iorga, Studii şi Documente, VII, 228.
2 N. Iorga, Studii şi Documente, V, 423.
3 S. Zotta, Arhiva genealogică, I, 151.
4 N. Bănescu, Corespondenţa familiei Hurmuzachi cu Gh. Barițiu. Vălenii de munte, 1911, pag. 125—126.
5 N. Iorga, Studii şi Documente, V, 421 şi 423.
6 N. Iorga, Studii şi Documente, V, 421.
7 Vezi C. Loghin, Istoria literaturii române din Bucovina. Cernăuţi, 1926, p. 41. — Intr'o scrisoare, adresată din Cernăuţi la 26 Decemvrie 1855 lui Barițiu bătrânul Doxachi semnează „Docsaki Agă de Hurmuzachi". N. Bănescu, Corespond. fam. Hurmuzachi, p. 114.
8 Vezi scrisoarea lui Nicolae Hurmuzachi, (Cernăuţi, 7 Februarie 1878) la N. Bănescu, Corespondenţa familiei Hurmuzachi, p. 125—126.
9 Gh. Sion, Suvenire contemporane. ed. Haneş, Bucureşti 1915, p. 271, 282, 288.

Biserica unită în apărarea drepturilor sale

Monitorul mitropoliei din Blaj, „Unirea", a reprodus în Nr. 32 al său un articol viguros al lui Augustin Bunea din 1892 prin care, față de tendințele de atunci de-a se lua bisericii unite dreptul de alegere a mitropolitului, afirma necesitatea ca uniții să meargă până la moartea de martir în apărarea acestui drept. In Nr. 33 „Unirea" publică un articol de „Lămuriri necesare" în legătură cu reproducerea articolului lui Bunea, arătând actualitatea lui, întrucât și azi se urmărește de către Vatican înlăturarea clerului unit dela alegerea mitropolitului, rezervând exclusiv pe seama sa instituirea căpeteniei bisericii greco-catolice.

Ne place Blajul în această ipostasă. Ne place să-l vedem stăpânit de conștiința că românii uniți nu sunt pur și simplu catolici, înglobați indinstinct în massa catolicismului internațional, la discreția absolută a Vaticanului. Ei își au fizonomia lor, o anumită independență, ei stau mai în afară de catolicism, ei sunt legați numai prin anumite fire de Vatican. Acesta a fost punctul de vedere al protopopilor dela 1700, pentru această independență au luptat toți Românii de seamă dintre uniți până la războiu. După întregirea națională, am văzut cu durere în sânul bisericii unite o pornire de asimilare treptată dar totală cu catolicismul, renunțându-se la tot ce forma specificul ei românesc și la drepturile ei impuse de legăturile pe cari vrea să le păstreze cu neamul nostru.

Acum o vedem tresărind întru apărarea unui drept esențial pentru legitimarea pretențiilor ei de Biserică românească. Ne place și-i dorim să învingă. Precum ne-ar plăcea să o vedem gata să-și apere pe toată linia statutul și structura ei originară.

Credem însă că biserica unită știe prea bine un lucru: Nu din neinformație se repetă tentativa Vaticanului de-a o desbrăca de drepturile și de originalitatea ei românească, cum ține să precizeze dintr'o prea înțeleasă curtoazie „Unirea", ci din tendința centralistă și uniformizatoare urmărită perseverent, cu mai multă sau mai puțină presiune și calculare a împrejurărilor, de către Vatican. Poate să-și mai retragă Vaticanul și de astădată mâna întinsă mângâietor spre sugrumare. Dar aceasta nu va fi o renunțare definitivă. Va aștepta un alt moment. Noi constatăm că oriunde tendința centrilazitoare și uniformizatoare iese până la sfârșit biruitoare.

Numai un lucru poate ajuta bisericii unite: trezvia și îndrăsneala apăsată întru apărarea continuă și intransigentă a tuturor drepturilor și caracteristicilor sale, cu răzimarea puternică pe Biserica ortodoxă a neamului, întreținând în Vatican vie temerea că la urma urmei are unde să scape de dragostea lui prea copleșitoare.

Și de fapt îi asigurăm pe bieții noștri frați primejduiți în ființa și drepturile lor: ușa spre adăpost la sânul maicii voastre, a Bisericii ortodoxe, vă stă deschisă.

† Studentul teolog Vasile Suciu

In 23 August s'a stins, răpus de o scurtă dar grea boală, eminentul student de an IV al Academiei teologice „Andreiane", Vasile Suciu, în casa părintească din Blaj.

Deplângem tinerețea și asiduitatea lui la studiu. Avea o înclinare deosebit de rară spre preocupările filosofice, umplând de mari nădejdi pe profesorii lui.

La înmormântare a participat un grup de studenți din Academia noastră în frunte cu profesorul Dr. Grigorie T. Marcu, cari și-au luat un emoționant rămas bun dela neuitatul lor coleg și elev.

Dumnezeu să-i așeze sufletul la veșnică fericire.

Subscrieri la împrumutul reîntregirii

Arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia și Sibiu a subscris salarul pe o lună al tuturor slujitorilor ei, consilieri, profesori ai Academiei și preoți, la împrumutul de reîntregire, în sumă de circa 4½ milioane lei.

Pe pământ basarabean și transnistrian

M. Sa Regele *Mihai I* și Mareșalul Ion Antonescu, — după ce trupele germano-române au curățat Basarabia de hoardele bolșevice, ear dincolo de Nistru flutură tricolorul nostru, alături de culorile naționale germane și italiene, — au vizitat orașul *Tighina*, de unde automobilul regal, urmat de automobilele suitei, s'a îndreptat spre *Tiraspol*, Suveranul dorind să viziteze așezările românești din Transnistria, desrobite de ostașii Săi. La Tiraspol, o delegație de transnistrieni, urmași ai răzeșilor Marelui Ștefan Vodă, a întâmpinat pe M. Sa cu pâne și sare. Delegații sânt conduși de primarul Torpan și Dr. Smochină. Guvernatorul, profesorul Alexianu, exprimă bucuria transnistrienilor de a vedea în mijlocul lor, pe pământ moldovenesc, pe Regele Românilor. Suveranul a stat de vorbă îndelung cu românii localnici, interesându-se de viața lor de mucenici de sub stăpânirea iudeo-bolșevică.

Suveranul și Mareșalul s'au oprit apoi la un aerodrom, unde au fost decorați ofițerii aviației cari s'au deosebit în luptele aeriene.

La Tighina, în catedrală, M. Sa a asistat la întreaga slujbă a mormântării eroului comandor Alexandru *Popișteanu*, căzut cu glorie după ce a doborât șase avioane de-ale roșilor.

A doua zi M. Sa Regele și Mareșalal Antonescu, pe șoseaua Tiraspol-Odesa, au intrat în zona recent cucerită de trupele române, în apropierea frontului. Avioane de bombardament dușmane și-au făcut apariția deasupra postului unde se afla Regele și Mareșalul. M. Sa a urmărit cu desăvârșit calm sborul avioanelor bolșevice. Câteva salve din tunurile antiaeriene românești și bombardierul bolșevic coboară repede spre pământ. După câteva minute, comandântul unității raportează: „Majestate, cele trei avioane bolșevice au fost doborâte de artileria noastră antiaeriană". Unul din avioanele căzute chiar în fața ochilor M. Sale Regelui, celelalte două tot în liniile noastre.

Cerc preoțesc. — A doua ședință a cercului preoțesc Gârbova, protopopiatul Mercurea, s'a ținut în parohia *Cunța* la 3 August 1941. Biserica, în haină de sărbătoare, încă dela primul sunet de clopot a început să primească creștinii pioși ai parohiei, mulțumiți de sosirea în mijlocul lor a soborului de preoți.

Sf. liturghie imploară proniei cerești ajutorul Crucii împotriva lui Antihrist, și aduce rugăciuni de deslegare a tuturor soldaților căzuți la datorie. A urmat apoi predica Păr. *Ioan Popa*-Boz, pornind dela cuvintele Ev. Ioan: „Agonisiți-vă nu mâncarea pieritoare, ci mâncarea ce rămâne spre viața veșnică și pe care vă va da-o Fiul Omului", (Ioan 6, 27).

După cântarea întreită: „Fie numele Domnului" Păr. *Ioan I. Popa* din Reciu a vorbit credincioșilor despre: — *Cruciada anticomunistă*, — arătând superioritatea creștinismului care-și trimite razele binefăcătoare și de mângâiere prin soldații creștini spre eliberarea fraților de sub tirănia roșie a comunismului.

Sf. slujbă s'a sfârșit cu oficierea unui parastas și două deslegări. — Pr. *Ioan I. Popa*.

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Știri din războiu

Primim, de undeva, de pe frontul răsăritean, următoarele:

Vremea este caldă, dar când plouă, ne chinuim cu drumurile, ce nu se pot descrie de rele ce sânt. Poporul sărac, bisericile distruse, sau făcute săli de cinematograf. Oamenii au pus acum în vârful bisericilor cruci de lemn, — clopotnițele au fost dărâmate și crucile luate de multă vreme.

Multe biserici au fost transformate în cluburi, cu scenă în locul altaruiui, ear pereții plini de stele roșii. Și e de mirat: oamenii au scos, după 23 de ani, odăjdii, icoane, prapori, care toate au fost ascunse de cei bătrâni. La slujbele religioase, ce le țin preoții noștri, lumea plânge; n'a uitat însă cântările bisericești. Aici, în satul în care sântem, este un preot în vârstă de 80 de ani; a fost dus în Siberia, de unde nu de mult i-au dat drumul, fiind prea bătrân, și a venit acasă; a ținut o slujbă religioasă împreună cu preotul nostru. Copiii se botează cu sutele, fiindcă dela 17—18 ani în jos sânt toți nebotezați.

Comuniștii aveau o școală primară cu zece clase; la terminare se făcea armata și apoi tineretul mergea direct la universitate. Deci tineretul învăța *nemțește și franțuzește*, începând cu clasa a 5-a. In schimb satele sânt în preajma dărâmării, fiindcă oamenii nu au cu ce să repare casele. Lucrau, bărbați și femei, la kolhozuri, ear copiii erau păziți de bătrâne. Primeau mâncarea, odată pe zi, dela cazan, restul trebuiau să-l procure din traistă.

Pentru fiecare zi lucrată primeau de cap 200 grame de grâu, dacă recolta era bună mai primeau și ceva porumb. Ceice țineau găini, trebuiau să dea statului cel puțin 100 de ouă pe an; dacă nu aveau, trebuiau să le cumpere dela alții. Cine avea o vacă, era dator să aducă o anumită cantitate de lapte. Haine și încălțăminte nu puteau să-și cumpere, neavând cu ce. Ca să cumpere două perechi de ghete, trebuiau să vândă o vacă. Învățătorii erau, în majoritate, jidovi; ear fenomenele naturii se tălmăceau „științific", în scop ca tineretul să fie ținut cât mai departe de ideea de Dumnezeu...

Noi luptăm foarte dârz în fața Odesei. Este cea mai mare luptă care a avut-o până acum, pe tot frontul. Se luptă de ambele părți cu toate armele. Rușii mai bombardează în plus cu hidroavioane și trag cu artileria grea de pe vasele de războiu. Mult însă nu va mai dura; câteva zile. Pe aici sunt niște călduri tropicale. Temperatura ajunge la ameazi la 65 grade iar noaptea este foarte frig. Să scăpăm de aici, teferi, apoi venim probabil în țară.

L. G. Pr.

INFORMAȚIUNI

Dela Universitatea Cluj-Sibiu. Inscrierea candidaților la examenul de admitere se face între 1—10 Octomvrie 1941. Se cer actele: diplomă de bacalaureat, extras de naștere, certificate de origine etnică și de sănătate, certificat că a prestat în vară muncă de jolos obștesc, recipisă de taxa examenului de admitere (100 lei). Inscrieri, la examene ale studenților din anii I—VI, se fac între 15—25 Septemvrie; ear înscrierea la facultate între 1—31 Octomvrie. Informațiuni la: Oficiul universitar.

Act de mulțămire. Oficiul parohial ortodox român din Țeline, prot. Sighișoara, exprimă vii mulțămiri dlui *Emil Brânduș*, funcț. superior Câmpina, originar din Țeline, pentru dăruirea a 2 icoane împărătești pictate pe tablă de lemn, în valoare de 7600 lei; credincioșilor: *Maria Sârbu* pentru dăruirea unui prapore de mort, în valoare de 3798 lei; *Zaharie Constantin* pentru o cruce de lemn pictată în valoare de 360 lei. — Pr. *Al. Talabă*-Țeline.

Cel mai respândit nume Un profesor universitar suedez, Karlson, constată că numele femenin, cel mai respândit în lume, este *Ana*. După socotelile profesorului, ar exista în lume 94 milioane de femei care poartă numele Ana.

Ori una, ori alta. Intr'o revistă din străinătate citim următoarea caracterizare, făcută despre Rusia sovietică din partea unui fost ambasador al Germaniei la Moscova: „Nu știu, dacă am a face cu o casă de nebuni condusă de pușcăriași, ori de-o pușcărie condusă de nebuni".

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 31 August 1941, va predica părintele prot. *Mihail Neagu*.

Poșta redacției

Pr. *S. G.* în *C.-B. Vi* s'a răspuns din partea Administrației. Binevoiți a răspunde cât mai curând, — alt fel numerele nu se mai păstrează.

Nr, 12.918/1941 1—3

Concurs

La școala de aplicație de pe lângă școala normală de băeți „Andrei Șaguna" din Sibiu sunt vacante două posturi de învățători, pentru întregirea cărora se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Cei care doresc să ocupe aceste posturi, își vor înainta cererile însoțite de actele legale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Candidații trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 12.635/1941 (63) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de pedagog la liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Pedagogul va avea un salar lunar dela stat brut de 4400 lei, locuință și întreținere în internatul liceului.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererea timbrată, însoțită de diploma și celelalte acte prevăzute în Statutul funcționariior publici, Direcțiunii liceului ortodox român „Avram Iancu" din Brad. Candidații trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, 19 August 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 518/1941 (61) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Purcăreți**, din protopopiatul Sebeșului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corespunzătoare.
2. Folosința grădinii dinjurul bisericii.
3. Sesiune parohială 6 jug. cad. fânaț.
4. 3 stânjini lemne de foc, fasionați în pădure.
5. Dreptul la pășunat cu 3 vite scutite de orce taxă.
6. 1 ferdelă grâu (20 litri) dela fiecare fum.
7. Stolele obișnuite în parohie.
8. La Bobotează taxe benevole.
9. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeșului, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiunea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Sebeș-Alba, 8 August 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeșului, în înțelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 7 Septemvrie 1941 — Nr. 37

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful R

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 13.263/1941 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

Iubiții mei fii sufletești,

Vă împărtășesc o veste care Vă va umplea pe toți de o mare bucurie.

Toți arhipăstorii din Mitropolia Ardealului, *eu* și Prea Sfinții Episcopi: *Andrei* al Aradului, *Vasile* al Timișoarei, *Nicolae* al Orăzii și *Veniamin* al Caransebeșului, ne-am hotărît ca, împreună cu un număr de câteva zeci de Cucernici preoți din eparhiile noastre, să plecăm la fiii neamului și la frații noștri din scumpa Basarabie, scăpată de sub robia străină și nelegiuită prin jertfa vitezei noastre armate, ca să le ducem cuvânt de mângâiere și de zidire creștinească și românească după grelele suferințe prin cari au trecut.

Ei au însetat un an întreg după cuvântul dumnezeesc al Evangheliei, neavând preoți și fiind opriți dela bucuria duhovnicească a cercetării sfintelor biserici.

Mulți și-au pierdut părinți, frați, copii, sub prigoana bolșevismului necredincios.

Sufletul lor e îndurerat și rănit, căci dușmanii crucii voiau să li-l omoare cu totul.

Ne ducem să turnăm peste rănile lor, cu un ceas mai de vreme, balsamul vindecător al credinții și să le întărim sufletul cu dragostea Noastră cea întru Domnul.

Vrem să ne rugăm cu ei, mulțumind bunului Părinte ceresc care le-a adus mântuire lor și nouă tuturor și să ne înflăcărăm împreună iubirea față de scumpa noastră Țară și față de neamul nostru dreptcredincios.

Vă rog, iubiții mei, să ne însoțiți cu rugăciunile Voastre, ca drumul și fapta la care pornim să rodească din belșug întru întărirea credinții și sporirea dragostei între frați, spre refacerea și înălțarea Țării și mântuirea sufletelor noastre ale tuturora.

Punem la inimă Cucernicilor noștri preoți ca în Dumineca următoare după primirea acestei scrisori vestitoare, să înalțe rugăciuni către Dumnezeul a toată puterea și milostivirea, ca să Ne însoțească cu ajutorul Său în drumul și în ostenelele Noastre.

Iar Voi, iubiții mei, în vremea îndepărtării mele din mijlocul Vostru, să sporiți în ascultare de poruncile Domnului și în toate cele de folos pentru sufletul Vostru.

Împărtășindu-Vă, odată cu această veste, arhieresțile Noastre binecuvântări și rugându-Vă să fiți cu noi în tot timpul cu gândurile și cu inimile Voastre, am rămas

Sibiu, la 31 August 1941

Al Vostru al tuturora de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Expediția misionară la frații desrobiți

A stârnit un viu entusiasm în opinia publică Expediția misionară a Episcopatului ardelean, în ținuturile reîntregite dela Răsărit.

Cine-și dă seamă de obârșia nobilă a entuziasmului în orce acțiune de temelie, va înțelege și se bucură de semnificația profundă și de rostul prezenței misionarilor ardeleni, în acele ținuturi, răscumpărate cu sânge, în momentul, când se zemislește o nouă viață pe acele meleaguri.

Ierarhii Bisericii au misiunea să îngrijească de bunurile spirituale, moștenite dela înaintași, să circule nestânjenite în toate colțurile pământului strămoșesc și fiecare regiune să-și poată da contribuția ei, la sporirea patrimoniului spiritual al rasei.

Ori în ținuturile dela răsărit au bântuit furtuni năpraznice, culcând la pământ și prefăcând în ruină ceeace s'a construit în vremuri de pace.

Au rămas în adâncurile sufletului puteri ascunse ale încrederii în pronia cerească și credința că fără suferință nu există adevărată biruință, iar Expediția misionară a Ardelului s'a dus în Basarabia cu această solie.

Asemenea Samarineanului milostiv din Evanghelie, misionarii noștri ridică pe fratele căzut și-l duc la altar, să-și vindece ranele năpăstuirii.

Să rugăm pe Dumnezeu să binecuvinteze toți pașii misionarilor sfintei noastre Biserici, ieșirile și întrările lor, încununându-i cu izbândă să îndrepte pașii lor în părțile desrobite. — Domnului să ne rugăm!

Arhim. T. S.

Iubiți frați basarabeni,

Venim la Voi — noi ierarhii Bisericii noastre din Ardeal și un număr de preoți ardeleni — în numele Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Venim de pe meleagurile Ardealului, noi ierarhii și preoții lui, să Vă aducem cuvântul de mângâiere al credinței după suferințele prin cari ați trecut și cari au lăsat răni dureroase în sufletul și în casa fiecăruia din Voi.

Venim din Ardealul care știe ce este pătimirea sub jugul unei stăpâniri străine, căci a gustat din ea veacuri de-a rândul, iar azi geme de-o amarnică sfâșiere.

Venim să ne rugăm împreună cu Voi pentru înfrângerea vrăjmașului și pentru așezarea pe veci a granițelor scumpei noastre Românii acolo unde le duce vitejia străbună reînviată.

Nu Vă cerem nimic, ci Vă aducem toată dragostea noastră creștinească și românească. Vrem să ne lipim sufletul nostru de sufletul Vostru și să Vă vorbim de Cel ce ne strânge pe toți în iubirea Lui și tămăduește toată suferința, de Domnul nostru Iisus Hristos.

Cei ce V'au stăpânit în anul durerii care a trecut, n'au avut decât cuvinte aspre și lovituri neomenoase pentru Voi. Ați trăit ca niște orfani într'o lume de străini. V'au stingherit dela bucuria cea mai mare și mai sfântă a omului, aceea de a vorbi de Dumnezeu și de-a se ruga Lui. Ați rămas cei mai mulți fără părinții Voștri duhovnicești cari să facă rugăciuni pentru Voi și să îmblânzească firea omenească, cea ușor purtată de răutate.

Toate acestea au trecut ca un vis rău. Dumnezeu, prin vitejia bravilor noștri ostași cari și-au vărsat sângele pentru libertatea sufletului Vostru, V'a scos la liman și V'a ferit de apăsări și mai grozave cari aveau să vie. Să-i dăm slavă Lui, să fim recunoscători morților și răniților noștri, să mulțumim Majestății Sale Regelui nostru Mihai I și Conducătorului Statului, Mareșalul Ion Antonescu, cari au purces cu iubire de Hristos și de neam la această vitează faptă.

Dușmanii crucii și ai mântuirii omului fug împrăștiați și se mistue ca întunerecul de fața luminii.

Adunați-Vă în jurul nostru să înălțăm, în slobozenie, rugăciuni de mulțumită și de mărire Tatălui ceresc, să ne mărturisim credința nesdruncinată în puterea Domnului Iisus Hristos și în harul mântuitor al Duhului Sfânt.

Numai unde stăpânește Sfânta Treime e liniște, pace și bunăvoire între oameni. Numai acolo coboară Dumnezeu dreptatea și dragostea între ei.

Veniți să cântăm Dumnezeului nostru: Slavă Ție Doamne, Slavă Ție!

Imbrățișându-Vă cu dragostea noastră cea întru Domnul, Vă împărtășim arhieresțile Noastre binecuvântări.

Chișinău, la 3 Septemvrie 1941.

† **NICOLAE**
Mitropolitul Ardealului

† **ANDREI**
Episcopul Aradului

† **VASILE**
Episcopul Timișoarei

† **NICOLAE**
Episcopul Orăzii

† **VENIAMIN**
Episcopul Caransebeșului

Pe turta catolică

Vremurile sunt acum mai încâlcite, că e războiu. Gândurile sunt mai aprinse şi oamenii stau mai puţin să cugete tihnit. In asemenea împrejurări însă, este mai lesne să-ţi strecori gândurile spre care ţinteşti tu.

Deci ce mai prilejuri nimerite, pentru caracatiţa catolică, de a-şi întinde lăbuţele spre ce pofteşte dumneaei! Dacă acum pomenim pe oştenii jertfiţi în Bucovina şi Basarabia, de ce să nu-şi deschidă drum pentru ea? Că se potriveşte, că nu se potriveşte, — aceasta e alta vorbă. Ea cearcă însă să-şi găsească îndreptăţire şi pentru ea şi să-şi facă culcuş între noi.

In *Ecoul* din Arad (30 Iulie a. c.), cetim că s'a făcut pomenire, pentru cei căzuţi, la biserica unită din Bucureşti. Foarte bine! Se putea face şi să rămâie în graniţele firesti ale unei pomeniri. Faci parte din Ţara românească, te rogi pentru vitejii ei. In felul acesta, avem înainte o faptă legiuită şi cinstită.

Dar să foloseşti asemenea prilejuri pentruca să-ţi strecori gânduri care n'au fost şi nu pot fi ale noastre?

Făcut-a însă cineva astfel? Apoi uite că în *Ecoul* avem cuvântarea rostită de Păr. Dr. Titus Mălai, protopopul uniat din Bucureşti, care, între altele, a spus: «...Busola orientării noastre naţionale s'a orientat dealungul veacurilor după magnetul crezului creştin al Romei eterne».

I'auzi minune! Când oare s'o fi petrecut starea aceasta, ca să căutăm noi zarea Romei? N'avem cunoştinţă de aşa ceva, fiindcă învăţătura cărţilor ne spune că noi am căutat spre Răsărit, iar nu spre Apus.

Nici nu era făcută dâra privirii spre Apus, fiindcă la început însuşi Apusul privea spre Răsărit. Pe vremea aceea, însuşi scrisul creştinesc în Roma nu era în limba latină, ci în cea grecească. Aceasta e o dovadă de atârnarea Apusului de Răsărit.

Iustin Martirul a scris greceşte în Apus. Noi, care eram în Răsărit, cum era să ne îndreptăm spre Apus? Pe măsură ce trecea vremea, şivoiul ocârmuirii se îndrepta tot spre Răsărit. Constantinopolul ajungea a fi inima împărăţiei. Impăraţi romani, ca Iustinian, se ridicau la o strălucire nemaipomenită, dar în Răsărit, nu în Apus.

Atunci cum noi era să ne îndreptăm spre Apus? Aceasta se află numai în mintea Părintelui Mălai, dar nu în istorie.

Atârnarea noastră a fost de scaunele vlădiceşti din dreapta Dunării. De Roma nici pomeneală. După ce ne-am întocmit în principate, am ajuns a atârna de Constantinopol. Cu drept cuvânt, întru cât Constantinopolul vărsa raze de lumină şi de orânduire bisericească. Chiar şi în laturea obştească a vieţii de cultură, el era oraşul lumină.

Numai să cetească cineva cele 2 volume *Lettres byzantines* de Charles Diehl şi va vedea că însuşi Apusul a venit şi a făcut dreptate Răsăritului. In evul mediu, apusenii dăduseră îndărăt. Erau ca nişte barbari. Aşa-i numeşte Charles Diehl pe cruciaţii veniţi la Constantinopol.

La puţin timp după aceea, am răsărit şi noi cu principatele noastre dela Dunăre. Era în firea lucrurilor să privim spre Constantipopol. Apoi atunci, dacă era aşa, care a fost în vremea când noi ne-am orientat după Roma? Ba încă Păr. Mălai zice că «dealungul veacurilor», adecă în totdeauna.

Da' bine le mai ştie Sf. Sa şi cum se pricepe să le potrivească! Numai că şi-a rostit cuvântarea înaintea unei lumi alese, care va fi ştiut ceva în asemenea treburi. Apoi dacă nu vorbeşti înaintea unor oameni fără carte, cum te poţi rosti în felul acesta? Cu asemenea prăpăstii poţi ţinea sus steagul unei Biserici? De! ştim fumurile Bisericii uniate, că ea ni-a adus marea cu sarea. Uite-o însă cum bâigue, prin teologii ei, când se apucă de treabă cărturărească! Spune gogoşi şi pofteşte ca lumea să se uite în gura ei.

Şi nu e unul. Sunt mai mulţi care s'au apucat acum să vorbească astfel. A ieşit o carte nouă din ţarcurile dumnealor, cu numele de «Latinitatea Bisericei româneşti» de Păr. Dominic Neculăeş, doctor în teologie şi filosofie dela Roma. Despre ea găsim un foileton măgulitor în ziarul Unirea (Bucureşti, 25 Iulie a. c). Cuprinde însă tot prăpăstii ca ale Păr. Mălai.

Ce spune, e dela alţii. Se sprijină pe cunoscuţii noştri istorici. Doar toţi ne-au învăţat că noi am fost creştini de limbă romană, fiindcă cuvintele noastre despre credinţa noastră sunt latineşti.

Ei, dar asta e tot una cu a ne fi luat după cârmuirea dela Roma? Nu, faptele dovedesc numai că am avut pecete latinească pe credinţa noastră, dar asta nu e tot una cu privirea spre Roma. Nu, fiindcă pe atunci însaşi Peninsula Balcanică *era străbătută de limba latină.*

Deci dacă noi aveam graiul latinesc în cuvintele credinţei noastre creştineşti, este fiindcă aşa le aveam de peste Dunăre. De aceea putem vorbi foarte bine despre latinitatea creştinismului nostru dela început, fără furişarea uniaţilor că asta ar fi însaşi atârnarea de Roma.

Deci una este că am avut creştinism de limbă latină, alta că am fi avut legături bisericeşti cu Roma. Odată ce am atârnat de scaunele vlădiceşti de peste Dunăre, s'a isprăvit. Suntem creştini, dar din tulpina dela noi, nu din propoveduirea care ne-ar fi legat de Roma.

După Păr. Neculăeş, abaterea noastră dela creştinismul de tulpină şi cuprins latin începe abia din veacul 9, din pricina Bulgarilor.

Dar acesta este numai joc de vorbe. Cum ne-am abătut noi dela pecetea latinească a graiului nostru creştinesc? Prin bulgari a intrat numai terminologia slujbelor bisericeşti, dar ea n'a înlocuit vechile numiri privitoare la cuprinsul credinţei noastre. Am zis totdeauna *cruce* şi *botez* şi *împărtăşanie*, iar numirile slave au stat mai pe de lături. Cine a zis *pricistanie* în loc de împărtăşire? Nimenea.

Deci n'a fost o abatere dela creştinismul nostru latin de baştină. Am păstrat ce am avut din vechi, dar aceasta fără Roma şi fără slujitorii ei. Am păstrat prin simţul şi inima noastră.

Uniaţii nu spun acestea cu limpezime şi bolmojesc lucrurile. Deci avem latinitate fără ei şi fără Roma Papilor. Avem latinitatea din graiul dela Traian şi numirile creştineşti dela coloniştii lui şi de peste Dunăre. Astea nu le spun cum trebue trâmbiţaşii uniaţiei şi de aceea trebue să le strigăm noi.

Ne lăudăm cu Roma Cesarilor şi cu ce avem dela ea, dar nu cu ce a urmat după aceea.

Nu merge cu cenuşa trasă pe turta catolică.

Arhim. SCRIBAN

„Marele arhitect"

Dela o vreme încoace, cu o vădită intenţie de încetăţenire, anumite cercuri literare, culturale, oameni de opinie filosofică, său simple tribune de informaţie gazetărească, repetă asurzitor de obsedant, formula unei forţe diriguitoare, unic creatoare, omnipotente şi omniprezente cu denumirea de „arhitect universal", „marele arhitect al universului, al păcii" etc.

Fie că e vorba de majuscula formulă filosofică ce se dă creatorului existenţialităţii, fie că e vorba de un om politic, forma consacrată de „Creator" este înlocuită cu cea de „arhitect".

S'ar putea crede că înlocuirea se face din binecuvântata pricină a înţelegerii greoaie: „arhitect" fiind mai plastic decât „Creator", întrucât „arhitectul" este omul unei funcţiuni frecvente în viaţa de toate zilele.

Această „magică", imaterială şi puţin inteligibilă formulă de „Creator" trebue înlocuită deci de puternica plasticitate a celei de a doua, care prezintă — după afirmaţiile apologeţilor ei — avantajul de a înlocui „conceptul" prin conţinutul palpabil.

Odată înlocuirea acceptată principial, procesul de descompunere urmărit asupra celei dintâl se va face fie printr'o disecare improvizată de către chirurgi iliciţi, fie prin sublimul proces de cinică ucidere: uitarea. Se va omite pur şi simplu arhaicul „Creator", se va încorona „arhitectul".

In Biserică, de exemplu, Dumnezeu se va numi de acum „Marele Arhitect", în politica pacifistă: „Roosvelt"; în problemele economice: „Marele Iudeu" şi în puterea oratorică: „Churchil" de pildă, sau alt om pământean.

*

E adevărat că creatorul credinţei este Dumnezeu? Evident. Atunci „Creatorul" fiind o formulă învechită, deplasată, îl vom numi pe viitor „arhitectul" credinţii.

Această tendinţă de modernizare a termenilor şi terminologiilor îmi aminteşte de pacostea adusă pe capul nostru de un prea cinstit Vlădică care italienizase termenii de maică şi sfinţi într'o Biblie cumpărată în întregime de Academie. Dar pe când dorinţa de italienizare purta în germene o bună intenţie, — vădita dorinţă de întoarcere către glorioasa obârşie latină, — tendinţa ce se iveşte azi de a substitui termenii, are altă origine.

Francmasoneria (căci despre ea este vorba) — burleasca apucătură iudaică de a înlocui cu formule pitagoreice, gnostice sau talmudice, — divinele, puternicile şi consacratele formule creştine, — are cu totul alte obiective.

Omenirea şi mai ales partea europeană (America, stat în decurs de afirmare are sfinţii ei mecanici: avion, submarin etc.) are un stil de viaţă de dimensiuni şi perspective armonice.

Creştinismul, minunata formă de îmbrăcare a realităţii într'un contur armonic a rodit mai bogat decât se putea bănui pe trunchiul neamurilor europene. Această formă de viaţă, din facultativă devine curând necesară, obligatorie. Statele, — forme geografico-istorice ale vechilor neamuri nediferenţiate — s'au născut şi desvoltat politiceşte în măsura creştinizării.

Creştinismul devine deci unica „lege", izvor de nesecate şi variate forme sociale.

Aşa fiind istoria — până atunci simplă înşirare de întâmplări cu oameni şi apucături — devine icoana lumilor şi oamenilor conduşi de perspectivele sau legile creştine ale vieţii. Şi aşa cum numelui i se adaugă un pronume distinctiv, diferenţial, omului i se adaugă titulatura de creştin. Fără creştinism, omul este o existenţă din infinitul celorlalte existenţe; prin creştinism, el ajunge din simplă existenţă perimabilă: *scop*, adecă existenţă cu finalitate supra temporală. Creştineşte vorbind, omul devine „fiu" al lui Dumnezeu, pe care îl prezintă, căruia îi slujeşte şi către care tinde.

Mai mult sau mai puţin conştienţi, oamenii trăesc sub înrâurirea acestui fenomen, devenit prin evoluţie însăşi baza existenţii lor organizate.

Dacă procesul pozitiv de clădire este cel enunţat, procesul de distrugere este opoziţia, — negarea principiului de bază.

Cine doreşte această distrugere? Cei ce nu sunt creştini. Sau în tematica socială vorbind, cei ce nu se pot încadra în formele sociale existente. Formele sociale existente sunt forme creştine, iar necreştinii sunt elemente eterogene acestora. Creştinismul este în această ordine socială deci *condiţia* primă şi atributul fiecărui membru al ei. Necreştinii sunt eterogeni, iar procesul lor de încadrare este condiţionat de încreştinare. Increştinarea firii se realizează prin acceptarea botezului legilor şi formelor creştine de viaţă. Există — în acest caz — un botez absolut necesar întrării în comunitatea creştină de viaţă socială, un proces de socială încreştinare.

Pe acest „botez" nu-l acceptă firile necreştine, eterogenii Europei, — iudeii.

Şi forţa lor combativă, azi, ca şi eri, caută noi posibilităţi de destrămare a organizaţiilor sociale constituite.

Ştiut este că perceptul biblic bate păstorul şi se va risipi turma, sau în senzul „arhitectului": dărâmă temelia şi etajele vor cădea, — se verifică până la saturaţie în viaţă.

Cu instinctul lor neîndoelnic, jidanii caută punctele de sprijin, temeliile vieţii social-creştine, pe care slăbindu-le, cu vremea să le dărâme. Slăbind credinţa creştină, — chiagul vieţii noastre sociale, — împuţinează coheziunea socială, prin disenziune la început şi prin distrugere propriu zisă, mai târziu.

Un astfel de proces cu vaste şi multiple şantiere se naşte şi se desvoltă şi în cazul terminologiilor: „Creator", „arhitect", de care vorbim.

Este ştiut că credinţa creştină nu este pentru iudei o piedecă decât în măsura în care ea se manifestă. Din contră „teoreticienii" sunt prietenii, „avansaţii", în general filo-iudeii.

Din prudenţă deci la început nu se vor atinge de punctele nevralgice ce ar putea duce pe cel lezat la reacţiune imediată, ci vor ataca probleme minore ca aspect şi importanţă, ca lezându-le pe acestea cu vremea, în virtutea implacabilei legi: „merele rele strică şi pe cele bune", procesul de descompunere să se desăvârşească dela sine.

Astfel la o superficială privire nu-i mare lucru să spui lui Dumnezeu în loc de „Creator", „arhitect".

Dar aici alta este problema.

Creştinismul este o existenţă care trăeşte, se manifestă şi există în general *de sine* şi *prin sine*. Caracterului lui social îi incumbă însă îndatorirea de a purta atât eficienţele cât şi deficienţele oamenilor. Rolul lui este de a tonifica deficienţe (împuţinările, slăbiciunile) oamenilor prin tăria credinţii, aşa cum calciul întăreşte şi ajută plămânilor obosiţi.

Efectul preventiv şi tonificat al calciului îl are la noi o asemănătoare sedimentaţie rezultată din experienţa creştină a veacurilor, denumită în grai bisericesc: „Sfânta Tradiţie". Prin „Sfânta Tradiţie" ne-am ajutat la toate opăcelile, ne-am păzit creştinismul de toate ereziile şi ne-am vindecat toate slăbiciunile, de trăim şi astăzi întregi.

„Sfânta Tradiţie" ne-a formulat, păstrat şi îndrumat toţi termenii, numirile şi prea preţioasele forme despre valorile creştine. Ea ne asigură că datele ei sunt bune prin însăşi rezistenţa lor înaintea veacurilor — şi chiar dacă ceva ni se pare azi depăşit, trebue mai întâi să vedem dacă reaua vedere nu se datoreşte oare orbirii noastre.

„Sf. Tradiţie", sesizează în mod miraculos isvorul răului, îl denunţă şi ne îndeamnă la reacţiune făţişă.

Părăsind termenul de Creator se pierde apoi fundamentala *sinteză de atribute* pe care o cuprinde noţiunea de „Cre-

Pe drumul apostoliei

Vizitaţiile canonice ale Prea Sfinţiei Sale Episcopului Nicolae Colan

Am scris adeseori despre nevoinţele apostoleşti ale P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* al Vadului, Feleacului şi Clujului. Am scris nu numai pentrucă privirile noastre sunt mereu aţintite în spre fraţii căzuţi sub o stăpânire străină ci maicuseamă din pricină că vajnicul purtător al făcliei evanghelice şi al simţirii româneşti de dincolo de Feleac ni-a dat mereu prilej să ne ocupăm de sporul exemplar al atât de îngreuiatei Sale arhipăstorii.

Mereu pe drum — Drumul Domnului şi al urmăritorilor Lui — P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* e un misionar exemplar. Işi face slujba desăvârşit, aşa cum a poruncit Apostolul. Şi asta nu-i puţin lucru, tocmai pentru că e singurul vlădică român care întâmpină în exercitarea salvatoarei sale misiuni un anumit soiu de greutăţi, inexistente în ţara liberă.

*

In cursul lunei August a. c., P. Sf. episcop *Nicolae Colan* a continuat, — cum anunţă ziarul clujan Tribuna Ardealului, — vizitaţiile canonice în parohiile eparhiei.

Insoţit de părintele consilier Laurenţiu Curea şi de alţi preoţi, P. S. Sa a slujit în bisericile din Iescu, Ciubanca, Ciubăncuţa, Osoiu ş. a. pe drumuri unde nu s'a văzut până acum chip de vlădică ortodox.

Cuvintele blânde, „încărcate de mireasma cazaniilor bătrâne", şi rostite în predicile către marea mulţime a credincioşilor, au căzut ca un leac mângâitor peste inimile încercate ale evlavioşilor noştri creştini.

In 3 August, pe la chindie, P. S. Sa venind cu maşina, a sosit în dealul dela Jurca; de aici înainte drumul coboară spre umilele aşezări ale credincioşilor din Iescu şi alte comune învecinate. Locul maşinei l-a luat curând carul, gătit de mare praznic, cu ţăsături alese şi tras de patru boi. In satul acesta, cu noua biserică în construcţie, întreg poporul, cu mic cu mare, aştepta, în faţa unei porţi triumfale, sosirea înaltului ierarh. In faţa bisericii ieşise preoţimea în odăjdii, ear corul tineretului a întonat: „Pre Stăpânul şi arhiereul nostru, Doamne păzeşte-l întru mulţi ani".

Inaintea bisericii noi, gata pe din afară, P. S. Sa, înconjurat de preoţi a slujit aghiasma mică.

Cuvântul arhieresc a purces dela adevărul că «*Mult pot puţinii buni împreună*», constatând cu bucurie că deşi sânt puţini la număr cei din parohie, totuş noul Sion de izbăvire este pe terminate, aşteptându-şi târnosirea. La auzul cuvântului arhieresc nu era faţă neluminată de puterea încrederii în izbăvirea ce trebue să vie atâta vreme, cât în fruntea turmei cuvântătoare se găsesc conducători, cari în clipe de grea cumpănă descalecă acolo, unde până acum nu se pomeneşte să fi venit vlădică ortodox. In continuare arhiereul a tâlcuit cuvântul apostolesc: «*Când sânt slab, atunci sânt tare*», arătând ascultătorilor că *tocmai atunci când socotim că sântem lipsiţi de ajutor omenesc, şi când ni se pare că stăm în umbra morţii, atunci Domnul, prin biserica mântuirii Sale şi prin slujitorii ei, ne întinde mâna, ne împreună cu toţi cei de o credinţă, şi astfel nu mai sântem nici puţini, nici slabi, ci, prin harul şi prin lucrarea sa tainică, ne simţim mulţi şi întăriţi.*

Pretutindeni, pe unde se opreşte P. S. Sa, cuvântul rostit al neobositului arhiereu rămâne Arhanghel de veghe în mijlocul credincioşilor.

In ziua următoare au fost cercetate biserici şi popor din alte parohii; ear în filiile sărace a tâlcuit bogăţia curăţeniei sufleteşti a celor mulţi; îndemnându-i să ţină la biserica mântuirii lor, şi de câteori vor apleca smerit capetele pe sub pragul bisericuţelor, să-şi aducă aminte că vreme mai bine de o sută de ani sub acelaş prag şi-au plecat capetele rânduri de moşi şi strămoşi, s'au închinat la acelaş altar şi au sărutat aceleaşi icoane.

La sfârşitul părinteştilor povăţuiri, primite cu lacrimi de bucurie, P. S. Sa a botezat poporul cu aghiasmă, lăsându-l cuvrins de mângâere duhovnicească neştearsă.

In cuvântarea ţinută la biserica din Ciubanca, o parohie dintre cele mai puternice, arhiereul a dat bogate poveţe la fel:

Plecând, ca odinioară Domnul, dela cele înconjurătoare, P. S. Sa a arătat că firea întreagă râvneşte după lumină, cu atât mai mult omul nu poate vieţui în întunerec. Iar soarele care satură sufletul de lumină, este Iisus şi aşezământul Bisericii Sale. Spre Ea trebue să se îndrepte tot sufletul ce vrea să nu zacă întru întunerec.

Imprejurarea că şi ei sunt după o zi de lucru pe ogoarele trupeşti, şi P. S. Sa după o zi de lucrare pe ogoarele duhovniceşti împreună secerând pentru jertfă şi laudă bunului Părinte ceresc, trebue să le întărească şi mai mult credinţa că Biserica şi slujitorii ei lucrează pentru a lor luminare şi izbăvire.

Bogăţia poveţelor, lăsate din toată căldura inimii în mijlocul credincioşilor, n'au căzut pe piatră. Vor rodi însutit spre slava lui Dumnezeu care face să crească sămânţa, spre bucuria ostenitorului care o seamănă şi spre mulţumirea celui ce se hrăneşte dintru dânsa.

La *Olpret*, în 6 August, după sfânta liturghie, P. S. Sa a predicat, pornind dela cuvintele sfintei evanghelii:

«*Acesta este Fiul meu cel iubit întru carele bine am voit, pe acesta să-L ascultaţi.*»

A asculta de poruncile şi rânduelile omeneşti, hotărât că este bine şi folositor — dar uneori poţi să te înşeli în ele. Ci acela care ascultă de Fiul lui Dumnezeu care a venit să ne mântuească, nu se înşeală niciodată!

De acea glasul înaltului Ierarh îşi cheamă fiii la desăvârşită ascultare de poruncile Domnului şi ale neamului, singura ascultare izbăvitoare.

La sfârşit P. S. Sa a miruit pe credincioşi cu unt de lemn sfinţit, după-ce în decursul sfintei liturghii a împărtăşit pe cei pregătiţi pentru sfânta taină.

Pelerinaj la mânăstirea „Sfânta Ana" din Rohia. Alte vizitaţii canonice

Mânat de inepusabila Sa râvnă evanghelică, P. S. Episcop *Nicolae Colan* a purces de Sântămărie (15 Aug. a. c.), în pelerinaj la mânăstirea „Sfânta Ana" din Rohia.

Din 1925, credincioşii noştri din jur aleargă în număr mare, la praznicul pomenit, spre această vatră românească. De astă dată, după cum citim în „Tribuna Ardealului" din 20 Aug. a. c.. credincioşii din părţile de sus ale Ardealului, învesmântaţi în straie de sărbătoare, au sârguit la rugăciunea de obşte «*mai mulţi ca oricând*».

P. Sf. Episcop *Nicolae Colan*, însoţit de Păr. Prot. Ion Goron, consilier eparhial, şi de preotul Teodor Ciceu, a plecat dela reşedinţa Sa în ajunul praznicului.

Primul popas l-a făcut în Lăpuş, unde a fost primit de autorităţi şi norod — în frunte cu Protopopul Ştefan Gheţie, — cu flori şi calde bineventări. P. Sf. Sa a slujit Vecernia şi apoi a poposit peste noapte la casa protopopească.

In zorii zilei de Sântămărie, a plecat mai departe.

La marginea satului Rohia, P. Sf. Sa a fost întâmpinat de un sobor de preoţi în odăjdii şi de mulţime. In fruntea lor s'a îndreptat apoi spre culmea pe care străjueşte sfântul lăcaş.

In pragul mânăstirii, alt sobor de preoţi şi mii de credincioşi îşi aşteptau Arhipăstorul. Unul dintre călugări i-a înmânat P. Sf. Sale un braţ de flori. Starеţul sf. aşezământ, Ierom. Nifon Matei, a prezentat sf. Evanghelie şi sf. cruce şi a rostit câteva cuvinte simţite de bun venit.

La ora 10, s'a săvârşit sf. Liturghie arhierească de către P. Sf. Episcop *Nicolae Colan*, înconjurat de vreo două duzini de preoţi. Răspunsurile au fost date de corul Sfintei mânăstiri.

Când P. S. Sa a început să vorbească, marea de capete părea înghеţată. Incet, din ochii ce păreau sloi de gheaţă, căldura cuvântului arhieresc a stors lacrimi fierbinţi. „Pe Tine cea întru adevăr Născătoare de Dumnezeu te mărim". Aşa a început P. S. Sa. Aducând pildă sfântă pe Maica Domnului, spune, că nu există în lume vrednicie mai mare, ca aceea de a fi mamă. Durerile, bucuriile şi dragostea unei mame nu le poate avea nici un alt muritor din lume. Dar şi răspunderea mamei în faţa oamenilor şi a lui Dumnezeu e nespus de mare. De aceea Maica Domnului să fie pildă tuturor mamelor din lume. „Am mai venit aici — a spus P. S. Sa — să facem ceeace a făcut Maria din Sf. Evanghelie de azi, să aşezăm la picioarele Născătoarei de Dumnezeu rugăciunile noastre, ca şi ea să se roage Fiului său pentru păcatele noastre". „Căci aşa cum spune cântarea: cuvine-se cu adevărat să Te fericim pe Tine Născătoare de Dumnezeu, Pe Tine, care întru naştere fecioria ai păzit şi întru adormire lumea nu ai părăsit".

După cuvântare închinătorii au primit botezul cu aghiasmă dela P. S. Sa. Şapte preoţi au servit taina Sf. maslu.

La ora 2 s'a servit masa, după care P. S. Sa a plecat, fiind aşteptat în altă parte.

*

P. S. Sa episcopul Nicolae Colan, însoţit de păr. T. Ciceu, reîntorcându-se dela mânăstirea Rohia a vizitat pe credincioşii din parohia Checichehata.

La marginea satului o frumoasă poartă de triumf i-a urat mai întâi P. Sf. Sale: „Intru mulţi ani Stăpâne". Apoi cantorul A. Pop a urat bun sosit şi a spus, că nu poate să-şi exprime toată bucuria şi toată dragostea cu care îşi primesc bunul lor Părinte şi Păstor. Şcolarii şi tineretul satului oferă P. S. Sale o mulţime de buchete de flori. De aci, până în mijlocul satului, P. S. Sa a fost purtat într'un car nou, împodobit cu flori şi frunze de nuc, şi tras de patru boi, mai frumoşi ca toate maşinlie din lume.

In gura uliţii ce duce spre biserică P. S. Sa a fost întâmpinat de părintele unit V. Pop, care a vorbit aşa de frumos, cum n'am mai auzit să fie vorbit vre-odată un preot unit.

P. Sf. Sa plăcut emoţionat a mulţumit păr. V. Pop pentru frumoasele cuvinte şi tuturor celor de faţă cari l-au primit cu atâta dragoste.

La poarta bisericii P. Sf. Sa a tost întâmpinat de preoţii: G. Nichita, I. Danciu şi G. Munteanu. Păr. I. Danciu prezintă Sf. Evanghelie şi Sf. Cruce şi spune că niciodată picior de vlădică ortodox n'a călcat pe aceste locuri. De aceea, pentru credincioşii din comună, astăzi e zi mare.

Apoi, în faţa bisericii noua, care aşteaptă sfinţirea, P. S. Sa înconjurat de preoţii mai sus amintiţi, a slujit aghiasma mică.

La sfârşit li-a vorbit despre Născătoarea de Dumnezeu aşa de frumos şi aşa de desprins de tot ce e lumesc, încât nimeni n'a băgat de seamă că soarele de mult s'a dus să se culce după deal. Bucuria a fost mare de amândouă părţile. P. S. Sa a spus: „Am venit să vă fac bucurie, dar bucuria pe care voi mi-aţi făcut-o mie, mă îndeamnă să mă grăbesc cât mai tare cu sfinţirea acestul frumos locaş de închinare, ca să mai am repede ocazia de a mă găsi în mijlocul vostru."

După cina, dată în casa cantorului, P. S. Sa însoţit de păr. T. Ciceu s'a întors la reşedinţă mulţumit, după o zi şi jumătate de rodnică lucrare în vie Domnului.

---

ator", atribute cari formează toate împreună cea dintâi şi cea mai mare dogmă a creştinismului.

Noţiunea de „arhitect" indică în cele mai frecvente cazuri pe un simplu constructor, legat de legi prestabilite, inferior sau cel mult egal creaţiunei sale, pe când „Creatorul" este un zămislitor de legi, de creaţiuni, liber, unic şi netemporal. Constatăm deci o mare deosebire între noţiuni, şi o vădită diminuare a celei dintâi prin substituirea ei cu cea de a doua.

Mai mult, chiar dacă noţiunile printr'o cazuistică iudaică ar fi făcute să samene până la identificare, ne întrebăm de dragul cui să ne spoim limba cu acest mercantil termen de import?

Pentrucă în hrubele masonice s'a întitulat divinitatea lor demonică cu această formulă de „Mare Arhitect"?

Pentrucă vreo câţiva ţâncăi la minte l-au botezat pe unul de peste mări şi ţări „Arhitectul păcii", din acelaş isvor de inspiraţie?

Sau de dragul unor formidabili jongleuri ai cugetării aşa zise filosofice depe aici sau airea, care au decretat înlocuirea temenilor, spre speriata admiraţie căscată a ciracilor recrutaţi cu ziua ca să-i aplaude ori de câte ori descoperă America pe hartă?

Preot **Gheorghe Noveanu**

Pilda Suveranului. *M. Sa Regele* **Mihai I,** *ţinând seamă de lipsurile ce trebue împlinite astăzi pe urmele jertfelor cerute de războiul sfânt, a hotărât să sporească suma, ce a subscris-o la Imprumutul reîntregirii, la 5 milioane de lei. Dl prof. Mihai Antonescu, în numele guvernului, a mulţumit Majestăţii Sale pentru această subscriere şi pildă, care o dă Regele ţării.*

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Septemvrie 1941

1. *In fiecare zi dimineaţa* la ora $6^1/_2$ Utrenie şi în continuare *la ora* $7^1/_2$ *Sf. Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie.
2. *Luni, Miercuri şi Vineri,* după Sfânta Liturghie se săvârşeşte *Sf. Maslu la ora* $8^1/_2$ pentru cei din război. *Seara după Vecernie «Acatistul Maicii Domnului».*
3. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora $8^1/_2$ Utrenie, iar *la ora* $9^1/_2$ *Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
4. **Duminecă în 7 Septemvrie** serveşte: Prot. Mihail Neagu, preot Şt. Morariu şi Gh. Noveanu; diaconii: Dr. Grigorie T. Marcu şi Simion Macarie. Predică: Pr. *Ştefan Morariu.* La „Oastea Domnului", după masă la ora 4 predică: Prot. *Mihail Neagu.*
5. **Luni în 8 Septemvrie (Naşterea Maicii Domnului)** serveşte: Prot. Mihail Neagu, Pr. Nicodim Belea şi Ioan Nicoară; diaconii: Simion Macarie şi Dr. Grigorie T. Marcu. Predică: Prot. *Mihail Neagu.* La „Oastea Domnului", după masă la ora 4 predică: Preotul *Ştefan Morariu.*
6. **Duminecă în 14 Sept. (Inălţarea Sf. Cruci)** serveşte: Prot. Mihail Neagu, preotul Dr. Liviu Stan şi Ioan Muntean; diaconii: Alexandru Popa şi Grigorie T. Marcu. Predică: Prot. *Mihail Neagu.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică: Pr. *Ioan Munteanu.*
7. **Duminecă în 21 Septemvrie** serveşte: Prot. Mihail Neagu, preotul prof. Dr. Liviu Stan şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Simion Macarie şi C. Dascăl. Predică: *Dr. Liviu Stan* preot-profesor. După masă la ora 4 la „Oastea Domnului predică: Pr. *Nicolae Vonica.*
8. **Duminecă în 28 Septemvrie** serveşte: Prot. prof. Gheorghe Maior, M. Neagu şi preotul Ioan Muntean; diaconii: Al. Popa şi Dr. Grigorie T. Marcu. Predică: preotul *Ioan Munteanu.* La „Oastea Domnului", după masă la ora 4 predică: preotul *Nicodim Belea.*

Cina dela Sf. Patriahie dată de I. P. S. Sa Patriarhul Romaniei

Din prilejul începerii misiunii Bisericii ardelene în Basarabia

Marți a avut loc la Sfânta Patriarhie o cină dată de I. P. S. Patriarh al României la care au participat d. Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri prof. Mihai Antonescu, d. Ministru Rosetti, d. Subsecretar de Stat Ioan Sandu, precum și Inalții Prelați ai Bisericei Ardealului, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae și Episcopii Nicolae Popovici al Oradiei, Vasile al Timișoarei, Veniamin al Caransebeșului și Andrei al Aradului.

Cu prilejul cinei date, I. P. S. Patriarh Nicodim al României a vorbit arătând în cuvinte calde legăturile sale cu Biserica Ardealului și cu I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae.

D. prof. Mihai Antonescu a arătat ce reprezintă biserica pentru poporul românesc și trecutul său.

In tinda bisericilor s'a plămădit Neamul românesc.

In vârfuri de clopotnițe și-au trăit Voevozii încercările, mânăstirile fiind cetăți de rezistență.

Și tot lângă altare s'a format lumina gândului românesc și al răsăritului nostru național de cultură.

Misiunea bisericii, a spus I. P. S. Sa, este nu numai o misiune religioasă, dar este o mare chemare națională.

Sutletul românului aplecat credincios în creștinestile datini și credințe, n'are nevoie ca alte națiuni de noi plămădiri de credință.

In tradiționalismul nostru creștin și național, noi putem găsi temeiu de viață nouă, urmând bătrânele tradiții voevodale și strămoșești.

D. Mihai Antonescu a cinstit marele rol național al bisericii Ardealului și a considerat această plecare a marilor Prelați ai Ardealului în Basarabia ca un nou semn al vechilor obiceiuri ale bisericii ardelene și ca o mărturie a unității noastre naționale nebiruite și neînduplecate.

Mareșalul Antonescu va fi mândru să vadă în Basarabia pe pământurile luptei desrobitoare, pe purtătorii de cuvânt ai bisericii ardelene, care știu că Mareșalul Antonescu n'a trădat și n'a uitat drepturile pământului și ale sufletului românesc.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului, după ce a mulțumit I. P. S. S. Patriarh pentru cuvintele măgulitoare închinate bisericii Ardealului și I. Prea Sfinției Sale, a răspuns Domnului Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri mărturisind bucuria bisericii Ardealului și a slujitorilor ei din tot cuprinsul românesc pentru pilda și gândul de întoarcere la sănătoasele credințe românești, răsărite lângă biserici.

In vorbe mișcătoare I. P. S. Mitropolit a vorbit de suferințele Ardealului și de credința lui nesdruncinată în Mareșalul Antonescu, pe care îl urmează toți cu încredere și cu convingerea că prin el Neamul Românesc va retrăi bucuria împlinirilor naționale, râvnite de toți românii.

Nr, 12.918/1941 2—3

Concurs

La școala de aplicație de pe lângă școala normală de băeți „Andrei Șaguna" din Sibiu sunt vacante două posturi de învățători, pentru întregirea cărora se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Cei care doresc să ocupe aceste posturi, își vor înainta cererile însoțite de actele legale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Candidații trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Consiliul Arhiepiscopesc

Înștiințare

Termenul de înscriere la Școala de cântăreți bisericești «Dim. Cunțan» din Sibiu se prelungește până la data de 30 Septemvrie 1941.

Direcțiunea

Știri din răsboi

Vitejia trupelor române, în luptele dela Odesa, și succesele obținute, sânt scoase la iveală în comunicatul dela 3 Septemvrie c. al cartierului general al Fuehrerului. *Aviația română,* **spune comunicatul,** *a luat o parte importantă la marile succese de pe frontul de sud; până la sfârșitul lunii August, aviația română* **a nimicit 433 avioane** *sovietice și a susținut în chip admirabil operațiile armatei terestre.*

Corespondenți de răsboi ai ziarelor italiene subliniază eroismul soldaților români, cari au cucerit cu asalt liniile de centură ale Odesei. Bolșevicii au aruncat în lupte un număr uriaș de trupe; infanteria română însă și-a arătat valoarea și a cucerit cu baioneta numeroase poziții dela periferia Odesei, marele port sovietic de pe coasta Mării Negre, apărat și întărit cu tot felul de arme.

Incercările desperate, ale massei enorme bolșevice, n'au reușit să împiedece înaintarea trupelor românești în sectorul Odesa.

Asociația „Prietenii Universității"

Profesorii Universității „Regele Ferdinand I", în frunte cu dl Prof. *Dr. Iuliu Hațeganu,* **rect. universității, adresează o** *Chemare* **către foștii studenți ai acestei înalte școale, învitându-i să-și trimită adeziunea scrisă la Asociația «Prietenii Unniversitătii», pe adresa: Universitatea „Regele Ferdinand I", Cluj-Sibiu.**

Viitoarea Asociație are menirea:

1. Favorizarea desvoltării Universității din Cluj-Sibiu prin: *a)* **stabilirea de raporturi spirituale strânse și constante, precum și întărirea solidarității culturale și de ajutor mutual, între diferitele generații universitare;** *b)* **mărirea utilajului științific și al instalațiunilor sale universitare;**

2. Fondațiunea de premii și recompense pentru încurajarea studiilor și cercetărilor științifice, precum și instituirea de burse, ajutoare, împrumuturi de onoare, etc., cu scopul de a sprijini munca universitară a studenților merituoși și lipsiți de mijloace materiale (orfani, refugiați, etc.).

Asociația „Prietenii Universității" năzuește să fie unul din simbolurile de unitate sufletească a Transilvaniei întregi, centru de iradiație al solidarității generațiilor universitare, căminul protector al tineretului lovit de frământările și durerile istoriei contemporane, fapta de recunoștință a tuturor celor ce și-au făurit rosturi și orizonturi de viață înaltă în Cetatea Universitară a Daciei Superioare.

Nici unul din foștii studenți nu pot lipsì dela aceste chemări; nici unul nu va putea uita sprijinul generos, dat cu largă înțelegere, al acestei Universități.

Cu litere latine. Organul central al mișcării național-socialiste, *Völkischer Beobachter*, apare dela 1 Iunie 1941, complet cu litere *latine*, înlocuind caracterele gotice de până acum. Ziarul se bucură astfel de o largă răspândire peste granițele Germaniei, a cărei viață spirituală și politică este urmărită cu interes tot mai sporit la toate națiile Europei. (De alt fel, literele latine au fost și sânt întrebuințate exclusiv în toate cărțile germane de medicină).

INFORMAȚIUNI

La împrumutul reîntregirii și refacerii naționale s'au semnat în *Sibiu*, în primele zile ale subscrierilor, peste 2 milioane de lei. Câteva nume din registrele de subscriere ale administrației financiare din Sibiu: Dna Silvia Dr. Achimescu 350 mii lei, Felicia Iliescu 70 mii lei, Mitică Georgescu (birou de vămuire) 100 mii lei, A. Bianu (birou de vămuire) 50 mii lei, colonel rez. Ioan Maniu 50 mii lei, medic maior Dr. N. Mihail 50 mii lei, Dr. Ilie Beu 50 mii lei, Dr. Oct. Beu 50 mii lei, dna Irina Beu 20 mii lei, Moise N. Opriș 40 mii lei, medic col. rez. Eugen Vorel 30 mii lei, dna Ana Petri 30 mii lei. P. S. Sa Episcop Dr. Vasile Stan 25 mii lei, Ioniță Olteanu 25 mii lei, col. magistrat rez. C. Roman 20 mii lei, maior chimist Ionescu D. Ioan 20 mii lei, Simion Manole 20 mii lei, maior Valeriu Popa 15 mii lei, avocat Oprea I. Oprea 10 mii lei, Ioan Florea 10 mii lei.

Parastas. La biserică din Iosefin, Sibiu, s'a ținut Sâmbătă parastasul de 40 zile pentru maiorul *Nicolae A. Rădulescu*, dintr'un regiment de dorobanți, căzut în fruntea batalionului pe care îl comanda în lupta din Basarabia. Defunctul a servit și în orașul Sibiu mai mulți ani la Reg. inf. și la Școala specială de infanterie și a fost apreciat de toți șefii săi ca bun ofițer și om de caracter. Și-a dat viața pentru țară ca și fratele lui Constantin, sergent T. R. voluntar, — mort în 1916 la C.-Lung. La parastas a luat parte familia, în frunte cu fratele său, dl colonel Darie Rădulescu, prefectul județului Sibiu și prieteni și cunoscuți.

Avertisment. Dl *Mihail Antonescu*, vicepreședinte și președinte ad-interim al consiliului de miniștri, primind unele plângeri cu privirea la distribuirea ajutoarelor familiilor celor mobilizați, a dat un avertisment distribuitorilor acestor ajutoare: «*Distribuitorii, cari vor fi îndrăznit să atingă sau să întârzie banul curat cu care Țara ajută familiile ostașilor plecați la lupta și jertfa sfântă, vor fi pedepsiți fără cruțare și își vor pierde toate drepturile*», — glăsuește comunicatul președinției consiliului de miniștri.

Restituirea trebue să se facă. Se știe că România dela anul 1916, în marea sa încredere acordată Rusiei, a trimis la *Moscova* averea României, 1738 lăzi cu aur în valoare de peste 314 milioane lei aur, precum și 2 lăzi cu bijuteriile Reginei Maria prețuite la 7 milioane lei aur; într'un al doilea transport s'au mai adăogat 198 de lăzi cu valoare aproape de 1 miliard și 600 de milioane lei aur, averea Băncii Naționale; ear în alte 1621 lăzi averea particularilor. Pe lângă garanția Franței și a convenției internaționale dela Haga, valorile românești au fost depuse la *Sudnaia Kassa* din Moscova, — de unde apoi averea României a dispărut fără urme. Plângerile făcute, la diferite Comisii, n'au dat nici un rezultat. — Acum rămâne ca viitoarele comisii internaționale, după sfârșitul răsboiului, să repare marea nedreptățire, — ca să nu-i zicem alt fel, — făcută de marea Rusie micei Românii.

Imprumulul reîntregirii. *A nu se uita, că pe lângă dobânda de 5%, banii cari îi subscrieți la Imprumutul reîntregirii, ne aduc: fortificații, drumuri, spitale, biserici și siguranța zilelor de mâne.*

S'a acordat un ultim termin, pentru preschimbarea monetelor metalice de 1 și 2 lei, culoare albă, până la data de 1 Noemvrie 1941.

Dar de cinci mii de lei a făcut păr. rector al Academiei teologice din Arad, *Dr. Nicolae Popovici*, pentru ajutorarea unei biserici basarabene, jefuite de bandele bolșevice.

Numiri din partea Vaticanului. Se anunță că Vaticanul, în urma morții mitropolitului Alexandru Nicolescu al Blajului, a numit, până la alegerea noului mitropolit, de „administrator apostolic" al mitropoliei Blajului pe P. S. Sa episcopul *Valeriu Traian Frențiu* dela Oradea; ear P. S. Sa episcopul *Iuliu Hossu* dela Cluj și Gherla, a fost numit, din partea aceluiaș for, ca „administrator apostolic" al episcopiei dela Oradea.

Deportați în Siberia. Bolșevicii, în opera lor păgânească, desfășurată timp de un an în Basarabia, au ridicat și deportat în interiorul Rusiei zeci de mii de români basarabeni, pentru a-i face să peardă orice legătură cu pământul Basarabiei și cu mormintele părinților și străbunilor. Ziarele publică o listă cu numele mai multor locuitori din Soroca și Orhei, ridicați cu câteva zile înainte de izbucnirea răsboiului. Dar, afară de numele acestea, mai sânt zeci de mii de moldoveni deportați, al căror nume nu se cunoaște încă.

Sânt chemați sub drapel — *copii*, de 15—16 ani, în țara sovietelor ruseți, cum s'a constatat din mărturisirile soldaților bolșevici luați prisonieri. Copiii sânt din Petersburg și împrejurimi, și au primit o instrucție militară abea de câteva luni; cu toții se declară mulțumiți că au ajuns prisonieri la germani.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 7 Septemvrie 1941, va predica părintele protopp *Mihail Neagu*.

CARȚI ȘI REVISTE

Manual de limba Română. A apărut, în ediție revăzută și cu aprobare ministerială, manualul: *Elemente de Istoria literaturii române*, pentru școale normale și școale minoritare, *E. Hodoș*, profesor î. r. Sibiu, Tip. Vestemean. — Pag. 130. Lei 75. — De vânzare la autor și la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Nr. 47 b/1941 par. 64 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc la biserica ortodoxă română „Bunavestire" din Sibiu-Iosefin, protopopiatul Sibiu, județul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, sau Lei 5500 (cinci mii cinci sute) anual, în cazul când statul nu va bugeta postul.

2. Locuință dela parohie.

3. Taxele obișnuite în parohie.

Candidații să aibă diplóma de absolvire a Școalei de cântăreți „D. Cunțan" din Sibiu.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta oficiului parohial ortodox român Sibiu-Iosefin „Bunavestire", strada Bisericii 12, iar candidații se vor prezenta în parohie pentru a cânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Sibiu, din ședința consiliului parohial ortodox român, ținută la 18 Iulie 1941.

Pr. Nicolae Pampu
adm. parohial

Nr. 12.635/1941 (63) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de pedagog la liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Pedagogul va avea un salar lunar dela stat brut de 4400 lei, locuință și întreținere în internatul liceului.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererea timbrată, însoțită de diploma și celelalte acte prevăzute în Statutul funcționariior publici, Direcțiunii liceului ortodox român „Avram Iancu" din Brad. Candidații trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, 19 August 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae
Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 14 Septemvrie 1941 — Nr. 38

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Duhul de jertfă al neamului

Neamul nostru nu și-a precupețit niciodată sângele și viața. Clasa suprapusă, care s'a ferit de sacrificii proprii și a căutat totdeauna să tragă profituri din jertfele bravului nostru popor, a fost sau de origine străină sau influințată de moravurile păcătoase ale străinilor procopsiți pe spatele neamului românesc.

Generozitatea de simțire și capacitatea de a se însufleți pentru orice idee înaltă și pentru orice faptă care vine în ajutorul celor în suferință, l-a mânat în tot trecutul să lupte oriunde era trebuința, și de cele mai multe ori pentru interese cari nu erau ale sale. S'a dăruit morții, cu nobilă desinteresare, veacuri dearândul, într'o încleștare fără pereche cu puhoiul Semilunei, pentru salvarea Europei, a luptat pentru desrobirea Grecilor, Bulgarilor, pentru scăparea Ungariei de comunism. Și niciodată nu s'a gândit să profite de pe urma generozității cu care și-a trimis la moarte floarea tinereții. Dimpotrivă, mai totdeauna s'a pomenit la urmă desavantajat, ciuntit și având să facă față tocmai pretențiilor acelora pentru cari și-a împuținat puterile în crâncen războiu.

Suntem într'adevăr un neam care s'a comportat ca acel om profund creștin ce face binele fără să aștepte nici o răsplată, ba se împacă și cu nerecunoștința celor ajutați de el, datorită nesdruncinatei sale credințe în veghea Celui de sus, care va răsplăti fiecăruia după faptele sale.

Poate să avem și anumite scăderi, dar teama de moarte, lipsa de vitejie, nu se află în noi și dacă cineva ni le-a atribuit a săvârșit cea mai mare nedreptate.

Duhul acesta de sacrificiu se manifestă în zilele noastre în forme care ne cutremură. Neamul nostru își varsă sângele cu o generozitate copleșitoare pe câmpiile Ucrainei și în fața Odesei. Nu există în acest războiu popor, după cel german, care să fi dat un tribut de sânge atât de bogat pentru scăparea lumii de spaima desordinei comuniste. Și nu există popor care să facă aceasta într'un mod atât de desinteresat ca al nostru.

Fără să avem pretenții de hegemonie asupra unor națiuni străine, feciorii noștri se cunună fericiți cu moartea pe întrecute și-și primesc florile dureroase și nevestejite ale schingiuirilor în trupul lor, pentru a le purta mărturie vie a duhului lor de jertfă toată viața.

Când vorbești cu acești minunați tineri în preajma plecării pe locul unde își poartă moartea secera cu febrilitate, rămâi uluit de suprafireasca lor atitudine nu numai de nepăsare la gândul ei, ci și de dragoste pentru o moarte frumoasă, eroică. Tot ce are ca groază moartea a fost înghițit de puterea de credință și de sacrificiu care-i însuflețește.

Ai impresia că tinerii noștri trăiesc numai pe jumătate, sau numai cu trupul între noi, și centrul ființei lor e dincolo, înfrățit cu misterul de după moarte.

Prezența pe pământ, ca exclusivitate, și-a golit farmecul și s'a deșertat de sens.

Neamul nostru aduce azi ca și strămoșii lui de odinioară, fervorile mistice în acest războiu, ridicându-l dela nivelul unei lupte pentru existența economică la un prilej de rezolvare creștină a problemei morții și la o înfruntare prin credință a titanismului ateu. El aduce sarea duhovnicească a înaltului sens creștin în această încleștare uriașă de popoare.

Peste tot neamul nostru este ca o sare între popoarele lumii, pentru duhul lui de jertfă desinteresată. Ce monotonă ar fi fost și ar fi chiar istoria vitejiei europene fără nota de spiritualitate și desinteresare pe care a adus-o și o aduce neamul românesc.

Luptă și bolșevismul cu fanatism fără îndoială. Dar e un fanatism al urii, e un fanatism al omului însălbătăcit și înfuriat împotriva a tot ce e rânduială și omenie.

Dar eroismul românesc e fără ură, fără prihană, e serafic; el crește din sufletul ce privește țintă spre cer.

Un asemenea neam e necesar în ansamblul popoarelor lumii pentru influința de înobilare ce o exercită. Lui trebue să i se facă măcar dreptate, dacă nu cere altceva.

Spre binele Europei care are lipsă de el, de tăria lui și de sufletul lui.

D. STĂNILOAE

Moarte și viață

V. Moartea-transfigurare

...10.000 de păgâni fremătau în uraganele urii; setea de sânge, setea de răsbunare îi contopea într'un singur urlet: creștinii la lei! Amfiteatrul era neîncăpător pentru mulțimile ce năvăleau înlăuntru ca valurile mării. Impăratul era de față: aducea un nou sacrificiu zeilor și vulgului. Iar răcnetele fiarelor sălbatice dominau văzduhul...

Dar creștinii? Ei se pregăteau pentru *nunta morții:* se împărtășeau cu sfintele taine, își dădeau averile la săraci, își luau rămas bun dela cei sortiți vieții, siguri că despărțirea lor va fi scurtă. Erau senini și fericiți; fața lor înnota în jocul de lumină al unor tainice bucurii cerești, ochii lor prindeau raze de har din împărăția iubirii. Nu se tânguiau, nu se revoltau, nici nu erau resemnați ca în fața unei sorți implacabile. *Ei biruiseră moartea*, pentrucă răstigniți față de lume pășeau spre înviere. Par'că se pregăteau pentru o călătorie cu zări de lumină, pe un drum ce se adâncește în țara veșniciei necuprinse. Ei știau că viața lor e în mâna lui Dumnezeu: de ce să se revolte? Nu ei-înșiși s'au predat cu tot sufletul și toată inima Domnului? Ei simțeau că moartea e fericita eliberare din țara de exil a pământului și luminata, negrăita, cea mai presus de orice bucurie, unire cu Hristos: de ce să plângă? — O, nu! Binecuvântat să fie Dumnezeu celce face din sângele muceniciei sămânță de rod și biruință a împărăției Lui pe pământ. Binecuvântat fie Iisus, mirele iubit al sufletelor noastre, Celce ne ia cu o clipă mai curând din bezna de păcat a lumii, ca să ne învăluie în veci în lumina bucuriei Lui...

— Amfiteatrul gemea de lume: patimile urlau în fiare, patimile urlau în oameni. Iar în mijloc, îngenunchiați, martirii. Ascultau ei oare strigătele mulțimii? Plecau cumva înfiorați urechea la răcnetele fiarelor? Priveau speriați, plini de groază în toate părțile, ca să găsească vreo portiță de scăpare? Își smulgeau părul de desnădejde sau plângeau cu hohote peste ruinele vieții lor? Nu: *ei se rugau.* Deși pe pământ, mintea lor era în ceruri; deși învăluiți de urletele urii, inima lor plutea senină spre limanurile păcii; deși cu trupul frânt de dureri, sufletul lor strălucea de bucuria învierii. Erau două împărății în luptă. Cum i-ar fi îngrozit moartea, când ea era suprema împlinire a dorurilor lor? Cum s'ar fi tulburat de răcnetele patimilor, când armoniile cerului le copleșea ființa? Cum i-ar fi înduplecat durerile cărnii, când îngerii Domnului le mângâiau fruntea? — Moartea, ca negație, ca absurditate, ca desnădejde, nu există: moartea e afirmare, e sens, e nădejde, e înviere. Moartea e biruința vieții, plinirea iubirii, înflorirea nădejdii, deschiderea raiului. E unirea cu Hristos. E fericirea, așteptată zi de zi; e bucuria, chemată din țara de exil a călătorului; e pacea, căutată pe învolburata mare a vieții. Pentru cine? — Desigur pentru ceice încă pe pământ au gustat din viața duhului, viața cea fără de moarte și fără de gust de deșărtăciune; pentru ceice s'au răstignit față de lume și trup și au viața lui Dumnezeu, în Iisus Hristos. E și firesc: cine iubește lumea, se teme de moarte, căci moartea e negația ei; cine iubește pe Hristos, trăește în veac pentru El, așteaptă moartea ca o nuntă, ca o fericitoare unire, în veșnicii, cu Hristos după care tânjește sufletul lui încă din această viață.

Da: există o viață care nu este moarte și o moarte care nu este desnădejde; există o viață *vie* și o moarte-transfigurătoare. Este viața duhului care-și adapă însetările din luminile iubirii lui Hristos: ea învie viața noastră din moartea în care o îngroapă lumea și transfigurează moartea din desnădejde în bucurie. Ea e revărsare a veșniciei în timp, — ancorare a timpului sub zările veșniciei. Căci tot ce ține de țărână, e deșertăciune: e tânguire și moarte; singure zările duhului ne cheamă sub bolțile de har ale veșniciei. Ele fac din viața monotonă, seacă fără bucurii și fără orizont — asemenea unui mormânt văruit cu iluzii deșarte — pe care o trăim, o viață plină de miez, înflorită în bucurii, largă în perspective, mereu activă, mereu rodnică, mereu vie; ea transformă clipa în revărsare de har, trupul în slujitor al dreptății, familia în aluat al împărăției lui Dumnezeu, pământul într'o schiță anticipativă a veșniciei.

Ce trist este pământul când în cuprinsurile lui robotesc, fără noimă, fără sens, robii cărnii, robii lutului, robii lumii! Ce monotonă este viața, ce tristă este moartea! Și totuși peste pustiul vieții moderne, stăruie chemarea mucenicilor, chemarea sfinților: *Hristos este viața și învierea lumii.* Fără El viața este moarte și moartea e desnădejde; cu El avem adevărata viață, suntem vii și moartea este înviere, e transfigurare.

V'ați ostenit cel puțin *să citiți* viața acestor mărturisitori ai lui Hristos cu trăirea și cu moartea lor? V'ați aprins de râvna de a propovedui tuturor pilda lor? Nu cumva simțiți arzând în suflet dorul unei alte vieți, dorul vieții cei fără de moarte? — Hristos vă cheamă; îngerii vă ajută; sfinții și mucenicii se bucură. Prietene, îndrăznește, nu șovăi: crede și te vei mântui!...

Diacon **Nicolae Mladin**

Aniversarea *primului an dela urcarea pe tron a M. Sale Regelui* **Mihai I** *și a împlinirii unui an de când dl mareșal* **Ion Antonescu,** *ministru președinte, conduce destinele țării, s'au sărbătorit în tot cuprinsul patriei noastre, ținându-se în acelaș timp slujbe religioase întru pomenirea eroilor căzuți în războiul reîntregirii.*

Preoțimea mitropoliei noastre, chemând credincioșii la rugăciune, a săvârșit și la acest prilej cu profundă evlavie slujba de sufletească înălțare.

Subscrierile urmează cu însuflețire. Din Beiuș se anunță: P. S. Sa episcopul *Nicolae* și Ven. Consiliu al eparhiei Orăzii au hotărât ca episcopia să subscrie la *Imprumutul Reîntregirii* suma de 500.000 lei, ear personalul Consiliului eparhiel și preoții din eparhie să contribue cu salarul pe o lună. Total 1.500.000 lei.

Călătoria misionară a chiriarhilor și a preoților ortodocși din Ardeal la frații desrobiți

— Glasuri de presă —

Drumul misionar basarabean al Episcopatului nostru ardelenesc, menit să pecetluiască pentru totdeauna unitatea sufletească a neamului, precum și libertatea sa națională sub scutul ortodoxiei, este întâmpinat, în toată presa din țară, cu cel mai cald interes și cu urări pentru deplina izbândă a misionarilor sfintei noastre biserici.

In expunerea, apărută în ziare și ținută la Radio în 6 Septemvrie 1941, dl profesor *Mihai Antonescu*, **vicepreședintele Consiliului de miniștri, a spus:**

Biserica a fost pusă în drepturile sale de prestigiu și este tot mai mult îndreptățită spre o ordine națională care să-i dea un rol nou în formarea spirituală a familiei și vieții românești. Exemplul bisericii Ardealului și al misionarilor trimiși de Sf. Patriarhie în Basarabia desrobită, — deschide drum nou acestor noi chemări ale bisericii noastre.

„Universul", marele cotidian din capitală, scrie în Nrul său dela 8 l. c., despre misiunea clerului ardelean în Basarabia, următoarele:

E un prilej cum nu se poate mai nimerit de împletire a sufletului românesc de peste Carpați cu cei de peste Prut, în credința aceluiaș ideal de unitate și libertate într'o Românie mare și puternică, făurită de vitejia ostașului nostru.

Biserica are marele rol, după cum a avut și în trecut, cu toate vitregiile ce s'au abătut asupra poporului nostru, de a ținea totdeauna aprinsă făclia credinței și a naționalismului, pe care se sprijină însăși existența națiunii române.

„Legea Românească", organul eparhiei Orăzii-Beiuș, arătând numele celor din echipa misionară a Eparhiei bihorene, scrie:

Sâmbătă în 30 August c. la ora 3 p. m., a plecat trenul cu P. S. Episcop Nicolae. Cu această ocazie s'a făcut P. S. Sale o frumoasă și spontană manifestație din partea publicului beușan. In cântarea imnului arhieresc trenul se puse în mișcare ducând pe alte meleaguri pe Inaltul păstor de suflete al întregii Biharii. Noi, cei rămași la altarele bisericii străbune din Bihor, să ne rugăm pentru izbânda misionarilor noștri.

„Biserica Bănățeană", când un nou an bisericesc începe, constată:

Sfânta noastră biserică a plecat pe frontul luminii, în regiunile desrobite de «plaga sângelui», ca să propovedulească cuvântul evangheliei mântuitoare de suflete; să întărească sufletul poporului și conștiința națională... Odată cu începerea anului bisericesc, glasul poporului pravoslavnic să se audă ca un imn de prăznuire a biruinții crucii împotriva întunerecului prin locurile răzeșe, ...în regiunile unde și în anul 1917, prin țăranul Ioma Jalbă s'a ridicat glas în Sfatul țării dorind «mai bine să-și mute Nistrul mersul», decât să rămână [basarabenii] *despărțiți de frați. Cei ce se ostenesc în a propoveduì și a învăța, mari se vor chema întru împărăția Cerului.»*

«Renașterea» din 7 l. c. scrie:

«Din inițiativa I. P. S. Sale Mitropolitului **Nicolae** *al Ardealului a plecat în Basarabia un sobor de preoți ardeleni, pentru a propoveduì, cu dragoste creștinească și ardelenească, cuvântul lui Dumnezeu printre credincioșii acestei provincii, unde a bântuit groaznica furtună a vremii din urmă... Se poate spune, în legătură cu această activitate frumoasă și măreață: Secerișul e mult, dar lucrătorii sânt puțini.»*

Conferință preoțească. — Prin greutățile timpului de față, cercul pastoral al Hunedoarei s'a întrunit în parohia *Boj* la conferință, Duminecă în 17 August a. c. Au participat preoții: Crăciun Furdui, Zamfir Filip, Ieronim Rudeanu, Viorel Suciu și parohul local Simion Suciu.

Liturghia Sf. Ioan Hrisostom slujită în sobor a decurs impunător, la ectteniile preoților s'au alăturat pe lângă cântăreții locali și cântăreții din satele vecine, veniți la Boj.

La rugăciunea „Amvonului", părintele președintele cercului Ieronim Rudeanu explică evanghelia zilei, desvoltând subiectul „O mie de ani înaintea lui Dumnezeu sunt ca ziua de ieri ce a trecut ca o straje de noapte, ca un șivoi se risipesc anii și ca un vis sânt", desvoltânt în mod special păcatul lăcomiei.

Terminându se slujba, credincioșii au fost stropiți cu apă sfințită, de către părintele Viorel Suciu, administrator parohial din Zlaști, — preoții au mers apoi la locuința preotului Simion Suciu unde după masă au ținut conferință intimă discutând temele de tratat la cercurile din alte parohii. — *Rap.*

Ce se desgroapă din ruinele Chișinăului...

Cercetările, făcute pe pământul din care au fost puși pe fugă criminalii iudeo-bolșevici, scot la lumină tot mai multe grozăvii, săvârșite de aceste bestii cu chip de om.

In *palatul Consulatului* **italian din Chișinău, unde se instalase poliția secretă bolșevică cu agenții săi dela N. K. D. V., au fost asasinați zeci de cetățeni, cari au ocupat anumite demnități, sau cari au avut rude în armata română sau țaristă, sau au strâns ceva avere, la care lăcomiau comuniștii sovietici.**

Pivnița palatului era transformată în pușcărie, slujind tot odată ca loc de execuție. Mai jos de pușcărie, cu vreo sută de metri, erau săpate câteva gropi adânci: *cimitirul.*

Nenorocitele victime, aduse cu mașina la palat, erau coborâte în pivniță, unde li se lua un „interogatoriu" pro forma. Declarați dușmani ai comunismului, osândiți cu un foc de armă erau repede trimiși pe altă lume. Trupurile, unele sbătându-se între viață și moarte, ridicate de pe locul de execuție, se descărcau în groapă, prăvălind pământul peste ele și îngropându-se multe încă vii...

In fuga lor rușinoasă, jidovii au dat foc clădirii, — dar n'au izbutit să șteargă astfel urmele barbariei comise.

In primele zile din Septemvrie poliția Chișinăului a procedat la desgroparea asasinaților. S'au desgropat peste o sută de cadavre de: intelectuali, fruntași naționaliști, preoți, copii, mai multe femei, elevi în uniforme străjerești etc.

Acestor victime, așezate în 74 de sicrie, li s'a făcut acum Duminecă o înmormântare creștinească, prin care să se acopere, măcar o parte, din chinul cumplit ce l-au suferit.

Tot atâtea care, împodobitè cu covoare moldovonești și cu flori, au fost trase de câte două perechi de boi.

Slujba religioasă a înmormântării s'a făcut cu participarea *misionarilor ardeleni*, **în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul** *Nicolae* **al Ardealului, clerul Chișinăului condus de P. S. Sa Efrem-Tighineanul, și un imens public înduioșat până la lacrimi.**

I. P. Sf. mitropolit *Nicolae*, **a arătat, în cuvinte mișcătoare, nouă jertfă a noilor martiri ai cauzei naționale în Basarabia...**

Mulțimea a îngenunchiat câteva minute pe ambele trotuare. Profundă impresie au făcut micuții orfani ai preotului martir Gheorghe Tudorache.

Cercetările, la sediile teroriste ale N. K. V. D-ului din Chișinău, continuă, precum și desgroparea celorlalte victime.

Poporul basarabean abea acum a văzut, în toată goliciunea ei, teroarea exercitată de tovarășii lui Stalin.

O covârșitoare durere s'a sălășluit în sufletele tuturor creștinilor din capitala basarabeană, — Dumnezeu însă este, și va fi, cu noi!

Intoarcere la pragul bisericii. — Cetim în revista *Europa Nouă*, sub titlul „Stalin în odăjdii", următoarele nimerite aprecieri:

Nu poate fi tăgăduit că în Rusia, cu toată propaganda antireligioasă, există foarte multe asociații secrete religioase. Pentru ca despoții din Moscova să arunce nisip în ochii englezilor și americanilor, se grăbesc să declare acuma deodată că persecutarea bisericii și urmăririle religioase ar fi fost greșeli ale trecutului. Pentrucă în biserici nu mai este loc pentru miile de credincioși, care se întorc să îngenunche în fața Altarului, mii de oameni stau în stradă în fața bisericii și primesc ecouri dela Altar prin ușa întredeschisă. Dar ori cine înțelege că acești credincioși persecutați până acuma, se roagă mai puțin pentru victoria bolșevismului, decât pentru victoria naționalismului european. Dar ori cum, pentru noi este un semn simbolic: diavolul se apropie de potir. Cea mai bună dovadă a falimentului despoților dela Moscova, este reîntoarcerea la pragul bisericii și chemarea poporului să îngenunche în fața Altarului. Și tot în sensul acestei propagande, de curând credincioșii dintr'o biserică din Moscova au fost filmați pentru ca Sovietele să poată arăta Americei și Angliei cât de... religioase sânt. Americanii neinformați asupra realităților, vor vărsa lacrimi de crocodil la privirea acestui film-comedie. Dar cine cunoaște bolșevismul, care în momentul de față și-a aruncat masca pentru a câștiga simpatia poporului american, — știe că bolșevismul este și rămâne dușmanul religiei, iar dacă astăzi vrea să facă pe evlavioșul, aceasta nu este decât o politică oportunistă, pentrucă simte greutatea sabiei germane, care, purtată cu înverșunare de toate popoarele europene, se apropie de infernul din Kremlin și taie bolșevismul din rădăcini. Lumea va fi scăpată de pericolul comunist, care este și rămâne de temut pentru toată lumea, chiar dacă tovarășul Stalin se îmbracă în ultima oră în odăjdii, crezând că-și va găsi salvarea...

---

* FOIȘOARA *

Un luptător bucovinean: Alecu Hurmuzachi

(2) de **ROMULUS C[illegible]**
profesor universitar

Și totuși în Cernăuții [illegible] atât de intensivă româ[illegible] mânismul care [illegible] de școli [illegible] ...meească. Și acum o sută de ani ro[illegible] ...u se putea manifesta în afară din lipsa [illegible], din cauza sărăcirii boierimii, în urma stării înapoiate a unei țărănimi, exploatată ca nicăiri de cămătari, își avea razimul în căminurile, unde se păstrau datinile și limba și unde ochiul scrutător al funcționarului chezarocrăiesc, țeapăn și bănuitor, nu pătrundea. Și ce splendid exemplu de cămin românesc era conacul dela Cernauca!

Aici s'au strâns în anul revoluției dela 1848 mințile alese ale Românilor de pretutindenea. Aici s'au plămădit planuri pentru viitor, aici s'a făcut o înfrățire peste granițele artificiale de atunci. Mihai Cogălniceanu, care-și redactează la Cernauca „Dorințele partidei naționale din Moldova", Vasile Alecsandri, care va cânta atât de frumos Bucovina, Costache Negri și Alexandru Cuza, Domnitorul de mai târziu, Alecu Russo și Gh. Sion, care ne-a lăsat note atât de interesante despre provincia de Nord a românismului, au fost oaspeții lui Hurmuzachi.

Din Ardeal sunt găzduiți de Hurmuzachi Gh. Barițiu, Aron Pumnul, Făgărășanul cu un rol covârșitor în școala Bucovinei, austerul Timotei Cipariu, Iacob Bologa. Toți pribegii, toți bejenarii aceștia au avut pa[illegible] ...nală ospitalitate a Românului din P[illegible] ...te de tradițio- Cernăuți, apoi la Cernauca. ...ucovina, dintâi la

După descrierile lu[illegible] atât de vioiului Irac[illegible] ... Gh. Barițiu, Gh. Sion și ale naucăi Doxach[illegible] ...e Porumbescu, proprietarul Cervechi [illegible] ...rmuzachi, care nu-și abandonase portul ..., destul ...e complicat și nepractic, al boierimii noastre, era u[illegible] fel de patriarh al românismului din Bucovina. Dar un patriarh ciudat, cu toate că avea păr alb, sfida bătrânețele și, vioiu și harnic, conul Doxachi pleca din zori, călare pe un armăsar de rasă, pentru a-și vedea de moșie. In plimbarea aceasta hipică bătea la toate hotelurile și casele din Cernăuți, unde știa că erau găzduiți pribegi, și, ca gospodar obișnuit să se scoale cu noaptea'n cap, îi stârnia din somn și-i învita cu plăcută stăruință la masa de care se îngrijea cu atâta belșug cucoana Elena.

Pe urmă când se ivi holera la Cernăuți, Hurmuzachi se mută la moșie, la Cernauca; și cu el se duseră și oaspeții obișnuiți din Cernăuți. Viața pribegilor din Cernauca, înconjurați cu toată dragostea de o familie binecuvântată de Dumnezeu cu șapte copii, este una dintre cele mai frumoase pagini din istoria Bucovinei. Bătrânul Hurmuzachi era preocupat de politica națională, îngrijorat de soarta fraților, cari fuseseră siliți să-și părăsească o vreme căminurile, și avea cea mai atentă grijă ca nici unul din cei ce se bucurau de găzduirea lui să nu sufere prea mult sub povara sorții. Iar Elena Hurmuzachi a lăsat moștenire și fiicelor ei bunul simț, iubirea de cămin și o inimă vitează. Doxachi însuș mărturisește b. o. despre Barițiu: „Și l-am văzut și l-am iubit și din fiii mei nu l-am deosăbit".[1] In atmosfera aceasta de belșug, de mărinimie și de ajutor, dat cu discreție binefăcătoare, Cernauca în zilele de furtună și nădejdi era casa de lumină a Românilor. Cu drept cuvânt putea spune cel mai bun cunoscător al Bucovinei, N. Iorga: „Incă, dela început, Kogălniceanu știu să facă din Cernauca centrul aspirațiilor românești pentru crearea unui singur stat național cuprinzând[2] toate provinciile locuite de neam. In acest mediu de patriarhalism moldovenesc, de iubire de neam și de frații înstrăinați au crescut cei șapte copii: Constantin, Eudoxiu, Gheorghe, Alexandru, Nicolae și fetele Eliza și Eufrosina. Zestrea sufletească dela Cernauca au purtat-o toți cu sine.

Constantin, cel mai în vârstă, era un om de vastă cultură juridică, om de caracter și autoritate morală, mare patriot; el trece în Moldova și ajunge, prețuit în deosebi de Cuza-Vodă, ministru de justiție și apoi președinte al Curții de casație. Corespondența lui cu Gh. Sion ne arată pe omul de înalte preocupări patriotice și morale.[3]

Eudoxiu Hurmuzachi, ocupându-se într'o vreme și de politică, se dedică apoi cu pasiune cercetării trecutului nostru în vastele arhive imperiale din Viena. Colecția de documente, ce se publică și azi de Academia Română, i-a imortalizat numele.

Gheorghe Hurmzăchi, spirit cavaleresc, bun mânuitor al condeiului, a dat prestigiu Societății pentru cultură, pe care a prezidat-o ani îndelungați, iar în Foaia Societății sau în ziarul „Bucovina" a strecurat cuvinte calde pentru toți Românii. Nicolae s'a ocupat de gospodărie.[4]

[1] N. Bănescu, Corespondența fam. Hurmuzachi, p. 64.

[2] N. Iorga, Românismul în trecutul Bucovinei, Buc. 1938, p. 82

[3] Ștefan Meteș, Din relațiile și corespondența poetului Gh Sion cu contemporanii săi, Cluj, 1939.

[4] N. Iorga, Românismul în trecutul Bucovinei, p. 107, îl numește „un modest savant."

Să stăm bine, să stăm cu frică

Povăţuitor liturgic pentru preoţi şi popor, de preotul econom Const. Moisiu

„Sfânta Liturghie conţine tot ce are Biserica mai preţios, religiunea mai sublim, credinţa mai mângăetor, iubirea mai fericitor. De aceea Biserica a înconjurat Sf. Liturghie cu un cerc de slujbe sublime, cari au scop de a deştepta în noi toate simţămintele de pietate şi religiositate", (Mitrofanovici: „Liturgica", 505—506). Sf. Liturghie e cea mai înaltă, mai reală şi de aceea mai cutremurătoare, întâlnire, trăire şi împărtăşire a sufletului creştin cu Domnul Iisus şi cu darurile Jertfei Sale de pe Golgota.

Acolo ne trece pe dinaintea sufletului viaţa şi jertfa Mântuitorului, dela naştere până la înviere. Acolo pânea şi vinul, de pe sfânta masă din altar, se prefac în Trupul şi Sângele Domnului, ca la Cina de Taină. Acolo suntem cu Domnul Iisus mai ales în ceasul cel mare al celei dintâi Liturghii, slujită însuş de Marele Arhiereu. Acolo minunea covârşeşte mintea noastră, dragostea lui Dumnezeu ne înalţă mai presus de ceruri, iar Jertfa Fiului Său revarsă daruri nespuse peste noi.

Da, Sfânta Liturghie e tot ce are creştinismul mai de preţ şi mai sublim. Şi totuşi o parte din credincioşi, şi chiar unii preoţi, nu stau în biserică la Liturghie cu destulă înţelegere şi evlavie. Iţi face impresia că ei nu ştiu ce se petrece în Sf. Altar, la Sf. Liturghie. Sau dacă ştiu ceva, s'au obişnuit sau au uitat. De aceea stau în faţa minunii aproape nepăsători.

Starea aceasta trebue combătută, căci ea aduce mare pagubă sufletească credincioşilor. Şi anume răul trebue îndreptat dela rădăcina lui. Poporul trebue luminat asupra însemnătăţii lucrării sfintei Liturghii, atât prin predici cât şi prin cărţi şi broşuri. Iar noi preoţii trebue de asemenea să ne împrospătăm mereu cunoştinţele de liturgică, atât prin citirea unui tratat serios, cât şi prin meditaţii personale.

Dar tâlcuirea Liturghiei atât pentru poporul de jos, cât şi pentru preoţi şi intelectuali, are o literatură foarte săracă în limba română. Afară de manualele de seminar, prea schematice, şi afară de unele tratate serioase epuizate (Mitrofanovici şi Badea Cireşanu) abia se găseşte pe ici pe colea câte o broşură cu explicaţii sumare. De aceea vestim aici, cu mare bucurie, pe fraţii preoţi şi pe credincioşii râvnitori, că de curând a ieşit de sub tipar un bogat şi preţios *povăţuitor liturgic*, cu titlul: **„Să stăm bine, să stăm cu frică"**, scris de părintele econom *Const. Moisiu* dela biserica Manu Cavafu din Bucureşti.

E vorba de o lucrare serioasă, cuprinzătoare şi bine întocmită. In cele peste 300 pagini format mare, părintele Moisiu tratează pe larg toate chestiunile liturgice, după planul general al tratatelor de liturgică. In capitolul I ne vorbeşte despre locşul bisericii, cu părţile lui şi lucrările din el şi din Sf. Altar, Sf. vase, icoane etc. In cap. II tratează despre artele plastice şi artele în genere puse în slujba Sf. Biserici. Apoi în cap. III urmează despre cărţile de ritual şi vesmintele preoţeşti; în cap. IV despre persoanele liturgice şi ierarhia bisericească; în cap. V despre cultul divin şi formele lui; în capitolele celelalte despre rugăciune, şi vremea rugăciunilor rânduite de Biserică, (ciasurile, vecernia, etc.). In sfârşit capitolul X cuprinde tâlcuirea sfintei Liturghii, începând cu proscomidia.

Deci povăţuitorul acesta liturgic nu neglijează nimic. Despre toate ne vorbeşte, din toate puuctele de vedere, istoric, dogmatic, simbolic, fără să ne obosească. Ceeace constitue un merit deosebit al acestei lucrări, este că ea e o lucrare de popularizare a ştiinţei liturgice. Fără să ne obosească cu o expunere rece, plină de citate şi trimiteri, părintele Moisiu are darul deosebit de a ne vorbi în limba atrăgătoare a vechilor cazanii, oprindu-se mereu să ne atragă atenţia şi să ne dojenească asupra momentelor de seamă din cultul divin în genere şi din Sf. Liturghie în special, ca să nu stăm cu nepăsare înaintea minunilor lui Dumnezeu.

In privinţa aceasta nu mă pot opri să dau o pildă: „Preotul trecând înapoia sf. mese zice de acolo: *Să luăm «aminte, pace tuturor»*, ştiut fiind că de nu avem pacea trupească şi sufletească, nu putem asculta cum se cuvine cuvântul lui Dumnezeu, (Mat. 5, 24). Şi precum credincioşii, aşa şi slujitorii Altarului. De aceea cântăreţul răspunde îndată: *«Şi Duhului tău»*.

„Ci, tu frate preote, care cunoşti voia lui Dumnezeu, căci ai învăţat-o din lege; tu, care te crezi pe tine călăuză orbilor şi lumină celor ce sunt în întuneric; povăţuitor celor fără de minte, dascăl celor nevrâstnici, (Rom. 2, 19—20), cum crezi a deschide şi a ceti Sf. Evanghelie când sufletul tău e răvăşit de ură şi zavistie împotriva aproapelui tău şi mai vârtos, împotriva celui împreună cu tine slujitor la acelaş sfânt Prestol? Tu care înveţi pe altul, pe tine nu te înveţi? Tu cu buzele propoveduieşti dragostea, dar inima ta clocoteşte de ură? Nu te înspăimânţi de osânda Ghehenei?

„Drept aceea şi tu, frate creştine, ascultând acest îndemn, fă tăcere în sufletul tău, strunesţe-ţi trupul cu zăbala înfrânării". (Pag. 249).

Iată aici frumuseţea stilului, dojana şi mustrarea frăţească, fără ocol, ştiind că răul acoperit creşte mai mare. Iată felul de a fi al acestui preţios *povăţuitor liturgic*. Aşa ceva ne trebuia. Şi aşa ceva n'am avut încă. Până acum se făcea ştiinţă sau se dădeau explicaţii sumare. Dar nu găseam *trăire liturgică* şi nici povaţă sau *dojană neiertătoare* pentru păcatele noastre faţă de Sf. Liturghie.

Repet vestea de bucurie pentru apariţia acestei aşteptate lucrări. Şi îndemn din tot sufletul pe fraţii preoţi să şi o procure. Se găseşte la autor, pe adresa Preot Econom Constantin Moisiu, Biserica Manu Cavafu, Bucureşti sau la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 158 lei.

Preotul **Nicolae Vonica**

Preoţi şi dascăli...

Voi cei cari împărţiţi pace şi lumină celor arşi de soare şi bătuţi de vânturi, celor mulţi şi obidiţi, voi sânteţi pionierii acestui neam pe care vitregia vremurilor nu l-a putut clăti în sufletul lui. Voi purtaţi în sufletul vostru înaltul ideal: desăvârşirea omului.

Sămânţa aruncată, cu cât va fi mai aleasă, cu atât mai bun rod va aduce, în procesul de mântuire a neamului.

Azi, ca şi eri şi ca şi mâne, acelaş ideal purtăm în suflet.

Atunci când lumea, prin Voi nu-şi putea satisface interesele, vi se spunea că nu v'aţi tăcut datoria!

Răstignindu-Vă în sufletul Vostru, răspundeţi: „Doamne, iartă-i, că nu ştiu ce spun". Noi desăvârşim puterile vitale ale naţiei, pentru biruinţa cea mare, care o să vină şi care nu e a lor, ci a celor ce poartă „specificul" românesc în ei.

Acest „specific" cuprinde toată cultura noastră materială şi spirituală, creată la noi şi prin noi în timp de secole prin şcoală şi prin biserica dreptmăritoare!

In zilele noastre se proectează reforma învăţământului, din care *unii* ar vrea să înlăture învăţământul religios...

De altă parte, în noi, în ceice trăim, clipă cu clipă, în slujba neamului, parecă arde, cu mai multă tărie, dragostea de neam, care ne îndeamnă ca în lecţii de istorie, de geografie, şi în toate lecţiile, să vorbim despre Dumnezeu şi credinţa noastră nestrămutată în El.

Aşa vrea neamul, născut creştin din voia lui Dumnezeu, pus aici de strajă la porţile Răsăritului.

Seceriş...

„A venit ceasul de a secera, căci secerişul pământului este copt", (Apoc. 14, 15).

Pune, frate al meu, secera ta, şi ai să seceri, căci s'au copt holdele...

Celce a sămânat în suflete grâul duhovnicesc al faptelor bune, va avea seceriş bogat în bucurii; — amar însă aceluia, a cărui holdă au năpădit-o spinii şi pălămida şi buruenile...

Mergeam, într'una din zilele verii, printre lanuri, galbine de rod. Alături de mine păseà un frate „oştaş" al Oştii Domnului. Priveam tăcuţi amândoi, cum secerătorii harnici, cu seceră ascuţită, culcă spicul la pământ.

Ce predică minunată se desfăşoară înaintea ochilor noştri sufleteşti!

Adu-ţi aminte, o frate al meu, cum Mântuitorul nostru, Domnul Iisus Hristos, ne spune că şi pentru noi, oamenii, are să răsară secerişul.

Drept pildă:

Să ne întoarcem privirile, pe o clipă, spre Soare răsare!

Aici secera Domnului eată culege milioane de vieţi. Fraţi dargi ai noştri sânt chemaţi la secerişul neghinei. Dar în fulgerul navalei au căzut şi multe spice pline de bogat rod. Acestea nu sânt alţii decât dragii noştri plecaţi, — sânt trimişii *crucii*, ca stârpind din rădăcină toată necurăţia, să facă din nou cu putinţă răsărirea grâului curat duhovnicesc, — ear rodul sfânt să fie apoi aşezat, cu grijă, în hambarul comorilor cereşti.

Având mereu în grijă pregătirea sufletelor pentru „ziua cea mare", noi, slujitorii altarului, să le întindem cu atât mai vârtos hrana spirituală ce ni se ofere în sfânta Carte a cărţilor, precum şi în toate scrierile ce slujesc cu râvnă lui Iisus Hristos.

Zilnic să ne punem apoi întrebarea, în vederea Secerişului aşteptat: *Cum stăm cu sufletul*, — căci „ziua" se apropie şi secera ascuţită nu va cruţa pe nimeni.

Deschideţi-vă, fraţilor mei, ochii pocăinţei, chiar şi în ceasul cel din urmă, şi Tatăl din ceruri va fi cu noi totdeauna.

Pr. **Miron Maier**-Brătei

Rugăciuni pentru sovietele bolşevice. Dumineca trecută s'au săvârşit slujbe religioase, în bisericile din *Londra*, cu rugăciuni în favoarea bolşevicilor strâmtoraţi. De faţă erau şi reprezentanţii sovietici. La acest prilej, raportează un ziar, s'au rostit predici, în care păstorii sufleteşti ai credincioşilor au tălmăcit textul biblic: *«Părinte, iartă-le lor; că nu ştiu ce fac!»* (Luca 23, 34).

Safta (Eliza) Hurmuzachi, căsătorită cu logofătul Gheorghe Sturza din Moldova ca şi Eutrosina, soţia boierului basarabean, foarte bogat, vesel şi deosebit de cheltuitor Petrache Petrino şi mamă a poetului Dimitrie Petrino, au fost femei culte, amândouă se pasionau de muzică, ajutate de mulţi prieteni ai familiei, cântece populare. Şi se interesau de toate chestiunile naţionate. In scrisoarea Eufrosinei din 1891, anul morţii ei, când treburile în Bucovina mergeau rău, mai vibrează încă naţionalismul dela Cernauca: „n'avem decât să ne ţinem inima cu dinţii, şi să aşteptăm săninul ca să se topiască zăpada din jurul nostru şi din inimă..."[5]

Pe Hurmuzăcheşti îi găsim când la Iaşi, când la Botoşani sau Cernauca, dar mai ales la Dulceşti, făcând astfel legătura necontenită între cele două părţi de Moldovă. Dintre fraţi Alecu Hurmuzachi este cel mai vibrant în sentimentele sale, cel mai neastâmpărat, cel mai multilateral în domeniul activităţii naţionale de atunci: în publicistică, în chestiile şcolare, în domeniul culturii, mai ales al teatrului, în lupta pentru o biserică naţională.

II

Testamentul lui Hurmuzachi

Când mişcarea revoluţionară din Franţa dela 1848 îşi aruncă valurile ameninţătoare şi asupra bătrânei Austrii, pe care încercatul diplomat Metternich căuta să o menţină în vechile ei alcătuiri, profeţind că, dacă se modifică ceva, imperiul se va prăbuşi, Alecu Hurmuzachi era un tânăr de 25 de ani „bun, inteligent, spiritual, afabil şi patriot înfocat" — cum caracterizează Gh. Sion pe toţi fiii agăi Hurmuzachi.[6] Studiile universitare şi le-a făcut tot la Viena ca şi fratele mai mare, Eudoxiu, care în zilele tulburi ale lui Martie 1748 cutreera, alături de studenţi şi lucrători, străzile Vienei, strigând în entuziasmul său juvenil şi dânsul că vrea o „constituţie".

In epoca aceasta de căutare a unei constituţii, pe care popoarele o visau si pe care fiecare naţiune din Austria şi-o doria altfel, Bucovina a fost pusă în faţa unei grave probleme. Boierimea noastră, ale cărei rânduri se răriseră şi care din încărcarea de binefaceri austriace în răstimp de şapte decenii sărăcise în parte, nu avea legătura indispensabilă cu ţărănimea, iar burghezia era atât de firavă, încât nu avea nici un rol. Şcoala abia începea a scăpa dintr'o situaţie curioasă: şcoală ortodoxă, multă puţină câtă era, sub control catolic; iar biserica avu nenorocul de a fi păstorită de un chiriarh ambiţios, încăpăţinat, gata la orice transacţie, cu orice guvern dela Viena, Eugen Hacman, care pe zi ce trecea devenea tot mai mult agent austriac, în loc să rămâie chiriarh român.

Trebuiau strânse rândurile, trebuia trezită naţia, trebuia creată o conştiinţă de sine pentru a putea înfăptui pentru Bucovina acasă mai mult, decât se putea isprăvi la Innsbruck, unde ge refugiase împăratul, sau mai târziu la Olmütz sau la Kremsiv, unde parlamentul, uluit de evenimente, găsise un umil adăpost.

In cele dintâi luni ale revoluţiei se făcu ceva similar cu ce se făcea în vechiul imperiu; de câteori împăratul era strâmtorat, principii se strângeau şi-şi formulau plângerile, acele faimoase „gravamina", înainte de a face „petiţiuni" ale cetăţenilor dornici de libertate.

Incă în luna Martie 1848 bătrânul Doxachi convocă o adunare a clerului,[7] care ceru revenirea la „statu quo", prevăzut în diploma dela 1790, o biserică autonomă cu chiriarh ales de credincioşi, administrarea, prin biserică, a averilor bisericeşti, pe viitor o adunare compusă din boieri, intelectuali şi ţărani, introducerea limbii române, autonomie în domeniul politic, administrativ şi judecătoresc. Acest program fusese impus şi şovăielnicului episcop Hacman, care trebui să plece la Viena, dar care se străduia tot atât de puţin pentru realizarea lui cât de puţin se grăbia guvernul austriac să ia măsuri atât de — revoluţionare. Totuşi, în 18 Septemvrie se introduse limba română ca limbă de predare în institutul teologic şi blânzii „supuşi moldoveni", gata de revoluţie, erau şi ei recunoscuţi ca naţie în cuprinsul imperiului ce străbătea zile negre.

Cei trei fii ai lui Doxachi, Constantin, Eudoxiu şi Alecu, alcătuesc un comitet de acţiune, compus din boieri şi profesori dela institutul teologic, pentru a formula revendicările românilor. In Iunie 1748 este predat împăratului un memoriu, făcut de Eudoxie Hurmuzachi (Zur Begründung der Bucowinaer Landespetition, Wien 1848). In cele 12 puncte se cerea administraţie proprie, dietă provincială, respectarea naţiunii române prin crearea de şcoli primare, înfiinţarea unei catedre de limba şi literatura română, întrebuinţarea limbii române în funcţiunile statului, alegerea episcopului printr'un congres bisericesc, compus din clerici şi mireni.

[5] Ştefan Meteş, Din relaţiile şi corespondenţa lui Gh. Sion, p. 197.

[6] Vezi şi C. Loghin, O sută de ani dela naşterea lui Alecu Hurmuzachi, Cernăuţi. 1924; T. Bălan, Fraţii Gh. şi Al. Hurmuzachi şi ziarul „Bucovina" Cernăuţi. 1924.

[7] I. Nistor, Istoria Bisericii din Bucovina, Bucureşti, 1916, p. 65 şi urm. şi N. Iorga, Românismul în trecutul Bucovinei, p. 82 şi urm.

INFORMAŢIUNI

Act de mulţămire. Oficiul parohial ortodox român din comuna *Căpâlna*, prot. Sebeş, exprimă cele mai recunoscătoare mulţămiri On. Soc. «*Petroşani*» pentru dăruirea cantităţii de 10 m³ lemn de construcţie pe seama bisericii. Tot pe această cale exprimăm călduroase mulţămiri dlui inginer-inspector *T. Roman* pentru bunăvoinţa arătată cu ocazia aprobării acestei danii. — Pr. *Vasile Dobre.*

Rugare. Direcţiunea generală P. T. T. roagă publicul: să scrie numai cu *cerneală* scrisorile, cărţile poştale, precum şi orce trimiteri poştale expediate prin poştă, deoarece scrisul cu creionul se şterge uşor în timpul transportului, ceea ce îngreuiază controlul ce se face de către serviciile de cenzură şi organele P. T. T.

Mulţămire. Subsemnatul, în numele parohiei din comuna Zdrapţi, protopopiatul Zarand, aduc cele mai profunde mulţumiri dlui *Rusu Avram* cu soţia *Rozalia* cari au binevoit a dona suma de 8000 lei (opt mii) drept ajutor cu care s'a şindilit jumătate din acoperişul bisericii din Zdrapţi, precum şi dlui *Matei Iosif* cu soţia *Marta* cari au binevoit a suporta cheltuielile împreunate cu repararea, respectiv văruirea bisericii din Zdrapţi, în sumă totală de Lei 2000 (două mii). Parohia le va rămânea pururea recunoscătoare pentru darul lor generos şi se va ruga Atotmilostivului Dumnezeu să le răsplătească din darurile Sale cereşti, dăruindu-le lor şi familiei întregi deplină sănătate şi fericire. — Preot *Ştefan Corpadea.*

Telefonul şi românii din Ardealul cedat. Ziarul clujan „Tribuna Ardealului" aduce la cunoştinţa publicului din localitate şi din alte oraşe ale Ardealului cedat, că dl prof. *Dr. Emil Haţeganu* din Cluj şi dl advocat *Dr. Ioan Harşa* din Reghin, au fost opriţi (din partea autorităţilor) să mai aibe *telefon*; astfel cei interesaţi sânt rugaţi să se adreseze numiţilor domni sau prin scrisori, sau personal. — Măsura, luată împotriva fraţilor noştri, o încrestăm fără surprindere şi o recomandăm atenţiunii autorităţilor româneşti.

Bani de hârtie à 100 lei înlocuesc banii de metal de 50 şi 100 lei. Monetele de metal vor fi retrase din circulaţine până la 31 Decemvrie 1941.

Dela universităţile germane. In anul 1941 numărul studenţilor *străini*, dela universităţile Germaniei a atins cifra de 4638, — înainte de războiu erau 5656. — Dintre cei 4638 se înregistrează 1174 germani de origine aparţinând altor state străine, 3064 studenţi aparţinând statelor străine: *mai* bine sânt reprezentaţi *bulgarii*, cu 1375 studenţi, urmează: turcii cu 197, slovacii cu 181, sârbii cu 117, *românii cu 94*, ungurii cu 85, chinezii cu 81 studenţi. Universităţile cele mai căutate sânt: cea din Berlin, din München şi Viena, cu facultăţile de: medicină, ştiinţe naturale, drept, agronomie, teologie. Mai mult de jumătate dintre studenţii străini urmează cu precădere politehnicele germane.

Se încreştinează? Postul de Radio bolşevic dela Moscova organizează de aici înainte emisiuni religioase creştine în limba rusă, intitulate „Radio-creştin". Bolşevicii speră să dobândească astfel şi simpatiile americane.

Recunoştinţă. Se comunică din Berlin: Dela începutul campaniei în răsărit, cercurile conducătoare ale Reichului au repetat, prin cuvinte, recunoştinţa neprecupeţită a Germaniei pentru contribuţiile preţioase aduse de ţările aliate prin armatele lor în acest războiu. Marile succese, care au fost obţinute în ultimele zile, prin o colaborare comună a armatelor aliate, pe teatrul de luptă ucrainian, au prilejuit un nou îndemn de a reliefa eroicele şi efectivele contribuţii ale forţelor combative aliate. In mod deosebit este evidenţiat aportul netăgăduit, vitejeştile atitudini şi jertfelnicele contribuţii ale trupelor armatei *române* de sub şefia marelui lor Conducător, mareşalul Antonescu. Cercurile conducătoare germane subliniază contribuţiile însemnate militare ale armatelor aliate, menţionând că merită nu numai mulţumirea şi recunoştinţa poporului german, ci şi a întregei culturi europene.

Imprumulul reîntregirii. *A nu se uita, că pe lângă dobânda de 5%, banii cari îi subscrieţi la Imprumutul reîntregirii, ne aduc: fortificaţii, drumuri, spitale, biserici şi siguranţa zilelor de mâne.*

Egalitate. Un prim articol, dintr'un ziar dela Praga, arată felul în care bolşevicii deformează sufletul omului. Să ne uităm la ofiţerii şi soldaţii bolşevici, — scrie ziarul, — cari sânt cea mai bună dovadă a omorârii sufletului de către bolşevism: soldaţii sânt înfiămânziţi, tăcuţi, copleşiţi, cu ochii supţi, plini de teamă şi faţă de camarazii lor. Prisonierul sovietic începe să vorbească sincer de patrie, când nu este ascultat de camarazii lui. Ofiţerii roşii se deosebesc prea puţin de trupă şi sânt de un nivel sufletesc şi social foarte redus. Adevărată «*egalitate*» a introdus în poporul rusesc jidovimea internaţională: egalitate în mizerie şi întunecime sufletească.

Publicaţie. In conformitate cu Ordinul *M. St. Major*, se aduce la cunoştinţa conducătorilor de auto, profesionişti sau amatori, specializaţi sau nespecializaţi, cari sânt înscrişi în Controalele Cercului de recrutare Sibiu, că sânt obligaţi să se prezinte la Cerc în 15—17 Septemvrie c., cu toate actele necesare, pentru verificare şi întocmire de fişă, indiferent dacă au fost sau nu specializaţi.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 14 Septemvrie 1941, va predica părintele protopp *Mihail Neagu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Manual de limba Română. A apărut, în ediţie revăzută şi cu aprobare ministerială, manualul: *Elemente de Istoria literaturii române*, pentru şcoale normale şi şcoale minoritare, de *E. Hodoş*, profesor î. r. Sibiu, Tip. Vestemean. — Pag. 130. Lei 75. — De vânzare la autor şi la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Despre cartea «*Conspiraţia logilor*», recent apărută, — şi scrisă de *Toma Petrescu*, funcţionar superior la preşedinţia consiliului de miniştri, — ni se scrie:

Publicaţia dlui Toma Petrescu, documentat scrisă, tratează o problemă de mare interes pentru ori care dintre cetitorii ei creştini. Autorul, înşirând numeroase scrieri de seamă despre francmasonerie, se ocupă de originea, scopul şi mijloacele ei de muncă ocultă; se arată felul cum s'a desvoltat şi întărit în ţara românească, precum şi numele indivizilor cari au ajuns să fie cinstiţi cu gradele cele mai înalte de 30—33. Acţiunea iudeo-masonică, atât de periculoasă a societăţii secrete cu scopurile sale monstruoase, sânt demascate fără şovăire, — astfel, lupta până la totala nimicire a duşmanului creştinătăţii, este cu desăvârşire îndreptăţită. Chiar şi numele de „francmason", spune autorul, conţine *două* minciuni dintr'odată: căci un francmason nu e *franc*, nu lucrează la lumina zilei, şi nu e nici lucrător, zidar *(mason)*, constructor, pentrucă dărâmă. Francmasonul dă sens şi direcţie anticreştină şi antinaţională ideilor de libertate, egalitate şi frăţietate. El nu are altă patrie decât „patria universală". El a dat naştere şi întreţine sectele, care lucrează la distrugerea unităţii spirituale şi naţionale a unui popor, prin desbinări religioase. Războiul de astăzi al Europei are să stârpească din rădăcină cumplita năpastă care a cuprins şi a otrăvit omenirea.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 576/1941 Prot. (66) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa III-a **Pui-Galaţi,** tractul protopopesc Jiu, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Locuinţă în natură.
2. Salarul dela stat.
3. Sesiune parohială de 32 jugăre, — şi anume: opt jugăre pământ arabil, restul fânaţ şi păşune.
4. Două mierţe (30 litri) porumb în tulei şi câte una zi de lucru dela 29 familii.
5. Dela familiile din Pui cele de subt pct. 4.: răscumpărarea în numerar, după preţul zilei.
7. Stolele obişnuite în parohiile tractului.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, Petroşani, în termenul indicat. Candidaţii vor anexa cererii de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Ei se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică pentru a sluji, predica, cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, Petroşani, în înţelegere cu cons. parohial.

Petroşani, 4 Septemvrie 1941.

Ion Duma
protopop

Nr, 12.918/1941 3—3

Concurs

La şcoala de aplicaţie de pe lângă şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna" din Sibiu sunt vacante două posturi de învăţători, pentru întregirea cărora se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Cei care doresc să ocupe aceste posturi, îşi vor înainta cererile însoţite de actele legale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Candidaţii trebue să fie de confesiune ortodoxă.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 518/1941 (61) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Purcăreţi,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corespunzătoare.
2. Folosinţa grădinii dinjurul bisericii.
3. Sesiune parohială 6 jug. cad. fânaţ.
4. 3 stânjini lemne de foc, fasionaţi în pădure.
5. Dreptul la păşunat cu 3 vite scutite de orce taxă.
6. 1 ferdelă grâu (20 litri) dela fiecare fum.
7. Stolele obişnuite în parohie.
8. La Bobotează taxe benevole.
9. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 8 August 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Nr. 208/1941 (65) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Chesler,** din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi, bucătărie de vară şi cămară precum şi toate dependenţele necesare.
3. 23 jugăre arabil şi fânaţ precum şi folosinţa cimitirului.
4. Vie cu 1200 viţe productive.
5. Câte 10 litre grâu dela fiecare casă.
6. Din pădurea urbarială trei drepturi de lemne.
7. In păşunea composesoratului trei drepturi.
8. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Târnava în Târnăveni, în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor numai în cele 30 de zile ale concursului.

Târnăveni, la 18 August 1941.

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 369/1941 Prot. (67) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Beia,** din protopopiatul Sighişoarei, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 4 jugăre arător, 3 jug. fânaţ, 2 jug. păşune şi 1200 stânjini grădină.
3. Câte una ferdelă à 20 litri grâu deia fiecare familie.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele cerute de Regulamentul pentru parohii şi cu încuviinţarea specială de a candida la această parohie, dată de Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sighişoarei în termenul indicat.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc subsemnat, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică spre a sluji, a predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişora, 4 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Bela.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 47 b/1941 par. 64 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă română „Bunavestire" din Sibiu-Iosefin, protopopiatul Sibiu, judeţul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, sau Lei 5500 (cinci mii cinci sute) anual, în cazul când statul nu va bugeta postul.

2. Locuinţă dela parohie.

3. Taxele obişnuite în parohie.

Candidaţii să aibă diplóma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta oficiului parohial ortodox român Sibiu-Iosefin „Bunavestire", strada Bisericii 12, iar candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii,

Sibiu, din şedinţa consiliului parohial ortodox român, ţinută la 18 Iulie 1941.

Pr. Nicolae Pampu
adm. parohial

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 21 Septemvrie 1941 — Nr. 39

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Omenirea de mâne

Pe un front de câteva mii de kilometri se dă cea mai formidabilă luptă între două lumi cari reprezintă cu ardoare două ideologii, două credințe neîmpăcate. Nu e o bătălie de însemnătate relativă, pentru o bucată de teritoriu, pentru anumite avantagii economice, care să se poată încheia după câtva timp cu o pace de compromis. E o luptă pe viață și pe moarte între două dinamisme cari nu pot coexista, căci fiecare tinde să organizeze întreaga lume după concepția sa. Sau bolșevism, sau ordine întemeiată pe respectul realităților umane, naționale și spirituale. Bolșevismul nu tolerează nimic afară de sine, iar civilizația înălțată pe tradiția de totdeauna a omenirii nu poate admite să fie continuu tulburată de dinamita instinctelor sălbatice din om.

Și totuși, dacă avem în vedere că civilizația se prezintă în această răfuială, întinerită și învăpăiată de o credință care alungă distanțele și formele cari s'au așezat cu timpul între oameni, — cele două poziții au ceva comun, arătându-ne că, în fond, omenirea e însetată întreagă de același ideal.

Ceeace face din național-socialismul german o credință care dă putere și pasiune fiecărui membru al acestei națiuni, este spiritul de comunitate pe care-l propagă, apropierea iubitoare între om și om în cadrul națiunii, prețuirea și considerația de care se vede învrednicit și înălțat și cel mai modest fiu al neamului.

Dar aceeaș însetare a omului după prețuire și comuniune stă și la temelia comunismului. Omul de azi s'a trezit la conștiința demnității proprii. Fiecare vrea să se bucure de considerația ca om, fiecare știe că în fond prețuește cât oricare semen, că are aceleași drepturi la viață și la cinstirea celorlalți.

Azi nu mai există oameni cari să se împace cu o existență afundată în cenușiul indistinct al turmei peste care se rotește suverană și disprețuitoare privirea câte unui zeu, care nu vede în ea decât un anumit număr de cai-putere, sau de voturi, sau un suport rentabil de popularitate. Omul care pare mai umil vrea să fie privit în el însuși, ca ființă cu aceleași adâncimi de taină, cu aceleași dureri și bucurii, cu aceleași nevoi și doruri ca oricare altul. Fiecare om se vrea înțeles, ascultat, remarcat ca scop în sine, împărtășit de atențiunea dela egal la egal și de bunurile acestei vieți.

Omul de azi nu mai poate suporta grozavele distanțe artificiale între oameni; el simte că nici ereditatea, nici funcția pe care unul o deține temporar, nici numărul de clase secundare sau de ani universitari, nu înalță în fond și substanțial atât de mult pe un om peste ceilalți, încât să legitimeze distanța pe care acela o pune între sine și ei și uriașa inegalitate în împărțirea bunurilor acestei lumi lăsate de Dumnezeu pe seama tuturor.

Omul de azi nu se mai împacă nici cu amăgirea frazeologică a acestei mari cerințe a sufletului său.

El nu se mulțumește cu declarațiile de iubire oratorică a celor ce-i vorbesc cu înfocare despre ea, despre naționalism, despre creștinism, atunci când îl au în massă, dar cari a doua zi când li se prezintă singur cerând un strop de atențiune și de ajutor, nu-l mai învrednicesc de nici o privire, sau numai de una falsă și trecătoare.

Din această irezistibilă pornire a sufletului contimporan s'a născut și comunismul și național-socialismul și aceasta explică fervoarea unei aderențe atât de numeroase.

Din nenorocire comunismul a dat un răspuns cu totul schimonosit acestei necesități arzătoare a sufletului omenesc, încât dela suprema valoare ce-a voit să o acorde omului, a căzut în cea mai cumplită abrutizare a oricărui sentiment care inobilează raporturile între om și om. Comuniunea realizată de el este o vulgară împreună tăvălire în noroiul oricărei lipse de jenă.

E o apropiere nu prin înălțare, ci prin coborâre, pentrucă nu e dragostea care apropie, prețuirea înaltă a omului, ci disprețuirea egală a tuturor și vulgarizarea oricărei note de noblețe din cuprinsul vieții omenești.

E o apropiere în animalizare, nu în avansare pe linia progresului.

Propriu zis aceasta nu este comuniune; omul rămâne în comunism tot singur, căci sufletul lui nu e căutat. Lipsa de milă cu care sunt predate distrugerii milioanele de femei și de copii în orașele înconjurate, numai din fanatismul unei rezistențe până la capăt, arată la ce pervertire a ajuns o ideologie care ar trebui să pună un mai mare preț pe om.

Așa încât comunismul nu va supraviețui. Se prăbușește sub păcatele sale, în fața celeilalte forme dinamice de realizare a marelui dor după comuniune al omului de azi.

Dar ca preoți, ca reprezentanți ai creștinismulu, trebue să ne dăm seama că numai credința sinceră și vie în Hristos e în stare să stâmpere uriașa sete după comuniune la care s'a trezit omenirea de azi. Creștinismul e azi mai actual ca oricând, sau el a educat omenirea în direcția care a dus la setea ei de azi.

Care ideologie politică, socială, filozofică, a fost în stare să meargă atât de departe în descoperirea valorii omului, cum a mers creștinismul după care însuși Dumnezeu s'a făcut om și rămâne așa în veci vecilor, încât pe Dumnezeu îl vedem și-l vom vedea prin față de om? Care sistem a preconizat atâta iubire de om și a cerut atâta apropiere de el ca creștinismul după care Dumnezeu a părăsit cea mai mare distanță și înălțime — reală, nu artificială și uzurpată — apropiindu-se smerit de el, suferind ca el și pentru el, întrând în comuniune intimă cu el?

Deaceea noi propoveduitorii creștinismului să fim prin pilda și prin cuvântul nostru propagatorii celei mai iubitoare comuniuni între oameni, dând răspunsul unei fundamentale pricini de neliniște și tulburare a omenirii de azi.

Prestigiul creștinismului sufere dacă ne mulțumim să privim omenirea încleștată în două tabere însetate de comuniune și arzând de credința în perfecțiunea uneia sau alteia din formele în cari i-o prezintă gândirea politică de azi, fără să facem nimic pentru evidențierea adevăratei comuniuni pe care o ascunde creștinismul și pentru încingerea sufletelor de focul credinței în ea.

Războiul de acum se va termina. Bolșevismul va fi învins și victorioasă va ieși forma de comuniune care nu a degenerat în schimonoselile și aberațiile comuniste. Dar direcția omenirii este spre comuniune. Acesta e boldul neliniștii viitoare a lumii. Și ar fi păcat ca tocmai noi cari avem leacul deplinei așezări a omenirii pe temeiurile de dragoste ale comuniunii adevărate, să stăm departe, lăsând pe alții să-i lecuiască nostalgiile și făcând impresia unor retrograzi legați de egoismele, de formele învârtoșate și distante și de inegalitățile societății de ieri, de cari nimic n'a fost atât de străin ca adevăratul creștinism.

D. STĂNILOAE

Pregătiri pentru misiunea noastră scumpă

Bunul Dumnezeu nu are nevoie de lauda noastră, firè de nisip în fața veșniciei Sale. Dar sufletul care nu laudă pe Dumnezeu, mărturisește răsvrătire și înstrăinare. Și aceasta n'o dorim, ci dimpotrivă slujim cu cinste Atotputernicului Făcător.

Slujba noastră de cinstire a Luminii — împotriva întunerecului — pornim s'o facem pe pământul scump al Basarabiei desrobite.

Poposim înainte de plecare în jurul sfintei Patriarhii și a I. P. S. patriarh, ca să ducem cu noi și dragostea conducerii bisericești din capitală.

Luni, 1 Sept. c. a avut loc o frățească agapă, la care, pe lângă Ierarhii Ardealului am avut în mijlocul nostru pe I. P. S. Patriarh Nicodim, pe dl general Radu Rosetti, ministrul culturii naționale și cultelor, dl I. Sandu, subsecretarul de stat al cultelor, și P. S. Policarp Moruşca.

Cu prilejul acestei întâlniri s'au rostit cuvinte de înălțare sufletească, de devotament pentru Hristos și neam, de dragoste frățească.

La această ocazie, I. P. S. mitropolit *Nicolae* a rostit un cuvânt, pe care-l dăm în rezumat:

Inalt Prea Sfințite,
Domnule Ministru,
Prea Sfințiți frați,
Dragii mei,

Cu tot entuziasmul și bucuria am venit ca să pornim în pământul de curând desrobit al Basarabiei și Bucovinei și dacă va fi voia lui Dumnezeu și mai departe.

Pentru un preot misiunea este o funcțiune organică, deci o datorie a cărei împlinire îl bucură. Noi suntem cu atât mai fericiți, dat fiindcă mergem în Basarabia, toți ierarhii bisericii din Ardeal și un grup de aproape 60 de preoți. O facem aceasta cu conștiința unității noastre de sânge, de credință și de jertfă.

Domnule Ministru,

Dea Domnul ca spiritul de jertfă al soldatului nostru viteaz să străbată adânc în sufletul neamului nostru, să se făurească cât mai unitar conștiința noastră de neam și să se refacă cât mai puternic sufletul nostru românesc. Am ales elemente tinere din preoțimea noastră ca să nu șovăiască nici o clipă în fața oricărei piedeci.

Mulțumim I. P. S. patriarh pentru dragostea cu care ne-a primit și pentru ajutorul pe care ni l-a dat.

Mulțumim Domnului ministru — o personalitate de frunte a culturi noastre naționale — pentru înlesnirile pe care ni le-a făcut, pentru a putea străbate în Basarabia, pământ de curând desrobit.

Dragilor mei,

Dăm asigurări I. P. S. Patriarh și Domnului ministru, că suntem pătrunși de simțul datoriei și al dragostei către frați, că suntem pătrunși de ideea de unitate a neamului nostru, putere nebiruită în mijlocul tuturor primejdiilor.

Dl ministru *Radu Rosetti* a răspuns următoarele:

Inalt Prea Fericite,
Inalt Prea Sfințite,
Prea Sfințiți Ierarhi,
Prea Cucernici Părinți — frați,

Este pentru mine o deosebit de sărbătorească ocazie de a Vă vedea strânși la această masă — cu scopul frumos pe care-l urmăriți.

Neamul românesc al Basarabiei a dat acum o nouă exemplificare a temeiurilor prin cari a rezistat veacuri dearândul la toate siluirile și cutropirile străine. E adevărat că acum siluirile n'au durat decât un an, dar nu au putut să scoată din sufletul moldovenilor dintre Prut și Nistru adânca lor credință și

adânca lor legătură cu biserica strămoşească.

Cei cari au trecut pe acest pământ au fost martorii unor scene cari au zguduit pe ostaşii noştri, văzând bătrâni şi tineri căzând în genunchi, când vedeau un reprezentant al credinţei strămoşeşti.

Astăzi în Basarabia şi chiar în Ucraina apar sfintele icoane, pe cari le-au ascuns de faţa necredincioşilor asupritori.

Veţi merge acolo şi veţi constata singuri această situaţie şi raţiunile adânci ale acestui fenomen chiar şi în Transnistria, cu toate că acolo prigoana s'a exercitat mai mult decât 20 de ani.

De aceea, eu nu pot decât să Vă felicit. Felicit pe I. P. S. Mitropolit, care a înţeles această frumoasă misiune, în numele Conducătorului Statului, care m'a însărcinat să Vă mulţumesc în numele său pentru munca pe care o veţi desfăşura cu pricepere — şi Vă mai mulţumesc ca român DVoastră cari aţi mai cunoscut jugul străin, pentru misiunea de a întări înfrăţirea cu acele ţinuturi. Căci oricât s'ar purta oştirea de vitejeşte, pentru mărirea acestor hotare, dacă nu va fi poporul conştient, va fi o jertfă zadarnică. Cu toţii să ne străduim să ridicăm neamul la o entitate unică, puternică, ca să putem privi cu încredere la viitorul lui.

Veţi privi atunci la primul act de dreptate după nedreptăţile din anul trecut şi *Vă asigur că dreptatea întreagă va veni.* —

Marţi 2 Septemvrie s'a făcut la Sf. Patriarhie despărţirea pentru drumul în Basarabia. Din sfânta biserică trecem în sala de recepţie, măestrit împodobită cu fresce de mare valoare artistică şi istorică. Din sala aceasta pornim spre pământul desrobit de sub domnia lui Antihrist.

I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* a spus în rezumat următoarele:

Inalt Prea Sfinţite,

In drumul nostru spre pământul scump al Basarabiei, am venit să ne prezentăm înaintea I. P. S. Voastre, noi ierarhii din Ardeal, împreună cu vreo 60 de slujitori ai altarului din toate părţile eparhiilor noastre, şi să Vă împărtăşim gândul nostru frăţesc către fraţii din Basarabia.

Mergem ca să ducem cuvântul dragostei şi al credinţei noastre în Dumnezeul ocrotitor al năzuinţelor noastre.

Mergem să facem legătura sufletească cu păstorii şi poporul nostru de acolo.

Mergem ca să le spunem că aceeaşi suflare ne încălzeşte pe toţi, că aceeaşi inimă bate în piepturile noastrĕ ale tuturor.

Mergem să le spunem că aceeaşi Sf. Biserică ne ocroteşte, ne călăuzeşte şi sfinţeşte cu armele şi tainele ei prea sfinţe.

Mergem să le spunem că în fruntea acestei biserici stă înţelepciunea I. P. S. Voastre —, că acelaş sceptru regal ne cârmueşte pe toţi; să le spunem că aceeaş oaste biruitoare ne apără hotarele sfăşiate în anul trecut. Mergem în Basarabia dar dorim ca lucrarea aceasta să n'o lăsăm pe jumătate, ci să trecem şi în partea cealaltă pentru a vedea şi acolo poporul nostru liber sub cerul lui Dumnezeu.

Nu ne atribuim nici un merit, ci rugăm pe Cel de sus să ne întărească sufletul, ca să putem păşi spre realizarea gândului nostru.

Vă încredinţăm I. P. Sfinţite, de adâncul simţământ pe care Vi-l poartă clerul Bisericii ardelene. Acest cler ştie că în fruntea Bisericii noastre stă un înalt ierarh cărturar, un bărbat care şi-a dedicat viaţa sa numai neamului şi Bisericii.

Vă rugăm să ne împărtăşiţi binecuvântarea I. P. S. Voastre.

I. P. Sfinţitul Patriarh a răspuns:

Inalt Prea Sfinţite,
Prea Sfinţiţi Părinţi,
Dragi confraţi,

Sunt foarte bucuros că am prilejul aşa de fericit să am pe toţi ierarhii Ardealului şi o bună parte din slujitorii de acolo, în casa aceasta a Patriarhiei.

Gândul ce voiţi să înfăptuiţi, ca să mergeţi în Basarabia pentru a duce fraţilor de acolo cuvântul credinţei, l am împărtăşit din capul locului.

Eu am fost în Basarabia. M'am dus tot după un războiu, acel al întregirii. N'am găsit provincia răvăşită ca acum, afară de unele conace dela sate, distruse de bolşevici.

(I. P. S. ne povesteşte clipe din vizitaţia canonică a Basarabiei, primirea cu mare însufleţire din partea poporului blând, evlavios şi credincios. „In preoţime pătrunsese ceva din ideile cunoscute ale vremii de atunci". Ne arată apoi lupta cu cele trei soviete (administrativ, şcolar şi economic) de pe lângă consistor. Singura dificultate de scurtă durată, de altfel, — încolo poporul era foarte înţelegător şi blând.)

Acum, când vă duceţi acolo găsiţi o stare nefericită, dărăpânată, dar sufletul e acelaş. Şi faceţi cel mai bun lucru când le duceţi cuvânt de mângâiere frăţesc, mai ales când văd că din marginea cealaltă a ţării Vă duceţi la ei, din dragoste pentru ei, pentru durerea lor.

Vă urez din toată inima ca să aveţi călătorie fericită şi-l rog pe bunul Dumnezeu să Vă ajute ca să aveţi mângâierea sufletească că aţi făcut un lucru frumos. Şi precum a dat Dumnezeu, că după războiul trecut, când nimeni nu s'a aşteptat la unirea Basarabiei, ea totuş s'a făcut, va da bunul Dumnezeu să treacă încercarea neamului şi din partea de apus a ţării, din Ardeal. —

O sărutare a I. P. S. Ierahi încheie această despărţire plină de dragoste creştinească şi părintească. Deacum cu binecuvântarea I. P. Sf. Patriarh ne ducem în faţa Sf. Altar, dela biserica Radu Vodă (Internatul teologic), ca să rugăm pe bunul Dumnezeu să coboare peste noi „milele Sale cele bogate".

Acolo, la ora 4 după masă, s'a slujit vecernia şi a urmat mărturisirea tuturor preoţilor.

Cu această ocazie P. Sf. Episcop Andrei al Aradului a ţinut o pătrunzătoare meditaţie.

Miercuri 3 Sept. c. toţi ierarhii Ardealului — **cu sobor de preoţi au oficiat sfânta liturghie. Răsuna biserica Radu Vodă de imne de slavă şi laudă către Dumnezeu. Clipele de meditaţie pentru sfânta Impărtăşanie au fost prilejuite de cuvântul cald şi plin de avânt al P. Sf. Episcop Nicolae al Orăzii Mari-Beiuş.**

Şi ne-am învrednicit de puterea cea vie a Domnului nostru Iisus Hristos. Deacum suntem gata de luptă.

Am pornit pe drumurile ţării spre ţinta misiunii noastre. Ce vom găsi acolo? Cum vom lucra mai bine pentru mângâierea fraţilor desrobiţi? Care va fi sufletul lor? Acestea multe alte întrebări, ne umpleau sufletul dornic de dăruire frăţească.

Preot Nicolae Constantin

Bisericile redeschise. Serviciul de presă UTA comunică: Toate sfintele locaşe din teritoriile sovietice şi-au deschis porţile rechemându-şi credincioşii să asculte cuvintele Domnului. Se menţionează, cu acest prilej, convingerea fermă a importantului rol social şi cultural al bisericii în viaţa popoarelor. Interesant de relatat este faptul că, cu prilejul înaintării trupelor germane în Uniunea sovietică, au căzut în mâna acestor unităţi aşa numitele muzee ale bezbojnicilor (ale celor fără Dumnezeu) cu întregul lor conţinut. Toate obiectele de valoare, toate sfintele odoare şi odăjdii necesare sfintelor slujbe din biserică, între care se citează crucifixuri, relicve sfinte, haine preţioase, icoane etc., ce fuseseră răpite din bisericile Lituaniei, Letoniei ca şi ale Ucrainei, au fost retrimise bisericilor de origine. Unele din aceste obiecte preţioase suferiseră stricăciuni. Fuseseră colorate cu roşul bolşevic, trasându-se pe ele emblemele sovietice. Pe multe crucifixuri de lemn se bătuse steaua sovietică (dublul triunghiu al evreilor) făcut din metal, prin care bolşevicii voiau să documenteze triumful acestei revoluţii mondiale sovietice asupra Crucii creştine.

„Omul cel nou". O admirabilă carte, cu folositoare învăţături, a apărut recent de sub teascurile Tipografiei ortodoxe române din *Cluj*. Cartea este tălmăcită de P. S. Sa episcopul *Nicolae Colan*, într'o curată şi aleasă limbă românească, şi poartă titlul de «*Omul cel nou*».

Redăm, după „Tribuna Ardealului", cuvintele de prefaţare ale P. S. Sale episcopului Nicolae, care arată geneza traducerii:

In toamna anului 1929 bunul meu prieten, Prot. Niţă Imbroane din Timişoara, se întorcea dintr'o lungă călătorie de studii făcută în Austria şi Germania.

Intors în ţară, cu prilejul unei întâlniri mi-a dat o carte spunându-mi: «E osebit de interesantă. Ştiu că o să-ţi placă. De aceea ţi-o dăruesc, în semnul prieteniei noastre». Era cartea «Der neue Mensch» de Emil Fiedler, unul dintre distinşii preoţi ai Berlinului.

Citirea cărţii a fost pentru mine o adevărată încântare. Nu numai din pricina adâncirii gândurilor autentice creştineşti, cari îi alcătuiau cuprinsul, ci şi pentru tinereasca vioiciune şi culoare cu care erau înfăţişate aceste gânduri. Lucrarea lămureşte o întreagă serie de probleme de cea mai mare însemnătate religioasă şi socială, iar lămurirea se face statornic după nedesminţitele criterii ale evangheliei lui Hristos.

Cartea am aşezat-o apoi în biblioteca mea, cu mulţumirea sufletească pe care ţi-o lasă totdeauna o bună lectură.

Au trecut anii...

Iar în primele zile ale primăverii anului 1941 o scrisoare cu chenar negru mă vestea, că neuitatul meu prieten Niţă Imbroane a adormit întru Domnul.

Inima îndurerată mă 'ndemna să fac ceva în amintirea lui. Mi-am adus aminte de cartea dăruită de el — şi-am hotărât s'o tălmăcesc în româneşte. Aşa a ajuns să fie această carte, pe lângă altceva, şi omagiul adus unei prietenii dintre cele mai devotate.

M'am adresat deci autorului, cu rugămintea de a-mi încuviinţa tălmăcirea. Aşteptatul răspuns mi l-a trimis însă marele poet religios Ernst Thrasolt, gospodarul drepturilor de autor ale Preotului Emil Fiedler, căci pe acesta din urmă Domnul îl chemase la sine în aceeaş primăvară, în care primisem trista veste dela Timişoara...

Domnului Ernst Thrasolt îi mulţumesc din inimă, şi pe această cale, pentru bunătatea cu care mi-a împlinit rugămintea...

15 VIII 1941.

PĂRINTELE NICOLAE

FOIŞOARA

Un luptător bucovinean: Alecu Hurmuzachi

(3) de **ROMULUS CÂNDEA**
profesor universitar

In Februarie 1849 apoi fu prezentat parlamentului din Kremsiev un nou memoriu: o „Promemoria zur Bucowinaer Landespetition vom Iahre 1848". O nouă delegaţie se înfăţişă împăratului tot în Februarie 1849 cu o „Algemeine Petition der Romanen", înglobând pe toţi Românii din împărăţie, deci şi pe cei din Transilvania, Bănat şi Ungaria.

In fierberea din anii revoluţiei, când aproape toţi monarhii din Europa făgăduiau constituţii mai mult sau mai puţin liberale, cu gândul de a le călca la prima ocazie, când toată lumea făurea planuri, în Austria mai ales planuri de federalizare, nu e de mirat că Românii îşi făceau nădejdi în crearea unui mare ducat al tuturor Românilor din împărăţie, menit să fie punct de atractie şi pentru fraţii din Principate.

Sub presiunea evenimentelor împăratul prin constituţie din 4 Martie 1849 recunoscu Bucovina ca ducat, deci independenţa ei administrativă de Galiţia, dispuse înfiinţarea unei catedre de limba română la liceul din Cernăuţi şi traducerea legilor imperiale în limba română. Cu toate acestea încă în 1859 contele Goluchowski încercă a îngloba Bucovina iarăşi în administraţia galiţiană şi numai în faţa opoziţiei energice a deputatului Petrino măsurile fură imediat anulate, iar în anul 1861 Bucovina fu recunoscută definitiv ca ducat, deşi nimeni nu se grăbia cu organizarea.[1]

Dar activitatea preţioasă a tinerilor fraţi Hurmuzachi nu era lucrul de căpetenie. Altundeva îi aştepta o chemare şi o muncă mai spornică: în publicaţia de trezire a conştiinţei naţionale şi de afirmare a drepturilor româneşti: gazeta „Bucovina".

Pe patul de moarte Doxachi Hurmuzachi lasă nu numai copiilor săi, ci tuturor „prietenilor şi scumpilor patrioţi", unul din cele mai mişcătoare testamente, atât de actual astăzi, publicat în „Telegraful Român" din anul 1857, Nr. 32.

„Să nu uitaţi — spune bătrânul patriot — că aveţi de îndeplinit trei datorii mari şi sfinte, pentru cari aveţi a răspunde înaintea lui Dumnezeu, înaintea oamenilor şi a urmaşilor voştri. Aceste trei datorii sânt: patria, limba şi biserica. Românească e ţara aceasta în care trăim, câştigată şi păstrată cu sângele strămbunilor noştri şi înzestrată cu drepturi româneşti, cari n'au putut să apună, pentrucă sânt o proprietate nepieritoare a ei. Limba română, sufletul naţionalităţii noastre, pe care ne-au păstrat-o strămbunii noştri în timpii barbariei chiar cu răpunerea vieţii, a fost totdeauna şi este adevărata limbă a acestei ţări, nici un drept nu s'a aflat în putere ca s'o desfiinţeze. Biserica ţerii noastre este Biserica ortodoxă, odorul cel mai scump al sufletelor noastre."

Pe linia acestui testament s'a ţinut întreaga sa viaţă Alexandru Hurmuzachi.

[1] N. Iorga, Românismul în trecutul Bucovinei, pag. 90.

III

Foaia „Bucovina"

Politica petiţionară nu putea fi suficientă pentru apărarea drepturilor Bucovinei. Se impunea şi apariţia unui organ de publicitate, menit să întărească pe Români şi să lămurească pe străini. De aceea „Bucovina", foaia Hurmuzăcheştilor, apare în limbile română şi germană. In această din urmă limbă sunt traduse articolele cu conţinut politic, pentru a fi cunoscute în cercuri cât mai largi justele revendicări ale Românilor. Ale Românilor zic, nu numai ale Bucovinenilor, căci foaia Hurmuzăcheştilor a fost o tribună a libertăţii pentru toţi Românii; ea nu reprezinta numai tradiţii bucovinene, ea reprezinta tradiţii generale româneşti. In cei doi ani de apariţie, dela 16 Octomvrie 1848 până la 2 Octomvrie 1850, foaia „Bucovina" caută să traducă în realitate testamentul lui Doxachi. „Bucovina" este o „gazetă românească pentru politică (deci patrie), religie (deci biserică) şi literatură (deci limbă)." La început semnează ca redactori Gheorghe şi Alecu Hurmuzachi, apoi Alecu singur. Din Octomvrie 1849 Alecu Hurmuzachi rămâne singur, Gheorghe retrăgându-se „hotărât a petrece la ţară ca şi până acum". „Iţi poţi face idee — scrie Alecu lui Bariţiu[2] — cât sânt de înjugat acum, unde am rămas numai cu fratele Pumnu, care are şi ocupaţiile sale."

Toată sarcina gazetei, toată corespondenţa, dar mai ales toată grija materială apasă pe umerii tânărului Alecu. Infatigabilul, entuziastul şi energicul boier îşi pusese în gând să cuprindă prin foaia sa toată zarea românească. Indrăzneţ gând la 1848, îndrăzneţ mai ales pentru mica

[2] N. Bănescu, Corespondenţa familiei Hurmuzachi, pagina 31. Scrisoarea e din 16/28 Octomvrie 1849.

Ortodoxie și panslavism

— Punere la punct a unor insinuări —

I

Există, într'o anumită presă românească de astăzi, o tendință apostatică, ce încearcă prin diferite mijloace să destrame prestigiul Bisericii. Este proaspătă, cred, atitudinea fățișe a unui pretins mentor al spiritualității românești, împotriva educației religioase în școală. Această îndrăzneață încercare a fost însă pusă la punct, de adevărații factori responsabili ai sufletului românesc.

Cum era firesc, omul n'a renunțat la ideea lui. El continuă lupta, dar fără curajul dela început. In locul luptei fățișe, și a ales arma insinuării. In locul problemei educației religioase în școală, și a ales alt cal de bătae: pericolul panslavismului. Ar exista adecă un pericol panslavist, care amenință substanța noastră etnică și spirituală, și care este alimentat de faptul că sântem ortodocși ca și rușii.

Ca să nu se creadă că am inventat toată această poveste, pornind dela articolul „Panslavismul și ortodoxia rusească", publicat în „Curentul", de Vineri 22 Aug. 1941, voi dovedi că ne aflăm în fața unei periculoase tentative de insinuare.

Se pornește dela o prevedere pe care o face toată lumea: „Prăbușirea regimului bolșevic va însemna o renaștere a Bisericii ortodoxe ruseți, o forță morală pe care nimeni nu are dreptul s'o nesocotească. Cine nu se va bucura ca creștin de aceasta ieșire din catacombele de taină ale clandestinismului, a Bisericii ortodoxe ruseți?".

Dar după ce face prognosticul acestui fapt, de care spune că se va bucura ca creștin, constatăm cu stupoare, că bucuria aceasta de creștin a dlui Pamfil Șeicaru, e o simplă întorsătură de frază. Căci ea de îndată se preface într'o clamoare jalnică, față de viitorul nenorocit care ne așteaptă din pricina acestei bucurii „ca creștin", pe care a simțit-o cu câteva clipe mai înainte. „Dar în afară de zelul ei creștin, Biserica rusească a mai însemnat și o mare forță a panslavismului... Unitatea politică a Rusiei va fi sfărâmată, popoarele își vor regăsi independența, și se vor organiza fiecare, dar Biserica ortodoxă rusească va rămânea unitară și preoții vor deveni factorii ostili acestor independențe naționale, vor milita pentru refacerea Rusiei. Naționalismul rusesc își are deci cadrele pregătite, își are fanaticii întăriți prin persecuția de un sfert de secol, iar ortodoxia rusească va desfășura cea mai intensă acțiune".

Deci din pricina unității religioase a Rusiei, preoții vor milita fanatic pentru refacerea politică. „Vechile teorii panslave vor fi actualizate și dela Moscova, redată Bisericei creștine, va porni acțiunea". Așadar ca să scăpăm de panslavism ni se insinuează că nu ar prea fi de dorit unitatea religioasă a Rusiei — adecă, mai limpede: că ar fi bine ca nu toți rușii să fie ortodocși — și că ar fi poate tot atât de dorit ca Moscova să nu fie redată Bisericii creștine. Văzând însă că insinuările acestea, fiind prea directe, ar putea să și greșească ținta, profetul nostru național apucă pe o cale mai sigură. „Este adevărat, zice el, că în Polonia, în Slovacia și Croația, adecă *în regiunile slave, dar catolice, teoriile panslave n'au aflat ecou*, dar nu mai puțin, tot restul lumii slave în Balcani este ortodox. Politicul se va deghiza sub smerita haină a preotului, a călugărului și aceleași tendințe de unitate și de expansiune le vom simți prezente la hotarele noastre".

Am început să ne dumirim. Dar să vedem ce ne mai spune profetul până în sfârșit. „Ajunge să fim pătrunși de aceste fatale amenințări... ca să ne organizăm din timp rezistența. Nu sântem izolați, nu sântem numai noi un obstacol panslavismului; vom afla solidaritățile politice și spirituale necesare. Dar simpla numărătoare a lumii slave ortodoxe ne va indica proporțiile viitoare ale forței panslave, de aici necesitatea unei organizări statale, de aici imperativul unei organizări a conștiinței politice, de aici *urgența unei definiri latine a spiritualității românești, categoric opusă spiritualității slave*».

Acum înțelegeți de ce se bucura „ca creștin" și nu ca ortodox dl P. Șeicaru: fiindcă vrea să ne înspăimânte cu chestia panslavismului și să ne determine la „urgența unei definiri *latine*», care cuprinde nici mai mult, nici mai puțin decât *insinuarea de a ne catoliciza*. Căci dacă numai „în regiunile slave dar catolice, teoriile panslave n'au aflat ecou", apoi se înțelege că acea „categorie opusă spiritualității slave" nu poate fi decât catolicismul.

II

Așadar unitatea ortodoxă a Rusiei, după dl Șeicaru ar trebui sfărâmată, căci ea reprezintă o mare forță panslavistă, comprimată îndelung de regimul bolșevic. Dar în acelaș timp, tot după părerea dsale, ortodoxia noastră este un pericol, pentrucă ne subjugă panslavismul, care „se va deghiza sub smerita haină a preotului și a călugărului".

Dacă ne-am afla în fața unei simple păreri personale, am fi trecut cu vederea acest articol buclucaș al dlui Șeicaru. Am avut însă ocazia să auzim și la Radio, și în alte părți, punându se problema dacă nu cumva vom fi înghițiți de massa enormă de slavi, în continuă expansiune, printre altele și din pricina faptului că sântem de o confesiune cu ei.

Dar, se pune întrebarea: Ce este panslavismul? Este în primul rând o formă deghizată a imperialismului rusesc, care se desfășură pe un temei de unitate rasială: slavismul. Dela politic apoi panslavismul a evoluat la rangul de dominantă a culturii ruse. Temperamental, panslavismul pare a se baza pe o tendință caracteristică spiritului rus, cel puțin după Gide, de a se socoti superior și a domina alte popoare, (Retour de U. R. S. S.).

Ce poate reprezenta ortodoxia rusă pentru acest panslavism? Ceeace poate însemna pentru idealurile naționale o Biserică în care duhul național n'a fost sugrumat și în care sobornicitatea nu exclude naționile. Adecă exact ceeace ar putea face acei „preoți cu crucea 'n frunte" ai noștri, pentru idealurile noastre naționale românești. *Panslavismul nu se confundă cu ortodoxia, pentrucă ortodoxia nu se confundă nici cu slavii, nici cu slavismul, nici cu grecismul, ci este o concepție ecumenică dincolo de orce barieră rasială.* Deaceea, cine vede pericolul panslavist, privind dintr'o latură religioasă, și cine umblă după „definiri latine" socotite drept spiritualitate „opusă spiritualității slave", dovedește că nu știe ce este această ortodoxie.

Nu Biserica rusă, ci *statul* rus, ne temem noi că reprezintă adevăratul pericol panslavist. Nu faptul că sântem ortodocși, ci faptul că am putea fi slabi și nepregătiți politicește, ar putea cauză prăbușirea noastră în fața colosului rus. Dar dacă ar fi să judecăm după Biserica rusă, atunci forța panslavismului ar fi slabă. Căci ea a fost lipsită *nu numai de o energie națională, ci și de o energie creștină.* Altfel n'ar fi putut să o biruiască bolșevismul.

Pe de altă parte, Biserica ortodoxă a produs în sufletul mistic al rusului o reacțiune mai mult internă. Biserica rusă era prin excelență *o Biserică mistică*, foarte puțin preocupată de probleme practice. Cum a putut și cum va putea o astfel de Biserică, întemeiată pe stări temperamentale atât de adânci, să reprezinte un pericol panslavist, chiar dacă sentimentul religios „a fost comprimat"?

Numai cine ignoră complet istoria celor peste o sută de ani de intensă stăpânire rusească în Basarabia, își mai poate închipui că panslavismul s'a întemeiat pe ortodoxie în lupta lui de desagregare etnică. Din contră, putem afirma că *ortodoxia a fost ea însăși acea categorie opusă spiritualității slave,* — la care râvnește dl Șeicaru.

Intre moldovenii ortodocși, dar patrioți și între rușii ortodocși dar imperialiști s'a născut îndată o distanță apreciabilă. Masca pravoslaviei a căzut, rușii s'au descoperit că sânt ruși, iar moldovenii și-au adus aminte că sânt moldoveni. *Cu toate acestea și rușii, și moldovenii au rămas ortodocși.*

III

Din perspectivele trecutului, putem desprinde perspectivele viitorului. Dacă odată cu renașterea creștină a Rusiei va renaște și ideea panslavistă, atât de organic înrădăcinată în spiritul rus, apoi nu e de vină ortodoxia și nici nu este ea cel mai însemnat mijloc de acțiune panslavistă. Și chiar dacă ar reuși să trezească vreun interes panslavist, datorită unor împrejurări similare celor depe timpul anexării Basarabiei, *reacțiunea națională nu ar înceta să apară.* Și nu ortodoxia ar fi aceea care ar opri-o. Ci din contră, prin mitropoliți ca Gavriil Bănulescu-Bodoni, care a intervenit pentru popor la însuși Țarul Rusiei, *ortodoxia ar deveni factorul de conservare a elementului nostru național.*

Atunci ce vrea să zică acea „categorie opusă spiritualității slave" pe care o afirmă „Curentul"? *Ortodoxia noastră e cea mai bună definire a spiritualității românești.* „Ortodoxia noastră, zice dl *S. Pușcariu,* este astăzi *cel mai sigur criteriu de diferențiere,* căci noi sântem în lume *singurul popor latin de credință ortodoxă*».

Dacă Polonia, Slovacia și Croația n'au căzut sub zona de influența a panslavismului, fiindcă trăesc în spiritualitatea „latină" a catolicismului, apoi e nevoie de o destrămare a unității Bisericii ortodoxe ruse? Sau e necesară e definire altfel decât ortodoxă a spiritualității românești? Va pătrunde politica panslavistă „sub smerita haină a preotului și a călugărului"? Ce însemnează aceste insinuări altceva decât *o iscusită invitație la uniație.*

Ceeace trebue să știm cu toții este că pericolul panslavist nu poate fi înlăturat, nici chiar prin existența unui stat neortodox. *Panslavismul este politică, nu religie.* Iar bolșevismul dacă a prins rădăcinile cele mai temeinice în cea mai mistică țară, este pentrucă chiar dacă e lipsit de credință, nu e lipsit de o mistică imperialistă, care se împacă de minune cu panslavismul.

Ca să ne putem apăra contra panslavismului, noi cari sântem „o insulă latină într'o massă compactă de slavi", trebue să ne formăm o temeinică organizație

---

Bucovină, care abia atunci era pe cale să-și organizeze și în domeniul politic o viață proprie.

Este adevărat că foaia se mărturisește ca „defensorul intereselor naționale, intelectuale și materiale a Bucovinei, reprezentantul dorințelor și nevoințelor ei, organul bucuriilor și suferințelor ei",[3] ale Bucovinei românești, căci naționalitatea română — o spune limpede și energic — este „predomnitoare" acì. Dar „*B*ucovina" era menită să fie o vatră a întregului neam românesc, mai ales că atunci se credea că s'ar putea face o țară românească unitară cu ajutorul — Austriei. Atunci nimeni nu se gândea că atâți români la olaltă sub pavăza pajurei cu două capete puteau însemna mai curând moartea decât viața imperiului. Căci puțini își dădeau seama de structura imperiului austriac. Contemporanii — și după ei atâți istorici — nu vedeau în cancelarul Metternich decât persoana care încorpora „reacțiunea" neagră în fața zorilor libertății. Dar diplomatul acesta de școală veche avea prea bună intuiție politică, decât să nu vadă că orice schimbare radicală în structura vechiului imperiu echivala cu moartea împărăției, lentă sau violentă, — după cum s'a și întâmplat. In „Bucovina" se tratează chestiuni care privesc totalitatea Românilor. Și lucrul acesta era privit nu numai ca o poruncă a vremurilor, ci ca ceva firesc și limpede ca lumina zilei. Bucovina era „unită cu Moldova prin firești legături a unei aceeași naționalități, a istoriei, a religiei, a năravurilor și a multor altor relații de trebi și de familii".[4]

Dar peste „trebile de familii" se ridică neamul, și de aceea cetim în foaia Hurmuzăcheștilor această enunțare programatică: „Iar dacă Românismul cel afară de Austria chiar își află zeloșii săi reprezintatori, ca și cel din Austria,[5] aceasta se explică prea ușor din amicabilele referințe ale *unității naționale.*"[6] De aceea găsim în „Bucovina" corespodențe din Muntenia și Moldova, din Bănat, dar mai ales din Transilvania, din Brașov și Sibiu peste Alba-Iulia până la Arad și Oradea-Mare. Intre știrile din Transilvania găsim și relații despre luptele înverșunate ale Moților lui Avram Iancu. Cel mai bine venit dintre colaboratorii ardeleni era Barițiu, căruia Alecu Hurmuzachi îi scria: „Văd, Domnule, și recunosc cu gratitudine că din toți frații Transilvani ce avui plăcerea a cunoaște, Dta ai pentru stimătorii amici ai Dtale cea mai bună memorie".[7]

De altfel Alecu Hurmuzachi urmărea cu pasiune situația din Transilvania. La 19 Noemvrie (1 Decemvrie) 1849 îi scrie îngrijorat lui Barițiu: „Nu știu, frate, ce mișcări, ce cercări faceți pentru a curma nedreptățile revoltătoare sub care gemeți. Nu știu ce temeri sau ce sperante aveți, nu știu ce se face în Bănat, pentru a-l scăpa de întrupare cu Voivodina. Ah, iubite, ce blăstămății, ce nerușinare, ce nedreptate și ce grozavă nefericire! Spune ce e de făcut? De ce nu mai trimiteți earăși o deputațiune cât de numeroasă? Ce face Șaguna?"[8]

In această vibrantă scrisoare, la finea căreia revine asupra sorții Bănatului, îl vedem pe Alecu Hurmuzachi întreg: preocupat de soarta tuturor Românilor, aspru și violent, cum nu putea apărea în foaia, pândită de cenzură, duios și plin de griji nu numai pentru soarta Bucovinei. Corespondențele, mai rare din Muntenia, aveau să completeze icoana românismului. Om cu vederi largi, democratice, prin foaia sa și a fraților săi, Alexendru Hurmuzachi combătea aprig „terorismul fără pildă" al lui Mihai Sturza.

Și cum nu s'ar fi însuflețit Alecu Hurmuzachi de libertate și de românism, când lucra alături de dânsul în redacție revoluționarul Aron Pumnul! E adevărat că limba, la început curată și plăcută, sub influența acestuia din urmă alunecă pe panta ciudățeniilor filologice. Dar nimeni ca Alecu Hurmuzachi n'a știut să aprecieze pe acest îndărătnic dascăl al românismului. La moartea lui Aron Pumnul spunea despre catedra acestuia că ea „prin el a devenit pentru noi aici paladiul științei naționale, altarul simțului și al virtuții, vatra naționalității române".[9]

Și ce frumos și înțelegător îi scrie lui Vasile Alecsandri despre colaboratorul său: „Și aici avem pe un ardelean, pe Pumnu, are și el paradoxiile sale, dar am dorì să ne dea Dumnezeu o sută ca el; mai multă virtute, mai mult zel, mai multă abnegațiune n'am văzut".[10]

Cu același zel, cu aceeași virtute, cu aceeași abnegațiune a condus și Alecu Hurmuzachi foaia „Bucovina". Când greutățile financiare se răriră, el se gândì să înființeze o societate tipografică pe acțiuni, pentru a putea susținea gazeta: acțiunile aveau să fie subscrise de membrii familiei,[11] — ce nobilă întrebuințare a banului!

[3] Nr. 41 din 1849.

[4] Vezi și N. Iorga, Istoria literaturii române în secolul al 19-lea, vol. III, p. 19—22.

[5] Sub „Austria" se înțelegeau și Românii din Transilvania, Bănat și Ungaria.

[6] C. Loghin, Istorira literaturii române din Bucovina, pag. 50.

[7] N. Bănescu, Corespondența familiei Hurmuzachi, pagina 29. Scrisoare din 16/28 Octomvrie 1849.

[8] N. Bănescu, Corespondența familiei Hurmuzachi, pag. 49.

[9] „Foaia Societății" II (1866), Nr. 2.

[10] Scrisoarea e din Cernăuți, 15/27 Martie 1865; „Familia", anul 1884, pag. 38.

[11] N. Bănescu. Corespondența familiei Hurmuzachi, pag. 85.

spirituală şi materială, naţională şi statală. Să ne întoarcem la trecut şi să învăţăm *a nu căuta aiurea* „definirea" noastră, căci categoria care ne consolidează ca neam în originaliitatea noastră, este însăşi ortodoxia, specific românească.

De panslavism nu vom scăpa decât când nu vor mai exista slavi, sau, când popoarele vor renunţa la imperialism. Până atunci trebue să luptăm vajnic, pentru a ne menţinea existenţa în mijlocul lor. Şi aceasta se poate face uumai *trăind adânc ortodoxia* în care ni-a hărăzit Domnul să ne naştem, *aducând acea originalitate a ortodoxiei noastre*, care singură poate constitui, fără o ireparabilă pierdere, menţinerea noastră ca neam. Căci dacă ortodoxia nu este un mijloc însemnat de acţiune panslavistă, apoi *ea este cea mai durabilă redută contra lui.*

Preot **Ioan Opriş**

Convocare. *In înţelesul art. 22 din Statute, se convoacă membrii «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român — Astra» la* **adunarea generală,** *ce se ţine în ziua de Duminecă, 28 Septemvrie 1941, în Sibiu.*

Această adunare va avea numai caracter **administrativ.**

Şedinţele se ţin în sala mare a prefecturii judeţului Sibiu.

Căzut la datorie

Mercuri, 17 Septemvrie a. c., a căzut la datorie, generalul **Alexandru Ioaniţiu,** şeful Marelui Stat Major. Dumnezeu să-l odihnească întru fericirea Sa.

Răsboiul actual se sfinţeşte prin marile jertfe pe cari armata şi poporul român le aduce cu cu suflet înălţat.

Ofiţerii stau în frunte în avântul de-a se sacrifica.

Prestigiul armatei noastre iese cu un enorm spor din acest răsboi.

Marile succese germane pe frontul bolşevic

Trupele germane din sectorul sudic al frontului răsăritean reluând ofensiva au trecut Niprul pe la Kremenciug şi la 200 km dincolo de Kiev s'au întâlnit cu trupe germane ce veneau din Nord, din spre Gomel, încercuind deodată cu Kievul patru armate bolşevice. Joi, 18 l. c., a căzut Poltava în mâinile trupelor germane, iar Vineri dimineaţa, 19 l. c., a căzut şi Kievul.

Ofensiva este în plină desfăşurare şi se aşteaptă rezultate decisive dela ea, atât în direcţia Krimeei, cât şi spre Harkov şi râul Don.

Nr. 268—1941 (68) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beşa,** protopopiatul Târnavamare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe, în stare foarte bună.
3. Sesiune parohială 16 jug. arătură şi fânaţ.
4. Şase stânjini lemne de foc, făcute şi aduse în curtea parohială de credincioşi.
5. O ferdelă porumb sfărâmat, de familie. Văduvii o jumătate de ferdelă.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 6 Sept. 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

INFORMAŢIUNI

Pe seama ostaşilor noştri. *Ministerul culturii naţionale şi al cultelor, în scopul echipării de earnă a ostaşilor, face următorul călduros apel:*

Pentru apărarea neamului şi patriei, ostaşii noştri vor avea să stea de veghe şi la earnă, la graniţe sau dincolo de ele. Trebue deci să le dăm putinţa de a suporta cât mai uşor gerul, procurându-le echipament cât mai potrivit pentru earnă. In acest scop, facem călduros apel către eleve, studente, învăţătoare, profesoare şi funcţionare. Fiecare din ele să împletească, după putinţă, flanele, ciorapi şi mânuşi de lână, etc. pentru ostaşi. Toate aceste obiecte, însoţite de numele donatoarelor, vor fi trimise inspectoratelor şcolare judeţene, cel mai târziu până la 20 Octomvrie 1941. Inspectoratele judeţene vor raporta ministerului (cabinetul ministrului) cel mai târziu până la 30 Octomvrie felurile şi cantităţile obiectelor primite.

P. S. Sa episcopul Dionisie Erhan, în considerarea vârstei sale înaintate, s'a retras dela conducerea eparhiei Cetatea Albă-Ismail, pe care a păstorit-o cu vrednicie din anul 1932. I s'au adus mulţumiri, pentru credinţa cu care slujit, toată viaţa, biserica şi neamul.

Parastas. *Doamna Constanţa Bogdan-Duică roagă rudele, prietenii şi cunoscuţii să ia parte la parastasul de 7 ani pentru pomenirea scumpului şi neuitatului său soţ,* **Gheorghe Bogdan-Duică,** *profesor universitar şi membru al Academiei române, — ce se va oficia Duminecă, 21 Septemvrie, ora 11 dimineaţa, în catedrala ortodoxă şi la cimitirul central din Sibiu.*

Parastasul de an an de zile s'a slujit, Dumineca trecută, în biserica ortodoxă română din comuna Călăţele, judeţul Cluj-Turda, aproape de Huedin, pentru pomenirea în veci neuitatului martir naţional *Aurel Munteanu,* fostul protopop al Huedinului, asasinat mişeleşte la ocuparea teritorului vremelnic cedat. S'au înălţat, şi la acest prilej, cucernice rugăciuni, din partea asistenţei în frunte cu membrii îndureratei familii, pentrn odihna sufletului celui dispărut, implorând ocrotirea de Sus întru înfăptuirea tuturor dreptelor năzuinţe româneşti.

Act de mulţămire. Pentru dragostea cu care I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a binevoit a ne aproba sfinţirea bisericii din parohia Noul-săsesc, ce a fost frumos refăcută fiind avariată în urma cutremurului, preot şi popor se roagă Atotputernicului să îl păzească în pace întru zile îndelungate, spre fericirea dreptei noastre biserici şi mărirea neamului. Tot odată se aduc pe această cale cele mai calde şi respectuoase mulţumiri pentru ajutorul pecuniar acordat P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, Prefectului Tr. Mare, dlui C. Motaş, dir. gen. s. n. g. metan şi poporului sârguincios. — Pr. *Nicolae Petri.*

Târgul, internaţional de mostre, din Sibiu, care din cauză de forţă majoră, nu s'a deschis la 14 l. c., se va deschide în *21 Septemvrie* 1941, în prezenţa dlui *I. C. Marinescu,* ministrul economiei naţionale.

Specula pedepsită. Ministrul economiei naţionale pune în vedere producătorilor şi comercianţilor de cereale că toţi ceice vor vinde sau cumpăra cereale cu preţuri mai mari decât cele fixate prin decizii ministeriale, comit delictul de speculă ilicită, care se pedepseşte cu internare în lagăr şi cu confişcarea cerealelor, conform decretului-lege Nr. 1215 din 1941. S'au dat ordine pentru stricta aplicare a dispoziţiilor legale.

Dela prefectura judeţului Sibiu. Aprovizionarea populaţiei, municipiului Sibiu, cu grâu, făină de grâu, secară, orz, ovăs, fiind dată în sarcina *primăriei* municipiului, onoratul public e rugat, ca pentru orce informaţie sau neajuns, întâmpinat în legătură cu aprovizionarea, să se adreseze *direct primăriei* municipiului Sibiu. Se mai aduce la cunoştinţa celor ce posedă grâu sau făină mai mult decât pentru nevoile lor şi nu vor să vândă în speranţa sporirii preţurilor, că guvernul a hotărât ca sub nici un motiv *nu va admite sporirea* preţului, şi că a luat măsuri să urmărească pe producătorii care vor vinde grâul cu preţul peste acel fixat prin decizia ministerială.

Catedrală în reparaţie. Monumentala catedrală a Chişinăului a fost, cum am anunţat, incendiată de iudeo-bolşevici în retragere. Au ars cupola centrală şi două din cele trei altare. In urma dispoziţiilor luate, catedrala se află acum în reparaţie, lucrându-se la renovarea măreţului locaş, care până în earnă va fi reparat aşa ca să se poată sluji într'însul. Acolo unde bolşevicii au distrus, eliberatorii zidesc.

Entuziastă scrisoare adresează Fuehrerului episcopii *ucrainieni,* felcitând pe Adolf Hitler şi glorioasa armată pentru eliberarea de sub tirănia bolşevicilor fără Dumnezeu; adunarea bisericească a Ucrainei, împreună cu poporul credincios, mulţămeşte eliberatorului, care a fost hărăzit de Dumnezeu să călăuzească viitorul popoarelor pe căi bune şi de omenie. Semnează: Arhiepiscopul da Volhinia, arhiepiscopul de Ostrog, şi episcopii de Lemberg şi Volhinia.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 21 Septemvrie 1941, va predica părintele preot-profesor *Dr. Liviu Stan.*

Nr. 13.701/1941 (69) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Grânari,** din protopopiatul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil, 6 jugăre fânaţ, precum şi al cimitirului vechi.
3. Câte 20 litri grâu, porumb şi ovăs (total 60 litri) de fiecare familie.
4. Venitul stolar, obişnuit în tract.
5. Locuinţă parohială (2 camere şi bucătărie) cu grădină de circa 600 st. pătraţi.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, ţinută la 16 Septemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 576/1941 Prot. (66) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa III-a **Pui-Galaţi,** tractul protopopesc Jiu, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Locuinţă în natură.
2. Salarul dela stat.
3. Sesiune parohială de 32 jugăre, — şi anume: opt jugăre pământ arabil, restul fânaţ şi păşune.
4. Două mierţe (30 litri) porumb în tulei şi câte una zi de lucru dela 29 familii.
5. Dela familiile din Pui cele de subt pct. 4.: răscumpărarea în numerar, după preţul zilei.
7. Stolele obişnuite în parohiile tractului.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, Petroşani, în termenul indicat. Candidaţii vor anexa cererii de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Ei se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică pentru a sluji, predica, cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, Petroşani, în înţelegere cu cons. parohial.

Petroşani, 4 Septemvrie 1941.

Ion Duma
protopop

Nr. 208/1941 (65) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Chesler,** din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi, bucătărie de vară şi cămară precum şi toate dependenţele necesare.
3. 23 jugăre arabil şi fânaţ precum şi folosinţa cimitirului.
4. Vie cu 1200 viţe productive.
5. Câte 10 litre grâu dela fiecare casă.
6. Din pădurea urbarială trei drepturi de lemne.
7. In păşunea composesoratului trei drepturi.
8. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Târnava în Târnăveni, în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor numai în cele 30 de zile ale concursului.

Târnăveni, la 18 August 1941.

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 369/1941 Prot. (67) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Beia,** din protopopiatul Sighişoarei, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 4 jugăre arător, 3 jug. fânaţ, 2 jug. păşune şi 1200 stânjini grădină.
3. Câte una ferdelă à 20 litri grâu dela fiecare familie.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele cerute de Regulamentul pentru parohii şi cu încuviinţarea specială de a candida la această parohie, dată de Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sighişoarei în termenul indicat.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc subsemnat, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică spre a sluji, a predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişora, 4 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Beia.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 47 b/1941 par. 64 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ bisericesc la biserica ortodoxă română „Bunavestire" din Sibiu-Iosefin, protopopiatul Sibiu, judeţul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela publicarea în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, întrucât statul va bugeta acest post, sau Lei 5500 (cinci mii cinci sute) anual, în cazul când statul nu va bugeta postul.
2. Locuinţă dela parohie.
3. Taxele obişnuite în parohie.

Candidaţii să aibă diploma de absolvire a Şcoalei de cântăreţi „D. Cunţan" din Sibiu.

Cererile de concurs, cu actele cerute de lege, se vor înainta oficiului parohial ortodox român Sibiu-Iosefin „Bunavestire", strada Bisericii 12, iar candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sibiu, din şedinţa consiliului parohial ortodox român, ţinută la 18 Iulie 1941.

Pr. Nicolae Pampu
adm. parohial

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecesane

Anul LXXXIX — Sibiu, 28 Septemvrie 1941 — Nr. 40

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitrop

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Gratuit
Löbl. Landeskonsistorium der evang. Kirche
A. B. în Siebenbürgen
Sibiu

Intoarcerea misiunii din Basarabia

După trei săptămâni de intensivă slujire a Evangheliei și a ideii naționale în ținuturile desrobite de grozăvia bolșevismului, ierarhii și preoții ardeleni se întorc acasă. Îi primim cu recunoștință pentru osteneala ce-au luat-o asupra lor ducând cei dintâi cuvântul cald de mângăiere și de întremare fraților basarabeni și transnistrieni, cari au suferit atâta și au dorit din adâncurile inimii ziua descătușării sufletești și naționale.

Din primele povestiri ale preoților, cari au participat la această grea dar fericită misiune, am desprins cât de încordată și de vastă le-a fost lucrarea. Ierarhi și preoți au străbătut bărbătește cele mai îndepărtate coclauri, cercetând peste 600 de comune, slujind Sfânta Liturghie în fiecare zi, predicând cu putere înduioșetoare Evanghelia Domnului Iisus Hristos, botezând sute de copii și ducând peste toată Basarabia un vânt roditor de viață nouă.

Pe urma armatelor cari au alungat pe distrugătorii orașelor și satelor, a călcat, rezidind pe planul sufletesc, grupul de propovăduitori ai credinței creștine și naționale. După ostașii cari au îndepărtat cu piepturile lor grindina și puhoiul, au pășit sămănătorii vieții celei nouă. Mâne vom vedea răsărind pe plaiurile Basarabiei și Transnistriei florile acestor semințe, arătându-le ca cea mai frumoasă grădină a Țării.

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae care a inițiat, cu mintea și cu inima Sa continuu deschizătoare de zări și îndatoriri noui, această misiune și care a condus-o astfel ca ea să însemneze o serioasă și sistematică lucrare de înălțare și întărire a sufletului basarabean, călcând pe urmele Mitropolitului Gavril Bănulescu ardeleanul dela Bistrița ce-și doarme somnul de veci pe malul Nistrului, — a dat cel dintâi semnalul pentru o mare acțiune misionară care va trebui să înceapă, la porunca vremurilor, în spațiile vaste de dincolo de Nistru. A pus Bisericii în timpul nostru o nouă și imperativă problemă.

S'a scris despre semnificația acestei misiuni în ziarele noastre. Dar urmările ei se vor cunoaște deabia în viitor. S'a remarcat, cu această ocazie, dinamismul ortodoxiei ardelene și duhul panromânesc al ei, vajnica ei voință de-a asimila desăvârșit orice parte a Țării frației indisolubile și luptătoare a neamului. S'a spus că ortodoxia ardeleană ducând sufletului basarabean canoanele ei precise, riguroase și atitudinea ei trează, realistă și bărbată în fața vieții, îi complectează cum nu se poate mai nimerit înclinațiile mistice și contemplative. Basarabia pare o misiune pusă în sarcina Ardealului. Numai prin Ardeal, prin acest Făt-Frumos românesc, poate fi redată neamului cu desăvârșire frumoasa și blânda Cosânzeană care e Basarabia.

După cum am aflat, misiunea ardeleană în Basarabia a fost tot timpul muiată în lacrimi de bucurie. Sufletul ardelean și cu cel basarabean, amândouă cu experiența amară a jugului străin, suflet ortodox și unul și altul, deci românesc până în ultimele rădăcini, s'au întâlnit și întâlnirea aceasta a fost un eveniment de care se va resimți istoria noastră.

Dacă românismul este un întreg organic și unitar, deosebit de orice alte fenomene etnice, e firesc să circule în sânul lui dela Apus și Răsărit și viceversa curente cari să ducă dintr'o parte într'alta ce e bun, pentru deplina osmoză sufletească. E firesc ca o parte de neam să ajute pe alta atunci când împrejurările îi sunt mai favorabile. Aceste schimburi și comunicări pe o scară vastă sunt de cea mai mare însemnătate pentru istoria neamurilor. Descălecările sunt toate pietre de hotar în destinul unei națiuni.

Misiunea ortodoxă ardeleană este un fel de descălecare spirituală în părțile de Răsărit ale neamului, atât de lovite de vitregia sorții.

Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae, care a înscris o nouă isbândă evanghelică și națională în palmaresul ortodoxiei ardelene și tuturor ierarhilor și preoților, cari prin râvna lor arzătoare au contribuit la înfăptuirea acestei opere pilduitoare, le spunem un recunoscător: Bine ați revenit!

Pe pământul pătimirii românești și creștinești

După pregătirile sufletești făcute în fața altarului străvechiu al bisericii „Radu Vodă" din București, cu mașinile puse la dispoziție de On. Minister al Cultelor și cu sufletele pline de sfântă însuflețire pentru lucrarea nouă și măreață, care ne stătea înainte, cei 52 preoți misionari ardeleni am purces spre Basarabia, în dimineața zilei de 5 Sept. a. c., sub înalta conducere a I. P. Sf. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului și a PP. SS. Episcopi: *Andrei al Aradului, Nicolae al Orăzii, Vasile al Timișoarei și Veniamin al Caransebeșului.*

Drum lung, de două zile aproape, cu mașini care, din loc în loc, ne mai puneau la încercare răbdarea.

Am fost copleșiți în tot acest drum de grija și răbdarea *I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae*, care a rămas la urma caravanei, așteptând până noaptea târziu după cele mai mici reparații făcute mașinilor.

In dimineața zilei de 6 Septemvrie, cu inimile bătând puternic și cu ochii plini de lacrimi, am ajuns la apele Prutului, graniță de nedreptate și de durere. Basarabia chinuită, Basarabia plânsă de întreg românismul, vreme de un an de zile, nē stă înainte.

Cum te vom găsi pământ sfințit de sângele atâtor martiri? Cum te vom găsi suflet basarabean chinuit de cele mai întunecate puteri ale iadului?

Pământul Basarabiei, pentru foarte mulți dintre noi necunoscut până atunci și destul de nedrept prețuit de către mulți Români, ni se desfășoară înainte, bogat, frumos, măreț, povestind la fiecare pas gloria lui Ștefan Vodă al Moldovei și a tuturor Voevozilor, precum și puterea credinții strămoșilor, care a zidit cele mai frumoase mânăstiri și biserici din țară.

Dar mai presus de toate, ne impresionează crucile de lemn, cu căștile de fier, dela mormintele proaspete, presărate pe întreg cuprinsul Basarabiei și mai ales la margini de drum...

Cruci scumpe, cruci sfinte, cruci care ați adus atâta durere în suflete de mame, de soții și de copii nevinovați, cruci care străjuiți viața neamului, veți fi voi răscumpărătoare a tuturor păcatelor noastre din trecut, veți putea voi împăca și uni pentru totdeauna sufletele românești?... Sau vă veți îmbrăca în tristețe și în durere, ca și alte cruci din trecut, văzând nemernicia și micimea sufletelor învrăjbite, pentru bunuri netrebnice și trecătoare?...

Frământați de aceste întrebări intrăm în Chișinăul distrus și batjocorit de dușmanii neamului și ai credinței noastre: bolșevicii și jidovii.

Când am văzut măndria Basarabiei, biserica Sf. Sobor, cu cele mai frumoase icoane, arsă aproape în întregime, am lăcrămat și ne-au venit în minte cuvintele proorocului Ieremia: »*O, cum s'a înegrit aurul, cum și-a schimbat fața aurul cel mai lămurit! Sfintele tale pietre au fost aruncate în colțurile tuturor ulițelor*« (Pl. lui Ieremia cap. IV, 1).

Am avut în această sfântă biserică batjocorită intuiția celor două icoane ale unui popor, când se lasă stăpânit de Dumnezeu și când se lasă stăpânit de Satana.

Pe peretele dinspre apus al ei, la stânga, a rămas neatinsă de flăcări icoana încreștinării poporului rus. Bătrâni, tineri, copii, stau scufundați în apa sfântului botez, sub binecuvântarea preotului și sfințirea Sf. Duh. Zori de lumină și de înălțare, la care avea să ajungă Rusia pravoslavnică, sub conducerea atotputerniciei lui Dumnezeu.

Jur împrejurul acestei icoane de lumină și dragoste era cealaltă, de întunecare, de ură, de sălbătăcie fără asemănare în istorie, care arată până la ce grad de barbarie poate ajunge un popor, când se lasă stăpânit de Satana.

Am ieșit din biserica Sf. Sobor cu concluzia: că chiar dacă n'ar fi făcut, bolșevicii și jidovii, nimic altceva în Basarabia decât distrugerile pe care le-am văzut în Chișinău, e destul ca să poată fi stigmatizați ca cei mai primejdioși dușmani ai culturii, ai civilizației și ai sufletului omenesc.

Groaza care ne-a cuprins la vederea orașului distrus și a bisericii pângărite, a crescut și mai mult la primirea știrii că tocmai atunci se descoperiseră, la Chișinău, cadavrele celor 70 de martiri ai legii strămoșești, uciși de către bolșevici și jidovi în închisoare, care a doua zi, Duminecă în 7 Sept., aveau să fie reînhumați, după toată rânduiala noastră creștinească și cu toată recunoștința pe care un popor conștient o datorează jertfei celor mai buni fii ai săi. Ne-a mișcat până la lacrimi tragica poveste a vieții de suferință românească și creștinească a *preotului Tudorache*, recunoscut între cei 70, după care plânge astăzi o soție și patru copii.

Cu aceste prime impresii și gânduri, cu sufletele și mai clocotitoare și mai hotărîte de a duce la bun sfârșit marea misiune la care ne-a chemat Dumnezeu și sufletul îndurerat al neamului, a doua zi chiar, Duminică în 7 Sept. ne-am împrăștiat pe întreg cuprinsul Basarabiei robite și batjocorite. I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae a săvârșit în această zi de Duminecă sfânta liturghie în catedrala ruinată, împreună cu PP. SS. Episcopi Efrem al Chișinăului, Vasile al Timișoarei și Partenie al armatei. La sfârșitul liturghiei Inalt Prea Sfinția Sa a ținut o cuvântare în fața credincioșilor cari umpleau biserica. In toată vremea Inalții noștri Păstori ne-au fost luminați îndrumători și pilde vii de nemaiîntrecut entuziasm apostolic, străbătând zi de zi satele, slujind, învățând, binecuvântând poporul și împărțind cărți de zidire sufletească. Pe vreme bună ca și pe vreme rea, pe șes ca și pe dealurile line ale Basarabiei, uneori cu mașina, de cele mai multe ori purtați de caii sprinteni și ageri ai răzeșilor basarabeni, ba chiar și pe jos, am dus pretutindeni cuvântul de mângâere pentru suferințele trecute, precum și salutul de bucurie al Ardealului și a

întregului românism, pentru biruința câștigată cu ajutorul lui Dumnezeu, prin jertfa ostașu'ui român și prin sufletul mare al neamului nostru, acelaș la Nistru ca și la Tisa, Dunăre și în creștetul Carpaților.

Rând pe rând se vor publica rapoarte amănunțite asupra acestei activități misionare, nu atât pentru înălțarea noastră, cât pentru a arăta cât de multe și minunate sunt căile ce se deschid pentru viitor misionarismului ortodox românesc.

In câteva cuvinte, eu mă voiu mărgini să arăt, în general, starea reală a Basarabiei sub stăpânirea bolșevică, combătând prin aceasta neadevărul ce se propagă, fie de interesați, fie de oameni cari au privit superficial lucrurile, că în Basarabia n'ar fi fost suferință și că poporul n'ar fi așa de nemulțumit cum se spune prin gazete.

Ar fi absurd să se creadă că într'un an de zile bolșevicii și-ar fi putut aplica întreg sistemul lor, atât pe plan economic, cât și pe plan spiritual. A fost numai un regim de tranziție, ca să nu fie sguduirea prea mare și rând pe rând aveau să-și realizeze întregul program.

Pe plan economic au făcut începutul prin înființarea câtorva colhozuri și prin statificarea averilor bisericești și ale proprietarilor, care aveau mai mult decât 10 hectare. Parte din acest pământ, unde nu se puteau înființa solchozuri, a fost dat săracilor să-l lucreze, fără a-i împroprietări și fără a le spune ce se va întâmpla cu recolta.

Gospodarii harnici erau șicanați necontenit, iar mai pe urmă, aproape din fiecare sat, au fost deportați câte 4, 5 și chiar 15, cu întreaga familie, în Siberia. Groaza cea mare era mașina neagră, care umbla noaptea între ceasurile 12 și 2, atunci când, după credința poporului, umblă diavolul. Timpul de pregătire era 15 minute. Dela Tiraspol erau apoi despărțiți, bărbații într'o parte, femeile în alta și copiii în alta. Imi spuneau oamenii că nici acum nu pot dormi până după ora 2 noaptea și tresar la fiecare sgomot de mașină. Mai poate fi numită aceasta tihnă și mulțumire a poporului basarabean?

Pe plan spiritual au făcut pași și mai îndrăzneți. Este adevărat că n'au închis toate bisericile, că n'au tăiat toate troițele dela răspântii, că n'au arestat și n'au ucis pe toți preoții.

Dar au pus impozit mare pe cult, au luat pământul bisericilor, au oprit orice propagandă religioasă, în schimb făceau ei o propagandă intensă anti-religioasă, au batjocorit, arestat și ucis o mulțime de preoți și învățători, pe care îi vom da în rapoartele viitoare cu numele. Au intrat în biserici și le-au profanat. La mănăstirea Hârjauca, jud. Lăpușna, de pildă, au desfăcut sfânta masă și sfintele moaște, crezând că au ascuns acolo călugării aurul mănăstirii. Au intrat în altarul bisericii din Criuleni, jud. Orheiu, unde au întins sf. odăjdii și s'au culcat pe ele etc. etc.

In școală, învățătorii evrei luau cruciulițele dela pieptul copiilor, îi învățau să nu-și facă cruce și să-și bată joc de cele sfinte.

Cum se putea împăca cu toate acestea sufletul basarabean, care și-a clădit cele mai frumoase biserici și și-a alcătuit cele mai frumoase coruri bisericești?

Realitatea este aceasta, *că poporul basarabean a fost chinuit un an de zile, atât fizicește, cât și sufletește.*

Ce s'ar fi ales în viitor din Basarabia, am văzut dincolo de Nistru, unde am trecut în ziua de 19 Sept. Despre realitățile de acolo vom scrie într'un număr viitor.

Peste toate chinurile, însă, s'a ridicat sufletul credincios, care a nădăjduit, a plâns, s'a rugat necontenit și a biruit, arătând încă odată în istorie că numai pentru cei ce pier, pentru fiii întunerecului, cuvântul crucii este nebunie. Pentru cei care se mântuesc, pentru fiii luminei și ai jertfei, ea este dimpotrivă, puterea cea nebiruită a lui Dumnezeu.

Preotul **Zosim Oancea**

Cuvânt către studenții teologi la începutul anului academic

Dumnezeu ne-a hărăzit să putem deschide un nou an de străduințe întru pregătirea viitorilor preoți ai poporului nostru.

Niciodată nu simte omul ca în aceste vremuri că orice clipă pe care o mai apucă este un dar al lui Dumnezeu, că dela clipa de față până la cea viitoare este un gol care s'ar putea căsca într'o prăpastie a neființii, dacă n'ar aduce Dumnezeu repede, prin bunăvoința Lui, puntea unei noui clipe de existență.

Datori suntem de aceea să dăm mărire lui Dumnezeu pentrucă ne-a învrednicit să începem și acest an școlar într'o vreme în care în multe părți ale pământului oamenii nu mai pot duce o viață așezată. Milioane de ființe omenești stau în furtună de foc și fier, neștiind unde să-și plece capul și trebuind să-și riște în tot momentul viața, iar alte milioane nu mai au casă și pâne.

Țara noastră a trecut și ea prin luni de sbucium și de durere în cursul anului trecut. Iar de aproape trei luni se află într'un războiu crâncen cu un dușman care ne-a lovit în vara trecută fără omenie și care luptă de douăzeci și cinci de ani împotriva credinții în Dumnezeu și a tot ce e înalt și nobil în sufletul omenesc. Simțim greutățile acestui războiu, se înfig în inima noastră durerile lăsate de moartea atâtor bravi tineri pe câmpul de luptă, iar prezența răniților printre noi întreține o rană continuă și în sufletul nostru. Dar nu e mai puțin adevărat că prin aceste jertfe ne învrednicim de binecuvântarea lui Dumnezeu, care clădește pe ele din nou hotarele prăbușite ale Țării și înalță în sufletul fiecărui român obligativitatea servirii neamului la rang de dogmă.

In chip deosebit ne gândim la datoria de recunoștință ce-o avem față de luptătorii împotriva dușmanului crucii. Dacă n'ar fi fost hotărârea lor și jertfa pe care o aduc, nu știm de câteori am mai fi avut putința să începem activitatea de pregătire a viitorilor preoți pe seama poporului român.

Lupta de înlăturare a bolșevismului e cel mai epocal episod al războiului pe care-l trăim.

După douăzeci și cinci de ani de străduințe de-a îndigui puhoiul desordinei comuniste și de-a se apăra de otrava pe care necontenit i-o strecurau agenții freneziei haosului, omenirea a purces în momentul suprem la împrăștierea acestei primejdii.

Trebue să vedem în această acțiune pe care popoarele au întreprins-o cu riscul celor mai mari sacrificii, voința lor de-a crede pentru a trăi.

Ele au constatat, privind douăzeci și cinci de ani la mostra desfigurată a unei societăți omenești care a eliminat credința, că nu e de imitat o asemenea aruncare în haos. Credința e temelia a tot ce e superior, a tot ce e nobil și bun în om. Fără credință nu se poate stabili și susține o ordine socială, decât cu revolverul la spatele fiecărui membru al societății. Fără de credință viața e sarbădă, nu oferă nici un sens care s'o facă vrednică de-a fi trăită. O doctrină întemeiată pe fanatismul stomacului, dacă nu cunoaște ceva superior stomacului, e o absurditate. In fața unui astfel de fanatism ai impresia că un duh rău își face mendrele cu oamenii, folosindu-i ca jucării demne de compătimit.

Popoarele vreau să creadă. Aceasta e concluzia pe care au tras-o scrutând douăzeci și cinci de ani experimentul comunist și care le-a mânat în acest războiu.

Voința aceasta a popoarelor de a crede, concluzia aceasta la care au ajuns, e de cel mai mare interes pentru noi. Ea să vă fie un impuls inițial pentru drumul pe care porniți acum, iubiți studenți.

Ați plecat de-acasă cu horărârea să deveniți apostoli ai Celui ce atât de mult a iubit și l-a prețuit pe om încât a luat chipul smerit al lui și s'a suit pe cruce pentru a l scoate din noroiul unei vieți inferioare și fără sens. V'a mânat la aceasta un glas interior că trebue să Vă puneți la dispoziția Domnului și în slujba adevăratei ajutorări și înălțări a omului.

Hotărârea aceasta, sau chemarea voastră la apostolat, s'a produs tocmai la răspântia în care omenirea se sbate în grele dureri după o renaștere, manifestând prin războiul împotriva bolșevismului voința ei de-a crede. Depinde de noi și depinde de voi iubiți preoți de mâne, cari răsăriți din porunca acestor vremuri, să împliniți acest mare dor al omenirii, să îndrumați procesul de cristalizare al ordinei care se va naște din războiu pe linia credinții. Altfel lumea nu-și va găsi liniștea. Organizarea viitoare a popoarelor va fi sortită în curând aceleași cutremurări și pustiiri ca și cea de azi.

Oamenii vreau să creadă dar ei vreau și dragoste și bunăvoire între ei. Fiecare se cere după comuniunea în dragoste, fiecare se cere luat în seamă, înțeles, tratat frățește. S'a trezit conștiința demnității lui ca om. Oamenii nu mai pot fi bagatelizați, conduși din culise și de pe înălțimi, din vârful cărora se estompează reliefurile personale intr'o pastă generală care să poată fi împinsă încoace și încolo după bunul plac. Omul vrea să fie privit ca subiect, nu manipulat ca obiect. El vrea să fie ascultat, consultat, vrea să simtă sufletul celui ce are rol de conducere lângă sufletul lui. E dorul omului după comuniune, după raportul de intimitate, în care suflet cu suflet se privesc față în față, înțelegându-se.

Dar aceasta e tocmai ceeace propoveduește Biserica de două mii de ani, ea fiind o comuniune în dragoste și strângând pe toți, bogați și săraci, în frățietatea rugăciunii smerite în fața aceluiaș Domn, a împărtășirii din acelaș potir. Și cine a descoperit cel dintâi valoarea cutremurătoare a celui mai umil om, decât cel care, Dumnezeu fiind, s'a făcut însuși om și a devenit intimul ființelor omenești celor mai nebăgate în seamă de pe drumurile și din suburbiile Palestinei?

Ce înalt e creștinismul în valoarea ce-o acordă omului și în iubirea de om, față de doctrinele moderne cari, deși pornite din necesitatea generală după comuniune, sfârșesc în disprețul total de om, ucigându-l ca pe-o muscă, fără nici o remușcare de conștiință?

Dar dacă numai creștinismul pune temelie trainică apropierii de cel mai umil om, întrării în comuniune cu el, prin valoarea ce i-o desvălue în Dumnezeu, — la fel numai credința aruncă punte dela om la om și naște în ei subiectul adevăratei comuniuni. Nu există ceva care să lege aiât de trainic și de intim doi oameni cum o face credința ca certitudine vie a prezenții aceluiaș Stăpân ceresc pe deasupra amândouora. Iar unde nu există această credință, legătura între doi oameni e trecătoare, nerezistentă și de suprafață, ca și interesele cari i-au apropiat. Pe lângă aceasta, numai dacă ai conștiința, prin credință, că Dumnezeu, prețuind atât de înalt valoarea fiecărui semen al tău, te obligă și pe tine la prețuirea și ridicarea lui la treapta supremă indicată de posibilitățile lui de om, nu te vei sustrage, din comoditate și egoism, dela datoria comuniunii.

Astfel existența credinții în sufletele oamenilor este singura temelie a unor așezări sociale în duhul comuniunii și al îngăduinții și ajutorării reciproce.

Iar cei mai responsabili propagatori ai credinții suntem noi preoții și veți fi voi în viitorul apropiat, iubiți studenți. Membrii ceilalți ai Bisericii au datoria de-a întreține credința în sufletul lor și al celor din preajma lor. Ocupațiile pe cari le au în viață — necesare și ele pentru întreținerea vieții pe pământ — îi scutesc însă de obligația grijii excesive pentru propagarea credinții. Responsabilitatea exclusivă și absolută pentru susținerea și propagarea credinții în sânul societății omenești, ca temelie a rânduielilor ei, ca impuls de inobilare în duh de comuniune a raporturilor din ea, și ca mijloc de mântuire a sufletelor, e așezată de Biserică și prin ea de Iisus Hristos, pe umerii preoților.

Pe ei îi dispensează Dumnezeu și societatea de alte griji. Dar vai lor de vor dilua responsabilitatea masivă cu care sunt împovărați, de vor căuta pretexte de împlinire numai pe sfert a poruncilor ei.

Trăiți, iubiți studenți, acum, momentul sărbătoresc și grav al hotărârii de-a lua asupra voastră cea mai mare răspundere pentru destinul veșnic al semenilor și pentru orientarea viitoare a societății omenești. Adânciți cu înfiorare în conștiința voastră această trăire și reveniți asupra ei cât se poate de des.

Meditați fără încetare, în cursul timpului pe care îl petreceți acì, la mijloacele prin cari va trebui să susțineți și să valorificați în sânul societății flacăra responsabilității voastre de sfințire a vieții oamenilor. Căutați în fiecare îndemn și învățătură ce o primiți aci sâmburele de viață pe care îl veți putea semăna, cu eficacitate de jăratec, în inimile oamenilor. Nu simpla înmagazinare de cunoștințe în cămara dosnică și rece a minții să o urmăriți, ci înfrăgezirea și înflăcărarea inimii voastre care e vatra în jurul căreia puteți strânge și deschide inimile semenilor.

Fă, tinere, ca fiecare învățătură primită prin graiu sau lectură să se transforme în material care să întrețină focul dragostei pe altarul inimii tale; al dragostei către Domnul nostru Iisus Hristos și prin El către fiecare față de om.

Trăim vremuri cari impun din nou misionarismul într'o lume a cărei credință a fost răvășită de lucrarea dușmanilor lui Dumnezeu. Sesizând chemarea lor, episcopatul ardelean, a purces, la inițiativa I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae, împreună cu un impresionant număr de preoți, pe meleagurile Basarabiei să reînvioreze rugul credinții pe care stăpânirea bolșevică s'a străduit să l stingă. E un început și o indicație pentru o datorie nouă la care e chemată preoțimea de aci înainte.

O altă zare pentru chemarea celor înrolați în slujba lui Iisus Hristos a indicat I. P. S. Mitropolit Nicolae prin trimiterea studenților noștri în mijlocul răniților, ca infirmieri. Fiecare rană, fiecare durere cere lângă ea nu numai un medic, ci și un preot, cu darurile lui de mângâiere și de ajutorare întru Domnul, care e doftorul suprem al ființii totale a fiecărui om. Știu din mărturisirile voastre, iubiți studenți, ce comoară de bucurii ați desvăluit în slujba de samaritean, în comuniunea cu sufletele celor aju-

taţi la suferinţă. Să nu vă mai înstreinaţi niciodată de aceste bucurii, de prilejurile de înobilare şi luminare ce Vi le oferă apropierea iubitoare şi stăruitoare de cei suferinzi. In direcţia acestei serviri a aproapelui în duh de credinţă, pentru a-l mântuì prin dragoste, stă preoţia şi toate fericirile împreunate cu ea.

Incepând acest an de creştere întru dragostea lui Isus Hristos, gândul ni se duce, încărcat de grele melancolii, spre cel ce ne-a fost unora drag coleg, altora iubit profesor, diaconul Petru Gherman, care nu mai e acì, care nu va mai întra în sălile de curs. Dumnezeu să-l facă parte de fericirea drepţilor pentru strădaniile Sale curate şi pline de rod în cadrul instituţiei noastre.

După el s'a dus curând, pentru a nu-l lăsa pe profesor fără legătura cu discipolii săi, eminentul student Vasile Suciu, care legitima cele mai frumoase nădejdi prin sârguinţa şi mintea sa pătrunzătoare. Ii vom pomeni cu căldură în rugăciunile noastre.

Indreptându-ne spre Dumnezeu cu cererea fierbinte să păzească Ţara de greutăţi şi mai mari ca cele de acum, spre a ne fi cadru propice pentru ducerea la bun sfârşit al lucrului pe care-l începem, anul academic 1941—42, îl declar deschis.

D. STĂNILOAE

Un dar scump pentru Catedrala din Sibiu

In semn de mulţumire pentru strădania misionară a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae şi a tuturor ierarhilor şi preoţilor ardeleni în Basarabia, Arhiepiscopia Chişinăului a donat pe seama catedralei noastre o mare şi frumoasă icoană a «Maicii Domnului, bucuria tuturor celor scârbiţi», una din puţinele câte au rămas neatinse de focul care a mistuit catedrala din Chişinău.

Sfânta icoană a fost adusă cu impunătoare procesiune dela gară, Joi 25 Septemvrie a. c. la orele 3 d. a. şi aşezată în catedrala noastră. Preoţi în odăjdii, studenţii teologi, elevele şcoalei normale şi numeros popor au adus-o în cântări, iar în catedrală s'a săvârşit slujba Vecerniei şi Păr. Zosim Oancea a vorbit despre misiunea ardeleană în Basarabia.

Deschiderea anului şcolar la Academia teologică „Andreiană" *a avut loc Luni, 22 Sept. orele 8 dimineaţa, după ce Duminecă la sfârşitul S. Liturghii s'a săvârşit un parastas pentru profesorul Petru Gherman şi studentul V. Suciu, decedaţi în cursul vacanţei.*

La deschidere a fost prezent, în numele I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, I. P. C. Sa Păr. Arhim. Vicar Teodor Scorobeţ. Cu această ocazie Păr. Rector Dr. D. Stăniloae a rostit cuvântul ce-l publicăm în altă parte a ziarului, iar I. P. C. Sa Păr. Vicar Sorobeţ a dat studenţilor luminoase sfaturi şi îndemnuri.

Bilanţ. *Cu prilejul a trei luni de răsboi sfânt al României, dl prof. Mihai A. Antonescu, preşedinte al interim al Consiliului de miniştri a rostit în 22 l. c. la posturile de radio un remarcabil discurs, care se termină cu următoarele cuvinte: «Să fim treji, să fim încrezători, să fim români. Cu Dumnezeu înainte, pentru dreptate şi pentru drepturi, pentru pământuri şi pentru cruce, până când vom împlini porunca Voevozilor şi chemarea veacurilor ce vor să vie."*

In ajutorul mobilizaţilor. Camerile agricole vor da o deosebită atenţie însămânţărilor loturilor celor mobilizaţi şi a celor lipsiţi de mijloace. In fiecare comună se formează echipe şi se va căuta să se execute însămânţările la aceşti locuitori, de preferinţă la cei mobilizaţi, şi apoi la cei lipsiţi de mijloace, procedându-se conform legii pentru mobilizarea agricolă.

Ştiri din răsboi

Continuăm publicarea de ştiri, ce ni se pun la dispoziţie, de pe frontul răsăritean al răsboiului, din partea unui corespondent sibian:

Am citit Tel. Rom. şi am văzut că aţi publicat ce v'am trimis. Pe cât se poate vă mai dau noi informaţiuni relativ la stările de aici. Cu cât am pătruns mai adânc în interiorul ţinutului, cu atât oamenii par a fi mai indiferenţi faţă de schimbarea regimului, — în vreme ce, în apropierea Nistrului, scăparea de sub comunişti era primită cu un val de bucurie. Am impresia că, pe lângă tinerii *născuţi* comunişti, se găsesc şi numeroşi bătrâni comunişti *făcuţi*, Excepţiile sânt rare. Dar, alături de sentimente pronunţat comuniste, iese la iveală *iredentismul* feroce ucrainean.

Pe front, luptă trupă de strânsură, încadrată cu agenţi politici jidani, cari urmăresc ostaşii gata cu pistolul.

Sânt foarte mulţi jidani fugiţi *din Basarabia*, cari luptă în contra noastră şi ştiu ce soartă îi aşteaptă. Totuşi, când sânt atacaţi cu grenade de ostaţii noştri, se predau de obicei.

Biserica, dintr'o comună nemţească a fost transformată în grajd de cai; locul altarului slujeà ca depozit de cereale al kolhozului, pe urmă al armatei. In altă comună biserica fusese de mult lichidată prin aruncare în aer. Serviciu religios în biserici nu s'a făcut dela al doilea an al întronării regimului bolşevic.

Recolta a fost strânsă în partea răsăriteană a Ucrainei; atât recolta, cât şi vitele şi pasările dela kolhozuri, au fost acum distribuite locuitorilor săteni de autorităţile noastre române.

Din suprafeţe, abia 1/3 sânt cultivate; restul absolut sterp, — se vede că au fost lucrate de mântueală.

Sânt şi *biblioteci* săteşti, dar conţin exclusiv cărţi comuniste: în deosebi despre viaţa şi operele lui Lenin şi Stalin. Am văzut în biblioteci şi câteva cărţi «*româneşti*», traduse, de jidani din România, într'o limbă proastă, — de alt fel ca şi cuprinsul lor, — şi apărute în «*Editura de stat a Moldovei*», în Tiraspol.

In jurul Odesei se află numeroase sate nemţeşti: Manheim, Elsas, Freudenthal, Petersthal, Lustdorf, Leninthal, Iosefthal. E diferenţă mărişoară între satele acestea şi cele ucrainene, în defavoarea celor din urmă. Case mari, curţi gospodăreşti, — dar goale, ca pretutindeni.

Tot ce se secerà şi se treerà cu maşini agricole (cam de slabă calitate), aparţineà statului. Ear oamenii, deşi lipsiţi de cereale, totuş în vreme de earnă erau îndatoraţi să aducă statului o cantitate; cine n'o avea, trebuea să vândă din casă, spre a cumpăra cereale pe seama statului. Cerealele astfel strânse se depozitau sub cerul liber în gări, unde *putrezeau* pe urma ploilor, fiindcă trenurile bolşevice nu transportau la timp astfel de cereale...

L. G. Pr.

Prima slujbă după 24 ani de stăpânire sovietică. Imediat după ocuparea localităţii Sz., — scrie *Europa Nouă*, — locuitorii îngroziţi şi intimidaţi şi-au părăsit casele pornind într'o procesiune mută la biserica lor, care servise bolşevicilor ca grânar. Timp de 24 ani bolşevicii au ţinut populaţia departe de străvechea lor biserică. De-abia însă au plecat, şi lanţurile impuse unor sentimente de mult timp tăinuite au căzut. Pătrunzând în biserica lor, locuitorii au început imediat să scoată cerealele adunate aici, descoperind vechile icoane şi altarul din fund. A doua zi, după ce biserica a fost golită de cereale, s'a ţinut primul serviciu divin. Femeile şi fetele purtau basmale albe, iar bărbaţii, rămaşi în sat, asistau adânc mişcaţi şi cu capul descoperit la slujbă. Pentru prima oară, dela prăbuşirea Rusiei pravoslavnice, cântece religioase au răsunat în biserică. Cei cari cântau, nu erau însă decât bătrânii, căci tinerii nu cunoşteau cântările interzise atâta vreme...

INFORMAŢIUNI

La împrumutul reîntregirii *s'au subscris până acum în Sibiu 50 milioane de lei. Cetăţenii judeţului nostru înţeleg glasul vremii şi îşi fac datoria fără ca autorităţile să le impună măsuri de constrângere. De alt fel, cetăţeanul care nu subscrie până la 1 Noemvrie 1941, va fi obligat a plăti* **cota** *împrumutului ca* **impozit de răsboi,** *fără a primì titluri rambursabile.*

Dela românii transnistrieni. Gazeta redeşteptării naţionale a românilor dintre Nistru şi Bug, *Transnistria*, aduce în Nrul din 22 l. c. următoarele amănunte despre „Moldova de dincolo de Nistru": La *Tiraspol* (numele Tiraspol derivă din vechiul nume grecesc al Nistrului, *Tyras*, şi dela cuvântul „polis", cetate, oraş, — va să zică «*Cetatea Nistrului*»), s'a aşezat acum, în această capitală a Transnistriei, afară de comandamente militare, *guvernământul civil al Transnistriei*, care are în subordine *şapte* prefecţi coloneli, şi *şapte* subprefecţi, transnistrieni ai celor 7 judeţe, care sânt: *Tiraspol, Dubăsari, Balta, Ananiev, Jugastru, Berezovca* şi *Slobozia*. „Cetatea Nistrului" e situată în faţa Tighinei, destul de aproape de Marea Neagră. In această cetate e vorba, şi dorinţa credincioşilor, să se întemeeze o episcopie ortodoxă română.

Nou protopop în Abrud. Consiliul eparhial dela Cluj a aprobat numirea de protopop al tractului Abrud a P. C. Sale Pr. *Ion Fodoreanu*, paroh în Valea Bulzului. P. S. episcop *Nicolae Colan* a dat binecuvântarea sa pentru a fi hirotesit de protopop. La cererea P. S. Sale, hirotesirea se va face de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului.

† **Nicolae Bratu,** proprietar de tipografie, proprietarul şi redactorul „Foii Poporului", fost preşedinte al Uniunii comercianţilor şi meseriaşilor din Ardeal, Banat şi Crişana, al Camerei de comerţ şi Industrie, fost deputat şi senator etc., după o scurtă şi grea boală, a încetat din viaţă în 20 Septemvrie 1941, în vârstă de 60 ani, împărtăşit cu sfintele taine. Rămăşiţele sale pământeşti s'au transportat la Răşinari în 22 l. ci şi s'au depus spre veşnică odihnă în cimitirul din localitate. Odihnească cu drepţii!

Palat mistuit de flacări. In cartierul Fanar, din Istambul, a izbucnit Dumineca trecută, un mare incendiu, care a mistuit în flacări şi palatul patriarhului grec, alături de mai multe moschei şi câteva sute de case construite, mai toate, din lemn.

Ce spune presa străină despre falimentul comunismului. Din cercuri muncitoreşti primim: Indiferent dacă bolşevismul se mai apără sau nu, comunismul a falimentat în clipa când s'a dovedit că ideologia sa este inacceptabilă pentru muncitorimea europeană şi pentru Europa în general. Comunismul cerea stăpânire cu ajutorul unei revoluţii universale, dar n'a putut să se adapteze condiţiilor generale economice şi psihologice, nici să le ajute. Lumea civilizată, în majoritatea ei, a respins comunismul ca o deslegare primitivă care nu aduce nici un folos omenirii. Răsboiul bolşevicilor este mărturie învederată a slăbiciunii ideologice, de care pătimeşte comunismul. Lumea intelectuală, care îşi dă seamă de această slăbiciune, caută *altă* soluţie ideologică a problemelor sociale, tocmai din punct de vedere al falimentului comunist.

Clerul german în răsboi. O informaţie, din izvor oficial, relatează că numărul claricilor germani, aflători în răsboiul actual, este extraordinar de mare. Numărul preoţilor evanghelici de pe front se urcă la mai multe mii, dintre aceştia au fost distinşi 1700 cu decoraţia „Crucea de fier". Pe frontul dela Creta au căzut eroic doi clerici, cari săriseră cu paraşutele împreună cu alţi trei clerici, pentru a îndeplini servicii sanitare. Dintre clericii catolici au fost decoraţi până în prezent peste 350. Contribuţia preoţimii accentuează,

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae reîntors la Reşedinţa Sa

După o rodnică şi stăruitoare cutreerare misionară a Basarabiei şi Transnistriei, I. P. Sf. Mitropolit **Nicolae** *s'a reîntors Vineri seara, 26 Septemvrie, la Reşedinţa Sa din Sibiu. In întâmpinarea I. P. S. Sale au ieşit toţi consilierii, profesorii de teologie şi preoţii din Sibiu, împreună cu dl Vice-primar Dr. Simion Mitea, dl Grigore Popa directorul ziarului «Ţara» şi alţi reprezentanţi de instituţii. Studenţii teologi au intonat la sosirea înaltului nostru Ierarh «Pe Stăpânul», după care I. P. C. Sa Păr. Arhim. Vicar Teodor Scorobeţ a rostit un cuvânt cald de bun sosit.*

I. P. Sf. Mitropolit a răspuns descriind bucuria cu care misiunea Ardealului a fost primită de poporul basarabean şi neclintirea cu care acesta şi-a păstrat credinţa în anul cruntelor asupriri bolşevice.

I. P. S. Sa a mulţumit lui Dumnezeu că l-a inspirat gândul acestei fapte misionare şi şi-a exprimat toată satisfacţia sufletească pentru buna ei ducere la sfârşit.

după convingerea germană, rolul hotărâtor naţional al bisericilor din Germania în acest răsboi crucial, unde se decide soartea Europei întregi.

Provocatorii. *Judeo-comuniştii*, — constată o revistă mai nouă, — au provocat, în ultimul pătrar de secol, următoarele răsboae şi revoluţii: Răsboiul mare *dela 1914 1918*, provocat de bancarii jidovi Rotschild, prin intermediul altora; revoluţia *rusească* dela 1917, e opera lui Trotzki, Litvinov şi Abramovici, toţi jidani; revoluţia din *Germania* e deslănţuită prin acţiunea Rozei Luxemburg şi a lui Kurt Esner; revoluţia *maghiară* din 1919 e condusă de Béla Kuhn (Kohn), Grünberg şi Weinstein; revoluţia *spaniolă* din 1936 scoate la iveală pe jidanii Neumann, Rosenberg, Alvarez de Varo, ca şefi; în *Franţa* principalii şefi sânt la 1936 Blum prim-ministru, Jean Zay, apoi în 1939 Mandel; în *Anglia* Hore Belihsa şi Sir Iohn Simon; în *Statele unite* nordamericane Morghentan.

Reforma şcolară preocupă multe guverne din străinătate. Astfel, în Cehia şi Moravia guvernul s'a ocupat, încă pe vremea fostei republice, de modificările necesare învăţământului secundar. Reforma este cerută de o prea mare abundanţă de bacalaureaţi, care nu corespunde necesităţilor serviciilor publice şi particulare din ţară, şi care duce neapărat la proletizarea şomerilor intelectuali. Şcoalele secundare n'ar trebui să pregătească prisosul de intelectuali osândiţi la şomaj, când în *profesiunile practice* se simte, şi se va simţi şi mai mult, lipsa muncitorilor calificaţi. — Starea nesănătoasă, a învăţământului secundar, cere o grabnică îndreptare şi în ţara noastră.

Televiziune. Ultima noutate la expoziţia „Poşta Modernă", dela Târgul de mostre din Praga, ţinut în Septemvrie a. c., este aşa numitul „Fernsehsprecher", un aparat telefonic, în care ceice vorbesc se pot şi vedea în acelaş timp. Aceeaş expoziţie poştală mai are instalate multe alte maşini şi aparate automate de tot felul.

Rectificare. La conferinţa preoţească ţinută la cercul pastoral *Boj* Hunedoara în 17 Aug. 1941, greşit s'a intercalat (în Nr. 38) că păr. preşedinte Ieronim Rudeanu a desvoltat subiectul „O mie de ani înaintea lui Dumnezeu sânt ca ziua de ieri ce a trecut ca o strajă de noapte, ca un şivoi se risipesc anii şi ca un vis sânt". Acest subiect a fost desvoltat de Păr. *Zamfir Filip*, din parohia Mânerău, la ţarină, unde s'a făcut şi sfinţirea apei. Păr. I. Rudeanu a explicat evanghelia zilei în biserică. — *Cor.*

Nr. 13.664—1941 (70) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a **Vinţul de jos,** din protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială: 19 jug. arător, 3 jugăre livadă cu pomi roditori şi 3 jug. pădure.
4. Venitele stolare uzitate în parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de binecuvântare de candidare şi de concurs pe adresa: *Consiliului Arhiopiscopesc din Sibiu, care va întregì parohia prin numire.*

La cererea de concurs, preoţii în activitate de serviciu, vor anexa *numai* curriculum vitae, iar ceilalţi candidaţi actele normate în Regulamentul pentru parohii.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 23 Septemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 762—1941 (76) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială veche: 3 jugăre 88 stj. p. arător, 1108 stj. p. grădină. Provenit din reforma agrară: 3 jug. arător, 2 jugăre fânaţ şi 1 jugăr cimiter.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea specială dela I. P. S. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, în termenul indicat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu înştiinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a fi cunoscuţi de popor.

Geoagiu, la 15 Septemvrie 1941.
Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului, în înţelegere cu consiliul parohial din Geoagiu-Joseni.

Teodor Glodeanu
protopop

---

(77) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Costeşti,** protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială, compusă din două camere şi bucătărie şi grădină pentru zarzavaturi.
3. Sesiune parohială: un fânaţ de 2684 stj. pătraţi, folosirea alor două cimitire în extensiune de 1187 stj. pătraţi.
4. Adăul, adecă 23 litri porumb sfărâmat dela fiecare familie (circa 95 familii).
5. Ziua de clacă dela fiecare familie (circa 104 familii)..
6. De lemnele, necesare preotului, se va îngriji parohia.
7. Stolele legale în uz în protopopiat.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta în termen, oficiului protopopes ortodox al Orăştiei.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoştinţă cu enoriaşii.

Oficiul protopopesc ortodox al Orăştiei, în înţelegere cu oficiul parohial din Costeşti.

Orăştie, la 15 Septemvrie 1941.

Pr. **Iosif Vinţan**
adm. protopopesc

Nr. 531—1941 (75) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Buceş-Vulcan,** cu filia **Buceş-Sat,** din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 1530—1941 (72) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Scoreiu,** protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele şi cu încuviinţarea Prea. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a sluji, predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Avrig, 20 Septemvrie 1941.
Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
adm. protopop.

Nr. 575—1941 (73) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Baia de Criş,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 580—1941 (74) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Ribicioara de jos,** cu filia **Uibăreşti,** din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 591—1941 (71) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Lancrăm I,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială, 12 jugăre cad. arător.
4. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în terminul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Sebeş-Alba, 15 Septemvrie 1941.
Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Nr. 13.701/1941 (69) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Grânari,** din protopopiatul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil, 6 jugăre fânaţ, precum şi al cimitirului vechi.
3. Câte 20 litri grâu, porumb şi ovăs (total 60 litri) de fiecare familie.
4. Venitul stolar, obişnuit în tract.
5. Locuinţă parohială (2 camere şi bucătărie) cu grădină de circa 600 st. pătraţi.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregì parohia prin numire.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, ţinută la 16 Septemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 576/1941 Prot. (66) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa III-a **Pui-Galaţi,** tractul protopopesc Jiu, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile:

1. Locuinţă în natură.
2. Salarul dela stat.
3. Sesiune parohială de 32 jugăre, — şi anume: opt jugăre pământ arabil, restul fânaţ şi păşune.
4. Două mierţe (30 litri) porumb în tulei şi câte una zi de lucru dela 29 familii.
5. Dela familiile din Pui cele de subt pct. 4.: răscumpărarea în numerar, după preţul zilei.
7. Stolele obişnuite în parohiile tractului.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, Petroşani, în termenul indicat. Candidaţii vor anexa cererii de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Ei se vor prezenta, cu prealabila încuviinţare a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică pentru a sluji, predica, cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, Petroşani, în înţelegere cu cons. parohial.

Petroşani, 4 Septemvrie 1941.

Ion Duma
protopop

Nr. 208/1941 (65) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Chesler,** din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi, bucătărie de vară şi cămară precum şi toate dependenţele necesare.
3. 23 jugăre arabil şi fânaţ precum şi folosinţa cimitirului.
4. Vie cu 1200 viţe productive.
5. Câte 10 litre grâu dela fiecare casă.
6. Din pădurea urbarială trei drepturi de lemne.
7. In păşunea composesoratului trei drepturi.
8. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Târnava în Târnăveni, în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor numai în cele 30 de zile ale concursului.

Târnăveni, la 18 August 1941.

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 369/1941 Prot. (67) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Beia,** din protopopiatul Sighişoarei, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 4 jugăre arător, 3 jug. fânaţ, 2 jug. păşune şi 1200 stânjini grădină.
3. Câte una ferdelă à 20 litri grâu dela fiecare familie.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele cerute de Regulamentul pentru parohii şi cu încuviinţarea specială de a candida la această parohie, dată de Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sighişoarei în termenul indicat.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea oficiului protopopesc subsemnat, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică spre a sluji, a predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişora, 4 Septemvrie 1941.
Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişoarei în înţelegere cu consiliul parohial din Bela.

Emilian Stoica
protopop

Nr. 268—1941 (68) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beşa,** protopopiatul Târnavamare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe, în stare foarte bună.
3. Sesiune parohială 16 jug. arătură şi fânaţ.
4. Şase stânjini lemne de foc, făcute şi aduse în curtea parohială de credincioşi.
5. O ferdelă porumb sfărâmat, de familie. Văduvii o jumătate de ferdelă.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 6 Sept. 1941.
Oficiul protopopesc ortodox român Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ
„ASOCIAȚIUNEA"
SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 5 Octomvrie 1941 — Nr. 41

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 13.831/1941 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Cuvântul lui Dumnezeu nu poate să fie legat". (II Tim., 2, 9).

Iubiții mei fii sufletești,

Acest adevăr l-a scris marele Apostol al neamurilor pe când se găsea în închisoarea din Roma din pricina râvnei sale întru propovăduirea Evangheliei mântuitoare a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Cât de mult suferea acest neînfricat crainic al Domnului să nu poată cerceta comunitățile creștine întemeiate de el și să nu-și poată împlini mai departe marea misiune de răspândire a cuvântului dumnezeesc, cu care își simțea una întreaga sa ființă. Dar și în această stare sufletească în care se găsea din pricina lanțurilor în cari era legat, el avea mângâierea că, oricare ar fi soartea sa personală, „cuvântul lui Dumnezeu nu poate să fie legat". El se convinsese și simțise cutremurător în însăși ființa sa adevărul, că nu este putere pe lume care să fie în stare să încătușeze cuvântul Domnului. Când prigonea biserica lui Dumnezeu, minunea de pe drumul Damascului l-a silit să vadă că în cuvântul Domnului este o putere ce sparge toate îngrădirile și spulberă toate vrăjmășiile și nimic pe lume nu-i poate sta împotrivă. Această putere l-a trântit și pe el la pământ și din cel mai nedomolit prigonitor l-a schimbat în cel mai înfocat propovăduitor al lui, cutreerând lumea în lung și în lat pentru a-l sămăna în toate părțile. Iar acum când, la bătrânețe adânci, se afla în închisoare din cauza acestei iubiri a cuvântului dumnezeesc, pe lângă toată marea și singura lui întristare că nu-l poate propovădui mai departe, avea și mângâierea neclătinată că acest cuvânt nu poate fi închis de nimeni pe lume.

Dragilor mei,

Cu cât se împotrivește lumea aceasta mai mult cuvântului Domnului, cu atât el își arată mai învederat puterea sa biruitoare. Nenumărați și vajnici prigonitori au încercat să-i pună zăgaz, dar el a răsbit prin toate piedecile. Și astfel s'a răspândit lumina lui, adevărul lui, sfințenia și puterea lui pe la toate neamurile până la marginile pământului, încât nu este popor la auzul căruia să nu fi răsunat și să nu fi repurtat biruințe.

Tăria acestei puteri netăgăduite a cuvântului Domnului am simțit-o în săptămânile trecute din nou toți ylădicii Ardealului (căci împreună cu mine au fost Prea Sfinții Lor Episcopii: *Andrei* Aradului, *Vasile* al Timișorii, *Nicolae* al al Oradiei-Beiușului și *Veniamin* al Caransebeșului), și un număr de 53 de preoți cari ne-am îndreptat pașii spre meleagurile scumpei noastre Basarabii, desrobită de curând de sub stăpânirea celor fără Dumnezeu. Au încercat dușmanii Celui ce s'a suit pe cruce din iubire pentru oameni, să înăbușe cuvântul lui Dumnezeu în acea parte a pământului strămoșesc, să sdrobească din sufletul fraților noștri credința prin care a trăit neamul nostru dela chemare și până azi.

Dar încercarea lor s'a isbit de împotrivirea neînduplecată a fraților noștri și de puterea cuvântului dumnezeesc sălășluit în ei. Ne-am convins despre aceasta și ne-a copleșit tăria cu care au rămas neabătuți și întemeiați în credința lor străbună cu toate mijloacele înfricoșătoare întrebuințate pentru a smulge din inima lor alipirea la Dumnezeu.

De aceea, pe lângă cuvântul cald de frățesc și creștinesc salut ce li l-am dus din partea clerului și a poporului nostru din Ardeal, i-am lăudat pentru păzirea bărbătească a credinții lor și a noastră și i-am mângâiat pentru toate suferințele și încercările prin cari au trecut. Le-am spus că am mers la ei să le ștergem lacrimile cari le-au muiat obrajii și sufletele un an întreg și să mulțumim împreună cu ei lui Dumnezeu că le-a hărăzit și lor și nouă de-a ajunge la fericita zi a libertății. Am înălțat rugăciuni către Dumnezeu la altarele lor unde s'au păstrat, sau în preajma fostelor altare dărâmate de urgia nebună a foștilor stăpânitori, ca să ajute neamului nostru să iasă în întregime fericit din învălmășeala în care se sbate lumea și să fie ferit de primejdii viitoare. Am făcut cereri pentru biruința oștirii noastre viteze ce luptă pentru dreptatea și viața neamului. Nu voiu uita sfintele Liturghii ce le-am făcut în sfânta mânăstire Curchi, la sărbătoarea Nașterii Precestii și în cetatea Orheiului în ziua sfintei Cruci în biserica zidită de Voivodul Vasile Lupu al Moldovei, cum și în fruntașele comune: Grătiești, Răzeni, Vorniceni, Chiperceni, Onițcani, Peresecina, înaintea unor mulțimi de popor atât de mari, încât nu încăpea în biserici și a trebuit să-i vorbesc adeseori în curtea bisericilor ca să audă toți. La sfintele slujbe ce le-am săvârșit vlădicii și preoții din misiune în toate județele Basarabiei, *în peste șase sute de comune* și în propovăduirea noastră creștină și românească am fost primiți cu deosebită dragoste, cu însuflețire curată și cu lacrimi de bucurie de tot poporul basarabean, care după un an de suferință și de încătușare a credinței sale, a înțeles și mai mult ce binefacere e să fii sub stăpânirea Țării tale, să te bucuri de libertatea națională care îți îngădue să-ți desvolți toate însușirile și virtuțile tale firești și să te poți aduna la altarul bisericuțelor tale pentru întărirea sufletului, ca să biruiască năpăstuirile ce vin să te încerce.

Vă aduc acum din partea lor, iubiții mei, răspunsul frățesc de mulțumire pentru salutul ce li l-am dus din partea voastră. Ei se simt una cu noi, precum ne simțim noi una cu ei. In vinele lor curge același sânge, de pe buzele lor sboară cuvintele aceluiaș dulce graiu românesc, în piepturile lor inima bate la fel cu a noastră. Ne-au dat asigurarea că atunci când va bate ceasul ne vor întinde și ei mâna de ajutor pentru desrobirea jumătății robite a scumpului nostru Ardeal.

Numai două momente mai grăitoare vreau să desprind din lucrarea noastră de propoveduire creștină și românească pe acele meleaguri, spre a vi le înfățișa acum, iubiții mei. Aflându-ne în acele locuri am ținut de datoria noastră să ne ducem la mormântul unui mare mitropolit al Basarabiei *Gavril Bănulescu,* fiu al Ardealului din părțile Bistriței, care acum un veac și mai bine, pe când Basarabia a căzut prima dată sub jugul rusesc și-a lăsat locurile de naștere și s'a dus să stea lângă sufletul poporului basarabean pentru a-l întări și mângâia în încercarea sa. Ne-am închinat la mormântul lui și i-am dus cuvânt de recunoștință pentru credința lui cea mare și pentru dragostea de frații năpăstuiți, care l-a făcut să se ducă să împărtășească soartea lor. Din mormântul lui dela mânăstirea Căpriana, de pe malul Nistrului, străjuește în fața lui Dumnezeu și a oamenilor drepturile și hotarele dinspre Răsărit ale neamului nostru.

Din Basarabia am trecut și dincolo de Nistru la frații români de acolo cari de 24 ani n'au mai auzit slujba dumnezeească. Bisericile sunt sau dărâmate la pământ sau prefăcute în grajduri, magazii și localuri de petreceri. Dar și sub această grea și îndelungată prigoană, poporul și-a păstrat în tainițele sufletului întreaga credință în Dumnezeu. S'au rugat oamenii în casele lor, în lăuntrul sufletului și Dumnezeu i-a ascultat, aducând mai curând de cât se putea aștepta timpul în care Îl mărturisi iarăși deschis și fără teamă.

Am sfințit dincolo de Nistru cea dintâi biserică reclădită după alungarea bolșevicilor. E biserica din *Sucleia,* sat curat românesc de vre-o mie de familii, așezat lângă Nistru la câțiva chilometri spre miază-zi dela orașul *Tiraspol.* Am auzit cu acest prilej cum s'a păstrat credința pe altarul sufletului poporului ca o putere mai presus de lume ce nu poate fi sdrobită de nimic. A alergat la această sărbătoare toată lumea din satele din jur câtă a putut afla despre praznicul ce avea să se întâmple. Cu lacrimi pe obraji au urmărit credincioșii tot timpul această sfântă liturghie, cea dintâi pe care o auzeau după 24 de ani. A fost o adevărată cutremurare religioasă. Par'că ieșise biserica primelor veacuri din catacombe, din ascunzătorile ei de sub pământ. Se îngrămădeau toți să se atingă de vestmintele arhierești, să sărute crucea, Evanghelia.

După Sf. Liturghie le-am slujit un parastas pentru toți morții lor. A fost o mulțumire de nedescris. Câți morți scumpi n'au avut într'un sfert de veac, câte rudenii ucise de regimul de prigoană al bolșevismului, fără să fi avut măcar mângâierea de-a face prin preot o slujbă de pomenire pentru ei? Și acum toată dorința lor se stâmpăra. Nu voi uita nici când icoana acestor suflete de credincioși cari-și primeau în sfârșit hrana după care atâta au flămânzit.

Și ne-am zis văzându-i: Când te vei întoarce acasă spune credincioșilor din Ardeal că prin nimic nu poate fi mulțumit sufletului omului și al poporului ca prin credință. Spune tuturor fiilor Bisericii din Ardeal să-și întărească credința, să-și încălzească și mai mult rugăciunea de mulțumită către Dumnezeu că i-a ferit de asemenea încercări, să-și înviioreze iubirea față de Dumnezeu și de aproapele, căci acestea formează chiagul care leagă pe om de om într'o frăție ce nu poate fi biruită de nici o durere.

După asemenea bucurii duhovnicești, după ce preoții noștri au botezat sute de copii rămași neîncreștinați sub stăpânirea păgână, ne-am întors la Chișinău, unde făcusem cea dintâi sfântă liturghie în ziua sosirii noastre acolo, în catedrala cea mare, căreia i-au dat foc bolșevicii la retragerea lor. Intre zidurile ei afumate și sub cupola prin care se vedea cerul, am cuvântat cu multă mișcare a inimii poporului adunat în mare număr. P. S. Episcop *Efrem* de acolo, acum când eram gata de plecare spre casă ne-a dăruit ca o amintire pentru călătoria și lucrarea noastră în Basarabia o prea frumoasă icoană a Maicii Domnului. Ei o numesc „Maica tuturor celor scârbiți", căci

ochii ei sunt plini de lacrimi pentru suferințele și pentru păcatele oamenilor. In cântări și rugăciuni ea a fost dusă la gară, iar ajungând în Sibiu a fost adusă cu aceeaș cinstire în catedrala noastră. Ea va sta aci ca o amintire a suferințelor prin cari au trecut frații noștri basarabeni și a drumului pe care plini de dragoste l-am făcut îndată după desrobirea lor la ei.

Mai amintesc că am dus cu noi de aici din Sibiu, *un vagon plin cu cărți*, cărți de rugăciuni și alte cărți de zidire sufletească dintre cari unele ne-au fost încredințate spre a le împărți din partea societății noastre „Astra", apoi mii de cruciulițe și iconițe pe cari le-am împărțit peste tot locul. In cutreerările noastre am vizitat pretutindenea pe iubiții noștri ostași răniți prin spitale. Unde am întâlnit pe drumuri regimente întregi de ostași m'am oprit la ei, le-am făcut rugăciuni, le-am cuvântat, le-am împărțit cărți de rugăciuni și cruciulițe în număr mare și le-am împărtășit binecuvântări ca să le ajute bunul Dumnezeu în lupta lor.

Deosebit de mare a fost bucuria mea de a fi întâlnit în ținutul dela Nistru pe viteazul nostru *mareșal Ion Antonescu*, Conducătorul statului, plin de încredere în izbânda gândurilor mărețe și a planurilor de fericire pentru neamul românesc; iar la *Comandamentul oștirei* am alergat să duc binecuvântările Bisericii Generalilor noștri cari au comanda acolo la front. Dumnezeu să le ajute în lupta cea sfântă pentru Cruce și Țară!

Am ținut să vă înfățișez pe scurt, iubiții mei, icoanele și gândurile cu cari ne-am întors din misiunea noastră. Eram dator să o fac pentruca să Vă mulțumesc tot odată pentru rugăciunile cu cari ne-ați însoțit Voi, dragii mei, ca drumul nostru să fie încununat cu cât mai frumoase izbânzi.

Rog pe bunul Dumnezeu să facă să rodească în viața creștină a Basarabiei sămânța aruncată de noi cu dragoste. Il rog să ajute întregului neam românesc să vadă împlinindu-se cu un ceas mai de vreme dorința lui arzătoare după libertatea fraților ce se mai găsesc încă în robie. Și atunci vă voi face tot din acest loc învitarea să mergem în număr cu mult mai mare cu cuvânt de mângâiere la ei, ca să ne bucurăm împreună de ziua pe care ne-o va da Domnul. Acum le trimitem gândul, inima și nădejdea noastră neclintită că nu va mai trece mult până atunci.

Domnul este cu noi și vrea să fie cu noi într'o țară mare, care să se întindă până unde răsună graiul nostru și credința noastră străbună, în care Il vom lăuda în veacuri nesfârșite.

Cu bucuria părintească de a mă fi întors cu bine acasă și în mijlocul iubitei mele turme credincioase, împărtășindu-Vă arhieresțile Mele binecuvântări, am rămas

Sibiu, la 28 Septemvrie 1941

al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Facultatea teologică din Iași trece la *Cernăuți*, contopindu-se cu facultatea de teologie ce funcționase, anul acesta, la Suceava. Cursurile încep la Cernăuți în 1 Noemvrie 1941. Studenții sânt obligați să stea în căminul întreținut de mitropolia Bucovinei. — *Universitatea* cernăuțeană s'a desființat, — patrimoniul ei urmând să treacă asupra universității din Iași și a politehnicei Gh. Asachi.

Pe seama ostașilor. Ținând seamă de apropierea iernii, Marele Stat Major a hotărât să se îngădue publicului să expedieze ostașilor de pe front colete cu *efecte de earnă*, care nu vor trebui să depășească greutatea de 5 kgr și nu vor cuprinde altceva, decât efecte de îmbrăcăminte de earnă. Efectele se pot trimite chiar de pe acum.

A călcat sănătos

Cine? Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae.

Cum așa? Apoi iată cum: Păsind cu însoțirea sa de vlădici și preoți în țara cucerită dela bolșevici, lumea mai întâi a privit întrebătoare: Ce să fie aceasta? Dar iute și-a dat seama că aici e un îmbold vrednic și sănătos, pentrucă îndată s'a chibzuit că e bine să facă la fel.

In adevăr, cum să stai în nelucrare, atunci când s'a petrecut o faptă fără seamăn? Dacă am putut smulge pământul nostru din ghiara fiarei care umblă să înghită — pe nemistuite, acum trebue să tămăduim pământul acesta de toate otrăvurile pe care bestia le-a vărsat asupra lui. Trebue să-l curățim de toate buruienile rele care ar putea crește din sămânța semănată de el, cum și să mângâiem sufletele toropite de blestemul celor fără-de-lege.

A face astfel e un gând cum nu se poate mai luminat și mai cinstit. Bine că Dumnezeu a dat în minte Mitropolitului Nicolae să pornească la o faptă atât de măreață și sfântă. Numai de s'ar pornì și altă lume pe aceeași dâră, pentruca șivoiul pornit să nu se mai oprească.

Dar s'a mai apucat cineva să facă la fel?

Da, s'a apucat. Mitropolitul Nicolae încă nu apucase a se întoarce acasă, când a pornit într'acolo Vlădica Grigorie dela Huși. Prea Sfinția Sa a venit cu 12 preoți și a împănat câteva sate cu slujbele lor. Am întâlnit cete din ei de mai multe ori în Tiraspol.

Vlădica Grigorie a slujit în însoțirea Mitropolitului Nicolae la sfințirea bisericii din Sucleia lângă Tiraspol. In acelaș timp, preoții săi lucrau pe aiurea.

Aveau însă acestea să se isprăvească aici? Nu, ci sămânța cea bună încolțește mai departe.

Zilele acestea am întâlnit pe Principesa Alexandrina Gr. Cantacuzino, care mi-a spus:

— Vino Duminecă la 4 la Societatea noastră în Calea Moșilor! Vin acolo și mulți preoți ca să ne sfătuim. Vreau să fac ce a făcut Mitropolitul Nicolae. Vreau să plec peste Prut și Nistru cu o ceată de preoți și să facem acolo propoveduire creștinească.

Ei, ce înseamnă aceasta? Nu-i așa că Mitropolitul dela Sibiu a călcat sănătos?

Nici vorbă. Numai până ce lumea și-a dat seama ce înseamnă fapta Mitropolitului. Acum dâra s'a pornit și cine știe unde se va oprì? Poate de aici se va naște o lucrare statornică de mergere peste Prut și Nistru, pentru a întări cugetele.

Dă Doamne! Mitropolitul a călcat sănătos. Să ne lăudăm cu fapta sa!

Arhim. SCRIBAN

La ostașii răniți dela spitalul militar „Regina Maria" din Bran

Castelul regal din Bran, situat pe înaltă stâncă, este mărturia unor vremuri de mult apuse. Renovat de neuitata Regină Maria, cuprinde în interior obiecte de artă, unele religioase, strânse de augusta suverană.

După moartea Reginei, care lasă bisericii noastre din Bran-Poarta și celei dela Balcic câte 10.000 lei, castelul devine proprietatea Domniței Ileana, care urmând pilda mamei sale, donează bisericii noastre din Poartă o sfântă cruce pictată, în valoare de 8000 lei. Pomenile și parastasele, pentru augusta mamă, le-a făcut după cum se obișnuește în parohia noastră. Micii prințișori, când observă că este slujbă, intră în biserică și se așează frumos în genunchi.

Dacă Regina Maria, părtașă la suferințele neamului din trecutul război, a fost socotită „Mama răniților", Domnița Ileana, și-a însușit această creștinească îndeletnicire, și, sub patronajul său și în castel, s'a înființat în prezent spitalul militar. — Sosind primul transport de răniți, parohul locului i-a cercetat împărțindu-li-se cărți de rugăciuni pentru ostași, trimise de I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Răniții, făcându-se sănătoși, au cerut să fie spovediți și împărtășiți.

Venind, în vizitație canonică, P. C. S. părintele protopop, *V. Stoicanea*, a sfătuit pe preoți, să facă un Sf. maslu la răniții dela spitalul „Regina Maria" din Bran.

FOIȘOARA

Un luptător bucovinean: Alecu Hurmuzachi

(4) de **ROMULUS CÂNDEA**
profesor universitar

(Sfârșit)

Dar „Bucovina" avea dușmani aprigi în Moldova, nu numai pe Mihai Sturza, ci și pe agenții consulari ruși cari interveneau necontenit împotriva atitudinii ziarului. Autoritățile austriace trimit lui Alecu Hurmuzachi avertisment („Warnung"), invitându-l să nu se mai ocupe atâta de Principate. „In loc de a ne mulțămi — scrie indignat Alecu, la 1 Mai 1850 lui Barițiu — pentru că cercăm de a întâmpina Moscalismului în aceste țări, îți vin dobitocii și opresc să le descoper intrigele Moscalilor".

Pe lângă primejdia venită din partea oamenilor, gratificați cu numele de animal atât de sugestiv, se mai adaugă altele. Limba pumnulizată nu era mijlocul cel mai eficace de răspândire, abonamentele devin mai rare sau nu se plătesc. De altfel guvernul austriac nu putea vedea cu ochi buni un ziar care sublinia necontenit, deși sub o formă austriacizantă, solidaritatea tuturor Românilor. Astfel la 2 Octomvrie 1850 Alecu Hurmuzachi trebue să închine steagul: numărul 60 este ultimul număr al acestei foi atât de importante.

IV

Pentru unire prin biserică și cultură

Idealismul care a străbătut această foaie nu l-a părăsit însă pe tânărul Hurmuzachi, atât de încercat. In activitatea sa politică, fie în dieta Bucovinei, fie în Reichsratul din Viena, Alecu Hurmuzachi luptă mai departe pentru drepturile nației sale. In 1861 în preajma alegerilor pentru dieta Bucovinei Hurmuzachi cere dela alegători „să aleagă pe oricine va fi cinstit și cu cap și hotărât de a nu gândi la altceva decât la binele nostru obștesc". Acest program s'a trudit prin toate mijloacele să-l realizeze. El nu măgulea pe alegători, nu-i inducea în eroare, fiindcă era onest, nu-i cruța, fiindcă era prea sincer. Mai presus de vot, de demnități și alte treburi de acestea deșarte și trecătoare, Alecu Hurmuzachi cerea dela toți să-și iubească peste toate bunurile materiale și spirituale: limba și credința, tradiția și istoria, virtuțile și datinile, datoriile și drepturile — mai presus de viață![1]

De aceea dânsul a și fost unul din cei mai însuflețiți luptători pentru o unire, măcar în domeniul bisericii, cu românii din Transilvania. Pentru Hurmuzachi Șaguna era omul providențial în această privință. „Ce face Șaguna" îl întreba — cum am văzut — Alecu Hurmuzachi pe Barițiu. Și ceilalți fruntași din Bucovine se întrebau tot așa. Pentru toți acești fruntași crearea unei mitropolii comune era o cerere imperioasă, realizarea unei năzuințe firești a unuia și aceluiași neam. Printre cei dintâi luptători îl găsim pe Alecu Hurmuzachi, activ, neobosit, căutând să înlăture toate piedecile, crezând, cu naivitatea, — de altfel rară la dânsul — în bunăvoința cercurilor dela Viena, care n'aveau nevoie să bruscheze situația și se arătau binevoitoare. Doar Hurmuzachi pe cine slujia? Când la 1861 la sinodul din Carlovăț episcopul Hacman accentuă, fără să-l fi împins nimeni dintre români la aceasta, că în Biserica din Bucovina sunt și ruteni cari ar putea cere o unire a Bisericii cu — Carlovățul, în Bucovina această atitudine a chiriarhului trebue să fi apărut ca o încercare de șantaj asupra Transilvănenilor și Bucovinenilor cari visau unirea bisericească. De aceea Hurmuzăcheștii, Petrino, Vasilco, Buchenthal — numai cu nume străin, încolo român cu cele mai curate sentimene, — făcură o nouă petiție, la 15 Martie 1862 la împăratul, cerând un mare congres bisericesc. Cauza părea câștigată.

Dar pe cât se bucurară Bucovinenii de reînființarea mitropoliei ardelene, pe atât erau de decepționați, că ei rămaseră în afara acestei mitropolii. Lupta nu încetă însă; nu încetă nici după crearea dualismului dela 1867, a cărui primejdie o simțea cu durere crudă mai ales Gheorghe Hurmuzachi. Silințele pentru un congres național-bisericesc continuară. Dar cererea fu respinsă, împăratul arătă că-și va păstra dreptul de protector al fondului bisericesc. Totuși, românii nu desarmară. In vara anului 1870 într'o mare adunare, convocată la îndemnul Hurmuzăcheștilor, se proclamă caracterul curat românesc al Bisericii din Bucovina și se cere aprobarea unui congres mixt. Alecu Hurmuzachi, optimist, se bucură de această viitoare adunare ca de o „instituție națională mântuitoare.[2]

O adunare provizorie din Martie 1871 avea să pregătească și congresul. Alecu Hurmuzachi nu l-a mai văzut; a putut muri cu nădejdea în suflet. Căci congresul nu l-au văzut nici ceilalți români. In ciocnirea de interese românești și austriace în Bucovina, cele din urmă trebuiau să birue...

In anii aceștia de sbucium, în cei din urmă ani ai vieții sale, Alecu Hurmuzachi n'a pierdut din vedere interesele comune ale românismului. La 29 Septemvrie (11 Octomvrie) 1869 scrie din Dulcești, lui Gh. Sion, scuzându-se că n'a putut veni la București; doar s'a smuls cu de-a sila pentru 8 zile ca să asiste la dieta din Bucovina „pentru că acolo era a se trata cauze vitale pentru noi românii, umiliți, îngenunchiați, reduși la disperare".

Cât de bine li-ar fi prins românilor din Bucovina măcar un ajutor moral: „O Doamne, dacă măcar avântul unei politice naționale aici în țară, dacă pasul sigur și determinat a unui guvern loial, amic sincer al libertății și a cauzei comune, *comune tuturor Românilor adică*, ar contribui a ne mai ridica nouă celor de dincolo, spiritele, a ne mai îmbărbăta inimile".[3]

Pentru această îmbărbătare Alecu Hurmuzachi a luptat și în domeniul cultural. „Bucovina" n'a fost un organ exclusiv politic. Foiletonul ei literar poate fi luat ca model. Cel mai asiduu colaborator la acest foileton a fost marele prieten și cântăreț al Bucovinei, Vas. Alecsandri. Alt iubitor al Bucovinei, Gh. Sion, își dă și el contribuția literară. Dintre Bucovineni cel mai important colaborator a fost violul și talentatul preot Iraclie Porumbescu, tatăl compozitorului Ciprian. Stângăciile de limbă și, poate, un colorit prea local au făcut să fie dat uitării acest scriitor interesant, agil și atât de plăcut naționalist. El e doar acela care s'a adresat, la 1852, Consisrorului printr'o adresă scrisă cu litere latine, fapt care-i atrage aspra mustrare a episcopului Hacman, încurcat de acest îndrăzneț și neastâmpărat preot în socotelile sale mai mult

[1] Foaia Societății, A. IV 3, p 66.

[2] I. G. Sbiera, Familia Sbiera, p. 243 și I. Nistor, Istoria Bisericii din Bucovina, pag. 109.

[3] St. Meteș, Din relațiile și corespondența lui Gh. Sion, p. 66.

Deunăzi, preotul *Ioan Budu* dela Moeciul de jos şi parohul locului, au săvârşit taina Sf. maslu, iar la mirultul răniţilor a sosit şi prectul Iosif Tătulea dela parohia Predeal.

La sfârşit, preotul Ioan Budu, — refugiat dela Ocna-Dejului, cu doi copii la oaste şi cunoscând în viaţa sa două surghiunuri ale războiului, — într'o cuvântare bine simţită, a preamărit fapta vitejească a răniţilor, săvârşită întru apărarea sfintei cruci şi a gliei strămoşeşti. Răniţii au rămas adânc impresionaţi de vizita, serviciul şi cuvântarea păr. I. Budu. — Pr. *I. Lascu.*

Sufletul basarabean

Călătoria noastră misionară în Basarabia şi Transnistria, pe lângă scopul său iniţial de a duce mângâiere în sufletele fraţilor basarabeni, greu încercaţi, a avut şi darul de a ne ajuta să ne apropiem de sufletul basarabean, aşa de puţin cunoscut şi să cunoaştem dezastrele unei stăpâniri fără Dumnezeu, despre care nu ştiam decât din ziare.

Am plecat în Basarabia, Inalţii ierarhi ardeleni cu noi umili slujitori ai altarelor, ca să ne înfrăţim, noi de aici, cu cei de dincolo, şi să turnăm din sufletul dârz al ardeleanului în sufletul blând al basarabeanului scânteerile unui mai cald, mai viu şi mai vibrant naţionalism.

Toate manifestaţiile noastre, toate întâlnirile noastre au fost prilejuri alese de trăire duhovnicească, de lacrimi de bucurie şi de intens simţemânt naţional.

Şi am aflat acolo fraţi cu inima deschisă, credincioşi, evlavioşi, din sufletul cărora n'a putut fi scos Dumnezeu, cu toată barbara încercare. Dar am aflat şi fraţi de acelaş sânge, de credinţă şi trăire românească. Basarabeanul e altfel decât îl cunoaştem noi. In primul rând e un om bun şi blând, o fire domoală şi liniştită, dar o fire care simte şi trăeşte ce simte. O fire capabilă de sacrificiu şi dăruire, cum rar întâlneşti. Toată setea de bani ai nemiloşilor stăpânitori a fost satisfăcută de un popor pentru care biserica este cea mai esenţială parte din viaţa lui. „Nu vom lăsa — cu orce preţ — să ne fie închise bisericile", rostiau aceşti oameni peste care s'a abătut, ca o încercare, furtuna năprasnică de un an. Nu şi-au cruţat nici boii din jug, nici pânea dela gură — şi aceea puţină — numai ca sfintele lor lăcaşuri de închinare să nu fie închise.

Acesta este basarabeanul: fire împletită cu misticism, cu o sete religioasă nestâmpărată, cu un dor fierbinte de a se urca pe culmile alintătoare ale unei vieţi spirituale mai înalte. E păcat de acest suflet, cu resurse aşa de bogate, cu o bunătate, ca întinsul cerului, că n'a fost totdeauna înţeles; ba adesea chiar a fost speculat...

Dar laturea naţională? Ei bine, e timpul să ne trezim şi să nu mai aruncăm invective asupra unor oameni pe care îi cunoaştem dintr'o anumită oficină, care n'a trăit niciodată aproape de sufletul blând şi supus al basarabeanului, de sufletul acesta de înalte trăiri naţionale.

Basarabeanul îşi iubeşte neamul. El e bun român; iar anul de groază bolşevic a sporit în el sentimentul naţional, aşa de mult, încât sufletul lui e plin de scânteieri naţionale.

Trâmbiţata „rezervă" a basarabeanului noi n'am găsit-o. Şi atunci e cazul să ne întrebăm: Nu cumva purtăm noi vina „rezervei" unei populaţii, care aştepta altceva dela noi, decât să fie spoliată şi desamăgită? Ce am făcut noi în Basarabia? Ce am făcut, dealtfel, în toată ţara timp de 20 şi mai bine de ani? N'am sporit oare neîncrederea şi „rezerva" noastră a tuturor faţă de o anumită clică?

Să ştim cel puţin atât despre bunii noştri fraţi basarabeni, că sânt oameni plini de evlavie, de credinţă în Dumnezeu, sătui până la refuz de o stăpânire barbară şi străină şi bucuroşi de a se vedea sub scutul ocrotitor al drapelului românesc.

Acestea sânt realităţi incontestabile.

Rămâne să tragem toate foloasele din o mai bună cunoaştere a lor.

Pr. **Ioan Chioaru**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Pe drumul apostoliei

Vizitaţiile canonice ale P. S. Ep. Nicolae Colan

Cuvântul de îmbărbătare şi mângâere este purtat de P. S. Sa episcopul *Nicolae Colan* de astă dată în mijlocul credincioşilor din ţinutul cel mai la soare-răsare.

Despre această vizitaţie canonică pe graniţă, aflăm în *Tribuna Ardealului* din 14 Septemvrie 1941, următoarele amănunte:

Fiind calea lungă, cu dus şi întors, aproape 1000 km şi comunicaţia anevoioasă, Prea Sfinţia Sa a călătorit cu taxi de pe piaţă, având în suita Sa pe consilierul *Laurenţiu Curea* şi pe arhidiaconul *Vasile Bogdan.*

Sâmbătă în 6 Septemvrie seara a sosit în fruntaşa comună *Covasna,* conform programului anunţat autorităţilor administrative şi poliţieneşti competente. La întrarea în curtea bisericii credincioşii au primit pe P. S. Sa cu cântece religioase, cu flori şi cu lacrimi de bucurie. In fruntea lor erau în odăjdii strălucitoare preoţii Aurel Babiciu, Toma Sămărtean şi Ioan Roman, cu Crucea şi Evanghelia, pe care sărutându-le P. S. Sa a pornit pe cărarea presărată cu flori, urmat de mulţimea credincioşilor, şi a întrat în biserica ce aştepta să fie sfinţită, după ce a fost renovată radical în urma gravelor deteriorări ce a suferit cu ocazia cutremurului de pământ din anul trecut. S'a servit vecernia cu priveghere, după care P. S. Sa a mulţumit credincioşilor pentru frumoasa primire şi s'a retras la cvartirul său din casa parohială.

A doua zi, Duminecă dim., crângul, unde locuesc românii harnici din aceasta comună şi vestită staţiune balneară, a îmbrăcat haină de sărbătoare. Din toate părţile coborau spre biserică credincioşii cucernici, îmbrăcaţi în frumosul şi curatul lor port ţărănesc. Impresionantul ceremonial al sfinţirii bisericii, pontificat de P. S. Sa, a fost măreţ, în deosebi din motivul, că răspunsurile liturgice au fost date unison de întreg poporul, cu mic cu mare, frumos, duios şi cu toată evlavia, sub conducerea cantorului.

La sfârşit P. S. Sa a tălmăcit pericopa zilei din Epistola I a sfântului apostol Pavel către Corinteni, cap. 16, vers 13—24, care începe cu cuvintele: «*Priveghiaţi, staţi în credinţă, îmbărbătaţi-vă, întăriţi-vă...*» şi termină zicând: «*Cela ce nu iubeşte pe Domnul nostru Iisus Hristos, să fie anatema!*» Bunul arhiereu cu puternicul său dar oratoriu a frământat acest aluat divin în sufletele ascultătorilor, încât drept rezultat aceştia s'au convins despre adevăr şi au declarat solemn, că nu se vor mai lăsa ademeniţi de cei nechemaţi, cari pescuind în apă tulbure, i-au aruncat în braţele stilismului, ci se vor întoarce şi deacinainte vor prăznui şi ei toate sărbătorile împreună cu neamul nostru întreg, aşa cum dispune în această privinţă singura autoritate, competentă, adecă Sf. Sinod al bisericii noastre autocefale.

In comuna *Zabala* P. S. Sa a asistat la slujba vecerniei în biserica cea veche şi slabă, iar la sfârşit a predicat, dând poveţe folositoare credincioşilor, cari aşteaptă să primească păstor sufletesc cât mai curând, ca să poată păzi legea lor creştinească moştenită din părinţi şi să-şi poată termina biserica cea nouă, ce se înalţă măreţ şi va fi o podoabă a comunei.

De aci P. S. Sa a mers în fruntaşa comună *Breţcu.* Aici credincioşii parohiei noastre bine consolidate deasemene au făcut o primire foarte caldă la întrarea în curtea bisericii, de unde întrând în biserica veche, dar solidă, încăpătoare, frumos pictată şi aprovizionată cu toate cele necesare, Prea Sfinţia Sa a servit vecernia sărbătorii Naşterii Născătoarei de Dumnezeu şi a rostit o predică frumoasă şi instructivă, îndemnând la cinstirea Maicii Domnului, ceea ce este izvorul milostivirii, mângâierea celor ce plâng, căutarea celor pierduţi, puternică şi neîncetată mijlocitoare către Fiul Ei şi Mântuitorul nostru. Şi aici răspunsurile la slujbă le-au cântat poporul întreg sub conducerea dlui învăţător-director Ganea.

Ziua următoare P. S. S. a prăznuit sărbătoarea Naşterii Născătoarei de Dumnezeu în comuna *Vălcele,* această frumoasă staţiune balneară, vecină cu comuna Araci de peste graniţă, locul natal al P. S. Sale.

austriace decât bisericeşti. După mai bine de un deceniu dela dispariţia „Bucovinei" se înfiinţează prin Alecu Hurmuzachi, la iniţiativa profesorului I. G. Sbiera, o societate culturală, menită să strângă pe toţi românii pentru răspândirea culturii naţionale. Căci acesta era rostul „Reuniunii de lectură în Cernăuţi" dela 1862. Alecu Hurmuzachi, care a condus-o, îi defineşte astfel scopul: „Am simţit trebuinţa culturii, fiindcă am simţit trebuinţa vieţii, adecă a vieţii cu conştienţă de sine, adecă trebuinţa ca să trăim ca acei-ce suntem şi să nu ne pierdem în noianul unei mulţimi necaracterizate de indivizi".

Această trebuinţă a vieţii, care nu vrea să se piardă în valurile ameninţătoare ale unui austriacism incolor, a făcut pe Hurmuzachi să lupte şi pentru şcoala românească, protestând într'un memoriu, semnat şi de fratele său Gheorghe şi de Eugen Stârcea, la 1870, contra înfiinţării unei şcoli normale austro-germane care nu ar fi alta decât un „mijloc eficace de desnaţionalizare".[4]

Reuniunea de „lectură" se preface la 1865 în „Soţietatea pentru literatura şi cultura română în Bucovina", Astra Bucovinenilor, care există şi astăzi, îndeplinind în vremuri grele rosturi naţionale dintre cele mai însemnate.

La această „Soţietate", prezidată mai bine de un deceniu de Gheorghe Hurmuzaci, Alexandru ar vrea să introducă şi un curs de Istoria Românilor, în fiecare an câte opt luni cu trei ore pe săptămână. Dar guvernul îl opreşte, fiindcă astfel aceste cursuri ar — deveni şcoală publică!

Incă în 1849 Alecu Hurmuzachi întreba pe Bariţiu, dacă Ion Maiorescu nu ar putea publica o istorie a literaturii române, împlinind astfel „cea mai urgintă şi mai simţită lipsă".[5] Iar la 1866 cerea lui Gh. Sion portrete-litografii ale scriitorilor pentru a le arăta în Societatea pentru cultură ţinerimii.[6]

Tinerimii se străduia să-i dea o aleasă educaţie naţională, mai ales că aceasta lipsea cu desăvârşire din şcoală. Nimeni n'a pronunţat cuvinte atât de drepte, dar şi atât de aspre, despre internaţionalismul şcoalelor austriace. La 1868, la Societatea pentru cultură, singurul loc unde românii se mai putea simţi români, Alexandru Hurmuzachi face cel mai necruţător rechisitoriu şcoalei austriace. Invăţământul primar este „un pur mecanism de de cea mai primitivă simplitate". Nu există nici un plan, nici un spirit; în şcoala secundară nu se face istorie şi educaţie naţională. Copiii sunt izolaţi de părinţi şi de popor; li se laudă tot lucruri străine. Poporul nu are dreptul să afle „pe ce pământ şi în ce parte a lumii trăieşte şi cine l-au născut?" Hurmuzachi protestează contra tendinţei de a face pe români să înceteze de a fi români şi să devie numai acel „Mensch" vag, obscur, internaţional, fără distincţie şi caracter şi nici măcar înzestrat cu bunurile superioare ale unei adevărate umanităţi.[7] Ce ar fi zis bietul Hurmuzachi, dacă ar mai fi trăit vreo două decenii, să vadă în Bucovina, atât de scumpă lui, şcoli primare, cu limbă de predare în aceeaşi şcoală, austro-germano-româno-ruteano-polonă!...

Incă la un mijloc de trezire naţională s'a gândit Alecu Hurmuzachi împreună cu fruntaşii de atunci: la teatru. Sufletul acestei mişcări naţionale — căci în vremurile acelea o reprezentaţie teatrală era considerată ca un triumf naţional, de altfel exact ca în Transilvania —, era iarăşi Alexandru dintre fraţi care scria în „Foaia Soţietăţii": „Cu acest chip ne deprindem a fi mai mult împreună, între noi, a împărtăşi aceleaşi mulţămiri, după cum avem poate şi aceleaşi dureri a împărţi, aceleaşi cugetări şi îndatoriri, aceleaşi simpatii sânte şi scumpe".[8] Pentru aceste simpatii sfinte şi scumpe boierii au strâns banii necesari; pentru aceste simpatii sfinte şi scumpe, care erau mai mult decât un simplu sentiment, Alecu Hurmuzachi s'a adresat şi lui Vasile Alecsandri, cerând să-l ajute la crearea unui teatru românesc la Cernăuţi, căci pe această chestiune ar fi „angajată ambiţiunea naţională".

Cea dintâi stagiune se deschide de compania Fanny Tardini la 1/13 Martie 1864 în „Hotel de Moldavie". Lumea se înghesuia în sala neîncăpătoare; boieri, burghezi, intelectuali, elevi de liceu, toţi ascultau cu lacrimi în ochi o piesă, de altfel mediocră, reprezentaţia începându-se cu un cântec de preamărire a lui Mihai Viteazul... La 1865, 1869, 1870, 1871 companiile Pascaly, iarăş Tardini, apoi Matei Millo întâmpină aceeaşi binevoitoare îngrijire, acelaşi entuziasm, aceleaşi săli pline, aceeaşi iubire şi frăţire. Alecu Hurmuzachi scrie şi dări de seamă despre reprezentaţiile teatrale. Iar T. V. Stefanelli, prietenul lui Eminescu, ne povesteşte în Amintirile sale că toată învăţătura din cei opt ani de liceu — la 1865 Stefanelli era în clasa a şaptea de liceu — n'a avut asupra desvoltării naţionale a tinerilor o influenţă atât de mare ca acest teatru.

In anul morţii lui Hurmuzachi e şi cea din urmă stagiune teatrală cu răsunet. Lipsa de oameni de inimă, dihonia, slăbiciunea faţă de guvern şi primejdia tot mai ameninţătoare a slavizării, aduc asupra Bucovinei o toropeală care se resimte în toate domeniile.

Alecu Hurmuzachi n'a mai văzut nici zavistia, nici slăbiciunile. După o boală îndelungată, pe care căuta să o mai vindece în Italia, el moare în Neapole la 8/20 Martie 1871. Nici nu împlinise măcar vârsta de 50 de ani. Dar ce viaţă bogată!

Acum Gheorghe rămâne singur în luptă; Eudoxiu, ocupându-se de istorie şi mai fiind într'o vreme şi căpitan al ţării, devine mai moderat faţă de tânărul revoluţionar dela Viena. D. Petrino trece la 1875 în Moldova. Şi cu el alţii. Şirurile combatanţilor se răresc în chip simţitor. Vigoarei în atac îi urmează lâncezeala în apărare. Doar amintirea îi mai însufleţeşte pe vechii luptători pentru un ideal permanent.

Incă 17 ani după moartea lui Alexandru Hurmuzachi unul din colaboratorii săi buni şi devotaţi, Iraclie Porumbescu, scrie lui Gh. Sion:[9] „Dela moartea lui Alecu Hurmuzachi ni l-am pierdut pe „Moisi"... Alecul cel viguros, energic şi convingător cu spada-i domestică şi cu flacăra devotamentului pentru naţiunea şi drepturile ei în această ţară".

Acelaş prieten ne mărturiseşte că Alecu Hurmuzachi, cu prilejul ultimei lor întâlniri la Cernăuţi, i-a spus: „Lucră, frate, cât poţi, că eu ţin viaţa-mi numai ca cu dinţii, şi ce pot încă, tot lucru".

Căci dacă n'ar fi fost atâţia cari să-şi ţină viaţa cu dinţii, ca acest fiu de boier, Bucovina nu ni-ar fi putut aduce înapoi patriotismul naţional, păstrat şi el cu dinţii în furtuna vremurilor de robie.

R. Cândea

[4] G. Bogdan-Duică, „Bucovina", pg. 92.
[5] N. Bănescu, Corespondenţa familiei Hurmuzachi, pg. 41.
[6] St. Meteş, Din relaţiile şi corespondenţa lui Gh. Sion, p. 64—65.
[7] Foaia Societăţii. a. IV, (1868) Nr. 3, pg. 74 şi urm.
[8] Anul I, p. 70.
[9] St. Meteş, Din relaţiile şi corespondenţa lui Gh. Sion, p. 206. Scrisoarea e din 5/17 Iunie 1888.

La liturghia arhierească a luat parte mult popor, care şi aici a cântat răspunsurile liturghice sub conduceroa cantorului. P. S. Sa la urmă a rostit un puternic cuvânt de învăţătură, să nn ne pierdem nădejdea în ajutorul Preacuratei, prin care răsare bucuria şi piere blăstămul, ceeace luminează gândul celor credincioşi, este stâlpul bisericii cel neclintit, zidul împărăţiei cel nebiruit, prin care se ridică biruinţele.

După predică P. S. Sa a uns pe toţi credincioşii cu unt de lemn sfinţit şi li-a dat anaforă, apoi după ce a luat masa în cerc familiar la un enoriaş, s'a reîntors la reşedinţa Sa mulţumind lui Dumnezeu, că a putut cerceta pe aceşti credincioşi dela margini, cari au rămas la vetrele lor întăriţi în credinţa, că aici pe pământ au un Păstor, care le poartă de grije, iar în ceriuri au un Părinte, care niciodată nu părăseşte pe fiii Săi.

Ştire personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Luni, 29 Septemvrie a. c. la Bucureşti, fiind chemat pentru importante chestiuni româneşti; Miercuri, 1 Octomvrie a. c. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă.

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 5 Octomvrie 1941, va predica părintele *Zosim Oancea.*

Nr. 14.353

Circulară

Către toate oficiile protopopeşti, parohiale şi reuniuni de femei, pentru a pregăti efecte de earnă pe seama soldaţilor

Vitejii nostri ostaşi s'au luptat de trei luni de zile alungând hoardele bolşevice de pe pământul Patriei. Războiul sfânt se continuă cu mare elan, înfruntând primejdii de pe pământ, de sub pământ, de pe apă şi din aer, storcând admiraţia tuturora. De acum înainte bravii noştri ostaşi vor trebui să lupte şi în contra ploilor de toamnă, a crivăţului, care pătrunde până în măduva oaselor, şi a gerului iernii.

Onor Guvern s'a îngrijit ca stocurile de pături şi cojoace, din depozite şi fabrici, să fie destinate pentru trebuinţele armatei.

Dar atâta nu e de-ajuns. Populaţia dela vatră e chemată să se îngrijească şi ea de pregătirea de efecte pentru soldaţi.

Reprezentanţii sfintei noastre Biserici au cutreerat regiunile desrobite şi s'au convins câtă jertfă, cât eroism şi câtă suferinţă aduc soldaţii noştri pe altarul sfânt al Patriei, iar pentru a ajuta pe soldaţi în contra ploilor, a crivăţului şi a gerului, facem apel călduros la slujitorii sfintelor altare şi la harnicele femei să pornească prin echipe de muncă la *pregătirea de mănuşi, fuloare, ciorapi, mânecuţe şi căciuli pe seama soldaţilor din front.*

In deosebi ne adresăm la vrednicele preotese şi le punem la inimă să organizeze cu femeile din parohii echipe de lucru pentru confecţionarea — cu toată urgenţa — a acestor obiecte de lână, necesare soldaţilor noştri.

Obiectele confecţionate în termin de două săptămâni vor fi totalizate pe protopopiate, iar tablourile respective vor fi înaintate, la Arhiepiscopie, care se va îngriji de trimiterea obiectelor.

Aşteptăm ca reuniunile de femei din parohiile noastre să dovedească şi de astă dată că îşi înţeleg datoria lor creştinească şi patriotică.

Pregătirea de mănuşi de lână, de flanele, fulare, ciorapi şi căciuli să se continue şi după expirarea celor două săptămâni, strângerea lor la protopopiate cu tablouri se va face din 10—10 zile următoare.

Cucernicii preoţi vor îngriji ca această acţiune să aibă rezultatul, pe care îl cer nevoile armatei luptătoare şi îl pretind şi neprecupeţita noastră datorinţă patriotică.

Sibiu, 3 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Misiunea ardeleană în Basarabia

S'a scris mult în presa noastră despre acţiunea frumoasă a ierarhilor ardeleni, cari călăuziţi de I. P. S. Sa *Dr. Nicolae Bălan,* Mitropolitul Ardealului, s'au dus în Basarabia şi Transnistria ducând cuvând de mângâiere, de întărire frăţească şi de zidire duhovnicească fraţilor „moldoveni" eliberaţi de curând din stăpânirea tiranică a regimului bolşevic şi ateu.

Frumuseţea morală a acestei iniţiative şi valoarea înfăptuirii misionare venită la timpul cel mai oportun, o va stabili la locul şi timpul cuvenit istoria.

In celé de mai jos nu voi face decât pe cronicarul fidel, înregistrând etapele succésive ale acestei călătorii misionare, la care am avut deosebita cinste, să iau parte, culegând în urma ei cea mai profundă mângâiere a sufletului.

Şi pentrucă despre pregătirile făcute în vederea misiunii s'a scris în acest ziar, vom începe deadreptul cu lucrarea misionară, trecând şi peste praznicul dela Chişinău din 7 Sept.

Planul de lucrare a fost acesta:

I. P. S. Sa Mitropolitul cu patru echipe a propovăduit în judeţele Lăpuşna şi Orhei.

P. S. Sa Andrei cu 3 echipe în judeţele Tighina şi Cahul-nord.

P. S. Sa Vasile cu 3 echipe în judeţele Hotin şi jumătate Bălţi.

P. S. Sa Nicolae cu 3 echipe în jud. Soroca şi în cealaltă jumătate Bălţi.

P. S. Sa Veniamin cu 3 echipe în jud. Ismail, Cetatea-Albă şi Cahul-sud.

Fiecare din PP. SS. Ierarhi, au luat drumul capitalei de judeţ unde aveau să lucreze. Acolo în înţelegere cu dnii prefecţi, cari ne-au dat tot ajutorul, au alcătuit itinerarii pe echipe fixându-se lămurit localităţile unde fiecare preot avea să se deplaseze pentru misiune. Planul era întocmit ca cei peste 50 de preoţi, în zece zile vizitând fiecare zilnic câte 2 comune, misiunea întreagă să fi cercetat 1000 de comune şi oraşe din Basarabia.

Anticipez aici, că din cauza vremii ploioase, nu s'au putut cerceta 1000 de localităţi, dar misiunea a atins totuşi peste 600 de localităţi din toate judeţele Basarabiei. La vremea sa când preoţii vor înainta rapoartele individuale se va putea indica cu precizie numărul şi numele localităţilor cercetate.

La Grăteşti

Duminecă, 7 Sept. ora 16, în vremea Vecerniei, după ce s'a slujit Sf. Liturghie la Chişinău, echipa I. P. S. Sale se afla în comuna fruntaşe *Grăteşti,* la 10 km nord de Chişinău. Satul întreg aştepta în grădina bisericii. Primarul a ieşit înainte cu pâne şi sare, iar C. părinte Vărzaru în uşa bisericii a întâmpinat pe înaltul ierarh cu sf. cruce. S'a săvârşit slujba Vecerniei la care a alergat popor mult. A vorbit apoi I. P. S. Sa pe înţelesul tuturor atât ca limbă, cât şi ca învăţătură. Era o desfătare să priveşti feţele blânde ale ascultătorilor, mulţumiţi că nu le scapă nici o vorbă din vestirea arhierească. Ascultau cu toţii bătrânii, tinerii, bărbaţii, femeile. Da erau multe femei cu prunci la sân, şi-au ascultat vreme de un ceas cuvântarea, purtându-şi în aceeaş vreme dulcea lor povară de mame.

8 Septemvrie, Mânăstirea Curchi

Zi de hram la ctitoria lui Curchiu răzeşul. Această mânăstire, fusese una din cele mai prospere din toată Basarabia. A suferit mult în urma stăpânirii bolşevice de un an. Asupra bisericii principale au tras cu tunul dărâmând o turlă şi incendiind cupola cea mare. Călugării în majoritatea lor fuseseră împrăştiaţi, abia acum încep a se întoarce. Mânăstirea avea uzină electrică, moară, apaduct, atelier de tâmplărie. Toate acestea trebue refăcute acum.

La ziua hramului al doilea — hramul I este la Sf. Dimitrie — au venit credincioşi în număr mare din toate părţile. Purtând urmele vădite ale războiului, slujba, nu s'a putut face în biserica cea mare, s'a slujit în biserica de „iarnă". Afară însă se aflau mai mulţi credincioşi decât înlăuntru. I. P. S. Sa a ieşit la predică afară în curtea mânăstirii. In jurul amvonului arhieresc era o mare de capete. Cam peste 2000 de pelerini. Graiul Ardealului, pe care basarabenii îl înţeleg atât de bine, a început să curgă năvalnic prin rostul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae. S'a stablit o aşa legătură între vorbitor şi ascultători, încât ţi se părea că se cunosc de întotdeauna şi l-ar asculta la nesfârşit. La încheierea cuvântării arhiereşti, am auzit pe mulţi întrebând, dacă nu mai vorbeşte odată? Dorul lor de a avea pe vlădica din Ardeal li s'a împlinit prin împărţirea de cărţi, iconiţe şi cruciuliţe. Au luat cu asalt pe I. P. S. Sa. Cât erau de fericiţi când primeau din chiar mâna arhiereului câte un obiect.

Marţi 9 Septemvrie, la Răzeni

Răzenii sunt o aşezare de frunte cu 1103 familii şi cu 3608 locuitori la 30 km sud de Chişinău. E comuna unde a văzut lumina zilei I. Inculeţ şi Pelivan.

Echipa arhierească a I. P. S. Sale a fost întâmpinată la 5 km de sat de-o ceată de călăreţi înţi cari ne-au escortat până la primărie. Aici notarul şi primarul au oferit înaltului oaspe pâne şi sare. Răsbind cu greu prin noroiul drumului ne-am urcat spre biserică. Era ca o coşniţă bogată; cu toate că era zi de lucru, credincioşii au venit cu toţi la sf. liturghie. Ii cerceta doar un vlădică din Ardeal şi ei voiau să-l vadă, să-l audă.

Sfânta slujbă a început lin, în reculegere. Corul de ţărani din Răzeni răspundea îngereşte. Corurile ţărăneşti din Basarabia ne-au vrăjit prin toate satele pe unde am umblat, cum ne-au încântat frumuseţea bisericilor şi curăţenia şi podoaba sfintelor altare.

După sfânta liturghie, I. P. S. Sa, dată fiind adânca reculegere a credincioşilor şi numărul lor neobişnuit de mare, le-a dat învăţătură îmbelşugată tâlmăcindu-le cu multă măiestrie „Tatăl nostru". Vreme de un ceas, unul nu s'a mişcat dela locul său. Cu fericită încântare sorbeau fiecare cuvânt arhieresc.

Adânc mişcat parohul locului preot Budeanu — a răspuns cu aceste cuvinte duioase I.P.S. Sale: „Atunci când după vestirea arhanghelului, Fecioara Maria s'a dus la Elisabeta, rudenia sa, aceasta i-a zis plină de bucurie: De unde mie aceasta ca să vie Maica Domnului meu la mine? Cutremuraţi duhovniceşte şi plini de bucurie şi mulţămire, ne întrebăm şi noi: De unde este aceasta ca să veniţi I. P. S. Voastră la noi? Ce bine am făcut, cu ce vrednicie ne-am încununat, ca să meritâm cercetarea aleasă cu care ne cercetaţi?"

In cimitirul din Răzeni, se aflau 8 morminte proaspete, cuprinzând 8 fruntaşi din comună, ucişi de bolşevici în retragerea lor. La aceste morminte I. P. S. Sa a fost rugat să facă parastas de pomenire. Deportaţi sau ucişi în felul acesta se află vreo 10 mii de fraţi basarabeni, tot atâţia eroi jertfiţi pe altarul neamului.

In plânsul lin al familiilor îndoliate vlădica din Ardeal a cetit ruga de deslegare pentru sufletul celor răpuşi de mână duşmană. — Un car de colaci, colivă şi zeci de prosoape au fost aduse ierarhului de darnicul popor.

Ziua din Răzeni a fost una din cele cu har deosebit pentru misiunea noastră. A cerut mult efort, multă trudă, dar şi răsplata duhovnicească a fost mare. Satul de răzeşi ne-a lăsat cea mai bună impresie. Până vom avea astfel de aşezări la Nistru, graniţele noastre au pe ce să se sprijinească.

(In numerile viitoare vom duce mai departe cronica noastră misionară)

Pr. Căpt. G. Secaş

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Octomvrie 1941

1. *In fiecare zi dimineaţa* la ora $6^1/_2$ Utrenie şi în continuare *la ora* $7^1/_2$ *Sf. Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie.
2. *Luni, Miercuri şi Vineri,* după Sfânta Liturghie se săvârşeşte *Sf. Maslu la ora* $8^1/_2$ pentru cei din războiu. *Seara după Vecernie «Acatistul Maicii Domnului».*
3. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora $8^1/_2$ Utrenie, iar *la ora* $9^1/_2$ *Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
4. **Duminecă în 5 Octomvrie** serveşte: Prot. Mihail Meagu, Patriciu Curea şi preotul Zosim Oancea; diaconii: Anat. Scurtu şi Sim. Macarie. Predică: preotul profesor *Zosim Oancea.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică: protopop *Mihail Neagu.*
5. **Duminecă în 12 Octomvrie** serveşte: Prot. Patriciu Curea, Mihail Neagu şi preotul-profesor Simion Radu; diaconii: Dr. Grigorie T. Marcu şi Simion Macarie. Predică: prot. *Patriciu Curea.* La „Oastea Domnului", după masă la ora 4, predică: preotul *Nicolae Vonica.*
6. **Marţi în 14 Octomvrie (Cuvioasa Paraschiva)** serveşte: Protopop Mihail Neagu, preotul Nicodim Belea şi dir. Dumitru Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. Predică: prot. *Mihail Neagu.* La „Oastea Domnului" seara la ora 7 predică: preotul *Ioan Muntean.*
7. **Duminecă în 19 Octomvrie** serveşte: Prot. Mihail Neagu, preotul-profesor Ion Beju şi Nicolae Gavra; diaconii: Dr. Grigorie T. Marcu şi Simion Macarie. Predică: preotul-profesor *Ion Beju.* La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică: preotul *Nicodim Belea.*
8. **Duminecă în 26 Octomvrie (Sfântul Mucenic Dimitrie)** serveşte: Protopop Mihail Neagu, preotul-profesor Simion Radu şi protopop profesor Gheorghe Maior; diaconii: Ioan Circov şi Anatolie Scurtu. Predică: preotul-profesor Simion Radu. După masă la „Oastea Domnului" la ora 4 predică: Prot. *Mihail Neagu.*

Cultivarea ogoarelor

Onoratul guvern al Ţării, în dorinţa de-a asigura armatei şi populaţiei pânea cea de toate zilele şi pentru anul viitor, a adresat un apel proprietarilor de pământ şi tuturor agricultorilor să samene cât mai mult grâu în ogoarele ţării pentru a satisface toate cerinţele consumului intern.

Indemnăm On. Cler dela ţară să pună la inimă plugarilor să samene mult grâu în toamna aceasta.

Totodată îndemnăm On. preoţime sa stărue pe lângă bărbaţii rămaşi acasă, să sară într'ajutorul familiilor celor mobilizaţi şi chemaţi sub arme ca pământurile lor să fie sămănate cu grâu, iar strânsul recoltei de toamnă să înceapă neîntârziat, ca rodurile ogoarelor să fie puse la adăpost până ce este vreme bună.

Sibiu, 29 Septemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Adunarea generală a „Astrei"

Duminecă, 28 Septemvrie, a avut loc la Sibiu, ora 11 a. m., în sala prefecturii o Adunare generală a „Astrei" cu caracter administrativ pentru descărcarea comitetului central de gestiunea anului trecut. In prealabil s'a slujit în catedrala din Sibiu o liturghie arhierească de către I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae,* cu care ocazie a rostit luminoasa cuvântare din fruntea foii.

Date fiind timpurile excepţionale, nu s'a ţinut Adunare generală festivă, cu discursurile şi cu manifestările obişnuite. Au participat membrii comitetului central, numeroşi preşedinţi de despărţăminte şi alte personalităţi, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

După deschiderea Adunării de către dl preşedinte Iuliu Moldovan, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae într'o scurtă alocuţie a mulţumit „Astrei" pentru cărţile populare ce I le-a pus la dispoziţie cu ocazia misiunii în Basarabia, pentru a le împărţi poporului.

După citirea Raportului şi realegerea Comitetului central pe încă un an, Adunarea a luat sfârşit.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 12 Octomvrie 1941 — Nr. 42

Telegraful Român

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu
2 ex. (Of.)

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Pentru împlinirea întreagă a dreptății"

La telegrama ce s'a trimis din partea Adunării generale a «Astrei» Domnului Mareșal Antonescu, Domnia Sa a dat un răspuns care confirmă nădejdile neșovăitoare ale neamului în înfăptuirea sigură a dreptății românești.

«Fiți siguri și să fie siguri toți că nici o palmă de pământ românesc nu se uită. Luptăm pentru împlinirea întreagă a dreptății ce ne însoțește strădaniile de refacere».

Cuvintele acestea, pară de foc țâșnită din inima Conducătorului ce și-a închinat ființa operii ostenitoare de reîntemeiere a Țării Sale dusă de alții pe marginea prăpastiei, au înălțat în cuprinsul sufletului românesc și mai uriașă vâlvătaia încrederii în îndreptarea granițelor ciuntite, în eliberarea fraților din robia străină.

Mareșalul Antonescu a dovedit până acum fără nici o excepție că ceeace-și propune nu lasă neîndeplinit. Voința implacabilă ce-l caracterizează și bogatele resurse de destoinicie politică l-au impus definitiv ca pe omul care legitimează nesguduita certitudine că va înfăptui toate angajamentele pe cari și le ia solemn în fața Țării.

A condus până acum lucrurile astfel încât nu s'a împlinit anul și hotarele dinspre răsărit s'au lărgit din nou. Basarabia și Bucovina de Nord fac parte iarăși din comunitatea de Stat a României, iar amenințarea înspăimântătoare a bălaurului roșu nu ne mai îngrijorează gândul și nu ne mai întunecă zarea nădejdilor. O parte din asigurările ce le-a dat Mareșalul Țării le vedem astfel împlinite.

Se cuvine deci, să credem, chiar mai mult decât până acum, că și cealaltă parte a făgăduinții o va înfăptui. Și aceasta cu atât mai mult cu cât azi o reînoește atât de categoric și de limpede.

Nu încape nici o îndoială că Mareșalul are neîntrerupt în inimă imaginea pământului românesc până la ultima brazdă, că nu uită din frământarea gândurilor Sale, «nici o palmă de pământ românesc».

Toți peregrinăm cu gândurile necontenit pe deasupra întregului pământ românesc și ne coborâm cu ele în tristele căsuțe ale fraților noștri ce-și moaie pânea pe care o gustă cu amărăciunea lacrimilor și cu dulceața așteptărilor. Dar gândurile noastre sunt și gândurile celor ce țin pe umeri și povara grea a împlinirii lor. Noi dorim, dar ei și lucrează, plănuesc, scrutează și încearcă metodele și căile cele ce duc mai sigur la scop fără să se înfunde în eșecul de care numai ei ar fi făcuți responsabil.

A dorì numai este ușor. A-ți asuma însă și răspunderea pentru împlinirea dorințelor și a conduce acțiunea necesară în acest scop este un lucru cu mult mai greu și numai cel angajat de destin la asemenea misiune știe de câte elemente trebue să țină seama în ducerea ei la bun sfârșit.

Să însoțim prin urmare cu încredere lucrarea conducerii noastre de Stat și să dăm ajutorul pe care într'o clipă sau alta ni-l cere în forma și în locul în care știe ea că e necesar.

Mareșalul e cel mai fidel interpret al aspirațiunilor noastre ale tuturor când spune că lupta noastră de acum, atât de grea în sacrificiile ce le cere, nu e o luptă pentru himere și pentru glorie stearpă, nu e o luptă însuflețită de dorul însușirii unor bunuri străine, cu uitarea pământului care a fost leagănul și e fortăreața de totdeauna a neamului, ci e o luptă pentru «împlinirea întreagă a dreptății», e o osteneală și o jertfă care va hărăzì Țării lumina bucuriei și vindecarea rănilor sale. Sângele românesc ce se varsă lângă hotarele de Răsărit ale Țării, va înălța soarele dreptății pentru noi.

Sufletele morților noștri sunt «nor de martori» cari stau la spatele Mareșalului Antonescu atunci când pledează pentru «dreptatea românească întreagă». Nimic nu poate rezista acestei armate care și-a dovedit vitejia și hotărârea de-a face totul pentru destinul unui neam ce vrea să trăiască spre a lăuda în veacuri pe Dumnezeu între granițele sale firești și nicăiri altundeva.

Mareșalul Antonescu arată în telegramă că este și va fi purtătorul și ambasadorul neînduplacat și priceput al aspirațiunilor integrale ale românismului, care își varsă sângele pentru refacerea României adevărate, dorită de noi toți.

Un promotor al educației națiunii: Onisifor Ghibu

de Preotul **Dr. Nicolae Terchilă**

«Niciodată n'am căutat să fiu ceeace se cheamă un «pedagog», căci acesta mi s'a părut un rol prea limitat. *Am năzuit în permanență să fiu un educator, — un educator al vremii mele și al poporului meu,* îmbrățișându-i cu ardoare toate acele probleme cari îmi păreau că sunt hotărâtoare pentru a face din el o națiune sănătoasă, harnică, luminată, vrednică și fericită».

«Punctele de plecare, cadrele și perspectivele, culmile și abisurile a căror intuiție limpede am avut-o încă din anii 1907—1908, mi-au rămas aceleași până astăzi, cu deosebirea numai că conținutul lor, prin trăire, a câștigat în intenzitate și în gravitate».

Prin aceste cuvinte își prefațează dl profesor Onisifor Ghibu monumentala sa carte: *Prolegomena la o educație românească* (București 1941, Pg. 904 + XVIII), aruncând o puternică rază de lumină asupra concepției pedagogice originale, care ca un stâlp de foc i-a călăuzit fecunda activitate de luminat dascăl universitar.

«Incă în primii ani ai activității sale publicistice (1906—1907), pe când ca student la universitatea din Budapesta redacta «Lupta», ziarul cotidian al partidului național român, «se definește în scrisul și activitatea lui Onisifor Ghibu problematica unei *educațiuni a națiunii,* care va străbate toată activitatea sa viitoare publică, culturală și științifică». (Vezi: *Bio-Bibliografia* profesorului Onisifor Ghibu, lucrată după metodologia și sub supravegherea dlui *Ioachim Crăciun,* conferențiar la universitatea din Cluj-Sibiu, de *Ioan Moga,* conferențiar la academia comercială din Cluj-Brașov și diaconul *Iosif E. Naghiu,* licențiat în filosofie și teologie. Anexă la: Prolegomena la o educație românească de Onisifor Ghibu, București, 1941).

Strigătul de îmbărbătare al acestui providențial luptător neînfricat pentru ridicarea Națiunii al cărui fiu credincios este, răsună ca un clopot de alarmă în mijlocul furtunii. E un strigăt menit să desmorțească sufletele, să deștepte *conștiința valorii proprii a Neamului,* să formeze acea «conștiință cu totul nouă, generală și națională» pentru deșteptarea căreia luptă neîntrecutul educator al națiunii germane *Fichte* în epocalele sale: *Reden an die deutsche Nation,* și care îi servește ca model în uriașa sa luptă profesorului O. Ghibu, acest Fichte al neamului românesc. Toate scrierile lui sunt presărate de adevăruri cari nu s'au desmințit niciodată, pentrucă ele au fost verificate cu ajutorul unei «experiențe și trăiri proprii, în cadrul mediului nostru etnic, al istoriei noastre și al destinului nostru».

In toate lucrările sale ni se desvăluie fazele luptei susținute cu o tenacitate caracteristică ardeleanului «mărginean» pentru realizarea mărețului său ideal: *educația națiunii.*

Această *educație a națiunii,* promotorul căreia este profesorul Onisifor Ghibu, se bazează pe principii atât de înalte încât ele trebue cunoscute și respectate ca niște porunci sfinte de către toți îndrumătorii vieții Neamului nostru în sufletul cărora mai arde flacăra sfântă a responsabilității.

Ca exemplu voi prezenta aici câteva dintre aceste principii așa cum se desprind din capitolul: «*Păreri cu privire la o nouă fundamentare a învățământului nostru primar*», în *Prolegomena la o educație românească.*

Punctele de plecare în construirea unei educații naționale în planul profesorului O. Ghibu alcătuesc o minunată *unitate trinitară.*

Unitatea este *sufletul românesc* din care pornește următoarea trinitate: I. limba și literatura populară; II. formele de credință și de închinare cristalizate în cadrele Bisericii răsăritene; III. o conduită morală unitară impunătoare, precum zice autorul: «In urmărirea obiectivului său principal, școala noastră trebue să plece mai întâi dela sufletul românesc, — dela acel suflet care a creat o limbă și o literatură populară dintre cele mai caracteristice, — care a cristalizat, în cadrele Bisericii răsăritene, formele de credință și de închinare deosebită, — care a transmis, apoi, prin cel mai plin vârtej de urgie al întâmplărilor, o conduită măreață impunătoare».

«Acești factori nu sunt de natură incidentală, ci de una cu totul esențială; ei nu se pot despărți cu nici un preț unul de altul și nu pot pieri decât împreună, după cum și de desvoltat s'au desvoltat și se desvoaltă împreună».

Aceste păreri ale dlui O. Gh. se sprijinesc pe convingerea Dsale neclintită că pentru educația națiunii există *un punct de razim sigur,* dela care să plecăm în toate ale noastre și la care să ne întoarcem, concentrând în ele toate firele care ne leagă laolaltă. Acest punct trebue să fie conștiința că școala națională și principiile ei trebue să izvorască în prima linie nu din cărți savante, ci din *firea noastră etnică,* din starea noastră de azi ca și din desvoltarea noastră istorică, — și din idealul către care năzuim.

Să nu plecăm dela străini — zice Onisifor Ghibu — *ca să ajungem la noi, ci să plecăm dela cunoașterea temeinică a sufletului nostru, și în teoriile străine să căutăm numai un control, de care e firesc să nu ne putem dispensa.*

Om de cugetare profundă, înzestrat cu puterea de intuiție a realității atât de necesară unui conducător al destinelor naționale, unui educator al Națiunii, nu se mulțumește, pentru reforma învățământului cerută de vremuri, cu câteva schimbări în planul de învățământ, cu câteva potriviri și întocmiri, ștergeri mici și adaugiri neînsemnate — cum s'a făcut atât de des în ultimele două decenii — ci pretinde o «întreagă fundamentare cu totul nouă a întregului învățământ, o aducere în legătură a școalei noastre cu întreaga noastră viață etnică, istorică și națională». Astfel școala nu va fi a noastră numai pentrucă noi o susținem, ci mai ales pentrucă ea ne susține pe noi, într'o atmosferă proprie firei și aspirațiilor noastre.

Școala noastră — zice prof. O. Ghibu — trebue să realizeze *o prefacere,* iar nu o simplă reducere a numărului analfabeților, nici o simplă păstrare a Românilor ca Români.

Prefacerea aceasta radicală nu poate fi decât *naţională*, în cazul nostru *românească*. Şi, anume, mai *întâi* în ce priveşte *sufletul nostru*, care e un factor moştenit dela strămoşi, de care nu ne putem îndepărta fără a renunţa la noi înşine şi care poartă sigilul veacurilor prin cari ne-am strecurat şi a locurilor în care am trăit. In rândul al *doilea şcoala* trebue să fie românească în ce priveşte graiul nostru, care nu e o întâmplătoare formă exterioară a gândurilor, ci o comoară sufletească genuină, în care ne reflectăm ca popor şi în care trăim, ca o fiinţă aparte. In rândul al *treilea* şcoala trebue să fie românească sub raportul întregei noastre *vieţi şi misiuni istorice*.

Pornind dela aceste principii de o actualitate nebănuită, rezoalvă în lumina lor vie şi problema materialului de predat în şcoala primară la toate studiile de învăţământ, având în faţa sa neîncetat idealul conducător, *educaţia naţiunii*.

Noi trebue — zice autorul — să ne oprim la calitate, căutând a asigura în şcoala noastră ce e mai corespunzător firii noastre şi a elimina tot ce ne împiedecă în procesul de cristalizare şi afirmare a fiinţii noastre proprii, a eului nostru naţional, înţelegând sub aceasta o familiarizare temeinică cu istoria noastră românească-ardeleană, o pătrundere adâncă în limba noastră poporală românească, şi o cunoaştere a individualităţii noastre etnice din trecut şi prezent, sub toate formele de manifestare ale ei.

Astfel ne arată într'un mod ispititor cum poate să devină fiecare obiect de învăţământ factor important pentru educaţia naţiunii, începând cu limba română şi terminând cu educaţia fizică.

Lipsa de spaţiu nu-mi permite să arăt aici, aşa cum s'ar cuveni, înaltele vederi ale luminatului nostru bărbat de şcoală în această problemă, vederi cari ar trebui cunoscute şi însuşite de toţi aceia cari se consideră chemaţi să întindă o mână de ajutor la marea operă de educaţie a naţiunii.

In legătură cu învăţământul religios profesorul O. Ghibu deschide o problemă tot atât de actuală astăzi ca şi acum treizeci de ani, şi anume: prin ce este biserica noastră, în ce priveşte învăţământul religios, naţională, cum pretindem a fi? Dar eu cred că întrebarea aceasta şi felul cum o rezolvă dânsul, trebue pusă în legătură cu întregul nostru învăţământ.

«După cum se pare — zice O. Gh. — caracterul naţional al bisericii, pe noi ne interesează mai mult din punct de vedere formal. Noi accentuăm acest caracter numai când e vorba de drepturile şi de situaţia bisericii faţă de Stat, şi atunci invocăm ca motiv că biserica e organizată în cadrele (mai mult materiale) naţionalităţii noastre şi pe baza limbii noastre naţionale. Ori, *Biserica românească e naţională fiindcă este depozitara sufletului nostru şi a credinţelor noastre.*

Caracterul naţional al Bisericii româneşti, însemnează *întreaga desvoltare a vieţii noastre sufleteşti şi întreaga luptă pentru o concepţie de viaţă superioară*, — el nu se reduce numai la faptul că o lege oarecare îi asigură un asemenea «caracter», sau că ea se serveşte de limba naţională (căci şi Nazarenii se servesc de ea, fără ca să se poată numi, pentru aceasta, biserica naţională).

Acest caracter naţional al bisericii trăieşte însă numai în subconştiinţa noastră şi e în primejdie de a dispărea şi de acolo, în urma faptului că aceia cari ar trebui să fie cei mai credincioşi paznici (clasa cultă) îl sosotesc învechit şi incompatibil cu timpul modern.

In ignorarea conţinutului acestui caracter şi în accentuarea numai a formei lui, se poate cuprinde moartea bisericii noastre naţionale, în adevăratul înţeles al cuvântului».

Aceste cuvinte ne dovedesc cu prisosinţă că profesorul O. Ghibu este ferm convins că biserica naţională este un factor de o importanţă capitală pentru educaţia naţiunii, că el are intuiţia clară a unui adevăr etern şi anume că *întreaga desvoltare a vieţii noastre sufleteşti depinde de Biserica Neamului*, care este una, precum Neamul românesc unul este în veci şi numai Ea i-a dăruit şi-i susţine sănătatea sufletească prin concepţia de viaţă superioară pe care o strecoară în sufletul fiecărui fiu al său şi o îngrijeşte ca o mamă dulce dela leagăn până la mormânt.

Ea a îngrijit şi a ocrotit pe fiii săi cum îngrijeşte puii cloca sub aripile sale. Ştiu foarte bine istoricii noştri ce a făcut Biserica pentru creşterea şi pentru păstrarea Neamului, cunosc foarte bine şi preamăresc în lucrările lor toate instituţiile culturale, neîntrecutele şcoli confesionale fără de cari neamul românesc nu ar fi ajuns marele praznic al unirii.

Deaceea este foarte justă indignarea lui O. Ghibu în urma faptului că aceia cari ar trebui să fie cei mai credincioşi paznici (clasa cultă) aici, o socotesc învechită şi incompatibilă cu timpul modern.

Dar inzistenţa profesorului O. Gh. asupra Bisericii ca factor principal în grandioasa operă de educaţie a neamului este justificată şi prin faptul că dânsul cunoaşte bine ca toţi intelectualii noştri, dar recunoaşte mai mult decât aceştia puterea Ei de educator neîntrecut şi în afară de şcoală, ba chiar înainte de existenţa şcoalei.

[Sfârşitul urmează]

Voci despre misiunea din Basarabia

Revista „Luceafărul" scrie în Nr. 7 la pg. 253, prin pana dlui Victor Papilian, cunoscutul scriitor şi profesor universitar, următoarele despre misiunea ardeleană condusă de I. P. S. Mitropolit Nicolae în Basarabia:

«Sunt acţiuni care concentrează în ele toate idealurile veşnice ale unui neam. Acestea sunt acţiunile cu adevărat istorice fiindcă ele glăsuiesc atât pentru contimporani, cât şi pentru urmaşi. O atare faptă a fost vizita I. P. S. Sale Mitropolitului Bălan şi a Inaltului Cler ardelean în Basarabia.

Vizita s'ar putea numì tot atât de bine: expediţie misionară sau cruciadă spirituală. Căci din acest simplu gest se desprind, ca razele dintr'un izvor aprins, toate luminile şi pentru cei de acì şi pentru cei de dincolo. Neamul românesc este azi stăpânit din nou de instinctul unităţii naţionale, care în conştiinţa colectivă se traduce prin viziunea adevăratelor graniţe şt prin definirea unui fond comun sufletesc.

Noi suntem atât de convinşi de puterea acestor gânduri, atât de siguri că fiecare provincie se oglindeşte în ţara întreagă, după cum ţara întreagă se oglindeşte în fiecare provincie, încât revenirea Basarabiei la ţara mamă ni se pare un fenomen firesc, după cum tot firească ni se pare jertfa sutelor şi miilor de tineri de dragul ei.

Această unitate naţională implică însă o finalitate: punerea în valoare a sufletului românesc, care, indiferent de provincie, este acelaşi, adecă latin şi creştin. De aceea gestul I. P. S Sale Mitropolitului Bălan trebue privit cu această dublă semnificaţie.

I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan a fost purtătorul de cuvânt al provinciei, care a fost mai mult expusă prigoanei pentru credinţa în puterile de viaţă ale neamului ei. Gest larg, de mare noblеţă patriotică şi de totală dăruire creştină. Mulţumim Inaltului prelat şi-L asigurăm că fapta I. P. S. Sale a trezit ecoul cuvenit în sufletele noastre».

Misiunea ardeleană în Basarabia

[Urmare]

La Vorniceni (Lăpuşna)

Miercuri 10 Septemvrie echipa misionară în frunte cu I. P. S, Sa, cu toată ploaia care nu mai contenea de două zile, se afla în comuna Vorniceni. Această aşezare de moldoveni de frunte se află la vreo 40 km spre apus de Cişinău, numărând la vreo 1400 familii, cu aproape 5000 locuitori. Biseriea este cu totul impunătoare, frumos împodobită şi a scăpat neatinsă de stăpânirea bolşevică.

Vremea de ploaie a adus poporul în număr mare la biserică. De altfel una din echipele noastre era prezentă; au venit şi preoţi mulţi din împrejurimi. Inconjurat de mare sobor de preoţi şi diaconi, I. S. S. Sa a slujit sfânta liturghie. In desăvârşită reculegere în duh de evlavie, în ţinută demnă înaltul Ierarh a exercitat o covârşitoare impresie atât asupra soborului de preoţi împreună slujitori, cât şi asupra poporului care urmărea cu vădită emoţie sfânta slujbă.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul din Lozova, comună apropiată. Dacă peste tot în satele basarabene am auzit coruri frumoase, corul din Lozova le întrece pe toate. Alcătuit din elemente tinere ţărăneşti, corul mixt din Lozova ne va rămâne cea mai vie amintire, de armonie desăvârşită, de cântare îngerească, de freamăt ceresc; execuţia extrem de facilă şi repertorul bogat. Liturghia arhierească din Vorniceni, însoţită de corul lozovenilor, va rămâne pentru misiunea noastră un eveniment duhovnicesc de seamă.

In mijlocul acestei încântări duhovniceşti au urmat cuvântările. I. P. S. S, obosit de zilele anterioare, a vorbit ceva mai puţin de astă dată, apoi a prezentat poporului patru preoţi ardeleni cari au spus pe rând fiecare câte un cuvânt de zidire sufletească.

A urmat apoi distribuirea cărţilor atât pentru popor, cât şi pentru preoţi. Broşuri potrivite religioase editate în tiparniţele Arhiepiscopiei din Sibiu, cât şi cărticele de-ale „Astrei". In fiecare sat basarabean pe unde au trecut echipele misionare, au rămas sute şi mii de broşuri din vagonul adus special dela Sibiu.

Joi, 11 Septemvrie

O zi rezervată soldaţilor răniţi cari se găsesc în spitalele din Chişinău. Având la noi cărţi de rugăciuni, cruciuliţe, iconiţe, am însoţit pe I. P. S. Sa, care a ţinut să cerceteze pe fiecare rănit dându-i personal câte ceva şi spunându-i cuvinte de mângâiere şi îmbărbătare. Bieţii răniţi, când îşi dădeau seama cine îi cercetează, se înviorau, luau puteri noui şi-şi exprimau cu bucurie mulţămirea. I. P. S. Sa a vizitat şi saloanele cu răniţi sovietici, pe cari îi întreba din ce părţi ale Rusiei sunt şi dacă sunt creştini. Cei mai mulţi îşi făceau îndată cruce dând cel mai limpede răspuns, că nu şi au pierdut credinţa. Rugăciuni nu ştiau, aşa mărturiseau, dar de crezut credeau. „Dar cum vă rugaţi?" Unul a răspuns la această întrebare: «*Mă rog cu mâna*».

Vineri, 12 Septemvrie

Fiind invitat de dl Mareşal Antonescu Conducătorul Statului, I. P. S. Sa s'a dus la Tighina. Până la ora întrevederii, timpul a fost folosit cât mai potrivit în duh misionar. Indreptându-ne spre cetatea lui Ştefan Vodă, aflăm poposind la marginea şoselei reg. 89 Braşov şi reg. 7 Putna. Inaltul ierarh se opreşte în mijlocul ostaşilor, săvârşeşte o mică rugăciune, le citeşte o evanghelie şi le grăeşte viorant despre puterile credinţei, despre marile îndatoriri pe cari neamul nostru le are astăzi; insuflă ostaşilor curaj şi-i binecuvintează pe ei şi armele lor. Imparte apoi fiecărui ostaş câte-o carte de rugăciune, cruciuliţă şi alte broşuri.

Nu plecăm bine din loc şi iată o altă unitate stă alinială de alungul drumului cerând binecuvântarea I. P. S. Sale. Cu bunătate de păstor vlădica din Ardeal zăboveşte şi aici, împărtăşeşte pe ostaşi din darurile duhovniceşti, le spune cuvinte de îmbărbătare, şi cu duioşie de părinte se desparte de ei.

La spitalul cu cei 2000 de răniţi

Amenajat între zidurile vechi de cetate spitalul militar adăposteşte 2000 de răniţi, majoritatea însă răniţi uşor. Işi aşteaptă cu toţii întremarea pentruca, înzdrăveniţi să se poată reîntoarce pe front. Era senin cu soare, cald în acea zi de Vineri. Aproape toţi răniţii se aflau în curtea spaţioasă a spitalului în aşteptatea înaltei vizite.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, luând omoforul şi epitrahilul a săvârşit o rugăciune pentru Ţară, Rege, Conducător, pentru armată, pentru biruinţă şi pentru ostaşii răniţi şi pentru tămăduirea lor.

Li-a adresat apoi câteva cuvinte. I-a lăudat pe răniţi pentru bravura lor arătându-le că întregul neam este mândru de ei şi că prin jertfa lor, ei au pus o piatră la temelia de mâne a României mari. A împărţit apoi cu dărnicie largă tuturor celor 2000 de ostaşi cărţi de rugăciune, cruciuliţe, iconiţe.

Răniţii îl înconjorau din toate părţile încât I. P. S. Sa abia se mai vedea din mijlocul lor. A fost o zi de misiune cu bună rodire.

Intâlnirea cu Conducătorul

Ideea unei ieşiri misionare în Basarabia, pentru a se curăţi cu aghiazma rugăciunilor arhiereşti locurile Moldovii lui Ştefan pângărită de trecerea vremelnică a bolşevicilor şi iniţiativa îndeplinirii acestei lucrări duhovniceşti în proporţiile concepute de Mitropolitul Ardealului, au trezit un larg ecou în toată ţara şi-au primit întreaga aprobare a dlui Mareşal Antonescu Conducătorul Statului.

Intâlnirea dela Tighina a fost o certificare evidentă a deosebitei consideraţiuni, pe care Conducătorul Statului înţelege să o acorde acţiunilor de seamă pe cari Biserica prin ierarhii şi preoţii ei ştie să le îndeplinească în anumite împrejurări, cum a fost cazul de faţă.

Pe de altă parte I. P. S. Sa întâlnindu-se la Nistru cu ne'nfricatul Conducător, a ţinut să mărturisească devotamentul Bisericii, care atunci când conducătorii politici ai ţării sunt munciţi de marile probleme ale isbăvirii sufletului neamului, nu rămâne nepăsătoare, ci este gata de orce jertfă contribuind cu forţele şi cu mijloacele ei spirituale la opera de înălţare a neamului.

Ziua Crucii, la Orhei

Pornită simbolic la drum tocmai la început de an bisericesc, misiunea ardeleană şi-a luat drept talisman duhovnicesc de mare preţ crucea lui Hristos. Praznicul Inălţării sfintei cruci a aflat toate echipele împânzite prin toate judeţele basarabene în plină desfăşurare a activităţii misionare.

Biruinţa crucii, basarabenii au văzut-o cu ochii lor, au experiat-o cu viaţa lor. Praznicul Inălţării Crucii l-au cinstit cu toată mulţumirea sufletească, l-au pipăit, întocmai cum Toma a pipăit ranele Domnului şi-au mărturisit cântând: „Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi sfânta Invierea Ta o lăudăm şi-o slăvim".

Echipa misionară condusă de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a lucrat în acea zi minunată în Cetatea Orheiului, inaugurând lucrarea misionară pentru întreg judeţul.

Judeţul Orhei e bastion al românismului la Nistru. Dar, dacă peste tot Basarabia prezintă un procent foarte ridicat de populaţie curat românească, apoi judeţul Orhei bate recordul: 97 la sută români.

Acum, după stăpânirea de un an a bolşevicilor şi după trecerea glorioasă a trupelor germano-române, în Orhei a fost chemat prefect un vrednic ardelean, bărbat plin de energie şi un organizator neîntrecut, dl colonel Medrea. S'a preocupat cu toată grija de misiunea ardeleană întocmind pentru diferitele echipe itinerarii de-o exemplară precizie.

In oraşul Orhei a pregătit soliei ardelene o primire de proporţii neobişnuite.

La partea de organizare s'a adaos în mod spontan entuziasmul poporului orheian. In curtea bisericii, ctitoria lui Vasile Lupu, se aflau în acea zi ca la 3000 de credincioşi. Cu feţele senine, ca ceriul, cu ochii aprinşi de soare, cu sufletele debordând de mulţumirea unei atari vizite, orheienii ne-au întâmpinat cu toată bucuria şi cu toată demnitatea.

In câteva rânduri fugare iată ce-am notat în carnetul meu despre cele trăite la Orhei în ziua Crucii: „Zi admirabilă de misiune; primire foarte, foarte călduroasă. Popor extraordinar de mult la biserică. Cor ne'ntrecut! Evlavie adâncă la toţi credincroşii. Masă compactă de români ortodocşi. Biserica lor o podoabă, credinţa lor vie. Basarabenii ne copleşesc; ei în privinţa evlaviei şi peste tot a celor bisericeşti, sunt mult înaintea noastră. Avem numai de învăţat dela ei".

Programul zilei a fost acesta:

Săvârşirea sfintei liturghii, la care pe lângă slujirea arhierească a excelat corul orheienilor, care ne-a amintit pe cel din Lozova, în ce priveşte armonia, promtitudinea execuţiei şi bogăţia repertoriului.

Predica I. P. Sf. Sale s'a rostit în curtea bisericii, unde fusese amenajată o tribună în acest scop. In biserică, ctitoria voivodală din veacul al 17-lea n'au încăput decât câteva sute de persoane, ori afară aşteptau mii.

I. P. S. Sa a rostit o impresionantă cuvântare, cam în felul celei din Chişinău, dar altfel turnată şi întocmită potrivit referinţelor date.

Miile de ascultători urmăreau frază cu frază discursul avântat al înaltului ierarh. Nu se auzia nici un sgomot, doar la un anumit moment a fost un pocnet instantaneu de călcâie şi zăngănit de arme. Era de faţă o companie de onoare. Când I. P. S. Sa li s'a adresat ostaşilor, aceştia ca electrizaţi au luat ţinuta de drepţi.

Dl prefect Stoian Medrea, adresează apoi câteva mişcătoare cuvinte I. P. S. Sale, mărturisindu-şi adânca mulţămire şi emoţie că vede pe I. P. S. Sa în aceste părţi îndeplinind una din cele mai cutremurătoare misiuni.

Incepe apoi distribuirea darurilor. Dl prefect, omul ordinei înăscute, a făcut ca în desăvârşită aliniere, poporul să defileze pe dinaintea I. P. S. Sale, primind fiecare nat cărticica, iconiţa sau cruciuliţa sa. Şi această defilare de primirea darurilor a ţinut două ceasuri. Se poate judeca şi din aceasta mulţimea mare a credincioşilor cari au luat parte la această înălţătoare prăznuire dela Ziua Crucii din Orhei.

O vizită la Bălţi

In după masa aceleiaş zile I. P. S. Sa a pornit în vizită la Bălţi. Deşi în aceste părţi era câmpul de lucrare al P. S. S. Sale Vasile al Timişorii, I. P. S. Sa a venit la Bălţi cercetând instituţiunile bisericeşti din acest oraş şi pe episcopul locotenent P. S. Sa Partenie al armatei.

Intocmai ca Chişinăul, oraşul Bălţi a suferit extraordinar pe urmele războiului. Străzi întregi sunt în ruină. A scăpat de pustiire catedrala, tipografia eparhială şi reşedinţa episcopească.

A doua, zi 15 Septemvrie, în biserica episcopească s'a săvârşit o rugăciune de mulţămire fiind de faţă: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, P. Sa Vatile al Timişorii, P. S. Sa Partenie al armatei, locţiitor la Bălţi, preoţii din Bălţi şi un număr mare de credincioşi.

După Doxologie, P. S. Sa Partenie în cuvinte alese exprimă bucuria credincioşilor din Bălţi, precum şi mulţumirea personală de a putea saluta pe I. P. S. Sa în acea catedrală. Mulţumeşte I. P. S. Sale pentru osteneala ce şi-a luat venind şi'n acea parte a Basarabiei.

Inalt Prea Sf. Sa Mitropolitul Nicolae răspunde: Am venit în Basarabia, mânaţi de sâmţământul cald al dragostei de frate. Am venit să vă mărturisim solidaritatea şi frăţia de credinţă. In această solidaritate a noastră va rezida tăria noastră.

Atâta vreme cât poporul nostru îşi va păstra solidaritatea, atâta vreme cât unit îşi va manifesta voinţa de-a trăi în libertate, nimic nu-l va putea nimici.

Dând mulţumită lui Dumnezeu pentru eliberarea Basarabiei, face urări pentru o cât mai grabnică refacere în urma distrugerii pe care bolşevicii au săvârşit-o la retragerea lor, distrugere, care se vede cu deosebire în oraşul Bălţi.

Dna Sofia Iaborska, în numele femeilor ortodoxe din Bălţi, aduce omagii I. P. S. Sale şi-i dăruieşte o icoană în amintirea trecerii prin oraşul Bălţi. [Va urma]

Preot căpt. **G. Secaş**

Porunca Zilei

In numărul trecut al Telegrafului Român am văzut Circulara cu Nr. 14 353, din 3 Octomvrie, pentru pregătirea de mânuşi, fulare, ciorapi, mânecuţe şi orce alte vestminte de lână din fiecare gospodărie, pentru a lua drumul la front, pe seama soldaţilor noştri.

Aceasta e ***Porunca Zilei.*** *Nici o femee nu trebue să pregete în a-şi face o scumpă datorie către scumpii fii ai ţării, cari au să înfrunte al doilea greu război în contra crivăţului Stepelor ruseşti, at ploilor răci şi al gerului iernii ce vine.*

Luna Octomvrie e luna aprovizionării armate de pe front cu vestminte de lână, prin care putem să le trimitem soldaţilor noştri căldură dela vatră, jarul inimii de dragoste pentru ei şi ofranda hărniciei femeii române.

Lâna ne-o dau turmele de oi, care împopulează munţii falnici ai ţării noastre Ardealul nostru şi mai ales teritorul Arhiepiscopiei noastre e cel mai bogat în turme de oi. Dela Buzae, Săcele, Bran, Ţara Oltului, Mărginime şi până la Retezatul, turmele albe de oi ale oierilor noştri asigură cel mai însemnat procent al producţiei de lână, care este o mare bogăţie naţională.

Ministerul Economiei Naţionale a dispus blocarea lânei pentru nevoile armatei, totuşi a rezervat cantităţile trebuincioase consumului intern.

Din această cantitate gospodinele noastre să pună la o parte necesare cantităţi pentru împletituri de ciorapi, piep tare, flanele, mânecuţe, fulare pe seama soldaţilor.

Preoţimea noastră să îndemne stăruitor femeile şi fetele la tors şi împletit, împreună cu preotesele şi învăţătoarele şi mânile harnice să pregătească obiecte de lână, în fiecare casă românească, ca să putem provedea sutele de mii de soldaţi, cari le aşteaptă dela dragii lor de acasă. Luna Octomvrie să aducă Armatei vestmintele de lână trebuincioase.

Să urmăm exemplul de jertfelnicie al Germaniei aliate, care prin ***Ajutorul de earnă****, înaugurat de Führer, a mobilizat întreaga suflare germană la muncă şi jertfă neprecupeţită pentru biruinţă. Femeia română şi gospodina harnică să audă şi să înţeleagă Chemarea aceasta!*

Nr. 14.242/1941

Comunicat

On. Minister al Culturii Naţionale şi al Cultelor cu adresa Nr. 52.128 din 25 Septemvrie 1941 face cunoscut următoarele:

„Preşedinţia Consiliului de miniştri a fost informată, că uneori persoane sau agenţi administrativi se prezintă la anumite instituţii şi afirmă că dispoziţiunile ce cer a fi luate, sunt „ordinul Preşedinţiei Consiliului de Miniştri".

Intrucât, însă, Preşedinţia Consiliului de Miniştri nu lucrează niciodată decât cu ordine sau dispoziţiuni *scrise*, avem onoare a Vă ruga să binevoiţi a dispune ca toate persoanele, cari invocând „Ordinul Preşedinţiei", nu prezintă acest ordin *scris*, să fie de urgenţă notificate Preşedinţiei Consiliului de Miniştri, spre a fi deferite imediat parchetului".

Cucernica noastră preoţime va ţinea seama de aceste dispoziţiuni.

Sibiu, 6 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Joi, 9 Octomvrie a. c. la Bucureşti, fiind chemat pentru importante chestiuni de interes obştesc şi pentru a rezolvi câteva cauze bisericeşti; Sâmbătă, 11 Octomvrie c. I. P. S. Sa s'a întors la reşedinţă.

Către familiile eroilor. Marele Stat Major, secţia propagandei, pune în vederea familiilor eroilor căzuţi pe front, să trimită fotografiile, împreună cu datele despre viaţa, ziua şi locul, în care şi-au dăruit viaţa pentru gloria neamului. Fotografiile şi datele vor fi trimise direct: Marelui Stat Major, secţia propagandei, biroul 3.

Conferinţă preoţească. Duminecă în 31 August s'au întâlnit în conferinţă pastorală preoţii din comunele: Câlnic, Deal, Cacoviţa şi Răhău. La ora 10 s'a oficiat în sfânta biserică din Răhău sf. liturghie în sobor şi apoi parastasul pentru eroii căzuţi în lupta pentru apărarea civilizaţiei şi a crucii. Predica zilei a rostit-o părintele *Aron Râureanu* din Cacoviţa. Părintele profesor *Dr. N. Neaga*, dela Academia teologică „Andreiană", aflându-se întâmplător în Răhău, a conferenţiat despre „Calea spre desăvârşire". Părintele *Lazăr Voişan* din Deal a ţinut o cuvântare, bine studiată, despre: „Mucenicii Crucii". A vorbit apoi Păr. *Dr. I. Voişan*, din Câlnic, preşedintele cercului pastoral, dând înţelepte îndrumări duhovniceşti poporului prezent într'un număr excepţional de mare. Păr. *R. Grecu* mulţumeşte tuturor celor ce s'au ostenit la reuşita acestei conferinţe pastorale.

La parastasul ce s'a săvârşit s'au pomenit rând pe rând şi cu glas ridicat toţi eroii, al căror nume s'a putut afla până la data de 31 August.

Dela biserică preoţii s'au întrunit, într'o încăpere anume amenajată, în casele familiei Grecu, unde s'au pus în discuţie temele: *Semnificaţia războiului actual, Mijloace pentru menţinerea nivelului moral al poporului, Şcolile confesionale, Ultimele noutăţi literare şi teologice.*

Astfel de conferinţe fac mult bine poporului şi sunt un excelent stimulent pentru preoţii noştri. — *N.*

Un binefăcător Dl *Iul. Giurgea*, renumit prin traducerile sale din autori englezi, fiu al parohiei noastre Brad, a donat sfintei noastre biserici anul trecut icoanele împărăteşti îmbrăcate în argint cizelat, în preţ de 60.000 lei; iar acum icoana Adormirii Maicii Domnului şi a Sf. Nicolae îmbrăcate tot în argint cizelat, în preţ de 70.000 lei, completând în mod armonic partea de jos a iconostasului. Sfinţirea acestor icoane s'a făcut, într'un cadru sărbătoresc, la Sf. Maria Mare, ziua hramului, iar donatorului i s'au adus deosebite mulţămiri. Numele lui va fi pomenit în această biserică între binefăcătorii ei. — Pr. *V. Perian.*

Act de mulţămire. Subsemnatul, în numele parohiei din comuna Mag, protopopiatul Sălişte, aduc cele mai calde mulţămiri bunilor creştini din comuna Mag: *Dumitru Piţu*, care a donat pe seama sfintei biserici, una cruce, format mare, în valoare de 4500 lei; *Ionel Moga, Ştefan Sas, Ana Sas* şi membrii familiilor lor: Un chivot argintat cumpărat cu suma de 4500 lei; *Iulian Tarcea:* Una lingăriţă pt. sfânta împărtăşanie şi un Liturghier, valoare 1200 lei; *Ilie Tarcea:* Un Octoih mare, lei 1100; *Maria Solomon:* Una acoperitoare pentru sf. Masă, valoare 800 lei; *Un bun creştin din Sălişte*, una acoperitoare pentru sf. Masă 800 lei; *Nicolae A. Oana*, Sf. Epitaf în valoare de 2000 lei; Preotul *Virgil Dancu* şi soţia sa *Elefteriţa* un dulap în altar pentru păstrarea vestmintelor preoţeşti şi a vaselor sfinte, în valoare de 4000 lei. — Bunul Dumnezeu să răsplătească donatorilor după faptele lor. — Pr. *Virgil Dancu.*

Şcoalele primare în Transnistria, — pe temeiul măsurilor luate de guvernatorul civil al provinciei, dl profesor *G. Alexianu*, se deschid la 1 Octomvrie 1941. Primarii şi directorii şcolari vor îngriji de înfiinţarea *cantinelor* şcolare, pentru a se putea da copiilor: pâne, lapte, ceai, miere, marmeladă.

Înştiinţare. Biroul cenzurei militare Sibiu, roagă stăruitor onor. public, ca toate scrisorile ce le expediază prin oficiul poştal, să le scrie cât se poate de *scurt.* Scrisul să fie *clar*, ca să poată fi citit de cei însărcinaţi cu cenzurarea lor. Scrisorile al căror conţinut va fi prea lung, vor suferi întârzieri în expediere; iar cele care nu se vor putea citi, nu vor fi expediate de loc.

Locuitorii globului pământesc, după numărătoarele ultime, ating cifra de *2175 milioane* de oameni. Suprafaţa pământului este de 510 milioane kmp, din care 365 milioane sânt oceane şi mări. *Europa* are *531 milioane* locuitori; Azia 1196 milioane; Africa 160 milioane; America 277 milioane; Australia 10½ milioane.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 12 Octomvrie 1941, va predica părintele prot. *Patriciu Curea.*

CARŢI ŞI REVISTE

Transilvania, revistă lunară de cultură, Nrul 7 din Septemvrie 1941, a apărut cu acelaş material îngrijit ca şi numerele precedente. Lucrări semnează: dl prof. S. Dragomir (o interesantă informaţie istorică din 1848); dna Lucia Cosma (despre George Enescu); dnii Sabin Opreanu (Valea Murăşului), I. Russu (Decebal, cu figura sa); Emil Petrovici; Al. Procopovici, Adrian Cristea, I. Breazu ş. a. Cronici şi însemnări, bogate şi alese, întregesc şi numărul de faţă. — Revista se bucură, în noua sa formă, de o favorabilă apreciere a criticei; totuşi — cum arată Redacţia, — se mai găsesc intelectuali şi instituţii, care au reţinut publicaţia Astrei, dar *n'au achitat abonamentul* pe anul în curs şi nici n'au restituit numerele primite. Lipsită de subvenţii, Transilvania aşteaptă cu drept cuvânt sprijinul material al cetitorilor din toate despărţămintele Asociaţiunii. „Fiecare despărţământ să se simtă dator să facă cel puţin 5 abonamente".

Răspândiţi *Transilvania* în cercurile cât mai largi ale intelectualilor.

Nr. 14.196

Concurs din oficiu

Se publică concurs cu termin de 30 zile pentru întregirea — prin numire din partea Consiliului Arhiepiscopesc — a următoarelor parohii vacante de clasa a treia:

1. Ţichindeal, 2. Măgura-Băiţa, 3. Băcâia, 4. Valea Iepii, 5. Feisa, 6. Jieti-Popi, 7. Măleia.

Cererile de concurs instruite conform Regulamentelor în vigoare vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc în Sibiu.

Sibiu, din şedinţa sen. bisericesc ţinută la 3 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 813/1941 (78) 1 – 3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu grădină.
3. Sesiune parohială de 7 jugăre.
4. Două părţi lemne de foc din parhetul comunal.
5. Câte o măsură (14 kgr.) porumb sfărmat dela cca 150 familii.
6. Folosirea cimitirului de 2 jugăre.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul indicat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 21 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu cons. par. din Renghet.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 14.506/1941

Concurs

pentru ocuparea locurilor vacante de preoţi militari activi

Se aduce la cunoştinţa Cucernicilor preoţi că în ziua de 1 Noemvrie a. c. va avea loc un concurs pentru ocuparea à 20 locuri vacante de preoţi militari activi asimilaţi gradului de căpitan, în faţa unei comisiuni sub preşedinţia P. S. Dr. Partenie Ciopron, Episcopul Armatei.

Cererile se vor înainta Inspectoratul clerului militar din Alba-Iulia, cu cel puţin 3 zile înainte de ziua examenului şi însoţite de următoarele acte:

a) Extractul de naştere, din care să se constate că nu este mai mare de 35 ani.

b) Actul de studii, din care să se constate că posedă licenţa sau doctoratul în teologie, sau diploma unei academii sau institut teologic, care să aibă la bază seminarul sau bacalaureatul.

c) Certificatul eliberat de Chiriarhul respectiv prin care să se constate că este hirotonit preot şi că are o practică de păstorire de 3 ani şi o bună purtare în parohie şi în societate.

d) Certificat dela poliţia respectivă că nu a luat parte la rebeliune.

e) Certificat că este cetăţean român.

f) Declaraţia autentificată de tribunal sau de judecătoria prin care candidatul se obligă a servì 9 ani neîntrerupţi în armată.

g) Odată cu cererea de înscriere la concurs, candidaţii vor înainta recipisa dela Administraţia financiară pentru suma de Lei 1500 (unamie cincisute) pe seama Inspectoratului clerului militar, ca taxă de examen.

h) Preoţii confesori de rezervă, cari se găsesc mobilizaţi la unităţile respective şi întrunesc condiţiunile legale, vor înainta cererile prin comandamentele respective.

i) Nu se acordă sub nici un motiv dispensă de stagii sau vârstă. Diaconii şi licenţiaţii în teologie nehirotoniţi nu pot candida.

Examenul va consta dintr'o probă scrisă şi una orală, din: teologie, istoria Românilor, geografia României, istoria literaturii românilor, organizarea armatei şi igiena.

Orce informaţiuni se pot cere dela Inspectoratul clerului militar din Alba-Iulia.

Comisiunea se va întruni în localul şcoalei militare de infanterie, Bucureşti, în ziua de 1 Noemvrie 1941, ora 9 dim.

Nr. 13.701/1941 (69) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Grânari,** din protopopiatul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Uzufructul a 5 jug. pământ arabil, 6 jugăre fânaţ, precum şi al cimitirului vechi.
3. Câte 20 litri grâu, porumb şi ovăs (total 60 litri) de fiecare familie.
4. Venitul stolar, obişnuit în tract.
5. Locuinţă parohială (2 camere şi bucătărie) cu grădină de circa 600 st. pătraţi.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, ţinută la 16 Septemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 268—1941 (68) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beşa,** protopopiatul Târnavamare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe, în stare foarte bună.
3. Sesiune parohială 16 jug. arătură şi fânaţ.
4. Şase stânjini lemne de foc, făcute şi aduse în curtea parohială de credincioşi.
5. O ferdelă porumb sfărâmat, de familie. Văduvii o jumătate de ferdelă.
6. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Dumbrăveni în termenul fixat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 6 Sept. 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop

Nr. 591—1941 (71) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa I a **Lancrăm I,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială, 12 jugăre cad. arător.
4. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în terminul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Sebeş Alba, 15 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 13.664—1941 (70) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a **Vinţul de jos,** din protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială: 19 jug. arător, 3 jugăre livadă cu pomi roditori şi 3 jug. pădure.
4. Venitele stolare uzitate în parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de binecuvântare de candidare şi de concurs pe adresa: *Consiliului Arhiopiscopesc din Sibiu, care va întregì parohia prin numire.*

La cererea de concurs, preoţii în activitate de serviciu, vor anexa *numai* curriculum vitae, iar ceilalţi candidaţi actele normate în Regulamentul pentru parohii.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 23 Septemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 762—1941 (76) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa I a **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială veche: 3 jugăre 88 stj. p. arător, 1108 stj p. grădină. Provenit din reforma agrară: 3 jug. arător, 2 jugăre fânaţ şi 1 jugăr cimiter.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea specială dela I. P. S. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, în termenul indicat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu înştiinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a fi cunoscuţi de popor.

Geoagiu, la 15 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului, în înţelegere cu consiliul parohial din Geoagiu-Joseni.

Teodor Glodeanu
protopop

---

(77) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Costeşti,** protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială, compusă din două camere şi bucătărie şi grădină pentru zarzavaturi.
3. Sesiune parohială: un fânaţ de 2684 stj. pătraţi, folosirea alor două cimitire în extensiune de 1187 stj. pătraţi.
4. Adăul, adecă 23 litri porumb sfărâmat dela fiecare familie (circa 95 familii).
5. Ziua de clacă dela fiecare familie (circa 104 familii)..
6. De lemnele, necesare preotului, se va îngriji parohia.
7. Stolele legale în uz în protopopiat.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta în termen, oficiului protopopes ortodox al Orăştiei.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoştinţă cu enoriaşii.

Oficiul protopopesc ortodox al Orăştiei, în înţelegere cu oficiul parohial din Costeşti.

Orăştie, la 15 Septemvrie 1941.

Pr. Iosif Vinţan
adm. protopopesc

Nr. 531—1941 (75) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Buceş-Vulcan,** cu filia **Buceş-Sat,** din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 1530—1941 (72) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Scoreiu,** protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele şi cu încuviinţarea Prea. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a sluji, predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Avrig, 20 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
adm protopop.

Nr. 575—1941 (73) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Baia de Criş,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 580—1941 (74) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Ribicioara de jos,** cu filia **Uibăreşti,** din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 19 Octomvrie — Nr. 43

Telegraful Ro[illegible]

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Ostracizarea literaturii religioase

De câtva timp se manifestă în anumite cercuri tendința de-a se elimina literatura religioasă veche din tratatele de Istoria literaturii române și chiar ș din materia predată în liceu.

Recent s'a încercat realizarea acestui gând pismaș în «Istoria literaturii române» întocmită de dl G. Călinescu și apărută în Fundația Regală pentru Literatură și Artă.

Nu ne vom ocupa cu alte aspecte ale acestei cărți, monumentală ca număr de pagini, însă lipsită de condițiile spirituale ale unei opere serioase și durabile. Vom observa în treacăt că o Istorie a literaturii române trebue să observe o ținută și să judece cumpănit și obiectiv creațiunile literare ale tuturor scriitorilor, orice orientare ar vădi ei. Tonul de pamflet dominant în toată partea ce se ocupă cu școlile literare și ideologice cari se inspiră din respectul realităților autohtone și spiritualist-creștine, nu e menit să facă din această carte o operă de sinteză a străduințelor de până acum ale geniului național și de autoritate pentru timpurile viitoare.

E vizibil sporul de simpatie cu care sunt priviți toți ovreiașii ce s'au încurcat prin câmpul literelor române și toate zăpăcelile și iresponsabilitățile dadaiste și anarhiste. In fața lui Nichifor Crainic, pe care îl face panteist, cartea ia apărarea marxismului, pe care îl consideră o nobilă și candidă silință de-a restitui adevăratul creștinism: «In tendința de-a fixa adversari, gânditorul decretează marxismul ca un izvor de «ură titanică împotriva creștinismului». Judecând faptele senin, constatarea nu se verifică. *Marxismul ca și toate doctrinele de mentalitate evreiască*, în unanimitate universaliste, *păcătuesc printr'o exagerare a ideilor de caritate* și de umanitate slăbind demnitatea și instituțiile statale. Marxistul înțelege să refacă comunitatea primitivă creștină până la anularea firescului egoism individual și național și să aplice principiul milei și al păcii până la abandonarea oricărei rezistențe. *Firește că astfel el e periculos națiilor și nu mai e îndoială că imperiul roman s'a prăbușit* din cauza internaționalismului și pasivității vechiului creștinism de structură aproape evree... Faptul că Evreul în genere face apel la umanitatea creștinilor, punându-le în vedere universalitatea religiei, e un semn că între doctrinele comuniste și creștinism nu e prea mare distanță» (p. 790). Și pledoarea pentru evrei continuă, ocupând mai mult de jumătate din cele două pagini dedicate lui Nichifor Crainic. Cartea se dovedește astfel nu ca o operă de expunere obiectivă, ci ca o insistentă apărare a ovreismului cu toate manifestările lui disolvante.

Să observăm multipla perfidie din pasagiul citat. Dintr'o lovitură e lăudat marxismul și jidovismul și e denigrat creștinismul. «Bieții» evrei sunt arătați ca victime ale prea marei lor bunătăți, iar creștinismul e declarat periculos pentru nații.

Falsitatea acestor judecăți e atât de evidentă încât e de prisos să stăruim asupra ei.

Pe Nae Ionescu îl socotește un «cabotin superior«, dar lungește cu deosebită satisfacție vorba despre scrintelile amorale ale dadaismului de origine și tendință evreiască: «*Unu* (o revistă dadaistă) mai profesează o filosofie a libertății instinctelor, reproducând cu plăcere din gazete informații despre incesturi. Geo Bogza crede chiar «într'o viziune sexuală a întregului Univers viu», pe care o și exprimă în poeme cu totul deșănțate» (p. 805).

Dispenzându ne de-a mai induce citate din această carte, nu greșim dacă o socotim ca o perfidă încercare de-a crea în conștiința viitorimii o judecată evreiască asupra întregei literaturi românești, cu bagatelizarea a ceeace este specific de gând și simțire românească și cu exaltarea a tot ce e internaționalism, imoralitate și anarhie.

Din perspectiva aceasta a autorului, era firesc să derive alungarea literaturii religioase vechi din tratatul lui. Și astfel câtă vreme «contribuția evreilor» la literatura românească e recunoscută cu largă dărnicie (p. 888), literatura religioasă veche e pusă între ghilimele ca nemeritând acest nume, iar în prefață se spune: «Singura operație ce trebuia făcută era izolarea culturalului de artistic, supunerea întregii materii la aceleași metode strict literare. De sigur, în chipul acesta, «literatura religioasă» (evangheliare, psaltiri, praxii etc.) a fost ca și înlăturată». Sau: «nu intră în cadrul literaturii decât scrierile exprimând complexe intelectuale și emotive, având ca scop (ori cel puțin ca rezultat) sentimentul artistic».

Noi credem că literatura cuprinde orice produs scris care urmărește o creștere a sufletului, o hrană a lui, spre deosebire de ceeace urmărește un interes economic sau practic (scrieri științifice). Chiar dl Călinescu judecă așa când încadrează lucrările filosofice, cari nu sunt creații estetice, în literatură. Tot ce urmărește satisfacerea minții și sufletului în mod propriu și principal e literatură. De sigur că aceste produse aduc toate și o adiere artistică în suflet.

Dar chiar luând de criteriu definiția dlui Călinescu și practica dsale, eliminarea literaturii religioase apare ca un act inspirat de alte tendințe decât cele mărturisite. Primele traduceri ale Bibliei n'au avut pentru sufletul românesc nici valoarea unui tratat filosofic din veacul al 20 lea? Pe lângă satisfacția religioasă, n'au realizat ele și o satisfacție intelectuală și o creștere spirituală? Silințele prime de-a crea o limbă literară n'au vibrat și de-o plăcere estetică și textele acelea nu constituesc temeiurile și impulsurile progresului ulterior în arta scrisului estetic?

Nu ne încântăm până azi de potrivirile de cuvinte și de atmosfera pitorească a primelor texte și nu formează ele până azi izvoare de inspirație și de reliefare autohtonă a scrisului românesc?

Psaltirea în versuri a lui Dosofteiu n'are de pildă în afară de valoarea culturală, nici o valoare estetică?

Istoria literaturii unui popor este o desvoltare organică, avându-și inevitabil începuturile cari determină limba literară ulterioară.

O literatură națională nu apare deodată ca o culme estetică.

Dlui G. Călinescu nu-i convine că aceste începuturi au un caracter religios. Ar fi fericit să le șteargă total din trecutul nostru. Dar svârcolirea dsale e egală cu a unuia care ar vrea ca lumea (și el însuș) să nu fi fost creată de Dumnezeu.

D. STĂNILOAE

Valorificarea unei experiențe

Expediția misionară intreprinsă de Episcopatul ortodox ardelean la frații desrobiți din Basarabia și Transnistria, a stârnit în toată țara un interes din cele mai vii. Presa s'a întrecut în a-i urmări mersul, a-i cântări foloasele și a celebra ideea care stătea la temelia acestei ***prime intreprinderi a unei misiuni interne****, desfășurată în proporții largi și sprijinită de cele mai bune instrumente de propagandă religioasă și patriotică.*

Echipa Inalt Prea Sfințitului Mitropolit ***Nicolae*** *— alcătuită din Prot. Teofil Chifa (Deva), preoții Adam Lăzărescu (Zam-Dobra), Tr. Ciocănelea (Făgăraș), Adam Marcu (Tâmpa-Deva), A. Marcovici (Lepindea-Târnava), A. Radu (Teliu-Brașov), V. Voineag (Brașov-Tocile), I. Chioariu (Sibiu), Z. Oancea (Sibiu), N. Constantin (Sibiu), Inocențiu Tiruța (Uroiu-Geoagiu), G. Secaș (Alba-Iulia), arhidiaconul Ioan Circov și diaconul Anatolie Scurtu dela Catedrala mitropolitană — și toți ceilalți însoțitori ai P. Sf. Episcopi Andrei, Vasile, Nicolae și Veniamin, au făcut o experiență rară în acest drum al tămăduirilor evanghelice și naționale.*

Experiența aceasta — cum a precizat I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae*** *încă în seara întoarcerii din misiune — nu putea să rămână nevalorificată pentru pastorație și pentru folosul duhovnicesc al obștei dreptcredincioase.*

Cu prilejul rugăciunii făcute în biserica Radu-Vodă din Capitală, în preajma plecării spre inima ținuturilor desrobite, I. P. Sf. Mitropolit ***Nicolae*** *a îndatorat pe fiecare părtaș al expediției să-și noteze într'un carnet, zi de zi, tot ce a lucrat în parohiile prin cari a trecut, ce sfinte slujbe a săvârșit, cum a reacționat poporul față de propovăduirea lui, care-i nivelul vieții culturale, religioase și sociale a obștei, cât de vii sunt simțămintele ei patriotice, ce urme a lăsat stăpânirea bolșevică, și alte lucruri vrednice de a fi știute. Constatările acestea, cuprinse în dări de seamă individuale pe cari membrii expediției misionare au fost îndrumați să le trimită la centrul Mitropoliei — împreună cu alt material scripturistic și fotografic — vor servi la alcătuirea și tipărirea unei lucrări de sinteză asupra misiunii.*

După pilda Inaltului nostru Arhipăstor — care n'a pregetat să-și informeze credincioșii asupra roadelor misiunii prin predica rostită în Catedrala mitropolitană din Sibiu Duminecă 28 Sept. a. c. și prin Pastorala reprodusă în nr. 41 a. c. al ziarului nostru și'n alte organe de presă — membrii expediției au fost îndrumați să alcătuiască:

1. câte o lucrare referitoare la misiunea în Basarabia și Transnistria, pe care o va ceti fiecare la 2—3 conferințe protopopești din sesiunea de toamnă, și a fi rostită, în cadrul sfintei Liturghii, din fața cât mai multor altare ale protopopiatului în care servește preotul respectiv.

Textele conferințelor și ale predicilor — cari vor fi alcătuite cât se poate de îngrijit — vor fi colectate la centrul Mitropoliei.

Plănuita valorificare a celei mai ample acțiuni misionare din istoria Bisericii noastre, întrece orice cuvânt de laudă. Folosul cu care se va alege obștea dreptcredincioasă de pe urma acestei experiențe, e imens. Viața religioasă va fi primenită și adâncită, iubirea de Neam va spori și poporul va simți și va înțelege că facem parte toți și toate dintr'un uriaș și de nebiruit front de luptă sufletească.

(+)

Profesorul Ioan Lupaș

președinte al secț. istorice a „Astrei“

Miercuri, 8 Octomvrie, ora 6 d. a. s'au întrunit în sala de ședințe a „Astrei“ o seamă de intelectuali sibieni cu preocupări istorice, spre a purcede la reorganizarea secțiunii istorice a Asociațiunii. Au participat dnii: Ion Lupaș, Silviu Dragomir, Ștefan Meteș, C. Daicovici, D. Stăniloae, I. Moga, I. Crăciun, Gr. T. Marcu, T. Bodogae ș. a.

După ce dl profesor Ioan Lupaș, a făcut elogiul fostului președinte al secțiunii, T. Păcățian, adunarea l-a proclamat pe Domnia Sa președinte, ca pe unul care a fost sufletul ei încă din 1906, întâi ca secretar, apoi ca vicepreședinte.

In discuțiile ce-au urmat s'a hotărât să se întocmească o documentată Istorie a Românilor pe seama străinătății, ca răspuns la o operă cu același nume publicată de curând de un grup de tineri istorici maghiari și pusă pe temeiuri cu totul falsificate.

La urmă s'a expediat o telegramă omagială dlui Mareșal Ion Antonescu.

Vizită arhierească la spitalele cu răniți

In săptămâna aceasta, Miercuri și Joi — 15 și 16 c. — Inalt Preasfinția Sa Mitropolitul Nicolae a vizitat din nou spitalele cu răniți din orașul nostru.

In atmosferă înălțătoare de bunătate și iubire părintească, oprindu-se la patul fiecăruia, I. P. S. Sa a împărtășit iubiților noștri răniți din comoara învățăturilor Bisericii noastre, i-a mângâiat și încurajat în suferința lor, le a dăruit cărți de rugăciuni și le-a împărtășit tuturor arhierețile Sale binecuvântări.

Ardealul pentru Moldova desrobită

— Vizita Inalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului Nicolae la Bălți —

In seara zilei de 14 Sept. 1941, venind dela Orhei, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului a sosit la *Bălți*, iar în ziua următoare, Luni, s'a ținut în catedrala episcopală din localitate un Te Deum de mulțămire lui Dumnezeu pentru marea binefacere arătată neamului românesc.

Inainte de polihroniu, — cum arată foaia eparhială „Episcopia Hotinului" dela 1 Oct. a. c., — P. S. episcop *Partenie*, în cuvinte alese, a tălmăcit bucuria ce o simte Basarabia prin vizita ierarhilor din Ardeal în frunte cu I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, spunând că sămânța duhovnicească ce se samănă pe ogorul sufletesc basarabean, cade pe pământ bun, care va da rod întit. P. S. episcop Partenie urează Inalților ierarhi bun venit și bun spor în misiunea ce au de împlinit în Basarabia și Transnistria.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a vorbit despre românească și creștinească dragoste a fraților din Ardeal pentru frații desrobiți din Moldova. Vorbitorul spune, cât a rămas de impresionat văzând tăria credinței poporului basarabean și frumusețea bisericilor și toate cele în legătură cu neamul nostru și biserica sa. „Am venit în Basarabia, — declarat I. P. S. Sa, — pentru a arăta solidaritatea în frăția de credință și românism ce ne leagă între olaltă".

Adresându-se P. S. Sale episcopului „Socotesc ca o deosebită grație a lui Dumnezeu ca abia numai după un an — mai înainte de cât ne-am fi așteptat — să putem smulge acest pământ scump dela cei fără Dumnezeu. Nu putem fi destul de mulțumitori acestei grații. Suntem cu toții recunoscători Majestății Sale Regelui, Dlui Conducător al Statului Mareșal Ion Antonescu și eroicei noastre armate pentru eliberarea scumpei Basarabii.

Exprim Prea Sfinției Voastre cuvântul dragostei frățești în numele tuturor chiriarhilor, clerului și poporului nostru ardelean dreptcredincios și vă rog a împărtăși tuturor credincioșilor, fiilor sufletești ai Prea Sfinției Voastre, dragostea noastră, iar Prea Sfinției Voastre vă exprim frățeasca noastră dragoste și mulțumire pentru primirea frumoasă și ospitalitatea dată chiriarhilor și preoților noștri.

Implor binecuvântarea lui Dumnezeu asupra poporului binecredincios și a clerului ce-l păstoriți în această eparhie și împreun rugăciunile mele cu ale chiriarhilor noștri ca să puteți păstori cu dragoste această eparhie, să-i ajutați să re facă din urmările dureroase ale războiului și să ajungeți să aveți bucuria de a vedea progrese în credința și în cultura românească.

Să trăiți întru mulți ani". —

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a binecuvântat poporul, împărțind credincioșilor cărți de rugăciuni și de literatură religioasă, apoi a părăsit orașul îndreptându-se spre Orhei.

Așteptăm cu nerăbdare cuvântul Vaticanului, care credem că nu va pregeta să-și trimită cel puțin un delegat la această comemorare, ori cât de neplăcute vor fi pentru anumite urechi evocările ce vor răsuna acolo. (+)

Căderea Odesei

Comandamentul nostru militar a anunțat în seara de 16 l. c. că trupele române după ce-au sfărâmat linia de fortificații a Odesei au întrat prin mai multe părți în oraș ajungând până în port.

Vitejia românească a înscris astfel o nouă pagină de glorie în anelele ei. De unde se credea că acest oraș crâncen de fortificat și din belșug alimentat nu va putea fi cucerit curând, avântul românesc a trecut peste piedeci supraomenești și astăzi tricolorul nostru fâlfâie mândru pe zidurile celui mai important port la Marea Neagră.

Ca în tot trecutul neamul nostru și-a dovedit din nou duhul de sacrificiu și nepăsarea în fața morții. Cu un eroism fără pereche, feciorii noștri au pornit în iureș amețitor împotriva netrebniciei bolșevice, alungând pe barbari dela poarta pământului românesc.

Sângele românesc, care a curs din belșug, a răscumpărat viitorul românesc de sub amenințarea lui Antihrist și i-a deschis cale de înălțare spre și mai mărețe culmi.

In toată Țara vestea victoriei românești a trezit un entuziasm uriaș, dând naștere unor manifastații grandioase. La Sibiu în dimineața de 17 Octomvrie s'a format o coloană nesfârșită de manifestanți, în frunte cu profesorii și studenții universitari, care a străbătut străzile principale, în cântece de biruință.

Coloana a trecut pe la ferestrile Reședinței mitropolitane, ovațiind pe I. P. S. Mitropolit Nicolae care binecuvânta pe manifestanți, apoi a trecut pe la Prefectură, Universitate, terminându-se în Piața Mare cu o mare horă românească.

Intreg sufletul românesc e acum în așteptarea încrezătoare a realizării integrale a dreptății românești.

Nr. 556—1941 Prot.

Conferința preoțească

din Protopopiatol Sibiului se convoacă pe ziua de Marți în 11 Noemvrie 1941 cu următorul

PROGRAM:

1. Invocarea Sfântului Duh, în Catedrală la ora 8^{30}.

2. Deschiderea conferinței la Academia teologică la ora 9 și constituirea biroului.

3. Starea sufletească actuală dela noi în lumina Noului Testament.

Se vor ceti 2—3 lucrări, fiecare de cel mult 20 minute, urmate de discuții și concluzii.

4. Prof. Zosim Oancea: Călătoria misionară în Basarabia a Episcopatului Ardelean, impresii și învățăminte.

O rugăciune și pauză.

5. Dare de seamă asupra unei lucrări teologice apărute în cursul anului, — la ora 14.

6. Comunicări oficiale și propuneri.

7. Program de lucru în parohii pentru toamnă și iarnă.

8. Inchiderea conferinței.

Toți membrii conferinței vor pregăti în scris tema dela punctul 3, cu considerație la împrejurările din parohia fiecăruia. Dintre acestea 2—3 vor fi cetite. Toate celelalte lucrări se anexează la procesul verbal.

De asemenea fiecare membru va face o dare de seamă asupra unei broșuri sau lucrări apărute în anul acesta. Conferința va alege care dare de seamă să se citească și fiecare va dura cel mult 15 minute.

Sibiu, 10 Octomvrie 1941.

Prot. Mih. Neagu

„E pur si muove"! La 2 Ianuarie 1942 se vor împlini 300 de ani de când celebrul fizician și astronom italian *Galileo Galilei* (1564 - 1642) s'a săvârșit din viață orb și păzit îndeaproape de sângeroasa Inchiziție papală. Vina lui, o cunoaște toată lumea: el a demonstrat că pământul se învârte în jurul soarelui, și nu invers. Ca să scape de călău, a trebuit să-și abjure în genunchi (1633), înaintea tribunalului Inchiziției, convingerile întemeiate pe-o muncă experimentală ireproșabilă. Lucru care nu l-a împedecat să exclame, după proces, cunoscutele cuvinte: „E pur si muove" (Și totuși se mișcă!).

In Italia se fac mari pregătiri pentru prăznuirea acestei aniversări, din inițiativa Academiei Regale de științe. Ducele Mussolini a pus la dispoziția acestei instituții suma de 300.000 Lire pentru achiziționarea și prefacerea în muzeu a casei din Arcetri (lângă Florența), în care a trăit celebrul învățat.

Dublul joc al diplomației papale

— Cu dl Profesor I. G. Savin împotriva „Unirii" dela Blaj —

„Unirea" blăjană, având aerul că a prins un nou prilej ca să ne arunce'n obraz slova propriilor noștri fruntași, a reprodus de curând — cu o satisfacție pe care n'o întâlnim acum prima dată — o „însemnare" a dlui Prof. univ. *I. G. Savin*, apărută în revista „Viitorul bisericesc", în care ds-a face reproșuri unor state ortodoxe și Patriarhiilor răsăritene pentru că nu s'au asociat la lupta împotriva bolșevismului.

Știm că dl Prof. Savin n'a urmărit să recolteze aplauzele foiței dela îmbucătura Târnavelor atunci când a așternut pe hârtie rândurile împricinate. Dacă ar fi bănuit ce primire abuzivă le pregătește „Unirea", suntem siguri că distinsul nostru teolog ar fi renunțat la publicarea lor. Sau, ager și necruțător cum se vădește în toate manifestările sale publicistice, dl prof. Savin — convins că-i cazul să fie și prevăzător de astă dată, ca să nu fie exploatat cum s'a întâmplat de cei ce au năravul să asculte pe la ferestre — n'ar fi zăbovit să arate și motivele lipsei de pe parapete a statelor și Patriarhiilor răsăritene.

Grecia și fosta Iugoslavie au fost complect desarticulate de nefericitele războaie în care au fost târâte. Forțele lor militare au fost mai mult decât sleite: anihilate. Bisericile ortodoxe din cele două țări n'au tolerat nici când comunismul. Intervențiile Sf. Sinod al Bisericii Eladei și lupta anticomunistă a răposatului Patriarh sârb Varnava, nu trebuesc uitate și nici subestimate. Biserica din Bulgaria s'a asociat și ea la lupta împotriva comunismului. I. P. Sf. Mitropolit *Ștefan* dela Sofia a luptat din răsputeri împotriva propagandei comuniste. Ca să bănuești *Biserica* bulgară de filo-bolșevism, trebue să fii cel puțin sâmbriaș al „Unirii" blăjene. Dl Prof. I. G. Savin n'o face.

Acelaș lucru se poate spune despre Patriarhia ecumenică și despre cea a Ierusalimului, pe cari dl Prof. Savin le amintește cu numele. Neutralitatea Turciei și furiile antigermane ale Angliei, n'ar întârzia să strângă și mai mult șiroafele, dacă aceste nefericite biserici n'ar tăcea. Orice manifestație anticomunistă venită din partea lor, astăzi ar fi interpretată și pedepsită ca lipsă de lealitate față de puterea politică. Doar însuși Arhiepiscopul de Canterbury a declarat că esențialul este ca în acest război să învingă Anglia; restul, nu interesează. Invocarea ajutorului ceresc pentru isbânda teroarei roșii, făcută din pragul altarelor și din amvoanele bisericilor anglicane, au arătat tuturor de ce este în stare Marea Britanie. Cum mai poți pretinde atunci Patriarhului ierusalimitean sau celui alexandrin să participe la această gigantică luptă, ei cari n'au nici stat și nici gardă elvețiană?

Și apoi, Vaticanul — care dispune de altă libertate de mișcări — *de ce tace?* Unde-s *voluntarii* lui?

Intrebarea și-o pune și dl Prof. Savin, care scrie într'un număr recent al revistei „Viitorul bisericesc" următoarele:

«Deocamdată, vom analiza poziția pe care o are biserica catolică în această gigantică luptă ce s'a deschis între Europa creștină și Rusia păgână. Această atitudine nu este încă destul de bine precizată. Diplomația Vaticanului stă, se pare, încă în rezervă între vechea indispoziție pe care o are față de tendința național-socialismului german de a scoate catolicismul din toate rosturile-i politice, reducându-l la rolul lui strict religios și spiritual, și între marele pericol ce ar prezenta o biruință a Rusiei anticreștine. De aceea diplomația papală, fără a îmbrățișa cauza Rusiei, nici nu ia pe față o atitudine categorică în marea cruciadă ce s'a deschis contra ei. Și în timp ce unii dintre prelații bisericii catolice, cum sunt cei din Germania și din țările afiliate Germaniei sunt contra bolșevismului și alături de puterile care luptă contra lui, în țările supuse Angliei sau Statelor Unite, aceiași prelați catolici vorbesc de dreptul la libertate și de necesitatea distrugerii tiraniei național-socialiste, care ar fi mai dăunătoare bisericii creștine ca teroarea roșie.

Dat fiind faptul că în biserica papală nimic nu se face, mai ales sub raport politic, fără știrea și sub directiva Romei, această dublă atitudine ne pare și ea tot atât de neînțeleasă, dacă nu tot atât de condamnabilă ca și cea a bisericii anglicane. In definitiv problema care se pune acum e cu mult prea gravă pentru ca ea să îngăduie două atitudini și să fie jucată pe două tablouri. Ori cu Hristos și biserica creștină și atunci nu mai poate exista nici un fel de aranjament și menajament față de Rusia anticreștină și puterile aliate ei în aceeaș luptă comună, ori cu aceste puteri — fie ele Anglia sau Statele Unite, aliate ale Rusiei, dar atunci contra intereselor bisericii creștine. O altă alternativă nu există. Căci dacă pentru biserica anglicană esențialul este Anglia, pentru biserica catolică esențialul nu poate fi decât biserica creștină. Și atunci nu mai pot fi îngăduite două atitudini. Ori, și pentru biserica catolică esențialul îl formează întâi interesele politice ale Vaticanului și mai apoi ale creștinismului? Iată o întrebare la care biserica romano catolică trebue să-și dea ea singură răspunsul. Și cât mai neîntârziat, fiindcă împrejurările sunt cu mult prea grave, pentru biserica creștină, pentru ca jocul dublei diplomații a Vaticanului să continue. Aceste împrejurări cer o atitudine unică și o hotărâre energică. Această hotărâre singură biserica Romei poate s'o ia în împrejurările de față, și de această hotărâre poate depinde în mare măsură prelungirea inutilă a războiului. Statele Unite au și început, în favoarea Angliei firește, să încerce o precizare din partea Romei catolice. Trimisul dlui Roosevelt, dl Thaylor, a și luat contact cu Ma-rul Maglione, cardinalul însărcinat cu afacerile politice ale Vaticanului.

Va voi Roma să-și spună cuvântul hotărât în această uriașă luptă în care sunt în joc și destinele bisericii creștine? Să sperăm că da. Ea ar putea să facă să înceteze cu o clipă mai de vreme falsele iluzii ale unei biruințe ale Moscovei păgâne, afiliata Angliei, care-și zice încă creștină.

Creștinătatea și dreptatea așteaptă cuvântul creștin al Romei. Il va spune oare?

Invităm „Unirea" blăjană să fie consecventă până la sfârșit — și să reproducă și de astă dată spusele dlui Prof. Savin. Cititorii ei vor înțelege mai bine — și abia acum — cum stăm și unii și alții cu participarea la cruciada împotriva bolșevismului.

Care a zis c'o va face?... (+)

Biserica din Ardeal misionară în Basarabia

Ziarul *Universul*, din 12 l. c., scrie între altele:

Fapta aceasta iese din comun și se așează pe linia celor mai înalte întreprinderi misionare din lumea întreagă. Ea va intra în istoria bisericii ortodoxe române cu aureola celei mai însemnate acțiuni organizate de ierarhia bisericească.

Căci faptul vrednic de a fi reținut este, că înșiși ierarhii păsesc în fruntea misionarilor și conduc misiunea. Prin aceasta, opera misionară va culege roade cu mult mai îmbelșugate.

Ceeace, de asemeni, merită relevare este că nu se procedează improvizat și la întâmplare, ci după un plan bine studiat de mai înainte. Astfel, câmpul misionar este împărțit în sectoare, conduse de câte un ierarh; în fiecare sat, se oficiază sfânta liturghie, se rostește o predică și se înființează o bibliotecă. Acolo unde se simte nevoia, se redeschid sfintele locașuri și se înzestrează cu cărțile de ritual necesare.

In acelaş timp, o însemnată cantitate de cărţi, tipărite în renumita editură a mitropoliei din Sibiu, este distribuită cu dărnicie, pentru a potoli setea religioasă a celor cărora bolşevicii le ofereau numai otravă şi fiere ucigătoare. Renumita asociaţie culturală „Astra" contribue şi ea la înzestrarea bibliotecilor sătesti, înfiinţate în fiecare parohie vizitată.

Acţiunea Bisericii din Ardeal merită toată lauda. Ea va trebui continuată de întreaga noastră Biserică, dacă se poate, păstrând acelaş spirit şi acelaş plan, pentru ca tot cuprinsul ţinuturilor desrobite să fie străbătut de apostolii luminii şi frământat de aluatul învăţăturilor creştine, pentru a face să dospească acolo viaţa românească şi creştinească de altădată.

Codaşi la prinoase, fruntaşi la foloase

Vaticanul, a cărui contribuţie la războiul sfânt împotriva bolşevismului e nulă, pipăe terenul, prin exponentul său România, să vadă care ar fi atitudinea noastră faţă de eventuala înfiinţare a unei facultăţi de teologie *romano-catolică* la Chişinău.

Menirea acestei întocmiri hibride?

Ne-o ştie spune confratele „Slova Ortodoxă" din Capitală, sub semnătura Preotului Ilie I. Imbrescu: Tărâmurile eliberate de sub stăpânirea întunerecului iudeo marxist, „vor trebui organizate luminos şi catolic" (?!).

Papalitatea caută aşa dar un nou prilej de căpătuială cu orice preţ, în dauna Bisericii care iese din catacombe aureolată de martiriu. Il refuză însaş obştea, care va şti să-şi apere curăţenia credinţii de întinăciunile primaţiale şi azimite cu vigoarea cu care a înfruntat prigoanele sângeroase ale ateismului militant. Dovezile nu lipsesc.

In ţinuturile eliberate de ostaşii Crucii, a fost semnalată apariţia unor reverenzi cari căutau să-şi ascundă identitatea confesională în dosul unor bărbi respectabile. Când le-a dibăcit şiretenie, populaţia a alergat la preoţii ortodocşi, cerându-le să boteze pruncii a doua oară.

...Şi Vaticanul mai vrea facultate teologică la Chişinău!... (+)

INFORMAŢIUNI

† **Generalul Al. Vlad,** fratele distinsului luptător naţional Dr. Aurel Vlad dela Orăştie, a încetat din viaţă la Arad, în vârstă de 65 ani şi a fost înmormântat, în 7 l. c., în cimitirul „Eternitatea" din acel oraş, în asistenţa unei mari mulţimi de cetăţeni, în frunte cu P. R. Sa episcopul Aradului. Decedatul fusese întâiul primar român al oraşului. A lucrat cu devotament şi în sinul bisericii noastre, ca membru în adunarea eparhială, consiliер eparhial în secţia economică, şi ca preşedinte al FORului arădan. A fost un model de om cucernic şi religios. Odihnească cu dreptii!

Manifestare românească în Oradea. „Corul bisericilor româneşti" din Oradea, a dat, în 21 Sept. a. c., un izbutit *concert*, în sala festivă a unei şcoale normale, cu un program ales, de muzică religioasă, clasică şi de cântece poporale româneşti, care toate au impresionat profund numerosul auditoriu. Din partea episcopiei noastre ortodoxe au participat la concert: păr. protopop V. Popovici, consilierii eparhiali I. Dinu şi I. Evuţanu, Pr. A. Lupşa ş. a.

Aviz. La şcoala de horticultură „Segele Mihai I" din Geoagiu, judeţul Hunedoara, mai sânt vacante 15 locuri de bursieri. Se primesc absolvenţi ai cursului primar, de preferinţă fii de plugari. Elevii au întreţinerea completă în internatul şcoalei. Informaţiuni la direcţiunea şcoalei.

Act de mulţămire. Subsemnatul, preot în comuna Pianul de sus, protopopiatul Sebeş, în numele credincioşilor din parohie aduc cele mai vii mulţămiri familiei *Petru* şi *Ana Grecu* (n. Dura) din comuna Spini, protopopiatul Orăştiei, pentru dania făcută sfintei noastre biserici, şi anume: 2 prapori, ţesuţi şi lucraţi cu mâna, în valoare de 20.000 (douăzeci mii) lei. La fel mulţămesc şi membrilor societăţii de binefacere «*Plugarul*», pentru alţi 2 (doi) prapori. — Dumnezeu să le răsplătească aceasta binefacere. — Pr. *Maxim Vulcu.*

Către parohienii noştri din Orăştie. Oficiul parohial ortodox român din Orăştie apelează, — în preajma terminării clădirii noului altar dela Orăştie, — la generositatea enoriaşilor săi, solicitându-le binevoitorul ajutor material, pentru a sfârşi puţinul ce mai lipseşte clădirii noului lăcaş, ctitorie a fericitului întru Domnul protoiereu stavrofor Ioan Moţa. Insufleţirea şi bunaînţelegere din adunarea parohială, precum şi aprobarea forurilor chemate, ne fac să credem, că toţi cei înţelegători nu vor lipsi dela această îndatorire duhovnicească.

Răscumpărare. Păr. Rector *Dr. Dumitru Stăniloae* a donat 500 lei la Consiliul de patronaj al operelor sociale dela prefectura Sibiu, pe seama ostaşilor, ca răscumpărare a felicitărilor de ziua onomastică.

Publicaţie. Se aduce la cunoştinţa absolventelor de liceu sau Şcoala normală, cari doresc să urmeze cursurile la una din Şcolile de surori de ocrotire, ce funcţionează în Arad, Timişoara, Iaşi şi Bucureşti, toate cu internat: Candidatele la aceste cursuri, vor trebui să aibă vârsta de 20—30 ani cu o educaţie foarte îngrijită, să fie de o rezistenţă fizică, capabile pentru munca de conducere şi răspundere. Elevele la aceste cursuri, sunt bursiere. Informaţiuni în legătură cu formalităţile ce trebuesc îndeplinite de candidatele la aceste cursuri, se vor putea primi la Comitetul judeţean de patronaj (Prefectura judeţului Sibiu camera 22).

Reînviorarea vieţii în regiunile ocupate din răsărit, — cu toată vremea scurtă de când a fost salvată de sub tirănia bolşevică, — ia pretutindeni formele normale într'un ritm foarte rapid. In biserici redeschise, în oraşele liberate, sânt ascultate slujbele religioase atât de orăşeni, cât şi de locuitorii satelor învecinate, sosiţi în masse compacte la bisericile ucrainene. Părinţii îşi aduc copiii, — cari până acum n'au mai ascultat slujbe de preoţi, — lămurind micuţilor însemnătatea rugăciunii şi a slujbelor religioase. Viaţa Ucrainei primeşte un avânt ne mai pomenit. Şcoale noi se deschid, aşezăminte idustriale se redeschid, întreprinderi meşteşugăreşti au reînceput o activitate în plină desfăşurare, refăcându-se după efectele războiului. Dispoziţiile administraţiei sânt exact urmate de toată populaţia civilă a ţării.

Vlădică rus împotriva bolşevicilor. Arhiepiscopul ortodox al Berlinului, *Serafim*, adresează credincioşilor o scrisoare pastorală, cu rugămintea de-a înălţa mulţămită lui Dumnezeu pentru nemărginita bunătate de a-şi asculta fiii cei buni, eliberând pământul ortodox robit de puterile diavoleşti ale celor fără Dumnezeu. Inaltul prelat binecuvintează pe toţi luptători frontului antibolşevic.

Teatru de copii. Cunoscuta organizaţie „Kraft durch Freude" (Muncă şi voie bună) a deschis în Berlin un teatru permanent de copii, primul teatru în felul său din lume. Repertoriul se compune din piese uşoare pentru copii, adaptate după sezon. Regia şi înscenarea sânt încredinţate specialiştilor, ceea ce asigură succesul reprezentaţiilor. Teatrul de copii din Berlin este invitat să dea reprezentaţii şi în străinătate.

Ispravă de comunist. O telegramă Rador vesteşte, că în cursul războiului civil un comunist din Spania a ucis, el singur, *trei mii* de creştini, — în numele comunismului cu perciuni. Ne putem închipui grozăviile, la care au fost supuşi, timp de un an întreg, românii din Basarabia şi Bucovina sub stăpânirea iudeo-bolşevică a lui Stalin.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 19 Octomvrie 1941, va predica părintele *Ioan Beju.*

CARŢI ŞI REVISTE

Chemări la Domnul, scurte lămuriri ale Evangheliilor de peste an, de *Al. Lascarov-Moldovanu* 1941, Tip. Sf. Mitropolii a Olteniei, Craiova, 214 pg. Lei 60. — Carte bună care, tâlcuind sfintele versete evanghelice, va aduce, pentru cetitori, uşurarea sufletului de sub apăsarea suferinţei şi va fi, astfel, de folos fiecăruia. — Se vinde la Libr. Arhidiecezană în Sibiu.

Poşta redacţiei

V. D. O. şi *G. Fl. P.* In urma îmbulzelii de material, de acelaş fel, cele trimise nu se pot întrebuinţa.

†

Cu inima sfâşiată de durere, *Paraschiva* soţie, *Puiu* şi *Aurică* copiii lui şi rudeniile, vestesc tuturor celor ce l-au cunoscut şi apreciat pierderea neuitatului

Dr. Aurel Creţu

notar public în Sibiu, membru al Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, locotenent de rezervă într'un regiment de infanterie,

căzut pe câmpul de onoare undeva în Ucraina, pentru Neam şi Cruce, în ziua de 3 Septemvrie 1941 în vârstă de 41 ani, şi înmormântat provizoriu la Tighina.

Reînhumarea va avea loc la Sibiu şi se va anunţa la timp.

Veşnică amintire! (79) 1—1

Un promotor al educaţiei naţiunii: Onisifor Ghibu

de Preotul Dr. Nicolae Terchilă

Aceasta operă de educaţie a neamului săvârşită de Biserică o poate cunoaşte şi aprecia după valoarea ei reală profesorul O. Ghibu, lucrările căruia sunt «roade ale unor experienţe şi trăiri proprii, în cadrul mediului nostru etnic, al istoriei noastre şi al destinului nostru», nici decum ale unor abstracţiuuni şi ale unor experienţe străine. Dânsul ca fiu de ţărani neclintiţi în credinţa strămoşească a trăit şi a experimentat personal puterea formătoare de suflete a Bisericii, doctrina căreia i-a fost străcurată prin şoaptele dulci ale unei mame bisericoase pe care o aude şi o vede toată viaţa rostindu-şi în taină rugăciunea în faţa icoanei de lemn sau chiar şi prin curte unde o alungau treburile.

Celce aude din gura mamei şi pune la inimă din fragedă copilărie cuvintele din Psalmul 50 dela utrenie învăţate la biserică de mama care poate adeseori era neştiutoare de carte, cuvinte cum sunt: «*Inimă curată* zideşte întru mine Dumnezeule şi *Duh drept* înoieşte întru cele dinăuntru ale mele...» acela va avea putere să devină în viaţă un om «cu inimă curată» şi cu «Duh drept» de care are nevoie neamul totdeauna.

In acest spirit şi-a crescut Biserica ortodoxă fiii săi cu ajutorul cultului său divin care în viaţa neamului nostru a dobândit puterea unei tradiţii de neînvins. Dar practicele frumoasei noastre tradiţii au fost timbrate de unii intelectuali ignoranţi, drept nişte formule magice incompatibile cu timpul modern. Firesţe este cu neputinţă să explici cuiva o trăire, o experienţă sufletească pe care el n'a trăit-o, n'a experimentat-o. Acest fapt îl îndeamnă pe marele gânditor rus S. Bulgakov să spună că «ortodoxia nu poate fi învăţată, ea trebue trăită». Numai cine «trăeşte» ortodoxia, intră în legătură cu vasele comunicative ale ei, în cari circulă «apa cea vie» a vieţii celei noui.

Intelectualul «modern» nu mai vede şi nu mai admite influinţa unor puteri spirituale bune sau rele asupra gândirii şi vieţii oamenilor luaţi ca inşi şi ca grupe ce fac istoria. Pentru el totul este explicat ca efort pornit din cuprinsul strict al naturii omeneşti, întregită sau influinţată de procesele naturii cosmice, considerată de asemenea în limite total pozitiviste, materiale şi energetice.

Pentru unii ca aceştia firesţe că şi tradiţia noastră bisericească, şi formele cultului divin sunt nişte formule goale sau magice inadmisibile pentru un «om învăţat». Ei au pierdut legătura cu acea putere de viaţă care este originea acestor forme şi necunoscându-o, neagă existenţa ei aşa cum scrie Psalmistul: Zis-a cel nebun întru inima sa, nu este Dumnezeu.

P. S. Sa *Nicolae Colan*, actualul episcop al Clujului, se exprimă foarte frumos despre valoarea educativă a tradiţiei zicând: «Tradiţia nu este o sumă de cunoştinţe, de credinţe şi de datini moştenite, pe cari suntem chemaţi să le predăm generaţiilor viitoare, ca pe nişte rămăşiţe ale unei alte vieţi. Tradiţia este râul de energie spirituală, care curge prin întreaga viaţă istorică a neamului, pe care o sporeşte, o hrăneşte, o face rodnică în fapte mari. Astfel noi cei de azi ne hrănim din merindea spirituală a înaintaşilor noştri şi în acelaş timp, din aluatul cel vechiu pregătim pânea cea proaspătă din care se vor ospăta urmăşii noştri». (Rev. Teol. din 1936, pg. 365).

Iar gânditorul nostru cel mai original românesc *Nichifor Crainic* defineşte tradiţia ca disciplină lăuntrică ce călăuzeşte creşterea organismului cultural, sau osătura ce păstrează unitatea în varietatea unei culturi. (Puncte cardinale în haos, pg. 143).

In câteva studii cum sunt: *Pedagogia cultului divin ortodox* (Tel. Rom. Nrii: 19—21, 22—23, 25—26, 27—28 din 1931); *Cântarea bisericească şi intelectualul modern* (T. R. Nrii: 13—14, 15—16, 17—18, 19—20 din 1932), am încercat şi eu să arăt cât de mare este puterea formătoare de suflete a Bisericii noastre strămoşeşti al cărei cult divin a devenit o tradiţie adânc înrădăcinată, a devenit element constitutiv al sufletului românesc, a devenit virtualitate şi potenţă eternă din însaş fiinţa neamului nostru care s'a născut şi a crescut la sânul Bisericii ortodoxe. Aşa ne învaţă istoria.

Iată aici câteva date cari întăresc convingera lui O. Gh., promotorul educaţiei naţiunii, că această educaţie trebue să pornească totdeauna dela Biserica noastră naţională, care este depozitara sufletului nostru şi a credinţelor noastre şi ca atare cel mai adecvat şi cel mai valoros izvor de putere pentru formarea sufletului şi are multă dreptate când susţine că orce lucrare în vederea acestei educaţii «neplecând dela noi înşine, dela felul nostru de a fi şi de a trăi, sufleşte şi material, dela nevoile noastre concrete şi dela idealurile specifice pe cari trebue să le cultivăm, — prin ideile, metodele şi sistemele împrumutate mai mult sau mai puţin din viaţa şi experienţa străină, din alte locuri şi din alte vremuri, — constitue mai mult la deformarea sufletului românesc, decât la înzdrăvenirea lui»; are multă dreptate şi când zice mai departe: «Din acest motiv, eu am avut în permanenţă o mare rezervă faţă de o astfel de Pedagogie, pe care nu m'am mulţumit s'o ignorez pur şi simplu şi pe care am şi combătut-o de câteori mi s'a dat prilej potrivit»

Ca urmare firească a acestei concepţii pedagogice pe care o înfăţişează, fragmentar, volumul prezent întitulat «*Prolegomena la o educaţie românească*», nu este — precum spune însuş autorul — un rod al unei bogate lecturi de studii pedagogice publicate de diferiţi specialişti germani, francezi, italieni, americani etc., nici al unor îndelungate speculaţiuni teoretice proprii, ci este o idee şi o acţiune trăită, cu intenzitate maximă, din fragedele sale tinereţe şi până astăzi, în plină bărbăţie — idee care pleacă dela o mare realitate şi tinde necontenit spre o culme înaltă.

Drumul nou, pe care doreşte să îndrepte pedagogia românească prof. O. Ghibu, este drumul izbăvirii noastre naţionale, este aceeaş cale spre care se străduieşte să îndrume spiritul românesc creatorii curentului tradiţionalist în domeniul filosofic şi teologic. Ţinta spre care duce acest drum nou trasat de bărbaţii noştri providenţiali este, — precum zice O Ghibu — ridicarea acestui neam printr'o educaţie cât mai conformă cu fiinţa lui etnică şi cu misiunea lui istorică».

Convins că „marii educatori sunt virtualităţile şi potenţele spirituale eterne din însaş fiinţa popoarelor, cari trebuesc numai descoperite, înţelese, canalizate şi îndrumate, spre a duce astfel la izbândă" şi încredinţat că poporul român a fost înzestrat dela natură cu daruri sufleteşti cari nu sunt cu nimic mai prejos de ale altor popoare, O. Ghibu porneşte la muncă acum trei decenii pe un drum ignorat şi azi de pedagogii noştri moderni.

Optimismul sănătos, propriu românului adevărat, îi dă curaj să coboare în adâncul sufletului naţional, să caute şi să scoată la lumină comori spirituale neperitoare, să descopere izvoare bogate de energie nouă necesare pentru realizarea idealului său mare, de a face din poporul român «o naţiune sănătoasă, harnică, luminată, vrednică şi fericită».

In volumul de faţă profesorul O. Ghibu publică un număr de studii şi de articole pe cari le-a scris începând încă din anii de student la Budapesta, Strassburg şi Iena, — ani în cari şi-a trasat aproape toate liniile principale ale preocupărilor sale de mai târziu, — şi până în pragul zilelor noastre. Unele din aceste studii şi articole au văzut lumina zilei în diferite publicaţii periodice ale timpului, altele se tipăresc acum pentru întâia oară. Toate sunt brodate pe acelaş crez naţional, nedesmintit de nici o împrejurare şi de nici o primejdie.

De o actualitate nebănuită sunt şi tratatele dela cap. III. *Resurrectio*, — *Invierea românismului dela Bug şi până la Tisa* (1917—1918), pagini cari tratează pe vizionarul îndrăzneţ şi profetic al marilor aspiraţii naţionale, care a fost înainte-mergătorul şi a pregătit calea pentru înălţătoare misiune înfăptuită în zilele noastre de Chiriarhii şi preoţii Ardealului.

Autorul mărturiseşte în prefaţă că «volumul acesta nu prezintă ceva „întreg", «definitiv», «sistematic». De altfel, el nu este altceva, decât o ilustrare mai amănunţită şi mai documentată a altui volum în curs de apariţie, întitulat: *Pe baricadele vieţii*, — *Confesiunile unui luptător*, — volum care înfăţişează întreg zbuciumul unei vieţi închinate educaţiei şi măririi neamului românesc.

Concurs din oficiu

Se publică concurs cu termin de 30 zile pentru întregirea — prin numire din partea Consiliului Arhiepiscopesc — a următoarelor parohii vacante de clasa a treia:

1. Ţichindeal, 2. Măgura-Băiţa, 3. Băcâia, 4. Valea Iepii, 5. Feisa, 6. Jieti-Popi, 7. Măleia.

Cererile de concurs instruite conform Regulamentelor în vigoare vor fi înaintate Consiliului arhiepiscopesc în Sibiu.

Sibiu, din şedinţa sen. bisericesc ţinută la 3 Octomvrie 1941.

Nr. 14.196 **Consiliul Arhiepiscopesc**

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a, dela biserica ortodoxă română sfânta „Adormire" din **Braşov-Cetate,** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură în imobilul sus numitei biserici, constătător: 3 camere, 1 bucătărie şi dependinţe.
3. Sesiune parohială în mărime de 27 jugăre şi 300 stj. p. pământ arabil.
4. Stola obişnuită în parohie.

Dela candidaţi se cere să aibă calificaţiune teologică academică.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi cu autorizaţia de candidare a I. P. S. Mitropolit Nicolae, se vor înainta oficiului protopopesc Braşov în termenul fixat.

Concurenţii se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscut de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox rom. Braşov, în înţelegere cu consiliul parohial al bisericii sfânta „Adormire" din Braşov-Cetate.

Braşov, la 15 Octomvrie 1941.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(80) 1—3

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 813/1941 (78) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu grădină.
3. Sesiune parohială de 7 jugăre.
4. Două părţi lemne de foc din parhetul comunal.
5. Câte o măsură (14 kgr.) porumb sfârmat dela cca 150 familii.
6. Folosirea cimitirului de 2 jugăre.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentela necesare şi cu încuviinţarea I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul indicat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 21 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu cons. par. din Renghet.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 591—1941 (71) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Lancrăm I,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială, 12 jugăre cad. arător.
4. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în terminul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Sebeş-Alba, 15 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Nr. 13.664—1941 (70) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a **Vinţul de jos,** din protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială: 19 jug. arător, 3 jugăre livadă cu pomi roditori şi 3 jug. pădure.
4. Venitele stolare uzitate în parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de binecuvântare de candidare şi de concurs pe adresa: *Consiliului Arhiopiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.*

La cererea de concurs, preoţii în activitate de serviciu, vor anexa *numai* curriculum vitae, iar ceilalţi candidaţi actele normate în Regulamentul pentru parohii.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 23 Septemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 762—1941 (76) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială veche: 3 jugăre 88 stj. p. arător, 1108 stj p. grădină. Provenit din reforma agrară: 3 jug. arător, 2 jugăre fânaţ şi 1 jugăr cimiter.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea specială dela I. P. S. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului, în termenul indicat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu înştiinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a fi cunoscuţi de popor.

Geoagiu, la 15 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului, în înţelegere cu consiliul parohial din Geoagiu-Joseni.

Teodor Glodeanu
protopop

(77) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Costeşti,** protopopiatul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială, compusă din două camere şi bucătărie şi grădină pentru zarzavaturi.
3. Sesiune parohială: un fânaţ de 2684 stj. pătraţi, folosirea alor două cimitire în extensiune de 1187 stj. pătraţi.
4. Adăul, adecă 23 litri porumb sfărâmat dela fiecare familie (circa 95 familii).
5. Ziua de clacă dela fiecare familie (circa 104 familii)..
6. De lemnele, necesare preotului, se va îngriji parohia.
7. Stolele legale în uz în protopopiat.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta în termen, oficiului protopopes ortodox al Orăştiei.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, spre a face cunoştinţă cu enoriaşii.

Oficiul protopopesc ortodox al Orăştiei, în înţelegere cu oficiul parohial din Costeşti.

Orăştie, la 15 Septemvrie 1941.

Pr. Iosif Vinţan
adm. protopopesc

Nr. 531—1941 (75) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Buceş-Vulcan,** cu filia **Buceş-Sat,** din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 1530—1941 (72) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Scoreiu,** protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele şi cu încuviinţarea Prea. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc Avrig în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a sluji, predica şi a face cunoştinţă cu poporul.

Avrig, 20 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
adm. protopop.

Nr. 575—1941 (73) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Baia de Criş,** din protopopiatul Zarand, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Nr. 580—1941 (74) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Ribicioara de jos,** cu filia **Uibăreşti,** din protopopiatul Zarand, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în comună.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului-Brad, în termen.

Concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 16 Septemvrie 1941.

Ioan Indreiu
protopop

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 26 Octomvrie 1941 — Nr. 44

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Chemare la realitate

de **Nichifor Crainic**

«Pentru unirea cu Roma» pledează a nu mai ştiu câtea oară ziarul Unirea dela Blaj. Pe vremuri, când eram mai tineri, aceste pledoarii ne iritau oarecum. Azi le privim ca pe nişte simple exerciţii ale lui Tantal, care tot îşi mai apleacă setea către o apă la care însă nu ajunge nici odată. De 241 de ani durează această persuasiune din partea fraţilor noştri uniţi fără nici un rezultat şi fără nici o perspectivă de viitor.

O îndoită metodă întrebuinţează ei ca să ne convingă: pe de o parte critică fără îndurare creştină neajunsurile de care suferim noi, ortodocşii, iar pe de alta ne arată foloasele, pe care le-am putea trage, din unirea cu Roma.

In ce priveşte critica lor, n'am văzut până azi un om convins de ea să treacă dincolo. Afară de aceasta, dacă noi am riposta cu aceeaşi măsură, am deslănţui între unii şi alţii un războiu de înveninare, ce n'ar aduce decât slăbirea românismului şi a credinţei. Ei atacă, bunăoară, în foiletoane nesfârşite, pe marele Patriarh al Bizantului Fotie, acest colos al umanismului creştin, dela care se trage chiar umanismul Occidentului, cum recunosc învăţaţii istorici. Dacă noi am aplica aceeaşi metodă la o serie de papi faimoşi din epoca Renaşterii şi i-am înfăţişa în uriaşa lor infamie, unde-am ajunge, fraţi blăjeni? Şi ce s'ar alege atunci din dogma infalibilităţii papale? N'o facem fiindcă scrisul creştin n'are misiunea de a scoate mereu pe ticăloşi din sarcofagii, ci de a îmbărbăta pe cei vii cu virtuţile întrupate în marile figuri ale Bisericii, care sunt, din fericire, mult mai numeroase decât profanatorii cu tiară. In ce priveşte pe genialul Patriarh Fotie, dacă fraţii uniţi ar fi loviţi de graţia spiritului imparţial, i-am vedea, fără îndoială, preamărindu-l împreună cu noi ca pe unul din părinţii culturii occidentale, cu care vor să se mândrească domniile lor.

Cealaltă metodă pentru a ne convinge stă în enumerarea unor presupuse avantagii, pe care le-am avea din unirea cu Roma. Obiceiul acesta îşi are originea în chiar unirea dela 1700, care, precum se ştie, s'a făcut pe temeiuri de avantagii făgăduite şi — neţinute. Ce avantagii ne oferă autorul ultimului articol din ziarul blăjan? El scrie: monahismul român, care se găseşte azi într'o stare de imperfecţiune, ar câştiga mult dela disciplina ordinelor romano catolice. Noi recunoaştem şi starea de plâns a monahismului nostru şi disciplina monahismului occidental. Dar dacă monahismul nostru e în stare de decadenţă, aceasta nu se datoreşte faptului că nu e romano-catolic. Veacuri întregi monahismul acesta a fost în România la nivelul vieţii îngereşti şi atâta cultură câtă avem până la jumătatea secolului 19-lea i se datoreşte lui. In acea vreme de înflorire, nu numai că n'avea nici o atingere cu ordinele occidentale, dar lupta dumnezeeşte împotriva ereziilor susţinute de ele. Concluzia firească este că acest monahism se poate ridica singur de unde a căzut, atunci când pricinile interne ale decadenţii vor fi dispărut. In ce priveşte Ardealul, dacă acolo nu avem încă un monahism înjghebat, aceasta o ştiu bine fraţii uniţi, se datoreşte furiei romano-catolice şi unite de odinioară, care a distrus din temelie sfintele mânăstiri, — vre-o 200! de peste munte. In locul acestei pustiiri, am vrea să ştim unde e monahismul unit, creat după modelurile apusene, ce ni se îmbiază? Fiindcă, în loc să alergăm tocmai la Roma, noi ortodocşii am fi, poate, fericiţi să ne alegem prototipurile renaşterii spirituale de aici mai deaproape, dela Blaj bunăoară.

Alt avantagiu vede autorul în folosirea de către teologii noştri a literaturii romano-catolice. Dar tot aşa teologii apuseni folosesc literatura noastră răsăriteană. Pentru aceasta, nici ei nu simt nevoia să treacă, — deşi unii aprofundând o au trecut, — cum nici noi nu simţim nevoia să trecem. Schimbul de idei e universalmente practicat, nu numai interconfesional.

Un alt avantagiu foarte ispititor ar fi cascada de lumină ce s'ar revărsa asupra noastră dacă ne-am uni cu Roma. Autorul ne dă o probă în cronicarii noştri, cari ar fi descoperit că suntem latini fiindcă au învăţat carte în Polonia catolică. Argumentul n'are absolut nicio valoare. Dimitrie Cantemir, fenomenalul învăţat din veacul cronicarilor nu s'a format în Polonia, ci la şcoala bizantină din Constantinopol. Cât despre genul istoriografic al cronicilor, el nu se trage din Polonia sau din Apus, fiindcă acest gen a fost creat de bizantinul Malala, dela care a trecut apoi şi în Occidentul roman. Dacă autorii de manuale didactice nu prea ştiu lucrurile acestea, un frate unit, care vrea să ne determine la apostasie, ar trebui să le ştie înainte de a-şi făuri argumentele atât de hotărîtoare.

Argumentele acestea capătă un aer straniu când autorul nostru pomeneşte de revoluţia dela 1848 ca rod al Apusului, de Kogălniceanu, Maiorescu şi Eminescu, cari tot în Apus s'au pregătit, de războiul dela 1918, pe care l-am câştigat ca aliaţi ai Apusului, de învăţaţii noştri, cari s'au pregătit în laboratoarele occidentale, — toate ca să ne demonstreze avantagiile catolicismului asupra ortodoxiei. Autorul blăjean confundă în mod regretabil romano-catol cismul cu spiritul laic, adesea ateu, şi anti-

(Continuare în pagina patra).

Perspective...

Ortodoxia este Adevăr: ea e suferinţă, crucificare la răspântii de veacuri. Suferinţă isbăvitoare pentrucă e suferinţa Adevărului în luptă cu minciuna, rana luminii în luptă cu întunerecul, răstignirea vieţii în luptă cu moartea. Până la «plinirea vremii» durerea era pedeapsa păcatului: ea era ispăşire. Dumnezeu a relevat însă în rănile Crucii sensurile adânci de iubire şi jertfă ale suferinţii, sensurile ei mântuitoare. Şi de-atunci suferinţa a devenit ispăşire, jertfă, din pedeapsă, iubire; de atunci ea este blazonul de noblete al Adevărului, semnul veridităţii lui. Cum n'ar sângera Viaţa într'o lume robită morţii? Cum n'ar lăcrăma lumina într'o omenire inundată de întunerec? Cum nu s'ar crucifica Adevărul într'un veac înglodat în minciună? Dar sângerarea aceasta frânge lanţurile morţii, lacrima aceasta sparge negurile rătăcirii, crucificarea aceasta ridică bolţi de lumină peste viaţa istoriei. Ea deschide pârtii de jertfă şi rană, învierii.

Ortodoxia este Adevăr. De aceea atâta vreme cât trăeşte în veac, ea e transfigurare, dar e şi suferinţă. Ea e trupul lui Hristos care musteşte de seva Dumnezeirii, dar care sângerează la răscruci de veacuri. Hristos e crucificat, prin Biserica Sa, până la sfârşitul veacurilor: e crucificat pentru sfinţirea luminii, pentru isbăvirea neamurilor. Din lacrămile Lui de sânge se aprind veacurile la o viaţă nouă.

...Pentru mulţi, cărţile muceniciei păreau închise: din vremea primelor veacuri creştine puţini şi-au mai înscris numele cu litere de sânge în Cartea vieţii. Pentru mulţi, rănile cuielor păreau vindecate: chiar şi acum se găsesc creştini cari cred că totul este comod, care nu simt nici o înfiorare, care nu pipăe rănile sângerânde ale lui Iisus. Şi totuşi Iisus sutere de un sfert de veac: El sufere în Biserica pravoslavnică a Rusiei, El sufere în pravoslavnicii creştini cari-L mărturisesc cu viaţa şi cu moartea lor. S'au redeschis pomelnicele muceniciei. Episcopi, preoţi, credincioşi sfinţesc cu sângele lor temelii de veac înnoit, morminte ctitoritoare de biserici. S'au dărâmat bisericile, dar fiecare mărturisitor este temelia unei noi biserici. Căci sângele mucenicilor este sămânţa învierii, şi întunerecul mormântului este aurora biruinţii. Există deja o statistică a mărturisitorilor ruşi, dar va veni vremea când se va desvălui toată imensitatea, coplesitoarea imensitate a jertfei prin care Ortodoxia a răscumpărat păcatele unui veac lipsit de Dumnezeu şi a pus temelii nepieritoare unui veac nou, îngenunchiat sub zări de credinţă. Până atunci ştim că Biserica Rusiei a suferit şi sufere; o ştim şi o simţim. O trăim. Căci atunci când sufere un mădular, simt durerea toate celelalte mădulare ale trupului lui Hristos. Din inima ei curg lacrimi de sânge cari sunt rana de jertfă şi durere a propriei noastre vieţi; înfiorarea crucificării ei ne sguduie fiinţa; groaza mormântului ne cutremură sufletul. Cine ştie că face parte dintr'un singur trup cu toţi pravoslavnicii mărturisitori din Rusia, cine vede — cu ochii minţii — toate ruinele altarelor sfinte peste cari cresc bălării şi se aruncă gunoaie, toate chinurile, deportările, foamea, bătaia, frigul, golătatea, batjocura, măcelul cu care sunt flagelaţi şi sângerează creştinii, nu poate rămânea nepăsător: toate acestea îl dor ca şi când s'ar smulge din propria lui carne, toate acestea îl rănesc ca şi când ar fi propria lui torturare. E solidaritate în mucenicie, solidaritate morală temeinicită pe realitatea mistică a unităţii într'un singur trup, care când sângerează într'o parte sufere în totalitatea lui. De altfel lipsa de pe frontul luptător al ortodoxiei ruseşti în toată puterea ei deviată, este suficientă suferinţă, suficientă pierdere pentru Ortodoxie: mucenicia ei îi dă însă aureolă de preamărire.

Care este sensul acestei mucenicii, care prin solidaritate, aparţine întregii Ortodoxii? Este în ea, fără nici o îndoială semnul antagonismului neînduplecat dintre întunerec şi lumină: răsbunarea iadului care vrea să înghită lumina. Ea este totodată suferinţă purificatoare pentru credinţa pravoslavnică: ea va răsări mai luminoasă, mai dinamică, mai plină de puteri şi viaţă. Dar mai ales ea se înalţă la cumpăna de veac, ca o chinuitoarea experienţă prin care se propovedueşte lumii şi istoriei, real, palpabil, fără echivoc, ce este viaţa din care Dumnezeu a fost alungat, ce iad este societatea care răstigneşte pe Hristos. Este unica experienţă a istoriei: şi e suficientă spre a fi mărturia ventru veacuri. Istoria n'a mai cunoscut nicicând o asemenea trăire: tragedia ei, de sălbătăcie şi mizerie, închide pentru totdeauna calea utopiilor atee, iluziilor comunizante «fericitoare». Trebuia să se întâmple şi aceasta, pentru ca omenirea să ştie, să guste amarul şi neantul unei vieţi fără de Dumnezeu. E pedagogia divină a istoriei care a muşcat din carnea Rusiei pravoslavnice. Şi dacă avem credinţa că stăm la început de veac, mucenicia Rusiei apare nu numai ca o ilustrare a mizeriei ateiste, ci şi ca temelie a reînvierii europene într'o nouă viaţă, într'o nouă rânduială. Pe lespedea muceniciei din primele veacuri s'a ridicat arhitectonica patristică şi s'au rotunjit bolţile de azur ale Bizanţului. Pe lespedea muceniciei ruseşti se va ridica arhitectonica unui nou veac de mărire ortodoxă, cupola unei noui împliniri epocale.

Şi dacă mărturisim că suferinţa este calé spre înviere, credinţa în realitatea unui astfel de veac devine certitudine de nădejde. Desigur nu ne va fi dat nouă să gustăm din pârguirea lui transfiguratoare: dar se cuvine să punem temelii de crez şi jertfă, de dăruire şi dragoste, să pregătim cărare de auroră şi vis, dar şi chemare împlinirii lui. Semne de orientare a vremilor în acest sens există: e un paralelism impresionant între tendinţele veacului şi viziunea ortodoxiei. Mai socotiţi ce va însemna

pentru Europa o Rusie reînviată în duhul ortodoxiei străvechi! Principiul autoritar absolutist catolic şi a avut perioada de dominaţie în Evul mediu; Evul modern l-a înlocuit cu principiul liberalist protestant, pulverizator până la anarhie. Acum, se pare, intrăm într'o nouă fază a istoriei, care nu coincide cu niciunul din aceste principii, fază în care Ortodoxia va avea un cuvânt de spus. Şi într'o Europă, dominată de spiritul german, cu o Rusie ortodoxă, Ortodoxia n'are de ce să se simtă stingherită: ea va putea să mărturisească Adevărul. Din bezna suferinţii vor răsări luminile învierii. Aceasta desigur — repetăm — nu e opera câtorva decenii: ea va fi opera unei întregi epoci din istoria Europei. Suferinţa de veacuri a Ortodoxiei poate fi temelia învierii veacurilor în duh ortodox

„Poate fi. Aceasta însă depinde şi de rugul pe care-l aprindem în suflet din flacările de azur ale harului. Ortodoxia a fost îngenunchiată, veacuri întregi, sub prăvălirea urgiei turceşti: împrejurările istorice au ţinut-o în întunerec, au făcut o necunoscută pentru Europa. Se pare că aceste împrejurări îşi schimbă faţa: surâd noui zări de lumină. Mai rămâne ca în alvia de pace a acestor zări, duhul orrodoxiei să rodească, să se manifeste cu vigoare. Şi va rodi. Şi va murturisi lumii Adevărul...

Până atunci însă trăim sub cerul de plumb al suferinţii. Şi cine nu simte comuniunea în suferinţă, nu este vrednic să o simtă nici în biruinţă. Soldaţii îşi jertfesc viaţa pentru biruinţa Crucii, îngenunchiind pe morminte de martiri. Aceasta este ofranda pe care o închină ei muceniei ruseşti: viaţa. Noi ce vom da? Comuniunea în dragoste, comuniunea în suferinţă, comuniunea în rugăciune, care — la vreme — trebue să se manifeste şi faptic, ca să nu dăm ocazia altora să ne răpească bucuria suferinţii biruitoare. Să ne-o răpească pe nedrept: cu vicleşug şi mişelie.

Imbrăţişaţi dar, în lacrimi şi rugă, rănile Rusiei pravoslavnice, căci sunt rănile lui Hristos, rănile aceluiaş Trup din care şi noi constituim o parte. Indiferenţa echivalează cu o despărţire, cu o trădare. Purtaţi în inimă stigmatele suferinţelor de peste Nistru. Şi nu uitaţi a închina gând de îngenunchiere şi rugă pe filele Cărţii scrisă cu sânge. In felul acesta, adâncind rănile durerilor actuale, vom simţi cum din adâncurile lor de sângerare se deslueşesc zările unui cer de nădejde şi biruinţă. Şi vom participa cu adevărat la bucuria învierii. Invierea Ortodoxiei, a Ortodoxiei care e Adevăr, suferinţă şi înviere.

Diacon **Nicolae Mladin**

Nr. 14.535/1941.

Comunicat

On. Minister al Culturii Naţionale şi al Cultelor cu adresa Nr. 26.232/1941 ne face cunoscut următoarele:

„Serviciul M. O. N. T. şi A. P. este singurul organ instituit pentru a supune Marelui Cartier General orce intervenţiuni referitoare la mobilizări pentru lucru, demobilizări, scutiri de concentrări sau mobilizări.

Intreaga corespondenţă adresată direct Marelui Cartier General înapoindu-ni-se pentru a aviza potrivit prevederilor carnetului de mobilizare, am onoare a Vă aduce la cunoştinţă că Dl Ministru opreşte cu stricteţe să se adresese corespondenţă direct la Marele Stat Major sau Marelui Cartier General, dispunând că orice abateri vor fi aspru sancţionate.

Vă rugăm să binevoiţi a lua măsuri ca toate intervenţiile cari trebuesc soluţionate de Marele Cartier General, să fie înaintate numai prin *Serviciul M. O. N. T.* şi *A. P.* din Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor, Bucureşti, Strada General Berthelot Nr. 26."

Cucernica preoţime a Arhiepiscopiei Noastre va ţinea seamă de aceste dispoziţiuni.

Sibiu, la 20 Octomvrie 1041.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 14.739—941

Circulară

Către toate oficiile protopresbiterale ale Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

Pentru a asigura o cât mai deplină legătură între Biserică şi şcoală şi pentru a face ca elevii să ia parte activă la serviciul divin, Onor. Minister al culturii Naţionale şi Cultelor a dispus ca fiecare şcoală să alcătuiască un cor bisericesc, care să cânte în mod obligator, în fiecare Duminecă, la biserică.

Prea Cuc. protopopi şi preoţii noştri sunt îndrumaţi să dea tot concursul pentru alcătuirea şi instruirea corurilor bisericeşti din parohii.

Totodată Prea Cuc. vor raporta, până la data de 10 Noemvrie a. c. Consiliului nostru arhiepiscopesc, despre executarea dispoziţiilor de mai sus.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 15 Octomvrie 1641.

Consiliul Arhiepiscopesc

Printre răniţi

Dragostea ce o au credincioşii bisericii noastre faţă de ostaşii adăpostiţi în spitalele din Sibiu, îi îndeamnă să vină des să-i vadă, să se roage împreună cu dânşii şi să le procure şi alte bucurii.

Dumineca trecută un mare număr de credincioşi, din cartierul Trei Stejari, în frunte cu parohul, învăţătorii şi învăţătoarele, epitropii bisericii, elevii şcoalei primare etc., au vizitat spitalul din şcoala primară „Regina Maria". Cu ocazia aceasta s'a oficiat sfântul Maslu de către preoţii: Şt. Morariu, Dr. N. Neaga, N. Pampu, I. Nicoară, I. Munteanu şi diaconul A. Scurtu. Au vorbit ostaşilor: Şt. Morariu şi Dr. N. Neagă. După aceea s'a desfăşurat un bogat program artistic de către elevii şcoalei primare, sub conducerea isteaţă a dnei învăţătoare Petra. S'au împărţit apoi tuturor răniţilor daruri: ziarele: „Lumina Satelor", „Oastea Domnului", „Universul" etc.; cozonaci, fructe etc.

Tuturor le a mulţumit, în numele spitalului, părintele profesor Dr. N. Neaga.

Aceiaşi credincioşi s'au prezentat şi la spitalul adăpostit în internatul liceului „Gh. Lazăr", unde s'a săvârşit sfinţirea apei, ear după aceea dna înv. Petra şi-a desfăşurat programul artistic. Plăcut impresionat un credincios (al cărui nume ne scapă) a donat 20.000 (douăzeci mii) Lei pe seama spitalului.

Părintele Ştefan Morariu a vorbit ostaşilor lăudându-le eroismul. Tuturor le a mulţumit dl general Pleniceanu.

Dragostea credincioşilor noştri faţă de ostaşii suferinzi e nemărginită. — Sub conducerea preotului Alexie aproape întreg satul Slimnic a venit să vadă pe răniţi. Ei au împărţit daruri la mai multe spitale şi au prilejuit ostaşilor câteva clipe de reconfortare sufletească şi trupească.

Odesa capitala Transnistriei. In locul Tiraspolului, în urma decretului semnat de dl mareşal Antonescu, comandantul de căpetenie al armatei, *Odesa* a devenit capitala Transnistriei, unde îşi mută sediul guvernamentul civil şi autorităţile. S'au dat instrucţii în consecvenţă guvernatorului civil încredinţat cu organizarea regiunii. Dl profesor Gh. Alexianu, guvernatorul civil al comandamentului militar al Transnistriei, a numit primar general al municipiului Odesa pe dl Gherman Pântea, advocat din Chişinău.

Şcoala şi operaţiile de războiu. Ministerul culturii naţionale a dispus ca profesorii şcoalelor secundare, — de preferinţă profesorul de istorie şi geografie, — înfăţişând harta necesară, să dea elevilor explicaţii potrivite despre însemnătatea localităţilor cucerite şi despre faptele de arme mai însemnate ale ostaşilor din actualul războiu, citindu-se dări de seamă obiective, comunicate oficiale de pe front.

Sfinţirea capelei liceului ortodox român „Andrei Şaguna" din Braşov

Intr'o atmosferă de intimitate familiară, în prezenţa tuturor profesorilor şi elevilor liceului, I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru Nicolae, însoţit de consilierul referent al şcolii prot. Dr. Sp. Cândea şi arhidiaconul I. Circov a, săvârşit Duminecă 19 Oct. a. c. sfinţirea capelii internatului liceului confesional din Braşov. Profesorii aceia ai liceului, care sunt şi diaconi sau preoţi, au slujit împreună cu Inaltul Ierarh slujba sfinţirii şi a sfintei liturghii. Această slujbă a târnosirii, cu rugăciunile, ceremoniile şi actele ei speciale, a impresionat puternic atât pe profesori, cât şi pe elevii şcoalei.

La sfârşitul sfintei liturghii, I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Nicolae, prin o cuvântare plină de căldură, a dat sfaturi părinteşti şi îndrumări luminoase elevilor liceului.

După ce a arătat importanţa capelii, pentru viaţa sufletească a elevilor, pornind dela evanghelia citită, dela minunea invierii tânărului din Nain înaltul Ierarh a stăruit asupra preferinţei pe care Mântuitorul a avut-o totdeauna faţă de oamenii tineri, faţă de floarea vieţii, care se pregăteşte de rodire.

A arătat apoi cum evanghelia poartă pecetea unei tinereţe veşnice, cum ea este totdeauna plină de noutate şi ce minuni extraordinare se săvârşesc atunci când sufletele tinere sunt pătrunse de idealurile evangheliei, când ele se hotărăsc să îndeplinească programul creştin, acela de a face în toate împrejurările voia lui Dumnezeu.

Zugrăvind în culori vii tabloul răspunderilor mari şi al nădejdilor pe care neamul le pune în generaţiile tinere, a arătat că numai prin credinţă omul se ancorează în Dumnezeu şi veşnicie şi devine astfel stâncă nebiruită de nici o furtună...

Intre ştiinţa şi credinţa adevărată a fost şi va fi totdeauna cea mai desăvârşită armonie şi numai ele dau omului principii de viaţă sănătoasă şi formează caractere adevărate.

A arătat apoi cum în zilele noastre nu se luptă numai două armate, ci două concepţii deosebite despre lume şi viaţă, cum credinţa în Dumnezeu n'a putut fi alungată din sufletul omului, nici atunci când i s'au dărâmat altarele, când i s'au martirizat preoţii, ci ea a rămas ca cea mai preţioasă comoară, ascunsă în inima creştinului.

A îndemnat pe profesori să fie adevăraţi părinţi sufleteşti ai elevilor şi a îndrumat pe elevi să fie cu ascultare, cu sârguinţă, folosind capela pentru întărirea credinţii şi şcoala pentru luminarea minţii şi pe amândouă pentru înobilarea întregei lor fiinţe. A împărtăşit apoi tuturor arhiereşti binecuvântări.

După terminarea serviciului divin I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Nicolae a împărţit elevilor cărţi de rugăciuni şi tot felul de broşuri religioase, proprii pentru tineret.

In prânzitorul internatului s'a servit apoi masa comună. A fost un tablou impresionant. Ierarhul nostru, împreună cu toţi profesorii şi elevii liceului stând la masă comună, împărtăşind gânduri şi discutând într'un cadru de intimitate familiară.

Luni, 20 Oct. a. c. Inaltul Ierarh a vizitat rând pe rând pe profesori şi elevi în clasele liceului. Deosebit de instructive au fost poveţele părinteşti pe care I. P. S. Sa le-a dat elevilor în fiecare clasă. In clasa 8-a I. P. S. Sa a făcut o adevărată lecţie model de religie, despre divinitatea Mântuitorului.

In sala profesorală a dat profesorilor îndrumări precise despre felul cum au să lucreze în această instituţie a Bisericii, pentru a continua tradiţia şi a înălţa tot mai sus prestigiul liceului „A. Şaguna".

Pentru îmbogăţirea bibliotecii liceului a donat suma do 20.000 lei.

Deosebit de plăcut impresionaţi au rămas atât profesorii cât şi elevii, văzând dragostea şi atenţiunea pe care Ierarhul Bisericii o poartă acestei ctitorii de cultură ortodoxă şi naţională a marelui Mitropolit Andrei Baron de Şaguna.

Asistent

„Din refugiu s'a născut un singur drept: acela de a merge îndărăt"!

Prin „Gazeta Transilvaniei" (numărul 77 a. c.), grupul refugiaţilor din Ardealul de Nord, sălăşluiţi la Braşov, îş arată nemulţumirea faţă de procedeele unui aşa zis „Comitet Central" al Asociaţiei refugiaţilor şi expulsaţilor, constituit la Bucureşti.

Nemulţumirile semnalate — o spunem cu durere — par a fi întemeiate. Comitetul amintit prezintă Guvernului fel de fel de cereri inadmisibile, atribuindu-şi pe de altă parte, în exclusivitate, merite pentru toate înlesnirile făcute de autorităţi, *din proprie iniţiativă*, năpăstuiţilor noştri fraţi. Comitetul împricinat ţine cu orice preţ să-şi justifice existenţa şi să-şi sporească influinţa pe orice căi. Că nesocoteşte sistematic *esenţialul* menirii sale, aceasta s'a putut constata de atâtea şi atâtea ori. Mai proaspăt, cu prilejul unei consfătuiri care a avut loc la Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

Invitaţi să-şi expună doleanţele în faţa primilor dregători ai Ţării, delegaţii refugiaţilor şi expulsaţilor au cerut insistent împrumuturi — şi încă de acelea „cu rizic" — burse pentru elevii refugiaţi rămaşi repetenţi, şi alte mărunţişuri. Intr'un cuvânt, au solicitat fără să vrea *definitivarea năpastei istorice* din pricina căreia au fost porniţi pe drumurile pribegiei.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, prezent la consfătuire, a salvat situaţia, ştergând impresia penibilă creată de antevorbitori.

Oare Comitetul Central al refugiaţilor şi expulsaţilor din Ardealul de Nord nu-şi dă seama că atari manifestări pot fi exploatate de duşmanii noştri?...

Sau, „dacă mâna-ţi slabă sceptrul ţi-o apasă, altuia mai vrednic locul tău îl lasă"! (+)

Reglementarea practicării picturii bisericeşti a format obiectul preocupărilor unei comisiuni constituite în Ministerul Cultelor şi Artelor, care a stabilit fel de fel de amănunte prisoselnice — inclusiv culoarea hârtiei din care sunt confecţionate noile autorizaţii.

Vechii iconari se pregăteau cu post şi rugăciune pentru operaţiunea zugrăvirii de chipuri sfinte. Asta, pe lângă o prealabilă şi temeinică studiere a subiectului.

Despre aceste amănunte esenţiale, comisiunea respectivă nu pomeneşte nici un cuvânt. Reglementarea „comerţului" a depăşit apărarea concepţiei ortodoxe a picturii bisericeşti, maltratată de atâţia „artişti" cari îşi legitimează talentul cu lavaliera agăţată la gât şi cu un anumit fel de plete... (+)

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 260.

Pe drumul apostoliei

Vizitaţiile canonice ale P. S. Ep. Nicolae Colan

— Pe Valea Gurghiului —

In scopul întăririi sufletului la credincioşii din Valea Gurghiului, făcându-i să reziste ispitelor vremii, P. S. episcop *Nicolae Colan* şi-a continuat vizitaţiile canonice în 13 şi 14 Sept. a. c. Redăm, după Tribuna Ardealului, următoarele:

In vederea acestei vizitaţiuni canonice P. S. Sa — însoţit cu P. C. consilier *Ion Goron* şi protodiacon *Vasile Bogdan* — a sosit Sâmbătă, 13 Sept. a. c. la ora 18 în oraşul Reghin. La intrarea bisericii P. S. Sa a fost întâmpinat de P. C. prot. Ioan Maloş şi de întreagă obştea credincioşilor din oraş. In cuvântarea sa de întâmpinare P. C. protopop a stăruit mai ales asupra apocalipticei încleştări sângeroase dintre creştinătatea europeană şi molohul bolşevic, care vrea să distrugă comoara sufletească bimilenară a creştinătăţii.

Cuvântarea P. S. Sale, rostită după terminarea vecerniei şi a litiei, a fost o completare a celor spuse de P. C. protopop. P. S. Sa a arătat rolul providenţial pe care l-a avut ortodoxia în formarea şi progresul societăţilor omeneşti, exemplificând acest rol cu pilde din trecutul neamului nostru. A accentuat în deosebi adevărul, care trebue să treacă în conştiinţa tuturor oamenilor, că solidaritatea dintre oameni şi naţiuni nu poate lua fiinţă decât prin creştinism. Se impune deci stăruitoare luptă nu numai cu armele, dar mai ales cu cuvântul izvorât din nestrămutată alipire de Hristos, împotriva duhului păgânătăţii, sub orce formă s'ar manifesta. —

După o noapte petrecută în casa ospitalieră a dlui medic *Dr. Eugen Nicoară*, — făuritorul atâtor opere creştineşti în acel colţ de ţară, — Duminecă în 14 Sept., Ziua Crucii, P. S. Sa şi-a continuat drumul spre Ibăneşti, unde a sosit la ora 9 şi jum. Deşi ploaia rece care bătea pământul de câteva zile, nu dădea nici un semn de încetare, ameninţând cu inundare rodul ostenelelor şi aşezările omeneşti, credincioşii câtorva sate în număr impresionant de mare s'au adunat spre a primi binecuvântarea arhierească. Biserica, cu proporţii de catedrală a acestei fruntaşe comune, a fost plină până la refuz de cei dornici de a asista la sfânta liturghie arhierească, săvârşită cu tot fastul cuvenit de P. S. Sa înconjurat de un sobor de 10 preoţi. In cursul liturghiei a fost hirotonit întru diacon clericul Ioan Crăciun. A fost deosebit de impresionant momentul, când sute de credincioşi au îngenunchiat spre a primi sfânta Cuminecătură din mâna P. S. S.

Sărbătoarea zilei — cinstirea sfintei Cruci — a dat prilej P. S. Sale să propovăduiască cu profetică însufleţire adâncile învăţături ce le simbolizează Crucea creştină, în semnul căreia a biruit sfântul împărat Constantin, — au biruit toate urgiile moşii şi strămoşii noştri, vor birui şi oştirile ridicate împotriva Anticristului bolşevic şi vor birui toate gândurile bune ale oamenilor. Dar cea mai mare binefacere a crucii e seninătatea pe care o propagă în suflet şi care nu poate fi distrusă de nimic.

După sfânta liturghie P. S. Sa a trecut în casa Cuc. preot local, *Vasile Gliga*, unde s'a întreţinut cu preoţii şi intelectualii din partea locului, ascultându-le păsurile, — apoi s'a întors la reşedinţă.

Din Basarabia şi Transnistria

I. P. Sf. mitropolit *Gurie* al Basarabiei se retrage din postul de arhiepiscop al Chişinăului, spre a-şi regula drepturile la penzie.

Scaunele chiriarhale din Basarabia fiind vacante, urmează ca în cel mai scurt timp posibil să fie aleşi titulari, atât la Bălţi şi Ismail, cât şi la Chişinău.

Deocamdată eparhiile basarabene sânt conduse astfel: a Chişinăului de către P. S. Sa *Efrem Enăchescu;* a Ismailului de P. S. Sa *Policarp Moruşca;* a Bălţilor de P. S. Sa *Partenie Ciopron* al armatei.

După ocuparea *Transnistriei*, se pune şi problema înfiinţării unei episcopii pentru românii de peste Nistru. Încredinţat, cu organizarea vieţii bisericeşti în Transnistria, este Părintele arhimandrit *Iuliu Scriban.*

Arhiepiscopia Chişinăului a trimis în Transnistria mai multe zeci de preoţi să facă apostolat printre fraţii desrobiţi.

Organizarea definitivă, a bisericii transnistriene, se va putea face numai după ce se va lămuri situaţia juridică internaţională a provinciei Transnistria.

Elevii liceului „A. Şaguna" printre răniţi

Sunt peste nouă decenii de când, generaţii după generaţii, crescute în această şcoală a Bisericii şi a Neamului, n'au încetat să cultive cu scumpătate testamentul întemeietorului ei, Mitropolitul Şaguna. In cele nouă decenii acest liceu a fost nu numai cel mai însemnat focar de lumină pentru minte ci şi izvorul de cultură creştinească şi de dăruire pentru binele şi progresul românismului.

Ca şi în trecut şi astăzi, profesorii şi elevii liceului nu se mulţumesc numai cu munca dinlăuntrul zidurilor şcoalei ci, prin activitatea lor extraşcolară, sunt mereu prezenţi în viaţa neamului.

In deosebi în aceste vremuri când toate energiile au fost chemate să-şi dea contribuţia pe altarul reîntregirii, profesorii şi elevii n'au pregetat să-şi dea obolul. Toată vara au fost ca nişte albine harnice, în birouri, în instituţii, fabrici, ferme sau la munca câmpului. Sub conducerea directorului şi a profesorilor echipe de elevi au lucrat zile pe ogoarele gospodarilor noştri din Stupini şi Sânpetru.

Spre sfârşitul vacanţei de vară, când se svonise că oraşul Braşov va găzdui răniţi, ei şi-au pus toată priceperea şi într'un timp scurt au organizat un festival, sub conducerea prof. Mih. Rebciug. Venise atât public încât sala „Astra" era neîncăpătoare. Dintre autorităţi a participat dl colonel D. Craiu, prefectul judeţului, dl Sever Pop ajutor de primar al municipiului şi o delegaţie a comandamentului armatei germane. Scopul strădaniei lor era ca din venitul festivalului să înceapă o operă caritativă la spitalele din localitate. Ceea ce s'a şi împlinit. Dela serbare s'a realizat un venit net de lei 21.128. La aceştia s'a adăugat contribuţia profesorilor pentru răniţi de lei 3600, colecta elevilor bursieri 300 lei şi dela tradiţionala serbare din Poiană 1200 lei. S'au strâns astfel 26.220 lei, din care s'au cumpărat daruri pentru răniţii din şase spitale din Braşov.

Seria vizitelor s'a început cu spitalul Z. I. 163 din localul liceului de fete „Principesa Elena". Echipa e formată din elevii Balea Ilie, Ianculescu D., Zârnoveanu şi Damian Beridne, conduşi de prof. V. Coman şi M. Rebciug. La început Păr. V. Coman tălmăceşte în faţa răniţilor gândul şi admiraţia elevilor pentru eroii războiului sfânt. Urmează programul artistic, compus din doine, cântece, povestiri, snoave, toate din comoara sufletului românesc. Bucuria răniţilor a fost atât de mare încât unul din ei se ridică spontan şi aduce cele mai calde mulţumiri. La sfârşit s'au împărţit răniţilor 230 pachete şi 30 perechi papuci de casă.

In ziua de 25 Septemvrie elevii au vizitat spitalul Z I. 161, mergând din salon în salon până se înserase. Şi aici s'a dat fiecărui rănit câte un pachet cu fructe, distribuindu-se în total 220 pachete.

Miercuri în 2 Oct. elevii au mers sub conducerea dlui director I. Moşoiu, Pr. V. Coman şi M. Rebciug la spitalul Z. I. 165 unde se aflau răniţii nou veniţi de pe frontul Odesei. Ochii răniţilor erau plini de lacrimile bucuriei. După obişnuita serbare s'au împărţit daruri în valoare de 2800 lei şi 30 perechi papuci de casă.

Bucurie mare au dus elevii, în ziua de 6 Oct. răniţilor din spitalul „Mârzescu nou", unde erau cei mai grav răniţi. Cuvântul de mângâere îl rosteşte Păr. V. Coman, după care elevii îşi execută programul, în două saloane consecutiv. La acest spital s'au dat 186 pachete cu fructe şi mai multe perechi papuci de casă.

Conducerea spitalului Z. I. 162 a chemat pe elevii noştri să dea o astfel de serbare şi la acel spital. Chemarea a fost ascultată şi un grup de elevi a mers la acest spital din Braşov-vechiu, în ziua de 9 Oct. In timpul serbării membrele Reuniunii femeilor ort. române, de sub conducerea dnei preotese Debu, au împărţit răniţilor struguri. La sfârşit a vorbit Păr. V. Coman despre: „Datoriile faţă de Dumnezeu".

Incheierea primului ciclu de vizite al elevilor liceului la spitalele de răniţi s'a făcut Duminecă în 12 Octomvrie la spitalul din Stupini-Braşov.

Echipa a plecat din Braşov la ora 3, pe o vreme plpioasă, însoţită de dl director I. Moşoiu, M. Rebciug şi V.

FOIŞOARA

Figura Mântuitorului

(3) De Pr. **Aurel Radu**

In sf. Evanghelii găsim scurte însemnări şi asupra diferitelor atitudini şi gesturi ale Mântuitorului: stând în picioare, sau şezând la masă, binecuvântând pe copii...

Despre glasul lui Iisus, încă profetul Isaia ne dă o descriere anticipată, însă descriere negativă: „Iată... alesul meu. Nu va striga, nici nu va grăi tare şi în pieţe nu se va auzi glasul lui", (Is. 42, 1—2). Prin urmare, vocea Lui a trebuit să fie în mod obişnuit dulce şi smerită ca El însuşi, cu toate că timbrul ei putea deveni în unele împrejurări destul de răsunător, încât adunări considerabile să-i înţeleagă cuvântul, (Mt. 5, 1—2; Mc. 4, 1—2).

Printr'un efort de imaginaţie, să ne transpunem printre ascultătorii Lui când a rostit cuvântarea de despărţire, (In. 14—16) sau când a înălţat rugăciunea sa arhierească (In. 17).

„Ca un instrument armonios — observă cu dreptate un comentator — şi supus, ea ştia să se acomodeze la situaţiunile cele mai diverse şi de a reproduce toate impresiunile sufletului Mântuitorului. Rând pe rând, ea se făcea fermă şi severă, când Iisus era constrâns de a adresa o mustrare, (Mt. 4, 4, 6 10; 16, 1, 4, 23), sau când punea în vedere un ordin la a cărui împlinire ţinea (Mc. 1. 25; 4—39); viguros pentru a pronunţa un rechizitoriu (Mt. 23), sau sentinţă de afurisire, (Mt. 25, 41); (L. Cl. Tillion, Vie de N. S. Iisus Hr. V. I p. 389—390).

Insemnările evangheliştilor, în această privinţă, par şi mai puţine.

In evanghelii, vom afla mai mult faţa interioară a lui Iisus, din care vom putea reconstitui, în linii mari, şi faţa sa exterioară.

Evident că pentru a vedea faţa lui Iisus celui viu din evanghelii, îţi trebue un suflet purtat de flacăra credinţei mântuitoare, ca aceea a ap. Petru care, deşi privind faţa Mântuitorului, totuşi dincolo de ea a văzut şi faţa sa dumnezeească, încât a putut face acea frumoasă mărturisire în Cezareea lui Filip: „Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu", (Mt. 16—16).

Noi avem cuvântul Mântuitorului, şi din ascultarea Lui putem să ne reprezentăm faţa Lui. Căci „dacă noi auzim vocea unei fiinţe omeneşti, fără ca să-i vedem faţa, noi ghicim dacă celce vorbeşte este bărbat sau o femee, un copil sau un moşneag, un duşman sau un prieten; în timbrul vocii noi ascultăm şi vedem faţa celui care vorbeşte; trăsături, faţa interioară a celui pe care-l vedem; în cuvinte, faţa exterioară a celui pe care-l asculţi."

După faţa exterioară, noi recunoaştem faţa interioară, şi invers: „vorbeşte, pentruca să te văd", acest cuvânt înţelept este justificat în Evanghelie, mai bine ca ori unde: Fericiţi sânt ochii voşiri că văd şi urechile voastre că aud, (Mt. 13, 16).

Astfel că Mântuitorul, El însuşi, a unit aceste două feţe, cea pe care o vedem şi cea pe care o auzim; şi ucenicii săi fac la fel: „Ceeace noi am auzit, ceeace noi am văzut cu ochii noştri, noi vă vestim", (I In. 1, 1—2). In fiecare din cuvintele lui Iisus, noi regăsim faţa sa; a-L asculta, însemnează a-L vedea", (D. Merejkovsky, Iésus Inconu p. 318—319).

E în deobşte cunoscut, că sentimentele ce stăpânesc pe cineva, se exteriorizează pe faţa sa. Astfel şi noi, cunoscând gândurile şi sentimentele ce stăpâneau pe Mântuitorul, putem să zugrăvim trăsăturile caracteristice ale feţei Lui.

In primul rând, faţa Mântuitorului a fost plină de maiestate.

Cum a trebuit să strălucească faţa Mântuitorului pe muntele Taborului, dacă evangheliştii n'au găsit alt temen de comparaţie decât strălucirea soarelui: „faţa lui strălucea ca soarele" (Mt. 17, 7). Apostolul Petru, care a fost martor al minunii transfigurării Mântuitorului, ne vorbeşte în termenii următori: „Pentrucă, noi v'am adus la cunoştinţă puterea Domnului nostru Iisus Hristos şi venirea Lui, nu luându-ne după basme meşteşugite, ci văzând mărirea Lui cu ochii noştri", (II Petru 1, 16).

O altă trăsătură, caracteristică a feţei lui Iisus, era puterea ce impresiona adânc pe cei ce îl înconjurau. Astfel, când El a tămăduit un posedat în sinagoga din Capernaum, mulţimile au fost cuprinse de un amestec de uimire şi frică. „Şi s'au spăimântat toţi, cât se întrebau între ei şi ziceau: Ce este aceasta? Şi ce este această învăţătură nouă? Că şi duhurilor necurate le porunceşte cu putere şi ascultă de el", (Mc. 1, 27).

Acelaşi sentiment îl încearcă Pilat, când se găseşte în faţa Mântuitorului care stătea calm şi misterios de tăcut.

Cu toate acestea, forţa ce se resfrângea pe faţa Lui, exercita o putere de atracţiune irezistibilă asupra mulţimilor care se adunau în jurul Lui: „Zeeimi de mii de oameni, încât se călcau unii pe alţii", (Lc. 12, 1).

Ingrămădirea mulţimilor în jurul Mântuitorului este de altfel un fenomen caracteristic şi semnificativ în această privinţă şi pe care ev. Marcu îl subliniază adesea, (Mc. I, 45; 3—9, 53—56).

„Ce aşteaptă aceşti oameni dela El? Cuvântări, semne, minuni? Da, însă mai aşteaptă şi altceva: se pare că ei vor să fie pur şi simplu cu el, să asculte glasul lui, să vadă faţa lui, să se minuneze, să se înspăimânte, să se bucure de ceeace el este; pentrucă toţi simt în mod confuz că niciodată n'a fost pe pământ o faţă asemănătoare şi că nici nu va mai fi vreodată", (D. Merejskovsky, Idem p. 320—321).

O a treia trăsătură care caracteriza faţa Mântuitorului, era pacea, calmul, liniştea ce o răspândea în jurul său. Intr'adevăr, faţa Lui revărsa peste tot o pace adâncă.

Insăşi natura ceda în faţa sa, îşi calma forţele în deslănţuire. E suficient să evocăm episodul evanghelic, petrecut pe lacul Genizaretului. O furtună ridică valuri uriaşe pe lac, amenindţând cu prăpăd corabia şi pe ucenici cu Mântuitorul care dormea. Ucenicii, cuprinşi de spaimă, s'au adresat Mântuitorului, zicând: „Invăţătorule, Invăţătorule, pierim", (Lc. 8. 24).

Coman. Spitalul de răniți din Stupini e găzduit în fostul institut adventist de acolo, o clădire mare și impunătoare, care nu ar strica să găzduiască pe viitor una din instituțiile folositoare statului în locul acestui cuib sectar de disoluție națională. Primirea a făcut-o Pr. Gh. Constantin. După serviciul sfințirei apei și rugăciunile pentru bolnavi, vorbește dl I. Moșoiu, directorul liceului despre puterea credinței în trecutul neamului nostru. Dsa evocă figurile vitejilor și credincioșilor domnitori cari au luptat pentru apărarea credinței, a sfintei cruci, a pământului și a legii noastre strămoșești. Laudă vitejia soldaților de azi, prin care reînvie eroismul și numele bun al strămoșilor. Mai vorbește Pr. Gh. Constantin.

După desfășurarea programului artistic de aceeași grupă de elevi se împart celor 180 răniți 30 kg. struguri și 80 pachete alte daruri.

Cu conștiința împăcată că au împlinit un testament și au lungit firul unei tradiții ròdnice, încălziți sufletește de lucrarea creștină înfăptuită elevii și profesorii s'au întors acasă pe la ora 7½ seara, fără să simtă picurii reci ai ploii, care până dimineața se prefăcuseră în fulgi de zăpadă.

Astfel în timp de o lună elevii licnului nostru din Brașov au dus mângăiere, bucurie și daruri celor răniți. Am împărțit daruri de lei 18 220 și 100 perechi papuci de casă cu 8000 lei. E o faptă vrednică de laudă și o pildă de urmat.

Probleme-Recensii-Comentarii

Intrunirile cercurilor preoțești. — In vara anului curent s'au întrunit următoarele cercuri religioase din Arhidiecezā:

1. Cercul *Branul de sus*, condus ca președinte de Pr. *I. Buda*, refugiat din Ocna-Dejului, s'a adunat în parohia *Fundata*. Au rostit credincioșilor, veniți în mare număr la sfânta biserică, potrivite cuvinte: Pr. *Moise Benga* și Pr. *Isaia Enescu*, precum și președintele cercului. A mulțămit preotul local *Nic. Cărmănuș*.

2. Cercul VI, prot. *Deva*, a ținut a ședință în filia *Herepea*, în 10 August. A predicat, în vechea bisericuță de lemn, Pr. *I. Comșa*-Leșnic, explicând evanghelia zilei. Conferința a desvoltat Păr. *Aron Munteanu*, cu subiectul: „Rămâneți întru Mine, și Eu întru voi, căci fără Mine nu puteți face nimic".

2. Cercul IV, prot. *Hunedorii*, și-a ținut a treia ședință, în 31 August, în parohia *Valea Nandrului*. In biserica, impunătoare prin exteriorul său, a tâlcuit evanghelia zilei Pr. *C. Furdui*, ear Pr. *Adam Borsei* a cuvântat despre Sf. Taină a căsătoriei, stăruind asupra urmărilor ce se ivesc pe urma traiului în concubinaj.

4. Cercul I *Jibărt*, prot. *Cohalm*, s'a întrunit în diferite parohii. In 31 August s'a adunat în parohia Dacia. A predicat Pr. *I. Florea*-Lovnic; ear Pr. *I. Mircea*, capelan protopopesc din Rupea, a comemorat pe fostul protopop onorar *Ieronim Buzea*, cu prilejul parastasului de 6 luni dela moartea venerabilului ctitor. Pr. *D. Bălășcuță*-Bunești a conferențiat despre: Rolul intelectualilor în viața satului.

5. Cercul *Gârbova*, prot. *Miercurea*, a ținut, în 31 August, a treia ședință în parohia *Boz*, sub președinția preotului *Ioan Muntiu*-Cărpiniș. Evanghelia zilei s'a tălmăcit în predica spusă de Pr. *Ioan I. Popa*-Reciu. A mai cuvântat Pr. *C. Hășcău*, despre moralul în care se sbate lumea de azi, și drespre întărirea credinței.

6. Cercul I *Mediaș* a ținut ședință în parohia *Dârlos*, în 21 Septemvrie, având în frunte pe părintele protopop *I. Crăciun*. A predicat Pr. *R. Gheaja*-Buzd; cuvântări bine primite, au mai rostit: păr. protopop, preoții *P. Pătărău*-Moșna, *V. Scutea*-Păucea, *N. Medeșan* ș. a.

7. Preoțimea din prot. *Băița* s'a întrunit în conferință la 4 Septemvrie în parohia centrală. Au cuvântat la acest prilej: Păr. prot. *D. Secărea*, precum și preoții *A. Popa*-Vălișoara și *D. Frunză*-Crăclunești, făcând dări de seamă asupra cărților de curând apărute și scrise de Pr. prof. Dr. P. Vintilescu și prof. Dr. Gr. T. Marcu.

8. Cercul *Rapolt*, prot. Geoagiu, a ținut ședință, sub președinția păr. Vasile Florea, în parohia *Boiu*, la 28 Sept. c. Pr. *V. Florea* a rostit predica, insistând ca în deosebi în zilele încercărilor actuale, fiecare credincios să aprindă în suflet flacăra credinței în Dumnezeu, făcându-ne tot atâția apostoli în propovăduirea cuvântului Său. A mai cuvântat poporului Păr. *Al. Iacobescu*-Folt, stăruind asupra necesității de a cerceta cât mai regulat sfântul locaș al Domnului.

*

Activitate în parohii. — Din parohia *Vârd*, protopopiatul Agnita, primim:

Sub păstorirea noului preot, părintele *Pavel Suciu*, începută din 1 Iunie 1941, parohia noastră Vârd trăește o renaștere morală și îndreptare a lacunelor și lipselor de mai înainte.

In toate Duminecile și sărbătorile serviciul divin se celebrează cu evlavia și sfințenia cerută. După sfânta liturghie se rostește predică înălțătoare de suflete. Vecernia se ține regulat, după care preotul citește învățături potrivite timpurilor mari ale vieții de astăzi, vestitoare de prefaceri sociale.

Mișcarea „Oastea Domnului" se află sub controlul și îngrijirea preotului, în fruntea căreia stă în tot timpul.

Dovada acestei râvne apostolești este cercetarea regulată a sfintei biserici, care totdeauna este plină de creștini și creștine.

In adunarea generală a femeilor din parohie, ținută la 17 August 1941, a luat ființă: „Reuniuna ortodoxă a femeilor române din Vârd". S'au înscris 50 membre ordinare, urmând ca și celelalte să pășască în calea arătată. S'a stabilit o taxă fundamentală de 100 lei de fiește care membră înscrisă, iar drept cotizație săptămânală 5—10 lei; întrebate în parte, 27 membre s'au angajat să contribue 10 lei pe săptămână, restul de 23 membre remânând cu 5 lei.

S'a făcut o contribuție benevolă în sinul femeilor și în scopul cumpărării unui rând de vestminte bisericești, și s'a incasat suma de 12.000 (douăsprezece mii) lei.

In adunarea poporului din vară s'a înființat *obștea sătească* a comunei, cu 73 membri. Menirea ei este înaintarea agriculturii prin mașini de sămănat etc., — conștii că numai în tovărășie românașii săraci și cu copii mulți, își vor putea îmbunătăți situația materială și vor putea ajunge să și răscumpere pământurile înstrăinate pe vremuri.

In programul de lucrări s'a luat și întemeierea unui fond în scopul ridicării de nou locaș de închinare, care va fi edificat într'un loc din centrul comunei, — biserica noastră de astăzi e greu avariată în urma cutremurului de pământ din anul trecut. — *Coresp.*

*

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu*. — Numerii 9—10 Sept.—Oct. 1941 cuprinde: **Episcopatul ortodox ardelean în Basarabia și Transnistria.** † Nicolae, arhiepiscop și mitropolit: Inoirea forțelor morale ale națiunii. Arhim. T. Scorobeț: Expediția misionară a episcopatului ardelean în ținuturile desrobite. Preot Dr. Haralambie Cojocariu: La originele exegezei romano-catolice a textului „Tu ești Petru" (Mat. 16, 18—18). Preot-căpitan Gh. Secaș: Pentru sufletul Basarabiei. Preot Nicodim Belea: Hristos calea noastră. Dr. Gr. T. Marcu: Atitudini: Puncte cardinale în haos („Urgența unei definiri latine a spiritualității românești?"... sau altceva?) Diacon Nic. Mladin, Dr. N. Neaga, Dr. N. Terchilă, Dr. Corneliu I. Sârbu și Dr. Gr. T. Marcu: Mișcarea literară: L'ascèse dans Saint Paul. Paradisul biblic. Georg Kerschensteiner și actualitatea ideilor sale pedagogice. Probleme moral-religioase. Studii, conferințe și comunicări istorice. Dr. Gr. T. Marcu: Cronică: Inscăunarea P. S. Episcop Veniamin al Caransebeșului. Expediția misionară a episcopatului ortodox ardelean în Basarabia și Transnistria. I. Lupaș, Dr. Seb. Sanca și Gr. T. M.: Note și Informații.

INFORMAȚIUNI

Știre personală I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Miercuri, 22 Octomvrie a. c. la București pentru a participa la ședințele Sf. Sinod; ear Sâmbătă, 25 Octomvrie c. I. S. S. Sa s'a reîntors la Reședință.

Conferință românească la Dej. Din „Tribuna Ardealului" aflăm că, din inițiativa mai multor inteledtuali dela Dej, s'a ținut recent în localitate o conferință cu subiectul: Pe urmele lui Hristos în Palestina creștină. A vorbit dl *Valer Pop*, care a cercetat locurile sfinte dela răsărit unde a trăit Iisus Hristos. Publicul, numeros al românilor dejeni, a urmărit cu profundă cucernicie expunerile, însoțite de proecțiuni, despre viața și suferința Mântuitorului omenirii.

Sprijin pentru presa românească. Către binevoitorii cetitori adresează „Tribuna Ardealului" un apel stăruitor, rugându-i să trimită de urgență abonamentul la *unicul* cotidian român ce apare la Cluj. Ziarul se susține numai din abonamente; ear neplătirea lor primejduește existența ziarului, care nu este o întreprindere de câștig, ci din contră, ceice muncesc la această foale, aduc mari sacrificii pentru neam.

Caz de moarte. In parohia ortodoxă română Săcășel a adormit în Domnul, în 12 Octomvrie a. c. venerabilul învățător pensionat *Zevedei Marcu*, în vârstă de 87 ani, ultimul copil din 12 ai fostului preot Ioachim Marcu din Tău, fost învățător confesional înainte de marele războiu. A fost înmormântat în 14 l. c. în cimitirul bisericii ortodoxe, unde l-au petrecut mulți din foștii săi elevi și membri familiei. Dumnezeu să-l odihnească cu drepții!

Repatriați. In urma negocierilor, între guvernele ungar și român, au fost repatriați în Ungaria mai mulți unguri, cari rămăseseră în Basarabia și Bucovina de sub ocupația sovietelor. La o stație, de frontieră ungară, acei unguri au fost predați unui comitet maghiar.

Se credea că starea învățământului, din Statele Unite nordamericane, este dintre cele mai înaintate. Acum se comunică din New-York, că cel puțin 16 milioane de cetățeni nord-americani nu sânt în măsură să facă față trebuințelor zilnice în ceea ce privește cetitul. Cu toate ajutoarele bănești, date de celebre fundații, un mare număr de americani nu știu să citească.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 26 Octomvrie 1941, va predica părintele profesor *Simion Radu*.

Nr. 639/1941 (81) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Leșnic** cu filia **Dumbrăvița**, din protopopiatul Deva, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiune parohială 6 jugăre arător, în materă.

3. Grădină, în extensiune de 1320 st. p., în materă.

4. Folosința cimitirului, 320 st. p.

5. Câte una măsură, à 30 litri, porumb de fiecare casă în materă și 20 litri grâu de fiecare casă în filie, anual.

6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs și autorizația de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, însoțite de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului nostru, în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă din partea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Deva, la 13 Octomvrie 1941.

Teofil Chiffa
protopop

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a, dela biserica ortodoxă română sfânta „Adormire" din **Brașov-Cetate**, protopopiatul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Locuință în natură în imobilul sus numitei biserici, constătător: 3 camere, 1 bucătărie și dependințe.

3. Sesiune parohială în mărime de 27 jugăre și 300 stj. p. pământ arabil.

4. Stola obișnuită în parohie.

Dela candidați se cere să aibă calificațiune teologică academică.

Cererile de concurs, însoțite de toate documentele necesare și cu autorizația de candidare a I. P. S. Mitropolit Nicolae, se vor înainta oficiului protopopesc Brașov în terminul fixat.

Concurenții se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica și pentru a fi cunoscut de credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox rom. Brașov, în înțelegere cu consiliul parohial al bisericii sfânta „Adormire" din Brașov-Cetate.

Brașov, la 15 Octomvrie 1941.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(80) 2—3

Chemare la realitate

(Urmare din pagina primă).

clerical totdeauna, la care s'au format bărbații Românie moderne, mai toți atinsi de molima intelectuală a timpului, pe care a combătut-o din răsputeri însuși romano-catolicismul! Pentru Dumnezeu, frați blăjeni, nu ne mai fermecați, vă rugăm, cu asemenea argumente!

Afară de acestea, Blajul ține cu eroism la un alt argument, pe care l-a fabricat ad hominem. El zice: catolicismul e latin și roman; noi, fiind latini, e de rigoare să trecem la credința papală. Dar cu acest argument cădem în pur rasism. Și e un paradox să constați că publicațiile unite sunt toate antirasiste, după chipul Vaticanului, dar cad subit în această eroare condamnată de Papa, când vor să ne măgulească orgoliul etnic pentru a ne capta. N'ar fi rău să-și ajusteze întâiu ținuta doctrinală până să facă apostolat papistaș printre noi.

In plus, îi rog pe frații dela Blaj să mă creadă prietenește, momentul acestei recrudescențe propagandistice e foarte rău ales. Să nu uităm că suntem încleștați în războiu contra ateismului iudeo-bolșevic. In timp ce soldații noștri sângerează pentru triumful crucii lui Hristos, în timp ce ei reîncreștinează, pe unde trec, un popor salvat din ghiara Satanei, e anacronic — ca să nu întrebuințez alt termen, — să stai la Blaj și să vorbești de eminența romano-catolicismului față de această lume ortodoxă, încordată pe viață și pe moarte pentru sfânta ei credință. Dacă nu poți să te cutremuri de frumusețea sublimă a sufletului acestuia ortodox și a faptei mântuitoare, născute din energia și din sacrificiul lui, e mult mai prudent să te păstrezi în rezervă, prefăcându-te că nu vezi nimic.

(Gândirea, Octomvrie 1941).

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 2 Noemvrie 1941 — Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolit Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

ORTODOXIA, pavăza naţionalităţii noastre

Un ziarist din Bucureşti, care nu mai impresionează prin scrisul său pe nimeni, fiind certat permanent, din motive asupa cărora nu insistăm, cu aspiraţiunile fondului nostru etnic, insinuase nu de mult că reînviorarea ortodoxiei în poporul rus ar fi un pericol pentru noi şi astfel s'ar impune sau să împedecăm cum putem restaurarea vechei credinţe în Rusia, sau să ne definim şi mai mult în direcţie latină. Dorinţa integrală, citită printre rânduri, era să ne străduim însă pentru amândouă.

Cum era de aşteptat, dibacea îngăimare a ziaristului din Bucureşti a stârnit toată frenezia corului fraţilor din strana stângă.

Noi n'am stăruit şi nici nu stăruim mult asupra acestor exerciţii iluzioniste şi combinaţii de ipoteze, asupra acestor zugrăviri naive ale lui «cum ar fi, dacă ar fi». Realitatea este aşa cum este şi ea nu poate fi subtilizată cu dorinţe pioase. E chiar un păcat să se piardă vremea cu veşnice discuţii şi planuri certate cu realitatea, în loc să ne încadrăm în ea şi să lucrăm potrivit cu ea pentru binele oamenilor.

Poporul român este ortodox şi catolicismul nu-l va putea smulge în veci din această structură a spiritului său.

Iar poporul rus, după frigurile de care a suferit, după intermediul de boală în care a tânjit, întorcându-se în normalitatea stării sale, vrând nevrând se va întoarce la exerciţiul plenar al ortodoxiei sale.

Dar nesinceritatea răguşitului bariton şi a corului ce-l acompaniază se vede din faptul că pe când o întoarcere a poporului rus la ortodoxie o consideră pentru noi un pericol panslavist, o catolicizare a aceluiaş popor împreună cu o catolicizare a Românilor, i-ar umplea de bucurie şi i-ar face să uite de grija contopirei noastre în massa salvă. Doar ştim silinţele ce şi le dă catolicismul pentru câştigarea de teren în Rusia, ca şi străduinţele ce le depune pentru câştigarea noastră.

Dacă fraţii de pe Târnave pledează pentru catolicizarea tuturor popoarelor fără ca să vadă în aceasta un pericol de desnaţionalizare a unuia prin altul, să ne admită şi nouă dreptul de-a folosì aceeaşi logică şi dreptul de-a pleda şi de-a ne străduì pentru răspândirea ortodoxiei fără a vedea în acest fapt o primejdie pentru noi.

Dar ortodoxia legitimează această judecată şi încredere cu mult mai mult decât catolicismul, fie că le privim în fiinţa, fie în istoria lor.

Catolicismul este uniformizator prin centralismul lui de conducere şi administrare. El urmăreşte crearea unei culturi unice şi a unui stil de viaţă supranaţionale şi supranaturale, căci o administrare unitară, centralistă, nu se va preocupa numai de chestiuni exterioare, ci va urmări o uniformizare adâncă, în gânduri, în manifestări, în atitudini, în formele cele mai concrete de viaţă. Iar cum cultură creată din nimic nu există, ea fiind totdeauna o sinteză din felul cum s'a manifestat credinţa la unul sau mai multe popoare mai desvoltate spiritual, — vom vedea că aşa zisa cultură catolică, supranaţională, nu e de cât o combinaţie din manifestările spiritului franco-italian din epoca scolasticei, neavând în orice caz nimic din specificul românesc al fraţilor dela Blaj.

Catolicismul înseamnă de fapt o înăbuşire, o stingherire a libertăţii creatoare a spiritului etnic, printr'o cultură adusă de aiurea de-a gata şi impusă cu autoritate sacrală.

Ortodoxia are însă o organizare după autochefalii şi ca urmare toată direcţionarea vieţii fiecărei naţiuni ortodoxe prin religie stă în grija unei conduceri recrutată din sânul acelei naţiuni. In conducerea respectivă pulsează nu numai grija pentru adevărul nealterat al lui Hristos şi pentru o viaţă religioasă cât mai intensivă a respectivei naţiuni, ci şi grija pentru salvarea intereselor naţiunii, în cadrul moralei creştine.

Tot ca urmare a acestui fapt adevărul cel unul al ortodoxiei permite o tălmăcire a lui şi-a ataşamentului la el în formele fiecărei naţiuni. Aşa se face că pe când în catolicism nu putem vedea nimic din respiraţia sufletului românesc, ortodoxia ne este atât de familiară. Ea e la noi românească, la ruşi rusească, la greci grecească şi aşa mai departe.

Catolicul trebue să rostească maxime latineşti din Toma d'Aquino ca să sune credinţa lui catolic şi să se simtă în atmosferă catolică.

Ortodoxul român n'are lipsă de expresiuni din altă limbă pentru a se surprinde în atmosferă ortodoxă.

Astfel ortodoxia românească este nu numai un element care ne leagă de alte popoare ortodoxe, ci şi unul care ne distinge, ca organizaţie şi ca duh. Catolicul se va simţì în orice locaş catolic de închinare la fel, cu un preot de orice neam la fel, pentrucă răsună aceleaşi accente latineşti, aceleaşi formule din scolastică. Sentimentul lui national nu e promovat mai mult în ţara lui ca în alta. Prin laturea religioasă a vieţii lui devine indiferent la sentimentul naţional. Acesta e înlăturat. Şi acest fapt constitue un pas însemnat înainte spre desnaţionalizare. Cu cât mai puternică e viaţa lui religioasă, cu atât mai mult coboară în uitare calitatea lui naţională.

Ortodoxul român nu se simte tot atât de mult în elementul lui într'o biserică rusească sau grecească. Este acelaş adevăr, aceeaş slujbă, dar identitatea e de caracter abstract. In concret ortodoxia lui e altfel, manifestările ei sunt româneşti.

Iată cum ortodoxia este o pavăză a naţionalităţii fiecărui popor.

Nu vorbim de puterea constitutivă pe care o are ea în fiinţa neamului nostru, ca să arătăm că el n'ar mai fi ce este fără ea. Românismul este ceeace este şi prin ortodoxie. O slăbire a ei înseamnă o aruncare în haos a spiritului etnic. Dacă întâlnim la mai multe specii de animale acelaş organ, nu urmează că ele nu se deosebesc întreolaltă şi ca să se deosebească ar trebuì să se smulgă unora din ele acel organ. El este constitutiv pentru fiecare specie.

Dacă privim lucrurile sub aspect istoric, ortodoxia n'a desnaţionalizat până acum nici o parte din neamul nostru. Dimpotrivă a servit ca forţă unitară a neamului la păstrarea lui şi la formarea integretăţii Statului naţional.

Nu tot acelaş lucru se poate spune despre catolicism şi calvinism cari ne-au lipsit de toate elitele naţionale din Ardeal şi erau pe cale să desnaţionalizeze mari masse de Români în regiunile secuizate. **D. S.**

Sf. Sinod

Sesiunea de toamnă a Sfântului Sinod s'a deschis Joi, în 23 Octomvrie, 1941, în fiinţa de faţă a tuturor înalţilor ierarhi şi sub preşedinţia I. P. Sf. Patriarh *Nicodim*.

După serviciul religiòs din catedrală, membrii Sinodului au trecut în sala festivă, unde ministrul cultelor, dl general *Radu Rosetti*, a citit decretul regal de deschidere a Sfântului Sinod.

In cuvântarea sa, I. P. S. patriarh *Nicodim* a învocat, în calde accente, eroismul, jertfele şi biruinţa din răsărit, ale ostaşilor noşti, amintind rolul mare al bisericii ortodóxe naţionale, prezentă şi activă pretutindeni. I. P. S. patriarh a încheiat prin mulţămire adusă Cerului, care a învrednicit neamul să scrie o strălucită pagină în istoria creştinismului. Inaltul ierarh cere ocrotirea Celui Atotputernic pentru Dinastie, ţară şi Conducător, ca să se împlinească întru toate voinţa Cerului şi drepturile sfinte ale neamului.

In şedinţele următoare s'au luat în discuţie referatele comisiunilor.

Privitor la *pomenirea* obişnuită pentru morţi, ea se va face numai cu numele de botez, aşa cum este tradiţia bisericii noastre, ear la pomenirea celor morţi pe câmpul de luptă se va adăoga: *morţi pentru credinţă şi patrie*.

Prohodul Domnului are să fie editat numai de către Institutul biblic al bisericii ortodoxe române, după fext revizuit de comisiunea sinodată.

Sf. Sinod s'a ocupat de chestiunea reorganizării Institutului biblic, şi a hotărât ca Tipografia cărţilor bisericeşti să fie trecută sub conducerea sa, aprobând propunerile comitetului pentru desăvârşirea lucrărilor începute în privinţa tipăririi de cărţi religioase şi de literatură teologică.

Dl ministru Radu Rosetti a făcut o comunicare în legătură cu proectele de lege pentru oragnizarea învăţământului şi a cerut sprijinul bisericii, ca noile măsuri luate de minister, privitoare la noua organizare şcolară, să-şi poată atinge scopul.

După comunicarea dlui general Radu Rosetti, I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului a înfăţişat în amănunţime punctul de vedere al bisericii în privinţa învăţământului religios în şcoalele de toate gradele. Inalt Prea Sfinţia Sa a stăruit asupra idealului către care trebue să tindă şcoala noastră românească, şi anume: formarea caracterului religios moral al elevului, pentru ca el să poată avea în viaţă o orientare creştinească. Este nevoie deci să se dea religiei însemnătatea pe care o merită în şcoală, înfăptuindu-se cu ajutorul ei acel principiu de concentrare a învăţământului.

Ţara se închină Suveranului

M. Sa Regele *Mihai I* a împlinit în ziua de 25 Octomvrie 1941, vârsta de 20 de ani.

Clerul şi poporul sfintei noastre biserici, în dragoste şi devotament nemărginit pentru Dinastie, a urat, şi cu acest prilej, tinărului Suveran, M. Sale Regelui *Mihai I*, fericită viaţă, lungă şi rodnică domnie.

Studenţii Academiei teologice în misiune

Cu aprobarea Rectoratului o echipă de studenţi dela Academia teologică „Andreiană" a iniţiat, sub conducerea profesorului *Dr. N. Neaga*, o misiune între răniţii spitalelor din Sibiu. In ziua de 29 Octomvrie echipa a descins la spitalul Nr. 484, unde s'a desfăşurat următorul program:

1. Tatăl-Nostru (rostirea rugăciunii),

2. Imn de seară şi Ardealul, poezii declamate de studentul Şt. Tascianu (autorul lor),

3. Bolşevismul, conferinţă de prof. Dr. N. Neaga,

4. Psalm şi doină, cântate de stud. Gh. Mija.

5. Arii naţionale, cântate din chitară de stud. F. Fărcaş.

6. Hristos se roagă, meditaţie de stud. N. Petrescu.

7. Tatăl-Nostru.

După terminarea programului studenţii au vizitat rând pe rând saloanele cu răniţi stând de vorbă cu bolnavii.

Astfel de misiuni pastorale sunt un adevărat confort sufletesc pentru răniţi, iar pentru studenţii teologi un preţios stimulent.

Misiunea ardeleană în Basarabia

III

In mijlocul oştirii

Plouase peste noapte, un vânt rece stăruia voind să ne aducă aminte că vara e pe sfârşite. Răceala umedă care ne-a întâmpinat în oraşul Bălţi, dădea oarecum acestui oraş în cenuşe şi ruină un spectru şi mai deprimant. Cu toată cordiala şi însufleţita primire cu care ne-a onorat P. S. Cipron, plecăm din Bălţi spre amiaza zilei de 15 Septemvrie cu oarecari simţăminte de încordare şi de nelinişte. De altfel dintr'un oraş pustiit în modul cel mai barbar cum era să plecăm? Am luat iar drumul Orheiului; motoarele maşinilor funcţionau impecabil şi grăbite ceeace mi-a mărit şi mai mult impresia că fugim din Bălţi. Impresia ruinelor de acolo ne-a împovărat sufletul.

I. P. S. Sa era tăcut; îi citeam clar pe faţă că urmăreşte în adâncul cugetului gânduri ce s'au născut din puternica impresia a dezastrului văzut la Bălţi. N'am îndrăznit să-i tulbur meditaţia, mi-am luat o carte şi-am început să citesc. Nu ştiu cât timp a trecut aşa în tăcere, când iată că maşina ni se opreşte. Un subofiţer german a făcut semn şoferului să oprească. A venit lângă maşină şi ne-a spus să-l ducem până la Chişinău. I. P. S. Sa într'o germană fluentă l-a întrebat pe camaradul german ce necaz are. Acesta ne-a arătat în stânga şoselei un camion uriaş răsturnat. Era camionul unei unităţi de pioneri germani, care transporta scule speciale pentru facerea pontoanelor. Aveau ordin să fie cât mai curând la Nistru şi eată peste noapte, din cauza vremii ploioase, camionul derapând s'a răsturnat cu toată greutatea lui de 10 mii kgr. Subofiţerul trebuia să meargă acum la Chişinău, de unde să vină cu o şenilă specială ca să repună din nou pe roţi giganticul camion. I. P. S. Sa a primit îndată în maşină pe subofiţerul german şi-am pornit-o înainte.

Camaradul german nu era o fire tăcută; ne-a spus că-i de pe Rhin dela Düsseldotf; că-i catolic, că are veşti bune de-acasă, că-şi face datoria cu hotărâre şi crede neclintit în victoria Germaniei.

Zăbranicul de nori a început să se spargă şi ici-colo pete mari de cer senin se arătau şi cu ele raze de lumină vie ne îmbrăţişau. Posomoreala ce ne stăpânea la ieşirea din Bălţi, începea să se risipească şi-o bună dispoziţie şi-a făcut loc în inimile noastre. Treceam prin sate mari Drăgăneşti, Copăceni, Prepeliţa, Sărăteni ets., numiri curat româneşti, precum şi poporul care le populează este neaoş român în măsură covârşitoare. Ici-colo, la marginea drumului femei şi fete întind trecătorilor spre cumpărare, unt, ouă, struguri chiar şi must. Ne-am oprit în câteva rânduri şi-am cumpărat de toate stând de vorbă cu sătenii, cari se arătau foarte bucuroşi.

Vom fi ajuns poate la vreo 30 klm. înaintea Orheiului, câud iată în dreapta şoselei dăm peste un regiment de transmisiuni, ce se afla tocmai în repaus.

I. P. S. Sa, dă ordin şoferului să oprească, coboară din maşină, deja ofiţeri şi ostaşi se strâng în jurul nostru, în curând tot regimentul este de faţă. I. P. S. Sa îşi pune omoforul, epitrahiiul şi săvârşeşte o rugăciune, acolo în marginea şoselei. Sutele de ostaşi au îngenunchiat cucernic, iar glasul arhiereului se înalţă pătrunzător spre cer în caldă invocare pentru aceşti bravi ostaşi ce se aflau în drum spre front. Tabloul acela nu-l voi uita nici când.

Pe cer se mai zăriau doar ici-colo nouri fugari, iar soarele săruta brazda reavănă a pământului şi frunţile aplecate spre închinare ale bunilor noştri ostaşi. Stăpânea atâta pace în clipele acelea, tabloul era atât de duhovnicesc, lumina cerească ce ne învăluia era atâ de lină, încât această încântare a duhului am fi dorit să nu se mai sfârşească. Cuvintele fericitoare de pe Roba, le-am rostit în adâncul inimii mele: „Doamne bine ne este nouă de-a fi aici". Subofiţerul german, credinciosul catolic dela Düsseldorf impresionat peste măsură de tot ce-a văzut, a îngenunchiat şi el în drum alături de camarazii săi români. Mai târziu când ne apropiam de Orheiu, ne-a spus că pentru el, întâmplarea aceasta minunată, a însemnat o trăire duhovnicească de mare însemnătate, ear pentru viaţa lui, un adevărat [eveniment religios, «*Ein religiöses Ereignis meines Lebens*».

După momentul covârşitor al înălţării sufletului pe aripile rugăciunii, a urmat cuvântarea I. P. S. Sale. O improvizaţie fără îndoială, căci totul s'a petrecut pe neaşteptate şi pe nepregătite. De multe ori însă astfel de întâlniri neprevăzute îşi au farmecul lor cu totul deosebit. In felul acesta soldaţii regimentului de transmisiuni, s'au împărtăşit acolo în şoseaua Bălţi-Orhei de câteva cuvinte cu totul pătrunzătoare. Desfătarea sufletească o puteai citi tuturor limpede pe faţă; ei savurau deadreptul cuvintele inspirate şi înaripate ale Mitropolitului din Sibiu.

Văzând această mulţămire a ostaşilor I. P. S. Sa a hotărât să le facă bucuria deplină. Ne-a dat ordin să aducem cărţi du rugăciune, broşuri de-ale „Astrei", iconiţe şi cruciuliţe. Distribuirea lor a şi început îndată. Bucuria ostaşilor a fost într'adevăr deplină. Fiecare din cei aproape 2000 de ostaşi şi-a luat darul său. I. P. S. Sa împărţia cu atâta generozitate, cu atâta iubire părrintească. Par'că ar fi fost un tată care împarte cu dragoste pâne la masă fiilor săi. Se stabilise într'adevăr o legătură aşa de intimă între arhiereu şi fii săi duhovniceşti, încât nu s'ar mai fi despărţit unii de alţii. Camaradul german, subofiţerul dela Düsseldorf, care fu martor la toate cele petrecute, a mărturisit că o asemenea întâmplare nu i-a fost dat să trăiască, deşi este om vechiu.

Iată-ne din nou în maşină plini de bucurie. I. P. S. Sa radia de-o mulţămire sufletească deosebită. Starea de spirit apăsătoare cu care părăsisem oraşul Bălţi, era uitată de mult. Petrecerea de aproape 2 ore în mijlocul ostaşilor ne-a înălţat sufletele şi ne-a redat întreg dinamismul misionar.

Aşa ca în glumă am început să fac pe supăratul: „Ce este părinte, întreabă I. P. S. Sa"? — Ce să fie am întârziat prea mult în drum şi-acum rămânem fără masă. Era vorba să fim la ora 13 în Orhei, unde dl prefect — omul preciziei, ne aşteaptă cu masa". Am râs una bună, am scotocit în traistă şi'n fuga maşinei am gustat câte ceva. Buna dispoziţie de care eram cuprinşi nu avea margini. La porţile Orheiului ne-am despărţit de camaradul german, care a aflat aici tocmai ce căuta. Cu multă căldură a mulţumit I. P. S. Sale, spunând că nu va uita niciodată cele petrecute. Nu le vom uita nici noi.

In Valea Chipercenilor

Ajunşi la Orhei, dl prefect Medrea ne aşteaptă cu nerăbdare. Era ora 15. La ora 16 eram aşteptati în comuna Chiperceni, vreo 25 klm nord-est de Orhei. Ne arăta nourii ce se îngrămădeau spre nord şi zicea: De ne va apuca ploaia în ceaunul Chipercenilor, o săptămână nu vom putea ieşi de acolo. — Am plecat îndată mai departe. Apropiindu-ne de Chiperceni, am lăsat şoseaua petruită şi ne-am angajat pe distanţă de vreo 5 km pe un drum de hotar. Norocul nostru că în această parte nu ploase peste noapte cum a fost cazul la Bălţi. Am putut pătrunde aşa dar în comună urcând un deal, apoi coborând o pantă foarte repede până jos în sat.

Chipercenii, această numire la plural, vine de acolo că în comuna care este foarte întinsă sunt reunite mai multe sate, cari fac acum la un loc o aşezare din cele de frunte ale Basarabiei. Aproape 2000 de capi de familii cu 6000 locuitori. Credincioşii şi-au clădit 3 biserici frumoase, una ca una. Primirea Mitropolitului Ardealului, a fost rânduită la biserica cea mai încăpătoare. Am fost foarte surprins că întrând în sat n'am prea văzut oameni. Mi-am zis: e zi de lucru, oamenii vor fi la munca câmpului. Abia când am ajuns în grădina bisericii m'am lămurit. O mare de oameni. Nu exagerez nicidecum. S'a strâns aici tot norodul din valea Chipercenilor. Ca unii ce sunt foarte credincioşi, venirea unui arhiereu din Ardeal, ba chiar a Mitropolitului de acolo, a însemnat pentru ei un eveniment de seamă. Unii din ei mi-au spus că în valea Chipercenilor n'a mai călcat vlădică de 20 de ani. Iar acum văzându-se scăpaţi de iadul bolşevic, au alergat cu toată bucuria să întâmpine înaltul oaspe din Transilvania care a ostenit până la ei în Chiperceni. Tineretul, flăcăi şi fete, erau în haine de sărbătoare, având încins tricolorul românesc.

Indreptându-se spre intrarea bisericii I. P. S. Sa a fost întâmpinat de ceata preoţilor din jur în frunte cu parohul locului. I s'a oferit şi aici pâne şi sare, ca şi'n faţa primăriei, unde a fost la fel întâmpinat de primarul şi notarul satului. Biserica era şi ea ticsită de popor, cu deosebire bătrâni. Ţinându-se seamă de puterea norodului de afară s'a hotărât, ca nu numai cuvântarea, ci şi slujba, să se oficieze afară în grădina bisericii. Am purces dar afară; adunarea de popor creştea necontenit. Toată lumea era înălţată sufleteşte, numai dl prefect părea îngândurat şi privea mereu la nourii, cari se făceau tot mai negri şi mai grei deasupra noastră, ameninţând să deslănţue potop de ape peste noi.

Incepe ruga de mulţămire

Veniseră şi la Chiperceni preoţii prezenţi de prin împrejurimi, încât soborul a fost impunător. Mulţi din preoţii basarabeni au rămas pe loc în parohiile lor şi'n vremea stăpânirii bolşevice. Au avut mult de suferit fără îndoială, întrucât au fost puşi să execute fel de fel de corvezi sub supravegherea plină de batjocură a agenţilor comunişti. Li s'au luat biruri grele pentru exercitarea funcţiunii lor preoţeşti; la fel şi bisericile cari au cerut să fie deschise au trebuit să plătească impozite speciale; aşa a fost cazul bisericii din Chiperceni şi al altor lăcaşe de închinare din Basarabia.

P. C. Părinte protoiereu Simion Drăganciu din Zăicani, judeţul Bălţi, mi-a povestit cum agenţii jidani şi comunişti exercitau cea mai neomenoasă speculă în privinţa aceasta. Biserica din Zăicani a fost impusă cu 2000 de ruble impozit pentru a rămânea deschisă tot anul. Când s'au apropiat însă sărbătorile Crăciunului, iată agenţii bolşevici au făcut de ştire că e ordin de sus ca biserica să fie închisă. Protoiereul a răspuns: am plătit doar impozitul; nu are importanţă, a fost replica. Şi-acum ce este de făcut, noi vrem să avem biserica deschisă. — N'aveţi decât să mai plătiţi 1000 de ruble, a fost răspunsul cinic al bolşevicilor. — P. C. Părinte s'a sfătuit cu credincioşii şi-au plătit şi a 3-a mie de ruble. Povestea s'a repetat la Paşti, apoi la Rusalii până a dat Dumnezeu că bolşevicii au fost alungaţi de armatele germano-române, iar în ziua de Duminecă, 6 Iulie 1941, a putut săvârşi în slobozenie cea dintâi rugă de mulţămire, cu toate că bătaia tunurilor se mai auzia încă prin apropiere.

Astfel de nedreptăţi şi de apăsări batjocoritoare au suferit şi credincioşii din Valea Chipercenilor. Şi-atunci cum să nu alerge ei în număr mare la biserică, cum să nu fie ei de faţă la ruga de mulţămire când ea e săvârşită chiar de un Vlădică venit de departe să le aducă vorbă de mângâiere şi de întărire sufletească.

M'am adresat unor bătrâni şi i-am întrebat dacă pe Valea Chipercenilor, nu sunt şi ruşi? Da de unde, părinte, suntem numai moldoveni; dela noi şi până sus la Soroca şi de aici în jos la Orhei şi până la Tighina suntem moldoveni curaţi. „Am îndrăgit noi apa iasta a Nestrului şi-am rămas lângă dânsa ca nişte petri de hotar." — Dar ruseşte ştiţi? i-am întrebat eu mai departe? „N'au ştiut nici părinţii noştri şi nu ştim nici noi. Doar la oraşe ce se mai aude vorbă străină dela venetici, — dar noi nu cunoaştem decât graiul moldovenesc. Amu era să fie primejdie cu stăpânirea drăcească a bolşevicilor, cari veneau din fundul Rosiei şi tot spuneau în faţa primăriei pe ruseşte, dar noi nu înţelegem nimic. De ţinea stăpânirea lor mai multă vreme, cine ştie, poate că tineretul ista s'ar fi dat după limba lor. Dar acum slavă Domnului, asemenea primejdie nu ne mai paşte, putem muri liniştiţi."

In sufletul meu m'am ruşinat. Până când am aflat din gura acestor bătrâni din Chiperceni, eu nu mi-am dat seama că dealungul Nistrului în judeţele Soroca, Orhei şi Tighina, avem populaţie curat românească. Am întrebat mai târziu pe dl prefect, care a confirmat întru totul spusele acelor bătrâni. Am avut apoi prilejul să mai văd un număr de sate ca Peresecina, Oriticani, Coşerniţa, Cirnişeni, Cobusca nouă, Cobusca veche, Mireni, Solcea, unde stând de vorbă cu ţăranii, am văzut că sunt moldoveni neaoşi şi ruseşte nu ştiu să vorbească. In felul acesta am învăţat să apreciez Basarabia în altă lumină. Ea este într'adevăr ţinut românesc; trup din trupul Moldovii lui Ştefan Vodă, straja de temei la Nistru, bastion al românismului. Ca număr de populaţie curat românească, Basarabia întrece Ardealul. Acest colţ de ţară e vrednic de jertfele ce s'au făcut pentru recucerirea lui. In România de mâne prevăd Basarabiei un rol din cele mai frumoase.

Pentru Basarabia românească, pentru sufletul ei plin de credinţă, pentru poporul ei blând de răzeşi a pornit şi misiunea ardeleană în călătorie duhovnicească, ducând acolo la Nistru milioanelor de fraţi basarabeni cuvânt de mângâiere pentru toate suferinţele încercate şi pentru vrednicia cu care şi-au păstrat limba moldovenească şi credinţa strămoşească.

Cu toţi nourii cari ne ameninţau, ceasul de vecernie dela Chiperceni, n'a fost tulburat cu nimic. Ruga de mulţămire s'a desfăşurat solemn, poporul întreg era proşternut în adâncă evlavie; am trăit cu adevărat un ceas de rugăciune. Răspunsurile liturgice le-au dat cele două coruri din Chiperceni alternativ, întrecându-se în aleasă şi armonioasă cântare.

A urmat apoi cuvântul I. P. S. Sale. A fost interesant: cu tot ceriul apăsător, Vlădica dela Sibiu a rostit una din cele mai senine cuvântări. Am avut prilejul să-l ascult în multe părţi, nu numai în Basarabia, — ei bine cuvântarea din Chiperceni a avut un dar deosebit. Cei peste 2000 de credincioşi ascultau ca vrăjiţi. Cuvântătorul prin inspiraţia cerească pe care o vădea în expunerea sa, a reuşit să cucerească în aşa fel pe ascultători, încât aceştia l'ar fi urmărit fără limită. Pe lângă un grai popular armonios, pe lângă pilduirile măiestrite, pe lângă-o expunere clară şi explicită, I. P. S. Sa a ştiut să împumute ceva din sine vorbirei, din armonia persoanei, din prestigiul arhieresc, din vrednicia bărbătească, din duhul său mare şi plin de iubire pentru poporul şi sufletul românesc.

A trecut o oră şi 15 minute şi I. P. S. Sa mai vorbia încă. Peste tot linişte; în marea de capete nici un val de nelinişte, nici o undă nestăpânită. Doar dl prefect preocupat necontenit de precizia programului îmi făcea semne că e târziu şi arăta spre nourii grei.

Diaconii au rostit polihroanele, făcând urări pentru Regele Ţării, pentru Conducătorul Statului, pentru Vlădici, pentru Armata română, pentru poporul basarabean şi pentru întreaga noastră ţară. Cele două coruri au excelat şi aici în răspunsuri care de care mai măiestrite.

Incercarea cea mare a venit la urmă. Cum era să fie împărţite cărţile, cruciuliţele şi iconiţele la atâta amar de oameni? Dl prefect, era aproape disperat la gândul că-o să treacă ceasuri şi ne apucă ploaia în ceaunul Chipercenilor. I. P. S. Sa, a împărţit la copii, la corişti, apoi a încredinţat pachetele cu cărţi preotului şi primarului, urmând a fi împărţite Dumineca viitoare. Dl prefect a răsuflat uşurat. A aprobat întru totul gestul I. P. S. Sale şi l-a poftit îndată la maşini pentru a ne întoarce la Orheiu.

Iată însă că notarul satului ne iese înainte şi invită pe I. P. S. Sa şi pe toţi oaspeţii la o mică gustare, pe care au pregătit-o gospodinele Chipercene în frunte

cu venerabila preoteasă. Inaltul Ierarh a mulţămit pentru o asemenea atenţiune, dar dl prefect cu gândul mereu că ne va ploua şi n'o să mai putem ieşi de acolo, a luat pe notar la o parte şi i-a spus: „Să ştii că ţi-ai mâncat cariera".

Noi însă ne-am cam aşezat la masa pregătită tot în grădina bisericii. Şi ce masă? gospodinele dela Nistru au o măestrie specială cât priveşte gătitul bucatelor. Am început cu toţii să gustăm cu poftă, numai dl prefect ne zoria mereu şi nu putea ierta notarului care ne-a făcut să zăbovim peste prevederile programului. — Poporul ne înconjura din toate părţile, se înfrupta şi el dela masa vlădicească cu deosebită mulţămire. I. P. S. Sa a mulţumit pentru primirea atât de călduroasă şi pentru mărturia dragostei arătată prin jertfa de bucate atât de alese.

In fine iată-ne în maşini. Dl prefect tăcea; era întunerec, drumul era greu, trebuia urcată panta până sus. Maşinile şi-au făcut datoria şi iată-ne sus. I. P. S. Sa cu dl prefect erau în maşina prefecturii. Abia când a fost sus, limba dlui prefect s'a deslegat. Aţi avut noroc I. P. Sfinţite, bine că ne vedem sus, de acum nu-mi mai este teamă.

Dar nu şi-a isprăvit bine vorba şi iată o isbitură în masină şi-apoi stop, motorul nu mai funcţiona. Ce se întâmplase? Cum drumul era cu hopuri mari şi cu bruşi, acumulatorul maşinei prefecturii s'a isbit de un asemenea bruş şi a căzut jos.

I. P. S. Sa a spus senin: Vedeţi, dle prefect, eu nu m'am temut jos în Chiperceni, aveam credinţa că misiunea nu ne va fi tulburată şi Dumnezeu ne-a ajutat. Acum să trecem în altă maşină şi să nu ne lăsăm tulburaţi nici de astă dată.

Preot căpt. **G. Secaş**

Să împletim mănuşi...

La porţile vremii îşi face intrarea frigul.

Pe suflarea grăbită a vântului gândul nostru se duce spre iubiţii noştri ostaşi cari, în depărtările Ucrainei, duc fala neamului prăvălind stăpânirea păgână a comunismului.

Inalt Prea Sfinţitul *Nicolae*, mitropolitul Ardealului, a dat răvaş arhieresc cu îndemnuri către toate oficiile parohiale şi către reuniunile de femei, ca să pregătească obiecte din lână pentru purtătorii armelor ţării.

Din faţa altarelor s'au rostit rugăciuni pentru sufletele eroilor şi cuvinte de slavă pentru vitejii noştri. Tot de aici au purces îndemnul spre inima credincioşilor: Să împletim obiecte de lână, să nu fie nici o română care să se sustragă dela această obligaţie naţională. De ar fi să ne toarcem lâna din saltèle şi totuşi ostaşii trebue să-şi aibă mânile încălzite. Să nu dăm răgaz timpului să mai treacă. Orce obligaţie mai poate suferi amânare, dar împletirea de mânuşi şi ciorapi nu poate fi întârziată.

Cuvintele pot fi frumoase la adresa întregitorilor de ţară, dar *faptele* trebue să le preceadă.

Pr. *Gh. Şerbu*-Satulung Braşov

Aşa este! In „Gazeta Transilvaniei" (nr. 80 a. c.), dl Profosor Dr. *Valer Moldovan* ia atitudine faţă de comportarea discutabilă a celor din „Comitetul central al refugiaţilor şi expulzaţilor din Ardealul de Nord", arătând că număroşii refugiaţi sălăşluiţi vremelnic la Turda, deşi împovăraţi de nevoi, n'au deviat nici odată dela *singura problemă care-i interesează.*

„Cazaţi în locuinţe neigienice, de multe ori umede şi întunecoase, având veşnic grija zilei de mâne, aceşti refugiaţi — spune dl Prof. Dr. V. Moldovan — nu mi s'au plâns niciodată decât de *nostalgia căminurilor şi rosturilor lor părăsite*».

Ce splendidă lecţie de demnitate pentru domnii din „Comitetul central"!

(+)

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Noemvrie 1941

1. *In fiecare zi dimineaţa* la ora $6^1/_2$ Utrenie şi în continuare *la ora* $7^1/_2$ *Sf. Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie.
2. *Luni, Miercuri şi Vineri,* după Sfânta Liturghie se săvârşeşte *Sf. Maslu la ora* $8^1/_2$ pentru cei din războiu. *Seara după Vecernie «Acatistul Maicii Domnului».*
3. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora $8^1/_2$ Utrenie, iar *la ora* $9^1/_2$ *Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
4. **Duminecă în 2 Noemvrie** serveşte: I. P. C. Arhim. Teodor Scorobeţ, prot. stavrofor Dr. D. Stăniloae rectorul Academiei „Andreiane", prot. stavrofor E. Cioran cons. mitropolitan, prot. Ieronim Grovu cons. mitrop. şi prot. M. Neagu; diaconii: Alex. Popa şi Anat. Scurtu. Predică: Rectorul *Dr. D. Stăniloae.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică: preotul *N. Vonica.*
5. **Sâmbătă 8 Noemvrie (Sfinţii arhangheli Mihail şi Gavriil)** serveşte: Prot. M. Meagu, preotul Nicodim Belea şir. D. Călugăr; diaconii: Ioan Circov şi S. Macarie. Predică: preotul *Nicodim Belea.* La „Oastea Doamnului", seara după Vecernie, la ora $6^1/_2$ predică Pr. *Ioan Munteanu.*
6. **Duminecă în 9 Noemvrie** serveşte: Cons. Ier. Grovu, prof.-prot. Aurel Nanu şi M. Neagu; diaconii: A. Scurtu şi S. Macarie. Predică: prot. *Aurel Nanu.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică: Prot. cons. *Dr. A. Gâlea.*
7. **Duminecă în 16 Noemvrie** serveşte: I. P. C. Arhim. Teodor Scorobeţ, prot.-prof. Gh. Maior şi M. Neagu; diaconii: I. Circov şi Dr. N. Balcă. Predică de consacrare pentru studenţii universitari ţine I. P. C. Arhim. *Teodor Scorobeţ.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică prot. *M. Neagu.*
8. **Vineri în 21 Noemvrie (Intrarea în biserică)** serveşte: Prot. Mihail Neagu, cons. Dr. Sp. Cândea şi prof. Dr. Liviu Stan; diaconii: Alex. Popa şi Dr. Gr. T. Marcu. Predică: prot. *M. Neagu.* După masă la „Oastea Domnului" la ora 4 predică cons. *Dr. Sp. Cândea.*
9. **Duminecă în 23 Noemvrie** serveşte: cons. Em. Cioran, prot. M. Neagu şi preotul Ioan Muntean; diaconii: Anat. Scurtu şi S. Macarie. Predică: cons. *E. Cioran.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică diaconul *S. Macarie.*
10. **Duminecă în 30 Noemvrie** serveşte: cons. Ier. Grovu, prot.-prof. Gh. Maior şi prot. M. Neagu; diaconii: I. Circov şi Dr. N. Balcă. Predică: prot.-profesor *Gh. Maior.* După masă la ora 4 în cadrele „Oastei Domnului" predică preotul *Nicodim Belea.*

Nr. 15.314/1941 Bis. (83) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului **Orăştie,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei I din Orăştie şi va avea îndreptăţire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în casa parohială-protopopească.
3. Sesiune parohială în extensiune de 16 jugăre arător.
4. Stolele parohiale legale.
5. Diurna de protopop, dela stat.
6. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, în termenul fixat.

Sibiu, la 6 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Invitare

Rectoratul Universităţii Regele Ferdinand I invită pe această cale publicul intelectual al Sibiului la serbările de deschidere a anului universitar 1941—42 care se vor ţinea Duminecă în 2 Noemvrie 1941.

Invitaţii speciale nu se trimit la particulari.

Pentru doamnele şi domnii cari doresc să ia parte la şedinţa inaugurală la ora 11'30 a. m. în sala Teatrului municipal, rămâne rezervat întreg balconul şi câteva rânduri în parter.

Deschiderea anului academic este o sărbătoare a spiritualităţii transilvănene.

Rectoratul Universităţii roagă publicul sibian să participe, cu toată căldura şi în număr important, la această festivitate.

La ora 10 a. m.: Tedeum în catedrala mitropoliei, cu pomenirea eroilor căzuţi în lupta contra bolşevismului şi cu o predică a Părintelui Dr. Stăniloae, Rectorul Academiei teologice, asupra «importanţei religiei în educaţia tinerelului». — Ora 11'30 a. m. Şedinţa inaugurală în sala Teatrului municipal cu următoarea ordine: Cuvântul dlui general Radu Rosetti, ministrul culturii naţionale şi al cultelor; Discursul de inaugurare al Rectorului Dr. I. Haţieganu, despre «Universitate şi Naţiune». — Ora 3 p. m. Manifestaţia sportivă a studenţilor universitari, pe stadionul A. N. E. F. (strada Şcoalei de înot). — Ora 6 p. m. Prima întrunire a profesorilor, personalului ştiinţific şi a studenţilor, în localul Cantinei universitare. La această întrunire dl ministru va primi delegaţia studenţilor.

Inaugurare de spital în Sibiu

Duminecă, 26 Octomvrie (Sfântul Dumitru), s'a ţinut, la Şcoala de cavalerie din Sibiu, inaugurarea spitalului Z. I. Nr. 480, mutat aci, din localul Şcoalei normale „A. Şaguna" care şi-a deschis porţile tot în această zi.

La inaugurarea în noul local au luat parte, pe lângă conducerea spitalului, numeros public din oraş.

Programul serbăriii s'a început prin săvârşirea sfintei feştanii, slujită de preoţii I. T. Munteanu şi G. Bica, rostindu-se şi o scurtă cuvântare ocazională.

Cuvintează apoi, frumos şi impresionant, dl colonel D. Velluda Constantin, comandantul spitalului, exprimând, în numele răniţilor din acest spital, toată recunoştinţa faţă de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae,* care înainte cu 3 luni a pus la dispoziţia celor răniţi măreţul edificiu al Şcoalei normale de băeţi „A. Şaguna".

S'a desfăşurat apoi bogatul program artistic, executat de ostaşii din spital.

La sfârşit a vorbit dl inspector general *Dr. Gh. Preda* arătând, scopul pentru care luptă poporul nostru: idealul creştin şi idealul naţional.

Intr'o însufleţire unanimă, ostaşii şi toţi cei prezenţi, cu cântat cu un singur glas: „Pe-al nostru steag"...

Pr. I. T. Munteanu

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU

Lei 25

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit **NICOLAE** *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu;** *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae.** *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

O inscripţie creştină din Ardeal din veac. IV

Horedt Kurt: **Eine lateinische Inschrift des 4. Iahrhunderts aus Siebenbürgen, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească" din Cluj, 1941, 8 pag.**

Este un scurt tratat al dlui Horedt K. despre o veche inscripţie latină, cu monogramul Mântuitorului, descoperită de dânsul în muzeul Brukenthal.

Această inscripţie a fost găsită, la rădăcina unui stejar, în comuna Biertan, judeţul Târnava-mare şi trimisă de primarul oraşului Mediaş guvernatorului Transilvaniei, Samuel von Brukenthal, în 7 Martie 1779.

Inscripţia are cuprinsul:

„EGO ZENO
VIVS VOT
VM POSVI"

Prin faptul că ea poartă monogramul lui Iisus Hristos, compus din „X şi P", caracteristice timpului lui Constantin cel Mare, care a ordonat să se pună monogramul Mântuitorului pe steaguri şi armele de războiu, se dovedeşte că inscripţia e creştină şi dela veacul IV d. Hr. încoace. Caracterul literelor şi numele de Zenovie o arată datând dinainte de năvălirea hunilor, deci cel mai târziu din prima jumătate a v. V.

Desci prin această descoperire, dl Horedt are meritul de a ne fi adus o nouă contribuţie la dovada despre vechimea creştinismului în Dacia.

Mihail Mărgineanu

Proces împotriva unei episcopii

Ziare clujene vestesc: împotriva episcopiei ortodoxe române din *Oradea* a pornit proces de despăgubire jidovul *Deutsch Aladár* pentru un imobil vândut în anul 1936. In acţiunea sa jidanul susţine, că vânzarea a făcut-o sub presiune şi de teama exproprierii (?) imobilului, şi cere prin urmare o despăgubire de 150 mii de pengő. Episcopia, reprezentată prin advocatul Dr. Ion Pop, arată că vânzarea nu s'a făcut sub presiune şi că preţul oferit a fost *preţul zilei,* ba însuşi vânzătorul Aladár s'a lăudat în repetate rânduri că ar fi făcut un *bun târg* ($7^1/_2$ milioane lei!). Reprezentantul episcopiei mai arată că imobilul n'a fost cumpărat în scop de speculă, ci pentru plasarea capitalului unui *fond de penziuni* al preoţimii ortodoxe. In concluzie cere ascultarea P. S. Sale episcopului *Nicolae Popoviciu* şi a altor martori.

Judecătoria de Ocol dela Oradea a acordat un termin de 60 de zile pentru înaintarea dovezilor.

Dela Institutul Surorilor de Ocrotire Cluj-Arad

Lămuriri

Cariera surorilor de ocrotire este una dintre cele mai nobile ce le poate îmbrăţişa o femee, când doreşte din tot sufletul să fie utilă ţării.

In şcolile primare ele fac educaţia igienică a elevelor, prin prelegeri şi demonstraţii practice.

Rolul sorei de ocrotire în legătură cu dispensariile este bine definit, ea este cea mai valoroasă colaboratoare a medicului în munca constructivă de organizare sanitară şi socială necesară în spital în mediul rural, contribue la organizarea căminelor de zi pentru copii de toate vârstele, la înfiinţarea şi întreţinerea cantinelor şcolare, colonii de vară şi alte probleme asemănătoare.

Condiţiuni de admitere: absolvente de liceu sau şcoală echivalentă, în caz de aptitudini excepţionale se primesc şi cu 6 clase de liceu. Cursurile durează 3 ani, etatea între 18—30 ani. Elevele sunt bursiere.

Candidatele se vor adresa *Institutului Surorilor de Ocrotire* din *Arad*, strada Brătianu 15.

Organizaţi Reuniuni de femei

Mila lui Dumnezeu. — Vălul duhului rău care a cuprins lumea, începe să se destrame cu încetul. Omul, ca firul de earbă galben şi fără viaţă, se întoarce dela întunerec la lumină, dela stăpânirea Satanei la mila lui Dumnezeu celui viu, care a făcut cerul, şi pământul, şi marea, şi tot ce este în ele.

Această sfântă mărturie, a dumnezeirii, omul a acoperit-o cu toate păcatele grele. Iar acum se căieşte amar în faţa răsplatei faptelor sale necugetate, recunoscând că adevăratele binecuvântări vin toate de sus, din mila nemăsurată a Bunului Tată ceresc.

„Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi, şi veţi afla odihnă pentru sufletele voastre“ (Mat. 11, 28).

De ce cârtim, fratele meu bun, că pământul e uscat şi că ne trebue ploae? Abia acum vedem cât de fără putinţă este omul în faţa atotputerniciei: Din lăcaşul Tău cel înalt Tu uzi munţii, şi se satură pământul de rodul lucrării Tale. Tu faci să crească earba pentru vite, şi verdeţuri pentru nevoile omului (Ps. 104, 10—15).

Dumnezeu prin mila Sa sfântă ne dă timpuri roditoare. „El preface râurile în pustiu şi izvoarele de apă în uscat, ţara roditoare în ţară săracă din pricina fărădelegilor locuitorilor ei. El, Tatăl cel în Bun, ridică pe cel lipsit şi izbăveşte pe cel nevoiaş“, (Ps. 107, 31, 51). O, fraţilor, să lăudăm pe Domnul pentru minunile Lui faţă de fiii oamenilor.

Hrană din belşug îşi află aici pe pământ toate făpturile lui Dumnezeu.

Dacă am avea toate comorile pământului şi n'am avea buburie în inimă, atunci nimic nu avem, totul am pierdut. Căci această bucurie este cel mai ales dar, pe care îl dă Dumnezeu aleşilor săi.

Se cuvine să ne plecăm genunchii şi în lacrimile pocăinţei să recunoaştem că:

Mila lui Dumnezeu este nemăsurată şi, cel ce cere în stăruinţă şi răbdare, va fi binecuvântat.

Milueşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi deschide mormântul păcatelor mele ca să mă readuci la viaţa de ostaş al Domnuluui. — Pr. *Miron Maier*-Brătei.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

INFORMAŢIUNI

Amintirea eroilor desrobitori. Dumineca trecută s'a făcut în catedralele oraşelor, ca şi în bisericile celelalte, din întreaga noastră ţară, pomenirea eroilor căzuţi pe câmpul de onoare întru apărarea şi gloria patriei române şi slava sfintei noastre biserici. La slujbele de pomenire, pentru ostaşii eroi, români şi aliaţi, au participat credincioşi în număr impunător, tineri şi bătrâni, din toate păturile sociale, înălţând cucernice rugi pentru odihna sufletească a celor mai viteji, plecaţi prea de timpuriu dintre noi.

La „Imprumutul Reîntregirii“. Zece studenţi ai Academiei teologice „Andreiane“ din Sibiu, toţi din anul II, au pus mână dela mână şi, din micile lor economii, au subscris suma de Lei 1000 la „Imprumutul Reîntregirii“, ca prinos de recunoştinţă celorce îş jertfesc viaţa în luptele dela hotare. Numele studenţilor sânt: Mărgineanu, Todea, Boldura, Pănican, Părăian, Barbu, Sorinca, Oprescu, Moraru şi Popescu.

Salvaţi în faţa primejdiei bolşevice sânt astăzi milioane de creştini. Nu numai clopotele bisericilor Rusiei desrobite, — scrie un ziar dela Praga, — ci clopotele întregii Europe ar trebui să resune sărbătoreşte pentru ziua de bucurie când a fost nimicită armata bolşevică. Popoarele Europei ar trebui să se roage lui Dumnezeu ca să vie cât mai degrabă biruinţa definitivă a celor aliaţi împotriva criminalilor dela Moscova, şi în felul acesta liniştea şi pacea în Europa nouă.

Revista „Besbojnic“ jertfită. Serviciul moscovit de informaţii face cunoscut că periodicul „Besbojnic“, organul organizaţiei bolşevice ateiste, şi-a încetat apariţia din cauza... „lipsei de hârtie“...

Păcătoasa publicaţie, în strânsă legătură cu centrala partidului comunist, nu se poate să n'aibă totdeauna la dispoziţie cantitate suficientă de hârtie. Vorba e însă de-a arăta, în deosebi americanilor, câtă „libertate“ de credinţă stăpâneşte în lumea sovietelor, capabile de a jerfi chiar şi organul lor iubit, — dar odios chiar şi unui american.

Pentru studiul turismului s'a înfiinţat un institut la universitatea din Heidelberg, unde se vor studia toate problemele turistice ca o ştiinţă aparte. Prelegeri se vor ţinea pentru personalul din economia turismului, împărţit pe clase şi specialităţi. Nu se va neglijă nici organizarea întreprinderilor de turism. Elevii pot trece examene şi doctorate, obţinând diplome în profesiunea turismului.

Monetele de 250 lei, cu efigia fostului Rege Carol II, mai circulează până la data de *31 Decemvrie* **1941, ultimul termin. — Monetele de 1 şi 2 lei, culoare albă, încetează de a circulă cu ziua de 1 Noemvrie 1941. După această dată se mai primesc, până la 31 Decemvrie 1941, în plata impozitelor datorate statului.**

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 2 Noemvrie 1941, va predica părintele rector *Dr. D. Stăniloae.*

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 292/1941 (82) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Crăciuneşti,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială în extensiune de 9 jugăre 800 stj. p. arător, grădini, livezi şi pădure.
3. Folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în parohie.
5. Parohia, în lipsă de locuinţă, plăteşte jumătate din chiria pentru casa care se va închiria.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta în termen, oficiului protopopesc ortodox român Băiţa.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Băiţei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 12 Octomvrie 1941.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 813/1941 (78) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu grădină.
3. Sesiune parohială de 7 jugăre.
4. Două părţi lemne de foc din parhetul comunal.
5. Câte o măsură (14 kgr.) porumb sfărmat dela cca 150 familii.
6. Folosirea cimitirului de 2 jugăre.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentela necesare şi cu încuviinţarea I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul indicat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 21 Septemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu cons. par. din Renghet.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 639/1941 (81) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Leşnic** cu filia **Dumbrăviţa,** din protopopiatul Deva, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială 6 jugăre arător, în materă.
3. Grădină, în extensiune de 1320 st. p., în materă.
4. Folosinţa cimitirului, 320 st. p.
5. Câte una măsură, à 30 litri, porumb de fiecare casă în materă şi 20 litri grâu de fiecare casă în filie, anual.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, însoţite de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului nostru, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă din partea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 13 Octomvrie 1941.

Teofil Chiffa
protopop

Dos. Nr. 9781—1941 [84] 1—1

Publicare de licitaţie

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoştinţă publică, că în urma deciziunei Nr. C. 781—1941 a judecătoriei rurale Agnita, efectuându-se execuţie de escontentare în favorul urm. Rogoz Simion repr. prin Dr. R. Curta, advocat din Agnita, contra urmăritului din comuna Proştea Nr. 156, pentru încassarea creanţei de 1500 Lei cap. şi acc. ordonându-se prin deciziunea Nr. de mai sus, licitaţie asupra mobilelor după cum urmează: una viţea galbenă de un an şi una scrofiţă albă de 2 luni, sechestrate şi evaluate la suma de 8500 lei.

Pentru vânzarea acestor mobile se fixează termen de licitaţie pe ziua de *15 Noemvrie 1941*, ora 17 p. m., la domiciliul urmăritului din comuna Proştea Nr. 156, când mişcătoarele sechestrate se vor vinde în numerar şi în caz de necesitate şi sub preţul de estimare.

In cazul când s'au sechestrat sau suprasechestrat aceste mobile şi de alţi urmăritori, licitaţia se va ţine şi în favorul acestora în baza art. 20 al Legii XLI din 1908.

Agnita, la 27 Oct. 1941.

Delegat judecătoresc,
Indescifrabil

(80) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a, dela biserica ortodoxă română sfânta „Adormire“ din **Braşov-Cetate,** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură în imobilul sus numitei biserici, constătător: 3 camere, 1 bucătărie şi dependinţe.
3. Sesiune parohială în mărime de 27 jugăre şi 300 stj. p. pământ arabil.
4. Stola obişnuită în parohie.

Dela candidaţi se cere să aibă calificaţiune teologică academică.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi cu autorizaţia de candidare a I. P. S. Mitropolit Nicolae, se vor înainta oficiului protopopesc Braşov în termenul fixat.

Concurenţii se vor prezenta, cu avizul prealabil al oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a sluji, predica şi pentru a fi cunoscut de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox rom. Braşov, în înţelegere cu consiliul parohial al bisericii sfânta „Adormire“ din Braşov-Cetate.

Braşov, la 15 Octomvrie 1941.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 9 Noemvri — Nr. 46

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de [illegible]

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

La deschiderea Universităţii

Universitatea Ardealului, cu sediul la Cluj, şi-a deschis al doilea an de activitate ca refugiată în oraşul nostru. Incheierea anului academic trecut s'a produs în mijlocul chemărilor Mareşalului Antonescu şi a cântecelor ostăşeşti cari prefaţau refacerea hotarelor Ţarii în spre partea de Răsărit. Dumnezeu să ne hărăzească şi în cursul anului care începe o bucurie tot atât de mare ca să înlăturăm din sufletul neamului şi durerea care a mai rămas.

Biserica urează Universităţii ardelene ca acest an de străduinţă pe care-l începe să-l considere ca an de pregătire a sufletelor spre reînălţarea neamului la demnitatea şi la rolul ce i se cuvine în baza drepturilor sale sfinte şi a jertfelniciei de care a dat încăodată dovadă că este capabil.

Cultura nu e o îndeletnicire rătăcitoare pe cărări străine de viaţa neamului şi de nevoile concrete ale semenilor. Ea are menirea să fie o pârghie de ridicare a puterii naţiunii în laturea spirituală în primul rând şi, prin influinţa acesteia, în laturea politică, economică şi biologică.

Cultura trebue să limpezească unui neam conştiinţa despre sine însuşi, despre însuşirile şi misiunea sa. Ea trebue să contureze întâi de toate un crez în sufletul neamului, un crez potrivit cu fiinţa şi cu aspiraţiunile lui fundamentale din tot cursul istoriei.

Cultura trebue să se îngrijească de sufletul unui neam, să-i dea puterea de rezistenţă şi de ofensivă, să-l ajute să nu se destrame într'o viaţă fără ţinte mai înalte.

Cultura trebue să urmărească în fond aceeaş ridicare a fiinţii omeneşti individuale şi colective pe care o urmăreşte şi morala, dacă vrea să servească unui scop pozitiv, aşa cum o cere sensul ei de nobilă creaţiune a spiritului omenesc.

Ea e unul din braţele prin cari societatea omenească urcă spre valorile supreme şi spre Dumnezeu, credinţa fiind un altul.

Biserica a fost veacuri dearândul singura care a satisfăcut trebuinţele de cultură ale neamului nostru. Şi crede că felul în care a educat ea acest neam poate să servească de model lucrării mai ample pe care Universitatea, în împrejurări mai norocoase, e chemată s'o desvoate acum.

Biserica i-a dat neamului românesc o concepţie despre lume şi viaţă prin care a trăit şi s'a precizat ca entitate naţională atât de originală şi de înzestrată. Concepţia aceasta l-a făcut în stare să se menţină în vârtejul celor mai aspre împrejurări. Sufletul neamului aşa cum l-a modelat Biserica este o minune de virtute, de seriozitate, de bărbăţie şi de hărnicie.

N'avem decât să ne aplecăm la ceeace s'a mai păstrat frumos în poporul nostru, la chipul lui aşa cum ni se înfăţişează în istorie şi vom şti în ce direcţie trebue să îndrumăm generaţiile tinere.

Cultura trebue să înveţe pe cei tineri să iubească şi să desvolte caracterele specifice ale neamului. O cultură în divorţ cu sufletul neamului nu face de cât să amestece limbile şi să slăbească puterea naţiunii.

Ne bucurăm că discursul de inaugurare al noului rector, dl Dr. Iuliu Haţeganu, a subliniat tocmai această misiune a Universităţii moderne, când a spus că educaţia generaţiilor de studenţi trebue să tindă a-i încadra în iubirea de neam, de pământ şi de Biserică. Dumnezeu să ajute Universităţii noastre să contribue într'o măsură cât mai însemnată la îndrumarea generaţiilor tinere pe drumul drept, sporind puterile naţiunii pentru a ne vedea cu un ceas mai de vreme stăpâni pe tot ce e al nostru şi la o înălţime morală şi spirituală demnă de năzuinţele frumoase ale nobilului nostru popor.

D. S.

Intrebarea întrebărilor

Cuvânt rostit în Catedrala din Sibiu la deschiderea anului universitar 1941—42

Dumineca de azi abundă de lumină şi de freamăt. E freamătul tinereţii şi e lumina vie a ochilor ei plini de toate întrebările pe cari le aduce azi în templul cel mai înalt al ştiinţei, aşteptând dela el, încrezătoare, deslegarea lor.

Biserica trăeşte cu bucurie şi cu gravitate acest moment de sărbătoare. Intâi pentrucă nimic nu preţueşte ea aşa de mult ca sufletul în tensiune după adevăr, ca avântul de nobilă depăşire atât de propriu tânărului şi cu deosebire tânărului studios. Şi al doilea pentrucă fiecare început de lucrare asupra sufletului tânăr, e un ceas de cumpănă, un ceas de decisivă determinare a destinului pământesc şi veşnic al neamului. Prin felul educaţiei ce se dă generaţiilor tinere, prin răspunsurile cu cari sunt întâmpinate întrebările lor se înalţă sau se ratează existenţa lor şi a întregei naţiuni.

Sub povara acestei răspunderi, pe care într'un asemenea ceas trebue să o simtă toţi factorii naţiunii, ce sfat poate aduce Biserica pentru a contribui la reuşita operei de educaţie care începe azi din nou în Universitatea clujană, mutată temporar în oraşul nostru?

Evanghelia pune la un moment dat, nu fără o pricină bineîntemeiată, tocmai în gura unui tânăr întrebarea: ce să fac ca să mă mântuesc, ce să fac ca să moştenesc viaţa de veci?

Este, iubiţi studenţi, întrebarea întrebărilor. Sunt multe alte întrebări cari frământă mintea tânărului şi a omului în general: ce carieră să-şi aleagă, cum să se poarte cu oamenii, cum să-şi formeze o cât mai mulţumitoare situaţie în societate. Şi apoi, în cadrul acesta general, o sumedenie de întrebări concrete aduse de fiecare zi cu zecile, cărora omul caută să le dea un răspuns cât mai potrivit şi să se conformeze lui. Dar toate aceste întrebări se referă la buna aranjare pentru viaţa aceasta, când nu sunt întrebări de simplă curiozitate intelectuală. Sunt întrebări ce se mişcă cu interesul lor în cercul închis al existenţii de câteva zeci de ani, sau întrebări în cari nu vibrează o nelinişte mai adâncă a întregei fiinţe a noastre.

Ori cât de necesare ar fi ele, sunt întrebări de-al doilea grad, pentrucă, la urma urmei, oricum am răspunde şi oricum am modifica prin aceste răspunsuri viaţa celor câteva zeci de ani în orizont limitat, modificarea aceasta e de însemnătate extrem de relativă şi viaţa noastră rămâne fatalmente finită.

Răspunzând acestor întrebări n'am rezolvat nimic esenţial şi dacă rămânem numai la ele nici nu căutăm să rezolvăm. Suntem nişte fiinţe adormite.

Intrebarea cea esenţială, care ne angajează cu o nesfârşită pasiune întreaga fiinţă, este cea referitoare la posibilitatea salvării noastre în veşnicie, la calea pe care ne putem salva. Ce să fac ca să mă mântuesc, ca să nu mă mistui ca fumul după cele câteva zeci de ani, sau ca să nu-mi ratez existenţa în veci? Intrebarea aceasta merită şi întreţine după ce s'a ivit cel puţin tot atâta pasiune câtă întrebarea unui om în pericol de-a se îneca. In legătură cu ea stau, făcând un singur bloc, alte întrebări al căror răspuns se încheagă într'o concepţie despre lume care se opune materialismului şi exclusivismului imanentist, dar cea care mi se prezintă mie cu ascuţiş pătrunzător, sfăşiindu mi tot timpul mulţumirea cu ce sunt şi cu ce am în lumea de aici, este aceasta: ce să fac ca să mă mântuesc? Intrebările în legătură cu ea îşi tocesc ascuţişul şi îşi răcesc dogoarea. Prind un caracter filosofic-teoretic, lăsându-mă nepăsător în adâncurile fiinţii, cu toată lucrarea minţii. Dar întrebarea: *ce să fac ca să mă mântuesc*, are un caracter esenţial religios, şi aceasta înseamnă că e întrebarea de moarte şi de viaţă pentru mine.

Iubiţi studenţi,

Un om viu, viu până în adâncuri, viu în efervescenţa spiritului, un om neadormit este numai acela care poartă în carnea fiinţii lui aşchia spirituală a acestei întrebări. Numai acela creşte la demnitatea plenară a unei personalităţi creatoare şi binefăcătoare, ceeace e tot una. Tot ce va face el va purta pecetea unei mari răspunderi şi seriozităţi, căci el se va gândi că lucrează nu numai pentru aparenţe şi pentru sine, ci în faţa lui Dumnezeu şi pentru judecata eternităţii care-l va păstra spre osândă sau laudă.

Tot ce-au creat inşii şi popoarele mare în istorie a ieşit din frământarea serioasă cu această întrebare, din silinţa gigantică de-a dobândi mântuirea pe care o caută adâncul totalitar al fiinţii omeneşti. Catedralele măreţe, poezia nemuritoare a elanurilor şi a nostalgiilor nesfârşite, actele de supra-omenească vitejie individuală şi naţională, sunt toate eflorescenţa spiritului ce-şi caută mântuirea, ce se doreşte după legătura cu absolutul şi se străduieşte pentru asigurarea existenţii veşnice. Răsboaiele voivozilor noştri, mântuitoare de creştinătate, şi însaşi lupta de azi a neamului împotriva ateismului înarmat, în care a dovedit o bărbăţie uluitoare, sunt avânturile unui suflet etnic ce trăeşte serios şi moare eroic în vederea mântuirii. Numai în tensiune după infinit şi veşnicie spiritul e necontenit viu şi creator, iar omul se depăşeşte grandios. Altfel adoarme, se atrofiază, făcând loc eflorescenţii cărnii, care după o scurtă şi sarbădă învălvorare se anchilozează în bătrâneţe şi se împrăştie în moarte.

Dacă tinereţea e încordare înainte, disponibilitate pentru ce-i nou, deci întrebare şi silinţă de autodepăşire, sete de desăvârşire, de împreunare cu toate valorile în gradul suprem, iar bătrâneţea îngrădire precaută în cunoscut, în finit, — întrebarea cea mai tulburătoare, mai adâncă, mai neostenită, mai contrară automatismului vieţii, e firesc să nască în sufletul tânărului şi în el să-şi aibă mediul favorabil. Numai cine şi-a pus serios în tinereţe această întrebare şi-o pune toată viaţa, rămânând prin aceasta mereu tânăr. Numai cine a avut adevărată tinereţe nu îmbătrâneşte. Cine n'a avut tinereţe în sensul acesta, cine nu s'a frământat în tinereţe cu întrebarea mântuirii, anevoie şi-o mai pune la bătrâneţe.

De aceea şi-a ales Isus apostoli tineri, cari însă şi îmbătrânind tot tineri au rămas.

Intraţi acum, iubiţi studenţi, în Universitate unde veţi afla răspunsuri la mii şi mii de întrebări. Toate aceste răspunsuri, referitoare la firea şi rostul lucrurilor create, nu au însă menirea să vă abată cugetul dela întrebarea cea mare, să înăbuşe această tâşnire

şi manifestare înoitoare a centrului adânc şi viu al fiinţii voastre, ci să cureţe şi mai mult nomolul de pe izvorul din voi, care-şi gâlgâie viaţa prin această întrebare şi preocupare. Răspunsurile ştiinţei de azi relativ la firea lucrurilor în loc de-a forma un zid opac în faţa tainelor şi în loc de-a crea nepăsarea în sufletul nostru, fac şi mai străvezie lumea de mistere a spiritului, dau şi mai multă acuitate întrebării celei mari a fiinţii noastre. Când ştiinţa de azi spune că materia nu e o massă solidă şi impenetrabilă, ci o energie tainică ale cărei ultime elemente cunoscute sunt numite convenţional electroni, protoni şi fotoni, cel ce-o pătrunde poate străvede prin ea mai bine decât omul de rând temelia spiritualistă a vieţii. Când medicina de azi susţine, după ce s'a văzut în faţa unei mari crize, că boala omului nu-şi are ultima explicaţie într'o simplă agregare sau desagregare de părticele materiale ale trupului, ci într'un adânc misterios, central şi altfel decât material, al fiinţii totale a omului, iar vindecarea ei nu se obţine numai cu o amestecare sau împreunare externă de diferite materii şi energii chimice, ci şi printr'o săltare dinăuntru în afară voluntar-fizică, a întregei fiinţe, având un covârşitor rol încrederea pe care însă omul nu şi-o poate da singur, ce-l ce-o studiază şi o practică va fi mai infiorat decât omul de rând de taina trupului omenesc şi de indicaţia lui spre o lume de mistere de dincolo de el şi de altă natură decât cea materială.

«Ştiinţa puţină depărtează sufletul de Dumnezeu, ştiinţa multă îl apropie», a spus un mare învăţat.

Intr'adevăr, ştiinţa multă pătrunzând adânc în firea lucrurilor, e copleşită de taina, de minunăţia, de inexplicabilitatea lor prin simpla întâmplare sau mecanică materială. Pe savantul adevărat lucrurile îl duc pe cărări de minune şi basm până la tronul Impăratului a toate.

Adecă până acolo unde se frământă continuu fiinţa noastră să ajungă prin marea întrebare.

Biserica Vă face rugămintea, luminaţi dascăli ai Universităţii şi iubiţi studenţi, să puneţi sub bolta de ultimă înălţime şi lărgime a acestei întrebări, strădania ştiinţifică pe care din nou o începeţi. Ea o face aceasta pe baza experienţii îndelungate şi deplin reuşite şi a vredniciilor ei pe tărâmul educării neamului românesc şi a drepturilor ce decurg din aceste vrednicii, pe cari nu le va nesocoti decât acela care nu simte nici o aderenţă organică cu trecutul, cu realităţile şi cu aspiraţiunile fundamentale ale acestui neam.

Dacă sfatul Bisericii, rostit pe temeiul unei astfel de experienţe va fi ascultat, generaţia care va părăsi peste câţiva ani această Alma-Mater, va rămânea necontenit tânără şi va ridica, prin seriozitatea ce-o va pune în toate faptele ei, neamul nostru pe o nouă treaptă de lumină în istoria pe care Dumnezeu l-a chemat s'o scrie.

Popoarele cari nu se mai frământă sub întrebarea cea mare a mântuirii dovedesc că au îmbătrânit. Popoarele cari nu se mai gândesc decât la finanţe şi la maşini, la stomac şi la lux, coboară în umbra nefiinţii.

Poporul nostru nu e din acelea. El trăeşte pentru Dumnezeu şi pentru mântuire. Rămâneţi la unison cu El, iubiţi studenţi, căci prin voi vrea să dea graiu de istorie acestei dominante a sufletului lui. Iar graiu răsunător în istorie nu e decât celce, împreunând credinţa şi cultura, vorbeşte despre Dumnezeu şi către Dumnezeu. Amin.

D. STĂNILOAE

Pastorale arhiereşti

1. In legătură cu marea misiune a vlădicilor din Ardeal, pentru a duce cuvânt cald de mângâere şi îmbărbătare iubiţilor noştri fraţi din Basarabia şi până dincolo de Nistru, P. S. episcop *Nicolae* al eparhiei Orăzii a dat, în Octomvrie a. c., clerului şi poporului eparhial o mult cuprinzătoare scrisoare pastorală, în care tălmăceşte mersul şi rostul misiunii vlădiceşti pe meleagurile basarabene şi transnistriene.

P. S. episcop *Nicolae* dela Oradea spune:

Cea dintâi comoară de mare preţ care împodobeşte sufletul norodului din Basarabia este *credinţa lui cea tare în Dumnezeu.* Cu toată mulţimea suferinţelor şi încercărilor prin care i-a fost dat să treacă acest popor, vreme de un an de zile, sub stăpânirea păgână a bolşevicilor, el nu s'a clătinat şi nu s'a smintit în credinţa lui cea dreaptă şi sfântă, nici nu s'a lepădat de Domnul Hristos şi Biserica Sa, cum îl îndemnau zi de zi, cu vorba şi cu fapta, cei fără Dumnezeu. Dimpotrivă! Necazurile au făcut ca această credinţă să se facă şi mai vie, şi mai lucrătoare, şi să se întruchipeze în fapte de mare cinste şi de mare virtute, cum a fost de pildă, cea săvârşită în satul de răzeşi Stoicani. Acolo bolşevicii au încercat să jefuiască şi să pângărească biserica satului. Femeile prinzând de veste s'au adunat repede şi luând în stăpânire cheile bisericii, au păzit-o, cu primejdia vieţii lor, vreme de trei zile şi trei nopţi fără întrerupere şi astfel au mântuit sfântul locaş. O astfel de faptă curajoasă, şi altele asemenea acesteia, care s'au mai petrecut şi'n alte părţi, sunt vrednice de toată lauda şi de toată luarea noastră aminte.

O a doua comoară duhovnicească a fraţilor noştri din Basarabia sunt bisericile de o frumuseţe fără de pereche, pe care le au. Pretutindeni biserici mari şi trainice, biserici curate, împodobite şi înzestrate cu toate cele de cuviinţă. In aceste biserici şi-au zidit şi şi-au înveşnicit basarabenii toată bogăţia de simţire creştinească sufletului lor. Ele sunt o icoană văzută a frumuseţii lor lăuntrice sufleteşti.

Nu vom uita niciodată reculegerea, evlavia şi căldura slujbelor dumnezeieşti din Basarabia. Ingenunchiaţi, şi cu feţele brăzdate de lacrimile ce le vărsau, credincioşii îşi ridicau pretutindeni ruga şi suspinul lor către ceriu, pe aripile îngereştilor cântări ale corului, care nu lipseşte din nici o biserică. Acolo un alt cuvânt al psalmistului e faptă vie: «*Toată suflarea laudă pre Domnul*»; acolo simţi pare că mai mult decât ori unde cum oamenii împreună-slujesc cu „puterile cereşti" lui Dumnezeu. Şi'n această privinţă putem lua folositoare şi prea frumoasă pildă dela fraţii noştri.

Am trecut apoi, cu sufletul plin de nerăbdare, dincolo de Nistru, în Rusia, să cercetăm şi pe fraţii noştri de acolo, căci până departe de tot s'au împrăştiat fiii neamului nostru. Aici am avut bucuria nespusă de-a vedea deoparte, că ei şi-au păstrat credinţa în Dumnezeu, în taina sufletului lor, cu toată prigoana cumplită din cei 24 de ani, iar de altă parte, că în satul Sucleia şi-au refăcut în grabă — cu ajutorul unui căpitan inimos din armata germană, cu numele Lehmann — biserica, pe care bolşevicii o prefăcuseră în grajd. Şi astfel, în ziua de 21 Septemvrie, un sobor de patru vlădici şi zeci de preoţi am sfinţit, în faţa unei mari mulţimi de credincioşi, cea dintâi biserică, în ţara celor fără de Dumnezeu.

*

2. P. S. episcop *Veniamin* al Caransebeşului, în pastorala sa din din 18 Oct. 1941 către credincioşi, expune, în aceleaşi calde cuvinte, felul cum a decurs călătoria misionară la fraţii noştri din depărtări.

„Am stat în acele părţi trei săptămâni, — spune P. S. episcop Veniamin, — cercetând cu toţii peste 600 comune, iar Noi cu peoţii noştri din eparhie peste 130 comune din judeţele Ismail, Cahul, Chilia şi Cetatea-Albă şi în două judeţe dincolo de Nistru, săvârşind Sf. Liturgie, vecernia, parastase pentru eroi şi alte slujbe, predicându-le cuvântul mântuitor al Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos.

Ce am văzut acolo şi suferinţele ceau avut de îndurat fraţii basarabeni într'un an de zile întrece, orice închipuire. Străbătând satele lor am găsit multă jale şi multe lacrimi, le-am ascultat jelaniile şi durerile şi am aflat lucruri de necrezut. Am găsit familiile desfăcute, părinţi şi copii, soţi despărţiţi, unii deportaţi iar unele sate şi oraşe par nişte cimitire.

Pe preoţi i-au oprit dela sfintele slujbe, pe unii i-au schingiuit, pe alţii i-au ucis, iar pe altii i-au deportat cu mulţi fruntaşi din sat, de soarta cărora nu se ştie nimic.

Cu aceste mijloace au voit să scoată din sufletul fraţilor noştri credinţa în Dumnezeu, prin care a trăit neamul nostru până astăzi. Dar încercarea lor s'a isbit de puterea Cuvântului lui Dumnezeu sălăşluit în sufletul lor şi de *credinţa şi nădejdea* în Domnul.

Ea a ţinut trează nădejdea în Dumnezeu, ea a ocrotit Ţara şi neamul prin vitregia atâtor încercări şi necazuri. Fraţii noştri aveau credinţa, că ori ce ar veni peste ei „sfârşitul legii e Hristos a tot celui ce crede" şi că „chemând numele Domnului se vor mântui".

Şi iată că cu ajutorul lui Dumnezeu le-a venit mântuirea din iadul bolşevic.

Aceleaşi dureroase lucruri le-am constatat şi văzut şi în Transinistria la fraţii noştri, cari de 24 ani, ba poate şi mai de mult, n'au mai auzit slujbă românească. Aci am slujit Sf. Liturghie în trei centre mari, la Râmniţa, Slobozia şi oraşul Balta, capitala fostei republici moldoveneşti de peste Nistru sub bolşevici. După slujbă am încreştinat prin Sf. Botez 132 copii între 3 luni şi 7 ani, cărora le-am dăruit cruciuliţe şi iconiţe, ca să le fie de ocrotire contra duhurilor necurate.

In drumurile noastre am cercetat şi pe iubiţi noştri oştaşi răniţi de prin spitale, cărora le-am adus mângâlerea credinţei şi le-am împărţit cruciuliţe, iconiţe şi cărţi de rugăciune". —

— Flind, după înscăunarea Sa, întâia scrisoare pastorală, trimisă eparhioţilor săi, P. S. episcop *Veniamin* le trimite, tot odată, îndemnuri şi poveţe preţioase de a ţinea cu sfinţenie şi tărie la legea noastră strămoşească ortodoxă, de a creşte copiii în frica lui Dumnezeu, neuitând că acolo unde nu sânt copii, casa omului este pustie, — şi alte bune sfaturi, aduse la un început de arhipăstorie, ca să fie auzite şi urmate spre folosul sufletesc al tuturora.

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU Lei 25

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit **NICOLAE** *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu**; *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae**. *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

Duminecă Adunare obştească plebiscitară

Prin decretul-lege, din 5 Noemvrie 1941, semnat de Mareşalul României şi Conducătorul statului, **Ion Antonescu,** *naţiunea română este chemată în* **Adunare obştească plebiscitară,** *Duminecă în 9 Noemvrie 1941, pentru a-şi exprima aprobarea sau desaprobarea asupra guvernării desrobitoare a Mareşalului Antonescu, dela 6 Septemvrie 1940, şi să exprime încrederea ca Mareşalul Antonescu să procedeze la reforma naţională a statului şi la apărarea drepturilor neamului.*

Toţi cetăţenii români, cari au împlinit 21 de ani, sânt obligaţi să ia parte la vot.

Jidovii sânt excluşi.

Votul se va exprima prin: **Da** *sau* **Nu.**

Manifestarea, prin discursuri sau acte, propagandă pentru sau contra, nu este permisă.—

Proclamaţia dlui Mareşal Antonescu către ţară, are să fie cetită cu toată luarea aminte în vederea plebiscitului de Duminecă.

Cuvântul Conducătorului aminteşte toate înfăptuirile sale săvârşite dela 6 Septemvrie 1940 şi până astăzi: reorganizarea armatei; temeiuri morale nouă pentru întărirea monarhiei; ajutarea refugiaţilor şi a şcoalelor; sprijin dat bisericii; ea, biserica, are «să devină factorul moral, care va face din mistica religioasă a poporului român, o mistică naţională şi educatoare a familiei şi a satului».

Mareşalul şi Conducătorul declară: **„între trecut şi viitor am pus un zid: vă cer să-l treceţi toţi românii, cari simţiţi în voi puterea de înfăptuire, cugetul curat şi voinţa de a sprijini ţara Regelui Mihai I".**

O decizie care nu va rămânea

Ministerul Culturii Naţionale şi al Cultelor a publicat în Monitorul Oficial din 23 Octomvrie a. c. decizia Nr. 40628 prin care declară că toate bunurile fostelor şcoli confesionale «sunt şi rămân proprietatea Statului».

Măsura aceasta nu poate rămânea, căci nu se pot confisca printr'o simplă decizie ministerială bunurile cuiva. In cazul acesta edificiile acestea sunt ale parohiilor, fiind întabulate pe numele lor. Statul ungar le-a recunoscut ca atare şi în Statul român nu s'a dat până acum nici o lege care să se atingă de dreptul de proprietate.

Numai bunurile evreeşti au fost asumate în timpul din urmă de Stat, dar şi acestea în schimbul unei despăgubiri, pe când bunurile în chestiune ale Bisericii sunt pur şi simplu confiscate ca la trădătorii de Ţară.

Statul român nu poate răsplăti astfel străduinţele şi jertfele Bisericii din Ardeal pentru susţinerea unei şcoli româneşti în timpuri vitrege. Nu e nici oportun să se producă tocmai în aceste împrejurări prilejuri de slăbire a armoniei naţionale.

Forurile noastre au făcut întâmpinările de lipsă, şi încrederea ce-o avem în înţelepciunea Mareşalului Ion Antonescu, ne dă tăria să aşteptăm liniştiţi revocarea acestei măsuri.

Scriem aceste rânduri pentru domolirea semnelor de nelinişte ce au început să se producă în sufletul poporului dreptcredincios al Ardealului atât de strâns legat de Sfânta Biserică.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Inaugurarea noului an universitar Cluj-Sibiu

Festivităţile de inaugurare ale cursurilor universitare dela înalta şcoală a Daciei Superioare s'au desfăşurat, în cadre solemne, în ziua de 2 l. c. şi în prezenţa dlui ministru al culturii naţionale şi al cultelor, general *Radu Rosetti.*

Serbările s'au început prin serviciul religios, săvârşit după sfânta liturghie în catedrala mitropolitană, de faţă fiind afară de dl ministru Rosetti, P. S. episcop *Vasile* al Maramureşului, corpul profesoral universitar în frunte cu dl rector *Dr. Iuliu Haţeganu*, studenţimea, şi reprezentanţii autorităţilor locale. A slujit I. P. C. arhimandrit-vicar *Teodor*, înconjurat de un sobor de preoţi, ear răspunsurile le a dat corul mixt dela şcoala normală „Andrei Şaguna", condus de părintele profesor *G. Şoima.* A predicat păr. *Dr. D. Stăniloae*, rectorul Academiei teologice „Andreiane" despre *Importanţa religiei în educaţia tineretului.*

S'a făcut apoi pomenirea studenţilor eroi, morţi pe câmpul de luptă împotriva bolşevismului.

La ora 11·30 s'a ţinut în Teatrul municipal şedinţa inaugurală, prezidată de dl ministru Radu Rosetti, asistat de senatul universitar.

Rectorul universităţii, dl *Dr. Iuliu Haţeganu*, în cuvântarea sa, a făcut o bogată dare de seamă despre situaţia înaltului institut de învăţământ şi a indicat punctele din activitatea anului care începe. A cuvântat, după aceasta, dl ministru *R. Rosetti*, cu preţioase îndemnuri şi sfaturi pentru o lucrare cât mai rodnică în cadrele vieţii universitare.

Imnul naţional şi „Deşteaptă-te române", întonate de întreaga asistenţă, au încheiat grandioasa festivitate.

CARŢI ŞI REVISTE

Transilvania, revistă lunară de cultură, organ al Asociaţiunii „Astra", a apărut Nr. 8 pentru Octomvrie 1941, cu bogate şi interesante contribuţii, de articole, cronici şi însemnări, semnate de dnii: Ionel Pop, B. Munteanu, E. Bucuţa, E. Petrovici, Al. Popovici, I. Breazu ş. a. „Transilvania" este una din revistele care trebue cetite de cât mai mulţi cărturari din Ardeal şi de aiurea.

Spre viaţă nouă

Ca urmare, a svârcolirii economice şi a haosului spiritual, s'au născut pretutindeni idei, curente, secte şi partide, cu pretenţia de-a avea taina fericirii omului. Unele piereau, odată cu capul ce le-a creat. Altele dăinuiau prin aderenţi fanatici şi prin puterea de rezistenţă a celor ce luptau pentru ele.

Dacă unele linguşau individul atribuindu-i perfecţiuni ce nu le are, altele, dimpotrivă, neglijau individul socotindu-l ca un fel de unealtă în uriaşa maşină care e colectivitatea. Prin forţă şi prin propagandă vicleană ele s'au impus individului. Nu i s'a cerut acestuia vreo convingere adâncă sufletească, pentrucă nici conducătorii lui nu posedau credinţa vie în ceea ce propagau.

Cu sufletul gol de credinţă, individul se închide în carapacea egoismului. Idealism şi altruism, cinste, dreptate şi dragoste, atâtea virtuţi ce înobilează pe om, ajung vorbe de paradă şi goale.

Bătătorind astfel de cărări rătăcite şi primejdioase, lumea a ajuns la răspântie. De o parte se întinde marea cu talazurile sale de valuri nestatornice şi cu adâncul ucigător; — de altă parte se iveşte zarişte luminoasă a *Evangheliei.*

Incotr'o să pornim?

Zorile binevestitoare bat la uşă. Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos cu vocea-i blândă strigă naufragiatului: «*Vino la mine*», aşa cum strigase către şovăelnicul Petru când umbla pe mare. Petru a ascultat de glasul lui Dumnezeu şi s'a mântuit din pieire; — aşa şi omenirea, în mersul ei, pe marea bântuită de furtuni, se va putea îndrepta şi vindeca privind mereu spre ţărmul în veci acelaş al Dumnezeirii.

Principiile evanghelice alcătuesc baza societăţii omeneşti. Sfinţite cu jertfa supremă a Mântuitorului, ele sânt veşnice.

Prin Hristos se coboară pe pământ pace şi între oameni bunăvoire. El e reazimul neclintit al celor ce-şi pună nădejdea în El.

Porunca Lui ne spune: Să ne revizuim trecutul, să ne purificăm sufletul prin răbdare şi jertfă, să smulgem îndoiala din noi şi cu încredere să strigăm în vremuri de ispitiri sufleteşti: „Doamne, mântueşte-ne, de rău!".

Astfel vom fi învredniciţi să vedem viaţa nouă de mâne.

V. D. Ogradă

Printre ostaşii răniţi în spitalele din Sălişte

Sălişteа a adăpostit, vreme de trei săptămâni, în două spitale, 100 de ostaşi răniţi pe fronturile de luptă împotriva bolşevismului.

Primirea lor în Sălişte s'a făcut în cadrul unei impunătoare sărbători naţionale, cu flori de recunoştinţă, cu lacrimi de duioşie, cu cântări de preamărire a jertfei şi eroismului lor, cu sfântă slujbă pentru biruinţa desăvârşită a oştirilor tinărului nostru Rege Mihai I şi a osârdiosului Conducător, Mareşal Ion Antonescu, asupra protivnicilor şi cu caldă rugă pentru sănătatea ostaşilor eroi, cari au adus în trupurile lor semnul vitejiei de pe câmpurile de bătălie.

Cuvânt cald de bun sosit le-a adresat P. C. Sa părintele protopop *Dr. Dumitru Borcea* şi primarul comunei *D. Răcuciu.*

Părintele *N. Belea*, duhovnicul însoţitor al ostaşilor răniţi, în frumoase cuvinte a predat îngrijirea duhovnicească a ostaşilor bisericii din Sălişte.

In tot timpul şederii ostaşilor în spitalele din Sălişte li s'a dat îngrijire deosebită din partea medicilor şi a neobositelor membre ale Crucii roşii, care au înţeles să-şi îndeplinească cu zel şi abnegaţiune chemarea.

Slujitorii bisericii, P. C. Sa păr. protopop *Dr. D. Borcea* şi părintele *I. Isacu*, li-au dat îngrijire duhovnicească, ducând zi de zi, la paturile lor de suferinţă, darul dragostei, al mângâierii şi al încurajării, mărturisindu-i şi împărtăşindu-i cu sfintele şi de viaţă făcătoare ale Lui Hristos Taine.

In ziua de 15 Octomvrie a. c. preoţii din tractul Sălişteі, împărţiţi în două echipe şi anume la spitalul Nr. 1 părintele prot. Dr. Dumitru Borcea şi preoţii I. Iosof, I. Steflea, Tr. Popoviciu, N. Ilea şi D. Tipuriţă, iar la spitalul Nr. 2 preoţii: A. Vlad, I. Hanzu, N. Iosof, I. Isacu şi O. Flucuş, au oficiat sfinţirea apei şi sfântul maslu, stropind cu apă sfinţită şi ungând cu untdelem sfinţit trupurile ostaşilor ciuruite de gloanţele duşmane. Cu această ocazie ostaşilor le-au adresat cuvinte calde de mângâiere şi îmbărbătare părintele prot. Borcea şi părintele Vlad.

Părintele I. Isacu le-a ţinut două conferinţe împreunate cu proecţiuni luminoase, despre: „Simbolul jertfei Mântuitorului pentru mântuirea neamului omenesc, şi simbolul jertfei ostaşului român pentru Ţară, Neam şi Lege".

Prin purtarea de grijă a bisericii şi reuniunii femeilor din Sălişte, Sibiel, Aciliu şi Dobârca (prot. Mercurea) ostaşilor răniţi li s'au servit cozonaci, mere, struguri, diferite alimente şi cărţi poştale.

N'a lipsit dela căpătâiul ostaşului cartea de rugăciune, pe care, în faţa candelei aprinsă la icoana Mântuitorului, ostaşul o deschidea în fiecare clipă, înălţându-şi gândul curat în smerită rugă către milostivul Dumnezeu. — **ii.**

Nr. 15.539/1941

Comunicat

Având în vedere că mai sunt locuri libere la Institutul surorilor de caritate al mănăstirii de maici „Sfânta Elisaveta" din Cluj, refugiată la Sibiu, îndrumăm oficiile parohiale şi protopopeşti din Arhiepiscopie să dea citire în biserică Circularei noastre cu Nr. 9788 din 8 August, făcând apel la persoanele cu vocaţiune şi care îndeplinesc condiţiunile arătate în Circulară, să-şi înainteze urgent Consiliului arhiepiscopesc cererile de primire în Institut, cel mai târziu până la 15 Noemvrie a. c.

Cele primite vor fi avizate când să se prezinte la Institut.

Sibiu, la 30 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Răsplata dumnezelască. Se ştie că în volbura din toamna anului trecut a căzut jertfă nevinovată protopopul Huedinului, Aurel Munteanu, în ziua de 10 Septemvrie. In urmă s'a constatat că odiosul asasinat a fost săvârşit de patru derbedei din Huedin. Dar nici răsplata dumnezeiască n'a întârziat. Acum ne vine ştirea că n'a trecut multă vreme şi dreptatea Atotştiutorului Tată din ceriuri a osândit după cuviinţă nelegiuita faptă: Unul din cei patru a murit lovit de apoplexie. In curând al doilea s'a sinucis. Al treilea zace de câteva luni de zile paralizat. Iar al patrulea, mai puţin vinovat, şi-a rupt un picior, rămânând invalid pentru totdeauna. Faptul este comentat astăzi în tot ţinutul Huedinului ca o pedeapsă binemeritată dela Dumnezeu. Şi nici nu poate fi tâlcuită altfel, deoarece Dumnezeu, mai curând sau mai târziu, răsplăteşte fiecărui om după faptele sale. Nici o faptă fără răsplată. — *Dr. Sebastian Stanca.*

FOIŞOARA

Figura Mântuitorului

(4) De Pr. **Aurel Radu**

Faţa liniştită a lui Iisus a impus pace şi în sufletele bântuite de furtuni interioare. Despre posedatul din Godara, ni se spune că devenise atât de periculos pentru viaţa semenilor săi, încât nimeni nu mai îndrăsnea să treacă pe acea cale (Mt. 8, 28).

Şi în fiinţa aceea chinuită Mântuitorul a adus linişte eliberându-l de răul demonic.

Sf. ev. Marcu, în special, observa din faţa Mântuitorului, unele mişcări caracteristice ale privirii Lui. Ochii lui Iisus reflectează deosebit diferitele sentimente lăuntrice.

Astfel, când Mântuitorul întâlni pentru prima dată pe Simon, viitorul apostol Petru, „privind în faţa lui", se pare că a voit să-i cetească până în adâncul sufletului (In. 1, 43).

Netăgăduit că, ap. Petru n'a putut niciodată să uite privirea fulgerătoare pe care Mântuitorul i-a aruncat-o în Cezareea lui Filip, când i-a spus: „Mergi, înapoia mea, Satana" (Mc. 8, 33).

Altă privire pătrunzătoare, dar plină de durere, este aceea pe care Mântuitorul a aruncat-o nefericitului apostol, în curtea palatului lui Caiafa, atunci când el urma să se lapede de Domnul: „Ci Domnul, s'a întors şi s'a uitat la Petru; şi Petru şi-a adus aminte de cuvântul Domnului, cum îi zisese, că mai înainte ca să cânte azi cocoşul, tu te vei lepăda de mine de trei ori (Lc. 22, 61).

O singură privire a lui Iisus a fost destul, ca Petru să-şi aducă aminte de trecutul său.

Privire, de o tandreţă cu totul particulară, este aceea pe care Mântuitorul o îndreaptă către tânărul bogat. Acest tânăr, se ştie că era împodobit cu multe virtuţi, numai iubirea de avere atârna ca o greutate de plumb de sufletul lui plin de aspiraţii nobile după desăvârşire. „Ci Iisus, privind la el, îi fu drag şi-i zise lui: un lucru îţi mai lipseşte: du-te, vinde tot ce ai, dă săracilor şi vei avea comoară în cer; apoi vino, ia-ţi crucea şi urmează-mă" (Mc. 10, 21). Când Iisus văzu că tânărul bogat se „posomorî", aruncă o privire în jur şi zise ucenicilor săi: „Cât de greu intra-vor cei avuţi în împărăţia lui Dumnezeu!" La uimirea acestora exprimată prin această întrebare: „Atunci cine poate să se mântuiască?" Iisus, cu o privire plină de o şi mai mare iubire, decât cea arătată tânărului bogat, linişteşte pe ucenici zicând: „La oameni, luerul e cu neputinţă, dar nu la Dumnezeu" (Mc. 10, 27).

De asemenea, când Mântuitorul îşi începe cuvântarea de pe munte, aruncă o privire peste auditorul Său, (Lc. 6, 20), prin astfel de priviri, El îşi arătà adesea iubirea faţă de ucenicii săi (Mt. 19, 26).

Cât de fericit apoi a trebuit să se fi simţit Zacheu, când se afla în dud şi privirea arzătoare a lui Iisus s'a oprit la el. — Ceeace ap, Pavel, a spus despre cuvântul lui Dumnezeu, o putem spune şi de puterea de pătrundere a privirii Mântuitorului, că e mai vie şi lucrătoare, mai ascuţită decât orice sabie cu două tăişuri şi pătrunde până la despărţitura dintre suflet şi duh, dintre încheieturi şi măduvă şi destoinică este să judece simţirile şi cugetările inimii (Ebr. 4, 12).

Incercând să zugrăvesc diferitele trăsături ale feţei Mântuitorului din diferitele situaţiuni în care s'a găsit, trebue să amintesc de faţa sa străbătută de mânie, când a descoperit abuzurile ce le făceau zarafii şi negustorii în locaşul cel sfânt (Mc. 11, 15—17).

In sfârşit, cât de frumoşi au trebuit să fie ochii Lui, când şi-i ridica spre cer, pentru rugăciune (Mt. 14, 19; Mc. 6, 41; 7, 34; In. 11, 41 şi 17, 1).

Iubirea Lui faţă de oameni se vede între altele şi de acolo, că El priveşte pe om şi îl tratează ca pe un „fiu" iubit. Astfel, El numeşte pe femeia care avea scurgerea sângelui de 12 ani, „fiică" (Mc. V, 34) pe fiica lui Iair „copilă" (Mc. V, 41); iar pe paraliticul din Capernaum îl numeşte „fiu" (Mc. II, 5).

Dintre toate vârstele omului, Mântuitorul a iubit mai mult pe copii. In sf. evanghelii ni se descopere cât de mult îi iubea, dar şi cât de mult erau atraşi şi aceştia faţă de El. „Şi aduceau la El prunci, ca să-şi pună mânile peste ei, dar ucenicii certau pe cei ce-i aduceau. Ci Iisus văzând aceasta le-a zis: Lăsaţi pruncii să vină la mine şi nu-i opriţi pe ei, căci a unora ca aceştia este împărăţia lui Dumnezeu. Adevăr grăesc vouă: cine nu va primi împărăţia lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra în ea. Şi cuprinzându-i cu braţele, i-a binecuvântat punându-şi mânile peste ei" (Mc. 10, 13—16, cf. M. 19; Lc. 18).

Pentruce a manifestat Mântuitorul, atâta dragoste faţă de copii? Pentru simplitatea spiritului lor şi pentru puritatea inimii lor. Pentru aceasta a fost dat de Mântuitorul, copilul ca model şi ca o unitate de măsură a sfinţeniei la care trebue să aspire omul matur.

Din sfintele evanghelii aflăm că Mântuitorul a plâns adesea: la moartea prietenului Său Lazăr, asupra Ierusalimului etc.... dar ele nu ne dau nici un indiciu că El ar fi râs vre-odată. Aserţiunile de mai târziu ale lui Lentulus, care spune de Mântuitorul că „Nimeni nu l-a văzut râzând — dar l-au văzut adeseori plângând", concordă în acest punct cu relatările evangheliştilor.

Iată cum argumentează din acest punct de vedere D. Merejkovsky: „Crisparea râsului, care nu este probabil nici umană nici animală, ci diabolică, n'a desfigurat niciodată această unică faţă, perfect umană. El n'a râs niciodată, dar a surâs că siguranţă. In câteva din parabole se regăseşte surâsul Său viu, ca pe nişte buze vii. Se poate oare reprezenta faţa Sa, fără ca să surâdă în momentul în care El îmbrăţişează copiii? El era vesel, hilars, aminteşte Lentulus" (D. Merejkovsky, p. 330—331).

După însuşi spusele Mântuitorului, dacă noi nu vom deveni asemenea copiilor, în sens spiritual, nu vom intra în împărăţia cerurilor şi deci nu vom vedea nici faţa Sa. Copiii au fost atraşi spontan de Mântuitorul; dimpotrivă, „Oamenii mari sânt uimiţi, înspăimântaţi de El, în timp ce copiii se bucurau ca şi câne ei privind în ochii Lui, au uitat, — cerul şi soarele paradisului", (Idem, p. 331).

Sub semn de veac nou

Asistăm la cea mai formidabilă încleştare în luptă înregistrată de istoria lumii: Lupta între două lumi, între două concepţii de viaţă.

O lume care îş închee istoria cu un umbros necrolog al iluziilor deşarte. Şi o altă lume ce şi prefaţează o istorie de lumină, de viată nouă, de eroism şi jertfă pentru *adevăr* şi *dreptate* între neamurile pământului.

Istoria de mâne va fi drum deschis spre viitor al desăvârşirilor spirituale, al luminii creatoare ce va nimba viaţa neamurilor care-şi leagă destinul de crucea lui Hristos.

Istoria de mâne, ce-şi scrie prefaţa azi, va fi însăşi viaţa unei lumi ce-şi va înălţa creştetul de lumină al cuceririlor ei spirituale până în zarea veşniciei.

Degetul lui Dumnezeu despică prin veacuri drum de lumină şi adevăr, acestei istorii de veac nou.

Viaţa, ce-şi deschide geana de aur la orizontul noului veac, e o delimitare de hotar între *viaţa gândită* de ieri, şi *gândirea trăită* de azi.

In istorie avem exemplare clasice de profunzi gânditori. Dar au fost crunt desţisi de acţiunile lor. Nu era acord moral între idee şi acţiune, între gând şi faptă. Rezultatul îl cunoaştem: Criză de spiritualitate, urmată de catastrofala prăbuşire morală-socială, prin destrămarea sistemului de organizare a vieţii omeneşti.

Cuprinsul veacului nou e viaţă unei trăiri în Adevăr, în Dumnezeu, — singura realitate ce operează în ins şi lume adânci şi fecunde prefaceri spirituale.

Ceice cad azi pe câmpurile de luptă la umbra crucii, scriu, — cu aurul credinţei lor în Dumnezeu, în adevăr, dreptate şi pacea între neamuri, — prefaţa de sânge a istoriei de mâne.

Moartea lor e rădăcina vieţii noastre, căci ei s'au dăruit neamului, spre o pune temelie neperitoare României adevărate.

Sub această temelie, de zidire nouă, îngropăm ce are mai bun, mai curat şi mai sublim sufletul mare al neamului.

Lumina, ce se profilează din văpaia jertfei eroilor noştri, taie poteci nouă în istoria veacurilor, poteci de muncă şi cinste.

Viaţa nouă cere oameni noi, cu credinţe mari cât veacurile.

Cursul istoriei vieţii merge înainte. Ceice cad pe câmpurile luminii biruitoare asupra întunerecului, au înţeles senzul dăruirii prin iubire lumii şi nemuririi. Ei mor pentruca neamul să trăească în veac.

Pr. **C. Zoican**-Lonea

Cad frunzele...

Cine nu simte în suflet golul unor zile apuse privind, într'o dup'amiază de toamnă cu înseninări adânci, şirul de cocori ce se pierde spre orizonturi fumurii?

De sub noianul grijilor multe, cu greu se smulge sufletul, să stea de vorbă cu sine pe răzoare pustii. Şi Doamne, câte nu are să-şi spună, în popasuri de visări despre povestea lui de rob înlănţuit al unei vieţi fără de culmi însorite.

E trist sufletul în zile de toamnă, când frunze moarte cad fluturând...

Intrebatu-te-ai vreodată de ce-ţi răscoleşte toamna sufletul, stârnindu-ţi stări care nu le întâlneşti alteori; dece eşti mai sensibil, mai visător şi mai bun? Intrebatute-ai vreodată dece toamna o plăcere amară te poartă pe aleele de parc tăcut, pe cărările de codru desfrunzit? Pentrucă la margini de viaţă se simte preludiul dramei eterne ce trece natura pe tărâmul transfigurărilor morţii. Toamna, în prohodiri de vânturi pustii, înmormântează natura, presărându-i pe sicriu flori ofilite. Toamna deschide larg porţile, să treacă prin ele ceice voesc să învieze sub blândele mângâieri de primăvară...

Şi nimeni nu pregetă a rămânea de convoi, dela florile ce plâng la Schimbarea la faţă, până la stolurile ce trec pe sub bolţile de nor.

Doar sufletul trist rămâne visând la ţara lui, ţara luminilor neapuse şi a vieţii fără de sfârşit. In procesul de descătuşare, rămâne aplecat sub poveri, ascultând ecoul chemătilor altei vieţi, chemări ce străbat mai uşor prin limpezimile cerului de toamnă, şi spre care ţărâna nu-l lasă să se ridice,

Sufletul rămâne înlănţuit şi trist în toamne târzii, când anotimpurile se fugăresc prin luminişuri de poeni, prin făgeturi de pădure. Caută singurătăţile să le spună eleanul, să le destăinue tainele, să şi plângă dorurile. Caută pribegind ceva drag, ceva pierdut, caută ostenit odihna după care însetoşează. Eată de ce-i trist sufletul, când vântul şueră a pustiu prin codru desgolit, şi dece ochii urmăresc dispărând paserile ce se duc, spre tărâmurile de lumină, unde cel părăsit nu poate sbura odată cu ultimul şir de cocori...

Pr. **P. Brudea**-Sebeş

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Vineri, 7 Noemvrie a. c. la Bucureşti, pentru a participa la serbarea de defilare a trupelor şi pentru a rezolvi foarte importante chestiuni bisericeşti.

Slujbă de mulţămire. Sâmbătă 25 Octomvrie c. c. împlinindu-se 23 ani dela eliberarea din temniţa Clujului a celor 16 martiri arestaţi în 22 Octomvrie 1915 de autorităţile de atunci, sub pretext de a fi făcut spionaj pe seama armatei române şi condamnaţi de curtea marţială honv. din Cluj în 5 Martie 1917, — părintele I. Borcan a oficiat, în biserica Sf. Nicolae din Zârneşti, o slujbă de mulţămire, la care au asistat P. C. Sa părintele protopop Vasile Stoicanea, corpul didactic şi elevii şcoalelor, reprezentanţii autorităţilor locale şi un număr mare de fruntaşi, între cari şi unul dintre cei 16 martiri, dl inspector şcolar *Pompiliu Dan*, fost director în acea vreme al şcoalei din Zârneşti. Cu această ocaziune s'au înălţat rugăciuni pentru odihna sufletească a celor 6 martiri răposaţi în urma groaznicelor chinuri ale temniţei, şi anume preoţii ortodocşi *Ioan Coman* şi *Gheorghe Negoescu* din Buzău, *Coman Baca* din Poplaca, *Iosif Popovici* din Râşnov şi *David Pop* din Hărman. — Părintele Borcan a rostit un frumos discurs despre cei 16 martiri ai suferinţei.

Act de mulţămire. Oficiul parohial ortodox român din *Beşa*, tractul Târnavamare, aduce cele mai călduroase mulţămiri dlui *Dr. Ilie Popa*, advocat în Sighişara, care a dăruit, în scopul majorării Fondului edificării bisericii din susnumita parohie, suma de 4752 lei. — Pr. *Vasile Corbeanu*, adm. paroh.

Sculptură în lemn. Sf. Patriarhie a întemeiat, pe ziua de 1 Nov. 1941, pe lângă şcoala superioară de pictură bisericească, un atelier de sculptură în lemn în vederea formării de meşteri sculptori de tâmple, strane, cruci etc.

Străinătatea şi căderea Odesei. In vremece un radio oarecare difuză, pentru ascultătorii săi, că „Odesa a fost ocudată fără luptă", — presa cehă din Praga scrie: „Căderea Odesei este o nouă etapă în drumul spre victoria Europei noi; *românii în faţa Odesei şi-au făcut datoria*».

Săpăturile din Olimp continuă. Profesorul Kunze a făcut cunoscut că săpăturile arheologice din Grecia, începute în 1937 şi întrerupte din cauza războiului din Balcani, au fost reluate. Anul acesta se lucrează în special în jurul Templului lui Zeus; au fost descoperite, până acum, importante arme, vase şi obiecte de teracotă, care ajută la descifrarea artei clasice greceşti.

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 9 Noemvrie 1941, va predica părintele profesor *Aurel Nanu*.

Nr. 712/1941 (85) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beneşti,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuţiuni:

1. Intregirea salariului dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială, arător şi fânaţ, în mărime de 5 jugăre şi jumătate, sesiune veche, şi 4 jugăre nouă, dată din reforma agrară.

3. Câte una mierţă de grâu dela cca 130 familii.

4. Dreptul de păşunat în păşunatul comunal.

5. Stola statorită pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.

6. Casă parohială în bună stare, cu toate supraedificatele şi cu grădină mare de pomi şi pentru legume.

Gară în localitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs însoţite de actele necesare în termenul de mai sus, precum şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta, pe lângă încunoştinţarea şi aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita, în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnită, la 29 Octomvrie 1941.

Emil Păcală
protopop

Nr. 15 314/1941 Bis. (83) 2 3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului **Orăştie,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei I din Orăştie şi va avea îndreptăţire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul dela stat.

2. Locuinţă în casa parohială-protopopească.

3. Sesiune parohială în extensiune de 16 jugăre arător.

4. Stolele parohiale legale.

5. Diurna de protopop, dela stat.

6. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, în termenul fixat.

Sibiu, la 6 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 292/1941 (82) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Crăciuneşti,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiunea parohială în extensiune de 9 jugăre 800 stj. p. arător, grădini, livezi şi pădure.

3. Folosinţa cimitirului,

4. Stola obişnuită în parohie.

5. Parohia, în lipsă de locuinţă, plăteşte jumătate din chiria pentru casa care se va închiria.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta în termen, oficiului protopopesc ortodox român Băiţa.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Băiţei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 12 Octomvrie 1941.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 639/1941 (81) 3 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Leşnic** cu filia **Dumbrăviţa,** din protopopiatul Deva, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiune parohială 6 jugăre arător, în materă.

3. Grădină, în extensiune de 1320 st. p., în materă.

4. Folosinţa cimitirului, 320 st. p.

5. Câte una măsură, à 30 litri, porumb de fiecare casă în materă şi 20 litri grâu de fiecare casă în filie, anual.

6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, însoţite de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului nostru, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă din partea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 13 Octomvrie 1941.

Teofil Chiffa
protopop

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 16 Noemvrie 1941 — Nr. 47

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitrop

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNE SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Academiile teologice

Intre instituțiile cari susțin la un nivel de recunoscută seriozitate și într'o chibzuită și armonică așezare viața Ardealului, Academiile teologice ocupă unul din cele mai însemnate locuri. Așezăminte vechi — cele mai vechi școli românești de învățământ superior nu numai din Ardeal, ci din toată țara — ele leagă sugestiile noui de tradițiile îndelung verificate în străduințele de pregătire a preoților de dincoace de Carpați, ferind, prin acești factori de frunte ai satelor, poporul de confuziile și de frământările spre cari l-au chemat lozincile mereu schimbate ale guvernărilor și orașelor noastre prea necoapte ca să știe precis dacă ceeace vreau, e bine și e în interesul permanenței nației noastre.

Legate de Biserică, trăind în disciplina serioasă stabilită de înțelepciunea bătrânilor Sf. Părinți, aceste școale n'au dat disputanți guralivi și pretențioși ai formei de organizare bisericești, ci oameni de caracter sobru, de credință cucernică și de atașament desăvârșit la idealurile Bisericii și ale neamului. Absolvenții lor au fost, începând de pe timpul când îi învăța Gheorghe Lazăr, părinții poporului în plinătatea de nobile înțelesuri ale acestui cuvânt: sfătuitori chibzuiți, oameni înrădăcinați în atmostera sufletului și a gliei strămoșești, mângâietori înlăcrămați ai fiilor lor obidiți, întăritori neînfrânți ai nădejdilor, tronând între familiile satelor cu răspunderea tatălui în mijlocul familiei proprii.

Indrăsnim s'o spunem: Academiile teologice din Ardeal au fost singurele instituții de învățământ din Țară cari nu s'au lăsat răpite în vârtejul — nu al inovațiilor pe teren dogmatic, căci aceasta nu se putea — dar al mentalităților neserioase și disolvante în ce privește educarea omului în general. Ce străini sunt cei mai mulți din intelectualii noștri de viața poporului, de înțelegerea ei? Trec ca niște bonjuriști prin sat, crezând că se află între niște ființe primitive, întunecate, înecate în prejudecăți. Ajunge unui copil cuminte de plugar să fi stat un an doi la școala de oraș ca să facă figura unui jalnic cocostârc desrădăcinat în ograda omului, bagatelizând toate temeiurile adânci de viață ale părinților, făcând, de pildă, chefuri scandaloase, după mostra orașelor, în timp ce părinții așteaptă înfiorați cu lumânarea în mână învierea Domnului.

Preoții absolvenți ai Academiilor teologice au fost aproape singurii cari au ținut piept în mijlocul poporului cu acest vânt sec al mentalității generale de secătură desrădăcinată, plină de ifosele atotștiinții, produs al unor bâjbâieli așa zise pedagogice, adunate cu furca din toată lumea.

Ei bine, cu toate acestea, sau tocmai din pricina acestora, Academiile teologice au fost cele mai oropsite școli în Statul român. De sigur pentrucă stăteau în cale duhului rău al hrubelor care se instalase atotputernic la conducerea școlii și a educației românești. Cât existau aceste Academii, satele ardelene cel puțin rămâneau prin preoții porniți din ele pe reduta echilibrului românesc în fața asalturilor tuturor negațiunilor și aventurilor.

Dacă e adevărat că la Ministerul Educației Naționale s'au perindat în ultimii ani tot oameni desechilibrați, cari au sfârșit uciși sau sinucigași, cum remarca I. P. S. Mitropolit Nicolae, ceeace arată cât de puternică a fost conspirația din acel Minister, — tot atât de adevărat este că *Academiile teologice, în cari au isbit mai furios acești oameni, au fost școlile cari în timpul dela 1918 încoace au salvat încădată sufletul poporului românesc din Ardeal dela descompunere.* Putem spune aceasta cu deplină conștiință acum când încep să se limpezească liniile generale ale istoriei pe care am străbătut-o în acești ani.

Dar dacă a fost explicabilă până ieri prigonirea necruțătoare a acestor școli de către guvernările Statului — și acest fapt constitue încă un titlu de glorie al lor — prelungirea situației în care au fost aruncate de regimul trecutului n'ar mai putea avea nici o explicație.

E adevărat că nedreapta lovitură ce li-a dat-o Armand Călinescu coborând pe profesorii lor dela gradul de agregați universitari la cel de conferențiari n'a fost încă înlăturată, ba noua lege de sporire a salariilor nu încadrează în nici un fel pe acești profesori, iar unii spun că ea ar răpi acest drept chiar și profesorilor titularizați în momentul când s'a dat legea Călinescu și pe care ea l-a recunoscut ca un drept câștigat.

Noi însă avem încredere în guvernul Mareșalului Antonescu și în linia nouă și românească a concepției Sale de conducere.

Profesorii Academiilor teologice, posesorii celor mai înalte titluri științifice și autorii unor lucrări de importantă valoare, își vor vedea în sfârșit recunoscută vrednicia lor. De asemenea absolvenții acestor Academii, cari împrospătează șirurile preoțimii ardelene, cu nimic mai prejos de preoțimea altor provincii, vor vedea recunoscându-se caracterul de licență al absolvenții lor, după ce studiază patru ani de zile în Academii, pe baza bacalaureatului, ca și colegii lor de Facultate.

Va dispărea astfel inegalitatea de cinste și de salarizare pe care o simte în defavorul ei preoțimea Ardealului, care a suferit destul în trecutul vitreg, ca să mai sufere și azi.

D. STĂNILOAE

Cuvinte despre tineret

Vârstnicul — mă gândesc la omul dela 40 de ani în sus — care nu și îndreaptă privirea spre tineret, care nu-l înțelege, pentrucă nu-l iubește, care nu-și închină activitatea sa, viața, pentru el, acela sau este un om opac, fără suflet, sau un egoist, gonit doar de propriile-i interese, de orgoliu, de măriri.

Este clar: e o poruncă creștină și morală, ca să trăim pentru generația ce ne urmează. Acest imperativ etic le incumbă atât părinților, cât și educătorilor, și, fără îndoială, și cârmuitorilor de state și popoare.

Căci, să ne dăm bine seama! Patriotismul omului vârstnic, al factorului de răspundere în stat și societate, nu există, decât în funcția acțiunilor sale pe seama generațiilor viitoare. In afară de aceasta, patriotismul său rămâne o ficțiune, sau o vorbă goală. Dar însași noțiunea «patrie», ne indică raportul just care trebue să existe între tineri și vârstnici, între cârmuitori și cârmuiți. Ce ați zice de părinții, cari se desinteresează de copiii lor, și-i neglijează? Ei sunt pur și simplu ridicoli; niște paiațe odioase. Așa ni-i prezintă, cel puțin, simțul nostru etic, bunul nostru simț, și așa este!

Problema tineretului este de sigur — mai ales astăzi, în clipe de mari răspântii spirituale și morale — nu numai delicată și oarecum dificilă, ci este însași problema crucială a renașterii popoarelor, în vederea Europei de mâine, a Europei creștine, naționaliste și pacificate, scuturată de zgura neagră și grea a păcatelor și aderențelor, ce-i subminau sănătatea și elanul solidarist, creator.

Nimeni nu poate contesta, că tineretul nu ar fi fost totdeauna purtătorul noilor idealuri, crainicul timpurilor din fața noastră, ostașul orânduirilor de mâine. Eu însumi, îmi aduc aminte, cu câtă însuflețire am luat parte la luptele epocale, naționale, dinaintea războiului mondial, în Ardeal (ca gazetar din 1909) și de după acel război, în vechiul regat, ca refugiat. Tinerii, mai ales unii — destui la număr — își au crezul lor, inexorabil și de nezdruncinat. Imi amintesc adeseori de faimosul «trunghiu al morții» dela Iași, din anul 1907. Eram atât de ferm convins, că românașii noștri, pui de lei, vor rezista, și că vom câștiga războiul, încât mă făcusem deabinelea de râs, în casa bătrânului profesor *I. Dimitriu*, din Iași, (Sărărie 111) — un om foarte simpatic și cult — într'o discuție avută, la care au mai luat parte și generalul de pe atunci *Mihail* și regretatul profesor *Vâlsan*. Cu riscul de a fi pus la zid am rămas pe loc, pe când 99% dintre refugiați luaseră drumul Rusiei, cu sau fără misiuni, prin intervenția oficială. Romanii spuneau «*poeta vates*», se poate. Eu aș spune însă, că tinerii au aproape totdeauna viziunea clară a viitorului politic al unei națiuni.

Așadar tineretului trebue să i se acorde toate posibilitățile de manifestare patriotică, națională și spirituală. Altfel zăgăzuim noi înșine propășirea normală și evolutivă a națiunii. Un preot îmi spunea odată: eu trebue să fiu alături de popor. Tot astfel și noi, cei vârstnici, trebue să ne identificăm cu idealurile și aspirațiunile tineretului, să fim cu el și alături de el, să luptăm împreună cu el, înțelegându l, îndrumându-l, iubindu-l.

Numai astfel tineretul va înțelege rostul său, va fi devotat celor mai vârstnici și-i va urma cu entuziasm pe cărările, pe cari se dă lupta cea mare spre binele țării și-al neamului.

De aberațiile tineretului sunt vinovați, în primul rând, educatorii și cei cu răspundere în stat.

Trebue să înțelegem și noi cuvintele lui Goethe, — cel puțin acum, când împărțim acest măreț destin cu germanii, — căci nu este de ajuns să ne complacem în elogii, ci trebue să pătrundem și să asimilăm elementele de esență minunată ale culturilor. Ei sunt azi cei mai prețioși educatori ai omenirii. Iată aceste cuvinte:

«*An den Streichen wilder Jugend*
Freut *sich das gesetzte Alter*»;

pe românește: *omul vârstnic*, așezat, *se bucură de năzbâtiile tineretului zburdalnic*. Cine nu este capabil de acest lucru, acela nu înțelege și nici nu iubește pe cei tineri. Și acela e un om sterp.

Să ne bucurăm deci de năzbâtiile tineretului. Așa ne sfătuește Goethe, și Goethe — a fost cineva!

Dar băeți! Ințelepciune, patriotism și respect pentru cei buni și vrâstnici, din partea voastră, fără deosebire de generații.

Dragoste și recunoștință tineretului nostru, căci floarea lui se sacrifică azi din nou pentru neam și țară!

Inchinare sublocotenentului erou *Marius Dumitrescu*, fost șef de promoție, reprezentantul cristalin al acestui tineret, căzut pentru patrie, ca un nobil și sublim avertisment-simbol peste veacuri.

Nihil sine Deo.

Ioan Al. Bran-Lemeny

Misiunea ardeleană în Basarabia

IV

Marți, 16 Septemvrie, la Oniţcani pe malul Nistrului

Impotriva temerilor noastre din ajun, timpul mergea spre îndreptare. Ce-i drept, nourase puţin peste noapte, dar dimineaţa ne-a întâmpinat cu cer senin şi cu raze de lumină aurii. Marţia aceasta din 16 Septemvrie a fost cu adevărat o zi de toamnă frumoasă, pe care am gustat-o din plin. In părţile Orheiului peisagiul basarabean este încântător; toamna dă şi mai mult farmec frumuseţii naturale de aici. La 3 km sud de Orhei, şoseaua bine petruită ce duce spre Chişinău, traversează, pe distanţă câţiva km, codrii Orheiului. Maşinile urcă şi coboară în voie şerpuirile şoselei, iar noi ne desfătăm privirile admirând frumuseţa pădurii zugrăvită în cele mai armonioase culori de mâna maiastră a timpului.

Una din maşini a rămas ceva în urmă. Grupul din frunte se opreşte în plin codru. Aici încep povestirile, despre pădure firească, despre bogăţia şi frumuseţea ei, despre haiducii de odinioară cari prin isprăvile lor fantastice au făcut faima codrilor Orheiului.

Maşina rămasă în urmă soseşte şi ea şi-o luăm apoi înainte străbătând pădurea, care ne primeşte acum cu multă prietenie. Inainte de aceasta cu două luni, nu ne-ar fi mers în acest fel. Codrii Orheiului au constituit un punct de rezistenţă inexpugnabil pentru sovietici. Ostaşii români şi germani, au dat cele mai înverşunate atacuri pentru a isgoni din acest cuib pe bolşevici. Dealungul şoselei urmele acestor lupte se văd la tot pasul. Copaci retezaţi sau despicaţi de obuze, adăposturi arse, gropi uriaşe întocmai ca nişte cratere de vulcan, săpate de bombe ucigaşe etc. Urmele acestea proaspete ale războiului, ne fac să ne gândim la bravii noştri ostaşi, la eroismul lor, la dârzenia cu care au trebuit să lupte pentru a da peste cap un inamic atât de puternic înarmat şi care a rezistat până la disperare. Faptele lor de arme ne vor apare abia mai târziu în adevărata lor lumină şi măreţie.

Mereu mereu înainte; pădurea o lăsăm în urmă; drumul duce înainte prin lanuri de porumb şi vii. Nu peste mult intrăm în frumoasa comună Peresecina; ne oprim pentru o clipă; dl prefect Medrea mai dă o dispoziţie la primărie, în vederea sosirii noastre de mâne, apoi pornim înainte. Când ajungem la km 10 înainte de Chişinău, şoseaua se bifurcă; la dreapta duce spre Chişinău ia la stânga spre Crinleni la podul de peste Nistru ce duce la Dubăsari în Transnistria.

Ajunşi la răspântie, noi o luăm spre stânga. Cerul e mereu senin, soarele se face tot mai cald. Peisagiul e şi aici foarte frumos; drumul duce pe coama unei coline până în satul Ciopleni, unde coboară abrupt până la apele râului Ichiglu. Malul dinspre miazănoapte al acestui râu este aici la Ciopleni, atât de înalt, atât de cioplit încât din depărtare îţi dă impresia unui zid străvechi de cetate.

Căminuri preoţeşti pustiite

Mergem mereu înainte, întâ-ne în Başcani; aici ajungem din drum un preot care purta în braţe un copil, iar alături cu un coş în mână dna preoteasă.

Era parohul bisericii din Coşerniţa, părintele Alexandri. Fusese în refugiu şi acum se'ntorcea acasă. Mai erau 8 km până în Coşerniţa, iar călătorii noştri erau obosiţi. Dar iată că maşina mitropolitană a oprit lângă ei şi-au fost poftiţi sus. Cu mâhnire ne-a povestit părintele din Coşerniţa, cum biserica din sat a fost deteriorată de sovietici, iar casa parohială dărâmată. C. Sa venise înainte cu vreo 2 săptămâni, — iar acum îşi aducea la casa pustiită familia. A mai povestit I. P. S. Sale, cum în refugiu a ajuns să se rânduiască foarte bine, încât ar fi putut rămânea acolo. Dar fiind basarabean de naştere, tocmai din aceste părţi, inima nu l-a lăsat să rămână departe de ele, ci a alergat cu dor acasă. Iată că ajungem în dreptul bisericii din Coşerniţa, răvăşită în urma războiului. Alături de biserică, părintele ne arată o dărâmătură: „iată Inalt Prea Sfinţite ce-a rămas din casa parohială. Acolo sub dărâmături ni se găseşte mobilierul şi bruma de strânsură pe care am agonisit-o cu trudă". Dna preoteasă privea înmărmurită; nu-i venea să creadă ochilor şi-abia îşi putea stăpâni lacrămile. Arhipăstorul dela Sibiu a ştiut să găsească cele mai nimerite cuvinte de îmbărbătare pentru familia părintelui Alexandri, care era atât de greu încercată. Dna preoteasă luându-şi copilul în braţe a mulţumit I. P. S. Sale, cu lacrimi în ochi. Iar părintele Alexandri aflând de misiunea noastră şi-a cerut voie să ne însoţească pentru a se împărtăşi de bucuriile dela Oniţcani.

Atâţia din preoţii basarabeni au găsit acelaş pustiu întorcându-se la vetrele lor, precum a găsit părintele din Coşerniţa. Sunt tragedii cari se consumă în tăcere, pentrucă sufletul preoţesc trebue să fie gata de-a suferi totul.

In alte părţii preoţii şi-au aflat casele întregi, dar goale. Sovieticii, în chip de batjocură, împărtiseră sătenilor tot ce-a fost în casele preoţeşti. Cu deosecită mângâiere sufletească am aflat cum mulţi dintre credincioşi îndată după ce s'a întors părintele, au adus înapoi lucrurile cari le-au fost distribuite. Mulţi preoţi au fost aceia, cari la acest gest al ţăranilor, au ştiut să răspundă cu vrednicie: Au dăruit ţăranilor lucrurile respective: cinste lor!

Bisericile din Basarabia

Şoseaua ne-a scos tocmai pe malul Nistrului; la 8 km în faţa noastră erau Oniţcanii. Satul întreg e dominat de biserică. O clădire deosebit de impunătoare. Foarte suplă ca sil, bogat ornamentată, numărând vreo 7 turle. Pentru orce călător, bisericile din satele basarabene înfăţişează, un semn de nedumerire. Fiecare se întreabă: Ce însemnează aceste biserici atât de frumoase? Intr'adevăr clădirile bisericilor din Basarabia sunt excepţional de frumoase şi de bogat înzestrate. Ca arhitectura sunt evident sub influenţa stilului rusesc. Sunt spaţioase, ca aranjament sunt foarte potrivite pentru slujbă şi predică. Din faţa altarului preotul are tot poporul în faţă, fără de-a fi stânjenit de ceva. Odoare şi odăjdii alii din cele mai frumoase şi mai scumpe. Bisericile din satele ardelene se pot ascunde în această privinţă. Interesându-mă mai de-aproape de această chestiune am aflat că stăpânirea rusească din vremea ţarilor, acorda ajutoare însemnate pentru clădirea bisericilor şi înzestrarea lor. Acest ajutor cuprindea însă o condiţie, aceea a introducerii limbii ruseşti pentru sfintele slujbe. Această momeală a prins în foarte multe părţi; era mijlocul de rusificare cel mai indicat. Norocul a fost c'a venit 1918 la timp. Unii preoţii bătrâni însă, cu tot regimul românesc, au continuat cu slujbele pe ruseşte; socoteau C. Lor că în felul acela sunt mai aproape de pravoslavie.

In fine iată-ne în sat; în pragul bisericii I. P. S. Sa e primit cu pâne şi sare şi cu crucea. Poporul din Oniţcani foarte vioi a ţinut să fie tot de faţă. Au venit credincioşi şi dela Coşerniţa, dela Slobozia şi din alte sate din acea parte. Oniţcanii cuprind şi ei peste 1000 de capi de familie, gospodari de toată vrednicia.

Frumoasa lor biserică s'a umplut ca o coşniţă de albine.

Ruga dela Oniţcani

Liturghia arhierească s'a desfăşurat într'o atmosferă din cele mai duhovniceşti. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului înconjurat de mare sobor de preoţi şi diaconi a săvârşit în toată reculegerea sfintele rugăciuni, iar poporul, vădit impresionat, urmărea totul cu adâncă evlavie. Din drumul misionar pe care l-a făcut I. P. S. Sa în Basarabia sfânta liturghie din Oniţcani a fost săvârşită în punctul cel mai îndepărtat, tocmai pe malul Nistrului. Acest fapt a dat mi se pare slujbei din Oniţcani un accent cu totul deosebit.

Ln predică I. P. S. Sa a vorbit despre rugăciunea domnească, dând acestor cuvinte ce-au răsunat chiar de pe buzele Mântuitorului una din cele mai fericite interpretări. In expunere a fost foarte clar şi-a folosit un limbaj popular. La un moment dat, predica s'a transformat în dialog. La întrebările I. P. S. Sale poporul răsbundea vioi, manifestând cea mai vie mulţămire sufletească.

I. P. S. Sa a mai dat rând la cuvânt încă la patru preoţi, cari alcătuiau o altă echipă din cele patru ale Sibiului.

Socoteam că poporul care a stat în picioare peste 3 ceasuri, va arăta vreo nelinişte când i s'au vestit alţi patru vorbitori. Spre surprinderea noastră însă, poporul s'a înviorat şi căuta fiecară să vadă cum se înfăţişează preoţii din Ardeal. Cu cel mai viu interes, au urmărit cuvintele celor patru preoţi, cari de altfel au avut tactul de-a nu abuza de dragostea de cuvânt şi de răbdarea norodului dela Nistru.

Ca şi în alte părţi a urmat împărţirea de cărţi, iconiţe, cruciuliţe, pe cari poporul le-a primit cu vie satisfacţie, dând năvală asupra I. P. Sf. Mitropolit.

Mulţămirea lui Moş Grigore

La ieşirea din biserică, toată lumea urma pe I. P. S. Sa. Intorcându-mă până în altar, văd în faţa icoanei Mântuitorului pe-un bătrân cu plete albe. Ochii limpezi erau aţintiţi asupra icoanei, iar cu buzele rostea liniştit: „Doamne, Ţie-ţi mulţămim, Doamne slavă Ţie".

M'am oprit şi priveam cu atenţiune pe acest moşneag care având zugrăvită pe faţă cea mai vie mulţămire, nu mai contenea de-a rosti această rugăciune simplă: „Doamne Ţie-ţi mulţămim, Doamne slavă Ţie".

Tocmai voiam să mă îndepărtez, când văd că Moş Grigore se desprinde şi el din faţa icoanei şi se îndreaptă spre mine cu prietenie: „Părinte, eşti şi Dta din Ardeal; da, de acolo, îi răspund. Bunul Dumnezeu să vă răsplătească. Prin mare primejdie am trecut, şi-atunci când nu mai aveam nici o nădejde, mâna cerească ne-a isbăvit.

„Primejdia aiasta cu bolşevicii a fost ca un potop de ape peste noi. Uite, cum a fost primejdia revărsăril din zilele trecute. Era cât pe-aci să ne înghită apele Nestrului. Când ne-a venit veste în sat că ne va cerceta Mitropolitul din Ardeal, apele erau în plină creştere. Copacii din luncă nu se mai vedeau şi multe gospodării erau în grea cumpănă. Eu ştiu din bătrâni că atunci când pornesc vlădicii în ţară, de-i secetă va veni ploaie, de's ape mari potopul se va opri. Şi iaca, vorba din bătrâni s'a împlinit şi azi. Uite apele de azi noapte au început să scadă bine. Dumnezeu ne-a ferit de primejdie prin rugăciunile vlădicilor din Ardeal.

„Amu părinte, să nu râzi de vorbele mele, dar eu ca un bătrân fără de minte, atâta ştiu: „Doamne Ţie-ţi mulţămim, Doamne slavă Ţie". —

Am luat mâna lui moş Grigore, aşa mi a spus că-l cheamă, i-am strâns-o cu căldură, apoi mi-am mărturisit bucuria de-a fi întâlnit şi cunoscut un suflet în care să trăiască atâta credinţă.

„Lasă acum părinte, să dăm slavă lui Dumnezeu pentru toate".

*

Norodul din Oniţcani şi-a dovedit dragostea faţă de oaspeţii din Ardeal şi prin aceea c'a pregătit o masă cu bucate din cele mai gustoase şi mai alese. După ce ne-am întărit şi odihnit o clipă, cu duioşie în suflet ne-am despărţit de credincioşii din Oniţcani, aşezaţi acolo santinelă la Nistru. Echipele misionare au pornit iar la drum potrivit programului.

Era către ora 4 după masă; maşina gonea înainte pe drumul pietruit. Cerul a rămas toată vremea senin. Razele calde ale soarelui ne mângâiau cu căldura lor binefăcătoare frunţile, ca un fel de răsplătire cerească pentru truda duhovnicească a zilei aceleia petrecute în Oniţcani pe malul Nistrului.

Preot Căpt. **Gh. Secaş**

---

† **Ziua numelui** *Suveranului nostru s'a sărbătorit, cu mare solemnitate, şi în catedrala mitropolitană din Sibiu, unde serviciul religios s'a săvârşit de P. S. Sa episcopul Vasile al Maramureşului, în fruntea unui sobor de preoţi. Răspunsurile le-au dat corul condus de părintele prof. T. Popovici. Au asistat reprezentanţii autorităţilor locale, dnii profesori universitari, mult tineret şi numeroşi alţi credincioşi. La ieşirea din catedrală, dl general Mitrănescu a trecut în revistă trupa care a dat onorurile; dl general a rostit cuvinte de omagială cinstire şi devotament la adresa M. Sale Regelui Mihai I.*

***Ţara s'a rostit**, exprimându-şi încrederea deplină în opera de guvernare a Mareşalului Antonescu şi în viitoarea conducere a statului.*

In ordine şi linişte, cetăţenii şi-au împlinit datoria de buni patrioţi şi au răspuns, cu însufleţire şi în număr neobişnuit de mare, la chemarea Conducătorului statului.

Se poate vorbi de o unanimitate a voturilor cu Da, resultatul votării fiind: până acum peste trei milioane voturi exprimate «da», — şi abea 49 voturi exprimate «nu». In Sibiu: peste 17 mii cu «da» şi 4 cu «nu», în judeţ 18.392 cu «da» şi 1 vot cu «nu». — Votarea obştească s'a prelungit până la 15 Noemvrie a. c.

Ştiri bisericeşti din Cluj. P. Sf. episcop *Nicolae Colan* a slujit sfânta liturghie în catedrala ortodoxă, la 26 Octomvrie c., asistat de un sobor de consilieri eparhiali şi alţi preoţi. A predicat părintele profesor *S. Curea*. La vecernia a vorbit părintele prof. *Dr. I. Paşca*. In decursul sfintei liturghii, la locul rânduit, P. S. Sa a hirotonit pe diaconul Fl. Cucu întru preot pentru o parohie din eparhia Orăzii. In Dumineca următoare, în 2 Noemvrie, şi Sâmbătă în 8 Noemvrie, la Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril, au predicat în aceeaş catedrală, Pr. *A. Faur* şi Pr. *Fl. Murăşanu*.

Nr. 16.083/941 Ep.

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale şi parchiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Onor. Minister al culturii naţionale şi cultelor cu adresa Nr. 1972—941 ne cere, ca până la data de *21 Noemvrie 1941* să-i înaintăm un Tablou al bisericilor, caselor parohiale şi caselor culturale, astăzi în stadiu de construcţie, cari dintr'un motiv sau altul, nu au putut fi terminate până în prezent.

Tabloul este necesar din motivul, că Conducătorul statului, în planul general de reconstrucţie a Ţării, se gândeşte să găsească mijloacele necesare şi pentru terminarea acelor construcţii.

Dispunem deci, ca oficiile parohiale în cari se găsesc astăzi biserici, case parohiale şi case culturale în stadiu de construcţie, să înainteze *imediat* la Consiliul nostru arhiepiscopesc raport, cuprinzând următoarele:

1. Numele parohiei; 2. Judeţul; 3. Numirea edificiului care se găseşte în construcţie (biserică, sau casă parohială, sau casă culturală); 4. De ce sumă mai este nevoie pentru complecta terminare a lucrărilor de construcţie.

Sibiu, 12 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit **NICOLAE** al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: **Sibiu,** Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. **Grigorie T. Marcu.** Abonament anual, Lei 260.

Cuvânt folositor de suflet și mântuitor:

despre luarea aminte a lui Isihie Preotul către Teodul

Luarea aminte este calea duhovnicească care cu ajutorul lui Dumnezeu izbăveşte pe om de gândurile turburătoare, de toate cuvintele şi faptele rele, făcându-l să stărue cu râvnă în calea sa de îndreptare. De va îndruma pe om, îi dărueşte atât cunoştinţă întărită despre Dumnezeu Cel necuprins, cât şi deslegarea ascunselor taine dumnezeeşti, pe cât îi este lui cu putinţă. Prin ea se săvârşeşte orice poruncă a lui Dumnezeu atât din Vechiul, cât şi din Noul Testament, şi primim tot binele în veacul viitor. Aceasta în înţelesul cel adevărat este curăţia inimei, care pentru mărimea şi frumuseţea ei, sau mai adevărat să zicem pentru negrija noastră este astăzi foarte rară printre monahi.

Şi Hristos o fericeşte zicând: fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. Astfel fiind una ca aceasta, foarte scump se cumpără. De va stărui omul în trezvie, aceasta îl va povăţuì spre viaţa dreaptă şi plăcută lui Dumnezeu. Căci ea ne înalţă privirea şi drept ne învaţă cum să deşteptăm cele trei părţi ale sufletului, păzind cu întărire simţirile. Cele patru virtuţi mai însemnate cresc în fiecare zi sub oblăduirea ei.

Marele legiuitor Moisi, dar mai ales Duhul cel sfânt, arătându-ne cât de hotărâtă, curată, cuprinzătoare şi înaltă este această virtute, ne învaţă cum trebue să purcedem la împlinirea ei. De aceea zice: ia aminte de tine să nu fie cuvântul ascuns în inima ta cuvânt nelegiuit. Când zice — cuvânt ascuns, se gândeşte la venirea în suflet a vreunui lucru rău şi urât de Dumnezeu. Părinţii numesc această venire — năvălire şi ea este adusă în inimă de diavolul. Căci îndată ce se va ivì aceasta în minte, este însoţită de gândurile noastre cari vorbesc cu patimă către ea.

Luarea aminte este cale spre toată virtutea şi porunca lui Dumnezeu. Ea se mai numeşte şi linişte a inimei.

Nu poate să vadă lumina soarelui cel născut orb, tot astfel celce nu călătoreşte cu luarea aminte, nu vede cât este de bogată strălucirea harului de sus, şi nu se va slobozì de lucrurile, cuvintele şi cugetările rele urâte lui Dumnezeu. Ceice la plecarea din această viaţă nu sunt cu purtare cuviincioasă, vor fi daţi stăpânilor iadului.

Luarea aminte este linişte a inimei din partea oricărui gând; să chemi şi să respiri necontenit şi totdeauna numai pe Hristos Iisus Fiul lui Dumnezeu şi Dumnezeu veşnic; cu bărbăţie să te aşezi cu El în linie de bătae împotriva vrăjmaşului, mărturisindu-te Lui, căci numai El are putere a ierta păcatele; să te îmbraci neîncetat cu Hristos prin rugăciune, căci El singur ştie tainele inimei. De se ispiteşte sufletul în tot chipul să uite de oameni şi de dulceaţa şi lupta cea dinlăuntru, luarea aminte îl păzeşte ca nu cumva cel rău, după ce sufletul a uitat, să pună la cale răutatea şi să nimicească lucrarea cea mai bună a sufletului.

Luarea aminte este închegarea statornică a gândului care stă în poarta inimei. Ea vede gândurile tâlhare ce vin şi aude pe deoparte ce zic, iar pe de alta ce fac, precum şi felul în care dracii întipăresc în minte închipuiri prin cari încearcă să o înşele. Fiind iubitori de osteneală din acestea putem şti cum se poartă războiul cel nevăzut.

Frica care vine din două părţi, adecă prin părăsirea dela Dumnezeu sau prin întâmplările de învăţătură ale ispitelor, ştie să nască în suflet necontenita cercetare a luării aminte, prin care se astupă izvorul gândurilor şi faptelor rele. Părăsirile şi ispitirile neaşteptate pe cari ni le trimite Dumnezeu sunt spre îndreptarea vieţii noastre, mai ales pentru cei cari au gustat odată odihna de pe urma acestui bine.

Din necontenita cercetare se naşte obişnuinţa de a-ţi cerceta mintea, iar din aceasta se naşte o mai puternică şi firească luare aminte, care puţin câte puţin îl face să vadă războiul pe care-l poartă. In urma acestora vine stăruinţa în rugăciunea lui Iisus, liniştea dulce a minţii fără năluciri şi starea ce ţi-o dă Iisus.

Adunarea de ape multe formează marea; iar tovărăşia luării aminte, a trezviei, a liniştei sufleteşti celei din adânc, privirea prea fericită şi negrăită, smerenia aleasă, dreptatea, dragostea, cea mai mare pază, rugăciunea lui Iisus fără de gânduri şi făcută adeseori cu osârdie, nu te lasă să fii împuţinat cu sufletul.

Nu tot celce-mi zice Doamne, Doamne, va întra în Impărăţia Cerurilor ci celce face voia Tatălui Meu. Iar voia Tatălui o fac ceice iubesc pe Domnul şi urăsc cele rele. Intr'adevăr cu rugăciunea lui Iisus Hristos vom urî gândurile cele rele şi iată că am făcut voia lui Dumnezeu.

Dumnezeu Stăpânul nostru întrupându-se ne-a arătat prin viaţa Sa în trup cea întru totul virtuoasă pildă de toată bunătatea, chemând din nou neamul omenesc din căderea de demult. Şi printr'o astfel de biruinţă ne-a învăţat şi pe noi netrebnicii Stăpânul Celce nu avea trebuinţă de unele ca acestea fiind Dumnezeu, cum trebue să purtăm lupta împotriva duhurilor răutăţii, adecă prin smerenie, post, rugăciune şi luare aminte.

Un chip al luării aminte este ca inima noastră să fie totdeauna liniştită în adâncul ei, nefiind tulburată de nici un gând, ca să ne putem ruga.

Să ne rugăm Domnului Iisus Hristos de ajutor necontenit în smerenie.

Alt chip al luării aminte este să avem în suflet neîncetată pomenire a morţii.

Toate aceste lucrări sunt — iubite — ca nişte portari cari opresc gândurile cele rele. Pe lângă altele ne este de folos să căutăm către cer şi să nesocotim pământul. Dar despre aceasta voi vorbi în alt loc, de-mi va da Dumnezeu cuvânt.

Dacă pentru puţină vreme am tăiat pricinile patimilor, să ne îndeletnicim în priviri duhovniceşti, căci de nu vom stărui în acestea, uşor ne vom întoarce iarăşi la patimile trupului, de pe urma cărora n'avem nici un alt folos, decât întunecarea cu totul a minţii şi înclinarea spre cele materiale.

Se cade ca silitorul să aibă în toată bună vremea aceste patru virtuţi: smerenia, foarte multă atenţie, împotrivire şi rugăciune. Smerenie — deoarece are de luptat cu dracii mândriei cari îi stau împotrivă, şi pentru ca să câştige ajutorul lui Hristos în mâna inimei, deoarece Domnul urăşte pe cei mândri; atenţie — ca să-şi păzească inima totdeauna de orice gând, chiar de s'ar părea că este bun; împotrivire — ca îndată ce a cunoscut gândul ce a venit cu urgie să se împotrivească celui rău. Căci zice: voi răspunde celor ce-mi voiesc mie rele; au nu voi supune sufletul meu lui Dumnezeu? Iar rugăciune — ca să strigi către Hristos cu suspin negrăit îndată după împotrivire. Atunci însuşi celce se luptă va vedea pe vrăjmaşi risipindu-se şi izgoniodu-se prin închinatul nume al lui Iisus, ca praful de faţa vântului, sau ca fumul stingându-se cu nălucirea lui.

Cine n'are rugăciune curăţită de gânduri, nu are armă pentru războiu. Iar rugăciune numesc necontenita lucrare în cele nepătrunse ale sufletului, ca prin chemarea lui Hristos să se biciuiască şi să se ardă împotrivnicul celce face pe ascuns războiul.

Eşti dator să vezi cu ochiul ager şi puternic al minţii, ca să zăreşti pe cei ce întră, iar după ce i-ai cunoscut îndată prin împotrivă grăire să zdrobeşti capul şarpelui. Odată cu aceasta strigă cu suspin către Hristos şi vei cunoaşte atunci ajutorul dumnezeesc cel nevăzut, şi vei vedea luminat de departe curăţenia inimei.

Vezi să nu întri la părere înaltă despre tine, ca Israil de odinioară, că te vei da tu însuţi gândurilor vrăjmaşe. Că aceia după ce au fost izbăviţi de Egipteni prin ajutorul lui Dumnezeu, au născocit idol turnat dela care cereau ajutor.

Se înţelege prin idol turnat — mintea noastră cea bolnavă care câtă vreme se roagă lui Iisus Hristos împotriva duhurilor răutăţii, uşor le alungă şi cu ştiinţă meşteşugită pune pe fugă puterile nevăzute şi protivnice ale vrăjmaşului; iar dacă fără pricepere va îndrăzni să ia asupra sa toată lupta se va zdrobì ca pasărea ce se numeşte iute zburătoare. Căci scris este: Spre Dumnezeu a nădăjduit inima ma şi am fost ajutat şi a înflorit trupul meu. Şi: Cine afară de Domnul mă va ridica şi se va aşeza cu mine în linie de bătaie împotriva nenumăratelor gânduri înveninate? Iar celce spre sine se nădăjdueşte şi nu spre Dumnezeu, va cădea fiind foarte nefericit.

(trad.) Pr. D. Popescu

Sărbătorirea vitejilor desrobitori

Trupe din garnizoana Bucureştilor, înapoiate în capitală, după victorioasele lupte din Basarabia, Ucraina şi la Odesa, purtate pentru neam şi cruce, au fost salutate Duminecă de întregul oraş cu întreagă recunoştinţă, dragoste şi admirare ce o păstrăm ostaşilor noştri. Pretutindeni fâlfăiau drapele române, germane şi italiene, ca tot atâtea semne grăitoare a frăţiei de arme între popoarele luptătoare în contra iudeo-bolşevismului.

M. Sa Regele **Mihai I,** *dl Mareşal* **von Keitel,** *trimisul Fuehrerului Adolf Hitler şi al marei armate germane, şi dl Mareşal* **Antonescu** *au trecut în revistă trupele, luând apoi loc în tribuna regală.*

Serviciul religios a fost săvârşit de P. S. Sa **Dr. Partenie Ciopron,** *episcopul armatei, înconjurat de un sobor de preoţi militari veniţi de pe front, unde au întovărăşit eroica noastră armată.*

P. S. episcop Partenie a rostit, în profundă evlavie, rugăciunea de binecuvântare a Cerului pentru Rege, Mareşal şi poporul dreptcredincios. După terminarea slujbei religioase, înaltul chiriarh a stropit cu apă sfinţită drapelele regimentelor care au participat la războiul de reîntregire.

In tribuna regală, din faţa Arcului de triumf, în loja Suveranului, a luat loc M. Sa Regina Mamă **Elena,** *însoţită de dna Mareşal* **Antonescu** *şi urmată de dl profesor* **Mihai Antonescu,** *preşedinte ad-interim al consiliului de miniştri.*

Tot în tribuna regală au sosit invitaţii: I. P. S. Sa pafriarhul României **Nicodim,** *I. P. S. Sa mitropolitul* **Nicolae** *al Ardealului şi alţi arhierei, precum şi membrii guvernului, miniştri plenipotenţiari, înalţii funcţionari, ziariştii străini aflaţi în vizită în ţara noastră ş. a.*

Suveranul, coborând din tribună, a decorat drapelele regimentelor şi pe comandanţii lor.

In uralele şi aplauzele mulţimii a urmat apoi, prin faţa tribunelor, **defilarea** *unităţilor de trupe, între care şi detaşamente germane care au luptat, cot la cot, cu soldaţii noştri în focul dela Odesa.*

O mare de lume a aplaudat vijelios toate aceste trupe.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Revocarea deciziei de confişcare a edificiilor şcoalelor confesionale

Avem bucuria să anunţăm că în urma intervenţiei energice a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, decizia de confişcare a bunurilor fostelor şcoli confesionale a fost revocată. Revocarea s'a produs deodată cu plecarea ministrului Radu Rosetti.

Decizia de revocare s'a publicat în Monitorul Oficial Nr. 269 din 12 Noemvrie având Nr. 271.647.

Iată textul ei:

ART. 1. — Se anulează decizia cu Nr. 40.628 din 11 Octomvrie, a ministerului culturii naţionale şi al cultelor, referitoare la bunurile fostelor şcoale confesionale române ortodoxe şi greco catolice.

Lucrările de intabulare a acestor bunuri, efectuate până în prezent în baza deciziei Nr. 40.628 din 1941, se vor rectifica în cărţile funduare, la cererea celor interesaţi.

ART. 2. — Dl administrator al Casei Şcoalelor şi al Culturii poporului este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispoziţiilor din prezenta deciziune.

O Duminecă în Ucraina eliberată

Eră o dimineaţă splendidă, cu soare de August, în satul ucrainean, unde cantonam de două zile. Un dangăt duios de clopot îşi revarsă chemarea sfântă peste satul unde 20 de ani nu s'a mai servit sfânta liturghie.

La auzul acestei chemări, un glas dulce mă îndemna să merg spre locul unde clopotul chema la rugăciune.

După câteva minute ajung în faţa unui copac de care atârna un clopot, iar un ucrainian, gârbovit de greutatea anilor trăgea, cu lacrimi în ochi, de funia ce atârna de clopot.

Alături biserica, văduvită de cruci şi icoane, cu turlele dărâmate. De jur împrejur năpădită de buruieni şi mărăciniş, zidurile măcinate de ploi, erau o mărturisire a cumplitului martiraj care cuprinsese viaţa creştinească din Ucraina sub cizma diavolului bolşevic. Candelele bisericii au fost călcate în picioare şi pictura zgâriată de pe pereţi.

Ucraineanul, după ce a obosit trăgând de clopot, se apropie de mine, mă îmbrăţişează şi plângând sărută mâna şoptind: „O, batiuşca" (o, părinte) şi mă duce arătând locul unde acum 20 ani a îngropat toate lucrurile sfinte împreună cu sfântul mir şi sfânta cuminecătură. Mă cutremur de cele auzite şi împreună cu moşneagul săpăm după cele îngropate. Femei multe, cu basmale albe se adună, stau în genunchi, se roagă, un murmur se aude, boje, boje, (Doamne, Doamne), clopotul chiamă neobosit tot satul, iar noi scoatem cele sfinte, pentru a le duce pe ruinele unde cu 20 ani au fost puse la loc de cinste.

Mă îmbrac în odăjdile desgropate, cu evanghelia, crucea, sfântul mir şi cuminecătura în mâni mă îndrept spre locul unde a fost sfântul prestol, poporul mă urmează, rugăciunea începe, cei de faţă cad în genunchi, aprind luminiţe de ceară şi plângând fac semnul sfintei cruci.

După sfinţirea apei femei cu copii în braţe cer botezul copiilor.

Erau 31 copii, de diferite vârste, a căror mame nerăbdătoare aşteptau scufundarea lor în apa sfinţită.

Mare a fost bucuria lor, erau acum fericite, binecuvântarea Cerului s'a revărsat peste fiii lor.

Apoi plecau, adresând cuvinte de mulţămire, celor ce i-au eliberat de rânjetul lui Iuda.

Urau succese noi vitezelor oştiri ce luptă pentru preamărirea lui Dumnezeu.

Aşa a trecut ziua Domnului în Ucraina, departe de glia scumpei mele patrii şi de altarul unde Cerul m'a pus să propovăduesc cuvântul Evangheliei lui Hristos.

Pr. **Ioan Vulcu**

Şedinţele Consistorului Mitropolitan

Consistorul Mitropolitan din Mitropolia Ardealului, s'a întrunit în sesiune ordinară Vineri, în 14 Noemvrie 1941, ţinând şedinţă plenară şi cu singuraticele secţii, rezolvând mai multe probleme de interes bisericesc şi naţional, între cari amintim, ca cea mai importantă, chestiunea bunurilor fostelor şcoli confesionale, în legătură cu decizia Nr. 40.638 din 23 Oct. c. a Min. Culturii Naţionale şi Cultelor şi Decizia Nr. 271.647 din 10 Nov. a aceluiaşi Minister, prin care se anulează dispoziţiunile cuprinse în decizia din 23 Oct. c.

La şedinţă au participat PP. LL. Episcopii din Mitropolia Ardealului.

Mai pe larg în numărul viitor.

INFORMAŢIUNI

Reprezentanţa Fund. Gojdu. Membrii Reprezentanţei Fundaţiunii Gojdu au ţinut şedinţă Vineri 14 Noemvrie 1941 cu participarea PP. SS. Episcopi din Mitropolia Ardealului, rezolvând chestiunile curente cari priveau această fundaţiune.

Abonamentele pentru România, — la organul de afirmare al românilor din Ungaria, *Tribuna Ardealului*, unicul cotidian român din Cluj, — sânt următoarele:

1 an 1800 lei,
1/2 „ 900 „
1/4 „ 450 „
1 lună 150 „

Adresa: Kolozsvár, strada Deák Ferencz 36.

Omagiu adus marilor conducători. Bucureştii, capitala ţării, ca omagiu de admirare şi iubire, au hotărât să înscrie numele marilor căpetenii de oşti şi neamuri pe bulevardele şi pieţele sale principale. Denumirile sânt următoarele: Bulevardele, *Regele Mihai I* şi Mareşal *Antonescu*; Pieţele: *Adolf Hitler* şi *Benito Mussolini*. Strada Şcoalei de războiu va purta numele: Bulevardul *General Ioaniţiu*.

Subscrierile minimale. Ministerul de finanţe aduce la cunoştinţa tuturor că termenul pentru subscrierile minimale la *Imprumutul Reîntregirii* se prelungeşte până la 1 Decemvrie 1941.

Alegeri de vlădici. Se anunţă că în cursul lunii Noemvrie 1941 se vor face alegeri pentru ocuparea scaunelor chiriarhale dela Chişinău, Bălţi şi Ismail.

Cimitirele eroilor, în toate localităţile Basarabiei unde s'au dat lupte, vor fi îngrijite în mod special. Se vor sădi pomi, vor arde cândele, ear în mijlocul cimitirelor se vor ridica mausoleuri în care vor fi adunate osemintele eroilor.

Protest întemeiat. Revista bisericească dela Arad, *Biserica şi Şcoala*, din 9 l. c., comunică următoarele: Veneratul Consiliu Eparhial a ţinut şedinţă plenară în ziua de 6 Noemvrie 1941 sub preşedinţia P. S. Sale Părintelui Episcop *Andrei*. La ordinea zilei a fost protestul împotriva Decretului-lege Nr. 40.628 din 11 Octomvrie 1941, prin care s'a dispus, ca toate bunurile şcolilor confesionale cu averile lor să fie înscrise la Cartea funduară pe numele Casei Şcoalelor. Impotriva acestei măsuri, a făcut un referat temeinic dl Dr. C. Iancu, jurisconsultul Episcopiei.

Conferinţe catihetice se ţin, pe rând, în toate protopopiatele Episcopiei Aradului, — preoţimea stăruind asupra exemplelor şi mijloacelor de muncă şi dragoste, în scop de a desvolta şi întări în elevi duhul disciplinei şi al jertfei.

Noul post de Radio-Moldova s'a inaugurat, în 2 l. c., prin serviciul religios de sfinţire, făcut de I. P. S. mitropolit *Irineu* al Moldovei. Insemnătatea actului a fost tâlcuită, în numele bisericii, de I. P. S. mitropolit dela Iaşi, ear în numele guvernului de dl profesor *Mihai Antonescu*, preşedintele ad-interim al consiliului de miniştri.

Dela 120 mii, la 38 mii de locuitori! Recensământul din zilele acestea constată că astăzi Chişinăul numără abea 38 mii de locuitori, în majoritate femei, bătrâni şi copii, — bărbaţii sânt în mare minoritate. Bolşevicii au deportat peste 40 la sută din locuitori, în special români şi ruşi anticomunişti, mulţi au fost asasinaţi sau mobilizaţi. Chişinăul, cu miile de orfani şi văduve, poartă pecetea barbariei bolşevice. Chişinăul, sub stăpânirea românească, avea 120 mii locuitori; ear sub bolşevism numărul lor era cam o jumătate de milion, în majoritate jidani şi comunişti veniţi din Rusia, cari apoi s'au retras odată cu tovarăşii puşi pe fugă.

Icoane sfinte. Viitorii cetăţeni ai României transnistriene, scăpaţi din jugul păgân, se roagă de fraţii lor din ţară, cari au icoane mai multe, să le dăruiască şi lor câte una pentru mai multe gospodării, ca să se roage pentru biruinţă şi sănătatea ostaşilor desrobitori, români şi germani. Darurile de icoane se pot aduna prin Căminele culturale şi trimise la Căminul judeţean, care va griji să ajungă la fraţii de peste Nistru. Se pot trimite şi direct la adresa: Părintelui *Arhim. Iuliu Scriban*, Misiunea ortodoxă română, în *Odessa*.

Facultate de farmacie. Ministerul culturii naţionale a hotărât să instaleze o facultate de farmacie pe lângă facultatea de medicină dela Iaşi. In acest scop s'au luat toate măsurile necesare.

Au plecat! Gazeta basarabeană *Raza* aduce ştirea prea îmbucurătoare despre ultimul convoi al jidovilor din Chişinău, cari au luat drumul spre pusta Rusiei, şi astfel oraşul a scăpat de lepra jidovească. După informaţiile numitei gazete, plecarea jidanilor a mers în aceeaş cadenţă şi în restul oraşelor basarabene. Aşa să şi fie, — în Basarabia, şi în toate provinciile ţării...

Francmasoneria este pe ducă, scrie un ziar ceh din Praga. Numeroase loji francmasonice, constată ziarul, astăzi nu mai există. Astfel în: *Germania* au fost oprite 11 loji, cu 65 mil membri;

Danemarca	2 loji,	1800	membri
Austria	1 lojă,	1800	„
Belgia	1 „	5000	„
Bulgaria	1 „	600	„
Spania	2 loji,	4000	„
Franţa	4 „	49.000	„
Ungaria	1 lojă,	6000	„
Italia	1 „	5000	„
Luxemburg	1 „	1500	„
Norvegia	2 loji,	11.000	„
Olanda	1 lojă,	1600	„
Portugalia	1 „	3000	„
România	2 loji,	5000	„
Cehoslovacia	2 „	2000	„
Iugoslavia	1 lojă,	1000	„

— A mai rămas Anglia să patroneze jidovimea şi plutocraţia, de care nu s'a putut încă desbără.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 16 Noemvrie 1941, va predica Părintele Arhimandrit *Teodor Scorobeţ*.

Comemorarea lui Herbart. Academia teologică „Andreiană" şi Şcoala normală „A. Şaguna" din Sibiu, organizează, pentru ziua de 16 Noemvrie 1941, ora 18, în sala prefecturii judeţene, un *mare festival* întru comemorarea pedagogului şi filosofului *Herbart* (1776—1841), dela moartea căruia se împlinesc o sută de ani. Conferenţiază părintele profesor *Dr. N. Terchilă*. Programul muzical va fi executat de corul Academiei teologice şi al Şcoalei normale „A. Şaguna" secţia băeţi şi fete, dirijat de păr. prof. Gh. Şoima. Intrarea liberă.

Şezătoare literară. Direcţia penitenciarului Sibiu invită publicul să participe la Şezătoarea literară organizată de deţinuţi, ce se va ţinea Duminecă în 16 l. c. ora 11 1/2 în sala festivă a închisorii civile (strada Z. Boiu). Program de coruri, conferinţă şi a. Intrare benevolă. Beneficiul pentru soldaţii răniţi.

(86) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I, dela biserica Sfântul Nicolae din **Braşov-Scheiu,** protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficille împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat, plătit de biserica Sf. Nicolae din Braşov.
2. Locuinţă în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.
3. Sesiune parohială 31 jugăre.
4. Stola obişnuită.

Vor fi preferaţi candidaţii cu cvalificaţiune universitară.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Prea Ven, Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ortodox român al Braşovului, iar concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiunilor reglementare, spre a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios şi a cânta, a predica şi eventual a celebra în biserică.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Scheiu, în înţelegere cu oficiul protopopesc

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 292/1941 (82) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Crăciuneşti,** protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială în extensiune de 9 jugăre 800 stj. p. arător, grădini, livezi şi pădure.
3. Folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în parohie.
5. Parohia, în lipsă de locuinţă, plăteşte jumătate din chiria pentru casa care se va închiria.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare, însoţite de actele cerute de Regulament, se vor înainta în termen, oficiului protopopesc ortodox român Băiţa.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Băiţei, în înţelegere cu consiliul parohial.

Băiţa, la 12 Octomvrie 1941.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 712/1941 (85) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beneşti,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuţiuni:

1. Intregirea salariului dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială, arător şi fânaţ, în mărime de 5 jugăre şi jumătate, sesiune veche, şi 4 jugăre nouă, dată din reforma agrară.
3. Câte una mierţă de grâu dela cca 130 familii.
4. Dreptul de păşunat în păşunatul comunal.
5. Stola statorită pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.
6. Casă parohială în bună stare, cu toate supraedificatele şi cu grădină mare de pomi şi pentru legume.

Gară în localitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs însoţite de actele necesare în termenul de mai sus, precum şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta, pe lângă încunoştinţarea şi aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita, în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnită, la 29 Octomvrie 1941.

Emil Păcală
protopop

C. preoţi să stea în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Nr. 15.314/1941 Bis. (83) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopop al tractului **Orăştie,** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Protopopul instituit va fi şi parohul titular al parohiei I din Orăştie şi va avea îndreptăţire legală la următoarele beneficii:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în casa parohială-protopopească.
3. Sesiune parohială în extensiune de 16 jugăre arător.
4. Stolele parohiale legale.
5. Diurna de protopop, dela stat.
6. Diurnele dela vizitaţiile canonice şi dela deplasările oficiale.

Cererile de concurs, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, în termenul fixat.

Sibiu, la 6 Octomvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

In curând vor ieşi de sub tipar:

Calendarul Bunului Creştin
pe anul 1942

Calendarul „Oastea Domnului"
pe anul 1942

Sunt aproape gata. Lucrul lor a mers cam încet; o parte din personalul tipografiei fiind dus pe front. — De aceea rugăm pe Cucernicii Preoţi să anunţe poporul şi să-l îndemne să aştepte Calendarele noastre, cari în prima jumătate a lunii Decemvrie vor sosi în toate parohiile. — Preţul unui Calendar va fi 25 lei.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 23 Noemvrie 1941 — Nr. 48

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de I

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Edificiile fostelor școli confesionale

Am publicat în ziarul nostru decizia Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor Nr. 40.628 din 11 Oct. 1941 prin care toate bunurile fostelor școli confesionale ortodoxe și greco-catolice erau declarate proprietate a Statului și se da ordin comitetelor școlare să facă declarația de întabulare la Cartea funduară pe numele Casei Școalelor.

N'a trecut decât o săptămână și în numărul trecut am putut avea bucuria să comunicăm și revocarea acestei măsuri prin decizia aceluiaș Minister Nr. 271.647 din 10 Noemvrie a. c., publicată în Monitorul Oficial Nr. 269 din 12 Nov. 1941.

Revocarea aceasta, venită atât de repede, se datorește înțelegerii Mareșalului Ion Antoneseu sesizat de Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae printr'un memoriu în care erau expuse argumentele de ordin juridic și național cari demonstrau sdrobitor imposibilitatea exproprierii bunurilor în chestiune.

Consistorul mitropolitan și sinodul episcopilor din Mitropolia Ardealului convocat pe ziua de 14 Nov, 1941 spre a se asocia la demersurile I. P. S. Sale, au putut avea astfel satisfacția să vadă publicată tocmai în ziua întrunirii revocarea deciziei care aruncase neliniștea în toată Biserica ardeleană. Inaltele foruri au exprimat I. P. S. Sale gratitudinea pentru grija, promtitudinea și energia cu care a salvagradat și de astă dată interese atât de importante ale Bisericii.

Textul deciziei de revocare dispune: «lucrările de întabulare a acestor bunuri, efectuate până în prezent în baza deciziei Nr. 40.628 din 1941, se vor rectifica în cărțile funduare la cererea celor interesați.»

Cucernicii parohi sunt îndrumați să controleze dacă nu cumva dela prima până la a doua decizie s'au produs în unele locuri întabulări ale bunurilor în chestiune în cartea funduară pe numele statului și dacă vor fi asemenea cazuri să facă cerere de ștergere, având să raporteze despre demersurile întreprinse și despre rezultatul lor autorității bisericești.

Astfel s'a înlăturat o pricină de tulburare din viața Ardealului și s'a recunoscut încăodată inviolabilitatea dreptului de proprietate în cadrele Statului român, iar pe deasupra s'a înlăturat un act prin care se nesocoteau meritele covârșitoare ale Bisericii în susținerea școlii românești.

E poate momentul să reamintim cât de capabilă s'a dovedit Biserica în conducerea școlii poporului român în comparație cu rătăcirile, nesiguranțele și insuccesele de cari a trebuit să sufere această școală sub conducerea Statului în anii de după întregire.

E de necrezut, dar e perfect adevărat că școala aceasta nu și-a putut fixa o țintă a educației, a străduințelor sale în legătură cu copilul. S'au formulat, e drept, diferite scopuri mai mult sau mai puțin nobile, dar prea timid, prea neclar, prea inconsecvent, ca să se impună întregei activități școlare.

Am putea spune că atunci când s'am trâmbițat lozinci mai potrivite cu aspirațiunile poporului nostru, ele n'au pornit din sinceritate și astfel în lucrarea cotidiană a școlii se manifestau în voie și erau chiar încurajate tendințe opuse sufletului românesc și intereselor lui.

Școala confesională transilvăneană avea o legătură cu sufletul și cu pământul nostru. Ea respira într'o atmosferă de patriarhalism românesc în sensul înalt al cuvântului. Învățătorul nu era un desrădăcinat, trăind din mucurile unor teorii răsărite pe cine știe ce meleaguri, ci era exponentul sufletului și al nevoilor poporului. Era venerabilul unchiaș care su sfătuia cuminte cu bătrânii satului, era bădița care povestea flăcăilor și fetelor despre vitejia strămbunilor și era părintele care-i învăța pe copii rânduielile omului de omenie. Glasul lui familiar conducea Dumineca din strană corul cristalin al copiilor, iar când după biserică trecea printre rânduri la stânga Părintelui poporul simțea în armonia aceasta forța de unitate și de apărare a satului, pe care nimeni și nimic nu ar fi putut-o sfărâma.

Era o școală idealistă și înțeleaptă în acelaș timp. Era aidoma unei vetre familiare. Învățătorul trăia pentru sufletul copiilor și pentru năzuințele neamului, ca și pentru năcazurile și bucuriile concrete ale satului.

Peste școală se simțea plutind Dumnezeu Preasfântul care veghea la purtările copiilor și-i îndemna să-și cultive sufletul cu florile virtuților creștinești. Pe el Il cântau copiii în ajunul sărbătorilor, Il cercetau la biserică și Il simțeau în graiul și în preajma părintelui protopop la solemnitatea examenelor.

Elementul acesta dădea un farmec nespus, o atracție indescriptibilă școalei. Când privim cei ce-am trecut printr'o astfel de școală înapoi, ni se pare că prezența aceasta divină în atmosfera școalei poporale este ceva cu totul necesar pentru frumusețea, pentru poezia vieții copilului și că o școală fără acest duh, o școală de tendință laică trebue să fie o școală searbădă, monotonă, greu de suportat de către copil. E o cruzime față de copii să-i faci să se miște cu căpșorul lor — atât de înclinat spre depășirea realității prozaice, spre învăluirea ei în aurul suprafirescului — într'o lume de date exclusiv pozitiviste, precise. Nu mai vorbim de imposibilitatea de-a dirija în direcția bună și morală voința lor cu argumente raționaliste și utilitariste.

Școala de atunci era o școală pentru copii și pentru fii de români. Și ea a reușit pe deplin. Păcat că Statul român s'a grăbit să lichideze o moștenire și o instituție de mare forță a neamului nostru.

Ne bucurăm că a revenit cel puțin asupra unui act care voia să slăbească Biserica și în laturea ei misionară printr'o sărăcire complectă și nedreaptă.

D. STĂNILOAE

Țara descălecatelor

Dacă în vremurile vechi descălecatele dela o țară românească la alta ni-au venit de peste munți, se vede că este o menire ca ele să nu înceteze a veni tot de acolo. In adevăr, chipuri alese de vlădici au răsărit peste munți și au poposit apoi în celelalte ținuturi românești. In această privință, am putea vorbi de o presărare a Ardealului, în înțelesul că și-a presărat pe fiii lui prin toate ținuturile acestui neam,

Pe unde a păstorit un Gavril Bănulescu! Și totuși el era o odraslă a Ardealului. Dar mai de mirare este că această odrăsluire a Ardealului merge înainte tot așa de fericită și neabătută.

Când, în 1917, am prins nădejdea că Basarabia va fi a noastră, cine s'a pus pe lucru mai întâi peste Prut pentru a întări simțirea și cunoașterea românească? Tot niște fii ai Ardealului. Au fost domnii *Onisifor Ghibu*, Dr. *Ioan Mateiu* și alții, care au scos foaia *România Nouă*, organ de bună lucrare românească în acele vremi. A fost atunci un neîncetat du-te vină între Sibiu și Chișinău, de care ne povestește d. Ghibu în cartea sa Ardealul în Basarabia, Cluj, 1928.

A trecut vremea și iată-ne acum în vremurile nu mai puțin învălmășite de azi. Tot de peste munți însă a venit un nou soi de descălecat: raita Mitropolitului Nicolae, cu vlădicii și preoții săi prin Basarabia și peste Nistru.

Era cu neputință să nu fac o apropiere între aceasta și cele petrecute mai nainte. Am și spus o Inalt Prea Sfințitului Mitrpolit Nicolae la întâlnirea noastră în laturile românești de peste Prut și Nistru.

Fără îndoială, aceasta e o constatare măreață, cu care pe dreptate țara de peste munți se poate mândri.

Vlădica Grigorie dela Huși și-a trimes două astfel de raite, una când încă I. P. S. Mitropolit Nicolae se afla acolo, iar alta după aceia. Și au venit preoți pricepuți la treabă, care știau să ia lucrul din loc și să păsească iute pe brazdă. Dacă i-am văzut în Tiraspol, odată au perit din ochii mei și numai ce mai întâlneam câte un pâlc dintre ei la cancelaria Ministerului Propagandei în Tiraspol.

Cei mai mulți însă împânziseră Transinistria prin feluritele sate, și apoi știau să povestească frumoase amănunte din cele descoperite prin acele depărtări. Nume de care mai nainte nici nu vor fi auzit, acum se aflau pe buzele lor, precum: Catargi, Ciubucciu (rost de unii Ciuburciu) și altele ca acestea. Ba unii preoți s'au îndrăgostit până într'atâta de lucrul pestre Nistru, că nu mai plecau. Așa a fost cu Preotul *Cartas* din Vaslui, care a zăbovit multă vreme acolo și-l tot vedeam în Tiraspol. S'a adăpostit și la Misiunea noastră și a ajuns până la Odesa și ne-a adus frumoase vești despre ce a văzut acolo.

La fel a fost și cu un preot din descălecatul Mitropolitului Nicolae. M'am trezit acolo cu un fost școlar al meu la Seminariul Monahal din Mânăstirea Cernica, Păr. Ieromonah Micloș. Acum e slujitor la Episcopia Aradului.

A rămas mai multă vreme cu noi în Tiraspol, a cutreerat pe ici pe colo și nu mai pleca, fiindcă avea un dor neîmplinit: Nici mai mult, nici mai puțin, voia să ducă cu sine acasă apă din Bug.

Se înțelege, cinstit, curat și fericit gând.

Dar nu avea cu ce ajunge până la Bug, fiindcă la noi mijloacele de umblare sunt puține și eu însumi sufăr de asta în slujba mea. Și cu gândul acesta, Păr. Micloș a stat, a stat, dar nu și l-a putut împlini. A trebuit să plece cu lucrul neisprăvit și poate cu dorul de a împlini altădată ce n'a putut face acum.

Iată chipuri de preoți cu inimile tresăltate pentru gânduri mari. Ele sunt toate răsăriri mângăitoare cu prilejul descălecatelor. In adevăr, aceasta este partea cea mai prețioasă a lor. Preoții se îmboldesc spre fapte mari și se simt fericiți că le-au putut împlini.

Vom auzî de acum înainte și de altele și altele. Pare că mai multe eparhii și-au luat un îndem ca acesta și este de dorit să-l vedem înfăptuindu-se. E adevărat că de acum va fi mai greu, fiindcă vine iarna. Dar acesta nu e lucru de împlinit de azi pe mâne. Se poate împlini și la primăvară și așa să meargă înainte frumoasă de dără de îmbrățișare a fraților.

Deocamdată lucrul cel bun s'a pornit. E frumoasă ispravă ca el să tot meargă înainte.

Arhim. SCRIBAN

Preotul şi înnoirea tineretului

Tineretul, această coloană vertebrală a nemurilor, a câştigat interesul tuturor marilor conducători de popoare. Nici o altă vârstă a fiilor unui neam nu dă mai multă preocupare pentru un îndrumător, decât cea a fragedelor vlăstare ale poporului. Tinerii, învesmântaţi în mantia virtuţilor creştine, sânt străjarii prezenţi ai neamului, şi oglinda în care neamul poate descifra, ca într'o carte deschisă a viitorului tot urcuşul său pe calea izbăvirii lui.

Problema recoltării tineretului viguros, sub auspiciile unui duh creştinesc şi naţional, nu aparţine numai timpului nostru; dimpotrivă, e o problemă a cărei actualitate a fost permanentă în istoria umană. Pentru noi, românii, e nou numai cadrul în care ni se pune problema, şi acest nou cadru de împrejurări ne sileşte să înoim ţinuta noastră şi să curăţim calea pe care trebuie să apuce tineretul României de mâne.

Ultimele două decenii de viaţă românească, îndeosebi vremurile ce le-am trecut mai decurând, ni-au dovedit, că nu am avut încă tineretul pe care ni l-au cerut vremurile. Şi aceasta, nu pentrucă vitalitatea poporului românesc s'ar fi însemnat peste frunte cu semnele sfârşeniei sale, ci pentrucă lujerii mustoşi, ai vieţei neamului, au suferit aidoma cobailor de experienţă căzuţi pe mâna celor dornici — de noutăţi — cu orice risc.

Ţara noastră, văzându-se în casa ei cea nouă şi mare, a poftit la treabă pe toţi fiii săi de sânge ca să-i poarte grija viitorului în voinicia braţelor şi-a minţii. Şi a poftit şi tineretul, ca să ia asupraşi o parte din povara desăvârşitei împliniri a crezului naţional.

Dar, pentru înfăptuirile cu răsunet, nu aveam tineretul corespunzător. Şi nu-l aveam fiindcă ne lipseau *educatorii*.

E lucru verificat de atâtea ori, că educaţie adevărată se poate face numai prin Biserică şi organele ei.

Printr'o Biserică vie, cu elemente conştiente, se saltă neamul pe un piedestal de lumină creştină, — ori am văzut cu toţii că Biserica a fost pusă, aşa zicând, în rolul de figurantă.

Tineretul celor două decenii, lipsit de educatorii trebuitori, a fost clătinat ca un lan de grâu, aşa precum se arăta porunca fiecărei zile cu vânturile sale. Şi, precum era firesc, acest tineret paşnic şi ascultător, suferind vânturarea lui într'a parte şi'n alta, a răbdat şi a aşteptat izbăvitorii luminii cari să-l unească cu chemările de peste veac ale Neamului.

Tineretul devine reacţionar, orbit de pasiunea învăpăierii momentane şi fără nici o încredere în cei cari au indicat rosturile de viaţă — până atunci.

Ne trebuie un tineret cu suflet curat, fiindcă numai ce e curat sufleteşte e nou în permanenţă. Şi atunci, rostim şi noi cu psalmistul: „Cum va păstra un tânăr curată calea sa? Aşa povăţuindu-se de cuvântul tău" (Ps. 119, 9).

E bine să se ştie că numai Biserica e instituţia care învie şi aduce un rol proaspăt de viaţă, înnoind firea şi rosturile atunci când se par mai dezorientate, „Dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă!" Aceasta e cea mai veritabilă înoire, — care însă nu o pot aduce *educatorii înstrăinaţi de duhul bisericii*, nici dictatele categorice ale anumitor raţionalişti cari sânt mai mult parodii pe marginea sufletului decât înprieteniri la o treabă cinstită.

Eată dar că ne revine nouă, preoţilor, sarcina de-a lucra cu zor la înnoirea tineretului. Această lucrare se face prin necurmată propovedanie şi pildă de viaţă, pentru aducerea tineretului la Hristos. Cuvântul preotului, poate dăltui sufletele spre înnoire şi de aceea, acest cuvânt trebuie să fie o propoveduire a lui Hristos — spre exemplu şi spre urmare.

Tânărul care se povăţueşte de cuvântul în Hristos, nu-şi greşeşte conduita vieţii.

Tineretul nostru trebuie să fie tare în credinţă, calm şi cumpătat în acţiuni, vibrând de dorul însănătoşirii lui.

Nu înstrăinaţii de Hristos au să propovăduiască pe Hristos şi să crească în inima tinerilor dorul după duhovnicesc, ci noi preoţii smeriţi ai altarelor din veac.

Iar ca să ne asigurăm biruinţa trudei noastre de a creşte tineretul într'un proaspăt duh de credinţă, să ne facem fiecare câte un „îndreptător credinţei şi chip blândeţelor" în colţul de ţară unde suntem puşi şi de acolo să vestim ziua cea mare a biruinţii sufletului.

Preot Nichifor Todor

Fişe Pastorale

Pastoraţia modernă cere slujitorilor altarului o cunoaştere cât mai completă a împrejurărilor, care hotăresc viaţa satului, sau, cum se numesc ele cu un cuvânt sociologic, cadrele vieţii satului.

Intâi de toate preotul trebue să cunoască viaţa sufletească a tuturor parohienilor, viaţa cea din lăuntru, care nu se vede, dar care hotăreşte faptele vădite, precum şi deprinderile şi obiceiurile lor.

Tot aşa va trebui să cunoască munca lor pentru pânea cea de toate zilele, felul produselor şi al consumului, sănătatea, plăgile sociale, necazurile, suferinţele, trecutul satului, felul în care oamenii trăesc între olaltă, vatra satului cu toate comorile de artă populară.

Nu poate neglija nici cunoaşterea pământului, clima, flora şi fauna din locul în care trăesc şi se hrănesc oamenii satului.

Este poruncă a pastoraţiei ca preotul să cunoască, cum cadrele vieţii sociale înrâuresc manifestările vieţii, pentrucă mănunchiul tuturora alcătueşte problema vieţii sociale a satului.

Pentru cunoaşterea unităţilor sociale este necesară întâi cunoaşterea *individualităţii* fiecărei persoane.

Individualitatea este o realitate complexă, care stă sub influenţa mai multor factori de ordin sufletesc, fizic sau social, pentru cunoaşterea căreia sunt necesare studii, informaţii, experienţe şi observaţii, prin colaborarea mai multor metode, anchete, măsurători, statistici etc.

Rezultatele, obţinute prin diferitele metode de cercetare organizată şi ştinţifică, se notează în fişa individuală.

In şcoala primară, fişele poartă numirea de fişe *pedagogice*.

In medicină, se numesc *fişe medicale*. Mai sunt fişe *psihologice*, în care se notează informaţii privitoare la manifestările sufleteşti.

Cunoaşterea individualităţii în vremuri de mari prefaceri sociale, ca cele de astăzi, depăşeşte preocuparea şcoalei şi medicinei şi devine o necesitate socială, în care trebue să se încadreze şi activitatea pastorală dela sate şi oraşe.

Cunoaşterea individualităţii şi notarea manifestărilor sufleteşti ale parohienilor se face în fişă *pastorală*, un mijloc indispensabil al pastoraţiei de azi...

Ce este fişa pastorală?

Pela oficiile noastre parohiale se găsesc şi astăzi registre ce poartă titlul «*Protocolul Familiar*», pe care unii preoţi îl mai folosesc. Acest protocol nu corespunde vremurilor de astăzi, el nu ne poate informa asupra manifestărilor individului în cadrele vieţii sociale a statului.

Fişa pastorală depăşeşte cadrele acestui protocol, ea nu este numai o înşirare a datelor naşterii, cununiei şi morţii, ci mai este şi o cunoaştere reală a tuturor manifestărilpr individului, cu toate calităţile şi defectele lui.

Fişa pastorală, — afară de datele statistice, anul, luna, ziua naşterii, botezului, cununiei civile şi bisericeşti, cununiei a doua şi morţii tuturor membrilor familiei, — va cuprinde şi religia, studiile, ocupaţiunea, demnităţi ocupate în viaţa satului, viaţa familiară, viaţa religioasă şi socială, educaţia copiilor, manifestările copiilor, starea sănătăţii, cărţi şi ziare. O rubrică specială va nota viaţa copiilor, studii, ocupaţiunea, căsătoria (cu cine, rel. şi numărul copiilor) şi domiciliul.

Tot într'o rubrică specială trebue să notăm obiectele de artă, sculptură, crestături în lemn, arhitectură, pictură, zugrăviri de icoane pe lemn sau sticlă, ţesături, cruci, fotografii etc., cu ajutorul cărora vom putea înfăţişa limpede toate stările din satul nostru.

Completarea fişei pastorale nu este lucru tocmai uşor, — ea reclamă o muncă serioasă şi desvoltată, studii, observări, experienţe, şi mai presus de toate *răbdare*.

Complectate însă fişele cu toată obiectivitatea, informaţiunile adunate le putem valorifica din punct de vedere al promovării vieţii religioase morale, culturale, şi sociale în parohie, servindu-ne ca cel mai bun mijloc pentru ajungerea integrală a planului pastoral urmărit în parohie.

Circulaţia elementelor dintr'o parohie în alta, fie dela una rurală la una urbană, sau invers, o putem ţinea în evidenţă numai prin fişele pastorale care vor avea şi ele putere de circulaţie, prin mijlocirea oficiilor parohiale. Parohia *urbană*, prin fişa pastorală primită, va putea cunoaşte valoarea morală şi socială a noului parohian cu multă uşurinţă. Tot aşa o parohie *rurală* va cunoaşte cu uşurinţă pe noul parohian venit dela oraş, fie ca element de continuare sau promovare a vieţii religioase morale, sau ca element periculos vieţii curate a satului.

Tinărul preot, ales sau numit într'o parohie, fără multă greutate ar cunoaşte

---

FOIŞOARA

(1)

Răul în lume

Problema răului şi existenţa lui a preocupat mintea oamenilor din străvechi timpuri.

Incercarea de rezolvare a acestei chinuitoare probleme poartă numele de: *Teodicee*, ceeace în alţi termeni ar fi: raportul lui Dumnezeu faţă de lume şi justificarea Lui.

Din lămurirea acestei noţiuni ne dăm seama de importanţa problemei, a cărei rezolvare, în parte, o căutăm.

In lume, răul este fenomen universal. Sub influenţa lui sântem prinşi, adeseori, nu numai ca indivizi, ci şi ca organizare colectivă. Nu numai fiinţa umană, ci ori care fiinţă creată este încercată de rău.

Să căutăm răspunsul la întrebarea pe care atâţia şi-o pun.

Unde e isvorul răului şi pentruce e răul? Care e cauza răului, şi, dacă are o cauză, pentruce există el?

Se impune întâi lămurirea noţiunii: *rău*.

Privim răul din *două* puncte de vedere: ca rău *fizic*, şi ca rău *moral*.

Sub noţiunea de rău fizic se înţelege acţiunea distrugătoare asupra fiinţelor sau privaţiune de ceva, ca: boale, nenorociri de tot felul, cataclisme, revărsări de ape, războaiele, fulgerile din ceruri, moartea.

Sub noţiunea de rău moral se înţelege: păcatul. Acesta este, în sens absolut, adevăratul rău, şi vom vedea isvorul a oricărui rău fizic. Răul moral întrece pe cel fizic, în proporţie cu existenţa corpului şi a sufletului.

Dacă sufletul este mai mult decât trupul şi viaţa mai mult decât hrana, atunci şi acel rău, care atinge sufletul nostru, este mai mare decât răul care roade corpul nostru. Răul ucigător de suflet este veşnic; cel care macină corpul nostru este vremelnic; de multeori el este un bine, un foc curăţitor al sgurei care s'a pus pe suflet.

Adevăratul rău este deci cel moral.

Care este isvorul răului, în primul rând al celui moral?

Este răul „esenţă" sau e simplă „accidenţă". Prin „esenţă" înţelegem ceva ce are provenienţa prin sine şi dela sine, ceva ce-şi are cauza eficientă a existenţei sale. Iar accidenţă este rezultat a „ceva" în ceva.

Unde avem să căutăm isvorul răului?

In sine, ca un produs propriu? Cu alte cuvinte, răul este veşnic în lume şi a existat totdeauna? A creat Dumnezeu lumea deodată cu răul şi răul odată cu lumea? Sau nu l-a creat Dumnezeu şi există paralel, prin sine, cu Binele, din eternitate?

De această întrebare depind multe probleme în legătură cu ea şi cu consecinţe funeste pentru o minte care nu e rotunjită într'o cugetare adevărată, creştină.

Ca ilustrare, pun câteva întrebări, care frământă mintea omului: Cum poate exista Dumnezeu, Fiinţa atot bună, pe lângă rău?

Pentruce e suferinţa? De ce e nedreptate în lume? De ce dreptul şi credinciosul sufăr, păcătosul se resfaţă?

Pentruce în chinuri grozave colo se sbate un om sau o femee, aruncaţi la pat de ani de zile? De unde e boala lor?

Dece războaele, care distrug atâtea vieţi? Dece cutremurele de pământ şi revărsările de ape? Pentruce cad fulgerile din ceruri şi nimicesc fără milă? De unde focurile nimicitoare? Dece diformităţile între oameni?

Cum răul e fapt constatat, lumea ar părea ca produsul întâmplării oarbe sau a unui Demiurg constructor, fără legătură cu lumea şi fără să se mai intereseze de ea.

Fără îndoială că pentru o „Teodicee", în formele sale vaste, nu se poate trece peste capitolul: Existenţa şi providenţa lui Dumnezeu.

Rămâne întrebarea: cum se împacă existenţa lui Dumnezeu cu existenţa răului în lume şi de unde aceasta?

Dumnezeu n'a creat răul şi nici nu l-a voit. Orice cugetare care face pe Dumnezeu autor al răului, este lipsită de temei. Am văzut, dealtfel, consecinţele unei atari cugetări. Ele duc la negarea existenţei lui Dumnezeu.

Captivaţi de influenţa distrugătoare a răului în lume, pesimiştii neputând concepe aparenţa răului, pe lângă existenţa lui Dumnezeu, socot că există o fiinţă total rea, prin care a provenit răul în lume. Ex nihilo, nihil. Dacă nu e Dumnezeu autorul răului, atunci e altcineva, — altă cauză, în stare să producă răul existent, care are o raţiune suficientă a existenţei sale.

Această fiinţă, este producătoare a răului din lume, pe care îl şi menţine. Insaşi lumea aceasta nu are nici o calitate bună. Este lipsită de „bunătate", nu se poate gusta în ea nici o fericire şi, deci, rea.

Răul în lume este atât de puternic încât copleşeşte orice „bine".

Atât de nefericită este starea noastră terestră, încât viaţa pământească nu ar trebui trăită; căci nu are nici un sens şi e lipsită de valoare. Să trăeşti? La ce? Simţi oare bucurie în frământata existenţă pământeană?

Sau, de ai vreo umbră de bucurie, este trecătoare şi la urmă tot din potirul suferinţei eşti menit să guşti.

Cu cât însă te apropii de neliinţă, de neexistenţă, cu atât eşti mai fericit; pentrucă apropierea de neliinţă este privaţiune de rău, singura care-ţi poate aduce fericirea visată. Pentru a te salva din corabia naufragiată a răului, nu poţi găsi altă cale decât să te confunzi în neexistenţă

pe toţi parohienii cu ajutorul fişelor pastorale şi a hărţii pastorale, care întregeşte cu efecte surprinzătoare activitatea în parohie.

Completarea fişei pastorale cere activitate migăloasă şi îndelungată, dar realizarea ei va însemna un progres însemnat în istoria pastoraţiei, care va servi la adâncirea cunoaşterii realităţilor vieţii morale, economice şi sociale a parohiei.

Pr. I. Isacu

Au apărut:

Colindele lui Petru Gherman

In viaţă, regretatul profesor Petru Gherman a fost preţuit şi cinstit îndeosebi pentru activitatea sa dirijorală şi pentru marele său talent muzical vocal.

Dar dacă profesorul, dirijorul şi cântăreţul a murit, compozitorul Petru Gherman trăieşte, prin multele sale lucrări muzicale, iar în conştiinţa mulţimii românilor iubitori de frumos abia acum va răsări, odată cu apariţia celei dintâi broşuri muzicale cu numele său.

Cei cari au luat iniţiativa editării operei muzicale a lui Petru Gherman, sunt profesorii dela Academia teologică din Sibiu, cari, în semn de omagiu, dar şi dintr'o datorie naţională au hotărît, cu asentimentul soţiei compozitorului, dna prof. Septimia Gherman, să tipărească toate compoziţiile muzicale ale mult regretatului lor coleg.

Beneficiul material rezultat din desfacerea seriilor de compoziţii ce se vor edita, este destinat măririi fondului cu scopuri muzicale înfiinţat de însuşi P. Gherman.

Cea dintâi broşură, apărută acum, la o lună înaintea Crăciunului, cuprinde Colindele şi Cântecele de stea. Costă 40 Lei şi se poate comanda prin Rectoratul Academiei teologice din Sibiu.

Colindele şi Cântecele de stea cuprinse în această broşură sunt melodii şi poezii culese din popor, prelucrate pentru cor mixt, în forme muzicale culte, cari păstrează totuşi în întregime specificul lor popular românesc. Sunt melodioase, cu cuprins literar religios şi pot fi învăţate şi executate chiar şi de către corurile săteşti.

In ultimii ani aceste compoziţii ale lui Petru Gherman au făcut parte din programul concertelor de colinde ale Corului Mitropoliei din Sibiu cu cari prilejuri au şi fost radiodifuzate; ele au plăcut foarte mult celor cari le-au ascultat.

Suntem siguri că ediţia întâi a Colindelor lui Petru Gherman se va desface foarte repede, bine ştiind nerăbdarea cu care a fost aşteptată de către toţi studenţii, elevii şi elevele şcolilor confesionale ortodoxe române din Sibiu, ca şi de către toţi cunoscuţii autorului, dintre cari unii au făcut comenzi apreciabile încă înainte de apariţia broşurei.

Prea Cucernicii Protopopi şi Preoţi sunt rugaţi să se adreseze pentru comenzi la Rectoratul Academiei teologice.

Cei ce comandă cel puţin câte 10 exemplare, nu vor avea de suportat taxele poştale.

† Dr. Virgil Şortan

Intre eroii cari au căzut în lupta pentru ordinea creştină, se înscrie şi vajnicul apărător al moţilor, tânărul advocat *Dr. Virgil Şortan.*

Şi-a făcut studiile liceale şi universitare sub îndrumarea şi cu ajutorul I. P. S. Mitropolit Nicolae, care a luat sub părinteasca Sa ocrotire pe toţi cei 11 orfani după preotul Şortan din Munţii Apuseni.

De prin 1930 încoace Dr. Virgil Şortan s'a dăruit, ca advocat, cu tot idealismul cauzei Moţilor, susţinând gratuit procesele şi interesele lor.

Populaţia Munţilor Apuseni îl va plânge pe acest ultim tribun al ei şi-i va încadra figura în chenar de legendă.

Dr. Virgil Şortan a trăit şi a murit pilduitor. Dumnezeu îi va răsplăti jertfa sa curată.

AVIZ

Şcoala normală „Andrei Şaguna" din Sibiu, în dorinţa de a alcătui un album al foştilor săi elevi, morţi sau răniţi pe câmpul de luptă în războiul nostru actual, roagă pe toţi cetitorii şi în special pe cucernicii preoţi şi învăţători ai satelor noastre să binevoiască a ne trimite următoarele date, despre cazurile pe cari le cunosc:

1. Numele şi pronumele;
2. Anul absolvenţei;
3. Comuna unde a funcţionat ca învăţător în ultimul timp;
4. Rangul în armată;
5. E mort sau rănit?
6. Locul unde a fost rănit sau a murit;
7. Imprejurările în care a murit sau a fost rănit;
8. O eventuală fotografie, de preferinţă ca ostaş;
9. Decoraţiile pe cari le-a avut;
10. Eventuale informaţii şi fapte, care îl caracterizează ca om, învăţător şi ostaş.

Altă rânduială în viaţa publică

Primim:

Conducătorul statului, dl Mareşal *Antonescu*, a grăit temeinic despre apropiata *reorganizare*, în cadre mai largi şi mai solide, a ţării, în scop ca viaţa publică românească să-şi ia un curs cât mai firesc şi mai mulţumitor pentru toţi.

Intre numeroasele metehne de care pătimim în mare grad, este risipa uriaşă ce se comite în organizarea serviciilor publice *concentrate în capitală*, cu mulţimea slujbaşilor de prisos, cu un birocratism căruia i s'a dus vestea (tistă!) până departe tocmai de către nenorociţii drumeţi cari au alergat dintr'un .colţ de ţară la centru, au cheltuit bani, vreme şi sănătate, pentru ca în sfârşit să afle, în cabinetul cutăruia, că «*mai treceţi mâne sau poimâne*» pe la minister, sau că «*s'a amânat*» chestiunea, pentru mai târziu.

Felul cum se face plătirea salariilor, cu *state lunare*, este o veritabilă harababură. Lună de lună se copiază aceleaşi cifre (în câte 3 sau mai multe exemplare), — hârtia devenind tot mai „ieftină", — la centru urmează verificarea sau înapoierea spre îndreptare. Alergările, ce urmează după aprobările din centru, le cunosc şi le simt în fiecare lună cei ce ridică banii pentru ca, la rândul lor, se anunţe pe subalterni să poftească să-şi incaseze, de obicei, o prea smerită leafă. — Dacă alte neamuri înmânează la *întâia* zi a lunii (şi nu după a douăzecea zi!), prin poştă, un *cec* funcţionarului, cu suma ce are de primit la oficul poştal, — de ce la noi nu s'ar putea simplifica modalitatea atât de costisitoare a nenorocitelor „state de plată lunare"...

Ceice am răspuns bucuroşi cu «*da*» Conducătorului, îl rugăm să ne mântuiescă de asemenea năpăstuiri, creind o metodă mai aproape de mintea omului normal şi de folosul obştesc. Şi atunci nu vom regretă, ci dimpotrivă, vom repetă cu însufleţire cuvântul «*da!*»

Coferinţă preoţească. — In 16 Octomvrie 1941 s'a ţinut conferinţa preoţească a preoţimii ortodoxe române din tractul Oltul în parohia centrală *Şercaia*.

Făcându-se invocarea Duhului sfânt la biserica parohială, P. C. Părinte Chirion Marcu, protopopul tractului, întruneşte pe toţi membrii în cancelaria oficiului, unde deschide şedinţa printr'o cuvântare mânecând dela poruncile Evangheliei sfinte în chemarea preoţimii pentru vremurile de faţă.

Tema „Activitatea preotului în parohia în cadrele aşezămintelor bisericeşti din parohie în timpul iernii" e desvoltată reuşit de părintele *Simeon Iacob*-Cuciulata, iar subiectul „Păstorirea credincioşilor în filii şi organizarea vieţii religioase-culturale şi sociale a filiilor" îl desvoltă C. preoţi *Gr. Ghichernea, A. Aldea* şi *I. Dadu*.

După discuţiile asupra subiectelor tratate, preoţimea ascultă conferinţa prezentată de C. părinte *Alex. Florea*-Vlădeni: „Contribuţia preotului acasă în parohie şi a confesorului militar pe câmpul de luptă în câştigarea biruinţei în războiul sfânt contra duşmanilor, pentru întregirea naţională şi legea strămoşească, — cu impresii pe pe front".

C. Păr. Florea, care a luat parte pe front în actualul război contra comuniştilor, a redat, în legătură cu subiectul, lucrarea divină a Bisericii în lupta eroică pe meleagurile provinciilor răpite şi pe cele ce peste două decenii au fost încătuşate de ateismul bolşevic.

Toţi preoţii prezintă apoi darea de seamă asupra cărţii „Antropologia Paulină" de Dr. Marcu, iar C. Păr. *Gh. Grovu* o citeşte pe a Sf. Sale în faţa conferinţei.

Dupăce P. C. Păr. protopop *Chirion Marcu* aduce la cunoştinţă ordine superioare, mulţămeşte conferinţei de ţinuta înaltă a discuţiilor şi, ca încheiere, cere preoţilor să stea mereu treji şi cu hărnicie în slujba în care Dumnezeu i-a ales pentru preamărirea bisericii şi biruinţa neamului. — Pr. *Al. F.*

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU **Lei 25**

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit **NICOLAE** *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu;** *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae.** *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

Să te reverşi în *Nirvana*, în care nu există nici un rău.

Pentru a ne convinge şi mai mult, pesimiştii caută unele argumente:

Viaţa omului se împleteşte din suferinţe şi dureri. Ne naştem în durere, sântem împărtăşiţi cu nenorocirile de tot felul în vârsta tinereţii şi a maturităţii noastre, ne apropiăm de sfârşitul vieţii noastre tot în suferinţă, şi culminează această suferinţă: cu moartea.

Cugetarea pesimistă are adepţii ei, din străvechi timpuri, până în zilele noastre. Mentorul său modern este socotit, în decomun, Schopenhauer, a cărei dragoste faţă de filosofia budistă este cunoscută.—

Dar lumea nu este total rea. Răul nu este esenţial în lume. Oricât de multe nenorociri ar da peste noi, oricâte valuri ar isbi corabia vieţii noastre, din naufragiu împletim punte de salvare şi raze de lumină.

Fără îndoială, viaţa este luptă.

Liniştea, stingerea este lipsă de viaţă şi de mişcare.

Dela firicelul de iarbă şi până la astrul cel mai luminos, toate duc luptă în existenţa lor. Nimic din ce există nu este scutit de luptă.

Dar, ca în oricare luptă, trebue să fi înarmat. Armele tale vor fi tari şi invincibile, numai în măsura în care eşti pregătit să înfrunţi orce furtună năpraznică s'ar abate peste tine. Mai presus de toate, trebue să luăm „pavăza credinţei" şi „coiful mântuirii" cu care vom învinge necazurile ce dau peste noi.

Avem conştiinţa clară, că dincolo de această lume în care avem necazuri, se deschide altălume, în care ne răzimăm, şi pentru aceea îndrăznim, şi nu ne descurajăm în necazuri, ci căutăm, printr'o atitudine împotrivitoare, să le învingem, având ţinta îndreptată spre Domnul.

Dacă n'am avea aceste raze de nădejde cu strălucire cereşti, atunci, înadevăr, viaţa ar fi lipsită de sens şi am căuta stingerea în Nirvana lui Schopenhauer.

Consideraţiuni, de ordin raţional, ne învaţă, că o fiinţă total rea nu poate fi nici conceputâ, — dar cum să aibă o existenţă reală?

Existenţa este legată de anume „atribute" şi „calităţi", fără de care nu e nici conceptibilă, nici reală.

Răul, ca existenţă în sine, ar trebui să fie lipsit de orce calitate şi, deci, cugetarea ne duce, în mod logic, la imposibilitatea admiterii existenţei răului în sine.

Dualismul maniheic, ca şi concepţia pesimistă, nu au sorţi de a rezista în faţa unei critici, fie chiar sumare.

Pr. Ioan Chioaru

Auditorul predicei de pe munte

Retorica se ocupă de sufletul auditorului, întocmai precum agricultura se interesează de felul pământului, sau medicina de starea fiziologică a corpului suferind.

Retorica pretinde neapărat, ca vorbitorul să cerceteze: ce cugetă, ce cred, ce aşteaptă ascultătorii pe care vrea să-i convingă prin vorbirea sa. Adecă să cunoşti bine inima omenească, să-i descurci iţele şi să mergi direct la inima auditorului, căci desordonarea vieţii provine din tulburarea inimei omeneşti. (Vezi Migne: „Eloquence sacrée", articolele Mouvement oratoire).

De aceea predica de pe munte constitue încă o dovadă despre superioritatea Invăţătorului Divin, căci... „El cunoştea pe toţi, pentrucă El nu avea nevoie să-i mărturisească cineva despre om, cel fel este, căci ştia El însuşi, ce era în inima omului" (Ioan 2, 24—25).

Este tocmai ceeace nu ştim noi, dar ne interesează foarte mult în legătură cu Predica de pe munte: starea sufletească a auditorului Cuvântului Impărăţiei.

Vom încerca o reconstituire a situaţiei cu ajutorul referatelor Evangheliilor şi al Istoriei sfinte a Noului Testament.

Sf. evanghelişti Matei şi Luca se completează reciproc în ce priveşte descrierea auditorului astfel:

„Şi gloate multe mergeau după El, din Galileea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudeea şi de dincolo de Iordan. Văzând mulţimile, Iisus s'a suit în munte, a şezut, şi ucenicii au venit lângă El", (Mat. 4, 25 şi 5, 1).

Iar dela Luca ştim ceva mai mult: „şi erau acolo gloate multe de ucenici ai Săi şi mulţime mare de popor, din toată Iudeea, din Ierusalim şi de pe litoralul Tirului şi al Sidonului, cari veniseră să-l asculte şi să se vindece de boalele lor", (Luca 6, 17).

Se adunaseră câteva mii de ascultători de toate vârstele şi condiţiile sociale şi economice: unii împinşi, alţii atraşi de variate interese personale. Magnetul cel mai puternic era de sigur vindecarea sigură şi mai ales gratuită a tuturor bolnavilor: dat fiind, că... „toată gloata căuta să se atingă de El, căci din El ieşea o putere, care vindeca pe toţi", (Luca 6, 9).

Totuşi, în primul cerc erau ucenicii, adecă gloatele cele multe de ucenici. In anticitate învăţământul de toate gradele era simplu, natural şi spontan: Invăţătorul şi ucenicii săi, adecă toţi cei ce din convingere ascultau, credeau şi ţineau la învăţătura predată. Domnul şi Invăţătorul Iisus Hristos pretindea ucenicilor Săi:

— „De rămâneţi în cuvântul meu, sunteţi cu adevărat ucenicii mei..." (Ioan 8 31).

Şi Ioan Botezătorul îşi avea ucenici

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Joi, 20 Noemvrie 1941, pentru a sfinţi biserica nou zidită din parohia Văleni (protopopiatul Cohalm); Vineri, 21 Noemvrie 1941 I. P. S. Sa s'a întors la reşedinţă.

Examen. Absolvenţii Academiei teologice din *Cluj*, cari n'au examen de calificaţie preoţească, în urma aprobării P. S. Sale episcopului Nicolae Colan, vor face acest examen la centrul Vicariatului din Alba-Iulia, în 11 şi 12 Decemvrie 1941.

Act de pietate. Primăria municipiului Timişoara s'a oferit să poarte toate cheltuelile împreunate că transportarea rămăşiţelor pământeşti ale luptătorului naţionalist *Aurel C. Popovici*, răposat în străinătate. Osemintele, mult regretatului gânditor şi om politic, sperăm că în scurtă vreme se vor odihni în cimititirul dela Lugoj, alături de celelalte morminte ale bunilor români din acel locaş, morţi pentru idealurile neamului.

Numire. Dl profesor *Pimen R. Constantinescu*, doctor în litere şi filosofie dela Universitatea din Roma, a fost numit Lector de limba şi literatura italiană la Universitatea din Cluj-Sibiu. Dsa ţine cursul de „Introducere în studiul practic al limbii italiene", Marţea, ora 12—13, în sala V. Bogrea, şi Joia, la aceeaş oră, în sala II. Proseminarul de limba italiană, (exerciţii de traduceri şi conversaţie), se ţine în fiecare Vineri, dela ora 8 la 10 dim.

Meditaţiile pentru intelectuali, inaugurate pe P. S. Sa episcopul *Andrei* al Aradului, în postul Naşterii Domnului, se vor ţinea, anul acesta, de P. C. prof. *Dr. S. Şiclovanu*, în aula Academiei teologice aradane, în fiecare Sâmbătă, ora 16. Prima meditaţie va fi ţinută Sâmbătă, în 22 l. c.

Act de mulţămire. Subsemnatul, preot, în numele credincioşilor din parohia Băţălar, cu filia Bretea-română, protopopiatul Haţeg, aduc mulţămiri bunilor creştini din parohia materă: *Ioan Guga* lui Ianăş şi soţia *Nica* născ. Murar, cari au donat pe seama sfintei biserici un potir în valoare de 2800 lei, în memoria unicei lor fiice Nica; apoi *femeilor* din reuniune, cari eu cumpărat pe seama sfintei biserici un disc, steaua şi linguriţa, în valoare de 1290 lei; asemenea văduvei *Ilca Micu* n. Maier, din filia Bretea-română, care a donat în memoria neutaţilor săi, soţ şi părinţi, Triodul şi Pentecostarul, discul şi steaua, în preţ de 3000 lei. — Pr. *Romul Ciocanu.*

Fondarea unei asociaţii a scriitorilor Europei. Cu ocazia săptămânii cărţii germane ce s'a deschis la Weimar şi care a început cu câteva şedinţe de lucru, la care au luat parte poeţi şi autori din 15 ţări europene, s'au pus bazele unei *Asociaţii europene*, după propunerea scriitorilor străini. La şedinţe au participat şi reprezentanţii *României*. Dl Dr. *Göbbels*, ministrul propagandei germane, a făcut cunoscut că în Germania s'au tipărit în ultimii ani 250 milioane cărţi şi reviste. Armata germană a fost aprovizionată cu peste 7 milioane cărţi, repartizate în 60.000 de biblioteci militare.

Dreptul de autor pe cale de unificare. Pe lângă Academia dreptului germen funcţionează o secţie pentru drepturile de autor. In ultima şedinţă s'a discutat cadrul juridic din acest sector şi s'a ajuns la constatarea că după războiul actual se va încerca unificarea în interesul scriitorilor şi al statelor europene. Se va adopta un sistem unic de patente şi drepturi de autor, — ceeace va însemna o importantă simplificare şi uşurare.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 23 Noemvrie 1941, va predica părintele consilier *Em. Cioran.*

Audiţii muzicale se dau, de Seminarul de estetică în, fiecare *Sâmbătă*, la ora 17, în sala mare a Facultăţii de drept. Se prezintă, prin discuri, creaţiile compozitorilor de seamă români şi străini.

Răscumpărare. Dl Dr. *Andrei Gâlea*, consilier arhiepiscopesc îşi rescumpără felicitările de ziua onomastică cu 300 lei, donaţie la fondul orfelinatului arhidiecezan.

In curând vor ieşi de sub tipar:

Calendarul Bunului Creştin
pe anul 1942

Calendarul „Oastea Domnului"
pe anul 1942

Sunt aproape gata. Lucrul lor a mers cam încet; o parte din personalul tipografiei fiind dus pe front. — De aceea rugăm pe Cucernicii Preoţi să anunţe poporul şi să-l îndemne să aştepte Calendarele noastre, cari în prima jumătate a lunii Decemvrie vor sosi în toate parohiile. — Preţul unui Calendar va fi 25 lei.

Nr. 1661/941 (87) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Porumbacul de sus apusean,** din protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:
1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială de 4 jugăre arător.
3. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs şi autorizaţia de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, însoţite de actele necesare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Avrig.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Avrig, 10 Noemvtie 1941.

Aurel Nistor
adm. protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 254/1941 (88) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Abuş,** din protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:
1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială: 12 jug. arător, 6 jugăre cositor, precum şi folosinţa grădinei bisericii.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, se vor înainta oficiului protopopesc al Târnavei în Târnăveni, la 1 Decemvrie 1941.

In înţelegere cu consiliul parohial

Gheorghe Oprean
protopop

România, Judecătoria de pace mixtă Mediaş

Dos. G. 2456/1941 (89) 1—1

Publicare de licitaţie

Subsemnatul prin aceasta public, că în baza decisului de executare Nr. 2289/940, favorabil lui Dr. Victor Ştirbeţiu advocat, dom. în Sighişoara, contra urmăritului ... dom. în Alma judeţul Tr.-Mare Nr. 65, pentru incasarea creanţei de 2000 lei, capital şi acc., se fixează termen de licitaţie pe ziua de *2 Decemvrie 1941, ora 16*, în comuna Alma Nr. 65, la domicilul urmăritului, unde se vor vinde prin licitaţie publică judiciară 1 vacă Simenthal şi un porc de 6 luni, în valoare estimativă de 5000 lei. In caz de lipsă şi sub acest preţ.

Dacă aceste animale au fost suprasechestrate şi de alţi urmăritori, licitaţie este ordonată şi în favoarea acelora.

Mediaş, la 3 Noemvrie 1941.

Grefier: **Zosim Curceanu**
delegat judecătoresc

Nr. 712/1941 (85) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beneşti,** protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuţiuni:

1. Intregirea salariului dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială, arător şi fânaţ, în mărime de 5 jugăre şi jumătate, sesiune veche, şi 4 jugăre nouă, dată din reforma agrară.
3. Câte una mierţă de grâu dela cca 130 familii.
4. Dreptul de păşunat în păşunatul comunal.
5. Stola statorită pentru întreg tractul de către adunarea protopopească.
6. Casă parohială în bună stare, cu toate supraedificatele şi cu grădină mare de pomi şi pentru legume.

Gară în localitate.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs însoţite de actele necesare în termenul de mai sus, precum şi de încuviinţarea de candidare a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta, pe lângă încunoştinţarea şi aprobarea acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român Agnita, în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 29 Octomvrie 1941.

Emil Păcală
protopop

(86) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I, dela biserica Sfântul Nicolae din **Braşov-Scheiu,** protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar ca dela stat, plătit de biserica Sf. Nicolae din Braşov.
2. Locuinţă în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.
3. Sesiune parohială 31 jugăre.
4. Stola obişnuită.

Vor fi preferaţi candidaţii cu cvalificaţiune universitară.

Cererile de concurs, însoţite de toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Prea Ven, Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ortodox român al Braşovului, iar concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiunilor reglementare, spre a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios şi a cânta, a predica şi eventual a celebra în biserică.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Scheiu, în înţelegere cu oficiul protopopesc

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(Ioan 1, 35, 1, 37). Şi fariseii îşi aveau ucenicii (Luca 5, 33), iar ei înşişi se considerau ucenici ai lui Moise (Ioan 9, 27—28).

Ucenici ai lui Iisus erau şi Iosif din Arimateia şi Nicodim (Ioan 19, 38—39 şi Luca 20, 45).

Dar mulţi din rudele cele mai apropiate nu s'au învrednicit să poarte numele de ucenic, deoarece nu credeau în El (Ioan 7, 3—5).

Dar ce fel de gânduri şi sentimente preocupau sufletele aderenţilor ucenici?

Toată lumea era animată de păreri greşite cu privire la Mesia. Se ştie că poporul voia „să-l ia cu sila şi să-l proclame împărat" (Ioan 6, 15; Matei 20, 21).

Atmosfera acestor păreri greşite, dar dominante în opinia publică, s'a risipit abia doar prin tăbliţa cu inscripţia de pe cruce, care trebuia ne apărat să fie redactată în 3 limbi: I. N. R. J., pentruca să ştie toată lumea adevărul adevărat că

...Impărăţia Mea nu este din lumea aceasta», (Ioan 18, 36).

Deci toţi aderenţii şi ucenicii Lui erau şi ei dominaţi de aceeaşi părere greşită.

Dar printre ascultătorii predicei de pe munte trebuiau să se găsească şi adversarii Cuvântătorului adecă, aceia cari „îi purtau Sâmbetele" totdeauna şi în tot locul, fariseii, saduceii, scribii, leviţii şi alţii. Sufletul acestora prezintă sentimente ostile, căutând să împiedece cu orice mijloace, cu orice calomnie, popularitatea crescândă a Mântuitorului. In această grupă de ascultători suflă aerul vicleniei, făţărniciei şi al încăpăţânării, care se numeşte în multe locuri: „învârtoşare, împietrire şi orbire a inimei".

A treia categorie de ascultători avea sufletul plin de nedumerire, de şovăire, de frică, dar totuşi arzând de dorinţă pentru scăparea din nevoile de tot felul, de foame, sărăcie, de mizerie. Tabloul sufletesc al acestor oameni este umbrit şi de întunerecul ignoranţei în ce priveşte legea şi prorocii, tălmăcite şi petecite cu sute de amendamente fariseice.

Imprăştiaţi printre ascultători se văd bolnavii de tot felul, cu sufletul suferind în trupurile morbide.

Iar deasupra tuturor pluteşte atmosfera de plângere generală a tuturor ostenţilor, împovăraţilor, debitorilor ajunşi la calicie şi a tuturor îndureraţilor suferind pentru dreptate.

Drept completare a tabloului sufletesc al auditorului Predicei de pe munte, se poate adăuga curiozitatea tuturor căutătorilor de adevăr sau de distracţii. Putea să fie present deci şi Mamona materialismului, ba chiar şi critica negativă. De ce să nu se fi rătăcit pe aici şi vreun samarinean?

In rezumat: Invăţătorul nostru se găseşte în faţa unei configuraţiuni psihologice complicate şi dificile în ce priveşte auditorul.

Nici chiar cei doisprezece „ucenici aleşi" nu erau pătrunşi de lumina adevărului.

Dar retorica pretinde vorbitorului o invenţie de subiect potrivit auditorului. Se cere ca vorbitorul să găsească cuvântul.

Ori, predica de pe munte dovedeşte, că Invăţătorul nostru a găsit şi a satisfăcut prin Cuvântul Său expresia potrivită şi corespunzătoare sufletului ascultătorilor.

Astfel predica de pe munte este instructivă atât prin fondul spiritual, cât şi prin forma ei retorică desăvârşită.

Ucenicii Lui îl vor urma. Căci El are şi astăzi ucenici adevăraţi.

Vasile Vlaicu
dela FOR-Braşov

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 30 Noemvrie 1941 — Nr. 49

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Post și milostenie

Se apropie Nașterea Domnului, adecă pogorârea Lui din slava cerească în condițiile limitate ale vieții omenești, din regiunea cea mai umilă a ei. Nu așteptăm un eveniment de grandoare, o întrare cu trâmbiți și tobe, o paradă care să arate cât de puternic e Dumnezeu și cât de nevoiaș e omul. Dar ce mângâiere ne-ar putea oferi o asemenea întrare în aceste timpuri de lipsuri și de suferințe? Cât de goală, cât de sarbădă, cât de artificială ne-ar părea ea? Ce incapabilă ar fi să rezolve măcar una din grelele năcazuri cu cari luptă omul de azi?

Dacă li s'a părut vreodată unor «înțelepți» ai veacului, cari nu știu de năcazurile concrete ale vieții, că o asemenea arătare a lui Dumnezeu în lume, este un prilej de scandalizare, timpuri ca ale noastre sunt menite să pună în lumină măreția adevărată a acestui act al lui Dumnezeu.

Maturitatea pe care timpul în trecerea lui a dăruit o sufletului omenesc, l-a făcut să-și dea seama tot mai mult de ineficacitatea actelor pompoase și a ceremoniilor de găunoasă strălucire teatrală.

Din nenorocire însă tot mai sunt și azi destui oameni cari cred că pot rezolva problemele sociale și de stat cu fastul unor serbări cari întimidează pentru moment mulțimile cu strălucirea lor orbitoare. De fapt ele nu înseamnă însă decât cel mult o amânare, o acoperire forțată a realităților aspre cari odată și odată tot își impun voința.

Biserica, ținută în ființa ei prin Duhul Sfânt la înălțimea înțelepciunii divine arătată în opera de mântuire, și-a arătat conformitatea ei cu voia Domnului, când a stabilit drept mijloc de pregătire a credincioșilor pentru primirea lui nu lustruirea pe dinafară, ci înfrânarea prin post, împuținarea pretențiilor proprii și ajutorarea aproapelui.

Intru smerenie vine Domnul, întru smerenie trebue să-l primim, consolidați în ea sincer printr'un îndelungat exercițiu.

Prin timp de post ne apropiem de zilele întâlnirii cu Domnul care se naște și care învie.

Trebue să fie o legătură mai intimă între post și voia Domnului.

De obiceiu se stărue asupra efectelor de ordin spiritual ale postului. El înfrânează egoismul biologic al naturii noastre, la spatele căruia stă egoismul spiritual. Prin poftele nesăturate ale trupului se străvăd și se sporesc: patima mândriei spirituale — dornică să arate altora superioritatea în bunuri și în gusturi —, a invidiei, care nu poate suferi să aibe altul mai mult, a urii, a mâniei. Egoismul, pretențiozitatea, setea de extindere a eului peste toți și toate, trebuesc atacate și din laturea trupească și din cea sufletească. Altfel nu reușești să realizezi absolut nici un progres.

Dacă nu obții prin exerciții de înfrânare stăpânire asupra trupului, pune el stăpânire pe tine. Iar omul lipsit de libertate față de trup, e lipsit și față de spirit. Patimile trupului pun în mișcare pe ale sufletului. Un om care-și pune centrul preocupărilor în mâncare, se umple de ură spirituală dacă nu e satisfăcut.

Chiar putem spune că la om mai mult se aprind patimile spiritului prin ale trupului, decât invers.

In orice caz patimile sunt acelea prin cari omul e o ființă plină de sine și se revarsă asupra tuturor cu gând de aservire, de anulare. Patimile sunt expresia egoismului, care e totdeauna pătimaș, nemulțumit, tulburat, subminându-se prin acest fapt omul însuși pe sine. Omul se devorează prin patimi, prin egoism pe sine însuși.

Egoistul plin de sine, acoperit de excrescența nesănătoasă a patimilor sale, nu are loc în sine pentru Dumnezeu și nu are vederea descoperită pentru El. Omul mândru nu vede valoarea și existența profundă și demnă de apreciat a altuia. Nu poate întra în relație adevărată cu altul. Cu atât mai puțin poate cunoaște și primi pe Dumnezeu. Nu e poartă deschisă spre inima lui. E închis între zidurile învârtoșate ale preocupării exclusive de sine. Toată privirea lui e orientată numai spre sine. Și când privește în afară se vede tot pe sine ca stăpân.

Postul e deci ofensiva voinței noastre împotriva patimilor trupului, împotriva celei mai sensibile și mai vulnerabile părți în raport cu păcatul. Când pot sili trupul să mânânce timp îndelungat mai puțin, să mânânce ceeace nu-i atât de gustos, atât de plăcut, când îl pot sili să primească mâncarea nu pentrucă simte un apetit și nu pe aceea spre care e dus de apetit, ci pentrucă știu prin judecată că o anumită hrană e necesară pentru întreținerea lui, am realizat o mare biruință a voinții și a spiritului asupra patimilor, asupra egoismului și am depărtat o mare parte din materia incendiară a patimilor spirituale.

Structura ființii noastre e astfel alcătuită de Dumnezeu că înfrânarea și postul îi priește. A constatat-o azi și medicina și astfel după veacuri întregi de ridiculizare a postu'ui din partea intelectualilor, azi au devenit ei cei mai mari apologeți ai lui, deși numai din motive medicale și numai în teorie, trecerea la practică făcând-o numai când sunt forțați de boală.

Dar cum s'ar putea explica această incompabilitate între trupul nostru doritor de hrană cărnoasă și între această hrană, dacă nu prin orânduirea lui Dumnezeu?

Cu toate acestea rațiunea postului încă nu o vedem explicată prin motivele ce se aduc de obiceiu și pe cari le-am expus în aceste rânduri.

De ce a lăsat Dumnezeu o asemenea alcătuire a trupului nostru? De ce a lăsat ca înfrânarea trupească să aibă o asemenea însemnătate pentru viața noastră spirituală și pentru legătura cu El?

Rațiunea ultimă se află în caracterul nostru de ființe îndatorate față de semeni. Nu suntem făcuți să ne gândim numai la noi, ci și la alții. Dumnezeu ne-a creat cu trup ca să avem lipsă de hrană materială, dar posibilitățile hranei nu le-a dat în proporții infinite încât fiecare să poată consuma nepreocupat de trebuințele altora. Ar fi creat asemenea posibilități infinite numai când nu ne-ar fi dat caracter de ființe reciproc obligate, ci ne-ar fi făcut ca pe niște monade închise hermetic una față de alta. In proporția limitată a materiei de consumat și în necesitatea tuturor în raport cu ea, Dumnezeu ne-a indicat obligația reciprocă a unuia față de altul. Orânduirea aceasta e un mijloc de educare a noastră în dragoste și comuniune, prin înfrânare.

Omul poate trăi și cu mai puțin. Să se gândească deci și la semeni, să aibă și ei un minimum de traiu.

Omenirea de azi caută, în svârcoliri sângeroase, soluția problemei sociale a repartiției bunurilor, după ce a căutat zadarnic o soluție pe căi pașnice. A ajuns însă la uciderі în massă, dar n'a ajuns la o soluție. Pe calea pe care a apucat nici nu poate găsi o soluție. Deaceea uciderile se vor aplica sub un pretext sau altul la masse tot mai mari. Uciderile acestea însă ce sunt decât ducerea la extrem a egoismu'ui individual, național sau de clasă?

Pe linia egoismului nesăturat nu se poate găsi altă soluție a problemei sociale.

Soluția cea adevărată se află numai în conformarea noastră cu indicațiile ce ni le dă Dumnezeu prin porunca înfrânării și prin aplicarea concretă a ei în post.

Omenirea a bagatelizat această poruncă. Ea a promovat și promovează neîncetat pretențiile de consumare și de lux. In această direcție vede progresul, vitalitatea, civilizația timpurilor viitoare. Prea adesea vedem cum și creștinismul e interpretat ca neobligând la înfrânare.

Problema înfrânării e mai adâncă, mai esențială pentru ordinea vieții omenești decât ca ea să fie privită fugitiv cu un zâmbet superior. De fapt ea a început să fie luată uneori în combinație și aplicată în încercările mai noui de organizare a Statelor.

Ca reprezentanți ai creștinismului trebue să-i punem din nou în lumină fețele importante pe cari i le-au arătat Sf. Părinți.

Dar în afară de misiunea aceasta pe plan general, trebue să punem azi la inima oamenilor datoria postului în strânsă împreunare cu cea a milosteniei. Sunt două forțe prin cari se poate ține întrucâtva piept cu marile lipsuri și suferințe de azi.

D. STĂNILOAE

La sfințirea bisericii din Văleni

Inaltul nostru Ierarh dela Sibiu nu cunoaște obstacol în drumurile-I duhovnicești. In vreme de toamnă târzie, de îngheț învăluit în ceață, — dat-a botezul sfințirei și bisericii din *Văleni*, la sărbătoarea Intrării în biserică. Cu toate dificultățile drumului și-ale vremii, Inalt Prea Sfințitul Mitropolit *Nicolae*, însoțit de părintele consilier *I. Grovu*, arhidiacon *I. Circov* și prof. *Candid Popa* — făcutu-și-a în dimineața cenușie a zilei întrarea în comuna, care-L aștepta cu mic și mare, întâmpinându-L prin delegații ei cu salutul binevenirii, cu pâne și sare, în melodia cântării «*Pre Stăpânul...*», executată de corul băeților de școală.

In fața bisericii, soborul de preoți prin protopopul tractual, *Alex. Brotea* se adresează în cuvinte calde, Inaltului chiriarh, care, sărutând sfânta Cruce și Evanghelie, își exprimă bucuria curată pentru fapta înălțării noului Sion, și dragostea hotărârii de-a sfinți această biserică.

După rugăciunea de sfințire a apei, în sunetul clopotelor, întrerupt de momentele solemne ale înconjurului bisericii, după întreita lovire cu sf. cruce în ușă, se face întrarea în biserică și'n altarul, în care începe slujba sfintei Liturghii.

Cuvântul Arhiereului coboară, cu verbu-I cucerітor la nivelul de'nțelegere al poporului. Prin minunate exemplificări stăruește asupra darului cu care Dumnezeu a înzestrat pe om: *sufletul*. Biserica se roagă pentru sufletul omului, pentru sufletul neamului, pentru sufletul cu care se intră în *împlinirea voii lui Dumnezeu*. Și-apoi... sfaturi părintești, de viețuire creștinească, românească: bunătate, milă, jertfelnicie, rezistență în necazuri și încercări, cinstirea căminului familiar și grija în creșterea copiilor, respect pentru autorități, dragoste, încredere și devotament Regelui și Conducătorul statului, — cerând credincioșilor, ca noul locaș de închinare să-l consfințească cu viața lor trăită în duh evanghelic.

Masa amiezii, — de post, — îmbiase Inalt Prea Sfințitului ocazia să pună preoților de față diferite întrebări despre traiul, preocupările și necazurlie lor, povestind în acelaș timp impresii din călătoria misionară și arătând aspecte și particularități de-ale bisericii basarabene. Cuvântul de despărțire, turnat în căldură părintească, a fost îndemn la trăire pașnică și creștinească.

Un amănunt: pe lângă cele ale sufletului, Inalt Prea Sfințitul luase ceva din Văleni: o veche și originală stingătoare de luminări, pentru muzeu...

Dumnezeu să ni-L țină întru mulți ani! — *Coresp.*

Dușmanii Dogmelor

Decăderea Dogmelor, volumul I, de *Ilariu Dobridor*. București 1941. Editura Cugetarea.

Omenirea trăiește timpuri de încleștare, de neliniște și tulburare. Este un murmur general, un neastâmpăr clocotitor, în omenire. Ne dăm seama de faptul acesta din experiența și observația zilnică.

Cine va putea spune că omul modern mai are vreun reazem, vreo certitudine și vreun câmp al siguranței? Nimeni.

Această constatare nu este suficientă. Trebue să-i aflăm și cauza.

Cugetarea omenească în neastâmpărul ei s'a străduit să afle și acest „punctum saliens" al vieții omenești. Se dau răspunsuri diferite. *Spengler* vede neastâmpărul epocei moderne în însuși spiritul omului, care e — spune el — faustic. Omenirea și-ar fi deplasat centrul preocupărilor sale sufletești. N'o mai astâmpără vechile forme și concepții de viață. E setoasă de altceva și către acest ceva, imprecis, neaflat, omenirea tinde faustic, Care este acest spirit faustic? Omul modern are tendința spre prăpăstios; în toate domeniile iubești accentele fulgerătoare.

E „vehement, dinamic, analitic, infinitezimal, dominator, spărgând normele"; iată spiritul faustic.

Keyserling vede neastâmpărul epocii moderne în „forțele telurice" declanșate. „Viața noastră spirituală — spune el — curge frământată sub semnul unui cataclism. Un cataclism atât de profund că poate fi comparat cu un dezastru; o revoluție atât de răscolitoare că este comparabilă cu o eră geologică. Criza actuală se datorește unui cutremur istoric căruia nu i se poate preciza centrul, vibrația și unda; dar care ne coboară pe un povârniș al istoriei, — clintită în temeliile ei, — asemănător unei mari catastrofe", (p. 55).

Berdiaeff vede neastâmpărul contemporan în orientarea omenirii spre un nou ev mediu.

Adevărata neliniște contemporană o vede Ilariu Dobridor în cu totului tot altceva: Se datorește decăderiii dogmelor. Spiritul omului modern a căzut de pe piedestalul pe care stătea. Soclul său spiritual s'a dărâmat.

Cui se datorește această neliniște? Cu alte cuvinte, cine a contribuit la căderea dogmelor?

Ilariu Dobridor răspunde succint: spiritul iudaic.

Această forță tenebroasă, asiatică, cu porniri subterane a sfărâmat siguranțele noastre spirituale, a spart oceanul cel liniștitor al sufletului, care se alinta pe apele cristaline ale concepției armonice elenoromane și a introdus în lume disarmonia și anarhia spiritului.

Dar care sunt acele puteri, siguranțe absolute sau dogme pe care se baza spiritul omului? Ilariu Dobridor le vede în concepția triadică eleno-romană și creștină. Sufletul omului — spune el — nu poate trăi fără absoluturi, fără constanțe, atât în lumea dinafară, cât și în cea dinlăuntru. El caută să se lege de stâlpii constanțelor, pe cari și le creiază, căci aceasta este esența omului: *să creeze*. Aceste constanțe sau absoluturi sunt așezări dumnezeești, — spunem noi.

„In lumea care se primenește mereu, omul are nevoie de reazem, de permanență; are nevoie de un punct rezistent în undele vieții suferinde", (p. 18). Aceste constanțe le-a creat omul înafară și înlăuntrul său, și se află în cultura elenoromană, pe care se sprijină cultura creștină a Europei.

Inafară a creat omul constanțele: substanța, lucrul și legea; cărora le corespunde în intern: eul, conceptul și norma (norma morală).

Pe aceste constanțe triadice: externe și interne se sprijină și s'a sprijinit întreaga desfășurare a spiritului omenesc creator. Conceptele sunt de origină eleno romană și sunt reluate în creștinism de către Dionisie Areopagitul și Thoma de Aquino. A operat cu ele Socrates și Plato, dar și Sf. Părinți și marii cugetători bisericești. Interesant cum aceste absoluturi corespund ideii divine treiipostatice din concepția creștină. Tocmai aici Plato se apropie de creștinism.

Absoluturile creaturale sunt disolvate de iudaism. Iudaismul este asiatic, refractar și monoidic. Tendința lui este să se europeizeze.

Aceasta nu se poate face fără a distruge valorile vechi ale bătrânului și frământatului continent. Așa încât iudaismul începe să nimicească tot ceeace este valoare superioară în om și lume. Incepe distrugerea dogmelor eleno-romane creștine. Incepe procesul de disoluție, pe care l-au observat Spengler, Keyserling și Berdiaeff, dar care n'au tras adevăratele consecințe.

Care sunt dogmele pe care Ilariu Dobridor le vede căzute de pe soclul de marmură al culturii greco-romane și de sub semnul biruitor al crucii? Ilariu Dobridor le înșiră în legătură cu triada constanțelor: dogma etică, logică, socială, cosmologică estetică și politică, deci toată valoarea spirituală a omenirii.

Toate aceste se învârt sau au ca centre de preocupare: *omul*.

Care este concepția lui despre om? Cea creștină. Omul este imaginea lui Dumnezeu. El este, cum spune Jacques Maritani, o ființă metafizică, cu dorința de mântuire și cu tendința de perfecțiune. Deci o ființă perfectibilă. Perfectibilitatea o împlinește omul pe calea ascetică și prin dragoste. Iubirea este unirea sufletului cu Dumnezeu, dar și calea de stabilire a relațiilor. Dogmatica are la baza sa iubirea, care este revărsarea sau dăruirea lui Dumnezeu în lume. „Dumnezeu ieșind din sine însuși, din sfera perfecției sau imperfecției Sale, a abandonat contemplația absolută și eternă, creind lumea pe care a așezat o în temporal, dar a încurajat-o cu iubire, dandu-i putința de a transcende temporalul", (p. 24). Iubirea care este cea mai esențială cale de întâlnire a omului cu Dumnezeu și pe care concepția creștină o ridică la cea mai înaltă dogmă, este total răsturnată. Pentru Freud ea nu este decât degradantul «*libido*». Iată răsturnarea de valori și coborârea omului la rangul cel mai de jos.

In concepția creștină omul este trup și suflet. Dar trupul este stăpânit de spirit.

Ce face iudaismul cu noțiunea de om?

O degradează. Omul este simplu: *carne*, trup, cu porniri instinctuale, ca la Bergson, cu dominarea totală a sexualității ca la Freud și Weininger. Rezultatul îl știm cu toții, care este.

Geniul pentru noi este revărsare de har ceresc, este depășire a cosmosului și o ridicare spre sferele astrale.

Pentru evrei? Răspunsul ni-l dă evreul Lombrozo. Pentru el geniul este o apariție abnormă în sânul societății, care aduce «*nebunia*», (p. 72). In fond, înălțimea lui se trage dela stările fizice și rănile, care macină și dor în ctitoria lui anatomică", (pg. 72).

Viața omului este o tendință spre porniri josnice și inferioare. Dacă acestea nu se pot manifesta, ci se refulează — spune Freud — atunci poate să producă manifestări pe care le numim înalte.

Numai convenințele sociale îl înfrânează pe om să nu se arate în toată goliciunea sa. Toate manifestările sunt însă de ordin sexual sau trădează o pornire sexuală, începând din fragedă pruncie, dela pieptul mamei până la sfârșitul vieții. Pentru el norma morală este o piedecă în manifestarea naturală a omului. Inlături, deci, cu orice normă morală.

Astfel Freud, Weininger și Lombrozo desființează etica și degradează omul, îl „descreștinează", cum zice Ilariu Dobridor. Adecă îi rupe legăturile cu sferele senine ale cerului, de unde-i vine omului toată lumina și de unde așteaptă toată nădejdea.

Viziunea omului degradat, a omului morbid, fără suflet și fără rațiune, a omului instinctual, este în democrație, iar începuturile ei în revoluția franceză.

Dar nu numai dogma etică și prin aceasta noțiunea de om sunt degradate, ci și celelalte dogme.

Prin Socrate, Plato și Aristotel se pun bazele logicei, una și universală. Pe calea logică putem afla adevăruri universal recunoscute. Logicianismul vechiu a fost reluat și încreștinat de Dionisie Areopagitul și mai târziu de Thoma d'Aquino.

Pe cale rațională noi suntem în stare să cunoaștem și să desprindem realitatea. Aceasta o recunoaște și Kant. Numai că el sapă prea mare prăpastie între lumea noumenală și fenomenală.

Dogma logică o răstoarnă Bergson. Rațiunea este neputincioasă și se învârte în vid. Ea trebue înlocuită cu o altă facultate: instinctul, pentrucă „numai el este capabil să ne introducă în natura intimă a lucrului așa cum există, răsucindu-ne asupra noastră înșine", (p. 76).

„In creștinism, omul e ființă dotată cu rațiune, deosebitor prin ea pe scara biologică și prin ea apropiindu-se de Dumnezeu", (p. 75). Pentru Bergson, omul nu mai e rațiune, ci intuiție; nu mai are luminile spiritului, ci fulgerările instinctului lucid (p. 76). Bergson nu cunoaște opoziția dintre spirit — corp, și subiect — obiect. Bergson ajunge la un monism, caracteristic concepției iudaice. Dar tocmai aici e și marea lui greșală. Reducând totul la intuiție, al cărei conținut este instinctul, formulatorul „elanului vital" coboară, în granițele josnice, spiritul omenesc. Nu mai e rațiunea, „intelecția rațională", legea operabilă a imanentului și transcendentului, care reprezintă ierarhia, ci intuiția, care duce la anarhie, ceeace în alți termeni înseamna primatul instinctului. Prin aceasta Bergson disolvă logica și aruncă pe om în haos și prăpastie.

Pe plan *social* evreul Karl Marx va desființa valorile eterne ale omului și-l va reduce la starea de animal. Vagabondul Berlinului și al Londrei pleacă dela materialismul filosofic, al cărui centru este atomul pentru a ajunge la concepția socială numită *comunism*.

Pentru interpretarea sistemului său materialist îi va servi filosofia idealistă a lui Hegel, dela care împrumută dialectica. Pentru Hegel lumea este un produs al ideii revărsate în lume și întoarsă în sine. Lumea se prezintă ca un proces triadic: teză, antiteză și sinteză.

Karl Marx împrumută dialectica hegeliană a sistemului triadic, pe care o răstoarnă. Până când în idealism, materia este absorbită în idee, în marxism ideia e absorbită în materie.

Lumea este produsul fatalității; faptele istorice, întreaga desvoltare a omenirii au o singură explicare: *starea economică*.

Viața spirituală e o simplă suprastructură artificială, care trebue să fie subordonată întru totul materiei. Karl Marx păstrează sensul revoluționar al triadei idealiste și o folosește în sensul său iudaic. Și viața socială se prezintă sub formă de triadă, ca luptă de clasă: exploatatori (teza); exploatați (antiteza) și stat proletar (sinteza). In locul conceptelor lui Hegel, Marx stabilește ca termeni ai contradicției: *clasele*. Marxismul are o finalitate: crearea statului proletar, de dominare universală.

Intrevedem scopul mesianic monist al iudaismului.

Pentru marxism „esența omului este forța de producție, iar manifestarea lui e raportul de producție. Forța de producție este baza raportului de producție, iar raportul de producție este originea claselor sociale. Cu un cuvânt procesul economic generează clasa socială", (pg. 138).

Clasa socială are structura și suprastructura sa. Structura sa o formează *economicul*, partea cealaltă de idei, morală, etc. formează suprastructura organismului social. Când suprastructura nu mai corespunde stării de producție, când ideile, morala, etc., nu mai corespund economicului, atunci urmează *revoluția*. De aici va pleca Lenin pentru a formula principiul revoluție permanente.

In creștinism omul este imaginea lui Dumnezeu.

Raporturile relaționale se stabilesc prin dragoste. Mântuirea este personală. Omul creștin este o finalitate, subordonat puterii lui Dumnezeu, de care omul se simte legat ca de Creatorul său. In marxism omul este robit clasei. El este un mijloc pentru omul viitorului. „Individul nu mai este o finalitate, ci un instrument pentru realizarea viitorului care e un scop", (pg. 140). In concepția marxistă, omul este un atom anonim, fără viață interioară, aparține speței și e o categorie cantitativă. El valorează atât cât produce.

In creștinism omul valorează câtă valoare morală e în el.

Sufletul este o entitate, ce-l ridică la o înaltă demnitate.

Marxismul nu cunoaște sufletul. Totul este materie. Prin aceasta degradează valoarea omului și-l depersonalizează, vârându-l în clasă. Marxismul este o concepție antipersonalistă. Individul nu contează; clasa e totul. Zeul terestru al individului e statul proletar, care va produce raiul dorit de toți cei exploatați.

In concepția sa despre clasă și individ, evreul vagabond din Berlin, la Londra se va întâlni cu concepția sociologică a lui Levy Bruhl și Durkheim, pentru care clasa este anterioară individului.

Ce este esențial în marxism? Urmărirea scopului iudaismului. Fără spațiu, evreului nu-i trebue stat național.

Neavând spațiu geografic, evreul nu are lipsă de teritoriu limitat, în care națiunea să trăiască, ci națiunea servește ca un scop pentru realizarea statului iudaic proletar și universal. Când concepția monistă a iudaismului se va realiza, se vor stabili dogmele iudaice. Până atunci totul trebue să plutească în haos, pentruca mai ușor să se poată ajunge la realizarea instrumentului de dominare universală, care este statul proletar și la care se va ajunge numai prin revoluție.

Aceeași tendință de dominare universală a dus pe evrei la crearea acelui conglomerat, care era Liga Națiunilor, și în care cuvântul hotărâtor îl aveau lojile masonice. Exponenții de căpetenie erau Leon Blum și Litvinov. La baza Ligii era o concepție iudaică, aceea de a considera națiunile ca unități matematice și forțe vii.

Prin Liga Națiunilor se urmărea desființarea statelor naționale și dominarea iudaismului. Deci o altă dogmă disolvantă, cea politică.

Dar atât Leon Blum, cât și Litvinov își văd partida pierdută. Națiunile sunt realități organice și forțe vii. Ele nu sunt unități matematice cu care să poți opera după plac, ci entități de sine stătătoare, cu specificitățile și puterile lor spirituale proprii.

Acestea le fac vii și le dau tăria de a se ridica peste veacuri.

Așa precum au disolvat dogmele: etică, politică și socială, tot așa, evreii, care n'au nimic armonic în ei, ca fiind asimetrici, au desființat și dogmele: cosmologică și estetică.

Evreii n'au decât o inteligență demonică. Robi ai materiei, niciodată nu s'au putut încadra în trăirea unor concepții superioare de viață.

Prin Einstein iudaismul desființează dogma cosmologică. Pentru Einstein totul este relativ. Inlătură certitudinea newtoniană a timpului, spațiul euclidian și universul lui Galileu, înfățișând „o lume vălurată și ondulată, în care prezidează o lege a curbei", (pg. 70) și conchide la o teorie a relativității, în care nimic nu mai e sigur. Pentru Einstein „există un timp local, adecă relativ la fiecare punct al spațiului", dar prin aceasta desființează conceptul de absolut și-l egalează cu cel relativ și reduce astfel dualitatea: „energie-massă", „forță-materie" la monismul iudaic.

Iar, prin empirismul aprioric al lui Husserl, evreii au provocat mizeria metafizicei contemporane. Căci se știe „omul este o ființă metafizică" — spune Jacque Maritain, cu pasiunea adevărului și generalului în sânul său. Prin pasiunea concretului (Bergson), a relativului (Enstein), a momentanului noetic (Husserl) sau prin

aberaţiile absurde ale erosului sexual (Freud şi Weininger) se dărâmă metafizica şi pasiunea absolutului rămâne lipsită de sens.

In etică evreii nu sunt capabili de artă, pentrucă nu au simţul armoniei. N'au fost niciodată în stare să producă opere de artă cu valoare universală. Totdeauna au exaltat sentimentele cele mai josnice. Prin reprezentanţii lor: Marcel Proust, Zweig sau Emil Ludwig aduc haosul în literatură şi sparg dogma estetică universală. Sunt duşmani ai romantismului, pentrucă nu-l înţeleg. In locul romantismului vor introduce literatura bizară a hrubelor şi tavernelor.

In locul poeziei înălţătoare vor introduce futurismul, druismul, dadaismul, toate forme decadente ale spiritului estetic, prin care vor preamări fondul bolnăvicios al lui Freud sau Weininger, sau apetitul instinctual al lui Bergson.

Heine sau Otokár Fischer, poeţii lor mari, nu aduc în poezia lor altceva decât nostalgia oriental-asiatică. Toată literatura evreiască e minoră, cum minor le e sufletul autorilor.

Peste tot se urmăreşte acelaş scop iudaic: producerea haosului, tulburarea valorilor eterne, reducerea la monismul iudaic.

Putem urmări această chestiune şi la o parte din scrisul nostru postbelic. Ce ne-au adus în scrisul lor un G. Bogza, F. Aderca, etc., pe care un profesor de universitate îi aşează alături de Eminescu, Coşbuc şi Creangă, altceva decât haosul şi exaltarea sentimentului josnic bolnăvicios, cu punct de plecare în Freud, Weininger şi tovarăşii.

Care este scopul urmărit de forţa iudaică prin această desagregare a spiritului omenesc? Este dominarea universală a iudaismului, care se va ajunge mai uşor prin producerea haosului în toate. Pentru acest scop evreii nu vor cruţa nimic, ci îl urmăresc cu diabolică perseverenţă.

In scopul lor de înfăptuire a imperiului universal iudaic, evreii sunt sprijiniţi de cele două surori *teosofia* şi *francmasoneria*. Teosofia, a cărei prezidentă este Mac Gregor, sora evreului Bergson, urmăreşte anihilarea creştinismului prin preţuirea egală a tuturor religiilor. Iar francmasoneria este şcoala hrubelor, a ascunzişurilor, de unde se pun la cale planurile satanice ale forţei iudaice.

Evreii fac ceeace fac, pentrucă au perspectiva crepusculară, tendinţa de a ajunge la dominaţie universală. De aceea plasează totul în viitor. Pentru ei Messia n'a sosit. Îl aşteaptă şi-l vreau ca un Messia terestru.

Creştinismul are reminiscenţa harică, ce consistă în nostalgia paradisului, adecă reîntoarcerea în formele pure, ale fericirii edenice, de vieţuire cu Dumnezeu. Pentru creştinism Messia a sosit. Lupta este pentru realizarea scopului adus de Messia în lume.

Trup şi suflet, omul creştin va avea mereu dorinţa după ceeace este esenţă, normă absolută, unire cu Dumnezeu.

Omul iudaic este numai trup, de aceea coboară în pământ şi luptă pentru acesta.

Distanţa este enormă, ca între cer şi pământ, lumină şi întunerec.

Cu certitudine, biruinţa va fi a spiritului. Lumina va învinge întunerecul, iar omenirea îşi va făuri acele adevăruri absolute, cu care va sta, zid neclintit, în faţa tuturor isbeliştilor. Aceste adevăruri de siguranţă universală sunt în Hristos. Cu El este restabilirea dogmelor, cu El este viaţa sigură şi armonică.

Autorul n'o spune. Dar concluziile se impun şi se deduc.

Pr. **Ioan Chioaru**

Sprijin pentru săraci. Ministerul de interne a luat măsuri să înfiinţeze *cantine*, pentru locuitorii săraci şi pentru cei complet lipsiţi de mijloace materiale, — pe tot cuprinsul ţării. In cantine se vor servi zilnic mese cu preţ redus, precum şi mese gratuite. O astfel de cantină va luă fiinţă şi în oraşul Sibiului.

Satul românesc în cumpăna neamului

Satul românesc a fost totdeauna chezăşia zestrei noastre spirituale ca neam. Orientarea ni s'a învârtit în jurul acestei dominante a gândului românesc, iar orizontul înaintărilor noastre în veac şi-a lărgit sau îngustat dimensiunile de siguranţă obştească, în raport direct cu adierile sau învălvorările spaţiului rustic.

Nici un pas de încercare pozitivă nu s'a făcut în câmpul de bătaie al istoriei noastre străbune, fără a se pipăi pulsul de înviorare sau stagnare al satului.

Abandonarea satului, când e vorba de marile înfăptuiri, te constrânge să îmbrăţişezi calea riscului şi să ajungi, mai de vreme sau mai târziu, la marginea dezastrului ce te aşteaptă.

Urzeala neamului nostru s'a înfăptuit în răsăritul de soare al satului şi deacolo a purces acel fond etnic, prin care l-a strecurat până azi, vremelnicia.

Astăzi, când văzduhul e haos şi lumea infern, când pământul îşi răzvrăteşte adâncurile în spumegânde valuri de ură, când te saturi până la refuz de viaţa cosmopolită, e necesar să-ţi afli un mediu în care te poţi regăsi ca om al vremurilor de pace.

Starea de războiu, fiind o stare extremă, e lucru firesc ca în acest interval şi mentalitatea oamenilor să intre în alt cadru de evoluţie decât cel de până acum. Dumnezeu a voit ca tocmai în anii aceştia, de încrucişare a spadelor, durerea şi nesiguranţa vieţii să devină şi mai intense prin contribuţia de negativ a naturii care s'a aşezat binişor de-a curmezişul intereselor vitale.

Aceşti doi factori — ca să zicem aşa —, războiul armelor şi războiul naturii, determină şi spiritul satelor noastre într'un fel oarecare. Poporul dela sat, fiind popor al gliei, toată atitudinea sa faţă de viaţă e dictată de acest ataşament al lui. Câtă vreme e lângă pământul său şi-l poate muncî nestingherit, e omul care are dela Dumnezeu tot ce-i trebue. Cum însă anii din urmă l-au cam îndepărtat, şi la propriu şi la figurat, de reveneala gliei, adaptarea lui, la alt ritm de viaţă a provocat stări de nelinişte în aceşti auguri ai păcii, — dar nu l-au pus, pe drum de revoltă, întrucât, prin firea sa, e omul păcii. Cu natura nu se pune în ceartă, ci aşteaptă totul cu resemnare ca fiind dela Dumnezeu, pentru anumite păcate.

Deci, ideea unei pure teologii stă la temelia vieţii sale şi în baza acesteia îşi orânduieşte întregul rost al existenţei. Credinţa şi supuşenia cinstită sânt, şi la data prezentă, podoabele spiritului satelor româneşti.

S'a zis că vremurile de grea cumpănă totdeauna au fost hotărâtoare pentru îmugurirea credinţei în toate clasele sociale; dar, pentru poporul dela sat, aceste vremuri au fost şi sânt cu atât mai prielnice pentru înzdrăvenirea lui duhovnicească. Acum i se adânceşte şi mai mult pătura de credinţă care l-a ocrotit de molima vicisitudinilor vieţii.

Mulţi, din celelalte clase sociale, atunci când îi copleşeşte negrul vieţii, îi retează firul; ori de e cumva stare de războiu, se doresc în linia întâi — dintr'un motiv de rând: ca să scape de viaţă. Anevoie se întâlneşte acest lucru în rândul locuitorilor din sat. Dacă aceştia se despart aşa de greu de glie şi-o sărută când le vine ordin să plece, cu atât mai greu se despart de viaţă şi mai ales din motivul că nu li-ar oferî un anumit confort...

Iată o nouă caracteristică a spiritului dela sate! Omul ştie că viaţa e dela Dumnezeu şi nu şi-o poate smulge el, nici o poate dărui oricui şi pentru orce. Dimpotrivă, pentru Dumnezeu e în stare să-şi jertfească cea mai scumpă fărâmă de vreme ce o are disponibilă între viaţă şi moarte.

E drept că sânt şi între fiii satelor excepţii care-ţi amărăsc nădejdile, dar pe aceştia-i socotim drept bastarzi ai climatului sufletesc dela sate... Şi e bine că de aceştia sânt puţini, ca săcara prin grâu...

Să învăţăm a purta grija satului ca un preludiu al marilor biruinţe ce vor să vină, aşezând în cumpăna neamului tot ceeace ne ofere satul spre înveşnicirea acestui popor, care nu poate accepta scăpătările în istorie.

Preot **Nichifor Todor**

Nr. 16411/1941

AVIZ

Oficiile protopopeşti cari au primit efecte de iarnă pentru soldaţi din parohiile protopopiatului, le îndrumăm să le expedieze imediat la Consiliul Arhiepiscopesc — Sibiu, pe lângă un tablou, conform dispoziţiilor din Circulara cu Nr. 14.353 din 3 Octomvrie 1941, apărută în Telegraful Român pag. 4, Nr. 41, din 5 Octomvrie 1941.

Sibiu, la 18 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ziua de 1 Decemvrie, *conform hotărârii dlui Mareşal Antonescu, conducătorul statului, se va sărbătorî prin serviciu religios, săvârşit la ora 11, în toate bisericile din ţară, la care vor participa autorităţile locale civile şi militare, precum şi o delegaţie a foştilor şi actualilor combatanţi şi invalizi de războiu. Nu se vor ţinea discursuri la această ocazie. Se vor arbora drapelele. Scoalele şi autorităţile publice vor lucra.*

Cerc religios — în *Branul de sus* s'a întrunit în 8 Noemvrie 1941 în parohia *Şimon b. n.*, sub preşedinţia păr. Ioan Budu.

La ora 9 dimineaţa se începe serviciul utreniei, continuându-se cu slujirea în sobor a sfintei liturghii. Predica zilei a fost ţinută de Pr. *Gh. Enescu*-Peştera, care a arătat rolul îngerilor în iconomia mântuirii ca şi importanţa lor în viaţa zilnică a credincioşilor, încheind cu o rugă pentru M. Sa Regele Mihai I. Se oficiază, apoi, Te-Deum pentru M. Sa Regele, şi se slujeşte parastas în pomenirea eroilor căzuţi pentru Cruce, şi a preoţilor decedaţi ai cercului.

Pr. *Moise Benga*-Şirnea conferenţiază despre: „Educaţia în familie", arătând rolul acesteia în formarea religios-morală şi naţională a tinerelor odrasle.

Preşedintele cercului elogiază persoana tânărului Suveran şi dă sfaturi de folos mulţimii din biserică.

Participant.

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU Lei 25

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit NICOLAE *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* Grigorie T. Marcu; *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* Nicolae. *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândrî cu realizări atât de isbutite.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Decemvrie 1941

1. *In fiecare zi dimineaţa* la ora $6^1/_2$ Utrenie şi în continuare *la ora* $7^1/_2$ *Sf. Liturghie.* Seara la ora 6 Vecernie.
2. *Luni, Miercuri şi Vineri,* după Sfânta Liturghie se săvârşeşte *Sf. Maslu la ora* $8^1/_2$ pentru cei din războiu. *Seara după Vecernie «Acatistul Maicii Domnului».*
3. *In Dumineci şi Sărbători* dimineaţa la ora $8^1/_2$ Utrenie, iar *la ora* $9^1/_2$ *Sfânta Liturghie.* La liturghie cântă „Corul catedralei", sub conducerea profesorului Gheorghe Şoima.
4. **Sâmbătă în 6 Decemvrie (Sfântul Nicolae)** serveşte: I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobeţ, prot. stavrofor Dr. D. Stăniloae rectorul Academiei teologice „Andreiane", prot. stavrofor E. Cioran cons. mitropolitan, prot. Ieronim Grovu cons. mitrop. şi prot. M. Neagu; diaconii: Ioan Circov şi Nicolae Mladin. Predică: diaconul *Nicolae Mladin.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică: preotul *N. Vonica.*
5. **Duminecă în 7 Decemvrie** serveşte: Prot. M. Neagu, preotul prof. la Acad. teologică Dr. Liviu Stan şi preotul Zosim Oancea; diaconii: Anat. Scurtu şi prof. Dr. N. Balcă. Predică: *Dr. Liviu Stan.* La „Oastea Domnului" după masă la ora 4 predică preotul prof. *Zosim Oancea.*
6. **Duminecă în 14 Decemvrie** serveşte: prot. M. Neagu, preot-profesor Zosim Oancea şi D. Călugăr directorul şcoalei de cântăreţi; diaconii: Alex. Popa şi Sim. Macarie. Predică: preotul-profesor *Zosim Oancea.* După masă la ora 4 la „Oastea Domnului" predică: protopop *M. Neagu.*
7. **Duminecă în 21 Decemvrie** serveşte: cons. Em. Cioran, prof. Aurel Nanu şi Prot. Mihail Neagu; diaconii: I. Circov şi Dr. N. Balcă. Predica de consacrare pentru studenţii universitari o ţine confesorul universităţii protopop-profesor *Aurel Nanu.*
8. **Joi în 25 Decemvrie (Intâia zi de Crăciun, Liturghia arhierească)** serveşte: I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae,* înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi.
9. **Vineri în 26 Decemvrie (A doua zi de Crăciun)** serveşte şi predică I. P. C. Arhim. *Teodor Scorobeţ,* înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi.
10. **Sâmbătă în 27 Decemvrie (A treia zi de Crăciun)** serveşte: prot. Mihail Neagu, preotul Nicolae Vonica şi Ioan Muntean. Predică: prot. *M. Neagu.*
11. **Duminecă în 28 Decemvrie** serveşte: Cons. Ier. Grovu, prot.-prof. Gh. Maior şi prot. M. Neagu; diaconii: N. Balca şi S.M acarie. Predică: prot.-profesor *Gh. Maior.* La „Oastea Domnului" predică în sărbătorile Crăciunului: prot *Mihail Neagu, Zosim Oancea, Nic. Vonica* şi *Ioan Munteanu.*

Nr. 254/1941 (88) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Abuş,** din protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială: 12 jug. arător, 6 jugăre cositor, precum şi folosinţa grădinei bisericii.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, se vor înainta oficiului protopopesc al Târnavei în Târnăveni, la 1 Decemvrie 1941.

In înţelegere cu consiliul parohial

Gheorghe Oprean
protopop

Dintr'o cuvântare

la înmormântarea unui credincios, fost bolnav multă vreme

„Sufletul meu este desgustat de viața mea. Lăsa-voi să curgă slobodă tânguirea mea și voi vorbi întru obida sufletului meu". (Iov 10, 1).

Iubiți ascultători, — Există în Scriptură o viață a durerii: în *istoria dreptului Iov.*

Lipsit de copii și de averea multă ce avusese, suferind și părăsit „cu toate acestea Iov n'a păcătuit de loc cu buzele sale". Impăcarea în suferință și-a mărturisit-o prin cuvintele: „Dacă am primit dela Dumnezeu cele bune, nu vom primi oare și pe cele rele?" (Iov 2, 10).

Impăcarea în suferință, rostul acestela pentru neamul omenesc, este problema pe care o desleagă această istorie sfântă.

Este prea firesc ca, acum când avem în față acest sicriu, gândul nostră să se îndrepteze spre încercatul de Domnul, dreptul Iov. Există atâta asemănare, ce revarsă în suflete împăcarea, încât nu putem să nu apucăm pe această potecă a reculegerii.

Viața regretatului nostru dispărut are această lecție aspră a resemnării, ea a cunoscut îngenuncherea încercării prin suferință, a primit sarcina grea a crucii lui Hristos.

Senin și împăcat, răposatul și-a primit suferința ca pâinea, pe care Cerul o trimite anumitor suflete spre a le rândui o aleasă petrecere în această viață. La umbra acestei suferințe sufletul său s'a răcorit și s'a înălțat pe scara care urcă creasta cea de sus a mântuirii.

Treizeci și trei de ani de îndelungă boală este o nenorocire care arareori se întâlnește! Totuși, adormitul în Domnul s'a învrednicit în tot acest timp de lauda proroculul care fericește pe bărbatul ce n'a stat în sfatul necredincioșilor, ci în legea Domnului a cugetat ziua și noaptea, rugăciunea fiind singura lui împăcare.

Urmaș al unei familii fruntașe din parohia noastră, el a pornit pe calea economiei de vite, ocupațiunea de care se leagă trecutul de față al acestor plaiuri.

Căsătorit la vârsta de 34 ani a trăit sănătos 9 ani. Avea o învățișare aleasă, însă o boală grea îi paralizează partea dreaptă a trupului și, în puterea bărbăției, se înfrățește cu patul.

Casa și curtea îi sânt singurele sale cărări, altarul rugăciunii este suferința și lacrimile. Gândul i s'a răscolit, dar nu s'a pierdut în cârtirea omului ce-i lipsit de credință. El a primit cu creștinească răbdare încercarea, văzând într'însa semnul chemării Domnului spre mântuire. Recules prin rugăciune și credință, el s'a întâlnit cu Mântuitorul, așa după cum s'au întâlnit toți bolnavii din Evanghelie.

In tot acest timp, de îndelungată boală, a fost îngrijit de iubita lui soție cu care a împărțit păharul amărăciunii, fără să cârtească.

Bun și înțelegător, tăcut și virtuos, el a fost alesul prin încercare, chematul de Domnul în școala suferinții. Așa l-am cunoscut cu toții, ca pe un sihastru care se bucură când cineva îl cerceta.

Din pragul mormântului el ne șoptește cuvintele Molitvelnicului: „Acum m'am odihnit și am aflat ușurare multă, că m'am mutat din stricăciune și m'am dus la viață, Doamne. Mărire Ție!"

Răposatul se adresează, prin cuvintele preotului mai întâi spre devotata lui soție, se adresează rudeniilor sale, prietenilor și tuturor acelora cari l-au cercetat, și-au vorbit frumos, picurând în sufletul lovit de durere liniștea odihnitoare și îi roagă să primească mulțămirile sale.

Dumnezeu să-l primească în patria însorită de lumină a fericirii veșnice!

Pr. Gh. Șerbu-Satulung

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul

Telegraful Român

INFORMAȚIUNI

Răscumpărare. Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* și-a răscumpărat felicitările de ziua numelui, dăruind suma de 10.000 Lei pentru ajutorarea răniților din spitale.

Obișnuita recepție din anii trecuți nu va avea loc la Sf. Nicolae de astă dată.

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a fost Marți, 25 Noemvrie a. c. la Hunedoara, pentru a vizita biserica cea nouă.

Joi, 27 Noemvrie a. c. I. P. S. Sa a vizitat clădirea bisericii noui din Tălmaciu (Sibiu).

† **Ecaterina N. Iorga,** *soția celuice a fost profesorul Nicolae Iorga, «după un an de demnă suferință» a trecut la cele veșnice și a fost coborâtă în locul de eternă odihnă Marți, în 25 Noemvrie 1941, la cimitirul Bellu din capitala țării. Tovarășă de viață și adeseori colaboratoare înțelegătoare a marelui cărturar, a stat alături de dânsul în drumurile lui pe la vechi biserici din satele și orașele ardelene, ca și în călătoriile din țările apusului. Suflet nobil de matroană română, brașoveană de naștere, din familia Bogdanilor, a știut să creeze un cămin al familiei, unde covârșitoarea putere de muncă a profesorului să se poată desfășura cât mai nestingherită. După noaptea cumplită din Noemvrie anul trecut, a trăit retrasă, în minte cu icoana nelegiuirii fără seamăn, ce i s'a făcut. Dumnezeu să-i răsplătească bunătatea sufletului cu bucuria luminatei și veșnicei Sale împărății!*

Parastas în amintirea Mocionești lor. P. S. Sa episcopul *Vasile* al Timișorii a dispus ca, în 30 Noemvrie 1941, să se celebreze în fiecare comună a eparhiei parastas în amintirea membrilor decedați din familiă Mocioni: Andruț, preot Constantin, Ioan, Petru, Andrei, Antoniu, Gheorghe, Lucian, Mihai, Alexandru, Eugen, Zeno, Antoniu, Ionel, cu tot neamul lor și să se cetească din partea preotului slujitor credincioșilor circulara dată în acest scop, în care se cinstește amintirea celorce s'au distins prin luptă de apărare a drepturilor bisericii ortodoxe și ale neamului, ilustrându-se printr'un lung șir de fapte în folosul obștesc.

† **Dr. Liviu Micsa,** fruntaș român din regiunea Someșului și eminent jurist, și îndrumător al țărănimii din acele părți, s'a stâns din viață în etate de 67 de ani și a fost înmormântat în cimitirăl dela Dej, în 2 l. c. Blând și cumpătat la vorbă, a slujit cu cinste interesele poporului din județ timp de câteva decenii, câștigând simpatia tuturor cercurilor. Odihnească cu drepții!

Grija de biblioteci poporale nu este, poate, nicăiri mai desvoltată ca în Germania. Progresele lor, după anul 1933, a crescut în mod extraordinar: dela 6 mii la 21 de mii. Afară de bibliotecile pentru popor, există 55 mii de biblioteci școlare, — fiecare școală primară, până în cele mai depărtate sate, îș are biblioteca.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 30 Noemvrie 1941, va predica părintele prot. *Gh. Maior.*

Societatea de lectură a studenților dela Academia teologică «*Andreiană*» va sărbători, ca de obicei, amintirea marelui său patron, al cărui nume îl poartă. Astăzi, Sâmbătă, în Aula Academiei, se va desfășură un îngrijit program de coruri, recitări, introduse prin cuvântul de deschidere rostit de păr. prof. Dr. Gr. T. Marcu. Conducerea muzicală o are păr. prof. Gh. Șoima.

Fotografii documentare din nord, nord-vestul Ardealului și Munții Apuseni, se pot vedea expuse în Palatul Universității „Regele Ferdinand I". Expoziția, organizată de Oficiul de turism și de Muzeul etnografic al Universității, rămâne deschisă până la 20 Decemvrie 1941.

Ciclul de conferințe, organizat din partea „despărțământului Astra", Sibiu, se inaugurează Duminecă 30 Noemvrie 1941, ora 18, în sala festivă a județului Sibiu. Va vorbi dl prof. univ. *I. Lupaș* despre: Cetățuia Carpaților, centru de conservare etnică și inima organismului geopolitic românesc. Intrarea benevolă.

Nr. 1661/941 (87) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Porumbacul de sus apusean,** din protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială de 4 jugăre arător.
3. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs și autorizația de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, însoțite de actele necesare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Avrig.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înțelegere cu consiliul parohial.

Avrig, 10 Noemvtie 1941.

Aurel Nistor
adm. protopop.

---

(86) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I, dela biserica Sfântul Nicolae din **Brașov-Scheiu,** protopopiatul Brașovului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar ca dela stat, plătit de biserica Sf. Nicolae din Brașov.
2. Locuință în natură după disponibilitate, sau bani de cvartir.
3. Sesiune parohială 31 jugăre.
4. Stola obișnuită.

Vor fi preferați candidații cu cvalificațiune universitară.

Cererile de concurs, însoțite de toate documentele necesare și cu autorizația de a candida dela Prea Ven, Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc ortodox român al Brașovului, iar concurenții se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiunilor reglementare, spre a face cunoștință cu poporul dreptcredincios și a cânta, a predica și eventual a celebra în biserică.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu, în înțelegere cu oficiul protopopesc

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Nr. 727/1941 (90) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia **Pui-Galați,** se publică a doua oară concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Locuință în natură.
2. Salarul dela stat.
3. Sesiune de 32 jugăre, și anume: opt jugăre pământ arabil, restul fânaț și pășune.
4. Două mierțe (30 litri) porumb nesfărâmat și câte o zi de lucru dela 29 familii din Galați.
5. Dela familiile din Pui cele de sub pct. 4. răscumpărate în bani, după prețul zilei.
6. Stola obișnuită în parohiile tractului Jiu.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu-Petroșani, în termenul indicat. Se va anexa și permisiunea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică din Galați pentru a sluji, predica și cânta, făcând cunoștință cu enoriașii.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu-Petroșani în înțelegere cu cons. parohial.

Petroșani, 18 Noemvrie 1941.

Ion Duma
protopop

Ad. Nr. 326/1941 (91) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Nucșoara,** cu filia **Mălăiești,** din protopopiatul Hațeg, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telearaful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere și dependențe, bucătărie de vară și grajduri.
3. Sesiune parohială 26 jugăre.
4. Câte două măsuri à 30 litri porumb nesfărâmat de fiecare casă, minus 30 case rezervate cântărețului și crâznicului.
5. Câte una zi de lucru de fiecare casă.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de autorizația de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc și de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în terminul indicat.

Candidații se vor prezenta în parohie cu încuviințarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentruca să fie cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliile parohiale.

Hațeg, 14 Noemvrie 1941.

Ieronim Ciocan
protopop.

In curând vor ieși de sub tipar:

Calendarul Bunului Creștin
pe anul 1942

Calendarul „Oastea Domnului"
pe anul 1942

Sunt aproape gata. Lucrul lor a mers cam încet; o parte din personalul tipografiei fiind dus pe front. — De aceea rugăm pe Cucernicii Preoți să anunțe poporul și să-l îndemne să aștepte Calendarele noastre, cari în prima jumătate a lunii Decemvrie vor sosi în toate parohiile. — Prețul unui Calendar va fi 25 lei.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXIX — Sibiu, 7 Decemvrie 1941 — Nr. 50

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASSOCIATIUNEA SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8
Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pomenind pe Mitropolitul Andreiu Şaguna[1]

«Un popor — afirma oarecând încercata înţelepciune a lui Şaguna — trăieşte numai până atunci, până când îşi cunoaşte trecutul şi este însufleţit pentru al său viitor; îndată ce aceste două scântei s'au stins în inima lui, el a murit, deşi pare că mai trăieşte».

Indătinata pomenire cu laudă a patronului Academiei noastre teologice, la care profesorii şi studenţii ei — întruniţi în Societatea de lectură «Andreiu Şaguna» — Vă poftesc cordial an de an, nu este altceva decât conformarea respectuoasă faţă de acest adevăr elementar, şi totodată o mărturie elocventă că întârâtarea vremilor ce le străbatem n'a isbutit să uşte rădăcinile cu cari slujitorii şi studenţii acestei înalte instituţii de învăţătură şi educaţie ortodoxă românească culeg de zor, din solul reavăn al istoriei ardeleneşti, vlaga tradiţiilor noastre scumpe.

Şi dacă pentru noi acest trecut măreţ e întruchipat în făptura de legendă a Mitropolitului Andreiu Şaguna, faptul este de sine'nţeles când ne gândim la dimensiunile copleşitoare ale personalităţii sale şi la neajunsa trăinicie a înfăptuirilor legate de numele sonor al pururea pomenitului nostru «dătător de legi şi datini».

«Mitropolitul Şaguna — scria undeva Nicolae Iorga — a fost de pe scaunul său de arhiereu, ca de pe un tron de rege, un cârmuitor de oameni şi un îndreptător al vremilor, cărora nu li s'a supus ca exemplarele obicinuite ale omenirii, ci le-a întors de pe povârnişul lor spre culmea lui».

Unde zace secretul acestei energii fără seamăn?

Ne-a spus-o el însuşi, când a articulat acea memorabilă spovedanie: «De-o sută de ori de m'aş naşte, tot preot m'aş face!» Vremea lui, cu nevoile-i cunoscute, l-a obligat să se facă «tuturor toate». Şi a isbutit! A isbutit fiindcă a fost *preot al lui Hristos*. Căci preotul, în tot trecutul nostru, n'a fost numai un colector şi stâmpărător al gemetelor neamului său oropsit, ci şi însufleţitorul nădejdilor lui. El îndeplinea concomitent funcţiuni harice, duhovniceşti, culturale şi politice chiar. Şaguna însuşi a înmănunchiat în complexa lui personalitate amintitele moduri de slujire eminentă a intereselor obşteşti.

In această îndoită ipostază de «preot deşteptării noastre» şi «semnelor vremii profet», de ctitor al Bisericii ortodoxe ardeleneşti şi de educator genial al întregei suflări româneşti, Academia noastră teologică i-a ţintuit numele pe frontispiciu şi îi prăznueşte an de an vredniciile fără seamăn şi fără număr, cu înfiorări de recunoştinţă neîmputinată.

Cârmuitorii de statura spirituală a marelui adormit dela Răşinari lasă în urmă — pe lângă lotul de împliniri cari îi fac nemuritori — un întreg program de acţiune pentru urmaşi, un testament care trebue dus la bun sfârşit. Cunoaştem determinantele lui şi pe zi ce trece le verificăm exactitatea; uneori — vai! — printre lacrimi şi suspine. Urniţi-Vă gândul o clipă la stările din cealaltă jumătate a Ardealului şi chibzuiţi mai cu dinadinsul ce s'ar alege de fiinţa etnică a fraţilor trecuţi sub ocârmuire străină, dacă treazul lor Arhipăstor sufletesc n'ar mânui cu atâta iscusinţă naia conştiinţei lor naţionale cu ajutorul încercatelor vâsle şaguniene: Biserica străbună şi cultura naţională crescută sub streaşina ei.

Din acelaş negreşelnic program de mântuire şi conservare a Neamului prin Biserică, I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, executorul providenţial al prevederilor testamentare şaguniene, a tras consecinţe nebănuite când a inaugurat opera de readucere la matca românească a fraţilor înstrăinaţi dela Răsărit, prin răsunătoarea expediţie misionară intreprinsă de Episcopatul ortodox ardelean în Basarabia şi Transnistria.

*

Inchinarea pe care o aducem astă seară memoriei Mitropolitului Andreiu Şaguna n'ar fi întreagă dacă n'am aminti că şcoala noastră îi datoreşte favoarea de-a fi fost ctitorită de el a doua oară. Organizarea fericită pe care i-a dat-o, grija devotată ce i-a purtat-o, i-a îngăduit să se înalţe pe culmi de propăşire unanim recunoscută. Din pragul respectabilei vârste de 130 de ani, pe care abia a împlinit-o, această înaltă şcoală de pregătire a viitorilor preoţi poate privi cu legitimă mândrie la dâra de lumină pe care a lăsat-o în istoria ultimului veac. Scânteile desprinse din rugul încins la vatra ei, au răsbătut până dincolo de munţii oarecând despărţitori de fraţi. Dascălul Gheorghe Lazăr de-aici a pornit să ctitorească şcoala românească din Muntenia, iar la constituirea primului corp profesoral al Universităţii Daciei Superioare din Cluj, vechiul Institut teologic «Andreian» a adus o contribuţie decisivă, urzită din talente reale şi competenţe recunoscute, cari fac cinste culturii româneşti.

Deşi suntem încredinţaţi că instituţiile de merit îşi legitimează valoarea astfel decât prin spuma aprecierilor festive, noi facem totuşi această menţiune, fiindcă vrem să demonstrăm — dacă mai e nevoie — că pentru cei ce ostenesc între aceste ziduri istorice, recunoştinţa este cu totul altceva decât o vârtute uitată: instrument generator de elan pentru împlinirile ei viitoare.

Programul ce se desfăşoară astă seară, este o modestă mărturie a convingerilor ce ne însufleţesc.

Am presărat în această provizie de lumină pentru minte şi căldură pentru inimă — peste care se arcueşte augustă umbra tutelară a Mitropolitului Şaguna — braţe de flori tomnatice pentru o amintire ce e scumpă tuturor organizatorilor şi oaspeţilor acestui praznic. Iar chipul celui ce a fost profesorul Petru Gherman, l-am rânduit cu evlavie şi emoţie printre gloriile ce populează galeria de onoare a acestei instituţii.

Am picurat apoi, în acelaş program, nădejdi lesne de desluşit.

Cu gândul la ziua împlinirii lor — care nu mai poate fi departe — urăm distinşilor oaspeţi cari au zorit şi de astă dată să onoreze prin prezenţa lor praznicul Academiei teologice «Andreiane» — şi mai cu osebire înaltului nostru stăpân şi ocrotitor, Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae — un cordial bun-venit!

Dr. GRIGORIE T. MARCU

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae printre ostaşii răniţi

Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru **Nicolae,** *după ce a cercetat în mai multe rânduri pe ostaşii răniţi din Sibiu, s'a gândit ca Ziua Unirii, să o petreacă în mijlocul ostaşilor răniţi în luptele pentru reîntregirea graniţelor dela răsărit şi adăpostiţi prin spitalele în localităţile din jurul Sibiului.*

In după amiaza zilei de 1 Decemvrie, I. P. S. Sa a vizitat Spitalul Z. I. Nr. 477 din Porceşti. La întrare, Inaltul Ierarh a fost întâmpinat de dl cpt. D. Adamovici şi dl Dr. Crăciun, cari L-a condus prin toate saloanele şi l-au dat explicaţii despre starea fiecărui rănit. I. P. S. Sa a stat de vorbă cu fiecare ostaş, interesându-se îndeaproape de durerile avute din cauza rănilor, de starea familiară, de luptele la cari a luat parte, lăudând faptele lor de vitejie şi dăruind fiecăruia câte o carte de rugăciuni, o cruciuliţă şi o iconiţă.

După vizitarea răniţilor, I. P. S. Sa s'a oprit într'o sală în care au fost adunaţi cei 200 orfani din Căminul C. F. R., cărora le-a dat sfaturi părinteşti, îndemnându-i să cultive lumina minţii şi căldura inimii, iar apoi le-a împărţit cărţi de rugăciuni.

In după amiaza zilei de 3 Decemvrie, I. P. S. Sa a vizitat spitalul de Z. I. Nr. 373 din Ocna-Băi, unde a fost întâmpinat de dl Dr. maior A. Lambru, căpt. Dr. Moga şi căpt. Dr. Ernst, cari L-au condus prin saloanele cu răniţi. Si aici I. P. S. Sa a stat de vorbă cu fiecare ostaş rănit, împărţind cărţi de rugăciuni, cruciuliţe şi iconiţe.

Atât ostaşii răniţi din spitalul din Porceşti, cât şi cei din spitalul din Ocna Băi, au rămas profund impresionaţi de cuvintele de îmbărbătare ce li le-a adresat cu bunătate şi blândeţă părintească Inaltul Păstor. — I. C.

Comemorarea patronului Academiei teologice „Andreiane"

Potrivit unui vechi obicei — astăzi devenit datină — Societatea de lectură „Andreiu Şaguna" a studenţilor Academiei teologice „Andreiane", a comemorat pe patronul ei printr'o şedinţă festivă deplin reuşită, care s'a desfăşurat în seara de 29 Noemvrie a. c.

Spaţioasa Aulă a Academiei teologice — gătită de sărbătoare cu verdeaţă de brad, covoare şi flamuri tricolore — a fost de astă dată neîncăpătoare pentru numeroasa asistenţă care a zorit să participe la tradiţionala festivitate a studenţilor teologi. Comemorarea a fost onorată cu prezenţa I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, P. Sf. Episcop *Vasile* al Maramureşului, Rector Dr. D. Stăniloae, Prot. Colonel I. Dăncilă, vicarul Episcopiei armatei, dnii prof. univ Dr. O. Ghibu, Dr. E. Speranţia, Dr. Al. Procopovici, Dr. I. Crăciun, Şt. Meteş, magistraţi, preoţi, prof. secundari, etc.

Programul a început cu imnul „La mormântul Marelui Andreiu" de [illegible]. A urmat apoi însufleţitul Cuvânt de deschidere al Păr. Prof. Dr. *Grigorie T. Marcu*, preşedintele de onoare al Societăţii de lectură a studenţilor teologi, pe care-l reproducem în numărul de faţă.

Corul studenţilor teologi, augmentat cu un grup de elevi ai Şcoalei normale „A. Şaguna", sub priceputa conducere a Păr. Prof. *Gh. Şoima*, a executat mişcătoarea compoziţie a Păr. Prof. Timotei Popovici: „Veniţi creştini, la rugăciune".

Obişnuita disertaţie festivă a fost rostită de eminentul student teolog din anul IV, *Ioan Giurgiu*, preşedintele activ al Socjetăţii de lectură „A. Şaguna", care a vorbit despre om în concepţia creştină şi comunistă.

Memoria regretatului profesor al Academiei teologice „Andreiane", Diaconul Petru Gherman, a fost evocată mişcător de versurile stud. teolog din anul IV, Ştefan Sascian, declamate de autor. Acelaş student a surprins asistenţa cu o poezie patriotică, aplaudată frenetic.

Studenţii Iancu Popa din anul I şi Virgil Bota din anul III au declamat cu elan cunoscutele poesii de Mircea Dem. Rădulescu, „Odă ostaşilor biruitori" şi „Ardealul".

Corul a cântat între timp „Blândul Păstor" de Petru Gherman şi „Chemarea Oltului", de Gh. Şoima, încheind programul cu puternica realizare a lui Petru Gherman: „Ardealul".

Vădit mişcat de producţiunea studenţilor teologi, I. P. Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* a îndemnat pe viitorii preoţi să respecte cât vor trăi convingerile curate pe cari le-au exprimat cu acest prilej. După ce s'a întreţinut câteva clipe cu cei prezenţi şi a adresat un cuvânt de mângâiere dnei Prof. Septimia P. Gherman, soţia profesorului de Teologie răposat în plină tinereţă astă vară, I. P. Sf. Sa a părăsit locul festivităţii, însoţit de acordurile majestoase ale imnului arhieresc.

[1] Cuvânt festiv rostit în 29 Noemvrie a. c., cu prilejul comemorării patronului Academiei teologice „Andreiane".

Misiunea ardeleană în Basarabia

V

Miercuri 17 Septemvrie, Peresecina, jud. Orhei

Potrivit planului de misiune, ziua de 17 Septemvrie avea să reunească în Peresecina mai multe echipe misionare, nu numai ale Arhiepiscopiei, ci şi din celelalte Eparhii, în frunte cu PP. SS. LL. Episcopii, capi de echipe. După cât ne vom fi întâlnit mai mulţi în acea zi, cu atât se făcea dovada executării precise a planului de lucru misionar. Eram nerăbdător să văd în ce măsură echipele misionare din Ardeal s'au ţinut de planul întocmit la început.

Răscrucrea drumurilor

Peresecina este o aşezare mare de peste 7000 locuitori, la mijlocul distanţei dintre Chişinău şi Orhei. Localnicii mi-au povestit că acolo era pe vremuri locul de popas al negustorilor şi drumeţilor. Se opreau acì cei cari trecuseră prin codrii Orheiului şi poposeau de mulţămire c'au scăpat neprădaţi şi se opreau aici şi cei cari aveau să pornească peste codri interesându-se de cele din urmă întâmplări. Era aşadar Peresecina un fel de răscruce a drumurilor; în limba rusească acesta este sensul denumirii Peresecina.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, fără să-şi dea seama de această însemnătate din trecut a localităţii Peresecina, a dispus ca pentru ziua de 17 Septemvrei să aibă în Peresecina o întâlnire a echipelor misionare din judeţele: Lăpuşna, Orhei, Soroca, Bălţi şi Hotin. Aceasta în vederea întâlnirii generale de a doua zi în Chişinău, de unde misiunea ardeleană avea de îndeplinit una din cele mai duhovniceşti îndatoriri ale ei pe pământul Basarabiei, pelerinajul la mormântul marelui mitropolit Gavriil Bărculescu-Bodoni, ale cărui rămăşiţe pământeşti se află în mănăstirea Căpriana. jud. Lăpuşna.

In ajun plecând dela Oniţcani, I. P. S. Sa a venit până în Chişinău, unde tocmai sosise P. S. Sa Veniamin, venind din Sud, cu echipele P. S. Sale. Ceilalţi ierarhi şenii auzind de misiunea din Peresecina, cu bucurie s'au oferit de a însoţi a doua zi pe I. P. S. Sa. — Timpul mergea spre îndreptare; ceriul se colorase într'un albastru primăvăratic, iar nourii, atât de ameninţători înainte cu câteva zile, se topiseră cu desăvârşire în văzduh.

Indată după ora 8 am pornit la drum plini de voioşie. Priveam la I. P. S. Sa şi mă întrebam, cum de nu arată nici umbră de oboseală? Eram doar în a zecea zi de lucrare misionară. Zece zile de drumuri ne'ncetate; de slujbe lungi, de cuvântări; tot atâtea nopţi dormite în casă străină şi alte osteneli cari acum nici nu-mi mai vin în minte, şi cu toate acestea I. P. S. Sa era vioi, plin de energie, în fruntea tuturor, dând cel mai strălucit exemplu de râvnă misionară. Atâta prospeţime a spiritului, atâta sănătate, atâta bărbăţie la etatea de 60 de ani este într'adevăr pilduitoare.

Liturghia cu 4 arhierei

La ora 9 am fost în Peresecina. Poporul vestit din bunăvreme a făcut o întâmpinare din cele mai însufleţite oaspeţilor din Ardeal. Dl prefect al Orheiului Fl. Medrea a ţinut să fie de faţă şi la Peresecina, precum a însoţit de altfel pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae şi în celelalte locuri de misiune din judeţul Orhei.

După primirea cu pâne şi sare din faţa primariei, tot poporul s'a îndreptat spre biserica cea mare, unde I. P. S. Sa a fost primit de parohul locului, însoţit şi de alţi preoţi de prin satele învecinate. Ajunşi în biserică am căutat să verific echipele noastre. Din ale Arhiepiscopiei de Sibiu, lipsea numai una; P. S. Sa Veniamin era de faţă cu echipele P. S. Sale. Sf. Liturghie a fost începută de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae şi de P. S. Sa Veniamin asistaţi de soborul celor 20 de preoţi şi 6 diaconi. In vremea „fericirilor", iată soseşte P. S. Sa Nicolae al Oradiei cu echipele P. S. Sale venind dela Soroca, iar îndată după Evanghelie, P. S. Sa Vasile al Timişorii venind din Bălţi.

In acest fel planul de misiune se verifică funcţionând precis, iar altarul măreţei biserici din Peresecina se înconjura cu o cunună de patru arhierei din Ardeal. Credincioşii venind mereu au umplut cu desăvârşire neobişnuit de încăpătoarea biserică şi luau parte cu tot sufletul la sfintele rugăciuni, având în faţă pe cei 4 vlădici, peste 30 de preoţi şi 10 diaconi.

Sf. Liturghie din Peresecina a luat în felul acesta un aspect cu totul neobişnuit, plin de măreţie, de covârşitoare putere duhovnicească şi de frumuseţe liturghică îngerească.

Credincioşii din „răscrucea drumurilor" priveau adânc mişcaţi la această neobişnuită slujbă, ca la o arătare cerească. Stând de vorbă cu ei la ieşirea din biserică, cei mai mulţi şi-au exprimat plini de entuziasm fericirea de-a fi putut lua parte la sfânta liturghie, slujită de cei 4 vlădici şi de nenumăraţi preoţi şi diaconi. Unul din săteni povestea altora că ceeace a văzut astăzi nu are asemănare, c'aşa ceva, a auzit el povestindu-se, nu se putea vedea decât la Kiev pe vremea ţarilor.

Vorbesc patru vlădici

După terminarea sfintei liturghii, cei patru vlădici în frunte cu I. P. S. Sa şi-au luat cârjile arhiereşti şi-au pornit la predică. Preoţii în odăjdii i-au înconjurat din toate părţile. Poporul privea cu uimire această manifestare impunătoare, care pentru misiunea ardeleană în Basarabia a însemnat unul din punctele culminante.

Luând cuvântul, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae înfăţişează norodului din Peresecina rostul misiunii ardelene. I. P. S. Sa vorbeşte senin, inspirat, profetic. Dela primele cuvinte cucereşte pe ascultători cari s'au făcut numai ochi şi urechi.

Iubiţi fraţi basarabeni,

Am venit la voi cu mângăierile credinţei vestindu-vă puterea lui Dumnezeu şi-a cuvântului său care nu poate fi zăgăzuit de nimeni în lumea aceasta. Cu cât lumea se împotriveşte mai mult cuvântului Domnului, că atât el îşi arată înfederat puterea sa biruitoare. Nenumăraţi şi vajnici prigonitori au încercat să-i pună stavilă, dar el a răsbit prin toate piedecile. Şi astfel s'a răspândit lumina lui, adevărul lui, sfinţenia şi puterea lui pela toate neamurile până la marginile pământului, încât nu este popor la auzul căruia să nu fi răsunat şi să nu fi fost biruitor.

Umblăm de zece zile şi mai bine pe meleagurile basarabene vestind pretutindeni cuvântul Evangheliei. Zi de zi ne-am dat seama de tăria puterii cu care lucrează în inimi acest cuvânt. In urma stăpânirii bolşevice de un an voi sunteţi cu toţii martori, cum ei oameni fără Dumnezeu şi vrăjmaşi ai crucii au căutat pe toate căile să înăbuşe cuvântul lui Dumnezeu şi să zdrobească din sufletul vostru credinţa prin care neamul nostru a trăit şi s'a isbăvit dela obârşie şi până în aceste vremi.

Venind din Ardeal, ne dăm seama acum când vă vedem credinţa că încercarea bolşevicilor a fost zadarnică, iar în sufletul vostru a rămas biruitor cuvântul lui Dumnezeu. Cu toate suferinţele prin cari aţi trecut v'aţi păstrat credinţa, Drept aceea noi nu avem a vă spune numai cuvinte de mângăiere, ci din tot sufletul vă mărturisim marea noastră bucurie pentru bărbăţia cu care v'aţi ştiut să rămâneţi credincioşi cuvântului Domnului. Vă lăudăm pentru credinţa voastră, iar iubirea pe care-am avut-o pentru voi şi care ne-a făcut să pornim spre voi în aceste vremuri, creşte şi mai mult în inima noastră, acum după ce-am pipăit oarecum sufletul basarabean şi i-am văzut alipirea lui caldă către Dumnezeu. —

Cam în acest fel se rostea I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului în faţa celor aproape două mii de credincioşi din Peresecina. Prezintă a poi pe cei trei arhierei prezenţi, dând fiecăruia cuvântul.

A vorbit mai întâi P. S. Sa *Vasile* al Timişorii. P. S. Sa imprima cuvântării o pecete mai mult naţională. A spus între altele: Acelaş neam suntem dela Tisa şi până la Nistru şi vorbim aceeaş limbă. Pe toţi ne împreună aceeaş credinţă. Cel care ar îndrăzni să vorbească de deosebiri între noi, greşeşte. Iată noi venim din Banat, — dar graiul ne este tot moldovenesc şi voi basarabenii ni-l înţelegeţi. Simţim la fel cu voi. Nimic nu ne deosebeşte, ci totul ne leagă într'o frăţie românească. Moldovenii din jurul Timişorii se bucură cu voi.

Se înfăţişează apoi P. S. Sa *Nicolae* al Oradiei. Iată câteva spicuiri, însemnate în fugă, din cuvântarea P. S. Sale: Eu vlădica dela Tisa am venit la voi ca la nişte fraţi de acelaş sânge, lege şi grai. Noi fraţii voştri necăjiţi dela apusul ţării venim să ne bucurăm aici de bucuria voastră, ca din praznicul bucuriei voastre să luăm putere şi nădejde.

Cât de fericiţi sânteţi voi fraţi basarabeni cari aşa de curând aţi ajuns la învierea credinţei voastre, la dobândirea slobozeniei voastre şi la aşezarea drepturilor voastre.

Pe unde am umblat în judeţul Soroca şi Bălţi, am găsit norodul basarabean în cinstită prăznuire. Este drept c'am văzut dealungul drumurilor străjuind morminte proaspete, totatâtea peceţi de foc cari chezăşuiesc răscumpărarea voastră de sub jugul bolşevic.

Aceşti eroi şi-au dat ceeace au avut mai scump: viaţa. Flăcăii României slobode au venit să-şi pună sufletul şi viaţa petru Basarabia. Din moartea lor a răsărit învierea voastră.

Invredniceaşcă-ne Dumnezeu să vedem cât mai curând, cum Răsăritul ţării se duce la Apus, zdrobind acolo lanţurile robiei. Doamne al puterilor miluieşte-ne pe noi! —

Venind la rând P. S. Sa *Veniamin* al Caransebeşului, ţinând seamă de antevorbitori, dă sfaturi ziditoare poporului, care nu arăta nici un semn de oboseală. Face şi P. S. Sa apel la unitate, căci prin unire ajungi puternic; aici citează istorioara cu mănunchii de nuiele.

Indeamnă apoi pe toţi să îmbrăţişeze virtuţile. Iubirea de Dumnezeu, iubirea aproapelui, înţelepciunea, din care curg ca dintr'un izvor alte virtuţi: credinţa, nădejdea şi dragostea. Cheamă pe toţi la practicarea acestor virtuţi, ca unele ce alcătuiesc cea mai aleasă podoabă a sufletului. Arată apoi că altă comoară mai mare decât sufletul nu există. Mai dând şi alte sfaturi şi învăţături, P. S. Sa închee cu vorbele: Să păstrăm curat şi sufletul neamului, care este unul şi prin care ne înfrăţim dela Nistru şi până la Tisa.

Iubitori de predică

Cuvintele celor patru vlădici din Ardeal au făcut cea mai adâncă impresie asupra ascultătorilor din Peresecina. Cu toate că au stat în picioare peste 4 ore, credincioşii nu manifestau decât dorinţa de-a mai asculta încă. Ca şi în alte părţi ne-am convins şi la Peresecina că norodul basarabean este foarte iubitor de predică, iubitor de-a asculta cuvântul lui Dumnezeu. Dragostea fraţilor basarabeni de cele sfinte şi înţelegerea lor deosebită pentru realităţile duhovniceşti este vrednică de remarcat, iar pentru noi a fost o şcoală de adevărată credinţă. Când îi vedeam cum dau năvală spre arhierei spre a le săruta vesmintele şi mâna şi spre a lua binecuvântare, apoi în vremea citirii Evangheliei cum îngenunchiază toată biserica într'un fel de extaz mistic îmi dădeam seama că în sufletul fraţilor basarabeni, arde viu flacăra cinstirii de Dumnezeu.

Nu voi putea uita niciodată pe-o femeie din Chiperceni, ca de 50 de ani, care la întrarea I. P. S. Sale în biserică era într'o strană de partea stângă şi ţinea înaintea ei o fetiţă ca de 4 ani. I. P. S. Sa cu crucea în mână face semnul binecuvântării; femeiea şoptea ceva ca pentru sine, un reflex al rugăciunii pe care-o făcea în adâncul sufletului, fetiţa privea şi ea transportată. După ce I. P. S. Sa a trecut înainte spre altar, femeia a rostit cu toată gravitatea şi solemnitatea: «*Arhiereul Domnului*». Vrând oarecum să spună copiliţei aceleia, o nepoţică a ei, „iată ai avut fericirea în pruncia ta să fii binecuvântată de un arhicreu, ţine minte acest lucru şi dă slavă lui Dumnezeu".

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a observat această sensibilitate duhovnicească a basarabenilor şi l-am auzit în atâtea rânduri vorbind despre râvna de credinţă a lor, lăudându-i şi îndemnându-i să păstreze această comoară sufletească şi să o treacă mai departe urmaşilor lor.

Căi de lumină pe harta judeţului Orhei

Ospitalitatea moldovenească nu s'a desminţit nici la Peresecina. Deşi era zi de post şi bucatele tot de post, numai de post, aşa-i în Basarabia, se respectă cu sfinţenie zilele de post, cu toate acestea, gospodinele sânt atât de vrednice încât chiar cu bucate de post, gustarea ce ne-au oferit a fost delicioasă. Cu misiunea din Peresecina ne despărţeam de judeţul Orhei, drept aceea dl prefect Fl. Medrea a folosit prilejul şi la masă a adresat câteva cuvinte cu totul mişcătoare I. P. S. Sale. De câteva zile a fost şi Dsa mereu cu noi şi-acum la despărţire nota de duioşie îşi afla explicare. „Obişnuit în foşnetul molcom de patrafire, acum când plecaţi dela noi I. P. Sfinţite, mi se pare că rămân singur. In afară de mângăierile pe cari le-am cules alături de I. P. S. Voastră la mânăstirea Curchi, la Orhei, la Chiperceni, la Oniţcani şi aici la Peresecina, îmi va rămânea ca o vie amintire harta judeţului Orhei cu drumurile de lumină ale misiunii ardelene însemnate pe ea. Intr'adevăr popasurile pe cari le-aţi făcut în judeţul nostru şi drumurile pe cari le-aţi străbătut, vor rămânea pentru noi tot atâtea căi de lumină, amintiri sfinte mângâietoare.

Precum se topeşte omătul ista, aşa să se topească şi stăpânirea voastră

Tot la această gustare, unul din preoţii din Peresecina care pe vremea stăpânirii bolşevice rămăsese pe loc, ni-a povestit la ce corvezi era pus alături de popor. — „Dar nu mi-a fost ruşine a munci, îmi făceam datoria, dar demnitatea de preot şi păstor mi-o păstram. Astă primăvară la topirea omătului, am fost scos şi eu cu lopata pentru desfundarea şanţurilor. Agentul bolşevic mă batjocorea într'una înaintea tuturor. Eu tăceam şi-mi vedeam de lucru. Infuriat şi ameninţându mă s'a apropiat de mine; atunci am zis pe moldoveneşte: Precum se topeşte omătul ista, aşa să se topească şi stăpânirea voastră. — Agentul a răcnit la mine că ce am zis, să-i spun pe rusеşte. M'am uitat la cei din jur credincioşii mei cari încremeniseră; atunci am răspuns cu desăvârşită linişte agentului: „M'am rugat lui Dumnezeu". Scos din fire a plecat îndată. Ceeace este de reţinut e faptul că nici unul din cei cari au fost de faţă, nu m'au părât. Au ştiu să tacă.

Şi omătul s'a topit, apoi venind vara, s'a topit cu ajutorul bunului Dumnezeu şi stăpânirea bolşevică.

Preot căpt. **Gh. Secaş**

Cereţi

Catalogul

publicaţiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi SIBIU Lei 25

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfinţitului Mitropolit NICOLAE *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu**; *acest Catalog informează rapid, complect şi onest asupra bogatei recolte cărturăreşti a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române şi străine, însoţesc lucrările de mare răsunet ieşite din teascurile tiparniţei şaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* Nicolae. *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţă preoţească. — A patra conferinţă — cea catehetică — a preoţilor din protopopiatul Săliştei s'a ţinut în ziua de 27 Noemvrie a. c. în *Sălişte* cu participarea tuturor preoţilor.

Conferinţa s'a început cu sfânta liturghie în biserica cea mare, oficiată de preoţi I. Isacu şi I. Chioaru-Sibiu.

Implinindu-se un an dela mucenicească săvârşire din viaţă a profesorului *N. Iorga*, preoţii tractului, în semn de pios omagiu, au slujit în sobor parastasul pentru odihna sufletului marelui cărturar, precum şi pentru odihna sufletului soţiei sale *Ecaterina*.

C. Sa păr. protopop *Dr. D. Borcea* a ţinut, din acest prilej, un emoţionant cuvânt comemorativ despre personalitatea ilustrului profesor, care toată viaţa, toată munca lui uriaşă şi toată credinţa a dăruit-o neamului şi bisericii.

Părintele *Ioan Chioaru*, trimis al I. P. Sf. mitropolit Nicolae, pentru a împărtăşi preoţilor tractului impresiile şi învăţămintele câştigate în misiunea din Basarabia şi Transnistria, a citit lucrarea: „Bolşevismul, negarea lui Dumnezeu şi a omului", în care a arătat documentat originea comunismului, doctrina lui politică şi socială.

Cu exemple, verificate pe teren, a arătat, cum bolşevismul a voit să smulgă din sufletul omului ideea de Dumnezeu, simţul de viaţă familiară, dreptul de proprietate individuală, precum şi orce libertate de gândire şi acţiune.

Lucrarea, ţinută într'un stil sobru, a împlinit cu prisosinţă misiunea ce i s'a încredinţat.

Orele de după masă au fost rezervate problemelor catehetice.

Păr. *I. Giurgiu* a ţinut elevilor din cl. II-a primară lecţia practică: „Dumnezeu încearcă credinţa lui Avram".

Păr. *I. Chiorean* a ţinut elevilor din cl. III-a primară lecţia practică: „Naşterea sf. Ioan Botezătorul". La predarea lecţiilor, critica lor şi discutarea problemelor catehetice, au luat parte — ca semn de intimă colaborare între preot şi învăţător în şcoală — şi dl subinspector şcolar *I. Tarcea* şi membrii corpului didactic dela şcoala primară.

Lecţiile, predate cu respectarea tuturor principiilor pedagogiei creştine, au fost declarate deplin reuşite.

Conferinţa luând cunoştinţă despre demersurile I. P. S. Sale mitropolitul *Nicolae* prin care s'a revenit asupra ilegalităţii săvârşite cu edificiile şcoalelor noastre confesionale, în semn de respectuoasă recunoştinţă pentru luminata apărare a drepturilor sfintei noastre biserici, a trimis I. P. S. Sale o adresă de mulţămire. — *ii.*

*

— Conferinţă preoţească a ţinut de curând preoţimea noastră din protopopiatul *Sighişoarei*, sub preşedinţia părintelui protoiereu *Emilian Stoica*. După serviciul religios, din sfânta biserică a Sighişoarei, preoţii s'au întrunit la sediul protopopiatului, unde erà de faţă şi prefectul judeţului, dl lt.-colonel *Traian Antohi*.

Păr. protopop *Stoica*, în cuvântul de deschidere a conferenţei, a subliniat evenimentele importante mai nouă, îndemnând preoţimea să lucreze în deplină armonie cu celelalte autorităţi.

Dl prefect *Antohi* apelează la slujitorii altarului să desfăşoare o muncă generală, cu încredere în zilele ce vin, — numai cu acest concurs preoţesc se va puteà face administraţia dorită a satelor noastre.

Păr. prof. dela Sibiu, *Z. Oancea*, a vorbit, ascultat cu deosebit interes, despre: Călătoria misionară a episcopatului din mitropolia Ardealului în Basarabia şi Transnistria, stăruind asupra experienţelor şi învăţămintelor dobândite la fraţii noştri din depărtări.

Dări de seamă, cu juste apreţieri, au prezentat preoţii *I. Popa* şi *A. Talabă;* cel dintâi despre Antropologia paulină, de Dr. Gr. T. Marcu, al doilea despre Comunism, de N. Mladin.

Preoţii, preşedinţi de cerc religios, au prezentat programul despre activitatea pastorală individuală pentrul semestrul de earnă. — *Coresp.*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării Oastea Domnului

Ajutorul de earnă

— Apel şi îndemn —

Alinarea suferinţelor celor lipsiţi de mijloace, în deosebi când asprimea iernii bate la uşă, este ţinta *proclamaţiei* ce ne trimite Conducătorul statului, dl Mareşal Antonescu atunci, când nu numai face apel către cei ce pot să înţeleagă suferinţa şi durerea, ci dă şi o *poruncă* celor ce trebue să dea din avutul lor pentru a sprijini pe cei cari n'au.

Dl Mareşal a încredinţat *Consiliul de patronaj* cu sarcina de a organiza opera de colectare a ajutoarelor şi de distribuirea lor, — operă numită *Ajutor de earnă*. „Sprijiniţi acest ajutor, daţi din obolul vostru orce aveţi, tot ceea ce trece peste nevoile voastre şi apasă asupra inimii voastre de creştinii".

— Indemn la fel adresează Inalt Prea Sfinţitul Patriarh *Nicodim* către clerul şi poporul binecredincios al României, cu dorirea ca lucrul instituţiei „Ajutorul de earnă" să înfăptuească şi să culeagă cele mai bune roade pentru ţara românească şi vigoarea sufletească şi trupească a fiilor ei.

Astăzi, când sfintele locaşuri sânt tot mai pline de credincioşi, cuvântul preoţimi va găsi cu atât mai vârtos răsunetul dorit în sufletele generoase ale păstoriţilor cu dare de mână fie cât de modestă.

† Ioan Floca, paroh în Zlagna, protopopiatul Agnita, a încetat din viaţa 17 Noemvrie 1941. Născut în comuna Chesler-Târnava mare, din părinţi ţărani fruntaşi, după ce termină şcoala primară, gimnaziul şi şcoala normală, funcţionează câţiva ani ca învăţător şi se înscrie şi urmează apoi cursul teologic. După absolvirea teologiei din Sibiu este ales preot în Zlagna, unde a păstorit cu râvnă şi bunătate de inimă, timp de 40 ani din cei 70 ai vieţii sale. Prin muncă stăruitoare a izbutit să renoveze radical casa parohială şi biserica. A sporit averea bisericii cu 35 jugăre pământ bun, din care 5 jugăre pentru cantor, 10 jugăre pentru înmulţirea venitelor bisericii şi 20 jugăre ca porţiune canonică. A fost prohodit în biserica la altarul căreia a preamărit pe Dumnezeu timp de 40 ani, — petrecut şi aşezat în groapă cu jale şi plâns de mulţimea poporului din sat şi împrejurimi.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. Duminecă, 30 Decemvrie a. c., la ziua Sf. Andrei, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* înconjurat de un sobor de preoţi, a slujit în biserica catedrală un parastas pentru Mitropolitul Andrei Şaguna şi pentru Andrei şi Alexandru Mocioni.

Luni, 1 Decemvrie a. c. I. P. S. Sa, înconjurat de consilierii Arhiepiscopiei şi fiind de faţă autorităţile militare, a săvârşit Te Deum pentru Ziua Unirii Ardealului.

Parastas pios s'a slujit în biserica ortodoxă din Orăştie întru pomenirea părintelui protopop stavrofor şi luptător naţionalist ardelean, *Ion Moţa*. La ceremonia, slujită de păr. Iosif Vinţan, înconjurat de un sobor de cinci preoţi, au participat numeroşi credincioşi, popor şi cărturari din Orăştie, şcoalele din localitate şi familiile înrudite cu cel dispărut. La acest prilej s'a sfinţit monumentul ridicat de dna *Maria Moţa*, soţia fostului protopop, în memoria decedatului. Părintele Iosif Vinţan a tălmăcit, într'o frumoasă predică, gândurile în care a trăit şi a luptat bunul păstor sufletesc Ion Moţa.

Intâiul liceu românesc în Transnistria s'a deschis Duminecă în oraşul *Tiraspol*, „liceul Duca Vodă". La acest act, de manifestare culturală naţională, părintele arhimandrit *Iuliu Scriban*, înconjurat de un sobor de preoţi, a săvârşit slujba religioasă, în prezenţa guvernatorului Alexianu şi a celorlalţi fruntaşi din Tiraspol.

Intre cele câteva calendare româneşti ce apar în Cluj, se înşiră cu cinste şi *Calendarul Creştinului de lege răsăriteană*, pe anul 1942. Despre actualul episcop al eparhiei Clujului, Calendarul înregistrează următoarele: După moartea regretatului episcop Nicolae Ivan urmează la conducerea eparhiei P. S. Sa *Nicolae Colan*, care gospodăreşte cu aceeaş râvnă apostolică sufletele credincioase, şi conduce treburile gospodăreşti ale eparhiei. Sub conducerea P. S. Sale s'a ridicat un nou edificiu pentru adăpostirea Academiei teologice, s'a introdus încălzirea centrală în catedrală, s'au câştigat două vile la Sovata-băi, s'a înfiinţat internatul fiilor de preoţi, şi acum este pe cale a se înfiinţa un cămin pentru studenţii universitari... şi s'a dat avânt tipăririi de cărţi folositoare pentru zidirea sufletelor.

FOIŞOARA

Figura Mântuitorului

(5) De Pr. **Aurel Radu**

După însuşi spusele Mântuitorului, dacă noi nu vom devenì asemenea copiilor, în sens spiritual, nu vom intra în împărăţia cerurilor şi deci nu vom vedea nici faţa sa. Copiii au fost atraşi spontan de Mântuitorul; dimpotrivă „Oamenii mari sânt uimiţi, înspăimântaţi de El, în timp ce copiii se bucurau ca şi când ei privind în ochii Lui, au uitat — cerul şi soarele paradisului", (Idem p. 321).

In figura candidă a copilului, descoperim ceva din graţia divină a feţei lui Iisus. In acest sens vorbeşte şi Dostoevski, când spune că, dacă a mai rămas ceva în lumea noastră care să ne aducă aminte de frumuseţea paradisului, apoi, pe lângă frăgezimea frunzelor de primăvară şi de ciripitul pasărilor, sânt ochii copiilor.

In expunerile de până acum, am văzut cum ni se revelează figura Mântuitorului în evanghelii. Am mai văzut apoi din faţa interioară a Lui şi trăsăturile ei cele exterioare. In sfârşit, am văzut faţa lui maiestoasă, faţa iubitoare şi milostivă, plină de linişte şi farmec, dar în câteva rânduri faţa Lui am văzut-o străbătută şi de fulgerele mâniei dumnezeeşti.

Desigur că Mântuitorul, în sf. evanghelii, în viaţa sa pământească şi-a descoperit mai mult faţa sa iubitoare, plină de compătimire pentru noi oamenii păcătoşi, faţa tertătoare care ne dă curaj şi nădejdi. E faţa lui de Mântuitor. Fi-va oare astfel întotdeauna? In vecii vecilor, îşi va avea Iisus, faţa sa iubitoare întoarsă spre noi? Sf. Evanghelii şi întreg N. Testament, ne spun cu certitudine că Mântuitorul ne priveşte pe toţi cu faţa Sa iubitoare, până la a doua a Sa venire. Atunci El va arăta faţa Sa nu de Mântuitoor, ci de Judecător. Cum va fi a doua venire a Sa, ne-o spune când zice: „Căci precum fulgerul porneşte dela răsărit şi se arată până la apus, aşa va fi venirea Fiului Omului", (Mt. 24, 27).

In opoziţie cu spaima ce va cuprinde pe cei păcătoşi la doua venire a Domnului, credincioşii statornici ai Lui vor fi cuprinşi de o infinită bucurie şi vor striga în ziua aceea: „Vino Doamne Iisuse!" (Apoc. 22, 20); arată-ţi faţa ta cea sfântă şi ne vom mântuì!" (David).

De noi atârnă ce faţă a Mântuitorului vom privì. Prin urmare, să iubim şi să căutăm faţa cea vie a Mântuitorului din evanghelie, s'o recunoaştem aşa cum se arată ea, multiformă în feţele crispate de durere, sărăcie şi mizerie a fraţilor noştri şi atunci avem certitudinea că nu ne vom teme nici de faţa lui Iisus-Judecător, ce se profilează departe, pe cerul viitorului.

În tradiţie. — Datele, ce ni le ofere tradiţia creştină în această privinţă, sânt bogate şi variate.

In primele veacuri creştine şi până la sf. I. Damaschin, nu avem o descriere completă a feţei Mântuitorului, ci numai indicaţiuni la diferiţi scriitori bisericeşti.

Sânt unii, ca Irineu şi Augustin, cari susţin că nu ştiu nimic despre icoana trupească a lui Iisus. Astfel, la sfârşitul celui de al II-lea secol, sfântul Irineu declară că: „Imaginea trupească a lui Iisus ne este necunoscută". Iar fericitul Augustin spune deasemenea că: „Cum era faţa Sa, noi ignorăm complet", (D. Merejskovsky, p. 295).

Aceste mărturisiri, au ceva comun cu cele ce apostolul Pavel scria Corintenilor: „Noi, de acum, nu mai cunoaştem pe nimeni, după trup, iar de am şi cunoscut după trup pe Hristos, de acum însă nu-L mai cunoaştem astfel", (II Cor. 5, 16).

Impotriva mărturisirilor lui Irineu şi Augustin, se ridică o mulţime de mărturii, după cum vom vedea, care toate dovedesc că veacurile prime aveau şi cunoşteau o mulţime de imagini ale lui Iisus.

O primă descriere a figurii lui Iisus ni-o dă proconsulul roman, Lentulus, predecesor al lui Pilat, într'o epistolă, pe care a trimis-o senatului roman. Ea a fost însoţită şi de o icoană. Atât scrisoarea, cât şi icoana, sânt considerate, ca produsul unor timpuri foarte târzii, sec. XV, întrucât descrierea chipului lui Isus, este asemănătoare cu cea pe care o face N. Calist. Scrisoarea, totuşi este mai veche, deoarece arhiepiscopul Anselm de Canterbury, din sec. XI, o cunoaşte. In orice caz, această epistolă, este expresiunea unei tradiţiuni foarte vechi, din primele veacuri creştine, căci ea concordă cu descrierile pe cari sfinţii părinţi o fac figurii lui Iisus. Iată epistola:

„In acest timp a apărut un bărbat care trăeşte încă şi este dotat cu mare putere; numele lui e Iisus Hristos. Invăţăceii lui îl numesc fiul lui Dumnezeu, ceilalţi îl consideră de un puternic prooroc. El învie morţii, vindecă bolnavii de orce slăbiciune şi necaz.

„Bărbatul acesta este înalt şi proporţionat, fizionomia lui e serioasă şi plină de virtute aşa încât, la prima vedere, o poţi iubì şi respecta. Părul lui are coloarea vinului şi până la urechi este neted şi fără luciu, dar dela urechi până la umeri, străluceşte şi e buclat. Dela umeri în jos se desparte pe spate în două, după uzul Nazarinenilor. Fruntea e curată şi armonică, faţa imaculată şi de o anumită roşeaţă, expresia nobilă şi delicată, nasul şi gura fără cusur, barba e bogată în coloarea părului şi în furculiţe. Ochii sânt albaştri şi foarte lucitori. Este plin de autoritate la admonieri şi desapropări, iar cuvântul lui este plăcut şi convingător la învăţare şi încurajare. Faţa lui are deosebită demnitate şi ceva plăcut. Nimeni nu l-a văzut râzând, dar l-au văzut adeseori plângând. La înfăţişare e svelt. Are mâni drepte şi lungi; braţe frumoase. E serios şi ales în vorbirile sale şi cruţător la vorbe. După înfăţişarea sa e cel mai frumos dintre fiii oamenilor", (Iconografie, de Dr. E. M. Cristea, p. 171—172).

Această descriere e preţioasă, ea cuprinde elemente foarte vechi.

In disponibilitate. O hotărâre, semnată de ministerul muncii, pune în disponibilitate *opt* funcţionari, dovediţi *a fi căsătoriţi cu jidovoici.* Aceşti funcţionari, dela Casele de asigurări sociale, sânt din: Bucureşti, Ploeşti, Iaşi, Cernăuţi, Timişoara, Braşov şi unul din Sibiu.

La domiciliu. Am ajuns, în sfârşit, ca administraţiile financiare şi ale percepţiilor fiscale să fie, într-o câtva, despovărate, — spre uşurarea lor şi a pensionarilor. Prin decretul-lege, apărut în 12 Oct. 1941, plata pensiilor şi ajutoarelor se va face prin Cassa naţională de economii şi *cecuri poştale.* la domiciliul celui în drept.

Câteva mii de tineri români, în etate de 16—19 ani, au plecat şi vor mai pleca în Germania spre a studia şi a se perfecţiona în ramul *industrial,* atât de excelent organizat în ţara Reichului, de unde apoi se vor înapoia în ţara noastră, ca iscuşiţi meşteri, spre folosul lor şi al ei. I. P. Sf. patriarh *Nicodim* s'a îngrijit ca tinerii plecaţi în Germania să fie însoţiţi de o serie de *preoţi,* pregătiţi pentru a îngriji spiritualiceşte tineretul nostru doritor d'a se instrui în străinătate. E de dorit, ca frumoasa însărcinare a preoţilor să fie cât mai bine roditoare pentru viitorii meseriaşi români.

Francmasonii înlăturaţi. Din Praga se anunţă: Influenţa francmasonilor din Cehia şi Moravia trebue nimicită fără nici o sentimentalitate. Francmasonii au fost nenorocirea ţărilor şi continuă să fie pericol pentru întreaga naţiune. Nu-i de-ajuns că s'au disolvat formal lojile francmasone; poporul trebue salvat din ghearele creaturilor răspânditoare de otrava urei şi neîncrederii.

Imprumuturi fără dobândă tinerilor căsătoriţi. Unele oraşe şi institute bancare din Cehia şi Moravia au luat măsuri de sprijinire a tinerilor căsătoriţi. In câteva localităţi tinerii căsătoriţi primesc un timp oarecare în mod gratuit curentul electric sau gazul aerian. O Casă de economii a luat hotărârea de a acorda tuturor nouilor căsătoriţi din localităţile unde această Casă are filiale, câte un împrumut de 1000 K. pe timp de 5 ani. Imprumuturile vor fi scutite de plata dobânzii, ear achitarea lor în rate va începe din anul al treilea dela efectuarea împrumutului. Pentru fiecare copil născut în primii cinci ani de căsătorie se va scădea din datorie câte 25%.

Mulţumită publică. Societatea de lectură „Andrei Şaguna" a studenţilor Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, mulţumeşte şi pe această cale tuturor celor ce au contribuit la sporirea fondului de înzestrare a bibliotecii ei, din prilejul şedinţei festive de comemorare a Mitropolitului Andrei Şaguna, care a avut loc în seara de 29 Noemvrie a. c., şi anume: I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului Lei 1000, Prefectura judeţului Sibiu Lei 3000, dna Constanţa Bogdan-Duică Lei 1000, dna şi dl Meteş cărţi în valoare de Lei 2000, P. Sf. Episcop Vasile Stan Lei 200, Prot.-colonel Ion Dăncilă şi prof. Marcu Jantea câte 500 Lei, Rector Dr. D. Stăniloae, prof. Al. Procopoviciu şi dr. Liviu Bologa, dir. şcoalei normale câte 300 Lei, prof. Onisifor Ghibu 250 Lei, dr. Gh. Proca cărţi în valoare de Lei 1000, Şcoala normală de fete Lei 640, Şcoala normală de gospodărie Lei 400, dna şi dl Duşleag Lei 250, Măicuţele mânăstirii sfânta Elisabeta Lei 150. Câte 200 Lei: prof. E. Speranţia, prof. I. Crăciun, dr. Lucian Borcea, dr. Al. Popp, dr. Nic. Comşa, dr. I. Mafteiu, dna şi Păr. Cornel Dascăl. Câte 100 Lei: dr. N. Neaga, dna Paraschiva dr. Gr. Marcu, dr. Grigore Popa, dna Septimia P. Gherman, Prot. Timotei Popovici, dna Agnes Măcelariu, dna şi Pr. N. Belea, dna Elena Rusu, prof. Candid Popa, dr. V. Bologa, S. Ţeposu, Şt. Damian, dna şi dr. Liviu Ionaşiu, Păr. cons. I. Grovu, dr. A. Gâlea, dr. Sp. Cândea şi Al. Popa, diacon S. Macarie, arhidiacon I. Circov, Pr. Al. Latiş, Păr. M. Munteanu, Prof. A. Nanu, dna Dănilă, Pr. Şt. Morariu, dra Blaga, Prot. I. Beleuţă, prof. dr. L. Stan, dra Paştiu, dr. Ilie Beu, prof. N. Pampu, drele Perian şi Ganea, dna Perian, prof. Pimen Constantinescu, dna Rău, dna Borcea, drele Mălai şi Bogdan, dr. I. Băncilă, prof. V. Capriu, dna dr. Coprilă, prof. dr. C. Sârbu. Câte 50 Lei: prof. S. Radu, Şt. Duca, Pr. D. Călugăr, dna Petruţiu, dna Mocanu, Pr. I. Chioaru, slt. Hossu, Dr. S. Mitea, dra Palea Lucr., M. Mocanu, dna dr. Stan, dna Trifu. Câte 40, 30 şi 20 Lei: dna Ganea, Cernea Achim, dra Sperlea, D. Medrea, dra Dordea, dl Suliman, dna Taca, dra Cristea, dra Preda, dna Bonea, dl Gherasie, dl Crăciun, dna Baciu, locot. Stoica, drele Chidu şi Macrea, I. Cosma, prof. N. Gavrea, dra Şerban, dna Pintea, T. Chirilă, drele Bratu şi Olteanu, D. Bratu, Pr. N. Vonica, Pr. I. Opriş, ş. a. donatori anonimi. — Sibiu, la 30 Noemvrie 1941. (ss) Ioan Giurgiu, preşedinte; (ss) Silviu Guga cassier.

Terminul de subscriere la *Împrumutul Reîntregirii* s'a prelungit până la 1 Februar 1942, în condiţiile prospectului de emisiune.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 7 Decemvrie 1941, va predica părintele prof. *Dr. Liviu Stan.*

Conferinţă publică. Duminecă, în 7 l. c., ora 18, în sala prefecturii judeţului, va vorbi dl prof. univ. *Dr. Al. Procopovici* despre: Românii din Bucovina. Intrarea benevolă.

CARŢI ŞI REVISTE

LXXV de ani dela înfiinţarea Academiei Române, 1866—1941, Cuvântări rostite în şedinţa festivă din 29 Mai 1941. Bucureşti, Cartea Românească, 1941. Pag. 42, cu mai multe ilustraţiuni. Preţul?

Intre Cuza Vodă şi Costache Negri, de *Alex. Lapedatu,* membru al Academiei Române. Extras din volumul „Omagiu Profesorului Ioan Lupaş". Bucureşti, Imprim. Naţională. Pag. 15. Preţul?

11 Februar 1866 în perspectiva istorică a trei sferturi de veac, — din Analele Academiei Române, — de *Al. Lapedatu,* membru al Academiei Române. Bucureşti, Imprimeria Naţională. 1941. Pg. 22. Lei 20.

Probleme de psihologie religioasă şi filosofie morală, de *Emilian Vasilescu,* asistent la facultatea teologică din Bucureşti. Ediţia a doua adăugită. Bucureşti, Cugetarea, 1941. Pag. 207. Lei 80. — Retipărirea volumului dela anul 1933, sporit cu alte studii de acelaş conţinut, filosofic moral şi psihologic religios, va contribui negreşit ca problemele, de care se ocupă, să fie cunoscute într'un cerc tot mai larg atât al clerului, cât şi al mirenilor. Autorul, scriitor solid pregătit în ţară şi străinătate, are la activul său câteva opere teologice cu laudă apreţiate de critici şi cetitori. Cartea se poate cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Originea Secuilor şi secuizarea Românilor, de *G. Popa-Lisseanu,* membru coresp. al Academiei Române, Ed. soc. „Transilvania", I. E. Torouţ „Bucovina". Bucureşti, (f. a.). Pg. 156. Lei 100. — In lucrarea de faţă, autorul valoroasei Colecţii de izvoare ale istoriei românilor, ne dă preţioase ştiri privitoare la problema secuiască, ajungând la concluzia că secuii sânt, în cea mai mare parte, *români* secuizaţi. Scrisă în formă limpede şi curgătoare, cartea obţine, dela primele pagine, întreg interesul cetitorului. De vânzare la Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

Nr. 16. 871/941. [93] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *preot misionar,* dela biserica catedrală din Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela candidaţi se cere să aibă Diploma de capacitate preoţească cu nota generală „foarte bine" şi cu îndreptătire de candidare la parohii de clasa întâia.

Beneficiile împreunate cu acest sunt: salarul prevăzut în bugetul Onor. Minister al Culturii Naţionale şi Cultelor pentru preoţii din localitatea Sibiu, raportat la pregătirea teologică şi la anii de serviciu (preot bacalaureat, licenţiat sau doctor în teologie) plus îndemnizaţia de chirie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs pe adresa Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, însoţindu-le de „curriculum vitae".

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 16 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 164—1941 [92] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Axente Sever (Frâua),** protopopiatul Mediaş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe şi grădină.
3. Sesia parohială: 14 jug. 534 st. arător, 2 jug. fânaţ şi 9 jugăre păşune, în total 25 jugăre.
4. Stola obişnuită în protopopiat.
5. 4 stânjini lemne de foc dela comuna politică.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de-a putea concura la această parohie, se vor înainta oficiului protopopesc Mediaş în termenul fixat.

Concurenţii cu cererile înaintate, după prealabila înştiinţare a acestu oficiu, se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuţi poporului.

Mediaş, 26 Noemvrie 1941.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 254/1941 (88) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Abuş,** din protopopiatul Târnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială: 12 jug. arător, 6 jugăre cositor, precum şi folosinţa grădinei bisericii.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, se vor înainta oficiului protopopesc al Târnavei în Târnăveni, la 1 Decemvrie 1941.

In înţelegere cu consiliul parohial

Gheorghe Oprean
protopop

Nr. 727/1941 (90) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia **Pui-Galaţi,** se publică a doua oară concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Locuinţă în natură.
2. Salarul dela stat.
3. Sesiune de 32 jugăre, şi anume: opt jugăre pământ arabil, restul fânaţ şi păşune.
4. Două mierţe (30 litri) porumb nesfărâmat şi câte o zi de lucru dela 29 familii din Galaţi.
5. Dela familiile din Pui cele de sub pct. 4. răscumpărate în bani, după preţul zilei.
6. Stola obişnuită în parohiile tractului Jiu.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu-Petroşani, în termenul indicat. Se va anexa şi permisiunea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică din Galaţi pentru a sluji, predica şi cânta, făcând cunoştinţă cu enoriaşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu-Petroşani în înţelegere cu cons. parohial.

Petroşani, 18 Noemvrie 1941.

Ion Duma
protopop

Ad. Nr. 326/1941 (91) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Nucşoara,** cu filia **Mălăieşti,** din protopopiatul Haţeg, judeţul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telearaful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere şi dependenţe, bucătărie de vară şi grajduri.
3. Sesiune parohială 26 jugăre.
4. Câte două măsuri à 30 litri porumb nesfărâmat de fiecare casă, minus 30 case rezervate cântăreţului şi crâznicului.
5. Câte una zi de lucru de fiecare casă.
6. Venitele stolare uzitate în protopoplat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc şi de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în terminul indicat.

Candidaţii se vor prezenta în parohie cu încuviinţarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentruca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliile parohiale.

Haţeg, 14 Noemvrie 1941.

Ieronim Ciocan
protopop.

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1942

cu Şematism Lei 75·—; fără Şematism Lei 25·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1942 Lei 25·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXIX — Sibiu, 14 Decemvrie 1941 — Nr. 51

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro[politul]

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Preotul să fie neiubitor de argint"

In prima epistolă pe care o scrie sfântul apostol Pavel lui Timotei, «adevăratului său fiu în credință», pe lângă bogatele și deosebit de prețioasele sfaturi pastorale pe care le dă, Apostolul neamurilor zugrăvește în culori vii chipul ideal al păstorului creștin de totdeauna. Intre strălucitoarele podoabe sufletești, care trebue neapărat să înfrumsețeze ființa preotului creștin, slăvitul Apostol înșiră și virtutea înfrânării față de bunurile de ordin material, față de atât de ispititoarele comori ale lumii acesteia. In cuvinte, care nu lasă loc la nici un fel de răstălmăcire ne spune: «*Trebue ca episcopul să fie fără de prihană... neagonisitor de câștig urât... neiubitor de argint*», (I Timotei, 3, 3).

In întreagă lumea aceasta nu există un alt om, care să fie atât de integral și atât de copleșitor angajat în slujba unui ideal cum este preotul creștin, acest îndatorat slujitor de fiecare clipă al celui mai înalt ideal din toată lumea și din toate veacurile, al idealului sfânt, coborât din ceruri pe pământ, prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, prin vestirea evangheliei mântuitoare și prin trimiterea Apostolilor la propoveduire. Preotul este reprezentantul lui Iisus Hristos în lume, este organul Duhului Sfânt, este ziditorul împărăției lui Dumnezeu, este crainicul și asigurătorul lumii spirituale, este cel dintâi chemat să cunoască valoarea sufletului și prețul jertfei ce trebue dată pentru mântuirea lui.

In fața acestui ideal și în fața unei asemenea misiuni, orice îndrăgire a bunurilor de ordin material însemnează o orbire sufletească a preotului, însemnează o stingere a luminii zelului său sfânt, o trădare a idealului, o dezertare dela misiune, și o închinare conștientă la idoli și chipuri cioplite. Iubirea de argint face pe neobservate din preot al lui Hristos slujitor al lui «Mamona» și nimeni în lume nu poate sluji deodată la doi domni, nu poate sluji în acelaș timp lui Dumnezeu și lui «Mamona», (Matei 6, 24). Preotul, al cărui suflet îngenunchiază în fața comorilor materiale, păstorul de suflete care se lasă copleșit până la robire de ademenirile și ispitele pe care aurul și argintul și toate bogățiile lumii trecătoare le întind ca tot pe atâtea curse în calea vieții noastre, încetează de a mai fi «*lumină lumii și sare pământului*». Chipul ideal al unui asemenea preotul este pe deantregul desfigurat și preocupările sale de fiecare clipă sunt cu totul incompatibile cu misiunea sfântă a preoției.

Preotul adevărat nu numai că exclude gândul și înfrânează pofta, nu numai că evită cu desăvârșire îndeletnicirea agonisitoare de câștiguri suspecte, dar este cu deosebită atențiune și cu și mai multă curățenie sufletească chiar și față de așa zisele venituri de epitrahil, față de venitele stolare. In nici o împrejurare el nu vede în aceste venituri o remunerație pe care credincioșii o plătesc pentru serviciile săvârșite de preot pe seama lor. Preotul adevărat interpretează lucrurile corect și știe că slujbele religioase ae referă totdeauna la valori de ordin spiritual, la suflet și la mântuirea lui și ca atare ele nu pot fi plătite, nu pot fi remunerate prin nici un fel de valoare materială.

In tradiționalele taxe stolare preoții noștri trebue să vadă deci totdeauna ofranda credinței, obolul creștinului, dania curată la a cărei temelie stă ideia religioasă de jertfă, atât de proprie religiunii în general. Prin urmare raportul dintre slujba săvârșită de preot și darul oferit în natură sau în bani nu trebue privit niciodată sub unghiul legii de echivalență, ci totdeauna preotul vede în acest dar un act spontan al credinței, al religiozității, al stării sufletești proprii unor anumite clipe și al posibilităților de ordin material ale credincioșilor. Preotul trebue să-și dea seama că în toate împrejurările vieții el este un misionar și nu un liber profesionist și prin urmare raporturile sale cu credincioșii nu pot fi coborâte la simple chestiuni de ordin material, la comercializarea sfintelor slujbe. Chiar acceptarea ofrandelor trebue învăluită într'o notă de discreție și de desinteresare personală, încât să se vădească totdeauna mai mult mulțumirea sufletească a preotului pentru evlavia credinciosului, decât arginții ce i se oferă.

Săracilor, bolnavilor și tuturor celor care nu sunt în stare să agonisească nici atât cât este necesar pentru existența lor și întreținerea familiei, preotul adevărat va găsi totdeauna forma potrivită de a le restitui chiar și obolul ce i s'a dat. Ba și mai mult: în asemenea împrejurări preotul nu numai că va face gratuit slujbele cerute, dar va ajuta cu dăruirile sale și va depune toate eforturile pentru a face vie și rodnică milostenia creștină, față de asemenea bolnavi, săraci și nenorociți ai vieții.

Este adevărat că atât Sf. Scriptură cât și prescripțiile de drept și chiar convingerea generală care stăpânește în lumea creștină a așezat aceste ofrande între mijloacele de existență ale preotului și ale familiei sale. In special sfântul apostol Pavel formulează pozitiv legitimitatea unor astfel de ofrande când spune: «*Dacă am semănat la voi cele duhovnicești, mare lucru este să secerăm din ale voastre cele pământești? Au nu știți că cei ce lucrează cele sfinte mănâncă din prinoasele templului și cei ce slujesc altarului se împărtășesc din altar?* (I Cor. 9, 11—13). Prin o serie de întrebări chestiunea este și mai mult adâncită în aceeaș epistolă: «*Cine slujește vreodată în oaste pe cheltuiala lui? Cine sădește vie și nu mănâncă din rodul ei? Sau cine păstorește o turmă și nu mănâncă din laptele turmei?* (I Cor. 9). Intru sprijinirea tezei sale sfântul apostol Pavel aduce și învățătura Testamentului Vechi și spune: «*Căci în legea lui Moise este scris: Să nu legi gura boului care treieră*».

Sfântul Ioan gură de aur în Omilia IX, cap. IV, asupra epistolei către Filipeni, califică ofrandele credincioșilor drept «*obligațiuni spirituale*» și «*datorii sfinte*», care țin de libertate, generozitate și religiozitate. Deci Biserica n'a fost, nu este și nu poate fi niciodată contra acestor ofrande și nici contra acceptării lor de către preoți. Biserica este însă contra exagerărilor, contra abuzurilor pe care uneori le fac anumiți preoți.

Intre dreptul de a primì ofrandele credincioșilor, necesare existenței preotului și întreținerii familiei sale și între deplasarea conștiinței preoțești până la căderea în patima arghirofiliei este distanța dintre cer și pământ, dintre lumină și întunerec. Fiecare preot este în drept și chiar obligat să se îngrijească de agonisirea lucrurilor necesare întreținerii vieții, dar este cu totul interzis ca preocupările lui să degenereze pe terenul bunurilor materiale până la a face scop din câștigul material al servirii sale. In acest caz preotul nu mai slujește ci profanează, nu mai apropie nici de sine nici de Dumnezeu pe credincioși ci îi desgustă și îi înstrăinează și de preot și de Biserică.

«Intre drepturile existenței și datoriile cele mai sfinte, ca acelea ale chemării preoțești, pentru un preot este însă chestiunea nu numai de virtute, ci și de adâncă înțelepciune practică și de artă chiar, pentru a nu atinge susceptibilitățile cele mai delicate ale credincioșilor, chiar când ei sunt mai prejos decât datoria lor de atențiune și de prețuire pentru persoana și oficiul preotului. In tot cazul, maniera comercială trebue absolut exclusă din metodele preotului, ca una care pustiește câmpul spiritualității turmei credincioase».

Arghirofilia, această patimă, care stăpânește astăzi cu putere mare peste milioane de oameni, nu trebue să stăpânească și peste sufletul preotului creștin. Și mai ales acum în aceste vremuri de războiu, cu atâtea dureri și năcazuri, cu atâtea lipsuri cumplite și cu nesiguranța care stăpânește lumea întreagă, ar fi o adevărată nebunie ca preotul să nu se poată ridica deasupra patimilor, deasupra intereselor de materială meschinărie, care robesc și duc în osândă de veci atâtea suflete.

Preotul să fie copleșit de dorința și stăruința câștigării în primul rând și mai pe sus de orice a bunurilor împărăției lui Dumnezeu, a comorilor cu valoare eternă, pe care molile și rugina nu le strică și pe care furii nu le sapă și nu le fură și a căror valoare nu se depreciază niciodată. Numai în felul acesta preotul creștin rămâne slujitor devotat al idealului și trece biruitor peste toate obstacolele, care i se pun în cale. Numai în felul acesta preotul îndeplinește cuvântul sfântului apostol Pavel cerut cu atâta stăruință, ca preotul să fie neagonisitor de câștig urât și neiubitor de argint.

Prot. Sp. Cândea

Noul ministru al Culturii Naționale și al Cultelor

Recenta remaniere a guvernului a adus în fruntea ministerului, care interesează în mod deosebit viața spirituală a neamului, un om care îndreptățește prin activitatea Sa de până acum cele mai optimiste nădejdi.

La cârma școlii românești și a culturii naționale a fost instalat dl *Ioan Petrovici*, filosoful nostru care s'a apropiat de concepția creștină și naționalistă. In timpul din urmă Domnia Sa și-a definit tot mai mult această poziție în eseurile publicate în revista „Gândirea". Suntem încredințați că noul titular al Ministerului culturii naționale va face să se resimtă curând un duh nou în școala noastră.

Ca secretar general al Cultelor și Artelor a fost numit dl *Aurel Popa*, membru al Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei noastre, în care s'a distins prin vajnicul și caldul interes arătat tuturor instituțiilor și aspirațiilor Bisericii strămoșești. Cei ce-l cunosc, știu că dl *Aurel Popa* va fi în înaltul post pe care-l ocupă acum un apărător dârz al Bisericii, un neadormit străjer al intereselor spiritualității ortodoxe, un reparator al nedreptăților de cari așează mintele bisericești au avut parte în ultimii ani.

Ne gândim la Academiile teologice cari așteaptă de mult să li se facă dreptate și la preoțimea ardeleană căreia i s'a aplicat totdeauna un regim inegal.

Alăturea de dl Ion Sandu, subsecretarul de Stat al Cultelor și cu înțelegerea dlui ministru Ion Petrovici, Dsa va fi un cald sprijinitor al Bisericii.

Urăm noilor demnitari spor la muncă și păsire curajoasă pe linia aspirațiunilor românești.

Nr. 16.374/1941

Comunicare

Se aduce la cunoștință că erezii Păr. Alexandru Stoica din Fizeș, județul Hunedoara, decedat la 1 Noemvrie 1941, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, ajutorul preoțesc de Lei 40.000.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 29 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr 17 582/1941

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale şi parchiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Discul dela Naşterea Domnului, pentru Internatul Arhidiecezan, şi Discul dela Botezul Domnului, pentru fondul Mitropolitan, se vor purta şi anul acesta în conformitate cu ordinul nostru Nr. 3751/1931.

Sumele încasate se vor trimite prin oficiile protopopeşti, oficiului nostru de Cassă până la 1 Februarie 1942.

Sibiu, la 11 Decemvrie 1941

Consiliul Arhiepiscopesc

AVIZ

Onor. Minister al Culturii Naţionale şi al Cultelor ne comunică prin adresa cu Nr. 61.090/1941 din 12 Noemvrie 1941 următoarele:

„Dată fiind starea de războiu în care ne aflăm de luni de zile, în mai toate regiunile ţării, pot fi găsite obiecte explosibile (granate, obuze etc.), cu care umblând, fără precauţiune, sânt cauzatoare de moarte.

Având în vedere această situaţie, avem onoare a vă ruga să binevoiţi a dispune ca preoţii noştri să atragă atenţiunea credincioşilor asupra primejdiei ce o reprezintă aceste obiecte, invitându-i să se ferească de a umbla cu ele, şi a le semnala autorităţilor ori de câte ori le găsesc".

Sibiu, 3 Decemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 16.788/1941

Concurs

La şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna" din Sibiu a devenit vacant pe data de 1 Decemvrie 1941, postul de secretar al şcoalei. Pentru întregirea acestui post se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Candidaţii la acest post trebue să întrunească toate condiţiunile cerute de Statutul funcţionarilor publici, aplicabile funcţionarilor bisericeşti, precum şi condiţiunile legilor şi regulamentelor bisericeşti, şi să fie ortodocşi.

La cererile concursuale se vor anexa următoarele acte:

a) Act de cetăţenie;

b) Act de naştere;

c) Extras din matricula stării civile pentru cei căsătoriţi, în cazul când candidatul este căsătorit;

d) Extrase din matricula stării civile pentru cei născuţi, dacă candidatul are copii;

e) Certificat de moralitate, dovedind că candidatul are purtare morală bună, că nu a fost condamnat pentru infracţiuni împotriva ordinei şi siguranţei Statului, şi că nu a fost destituit sau pus în disponibilitate din alt serviciu public;

f) Certificate şcolare;

g) Certificate de serviciu;

h) Act de situaţia militară;

i) Certificat medical, eliberat de un medic oficial;

k) Declaraţia de avere a candidatului şi a soţiei şi a copiilor săi.

La acest post pot candida numai bărbaţi.

Cererile concursuale timbrate se vor înainta la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, concurenţii având a se supune unui examen pe baza căruia pot fi numiţi, conform Regulamentului pentru întregirea funcţiunilor administrative ale Arhiepiscopiei.

Data ţinerii examenului concursual se va comunica la timp celor ce au înaintat cereri concursuale.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale, din 26 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cartea asasină

Nu este vorba de o carte oarecare, precisă, din categoria romanelor pornografice, de cari abundă literatura noastră de după războiu, sau de vre-o carte subversivă, judeo-masonică, sau marxistă, ci de ceeace numim, în limbajul nostru fugitiv, popular, „carte" — ai carte ai parte, — cu alte cuvinte, multa învăţătură a unor oameni, şi, de anumite cărţi.

Nu mică mi-a fost mirarea, când, citind un articol recent al directorului ziarului *Curentul* (din 20 Noemvrie 1941) în care vorbind despre tineretul universitar, ajunge la următoarea concluzie: „să punem la întrarea fiecărei facultăţi: «*aici se învaţă carte*».

Firește, nu voim să polemizăm cu domnul director al „Curentului", nu de altceva, ci doar pentrucă acum nu e timpul explicaţiilor prea savante şi al polemicilor interminabile. E timpul însă al principiilor noi de viaţă, al noilor atitudini, resultate prin verificarea sinceră a conştiinţei; e timpul intuirii juste a problemelor, e timpul acţiunii pe linia noii spiritualităţi, din care se va cristaliza Europa de mâne.

Şi dacă privim sub acest aspect, singurul admisibil, problema tineretului — căci de acesta este vorba — atunci în nici un caz nu putem pune accentul pe *carte* şi numai pe *carte! Departe de noi gândul de a micşora valoarea instrucţiei, a cunoştinţelor*, dar pusă problema sub imperativul categoric al cărţii, nu obţinem altceva decât ceeace am obţinut în cele două decenii şi mai bine, de până acum, adecă: minţi îmbâcsite de cunoştinţe, ambiţii deviate şi patologice, spirite desorientate, suflete opace şi sterpe, lipsite de conştiinţă. Resultatul a fost desastrul naţional, intern şi extern. Unde mai pui, că această „carte" — ne gândim nu numai la domeniul ştiinţific, ci şi literar şi social — a fost aleasă, consumată şi creiată, de cele mai multe ori, fără metodă, în mod anarhic. De aceea astăzi încă, se complac, în îndrumători, mulţi autori de opere pornografice, de pildă.

In consecinţă putem conchide: cartea aşa cum am învăţat-o noi, a fost asasină. Nu ne-am plâns atâta vreme şi atât de des, că programul nostru de învăţământ este prea încărcat? Se îndoieşte cineva, că în şcolile noastre nu s'a învăţat destulă carte? E lucru notoriu doar, că elevii cari ieşiau din şcolile româneşti te uimeau cu cunoştinţele lor, dar — adaugă lumea — le lipseşte educaţia.

Chiar şi la liceul „Şaguna" din Braşov, unde se punea mare preţ pe educaţie — menţionez numai pe regretatul director Virgil Oniţiu, pe profesorii, şi azi în viaţă, D. Lupan şi A. Banciu, — zic, chiar şi la acest liceu se învăţa multă carte. Imi îngădui să povestesc un mic caz complimentar: Eram în clasa a IV-a de liceu, (sânt 30 de ani de atunci) şi mă trudeam să rezolv o problemă de matematică, ecuaţie cu 2 necunoscute. Nu reuşeam. Solicit ajutorul tatălui meu, advocat — fost elev eminent, studiat la Theresianum din Viena — şi spre mirarea mea, tata a dat „ghics", cum s'ar zice. Par'că-l văd şi acum spunându-mi: Nu înţeleg pentru ce atâta matematică; eu sânt de atâţia ani advocat şi în toată cariera mea nu am avut nevoie de ea, decât doar de regula de trei.

Dar să ne gândim numai la aşa zişii politicieni de până mai ieri, la talentul lor oratoric, la bagajul lor uimitor de cunoştinţe, la atâţi enciclopedişti de ocazie şi de răspântii etc. şi este de ajuns spre a ne convinge, unde duce cartea, această sabie cu două tăişuri; ce sterpi erau aceşti oameni!

Ne mai aducem cu toţii aminte de nenorocitul student-asasin, Sică Constantinescu, care-şi motiva crima prin citirea romanelor de sensaţie; cunoaştem şi astăzi atâtea „secături entuziaste", aproape de toate vârstele, cari cu ifose grandilocvente de reformator, dau îndrumări, precupeţindu-şi la orice ocazie atitudinea, şi fără să aibă la activul lor nici-o faptă măcar, de adevărată valoare morală sau naţională.

De ce nu s'a ajuns la noi cel puţin la arderea tuturor scrierilor pornografice şi la eliminarea din societăţi a autorilor lor? Pentru ce se mai tolerează şi azi afişele cu chipuri erotice? Pentru ce nu se încurajează literatura sănătoasă şi publicarea lucrărilor cu conţinut patriotic şi naţional? De ce nu se acordă studiului Religiei însemnătatea, care trebue să-i revină, mai ales azi, când România ar trebui să fie prima ţară creştină de pe glob, căci sufletul românesc, ortodox, reprezentat prin personalitatea strălucită a lui Ştefan cel Mare a salvat Europa creştină de păgânism şi azi contribue în largă măsură s'o salveze a doua oară.

Ne trebue educaţie şi iar educaţie! Ne trebue caractere! Astăzi, aici e cheia problemei existenţei noastre naţionale. Căci graniţele se păstrează cu caractere, nu cu carte. Şi tot cu caractere se clădeşte noua viaţă în interiorul ţării.

Pe plan spiritual, al învăţământului, la noi, potenţialul consta în acumulare de cunoştinţe — carte, program încărcat — şi — în negativ, — el consta în lipsa busolei sufleteşti. Rezultatul l am văzut: Prăbuşirea externă, convulsiuni şi pierderi inutile în interior.

Iată ce ar trebui să fie scris la întrarea facultăţilor: *Aici e şcoala noii spiritualităţi naţionale şi eroice: Pregătirea omului, în specialitatea sa, pentru viaţa cea nouă a virtuţilor româneşti.*

Iar la licee: *aici se face, prin carte, educarea şi îndrumarea tineretului spre patriotism, cinste şi naţionalism.*

Dar, e un principiu verificat de mult în pedagogie: exemplul bun trebue să vină de sus. Căci tineretul — s'o ştiţi — este accesibil tuturor idealurilor.

El îi urmează însă — şi cu drept cuvânt — numai pe aceia, cari îl înţeleg şi-l iubesc! Iar orice făţărnicie în dragoste, e transparentă!

Dr. Ioan Al. Bran-Lemeny

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţă preoţească. — Preoţimea din protopopiatul Băiţa a ţinut conferinţă în ziua de 11 Noemvrie 1941, în parohia centrală Băiţa.

La ora 9 a. m. s'a săvârşit în biserică Te-Deum, de către P. C. Sa Pr. protopop Dumitru Secărea, în prezenţa preoţimii tractuale şi cu participarea C. Sale preot Adam Marcu-Tâmpa, delegat al Inalt Prea Sfinţiei Sale, Arhiepiscop şi Mitropolit *Nicolae*.

După terminarea serviciului divin, cei prezenţi au trecut în cancelaria oficiului protopopesc.

1. La deschiderea şedinţei, P. C. Sa Păr. protopop D. Secărea a dat expresiune unor cuvinte potrivite, în legătură cu prezenţa C. Sale Păr. St. Marcu, în calitate de membru al expediţiei misionare şi mandatar al Inalt Prea Sfinţiei Sale. In cadrul aceleeaşi cuvântări introductive, P. C. Sa a vorbit despre prefacerile vieţii umane dealungul timpurilor şi condiţiile în continuă schimbare sub care se prezintă, ca elemente de interes pentru lucrarea de îngrijire a sufletului omenesc, ce-o îndeplineşte în lume slujirea preoţească.

2. In continuare, C. Sa Păr. Adam Marcu, a referat asupra călătoriei misionare din care s'a reîntors, cuprinzând într'o descriere amănunţită peripeţiile, impresiile şi învăţămintele, împreunate cu această descindere impresionantă pe pământul reîntregit. Ingrijirea cu care au fost păstrate şi prezentate amănuntele desprinse în observarea diverselor momente şi situaţii, au dus la o frumoasă lămurire a referinţelor din părţile cercetate de C. Sa.

Starea în care au rămas părţile răsăritene al ţării şi felul în care s'a împărtăşit poporul din Basarabia şi Transnistria de mângăierea sfintei biserici, au produs o profundă impresie. Preoţimea a rămas într'un simţemânt de vie mulţumire şi recunoştinţă, pentru ocaziunea ce i-a fost dată, prin părintească grijă faţă de dânsa a Inalt Prea Sfinţiei Sale, de-a putea cunoaşte aceste lucruri.

3. Preotul Z Eugescu a desvoltat apoi subiectul: „Aparenţă şi realitate" — note religioase desprinse din evenimentele ce le trăim. C. Sa a precizat trăsăturile sub cari se defineşte adevărata credinţă, evidenţiind stările de natură contrară din viaţa zilnică şi diverse cauze din cari decurge stingherire pentru lucrarea pastorală.

La discuţiuni au participat preoţii: L. Tebieş, L. Borza, Hăprian, N. Perian, A. Popa, Z. Eugescu, A. Marcu şi protopop D. Secărea.

4. P. C. Sa Păr. protopop D. Secărea a împărtăşit în cele din urmă anumite îndrumări şi comunicări oficiale, după care, la ora 2 p. m., şedinţa s'a ridicat. — Pr. *L. Tebieş*.

*

Conferinţe. — Profesorii Academiei comerciale din Cluj-Braşov, desvoltă în oraşul de locuinţă vremelnică, o activitate culturală bogată. Ca şi în anul trecut şi acum organizează o serie de conferinţe. Deschiderea ciclului de conferinţe din acest an a făcut-o dl I. Mateiu, preşedintele Extensiunii Academice, vorbind Dumineca în 30 Nov. a. c. despre: Un memorandist: Nicolae Cristea.

Conferenţiarul a făcut o caldă şi documentată prezentare a personalităţii acestui „veritabil popă valah" din apropierea şi influenţa Mitropolitului Şaguna.

Caracterul de bronz al lui Nicolae Cristea reiese din trei momente deosebite ale vieţii lui. Din vremea studenţiei dela Lipsca, când tânărul bursier protestă printr'o scrisoare memoriu adresată profesorului de istorie, care prezenta într'o lumină falsă mişcările naţionale din Ardeal, ceeace determină pe profesor să facă îndată rectificarea.

2. Din susţinerea constantă a „activismului politic" al Mitropolitului Şaguna, împotriva „pasiviştilor" lui Ret.

3. Din curajul cu care a răspuns în faţa curţii de judecată a memorandiştilor, unde bătrânul părinte protestă împotriva numirii sale în ungureşte, iar la întrebarea dacă şi el a fost în delegaţie la împărat, răspunse: „Regret că nu am putut face parte din delegaţie".

Cultura profesorului dela seminarul Andreian era vastă şi apreciată de ierarhul său, care pentru vrednicia lui îl ţinu redactor al „Telegrafului Român" 18 ani, în care timp foaia mitropoliei a fost cea mai bună gazetă a românilor.

Conferinţa a fost ascultată cu viu interes de numeroasa asistenţă. — *Cor.*

*

Emilian Vasilescu: «*Probleme de psihologie religioasă şi filosofie morală*». Ediţia II. Bucureşti 1941. Preţul 80 lei.

Lucrarea dlui Emilian Vasilescu este formată din mai multe articole şi studii, publicate de autor în diferite reviste, şi apoi, înseilate armonic şi sistematic într'o carte perfect unitară, ce cuprinde două părţi.

In prima parte a cărţii, dl Emilian Vasilescu tratează o serie de probleme din domeniul psihologiei religioase, ca: „Intuiţia mistică, Psihologia stării de graţie, Eficacitatea rugăciunii, Sentimentul religios sub raportul individual şi social, Psihologia religioasă şi teo-

logia, Materialismul medical şi Misticism şi patologie".

Bazat pe metode de investigaţie absolut ştiinţifice şi animat de un puternic duh creştin, autorul cercetează aspectele psihice ale vieţii religioase, ajungând la concluzia că sentimentul religios nu e refractar cercetărilor ştiinţifice aşa cum este considerat de unii psihologi. Dacă aceştia n'au putut înţelege rostul psihologiei religioase, se datoreşte faptului că nici odată în viaţa lor n'au trăit autentice stări emotive religioase. In realitate psihologia religioasă, bazată pe axioma credinţii, operează cu intuiţii ce intră direct în cadrul observaţiei şi ne oferă date absolut obiective, capabile să exprime concluzii tot atât de importante ca şi celelalte domenii de cercetare. In toate problemele, atât de complexe, care alcătuesc fondul primei părţi a cărţii, autorul vrea să demonstreze conciliere a ce există între cele două noţiuni, în aparenţă şi după o judecată superficială, incompatibile: filosofie şi religie. Şi reuşeşte pe deplin, completând armonic adevărurile filosofice cu cele revelate, creştine. Două concluzii esenţiale se evidenţiază din problematica primei părţi a cărţii:

1. Sentimentul religios revelat de o forţă externă, de Dumnezeu, şi deci, nu-şi are origina în manifestările inconştientului.

2. Stările emotive religioase nu se pot identifica cu fenomenele patalogice, cu stările halucinatorii. Intuiţia mistică e un fenomen perfect normal.

Partea a doua, de filosofie morală, prezintă tot atât de mult interes ca şi prima, fiind tratată tot atât de serios, de temeinic şi de clar.

Ea e formată din următoarele articole şi studii: Amoralismul contimporan, Ştiinţă şi Morală, Principiile moralei creştine, Moraliştii creştini, Biserica şi pacea, Reflecţii pe temeiurile morale şi sociale, Problema libertăţii spirituale în filosofia lui Bergson şi Durkheim moralist. Concluzia studiului asupra filosofiei morale e că principiile moralei trebue să se întemeieze pe cea mai mare virtute creştină: dragostea.

Dl Emilian Vasilescu, cu o remarcabilă competenţă sondează până în adâncuri apele Adevărului. Articolele şi studiile Dsale sunt licăriri de gând luminat, isvorâte din condeiul unui distins şi progidios mânuitor de slovă creştină. Cugetător adânc şi serios, pătruns de cel mai autentic Duh al spiritualităţii ortodoxe, autorul a adus soluţii obiective şi aproape definitive problemelor tratate.

Deaceea e bine ca aceste soluţii să fie cunoscute într'un cerc cât mai larg al inteléctualilor ce au preocupări de ideologie creştină. — *N. Modoiu.*

*

Conferinţă — Preoţimea protopopiatului Haţeg şi-a ţinut conferinţa de toamnă în 4 Decemvrie în sfânta biserică din *Haţeg.*

După serviciul divin, cu „Invocarea Sfântului Duh", C. Păr. protopop *I. Ciocan* deschide şedinţa, printr'o reprivire asupra evenimentelor petrecute dela ultimele conferinţe, ţinute în acelaş loc.

In programul conferinţei sânt încadrate chestiuni de mare importanţă pentru pastoraţie:

1. Catehizaţia elevilor din şcoalele primare;

2. Chestiuni de asistenţă socială, în legătură cu atenţia deosebită cu cei rămaşi acasă, lipsiţi de mijloace materiale;

3. Ajutorul cu efecte de earnă, pentru armată;

4. Pastoraţia celor reîntorşi de pe front;

5. Expunerea delegatului P. V. Cons. Arhiepiscopesc *I. Tiruţa*, în legătură cu „Călătoria misionară a Episcopatului ardelean, în Basarabia şi Transnistria", în urma căreia preoţimea a rămas mai edificată asupra frumoasei idei a I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, de a lua sarcina d'a cutreera, în fruntea Episcopatului ardelean, pământul sfânt al provinciilor desrobite, spre a desfăşura duhovnicească activitate.

In numele preoţilor P. C. protopop exprimă mulţămiri referentului pentru că a ostenit în mijlocul nostru, ear I. P. Sfinţitului nostru Stăpân adânca recunoştinţă a preoţilor pentru îndrumările luminate pe care le dă, prin pilda vie a activităţii Inalt Prea Sfinţiei Sale.

In partea a doua a conferinţei se dau deslușiri de către P. C. Păr. protopop în legătură cu încheerea gestiunilor, şi alte acte administrative. — Preot *Ioan Comşa.*

Stare de răsboi între Anglia şi România

Răsboiul japono-american

Guvernul englez a remis guvernului Regal român, la 30 Noemvrie 1941, o comunicare cu caracter ultimativ, în care se cere retragerea trupelor române din Rusia în termin de cinci zile, — cruţând pe bolşevicii cari ne-au atacat.

Cu privire la ultimatul britanic, dl Mareşal Antonescu a constatat că declaraţia de răsboi nu are nici un temei; România nu face altceva decât îş apără fiinţa şi dreptul său la viaţă, la libertate, la linişte şi la unire, apărând civilizaţia şi împlinind o misiune de jertfă în Carpaţi şi Dunăre. România primeşte această provocare, având credinţa nesdruncinată că, luptând împotriva comunismului, ea slujeşte nu numai crezul naţional, dreptul de conservare şi onoare al poporului român, dar slujeşte, ca şi în trecut, prin lupta şi jertfa ei, civilizaţia însaşi, de care Marea Britanie, — care n'are în vedere interesele româneşti — nu poate fi străină. —

Marele cartier general japonez a comunicat că începând de Luni, 8 Decemvrie 1941, există stare de răsboi între forţele armate ale Japoniei şi cele ale Angliei şi Statelor Unite. Primele bătălii navale s'au dat în favoarea japonezilor. Comunicatul marelui cartier general japonez anunţă, că operaţiile militare sânt îmbucurătoare pentru Japonia.

In urma acestora a declarat răsboiu Statelor Unite şi Germania şi Italia. Aproape toată lumea se află astfel în răsboiu.

Societatea naţională ortodoxă a femeilor române, — filiala Sibiu, invită pe toţi membrii şi binevoitorii societăţii la adunarea generală, ce se va ţinea la 19 Decemvrie a. c. ora 18 (6 p. m.) în sala de şedinţe a „Astrei". Ordinea de zi: Cuvânt de deschidere; Raportul dnei secretare despre activitatea comitetului; Raportul dnei casiere; Alegerea noului comitet; Eventuale propuneri.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Mulţumiri. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* mulţumeşte, pe această cale, tuturor celor ce i-au trimis felicitări şi urări de ziua onomastică şi le împărtăşeşte arhiereşti binecuvântări.

Intr'una *din zilele trecute, dl* **Eugen Filotti,** *ministrul României la Budapesta, fiind în trecere prin Sibiu, a fost oaspele I. P. S. Sale Mitropolitului* **Nicolae.**

Cei cu „Nu". In urma repetatelor cereri, trimise de pretutindeni, dl Mareşal Antonescu a dispus să se publice lista celor 68 cari au votat cu **„Nu"** la plebiscit. Ziarele au şi publicat această listă împreună cu lămuriri asupra situaţiei votanţilor. Impotriva lor nu va fi luată absolut nici o măsură chiar dacă sânt funcţionari publici. In *Sibiu* au votat cu **„Nu"** următoarele *şase* persoane: *Florea Iuliu,* 68 ani, pensionar de stat; *Klein Tomas,* 59 ani, morar; *Nicu Nicolae,* 34 ani, plugar; *Petrovici Emil,* 49 ani, profesor universitar; *Tulbure Toader,* 25 ani, absolvent al facultăţii de agronomie, Bucureşti; *Trifănescu C. Vasile,* 26 ani, absolvent al aceleiaşi facultăţi.

„In pragul a 90 de ani de existenţă". Sub acest titlu, vigurosul cotidian sibian, «*Ţara*», consacră un foileton, din 9 l. c., organului de presă întemeiat, în 1853, de nemuritorul mitropolit Andrei Şaguna în scop de a contribui, prin acest mijloc, la lărgirea orizontuiui cunoştinţelor celor mai necesare pentru românii din Ardeal. Se schiţează apoi, în câteva linii, activitatea politică bisericească desfăşurată în coloanele Telegrafului Român, „gazetă de stil tradiţional ardelenesc". La sfârşit, „Ţara" promite să revie, cu plăcere, asupra trecutului acestei vechi gazete.

„Ajutorul de earnă" în Sibiu. Dl *S. Mitea,* ajutor de primar, şi dl *V. Căicuţ,* secretar general al primăriei municipiului Sibiu, au primit însărcinarea de a conduce acţiunea ajutorului public din oraşul Sibiului. In consecinţă, primăria municipală invită cetăţenii ca în ziua de *Vineri, 19 Decemvrie* 1941, să mănânce un singur fel de mâncare de post, ear diferenţa până la costul obişnuit al mesei zilnice să fie dăruită în folosul „Ajutorului de earnă", în 20 şi 21 Decemvrie, la mâna echipelor autorizate care vor cerceta fiecare casă pentru strângerea obolului — contra chitanţă. Familiile nevoiaşe care au neapă-

FOIŞOARA

Figura Mântuitorului

(6) De Pr. **Aurel Radu**

Sf. I. Damaschin ne dă o descriere a figurii lui Iisus, care nu diferă mult de a lui Lentulus şi N. Calist. Ca semne particulare, Damaschin indică: „sprâncenele foarte apropiate, aproape îmbinate; barba neagră, nasul puternic încovoiat".

Nichifor Calist, în secolul al XIV-lea, ne dă următoarea descriere a figurii Mântuitorului, în istoria sa bisericească: „Infăţişarea exterioară a Domnului nostru Iisus Hristos este, precum o ştim din tradiţiunea bătrânilor şi pe cât aceea se poate descrie în cuvinte, următoarea: El avea faţa frumoasă şi vioae, lungimea trupului era de şapte palme. Părul capului era gălbui şi nu prea des, ceva buclat, sprâncenele slabe şi încovoiate; din ochii, gălbui şi vineţi, lucea un farmec minunat. Erau ageri şi nasul lung. Barba galbenă, dar nu lungă. Părul capului îl purta mai lung, căci capul lui nu l-au atins foarfece, nici mâna omenească afară de cea a mamei sale şi aceasta numai în fragedа-i etate. Grumazii îi erau ceva plecaţi, aşa încât nu era de constituţie puternică. Faţa avea coloarea grâului, nu era rotundă şi nici măreaţă, ci ca a mamei sale, ceva plecată şi roşiatică, — strălucea din ea demnitate însoţită de înţelepciune şi blândeţe, care nu cunosc mânia. In sfârşit semăna în toate dumnezeeştii şi celei fără prihană, mamei sale" (Idem p. 174).

Cele trei descrieri care au o mulţime de puncte comune, îşi au, în obârşia lor, o veche tradiţie creştină cu privire la figura exterioară a Mântuitorului.

Cărţile de pictură bisericească, numite erminii, ne înfăţişează astfel figura Mântuitorului: „Trupul Dumnezeu-omului este trei coţi de lung, puţin cam plecat. Nota caracteristică este blândeţea. Sprâncene frumoase, îmbinate; ochi frumoşi, nas frumos; părul creţ, puţin galben, barba neagră; degetele mânilor preacurate sânt ceva lungi, dar proporţionate. Peste tot e după caracterul mamei sale din care şi-a luat viaţă, făcându-se om desăvârşit", (Idem pg. 171 cf. şi V. Grecu: cărţi de pictură bisericească bizantină).

Această descriere pare că e un rezumat a celor trei descrieri de mai sus.

Şi acum să vedem ce ne spun scriitorii bisericeşti desprea cele mai vechi icoane ale Mântuitorului.

Istoricul bisericesc, Eusebiu, ne informează că femeia care a suferit de scurgerea sângelui, care a fost vindecată de Mântuitorul, (Mat. 9, 20 - 23), drept recunoştinţă i-ar fi ridicat o statuie lui Iisus în Paneas (Cezareea lui Filip) şi Eusebiu ne asigură că chiar el ar fi văzut acea statuie. E vorba de o grupă statuară, unde Iisus stă în picioare, iar jos, femeia tămăduită. Sozomen susţine, în istoria sa bisericească, că această statuie a fost dărâmată la anul 305. Protivnicii cultului icoanelor, contestă că acel monument a fost creştin.

Ei susţin că acel grup statuar nu reprezintă nici o scenă evanghelică, ci reprezintă o creaţiune alegorică reprezentând simbolic pe împăratul Adrian şi provincia eliberată, Iudeea. In sfârşit, alţii au mers mai departe şi au afirmat că acel monument este o statue a lui Esculap...

Toate aceste explicaţiuni cad în faţa afirmaţiunii categorice a lui Eusebiu. Este cu neputinţă a presupune că creştinii nu cunoşteau figura Mântuitorului, încât s'o confunde cu statuia lui Esculap...

Irineu, episcopul Lugdumului, la sfârşitul sec. II-lea, afirmă că o femeie cu numele Marcelina, din secta Carpocraţilor, avea un chip al lui Iisus, pe care îl venera la fel cu chipurile ap. Pavel, Omer şi Pitagora.

Scriitorul roman Lampridiu ne spune, la sfârşitul sec. III-lea, că Alexandru Sever avea între zeii Lari, chipul lui Hristos, al lui Avraam, Orfeu şi Apoloniu din Tiana.

Tot el ar fi scris pe pereţi cuvintele lui Iisus: „Precum voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi şi voi lor asemenea".

Aceasta se explică, căci A. Sever a fost tolerat cu creştinii. Desigur, chipul lui Iisus care l-a avut Sever, n'a fost icoană creştină, ci mai degrabă o creaţiune a vreunui artist al vremii, (Tezaurul liturgic, vol. II, p. 234).

Tradiţia ne mai vorbeşte de un număr de icoane zise „achiropiite", adecă nefăcute de mână omenească.

O primă mărturie, în acest senz, o formează o corespondenţă ce s'ar fi purtat între Mântuitorul şi Avgar, toparhul cetăţii Edesa.

Pe când Mântuitorul propovăduia în Iudeea, Avgar era cbinuit de o boală cumplită, — podagră sau lepră neagră, — pentru toţi „vracii" din acea vreme. Auzind de minunile ce le săvârşea Mântuitorul, trimite în Iudeea pe Anania „zngrav iscusit" cu misiunea ca să „izvodească" chipul lui Iisus şi totodată să-i predea o scrisoare în care Avgar, după ce se „închină" lui Iisus Mântuitorul şi spune că a auzit cumcă „fără leacuri" tămăduieşte şi face o mulţime de minuni, el crede că cu adevărat este Fiul lui Dumnezeu sau Dumnezeu însuşi. Il roagă să meargă la el să-l vindece, şi fiindcă iudeii atât îl urăsc, îi propune să rămână în cetatea lui, care deşi „prea mică, e totuşi îndeajuns amândurora pentru a petrece cu cinste". Crainicul troparhului găseşte pe Iisus predicând poporului şi deaceea, el se aşează în apropiere, pe o stâncă şi acolo se sileşte să prindă chipul Mântuitorului. Sforţare zadarnică, că el nu reuşi să fixeze nici o trăsătură din cauza aureolei strălucitoare ce nimbă faţa Lui.

Cum isprăvi cuvântarea, Iisus care cunoştea cele ascunse ale oamenilor, a chemat la sine pe Anania, i-a cerut scrisoarea şi a cetit-o. Indată apoi şi-e spălat faţa cu apă şi a cerut o năframă curată de in, cu care ştergându-şi faţa, pe îndată chipul lui sfânt s'a imprimat pe ea. Această icoană miraculoasă a chipului Mântuitorului, El a dat-o lui Anania spre a o duce stăpânului său împreună cu o scrisoare în care Mântuitorul, după ce laudă credinţa lui Avgar în El, îi spune că nu poate merge la el, deoarece trebue să împlinească toate cele pentru care a venit în lume, dar îi promite că după înălţarea sa la cer îi va trimite un ucenic al său, Tadeu, care-l va tămădui.

Avgar, după ce ceteşte scrisoarea dela Iisus, se închină icoanei — celei nefăcute de mâni omeneşti — a lui Iisus şi se vindecă rămânându-i numai o rămăşiţă de rană pe faţă.

După înălţarea la cer a Mântuitorului, apostolul Tadeu s'a şi dus la Edesa şi a tămăduit şi de ultima rămăşiţă de boală pe Avgar, care fericit peste măsură, voià să dea apostolului o mulţime de daruri de aur şi argint. Acesta însă le-a respins zicând: „De vreme ce ale noastre am părăsit de bună voie, cum vom primi pe cele străine?"

rată trebuință de acest ajutor, se vor anunța la parohiile lor spre a fi înscrise în listele de ajutor, care va fi distribuit după planul ce se va publica ulterior.

Sectarii scad la număr. Arătări oficiale constată că în arhiepiscopia Iașilor se găsesc 5456 aderenți ai deosebitelor secte: adventiști, stiliști, inochentiști, pocăiți, tremurători și cum îi mai cheamă. Se constată, în acelaș timp, că numărul lor este în continuă scădere. Cu atât mai bine.

Mai tare crucea. In numeroase comune bucovinene și basarabene au fost înlăturate statuele lui Lenin și Stalin, și, în locul lor, s'au înălțat, în cadrul unor impresionante festivități, cruci și troițe. La ceremoniile religioase au asistat ostași aflători în localitate și mult popor.

Școala normală „Andrei Șaguna" din Sibiu în dorința de a alcătui un album al foștilor săi elevi, morți sau răniți pe câmpul de luptă în războiul nostru actual, roagă pe toți cetitorii și în special pe cucernicii preoți și învățători ai satelor noastre să binevoiască a ne trimite următoarele date despre cazurile pe care le cunosc: 1. Numele și pronumele, — 2. Anul absolvenței, — 3. Comuna unde a funcționat ca învățător în ultimul timp, — 4. Rangul în armată, — 5. E mort sau rănit? — 6. Locul unde a fost rănit sau a murit, — 7. Împrejurările în care a murit sau a fost rănit, — 8. O eventuală fotografie, de preferință ca ostaș, — 9. Decorațiile pe cari le-a avut, — 10. Eventuale informații și fapte, care îl caracterizează ca om, învățător, și ostaș.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 14 Decemvrie 1941, va predica părintele prof. *Zosim Oancea.*

Instalare. In 7 l. c. s'a făcut instalarea părintelui *Dr. Cornel Sârbu* în postul de paroh din cartierul „Mihai Viteazul" (Trei Stejari) din Sibiu. Actul instalării l-a făcut părintele protopop *Mihail Neagu*, asistat de prof. *Dr. N. Terchilă* și păr. *Ștefan Morariu.* Părintele protopop Neagu, urând noului ales multă putere de muncă, amintește dorința parohienilor din cartier: ridicarea unui locaș de închinare, a cărui lipsă este simțită. Alți cuvântători au grăit în acelaș senz.

Concert de frumoase colinde. Duminecă, în 14 l. c., ora 6 seara, se va da, în sfânta biserică a mitropoliei din Sibiu, al 16 lea *Concert religios* de colinde și cântece de stea. Cântările, potrivite pentru înviorarea sufletească creștină, vor fi executate de Corul mixt al mitropoliei și al Școalei normale „A. Șaguna", secțiile de băeți și de fete, sub conducerea probată a părintelui prof. *Gh. Soima.* Concertul durează 1 oră, și este gratuit pentru toți. Publicul este rugat să se prezinte la timp, păstrând liniștea cuvenită. La ora 5·45 porțile vor fi închise. Cu prilejul concertului, P. C. Sa părintele prof. *Dr. Nic. Balca* va rosti o scurtă cuvântare.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu.* — Numerii 11—12; acest număr cuprinde: **Iisus Hristos ca profet.** Dr. Dumitru Stăniloae: Iisus Hristos ca profet. Dr. Haralambie Cojocaru: La originile exegezei romano-tatolice a textului „Tu ești Petru" (Mateiu 16, 18—19). Dr. Grigorie T. Marcu: Jubileul Academiei teologice „Andreiane" (O sută treizeci de ani de existență). Preot Ioan Opriș: Atitudini: Eroi și sfinți. Preot Dr. Il. V. Felea, Preot Dr. C. Sârbu, Preot Mir. Munteanu, Dr. Grigorie T. Marcu și Sabin Sibianu: Mișcarea literară: Creștinismul și gândirea contimporană. Despre preoție. Cazanii pentru azi. Credința religioasă ca factor de factor de disciplină și solidaritate națională. Anuarul Academiei teologice „Andrelane" din Sibiu. Catalogul publicațiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu. Preot Gh. Șoima, Sabin Sibianu, Preot Vasile Coman și Gr. T. M.: Note și informații: Colindele lui Petru Gherman. Comemorarea patronului Academiei teologice „Andreiane". Jubileul liceului „Șaguna" din Brașov. „Ajutorul de iarnă". Biserica noastră în ajutorul săracilor și a orfanilor de război. Chestiunea bunurilor fostelor școli confesionale. Preoții noștri în război. Ofițeri combatanți ctitori de biserici în Transnistria. Noul ministru al Culturii naționale al Bultelor și Artelor. Mărunte.

Nr. 16.597/1941 (94) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I a **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială: 6 jug. arător, 2 jugăre fânaț, 1100 st. □ grădină și 1 jugăr cimitir.
4. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare (preoții în activitate de serviciu vor anexa *numai* „Curriculum vitae") se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia *prin numire.*

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 26 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ad. Nr. 326/1941 (91) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Nucșoara,** cu filia **Mălăiești,** din protopopiatul Hațeg, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telearaful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere și dependențe, bucătărie de vară și grajduri.
3. Sesiune parohială 26 jugăre.
4. Câte două măsuri à 30 litri porumb nesfărâmat de fiecare casă, minus 30 case rezervate cântărețului și crâznicului.
5. Câte una zi de lucru de fiecare casă.
6. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de autorizația de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc și de celelalte acte prevăzute în Regulament, se vor înainta oficiului protopopesc în terminul indicat.

Candidații se vor prezenta în parohie cu încuviințarea oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare pentruca să fie cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliile parohiale.

Hațeg, 14 Noemvrie 1941.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 15.549/1941

Comunicare

Se aduce la cunoștință că erezii după preotul pens. Nicolae Dobrotă din Poiana-Sibiului, decedat la 17 Octomvrie 1941. în baza §ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul preoțesc de Lei 40.000.

Sibiu, din ședința secției economice, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 29 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 164—1941 (92) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Axente Sever (Fráua),** protopopiatul Mediaș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe și grădină.
3. Sesia parohială: 14 jug. 534 st. arător, 2 jug. fânaț și 9 jugăre pășune, în total 25 jugăre.
4. Stola obișnuită în protopopiat.
5. 4 stânjini lemne de foc dela comuna politică.

Cererile de concurs, însoțite de certificatele de studii și de încuviințarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de-a putea concura la această parohie, se vor înainta oficilui protopopesc Mediaș în termenul fixat.

Concurenții cu cererile înaintate, după prealabila înștiințare a acestu oficiu, se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuți poporului.

Mediaș, 26 Noemvrie 1941.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 1661/941 (87) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Porumbacul de sus apusean,** din protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială de 4 jugăre arător.
3. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs și autorizația de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, însoțite de actele necesare, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Avrig.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înțelegere cu consiliul parohial.

Avrig, 10 Noemvtie 1941.

Aurel Nistor
adm. protopop.

Nr. 16. 871/941. (93) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *preot misionar,* dela biserica catedrală din Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela candidați se cere să aibă Diploma de capacitate preoțească cu nota generală „foarte bine" și cu îndreptățire de candidare la parohii de clasa întâia.

Beneficiile împreunate cu acest sunt: salarul prevăzut în bugetul Onor Minister al Culturii Naționale și Cultelor pentru preoții din localitatea Sibiu, raportat la pregătirea teologică și la anii de serviciu (preot bacalaureat, licențiat sau doctor în teologie) plus îndemnizația de chirie.

Candidații își vor înainta cererile de concurs pe adresa Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, însoțindu-le de „curriculum vitae".

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 16 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 727/1941 (90) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia **Pui-Galați,** se publică a doua oară concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Locuință în natură.
2. Salarul dela stat.
3. Sesiune de 32 jugăre, și anume opt jugăre pământ arabil, restul fânaț și pășune.
4. Două mierțe (30 litri) porumb nesfărâmat și câte o zi de lucru dela 29 familii din Galați.
5. Dela familiile din Pui cele de sub pct. 4. răscumpărate în bani, după prețul zilei.
6. Stola obișnuită în parohiile tractului Jiu.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu-Petroșani, în termenul indicat. Se va anexa și permisiunea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta, cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la sfânta biserică din Galați pentru a sluji, predica și cânta, făcând cunoștință cu enoriașii.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu-Petroșani în înțelegere cu cons. parohial.

Petroșani, 18 Noemvrie 1941.

Ion Duma
protopop

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creștin
pe anul 1942
cu Șematism Lei 75·—; fără Șematism Lei 25·—

Calendarul „Oastea Domnului"
pe anul 1942 Lei 25·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat și variat și sunt împodobite cu multe ilustrațiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă prețul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal
— Contra ramburs nu se trimit —

Cereți
Catalogul
publicațiilor editate de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și SIBIU Lei 25

Alcătuit la îndemnul I. P. Sfințitului Mitropolit **NICOLAE** *al Ardealului de Păr. Prof. Dr.* **Grigorie T. Marcu;** *acest Catalog informează rapid, complect și onest asupra bogatei recolte cărturărești a Sibiului ortodox. Scurte extrase, din recenziile apărute în diverse periodice române și străine, însoțesc lucrările de mare răsunet ieșite din teascurile tiparniței șaguniene sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit* **Nicolae.** *Sistemul utilizat la alcătuirea lui, face din acest Catalog un model al genului.*

Numai marile case de editură din Apus se pot mândri cu realizări atât de isbutite.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

M1-52 BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU C ID R157 1941

Anul LXXXIX Sibiu, 25 Decemvrie 1941 Nr. 52

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitro[polit] Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei, — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 17.788/1941 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Pe pământ pace"... Luca 2, 14.

Iubiții mei fii sufletești,

Aceasta a fost solia pe care au adus-o oamenilor îngerii din cer în noaptea cea sfântă a nașterii Domnului. Ea cuprinde darul pe care Tatăl ceresc l-a coborît în lume deodată cu trimiterea Fiului Său. Niciodată n'a răsunat pe pământ o cântare atât de minunată ca aceea care s'a auzit în văzduhul ce împrejmuia ieslea Vifleemului, în noaptea în care Fiul lui Dumnezeu s'a sălășluit între noi oamenii. A fost minunată fiindcă venea din cer și era cântată de glasuri îngerești, dar a fost minunată și fiindcă vestea pacea și bunăvoirea între oameni. Dacă Tatăl nostru al tuturor a găsit că cel mai bun cuvânt ce ni-l poate spune în clipa atât de însemnată a nașterii Fiului Său este cel despre *pace*, atunci putem fi încredințați că nu este ceva mai înalt, mai frumos și mai dulce pentru sufletul omenesc decât pacea. Cei ce au fost învredniciți în aceea noapte plină de taină să audă vestirea îngerilor, au trebuit să fie adânc mișcați în inimile lor și să se simtă învăluiți de-o fericire cum nu se poate tălmăci în cuvinte.

Dar nici când n'a putut înțelege omenirea întreagă atât de mult că pacea este cel mai mare bun, cum mi se pare că înțelege astăzi. Nici când nu și-a dat seamă atât de mult ca astăzi, că nu putea coborî în noaptea Vifleemului din cer o cântare și o veste mai minunată ca aceasta. Pentrucă niciodată nu a răsunat această cântare într'o lume atât de învrăjbită, ca în acest an.

Tot pământul răsună de bubuitul tunurilor și de bombele aeroplanelor. Uscatul, apele și aierul sunt învăluite pretutindeni în fum și'n sgomot de arme. Peste tot e numai svârcolire, strigăt de durere și suferință. Răsboiul care a isbucnit acum doi ani s'a încins ca un foc năpraznic dela țară la țară și dela popor la popor și astăzi aproape nu e colțișor care să nu fie atins de lipsurile și pustiirile legate de el.

Omenirea, prinsă în sbuciumul cumplit al unui răsboiu cum nu s'a mai pomenit, își dă acum seama ca niciodată ce mare binefacere este pacea, pe care o cântă din nou îngerii în noaptea Crăciunului.

Dar vrășmașii sfintei Evangheliii se ridică și spun: Dacă pacea e cel mai prețios bun, de ce Evanghelia n'a fost în stare de două mii de ani să o înstăpânească între oameni și popoare, ci o tot vestește așa fără de spor? Sau Evanghelia n'are putere să aducă pacea pe care-o propovăduește, zic ei, sau nu e cu putință să fie coborâtă pacea în lume și atunci legea creștinească urmărește ceva ce se împotrivește cu firea lucrurilor.

Dar dușmanii sfintei Evangheliii n'au dreptate nici într'un fel nici într'altul. Nici Evanghelia nu e lipsită de putere și nici pacea nu e ceva ce să nu poată fi sălășluit pe pământ și între oameni.

Dar pacea pe care o vestește credința creștinească nu e pacea cea din afară, ci cea din suflete. Dacă ar fi urmărit o pace din întocmirile cele dinafară ale oamenilor, atunci Domnul nostru Iisus Hristos s'ar fi născut pe un tron împărătesc și și-ar fi făcut cea mai puternică armată cu care să fi putut zdrobi toate împărățiile cari ar fi vrut să se ridice împotrivă-i cu răsboiu. Dar pacea aceasta ar fi fost o pace ținută cu puterea, oamenii ar fi stat liniștiți de teamă, ar fi fost pacea unor oameni legați în lanțuri. Fără îndoială Dumnezeu ar fi putut întemeia și susține și o astfel de pace. Totuși El n'a voit să facă din oameni robi, ci fii ai Săi, cari să ajungă în chip liber la o stare de pace a sufletului.

Domnul nostru Iisus Hristos a cunoscut ca nimeni altul pe oameni și a știut că o pace adevărată nu se poate sprijini pe puterea cea din afară, nici pe niște contracte pe cari le-ar încheia într'olaltă oamenii și statele. El n'a avut judecata copilărească a celor ce cred că pacea s'ar putea înfăptui cum ai bate din pălmi, pentru vecie. Domnul Hristos a știut că până la pacea adevărată este o cale grea. Întâi trebue o curățire a sufletului omenesc de toate patimile și de toate poftele necurate. Trebue desrădăcinată din om pisma, pofta de mărire și de stăpânire, lăcomia, dorul de plăceri neiertate și în locul lor trebue așezat duhul lăpădării de cele lumești, iubirea de Dumnezeu și de oameni. Până se mișcă în oameni patimile de tot felul, ele îi fac vrând nevrând să se încaere, ori câte contracte de pace veșnică ar fi încheiat și ori câte tunuri ar sta de pază.

Domnul nostru Iisus Hristos a venit să înalțe sufletele până la acea stare de curățenie și de bunătate din care să izvorască în chip nesilit, ca apa din izvor, pacea.

Dar o astfel de stare a sufletului izvorâtoare de pace nu o poate dobândi omul prin puterile sale, ci numai când e aproape de Dumnezeu, împăcat cu El. Depărtarea de Dumnezeu îi răpește omului pacea sufletească, iar apropierea de Dumnezeu face să se reverse acele puteri cari să întemeieze înlăuntrul său curățenia și pacea. Apropierea cea mai mare de Dumnezeu ne-a adus-o Fiul Său, care s'a născut în peștera din Vifleem ca om. El e Impăratul păcii, cum i-au zis prorocii. Prin El ne întinde Tatăl cel ceresc iubirea sa izbăvitoare care ni se face în suflete putere de pace în mijlocul vrajbei din lume. Prin Domnul nostru Iisus Hristos ne știm împăcați cu Dumnezeu și siguranța aceasta ne dă liniște în vârtejul sbuciumat al lumii.

Unde se sălășluește Hristos, acolo se sălășluește pacea. Puterea Lui coborâtă în noi se face voință de pace în sufletul nostru.

Cu această pace în suflete pot sta și ostașii în ploaia de gloanțe pe front, împăcați cu tot ce se poate întâmpla cu ei. Ei știu că Dumnezeu e cu ei până și acolo unde noi numai cu gândul îi putem însoți. Cu această pace în suflet eroul care cade pentru apărarea Țării sale, știe că e așteptat de Dumnezeu cu brațele deschise și nimic nu-i mai tulbură gândul. Această pace îți dă și ție celui de acasă tăria să suporți greutățile, durerile și lipsurile acestor vremi de aspră frământare.

Și cu cât pătrunde mai adânc această pace a lui Hristos-Domnul în suflete, cu atât se trezește în oameni mai puternic dorul după pace și în rânduielile din afară ale vieții lor. Acest dor îl face pe fiecare să simtă că Dumnezeu nu a făcut pe oameni să-și facă rău unul altuia și să-și facă viața un chin, ci să trăiască în bucuria păcii și a buneiînțelegeri, înălțând prin iubirea întreolaltă virtuțile sufletului până la asemănarea cu Tatăl ceresc.

Dar pacea din afară pe care o dorim trebue să fie după chipul frumos și trainic al păcii din suflet, al păcii lui Hristos. Ea nu trebue să fie o pace nedreaptă, o pace potrivnică cinstirii lui Dumnezeu și rânduielilor morale voite de El. O pace nedreaptă ar fi un isvor de alte răsboaie și de tulburări între oameni. Poporul nostru românesc roagă și el pe Dumnezeu să aducă o pace dreaptă, cu statornicirea drepturilor fiecărei nații. Noi Românii am fost un popor al păcii în toate timpurile, un popor făcător de pace, pentrucă am avut în inimă pacea lui Hristos. Dar pace trainică, pace adevărată e numai pacea dreaptă, care dă fiecăruia ce este al său, tăind poftele unor nații lacome după bunuri străine și după robirea altor popoare.

Pentru a ajunge la această pace și pentru a ne arăta vrednici de ea trebue să mai răbdăm și trebue să ne ajutăm unii pe alții în purtarea poverilor acestor timpuri grele. In timpuri ca acestea se probează dragostea între frați. Prin iubirea ce ne-o arătăm cu fapta unul altuia dovedim că avem în noi pacea lui Hristos și că suntem un neam închegat, vrednic să aștepte o pace care să-i recunoască drepturile sale de viață.

Pentru probarea dragostei și a unității noastre, pentru curățirea noastră de tot ce e patimă și răutate, Dumnezeu ne mai dă să îndurăm multe până ce ne vom vedea toți fiii neamului sub acoperemântul libertății și al păcii drepte a lui Hristos Mântuitorul.

Dumnezeu ne aduce în fiecare clipă înainte frați lipsiți și înlăcrămați, ca să ne încerce și să ne întărească iubirea noastră creștinească. Să ajutăm și mângâiem pe cei împovărați și îndurerați. Să vedem în fiecare din frații obidiți pe Hristos Mântuitorul care ne cere iubirea noastră și neamul pentru care trebue să jertfim din bunurile personale ca să putem trăi prin el în viitor. Dacă vom lăsa pe toți cei lipsiți să moară, însuși neamul slăbește și se primejduiește. Neamul îl întărim ajutându-ne unul pe altul.

Oricât ar fi de mari greutățile de azi, dragii mei, să nu ne perdem curajul. Sărbătoarea Nașterii Domnului este un îndemn la încredere, căci ea ne asigură despre iubirea Tatălui ceresc, care nu ne lasă, ci ne trimite pe însuși Fiul Său ca să ne mântuiască. Să avem încredere în steaua noastră ca neam și în ajutorul lui Dumnezeu care va veghea la înfăptuirea dreptății noastre. Războiul, oricât de crâncen ar fi, nu va dărâma decât lucrurile putrede și nedrepte. Noi suntem un popor tânăr și nu căutăm decât dreptatea, iar tinerețea și dreptatea nu pot fi înăbușite de nimic.

Iubiții mei fii sufletești,

Solia Crăciunului *„pe pământ pace"* stă în încrederea în iubirea lui Dumnezeu, în curajul netulburat în mijlocul tulburărilor pământești, în dragostea neistovită față de aproapele, în așteptarea plină de nădejdi a păcii celei drepte pentru toate popoarele și deci și pentru al nostru. Căci nu spre robie, ci spre libertate a zidit Dumnezeu pe om și a împodobit grădina pământului cu diferite neamuri.

Insușiți-vă, dragii mei, toate aceste virtuți ale sufletului și Na-

Iisus Hristos şi problema socială

Omenirea a ajuns, în svârcolirile ei pentru rezolvirea problemei sociale, la soluţia extremă a unui războiu care, prin imensitatea şi forţa lui distrugătoare, întrece tot ce s'a văzut până acum.

Se discută dacă războiul actual este un războiu între ideologii sau un războiu economic.

Dar pasiunea pentru ideologie şi pentru economic se înfăţişează, ca mai totdeauna, şi de astădată amestecate. Ideologia comunistă e alimentată de fanatismul stomacului nesăturat. Dar la rândul său această nemulţumire a fost trezită şi hipertrofiată de teorii şi propagande exagerate. In fond şi Statele bogate luptă tot din motive economice, deoarece omul oricât ar avea de mult, tot ar vrea să aibă şi mai mult. Statele din tabăra opusă democraţiilor şi bolşevismului, deşi pe deoparte afirmă că sunt purtătoare ale unei credinţe într'un nou stil de viaţă, declară pe de alta că luptă pentru dreptul popoarelor proletare de a se împărtăşi de repartiţia bunurilor mondiale.

Elementul sufletesc şi economic se prezintă în strânsă fuziune şi după primul moment în care crezi că surprinzi pe unul ca ultimă explicaţie, vezi că la baza lui e iarăşi celalalt.

In fond pretutindeni întâlnim nemulţumirea omului. Ea se îmbracă într'un motiv sau altul, pretextează o cauză sau alta. E o pretenţie exagerată a fiecăruia, o revărsare peste toate zăgazurile. Ea se disimulează sub interesul clasei, sau al rasei, creind asocieri şi pornind învolburată şi necruţătoare împotriva celor ce stau în calea setei sale de infinită afirmare şi stăpânire.

Şi mai demult erau lipsuri, poate mai mari ca cele de azi. Şi mai de mult erau oameni subordonaţi şi privelegiaţi, popoare avantajate şi desavantajate. Cu toate acestea inegalitatea de stări şi puţinătatea de bunuri nu întreţineau cutremurarea vulcanică din timpurile noastre.

Care este cauza mai profundă a acestei neîntrerupte sbuciumări, a acestei lupte neîndurate a unora împotriva altora?

Cauza aceasta stă ni se pare într'o răscolire a realităţii *om*. Nicicând n'a avut istoria o temă atât de importantă şi atât de grea ca cea de azi. Lumii i s'a dat în sfârşit spre rezolvare problema omului în toată acuitatea, gravitatea şi amploarea ei.

Inainte omul era o realitate mai mult sau mai puţin adormită. Insul se mulţumea cu destinul unui fir de praf perdut în pulberea şoselii. Afară de câteva zeci de mii de inşi, miliardele de oameni n'aveau pretenţia de-a fi luaţi în seamă, fiind împăcaţi cu anonimatul, cu soartea de salahori indistincţi la operele istoriei pe cari îşi scriau numele de autor doar câţiva. Inegalitatea în cinste şi în împărtăşirea de bunurile lumii era primită de ei ca o stare de destin, asupra căreia nici nu trebue să gândească. Atenţia şi consideraţia din partea celor aşezaţi pe trepte sociale mai înalte nu se gândeau că trebue să le revină în baza dreptului lor de oameni.

Astăzi realitatea om a isbucnit din închisoarea ei de modestie şi cu o pasionată şi tulburătoare stăruinţă sfărâmă toate aranjamentele comode, clădite fără observarea omului, silindu-ne să ne dăm seama că în fiecare fiinţă mişcătoare cu chip de om e o taină, o pretenţie îndreptată asupra noastră, o realitate adâncă, negrăit de importantă şi de hotărâtoare.

Uimiţi, tulburaţi ne-am trezit din părerea că ne putem aranja viaţa în profitul nostru cum vrem, contând cu oamenii subalterni ca cu nişte obiecte pe cari le putem exploata, dar nu ca cu nişte subiecte cari ne pot răsturna toate dorinţele şi toate planurile şi cari ne pot la rândul lor pretinde să ne aşezăm în serviciul lor.

Aşa cum o picătură vrăjită turnată într'un lac îl răscoleşte pe acesta într'un chip înfricoşat şi nimic nu-l mai poate readuce la liniştea anterioară, la fel un concurs de împrejurări din ultimele veacuri a deslănţuit adâncul omenesc în fiecare ins şi nu mai ştim ce să facem ca să stâmpărăm sbuciumul şi frământarea generală tot mai grozavă. Orice reformă socială s'ar aduce, ori câte legi favorabile s'ar crea pentru muncitori, orice satisfacere a pretenţiilor de lux ale păturii suprapuse, — nimic nu-i mai mulţumeşte, nimic nu mai temperează afirmarea pătimaşă a pretenţiilor lor. In special clasele inferioare nu mai pot fi satisfăcute cu nimic din ce li se acordă, ci cer iarăşi şi iarăşi ceva şi mai mult.

Ne uităm miraţi la fiecare om şi nu mai înţelegem ce este şi ce vrea. Nu mai ştim cum să producem în el o aşezare a neastâmpărului de care este cuprins.

Fenomenul acesta nu trebue să-l privim numai sub laturea lui tristă. E aici şi ceva pozitiv. E parcă şi mâna lui Dumnezeu care ne ridică pe o nouă treaptă de înţelegere şi de probare a vredniciilor noastre.

Până de curând trăia într'o anumită adormire nu numai omul care n'avea pretenţii la cinstirea celorlalţi şi la egalitatea cu ei, nu numai omul din mulţime, dar şi cel de pe treapta socială superioară, care nu vedea în el altceva decât un obiect mişcător. Astăzi nu s'a trezit numai în insul de jos conştiinţa valorii sale de om şi gelozia pentru această demnitate, ci s'a desvăluit această taină şi omului de pe treapta socială superioară. «Iată exist şi eu», spune prin toată pasiunea neastâmpărului său omul ascuns până azi în modestia unei condiţii sociale inferioare. Iar cel de pe treapta superioară e silit să constate că se află într'adevăr în faţa unei taine pe care până acum n'a luat-o în seamă. Omul e văzut în altă adâncime şi rezolvarea problemelor puse de el cere noui încordări din partea tuturor. Dumnezeu ne-a înălţat la noui vederi în privinţa omului şi ne cere un nou examen al capacităţii noastre.

Dar aceasta nu e altceva decât voinţa lui Dumnezeu de-a ne ridica la o nouă treaptă etică.

Până acum iubirea noastră de om nu a fost pusă cu adevărat la încercare. Oamenii din clasele inferioare nu pretindeau consideraţia şi iubirea celor dintr'o clasă superioară. Erau împăcaţi cu soartea lor de fiinţe desconsiderate. Era uşor celor din păturile superioare să facă declaraţii de iubire pentru toţi oamenii, când nu se impunea trecerea acestor declaraţii în practică. Ordinea socială era uşor de menţinut când mulţimile acceptau fără cârteală, ca un destin firesc, starea lor de umilinţă. Smerenia lor obişnuise pe cei suprapuşi să treacă pe lângă ei fără să mai observe că şi ei sunt oameni, fără să şi mai pună problema îndatoririi lor de iubire şi de slujire faţă de aceia. Viaţa socială decurgea liniştită, fără sdruncinări, fără probleme chinuitoare, învăluită într'o oarecare fericire, dar învârtoşată într'o anumită nepăsare şi amorţire morală, lipsită de demnitatea conştiinţii de om, mult sub nivelul înălţimilor aspre ale înţelegerii marilor îndatoriri de iubire eroică faţă de om.

Fiecare faţă de om se vrea azi ridicată la lumina şi valoarea pe care o comportă această negrăită demnitate şi privită ca egală cu oricare altă faţă omenească. Fiecare om are conştiinţa şi cere să fie considerat ca nefiind cu nimic mai prejos decât tine.

Democraţia a crezut că poate satisface pe omul de azi şi rezolva problema socială prin acordarea unei egalităţi juridice. Dar deşi oamenii au devenit astfel toţi liberi şi egali în faţa legilor, lipsind iubirea între ei, libertatea şi egalitatea au rămas formale. Cei mulţi au continuat să fie sclavii celor puţini şi peste tot democraţia a prelungit sau chiar a mărit distanţa şi răceala de ghiaţă între oameni.

Comunismul a crezut că va înfăptui o egalitate adevărată şi-i va apropia pe oameni, răpind tuturor proprietatea particulară şi aruncându-i pe toţi într'o existenţă de massă.

In democraţie s'a înfăptuit în parte, în comunism total marele vis al omului modern după egalitate, dar ambele au produs experienţa că egalitatea fără iubire sau nu se poate realiza sincer, sau realizată nu dă omului fericirea dorită, ci-l scufundă într'o şi mai mare nenorocire.

S'a căutat rezolvarea problemei sociale, astâmpărarea omului de azi, cu evitarea iubirii şi rezultatul a fost o şi mai groaznică nemulţumire a omului, o şi mai înfricoşată desconsiderare a lui. In democraţie omul e singur, în comunism e anulat, deportat, ucis. Tocmai sistemele cari au crezut că vor satisface setea omului modern după consideraţie, după înţelegerea valorii lui, au dus la ultima dispreţuire şi nesocotire a lui.

Au venit după ele încercările statelor totalitare de rezolvare a problemei. Invăţând ceva din eşecul democraţiei şi al comunismului au căutat să împace setea de libertate a omului, cu setea de apropiere, de comunitate şi egalitate, făcând apel nu numai la măsurile de egalizare externă, ci şi la forţa iubirii, dar întrucât iubirea nu poate creşte din alte temeiuri decât din credinţa în Hristos, insuficienţa iubirii o resimt şi oamenii din aceste state, reliefându-li-se mai mult elementul autoritar, de coerciţiune, din fiinţa lor.

Peste tot neputinţa omenirii de azi de-a afla izvoarele iubirii şi de-a stâmpăra prin ea nemulţumirea generală au dus la acest războiu de crâncenă măcelărie.

Eşecul democraţiei şi al comunismului, tenziunea ideii naţionalist-totalitare după elementul iubirii ca forţă de coeziune şi ordine socială şi peste tot rostogolirea tuturor încercărilor omeneşti în cel mai înfricoşat războiu, ne arată că direcţia în care trebue căutată salvarea omenirii este egalitatea prin iubire, sau iubirea egalizatoare. Dacă însă egalitatea o poate realiza omul prin legi şi forţă, iubirea nu o poate înfăptui decât apelând la Iisus Hristos, decât prin smerenia omului străbătut de puterea credinţei în Dumnezeu. Oamenii trebue să-şi însuşească liberi duhul de iubire şi de autolimitare în convieţuire cu ceilalţi.

Fiecare om se doreşte după consideraţia şi iubirea celorlalţi. Smerenia nu i-o poate pretinde decât cel care el însuşi se smereşte satisfăcându-i setea de egalitate şi iubire. Dorul de consideraţie şi de egalitate trebue să se împreune cu smerenia, cu reducerea pretenţiilor. Dar această împreunare de contrarii nu se poate realiza decât prin iubire şi în atmosfera de iubire.

După eşecul tuturor străduinţelor şi doctrinelor sociale omeneşti, pentru liniştirea apelor învolburate ale vieţii sociale, nu rămâne altă putere în stare să aducă o soluţie decât creştinismul.

Noi nu ne putem da încă seama ce posibilităţi uriaşe ascunde creştinismul în această privinţă. Tezaurul lui încă n'a fost descuiat în cămările lui cele mai bogate, pentrucă nu s'a simţit nici nevoia de-a fi descuiat. Viitorul ne va descoperi un creştinism care va da nebănuit de luminoase şi de satisfăcătoare soluţii problemei sociale, sau în orice caz va fructifica încercări de o înălţime şi de-o justeţe întru totul mulţumitoare.

Se pot prevedea de pe acum unele din liniile schematice ale sintezelor sociale pe cari le va oferi creştinismul:

1. Naşterea Fiului lui Dumnezeu ca om a desvăluit o valoare a omului, până la care nu s'a putut ridica nici măcar conştiinţa de azi prin care fiecare ins îşi cere atât de pasionat consideraţia şi iubirea semenilor. Omul apare în lumina întrupării Domnului cu o demnitate atât de înaltă încât în cadrul concepţiei creştine niciodată nu s'ar putea ajunge la uciderile din comunism şi la contopirea lui în massă, la distanţele reci din democraţie şi la strâmtorările totalitare. Dimpotrivă oricât de mult ar fi să facă pentru el sistemele sociale cunoscute, creştinismul tinde să facă şi mai mult. Pasiune infinită pentru om nu poate da decât gândul că el e destinat vieţii veşnice, că faţa lui a devenit faţă a lui Dumnezeu. Fiecare creştin trebue să considere ca o jignire dar şi ca o mustrare pentru creştinătate afirmarea democratului, comunistului sau a oricărui alt doctrinar social, că iubeşte mai mult pe om şi face prin doctrina lui mai mult pentru om decât el. Creştinismul trebue să fie totdeauna cu mii de metri înaintea oricărui sistem social în grija, în apropierea, în consideraţia sa pentru om.

2. Iisus Hristos, născându-se ca fiu de teslar modest şi trăind în intimitatea muncitorilor, a nevoiaşilor şi a ţăranilor, a spart zidurile şi distanţele dintre clase, punând mai presus de toate omul şi căutându-l peste tot pe el. Omul este acelaş şi pe treptele inferioare ale societăţii. El are şi acolo aceeaş valoare. Omul este egal sau egalizabil. Deosebirile sociale nu scad şi nu măresc valoarea omului. Ele sunt neesenţiale pentru valoarea şi demnitatea de om. Societatea nu trebue să absolutizeze şi idolatrizeze distanţele sociale, ci să înlăture din ele tot ce e pedecă în comunicarea şi comuniunea dela om la om. Din treptele sociale nu trebue să se menţină decât caracterul lor funcţional în slujba comunităţii oamenilor de valoare egală. Apropierea, intimitatea dintre oameni, cu înmuierea demarcaţiunilor între trepte şi clase, nu trebue să aibă numai

---

şterea Domnului vă va fi de folos, iar neamul nostru va trece cu bine prin încercările timpurilor de faţă.

Deodată cu aceste poveţe şi îndemnuri părinteşti, rog pe Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos să-şi coboare asupra Voastră tot ajutorul, tot harul şi toate binecuvântările Sale, ca acest praznic luminos al Naşterii Sale, precum şi cel ce va urma al Anului Nou şi al sfântului Botez, să le petreceţi cu sănătate, cu pace 'n suflete şi bunăvoire, şi să vă învredniciţi a le ajunge întru mulţi ani fericiţi.

Cu această urare Vă îmbrăţişez cu dragostea mea de Părinte sufletesc şi împărtăşindu-vă arhierească Mea binecuvântare, rămân

Sibiu, la sărbătorile Naşterii Domnului din anul 1941

al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop şi Mitropolit

un caracter forţat — căci atunci n'ar mai fi intimitate reală — ci trebue să fie întemeiată pe iubirea isvorâtă din valoarea şi destinaţia eternă a omului.

3. Fiul lui Dumnezeu, făcându-se om, nu şi-a afirmat între noi pretenţia de a i se servi, ci de-a servì. Mai mult, mărirea Sa ca om în veci şi a dobândit-o luând asupra Sa răspunderea pentru păcatul tuturor şi suferind cât ar fi trebuit să sufere toţi la un loc în noaptea din Getsimani şi de pe Golgota.

Deci valoarea omului nu e ceva dat deplin dela început, ci ceva de realizat, un destin de înfăptuit. Iar înfăptuirea valorii proprii nu se obţine prin afirmarea orgolioasă şi prin acapararea egoistă, ci prin grija de alţii, prin purtarea poverilor lor, prin suferinţa pentru ei, prin silinţa de-a realiza şi valoarea lor, ridicându-i la egalitatea cu persoana proprie. Iisus asumând răspunderea pentru păcatul tuturor n'a schiţat doar un gest teatral. Seriozitatea morală a acestui act ne arată că prin el se produce de fapt o trecere a răspunderii dela unul la altul. In mod real a trecut oarecum păcatul omenesc asupra lui Iisus, încât acesta a simţit de fapt durerea celui ce a săvârşit însuşi toate păcatele omeneşti. Iubirea care te face să-ţi asumi răspunderea pentru alţii, crează o atât de mare apropiere între tine şi ei, încât se produce o anumită identificare între eul propriu şi eul lor. Avem aici o împăcare între libertate şi colectivitate, între concepţia de nescăzută apreciere a insului şi de supremă valorificare a întregului social, fără a fi sacrificat nici insul nici întregul. Numai mişcarea liberă din iubire te apropie şi te încadrează desăvârşit şi te identifică cu colectivitatea. O colectivitate realizată din exterior, prin porunci, nu apropie subiectele de fapt şi nu se produce o uşurare a unuia prin altul.

Prin asumarea răspunderii şi a suferinţii în locul altuia cresc şi eu la demnitatea adevărată de om şi creşte şi acela.

Viitoarele străduinţe de vindecare socială vor trebui să schimbe, prin educaţie creştină, egocentrismul prin aliocentrism în raporturile dintre oameni, modificând mentalitatea temătoare de suferinţă prin una doritoare de suferinţă în favorul altora.

Din toate acestea rezultă că viitoarea societate nu-şi poate afla odihna decât în orientarea ei potrivit cu indicaţiile cuprinse în creştinism, pe cari le-au folosit în parte şi încercările democrate, comuniste şi totalitariste de până acum. Dar orânduirea societăţii pe baza îndrumărilor lui Hristos nu se poate face numai prin legi, ci în mod principal printr'o educaţie generală care să schimbe mentalitatea omului şi să desrădăcineze patimile egoismului spiritual şi material din el, sădind în schimb iubirea izvorâtă din credinţă.

D. STĂNILOAE

Hristos este temeiul păcii

de **Dr. Nicolae Balcă**

Cu aproape două milenii în urmă, în Vifleemul Iudeii, într'o noapte cu stele multe şi nespus de strălucitoare şi cu un vad de lumină aurită, pe care se coborau îngerii lui Dumnezeu cântând: «Mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu, iar pe pământ pace, între oameni bunăînvoire», s'a născut Hristos Fiul lui Dumnezeu. Şi, de miracolul acestei naşteri, se bucură firea întreagă, cerul şi pământul cu toate ale lor. Este o imensă armonie în bucurie şi pace. Păstorii smeriţi în inimi şi în cugete, de pe meleagurile Iudeii, se închină lui Iisus rostindu-şi uimirea lor în slăviri şi lăudări. Se născuse doar păstorul cel blând al umanităţii. Iar magii, slăviţii filosofi ai Răsăritului, îşi aşternură bucuria lor la drum lung, ca să o închine Pruncului Sfânt din ieslea Vifleemului. Căci se născuse doar Înţeleptul înţelepţilor şi Împăratul împăraţilor. Şi atmosfera aceasta de slavă, lumină şi sfinţenie, ce înconjura sărăcăciosul staul, era plină de armoniile simfoniei păcii şi a buneiînvoiri, pe care cetele îngereşti o cântau, vestind omenirii că s'a născut Domnul păcii şi al măririi: *Hristos Domnul.*

Intr'acolo ne pornim şi noi astăzi, pe aripile nostalgicelor psalmodii de colinde, obiditele noastre gânduri. Urmăm dâra de lumină stelară ce a călăuzit pe Magi la căpătâiul Pruncului Sfânt, cu nădejdea caldă să ne împărtăşim şi noi de descoperirea cea mântuitoare de care s'au învrednicit aceştia. Suntem mânaţi pe drumul acesta de o nostalgie infinită: Este dorul sufletului nostru după mântuirea din sbuciumul acestui veac şi din flacările ce au cuprins acest moment al istoriei. Este certitudinea că în peştera Vifleemului se află Răsăritul salvării noastre.

Vifleemul este piatră de hotar, care desparte două lumi: lumea imanenţei păcatului şi lumea transcendenţei creştine. Naşterea lui Hristos tărcueşte două împărăţii: împărăţia idolilor de împărăţia lui Dumnezeu, lumea haosului şi a vrajbei de lumea luminii şi a păcii. Căci întruparea Fiului lui Dumnezeu în Fiul Omului însemnează suprema certitudine a rostului vieţii omeneşti în lume. Concepţiile de viaţă pe cari le avea lumea dinaintea Naşterii sfinte, erau plăsmuite de firava raţiune omenească. Inţelepciunea care-şi are obârşia în ieslea Vifleemică este descoperirea dragostei lui Dumnezeu între oameni. Aşa de mult a iubit Dumnezeu lumea «încât şi pe Fiul Său unul născut L-a dat, ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică». Făgăduită prin prooroci, întruparea lui Dumnezeu în chipul Mântuitorului Iisus Hristos, corespunde în istorie celei mai înalte tensiuni a spiritului omenesc după desăvârşire, după pace şi bună învoire între oameni. Cărţile sfinte ne spun, că El s'a născut la „plinirea vremii", adecă într'un moment în care omul ajunsese la cea mai tragică conştiinţă a imperfecţiunii şi a condiţiei mizere a existenţei sale, aşadar la certitudinea că numai ajutorul divin îl poate salva din tina păcatului.

Şi naşterea Mântuitorului doboară falsele imagini ale zeilor, surpă ura şi vrăjmăşia dintre oameni, pentru a restabilì comunitatea păcii dintre om şi Dumnezeu, pe care o stricase păcatul. Menirea lui în lume era să clădească împărăţia lui Dumnezeu, aşezată pe adevăr, sfinţenie, bine şi pace, şi să-l înveţe pe om porunca cea mare a iubirii.

Şi totuşi, de aproape două milenii, se pare că nu s'a schimbat nimic în lume. Dacă am şti, însă, câtă bucurie, câtă certitudine spirituală şi câtă pace a revărsat Naşterea Mântuitorului în lume? Dacă am şti care a fost stâlpul pe care s'au sprijinit bolţile cerului, ca să nu se năruiască peste lumea fără-de-legilor noastre, atunci am înţelege ce infinit dar ne-a făcut Dumnezeu în noaptea cea sfântă în ieslea Vifleemului.

Dar omenirea veacului nostru este aşa de departe de împărăţia iubirii şi a bunei învoiri, pe care o slăveau cetele îngereşti. Unde este pacea sfântă dorită de cerul deschis deasupra staulului din Vifleem? Pământul s'a aprins de vâlvătaia urii dela o margine la alta şi sufletul omenirii clocoteşte de pizmă. Popoarele s'au ridicat unele împotriva altora într'o încleştare apocaliptică. Tunul bubue şi împrăştie lacrimi multe, distrugere, ruină, mizerie şi moarte în lume.

De aceea niciodată sărbătoarea Naşterii Domnului, cântată în psalmodii de colind, n'a avut un sens mai adânc, mai adevărat ca acum. Intr'o lume chinuită de tragediile pe cari le-a născut acest măcel şi îngrozită de ororile sfâşierii dintre popoare, pacea este idealul suprem care atrage cu chemări de vrajă sufletul omului zilelor noastre. Pace, este gândul cel din urmă care luminează mintea celor ce sfârşesc în încremenirea morţii pe fronturile de luptă. Pacea este dorul care arde cu dogoarea lui inimile acelora care în aer, pe ape, sub ape şi pe uscat luptă cu gândul la clădirea unei lumi mai bune. Pace este cuvântul nostalgic care chinue nopţile de nesomn ale acelora care au fiinţe dragi departe pe câmpurile unde coasa morţii este suverană.

Dar pacea aceasta aşa de mult râvnită întârzie să vină. Şi ea nu vine pentrucă noi am uitat de harul şi iubirea pe cari ni le-a dăruit Dumnezeu în ieslea Vifleemului prin Mesia cel luminos. Indepărtat cu totul de Păstorul cel blând, omul şi viaţa acestuia au devenit cele mai uriaşe piedeci în calea săluşluirii împărăţiei cerurilor în lume. Ademenit de Lucifer pe culmile semeţiei omul acesta a voit să-şi devină sieşi singurul domn şi stăpân şi prin aceasta el a trădat pe Acela care se naşte într'un staul şi s'a lăsat spânzurat de lemnul crucei, pentru a chezăşui împăcarea noastră cu Dumnezeu şi realizarea buneiînvoiri între oameni. Trufia şi nebuna încredere a omului contemporan în raţiunea lui sunt păcatele cari au împiedecat ca adevărul creştin să pătrundă în adâncimile vieţii. Acestea sunt metehnele cari rod sufletul omului aşa zis «modern» şi au transformat creştinismul doar într'un nume, sau cel mult într'o gimnastică mintală a unor forme goale de sensul care este încarnat în viaţa unică şi sublimă, cuprinsă între ieslea Betleemului şi crucea Golgotei, a persoanei Mântuitorului. Toate năruirile care macină sufletele noastre, toate apocalipticele sguduiri care mişcă stihiile acestui veac sunt răsplata semeţiei, neascultării faţă de Dumnezeu şi a uitării Vifleemului. In clipa în care Hristos va devenì modelul nostru de urmat în viaţă, acea pace şi bunăvoire, crăinicită de îngeri deasupra staulului, se va sălăşlui între oameni.

De confienţa noastră cu Iisus Hristos depinde alungarea duhului nelinştelor şi a frământărilor care ne apasă existenţa noastră. Fără Iisus Hristos omul trebue să fie în păcat, în discordie şi desnădejde. Cu Iisus Hristos omul este scăpat de sub puterea păcatului şi a neliniştei. In El stă toată virtutea, fericirea şi pacea noastră şi a popoarelor pământului. O pace aşezată pe temeiurile postulatelor raţiunii omeneşti, nu este de cât un motiv al unui măcel şi mai crâncen, pentrucă în afară de Hristos nu există decât deslănţuire de patimi şi de ură, care transformă pe om într'o fiară răpitoare, ce schimbă câmpiile păcii în câmpuri de sfâşieri sângeroase.

Pacea adevărată, pacea eternă îşi are temeiul şi obârşia în Hristos, «Prinţul Păcii», fiindcă pacea între oameni trebue să fie aşezată pe pacea cu Dumnezeu. Abia în clipa când aceia cari conduc popoarele pământului se vor închina cu Magii la picioarele ieslei în care s'a născut Hristos, se vor dărâma şi munţii de ură pe care păcatul i-a ridicat între popoare.

In inimă cu această nădejde mare să ne pregătim a petrece în acest an sfintele sărbători ale Naşterii Domnului. Lumina şi bucuria pe care au născut-o în sufletul nostru colindele închinate slavei şi măririi Impăratului Păcii, să ne întărească puterile sufletului nostru, ca să putem înfrunta şi învinge neajunsurile şi durerile pe cari ni le impune veacul acesta de apocaliptice năruiri. Să nu desnădăjduim, ci să credem din toate fibrele fiinţii noastre, că numai Hristos ne va dărui pacea pe pământ aşa cum o vestesc oştile îngereşti deasupra Betleemului.

Doamne Iisuse Hristoase, învredniceşte ne şi pe noi ca să ne bucurăm de harul smeriţilor păstori, să te primim în peştera sufletului nostru, să ne închinăm Ţie cu Magii Răsăritului şi să-ţi aducem daruri inimi curate şi pline de năzuinţa după pacea Ta cea sfântă. In aceste clipe, de cumplită bejanie a omenirii, Te rugăm fierbinte, dăruieşte-ne pacea Ta de dincolo de veac, singura care poate potolì vrăjmăşia ce a încins tot pământul.

Dr. N. BALCA

AVIZ

Onor. Minister al Culturii Naţionale şi al Cultelor ne comunică prin adresa cu Nr. 61.090/1941 din 12 Noemvrie 1941 următoarele:

„Dată fiind starea de războiu în care ne aflăm de luni de zile, în mai toate regiunile ţării, pot fi găsite obiecte explosibile (granate, obuze etc.), cu care umblând, fără precauţiune, sânt cauzatoare de moarte.

Având în vedere această situaţie, avem onoare a vă ruga să binevoiţi a dispune ca preoţii noştri să atragă atenţiunea credincioşilor asupra primejdiei ce o reprezintă aceste obiecte, invitându-i să se ferească de a umbla cu ele, şi a le semnala autorităţilor orl de câte ori le găsesc".

Sibiu, 3 Decemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Comemorare. Profesorii şi elevii lic. „A. Şaguna" din Braşov au comemorat şi în acest an, într'un cadru sărbătoresc, pe patronul liceului, nemuritorul mitropolit Andrei Şaguna.

In ziua de 30 Noemvrie 1941, corpul profesoral împreună cu elevii au mers la biserica din Groaveri unde, după sfânta Liturghie, s'a oficiat un parastas pentru mitropolitul Andrei şi pentru binefăcătorii liceului. A vorbit catihetul liceului Pr. V. Coman despre tinereţea mitropolitului Andrei şi valoarea ei educativă. Corul liturgic al liceului condus de prof. M. Rebciug a dat răspunsurile.

Tot pentru comemorarea patronului s'a organizat în ziua de 4 Decemvrie c. seara un reuşit festival. Corul liceului condus de prof. I. Şuteu a cântat mai multe bucăţi, iar orchestra a executat cu deplină siguranţă bucăţile „Camarazii vechi" de Teike, balada licuricilor din op. „Lysistrata" de P. Lincke şi „Potporiul naţional" de Iosif Klika.

Elevii cari s'au distins cu puncte individuale în program, au fost: Nicolae Pisoi acordeon şi pian, Doru Neguţ pian, Al. Gherase şi Ilie Balea acordeon.

In cadrul programului dl I. Moşoiu a schiţat într'un substanţial cuvânt ocazional personalitatea marelui ierarh, Şaguna, stăruind mai ales asupra activităţii sale de conducător al neamului. Intreg venitul serbării s'a dat societăţii „Crucea Roşie" pentru alinarea suferinţelor celor răniţi în războiu. — *Coresp.*

Revenirea la Hristos

Cu privirile înduioşate şi cu ochii înlăcrimaţi, aşa vine de data aceasta în lume Iisus pruncul. Pentucă pe El îl doare ceea ce vede pe pământ: lipsă, necaz, suferinţă, ură şi moarte. Durerea îi umple şi mai mult sufletul la gândul, că lumea trebuia să îmbrace, cu acest prilej, aspectul bucuriei şi nu al tristeţei mohorâte... Aşa s'ar fi prezentat lumea, dacă ar fi îndeplinit o singură condiţie: *Ascultarea poruncilor Domnului.* Insă, durere, lumea nu le-a ascultat; de cele mai multeori istoria lumii, dela naşterea Pruncului încoace, n'a fost o apropiere de Hrictos, ci o depărtare de El. Şi tocmai aceasta-i cauza tristei înfăţişări a lumii de astăzi.

De aceea acum, când pruncul Iisus vine iarăşi în chip duhovnicesc între noi, trebue să ne dăm seama de greşala pe care am săvârşit-o, să ne căim şi s'apucăm un drum nou: *revenirea la Hristos.* Să ne dăm mai întâi seama de misiunea înaltă, cu care vine El în lume, căci numai aşa îi vom asculta poruncile. Strămoşii noştri, care ne servesc şi'n cazul acesta de aleasă pildă, spuneau că pruncul Iisus a venit în lume, ca să mature „pământul de gozurele", adecă să îndrepte toate relele şi neajunsurile sociale şi să instaureze o viaţă nouă pe pământ.

Înţelegând atât de bine înalta sa misiune în lume, strămoşii noştri au primit pe pruncul Iisus mai bine decât oricare alt popor din lume; şi anume, L-au primit cu toată căldura inimii lor, cu toată sinceritatea şi cu toată bucuria sufletului lor, îmbrăţişându-L cu o gingăşie deosebită şi aşezându-L în mediul vieţii lor de păstori şi de plugari: în ieslea boilor cari „aburesc de încălzesc, şi durerile îmblânzesc" sau „în legănaş de păltinaş", cum se vede mai ales din colindele de Crăciun. Ei au învăluit pruncul cu atâta dragoste şi ospitalitate, încât au chemat şi elementele naturii înconjurătoare într'ajutor la îngrijirea lui: „Vântul dulce tragănă, pruncul de ni-l leagănă, ploaia caldă dalb îl scaldă..."

Infrăţirea cu pruncul Iisus, primirea cu bucurie a învăţăturii sale şi sădirea ei adânc în suflet, precum şi strădania din răsputeri de a trăi după această învăţătură, — iată taina cea mare a răsbaterii părinţilor noştri prin atâtea înviforate vremi şi a păstrării lor ca fiinţă şi neam.

Pilda strălucită a strămoşilor stă azi în faţa ochilor noştri ca o îndrumare şi îndemn. Şi noi, ceice ne găsim azi înconjuraţi de atâtea primejdii şi greutăţi, ne putem salva numai revenind la Hristos. Din aceste năpăstuiri ce vin peste capetele noastre, se desprinde glasul pruncului Iisus, care ne cheamă la Sine. Căci aşa trebue să interpretăm greutăţile mari ce ne împresoară de câtăva vreme: ca o certare a pruncului Iisus pentrucă ne-am depărtat de El şi ca o chemare de revenire la El.

Insă pentru a putea reveni la Hristos, trebue să îndeplinim mai multe condiţii. Condiţiunile revenirii la Hristos sunt însăşi condiţiunile venirii la Mântuitorul şi le cunoaştem din chiar gura Mântuitorului: „Oricine voieşte să vină după mine, să se lapede de sine, să-şi ia crucea şi să-mi urmeze", (Mat. 16, 24). Prin urmare, pentru a veni la Hristos, trebue să îndeplinim următoarele trei condiţiuni: 1. Lepădarea de sine; 2. Luarea şi purtarea crucii; şi 3. Urmarea neşovăelnică a lui Hristos.

Lepădarea de sine înseamnă înlăturarea păcatului din noi; e desbrăcarea de omul cel vechiu, de omul murdar de prihana păcatului. Insă îndepărtarea păcatului nu-i de-ajuns. In locul omului celui vechiu, trebue să punem pe omul cel nou, pe omul duhovnicesc, omul îmbrăcat în haina cea frumoasă a curăţeniei trupeşti şi sufleteşti şi a virtuţilor. Aceasta-i tot una cu îmbrăcarea în Hristos, la care ne îndeamnă sfânta cântare dela Praznicul Naşterii Domnului: „Câţi în Hristos v'aţi botezat, în Hristos v'aţi şi 'mbrăcat".

Crucea înseamnează abnegaţie, suferinţă, luptă şi moarte. Luarea şi purtarea crucii înseamnează ataşarea atât de sinceră, intimă şi strânsă de Mântuitorul, încât să fii în stare să lupţi, să suferi şi chiar să-ţi dai viaţa pentru El. Insă această ataşare n'o poţi realiza decât înăbuşind toate pornirile rele din tine. Deaceea purtarea crucii însemnează şi lupta cu tine însuţi, cu toate ispitele ce vin dinlăuntrul tău sau din afară, dela diavolul. Purtători ai crucii sunt, prin urmare, nu numai cei ce pătimesc şi mor pentru credinţa creştină, ci şi aceia cari duc războiul nevăzut, oştindu-se cu pornirile rele din ei. Numai cine luptă cu patimile şi cu păcatul, poate realiza îmbrăcarea în Hristos. Purtarea crucii este şi truda anevoioasă de a sălăşlui în tine sfinţenia Mântuitorului.

Urmarea lui Hristos înseamnează convingerea nestrămutată, că nici ştiinţa, nici arta şi nici o putere din lumea aceasta nu-i în stare să-ţi aducă mântuirea şi fericirea, împreunată cu hotărârea fermă de a merge pe calea arătată de Mântuitorul. Deci, în loc de a pierde timpul scurt al vieţii noastre bătând şi cerşind pe la porţile diferitelor sisteme filosofice sau religioase, mai bine să ascultăm şi să urmăm chemarea sfântă, care se desprinde din cuvintele Mântuitorului: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa". La această orientare a paşilor vieţii noastre ne îndeamnă şi eşecul dureros al omului aşa zis modern, care a căutat să-şi făurească fericirea îndepărtându-se de cer şi îndreptându-şi ochii numai spre pământ. Şi'n loc de mântuire a găsit prăbuşire, iar în loc de fericire a dat de pătimire.

Readucând pe Hristos între noi, unindu-ne strâns cu E şi aşezându-L în centrul vieţii noastre, faţa lumii se va schimba ca prin minune. Atunci sufletul nostru se va dălţui după sufletul Mântuitorului, atunci numai se va sălăşlui în noi adevărata conştiinţă creştină. Când ne vom fi asimilat lui Hristos cu toată fiinţa noastră, când sufletul nostru va fi stăpânit şi călăuzit de conştiinţa creştină, atunci toate le vom cugeta, voi şi simţi la fel cu Hristos; atunci în toate împrejurările vieţii noastre ne-am comporta aşa cum s'ar comporta Mântuitorul în atari împrejurări. Atunci faţa lumii va străluci de bucurie şi fericire, atunci pruncul Iisus va veni între noi cu privirile senine şi împăcat, căci va găsi în lume legăn curat şi cald; atunci numai vom fi în stare şi vrednici să primim, după cum se cuvine, pe Pruncul mititel înfăşeţel.

Pr. Dr. Corneliu Sârbu

Organizaţi Reuniuni de femei

Nr. 17.351/1941

Aviz

— In atenţiunea personalului bisericesc (preoţi şi cântăreţi) —

Incepând cu 1 Ianuar 1942 se va primi ajutorul de familie, după copii trecuţi de 16 ani, numai în următoarele cazuri şi pe lângă actele indicate mai jos:

a) Pentru şcoală sau pregătire profesională:

1. Extras de naştere,
2. Certificat că copilul este în viaţă.
3. Certificat de şcolaritate sau dovadă eliberată de patron.
4. Certificat eliberat de organele fiscale pentru venituri proprii de 1000 lei sau 2000 lei *lunar* după localitate (sat sau oraş).

In acest caz ajutorul de familie se poate primi până la vârsta de 25 ani.

b) Cazuri de infirmitate pe toată viaţa:

1. Certificat medical eliberat de medicul primar sau de circumscripţie.
2. Certificat eliberat de organele fiscale pentru veniturile proprii de 1000 lei sau 2000 lei *lunar* după localitate. In acest caz ajutorul de familie se primeşte pe toată viaţa copilului infirm.

Sibiu, 15 Decemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Pe pământ pace...

Cât de străin ne sună în urechi acest cuvânt de pace, coborât acum 1941 ani pe undele văzduhului din înălţimea cerului. Ne pare strein pentrucă liniştita noapte sfântă ne găseşte mai încleştaţi ca niciodată în ură şi mânie. In loc de melodiosul cântec al cetelor de îngeri, azi sună stridentul bubuit de tun. Brăzdă atunci văzduhul făclia vie a păcii; azi asurzeşte pe tot omul sirena vestitoare a urii. Cu aripi de foc sburau ca să aducă viaţă în locul morţii, slujitorii Cerescului Părinte. Prin crăpături de stânci, pe sub pământ şi prin tranşee te urmăreşte astăzi ochiul Stăpânului peste Tartar să soarbă sânge, că nu s'a săturat.

O noapte sfântă! De ce n'ai rămas mereu în noi? De ce-aţi apus voi stele sfinte ce aţi brăzdat lumea cu a voastră lumină şi căldură? Voi îngeri cu glas de foc, de ce aţi oprit al vostru cântec, s'ar fi înăbuşit poate diavolescul strigăt, aţâţător de ură, aprinzător de pismă? Iar voi păstori din Betleem de ce-aţi murit? A lumii păcătoasă viaţă de-ar fi privit mereu la voi, de-ar fi ascultat necontenit a voastră trăire minunată, ar fi pornit pe noui făgaşe. Crailor din Răsărit v'aţi putut oprì privirea, ca şi sburdalnica strădanie a mii şi mii de învăţaţi ai pământului, asupra stelei, în care voi aţi citit întreaga filosofie şi ştiinţă a lumii de ieri, de azi, de mâne ca şi de'ntodeauna.

Dar vai, nu steaua a apus, ci noi ne-am întors privirea dela ea; nu peştera Betleemului s'a răcit, ci noi n'am mai rămas în ea ca să-i dăm căldură cu a noastră suflare; nu păstorii au murit, ci noi i-am omorât cu-a noastră nepăsare, i-am considerat prea simpli pentru noi cei învăţaţi, prea săraci pentru noi cei bogaţi, prea umili pentru noi cei mândri.

Taina fericirii din noaptea Sfântă constă tocmai în o dumnezeiască înfrăţire: Cerul cu pământul se înfrăţesc prin o scară de foc, îngerii îşi mestecă glasul cu al oamenilor, Craii cei învăţaţi sunt în genunchi alături de ciobani în faţa ieslei sfinte. Orice lătrat de câine a amuţit. Bogăţia şi sărăcia, una în cealaltă s'au topit.

Iată secretul liniştii din cea mai slăvită noapte: Infrăţire între cei mari şi mici, între puternici şi slabi, între avuţi şi lipsiţi, între atotştiutori şi nepricepuţi. Iată secretul păcii...

Aceasta vreau a-ţi spune, dragă cetitorule, în legătură cu sfânta noapte. De eşti între cei de sus, priveşte spre cei de jos; de stai printre cei dintâi, înfrăţeşte-te cu cei din urmă.

*In aşteptarea măritului şi luminatului praznic ai auzit din faţa sf. Altar părintescul îndemn al iubitului nostru vlădică **Nicolae** al Ardealului. Să întindem mâna celor nenorociţi, să nu închidem ochii dela ranele celor mulţi, să nu astupăm urechile dela strigătul de disperare al celui din şanţ; cât de mulţi nenorociţi suspină azi în lume, sunt par'că mai mulţi decât totdeauna. Ştiu că-mi vei răspunde că ai greutăţi; o cred, cine nu vede aceasta? Astăzi n'a mai rămas casă fără de griji, dar cu toate astea ele sunt mult mai mici decât ale altora. Cei mai fericiţi şi mai scutiţi am rămas aceştia către cari se'ndreaptă chemarea bunului nostru Ierarh.*

E plin de duioşie şi apelul ce I. P. S. Sa face cu privire la îngrijirea orfanilor de război. Câte case nu găsim la sate ca şi la oraşe, — unele din voia Domnului, altele din pământescul şi păcătosul lor calcul, — în care nu luminează ochi nevinovaţi de copil, în care nu se aude gingaşul sgomot al sburdălniciei pruncilor. Au acum prilejul să-şi încălzească pereţii reci ai casei, să-şi fericească al lor cămin şi să-şi îndulcească traiul pentru bătrâneţe.

Când conştiinţa ca mâne te va întreba cu ce-ai contribuit la ridicarea mă-reţului palat al ţării, în care te vei adăposti, — ce umăr ai pus la desrobirea sfintelor altare, de sub călcâiul bolşevic, şi când nu vei avea nici un răspuns de dat, ai vrea ca de ruşine măcar pământul să te înghită.

Dacă altă povară, pe umăr, soartea nu ţi-a pus; dacă n'ai îndurat nici foamea şi nici frigul din tranşee, dacă cu-al tău sânge nici o apă n'ai fost silit a o înroşi şi nici pământul n'a fost cu ale tale oseminte îngrăşat, — Sfinţeşte-ţi măcar casa, crescând odrasle de eroi.

Aceasta să o faci nu pentru a te înconjura de laudă în lume, nici pentru a te bate pe piept ca un viteaz, ci pentruca măcar un strop de fericire din fericirea nopţii Sfinte să picure şi'n casa ta, — ceeace scriitorul acestor rânduri din toată inima-ţi doreşte.

Preot Ion Sabău

Căutăm

spre cumpărare următoarele reviste şi ziare româneşti din Ardeal

Apărute în Sibiu:

Foaia Poporului (anii 1892—1904, 1910 şi următorii); *Foişoara Telegrafului Român* (1876 1877); *Gazeta Poporului* (1917—1918); *Observatorul* (1880, 1885); *Rândunica* (1894—1895); *Revista Teologică* (1908—1911, 1925); *Telegraful Român* (întreagă colecţia); *Tribuna* (1900); *Tribuna Literară* (1900—1902); *Vatra Şcolară* (1908 şi urm.); *Patria* 1919 -1920).

Apărute în Blaj:

Cultura Creştină (1917—18 1920, 1922); *Foaia Administrativă Arhidiecezană* (1867); *Foaia Bisericească* (1883—1887); *Foaia Bisericească şi Scolastică* (1887-1990); *Foaia Scolastică* (1873—1876, 1878-1879, 1883—1886, 1899 şi urm.); *Invăţătorul Poporului* (1848); *Musa Română* (întreagă colectia); *Organul Naţional* (1848); *Revista Politică şi Literară* (întreagă col.); *Unirea* (1891—1898, 1902, 1904, 1905, 1907—1910, 1912, 1914 şi urm.).

Apărute în Budapesta:

Adevărul — Glasul Poporului (1903 şi urm.); *Concordia* (1861—1780); *Familia* (1865, 1867, 1870—1875, 1877—1878, 1880—1897, 1900—1906); *Federaţiunea* (1868-1876); *Foaia Ilustrată Română* 1902-1903); *Patria* (1871—1872); *Poporul Român* (întreagă colecţia); *Şezătoarea* (1875—1876); *Viitorul* (1884—1885); *Voinţa Poporului — Voinţa Poporului Român* (1902 1903).

Apărute în Arad:

Pagini Literare (1916); *Românul* (1912-1918, 1920-1925); *Tribuna Poporului* 1899, 1902—1903); *Tribuna* (1913 şi urm.).

In alte localităţi:

Gazeta Transilvaniei, Braşov (întreagă colecţia); *Foaia pentru minte, inimă şi literatură*, Braşov (1840, 1844, 1847—1859, 1862-1865); *Revue de Transylvanie*, Cluj (întreagă colecţia); *Albina*, Viena (1866-1867, 1870 1872, 1875); *Luminătorul*, Timişoara (1880—1893); *Dreptatea*, Timişoara (1895, 1898); *Drapelul*, Lugoj (1915, 1917-1918); *Libertatea*, Orăştie (1907 şi urm.); *Revista Ilustrată*, Şoimuş-Bistriţa (1899, 1900, 1902); *Amicul Familiei*, Gherla (1878).

Ofertele se vor înainta Bibliotecii Universităţii din Cluj, la Sibiu.

Se caută nu numai volume complete, ci şi numere răsleţe. Biblioteca le primeşte bucuros şi ca donaţie.

Abonaţi ziarul înfiinţat de Andrei Şaguna

Invităm cărturarii noştri, preoţi şi mireni, să aboneze ziarul **Telegraful Român,** *intrat în al 90 lea an de existenţă, şi să stăruească pentru răspândirea acestui organ de publicitate în cercul doritorilor de a cunoaşte mai de aproape mersul lucrării aşezămintelor bisericeşti şi culturale din mitropolie şi munca ce se desfăşoară pentru biserică, neam şi ţară.*

Abonamentele, arătate în fruntea foii, se trimit la:

Administraţia
„Telegraful Român"
Sibiu

Nr. 17.499/1941

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după preotul pens. Ioan Floca din Zlagna, decedat la 17 Noemvrie 1941, în baza §ului 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu ajutorul preoţesc de Lei 40.000 (Patruzeci mii).

Consiliul Arhiepiscopesc

Conferinţă. — Preoţimea protopopiatului Târnava-mare şi-a ţinut conferinţa de toamnă în parohia centrală *Dumbrăveni* în 22 Noemvrie 1941. După serviciul religios, întreaga preoţime tractuală a trecut în cancelaria părintelui protopop, unde s'au ţinut şedinţele.

In cuvântul de deschidere păr. prot. *I. Dragolea* a expus evenimentele petrecnte dela ultima conferinţă şi până acum: 1. Războiul sfânt contra bolşevismului, cu redobândirea teritoriilor răpite în anul tristeţelor româneşti şi aducerea fraţilor români transnistrieni la patria mamă; 2. Misiunea episcopatului ardelean în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului la fraţii desrobiţi, misiune plină de roade duhovniceşti şi naţionale. Părintele protopop termină îndemnând preoţimea a munci cu zel şi dragoste în ogorul Domnului.

Ordinea lucrărilor o deschide părintele *Zosim Oancea* dela Sibiu care, ca fiu al protopopiatului nostru şi participant în misiunea episcopatului în Basarabia şi Transnistria, a ţinut să ne împărtăşească cele văzute în „raiul bolşevic". Intr'o expunere aleasă Sf. Sa ne înfăţişează teoria şi începuturile comunismului.

A dat apoi o icoană a bolşevismului, aplicat în Rusia sovietică, cu toate grozăviile şi minciunile lui.

Conferinţa a fost ascultată cu interes şi a stârnit multe comentarii.

Din lucrarea: „Misiunea preotului în vreme de războiu" citesc lucrări: Părintele *Ioan Chişiu*-Ernea şi păr. *Remus Gheaja*-Mălăncrav, pline de observaţii pastorale din activitatea proprie.

Se citesc în continuare lucrările: „Biserica ortodoxă înainte mergătoarea statului naţionalist român" de Dr. Grigorie T. Marcu, — şi „Antropologia paulină" de acelaş, dări de seamă de Pr. *Vas. Doroga.*

Din subiectul: „Program de lucru în parohie pentru toamnă şi iarnă" se citesc lucrările preoţilor: Terente Radu-Alma şi Vasile Doroga-Idici, cu juste observaţii şi propuneri pentru buna păstorire a enoriaşilor.

Din frământările actuale internaţionale a ieşit cartea: Comunitarism şi comunism, a harnicului diacon N. Mladin, despre care au citit dări de seamă preoţii: *Ion Oltean*-Criş şi *Iosif Roman*- Richiş.

De încheere păr. protopop dă preoţimii diferite sfaturi şi îndemnuri spre bunul mers al bisericii.

Nu pot sfârşi această cronică fără a aminti de harnicii reprezentanţi a F. O. R., dl *Dr. Ilarion Holom* şi dl *C. Schiau*, cari au fost preţioşi colaboratori în decursul conferinţii, pe lângă marele sprijin ce-l dau bunului mers al bisericii noastre la toate ocaziile. — *Participant.*

INFORMAŢIUNI

La sf. Sărbători, *ale Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, urăm tuturor iubiţilor noştri cetitori ani mulţi cu bine şi pace cât mai apropiată!*

Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu a predat până la data de 17 Decemvrie c. Consiliului de Patronaj al Operelor Sociale următoarele obiecte de lână pentru ostaşi: 1256 perechi ciorapi, 424 per. mănuşi, 245 mânecări, 18 buc. căciuli de lână, 107 buc. fulare, 181 buc. sfetere, 14 buc. capişoane şi 3 buc. pieptare de piele.

Toate obiectele au fost lucrate şi strânse, cu dragoste şi sârg, de credincioşii din parohiile Arhiepiscopiei noastre. Dumnezeu să le răsplătească jertfa ce au făcut-o pentru cauza sf. a neamului nostru.

In curând vom reveni cu alte cifre în măsura ce vor sosi daruri şi din alte protopopiate.

In atenţiunea Cucernicilor preoţi. *Gradaţia a cincea de salar* o pot primi *numai* preoţii cari au fost mobilizaţi în armata română şi au făcut în întregime războiul 1916—1918.

Anuarul unui liceu. Din informaţiuni dela Cluj aflăm că la Năsăud a apărut de curând: Anuarul «*Gimnaziului regal ungar de stat cu limba de predare română* (!) *din Naszód*», publicat de directorul Pálffy Endre, cu text întâi unguresc, apoi românesc. Anuarul face istoricul şcoalei şi ne dă lista corpului profesoral actual, în care sânt arătaţi: 15 profesori, un medic al şcoalei şi 4 cateheţi. Dintre cei 15 profesori, sânt români *trei:* Câmpeanu Leonida (desemn-caligrafie), Seplecan Ion (religie-latină) şi Şoşobetea Aurel (română-drept); medicul şcoalei e Dr. Tanco Teofil, ear catehetul ortodox Pulca Vasile. Astfel liceul „cu limba de predare română" are, — afară de catehetul ortodox şi de medicul şcoalei, — 3 *(trei)* români, şi 15 *(cincisprezece)* neromâni. Anuarul ne mai lămureşte, că elevul liceului primeşte la purtare nota „foarte bine" numai când are «*sentiment religios şi patriotic* (ca român?) *puternic*». (Cu precizări, anuarul rămâne dator).

Sf. Nicolae, episcopul dela Myra Lichiei. Există astăzi, în Cehia, *peste o sută* de biserici, care au de patron pe Sf. Nicolae. Numeroase aziluri, orfelinate şi spitale au acelaş patron.

De imitat. Compozitorul profesor, *O. Blecha* din Praga, neobosit colecţionar, călătoreşte des prin ţară, pentru a strânge cântecele din popor, înregistrând textul şi melodiile lor. A adunat peste o mie de cântece cu melodii poporale necunoscute, până în prezent, în literatura cehă.

Răscumpărare. Ştefan Duca îşi răscumpără felicitările de ziua numelui cu Lei 200 dăruiţi fondului „De propagandă meserieşească" dela Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu.

Judecătoria mixtă Sibiu, Secţia CF.

Nr. 4846/1941 cf. (96) 1—1

Publicare de licitaţie

La cererea eşirei din indiviziune Ana Comănescu contra Margareta Fabritius judecătoria ordonă licitaţiune cu efect executional privitor la imobilul cuprins în cf. Sibiu Nr. 1017, Num. ord. A + 2 Num. top. 3912, 3913, grădină şi casă, strada Zaharie Boiu 12, valoare 480.000 lei, preţul strigării Lei 360.000.

Licitaţiunea se ţine la 20 Ianuar 1942 ora 15 în localul CF. strada Carmen Sylva 7, parter uşa 34.

Sibiu, 25 August 1941.

Cond. Cf.: Judecător:
(ss) **Dr. S. Jurca** (ss) **Gh. Fedeleş**

Nr. 164—1941 [92] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Axente Sever (Frâua),** protopopiatul Mediaş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe şi grădină.
3. Sesia parohială: 14 jug. 534 st. arător, 2 jug. fânaţ şi 9 jugăre păşune, în total 25 jugăre.
4. Stola obişnuită în protopopiat.
5. 4 stânjini lemne de foc dela comuna politică.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, de-a putea concura la această parohie, se vor înainta oficiului protopopesc Mediaş în termenul fixat.

Concurenţii cu cererile înaintate, după prealabila înştiinţare a acestu oficiu, se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuţi poporului.

Mediaş, 26 Noemvrie 1941.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 16.597/1941 (94) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială: 6 jug. arător, 2 jugăre fânaţ, 1100 st. □ grădină şi 1 jugăr cimitir.
4. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de actele necesare (preoţii în activitate de serviciu vor anexa *numai* „Curriculum vitae") se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia *prin numire.*

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 26 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 977/1941 (95) 1—3

Concurs repetit

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Renghet,** din protopopiatul Geoagiului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială, cu grădină şi pomi fructiferi.
3. Sesiune parohială de 7 jugăre.
4. Două părţi lemne de foc din parchetul comunal.
5. Câte o măsură (14 kgr.) porumb sfârmat dela cca 150 familii.
6. Folosirea cimiterului de 2 jugăre.
7. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele necesare şi cu încuviinţarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Geoagiului în termenul indicat.

Doritorii de-a ocupa acest post se vor prezenta, cu încuviinţarea protopopului, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie la biserică, pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Geoagiu, la 1 Decemvrie 1941.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial din Renghet

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 16.788/1941

Concurs

La şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna" din Sibiu a devenit vacant pe data de 1 Decemvrie 1941, postul de secretar al şcoalei. Pentru întregirea acestui post se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Candidaţii la acest post trebue să întrunească toate condiţiunile cerute de Statutul funcţionarilor publici, aplicabile funcţionarilor bisericeşti, precum şi condiţiunile legilor şi regulamentelor bisericeşti, şi să fie ortodocşi.

La cererile concursuale se vor anexa următoarele acte:

a) Act de cetăţenie;
b) Act de naştere;
c) Extras din matricula stării civile pentru cei căsătoriţi, în cazul când candidatul este căsătorit;
d) Extrase din matricula stării civile pentru cei născuţi, dacă candidatul are copii;
e) Certificat de moralitate, dovedind că candidatul are purtare morală bună, că nu a fost condamnat pentru infracţiuni împotriva ordinei şi siguranţei Statului, şi că nu a fost destituit sau pus în disponibilitate din alt serviciu public;
f) Certificate şcolare;
g) Certificate de serviciu;
h) Act de situaţia militară;
i) Certificat medical, eliberat de un medic oficial;
k) Declaraţia de avere a candidatului şi a soţiei şi a copiilor săi.

La acest post pot candida numai bărbaţi.

Cererile concursuale timbrate se vor înainta la Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, concurenţii având a se supune unui examen pe baza căruia pot fi numiţi, conform Regulamentului pentru întregirea funcţiunilor administrative ale Arhiepiscopiei.

Data ţinerii examenului concursual se va comunica la timp celor ce au înaintat cereri concursuale.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale din 26 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiţi şi răspândiţi

Revista Teologică

Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. Apare lunar, sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Redactor: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Abonament anual, Lei 260.

Nr. 16. 871/941. [93] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *preot misionar,* dela biserica catedrală din Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela candidaţi se cere să aibă Diploma de capacitate preoţească cu nota generală „foarte bine" şi cu îndreptăţire de candidare la parohii de clasa întâia.

Beneficiile împreunate cu acest sunt: salarul prevăzut în bugetul Onor Minister al Culturii Naţionale şi Cultelor pentru preoţii din localitatea Sibiu raportat la pregătirea teologică şi la anii de serviciu (preot bacalaureat, licenţiat sau doctor în teologie) plus îndemnizaţia de chirie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs pe adresa Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, însoţindu-le de „curriculum vitae".

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 16 Noemvrie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Tabla de materii

Telegraful Român 1941

Anul LXXXIX

(Cifrele arată numărul ziarului)

1. Articole

Academiile teologice — 47
A călcat sănătos — 41
A început lupta contra bolşevismului — 27
Altarul veacurilor — 2
Anul 1940 — 1
Apostolii neamului — 6
Biserica neamului — 33
„ şi unitatea poporului — 10
Bucuria Invierii — 17
Cartea asasină — 61
Către fraţii basarabeni — 37
Ceice s'au jertfit — 33
Chemare la realitate — 44
Cinaţi cu Domnul — 16
Citadela de dincolo de culme — 15
Comemorând pe O. Goga — 16
Comunicatul Sfântului Sinod — 5
Construcţia predicei de pe munte — 34
Creştinism şi comunism — 34
Cucerirea vieţii — 34
Cuvânt către preoţi — 1
Cuvântul Conducătorului — 15
Cuvinte despre tineret — 47
Darurile depăşirii — 26
Descătuşarea firii [Paşti] — 17
Dinamismul soc. — 12
Din suferinţele românilor din Transilvania — 11
Domnul meu şi Dumnezeul meu! — 18
Duhul de jertfă al neamului — 38
Edificiile fostelor şcoale confesionale — 48
Elemente p. reforma învăţ. secundar — 19
Eliberarea Bucovinei — 29
Elocinţa predicei de pe munte — 25
Expediţia misionară — 37
Fişe Pastorale — 48
Francmasoneria în România — 28
Ghibu O., un promotor al educaţiei — 42, 43
Har şi vrajă — 13, 14
Hristos temeiul păcii — 52
Iisus Hristos şi problema socială — 52
Impăcare — 24
Importante armuri sufleteşti — 1
In pragul unui an nou — 1
Insemnătatea obiceiurilor religioase — 22
Intoarcerea misiunii din Basarabia — 40
Inviere şi Ortodoxie — 17
In zilele sf. ale Invierii — 18
Iubirea învinge moartea — 17
Kierkegaard anti Luther — 8
La deschiderea Universităţii — 46
La 25 de ani [I. Meţianu] — 5
La porţile dreptăţii — 8
„Marele arhitect" — 37
Mărturisire şi pastoraţie — 15
Mistica Patriei — 8
Moartea transfigurare — 38
Moarte şi viaţă — 17, 20, 26, 30, 34, 38
„Omenia" româneaacă — 9
Omenirea de mâne — 39
Ortodoxie şi panslavism — 45
O sentinţă inapelabilă — 3
Ostracizarea literaturii religioase [Călinescu] 43
Paşte oile mele — 34
Pelerinaj de obşte — 17
«Pentru împlinirea» — 42
Pe pământ pace — 52
Pe pământul [Basarabiei] — 40
Perspective — 44
Pe turta catolică — 37
Pomenind pe Şaguna — 50
Post şi milostenie — 49
Praznicul adevărului — 12
„ Ortodoxiei — 25
Precepte de viaţă morală — 30
Precizări — 11
Preoţie şi Teologie — 31
«Preotul să fie neiubitor de arginţ» — 51
Preotul şi înoirea tineretului — 48
„ şi misiunea sa — 11
Prof. N. Iorga — 21
Puterea credinţei — 13
Răscruce de vremi — 2
Religia chestie de sentiment? — 23
„ în şcoala neamului — 22
Revenirea la Hristos — 52
Să luăm aminte — 6
Să ne rugăm — 29
Sărbătoarea Duhului Sfânt — 24
Satul românesc — 49
Scara răspunderilor — 7
«Simone, mă iubeşti tu pe mine?» — 26
Spaţiul vital şi spiritul românesc — 35
Spre limpezirea sufletelor — 18
Spre o altă viaţă — 30
Sub lumina unui apostolat — 4
Ţara descălecatelor — 48
Toate se bucură de Inviere — 17
Tradiţie de Colegiu teologic — 32
Uşa şi uşierii mântuirii — 4

2. Pastorale, cuvântări, ş. a.

Apeluri — 1, 5, 8, 20, 33, 41, 50
Bilanţ [legionar] — 4
Cuvântări 1, 13, 14, 20, 25, 26, 28, 36, 39, 40, 49, 50
Cuvintele [sf. Marcu Pustnicul] — 7
Decret-Lege [ped. cu moarte] — 7
Membrii clerului [decizie minist.] — 9
Omilia — 3—6
Ordin către armată — 27
Pastorale — 1, 16—18, 27, 37, 41, 46, 52
Patriarhia României — 35
Proclamaţii — 27, 31
Programe de serviciu religioase 27, 28, 32, 37, 41, 45, 49
Telegrame — 6, 7, 15, 27, 29

3. Antrefileuri

Acţiune politică — 9
Adunarea plebiscitară — 11
Alegerea dela Argeş [invalidarea] — 25
Aniversarea — 38
Aşa este! — 45
„Az olák popák" — 3
Bilanţ — 40
Bisericile redeschise — 39
Cu litere latine — 37
„E pur şi muove" — 43
Facultatea teologică — 41
In ajutorul mobilizaţilor — 40
In proclamaţia [Antonescu] — 12
Intoarcerea [lui Stalin] — 38
I. P. S. Mitr. Nicolae (către studenţime) — 16
Minist. cult. naţ. — 27
„ educaţiei naţ. — 9
«Nu ne pierdem nădejdea» — 2
Odesa, capit. Transnistriei — 44
Pe seama ostaşilor — 41
Pilda Suveranului — 37
Prima slujbă — 40
Răsplată [prot. Munteanu], — 46
Reglem. [p cturii bis.] — 44
Rugăciuni [la Londra] — 38
Scaunul ep. al Beiuşului — 1
Soc. «Crucea Roşie» — 27
Soc. ort. a femeilor — 9
Sprijin pentru săraci — 49
Ştiri — 30, 47
Subscrierile — 38
Ţara s'a rostit — 47

4. Probleme, comentarii, corespondenţe, rapoarte

Activitate în parohii — 44
„ „ prot. Braşov — 23
Adevărul Invierii Domnului — 17
Adunarea ep. a Clujului — 23
Adunare plebiscitară — 10
Ajutorul de earnă — 50
Alegeri de episcopi — 23, 24
Altă rânduială — 48
Alţii despre noi — 31
Antonescu generalul — 36
„ în Germania — 25
Anul Academic [Sibiu] — 40
Anul nou [în Cluj] — 4
„ „ [în Sibiu] — 2
Asociaţia Clerului — 18, 20, 24
„ «Prietenii Universităţii» — 37
Asociaţiunea «Astra» — 5, 7, 41
Autodisolvarea marei loji naţionale — 12
A vorbit Conducătorul — 2
Basarabia acasă — 30
Bechnitz Ioan — 10
Biete iluzii [Vaticanul şi maghiarii] — 15
Bis. ort. în străinătate — 25
„ unită în apăr. drepturilor sale — 36
Brana Nicolae [pictor] — 26
Brătianu I. C. [la mormântul lui] — 20
Budila [peatra fund. a bis] — 23
Buletinul războiului — 14—16
Cad frunzele — 46
Căderea Odessei — 43
Călătoria misionară — 38, 39
Către surorile din Ardeal, Basarabia şi Bucovina 3
Ce este bolşevismul — 33
Cercuri religioase, Conferinţe 8, 11, 14, 17, 20, 21, 24, 30, 33, 35, 38, 42—44, 48—52
Ce se desgroapă [Chişinău] — 38
Chemaţi la nouă viaţă — 35
Chestia şcol. confes. — 3
Chişinăul desrobit — 30
Ciclu de conf. [Sibiu] — 12, 13, 16
Cina dela Sf. Patriarhie — 37
Cinstirea Maicii Domnului — 17
Ciuchendea D. protopop — 35
Codaşi la prinoase — 43
Colan Nicolae Ep. [în vizitaţii can. etc.] — 3, 16, 22, 27, 41, 44
Comemorarea lui I. Moţa — 4
„ „ Şaguna — 50, 52
Concertul Reuniunii «Gh. Dima» — 25
Copii de baptişti — 6
Crăciunul în Ardealul ocupat — 2
„ la Sibiu — 2
Crainic Nichifor — 22, 24, 44
Cu musca pe căciulă — 3
Cuvânt folositor — 47
Cuvântul bisericii — 28
Cuviote către preoţime — 8
„ semnificative [Killinger] — 18
Dar pentru catedrală — 40
Declaraţii [I. Antonescu] — 7
Demascarea foştilor masoni — 4
Demisia episc. Glondys — 2
Despre P. Carp la Sibiu?! — 7
Din Basarabia — 44
„ premiile Academiei Române — 33
„ refugiu — 44
Drumul apostolesc [Nic. Colan ep.] — 31, 37
Duhul păcii va birui — 13
Duminecă în Ucraina — 47
Eparhia Clujului — 4
Episcopul Veniamin — 35, 36
Evenimentele din Jugoslavia — 14
Exproprierea [jidovilor] — 15
«Fapt divers» [Griţa] — 3
Fericiţi cei făcători de pace — 16
«FOR» — 25
Gatlejul lor, mormânt deschis — 32
Goga O., comemorări — 15, 16
Imprum. Reîntregirii — 34—37, 40
Înaltă vizită — 32
In atenţia celor chemaţi — 32
Inaugurare — 45
Inaugurarea anului universitar — 46
„ spitalului — 34
„ unef şcoli conf. — 13
In capitala Basarabiei — 33
Incheere de an şcolar — 26
In jurul Conducătorului — 10
Ioscăunarea [Caransebeş] — 36
Instalarea [Timişoara] — 14
Instit. surorilor de ocrotire — 45
Intre teatrul religios — 17
Investirea noilor chiriarhi — 12, 13, 26
Inviere — 17
Invitare [la deschid. Univ] — 45
Iorga N. [în amintirea lui] — 16
La muncă şcolară — 35
La ostaşii răniţi [Brau] — 41
Lupaş I. preşed. al secţiei ist. — 43
Lutz Korodi [despre Lupaş] — 23
Manifestaţii legionare — 5
Mila lui Dumnezeu — 45
Misiunea ardeleană în Basarabia 41—43, 45, 47, 50
Mistica războiului — 2
MM. LL. Regele şi Regina Mamă în Ardeal 22
M. S. Regele Mareşal — 21
N'avem francmasoni în guvern — 6
Nou episcop ev. lut. — 9
Noul guvern — 6
«Oastea Domnului» — 23, 25
O decizie ce nu va rămânea — 46, 47
Odihnă binemeritată [Pr. Budoiu] — 2
Pelerinaj [Sâmbăta de Sus] — 16, 19, 20
„ Ţebea — 24
Pe linia tradiţiei [Gr. Gopa] — 20
Pe mrrginea unei biografii în ms, — 12
«Pentru ceice se ostenesc şi cântă» — 2
Pentru o faptă generoasă — 3
Pe pământul transnistrian — 36
Pilda de sus — 3
Plebiscitară [adunare] — 46, 51
Pogorârea Duhului Sf. — 24
Pomenirea eroilor — 27
Porunca zilei — 42
Postul şi credincioşii — 13
Praznicul Sf. Paşti — 18
Preoţi şi dascăli — 38
Printre răniţi — 44, 46
Problema iudaismului — 23
„ pregăt. tineretului — 14
Proces împotriva unei episcopii — 45
Prof. univ. din Germania — 24
Radu Rosetti, min. la Sibiu — 10
Războiul sfânt — 27
Recensământul României — 5, 15
Recunoştinţă — 30
Religia în şc. secundară — 21—23
Reorganizarea — 30
Reuniunea «Gh. Dima» — 10
Revocarea [de confisc.] — [46], 47
Rugăciune — 31
Să fie adevărat? — 7
Să împletim mănuşi — 45
Salarizarea preoţilor — 19
Să ne sluj. de pildă — 9
Sărbătoarea vitejilor — 47
Seceriş — 38
Şedinţele Consist. mitropolitan — 47
Seminariile restituite — 7
Se văd ghearele — 32
Sfinţirea [capelei, Braşov] — 44
„ [Lăzăret, Sibiu] — 34
Sf. Sinod — 25, 45
Soc. ort. a femeilor — 11, 51
Spre viaţă nouă — 33, 46
Spulberarea — 6
Stare de război — 51
Ştiri de pe fronturi — 27—29, 31—37, 39, 40
„ din teritorul ocupat — 3
Studenţii [în misiune] — 45
„ [în slujba răniţilor] — 32
Sub semn de veac nou — 46
Sufletul basarabean — 41
Tulaurătorii păcii — 24
Un catalog [cărţi edit. de Arhiepiscopie] — 6
Un elogiu — 19
Uniţii ear provoacă — 21
Un pictor ardelean [Brana] — 26
Urări pline de înţeles — 17
Vizita mitr. Nicolae la răniţi — 35, 43, 50
Zece Mai — 20, 21
Ziua de Bobotează — 2
„ „ 24 Ianuar — 5
„ „ 8/15 Mai — 22
„ „ 21 „ — 20
„ „ 25 Oct. — 45
„ „ 8 Nov. — 47
„ „ 1 Dec. 1918 — 49, 50
„ „ sf. Nicolae — 49
„ Mamei — 22
„ M. S. Regelui — 45
„ sădirii pomilor — 18

5. Recenzii notiţe

Alexandru Pr. P. T.: Oştirea — 3
Anuarul XVII al Acad. teologice — 27
«Biserica Bănăţeană» — 16
«Biserica Ort. Rom.» — 13
Bodogae T. Dr.: Ajutoarele rom. [la mân. Athos] — 1, 21
Brânzeu C. Pr.: Jertfa apost. — 2
„ Moldova — 2
Carte de rugăcini — 16
«Catehetul» — 2
Cojocaru Dr. H. I.: Este primatul lui Petru un privilegiu? — 3
Cotruş Aron: Ţară — 2
Dobridor Il.: Decăderea Dogmelor — 49
«Duh şi Adevăr» — 29
Ep. Nicolae Colan: Omul cel nou — 39
«Gândirea — 1
«Gândul Nostru» — 1, 25
Gheorghe Pr. C. I.: Popa Şapcă — 25
Gherman P.: Colindele lui — 48
Ghibu O.: Politica religioasă — 15
Hodoş E: Manual de ist. lit. rom. — 38
„ „ O viaţă de luptă — 18
Iacob G. I.: Marxism şi creştinism — 35
Iliescu-Palanca D. Pr.: Ist. bis. Stavropoleos 23
«Înălţarea» — 2, 9
Inscripţie creştină [sec. 4] — 45
Krafft K. E.: Nostradamus — 35
Lapedatu Al.: Cuza Vodă şi Negri — 50
„ Al: 11 Februar 1866 — 50
«Legea Românească» — 10, 15
«Luceafărul» — 20
«Lumina Satelor» — 8
Lupaş I.: Documente Ist. — 4
„ : Nikolaus Olahus — 9
„ : Românii dela Miazănoapte — 31
„ : Studii etc. — 2
„ Sempronii: V. Aaron — 13
LXXV de ani [Acad. Rom] — 50
Marcu Gr. T. Dr.: Antropol. paulină — 14, 29
„ : Bis. Ortodoxă — 1
„ : Studii biblice — 1, 2
Mateiu I. Dr.: Noul regim — 24
Moisiu C Pr.: Povăţuitor liturgic — 38
Munteanu L. G. Dr. Ep. Ap. Pavel [Gălăteni] 22
„ : Paradisul biblic — 22
„ : Viaţa lui Hristos — 20
Mureşanu Fl. Pr.: Cărţi de rel. ort. — 14
„ : Din vieţile sfinţilor — 14
Nerva L. M.: Sub focul propagandei străine 35
Netea V.: Este Istoria Transilvaniei studiu inutil? — 3, 5
Netea V.: Gh. Bogdan-Duică — 3
„ : Prof. I. Lupaş — 3
Nicodim Ioniţă Protos.: Rânduiala — 15
Nonea C.: Ateismul — 10
Petrescu Toma: Conspiraţia lojilor — 38
Popa Gr. Dr.: Sören Kierkegaard — 1
Popa-Lisseanu: Orig. Secuilor — 50
Poteca Enfrosin: Catehismul — 7
Proca L. G.: Românizarea — 9
«Renaşterea» — 4
«Revista Teologică» — 2
«România Nouă» — 2, 11
«Soldatul» — 28
Stan Liviu Dr.: Mirenii în Biserică — 1
«Transilvania» — 29, 42, 46
«Tribuna Ardealului» — 4, 14, 44, 47
«Unirea» — 3, 11, 19, 43
Vasilescu Em.: Probleme — 50, 51
«Viaţa Ilustrată» — 1, 2, 4, 13, 22, 27
Vonica N. Pr.: Preotul şi sănătatea poporului 11

6. Foiletoane

Alt an — 2
Auditorul predicei de pe munte — 48
Căsătoria bisericească — 24
Către elevii mei — 3, 5, 6, 8—14, 30
Colindele — 2
Credinţa religioasă — 33—35
Credinţă şi patriotism — 30
Despre Biserică — 3
Eu cred în bunătate — 14
Figura Mântuitorului — 26, 32, 44, 46, 50, 51
Infrăţire — 10
Lui O. Goga — 16
O lacrimă pe un mormânt — 31
Prezenţa — 7
Răul în lume — 48
Relig. ort. în şc. secundară — 18, 19, 22, 23
Rugăciune [Moţa şi Marin] — 4
Satana — 15
Uniţi-vă români — 10
Un luptător bucovinean: Al. Hurmuzachi — 36, 38, 39, 41

7. Anunţuri etc.

Anunţuri 9, 17, 24, 26, 35
Avizuri 4, 18, 20, 21, 26, 28, 29, 48, 49, 51, 52
Circulare 12, 13, 20, 21, 25, 27, 33, 41, 44, 47, 51
Comunicări 7—9, 13—16, 19, 23, 24, 27, 30, 33, 34, 42—44, 46, 52
Concursuri [dela Consiliul Arhiepiscopesc] 4, 6, 7—9, 12, 14, 15, 17, 19, 24, 26, 28, 29, 36—40, 42, 45, 47, 50—52
Convocări 7, 10, 22, 23, 39
Duminecа Bolnavilor 11, 13
„ Ortodoxiei 10, 12
Înştiinţare 37
Invitare (la abonament) 1, 52
Notificări 6—8, 29—33, 35
Publicaţii 12, 14, 18—21, 29

8. † Necrologuri

Alfons al 13-lea, rege spaniol 11
Baiulescu Maria 27
Barbu P. Dr. 12
Bergson Henri 4
Bobancu Ştefan 3
Bogdan-Duică [parastas] 39
Bogorin Nic. pr. 7
Bratu Nic. 40
Buzea Ieronim pr. 11
Creţu Aurel Dv. 43
Driesch Hans 18
Dumitrescu Nic. S. 2
Floca Ion, pr. 50
Gherman P. prof. 28, 29, 31
Ioaniţiu Al. general 39
Imbroane I. prot. 11
Iorga Ecaterina 49
Ivan Ioachim pr. 8
Koroşeţ monsenior 2
Marcu Zevedei 44
Micşa Liviu Dr. 49
Minea Ion Dr. 7
Moldovan Ioana n. Boiu 23
Moldovan Laurenţiu 16
Moţa Ion [parastas] 50
Munteanu Aurel (parastas) 39
Munteanu Ioachim, prot. 10, 11
Negruţiu I. F. 1
Nicolescu Al. mitrop. 24, 25
Păcăţean T. V. 9, 13
Pop Ion pr. 7
Popovici Zenovie pr. 15
Rabindranat Tagore 33
Rădulescu Nic. A. 37
Şerbănescu Iustin, arhim. 30
Simonescu Virgil 4
Şortan Virgil Dr. 48
Strzygowski Iosef 4
Suciu Vasile, teolog 36
Teleki Paul, conte 15
Titulescu Nicolae 13, 22
Vlad Al., general 43

Informaţii, ştiri locale, cărţi şi reviste, concursuri, inserţiuni.

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane